

ЗОЛОЧІВСЬКА ОКРУГА ОУН:

Організаційні документи

1941-1952

Літопис УПА

Нова серія, том 24

**National Academy of Sciences
of Ukraine (NANU)
M. S. Hrushevsky Institute of Ukrainian
Archaeography and Source Studies, NANU
Litopys UPA Publishers
Branch State Archive
of the Security Service of Ukraine**

Litopys UPA
New Series, Volume 24

**ZOLOCHIV OKRUHA OUN:
Organizational Documents
1941-1952**

Kyiv

2014

Toronto

**Національна академія наук України
Інститут української археографії
та джерелознавства
ім. М.С. Грушевського НАН України
Видавництво “Літопис УПА”
Галузевий державний архів
Служби безпеки України**

Літопис УПА
Нова серія, том 24

ЗОЛОЧІВСЬКА ОКРУГА ОУН:

Організаційні документи

1941-1952

Київ

2014

Торонто

До збірника увійшли оригінальні документи Золочівського окружного та підлеглих йому провідів ОУН, які відтворюють суспільно-політичне та військове становище даного терену у 1941-1952 роках. Висвітлено протистояння структур визвольного руху сталінському тоталітарному режиму.

З опублікованих документів особливу цінність становлять некрологи (короткі біографічні довідки) на полеглих учасників національно-визвольного руху Золочівщини, адже вони, до певної міри, дають можливість відтворити структуру підпілля, встановити його керівний склад і, зрештою, пролити світло на долю та обставини загибелі учасників збройного підпілля ОУН та бойових підрозділів УПА.

The collection contains original documents of the OUN Zolochiv Okruha leadership and its subordinate structures. They reconstruct and explain the socio-political and military situation of this area in the years 1941-1952, specifically the struggle of the Ukrainian liberation movement against the Stalinist totalitarian regime.

The obituaries of the fallen members of the liberation movement provided here are especially valuable because they shed light on the structure of the underground, its leadership cadres, and the circumstances of death of individual OUN and UPA members.

Редакційна рада:

**Г. ПАПАКІН (співголова), П. Й. ПОТІЧНИЙ (співголова),
Г. БОРЯК, В. ЛОЗИЦЬКИЙ, Ю. ШАПОВАЛ,
М. ПОСІВНИЧ, В. ОГОРОДНІК**

Editorial board:

*H. Papakin (co-chairman), P. J. Potichnyj (co-chairman)
H. Boriak, V. Lozyts'kyi, Yu. Shapoval,
M. Posivnych, V. Ohorodnik*

**Упорядник:
Михайло Романюк**

*Літературний редактор та коректор
Марта Пономаренко*

*Compiler:
MYKHAILO ROMANIUK*

*Оригінал-макет:
П. Клим*

**ISBN 978-1-897431-60-3 (Canada)
ISBN 978-966-2105-57-5 (Ukraine)**

© "Літопис УПА", 2014
© Litopis UPA, 2014

**70-ЛІТТЯ СТВОРЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ
(1944–2014)**

ФУНДАТОРОМ ЦЬОГО ТОМУ Є

сл. п. БОРИС ГАЛАГАН - "ЯРКО"
(20.XI.1920 – 14.VIII.2012)

Борис Галаган (справжнє ім'я Осип Дикий) народився 20 листопада 1920 р. в с. Лежахів Ярославського повіту на Закерзонні. Неповну середню освіту здобув у Сіняві. Відтак, протягом двох років, навчався комерції та працював у м'ясарні в м. Ярославі. Подальшій освіті завадила Друга світова війна. Рятуючись від большевиків, тікає до Німеччини, де перебуває до 1943 року. Наприкінці 1943 р. отримує відпустку і приїздить у рідне село. Тут, на присілку Храпи сконтактується з др. "Чайкою" та переходить у підпілля, виконуючи функцію кухара окружного проводу ОУН. Весною 1946 р. призначений кущовим новозорганізованого СКВ на присілку Бали в околицях сс. Молодич і Сурмачівка. В підпіллі мав псевда – "Юзьо" і "Ярко".

У 1947 р. в часі "Великого Рейду" разом з рай. провідником "Жаном", рай. пропагандистом "Плаєм" і рай. військовиком "Черемошем" пробивається на Захід до Баварії в американську окупаційну зону Німеччини. Перебуваючи в таборах Ді-Пі у Міттенвальді, записується на учительський семінар. Згодом емігрує до США, де спершу оселяється в Чикаго, а опісля в Нью-Йорку. Тут, разом з Стефаном Савчуком, стає

співвласником м'ясарні "Броди" та протягом кількох десятиліть провадить успішний бізнес. Займався активною громадською діяльністю та тривалий час був членом Головної Управи Товариства Вояків УПА ім. Романа Шухевича – "Тараса Чупринки" в США. Попри великі статки жив скромно, будучи жертвним на різні громадські цілі та українські установи, такі як Український Музей у Нью-Йорку, на який заповів понад мільйон доларів. Фундатор тт. 12 і 15 "Нової Серії" та брошури 13 серії "Події і люди" багатотомного наукового видання "Літопис УПА". Помер 14 серпня 2012 р. в Нью-Йорку, де і похований

**THIS VOLUME WAS FUNDED BY
the late BORYS HALAHAN-"YARKO"
(20 November 1920 – 14 August 2012)**

Borys Halahan (real name: Osyp Dykyi) was born in the village of Lezhakhiv, in Yaroslav County, in Zakerzonnia, i.e., the territories located west of the Curzon Line in Poland. He obtained a partial high school education in Syniava, and later spent two years studying commerce and working in a butcher shop in the city of Yaroslav. His further education was interrupted by the Second World War. Escaping the Bolsheviks, he fled to Germany, where he lived until 1943. In late 1943 he went on a leave of absence and returned to his native village. In the hamlet of Khrapy he made contact with Comrade "Chaika" and went into the underground, where he served as cook for the okruha leadership of the OUN. In the spring of 1946 he was appointed kushch head of the newly-organized Kushch Self-Defense Attachments (SKV) in the hamlet of Baly, in the vicinity of the village of Molodych and Surmachivka. His codenames in the underground were "Yuzio" and "Yarko."

In 1947, during the "Great Raid to the West," Halahan reached the West together with raion leader "Zhan," raion propagandist "Plai," and raion military leader "Cheremosh," arriving in the American Zone of Occupation in Bavaria, Germany. During his residence in Displaced Persons (DP) camps in Mittenwald, he enrolled in the Teacher's seminary. Eventually he immigrated to the US, where he settled first in Chicago and later moved to New York. Together with his business partner Stefan Savchuk, he opened the Brody Butcher Shop, operating a successful enterprise for several decades. Active in the community, he was a longstanding member of the Main Command of the Roman Shukhevych-"Taras Chuprynka" Society of UPA Veterans in the US. Even though he was very well off, he preferred to live modestly. He was a generous contributor to various causes and Ukrainian institutions, such as the Ukrainian Museum in New York City, to which he bequeathed over a million dollars. Borys Halahan also funded the publication of volumes 12 and 15 of the New Series and the book 13th of the Series of "Events and People," part of the multivolume scholarly publication of the Litopys UPA. He died on 14 August 2012 in New York, where he is buried.

ЗМІСТ

Вступ.....	9
Introduction.....	13
Передмова.....	17
Розділ I. Звітно-інформаційні документи структур ОУН	
Золочівщини	39
Золочівська округа	41
1941 рік.....	41
1943 рік.....	47
1944 рік.....	64
1945 рік.....	126
1946 рік.....	137
1947 рік.....	172
Золочівський повіт/надрайон	359
Глинянський район.....	496
Золочівський район	501
Краснянський район	619
Бродівський повіт/надрайон.....	648
Буський район	778
Олеський район	784
Глинянський повіт	786
Розділ II. Організаційно-кадрова документація	793
Накази	793
Інструктивні матеріали	800
Організаційне листування	807
Некрологи загиблих учасників збройного підпілля ОУН та відділів УПА.....	822
Щоденник підпільника	988
Розділ III. Видання збройного підпілля ОУН Золочівщини ..	1037
Періодичні видання.....	1039

Неперіодичні видання	1052
Розділ IV. Документи про діяльність УПА на теренах Золочівщини	1057
Розділ V. Матеріали СБ ОУН.....	1085
Додатки	1091
Біографічні довідки	1092
Фото	1135
Словник рідковживаних та іншомовних слів і висловів...	1163
Список скорочень	1172
Індекс	1177
Перелік документів	1366
Перелік ілюстрацій.....	1376

ВСТУП

Золочівська округа, як структурна одиниця збройного підпілля ОУН, на західноукраїнських землях проіснувала 17 років, від створення у 1937 р. до ліквідації в 1953 р. У пік свого організаційного розвитку, який припадає на весну 1948 р., Золочівський окружний провід ОУН мав у своєму підпорядкуванні два надрайонних (Бродівський та Золочівський), а ті, у свою чергу, дев'ять районних (Бродівський, Буський, Заболотцівський, Олеський, Підкамінський; Глинянський, Золочівський, Краснянський та Поморянський) проводів ОУН, що співвідносились з однойменними районами Львівської області. За сучасним адміністративно-територіальним устроєм це територія Бродівського, Буського, Золочівського і частково Перемишлянського районів Львівської області.

Як відомо, у середовищі націоналістичного підпілля 1940-1950-х рр. була досить розвинута система діловодства, яка включала найрізноманітніші види документів: звіти окремих проводів (починаючи від станичного і закінчуючи крайовим) та осередків (референтур), повідомлення, некрологи, періодичні і неперіодичні видання, організаційне листування тощо. Не була винятком і Золочівщина, де організоване підпілля протрималося до листопада 1955 р.

У збірнику вміщені документи, які походять із кількох архівних збірок. Основна їх частина зберігається у Галузевому державному архіві Служби безпеки України (далі – ГДА СБУ) у Києві, де організаційні матеріали збройного підпілля ОУН Золочівщини розкидані по різних справах 13-го фонду («Колекція друкованих видань КГБ УРСР»). Найперше слід згадати 376 справу («Додаток до основної збірки матеріалів про структуру і діяльність ОУН-УПА»). Зокрема, йдеться про 19, 25, 29, 38, 47, 49, 57, 71-74, 76-79 та 82-83 томи. Ряд документів виявлено також у 23 та 51 томах 372 справи («Збірник документів про структуру і характер антирадянської діяльності «Організації українських націо-

налістів – ОУН» та «Української повстанської армії – УПА»; про методи і прийоми агентурно-оперативної роботи органів державної безпеки України з ліквідації організованого підпілля ОУН і озброєних банд УПА на території республіки у 1943-1954 рр.») цього ж фонду. Окремі матеріали, подані у збірнику, походять із агентурно-пошукових справ 65-го фонду («Справи оперативного обліку КГБ УРСР») ГДА СБУ, зокрема, зі справи № 21357 («Яма») на Золочівський окружний провід ОУН.

Загалом, документи ГДА СБУ, які увійшли до тому, це здебільшого різноманітні звіти керівних осередків націоналістичного підпілля ОУН Львівського обласного/крайового, Золочівського окружного та підлеглих йому проводів ОУН, які розкривають суспільно-політичне і військове становище на теренах Золочівської округи ОУН у період від 1941 до 1952 рр. Йдеться про інформативні суспільно-політичні звіти за конкретні часові періоди, короткі звіти про окремі події, вісті з терену (хронологію подій) та звіти окремих референтур тощо. Слід наголосити на особливій цінності виявлених некрологів (коротких біографічних довідок) на полеглих учасників національно-визвольного руху Золочівщини, адже вони, до певної міри, дають можливість відтворити структуру підпілля, встановити його керівний склад і, зрештою, пролити світло на долю та обставини загибелі тих чи інших учасників збройного підпілля ОУН та бойових підрозділів УПА.

Поодинокі документи віднайдені також в Архіві Управління Служби безпеки України у Львівській області (далі – Архів УСБУ ЛО), де вони зберігаються як речові докази при архівно-слідчих справах на учасників збройного підпілля ОУН та їх симпатиків. Чи не найцінніші з них долучені до архівно-кримінальної справи по обвинуваченню керівника Львівського крайового проводу ОУН Євгена Пришляка – «Яреми». Йдеться про звіти окремих структурних підрозділів підпілля ОУН Золочівської округи, накази, розпорядження, а що найважливіше – листування його керівного складу.

Велика збірка документів збройного підпілля ОУН Золочівщини походить також із Архіву Центру досліджень визвольного руху (далі – Архів ЦДВР), де вони зосереджені у 9-му («Збірка документів Миколи Лебедя») та інших (перебувають у стадії формування) фондах. Більшість із них в Архів ЦДВР потрапили із приватних колекцій завдяки Руслану Забілому, який вдало зумів провести переговори з цього приводу.

У процесі підготовки тому використано також документи із приватних архівів Миколи Посівнича, Михайла Романюка та

окремі документи з Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України (ЦДАВО).

* * *

Структура збірника включає археографічний вступ, короткий нарис історії Золочівської округи ОУН, автентичні документи і матеріали та додатки. Документи і матеріали подано у п'яти тематичних розділах: 1) «Звітно-інформаційні документи структур ОУН Золочівщини» (84 документи); 2) «Організаційно-кадрова документація» (34 документи); 3) «Видання збройного підпілля ОУН Золочівщини» (6 документів); 4) «Документи про діяльність УПА на теренах Золочівщини» (9 документів); 5) «Матеріали СБ ОУН» (1 документ). Загалом у збірник увійшло 135 документів, які впорядковано за хронологією (по розділах), на початку кожного документа подано його номер та заголовок, складений упорядником, зазначено дату його написання. Якщо датування вимагало окремих пошуків і було здійснене опосередковано – за змістом, іншими суміжними документами або часом публікації, то дата подається у квадратних дужках.

Публікація документів здійснюється за прийнятими археографічними нормами. виправлено лише явні опечатки, особливо помилки у написанні географічних назв, слів, висловів тощо, а оригінальний текст, відповідно, подано у посторінкових примітках. Тексти передано з максимальним збереженням тогочасної мови та орфографії. Уніфіковано вживання апострофа. Невідчитані, втрачені слова та фрагменти тексту відмічено у посторінкових примітках астерисками. У квадратних дужках подано пропущені слова та розшифровано скорочення. Невеликі зміни стосуються лише пунктуації: розділові знаки проставлено за сучасними правилами.

Підкреслення, закреслення та шрифтові виділення збережено за оригіналами. Варто зазначити, що укладачі документів та особи, що їх передруковували на друкарських машинках, використовували різні технічні можливості для заакцентування уваги читачів на певному уривку тексту: жирний шрифт, розрідження тексту, підкреслення та написання слів великими літерами.

Кожен документ супроводжується легендою, в якій зазначено місце збереження документа, вказується його автентичність (оригінал, копія), зазначено спосіб відтворення (рукопис, машинопис) та інформація про його передруки (якщо такі були).

У додатках подані біографічні довідки на керівний склад Золочівського окружного та підлеглих йому проводів ОУН, фото-

графії провідників різного рівня та відомі на сьогоднішній день оригінальні фотографії періоду функціонування збройного підпілля ОУН.

Видання супроводжується невеликим словником, до якого входять рідковживані, застарілі слова, вислови та слова іншомовного походження; а також списком скорочень та зведеним іменним та географічним покажчиком (індексом).

Упорядник вдячний усім, хто спричинився до підготовки даного тому. Зокрема, за допомогу у підборі фотоматеріалу для ілюстрування цього видання подяка належить Василю Стрільчуку. Особлива подяка – співробітникам Галузевого державного архіву Служби безпеки України та Архіву Управління Служби безпеки України у Львівській області за матеріали, надані для публікації. Окрема подяка співробітникам видавництва «Літопис УПА» професору Петру Потічному, Ігорю Гомзяку та Миколі Посівничу за постійні консультації і сприяння у підготовці видання.

Михайло Романюк

INTRODUCTION

Zolochiv okruha, a structural unit of the OUN armed underground in the western Ukrainian lands, existed for 17 years, from its creation in 1937 to its liquidation in 1953. In spring 1948, the peak period of its organizational development, the OUN leadership of Zolochiv okruha controlled two OUN nadraion leaderships (Brody and Zolochiv), and those, in turn, controlled nine OUN raion leaderships (Brody, Buz'k, Zabolotsi, Oles'ko, Pidkamin', Hlyniany, Zolochiv, Krasne, and Pomorianny), which were correlated with identically-named raions situated in Lviv oblast. According to the current administrative and territorial structure of Ukraine, this area corresponds to the territory of Brody, Buz'k, and Zolochiv raions of Lviv oblast, as well as part of Peremyshliany raion in the same oblast.

It is an established fact that the nationalist underground of the 1940s and 1950s possessed a well-developed record-keeping system that processed an immense variety of documents: reports sent by individual leaderships (starting with stanytsia leaderships and ending with krai leaderships) and sections (*referentury*), announcements, obituaries, periodical and non-periodical publications, organizational correspondence, etc. Record-keeping activities were also carried out in Zolochiv okruha, where the organized underground lasted until November 1955.

The present volume features documents gleaned from several archival collections. Most of these documents are stored at the State Archive of the Security Service of Ukraine (hereafter: HDA SBU) in Kyiv, in which the organizational materials of the OUN underground in the Zolochiv area are scattered throughout the various files of collection no. 13 ("Collection of Print Publications of the KGB of the Ukrainian SSR"). File no. 376 ("Addendum to the Main Collection of Materials on the Structure and Activities of the OUN-UPA"), which contains volumes 19, 25, 29, 38, 47, 49, 57, 71–74, 76–79, and 82–83, should be mentioned first and foremost. A number of documents were also discovered in volumes 23 and 51 of file no. 372

("Collection of Documents on the Structure and Character of the Anti-Soviet Activities of the 'Organization of Ukrainian Nationalists'–OUN' and the 'Ukrainian Insurgent Army–UPA'; about the Methods and Techniques of the Secret Agent-Operational Work of the Organs of State Security of Ukraine Pertaining to the Liquidation of the OUN Organized Underground and Armed Gangs of the UPA on the Territory of the Republic in 1943–1954"), which constitutes part of this archival collection. Some materials in this volume come from secret agent-search/агентурно-пошукових dossiers located in collection no. 65 ("Files of the Operational Record-Keeping of the KGB of the Ukrainian SSR") stored at HDA SBU, especially, from file no. 21357 ("Yama"), which was opened against the Zolochiv okruha leadership of the OUN.

For the most part, the HDA SBU documents published in the present volume are comprised of various reports written by the leaders of OUN nationalist underground centers in the Lviv oblast/krai and Zolochiv okruha leaderships of the OUN, as well as the heads of OUN leaderships that were subordinated to the latter, which reveal the sociopolitical and military situation in the territories of the OUN Zolochiv okruha from 1941 to 1952. These are informative sociopolitical reports covering discrete time periods, brief reports on specific events, news from the area (chronology of events), and reports sent from individual sections, etc. Particular emphasis must be placed on the value of obituaries (brief biographical items) that were written about fallen members of the national liberation movement in the Zolochiv area: to a certain degree they offer the possibility of recreating the structure of the Ukrainian underground and determining the composition of leaderships. These documents also shed light on the fate and circumstances surrounding the deaths of members of the OUN armed underground and fighting units of the UPA.

Individual documents were also discovered in the Archive of the Directorate of the Security Service of Ukraine in Lviv oblast (hereafter: Archive of the USBU LO), where they are stored as material evidence attached to archived investigative files that were opened against members of the OUN armed underground and its sympathizers. Arguably, the most valuable of these are contained in the archived criminal case that was opened in connection with the prosecution of Yevhen Pryshliak-"Yarema," head of the OUN's Lviv krai leadership. These are the reports produced by individual structural subunits of the OUN underground in Zolochiv okruha, orders, directives, and, most important, correspondence conducted by its leading members.

A large number of the documents generated by the OUN armed underground in the Zolochiv area were found in the Archive of the Center for Research on the Liberation Movement (hereafter: Archive of the TsDVR), where they are grouped in collection no. 9 ("The Mykola Lebed' Document Collection) and others (in the process of being formed). The Archive of the TsDVR acquired most of these documents from the owners of private collections thanks to Ruslan Zabilyi, who conducted able negotiations in this matter.

This volume also includes documents from the private archives of Mykola Posivnych and Mykhailo Romaniuk (Lviv), as well as documents stored at the Central State Archive of the Highest Organs of Government and Administration of Ukraine (TsDAVO Ukraine).

* * *

This volume includes an archaeological introduction, a brief historical overview of the Zolochiv OUN okruha, various documents and other materials, as well as addenda. The documents and materials are divided into five thematic chapters: 1) "Reporting-Informational Documents of OUN Structures in the Zolochiv Area" (84 documents); 2) "Organizational-Cadre Documentation" (34); 3) "Publications of the Armed OUN Underground in the Zolochiv Area" (6); 4) "Documents on UPA Activities in the Zolochiv Area" (9); and 5) Materials of the SB OUN (1 document). These 135 documents are arranged chronologically (by chapter). Each document is identified by a number and title assigned by the compiler and by the date when it was written. If further research was required to establish a date and this dating was arrived at indirectly, for example, according to content, contiguous documents or, occasionally, a publication, the date appears within square brackets.

The publication of the documents in this volume was effected in keeping with the archaeological standards accepted in current Ukrainian historical scholarship. Every effort was taken to preserve the language and orthography of the given historical period. Apostrophe usage was unified, and illegible and missing words and passages in texts are indicated in asterisked footnotes. Omitted words were supplied and these appear within square brackets. Abbreviations were deciphered, minor changes were made only to punctuation, and punctuation marks were inserted according to current rules.

For ease of reading, obvious typographic errors were corrected, especially glaring errors in geographic names, words, and expressions; the original text appears in footnotes.

All examples of original underlining, strikethroughs, and typographic separations were retained. It should be noted that the document compilers and individuals that were reproducing them on printing machines made use of various technical options in order to direct the reader's attention to a particular passage in a text: boldface, extended typeface, underlining, and the capitalization of all letters of a word.

Every document is accompanied by a legend indicating the storage place of the document, its authenticity (original, copy), reproduction method (manuscript, typescript), and information about its reprints (if any exist).

The addenda contain biographical sketches of the leading members of Zolochiv okruha and the OUN leaderships that were subordinated to them; photographs of leaders operating on various levels, and newly discovered original photographs dating to the period when the OUN armed underground was operating.

The volume includes a small lexicon featuring rare or obsolete words, expressions, and words of foreign origin, a list of abbreviations, and an index of proper names and geographic place-names.

The compiler extends his gratitude to all those individuals who helped prepare this volume for publication. A special note of thanks is owed to Vasyl' Stril'chuk for his assistance in selecting photographs to illustrate this volume. Many thanks to the associates of the State Archive of the Security Service of Ukraine and the Archive of the Directorate of the Security Service of Ukraine in Lviv oblast for supplying the materials that appear in this book. The compiler is deeply grateful to the members of the Litopys UPA Publishers—Professor Peter J. Potichnyj, Ihor Homziak, and Mykola Posivnych—for their constant consultations and assistance in the preparation of the present volume.

Mykhailo Romaniuk

ПЕРЕДМОВА

На середину 1930-х років ОУН, як впливова праворадикальна політична сила, що ставила за мету здобуття незалежної Української держави революційним шляхом, мала добре розбудовану організаційну мережу. Зокрема, на теренах Західної України у 1935 р. діяло 10 окружних ексекутив ОУН¹. Функціонувала чітка організаційна вертикаль, основними елементами якої були: край – округа – повіт – район – станиця. За даними польського дослідника Романа Висоцького, на цей час чисельність ОУН у Галичині становила близько 3000 членів, на Волині – 1000, не враховуючи членів Юнацтва ОУН та симпатиків².

З огляду на збільшення чисельності ОУН впродовж 1937-1939 рр. відбулася реорганізація структури, створено ряд нових окружних ексекутив ОУН, центрами яких стали найбільші повітові містечка. Перед початком Другої світової війни в Західній Україні функціонувало вже 18 округ, а кількість членства сягала близько 9000 осіб³.

Золочівська округа, як окрема структурна одиниця ОУН, була створена наприкінці 1937 р. Вона постала в результаті роздроблення Львівської округи ОУН, яка виділялася з-поміж інших округ як територіально, так і чисельно, об'єднуючи 9 повітових ексекутив та маючи у своєму розпорядженні понад 940 членів⁴.

¹ Дарованець О. Чисельність ОУН / Олександр Дарованець // Мірчук П. Нарис історії ОУН. 1920-1939 роки / Петро Мірчук. – 3-тє вид., доповн. – Київ: Українська видавнича спілка, 2007. – С. 566.

² Там само.

³ Шпіцер В. Крайовий провідник Володимир Тимчій-«Лопатинський» / Василь Шпіцер, Володимир Мороз. – Львів: Афіша, 2004. – С. 106; Дарованець О. Чисельність ОУН... – С. 566, 569; Патриляк І. «Встань і борись! Слухай і вір...»: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939-1960 рр.): Монографія / Іван Патриляк. – Львів: Часопис, 2012. – С. 29.

⁴ Дарованець О. Чисельність ОУН... – С. 566.

Золочівську округу було створено на базі Бродівського та Золочівського повітів⁵. Пост провідника зайняв Роман Кравчук, який незадовго перед тим був звільнений із польської тюрми⁶. Йому, як члену ОУН від 1930 р., а відтак і кількарізовому керівнику Золочівської повітової езекутиви ОУН (з перервами на час перебування у тюрмах), був добре відомий терен Золочівщини та її кадри. Саме стараннями Р. Кравчука до ОУН залучено чимало молодих націоналістів, які у 1940-х роках займали багато ключових посад в оунівському підпіллі Галичини. До них належали: Осип Безпалько – «Задорожний» (керівник Подільського крайового проводу ОУН), Ярослав Дацків (член крайового проводу ОУН ЗУЗ «Галичина»), Богдан Квас – «Блакитний» (провідник Золочівської та Львівської округ ОУН) та багато ін.⁷

Найближчим помічником Р. Кравчука у розбудові округи став Осип Безпалько, який обійняв пост заступника керівника окружної езекутиви ОУН⁸, а після арешту в 1938 р. (за іншими даними – весною 1939 р.)⁹ провідника – ймовірно, очолив цю структурну одиницю підпілля та керував нею до моменту відходу за кордон, на територію Польщі, окуповану німцями восени 1939 р.¹⁰

В часи польської окупації до складу окружної езекутиви входили: провідник, заступник провідника, військовий референт, референт пропаганди та окружний інспектор кур'єрів (фактично, референт зв'язку – М. Р.), а з приходом радянської влади в структурі запроваджена також референтура розвідки¹¹.

Період перед Другою світовою війною керівництво округи використало для розбудови організаційної мережі, нав'язання

⁵ Архів Управління Служби безпеки України по Львівській області (далі – Архів УСБУ ЛО). – Спр. П-33843. – Арк. 166-167.

⁶ Галузевий державний архів Служби безпеки України (далі – ГДА СБУ). – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 71. – Арк. 139.

⁷ Там само. – Арк. 139-140.

⁸ Там само. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 81; Літопис Української Повстанської Армії. Т. 49: Тернопільщина. «Вісті з Терену» та «Вістки з Тернопільщини». 1943-1950. – Кн. 1 / Ред.: І. Гомзяк і М. Посівнич. – Торонто ; Львів: Вид-во «Літопис УПА», 2010. – С. 680.

⁹ Повідомлення про загибель Романа Кравчука. Копія // Приватний архів Михайла Романюка; Мірчук П. Нарис історії ОУН. 1920-1939 роки / Петро Мірчук. – 3-тє вид., доповн. – Київ: Українська видавнича спілка, 2007. – С. 719; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 63. – Арк. 42-43.

¹⁰ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 81; Літопис Української Повстанської Армії. Т. 49... – С. 680.

¹¹ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-33843. – Т. 1. – Арк. 127.

тісних організаційних зв'язків з підлеглими структурними одиницями для поширення впливу ОУН на якомога більшу кількість населених пунктів та легальні громадські організації («Просвіта», «Луг», «Сокіл»), для ідейного вишколу кадрів та підготовки їх до участі в загальнонаціональному повстанні, яке планувалося підняти в момент зміни геополітичної ситуації в Європі.

Діяльність членів ОУН на теренах округи у цей період зводилася до підпалювання панського збіжжя на полях, організації маніфестацій у дні національних свят та вшанування полеглих героїв, проведення демонстрацій на підтримку Карпатської України, шкільних акцій тощо. Проте найбільшого розголосу набув напад бойовиків ОУН 6 травня 1937 р. на поміщиків Ясінських у с. Гологори Золочівського повіту та судовий процес над його учасниками¹². Ця акція була підготовлена Золочівською повітовою ексекутивою ОУН без погодження з вищим керівництвом з метою захоплення грошей, необхідних для діяльності організації. Участь у ній взяли п'ятеро членів ОУН: Ілярій Кук, Володимир Качур, Петро Цица, Павло Габа та Іван Майба. Поміщиків під час нападу убили. У бою з польською поліцією загинув Майба, а І. Кук і П. Цица були заарештовані. Деяко пізніше в руки поляків потрапив і В. Качур. На гучному судовому процесі 15 березня 1938 р. окружний суд виніс вирок, за яким І. Кук і В. Качур засуджені до смертної кари (перший страчений у Львові 25 серпня 1938 р., а другому вирок замінено на довічне ув'язнення), П. Цица засуджений до довічного ув'язнення¹³.

З початком Другої світової війни терен Золочівської округи, як, зрештою, і всіх західноукраїнських земель, був насичений деморалізованим польським вояцтвом, яке проводило пацифікаційні акції проти українського населення. Прикладом свавілля польської поліції може свідчити подія, що трапилася у містечку Красному Буського району, де 18 вересня 1939 р. штиками закололи місцевих жителів Дмитра Кучера та Стефанію Вовк, які разом з іншою молоддю прикрашали українськими національними символами приміщення читальні¹⁴.

¹² Мірчук П. Нарис історії ОУН. 1920–1939 роки. – 3-тє вид., доповн. / Петро Мірчук. – Київ: Українська видавнича спілка, 2007. – С. 352.

¹³ Шухевич С. Моє життя. Спогади / С. Шухевич. – Лондон: Українська Видавнича Спілка, 1991. – С. 545-557; Казанівський Б. Шляхом Легенди. Спомини / Богдан Казанівський. – Львів: Кальварія, 2004. – С. 37-39; Василь Кук – полковник УПА // Сурмач. – 1997. – Чис. 131-134. – С. 48.

¹⁴ Ласка В. Моє Красне / Василь Ласка. – Буськ, 1996. – С. 14.

ОУН була єдиною силою, що могла цьому протистояти, вона й підняла збройне повстання, обороняючи українців від сваволі поляків. Більше того, за сприятливих зовнішніх обставин планували проголошення незалежної Української держави на руїнах Другої Речі Посполитої, що зрештою і було реалізовано в окремих населених пунктах Галичини.

За даними дослідників, повстання охопило 183 населені пункти у 22 повітах. У виступах взяло участь 7729 членів ОУН і тисячі селян, які симпатизували націоналістам¹⁵. У ході бойових дій поляки втратили 796 чол. вбитими, 37 пораненими та 3610 полоненими. Загинуло 160 повстанців та 53 були поранені. Трофеями оунівців стали: 1 танк, 8 літаків, 7 гармат, 103 кулемети, 25 автомобілів, 184 коні, 3757 гвинтівок та 3445 пістолетів¹⁶.

Значним був вклад і Золочівської округи ОУН. У кінці серпня – на початку вересня 1939 р. у населених пунктах терену почали формуватися бойові загони, які брали під контроль населені пункти, а відтак почали роззброювати групи польських жовнірів, здобувати зброю, боеприпаси та інше військове спорядження для потреб ОУН. Безпосередньо керували цим повстанням члени крайового та окружного проводів ОУН, зокрема, Роман Кравчук та Осип Безпалько, які тривалий час переховувалися у с. Волюйки Буського району в господарстві Андрія Турчиняка, батька дружини Р. Кравчука Галини Турчиняк¹⁷.

Згідно з архівними матеріалами ОУН бойові дії на Золочівщині розпочалися 14 вересня, коли загони повстанців на станції Ожидів захопили 3 гармати, 800 гвинтівок, полонивши при цьому 800 польських жовнірів. У сусідньому містечку Олесько здобуто 230 гвинтівок, 3000 набоїв, 30 автомашин та 60 коней¹⁸. У звіті відзначено, що у боях особливо відзначився загін із

¹⁵ Патриляк І. «Перемога або смерть»: український визвольний рух у 1939-1960-х рр. / Іван Патриляк. – Львів: Часопис, 2012. – С. 32.

¹⁶ Руккас А. Бойові дії загонів ОУН у вересні 1939 р. / Андрій Руккас // Дрогобицький краєзнавчий збірник. Спец. вип. до 60-річчя УПА. – Дрогоби́ч: НВЦ «Каменя́р», 2002. – С. 393; Кучерук О. Українське повстання вересня 1939 року на Західній Україні / Олександр Кучерук // Українське слово. – 2000. – 7-13 вересня. – Чис. 36. – С. 17; Кучерук О. Українське повстання вересня 1939 року на Західній Україні / Олександр Кучерук // Українське слово. – 2000. – 14-20 вересня. – Чис. 37. – С. 13; Посівнич М. Воєнно-політична діяльність ОУН в 1929-1939 роках / Микола Посівнич. – Львів, 2010. – С. 267.

¹⁷ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-25065. – Т. 1. – Арк. 36, 83.

¹⁸ Руккас А. Бойові дії загонів ОУН у вересні 1939 р. ... – С. 392; Посівнич М. Воєнно-політична діяльність ОУН в 1929–1939 роках... – С. 259.

с. Переволочна Буського району, командиром якого був Ярослав Гніт¹⁹. Зі спогадів Миколи Карпія відомо, що у вересні 1939 р. члени ОУН біля станції Ожидів зупинили вантажний поїзд, що віз різну зброю із Бродів, захоплено багато пістолетів марки «Радам». Особисто йому та Олексі Дубасу вдалося тоді здобути легкі кулемети, гвинтівки та пістолети, які згодом сховали у с. Брахівка²⁰. У цьому нападі брали участь і жителі навколишніх сіл, зокрема Соколівки, завдяки чому у селі утворилися запаси польської зброї²¹. Імовірно, що саме в ході цієї акції загинув від куль поляків житель с. Чішки Буського району Мирон Данилів²². У 1944-1946 рр., в роки масової повстанської боротьби, власне пістолетами «Радам» були озброєні боївки СБ різного рівня, що діяли на теренах Бродівського надрайону ОУН²³.

У звітах-таблицях про події вересня 1939 р., які зберігаються у фондах бібліотеки ім. Ольжича у м. Києві, зазначено, що у Золочівській окрузі ОУН участь у повстанні взяли 55 осіб²⁴. Інших документальних свідчень, які б підтверджували ці дані, не виявлено. Однак, на нашу думку, цифра не відображає подій, бо серед трофеїв, захоплених повстанцями на теренах цієї структурної одиниці, було щонайменше 3 гармати, 1030 гвинтівок, 3000 набоїв, 30 автомашин і 60 коней, а також захоплено 910 полонених²⁵.

Встановлення у Західній Україні радянської влади, що супроводжувалося тотальною радянізацією, невід'ємним елементом якої були політичні репресії, спонукав ОУН до зміни тактики і стратегії боротьби, переходу у глибоке підпілля, розпуску повстанських загонів. Натомість зосереджено увагу на роз-

¹⁹ Кучерук О. Українське повстання вересня 1939 року на Західній Україні / Олександр Кучерук // Пам'ять століть. – 2000. – № 5. – С. 148; Шпіцер В. Крайовий Провідник Володимир Тимчій-«Лопатинський»... – С. 102.

²⁰ Карпій М. Дорога на Схід України за її волю / Микола Карпій. – Торонто ; Тернопіль: Лілея, 2004. – С. 11.

²¹ Соколівка. Нариси про історію села та його жителів з глибин віків до наших днів. – Луцьк: ЗУКЦ, 2011. – С. 328.

²² Мех Н. Чешки... Цішки... Чішки: З історії виникнення і розвитку села Чішки Буського р-ну Львівської обл. / Н. Мех, М. Пастушок. – Львів, 2010. – С. 30.

²³ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-28320. – Арк. 73-86; Дупелич Б. Йосипівка у ХХ столітті / Борис Дупелич, Мартин Заставний. – Львів, 2004. – С. 101.

²⁴ Шпіцер В. Крайовий Провідник Володимир Тимчій-«Лопатинський»... – С. 106.

²⁵ Руккас А. Бойові дії загонів ОУН у вересні 1939 р. ... – С. 392; Посівнич М. Воєнно-політична діяльність ОУН в 1929-1939 роках... – С. 267; Шпіцер В. Крайовий Провідник Володимир Тимчій-«Лопатинський»... – С. 107.

будові мережі на всіх теренах України, опанованих більшовиками, вишколах членства та підготовці до широкомасштабного повстання в момент вибуху нової війни²⁶.

У кінці вересня 1939 р. Провід Українських Націоналістів дав вказівку низовим ланкам організації про перехід за кордон всіх членів ОУН, які за Польщі перебували в тюрмах, а також тих, кому загрожував арешт від органів НКВД²⁷. На територію Генеральної губернії перейшла значна частина активу, зокрема, із Золочівської округи за кордон відійшли провідник окружної езекутиви Осип Безпалько, Роман Кравчук, Теодор Оленчак та ін.²⁸ Вивчення польових матеріалів та спогадів дає підстави стверджувати, що з більшості населених пунктів Золочівської округи ОУН впродовж 1939-1940 рр. за кордон перебралися щонайменше по 2-3 провідних членів ОУН.

Деякі підпільники загинули під час перетину кордону або були захоплені прикордонниками та засуджені до тривалих термінів ув'язнення. Наприклад, восени 1939 р. у бою з прикордонниками загинув Левко Смуток із с. Ражнів Бродівського району²⁹. У лютому 1940 р. під час переходу кордону з групою крайового провідника ОУН Володимира Тимчія – «Лопатинського» загинув колишній повітовий провідник Золочівщини Т. Оленчак – «Васильків»³⁰.

Ті з членів ОУН, які не бажали покидати рідні землі, але перебували під наглядом НКВД, переходили на нелегальне становище та продовжували свою організаційну працю. Наприклад, лише із с. Ражнів Бродівського району в 1939-1941 рр. у підпіллі перебували члени ОУН: Атанас Дубас, Іван Глушак та Левко Ковальчук³¹, а із с. Корсів того ж району – Микола Кашун та Володимир Білик³².

²⁶ Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955 / Володимир Сергійчук. – Київ: Українська видавнича спілка, 2005. – С. 16-17.

²⁷ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-33843. – Т. 1. – Арк. 44-45.

²⁸ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 81.

²⁹ Савчин Л. Вони виборювали нашу незалежність: повстанці з села Раженева, полегли в 1939-1952 рр. / Левко Савчин // Брідщина – край на межі Галичини й Волині. Вип. 5: Матеріали шостої краєзнавчої конференції, присвяченої Міжнародному Дню пам'яток історії та культури, 20 квітня 2012 р. – Броди: Бродівський історико-краєзнавчий музей, 2012. – С. 148; Савчин Л. Перші не були кращими / Левко Савчин // Броди і Брідщина. Історично-мемуарний збірник. – Броди, 1998. – Кн. 2. – С. 412.

³⁰ Шпіцер В. Крайовий Провідник Володимир Тимчій-«Лопатинський»... – С. 156-157.

³¹ Савчин Л. Перші не були кращими... – С. 411-412.

³² Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-23842. – Арк. 14.

На початку 1940 р. розпочалася реорганізація ОУН на ЗУЗ, яка була зумовлена необхідністю удосконалення структури організації, її керівної вертикалі. Нова вертикаль складалася з таких елементів: провід ОУН – край – область – округа – повіт – район – підрайон – станиця. Організаційна структура ОУН поєднувала у собі елементи польського та радянського адміністративно-територіального устрою. Межі округ переважно збігалися із межами судових округ польської держави, повітів – із межами повітів територіального поділу до 1939 р., районів – із межами районів радянського адміністративно-територіального устрою. Така реорганізація мала цілий ряд переваг: відбулася децентралізація організаційної вертикалі, посилення конспірації та ролі районних провідів ОУН у розбудові мережі тощо. Останні, маючи у своєму підпорядкуванні 15-20 населених пунктів (раніше повіти контролювали 90-100 станиць), могли більш дієво проводити свою роботу та досягати значно кращих результатів.

Структурна реорганізація торкнулася й Золочівської округи ОУН, до складу якої в кінці 1939 р. передано Зборівський повіт³³. На початку 1940 р. Золочівська округа у складі трьох повітів у межах повітового поділу польської держави (Бродівського, Зборівського та Золочівського) увійшла до складу Тернопільської області ОУН, а згодом була передана Львівській (очевидно, вже без Зборівщини)³⁴. Восени 1939 р. окружним провідником був призначений Осип Галиш – «Форналь», якому велику допомогу у розбудові округи та налагодженню зв'язків надавав Павло Габа – «Крук»³⁵. Золочівським повітом ОУН до відходу за кордон керував Теодор Оленчак – «Васильків», Зборівським – Омелян Польовий – «Довгуш»³⁶, Бродівським – Андрій Турчин, якого у листопаді 1939 р. змінив на цьому посту Іван Камінський³⁷. Станом на січень 1940 р. членами ОУН (без симпатиків та членів Юнацтва) Золочівської округи числилися 298 чол. (у Бродівському повіті – 60, Зборівському – 98, Золочівському – 140)³⁸.

Формувалися нові структурні одиниці, зокрема, у тих місцевостях, де раніше діяли лише поодинокі станичні організації.

³³ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-33843. – Т. 1. – Арк. 147-148.

³⁴ Там само. – Арк. 164-165.

³⁵ Там само. – Арк. 166-167.

³⁶ Нескорена Зборівщина: у 2 т. – Тернопіль, 2001. – Т. 1. – С. 49; Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-33843. – Т. 1. – Арк. 167.

³⁷ Турчин А. Петро Федун / Андрій Турчин // Броди і Брідщина. Історично-мемуарний збірник. – Броди, 1998. – Кн. 2. – С. 523.

³⁸ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-33843. – Т. 1. – Арк. 118-119.

Наприклад, у 1940 р. на Підкамінеччині Григорій Каня – «Бистрий» сформував районний провід ОУН, а територія, що йому підпорядковувалася, була поділена на чотири підрайонних проводи з центрами у Пеняках, Підкамені, Яснищах та Суховолі³⁹.

У березні 1940 р. керівництво Золочівською округою ОУН перебрав на себе О. Безпалько, якого закордонним центром ОУН скеровано на Західну Україну разом з досвідченими оунівцями, серед яких, зокрема, були Р. Кравчук та Дмитро Мирон – «Селюк Мирон».

По всій структурній вертикалі організації, від округи починаючи і закінчуючи станицею, відбувалися ідеологічні та військові вишколи. Члени ОУН вивчали будову найпоширеніших видів зброї: кулеметів, гвинтівок, револьверів, способи її застосування тощо. Ті, хто пройшов військову підготовку, займалися вишколом у своєму терені (районі, підрайоні чи станиці).

20-21 грудня 1940 р. органами НКВД у Львівській області, як зрештою і в цілій Західній Україні, проведено широкомасштабну операцію з метою ліквідації оунівського підпілля. Загалом заарештовано 996 чол., з того у Львівській області – 520⁴⁰.

Саме у грудні 1940 р. націоналістичне підпілля округи зазнало чи не найбільших втрат. Арешти були несподіваними і масовими та відбувалися у найрізноманітніших місцях: вдома, у поїздах, у студентських та учнівських гуртожитках тощо. У тодішньому Бродівському районі співробітники каральних органів вилучили списки членів ОУН цілого району. Наприклад, із Лешнівського підрайону ОУН (Північна Брідщина) у ті дні в руки енкаведистів потрапило 32 особи: з Лешнева – 12, з Лісових – 8, Пісків – 3, Грималівки – 2 та Королівки – 7⁴¹. У с. Закомар'я Буського району за один грудневий день арештували сім членів ОУН: Михайла

³⁹ Зьомбра В. Роман Паланичка – «Кочовик» – провідник Підкамінського районного проводу ОУН / Василь Зьомбра // Брідщина – край на межі Галичини і Волині. Вип. 4: Матеріали п'ятої краєзнавчої конференції, присвяченої Міжнародному Дню пам'яток історії та культури 8 квітня 2011 р. – Броди: Просвіта, 2011. – С. 110; Зьомбра В. Підкамін'я у Збройному Підпіллі ОУН та УПА 40-50-х років ХХ ст. / Василь Зьомбра // Брідщина – край на межі Галичини і Волині. Вип. 1: Матеріали другої краєзнавчої конференції, 18 квітня 2008 р. – Броди: Бродівський історико-краєзнавчий музей, 2008. – С. 111.

⁴⁰ Роман Шухевич у документах радянських органів державної безпеки (1940-1950). – Київ: ПП Сергійчук М. І., 2007. – Т. 1. – С. 161; Украинские националистические организации в годы Второй мировой войны. Документы: в 2 т. – Москва: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2012. – Т. 1: 1939-1943. – С. 215-216; Патриляк І. «Встань і борись! Слухай і вір...»: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939–1960 рр.)... – С. 78.

Вороновського, Василя Герасиміва, братів Івана та Юрія Іванівих, Йосипа Коржана, Івана Особу та Кирила Туркала⁴².

В'язниці-катівні населених пунктів краю, зокрема Львова та Золочева, були переповнені в'язнями. Заарештовані оунівці чи й просто свідомі громадяни із теренів Золочівської округи здебільшого були знищені у Золочівському замку – 638 осіб⁴³, а також в тюрмах Львова: на Лонцького, на Замарстинівській та у «Бригідках».

Подібні екзекуції відбувалися і у районних центрах. У містечку Олесько, на території замку Собеського енкаведисти розстріляли шестеро осіб⁴⁴, а в підвалах Буського райвідділу НКВД після відступу радянських військ виявлено 35 трупів в'язнів⁴⁵.

Непоодинокими були випадки розстрілів на початку німецько-радянської війни національно-свідомих українців (тих, кого не встигли арештувати) на місці, без суду і слідства. У Заболотцях енкаведисти розстріляли Йосипа Слюсарчука із с. Клекотів Бродівського району, якому вдалося втекти із Бродівського КПЗ⁴⁷. У с. Задвір'я Буського району така ж доля спіткала місцевих юнаків Івана Савчина та Павла Турка⁴⁶. В лісі біля с. Пеняки Бродівського району знайдено трупи трьох замордованих мешканців с. Соколівка Буського району: Володимира Скорика, Михайла Ленчука та Ілька Біду⁴⁸.

Чи не кожен населений пункт регіону під час першої більшовицької окупації втратив своїх мешканців, які загинули в застінках НКВД. За нашими підрахунками, у кожному селі загинуло від 3 до 7, а подекуди і більше осіб.

Виявом жорстокості та цинізму є також розстріли призваних до Червоної армії новобранців. Наприклад, 26 червня 1941 р.

⁴¹ Арештовані більшовицьким НКВС і знищені (замучені) в тюрмах патріоти України – цвіт нації з Лешнева і довколишніх сіл Бродівського району Львівської області. Арешти відбулися у днях 20-21 грудня 1940 р. (і пізніших) // Броди і Бродщина. Історично-мемуарний збірник. – Броди, 1998. – Кн. 2. – С. 354-355.

⁴² Лаба В. Історія села Закомар'я / Василь Лаба. – Львів, 2003. – С. 98.

⁴³ Ласка В. Моє Красне... – С. 14.

⁴⁴ Карлій М. Дорога на Схід України... – С. 22.

⁴⁵ Зозуля М. Історія Буська в дослідженнях польських авторів / Михайло Зозуля. – Буськ, 2011. – С. 157.

⁴⁶ Стрільчук В. Клекотів – село на кордоні (Матеріали до історії) / Василь Стрільчук. – Дрогобич: «Трек ЛТД», 2012. – С. 183.

⁴⁷ Савчин І. Задвір'я. Нариси історії села. – Львів: Сполом, 2009. – С. 44-45.

⁴⁸ Соколівка у спогадах (історичні образки): краєзнавче видання / Упоряд. І. Паламар. – Львів: Логос, 2008. – С. 130.

неподалік від с. Гаї Дітковецькі Бродівського району розстріляли групу із 17 осіб⁴⁹. Призовників із с. Закомар'я Буського району (10-12 чоловік), мобілізованих, беззбройних і необмундированих під час відступу Червоної армії розстріляли із кулеметів⁵⁰.

Більшовицький терор в роки першої окупації вкрай вороже налаштував проти радянської влади місцеве населення. Якщо у 1939 р. Червону армію тут зустрічали із квітами й транспарантами, то вже у 1944 р. – зі зброєю в руках.

Незважаючи на постійні арешти та інші репресивні дії радянської влади щодо місцевого населення краю, передусім проти націоналістів, підпілля ОУН в роки першої більшовицької окупації провело величезну організаційну роботу, розбудовуючи структурні одиниці, залучаючи до своїх лав нових членів тощо. Мережа ОУН постійно зростала. Якщо станом на вересень 1940 р. до ОУН в краї належало 5,5 тис. осіб, то за звітом крайового провідника ОУН Івана Климівка – «Легенди» у липні 1941 р., за неповними даними, – понад 20 тис. членів⁵¹.

Підпілля Золочівщини внаслідок вдалої організаційно-підготовчої та вишкільно-пропагандивної роботи у період свого становлення, а найбільше в роки першої більшовицької окупації, стало доволі потужною силою, яка на початку німецько-радянської війни активно включилася у державотворчі процеси, що охопили Україну після проголошення Акта відновлення Української держави 30 червня 1941 р., а відтак – у збройну боротьбу проти німецьких, польських та більшовицьких окупантів.

Невдала спроба державотворення 1941 р. та розгортання гітлерівської каральної системи спонукали ОУН до чергової зміни тактики, зокрема, переходу у глибоке підпілля та підготовки організації до збройної боротьби. Робота була зосереджена за кількома основними напрямками: 1) розбудова організаційної мережі та посилення дисципліни; 2) розгортання військової

⁴⁹ Тимусь Я. Жорстока розправа / Ярослав Тимусь // Голос відродження. – 2004. – 22 червня.

⁵⁰ Лаба В. Історія села Закомар'я... – С. 98.

⁵¹ ОУН в 1941 році. Документи: в 2-х ч. – Київ, 2006. – Ч. 2 / Упор.: О. Веселова, О. Лисенко, І. Патриляк, В. Сергійчик; відп. ред. С. Кульчицький. – С. 365-366; Шліцер В. Крайовий Провідник Володимир Тимчій-«Лопатинський»... – С. 152; Веденеев Д. Розвідувальна діяльність підпілля Організації українських націоналістів у Західній Україні в 1939-1941-х роках / Дмитро Веденеев // Наукові записки ІПЕНД НАНУ. – 2005. – Вип. 28. – С. 193; Патриляк І. «Встань і борись! Слухай і вір...»: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939-1960 рр.)... – С. 97.

роботи шляхом організації військового вишколу в низових ланках ОУН; 3) посилення господарської діяльності по збору продуктів харчування, грошей та іншого майна⁵².

У цей час тривала розбудова Юнацтва ОУН як організаційного резерву. До кінця 1943 р. у кожному населеному пункті була створена жіноча сітка, на яку покладалися завдання забезпечення зв'язку між організаційними клітинами та УПА після приходу Червоної армії, збір продуктів харчування та обмундирування серед населення, а також підготовка серед жінок медсестер для УПА⁵³.

Терен Золочівської округи ОУН в період німецької окупації охоплював два повіти – Бродівський і Золочівський, які структурно поділялися на райони, підрайони, кущі, станиці. Навесні 1944 р. у розпорядження окружного проводу також було передано Глинянський повіт у складі Глинянського та Краснянського районних проводів ОУН, який проіснував до організаційної перебудови підпілля кінця 1944 р. – початку 1945 р., а відтак був ліквідований, підлегла територія передана у підпорядкування Золочівського повітового проводу ОУН. Навесні 1945 р. до складу Золочівської округи був переданий Буський район, а восени 1947 р. – Поморянський. Таким чином, територія округи була остаточно сформована, подальші зміни торкалися лише перерозподілу районів між наявними двома надрайонними проводами ОУН.

Сітка ОУН Золочівської округи у кінці 1941 – 1942 рр. значно підсилила похідні групи ОУН, які займалися розбудовою організаційних структур у Східній Україні: у Дніпропетровськ відбув окружний провідник ОУН Осип Беспалько; у серпні 1942 р. до Києва виїхав чільний діяч ОУН Золочівщини Олекса Дубас – «Богун» однак у жовтні цього ж року через хворобу був змушений повернутися у рідні сторони⁵⁴; у листопаді 1942 р. у Житомир вирушив колишній керівник Олеського районного проводу ОУН Микола Карпій – «Гнат», який працював там до арешту гестапо у квітні 1943 р.⁵⁵

У період німецької окупації, завдяки плановій організаційній роботі, на теренах округи було вдосталь добре підготовлених кадрів. З огляду на це рішенням Проводу ОУН у 1942-1944 рр.

⁵² ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 50970. – Т. 1. – Арк. 27.

⁵³ Там само. – Арк. 34.

⁵⁴ Карпій М. Дорога на Схід України... – С. 28.

⁵⁵ Там само. – С. 28, 52.

практикувалося перекидання членів ОУН із Золочівщини на чільні пости в Організації у тодішню Станиславівську область. Наприклад, влітку 1942 р. на посаду організаційного референта Самбірського окружного проводу ОУН був перекинутий Богдан Кузьма – «Борис» з с. Хватів Буського району, який згодом очолив цю структурну одиницю; у березні 1944 р. в цю ж округу на посаду коменданта окружної боївки охорони був переведений Степан Бутинський – «Оріх» з смт. Підкамінь Бродівського району, який згодом займався організацією охорони Великого Збору УГВР⁵⁶; водночас з м. Бродів у цю округу був стягнутий інтендант «Павло» з дружиною⁵⁷.

У 1943 р. на Волині вже активно діяли формування Української Повстанської Армії. У Галичині становище було дещо іншим. Німецький окупаційний режим, порівняно з Волинню, був поміркованішим і виявлявся в більш прихованих формах. ОУН у краї займалася розбудовою своєї мережі та вишколом кадрів для майбутньої збройної боротьби⁵⁸. Саме тому було прийнято рішення збройні відділи називати відділами Української Народної Самооборони (УНС), підкреслюючи цим перед окупаційною владою свою лояльність. Перші такі відділи виникли в Карпатах вже у квітні 1943 р., а відтак почали створюватися й на інших теренах Галичини.

Влітку 1943 р. розпочалася цілеспрямована розбудова УНС, що була зумовлена змінами в краї. У Галичині почали з'являтися польські шовіністичні банди, які на тлі польсько-українського конфлікту на Волині вчиняли напади на українські села. Крім того, влітку з поліських лісів на південь вирушили багатотисячні загони червоних партизанів, що ставило під загрозу домінуючу роль ОУН в краї та її державотворчі прагнення. Разом з тим посилюється і німецький терор, що також підштовхує Організацію до активної дії⁵⁹.

Відділи Української Народної Самооборони, які в майбутньому стали ядром перших сотень УПА, прискореними темпами

⁵⁶ Кузьма О. Дорогою мого життя: Спогади // Приватний архів Михайла Романюка. Копія машинопису; Романюк М. Керівник боївки охорони Великого Збору УГВР / Михайло Романюк // Шлях перемоги. – 2012. – 28 березня.

⁵⁷ Фелікс Остап [Подольняк Богдан]. В запіллі, що було фронтом // Український самостійник. – 1961. – Листопад. – Чис. 11(445). – С. 36.

⁵⁸ Мороз В. Українська Народна Самооборона (УНС) на терені Дрогобицької області (1943 рік) / Володимир Мороз // Визвольний шлях. – 2000. – Кн. 6. – С. 55.

⁵⁹ Горський М. Історія Української Народної Самооборони в Галичині, її цілі і завдання / М. Горський // Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі – ЦДАВО). – Ф. 3836. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 40.

проходили військовий та ідейно-політичний вишкіл, готувалися до активної та тривалої боротьби проти німецьких, польських, а відтак і російсько-більшовицьких окупантів.

На теренах Золочівської округи ОУН перший відділ УНС був сформований на початку осені 1943 р. Тоді у Бродівському повіті з'явилася чота УНС, якою командував Василь Кіпран – «Музика» із села Брахівка Буського району, що на Львівщині⁶⁰. Відділ здебільшого базувався в районі сіл Черниця та Боратин Бродівського району Львівської області, де проходив військовий вишкіл. Невдовзі за наказом військового референта Золочівської округи ОУН Михайла Гачкевича – «Карого» командування над цим відділом перейняв Роман Загоруйко – «Лапайдух»⁶¹.

Тоді ж, майже одночасно з відділом «Музики», на території Золочівської округи було сформовано чоти УНС Івана Котули – «Іванка» та Мар'яна Кравчука – «Малинового», які також проводили вишкіл майбутніх вояків УПА⁶².

У листопаді 1943 р. один із провідних діячів ОУН на теренах Золочівщини Григорій Котельницький – «Шугай», який в той час виконував обов'язки військового референта Золочівського повітового проводу, зібрав понад 30 членів ОУН з округи сіл Підгірці, Загірці, Хватів та вирушив із ними у Боратинський ліс. Саме ця група склала ядро сформованого пізніше куреня УПА. Восени 1943 – взимку 1944 рр. із новобранцями на Брідщині, у Боратинському лісі та інших місцях, продовжувався військовий вишкіл, заготівля озброєння, одягу, медикаментів, продуктів харчування тощо⁶³.

З наближенням до Галичини лінії німецько-радянського фронту, ОУН(б) в краї активізувала свою роботу в напрямку підготовки всенародного повстання задля здобуття незалежності України. У грудні 1943 р. УНС прийняла назву УПА-Захід. Тоді ж на основі УНС Львівської області була створена воєнна округа 2 «Буг», командиром якої був призначений Остап Линда – «Ярема», якого згодом замінив Василь Левкович – «Вороний». Йому ж, як командирі ВО «Буг», з цього часу почали підпорядковуватися й відділи УНС Мар'яна Кравчука – «Малинового», Романа Загоруйка – «Лапайдуха», Івана Котули – «Іванка» та

⁶⁰ Загоруйко Р. Повернення зі справжнього пекла / Роман Загоруйко. – Дрогобиччина, 1996. – С. 116.

⁶¹ Там само. – С. 111-116.

⁶² Там само. – С. 138.

⁶³ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-33024. – Арк. 13-14.

Михайла Карпія – «Чорногори», які діяли на території Золочівської округи ОУН.

Навесні 1944 р. група «Шугая» разом із поповненням, яке прийняли у Боратинському лісі, перейшла в Поморянський ліс під село Романів, де розпочалося формування куреня УПА. Туди ж було стягнуто більшість вишкільних боївок і всі відділи УНС, які діяли на теренах Золочівської округи ОУН, де розпочалося формування куреня УПА. Так, зокрема, туди прибула боївка «Вихора» з Підкамінського р-ну, Олексія Кравчука – «Завязтого» та Михайла Юраса – «Залізного» з Пониковицького р-ну, чота Романа Гуди – «Тигра», боївки «Остапа», «Крука» та багато інших відділів⁶⁴.

Влітку 1944 р. для конспірації, і в першу чергу у діловодстві, відділам УПА Золочівської округи були надані кодові назви. Зокрема курінь УПА «Шугая» отримав криптонім «Дружинники», а сотні, що входили до його складу, позначалися як «Дружинники I», «Дружинники II» та «Дружинники III». Дещо пізніше (правдоподібно, що це сталося вже у 1945 р.) назви сотень було змінено: сотні «Свободи» був залишений криптонім «Дружинники»; сотня Володимира Федорківа – «Оверка» отримала назву «Витязі, а відділ Мар'яна Кравчука – «Малинового» почав іменуватися сотнею «Непоборних»⁶⁵. Організаційно курінь підпорядковувався командуванню ВО 2 «Буг», хоча свої дії мав також узгоджувати із Золочівським окружними проводом ОУН⁶⁶.

У серпні-вересні 1944 р. на теренах Золочівської округи ОУН було сформовано другий курінь УПА, який очолив Михайло Гачкевич – «Карий». До складу куреня увійшли сотні Романа Загоруйка – «Лапайдуха», Михайла Ковалишина – «Опоки» та Михайла Цимбалка – «Ткаченка». Крім того, майже постійно тут базувалася підстаршинська школа УПА «Лісові чорти» (згодом «Вертеп») під командуванням Василя Ільківа – «Гориня», а відтак – Романа Чайківського – «Чавуна».

⁶⁴ Загоруйко Р. Повернення зі справжнього пекла. Спогади-мемуари учасника національно-визвольних змагань ОУН та УПА (Організації Українських Націоналістів та Української Повстанської Армії) / Роман Загоруйко. – Новий Розділ, 2004. Вид. 2-е, доп. – С. 105; Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-34245. – Арк. 26; Спр. 1965. – Арк. 49-50.

⁶⁵ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-11840, пакет; Спр. П-32066 – Арк. 36-38, 40, 63

⁶⁶ Загоруйко Р. Повернення зі справжнього пекла. Спогади-мемуари учасника національно-визвольних змагань ОУН та УПА... – С. 321-322.

Чисельно кожна сотня на той час мала у своєму складі по 200 стрільців, старшин і підстаршин, про що свідчить зокрема звіт референта розвідки окружного проводу ОУН «Опори»⁶⁷. Колишній сотенний «Малиновий» у зізнанні СБ ЗЦ ОУН стверджував, що його сотня мала 190 людей⁶⁸. Таким чином на момент максимальної розбудови УПА на теренах Золочівського тактичного відтинку (сформований наприкінці літа – на початку осені 1944 р.) її бойові підрозділи нараховували приблизно 1200 чол., без урахування допоміжних частин, що діяли при цих відділах.

Паралельно із розбудовою регулярних підрозділів УПА на базі місцевих районних проводів ОУН влітку 1944 р. розпочинається формування так званих адміністративних (самооборонних) сотень, які мали адміністративно-господарський характер. Їхніми основними завданнями були: вишкіл новобранців, забезпечення бойових відділів УПА всім необхідним (одягом, зброєю, боєприпасами, продуктами та ін.), охорона населених пунктів від нападів більшовицьких грабіжницьких банд, запобігання окупаційній адміністрації у проведенні будь-яких заходів у селах тощо⁶⁹.

Такі сотні самооборони чисельно були меншими від регулярних відділів УПА і нараховували у своєму складі 80-120 чол. Так, наприклад, сотня самооборони «Летуна» (криптонім «Буря»), що діяла у тодішньому Краснянському р-ні нараховувала 80 чол., поділялася на дві чоти по три рої у кожній. Принцип озброєння таких сотень був таким же, як і кадрових – на кожен рій припадав один кулемет та 500 патронів до нього, командний склад сотні (сотенний, чотові та ройові) мав на озброєнні автомати, або напіваавтоматичні гвинтівки; стрільці були озброєні гвинтівками, здебільшого німецького виробництва. Окрім того, сотня мала на озброєнні два 81 мм міномети та фаустпатрони⁷⁰.

В процесі вивчення архівних матеріалів вдалося встановити існування наступних сотень самооборони: Євгена Дуди – «Марка» (Пониковицький р-н), Романа Паланички – «Кочовика» (Підкамінський р-н), Василя Нагірного – «Летуна» (Краснянський р-н)⁷¹, Петра Видри – «Старого» (Бродівський р-н), Михайла Паровацького – «Печерського» (Золочівський р-н),

⁶⁷ ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 2. – Спр. 14. – Арк. 43.

⁶⁸ Літопис УПА. Нова серія. Т. 13. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 891.

⁶⁹ Архів УСБУ ЛО. – Спр. 55230. – Арк. 17.

⁷⁰ Там само. – Арк. 14зв-15.

⁷¹ Там само. – Спр. П-4364. – Арк. 13.

«Недолі» (Глинянський р-н)⁷², «Побратима» (Буський р-н), «Піскового» (Олеський р-н)⁷³. Загальна чисельність самооборонних сотень Золочівської округи ОУН становила приблизно 800 осіб.

Разом з тим на терені округи діяли кущові боївки ОУН, відділи охорони керівних осередків різного рівня (починаючи від районного і закінчуючи крайовим), боївки лінії зв'язку «Галичина-Волинь», підрозділів СБ районного, повітового/надрайонного, окружного та крайового проводів ОУН. Чисельність таких боївок була різною і постійно змінювалася, тому, вивести якісь узагальнюючі цифри важко. Так, наприклад, на осінь 1944 р. боївки СБ (окружна, 3 повітових, 8 районних) мали у своєму складі щонайменше по 12 осіб, а отже, загалом нараховували близько 150 бійців. Натомість кущові боївки мали у своєму складі від 10-12 до 80-100 стрільців. В даній ситуації особливе значення мала специфіка діяльності конкретного повстанського відділу.

На початку серпня 1944 р. відбулося оформлення військової структури УПА на Львівщині, за яким проведено поділ території ВО «Буг» на тактичні відтинки. На той час тактичний відтинок відігравав більше роль терену визначеного для дій певних відділів УПА, ніж структурної одиниці. Історик Володимир Мороз припускає, що Золочівщина тоді стала ТВ № 4⁷⁴. За ТВ № 4 був закріплений курінь «Дружинники» під командуванням Григорія Котельницького – «Шагая», а згодом ще й курінь «Романовичі» Михайла Гачкевича – «Карого».

На початку 1945 р. внаслідок проведеної реорганізації УПА-Захід, Золочівський тактичний відтинок отримав порядковий номер 11 та криптонім «Пліснесько» й організаційно даліше входив до складу ВО 2 «Буг». Територія ТВ в основному співвідносилася з територією Золочівської округи ОУН за організаційно-територіальним поділом підпілля ОУН. У розпорядженні команди ТВ 11 «Пліснесько» перебували три сотні УПА під командуванням «Свободи», «Оверка» та «Малинового».

У різний час золочівський тактичний відтинок очолювали: Григорій Котельницький – «Шугай» (1944-09.1945), Михайло Грицина – «Чайчук» (09.-12.1945), Іван Котула – «Іванко»

⁷² Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-20603. – Арк. 19.

⁷³ ГДА СБУ. – Ф. 65 (Львівська частина). – Спр. 21357 (Яма). – Т. 2. – Арк. 227.

⁷⁴ Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 24.

(12.1945-02.1946), а влітку 1946 р. на цей пост планувалося призначити сотника «Щита» (особа не встановлена), однак, призначення так і не було здійснене через зайнятість останнього іншою роботою.

Впродовж свого існування Золочівський окружний провід ОУН використовував іменні («Запоріжжя», «Маркіян», «Східний») та цифрові («22», «40», «93») криптоніми. Подібна зашифровка існувала і в проводах нижчого рівня до станиці включно. В процесі вивчення повстанських документів встановлено криптоніми Бродівського повітового/надрайонного проводу ОУН («Калина», «221»), Глинянського повітового проводу ОУН («Васильків», «223»), Золочівського повітового/надрайонного проводу ОУН («222»), Заболотцівського районного проводу ОУН («Дубина»), Підкамінського районного проводу ОУН («Монастир»), Бродівського районного проводу ОУН («Полісся»)⁷⁵, а також більшу кількість нижчих організаційних клітин (кущів та станиць).

Провід Золочівської округи ОУН за час його функціонування очолювали: **Роман Кравчук – «Степовий»** (11.1937 – 1938), **Осип Безпалько – «Андрій»** (1938 – осінь 1939; весна 1940 – 1941), **Осип Галиш – «Форналь»** (кін. 1939 – поч. 1940), **Петро Вірлик – «Іж»** (1943 – 02.1945), **Павло Мигаль – «Крук»** (поч. 1945), **Богдан Квас – «Блакитний»** (03.1945 – кін. літа 1947; 06.1949 – 6.07.1950), **Кирило Якимець – «Бескид»** (09.1947 – 01.1949), **Іван Червак – «Олесь»** (08.1950 – 03.1953).

Організаційними референтами (заступниками провідника) в окружному проводі працювали: **Осип Безпалько – «Андрій»** (1937-09.1939), **Богдан Квас – «Блакитний»** (1944 – весна 1945), **Кирило Якимець – «Бескид»** (07.1945-09.1947), **Мирон Браницький – «Буря»** (09.1947-09.1948).

З очільників референтури пропаганди відомі: **Юрій Цішецький** (на кін. 1941), **«Рем.»** (особа не встановлена; на осінь 1944), **Іван Керницький – «Крилатий»** (09.1946-02.1947), **«Мороз»** (особа не встановлена; ?-12.1948)

Функції референтів СБ окружного проводу ОУН у різний час виконували: **«Чернов»** (особа не встановлена; ?-19.08.1944), **Роман Качан – «Гроза»** (08.1944 – осінь 1946), **Йосип Куляш – «Влодко»** (осінь 1946 – 22.10.1946), **«Зелений»** (особа не встановлена; ?-29.08.1947), **Василь Паньків – «Гнат»** (літо 1948 – 14.01.1949), **Василь Гарабач – «Роман»** (06.1949-31.07.1952).

⁷⁵ Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-24856. – Арк. 29-30.

Господарчу референтуру Золочівського окружного проводу ОУН очолював **Іван Олексин** – «**Сорокати́й**» (1944-02.1946).

Військову (організаційно-мобілізаційну) референтуру округи забезпечували **Костянтин Таланчук** (весна 1942 – 09.1943), **Тадей Турчиняк** (09.1943-03.1944), **Михайло Гачкевич** – «**Карий**» (03.-08.1944), **Михайло Масло** – «**Ненаситець**» (поч. 08.1944 – поч. 1945), **Григорій Котельницький** – «**Шугай**» (01.-09.1945), **Іван Котула** – «**Іванко**» (осінь 1945 – 02.1946).

Жіночою сіткою округи керувала **Михайлина Сенів** – «**Христина**» (? – літо 1945), а референтурою УЧХ – «**Крига**» (особа не встановлена; 1944-1945).

Референтуру розвідки окружного проводу ОУН очолював «**Опора**» («**Мороз**»; особа не встановлена; осінь 1944 – поч. 1945).

До боротьби з відділами УПА та збройного підпілля ОУН окупаційна влада залучала оперативний склад райвідділів НКВД-НКГБ, внутрішні та прикордонні війська НКВД, війська НКВД СРСР по охороні залізниць, військові частини Червоної армії, підрозділи місцевих авіаційних баз, винищувальні батальйони, радянсько-партійний актив тощо. Керівництво операціями, як правило, здійснювали оперативні співробітники структур НКВД-НКГБ.

Наприкінці літа – на початку осені 1944 р. посилювався натиск радянських каральних органів на український визвольний рух. Дедалі частіше проводилися широкомасштабні військово-чекістські операції, які охоплювали значну територію, що ускладнювало маневрування великим повстанським відділам та тягнуло за собою численні людські втрати. Зважаючи на протиповстанські заходи противника, було прийнято рішення щодо зміни тактики дій відділів УПА. Відповідно до Наказу УПА-Захід ч. 7/44 від 1.09.1944 р. основною бойовою одиницею УПА визначалася сотня, а не курінь. Для проведення більших операцій передбачалося об'єднання підвідділів у тактичні курені. А вже у Наказі УПА-Захід ч. 9/44 від 25.11.1944 р. основною тактичною одиницею визначалася чота. Цим же наказом передбачалося, що прямий вплив на діяльність відділів УПА мають місцеві проводи ОУН, починаючи від районних і вище⁷⁶.

Станом на 9 жовтня 1944 р. на теренах округи дислокувалися та залучалися до боротьби з підпіллям ОУН та відділами

⁷⁶ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 3. – Арк. 141-142.

УПА 1800 військовослужбовців внутрішніх військ НКВД. Це були підрозділи 17-ї стрілецької бригади (2-га ср 207 осіб – Красне – 128 чол.; 3-я ср 207 осіб – Золочів – 134 чол.), 18-ї стрілецької бригади (189 осіб – Глиняни – 622 чол.), 25-ї стрілецької бригади (223 осіб – Золочів – 276 чол.), 18-го кавалерійського полку (штаб полку та 1-й кавескадрон – Броди – 249 чол.; 2-й кавескадрон – Станіславчик – 123 чол.; 3-й кавескадрон – Олесько – 139 чол.; 4-й кавескадрон – Підкамінь – 129 чол.)⁷⁷.

Впродовж літа-осені 1944 р., незважаючи на перевагу каральних військ НКВД, відділи УПА та боївки збройного підпілля ОУН, що діяли на території Золочівської округи, провели десятки вдалих боїв з більшовицькими окупантами, набули досвіду повстанської боротьби, залишаючи за собою контроль терену та не даючи можливості окупаційній владі розгорнути свою діяльність. Широкого розголосу набули бої біля с. Соколівка та «Вовчих ямах» Буського району, Пеняцьких лісах, наскок на райцентр Глиняни, обстріл Олеська та ін.

Великих втрат націоналістичні збройні формування зазнали впродовж «червоної мітли» кінця 1944 р. – перших місяців 1945 р. На весну 1945 р. з шести повноцінних сотень УПА, що діяли на теренах Золочівської округи ОУН залишилось лише три («Свободи», «Оверка» та «Малинового»), й то у неповному складі. Так, для прикладу, сотня М. Кравчука – «Малинового» під час облав, у лютому, втратила цілу чоту, яку під удар військ НКВД підвів її ж командир М. Прибега – «Чайка» – згодом знаний в терені провокатор. Значних втрат зазнали й кушові боївки ОУН, проте вони зуміли вціліти, оскільки добре знали терен діяльності. Арештами та провокаціями була майже повністю паралізована жіноча сітка ОУН, а, відповідно, і референтура УЧХ, що призвело до їхньої ліквідації Проводом ОУН навесні 1945 р.

Під час «великої блокади» січня-квітня 1946 р. спільними зусиллями внутрішніх військ, органів НКВД, НКГБ, з'єднань і частин Червоної армії, військової контррозвідки, винищувальних батальйонів було встановлено тотальний контроль за кожним районом регіону, взято на облік (хоча й досить приблизно) кількість боївок ОУН та підрозділів УПА (включно з особовим складом), які в них оперували, закріплено за останніми відповідні армійські групи й відділи ВВ НКВД з метою їх ліквідації.

⁷⁷ Білас Іван. Репресивно-каральна система в Україні 1917-1953 / Іван Білас. – Київ, 1994. – Кн. 1. – С. 480-481.

В результаті проведення комплексних заходів по боротьбі з підпіллям на теренах Золочівської округи ОУН впродовж зими-весни 1946 р. великих втрат було завдано місцевим відділам УПА, кущовим боївкам ОУН та всій підпільній сітці. Так, зокрема, відомо, що на весну-початок літа 1946 р. на теренах Золочівщини діяли лише поодинокі підвідділи УПА чисельністю до рою (10-12 чол.) з сотень «Витязі» В. Федорківа – «Оверка» та «Непоборні» під командуванням Кліма Дупелича – «Павленка», а на території Перемишлянського та Рогатинського районів продовжували оперувати підвідділи сотні УПА «Дружинники».

Надзвичайно болючими були втрати у керівному складі УПА: 7 листопада 1945 р. на присілку Сади с. Ясенів Бродівського р-ну загинув курінний «Свобода»⁷⁸, 19 грудні 1945 р. біля с. Бесіди Жовківського р-ну – командир ТВ 11 «Пліснесько» Михайло Грицина – «Чайчук»⁷⁹, 13 березня 1946 р. біля с. Боложинів Буського р-ну – сотенний Клим Дупелич – «Павленко» та бунчужний сотні «Голота»⁸⁰, того ж дня біля с. Микити Бродівського р-ну – чотовий Григорій Рудий – «Бистрий»⁸¹, 23 березня 1946 р. біля с. Янгелівка Буського р-ну – чотовий «Карий»⁸², 7 квітня 1946 р. в с. Клекотів Бродівського р-ну – чотовий Михайло Семенюк – «Юрій», 27 червня 1946 р. – політвиховник сотні УПА «Витязі» – Петро Лемик – «Мирон»⁸³. 21 червня 1946 р. органам МГБ вдалося захопити в полон чотового Василя Дубаса – «Степового»⁸⁴. Таким чином впродовж кінця 1945 – першої половини 1946 р. органам МВД-МГБ вдалося ліквідувати майже весь командний склад УПА тактичного відтинку. Продовжували діяти лише один сотенний, один чотовий та кілька ройових командирів.

В цей же час великих втрат було завдано тереновим проводам ОУН, які функціонували на території округи та самооборонним кущовим відділам. Так під час «зимової блокади» загинула частина членів окружного проводу: у лютому 1946 р. – господарчий референт Іван Олексин – «Сорокатиий» та комендант окружної боївки Дмитро Чуй – «Комар», у квітні – колишній референт

⁷⁸ Романюк М. Сотня УПА «Свободи» // Український визвольний рух. Зб. 1. – Львів: Мс, 2003. – С. 121.

⁷⁹ Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1... – С. 618.

⁸⁰ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 301.

⁸¹ Там само. – Арк. 287, 289.

⁸² Там само. – Арк. 301.

⁸³ Там само. – Арк. 287, 289.

⁸⁴ Архів УСБУ ЛО. – Спр. 22887. – Арк. 9.

УЧХ Михайлина Сенів – «Христина», лікар окружного проводу Степан Симко – «Гаврило», кур'єр окружного проводу Олексій Манус – «Хома»⁸⁵ та ін.

На весну 1946 р. у багатьох структурних одиницях підпілля склалася критична ситуація, що була пов'язана з великими людськими втратами. Цілий ряд проводів ОУН різного рівня, починаючи від станичного і закінчуючи окружними, а подекуди і крайовими, були на деякий час паралізовані, втративши зв'язок з підлеглими організаційними одиницями. Ця обставина змусила Провід ОУН на українських землях та Головну Команду УПА прийняти рішення спочатку про зміну тактики боротьби, а відтак і про реорганізацію всього підпілля, яка й була проведена впродовж літа-осені 1946 р.

Про ці зміни та їх значення у 1949 р. писав у статті, приуроченій ювілею ОУН, провідний ідеолог українського національно-визвольного руху 1940-1950-х рр. Петро Федун – «Полтава», який, зокрема, зазначив: «Навесні 1946 р. нарада Проводу ОУН прийняла рішення про перехід ОУН і УПА від форм одвертої повстанської боротьби до форм стисло підпільно-конспіративних. Цей перехід здійснювався впродовж 1946–[19]48 рр. в залежності від природно-географічних умовин теренів. В деяких, вже цілком нечисленних, теренах цей перехід ще цілком незакінчений і сьогодні, в 1949 р. Глибоко-підпільні, стисло-конспіративні форми боротьби дають ОУН можливість вести довгу, затяжну боротьбу і в умовах большевицької енкаведівської системи»⁸⁶.

Зміни у тактиці та структурі збройного підпілля ОУН дали свої результати. Так, якщо за перше півріччя Золочівська округа ОУН втратила за неповними підрахунками 468 бійців, то за друге півріччя того ж року – лише 64.

Впродовж 1947-1954 рр. збройне підпілля ОУН Золочівщини продовжувало боротьбу проти сталінської тоталітарної системи. Від рук підпільників гинули оперативні співробітники територіальних органів МВД та МГБ, рядовий і офіцерський склад внутрішніх військ МГБ, функціонери державних органів влади, таємні та явні співробітники каральних органів влади тощо. Проте й

⁸⁵ ГДА СБУ. – Ф. 65 (Львівська частина). – Спр. 21357 (Яма). – Т. 2. – Арк. 27; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 301, 303зв.

⁸⁶ Двадцять років боротьби ОУН за національне і соціальне визволення українського народу, за Українську Самостійну Соборну Державу (1929-1949) // Федун Петро – «Полтава». Концепція Самостійної України. Том 1. Твори / Упоряд. і відп. ред. М. В. Романюк; Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України; Галузевий державний архів Служби безпеки України. – Львів, 2008. – С. 373.

самі повстанці несли відчутні втрати. За вказаний період на теренах округи загинуло за попередніми підрахунками 506 учасників українського визвольного руху. У розрізі за роками це виглядає наступним чином: 1947 – 147, 1948 – 87, 1949 – 118, 1950 – 79, 1951 – 28, 1952 – 33, 1953 – 7 та 1954 – 7.

Незважаючи на постійні кадрові втрати, Золочівський окружний провід ОУН, як структурна одиниця збройного підпілля ОУН, до складу якого входила територія дев'яти районів Львівської області за тодішнім адміністративно-територіальним устроєм: Бродівського, Буського, Глинянського, Заболотцівського, Золочівського, Краснянського, Олеського, Підкамінського та Поморянського, проіснував до весни 1953 р. Округа поділялася на два надрайонних проводи – Золочівський та Бродівський, а ті, в свою чергу, – на райони. У кожному районі (окрім Глинянського, де визвольний рух був розгромлений органами МГБ у кінці 1949 р.) підпілля концентрувалося навколо районних проводів, а найнижчою організаційною клітиною підпілля й надалі залишалися кущові боївки ОУН.

17 березня 1953 р. о 10 год. ранку, реалізуючи агентурні дані, оперативно-військова група МГБ на полі, неподалік від с. Зарваниця Золочівського району, виявила криївку останнього керівника Золочівського окружного проводу ОУН Івана Червака – «Олеся», у якій він перебував разом із друкаркою Стефанією Вірлик – «Лесею». Щоб не потрапити живими в руки ворога, підпільники застрелилися. Трофеями облавників стали: ручний кулемет, автомат, 3 пістолети, 2 гранати, 200 патронів, друкарська машинка, 2 радіоприймачі, три польові сумки з оунівськими документами та націоналістичною літературою⁸⁷.

Із загибеллю «Олеся» окружний провід припинив своє існування. Впродовж наступних двох років тут продовжували діяти окремі проводи та групи підпільників. Зокрема, Золочівський надрайонний провід ОУН перестав існувати лише у листопаді 1955 р., Підкамінський районний провід ОУН – влітку 1953 р. Окремі підпільники та невеликі повстанські групи продовжували діяти до пізньої осені 1955 р. На даному етапі дослідження встановлено, що на теренах Золочівської округи ОУН останній підпільник, Василь Дубина – «Вогник», загинув 20 жовтня 1954 р. у с. Нем'яч Бродівського району, а останнім зголосився з повинною в органи МГБ у листопаді 1955 р. Володимир Качур – «Лиман».

Михайло Романюк

⁸⁷ ГДА СБУ. – Ф. 2. – Оп. 31 (1960). – Т. 31. – Арк. 113-114.

РОЗДІЛ І.

ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ СТРУКТУР ОУН ЗОЛОЧІВЩИНИ

№ 1–45
ЗОЛОЧІВСЬКА ОКРУГА

3 липня 1941 р. – 15 травня 1948 р.

1941 РІК

№ 1
ОБІЖНИК КЕРІВНИЦТВА
КРАСНЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ДЕРЖАВНОГО ЖИТТЯ
У ПІДКОНТРОЛЬНОМУ ТЕРЕНІ

3 липня 1941 р.

ОБІЖНИК ч. 1-41.

«До Голов Селянських Рад в Краснянському Районі»

Твориться Молода Українська Держава, обов'язком усіх Українців віддати всю свою працю і усі свої сили для цієї справи.

Голови подбають, щоби у своєму селі завести належний порядок:

1. Забезпечити Державне майно, списати його і точний список прислати до Району.

2. Забезпечити своє село, щоби всі громадяни почувалися спокійними і в тій цілі творити по селах Відділи Народної Оборони (Січові Стрільці).

До Народної Оборони мають належати люди від 35-ть літ в гору. (Як це виконати: Відібрати в селі одного старшого, він нехай зорганізує людей, спише їх, які будуть постійно мешкати в даному селі).

3. В котрому селі не було проголошено Самостійної Української Держави, – відбути це свято торжественно.

4. Про виконання цього всего точний звіт подадуть Голови Селянських Рад до 7-го липня – 1941 року, в Краснянську Районну Раду.

5. Подається до відома, що старший ветлікар урядує в Земельному Відділ[і] в ті самі години, як і раніше.

На коли будуть якісь хвороби тварин, звертатись по інформації в Краснянський Районний Земельний Відділ.

Красне, 3-го липня – 1941 р.

Голова
Краснянського Району
Секретар

/– Галиш Осип – /.
/– Букеда Іван – /.

ДАЛО. – Ф. Р-87. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 46. Оригінал. Машинопис.

№ 2
ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІЙНОГО ПРОВІДУ
БРОДІВСЬКОГО РАЙОНУ УКРАЇНСЬКОМУ
ДЕРЖАВНОМУ ПРАВЛІННЮ У ЛЬВОВІ ПРО
СТАНОВИЩЕ У БРОДІВСЬКОМУ ПОВІТІ

16 липня 1941 р.

Меморандум

Український революційний провід району Броди передає на розгляд Краєвого правління такі справи [і просить] як можливо скоро подати точні на них відповіді і інструкції.

1. Територію Бродського повіту більшовики поділили на три райони, а саме: Бродський, з осідком в Бродах, Пониковецький з осідком в Заболотцях і Підкамінський з осідком в Підкамені. Поділ було переведено в цей спосіб, що села, віддалені від Бродів всього на 3 км (пр[иміром], Гаї Дітковецькі), приділено до Підкамінського району, віддаленого на 20 км. Це, мабуть, зроблено, щоби якнайбільше ставити селянам перешкод у нав'язанні зв'язку із центром. Більшовицький поділ на район[и] існує і надалі, але він дуже невігідний, коли йде про організацію українського державного життя. Зокрема такі райони, як Підкамінський і Пониковецький, не проявляють належної діяльності, та[к] як немає там відповідних сил, а Бродський район – [далекій] до Підкаміння і Заболотець. Організація лише впливає морально.

Тому вважаємо доцільним скасувати затверджений більшовиками поділ на три райони і привернути організацію Бродського повіту, що існував за Польщі, до часу, коли остаточно українською владою буде переведений адміністративний поділ.

2. В нас трапилась така подія, що приїхав один інженер, представник Хліборобської палати, і покликався на якісь інструкції голови тієї палати, проф. Шумовського, та розпочав свою

діяльність згідно з отриманими інструкціями. На ділі показалося, що інструкції, на котрих спірався цей представник, розходяться з опрацюванням земельного питання, виробленим Проводом ОУН. Маємо на увазі таку справу, як забезпечення державного майна з тенденцією повернення того майна – землі бувшим землевласникам, незалежно від того, чи це були осадники, багаті селяни і т. д. З метою, щоби в такий важливий час, як сучасна хвиля, не доводити до помилок і щоби такі помилки не були використані нашими ворогами, вважаємо доцільним віддати справу на розгляд Краєвого правління і просити, щоби представники зі Львова, якщо їх висилається в терен, виїздили з доручення Краєвого правління, з точним узгідненням, інструкціями і щоби вони, у всякому разі, по приїзді до повіту чи району, зголошувалися до Повітового проводу для узгіднення діяльності і для надання цій діяльності потрібних напрямків.

3. В Брідському районі в результаті воєнних дій значне число селянських хат, зокрема в Лешневі, Пісках, Конюшкові і Руді Брідській, було понищено большевиками, або спалене бомбами чи артилерійськими стрільнями. Тепер селяне натискають на те, щоби як можна скоріше подати їм допомогу для відбудови поплених приміщень. Наш провід виніс в цьому питанні тимчасове рішення, котрим погодився прийти з допомогою в відбудові, а саме: видати селянам в кредит потрібну скількість лісоматеріалу і других будівельних матеріалів з тим, що Краєве правління остаточно розв'яже питання, чи селяне мусітимуть за ці будівельні матеріали заплатити, чи їх держава передасть селянам порядком безкоштовної допомоги. Просимо в тій справі подати нам вичерпні інструкції.

4. Згідно з дорученням місцевої військової команди, все населення нашого району, а в тому числі і всі українці, мусіли віддати на міліцію свої радіоприймачі. Існує така практика, що ці радіоприймачі забирають військові частини або поодинокі представники Німецької армії і хоч є запевнення команди міста, що вкоротці, зокрема українцям, приймачі будуть повернені, то ми боїмося, що не буде чого повертати. Крім цього, хоч Львівська радіостанція працює на свою потужність в українській мові і хоч радіопередачі на теперішню хвилю, при відсутності газет, являються для провінціональних осередків одиноким зв'язком із центром, то ми, внаслідок відібрання радіоприймачів, осталися поза тим зв'язком і дійшло навіть до того, що і самий Провід району не знає, чи і які інструкції або накази оголошуються по радіо від нашої краєвої влади. Заслугує уваги і така обставина, що воро-

жа пропаганда (польська, комуністична) працює, але українці позбавлені відомостей про військові й світові події, не мають можливості відбивати атаки цієї пропаганди. А тому просимо можливих засобів, щоби нім[ецька] військова влада скасувала наказ про здачу радіоприймачів у відношенні до [тих] українців, що про них видасть добру опінію Районовий провід, і щоби оставила цей наказ в силі у відношенні до жидів й поляків.

5. Рішенням військової місцевої команди відібрано зброю від Української міліції. Праця міліції без зброї – надзвичайно тяжка, зокрема по селах, коли взяти до уваги обставину, що по лісах ще вештаються недобитки Червоної армії і інші озброєні бандитські ватаги, які виконували й далі виконують грабіжницькі напади на селян, або переводять розрахунки з українським національним активом. Так само й члени Районового проводу не мають можливості дістати дозвіл на ношення зброї (револьверів) і тому відмовляються виїздити в терен в пильних організаційних справах, при чому, зовсім слушно, в своє виправдання покликаються на те, що їхати в село й переїздити лісами, повними різних бандитських типів, без зброї небезпечно.

А тому, вважаючи ту справу найбільш важливою, просимо звжити всіх засобів, щоби нім[ецьке] командування погодилося на озброєння міліції і на ношення коротко[ї] палн[о]ї зброї точно означеним членам Районового проводу в добре зрозумілому українському і німецькому інтересі.

6. В 1940 р. большевики виселили дуже велике число польських осадників, що замешкували в Брідському повіті компактними масами і творили цілі села. По виселенні тих осадників большевики спровадили до осадницьких сіл й хат українських селян із західної, б[увшої] совітсько-німецької границі. Тепер ці укр[аїнські] селяни і надалі остаються в нашому районі. Але поволі повертаються польські осадники, що були виселені на східні землі Радянського Союзу. Привертати їм, осадникам, право на замешкання в хатах і на користування землею, що нею користувалися за польських часів, ми не можемо й не хочемо так, як укр[аїнські] переселенці із заходу до часу остаточного вирішення земельних справ, мусять в нас остатися. Польські осадники й надалі остаються для нас найбільш ворожим елементом і не можуть мати з нашої сторони ніякої підтримки. А тому, щоби запобігти евент[уальному] порозумінню таких осадників поза плечима української влади з нім[ецьким] командуванням і щоби те останнє командування, не знаючи місцевих обставин, не видало дозволу на повернення осадників до місцевостей, що в них

осадники замешкували до часу виникнення Польсько-німецької війни, – просимо поінформувати нім[ецьке] військове правління про ту справу, яка матиме свою актуальність не тільки в нашому районі, і добитися того, щоби осадники, які будуть повертатися з Радянського Союзу, були хвилево приміщувані в якихось концентраційних таборах, а в дальшому, щоби їх влада відставляла до корінно польських земель в Генерал[ьному] Губернаторстві. Ми хочемо завважити, що з огляду на останньо підкріплений англо-совітський союз й на симпатії польського еміграційного уряду в Лондоні, для большевиків в момент ведення війни з Німеччиною, такі кольоністи, що почнуть тепер «повертати» із східних земель Радянського Союзу, можуть бути висилані із прямими шпигунськими завданнями.

7. На пропозицію місцевої Організації У[країнських] Н[аціоналістів] головою Проводу району Броди зістав вибраний Степан Орищин, б[увший] старшина УГА, а останно професор середніх шкіл, а заступником Голови – Степан Букса, урядник скарбової контролі. Просимо для згаданих осіб видати ім'ям Краєвого правління відповідні посвідчення для того, щоби вони, виконуючи обов'язки голови й містоголови Районового проводу, могли виступати, зокрема перед німецькими] військовими властями, як повноправні і належно легітимовані представники української влади.

Броди, 16.VII.1941 [р.]

Голова проводу Орищин
Заступник] гол[ови] Букса

Приватний архів Степана Галамая. Оригінал. Машинопис.

Опубліковано: Українське державотворення. Акт 30 червня 1941. Збірник документів і матеріалів. – Львів; Київ: Літературна агенція «Піраміда», 2001. – С. 268-271.

№ 3
ЗВІТ ПРО ПРОВЕДЕННЯ СВЯТА
ПРОГОЛОШЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ДЕРЖАВИ У МІСТЕЧКУ ПІДКАМІНЬ

28 липня 1941 р.

Пропагандивне Бюро
Підкамінецького району.

Підкамінь 28 липня 19[41 р.]

З В І Т З Р А Й О Н Н О Г О С В Я Т А
П Р О Г О Л О Ш Е Н Н Я С А М О С Т І Й Н О С Т І .

В склад Підкамінецького району входить 24 сіл, 340.000 населення [при]близно. В тім около 8-9% поляків, 2-3% жидів і 90-88% українців.

Свято проголошення Самостійності відбулося 27/VII-1941 р. Вже раннім-ранком зі сіл сходились [...] ⁸⁸, молодь, старші, і діти без різниці віку і полу в похідних [...] ⁸⁹ прапорами на свято. Всі села формлюються в одну колону і [...] ⁹⁰ на полеву Службу Божу, яку править о. Декан Туркевич в асисті [...] ⁹¹ 7-х священників.

По Службі Божій слідує виголошення самостійності Головою Революційного Районового Пров[оду] ⁹² Ізидором. Всі стоять на струнко, старші бабусі зі зворушення плачуть підчас піднесення прапора на машт і Нац[іонального] гимну – який грає орхестра [...] ⁹³ 10 тисячна маса маніфестує свою єдність з О.У.Н. підняттям правої руки до привіту і поставою на струнко.

З площі весь похід двигаеться на дефіляду, яка відбувається перед трибуною Рев[олюційного] Проводу в карних рядах парадних колон перемашерує

	9,659 людей
в тім	120 кіннота
	30 роверисти
	9,509 піхота

В святочному настрої всі села в парадних колонах розходяться домів.

РЕФЕРЕНТ ПРОПАГАНДИВНОГО БЮРА

(ГРИЦАЙ)

ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 26. Копія. Машинопис.

⁸⁸ Кілька слів втрачено.

⁸⁹ Кілька слів втрачено.

⁹⁰ Кілька слів втрачено.

⁹¹ Кілька слів втрачено.

⁹² Кілька слів втрачено.

⁹³ Кілька слів втрачено.

№ 4
ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СИТУАЦІЮ В СЕЛАХ
ЗОЛОЧІВЩИНИ

30 липня 1941 р.

Золочівщина

Село Козаки

З приходом більшовиків село не потерпіло. З родин не вивезли нікого, є лиш один закатований – Іван Стояновський, син Антона. З приходом Німецької армії зроблено слідує: вибрано управу села, народню міліцію, перепроваджено ревізії за розграбованим майном із шахти.

Село Опаки

За часів більшовиків населення не потерпіло. Арештовано лиш – через доноси місцевих громадян – Михайла Осуховського. Він вернувся з тюрми й займає тепер пост начальника міліції. З приходом Німецької армії зроблено слідує: вибрано управу села, народню міліцію, збираю зброю, перепроваджувано ревізії за оружжям, ліквідовано банди.

Село Кол[т]ів

В часі війни зорганізовано народну міліцію. Уладжено святочні збори та поминальне Богослуження. ОУН не допустила до винищування села.

Село Руда Кол[т]івська

Відбулося проголошення Самостійної Соборної Української держави, вибрано управу села, народню міліцію, яка вибирає оружжя й амуніцію та упорядковує торговельно-господарське майно. В селі є багато поляків, які переховують оружжя та не хочуть його віддати.

Село Кру[г]ів

Зорганізовано народну міліцію. Уладжено свято проголошення соборности України та відправлено поминальне Богослуження. Міліція вишукує по околичних лісах рештки совітських банд.

Опубліковано: Українська пресова служба. – Львів, 1941. – 30 липня – Ч. 2. – С. 5; Українське державотворення. Акт 30 червня 1941. Збірник документів і матеріалів. – Львів; Київ: Літературна агенція «Піраміда», 2001. – С. 371.

№ 5
ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ
ТА ВІЙСКОВЕ СТАНОВИЩЕ НА ТЕРЕНАХ
ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
В ДРУГІЙ ПОЛОВНІ ЛИПНЯ 1943 РОКУ

10 серпня 1943 р.

[...]

Золочів: Дня 17.VII.[1943 р.] крайсгавптман закликав [...] Цегельського на розмову. Під час розмови крайсгавптман [...] про настрої мас та їх відношення до большевицької пар[тизанки] [...]. В тому ж часі німці ввели стан поготівля, що позначалося [...] скріпленні стійок-варт при забудовах державного і воєнного [...] [...]ня і значення. Скріплено варту теж коло приватних помешкань оф[іцерів] [...] [...]ги міста та орсткомандатури. Пороблено всі заходи обережності [...] [...]ки німців, в тій цілі їм видано машинову зброю. Німецька поліція [закла]дає вже сумерком віконниці на вікна мешкань, вона теж вночі нерадо [ви]ходить на нічну службу в місто (цей засіб охорони стосує нім[ецька] жанд[армерія] і укр[аїнська] пол[іція] на цілому терені області, крім цього коло своїх приміщень кажуть вартувати громадським стійкам).

Останніми часами скріплено охорону залізничних ліній і стацій, особливо вузлову – Красне. В зв'язку з тим побільшено склад «баншуцу». По стаціях переводяться стало контролі документів.

Німці вистріляли вже всіх жидів із 2-ох лягрів. Жиди вже не існують на тому терені. Німецькі поліційні чинники і військо облавами винищують рештки жидів в терені, яким вдалося втечи.

28.VII.[1943 р.] в с. Почапи кріпо переводило ревізію в 3-ох українців: Кілярського Волод[имира], Ляховича і Кваса Осипа. Їх мали арештувати, одначе хлопці в час повідомлені, втекли. Причина: вбивство трьох поляків, членів поліції Бавдінсту, які переводили погром українців у тому селі 22.[0]7.[1943 р.]

16.VII.[1943 р.] гарнізонове військо мало виклад про волинську партизанку. Цю подію коментовано слідує: партизанкою кермують українські націоналісти, її дуже тяжко ліквідувати, бо

з нью співдіє весь народ, а [...] [...]ше, що партизани діють в стислому порозумінню з Англією.

Німці видали розпорядження парохіяльним урядам здати всі церков[ні] дзвони. В зв'язку з цим лучаються випадки «крадіжі» дзвонів. Ми від се[бе] видали заборону таких «крадіжей».

По селах скріплено нічні варти (по 65 чоловіка).

13.VII.[1943 р.] в місті організовано Комітетом похід на могили жертв большевицького терору. Похід мав характер демонстративний, протибольшевицький. Знаменним було те, що організатори цього походу і свята рівночасно старалися всіми силами надати йому характер маніфестації (присутність членів СС-Д[ивізії] зорганізованими лавами), як теж вислову вірно-підданства німцям (зміст і характер промов). Під час цього свята переведено церемонію благословення церквою Старшин і Підстаршин СС-Д (150), що від сьогодні являються членами армії «хрестоносного походу» проти большевиків. Їх місія пімстити невинні жертви большевицького терору.

Останньо в околицях гологірських лісів появилися банди. Вони вербують поляків місцевих і з польських земель (підпіляки), є теж жиди. Вони добре [о]зброєні і поділені на групи 30-40 чоловіка (зав[в]ажено такі дві групи). Харчами заосмотрюють себе засобом нападів на українські села і їх мешканців, в яких рабують все. З цими групами тісні зв'язки вдержують гаєві, якими є виключно поляки. Подібні банди діють і в лісах брідських.

В тому терені були слідуєчі рабункові напади на укр[аїнські] господарства, що, без сумніву, виконали поляки: 16.VII.[1943 р.] с. Вороняки – Михайло Броєк, майно зрабоване, сам він пострілений. 18.VII.[1943 р.] с. Скнилів – напад на Плескора і ще двох, ограбовано все (харчі, одяг). Бандитів 7-ох на фірах. 15.VII.[1943 р.] с. Гологори – напад на кооперативу. Бандитів 4, вони стероризувавши варту, замкнули її до пивниці. В цьому ж селі 25.VII.[1943 р.] напад на 3 газдівства.

Ці події сильно обурили селян і відгрожують відплатою.

По селах крутяться підозрілі типи, правдоподібно большевицькі агенти, що рівночасно являються членами відділів большевицької партизанки, діючої на ЗУЗ. Вони говорять діалектом СУЗ, заходять радо в балачки зі селянами, співчувають з їх недолею, радять німцям не давати хліба, бо його потребуватиме «Молода Україна», вкінці демаскують своє обличчя, вихваляючи «нові зміни» на користь селян в СССР, які зараз ввів новий уряд на чолі з «Батьком Сталіним». Завважено, що ці агенти мають зв'язок із доморослими комуністами.

Ніччю, 27/28.VII.[1943 р.], лісом околиці Красне, переїжджав [... за]гін кіннотчиків (100), переїжджали попри село Новосі[лки] [...][Пе]ремишляни.

24.VII.[1943 р.] залога «Вермахту» в Бродах виїхала автами [до] с. Суховоля та забрала звідсіль 100 штук рогатої худоби [...].

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 1-2. Копія. Машинопис.

№ 6

ВИТЯГ ІЗ ВІСТОК ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ І ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ В ЗОЛОЧІВСЬКІЙ ОКРУЗІ ОУН ВІД 15 ЛИПНЯ ДО 15 СЕРПНЯ 1943 р.

29 серпня 1943 р.

[...]

Золочів:

10.VIII.[1943 р.] німецька влада на домагання УОК дала дозвіл організувати при Збірних Громадах відділи са[м]ооборони від 15 до 20 чоловіка. Новостворені відділи мали підлягати наказам української та німецької поліції. Кружляє поголоска, що до цих груп самооборони приділятимуть по двох німців яко командантів і інструкторів. Поки що конкретних вислідів по організації цих відділів ще не видно.

8.VIII.[1943 р.] крайсгавптман зорганізував нараду солтисів, священників і мужів довір'я в справі контингентової акції. В своїй промові, звернутій до слухачів, в горячих словах закликав, щоб доложити всіх зусиль до того, щоби народ здав в 100 відсотках контингент, не ставлячи жодного опору, бо в противному випадку німецька влада буде змушена вжити сили. Того ж дня відбулися освідовлюючі збори по боротьбі з бандами для членів укр[аїнської] поліції. Головним референтом був сотник нім[ецької] поліції зі Львова, який знаменито володів укр[аїнською] мовою. Він говорив, між іншим, таке: «Українська молодь має великий нахил до бандитизму», що є причиною того, що Україна не може досягнути своєї мети. Він тому закликав українських поліцистів боротися з бандитизмом через виловлювання «дезертирів» та всіх некорячих ся владі елементів, бо, мовляв, вони є отими, які кожного дня доповнюють сили різних банд, які зараз тут і там появилися.

Дня 14.VIII.[1943 р.]⁹⁴ через село Ворон[я]ки переходило 15 озброєних людей. В часі перемаршу сумерком вбили одного українця. Слідуючого дня знову черев село Білий Камінь переї[ж]джали озброєні банди – 5 фір. Нічну сторожу питали за дорогою на Буськ. Говорили українською і російською мовами.

Дня 16.VIII.[1943 р.] вечером чути було штафетові стріли в лісі коло Білого Каменя. Зараз німці скріпили поліційну станицю в Білому Камені трьома Німцями, побільшили склад укр[аїнської] поліції до 12 членів, та в додатку силою 5 членів «відділу самооборони».

В останніх днях на терені Золочева появилася маса [о]зброєних груп – большевицьких і польських. Польські групи сконцентровані переважно в Гологірських лісах.

Український Комітет запросив собі членів Гестапо аж з Кракова, з якими перевели в днях 13-16.VIII.[1943 р.] цілий ряд нарад. Комітет запросив їх в зв'язку із появою на терені різношерстних озброєних груп. В часі нарад комітетові чинники старалися з'ясувати своїм гостям, між іншим – загрозу для українства з боку [п]оляків. Організаційний референт при УОК пан Дорошак зараз занявся організа[ці]єю сітки донощиків з укр[аїнської] молоді, якої завданням буде провадити свою донощицьку роботу на відтинку польському і українському.

Броди.

Дня 21.VII.[1943 р.] біля присілка Перелісок, що лежить при шляху Броди, Соколівка, Буськ – проходила банда 10 озброєних людей, деякі з них були в німецьких мундурах.

Дня 29.VII.[1943 р.] ніччю в селі Заболотцях невідомі опричники підпалили стодолу польського священика. Другого дня нім[ецька] поліція арештувала за це трьох українців – Павліва Семена, Рубчука Степана, Стегуру Степана. Тої ж ночі згоріла стодола теж польського священика в селі Руда Брі[дс]ька. Німецька поліція загрозила, що на випадок такого підпалу вдруге, запалять ціле село.

Дня 26.VII.[1943 р.] німецька жандармерія з військом обступила село Суховоля і забрали 47 коров. В селі Черниці забрано 35 коров.

[...]

ГДА СБ У. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 4-5. Копія. Машинопис.

⁹⁴ У тексті: 14.VII.[1943 р.].

№ 7
ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ
ТА ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ НА ТЕРЕНАХ
ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
У СЕРПНІ-ВЕРЕСНІ 1943 р.

[Не раніше 8 вересня 1943 р.]

[...]

Подібні облави відбулися в таких селах Золо[чі]вського пов[іту]: Вільшаниця (арешт[овано] 32 чоловіка, 35 забрано до бавдінсту), [...] Олеську (арешт[овано] 48 чоловіка), Чі[ш]ках (забрано 8 чол.) і Кутах, звідки всі арештовані втекли. Також перевели облаву в с. Чехи (п[овіт] Броди), де арештовано 16 людей. В облавах брало участь військо, нім[ецька] і укр[аїнська] поліція, чис[л]і 300-400 чол. Менші відділи нім[ецького] війська і поліції під претекстом контролі здачі контингенту перевели основні ревізії і грабежі сіл: Лешнів, [П]іски, Берлин (п[овіт] Броди). Забрано селянам муку, молочене збіжжя, навіть де-не-[д]е черевики і одіж. Таку ревізію переводили також і в тих навіть, що здали [к]онтингент в 100%. В тому часі перевели німці також облави по лісах. [В] околиці Підкам'янецьких лісів під час облави 5.IX. [1943 р.] зловлено 73 жидів. [В] Кулицьких лісах, коло Олещини, зловлено 2 жидів.

8.IX.[1943 р.] в селі Пониковиця (п[овіт] Броди) арештовано під претекстом співпраці [з] ОУН та участі в вбивстві поль[ського] священника в с. Висоцько, вїта Блюя. При [ре]візії знайдено старий кріс та нашу літературу [19]41 р. (точно яку, невідо[мо]).

[...]

В околиці сіл: Пеняки, Тростянець, Оп[а]ки, в лісах появився відділ боль[шев]ицьких партизан в числі ок[оло] 1000 чол. В його склад входять мужчини і жінки, а навіть діти. По національності найбільше москалів, дещо жидів, вкін[ці] українців. Їх відносно дуже мало, се переважно дезертири різних допоміжних відділів із СУЗ. Одягнені різно. Деякі – обдерті, босі. Узброєні в легку зброю (кріси, фінки, десятьзарядки). Мають кінноту. До с. Колтів 17.IX. [1943 р.] рано прийшла їхня стежа, яка розпитувала селян, чи в тих околицях не діє яка партизанка. Коли селяни відповіли, що ні, тоді до села ввійшов цілий [з]агін партизан-большевиків. Такі загони ввійшли до сіл: Колтів, Круг[ів], Опа[к]и, Тростянець. Понищили по громадських урядах портрети Гітлера і Коновальця. Тризуба не чіпали. Понищили обрабували молочарні, лігеншафти. Питали [за

поляками, в яких особливо забрали обув і одяг. Питали також за мельни[к]івцями. Говорили, що б'ються за Українську Самостійну Державу. Намовляли людей іти з ними, битися за Самостійну Україну. Поздоровляються: Слава Укра[ї]ні – Героям Слава. [Д]еякі носять тризуби. Говорять, що вертають з Карпат. Намовляють нищити стир[ти], нім[ецькі] транспорти.

До боротьби з цією ватагою, німці вжили золочівський гарнізон. Першого [дн]я були вбиті і ранені німецькі вояки. Військо і Шупо обложило головні[ші] шляхи коло лісів. До середини лісу не йдуть. 7.IX.[1943 р.] один нім[ецький] літак бом[ба]рдував ліс. Партизани обстрілювали його. Вони з лісу не рухаються, лише [ви]силають своїх агентів на села, а німці останньо заховаються пасивно. [В] рахунок згаданої групи треба зачислити спалення стирт в с. П[е]тричі і [Но]восілки.

1.IX.[19]43 [р]. на станції Ожидів, п[овіт] Золочів, переїжджав транспорт східняків д[о] Німеччини. З одного вагону, через загразоване вікно висунулась рука і [ки]нула таку записку: «Зривайте дороги, затримуйте поїзди, та забирайте мо[ло]дь. Моліться Богу за тюремників. Ми їдемо в Німеччину. Нищте, бийте, ріжте! Нищте німців і рятуйте Україну, бо вже німці допалюють її. [П]рачайте!».

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 13-14. Копія. Машинопис.

№ 8

ВИТЯГ ІЗ ВІСТОК ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ І ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ В ЗОЛОЧІВСЬКІЙ ОКРУЗІ ОУН У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ СЕРПНЯ – ПОЧАТКУ ВЕРЕСНЯ 1943 р.

[11 вересня 1943 р.]

[...]

Останньо в Золочівщині німецька і українська поліція та військо переводили сильні облави по лісах Олещини, Сок[о]лівки. Німці зараз в тих околицях розмістили по 2-3 чоти «Вермахту». Це мала б бути охорона сіл перед банда[ми] – так кажуть.

Як звітують з терену, німці одержали листівки в німецькій мові. Крайс[гавпт]ман грозить головам УОК, що знищать всі

банди, бо неповітні одиниці суспільства, що говорять про якусь самооборону, тоді коли ніхто нікого не ріже, ані нема жадних нападів.

Члени, референти УОК, УДК та чільніші громадяни – українці, одержали летючки, підписані УНС. Змістом летючки згадані панове вдоволені, кажуть: «хотяй один раз написана мудро летючка». При тому потрібно підчеркнути, що ніхто не знає звідки вони походять. Кажуть, що голови УОК і т. д., говорили вже з німцями в справі творення відділів самооборони по лінії листівки. Так сталося в цілому терені області.

В дні 30-го VIII.[1943 р.] німці задумали вивезти в чужий терен «Бавдінст» з Бродів. Всі хлопці попереджені, вчас розбіглися домів.

В дні 29.VIII.[1943 р.] німецька жандармерія в Бродях під час контролі авсвайсів придержала і замкнула около 70 чоловіка.

20.VIII.[1943 р.] (Бр[і]дщина) с. Дітківці, під час Богослуження в церкві і костелі, укр[аїнсья] поліція і греншуци (Узбеки) зловили около 100 хлопців.

28.VIII.[1943 р.] с. Корсів ([повіт] Броди) німецьке військо (2 хоті) разом з поліцією арешт[у]вали 20 чоловіка. Кажуть, що це за нездачу контингенту. Багатьом селянам здемольовано мешкання.

На терені Золочівщини німці часто тероризують села облогами та обстрілами.

Сильні і часті розшуки роблять за бандами, яких зараз на терені Золочівщини появилися. Одначе німці не мають щастя, бо шукають їх переважно по селах.

Зараз терен Брідщини зароївся польськими озброєними бандами. Вони роблять військові вишколи, нападають теж на села – поодинокі господарства, яких грабують. Такий стан сильно мобілізує польське місцеве населення.

В дні 28 і 29.VIII.[1943 р.] (Золочівщина) в селах Вільшаниця, Митулин та Віцинь переї[ж]джала група большевицьких партизан (в армейських одностроях) – їхали в напрямі Зборова.

[...]

Останньо в днях 6-9 на цілому терені обл[асти] почались арешти укр[аїнського] самостійницького елементу. В цілому ряді сіл (10) Ходорівщини арештовано разом 50 чоловіка. В Золочівщині – 7-8, в Олеську арештовано 50 осіб, в Вільшаниці – 96 чоловіка, масові арешти відбулися в с[елах] Бучина, Суховоля ([повіт] Броди). Такі арешти зараз відбуваються в Равщині.

В дні 7 і 8.IX.[1943 р.] в Золочівщині появилася большевицька партизанка в силі 2000 чоловіка, – мають кінницю. Постій одинденний мали в с[елах] Кругів, Сасів, Колтів, та Ко[з]аки⁹⁵. Велика частина їх одіта в німецькі мундури та шоломи, частина – в большевицьк[и]х, а теж і в цивільних мундурах – між ними є жінки і діти. Озброєні незле, мають теж кілька легких арматок. Йдуть в напрямі Перемишляни–Дунаїв – двома групами. Недалеко Дунаєва звели з ними німці перший бій в дні 8.IX.[1943 р.]. До населення відноситься гуманно і повздержливо.

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 8-9. Копія. Машинопис.

№ 9 ВИТЯГ ІЗ ЗВІТУ ПРО ПОДІЇ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ В КІНЦІ ВЕРЕСНЯ – НА ПОЧАТКУ ЖОВТНЯ 1943 р.

[12 жовтня 1943 р.]

[...]

ПОДІЇ В БРІДЩИНІ.

Ляндкомісаріят в супроводі війська робить щоденно «скоки» по селах повіту з метою прискішення закінчення контингентової акції, при чому арештує людей і забирає худобу, не вглядаючи на це, чи ці люди здали контингент, чи ні.

Між арештованими і пошкодованими в формі конфіскації корів є чимало таких, які обов'язок здачі контингенту виконали в 10[0]%-ах. Головніші випадки були в селах: Пониква, Накваша, Чехи, Гаї Старобрідські, Черниця, Грималівка, Піски і Клекотів.

Найбільш маркантий випадок в с. Поникві, де забрано 42 шт. худоби, а між пошкодованими було 14 осіб, які здали контингент у 100%. Між арештованими є 70 літні старці та хворі.

26 вересня [1943 р.] в год. 21-ій партизани в числі около 80 почали обстрілювати станицю пограничної сторожі в Шниреві. Перестрілка тривала три години. Військо, яке приїхало з Бродів, примусило партизан відступити.

⁹⁵ У тексті: *Колпаки*.

30-го вересня [1943 р.] в г[о]д. 21.15 партизани, числом около 100, почали обстрілювати станицю пограничної сторожі (біля 40 гренцшувців) в Корсові. П[а]ртизани розмістились в городах та поза хатами, в недалекій віддалі від станиці, а, щоби освітити станицю та мати змогу обсервувати рухи гренцшувців, підпалили поблиську кузьню.

Сильна стрілянина тривала до години 4,30 і доперва при помочі відділу гренцшувців зі Щурович вдалося відперти напад.

4-го жовтня [1943 р.] прибув до Шнирева відділ жандармерії в цілі арештування підозрілих в симпатії до партизан, яких, одначе, не застали вдома. Скінчилося на забрані деякого живого інвентаря у підозрілих.

На подібне заноситься в Корсові.

10-го жовтня [1943 р.] в год. 20-ій група людей узброєних і в різноманітних одягах в числі біля 20 окружила станицю укр[аїнської] поліції в Лешневі, та вдерлася до будинку і, поклавши команданта станиці Дратвінського Романа на землю, зажадала здачі оружжя. Коли цей відмовив, трьома стрілами в голову вбили його напасники. Двох поліцистів і одного члена охоронної сторожі забрали напасники з собою. Про їх долю нічого невідомо. Село Лешнів – напівпольське і є підозріння, що це польська робота.

ЗДОГАДНЕ ВБИВСТВО УКР[АЇНСЬКОГО] ПОЛІЦИСТА.

З дня 6 на 7 жовтня [1943 р.] в с. Підгірці, пов[іт] Золочів, пропав укр[аїнський] поліцист. Вечером дня 6 жовтня мав цей поліцист службу в селі. Біля год. 9-ої почули мешканці села три вистріли. На другий день ранком найшли при дорозі скржавлену шапку, тіла поліциста не найдено.

Догадуються, що це робота польського підпілля.

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 30-31. Копія. Машинопис.

№ 10
**ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ
ТА ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ У ЗОЛОЧІВСЬКІЙ
ОКРУЗІ ОУН У ВЕРЕСНІ-ЖОВТНІ 1943 р.**

[Не раніше 17 жовтня 1943 р.]

[...]

БРОДИ

30.IX.[19]43 р., в с. Пеняки⁹⁶, Черниця⁹⁷ нім[ецька] поліція пограбила селян (збіжжя, полотно, рушники).

4.X.[1943 р.] в Підкамені німці ловили дезертирів до Бавдінсту і СС-Дивізії. Зловлено трьох хлопців.

24.IX.[1943 р.] німці зарядили варту з цивільного населення на залізничних рейках.

3.X.[1943 р.] з Бродів відійшли німці на фронт, а їх місце заняла мала частина мадярів.

3.X.[1943 р.] один хлопець викинув ляха, що кричав в читальні «Просвіта» – гайдамаки і т. п. Цього поляка вночі вбито. Арештовано хлопця, що викинув цього поляка з читальні.

З 4/5.X.[1943 р.] в Пеняках озброєна боївка забрала паси в млині і ограбили нашого підрайонового. Бюлетеня не брали. Забрали 840 зол[отих] зі збірки.

10.X.[1943 р.] хтось напав на станицю української поліції в Лешневі. Вбито команданта поліції, забрано зброю, два поліцис-ти і один допоміжний пропали без вісті.

26.IX.[1943 р.] в с. Комарівці grenшуци вбили вояка з УПА.

27.IX.[1943 р.] відділи УПА здобували команду grenшуців. Не здобувши її, відійшли без втрат.

ЗОЛОЧІВ

Карательні відділи Вермахту грабили такі села:

с. Гавареччина	16 шт. худоби,
с. Кути	64 " – " –
с. Соколівка	60 " – " –

10.X.1943 р. до села Белзець приїхав сам крайсгавптман з озброєним відділом нім[ецьких] колярів. Забрали дещо збіжжя, ограбили кількох господарів.

⁹⁶ У тексті: *Виняки*.

⁹⁷ У тексті: *Чорношин*.

4.X.[1943 р.] в Золочеві Кріпо з озброєними поляками з Бавдінсту зловили 4-ох учнів Укр[аїнської] рем[існичої] школи, і відвезли до карного лягру у Львові.

18.IX.[1943 р.] нім[ецька] поліція і веркшуци забрали з села Ушня¹¹ 45 мужчин і 5 жінок. Всіх відвезли до тюрми в Золочеві. Слідуючого дня забрали з того села 100 штук корів.

10.X.[1943 р.] нім[ецька] поліція арештувала в селі Вороняки зв'язкового, що віз грипси і літературу.

10.X.[1943 р.] нім[ецька] поліція вночі під час засідки в с. Ремезівці¹² арештувала 2 чоловіка з грипсами.

9.X.[1943 р.] нім[ецька] поліція під час засідки коло цвинтаря с. Бужок обстріляла фіру з організаційним добром. Поранили одного чоловіка.

17.IX.[1943 р.] нім[ецька] і укр[аїнська] поліція арештувала в селі Юськовичі 4 жінки. Одну з них польку – зараз випущено. Арештовані Павліна, Софія, Ганна Б[і]дюк.

Банда мазурикан напала на присілок Казьмірівка с. Ляцьке. В часі нападу на с. Вільшаниц[я] тяжко побили одного українця, називаючи його німецьким шпигом.

18.IX.[1943 р.] хтось ранив пострілом двох наших членів коло с. Красне.

5.X.[1943 р.] під час пострілів до хати нашого члена в с. Зарваниці – вбито його матір.

1.X.[1943 р.] хтось пострілів в Жукові нашого члена.

9.X.[1943 р.] [о]зброєний відділ, що подав себе за українських партизан, ограбив молочарню в Жукові.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 16-17. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 13-14.

⁹⁸ У тексті: *Утно*.

⁹⁹ У тексті: *Ромазівка*.

№ 11
ВИТЯГ ІЗ ЗВІТУ ПРО ПОДІЇ НА ТЕРЕНАХ
ЗОЛОЧІВЩИНИ В ЖОВТНІ 1943 р.

25 жовтня 1943 р.

[...]

НАПАДИ І ВБИВСТВА В ОЛЕЩИНІ, пов[іт] ЗОЛОЧІВ.

В ніч з 19 на 20 жовтня [1943 р.] невідомі напасники напали і спалили гаївку в селі Гавареччині, б[іля] Олеська, пов[іт] Золочів. Гаєвий згорів живцем в своїй хаті.

В ніч з 19 на 20 жовтня [1943 р.] [о]зброєна група жидів, около 10, напала на дім фольксдойча в селі Майдан Пеняцький, пов[іт] Золочів і почала обстрілювати. Власник дому втік. Банда обрабувала і забрала все, що лише можна було взяти. В часі хаотичної стрілянини напасники вбили самі двох своїх товаришів, залишаючи їх на подвір'ю. Слідуючого дня під вечір напасники прийшли вдруге, забрали двох вбитих товаришів і, віднісши їх недалеко в ліс, поховали.

АКЦІЯ ЖАНДАРМЕРІЇ І КРІПО в с. ПІДГІРЦЯХ.

Дня 21 жовтня [1943 р.] приїхав до села Підгорець відділ жандармерії і Кріпо. На підставі готового списка, який привезли зі собою, почали ходити по найсвідоміших українцях села, перепроводжуючи основну ревізію, переглядаючи рівночасно, чи вся худоба і безроги є покульчиковані. У висліді арештовано одного українця, Жарковського і забрано чотирнадцять непокульчикованих свиней і одного бугая. При тому перепроводжено ревізію в пароха, о. Пришляка (голова Олеської Делегатури), в якого забрано більшу кількість книжок і літератури та дві некульчиковані свині, та в управителя школи Івана Ваврива, в якого рівно ж забрали некульчиковані свині. У арештованого Жарковського знайдено два зіпсуті радіоапарати і частини дубельтівки.

На увагу заслуговує лише факт, що жандармерія ходила лише до українців, хоча село на 50% польське, а поляки доперва слідуючого дня закликали комісію і покульчикували свині. Селян[и] твердять, що це все – на польський донос і навіть знають поляка, який зладив список і підписався під ним. Це причиною до заострення відносин між українцями а поляками

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 11-12. Копія. Машинопис.

№ 12
ВИТЯГ ІЗ ВІСТОК ПРО ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ
НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ЖОВТНЯ 1943 р.

[Не раніше 30 жовтня 1943 р.]

[...]

Золочівщина.

Німці.

Німецька влада за звітний час не робила жодних політичних потягнень, не давала заряджень такого ж характеру. Останніми днями запримічено стан поготівля нім[ецьких] поліційних чинників та до деякої міри нім[ецьких] гарнізонів. Це виявляється в пожвавлених кермових рухах вдень і вночі [о]зброєної нім[ецької] поліції в фінки і в автомати (в місті). Рівно ж нім[ецькі] військові стежі виї[ж]джають ніч[ч]ю на передмістя.

Головна акція нім[ецьких] адміністраційних чинників була на стягання контингентів. Цю роботу продовжувано при допомозі призначених до того відділів пол[ьського], нім[ецького], укр[аїнського] з допоміжною службою під проводом німців, а також частину вермахту. При цій акції переводжувань грабежей поодиноких господарств в ім'я збірної відповідальності, ставлено до відповідальності і тих, що вже здали 100% контингенту. Біжучими днями запримічено: німці озброюють лісництво в кріси, а навіть в скоростріли «Дохтяра». Їх службу доповнюють місцевими поляками.

Крайсгауптман Бондт одержав анонімний лист, підписаний ОУН. В листі звертається увагу на те, що німці себе оточують поляками, протекціонуючи їх зі шкодою для українського населення, чим ворожо наставляють проти себе українське населення. Цей лист показував крайсгауптманові голові УОК Аліськевичові. Рівно ж з таким же підписом лист одержав директор союзу, де ставиться вимога кращого трактування працівників союзу і видалення від праці всіх поляків до зазначеного речинця. Чия це робота – точно не можна сказати. Перебуваючий цими днями П. Полій з боевої управи УОК говорив про організацію: «Я говорив з провідниками ОУН. Це, що вони говорять і наказують є дуже добре. Одначе, (низові клітини) всего цього не виконують, або викривляють, чим валять авторитет організації, насторожують проти неї людей».

15.X.[1943 р.] до с. Балучин¹⁰⁰ приїхав відділ поліції, зложеної з одного німця 15 укр[аїнських] поліцистів і 7 дорфвахе. Вони перевели по будинках ревізії за збіжжям, забрали кількох людей до в'язниці.

19.X.[1943 р.] наші хлопці зробили засі[д]ку на польську боївку, що перебувала в господаря-українця в Череповичах і вертала до польського села Віциня. Ранено кількох людей. Здається було трьох вбитих, але їх забрали поляки з собою.

Поляки.

19.X.[1943 р.] в наші руки попав грипс, писаний до поляка МГС в с. Ферліївка, [...]зямінського. Відпис цього грипса передаю. Цей поляк кудись втік, напевно повідомлений про небезпеку.

20.X.[1943 р.] на почті в Ск[ва]ряві місцевий поляк відбирав телеграму, надану зі Львова якимсь Решитухою (певно, псевдо) в укр[аїнській] мові. Зміст її: «Повідомить [О]стрівець громаду, щоб було все приготоване і ксьондза в Скваряві і Ожид[ові ...] приїздить пан єпископ в неділю до Острівця». По тій телефонограмі горіли стирти в селах.

Слід зазначити, що відділи Мазурика, оперуючи в Гологірських лісах, пере[м]інились на польський партизанський відділ. З цього відділу [у]сунено 2 укр[аїнців] (бандитів). Відділ начислює постійно 20 людей. Між ними є кількох жидів. Цей відділ, як потрібно, доповнює себе місцевими поляками до числа 50 осіб.

Наставлення поляків до українців – вороже. Одначе, помічається між по[л]яками таких, що раді б зажити спокійно. Вони говорять: «краще було б, якби не було ненависті між українцями і поляками».

Броди.

21.X.[1943 р.] біля с. Р[а]жнів показалось 10 незнаних [о]зброених в коротку зброю і кріси. Говорять українською мовою.

20.X.[1943 р.] в Літовище (Підкам'янеччина) показалось 13 людей, озброених в кріси, в нім[ецьких] мундурах.

В с. Бонишин німці забирають в селян: крупи, муку, і пшоно – все, що попало під руки.

Коло 20.X.[1943 р.] в с. Ясенів приїхали німці в справі контингенту. Користаючи з неприсутності заготовщика, вкрали в кооперативі 3.000 зл[отих]. Повідомлена укр[аїнська] поліція гроші відібрала, – бракувало 230 зл[отих].

¹⁰⁰ У тексті: *Волочин*.

В днях між 15-20.X.[1943 р.] вермахт перебував за контингентом в таких селах: Вербівчи[к], Орихівчик, Стиборівка¹⁰¹. Били селян, грабували муку, ловили людей. В с. Стиборівці¹⁰² арештували 8 людей, в тім 3 жінки, за нездачу 100% контингенту.

Комуністи.

В зв'язку з успішною большевицькою офензивою, комуністичні елементи закривувались і грозять відплатою укр[аїнським] громадянам. Комуніст Ковальчук з Бродів говорив: «Хвилина приходу більшовиків недалеко, з нею прийде відплата всім українцям на провідних становищах». Такі погрози висловлюють комуністичні пужаки в с. Чехи (Броди) Решитин Евген, Нахвостач Петро, Сурмен Василь.

Поляки.

Польську роботу можна пізнати по рухах їх активів. Вона пожвавлена. Польське населення вірить в те, що більшовики дійдуть лише до Збруча, і в Галичину прийдуть совітські армії, що проведуть на цій території стан з перед 1939 р.

Поляки мають свої малі відділи (коло 20 людей) в Пеняцьких¹⁰³ лісах, пов[іт] Броди. Рівно ж примічено, що молоді поляки щезають з терену. Вони, мабу[т]ь, йдуть в партизанку. В Підкамені зникло 16 молодих поляків

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 25-26. Копія. Машинопис.

№ 13

ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН ВІД 1 ЖОВТНЯ ДО 15 ЛИСТОПАДА 1943 Р.

25 листопада 1943 р.

[...]

Поляки: Дня 7.XI.[1943 р.] в с. Красне (Золочів) боївка, зложена около з 30 осіб, замордувала нашого симпатика Постолоюка та його сина, реф[ерента] СБ, а їх мешкання здемолювала і

¹⁰¹ У тексті: *Стеберівці.*

¹⁰² У тексті: *Стеберівці.*

¹⁰³ У тексті: *Пеляківських.*

ограбила. Той ж ночі теж здемолювала та ж сама група мешкання Сусла Михайла та ограбила Союз кооператив.

Останньо подібні люди приходили по лікаря (с. Красне), але його не було дома.

Вночі з 8 на 9.X.[1943 р.] около 30 невідомих осіб зайшло до українського священика в с. Сасів о. Лиска і ограбили його. Присутнім дали наказ лягти на долівку. Пізніше стріляли до укр[аїнської] поліції і вибили вікна польському священикові (для замаскування себе), опісля пішли в сторону Львова. Говорили польською і німецькою мовами.

Дня 3.XI.[1943 р.] поляки з Красного зажадали охорони перед українцями. Приїхала нім[ецька] поліція, зробила ревізію в одного поляка та знайшла кріса. Також знайшла кріса в українця польонофіла. Їх арештовано. На другий день перевели ще ревізії по поляках і знайшли в одного поляка револьвер, у Врублевського – скоростріл, а в іншого поляка крадені з залізничної станції речі. Всіх арештовано.

Дня 1.XI.[1943 р.] біля польського с. Майдан (Броди) хтось вбив укр[аїнського] поліцис[та] Власюка.

Дня 1.XI.[1943 р.] в Старих Бродах хтось підпалив stodолу укр[аїнського] активного свяще[ни]ка о. Ковальчука. Ковальчук твердить, що це зробили поляки.

Дня 3.XI.[1943 р.] в с. Паликорови (польське) поляки вбили команданта укр[аїнської] полі[ці]ї Павлюка.

Дня 5.XI.[1943 р.] в с. П[е]ня[к]и (польське) хтось вбив члена [ОУН], поліциста Ципа.

Дня 6.XI.[1943 р.] в с. Паликорови спалили кілька господарств поляків, що завини[ли] у вбивстві (протоколів не переслано).

З 6 на 7.XI.[1943 р.] в с. Паликорови вбили укр[аїнського] поліциста Сокола з П[е]няк і спа[ли]ли будинки активного українця, якого прізвища не подано.

В Старих Бродах о. Ковальчук і посадник Чорній одержали від поляків листовий наказ вибратися за Збруч.

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 27-28. Копія. Машинопис.

Опубліковано: *Літопис Української Повстанської Армії. Нова серія. Т. 13. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 15-16.*

№14
ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ
І ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ
НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ВІД 15 ГРУДНЯ 1943 р. ДО 15 СІЧНЯ 1944 р.

9 лютого 1944 р.

[...]

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Дня 3.І.[1944 р.] в селі Вороняки поляки застрілили нашого симпатика.

Серед поляків останньо велике пригноблення і жах, які викликали організовані чиеюсь рукою вбивства поляків (відплатні акти).

Дня 28.ХІІ.[19]43 [р.] – рій УНС звів бій з переходячою бандою, що начислювала 20 чоловік, коло села Вільшаниця. Банда вицофалась.

Дня 12.І.[1944 р.] до села Коропчик приїхало 25 большевицьких партизан, [о]зброєні майже всі в фінки. Говорили, що йдуть прочищувати шлях червоним до Львова. В сутичці з цією бандою впав кущ[о]вий, станичний акт[иву] і юнацтва, кущ[о]вий вояк. Банда залишила одного раненого з фінкою і гранатами. Говорять, що більше вбитих і ранених своїх забрали зі собою партизани.

БРІДЩИНА.

Дня 26.ХІІ.[1943 р.] в с. Берлин поліція Бавдінсту арештувала 6 хлопців. Арештованих відвезли до Бродів.

Дня 8.І.[1944 р.] німці, що приїхали до с. Ясенів, натрапили на нашу боївку, що вертала з села Жарків. Нав'язалась стрілянина, ранено одного хлопця, побито два коні. Є здогади, що німаки знали про це, що ця боївка буде вертати через Ясенів.

Дня 12.І.[1944 р.] 13-ять німців робили ревізію в с. Кадлубища. Мали на списку 20 людей. Не знайшли нічого, як також не зловили ні[к]ого.

Дня 30.ХІІ.[1943 р.] в с. Бо[в]дури місцеві поляки напали на дім організованої родини Теодора Ількова. Вбили самого

Теодора і його жінку. Донька, коли побачила, що батько вбитий, почала борікатись з напасниками, видерла одному кріс, але в цім моменті другий бандит зранив її і дівчина впала непритомна. Коли опритомніла і втекла, заалярмувала село. Там рівно ж ранили сина Ількова, Василя. Другого дня по нападі приїхало СД і арештували поляка, якого пізнала донька Ількова. Одначе, його випущено.

Дня 30.XII[.1943 р.] польська боївка напала на солтиса с. Бо[в]дури, напасників відбито.

В Підкамінію перебуває разом 300 боєздатних боєвиків з Волині. Останньо німці видали їм кріси на самооборону.

Дня 3.I[.1944 р.] незнані люди забрали зі Звіринця (к[оло] с. Ясенів) директора школи В[а]вр[і]ва. Жінку його вбили. Є здогади, що це робота поляків.

Дня 7.I[.1944 р.] о год. 6 рано зі села Ясенів виїхав о. Балюта до Ж[а]ркова відправити Службу Божу. По дорозі пропав без вісти. Крім священика пропав фірман. На дорозі під Ж[а]рковом знайдено коні о. Балюти, фелон і хрест. Це напевно робота польської боївки з Майдану.

Дня 11.I[.1944 р.] німці вивезли бавдінст з Бродів на захід. Багато х[л]опців втекло.

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 38. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 20-21.

№ 15

ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ І ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН ВІД 30 СІЧНЯ ДО 15 ЛЮТОГО 1944 р.

9 березня 1944 р.

[...]

ЗОЛОЧІВЩИНА:

Дня 9.II[.1944 р.] вночі приїхали до села Ремезівці 80 зондердінстів. Арештували 6 українців. Коли виїжджали зі села, стрінули

варту, яку засипали стрілами. Арештовані, користаючи зі стрілянини, втекли, крім одного, якого відставили на Кріпо. 3-ох вартових ранено. Один з них вже помер, другому втяли ногу. Німці приїхали на донос поляків, що в селі є партизани.

Дня 16.II.[1944 р.] до села Ожидів приїхала о год. 3-ій рано фельджандармерія, взяла до помочі військо, ходила по хатах українців, яких мала на списку. Німців водили місцеві поляки. Арештовано 15 осіб:

1. Заяць Микола
2. Заяць Осип
3. Романишин Михайло
4. Сень Пилип
5. Сень Федір
6. Москва Павло
7. Москва С.
8. Москва Пилип
9. Москва Павло
10. Москва Дмитро
11. Гапчин Матвій
12. Гапчин Гнат.
13. Гудима Тимко
14. Ганин Яким
15. Дмитрів Лев

Арештованих відвезено до Олеська. Останньо 6-ох випущено, решту держать.

25.II.[19]44 р. На ста[н]ції в Ожидові вивантажилось 2 сотні німців та заквартирували в тому селі. Говорять, що вони приїхали з Варшави і мали б бути ужиті до боротьби з партизанами.

Вечером 10.II.[1944 р.] польська боївка в числі 9 осіб приїздила до с. Верховбужа, питала за кущ[о]вим, але його не застала.

Поляки зосередилися в с. Гута Пеняцька, Опаки, Руда Колтівська, Віцинь, Новосілки. Звідтіля роблять випади їхні боївки, рівночасно ті села є базами комуністичних банд.

Дня 18.II.[1944 р.] вечером поляки вбили в с. Митулин одного українця.

Дня 11.II.[1944 р.] поліція польського Бавдінсту з Золочева робила ревізію в с. Ко[л]тів, при чому понищено церковну обстановку.

Дня 21.II.[1944 р.] банда польсько-большевицька напала в числі 60 осіб на с. Верховбуж та сильно його пограбила, забираючи безроги, худобу, харчі й збіжжя.

Поляки зі с. Куліки, де квартирували червоні, вибрались всі разом з червоними, залишаючи пусті хати.

БРІДЩИНА

14.II.[1944 р.] в с. Ясенів заквартирувало 2 сотні війська. Говорять ці вояки, що будуть поборювати партизан. Поки що перевели ревізії в наших селян. Не знайшли нічого.

Дня 17.II.[1944 р.] в ляндркомісара відбулася нарада з участю крайсгавптмана і по[с]адників. На нараді обговорювано справи партизанщини, протипольських акцій. Крайсгавптман сказав, що рішучо покінчить зі сваволею. Запевняв, що йому відомо, що це все робить не Волинь, але місцева молодь. Грозив, що спровадить два курені війська, яке вилапуватиме молодь на роботи до Німеччини. В цілому терені, за виїмком декількох сіл, стаціонують німці. Деякі з них заховуються як бандити.

Дня 20.II.[1944 р.] до с. Лешнева приїхали німаки та забрали 70 шт. рогатої худоби, 20 безрог і багато курей.

На бувшому австрійсько-російському кордоні німці копають окопи. До цієї роботи гонять місцеве населення, при чому брутально поводяться з українцями.

Дня 4.II.[1944 р.] вночі поляки з Майдану (польське село) вимордували укр[аїнську] родину з с. Ясенів. Замордований: Вікаторський Павло, його донька і син Роман. Знищили хатню обстановку. Хотіли замордувати брата його, але цей втік з жінкою. В згаданому морді брали участь Кізязк Юзеф, Чижевські Стах з с. Майдан.

Дня 20.II.[1944 р.] до с. Пеняки приїхала большевицька банда в числі 600 чол., добре [о]зброєні. Відтак ця банда пішла на Пеня[ц]ьку Гуту, де її частина стаціонує. Вона до себе мобілізує місцевих поляків.

9 березня 1944 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 45-46. Копія. Машинопис.

№ 16
НАДЗВИЧАЙНИЙ ЗВІТ ПРО ДІЇ
ЧЕРВОНИХ ПАРТИЗАНІВ
НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

8 березня 1944 р.

Львівщина
(Золочів)

НАДЗВИЧАЙНИЙ ЗВІТ ч. 2/44

Дня 20.II.[19]44 [р.] большевицька партизанка, передершись з Волині, переходила через село Пеняки, пов[іт] Броди, що начислювала около 600 людей. Між ними було декілька жінок. В селі заховувалися спокійно. Сільська варта ходила поміж них з крисами, червоні її не чіпали. [О]зброєння червоних добре. Майже кожний мав десятизарядку або фінку. З Пеняк згаданий загін подався до с. Гута Пеня[ц]ька, одна частина тут залишилася, інша, зложена з двох груп в числі до 60 чол., подалася на села Тростянець, Зарваниця, ще інша, зложена з около 80 кіннотчиків і разом до 300 чоловік, подалася на села Гавареччина, Підлис[с]я, Закомар'я. Там заквартирувала дня 24.II[.1944 р.] в польських селах Куліки, Адами, Бортники, де перебуває до сьогодні, роблячи випади на українські села.

Перебуваючи в селі Гута Пеняцька, червоні набирали до себе боєздатних поляків. Дня 23.II[.1944 р.] згаданий загін з 300 партизан перебував в с. Гавареччина. На дорогах, що ведуть до села, ставляли варту, щоби нікого не пустити до села, ані з села.

В одній частині села вив'язався бій між стежою червоних, а нашою боївкою. Остання відступила без жертв. Обграбували деяких селян з одягу і харчів. Особливо пограбували тих, що, втікаючи, залишили пусті хати і тих, де перебувала наша боївка.

Дня 23.II[.1944 р.] червоні вислали стежу з Гавареччини, зложену з 10 чол., яку мусів вести зловлений станичний до села Підлисся. Тут задержали їх наші вартівники та зажадали зложити зброю. Червоні вислали на переговори станичного з Гавареччини, що вели з собою, а самі втекли.

Дня 23.II[.1944 р.] цей відділ перейшов нічю через Підлисся, Закомар'я та заквартирував в згаданих попередньо селах. По дорозі між Підлиссям та Закомар'ям червоні зловили нашого зв'язкового і казали вести себе до с. Ангелівка (польська). Тут зайшли до місцевого поляка, якого прізвище невідоме. Один

партизан збудив його і сказав: «Не бійся, я твій знакомий, ми стрічались колись у Львові». Дальше згаданий розказав збудженому, звідкіля він є і як називається. Зв'язковий не запам'ятав даних і тому їх не подаю. По цьому партизани набили зв'язкового, забрали в нього 250 зол[отих] і годинник та пустили домів.

Дня 25.II[.1944 р.] червоні обложили с. Переволочну і ограбили його. Того ж дня ніччю [були в] с. Баймаки, де прийшло до бою з нашою чотою. Висліди бою невідомі. Він тривав, правдоподібно, цілу ніч.

Дня 26.II[.1944 р.] год. 12.30 червоні обложили с. Боложинів і грабили його. В с. Соколівка червона стежа ранила нашого зв'язкового і вбила йому коня. Є чутки, що зараз прийшла з Радехівщини ще одна група партизан.

Дня 24.II[.1944 р.] до Золочева приїхало 2 сотні СС д[ивізії] «Галичина». Закватирувала в селах: Зарваниця, Фільварки. Говорять, що приїхали нищити партизан. Рівно ж, в невідомому поки що числі, приїхали СС-и до Бродів.

Дня 24.II[.1944 р.] німці робили облаву на польське село Майдан. Поляки стріляли до німців і вбили одного вояка. Німці за те забрали з села 150 поляків, кілька скорострілів та багато крісів і амуніції.

В Бродах відбуваються арештування поляків. Говорять, що це тому, що в поляків знайдено багато жидів. В акції цій мали б брати участь [вояки] СС д[ивізії] «Г[аличина]». Точних даних нема.

Слава Україні!

8.III.1944 р.

/ – / Скала

ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 126. – Арк. 53. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 35-36.

№ 17
**ВИТЯГ ІЗ ВІСТОК ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ
ТА ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ НА ТЕРЕНАХ
ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН У КВІТНІ 1944 р.**

[Не раніше 22 квітня 1944 р.]

[...]

З о л о ч і в щ и н а.

Від дня 12.IV.[19]44 [р]. німецькі саперські відділи при допомозі полонених червоноармійців почали копати окопи вздовж правого берега р. Золотої Липи в сторону Кам'янки Струмислової. В ньому терені адміністрацію перейняла військова влада.

До охоронного відділу при Ортскоманді в Золочеві ортскоман-дант прийняв поляків, нам удалося пропхати туди кількох українців.

В Золочівщині посилений рух німецьких військ, одні йдуть в сторону фронту, інші вертають із фронтової полоси. В терені німаки виганяють людей до робіт, як направи доріг. Конфіскують досить худоби. Назагал з населенням поводяться досить добре. Вояки на війну нарікають.

Останньо видано заборону ходити цивільним особам поле-вими дорогами. Зазначено, що в такому випадку стрілятимуть без попередження.

[...]

ГДА СБУ. Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 49. Копія. Машинопис.

№ 18
**ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ
І ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ
НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ВІД 30 БЕРЕЗНЯ ДО 20 КВІТНЯ 1944 р.**

23 квітня 1944 р.

[...]

Золочівщина

Від 17.IV.[1944 р.] нім[ецькі] саперські відділи при допомозі полонених червоноармійців почали копати окопи вздовж правого берега Золотої Липи, попри села [З]ашків, Гологори, Новосілки та

Перегноїв в сторону Кам'янки Струмилової. Окопи копають бувшою австрійською фронтовою лінією 1914 р. Зараз їх тільки вимірюють, а що 50 км копають якісь скорострільні гнізда чи що. В цілому терені немає адміністрації, ні поліції, натомість є військова влада.

Ортскомандант Золочева до охоронного відділу при ортскоманді приняв поляків (нам вдалося пропхати туди кількох українців). На терені сильний рух нім[ецьких] військ. Одні відділи відходять на фронт, інші приходять на їх місця. В цілому терені військо гонить людей до роботи, до направи доріг та забирає худобу. З населенням військо поводяться досить добре. Військо є сильно зневірене, чути часто між ними нарікання на війну та на Гітлера «шайсен Гітлер»¹⁰⁴.

Німці останньо видали заборону ходити пільними дорогами, хто буде проходити, стріляють без попередження.

[...]

ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 126. – Арк. 60-61. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 48.

№ 19

НАДЗВИЧАЙНИЙ ЗВІТ ПРО ДІЇ ЧЕРВОНИХ ПАРТИЗАНІВ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

25 квітня 1944 р.

НАДЗВИЧАЙНИЙ ЗВІТ.

В днях 25.III.[1944 р.] – 2.IV.[1944 р.] більшовицька партизанка опанувала села: Верхобу[ж], Ко[л]тів, Кругів, Тростянець Малий та ще декілька сіл поза нашим тереном. Партизанка ця посувається кільканадцять кілометрів пере[д] армією. Завданням її – опанувати бездоріжні, лісові терени, наносити якнайбільше шкод німцям у їх тилах та шукати за УПА (бандерівцями).

Зверхний вигляд партизан – нужденний, завошивлений, немитий, виснажений. Серед них найбільше поляків з довколишніх сіл, москалів, грузинів, татарів, україн[ц]ів, чехів. Українці і

¹⁰⁴ ScheiBen Hitler – Гітлер – лайно (нім.)

чехи – силою змобілізовані на СУЗ. Нищий командний склад – це переважно 18-20 літні хлопці української, московської і жидівської національностей.

Озброєння партизан – добре, переважно – автоматична зброя, легкі та важкі кулемети, гранатомети та міномети.

Після приходу до села партизани зразу шукають за бандерівцями, до цього вживають всяких хитрощів. Часто заходять у хату й поздоровляють окликом «Слава Україні», а не одержавши відповіді, питають про причину. Буває, що окремі партизани просять господарів, щоб їх переховали, вони думають утекти від своїх, але бояться, щоб бандерівці не розстріляли і т. д. Арештують тих, що на них зробили поляки доноси. Їх допитують спочатку грозьбами, далі бійкою, вкінці виводять до ліса над яму, роздягають і грозять, що коли арештований не признається, розстріляють. Коли й тоді не признається придержаний і нікого не всипле – звільняють. Загально на підставі самих доносів не розстрілюють, арештований мусить сам признатися.

Розкинені наші летючки на деяких робить враження. Загально вони дають привід до докладніших розшуків за бандерівцями та їхніми криївками. Про бандерівців висловлюються з респектом і зо страхом.

В Кругові на донос поляків арештовано симпатика, він сипнув 7 осіб, з того 3 розстріляно, решта втекла. В Тростянці розстріляно 4 особи, забрано трьох ранених, що були в селі.

Відношення партизан до поляків дуже гарне, хвалять їх гостинніс[т]ь, подобається їм, що поляки мають добру зброю і т. д.

Карність серед партизан на високому рівні. Сильно вони бережуть себе, нічю виставляють сильні застави й стежі.

Як говорять партизани, мають вони безпосередній зв'язок з фронтовою лінією. Розказували, що коли пробували перейти Зарваницю й перетяти німцям автостраду й залізничну лінію, німці стягнули піхотні сили й відкинули їх з сіл – Луки, Тростянець, Колтова, Кругів, Сасів і Верхобуж. В Верхобужі стоїть тепер німецька артилерія, яка обстрілює Пеняцькі ліси, кудю переходить фронтова лінія. Один німецький сотник сказав, що на цей відтинок німці кинули 3 легкі стрілецькі дивізії, стягнені із Франції.

25 квітня 1944 [р].

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 83. – Арк. 261. Копія. Машинопис.

Опубліковано: *Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 50-51.*

№ 20
ВИТЯГ З ТЕРЕНОВИХ ВІСТЕЙ ПРО ПОДІЇ
НА ЗОЛОЧІВЩИНІ ЗА ПЕРІОД
З 15 ДО 30 КВІТНЯ 1944 р.

9 травня 1944 р.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Н і м ц і :

Зараз на терені Золочівщини переводяться реквізиції рога-тої худоби. Реквізиції переводять нім[ецькі] військові частини. В деяких селах внаслідок цієї операції вже немає ні одної корови.

Стаціонує нім[ецькі] війська в терені даліше продовжують свою роботу – грабежі укр[аїнського] села. Граблять все, що попаде їм під руки. Що потрібне, або й до нічого не придатне.

Німецькі військові частини слідкують також за «українськими партизанами». Німецькі вояки під покришкою жебранини «сер, масло, яйка», заходять до укр[аїнських] хат, в дійсності контролюють помешкання та шукають за партизанами.

25.IV.[1944 р.] застрілили німці рай[онного] провідника Гайва[с]а Івана «Сагайдачний» та рай[онного] військовика «Наливайка». Знову 14.IV.[1944 р.] застрілили підрай[онного] «Мудрого». В терені Верхобужа, Тростянця, Колтова, Зарваниці та Плугова німці загострили контролю прохожих. Хто йде полеви-ми дорогами, або під лісом, а не має документів, стріляє на місці.

19.IV.[1944 р.] застрілили в Колтові двох осібників, які не мали документів, а знов 20.IV.[1944 р.] в Плугові застрілили двох поляків, що йшли селом по 19-ій годині.

Тому, що в теренах лісистих, як села Верхобуж, Колтів, Кругів, Тростянець та Лука є маса більш[овицьких] партизан, німці зараз висилають багато шпівнів, перебраних по селянському, а навіть висилають цілі відділи перебраних на партизан в цілях ліквідації більш[овицьких] банд.

До боротьби з більш[овицькими] партизанами німці вислали легкі піхотні з'єднання, які вже звели кілька боїв з партизанами та вицофали їх даліше на схід при значних втратах по стороні червоних.

27.IV.[1944 р.] німці знищили польське с. Віцинь¹⁰⁵. Село спалили вповні, а всіх людей вистріляли. Причина: німці приїхали до села за коровами, а поляки вбили 4-ох німців.

¹⁰⁵ У тексті: Віцинь.

27.IV.[1944 р.] через с. Почапи їхало авто з кількома німцями. В авто впав стріл, яким тяжко ранено одного вояка. Це було причиною, що німці повисакували з авт і почали стріляти з МП по селі та шукали за партизанами, мовляв, партизани вбили нам «камрата». Це правдоподібно провокація з боку поляків. Говорять, що в цьому авті їхали між німцями кріпо. В тому ж селі в зв'язку з цією подією заарештовано двох мужчин.

Б і л ь ш о в и к и:

Більшовицькі партизани під час постою в с. Лука застрілили рай[онного] провідника Пришляка. Крім цього в Тростянці розстріляли 5 людей, у Верхобужі – 4-ох, останні – члени ОУН.

28.IV.[1944 р.] в с. Колтів на донос місцевого поляка більшовики розстріляли слідуючих українців: Яськів Петро, Микитович Роман, Красносельський Микола, Михайлишин Василь та Обуховський Роман. Перед розстрілом арештованих катовано. Деякі з них мали відрізані носи, уста, виколнені очі, а в зубах цвахи.

П о л я к и:

Проти українців поляки воюють доносами до німців та більш[овицьких] партизан. Під час побуту більш[овицьких] партизан в Тростянці поляк зі с. Козаки Сотяновський водив більш[овиків] по хатах укр[аїнців] та показував хто є бандерівцем. З тої причини впав районний Пришляк та інші.

19.IV.[1944 р.] польська боївка в Черемошні зловила станичного та зв'язкового, що вертались з Жулич. Станичного розстріляли на місці, а зі зв'язковим переводили слідство в хаті одного поляка в Черемошні, а відтак також його розстріляли. Розстріляних завезли під Жуличі та спалили на стирті соломи.

28.IV.[1944 р.] польська боївка забрала серед білого дня двох українців зі с. Скажениці коло Жукова, там же зловили зв'язкового зі с. Угорець.

Саме м. Золочів зараз охоплене поляками, яких число збільшилося через втечу поляків з провінції до міста, перед загроз[о]ю протипольських акцій. Їх позиції там тим кращі, що вони є під крилами охорони «Ортскоманданта» (сам поляк). Управа міста в польських руках. Ортшуци також самі поляки. Через «Ортскомандантуру» поляки дістають зброю, навіть по селах, як н[а]пр[иклад] с. Козаки. В останніх днях поляки починають утікати з міста, виїжджаючи на захід.

Поляки для достарчення певних компромітуючих матеріалів для німців проти українців висилають в укр[аїнські] села своїх шпигунів (старих жінок). В с. Лук[а] зловлено стару 65 літню жінку

польку, що йшла до Золочева. При ній знайдено списки свідомих українців зі сіл Жуків, Гологір, [З]ашкова. Вона призналась на допиті, що йшла голосити німцям, що ці господарі передержують бандитів.

Як виявляється, що інформації з укр[аїнських] сіл дістають поляки від жінок тих поляків, що мусіли опустити село в часі протипольських акцій.

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 53-54. Копія. Машинопис.

№ 21

ОГЛЯД СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

[Не раніше 14 травня 1944 р.]

Золочівщина.

Огляд суспільно-політичних подій.

Н і м ц і.

Цілий терен дальше зайнятий німецькими військами. Німці до населення відносяться з резервою. Своїх метод «лапанок» до СС-ів та роботи на окопи не припиняють. Останньо сильно посилено з їх сторони контролю терену. По селах і хуторах перевірюють в домашніх авсвайси, та глядять чи не переховується хтось чужий. Рівно ж за селами, де стаціонують, та на шляхах, перепиняють прохожих му[жч]ин і жінок, та питають за документами. Є случаї, що забирають з поля селян, та ведуть в село до солтиса, питатися чи це є місцевий. По цім видно, що бояться, щоб ворожі їм агенти (гол[овно] більшов[ицькі]) не розвідували про їх силу та опісля на них не напали.

Всі орсткоманди (в котрім селі стоїть військо є орсткоманда) зарядили, що все населення сіл має виробити документи в орсткоманді. Без таких документів не можна буде нікуди ходити, лише сидіти в хаті.

Німці намагаються вибрати зі сіл весь молодий елемент, та примусити його робити те, що їм потрібно. Один німець – лейт[е]нант сказав, що німці виловлять всю молодь до СС-ів або до Німеччини. По деяких селах зачинають здійснювати свої пляни. Частинно вивозять молодь в підфронтів лягри, де вжива-

ють її до копання окопів. В с[елах] коло Олеська забирають населення до окопів на цілий тиждень, а з с. Суходіл і околиці забрали майже всю молодіж. В с. Білий Камінь, Бужок, Черемошня, німці забрали від священиків метрикальні книги, з яких поробили списки всіх мужчин від 18-35 р[оків] життя. Всім тим сказали, що за кілька днів заберуть їх до СС-ів.

Це було в з[а]піллю, а радикальнійше розв'язують такі проблеми в прифронтових полосах. Тут всі села вивакувано, а деякі спалено. В дальших селах переведено лапанки. Є такий стан, що, напр[иклад], в селах: Тростянець, Ко[л]тів, Кругів, Лука, ніхто з молодих му[жч]ин не сміє показатися на село, бо таких ловлять і вивозять до тюрми в Золочеві, де по провірці відсилають до Німеччини чи до СС-ів. Останньо німці дали своїм поста́м розпорядження арештувати всіх прохожих, якщо це є молодий мужчина чи дівчина. Таких вже переймали і питали за документами. В кількох пунктах терену є приміщені армійські чи дивізійні штаби, яких бережуть СС-и. Ці околиці під спеціаль[ним] наглядом і контролю: там навіть як хто жене пасти корови, мусить мати посвідку (Ожидів).

В терені крім частин вермахту, станціонує 3-и дивізія СС-ів, що перевезено їх з П[і]вн[ічної] Франції. На загальне військо добре відживлене, [о]зброєне і одіте, та морально не захитане. Хотяй є позначки де-не-де зневіри і дезерції. Боездатність цих відділів ще д[о]сить велика.

Німці кажуть людям засівати поля ліге[н]шафтів; в цій роботі часами помагають людям стаціонуєчі жовніри своїми кінями, одначе не всюди. Німецька адміністрація чує себе непевно, але починає дещо робити.

Останньо крайсгауптман видав відозву до молоді Золочівської округи, щоби голосилися до СС-ів, бо «в небезпеці перед червоною потворою ваша батьківщина».

Урухомлюються по селах молочарні.

Німецькі поліційні чинники насильно пошукують за УПА та організацією. Кріпо зложеноє зі самих НКВД-истів. Вони почали роботу по всім правилам НК[ВД]. Їх методою і тактикою. За агентів вживають навіть старих бабів, служниць. Сильно розпитують чи нема по селах чужих людей. Крім цього по терені товчється гестапо, жандармерія, роблять по селах ревізії, арештування та питають за організованими людьми. Думають, мабуть, довго в цих трен[ах] не вдержатися, бо їздять по засіяних полях, нищать щепи, а в Розворянах зрабували кооперативний товар, що був на стриху в читальні.

Ставлення німців до протипольських акцій, ведених українцями, є різне. Одні ставляться з резервою, а [і]нші навіть прихильно. Був випадок, що в одному селі німець взяв ультимат від одного поляка, та заніс його друго[му] і казав негайно вибиратися. В Глинянах, де у поляків кватерували німці, питався поляк, що має зробити з ультиматом і цей йому порадив, щоб скоро вибирався, бо як прийдуть українці то його заріжуть. Цей послухав доброї р[ади]. В деяких місцевостях (с. Сл[о]віт[а]) німці зарядили, що хто з поляків від'їжджає, то мусить мати від них дозвіл.

Крім переведення протипольської акції в Золочеві (ареш[товано] Савіча, заст[уп]и[к] посадника міста Густинського та польської поліції, частину якої роз[с]тріляно), с. Ушню німці примусово виселили, також з кількох сіл виселили поляків з родинами (Ожидів). В Білім Камені арештували кількох поляків та робили ревізію в костелі.

П о л я к и.

Зараз переведено в цілому терені протипольську акцію у формі ультиматів, зобов'язуючи до певного речинця вибратися полякам з ЗУЗ. Ультимати були дані помимо цього, що в селах стаціонувало військо. Це викликало страшну паніку серед поляків і вони зачали масово виїжджати на Захід. Ультимати видано в с. Без[б]ру[д]ах, Острові, Бал[у]чині та Зашкові; всюди з повним успіхом. Залишені господарки йдуть з димом. З Полонич поляки всі вибралися. З Глинян і Залісся вибираються та відгрожуються, що ще відплатяться українцям. В Ляшках частина поляків вибралася, а інші чекають н[а] вагони. Є тут такі, що кажуть, що вже кілька днів минуло по речинці, як було в ультиматі, а їм нічого не сталося. Тут акція неможлива, бо є військо.

У Вижня[на]х поляки дістали ультимати 13.V.[1944 р.] і вибралося всего 5 родин. Решті солтис укр[аїнець] Гой Роман заручив, що їм нічого не станеться. В Задвір'ю дня 12.V.[1944 р.] поляки дістали ультимат і ще цієї ночі зліквідовано 13 му[жч]ин, 4-и жінки. Це подіلالо так, що всі поляки вибралися того самого дня. Наказ вибратися дістали поляки в Полтві і Богданівці і без спротиву вибралися. З с. Новосілка і Митулин¹⁰⁶ поляки, го[ло]вно молодіж, втікає, хоч ультиматів тут не видано, бо багато війська. На це вплинув також випадок в Новосілках, де поляки запалили 6 укр[аїнських] господарств. У висліді цього СС-и зробили серед

¹⁰⁶ У тексті: Митушня.

поляків ревізію та знайшли оден скоростріл, 10 крісів, 3-и пістолі, кілька гранат і 1 німецький мундир. За це роз[с]тріляли 4-ох поляків. Ста[н]ція Красне переповнена поляками-втікачами. Денно від'їжджає 30-50 вагонів; за вагонами, щоб їх дістати є черга.

В Брідщині вибралися поляки заздалегі[д]ь, а відділи УПА дня 15.IV.[1944 р.] спалили 17 господарств на кольонії.

Дня 27.IV.[1944 р.] спалено польське село Куліки, з якого населення вже перед тим вибралося, в день пізніше спалено Бортники, де вбито 2-ох більшов[ицьких] парашут[истів].

Дня 28.IV.[1944 р.] перепроваджено акцію в селі Стовпині, у висліді, якої спалено ціле село і вбито 30 осіб.

Всіми цими подіями поляки сильно пригноблені, одна[че] де лише можуть шкодять нам головно доносами до німців, та погрозами, що коли прийдуть більшовики, то вони відплатяться. Польські жінки, які зараз знаходяться під охороною німців, переводять в життя свої погрози. В с. Жукові, на донос польки німці арештували священика, його доньку та солтиса з його донькою.

Дня 9.V.[1944 р.] до с. Гаваре[ч]чина приїхало 20 панцирних авт, залога яких складалася з поляків зі Шлеська. Вони зробили ревізію в кількох господарів. Не знайшовши нічого компромітующого, обрабували їх і від'їхали.

Є випадки, що поляки підкуплюють німців і з ними вертаються на опущені ними села забирати речі, які позакопували. Це було в селі Розворяни.

Дня 1.[0]5.[1944 р.] трьох поляків приїхало з німецьким офіцером, котрий кричав, що пустить село з димом, бо тут всі партизани. Практично ць[о]го переводити не брався. Є випадки, що польські банди нападають на укр[аїнські] села, як це було в селі Полоничі (гл[я]д[и] вістки з З[олочівськ]ого терену).

Звичайно такі випадки кінчаються невдачами. Навіть за доноси, коли вони пошкодять, стараються українці їм відплатитися. Коли трапився випадок, що на донос поляків, німці вбили Панаса Василя з Безбруд[ів], то за це зліквідовано польський присілок Марушку, де вбито 8 му[жч]ин і 16 жінок.

К о м у н і с т и.

Зорганізованої комуністичної роботи на ширшу скалю не помічується в терені. Вони тепер притаїлися, бо не розконспіруються в своїй роботі, бояться акцій, які на них перепроваджуються. Акції ці є досить слабі, але все в міру можливостей.

Трапляються також такі комуністичні гнізда, де явно агітується за більшовиками (Буда Хилецька).

В терені часто появляються більшовицькі банди, з якими ходять місцеві поляки. Це зізнав селянин в с. Побіч, поляк Кізяк Володимир, який був членом банди, що складалася з 150 більшов[ицьких] парашутистів та 30 поляків. Ця банда робила напади на села: Сасова-Бір (гл[я]д[и] «Вістки з терену»).

С х і д н и й ф р о н т (р [а й о н] Б р і д - щ и н а) .

Фронт поки що на місці. Від 14.V.[1944 р.] більшовики наступають, одначе не мають жадних успіхів, бо німці переважають їх тяжкою зброєю.

Дня 14.V.[1944 р.] привезли з фронту одного раненого більшовика, якій розказував, що німецький фронт в порівнанні з фронтом, який є у запіллю більшов[иків] є нічим. Говорив цей більшовик, що через УПА не можуть більшовики нічого поставити на фронт, бо транспорти, які ідуть поїздами, вилітають в повітря, а на авта нападають і все забирають.

У к р а ї н с ь к а с у с п і л ь н і с ь т ь .

Українська суспільність приголомшена подіями, перед приходом більшовиків. Загал бажає кінця війни, але zarazом висловлює думку, що життя для українців є можливе лише в українській державі. Селяни, що пережили бодай кілька днів більшовицьку окупацію, говорять, що вже тепер під час відвороту німців ніяк не лишаться під більшовиками. Багато молоді з цих околиць голоситься до СС-ів. На це також вплинули лапанки німців. Протипольські акції сприймають з вдовolenням.

*ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 71. – Арк. 1-3. Копія. Машинопис;
ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 126. – Арк. 216-218. Інша копія.
Машинопис.*

№ 22
ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВЩИНИ ВІД
30 КВІТНЯ ДО 15 ТРАВНЯ 1944 РОКУ

[Не раніше 15 травня 1944 р.]

Львівська обл[асть]
Золочів

Політичний звіт
за час від 30/4 – 15/5. [19]44 р.

Цивільної адміністрації в терені нема. Накази [і] всякого рода зарядження видають військові команди, що стаціонують по селах. Для харчування військо забирає худобу, сіно, разом ходять по селах за яйцями, курми, молоком і т. п.

В цілому терені повно війська, лише 7 сіл, які щодня є навідувані вояками сусідних сіл. Карність і боездатність в СС-ів є взірцеві. До населення СС-и як і вермахт ставляться повздержливо. Вдень прохожих не чіпають. Села, де кватирує військо, окопують окопами. Виставляють нічну сильні стійки і стежі. Стежі висилають в ліси, рівно ж на шляхи, на яких 3-4 км від місця постою.

В ночі далеко за селами на перехрестях доріг на всяких ходах виставляють засідки. Стежі ходять також днем і вночі по лісі. Всяке пересування вночі є ризиковане, а в деяких місцях виключене.

Практикують також таке: За селом на горбовині копають яму, де влазить зорець з далековидами та через цілий день обсервує рухи в терені.

Останньо СС-и робили по селах облави на мужчин у віці 18-40 літ житя. Такі облави роблять слідуєчо: Вечером до села приїжджає відділ війська (звичайно СС-ів), закватировують по цілому селі. Поза село виставляють стійки і нікого вже вечером не пускають. О год. 1-ій-2-ій рано починається облава. Такі облави робили дня 9/5[. 1944 р.] в с. З[о]зулі, Єлиховичі, Козаки, Сасів, Коропець, Тростянець, Обертасова, Лука, Зарваниця, Снович[і].

З огляду на це, що відділ стоїть в цілому селі, а село обставлене ще стійками, втеча майже неможлива.

Всіх, хто втікає і тих, що ховаються, стріляють. Коли в селі кватерує вже віддавна відділ, то такі облави роблять вони при помочі групи СС-ів, що в цих справах приїжджає.

Зловленим позваляють взяти запасне білля і відтак заганяють в одне місце. Дальше відвозять їх до Золочева до тюрми, тут розділяють по національності (українці, поляки), зловлених

ще того самого дня відставили до Львова. У Львові українцям пропонували вступити до СС-ів. Противних цьому вивозять до Німеччини на роботи, поляків відставляють до лягрів на заході.

Під час акції перешуковують докладно всі будинки. Було багато вбитих (втікали, ховались).

Евакують підфронтові села. При цьому вживають способу як при описаних вище акціях, з цим, що забирають всіх.

В тих днях має вийти розпорядок, забороняючий всім, навіть евакованим виїжджати, чи заходити на терен Брідщини. Тікі оголошення вже вибиті, лише не розліплені. З Золочівського повіту німці возять людей в Брідщину копати окопи. Окопи копають по цілому терені. Роботу коло окопів: Буг, Кр[а]сне, Гологори, продовжують по короткій пере[р]ві.

Німці говорять, що більшовики на відтинку Ковель–Броди стягають великі сили. Війська, стягнені німцями, призначені для оборони.

Дня 4/5[.1944 р.] німці обставили село Козаки (польське), арештували заступника «Біргермайстра» та ще кількох чільних поляків. Рівно ж наказали знести всю зброю, поляки знесли 17 пістолів, багато амуніції і гранат.

Дня 3/5[.1944 р.] коло села З[о]зулів німці зловили 30 жидів. Арештували в тих околицях багато поляків, яких ці жиди всипали, а де вони переховувались. В с. Віцинь, яке німці спалили 25.[0]3.[1944 р.], переводиться даліше арештування поляків.

В Золочеві «зіхергайцполіцай» арештувала польський «зельбштуц» (коло 30 чоловік) та ортскоманданта Савича. Їм закидають ряд самовільних акцій. Арештування поляків в Золочеві продовжуються.

Дня 6/5.[1944 р.] німці перевели акцію в с. Ушня, арештували 20 [о]зброєних поляків з самооборони. Поза тим арештування продовжують даліше. Зараз число арештованих доходить до 100 поляків.

До Золочева приїхав крайсгауптман. Він починає монтувати адміністрацію, урухомлений Союз, Остгандуль, яйц[е]база. Одначе все це пливке, кожної хвилини може бути знова зліквідоване фронтовими подіями, поза крайсгауптманом приїхало ще 3 укр[аїнських] поліцисти. Землю лігеншафтів німці дають селянам сіяти на спілку. Селяни всю землю забирають і засівають.

Поведінка стаціонарних з німцями відділів східних народів – дикунська. Вони роблять різні пакости, включно до насилування жінок.

На деякі села виїжджає «кріпо». В с. Гологори робили ревізію в Сая Івана. Забрали дві штуки худоби, побили його сестру. Сам Сай втік. Грозили, що пимстяться за «спалення поляків».

4/5.[1944 р.] до с. Розворяни (Глинянщина) приїхало «кріпо» зі списком людей, яких намагались арештувати (та з плянами де вони мешкають). Арештували одну жінку та вивезли її до Львова.

Робили докладні труси, забрали 5000 зол. (арн) та дещо з харчів. Другого дня ці ж пани під'їхали автом під село, а опісля посідали на фіри, що вертали з поля, щоб непомітно впасти в село. Одначе ці, яких мали арештувати, втекли.

«Кріпо» робило ще в цьому терені труси в с. Полюхів і Куткір. Поляки пригноблені. Виперті до чисто польських сіл та знайшлись в скрутному положенні, з огляду на арешти та облави, роблені німцями супроти них, починають виїжджати на захід в свої корінно-польські землі. Особливо багато поляків вибралось із Золочева. Втекло на захід багато польських асів, яких намагались арештувати гестапо. З огляду на акції, облави та завадення терену військами в прикрому положенні знайшлося і українське суспільство. Воно дещо пригноблене.

ГДА СБУ. – Ф, 13. – Спр. 376. – Т. 71. – Арк. 180-181. Копія. Машинопис.

№ 23 ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВЩИНИ ЗА ДРУГУ ПОЛОВИНУ ТРАВНЯ 1944 РОКУ

4 липня 1944 р.

*Золочівщина*¹⁰⁷.

П О Л І Т И Ч Н И Й З В І Т від 15-30.V.1944 р.

В о р о ж і ч и н н и к и:

Німці: ставляться зараз до українського населення неприхильно, числячи рівночасно на це, щоб невідповідним поступуванням, чи терором не поставити проти себе всего громадянства. Кожного стрічного мужчину характеризують коротко

¹⁰⁷ Виділений курсивом текст дописано фіолетовим олівцем невідомою особою.

«партизан», кидають замітки: «не довго вам вже ходити цивільні». Зараз майже в цілому терені Олещини забирають німці мужчин від 15-45 років життя до прифронтових робіт, подібно в селах Підрайону Тростянець, та на півдні ця лапанка приневолює всіх мужчин втікати зі сіл та ховатись по різних дірах, так, що в селі тяжко знайти молодого мужчину. Цю мобілізацію переводить місцеве військо, часто підступом (скликають на мітинг, або наказують виходити до направи дороги). Звідсілля забирають та відвозять автами куди слід. При фронтових роботах люди не менш вояка наражені на смерть. Поранено 3 особи з Кутів, 2 з Ю[с]ькович, звідси вбитий Габа Микола, 15 літ.

Старші мужчини і жіноцтво працюють на місцях: копають окопи коло кожного села. Копають стрілецькі рови, скорострільні гнізда, миють військові вози, тереблять бульбу в військовій кухні, направляють дороги, будують телефонічні сполучення і т. д.

Дня 22.V.[1944 р.] Кріпо обставили в с. Хильчи[ці] присілок За водою та арештували 4-ох українців за списком (на списку мали 7-ох, з чого 3-ох втікло). Причина арешту: донос поляків, що ці люди поприбивали їм ультіматі. Арештованих за два дні випустили.

Дня 23.V.1944 р. арештувала Кріпо в с. Ляцьке шістьох українців. Це також – вислід доносу поляків, що ці українці поприбивали їм ультіматі. Арештованих відставили до Львова.

В цілому терені, за виїмком кількох сіл (Чижів, Угорці, Шпиколоси), кватерує військо: піхота, кіннота, артилерія, Б[ілий] Камінь, Бужок, Розваж, Підлис[с]я зайняла панцерна бригада. В Ожидові, З[о]зулях, Колтові містяться дивізійні чи корпусні штаби. В Колтові не можна нікому віддалитись поза межі села без окремої посвідки, до села засадничо з чужих не пускають нікого. У Заставних (присілок Ю[с]ькович) кватерує відділ власівців «по барбе з бандітизмом», всі москалі, крім трьох старшин німців. Ця зволоч зловила вже кількох зв'язкових.

Поляки: Дальше вибираються на захід, хотяй можна запримити, що частина думає таки тут зіставлятися, це з огляду на те, що тепер не можна їх терором присилувати до сього. Боротьбу проти нас ведуть поки що доносами до німців на нас. Внаслідок доносу поляка, солтиса зі с. Ушня Пшиемского, німці придержали та арештували зв'язкову з Гавареччини.

Дня 22.V.1944 р. на донос поляків: Коломбйовські Людвік, Собчинські Юзеф, Ковалів Ян, Барановські Ян, всі з Ляцького, кріпо

арештувала 6-ох українців з Ляцького. Ксьондз зі Сасова подав донос на німецьку команду в Колтові на чотирьох укр[аїнських] дівчат з Гавареччини, мовляв «вони мають зв'язок з партизанами, та є їхніми курієрами».

18.V.1944 р. появилася в с. Гутисько більшовицька банда в числі 15 чоловік. Пограбила селян, забрала муку, хліб, товщ та кухонний посуд.

25.V.1944 р. пробувала така банда вдертися в с. Каштеляни. Варта відігнала їх стрілами.

25.V.1944 р. зловила більшовицька банда в лісі біля с. Бажани 7-ох господарів, які везли дрова. Один з них вернув вночі додому. Банда пустила його додому, як поляка. Він начислив було їх там около 400 осіб. Склад інтернаціональний. Богато жінок і дітей. Озброєння погане. Набоїв мало. Богато без зброї, лише деякі русські були з фінкани. Через день вернули ще два зі зловлених господарів. Вони були провідниками через Стир у брідські ліси. Під час переправи через ріку їм вдалося втечи. По їх словах банда без жодних харчевих припасів (смоктали шишки з сосни). Чотирьох послідних не вернуло.

У к р а ї н с ь к е с у с п і л ь с т в о :

Боїться дуже поновної більшовицької окупації. Вістки про жахливу долю населення в залишених німцями теренах, демобілізували загал, чути фрази «під німцями можна ще жити». Частина молоді була схильна голоситись до СС-Дивізії, але зараз, коли німці мобілізують ввесь молодий, боєздатний елемент до СС-ів, та до різних прифронтових робіт, німецька ор[і]єнтація зникла цілком. Самі німці переконали наших людей, що в них ми лише робоча сила, яка має лиш працювати. Наше становище в очах загалу скріпив факт утечі поляків з наших земель. Всі переконані, що в деяких випадках вороги безсильні супроти нас.

Тверда постанова боротися з більшовиками активною самообороною є лише в деяких активних та політично-зрілих одиниць. Решта загалу пасивно приймає всякі події, не знаходячи в самому собі рятунку. В селах, де побувала вже більшовицька партизанка, загал населення наставлений втікати перед поновним приходом більшовиків, куди, сам не знає.

Треба надзвичайно багато праці, щоб загал укр[аїнського] суспільства психічно приготувати на прихід більшовиків.

Комітети, як такі – недіяльні, хиба що п[ан] Олеськивич як представник Комітету засідає в комісії, яка приділює половлених під час акції людей до СС-ів. Станиці Української Поліції не існу-

ють. Гром[адські] уряди обсажені людьми, що в цілому йдуть нам на руку.

С л а в а У к р а ї н і !

Постій, дня 4.VII.1944 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 71. – Арк. 233-234. Копія. Машинопис.

№ 24
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВЩИНИ ЗА ДРУГУ
ПОЛОВИНУ ТРАВНЯ 1944 РОКУ

4 липня 1944 р.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

ВІСТІ З ТЕРНУ

за другу половину травня 1944 р.

А) 25.V.1944 р. німці перевели безуспішно облаву в с[елах] Полюхів і Богданівка.

Облави й арешти на донос поляків відбуваються також в інших селах.

Ф р о н т:

Фронт поки що на місці. Від 14.V.1944 р. большевики безуспішно наступають. Німці переважають їх тяжкою зброєю. Большевицький полонений оповідав, про більші сили большевиків в запіллю. Подавав також, що відділи УПА переска[д]жають незвичайно сильно у доставах большевиків на фронт.

Б) Поляки дістали наказ виї[ж]джати на Захід.

12.V.1944 р. зроблено відплатну акцію на с. Задвір'я. Вбито 13 мужчин і 4 жінки. Поляки з Полтви і Вибранівки також уже вибралися.

27.V.1944 р. німці арештували і вбили Панаса Василя родом з Б[е]збруд.

В) Тільки в Задвір'ю і Куровичах помітні серед немногих громадян комуністичні настрої.

Постій, дня 4.VII.1944 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 250. Копія. Машинопис.

№ 25
ЗВІТ ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ
ОУН ПРО ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ В ТЕРЕНІ,
ЩО СКЛАЛАСЬ ТУТ ІЗ ВСТАНОВЛЕННЯМ
РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ ВЛІТКУ 1944 РОКУ

5 серпня 1944 р.

ЛЬВІВЩИНА.

ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
зі Золочівщини.

Б і л ь ш о в и к и:

Останніми днями більшовики були заняті організацією цивільної адміністрації по районах. Відновлювано всі уряди, які діяли в 1939-[19]41 рр. Видано зарядження про загальний перепис населення для Райвиконкомів. Окремо для Военкоматів реєструють мужчин від 16-50 літ життя, а жінок від 18-55 літ життя. Також переводять реєстрацію по професіях (столярі, [с]люсарі, шевці, кравці і т. п.). Окремо реєстровано пасічників. Більшовики говорять, що на мобілізацію не підуть священики, дяки, заступники дяків, паламарі, міліцисти, огнева сторож, управа сільрад і службовці районних установ. Огневої сторожі має бути в кожній місцевості до 10 чоловік, в більших селах – більше. Міліції також в кожному селі – від 10-20 чоловік. До міліції приймають лише молодих мужчин від 16-17 літ життя. До мобілізації не належать також робітники залізниць і пошт. Це зарядження вплинуло так, що мужчини масово почали вписуватись, а взглядно реєструватись, до таких робіт, де будуть могли жити легально, а рівночасно будуть звільнені від мобілізації.

Про мобілізацію говориться цілий час, однак з дня на день відкладається. До сьогодні вона не відбулась ані в одному селі.

НКВД вже вповні проявляє себе. Зараз при допомозі польської міліції їздить по селах, переводить ревізії, виловлює СС-ів та арештує наших людей. В роботі НКВД-истам допомагають також жиди. Арештованих НКВД-исти переслухують і звичайно поки що випускають. Деякі НКВД-исти перебираються і по одному в цивільних убраннях з мішками на плечах чи з серпами ідуть провокувати населення. Звичайно сідають на роздоріжжях і за селами і обсервують терен. В селах пишуть протоколи з родинами, яких членів хтось побив. Рівночасно запитують хто будував могили, хто посвячував, хто промовляв на могилах.

В Глинянщині НКВД перевело арештування. Майже в кожному селі арештувала 2-3 українців.

Польська міліція є дуже агресивна, переводить між українцями ревізії та арештує. В с. Стінка¹⁰⁸ (Глинянщина) польські міліцисти в силі 12 чоловік робили ревізії по українцях і викидали до хат гранати. Вони в присілку Малинівці, Хілецька Буда (Гологірщина) арештували 6-ох СС-ів. Дня 2.VIII.[19]44 р.¹⁰⁹ в с. Гологори ввечері арештували Льоника Івана – українця.

З районів видано зарядження стягнути всі військові мундури, коци, обув та стягнути і здати всю зброю.

Видано зарядження, що контингенти збіжжя, м'яса і ярини можуть стягати тільки райони, а не самовільно військові частини кожнця зосібна. Відповідні контингенти район накладає вже на кожне село.

Полякам заборонено своєвільно вертатись на свої місця. Хто з них хоче вернутися, мусить писати в район заяву, чому покинув своє господарство і щоб йому дозволено вернутися. Справу польського майна більшовики розв'язали так: всі засіви дають селянам на п'яту копу, себто одну копу бере селянин, а чотири здає на державу.

В терені військових частин стаціонує мало. Скупчуються звичайно коло вузлових пунктів (Красне, Золочів). Зараз на Захід переї[ж]джає багато неозброєних червоноармійців. Вони звичайно їдуть волами і питають «Чи далеко до Берліна». Переї[ж]джає також дуже багато на Захід цивільних (адміністрація).

П о л я к и:

В загальному поляки наставлені до більшовиків неприхильно, хоч на зовні того не виявляють. До українців наставлені з великою ненавистю і дальше продовжують свою провокаційну вислужницьку роботу для нового нашого окупанта. Колишню роботу Кріпо і Ге[ста]по перебрала на себе польська міліція, яка на кожному кроці провокує, доносить на українців і в той спосіб прислугується для закріплення Радянської власті на Українських Землях. Головне вістря їхньої боротьби є спрямоване проти українського самостійницько-визвольницького руху, проти ОУН, проти УПА. Очевидно НКВД дуже радо витає їхню співпрацю.

¹⁰⁸ У тексті: *Стійка*.

¹⁰⁹ У тексті: *2.VII.[19]44 р.*

Ж и д и:

До Золочева вернуло їх до 300 осіб. Вони звичайно стараються впхати[ся] в адміністрацію. Поводяться більш вздержливо як поляки.

У к р а ї н с ь к е с у с п і л ь с т в о:

Населення в загальному переполошене, застрашене, безрадне, не може вилічитися з тої загальної апатії, яка його огорнула. Большевицькі зарядження про звільнення деяких людей від мобілізації розсварують громадян. Стрічається по селах багато немилих балачок – мовляв: «Мого сина зареєстрували до війська, а твого ні. Як мого візьмуть, то я представлю, що твій пішов до ліса». Навіть надійні і порядні люди, про яких населення висловлювалось, як про найкращих націоналістів, хочуть прилизатися до легального життя, щоб в цей спосіб зберегти себе. Тому в них є охота пхатись в совітські уряди, сільради, огневу сторож[у] і т. п. Деякі прямо заявляють, що справа перерішена, більшовики УПА розбили і немає основ до продовження боротьби за Самостійну Українську Державу.

Одначе загал українського суспільства сильно вірить в те, що більшовики таки розлетяться, а тому треба продовжувати боротьбу за Незалежну Українську Державу.

Загал суспільства заінтересований подіями на Осередньо-Східних Українських Землях і взагалі в запіллю більшовицькому. Большевики, які випитували за бандерівцями, а рівночасно говорили, що їх багато є в запіллю, зробили для визвольного руху дуже багато, бо населення впевнилося, що УПА ділає не тільки на Волині і в Галичині, але також на ОСУЗ.

Все суспільство більшовиків не терпить, і тому на більшовицьку мобілізацію нема охоти йти.

Кілька вдалих акцій УПА та належна розправа з більшовицькими прихвостнями, швидко виведе українське суспільство зі стану апатії, в якому воно зараз знаходиться.

Постій, дня 5.VIII.1944 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 71. – Арк. 238-239. Копія. Машинопис.

№ 26
ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЗВІТ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВодУ ОУН
ЗА ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1944 РОКУ

[Не раніше 18 серпня 1944 р.]

Організаційний звіт
терену З[олочівщини].

Більшовики:

Під час переходу фронту Червона Армія в загальному ставила до населення повздержливо, а навіть дещо прихильно. Грабунків, насилувань, як також арештів не було. Рухатись в терені було дуже легко. Зараз по переході фронтів в цілому терені організувалась адміністрація, що її переводило НКВД. Створено районні уряди з осідками в Глинянах, Красному, Золочеві, Олеську, Заболотцях, Бродах і Підкамені. В районі осередки вернуло дещо східняків, що тут працювали ще в 1940 р., а втекли з більшовиками в 1941 р. Також в районах НКВД обов'язково вернув бодай один НКВД-ист, що працював тут ще в 1941 р. Ці типи найбільш небезпечні, вони докладно знають терен, людей і обставини.

По установці адміністрації НКВД, як також стаціонує війська, подальше вели себе обережно, докладно студіюючи терен, маси і настрої. Це присипляло членство і народ в загальному. Цей студіюючий період тр[ивав] около тижня. В цьому часі не проголошувано також нігде мобілізації. Час цей НКВД використало на організацію сексотів, стягання списків ворожого більшовикам елементу та бандерівців. НКВД-исти, появляючися по селах, розпитували в солтисів, секретарів сільрад та звичайних людей про бандерівців, про це хто сипав могили, хто промовляв під час їх посвячення, про старих солтисів, що працювали з німцями, про мужів довір'я УЦК, про студентів (чи такі є в селі), про це чи хто із Львова не приїжджав на мітінги, хто палив польські села, хто стріляв поляків, з польськими родинами зписували протоколи в справі помордовання їхніх членів та спалення їх хат. Відтак прийшла мобілізація, її не проводили рівночасно по всіх селах. Населення до мобілізації ставилось негативно і ховалось. Тоді ж НКВД почало масові облави по селах. Заразом під час облав переводять масові арешти та докладні ревізії, з списками в руках приї[жджають] до сіл арештувати наших людей.

Мобілізацію проведено вже в всіх селах, зараз в терені йде акція облав і вилонювання му[жч]ин, протягом останнього тижня проведено облави в таких селах: Бортків, Трудовач, Гологори, Почапи, Ремезівці, Вороняки, Шпиколоси, Жуків, Кути, Ожидів, Соколівка, Тур'є, Підсокіл, Ражнів, Руда [Бродівська], Кадлубищі, Заболотці та майже в усіх прилісистих присілках.

До облав НКВД вживає спеціальних спроваджуваних звідкілясь відділів коннотчиків, що називають себе червоними партизанами. Вони діють силою від одної чоти до двох сотень. Добре [о]зброєні, мають автоматичну зброю, гранатомети та арматки. В облавах також беруть участь зорганізовані і [о]зброєні більшовиками поляки. Вони зосереджені в районах (Олесько – около 150 польських бандитів, Заболотці – [...] польських бандитів). Також до акції стягають польську міліцію польських сіл, та українську з комуністичних сіл (с. Чехи є 30 міліціантів, що тероризують сусідні околиці).

Вся ця банда під час облав грабить села, забираючи все – харчі, одяг, навіть дрантиві старі годинники. Особливо грабують хати, в яких нікого не застають.

Облава ведеться цим методом: ніч[ч]ю непомітно кіннота окружує село, з сходом сонця в окружену місцевість входять бійці і докладно перешукують всі будинки, а де-не-де роблять докладні ревізії, розкопуючи землю, перекидаючи солому, питають скільки душ в хаті і що кожний робить, схватись нелегко, хиба в добрих криївках, вбивають також собак під час акції.

НКВД в своїй роботі найбільш послуговується провокацією, провокаторів організує наріжний лад. Звичайно арештує на селах людей, а пізніше їх випускає. Між такими вже є багато сексотів. Також при поборах звичайно кількох людей задержують не раз на кілька днів, даючи донощикам вишкіл, а відтак пускають на роботу до села. Цим людям дають посвідку звільнення від призову в армію. В терені вдалося зловити нам з такою посвідкою та доносами на бандерівців.

В боротьбі проти нас НКВД використовує поляків, що пішли на повну співпрацю з більшовиками, є їх багато в НКВД та мобілізовані в банди, що переводять терористичні акції. НКВД в кожному селі має кількох сексотів, в селах Брідщини дійшло до цього, що годі чужому появитись до села навіть ніч[ч]ю.

НКВД-истам вдалось перетягнути до себе також наших членів, а навіть провідних членів. Бувший повітовий референт СБ Брідщини, що залишився за більшовицькою лінією фронту, тепер працює в НКВД, член повітового проводу Брідщини Міша Борсунь

також працює в НКВД, станичний с. Шнирева працює в НКВД на станиці Лешнів. Він шукає за нашими людьми, посміхаючись, каже: «Я є урядником, а вони ховаються по лісах». Останньо згаданого СБ-іста, здається, перенесено в Т[е]рнопільщину.

Сотенний новомобілізованої сотні (ще за німців) УПА Нечай пішов тепер до НКВД на роботу. Працює в Олеську, із НКВД-истами їздив викопувати зброю до ліса, де замагазинував її з хлопцями під час переходу фронтів.

На співпрацю з НКВД і провокацію пішли майже всі східняки, що залишились в терені. Один східняк з відділу Нечая (про нього подав) пішов на НКВД в Заболотцях, сипнув всі справи і людей про які знав. НКВД дало йому завдання вернути в ліс, довідатись про силу загонів УПА, докладне їх розміщення, про бандерівські штаби, псевда і правдиві назвиська провідників, щоб виконати це, згаданий східняк вернув до ліса.

За донощицтво в с. Гологори і с. Бортків повішено по 5 чоловік з відповідними таблицями, які читало населення. Однак в тих селах були зараз облави і арештовано до 50 чоловік. Вправді їх випущено, але напевно між ними великий процент донощиків.

При поборах НКВД, маючи списки підозрілих, арештує в хитрий спосіб. В с. Красне при поборовій комісії дано С. Шульганові карточку з направленням до міліції, щоб звідтіля привів коня на воєнкомат. На міліції його арештовано.

В Дуб'ю один НКВД-ист перебрався за СС-а, а другий за ним біг і стріляв. Втікаючий просив, щоб його скрили в яку-небудь криївку, бо його шукає НКВД. До Брахівки дня 10/8[.1944 р.] прийшло двох червоноармійців на заготівлю коров, вони запримітили чужого хлопця. Тоді перебрались в дядька по цивільному і держачи фінки одною рукою за спиною заскочили цього хлопця і арештували. Боївка його відбивала, червоноармієць його прострілив, це були НКВД-исти.

НКВД, перебране на спекулянтів, дядьків ходить по селах обсервує людей та шукає зв'язків.

Облави мають такі висліди:

Почапи – зловлено 28 мужчин, 18 звільнено, 10 придерджано, Ожидів – зловлено 12, Волуйки – зловлено 8, 1-ин вбитий, Соколівка – зловлено 2-ох, Ражнів – 7-ох мужчин, Велин – 1-го застрілили, Кадлубищі – 9-ох, Заболотці – 18 чоловік зловлено, Трудовач – зловлено 30 чоловік (6-ох арештували, а решту випустили), в Борткові арештували 5 осіб. В цьому Глинянському повіті арештовано 130 чоловік. В районі Красне сидить на НКВД 30 чоловік.

18/8[.1944 р.] роблено облаву на ліс між Гологороми а Сл[о]вітою. Бійці переходили лише доріжками, так що нікого не зловили.

Війська більшовицькі стаціонують майже в цілій Глинянщині (200-300 бійців в селі). Прохожих всіх (жінок також) ревідують дуже докладно. Ті війська роблять також облави і ревізії.

В Глинянах є 28 НКВД-истів. Красне – 20 НКВД. Вони мають свої боівки до 100 людей. Міліції нема ще по всіх селах. Красне є 20 міліціантів, Сті[н]ка – 12 польських міліціантів. В загальному міліція з місцевого елементу є по всіх польських селах і комуністичних українських (Чехи – 30 міліціантів). Є поголоски, що польські банди розприділять на міліцію і порозміщують по усіх селах.

Дня 15/8[.1944 р.] розположення тих загонів було таке (навколо Брідських лісів): Лешнів – 100 чоловік, Станиславчик – 100 кіннотчиків, Бордуляки – 60 піхотинців, Бабин, Руда [Бродівська], Ражнів, Велин – 300 піхотинців і коннотчиків разом, 2-і кухні, 2 авта, віз санітарний (робили облави в селах і в менших лісках, переходячи їх розстрільною), Ковпин – 80 піхотинців. Цей загін, що оперує в районі Руди [Бродівської], 16/8[.1944 р.] від'їхав в Броди. Рівночасно загін, приблизно 300 чоловік, оперував в околицях Чучмани Забол[о]тні, Боложинів. Розположення більшовиків в Краснянськім районі 18/8[.1944 р.] було слідує: 100 зеніток, 90 армат, 80 скорострілів і около 800 бійців – це все стоїть в Краснім. Острів – 700 НКВД-пограничники. Красне [в]наслідок німецького бомбардування в більшій частині знищене. Після останніх звідомлень війська з Красного від'їхали на фронт.

В Золочівщині майже військ по селах нема. В лісах біля Вороняк і Снович більшовики школять новобранців і роблять магазини.

В Брід[щ]ині, окрім згаданих банд, війська немає, лише в Бродах стаціонує около 400 червоноармійців. Стягають всюди з сіл одноразовий контингент, останньо є чутки, що мобілізуватимуть жінок від 18-50 літ на роботи в Донбас. Роблять підготовчу роботу до цього (списки). Новомобілізованих більшовиками відставляють до Львова, а частину – на Тернопіль. Втікачі з фронту розказують, що галичан без вишколу дають прямо на передові лінії. В терені появились дезертири з фронту, східняки і місцеві. Поки що про докладний їх чисельний стан невідомо. Деякі дезертири є звичайними НКВД-истами і провокаторами (в с. Вороняки видав господарів, де нібито скривався один дезертир). Один

дезертир, що вернув з Надсяну з Заболотець (місцевий) розкажує, що на фронті є мало червоноармійців, що над Сяном впала маса більшовиків.

Поляки.

Вертаються до своїх сіл. В їх селах є міліція, [о]зброєна більшовиками, пересічно по 12 чоловік. Поляків мобілізують в армію. Багато з них працює в НКВД або творять банди. с. Вороняки дало 70 поляків до банди в Золочеві. Треба сказати, що всі поляки пішли на повну співпрацю з НКВД. По містах вони обняли всі уряди. Поляки опанували терен Південної Брід[щ]ини (Майдан, Пеняки, Руда Верхобуська, Золочівщина: Оп[а]ки, Ушня, Козаки), тут гуляють поляки. Більшовики ставляться прихильно до поляків.

Жиди.

Вони вилізли з криївок і їх небагато, Золочів – около 300, Броди – приблизно таке ж число. Ведуть себе обережно, говорять, що знають що з ними буде, більшовикам не довіряють. Один жид в Бродах порадив нашому дядькові не йти на мобілізацію, бо більшовиків, як він сказав, за 2 місяці і так «шляк трафить».

Українське населення.

З приходом більшовиків сильно зневірилось. Останньо дещо морально піднеслось. На мобілізацію в більшості не хоче йти. Дядьки фільозофують, що більшовики довго не вдержаться, тому йти на мобілізацію не доцільно. Останні облави, село заломлюють знову. В Золочівщині і Краснянщині матеріяльний стан добрий, загально сіл. Лише під цим виміром зле стоять знищені села: Якими, Почапи, Хильчи[ц]і, Ожидів, почасті Жуків. Почапи, Хильчи[ц]і і поля між ними – це великанські побоєвища, образ спустошення і руїни, прямо поля смерти. На цих полях знаходилось около 5000 трупів.

Вістки з Брід[щ]ини і Волині.

В Брід[щ]ині фронт переходив селами: (б. села за небільшовицькими лініями), (н) німецькими)

Л[і]товисько (б) знищене в 100%, Бучина (б) – 15%, Накваша (н) – 45%, Салашка (н) – 70%, Боратин (н) – 70%, Черниця (нб) – 100%, Суховоля (н) – 95%, Гаї Дітковецькі (н) – 70%, Гаї Старобрідські (н) – 100%, Дітківці (н) – 100%, Фільварки Малі –

100%, Фільварки Великі – 100%, Язлівчик (н) – 20%, Конюшків (б) – 15%, Берлін (н) – 40%, Бовдури (н) – 100%, В[ой]товичі – 100%, Грицеволя – 100%.

Позафронтіві села: Волохи знищені 15%, Суходоли – 25%, Глушин – 15%, П[о]никовиця – 10%, Голосковичі – 25%, П[о]никва, Жарків – 15%, Гаї Дубиські – 80%, Ражнів – 80%. В яких 10-ох селах, що лежали по стороні німецькій, лишилось населення і є нормальне життя, мало лише мужчин, цих виловили на роботу і до СС-ів. Села фронтіві і прифронтіві були евакуовані і знищені. По більшовицькій стороні евакуовано на 25 км в зади. Зараз вертають в фронтіві села жінки і старики, молодих немає. Виловлено і пішли в Ч[ервону] Армію. Виховалось на 2 райони (Лешнівський і Каменецький) яких 100 людей молодих і то по німецькій стороні.

Стан матеріяльний – поганий, нема харчів. Є случаї, що в селі на [...] є ложка. Нема одягу. Поля при фронті є заміновані, так що не в силі обробити жнив з решток залишеної озимини. Щоденно від мін гине багато людей. Більшовики мін не усувають, зняли лише з доріг. Можна сміло сказати, що Брід[щ]ина знищена морально і матеріяльно. Між вертаючими є маса сексотів, так що до села тяжко зайти і ніч[ч]ю. Броди знищені. В Лешнів і Берлін вернуло багато ляхів, що їх села згоріли.

Волинь.

Прибродська Волинь була виселена, людей мало. Му[ж]ч[ин] майже нема. Організація в Рад[и]вилівщині не існує, доходять лиш боївки і то зараз вицофуються. Відділи діють на 30 км на схід від бувшого нім[ецького] кордону між Галичиною і Райхскомісарятю. Є чутки, що забирають дівчат, тому є жіночі відділи. УПА мало б діяти також великими з'єднаннями. Проводи містяться коло відділів. Говорять, що доцільні малі боївки, бо краще їм скриватись. На Волині були масові всипи, впало багато криївок. УПА мало б діяти на цілому Правобережжю.

Облави на ліси на Волині мали б відбуватись такими методами:

Наперід війська НКВД обкладають місцевості довкола ліса, а опісля по двох, трьох днях, розглянувши все, йдуть ловами в ліс. Є чутка, що якийсь відділ НКВД зложений з 3000 мужви, спеціально вишколений, посувається з сходу в напрямку ЗУЗ і по дорозі по черзі обкружає ліси, прочищуючи їх, одначе наші відділи пробиваються і дають собі раду.

На Волині виходить література. Докладно про це не можу сказати, передаю лише відпис одної летючки з датою 1 липня 1944 р. під наголовком «Трудовий народе СССР»¹¹⁰.

ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 126. – Арк. 211-215. Копія. Машинопис.

№ 27
ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО ТЕРОР
ОРГАНІВ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ
НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1944 Р.

30 жовтня 1944 р.

[...]

З о л о ч і в щ и н а

Дня 16.IX.[19]44 [р.] відділи НКВД в силі 400 осіб зробили облаву на с. Закомар'є. Арештували до вивозу 7 родин (21 особу), господарства яких ограбовано і здемольовано.

[2]1.IX.[19]44 [р.] енкаведисти арештували в с. Стівпин дві жінки і двох мужчин. Перевели ревізію ще в кількох хатах, забрали вівці і з тим від'їхали.

[В] лісі б[іля] Болож[и]нова знайшли червоні три криївки; забрали два кулемети, 5 крісів [і] спалили 28 м збіжжя.

Під час облави на с. Брахівку зловили 5 осіб.

[В] с. Юськовичах НКВД перевело труси, арештували 6 осіб і зліквідувало 3 господарства.

Дня 4.IX.[19]44 [р.] орґаблено в с. [Ч]ішки дім Цибуляка і арештовано 7 осіб. Пострілено смертельно Манду Миколу, літ 40, який другого дня помер.

[6].IX.[19]44 [р.] з[а]їхали вночі до с. Соколівки 150 більшовиків і одна танкетка. 100 осіб з них пішло на Гутисько перевірити ліс, а решта почали арештування. Забрали Ольгу [Ш]иковецьку під замітом співпраці з бандерівцями. За кілька днів забрали родичів Ольги.

¹¹⁰ Виділений курсивом текст дописано чорним чорнилом невідомою особою.

[1]0.IX.[19]44 [р.] відділ НКВД в силі 250 чоловік оточили ніччю с. Соколівку, арештували [3]0 осіб, вивезли 14 родин. Їхні господарства пограбовано і зліквідовано.

[В] с. Підсоколівці спалили два господарства, а в с. Лаба[ч] і 21 господарство і вбили одного господаря під замітом, що в нього скрився бандерівець. О год. 15-ій почали скликати людей на мітинг і під час цього запалили село. Згоріло 18 господарств, а решту отграбовано.

Від 17.IX.[19]44 [р.] почалися облави на підлісні села Р[а]жнів, Кс[ьон]зики. Ліси переходили тільки лініями. Під час облави арештовано в с. Р[а]жнів три родини. По цьому відбули облаву в південній частині лісів, брало участь 600 червоних. Мали зі собою два танки.

23.IX.[19]44 [р.] по переведенні облави на ліси зробили облаву на такі села: П[е]няки, Голубицю, Кадлубиська і Жарків. В с. П[е]няки арештували людей і питали за бандерівцями. Брали на допит навіть 80-літню жінку.

[В] Голубиці під час облави селянин убив сержанта і заховав його у гній. Більшовики знайшли вбитого і запалили це господарство. В Кадлубиськах арештували трьох мужчин, в яких знайшли часті до радія.

[2]0.IX.[19]44 [р.] арештовано в с. Пониковиці 9 родин, яких вивезено до Бродів.

[22.]IX.[19]44 [р.] в с. Жарків зловили 6 осіб.

[29.]X.[19]44 [р.] арештовано в с. Голосковичі 4-ох мужчин і дві жінки.

[27.]X.[19]44 [р.] відділ НКВД в силі 300 чоловік робив облаву на с[ела] Тростянець і дооко[лични]й ліс. У висліді арештували трьох мужчин і одну жінку.

[25.]IX.19]44 [р.] була облава на с. Почапи, Жуличі, Белзець і Княже. Зловили разом 39 осіб. Під час облави один боєць докопався до криївки з людьми і закрив її, сказавши другому, що там нічого немає.

[10.]X[.1944 р.] ніччю о год. 24 300 звіддариків оточили ліс коло станиці Жуків. На другий [де]нь перешукали ліс і не знайшли нічого.

[26.]IX.[19]44 [р.] НКВД в силі 100 осіб зробили облаву на с. Сукманів, зловили 3-ох мужчин [і] одну дівчину. Вертаючи, зловили в с. Угорцях ще 4-ох мужчин.

[До] с[іл] Угорці, Жуків, Ремезівці більшовики приїжджають ніччю. В с. Вороняках ніччю [за]квартирували на зв'язковій хаті й робили застави.

[26].IX[.1944 р.] в Золочеві НКВД арештувало отця Плашовецького як цей відправляв похон[рон]. Його завезено до тюрми, де він разом з польським ксьондзом мусів відправ[ляти] панахиду над відкоп[а]ними трупами жидів. Присутні були червоні і багато по[лякі]в. Цю церемонію фільмували. По панахиді отця Плашовецького звільнили.

[В те]рені появляється багато дезертирів з ЧА. В с. Вороняки вивезли 5 родин за [це], що їх синів не було вдома.

[16].IX[.19]44 [р.] в с. Митниця арештовано 5 осіб.

[18].IX[.19]44 [р.] ці самі енкаведисти арештували в с. Пісках 6 родин.

[20].IX[.19]44 [р.] в с. Грималівці арештовано одну жінку та спалено два господарства.

[В] Підкаменю НКВД арештувало 4 родині (3 українські, 1 польську), а в Боратині – 3 [ро]дини.

Під час облави на Буді Хилецькій червоні зловили д[руга] Єнка, якому вибрали очі, ніс, [а] опісля закопали. Також замордували д[руга] Тура зі с. Болож[и]нова. Цей також мав закінчену середню освіту.

[...]

З о л о ч і в щ и н а

[27].IX[19]44 [р.] червоні робили облаву на ліс б[іля] с. Болож[и]нова. В лісі дійшло до бою з відділом УПА, який тривав з перервами від полудня до вечора. Червоні втратили 15 вбитих, зі сторони УПА 2-ох убитих і 2-ох ранених.

Дня 13.IX.[19]44 [р.] червоні в силі 100 осіб робили облаву на с. Баймаки. Одна частина з них пішла в село і почала рабувати, а друга заходила від лісу і стрінулася з вогнем застав С. к. Червоні зараз окопалися на полі. По полудні прийшла їм підмога [в] силі 100 осіб, 4 міномети і 1 танкетка, які відкрили безцільний вогонь по лісі. [Гу]стий обстріл лісу був цілковито безцільним і червоні, не бачучи успіху, виїхали, забираючи з поля вбитих і ранених. Втрати С. к. 4 ранених. В Баймаках арештовано [3] особи, а крім цього 3 родини забрано до вивозу і спалено 29 господарств.

[14].IX.[1944 р.] червоні брали сіно на луці к[оло] с. Лаба[ч] і обстріляли ліс. Вертаючи, натрапили на застави С. к. Вбито 2-ох НКВД-ів, кількох ранено, а решта втікла, покинувши зброю. Другого дня червоні зробили облаву на цей ліс, який тільки обстріляли, завернули на село, в якому зловили 10 мужчин понад 50 років і запалили решту села. Згоріло 32 господарства. В акції брали участь комуністи зі с. Чех[и].

[6].IX.[1944 р.] відділ НКВД перевів арештування в с. Пісках і забрав 7 осіб, яких везли в сторону Бродів. За Пісками в лісі наїхали на заставу С. к., яка обстріляла НКВД. У висліді вбито 1 НКВД-ста і 3-ох ранено, а решта втекла до Лешнева. Другого дня о год. 5-ій рано червоні обскочили с. Піски, спочатку рабували, а відтак почали палити. Спалили 150 господарств і при цьому викрикували «Маєте Самостійну Україну». В цій акції вбили Остапчука Дмитра, літ 18, кинули у вогонь 85-літню старушку [Ма]рію [М]узичку. В цій акції вбив себе один НКВД-ст, який необережно бив фінкою арештованих, фінка вистрілила і його вбила. В акції брало участь 50 поляків.

[10].IX.[1944 р.] червоні в силі 800 осіб обложили ліс б[іля] Пісків, Грицеволі та Козаків. Дійшло до сутички з С. к., який у висліді втратив 3-ох убитих і 2-ох розірвало себе гранатою. Рівно ж убили одну жінку і одного мужчину, які утікали зі села.

[30].IX.[1944 р.] червоні перевели велику облаву на села і Гологірські ліси. Під час облави дійшло до бою з С. к. і відділом УПА. Більшовики були змушені вицофатися. По полудні о год. 18-ій, діставши підмогу, червоні пішли до ліса, де натрапили на нові відділи УПА. Бій тривав до ночі. Ніччю відділи УПА вицофалися, а окопані більшовики залишилися до дня. В той же сам час окремих відділ УПА (Сіроманці) вів великий бій з червоними б[іля] Унева.

30.X.[19]44 [р.]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 105-106, 109. Копія. Машинопис¹¹¹.

¹¹¹ Подібний текст опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 84-86.

№ 28
ЗВІТ РЕФЕРЕНТА РОЗВІДКИ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВодУ ОУН
ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1944 РОКУ

Жовтень 1944 р.

Терен: 22

Постій, жовтень 1944 [р.]

Звітує: Мороз

за час від 1 вересня до 1 жовтня 1944 р.

I. Українці: а) справи політичні: Населення трохи пригноблене загальним станом справ. Загально ворожо наставлене до більшовиків. Під час облав і арештів ховається або втікає в ліс. Співчуває нашому рухові та помагає харчами. Мають надію, що більшовизм скоро розлетиться.

В ближчій зустрічі з нашим рухом населення до відділів УПА не хочуть іти, але і дома зле сидіти. Кожний хотів би бути в самооборонному кущі, близько дому.

Мимо всього всіми силами старається допомогти нашому рухові, хоч загрожує йому вивеження на Сибір і цілковите знищення господарки.

Між населенням трапляються сексоти і донощики. Ці другі (донощики) в багатьох випадках примушені терором. Сексотів населення ненавидить.

Працю в нашому русі перебрала на себе (не всюди) запасова сітка і жіноцтво. Сильніше діє жіноча сітка головно в нелісистих теренах. Між населенням немає людей, які б ідейно попірали більшовиків. Більшовикам допомагають люди безхарактерні, підлі та здеморалізовані. Родини, загрожені вивозом, або арештами, утікають на інші села до свояків, або свідомих українців, де дістають притулок. В залежності від свідомості села, українці поставились до мобілізації негативно. Призначені люди на роботи не йдуть. Більшовицька акція підписування населенням від 8 літ життя в гору подяки Сталінові за визволення не вдалася. Тут приганяли більшовики силою. Щоб уникнути мобілізації в Ч.А., багато українців пішло до роботи на залізниці і до інших установ.

б) справи військові: Більшовики послали зараз акції «нищення партизан». В цьому випадку відділи УПА і кушові самооборонні відділи в терені 22 себе не виправдують – це не все. Попросту зашиваються в ліс і сидять, як у мішку, покладаючись майже виключно на розвідку жінок і дядьків, які, звичайно, якщо подають

вістки, подають їх в перебільшеному виді. Одержавши подібні дані розвідки, відділи УПА чи самооборони є все менші чисельно від більшовиків, або рейдують зразу у «безпечні місця», або приносяться, щоб ближче до вечора. (Тим часом це тільки 10 більшовиків приїхало до села, зрабували з-під носа відділам харчі і преспокійно від'їхали здовж лісом до району. Відділ не зачіпав їх, мав дані, що є 100 більшовиків зі скорострілами, арматками і т[ак] і[нше]. Дядько сказав це лише тому, бо довідався від другого, або тому, щоб Боже борони, не накликати нещастя).

Ці самі більшовики (є спецвідділи) забирають родини тих що в лісі. Тим часом відділ кричить до сітки і тих, що остали, «давай їсти!»! Тому що харчі з-під носа більшовики забрали, треба спроваджувати їх з дальших сторін. Це створює свого рода балаган.

Облави на партизан більшовики проводять не точно. Маленькі ліски переходять скрізь. У великих в середині ще не були ніде. По селах лапають тих, що влізуть їм в руки. Основних ревізій не проводять (точніше, в хатах по печах і мисниках (полицях) шукають за бритвами і т[ак] і[нше]). Це після відсунення від цієї роботи поляків. В облавах на ліси йдуть краями групами.

Є т[ак] зв[ані] загальні облави – це нічого страшного (виявляється після їх переходу). Важне, щоб більшовики поставили кілька кулеметів на полі, звернені проти ліса і з'явилися в кількох селах навколо ліса – і вже страшно. Звичайно страх перебільшує їхнє число, так що попросту показується безвихідна ситуація відділів УПА, а про самооборонні не має що і говорити. Після облави все успокоюється. Число більшовиків страшно падає. (Перед облавою було 1000 більшовиків, а після неї 250, або перед була ціла дивізія, а після 1000). Причиною перебільшення числа більшовиків є, звичайно, дуже слаба розвідка відділів (а в населення, 2 авта, 1 танк, 1-2 максими і т. п.).

На протязі місяця вересня [1944 р.] більшовики провели 4 (чотири) загальні облави на ліс в терені 22. 2 (дві) на полудні в 223 і дві на півночі в 221 і 222. Крім цього, робили облави на села.

Коло 1-2 вересня [1944 р.] більшовики в числі ок[оло] 500 осіб робили облаву на ліси в 223, нікого не нашли, жодної сутички не мали, забрали з доколичних сіл ок[оло] 15 осіб.

16-17 вересня [1944 р.] переходило 200 більшовиків ліс на півдні 221. Сутичку мав куц самооборони зі стратою – 1 ранений.

21.IX[.1944 р.] обложили село Кадлубиська в 221. Злапали трьох старих людей. 100 більшовиків.

27.IX[.1944 р.] робили більшовики облаву в північних теренах 222. В лісі коло села 2/3 3/4 6/5 3/4 2/1 1/6 3/3 6/2 1/4 [Боложинів] звели школа підстаршин і самооборонний відділ бій з більшовиками. Бій тривав з 16 год. до вечора. Наші втрати – 2 убитих.

Після цього відділи Шугая, Карого, Проміня і школа підстаршин відв'язались від ворога і перерейдували в 223 в район Лиса – 5/6 $\frac{3}{4}$ 6/5 $\frac{3}{4}$ 6/4 $\frac{3}{4}$ 3/6 1/6 [Гологори]. Тут стаціонував уже відділ Іванка. В облаві брало участь 1000 більшовиків.

В терені начисляється 22 самооборонних відділів, і так в 221 6 (Триліс – 3/5 5/3 3/6 1/6 6/5 6/2 1/1 $\frac{3}{4}$ 6/4 [Перелісок], 3 (три) в районі Донця – 2/3 4/5 3/6 3/1 1/6 3/3 [Берлін], 2 (два) на півдні 221 – 3/5 6/2 5/2 6/4 2/2 6/6 6/2 3/3 [Підкамінь]).

У 222 – 9 (дев'ять) (1 Бескид – $\frac{1}{2}$ 3/6 $\frac{3}{4}$ 1/1 $\frac{1}{2}$ 2/2 3/3 5/3 2/4 [Тростянець], 2 Шепель – 1/3 5/1 $\frac{3}{4}$ 3/6 2/4 6/2 [Угорці], 3) 1/1 3/3 $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{4}$ 1/6 5/1 2/1 6/2 [Сновичі], 4) Доріжний $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$ 3/6 $\frac{3}{4}$ 3/3 6/2 2/2 6/4 1/6 [Вороняки] 5) Бурлака 2/3 4/5 6/5 2/1 2/6 2/4 [Белзец[ь]], 6) Потічний – 2/1 2/2 6/4 $\frac{3}{4}$ 3/2 2/2 3/6 6/3 4/1 [Закомар'я] 7) Генерал – 3/6 $\frac{3}{4}$ 2/1 $\frac{1}{4}$ 2/2 2/1 [Розваж], 8) 2/3 $\frac{3}{4}$ 6/5 $\frac{3}{4}$ 2/1 1/6 3/3 6/2 $\frac{1}{4}$ [Боложинів] 9) 6/4 1/3 $\frac{1}{2}$ 1/6 [Кути] – Вірний.

У 223 – 7 (сім) Тур, Синиця, Голуб – 5/6 $\frac{3}{4}$ 6/5 $\frac{3}{4}$ 5/6 $\frac{3}{4}$ 3/6 1/6 [Гологори], Соловейко, Сокира – 3/2 1/6 $\frac{1}{2}$ 1/3 3/1 1/6 3/3 [Митулін], Муха – 1/3 3/3 6/2 $\frac{1}{4}$ [Унів], Чайка – 1/1 $\frac{1}{2}$ 2/2 3/3 1/6 3/2 1/6 3/6 [Станімир].

Зараз кушові відділи ведуть працю переважно організаційну, мало військового характеру. Копають криївки на зброю, харчі і людей. В кушових відділах ще не є добре налагоджена, як, на початок харчева справа, через брак одіжжя і близькість зими стрільці відчують вже холод. Помітні хвороби, це з перестуди: чираки, катар, грипа, висипка прищами, короста – з бруду вічного поготівля. Стягнені з терену військові речі, убрання не заспокоюють потреб відділів.

II. Жидокомуна: а) справи політичні: Більшовики в більшості ворожо наставлені проти нас. Це у великій мірі для того, що не ознакомлені з нашим рухом. (От, вловили в них, що це щось страшне і треба його нищити, а ні – тоді воно їх знищить). НКВД – звичайно у районних центрах. Навколо них без перешкод з боку населення проводить свою роботу. Застосувало безоглядний терор. Проводить арешти (допити страшні) і вивози родин підозрілих і родин тих, що в лісі. Арешти проводять одинцем, часто підступом, звичайно під час облав. Арештують з місця всю інтелігенцію. До праці заангажували

майже в кожному селі донощиків, а теж висилають на села перебраних кнаведистів. Підозрілі господарства палять. В акціях дуже часто послуговуються поляками з даного терену. 11.IX.[1944 р.] більшовики числом 250 з 100 поляків зі села Стінки зробили облаву на село Трудовач в терені 223. Наловили около 100 осіб і гнали в сторону Красного. Наші відділи (Іванка і самооборона) дали відсіч і у 6 (шість)-годинному бою з перервою від 13-16 год. визволили людей і вбили (признають самі більшовики) 15-20 більшовиків. Наші втрати – 3 (трьох) убитих і 4 ранених.

В терені 22 є 5 (п'ять) районів більшовицької адміністрації – Заболотці, Броди, Олесько, Золочів, Глиняни.

Відношення голів районів до нашого руху в загальному негативне, а то вороже. Противно рідко трапляється голова сільради, щоб був ворожий нашому рухові. Ці стоять переважно на середині – т[о] є пасивно ставляться до нашого руху, багато є охоплених нашою сіткою.

Мітинги звичайно уряджують вислані з району.

Ці звичайно «вішають пси» на нашому рухові, але зі слезами в очах застерігаються, що їм приказують це говорити. В дальшому порушають господарчі справи, т[о] є здачу контингентів й т[аке] і[нше]. В загальному закликають до солідарности з Радянським Союзом. Цей гробовий страх перед нашим рухом є у кожного радянця, що не ознакочений (з нашим рухом) з ним, точніше – не стрічався з ним віч-на-віч. З червоноармійцем, або урядовцем, якщо це не НКВД-ист, вистарчить лагідно на тему нашого руху поговорити, щоб цей позбувся цього страху, а то й став його прихильником (в дусі). Явно стати по нашій стороні не дає їм наразі терор з боку НКВД.

III. Поляки: Поляки частинно повертають на свої місця. Відношення поворотців до нашого руху в загальному пасивне (рідкість [...] НКВД). Важним противником до початку жовтня [1944 р.] була польська поліція, яка рекрутувалась з чисто польських сіл. У її склад входили також утікачі з українських сіл, які ставали ревними донощиками НКВД. Після мобілізації польської поліції до війська, багато їх покинуло більшовицьку службу і повтікало в ліс. Тут просять о злагіднення відносин з українцями, тим більше що більшовики зарядили виміну поляків з Галичини з українцями з-за Сяну. Поляки в загальному навіть з більшовиками бояться українського партизана, хоч цей в багатьох випадках старається про злагіднення з ними відносин. Відділів польських немає, хиба самооборона.

IV. Німці: Німців в терені 22 майже немає. Якщо і ходять по 2-4 і живуть на ласці населення. Українців уважають за спасителів, ненавидять – бояться поляків і більшовиків.

Др[уг] Зверхник – Господарчих справ не подаю, подам у півмісячному звіті з жовтня [1944 р.], тому що сама збірка зброї і амуніції в мойому терені ще не укінчена і господарка терену це є харчі, збіжжя, убрання теж не наладнана.

Спис мостів на залізних і битих дорогах подаю на основі німецької карти «Brody» поділка 1:100000 [...] ¹¹²

Стан самооборонних кущових відділів в пересічі 15-20 людей. Відділи УПА останньо доповнені кожний по 200 людей.

[...] II більшовицька адміністрація. Тут працює багато місцевих українців, особливо в транспорті. Платня урядників не встановлена. Виплачують в малій кількості. Дехто не дістав платні від (початку) пересунення фронту.

Навчання у школах почалося 1 вересня 1944 р., але після арештування учителів-галичан багато шкіл закрито. Більшовики зарядили організувати по селах клуби, але населення ставиться до того негативно. Є зорганізовані кооперативи, але товарів немає. Більшовики потворили заготівельні пункти, але вони добре не функціонують. Зібрані продукти, зле переховувані, псуються. До праці лапають людей по селах. Му[жч]ин відсилають в Ч.А. При заготівлі харчів роблять ревізії по селах. В загальному у більшовиків відчувається брак газет та паперу.

Спис мостів на залізних і битих дорогах в терені 22 зладжений на основі карти «Brody» под[ілка] 1:100000 [...] ¹¹³

Залізниця

Вузькоторівка.

Лешнів-Броди.

3 кл на південь від Лешнева – гостинець Броди-Лешнів

2 кл на північний зах[ід] від Бовдурки – 3 мости річка Бовдурка

5 кл на захід від Новоставок – лісна лінія

1½ кл –" –" – від Смільна (Сидинівка) – перетинає зал[ізницю]

Броди-Красне

Броди-Полоничі:

1 кл на захід від Суходолів – лісна лінія

1½ кл півн[ічний]-схід від Д[і]тков[ець] – ліс-багно

Д[і]тков[ець] село – дорога до Бродів

¹¹² Фраза на німецькій мові не відчитується.

¹¹³ Фраза на німецькій мові не відчитується.

на північ від Мазова – 800 м, 200 м – річка
Мазів село – рів
на півд[енний] схід від Мазова – 1½ кл, 3 кл рови
500 м на північ від Розворян – рів
на північний захід від –"– – 1½ кл, 2 кл багно
600 м на північ від Вижнян – річка
600 м на південь –"– –"– – річка
[...] кл на північ від Курович – річка
[...] на захід від Підгайчик – 1 кл, 1½ кл потічки
Красне–Гологори
На північ від Фирлеївка – 1 кл, 1200 м рови
[...]панка – річка Гологірка
Скнилів захід – потік
Бортків північ 200 м, 400 м – річки
–"– село, 2 (два) мости – річки
Бортків південь 200 м – потік
Вільшаниця північ – 1 кл, 1½ кл багна
–"– південний схід – 400 м, 1 кл багно
Трудовач схід – рів
Задвіря південь 1 кл, 3 кл, 4 кл – річки
–"– південь 5 кл – яр

Слава Україні!
Мороз (зараз Опора)

С[лава] У[країні!]. Друже Зверхник!

Висилаю сказати б перший звіт (попередні 2 (два) не вчисляю). Відчуваю в ньому сам браки, а саме конкретні дані і спізнення. Вину беру на себе, хоч справді на важних постах (повіту) дістав я згори людей – абсолювентів школи підстаршин, не обізнаних в терені і загально (навіть) не зор[і]єнтованих в побудові сітки і праці в терені. Сили ввійдуть тільки важно – початківці. Саме ладнання сітки вниз ішло їм дуже пиняво. Ще в терені 221 не охопила сітка цілого терену (1 підрайону). Наладнання тривати буде ще до половини місяця жовтня [1944 р.] з рівночасним зібранням звітів.

Усі важніші точки терену зі звітами підпорядкував я безпосередньо собі. Важне – на основі цих звітів приготуємо поодинокі терени до облав, акцій арештів і і[нше]. Звичайно звіти дістаю день перед акцією і відповідно до цього повідомляю людей (село, відділи самооборони й відділи УПА). Крім цього інформаторі звітують з акцій своїм зверхникам.

Др[уже] Зверхник! Якщо не мож з Вами стрінутись, відпишіть всі недомагання і може є нові інструкції (тоді перешліть), а я старатись буду все точно виконувати.

Здоровлю Мороз

Г[ероям] С[лава!]

ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 2. – Спр. 14. – Арк. 40-46. Оригінал. Рукопис.

№ 29
ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ
І ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ
НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ЗА ЖОВТЕНЬ 1944 Р.

14 листопада 1944 р.

[...]

З о л о ч і в щ и н а

Звітовий час проходив даліше під знаком облав, арештувань, збирання контингенту, побору мужчин до війська.

15.10.[19]44 [р.] роблено облаву в с. Коропець. Зловлено 12 мужчин. Двох розірвало себе гранатами в бункрі.

16.10.[19]44 [р.] большевики робили облаву в с. Віц[и]нь (польське). Зловили 40 мужч[ин].

17.10.[19]44 [р.] була облава в с. Жуків. Зловили 5 осіб.

18.10.[19]44 [р.] була облава в с. Ремезівці. Зловили 4 мужчин. В одного з них знайшли тризуб. Цей тризуб прибили йому цвяхом на чолі, також вирізали йому тризуб ножем в шкірі.

19.10.[19]44 [р.] зроблено облаву в с. Коропець. Зловили 5 мужчин. В згаданих облавах брало участь 300 большевиків.

4.10.[19]44 [р.] була облава в с. Вороняки. Її спровокували поляки, говорячи, що бандерівці збираються в лісах коло Вороняків, щоб напасти на ста[н]цію в Золочеві. Польські поліцисти, що брали участь в облаві, спалили одно господарство.

18.10.[19]44 [р.] в с. Вороняки була облава. Під час неї розбито самооборону. В бою впало 20 большевиків без жертв з нашої сторони.

13.10.[19]44 [р.] роблено облаву в с[елах] П[л]угів, Підлипцях. В першому селі зловлено около 40, а в другому 24 дівчат. Їх відставлено до Підволочиськ копати картоплі.

1.10.[19]44 [р.] большевики окружили села: Бужок, Розваж, Закомар'я, Підлисса, Ожидів. Зловили 30 мужчин і 2 дівчини.

3.10.[19]44 [р.] большевики, силою 20 бійців, робили ревізію в с. Поб[і]ч. Арештували одну дівчину.

4.10.[19]44 [р.] большевики, силою 10 чоловік, робили труси в с. Стовпин. Арештували одну дівчину.

5.10.[19]44 [р.] роблено облаву в с[елах] Кути, Лісові, Годилів. В Годилові спалено одну хату, не зловлено нікого.

5 і 6.10.[19]44 [р.] большевики силою 600 бійців робили облави на ліс і села: Рижани, Баймаки, Грабина, Боложині[в], Соколівку. В Баймаках на полю зловили дві дівчини. В тій же станіці шукали за раненими, спалили одну хату. В Соколівці зловили 7 мужчин.

8.10.[19]44 [р.] роблено облаву на Закомарські ліси. Розбито самооборону. Під час облави впав повітовий провідник Ворон (ранений дострілився)¹¹⁴.

1.10.[19]44 [р.] попав у засідку коло с. Закомар'я д[руг] Дармоїд, член самооборони. Його ранили і забрали на нквд.

27.10.[19]44 [р.] арештувало нквд одну дівчину в Закомар'ю, одну – в Скваряві. Арешти дівчат загальне явище.

15.10.[19]44 [р.] в Краснім большевики робили облаву силою 250 бійців. Арештували дві дівчини.

24.10.[19]44 [р.] большевики робили облаву на Гологірськ[ий] і Унівський ліси. Під час сутичок впав один стрілець з УПА.

19.10.1944 р. роблено облаву на Станиславський ліс. Знайшли криївку зі зброєю і харчами. В Станиславі спалили два господарства. Коли большевики вертались ніччю з цієї облави, стрінулись коло Глинян з боївкою в силі 7 чоловік. Впало 4 большевики, без наших втрат. Під час бою червоні спалили в Глинянах 3 господарства. В сутичці впав начальник нквб в Глинянах.

Під час облави в с. Розворянах около 20.10.[1944 р.] один стероризований большевиками мужчина всипав 6 криївок, в яких зловлено 10 мужчин. Одного розстріляно.

В Скнилові роззброїло нквд сільську міліцію під закидом, що вона співпрацює з бандерівцями.

¹¹⁴ «Ворон» – Ярослав Бриковський, керівник Золочівського повітового проводу ОУН.

25.10.[19]44 [р.] ввечір нквд в Краснім на ста[н]ції робило перевірку документів, а потім сильно пильнувало ста[н]цію (казали, що бандерівці мають напасти на ста[н]цію).

24.10.[19]44 [р.] в Підгайчиках здезертирував один лейтенант; він говорив, що за час його кватирування в Підгайчиках здезертирувало 36 осіб, старшин і підстаршин.

В Глинянах відбудовують ткацьку фабрику. В терені урухомлюють гарбарні, г[у]ральні і млини.

Є чутки, що з області прийшов наказ до нквд, щоби на акції з військом їхало 2-4 енкаведисти (бо багато їх вбивають). До кожної майже школи дали большевики по кілька учительок зі сходу. В цілому терені проводять мобілізацію мужчин від 18-45 років. Є села, де майже всі зобов'язані голосяться на воєнкоматах. Частину їх пускають домів, а частину вивозять в напрямі Львова.

По селах большевики роблять мітинги. Грозять вивозом на Сибір всіх тих, що дають контингент і помагають бандерівцям.

Зачинають робити засідки ночами. В с. Кути трьох большевиків засілось на стриху в одного дядька і вбили на подвір'ю жандарма з відділу УПА. В селах близько районів енкаведисти перебрані на цивільно ходять ночами, вдаючи вояків УПА. Просять хліба та говорять селянам, щоби дещо переказати до своїх до ліса (Ю[с]ьковичі, Кути).

Появляються дезертири з ЧА, питають за зв'язками, переважно з Галичини і Волині. Частину польської міліції большевики забрали в ЧА, а частина далі їм вірно служить. Поляки назагал далі сильно шкодять українцям, рівночасно говорячи про співпрацю з українцями. Польська банда в ко[л]тівських лісах зловила розвідчика з відділу УПА. Йому багато говорили про співпрацю та пустили на волю. В околицях Ко[л]това, Віциня, Сасова появились малі озброєні польські боївки. До с. Хмелева (пол[ьське]) втекло 25 поляків, що служили при міліції в Олеську. Ховаються в дооколичних лісах.

В лісі коло с. Коропець польська боївка з с. Віц[и]нь забрала нашому дядькові коні з возом.

До справи переселення на захід поляки ставляться ворожо.

Сили ворожі такі: Олесько – 600 бійців, Ожидів – вивантажилось 600, Золочів – 200, Заболотці – до 150 бійців, Підкамінь – 150, Броди – до 300 бійців. Останньо появились частини ЧА в Пони[ко]виц[і], Р[а]жневі, Монастирку Брідським, Руді [Бродівській], Станиславчику. Число – невідоме. В північних брідських лісах роблять вправи. Ночами кладуть вогні, а літаки

бомбардують ці місця. В с. Р[а]жнів кинули бомбу на подвір'я, де дядько варив самогонку. Вбили його.

Красне – 200 бійців, Глиняни – 225, Сторонибаби – 100, і на летовищі 25 двомоторових транспортних літаків, Куткір – 30 бійців, Утішків – 25, Куровичі – 400 і летунський майдан має 50 літаків, склад бомб і бомбосховища, Альфредівка – 20, Унтервальден – 150, Підгайчики – 300 бійців, 10 енкаведистів, Полоничі – 70, Задвір'я – 70 і Ляшки Кор[олівські] – 30.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 133-134. Копія. Машинопис¹¹⁵.

№ 30

ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВЩИНИ

ЗА ЖОВТЕНЬ 1944 РОКУ

[Не раніше 20 листопада 1944 р.]

Львівщина.

ВІСТІ З ТЕРЕНУ

за жовтень 1944 р.

З о л о ч і в щ и н а .

28.X.1944 р. досвіта відбулася облава на с[ела] Бужок і Розваж. Із слідуючим вислідом: вивезено із Бужка 4 родини, а дві родини з Розважа.

29.X.[19]44 р. робили большевики облаву на с. Баймаки, прийшли в силі 193 чоловік, оточили село і почали шукати і арештувати людей, вислід: забрали [...жі]нку і 4 мужчини.

29.X.[19]44 р. о шостій годині ранку приїхали до Соколівки 40 більшовиків, робили ревізії, шукали зброї і мужчин. Зловили 4-ох мужчин.

30.X.[19]44 р. приїхали до Стівпина секретар райпарткому з с. Лопатин з почотом [...]0 поляків. Сам він мітингував, під час коли почот проводив грабунки по селі. Зграбили цілковито і здемолювали господарство сільського старости (війта), що [був] за німців, крім цього пограбили частинно ще два господарства сві-

¹¹⁵ Подібний текст опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 112-114.

домих селян, в першому случаю побили 66-літню матір б[увшого] солтиса.

[...].XI.[19]44 р. до Закомар'я прийшло 4 більшовики, мабуть дезертири із зброєю. Всі [...] почали бенкетувати та стріляти в селі. В такому стані приїхали до Ожидова, де їх більшовики роззброїли, а один втік до Закомар'я назад. В погоні за ним виїхав «панцирний поїзд» (імпровізований з Ожидова) з якого висіли 50 більшовиків, які пішли шукати втікшого дезертира. Під час розшуків помітили, що з хати до стодоли втікав якийсь чоловік. Вони почали добиратись до бункра в стодолі, звідки той, що хова[в]ся, відкрив вогонь, ранив двох більшовиків, а кол[и] сто-дола [вже] горіла, він дострілювався і згорів. Арештовано господаря цього господарства.

Дня 4.XI.[19]44 р. зробили більшовики облаву в с. Станислав. Спеціально на підлісну частину. Застави зробили ще в першій годині, а ранком увійшли в село, де зловили [...] -ох мужчин.

Дня 6.XI.[19]44 р. 20 мужчин (большевики і поляки) зайшли до с. Туркотин вночі до одної жінки, де сказали, що вони – розбитки з одного відділу та хочуть зв'язку в сторону Словіт[и]. Жінка закликала одну дівчину і хлопця, щоб ті провели їх. Дівчину і хлопця большевики арештували.

Дня 1.XI.[19]44 р. зробили большевики облаву в Полюхові. Село обступили о год. 3-й вночі. Спалили одно господарство. Вбили одного чоловіка. Другого дня прибули [зн]ова около 150 большевиків і поляків, села не обступали тільки окружили приходство, де ночувало 3-ох людей. У висліді: двох наших ранених втікло, а одного раненого кинули живим в огонь. Цей один забив лейтенанта і бійця.

[...]амітю арештували большевики одну дівчину, зловили 12 людей та спалили 6 господарств.

Дня 2.XI.[19]44 р. в [Бе]неві забрали 3 родини, перед тим арештували людей. Ревізії відбулись в цілому селі.

Дня 8.XI.[19]44 р. в с. Вільшанка Мала арештували хлопця зі зброєю. Його витягнули з криївки, яку показала донощиця.

Дня 9.XI.[19]44 р. в с. Ферлеївка забрали п'ять родин, хати понищили, майно зрабували. В Острові арештували одну жінку, в Сторонибабах одного чоловіка.

Дня 11.XI.[19]44 р. в с. Вільшанка забрали 2 родини.

Дня 1.XI.[19]44 р. на переходячу групу озброєних людей в Рус[и]лові з поза брам одного господарства посипалися стріли. Ці люди обскочили подвіря, там було 3-ох людей з НКВД, що зі Львова приїхали арештувати одну жінку. Одного більшо-

вика вбили на місці, 2 забрали зі собою. Зліквідовано там одну служницю, що працювала на НКВД у Львові та разом з ними приїхала.

З нагоди Жовтневого Свята Революції, большевики перевели по селах мітинги. В Краснім на мітингу сказали, «бандеровці» зліквідували їм в районі до 60 трудящих людей.

Через терен переходить багато дезертирів, родом з Волині і Галичини, які масово втікають з армії. Большевики переводять мобілізацію до 45 р. В дуже скорому [часі] розбудовують на широку скалю летовище в Куровичах. До армії забирають [...]є працівників з установ та робітників зі залізниці. Останніми часами вийшов наказ із зобов'язаннями [для] кожного села вислати від 4-5 дітей, в залежності від кількості населення в селі. Віком від 14-18 років на науку в гірничі школи в Донбас. Як звичайно, діти не пішли, за цим слідує лапанки по сел[а]х і [...]лах.

[...]. [19]44 р. до Бродів приїхав польський комітет, який має почати переселювати поляків на Захід. У зв'язку з тим почалася реєстрація поляків по селах, яку переводили в [такий] спосіб: з району висилали своїх людей на села, які робили списки всіх поляків з метрик. В зв'язку з цим деякі поляки вже виїхали на Захід, частина перебралася до тих сіл, де є більшість поляків, частина приготовляє[ть]ся вибратись, а [частина] зовсім не думають вибратись. Між тим є такі, які повтікали з армії. [Дея]-кі переговорювали з нашими людьми, щоби їх прийняли до УПА. В с. Грималів[ка] було так: Цирулевич Павло, поляк, прийшов до одного українця в своєму селі і [...] сказав, щоби його сина прийняли до УПА, тому, що він не хоче його дати до ЧА.

[...]. [19]44 р. до с. Смільна приїхала польська поліція з Бродів та зрізали з [могили] хрест.

[...] по селах північного району большевики переводили мітинги, на яких говорили, щоби поляки вибирались на Захід, бандеровці, щоби виходили з лісів і здавалися [...] за що все їм буде подаровано, бо Самостійної України і так не буде, війна скоро укінчит[ь]ся, тоді вони всю армію дадуть на ліси, яка винищить всіх бандерівців і що[й]но тоді пічнеться «хорошая жизнь».

[...].X.[19]44 р. від год. 7-11 переї[ж]джали п'ять поїздів з військом, що їхали на схід. Через вікна з поїздів кричали до робітників, які робили на торах, що вони їдуть в свої сторони й вже більше не будуть нікуди іти. На кінець кричали «Хай живе [Ук]раїна!», «Слава Україні!» і т. д.

[...].X.[19]44 р. до с. Голоскович приїхало двох поляків, які питали за двома поляками, яких зліквідовано з приходом німців.

Опісля ці самі поляки зробили ревізію в одного українця, а не знайшовши нічого, повибивали в нього вікна і поїхали в район.

[...].X.[19]44 р. до с. Дуб'є приїхала польська поліція з Олеська та забрала одну дівчину, яка була тут у своєї родини. Ця дівчина була з Олеська. В домі, де вона переховувалася, зрабували деякі речі, а ведучи дівчину до фіри, знущались над нею.

[...].X.[19]44 р. зробили большевики облаву на с. Вов[к]ова-тицю. Під час облави не зловили нікого, тільки прострілили одного хлопця, який втік під час облави. Його поранили в ногу, однак він втік, не давшись зловити. В облаві брало участь около [...]0 чоловік, між ними були червоноармійці та робітники місцевого району.

[...].X.[19]44 р. зробили большевики облаву на Ко[в]пин та чорний ліс, де місцеві поляки показували їм дорогу.

[...] та 14.X.[19]44 р. большевики зробили облаву на лісі в околицях: Берлина, Бовдур, Пісків, Вітовичів, Б[о]рдуляків, Станиславчика та Монастирків. Облави робили в цей спосіб, що йшли головними дорогами та лініями. Нікого не зловили. [Є] чутка, що ті большевики мали сутичку в лісі коло Монастирка, де навіть відступили. В цій облаві брало участь навіть НКВД, стрільці баталйону з новомобілізованих хлопців з 1927 р. [н.], піхота, кавалерія, а навіть танки.

[...].X.[19]44 р. робили большевики облаву на ліс в околиці Шнир[е]ва і Корсова. Цей ліс проходили розстрільною та кричали: «давай партізан». Під час облави не зловили нікого.

[...].X.[19]44 р. зробили большевики облаву на колонію с. Вис[о]ц[ь]ка та Кадлубиські Гаї, де не зловили нікого.

[...].X.[19]44 р. зробили большевики облаву на Липник, де спалили два господарства, [за]трілили одного чоловіка.

[...].X.[19]44 р. до Голубиці приїхало авто большевиків, зловили одного чоловіка, який [не] пішов до війська. Зловленого відставили до району, де тримають його до сьогодні. Ті самі большевики зайшли до хати одної дівчини, якої не застали дома, так тоді побили образи, забрали начиння та дещо з убрань і від'їхали.

[...].X.[19]44 р. до Жаркова приїхало авто большевиків, які сказали господарям знести контінгент. Господарі частинно контінгент знесли, який опі[с]ля фірами відвезли до Бродів. Рівночасно ті большевики зайшли до українця, який був солтисом за німців та коли його не застали вдома, спалили обійстя та від'їхали.

Вночі з 15-16.X.[19]44 р. переїздили через Ясені[в] большевики в напрям Жаркова. Їх було до 150 чоловік, рівночасно тої ночі переїздили через [В]олох[и] большевики в силі 120 чоловік,

які також їхали в напрямі Жаркова. Тут вони злучились разом та подались в напрямі П[е]няк. В П[е]нях задержались, поробили застави по головних дорогах, до них добили большевики з Підкаменя. Перед вечором стягнули застави та подалися в напрям Батькова та Маркополя.

[...].X.[19]44 р. коло год. 3-тої приїхало до Пониковиці в більшій кількості червоноармійців, звідки невідомо. О год. 9-тій до них доїхало ще більше большевиків із Заболот[ців]. Загальне число всіх около 400 чоловік, в год. 18 [ці], знова розбились на дві групи і від'їхали. [...] поїхали до Гл[у]шин[а], другі до – Смоленських лісів, на автостраді знова злучились [всі] разом та подались в напрямі Підгірці.

[...].[19]44 р. до Голоскович приїхало два урядники, які зайшли до канцелярії, сказали голові, щоби цей дав їм 8 молодих хлопців, які підуть до школи у Львові. Голова сказав до них, щоби самі собі знайшли. Вони пішли в село, зловили [...] -ох хлопців, які їм зара[з] втекли з рук і ті виїхали з нічим.

[...].[19]44 р. знова приїхали ці самі більшовики та сказали голові сільради, що [якщо] до год. 12 не прийдуть ті хлопці, то зроблять зі села те саме, що зробили з Лабачем. Але це на людей не вплинуло, ніхто на означений час не прийшов. Тоді вони знова самі пішли в село, зловили двох калік і бабцю. Під вечір відпустили зловлених і з нічим від'їхали назад в район.

[...].X.[19]44 р. на Перелісок приїхали большевики та почали ловити хлопці[в] з 1928 та 1929 рр. Зловили чотирьох, які їм зара[з] втікли, тоді вони забрали їх батьків та казали підписатись, що вишлють знова дітей до району. Батьки підписувались, [...] повернули домів і тепер криються разом з синами.

[...].X.[19]44 р. до Ясенова приїхали большевики та розійшлися по селі за сіном. Один з большевиків прийшов до одного з господарів, де застав одного чоловіка з відділу. Цей хотів до нього стріляти та пістоль йому затявся. Тоді він прискочив до червоноармійця і почав бити його пістолею. Червоноармієць наробив крику. Тоді прийшло йому на поміч ще кількох червоноармійців, які почали стріляти за втікачем. Опісля ці большевики зрабували господарство та спалили.

На початку місяця большевики змобілізували в Блідщині 1927 річник, опісля ви[...]пували [19]28, [19]29 річн[ики]. З тих всіх створили військо – вишкільний відділ, який [...]олили деревляними крісами та брали на облави лісів. 17.X.[1944 р.] всіх їх відставили до Львова, у Львові відділено всіх поляків, 1927 річник послали на фронт, а 1928 та [19]29 відставили домів.

[...].X.[19]44 р. в с. Нем'яч спалили одно господарство за це, [що] син пішов [в] УПА.

Від 21-23.X.[19]44 р. робили большевики облаву на Чорний Ліс. В цій облаві брали участь війська з Підкаміння, Почаєва та Залозець.

[...].X.[19]44 р. забрали большевики з Ясенова 3 жінки, яким казали, що їх мужі повтікали з ЧА. Арештованих відвезли до району, які там ще досі сидят[ь].

Останньо вийшло зарядження більшовицько-адміністративної влади забрати жінок у віці від 18-35 рр., мужчин від 35-60 до лісової роботи.

2[9].X.[19]44 р. в с. Черниця арештували большевики 5 дівчат, що робили сходи. Повітова вишкільниця, що сама там була, сказала большевикам: радше забийте, а у ваші кіхті не підю. Її большевики на місці розстріляли.

Дня 30.X.[19]44 р. в часі мітингу в с. Орехівчику незнаний тип підійшов до сцени і пострілом з фінки вбив прелігента. На другий день большевики спалили ціле село.

Дня 28.X.[19]44 р. большевики в с. Чеп[е]лях окружили хату, де перебувал[о] двох людей. Один з них втік на горище і, боронячись, вбив двох большевиків та відібрав собі життя, другий почав тікати, його зловили і він всипав 2 магазини з амуніцією.

В Заболотецькому районі большевики перейшли до наступу. Партизанський відділ силою 200 чоловік, який закватував в лісних селах Р[а]жнів і Руда [Бродівська]. Щоденно роблять засідки на пільних і лісних дорогах. Були сутички з Самообороною. Впало 2-ох наших людей.

Міліція з с. Чехи (комуністичне село) допомагає їм робити засідки і грабувати людей.

Дня 30.X.[19]44 р. большевики робили облаву на ліси поміж села: Ясенів, Жарків, Голуб[иця], Пеняки, Підгірці, не зловили нікого, була сутичка з відділом УПА.

[В] села Коропечь, Угорці, Ремезівці, Шпиколоси, Жуків майже щоденно приї[ж]джають большевики в силі до 30 осіб та забирають господарський рем[анент]. У цих, яких вивезено, чи тих, що криються в підпіллі.

Дня 9.XI.[19]44 р. в цих же селах робили загальну акцію вивозу родин. Вивезено із села Коропечь 1 родину, Сукманів – 1 родину, Ремезівці хотіли вивезти 3 родини, однак зловили лише 3 особи, Сновичі – 3 родини, однаке засідкою Самооборона родини відбила, а большевиків розпорошила.

Дня 12.XI.[19]44 р. вивіз родин повторено. Вивезено з при-сілка Лісові 1 родину.

Дня 11.XI.[19]44 р. від год. 2-гої до вечера большевики роби-ли засідку біля с. Вороняки. Зловили 30 мужчин (самі злегалізо-вані), спалили 4 господарства.

[Дн]я 14.XI.[19]44 р. була облава на с. Белзець. Зловили 20 мужчин. Зловили в криїв[ці] двох молодих хлопців з пістолями.

[Дн]я 19.XI.[19]44 р. в цьому ж селі роблено облаву, під час якої вбили 3-ох хлопців (з відділу, один зі скорострілом, двох з крісами).

20.XI.[19]44 р. повторено знова облаву. Участь в ні[й] брало понад 200 большевиків з двома арматками. Не вбили нікого, лише на полі з арматних стрілів вбили невинного старого дядька.

Без вислідні облави відбулись також в с[елах] Почапи, Жуличі, Підлис[с]я, Бужок, Розваж. Зараз відбуваються облави в лісистих районах Соколівщини.

9.XI.[19]44 р. арештували в Сторонибабах 4 людей.

9.XI.[19]44 р. вивезли з Балучин[а] (Підбір) 6 родин, господарства спалили.

12.XI.[19]44 р. арештували вїта в Безбрудах під замітом перетримування дезертирів.

13.XI.[19]44 р. арештували в Русиліві жінку, в якої пропали НКВД-исти зі Львова. Грозять, що коли не найдуть, то спалять ціле село.

14.XI.[19]44 р. була облава на Стадні. Вбили двох людей. Вони майже годину відбивались. Одного большевики вбили, одного тяжко ранили. Опісля себе розстріляв. На тім самім господарстві кинули большевики гранату до пивниці, де сиділо ще [2]-ох людей, але нічого їм не сталося, одному обірвало рукав. Господарство спалили. Родину вивезли.

13.XI.[19]44 р. 20 большевиків приїхало зі сторони Жукова до Зашкова. Знайшли одного раненого і санітарку, зловили 6 людей та від'їхали до Помор'ян.

[...].XI.[19]44 р. приїхало до Вільшаниці 7 фір большевиків. Обступили вулиці від с. Скваряви, хотіли забрати 4 родини, але нікого не зловили. Одну жінку побили.

[...].XI.[19]44 р. була одного дня облава на с[ела] Красне, Острів, Безбруди, Куткір, [...]учів, Русилів. В Русиліві впав один чоловік. Його забрали до Красного. Під час цієї облави большевики нічого не найшли. Вбили ще одного в Кутко[р]і, та в Безбрудах зловили 5 людей.

17.XI.[19]44 р. була облава в Малій Вільшаниці. Забрали 5 старих мужчин. В Утішкові арештували 6 чоловік бувших СС-ів.

11.XI.[19]44 р. була облава в Розворянах. Забрали одного господаря, одну жінку вбили. На облаві були поляки і совіти до 50 осіб. Всіх поляків, членів «істрибітельного загону» в Поморянах, роззброєно і кудись вислано.

Оголосили набір українців до «істрибітельного загону», до якого з Полюхова пішло 20 людей, з Первині – оден, з Унтервал[ьд]у – 1, і з Альф[ре]дівки – 7.

11.XI.[19]44 р. через Красне переїхав один транспорт в сторону Львова з людьми від 30-50 років. Були всі тільки в білизні і то подерті. Босі, без шапок.

19.XI.[19]44 р. переїхало 3 транспорти хлопців 14-15 річних на фронт, роздягнені, лише в блюзках.

26.X.[19]44 р. большевики зробили облаву між Вовк[ова]-тицею а Перелісками та вбили 2-ох людей, які везли харчі.

27.X.[19]44 р. зробили облаву на Переліски та вивезли 2 родини.

29.X.[19]44 р. приїхали большевики за сіном до Висоцька, при тім зловили одного молодого хлопця, який дав їм черевики, а сам, босий, втік їм з рук.

29.X.[19]44 р. большевики робили мітінг в Голосковичах, де говорили, щоб населення не давало нічого бандерівцям, а ці, які не послухають і будуть дальше помагати бандерівцям, будуть вивезені на Сибір.

30.X.[19]44 р. відбулася облава на ліси в районі сіл: Жарків, Голубиця, П[е]няки (П[е]няцькі ліси). Большевики поставили застави від сіл: Жаркова, Голубиці, Пеняки, Лукавця, Колтова, Верхобужа та Побужан. Большевиків на облаві було приблизно 1500 чоловіків, які приїхали з Заболотець, Підкаменя та Підгородець, крім цього брало участь 2 танки. Наші відділи, змінюючи місце постою, наткнулися на большевиків і їх застави, звели з ними бій. У висліді вбито 1 большевика і ранено 8 чол. Большевики приїхали другим разом при участі танків і забрали вбитого і ранених. Вбитого похоронили в Жаркові, а ранених забрали зі собою. На другий день відділ большевиків, який робив облаву, від'їхав через Жарків та Майдан П[е]няцький в напрямі Ясенова та Олеська.

Большевики, які вертали з облави, говорили селянам, що ми не хотіли на бандеровців стріляти, бо це ж такі самі, як і ми. Тільки темні, їх нада усвідомить.

1.XI.[19]44 р. відбулась облава на Гаї біля Кадлубиськ, в облаві брало участь около 150 бійців, зловили одного СС-а, який там крився, а якого відвезли до району в Заболотцях.

3.XI.[19]44 р. зробили облаву на Голосковичі, де зловили двох молодих хлопців, яких забрали до району. В районі тримали їх через 3 дні, випи[тува]ли скільки пішло до ЧА, скільки до УПА, хто має зброю і чи в селі є поляки.

5.XI.[19]44 р. приїхали большевики до Голоскович і казали поставити пам'ятник за визволення села від німців 17.VII.1944 р. Рівночасно на 6.XI.[19]44 р. приїхали вдруге та забрали кілька дядьків, яким поручили поставити пам'ятник.

7.11.[19]44 р. до с. Голубиці прийшло 8 большевиків від сторони Пеняк. Забрали 6 штук худоби і з тим вернулись назад. Худобу брали в цих господарів, які не здали контингенту м'яс[о]-поставки.

7.XI.[19]44 р. до с. Боратин приїхало тро[є] большевиків з Підкаміння на переведення мітингу. Коли по полудні верталися назад, наїхали на засідку. Та коли засідка дала перші стріли, большевики розсочились та втікли в ліс, лишаючи фіру.

6.XI.[19]44 р. приїхали большевики до Кадлубиськ та розійшлися за людьми по хатах, які не пішли в армію, при тім зловили 6 мужчин, які не були військовозобов'язані, зловлених відставили до району та по кількох днях частинно звільнили, а другу відставили до Львова, але вони з дороги втікли.

11.XI.[19]44 р. зробили большевики облаву на Висоцько, під час облави не зловили нікого та з тим і від'їхали.

12.XI.[19]44 р. зробили большевики облаву на Вовк[о]ватицю. Під час облави вбили одного чоловіка та пострілили другого, що втівав до ліса. В зв'язку з цим з цієї, де вони спали, забрали господаря та дівчину, яких відвезли до району.

12.XI.[19]44 р. до с. Боратин приїхало 30 большевиків-кіннотчиків, які розійшлись по хатах та почали розшукувати за молодими мужчинами, по перешуканні села подались на край ліса, де зловили двох мужчин, котрі не пішли до ЧА, там скривалися.

11.XI.[19]44 р. до с. Дуб'є приїхало 18 большевиків, які розійшлися по господарях, що не пішли до ЧА. З села подались на Гаї [Дубиські]. Мужчини, які укривались на Гаях, побачивши большевиків, почали втікати до ліса. Большевики дали кілька стрілів і підійшли під ліс та почали кричати: «Виходь, Бандьора, нічого тобі не будет». Опісля вернули назад і від'їхали до району.

4.XI.[19]44 р. в Лешневі під час акції вив'язалась стрілянина між польською міліцією а озброєними людьми, що були там на постою. Після перестрілки поляки втікли до кляштору і звідам через вікна відстрілювались. Рівночасно зателефонували до Берестечка, де стоїть загін большевицької партизанки, що зроб-

лено на них напад. Большевицька партизанка зара[з] виїхала в складі 50 людей і зробила заставу від ліса в селі Грималівці, а решта подалась до села, де почали шукати по хатах. Около год. 3-ої рано зайшли до хати, де квартирувало двох [о]зброєних людей, а в stodолі – тр[ь]ох. Коли прийшли під хату і сказали господині: відчини не бійся – це свої, ці, які були в хаті, думали, що це свої та сказали господині відчинити. Совіти ввійшли в хату, побачили цих людей з крісами і один з большевиків підійшов бли[жч]е та вхопив одного за кріс. Коли цей побачив, що це є совіт, копнув його в черево та вирвав кріса. Совіти почали втікати. Цей першого відразу вбив, другого ранив та вибіг з хати. Совіти, які були на заставі, відкрили вогонь на ці хати і одного вбили, а другого ранили. Ранений почав тікати, користаючи з замішання. Цей ранений з 2-ма вспів втікти до ліса, але, втікаючи потрапив на заставу, кинув гранату, вбив одного совіта, а двох ранив разом з конем. Большевики його вбили.

В Берліні польська міліція арештувала одного молодого чоловіка, в якого вдома найшли машину до писання і 3 гранати. Арештованого відвезли до Бродів, де тримають і досі.

7.XI.[19]44 р. в с. Ко[в]пін Брідського повіту на летовищі роздавали льотчикам премії, але їх одержали лише москалі. На цьому тлі між українцями (що вважали себе покривдженими) з москалями прийшло до сварки, при чому вбито одного льотчика українця. При цьому інциденті льотчикам українцям почали приписувати бандерівщину.

Сили ворога с. Ко[в]пін – майдан летунський є лише 50 літаків.

Задвір'я. На ста[н]ції – 75 совітів. Полоничі – 30 сов[ітів] (працюють на залізниці). Куровичі – 500 сов[ітів], – обслуга летовища, які рівно ж беруть участь в облавах. Летовище в Куровичах совіти сильно ро[з]будовують. Покривають залізною бляхою, будують бункри та інше. Кажуть, що тут прийдуть американські літаки.

Підгайчики – 250 совітів (НКВД).

Глиняни – 130 сов[ітів], що беруть участь в облавах, 30 льотчиків (зі штабу), 12 помічників льотчиків і 20 совітських урядників, які озброєні.

[...] ¹¹⁶

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 122-126. Копія. Машинопис.

¹¹⁶ Документ без закінчення.

№ 31
ЗВІТ РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВІДУ ОУН
ВІД 5 ДО 25 ЛИСТОПАДА 1944 р.

25 листопада 1944 р.

Окр. О.П.
«Запоріжжя»

Постій, 25.XI.1944 р.

Звіт

про працю за час від 5.XI. – 25.XI.1944 р.

До часу призначення референта пропаганди і його прибуття в терен в підзвітному терені не було зорганізованої пропагандивної роботи. В Золочівщині і в Глинянщині були референти пропаганди, але вони вели роботу більше з власної ініціативи, старались передовсім про організацію осередків, а не про організацію сітки пропагандистів. Тому треба було головну увагу присвятити організуванню низових клітин сітки пропагандистів, щоб, маючи охоплений терен і вишколивши низових пропагандистів, повести роботу між населенням.

Осередок пропаганди до кінця звітового часу незорганізований через брак людей і через теренові труднощі. Технічні прилади і матеріяли в час чотиримісячного застою фронту на терені округи замагазинували і їх треба щойно тепер стягати з замагазинування.

До певної міри був наладнаний технічний відділ, що розпоряджає певним запасом шрифту і ручною друкарською машиною, але через брак відповідного приміщення і через сильні облави в терені він був бездіяльний ввесь звітний час. В технічному відділі працює одна фахова сила і двох людей охорони.

Осередок пропаганди має писальну машину.

Референт пропаганди дав напрямні в організації сітки пропагандистів, інструкцію «про пропагандивну роботу осередків зимою» і наказом про організацію сітки пропагандистів. (Тексти залучаю до звіту).

На 21.XI.[1944 р.], день розстрілу під Базаром, заряджено вшанувати пам'ять героїв святочними сходинами та видано святочний, принагідний реферат. (Текст реферату вислано до ООП «Зоряна» попередньою поштою). Пам'ять Базару відсвятковано тільки в тих теренах, де сітка пропагандистів вже існувала.

Видано припоручення політвиховникам відділів УПА в справі конспірації і поведінки вояків УПА в терені. (Текст вислано зі звітом).

Крім письмових вказівок відбув референт пропаганди конференції з двома повітовими провідниками і трьома районowymi провідниками та дав усні вказівки і поради двом повітовим і одному районovому референтам пропаганди.

Підзвітний терен на сьогодні дає такий образ:

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Терен був близьким запіллям німецького фронту. Тому багато молоді насильно змобілізовано до СС-ів і відчувається брак відповідних людей до пропагандивної роботи.

Теренові провідники не використали всіх можливостей і це основна причина, що сітка пропагандистів не наладжана. Охоплено сіткою пропагандистів тільки один куш Золочівського району.

ГЛИНЯНЩИНА.

Сітка пропагандистів існує, треба тільки дати пропагандистам вишкіл і відповідні матеріали. Повітовий референт перевів в одному селі мітинг, забезпечений відділом УПА, з дуже добрим успіхом. В самооборонних кущах та по селах проводяться сходи членів. В звітovому часі пророблено на сходах декалог і 12 правил життя молодого українця.

При повітовім осередку пропаганди наладжана радієва служба. Видаються «Щоденні вісті», які одержують районovі пропагандисти, тереновий провідник і член повітового проводу. Тижневий [...] видається в 25-и примірниках.

БРІДЩИНА.

Весь терен чотири місяці був тереном фронту і близьким запіллям. Через брак людей зобов'язано теренових провідників вести пропагандивну роботу, але в звітovому часі такої роботи не наладжано.

Слава Україні! – Героям Слава!

Рем.¹¹⁷

ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 2. – Спр. 5. – Арк. 81. Копія. Машинопис.

¹¹⁷ «Рем» – особа не встановлена.

№ 32
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВЩИНИ
ВІД 15 ЖОВТНЯ ДО 30 ЛИСТОПАДА 1944 РОКУ

[Не раніше 30 листопада 1994 р.]

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ
від 15.X. – 30.XI.1944 р.

З о л о ч і в щ и н а.

Большевики поза облавами, арештами, розстрілами вудують та примінують ряд пекельних засобів, спрямованих на знищення українського самостійницького елемента. Їх головним бажанням – розложити українське суспільство з нутра – і то руками самих українців.

Тому то зара[з] різними тріками стараються большевики (НКВД) знай[т]и довір'я між народом, приблизит[и]сь до нього, ввійти через свої агентури в його нутро – зараз присипляючи його чуйність. Засобом до досягнення цієї мети, це широко закроєна зараз компанія творення української міліції по селах і містах. Її мета:

а) знайти агентурні сили та через ЧА пов'язати контакт зі селом та наложити над його життям тісну контролю.

б) внести між народ взаємне довір'я, наставляючи і приневолюючи його себе взаємно поборювати та нищити.

в) втягнути народ в нову легальщину, щоб краще було його ліквідувати, поза ЧМ (Червона Міліція), большевики проголосили набір українців до «істрибітельних батальйонів». Мета цього набору визначається в наведених точках. В парі [з] наведеним йде сильне намагання із сторони червоних сатрапів нищ[и]в[у]ного удару по моральних силах народу. До досягнення цієї цілі служить:

а) нечуваний терор, арешти, вивози родин, розстріли, облави, провокації.

б) як також хвиля масових «освідомляючих»...

Все те ломить менш стійкі елементи та приневолює їх легалізувати себе, та примазуватись до нової дійсності. Це засоби приневолюючі такі ж елементи вступати в ЧМ, «істрибітелі» та інші такого рода легальні заняття. Треба признати, що большевики в своїй роботі мають такі успіхи (хоч дуже малі). Вони можуть бути більші разом з посиленням натиском на народ.

Як показують звіти, в ряді сіл створилася міліція, також із ряду сіл зголосились до «істрибітелів».

Міліцію і «істрибітелів» останньо вживають до облав і трусів. Показуєт[ь]ся, що ці підляки незле вив'язуються із наложених

їм завдань. Большевикам по часті вдається досягнути це, що син стріляє в батька, або відвратно.

Більшовики стараються також через облави, арешти, засідки, провокації фізично знесилювати народ і держати його в постійному стихійному напруженню. Тому останньо облави на одно село примітяться 2 чи 3 дні під ряд (в с. Белзець). Ночами по облавах вертають під село та роблять застави. Перебираються на цивільно, заходять ночами до сіл, будять дядьків, питаючи і домагаючись зв'язків (Белзец[ь], Ю[с]ьковичі) вдаючи вояків УПА, просять підвести амуніцію, або домагаються харчів. Останньо засідаються по стрихах, на краях сіл (Бужок). Вечером заходять в стодоли, виринають дилі, та через шпари слідять за рухом в селі чи за селом. На села насилають своїх шп[і]йонів під видом заготовщиків дров, циганів, жебраків, покупців чи спекулянтів. Особливо поширено це останне. Вони, спекулянти, приї[ж]джають зі Львова в лісисті села за харчами, а в дійсності їх висилає НКВД. Коли такі в терені пропадають, то за ними пізніше сильно розпитують НКВД.

Мистцями провокацій є саме останньо прибулий в терен окр[уги] загін червоних партизан ім. Ко[в]пака, що заквартирував на присілку біля с. Ю[с]ьковичі Зол[очівського] повіту. Цей загін в силі 200 чоловік (кінно і табір). Зложені в більшості з українців, що добре володіють українською мовою і таких, що знають добре терен (бо були ще в червоні[й] партизанці ще в німецькому заплілю). Ці чер[воні] парт[изани] саме широко замінюють наведені методи. Вони голосяться в УПА, або власовцями, шукають зв'язку до своїх, це особливо небезпечний, хитрий і відважний противник.

Підозріння і взаємне недовір'я вносять осібняки, що під плащиком втечі з ЧА, з тюрми НКВД, з дороги під час конвоювання до Львова, з вишкільних військових лягрів зголошуються в терен «скриваються від НКВД з метою тісної співпраці з ворогом».

Випуск сексотів виходить з облави, яких більшовики не заперестають. Облави на села, поза районovими військами НКВД, переводять також військами обласного НКВД для перевірки «чи добре працюють» районovі НКВД-івські центр[и] (такі облави були останньо в Золочівському і Краснянському районах).

По облавах ідуть масові мітинги, де опльовується «агентів Гітлера», «німецько-українських націоналістів», уживається жінок, матерей, батьків, щоб ті впливали на своїх рідних і намовляли їх виходити з ліса та голоситись до ЧМ чи ЧА чи будь-якої легальної роботи. Для тих, що самовільно вийдуть з ліса, прого-

лошено амністію та двотижневий урльоп. Говориться, що війна з германцями скоро скінчит[ь]ся і пічнет[ься] «харошая жизнь». Для матер[і]яльного виснаження народу провадиться сильну кампанію здирства збіжевого контінгенту під маскою добровільної продажі збіжжа державі (для прикладу у с. Скварява «добровільно» продано 450 ц збіжжа, поза здачею контінгенту від гектара) та витискається від селянина останній гріш на позики, якої стягнення останньо особливо припильновуєт[ь]ся.

З комуністичних елементів чи партійців призначаєт[ь]ся відвічальни[й] за стан моральн[ий] села, повіт[у], роботу в ньому по викоріненню бандерівців. На сесіях солтисів (Заболотці) прин[е]волюють одних солтисів критикувати інших, включно до цього, що один другому закидає співпрацю з бандерівцями (солтис с. Чехи – солтисові с. Кадлуби[щі]), останнього заарештовано.

Українську ЧМ приневолюють працювати разом з польською (для взаємної контролі і пропаганди про братерство народів).

Акцію переселенчу поляків та широк[у] пропаганду в цій справі дещо припинили. Вона большевикам не дає нічого.

Поляки вірні своєму клич[у]: «Нищити українців всіми засобами». Більша половина поляків співпрацює з НКВД. Помічається останньо між поляками сильне пожвавлення. Призначені до ЧА почасти не ідуть, ходячи з нелегальними документами, або зі зброєю, або ховаючись в підпілля. Запримічено ряд сходин поляків та курсуюч[і] зв'язки по селах. Багато родин часто без мужчин вертають із заходу. Я б назвав роботу поляків словами: «відбудова надщерблених подіями польських організацій та переорганізовка їх».

Українське суспільство, залежно від справності і доцільності нашої роботи, держиться більш чи менш під оглялом моральним.

В деяких селах помітний глибокий занепад. Вони остаються майже не охопленими. В цей стан ввів їх большевицький терор та брак відповідної роботи і промінювань запобігчих середників з нашої сторони. На загал під зиму зтероризоване населення помітно паде морально та тратить духа та віру в побіду. Стараються ухилитись від накладених нами обов'язків (загальне явище – тяжко знайти хати, не хочуть приймати на квартири і т. п.).

Манія «броніровок» книжок. Метою збереження себе від ЧА і фронтів де-не-де голос[я]т[ь]ся до міліції, «істрибітелів» чи масово ідуть в районі осередки з дарами (горілка, мука, сало), щоб залегалізуватись до будь-якої праці, навіть ціною вислужницької роботи. Це сильно помітно по селах, де маємо менший доступ (в

поблизу районів), але також і слідне і в інших, але не в такій мірі. Помітне матер[і]яльне зубожіння і поганий стан прохарчування народніх мас, що напевно збільшувати[меться] з часом.

Шкільництво діє в цілому терені, одначе нічого не дає, через сильний брак фахових сил. Большевизація і пропаганда серед шкільної дітвори ніяк большевикам не вдаєт[ь]ся і немає абсолютного успіху.

Церкви большевики поки що толерують. Священиків починають кликати до районових осередків і НКВД. Кооперація діє в цілому терені в дійсності на це, щоби «заготовляти» від селян, а відворотно селові нічого не дають.

По появі летючок большевики посилили облави і мітинги, де говорилось, що це робили не бандеровці з ліса, а з сіл, і що вони страшніші від тих, що криються в лісах.

Між населення[м] ходять сплетні, що незадовго повернуть німці.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 71. – Арк. 277-278. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Стародубець Галина. *Гене́за українського повстанського запілля: Монографія / Галина Стародубець. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – С. 425-427.*

№ 33
ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ З ЛЬВІВСЬКОГО КРАЮ
ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ І ВІЙСЬКОВЕ
СТАНОВИЩЕ НА ТЕРЕНАХ БРОДІВСЬКОГО
НАДРАЙОНУ ОУН У ЛЮТОМУ-БЕРЕЗНІ 1945 РОКУ

[Не раніше 28 березня 1945 р.]

[...]

Брідщина

17.I.1945 р. з с. Пониковиці вивезли більшовики 3 родини. В часі вивозу арештували ще 10 мужчин та 3 жінки. Обвинувачують за співпрацю та допомогу партизанам.

10.II.1945 р. в с. Суходолі¹¹⁸ вивезли 2 родині. Приблизно в тому самому часі случилось ось що: польські стрибки откружили ідучого на відпустку стрільця Кайдаша¹¹⁹. Всіх було 35 (стрибків). По короткій перестрілці, не бачучи жодного виходу, стрілець застрілювався.

27.II.1945 р. забрали більшовики всіх бронірованих лісорубів за це, що відмовились піти в стрибки. Це діялось в с. Пониковиці¹²⁰. 3-ох з них арештували.

25.II.1945 р. в Казьмірах обрабували стрибки (польські) одного господаря, забрали все, що було в хаті. Стан стрибків в Бродях збільшується: в січні [1945 р.] 75 осіб, в лютому [1945 р.] 100 – тепер добирають більше. Стрибки дістали нове озброєння, нові десятьзарядки, – нового випуску, фінки та МП-і.

20.II.1945 р. до Голубиці¹²¹ о год. 5-тій рано приїхали більшовики, обступили село та почали робити ревізії. В часі ревізії зловили 3-ох чоловіків (неорганізованих). В год. 3-тій пополудні від'їхали в сторону Пеняк. Всіх стрибків було 90.

26.II. 1945 р. в с. Кадлубиськах відбувався мітинг, на якому тов[ариш] Шунь, [о]б'яснюючи політ[ичну] обстановку, між іншим сказав: «війна скінчиться, не слухайте брехливих «бандерівців»,

¹¹⁸ У тексті: *Суходіл*.

¹¹⁹ «Кайдаш» – особа не встановлена.

¹²⁰ У тексті: *Пониковичі*.

¹²¹ У тексті: *Голубичі*.

бо України Самостійної не було і не [бу]де, буде тільки один Радянський Союз».

19.II.1945 р. о год. 12-тій до с. Пониква, в якому знаходиться «Бровар», [пр]иїхали якісь люди, перебрані за большевиків, поробили застави та почали [аре]штувати сексотів на чолі з директором Бровару. Всі сексоти цього села [...]ли в Броварі, де знаходились спеціально пороблені до цього сховища та [...] марки. Арештували сексотів і директора, спалили авто з льотчиками, які [в] той час туди приїхали. Вечером від'їхали назад. В два дні пізніше до [ць]ого села приїхало 70 большевиків, які питали хто забрав директора і най[кр]ащих радянських людей.

25.II.1945 р. арештували більшовики в Дуб'ю Грин[ь]оха Микиту (Гаї Дубиські¹²²). Забрали в нього: скрипку, гармонію та бубин і відвезли до Заболотець.

[М]айже що другий день приїзджають до села Берлина поляки (міліція) з сові[та]ми на нічні засідки. Дня 11.II.1945 р. о год[ині] 7-мій вечером приїхало [...] поляків та 1 большевик і зробили заставу. Около 9-тої год[ини] через село [п]ереходив якийсь військовик, наліз на цю заставу. Затриманий поляками, не [в]спів вистрілити, коли дістав кулю в гортанку та помер на місці. Обдерши [й]ого до нага, повісили картку на грудях з написом: «так зробимо завойовни[к]ам Української Держави – бандитам УПА».

18.II.1945 р. в с. Берлин на прис[ілку] Довжик¹²³ о год. 5-тій ранку наскочили [б]ільшовики і заарештували 2 дівчині: Сех Марію і Чуй Юстину. Арештованих [д]івчат відвезли до Бродів. Побиті до безтями, лежать тепер в шпиталі.

18.II.1945 р. в с. Лагодів прийшло 3-ох озброєних людей до хати місцево[г]о господаря повечеряти. Нагло обскочили більшовики хату, обкидали гранатами, при чому вбили згаданих людей і родину.

12.III.1945 р. до с. Шнирева приїхало 3-ох більшовиків переводити мітинг. Якийсь відділ обстріляв їх. 2-ох більшовиків ранено, а одного вбито. Ніччю приїхало ще 30 більшовиків, арештували голову сільради та 24 дівчат. З того 13 вже випустили, а решту тримають ще.

22.III.1945 р. більшовики зробили облаву на с[ела]: Попівці, Нем'яч¹²⁴ і Дудин¹²⁵. [5] стрільців куща місцевої самооборони

¹²² У тексті: *Гаї-Дубиська*.

¹²³ У тексті: *Довжан*.

¹²⁴ У тексті: *Немач*.

¹²⁵ У тексті: *Рудин*.

зробили заставу на більшовиків, які [ї]хали фірою. 2-ох забито (більшовиків). Сотка більшовиків, яка над'їхала, [о]кружила їх. В бою ще забито 5 більшовиків. Один стрілець застрілився, а [4]-ох втікло.

14.II.1945 р. більшовики вивезли з Дуб'я 4 родини.

26.II.1945 р. більшовики вивезли з Ражнева¹²⁶ 10 родин. Забраних до вивозу родин багато пускають, зрабувавши їх майно.
[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 179-180. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис Української Повстанської Армії. Нова серія. Т. 13. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 158-160.

№ 34

ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ І ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ У БЕРЕЗНІ 1945 РОКУ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН ЛЬВІВСЬКОГО КРАЮ

[Не раніше 31 березня 1945 р.]

[...]

З о л о ч і в щ и н а (за час від 15.III.1945 р. – 31.III.1945 р.)

Дня 17.III.[19]45 р. 10 стрибків і 2 більшовиків арештувало в с. Ремезівцях жінку дезертира зі стрибків Івана Корнили. Дня 17.III. [19]45 р. вивезли більшовики з олеської в'язниці до Золочева около 40 дівчат, що були арештовані в січні й лютому 1945 р.

22.III.[19]45 р. боївка роззброїла стрибків з с. Кропивна. Роззброєння відбулося без стрілів. Стрибків було 12 людей.

24.III.[19]45 р. заквартирувало яких[о]сь 3 людей в с. Жукові. Про це довідались місцеві стрибки і намагались їх роззброїти. У висліді перестрілки між ними зівстав ранений командир стрибків (більшовик), який день після цього помер. Обложені відступили вечером без втрат. У зв'язку з цим, що став раненим командир більшовик, більшовики виарештували всіх стрибків с. Жукова, підозріваючи їх у змові з бандерівцями.

¹²⁶ У тексті: *Роженова*.

25.III.[19]45 р. 40 більшовиків виловлювало людей у вугляній шахті ч[исло] 2 в с. Тростянці. З 250 зловили 22 працюючих, решта розбіглися. Шахта від цього часу не чинна.

25.III.[19]45 р. пропав секретар громади с. Чижів (більшовицький прихвостень).

26.III.[19]45 р. пропав без вісті голова земель[ної] комісії с. Залісся Присяжний.

31.III.[19]45 р. пропав більшовицький поліціант с. Заріччя Медвідь.

31.III.[19]45 р. в с. Плугів вбили більшовики двох молодих людей, які на їх вид почали втікати до ліса.

1.IV.[19]45 р. на станції Золочів кинувся під поїзд підстаршина ЧА. На записці при ньому було написано на російській мові, що йому немає для чого жити.

Від 1.III.[19]45 р. до 5.IV.[19]45 р. з золочівської тюрми випущено около 70% перебуваючих тут в'язнів.

20.III.[19]45 р. робили більшовики з стрибками разом облаву на Гавареччині. Віднайшли 3 криївки (дві порожні), з третьої витягли мертвого хлопця (застрілився). Крім цього арештували одного хлопця й 10 дівчат. 7 дівчат вже випустили.

22.III.[19]45 р. в цьому ж селі перевіряли начею мешканців. Хто не хотів відчиняти дверей – вломлювалися самі.

27.III.[19]45 р. в с. Загірці підступом, як партизани, арештували одну дівчину. Водив стрибок з Хватова.

28.III.[19]45 р. вивезли більшовики 2 родині с. В[о]луйки (Гірняків і Сушків). Цеї самої ночі робили ревізії по хатах в с[елах]: В[о]луйки, Терережі і Гавареччина.

17.III.[19]45 р. арештували більшовики священика о. Іздрика з Олеська, якого з місця відставили до Львова.

Б р і д щ и н а (за час від 1.III. – 21.III.[19]45 р.)

4.III.[19]45 р. 30 більшовиків проїздило через с. Голубицю, де вступало за їдою. В розмові з людьми говорили, що вже Берлін здобутий, там бійці ловлять Гітлера та Бандеру, після чого буде спокій, бо не буде кому підбурювати людей до війни.

10.III.[19]45 р. 250 більшовиків робило облаву на с. Голубицю. Забрали 4 жінки за чоловіків, що не пішли в армію. В цьому дні вбили 5 розвідників зі сотні Богдана, які найшли на більшовицьку заставу.

5.III.[19]45 р. в с. Ясеніві урядили більшовики мітінг, на якому грозили населенню воєнним судом за допомогу бандерівцям.

9.III.[19]45 р. робили більшовики облаву на с. Ясенів. Забрали 4 мужчин в віці 50 років.

11.III.[19]45 р. около 600 більшовиків проводило зі сторони с. Жаркова багато арештованих людей. Над в'язнями дорогою страшно знущалися. Пішли в сторону Бродів.

2.III. на 3.III.[19]45 р. наїхало на більшовицьку заставу 4 наших кіннотчиків в с. Кадлубиська. Стративши одного коня, повстанці ранили старшого сержанта, який день після цього помер.

7.III.[19]45 і 10.III.[19]45 р. робили більшовики облаву на с. Голосковичі. В сутичці з ними впав один стрілець з УПА, який вбив 2 більшовиків.

17.III.[19]45 р. робили облаву в с. Пониковиця, звідки вивезли одну родину.

26.III.[19]45 р. зрабували большевики 3 господарства в с. Глушині за це, що синів, як зрадників, розстріляно на фронті.

В днях від 5-15.III.[19]45 р. розібрали большевики господарства вивезених людей в селах Перелісок, Швайки і Вовковатиці.

10.III.[19]45 р. арештували большевики в с. Ражневі одну дівчину, закидаючи її зв'язок з бандерівцями.

16.III.[19]45 р. організували большевики в с. Ясенів стрибків. Привезли 18 крісів і 1 кулемет. Місцеві люди в протиакції на тих вбили начальника [ша]хти і 2 лейт[е]нантів.

22.III.[19]45 р. арештували більшовики 2 жінки в с. Ясенів, закидуючи їм співпрацю з бандерівцями.

Від 5.III.-12.III.[19]45 р. перевірювали більшовики в с. Боратин каміньоло[мні], шукаючи тут за криївками. Знайшли 4 кріси.

8.III.[19]45 р. арештували в цьому селі одного мужчину і 3 дівчині, закидуючи їм співпрацю з бандерівцями.

10.III.[19]45 р. вивезли більшовики з с. Салашка 2 родини.

8.III.[19]45 р. робили більшовики облаву на с. Гаї Дубиські¹²⁷. Вбили одного стрільця з сотні Богдана.

28.III.[19]45 р. зробили більшовики наскок на Поникву, де арештували одну дівчину.

Від 16.III.-22.III.[19]45 р. більшовики разом з стрибками вигонили людей [до] вугільної шахти зі сіл Лешнів, Корсів, Комарівка, Митниця, [К]оролівка і Грималівка.

25.III.[19]45 р. около 600 більшовиків закватуриувало в підлісних селах Блідщини, це – Берлин, Бовдури, Бордуляки, Стан[і]-славчик і Войтовичі. Довкола ліса зробили застави. Частина

¹²⁷ У тексті: Гаї Дубинські.

ходила перевіряти ліс. Тут мали бій з кущем [Ст]ефанівського. Впало 5 більшовиків.

22.III.[19]45 р. куц Б[о]рулі на заставі між Бродами а Лешневом розбив одно [ав]то й колону більшовиків, що їхали на облаву. Впало 5 більшовиків.

Постій, 1945 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 166-168. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис Української Повстанської Армії. Нова серія. Т. 13. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 165-167.

№ 35

ВИТЯГ ІЗ ВІСТЕЙ ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ І ВІЙСКОВЕ СТАНОВИЩЕ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН У КВІТНІ-ТРАВНІ 1945 РОКУ

3 червня 1945 р.

[...]

Глинянщина.

2.IV.1945 р. 150 більшовиків робило облаву на с. Станимир. Забрали 12 мужчин до 65 років, 5 дівчат та місцевого священика. На вертаючих більшовиків СКВ в силі 45 стрільців зробив засідку і у принятому бою, який тривав 6 годин, знищив 70 сталінських бандитів. Власні втрати – 2-ох вбитих стрільців. На другий день більшовики в силі 300 чоловік повторили облаву на те саме [село], спалили 4 господарства і арештували 10 стариків, яких по тижні звільнили.

5.IV.[19]45 р. 300 більшовиків робили облаву на с. Солова, вбили одного лісоруба і вивезли три родини.

5.IV.[19]45 р. розірвано рейки між Полтвою а Задвір'ям, куди мав проїздити панцирний поїзд.

6.IV.[1945 р.] в с. Задвір'ю знищено двох стрибків.

12.IV.[19]45 р. в с. Полоничі зліквідовано більшовицького розвідчика поляка.

13.IV.[19]45 р. в с. Полтва зліквідовано радгосп, при цьому знищено начальника облав кап[ітана] НКВД.

18.IV.[19]45 [р.] знищено одного більшовика-інструктора, який приїхав до Задвір'я вишколювати молодь в військовому ділі.

18.IV.[1945 р.] спалено в с. Полтві г[у]ральню.

19.IV.[1945 р.] районна боївка знищила 3-ох більшовиків, які приїхали з району до с. Полонич. Другого дня приїхало 40 більшовиків, забрали голову і секретаря сільради, побитих більшовиків, спалили одно господарство і від'їхали.

21.IV.[1945 р.] більшовики зробили облаву на с. Полюхів, не зловили нікого, в тому ж селі знищено донощика НКВД.

23.IV.[19]45 р. приїхало до с. Виж[н]яни і закватуриувало 350 більшовиків. По їх від'їзді зі села приїхало НКВД, питали, що то за військо кватерувало та чому голова сільради їх не провів.

28.IV.[19]45 р. приїхали більшовики на облаву до с. Полоничі. Наткнувшись на наші застави, які відкрили по них вогонь, відступили.

27.IV.[19]45 р. приїхали до с. Полтва більшовики, пішли на цвинтар, казали розкопати могилу, в якій похоронено наших стрільців, і питали, що це за військо.

27.IV.[19]45 р. біля с. Полонич наша боївка наскочила на 30 більшовиків, 2-ох знищила і 3-ох ранила.

4.V.[19]45 р. більшовики в силі 80 бійців зробили наскок на с. Полоничі, де кватирувала згадана боївка. Боївка вогнем провралася через перстень і відступила в ліс.

6.V.[19]45 р. 80 більшовиків підходили через село Полоничі і наткнулися на цю боївку. Боївка відкрила по них вогонь, сама відступила в ліс.

8.V.[19]45 р. приїхало около 500 більшовиків з двома танками, обступили село Полоничі і ліс, в лісі мала з ними перестрілку боївка, яка відступила.

10.V.1945 р. боївка, вертаючи до села Полонич, стрінулась з переї[ж]джаючими більшовиками, звела з ними бій, у висліді якого знищено одного старшого лейт[е]нанта, одного сержанта і 7 більшовиків ранено. Більшовики в паніці втекли.

7.V.[19]45 р. до села Солови приїхало 5 НКВД-истів, 4 стрибки і одна московка; приїхали в справі позики. Переходячи через село, обскочили будинок, де було двох членів РП і один куц[о]вий, які вели через 20 хвилин перестрілку з більшовиками, доки не прийшов рій СКВ, який відбив окружених. Знищено заст[упника] нач[альника] НКВД – старшого лейт[е]нанта, 3-ох ранено, а московку взято живою. По тій перестрілці всі зі села виступили: одні – на Підсоснів, другі – на Під'ярків. Коло години 13-тої до села приїхало около 60 більшовиків, спалили господар-

ство, де знищили більшовиків, та переводили труси. Зі сторони Підсоснова відділ СКВ почав наступати на Солову, з чого почався бій. Більшовики стягнули сили з Св[і]ржа, Глинян, Яричева, Винник (400 бійців). Бій тривав 5 годин. У висліді якого знищено 21 сталінців та 43 ранено. З нашої сторони втрат не було.

Краснянщина.

3.IV.[19]45 р. зліквідовано в с. Балучин 2-ох НКВД-истів і роз[з]броєно 30 стрибків.

7.IV.[19]45 р. більшовики в силі 200 чоловік перевірили ліс Гологори–Митулин. Вбили одного чоловіка.

8.IV.[19]45 р. більшовики в силі 30 чоловік переводили труси в селі Угорці. Нічого не знайшли.

10.IV.[19]45 р. около 500 більшовиків закватувало в с. Гологори. Другого дня після цього перевірили ліс Гологори–Митулин. Над селом Трудовач вбили одного чоловіка.

15.IV.[19]45 р. більшовики перевіряли нічню хати в с. Фирлеївка. Вбили одного чоловіка, арештували дві жінки.

Золочівщина.

9.IV.[19]45 р. в с. Залісся група озброєних людей урядила протибільшовицький мітинг.

12.IV.[19]45 р.] група озброєних людей розігнала в с. Тростянець робітників вугільної шахти ч. 2. Майно зі шахти р[о]здали робітникам. В наслідок цього більшовики [на] другий день робили облаву, не зловили нікого.

15.IV.[19]45 р. в с. Чижеві арештувало Поморянське НКВД одну дівчину, обвинувачуючи її за зв'язок з бандерівцями.

[Б]рідщина.

1.IV.[19]45 р. около 200 більшовиків Підкамінецького і Заболот[ців]ського районів [р]обили облаву на ліс між селами Пеняки, Чеп[е]лі та Шишківці. В облаві цій зловили одного поляка з 1922 року народження.

4.IV.[19]45 р. около 70 більшовиків робило облаву на с. Жарків. Жертвою застав було 2-ох стрільців, одного з них більшовики застрілили, а другого в с. Голубиця забили киями. Цьому другому при допитах випалювали горючою свічкою очі, різали паси на плечах і череві.

Вночі з 3.IV на 4.IV.1945 р. наїхало 4-ох стрільців з відділу Богдана в с. Боратин на більшовицьку заставу, один з них ранений в груди, попав більшовикам в руки.

8.IV.[19]45 р. на мітингу в с. Кадлубиськах більшовики говорили, що скоро війна скінчиться, тоді вивезуть на Сибір всі села, так що не буде вже кому помагати більш бандерівцям.

9.IV.[19]45 р. около 70 більшовиків Підкамінецького району переводили облаву в с. Голубиця, де зловили 2-ох мужчин.

10.IV.[19]45 р. більшовики перевіряли документи робітників бровару та переводили ревізії в с. Пониква.

11.IV.[19]45 р. в с. Дуб'я наскочило 12 більшовиків на одну хату, вбили одного хлопця, а родину виарештували.

14.IV.[19]45 р. більшовики в силі 35 осіб, повертаючи з грабунку в с. Чеп[е]лі, наїхали на нашу заставу, стратили 5 бійців.

15.IV.[19]45 р. о год. 4-тій вечером згинув розірваний міною повіт[овий] пропагандист, д[руг] Сон.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 192-194. Копія. Машинопис

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 174-177.

№ 36

ВИТЯГ ІЗ ВІСТОК ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ТА ВІЙСЬКОВЕ СТАНОВИЩЕ НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН ЛЬВІВСЬКОГО КРАЮ У ЧЕРВНІ 1945 РОКУ

[20 серпня 1945 р.]

[...]

Золочівщина.

14.VI.[19]45 [р.] більшовики в с. Ясенів перевели ряд ревізій у поодиноких господарів, шукаючи ніби за зброєю. В часі ревізій рабували, що тільки попало під руки.

21.VI.[19]45 [р.] около год. 2-гої ранку 80 більшовиків робило облаву на присілок Гаї Дубиські, де застукали сплячого в stodолі враз з кількома стрільцями сот[енного] Св[ободу], який, почувши стріли, почав втікати в сторону В[идю]ків. Втікачів більшовики обстріляли, однак їм вдалося втікти і скритися.

8.VI.[19]45 [р.] більшовики в числі 50 осіб робили ревізії та арештування в селі Лешнів. Під час ревізії наткнулися на СКВ під

командуванням д[руга] Г[онти]¹²⁸. По кроткій перестрілці СКВ вицофався до лісу. Один, що відступав останній, будучи оточений більшовиками, розірвав себе гранатою. Після цього арештували більшовики 16 селян, оргавивши перед тим їхнє майно. Арештованих відвезли до р[айо]ну.

8 та 9.VI.[19]45 [р.] перевели більшовики облаву на північні села Брідщини. В облаві брали участь війська Брідського, Лопатинського, Олеського р[айо]нів. Не зловили нікого.

24.VI.[19]45 [р.] НКВД-исти прийшли під церкву с. Гумниська, щоби після Богослуження перевести мітинг. Люди, думаючи, що це буде вивіз, повтікали з церкви, через що і мітинг не відбувся.

28.VI.[19]45 р. в Бу[с]ьку заквартирувало багато війська (ЧА), повертаючи зі Заходу.

Краснянщина.

20.VI.[19]45 один більшовик під час облави в селі Вільшаниця розбив двері у місцевій церкві та зрабував звідси гроші та два обруси.

Майже щоночі роблять більшовики застави в слідуючих селах: Скнилів, Русилів, Вільшанка і Бортків (підрайонні села). В цих селах арештували кількох людей, що працювали легально, закидаючи їм зв'язок з бандерівцями.

У звітovому часі прийшло з Німеччини багато людей. Старих і дівчат більшовики пускають домів, а молодих вивозять в Росію.

25.VI.[19]45 [р.] около 17 більшовиків ходили в селі Вільшаниця в грабункових цілях. Ограбили кількох господарів, багатьом повибивали вікна. В часі грабунку стріляли на пострах.

Автостради на Схід переї[ж]джають навантажені добром з Німеччини авта і підводи. На залізниці – також великий рух. Перевозять господарський інвентар і різне майно. Натомість на захід їдуть порожні авта, порожні поїзди. Їде військо, танки і важка артилерія.

28.VI.[19]45 р. на засідку в селі Гологори найшов зв'язковий д[руг] Позюмко¹²⁹. Тяжко ранений попав більшовикам в руки.

Через с. Вільшаницю переходили дня 29.VI.[19]45 р. трьох перебраних НКВД-ист[ів], питали за підпільниками цього села.

4.VII.[19]45 [р.] на полі при косовиці біля села Ляцьке зловили большевики Семена Пилип'яка, підпільника с. Гологори. Цей зразу пристав до стрибків.

¹²⁸ «Гонта» – Степан Мигаль, керівник Лешнівського куцового проводу ОУН.

¹²⁹ «Позюмко» – особа не встановлена.

5.VII.[1945 р.] згинув, відступаючи до ліса, д[руг] Явір¹³⁰ зі села Майдана.

Глинянщина.

1.VI.[1945 р.] в селі Задвір'ю вбили більшовики двох хлопців.

15.VI.[1945 р.] в селі Станимир робили більшовики облаву на село і ліс. Зі села арештували і вивезли дві родини. В лісі не зловили нікого.

12.VI.[19]45 [р.] в с. Затемне зловили більшовики одного стрільця. Цей зараз пристав до стрибків і на його всипу арештували в Станимир[і] одну дівчину з УЧХ.

На заставі біля села Бе[л]зець, яку робили більшовики в переддень облави, згинув д[руг] Рій¹³¹. Під час облави не зловили більшовики нікого.

(Золочівщина-Олесьчина)

Під час облави в селі Чучмани (Бузеччина) застукали більшовики в криївці 2-ох боеків. Ці, щоб не попасти в руки живими, пострілялися.

9.VI.[19]45 [р.] 72-літний старець переходив до сусіди і найшов на більшовицьку заставу. Босяки його вбили. Це сталося в Гумніських (Бузецького р[айо]ну).

В кожному селі р[айо]ну більшовики робили мітинги, на яких порушували справи позики і звернення уряду УСРР.

В Золочівському і Краснянському р[айо]нах силою виганяють людей (жінок і дівчат) на роботи при добуванні вугля в с. Козаки.

*ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 211-212. Копія. Машинопис;
Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 17. – Од. зб. 20. Копія. Машинопис.*

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ; Торонто, 2009. – С. 194-196.

¹³⁰ «Явір» – особа не встановлена.

¹³¹ «Рій» – Василь Слімановський, керівник кущового проводу ОУН, загинув 10.07.1945 р.

№ 37
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ
ОКРУГИ ЗА ЧЕРВЕНЬ 1946 РОКУ

[Не раніше 20 червня 1946 р.]

Золочів.

Суспільно-політичний огляд
за місяць ЧЕРВЕНЬ 1946 р.

Коротку передишку – час студіювання підпільного руху большевики замінили знову пожвавленими діями. Оперуючи малими групами 20-30 чоловік, які, рейдуючи по терені, приміняють виключно засідки, наскоки, коротко перебуваючи на одному місці. Ці групи, правдоподібно, підлягають області і їх залежно від потреби перекидають по всіх районах.

Подібними групами оперують райони, з тою різницею, що опер[ативні] групи району заквартирковують на довший час та рівночасно в кількох селах даного р[айо]ну, нажимаючи на зміну одну то другу частину сіл.

Їхня тактика, це виключно засідки і підслухи ніччю по селах, та деякі засідки в лісі та скриті обзорні пункти по полях. До сіл підходять на засідки, як тільки при[с]меркає, відходять до своїх постой[в] ранком, при тому скрито маскуються. Поля, малі ліски, краї лісів часто патр[у]люють та роблять облави, займаючи невеликий простір в одному то другому лісі. Всипані села та місця постой[в] переслідують довго та вперто, приміняючи всі знані засоби своїх підступів.

Райони взаїмно собі помагають, а межуючі села сусідніх районів переслідують на зміну, або спільно обома районами.

В більших масивах лісу заквартирковують в глибині лісу на довший час, розсилаючи на всі сторони застави, головно на перехрестних лініях та вишукують партизанські стежки до постой[в]. Не запримітивши жодного руху, переносяться до іншого лісу, або в іншу частину того самого лісу. Часто вживають тероризуючих тріків. Напр[иклад], одного дня, маневруючи скраєм ліса, підходять до кількох підлісних сіл, а запримічені в кількох місцях роблять на людей вражіння, що є багато війська в лісі. Це практикують там, де не перебувають, бо де в дійсності роблять застави, то всякі переходи стисло конспірують.

Соснові чагарники продовжують випалювати. З цієї причини загорівся ліс біля с. Боложинів, який горів цілий тиждень.

Склад цих опер[ативних] одиниць – це молоді москалі та інші азіяти (українців між ними майже немає). Деморалізовані сваволею та безмежним правом грабують людей під різним замітом, ночами нападають на поодинокі хати, де під плащиком «бандьорів» обдирають людей до нитки.

Нічні грабунки по селах стали щоденним явищем, де люди бояться признатися, що їх ніччю орбалено. Хоч народ не вірить доказам большевиків, що це зробили «бандеровці», а твердить, що це роблять самі ж такі большевики, то ці твердження не мають жодного успіху, хіба там, де йде скрита боротьба між самим НКВД й НКГБ. Напр[иклад], в селі Скварява весною замордовано жінку та двох дітей, пограбовано дві хати, з яких жінки повтікали. Того ж дня большевики заповіли мітинг в цьому селі, на якому хотіли доказати, що це зробили підпільники-«бандити». Коли ж ограбовані жінки й загально люди пізнали, що це зробили стрибки з большевиками, мітинг відкликано, а начальника стрибків усунено з роботи, аж по якомусь часі, коли вмішався в цю справу інший мГБіст, його арештували, де виявилось, що в цей напад та інші грабунки був вмішаний участковий НКВД та гарнізон, який квартирував на станції. На доказ, що це зробили такі «бандити» в тому селі вбивають емГБ. Справа тяглася два місяці. Доперва при кінці червня [1946 р.] приїхала комісія оглянути тих трупів та одного трупа голови сільради замордованого ще минулого року, переслухали людей, як свідків, тоді передала того стрибка під воєнний трибунал у Львові, а участкового перенесли.

Коло с. Княже вбили большевики днем інспектора фінвідділу та забрали гроші. В с. Острівець вбили ніччю секретаря комсомолу та двох комсомольців, а ранком обступили село та виарештували кільканадцять родин.

Подібні провокації відбувають в цілому терені, тільки не всюди вбивають своїх вислужників, а прямо маркують різні напади та стрілянину, щоб опісля можна було безкарно грабувати.

НКВД, розпустивши свої агентурні сіті в терені, за всяку ціну стараються видобути в терені відомості про наш рух, якими би то не було засобами, переслухують людей, тортурують усіх, що на їх думку могли би знати про перебування підпільників, там, де не мають жодних даних.

В с. Белзець зловили на полі учня 9-го класу Лозового, якого на допитах замордували. Полом[и]вши руки та ребра, викинули за селом в жито, вертаючись вечером до р[айо]ну. Коли на дру-

гий день мати віднайшла його та спорядила до похорону, а школярі виплели вінки, збираючись відпровадити на цвинтар, большевики забирають тіло разом з домовиною, а дівчат розганяють. Під районом забирають з трупа вбрання, а його самого викидають до рова на пасовиську. Лозовий жив у селі легально¹³².

В кожному районі перебуває від 150-200 бійців військ НКВД, які розчленовані на ці оперативні групи.

В Бузецький р[айон]н прибуло 150 пограничників та в Золочівський 50. Оперують такими самими методами, використовуючи тресованих собак.

В самих центрах залишилися невеличкі залоги 50-80 чол., якими додатково скріплюють опер[ативні] групи в терені при облавах.

В адміністрації не зайшли жодні зміни, тільки по селах змінюють голів сільрад та секретарів демобілізованими та не всюди.

В цілому терені посилені мітинги, де головно стараються виправдати всякі здирства вимогою п'ятирічного плану по відбудові держави.

Цілорічну обов'язкову здачу молока, м'яса, яєць вимагають від селян здати до кінця цього місяця. За нездачу карають гривною, забірають корови, або конфіскують хатнє майно, яке з місця за безцінь розпродують. В кожному селі карають тільки одиниць, або найбільш відсталих, що на населення ділає застрашуючо та прискорює здачу всего, хоч би самому нічого не лишилось. Напр[иклад], в с. Пітричі в селянина Бойка за нездачу молока забрали корову та ще й наложили 5000 крб. штрафу. На цю суму забрали всі хатні речі та вбрання, заплативши по державних цінах. Такі присуди відбуваються в кожному селі, а виміри кари від 6000-10000 крб., або від 1 – до [5] років примусових робіт.

Додатково наложили на села здачу старого зерна з зачисленням до нового контингенту. Одначе настирливого натиску большевики збіжжя не стягнули, бо населення не має.

Штатним робітникам, вчителям, лісорубам, залізничникам і др[угим] не видано того місяця харчевих продуктів, що змушує їх ходити по селах та жебрати.

Це відчули головно східняки, яким і так не вистачало цих місячних пайок (пуд разової муки та 40 дкг товщу в місяць).

Крім цих прошаків щораз більше напливає прошаків з Московщини та СУЗ. Усі товарні поїзди переповнені цими про-

¹³² За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 20.06.1946 р. і загинув тоді місцевий житель Лозовий Василь Іванович.

шаками. Денно приїздить їх по кілька тисяч. Це люди різного стану та віку, є між ними демобілізовані та інваліди, а також демобілізовані з тих гарнізонів, що кватирували під час «нажиму» по селах, які заходять до знайомих сіл, виправдуючись, що під час «нажиму» робили труси не з власної волі, стараючись найти для себе працю. Переважаюча кількість цих прошаків – це москвини, які розбрившись по селах, нахабно та неуступчиво жебрають, погрожуючи селянам та нахабно крадуть що попаде під руки. В цих масах не видно жодного прояву бунту. Вони скоріше відчувають ненависть до тих, яких большевики не загнали до колгоспу, як до режиму, який допровадив їх до такого стану.

Ці жебраки обкидали камінням в'язнів та людей, які винесли в'язням хліба, коли переїжджаючий транспорт з в'язнями зупинився в с. Заболотцях на станції. Це голота, яка за кусок хліба вбиває другого такого самого прошака, це часто між ними трапляється.

Менша частина – це українці з близьких східних областей, які з тяжким трудом сюди дістаються, бо їх сюди не пускають, а ті найскоріше стараються робити по селах та совісно працюють. Розказують, що там – неврожай, багато поля колгоспи не засіяли, а зараз, не маючи хліба, розлазяться, залишаючи роботу в колгоспах.

Сама поява цих прошаків наставляє людей проти колгоспу.

В с. Стадня большевики під всякими загрозами зорганізували весною колгосп. Зараз, коли люди побачили тих прошаків та почули про те все, що там діється, розібрали свій до колгоспу звезений реманент та заявили, що будуть самі збирати збіжжя, а спільно не хочуть, хоча б їх вивезли.

До кількох сіл Золочівщини (Вороняки, Зозулі, Підлипці) повернулись зі заходу кілька польських родин, а з ними кільканадцять молодих поляків, бувших підпільників, які зараз також криються. Кількох з них зловили большевики на облаві та арештували, решта криється.

[...] ¹³³

Приватний архів Михайла Романюка у Львові. Сканована копія.

¹³³ Документ без закінчення.

№ 38
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ
ОКРУГИ ОУН ЗА ЛИПЕНЬ 1946 РОКУ

[Не раніше 23 липня 1946 р.]

Золочівщина-Брідщина

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
за ЛИПЕНЬ 1946 р.

Адміністрація.

На протязі часу від половини червня до кінця липня [1946 р.] замінено майже в 50% людей в большевицькій адміністрації. Зміна відбулась по лінії русифікації урядів. Так, напр[иклад], у вугільних шахтах терену Козаки, Тростянець і Ясенів усіх урядників українців замінено рускими.

М В Д і М Г Б:

В більшості сіл терену в зв'язку з принаглюванням збирання контингенту, як теж у зв'язку з посиленням наступом на наш рух, квартирують гарнізони в числі від 15-50 бійців в поодиноких селах. Розквартировані в той спосіб, щоб заразом могли шахувати села, в яких їх немає. Першим і головним завданням гарнізонів у наших селах є боротьба з нашим рухом. В тому напрямі дійшли вони до найви[щ]их меж «досконалости».

З кінцем зими стратили були большевики до деякої міри орієнтацію в наших силах та нашому весняному прийомі боротьби. Язики мали тільки зі зими. Весна не дала їм нічого. Ніхто з повстанців не здався живим у руки, хоч були випадки заскочень, в яких усі заскочені, щоб не попасти живими у руки ворога, в[і]дбирали собі життя.

Щоб осягнути деякі інформації щодо нашої сили і методів боротьби після зими, большевики взялись студювати нас. Не обходилось тут і без всякого роду підступів, організування сексотів, всяких провокативних дій, завдяки чому большевикам вдалося нас пізнати. Спочатку старались притупити нашу чуйність, рідше проводили облави, засідки і мало навідувались до сіл.

Зараз, а головно почавши з 15 липня [1946 р.], посилили большевики наступ на наш рух. Помимо цього, що з весною були більші дані на це, щоби часто стрінутись на облавах чи засідках з большевиками (через деяку розстроєність в наших рядах та

неопанування як слід ситуації), тоді траплялося це рідко. Зараз немає ночі, де б гарнізони, розділившись на групи 6-8 бійців (кожня з кулеметом), не йшли на засідки. Засідки роблять ніччю на краях сіл, на прохідних стежках, на важніших вузлах пільних доріг та попід лісом. Днями, як ще збіжжя на пні, сідали в лісових околицях на збіжжю та гляділи чи хто не виходить з ліса до людей по розвідку. Подібні підзорини з хашів на краю ліса.

В лісі сидять на заставах на перехрестях лісових просік, важніших дорогах та прохідних стежках. В міжчасі ходять групами та шукають за стежками до постів. Часто, проходячи лісом, залишають по собі поодиноких бійців як підслухи та підзорини. Лишають також бійців, перебраних на цивільно, до яких, за їх думкою, прийде хтось із повстанців за розвідкою. Такі звичайно ніби рубають дрова на опал, косять траву або зб[и]рають гриби. Недалеко вище згаданих цивілів розташовуються большевики на заставі.

Вихід на застави і прихід з них до приміщень гарнізонів большевики строго конспірують.

Днями дальше проводять труси у підозрілих хатах, ніччю роблять скоки на поодинокі всипані господарства у безлісних селах, а в підлісних крім цього ще на хати близько ліса.

Облав більшого ма[с]штабу не проводять. Під час трусів, а головнo у всипаних хатах крадуть що лише попаде під руки (користають з цього, що там мають більше право, а господарі розгублені).

Останньо майже в цілому Бузькому районі закватувало погранвійсько в числі від 25-30 бійців в кожному селі. Ці, як кажуть, кватирують вже у пограничній полосі, яка сягає 100 км, а зараз там мають за завдання докорінно винищити наш рух. Там частіше як де інде виходять на засідки та перевіряють майже кожного дня поблизькі ліси. Частина їх кватирує в лісі. В с. Боложинів кватирує найчисельніший гарнізон військ мвд в терені, числить до 160 бійців.

В терені, як скоріше згадувано, в поодиноких районах є спецбоівки обб, які, як рейдові частини, в облавах повнять ролю теренових. Проводять теж самостійно скоки, труси, застави та облави. В цих примінюють найрізномордніші способи.

Часто, перебираючись на цивільно, так як українські повстанці, стараються вдертися на зв'язки. Думають в цей спосіб здеморалізувати населення та настави[ти] його проти нашого руху. Ночами заходять за харчами, при чому побивають господарів і обкрадають (с[ела] Станимир, Погоріл[ь]ці – Глинящина).

Гарнізони часто днем перевіряють поля. Шукають за криївками, при чому перевіряють документи людей, що там працюють.

Крім гарнізонів зорганізували більшовики в терені кілька-надцять станиць стрибків. Останньо в зв'язку з розроблюванням тих з нашої сторони, більшовики роз[з]броїли частину з них, оставляючи на місцях найактивніших зі зброєю.

Характерним є, що найбільше станиць стрибків числом від 15-20 стрибків є в Краснянському р[айо]ні (тут є 6 станиць стрибків числом від 15-20 стрибків в кожній). Стрибків заставляють більше ходити на облави, засідки та робити труси. Звичайно до стрибків прикріплюють по двох-тр[ь]ох мвдистів, які наглядають за солідним виконанням акції.

Стрибки, яких більшовики роз[з]броїли, покликають час до часу до р[айо]ну, і тут заставляють їх днями сторожити різних об'єктів. Після скінчення служби заб[и]рають у них зброю, а самих наганяють додому. По деяких селах стрибки повнять службу з палками (Кадлубиська, Ясенів).

Останньо в терені (після проведення реєстру) провели більшовики масові ар[е]штування тих, що служили при СС-х, що мають когось з рідні в підпіллю, зголошених та деяких поворотців з Німеччини. Частину з них звільняють, найправдоподібніше тих, яких втягнуто в агентуру мвд і мgb, а інших держать у тюрмах.

Г о с п о д а р к а.

Останньо звернули більшовики увагу на стягання всякого роду контингентів, а саме: збіжжя, молока, м'яса, городовини і т. п. Найбільший натиск положено на стягання контингенту збіжжя. До цього заангажовано всі чинники більшовицької адміністрації, як теж людей всіх державних установ. Не дивлячись на цьогорічний неврожай, наложили більшовики на селян майже вдвоє стільки контингенту, що минулого року (коли господар має до 2 га посівної площі, дає 160 кг збіжжя від гектара, від 2-5 га – дає 285 кг збіжжя, а понад 5 га – дає 444 кг від га).

До кожного села прикріплений уповноважений з р[айо]ну по заготівлі збіжжя і інших господарських продуктів державі. Ці, або сидять стало в селі, або дої[ж]джають кожного дня до села з р[айо]ну. Їхнім завданням скоропостіжно зібрати в 100% контингент. В цьому випадку нераз по 2-3 рази в тиждень уладжують мітинги, на яких закликають людей, щоби здавали скоро контингент, бо зараз постиг Україну великий неврожай (цего вже не приховують) і треба зібрати контингент зі західних областей, щоби запобігти евентуальному голодові серед населення

Великої України. Рівночасно з наступом на сумління людей, чинники, що стягають контингент, стараються застрашити населення різними погрозами. За недострокову і неповну здачу контингенту грозять вивозом на Сибір, тюрмами, концлагерами та каторжними роботами.

З наказом «достроково» і в 100% виконати зібрання контингентів уповноважені допускаються в поодиноких селах різних звірств над населенням. Як скоріше у жнива виганяли на польові роботи, так зараз кажуть покидати всі інші роботи та молотити збіжжя. Траплялися випадки, що за непослух побивали людей. (В с. Тетильківці Підкамінецького р[айо]ну побили большевики гром[адянина] Василя Бутинського за це, що не молотив збіжжя, а займався іншою роботою).

Збирати контингент допомагають військові залоги та гарнізони, що квартирують по селах. Трапляються часто випадки, що большевики самі [молотять] усе збіжжя та забирають усе до останнього зеренця на контингент, за це, що не виконують на час хлібоздачі (в багатьох випадках з технічних причин, напр[иклад], через відсутність машин, робітників і т. п.). В с. Белзець Олеського р[айо]ну вимолотили большевики та забрали все збіжжя [у] гр[омадян] Василя Ярошки, Григорія Квасниці і Капітанець Анни. Остання – бідна вдова, на якій удержанні є старі родичі повище 70 літ кожне.

З причини скорого збору й обмолочення везуть часто селяни напів сире збіжжя. Цих на заготпунктах завертають назад і кажуть пересушувати, не дивлячись на те, що той, або інший селянин віз це збіжжя десятки км. Траплялися випадки, де селянин привозив на заготпункт «застаре збіжжя». Таке збіжжя на пунктах від них заб[и]рали, не вчислюючи на контингент, а беручи як «добровільний» даток для ЧА (Заготпункт Заболотці–Броди).

Щоб скоріше зібрати контингент при молоченні примінювали большевики ще інші способи, напр[иклад], під час звозки снопів в с. Ожидів ульокували большевики в одному місці молотілку, до якої зганяли всі підводи, які вертались з поля із снопами та на місці вимолочували збіжжя (були обставлені всі дороги до села). Забирали ввесь контингент, решту збіжжя і частину соломи звертали господарям.

Натискають також на здачу молока (200 літрів від корови) та городовини. За нездачу молока карають тих, що не здали в цей спосіб, що забирають корови, або гривною від 5-10 тис. крб., або тюрмою 2-3 місяці (в с. Скварява забрали 9 коров, в с. Острівець покарали одного господаря гривною 5 тис. крб. і в рахунок цього забрали все хатне майно та з місця продали по державних цінах).

Часто трапляються випадки, де большевики заходять самі на городи й заб[и]рають усю городовину, а господарям видають квіт здачі контингенту (в с. Белзець, Кадлубиська, Ожидів, Переволочна).

Уповноважені з р[айо]нів, що стало перебувають в поодиноких селах, кожного дня проходять майже всі господарки та наглядають людей, щоб молотили збіжжя і вивозили на заготпункти. Самі з р[айо]ну дістали строгий наказ припилувати скоропостижне 100% заготівлі збіжжя. В разі недопільнування цього з якої-небудь причини (недбальства, або невміння дати собі ради) будуть потягнені до відповідальності.

Збіжжя, що його привозять селяни на контингент, з місця заладують на вагони і відставляють на схід. Рівночасно з тим ладують туди і відставляють на схід худобу, яку забирають на м'ясо і частинно городовину. Відставляють туди також дерево й вугілля, що його видобувають на шахтах Козаки, Тростянець і Ясенів.

До сільських [кооператив] привозять рідко малу кількість товарів ширвжитку, з яких начальники райбаз більшу частину залишають в р[айо]ні та спекулюють нею.

Молочарні в терені є тільки в р[айо]нах. Молоко зібране по селах відставляють до районів на кружлівки. Перепущене молоко часто передають спекулянтам, які перепродують на базарах по 10-тикратно вищих цінах, від тих, за які купують в селян ще не перепущене. (Золочів на базарі працівники рай[онної] молочарні продавали таке молоко по 2 крб.).

Товарі по кооперативах вимінюють за яйця та м'ясо.

Зараз направляють большевики автостради, дороги, мости та далі поширюють телефонну сітку.

В кожному районі є створених кілька колгоспів (2-3), в яких склад входять часто тільки поодинокі члени родини, інші живуть на самостійних господарках (в с. Купче, Журатин – Бу[с]ького р[айо]ну). Колгоспи большевики організували силою, при чому перед заснуванням закликали на мвд та протокулювали по 2-3 рази (багато підозрілих селян куркулів), щоб часом в їхню артіль не дісталися «неблагонадежні» осібники. Траплялися деякі господарі, що вписалися добровільно до колгоспу. У господарів на дві руки (чоловік у колгоспі, а жінка провадить самостійну господарку). В с. Купче большевики хотіли забрати усе озиме збіжжя до колгоспу, однак ті самостійні не дали та загрозили, що коли большевики намагатимуться силою забрати, сплять збіжжя.

Деяким людям, яких большевики силою втягнули до колгоспу, а ті зараз хочуть виступати з них, большевицькі адміністраційні чинники заборонили збирати урожай з їх власних піль. Ці, однак, збіжжя викрадають з поля та ховають (колгосп с. Сновичі, Золочівського р[айо]ну).

В колгоспі під час жнив гнали большевики на роботу селян одноосібників. Нікому з них зарплати не плачено (обіцяли лише низьку зарплату після обмолоту збіжжя).

В терені кожна большевицька установа обробляє призначену кількість землі, напр[иклад], в р[айо]ні Бу[с]ьк: Підсобне господарство в'язниці ч. 1 львівського мвд обробляє около 20 га землі (тут працює около 60 в'язнів).

МТС в с. Купче обробляє 15 га землі. «Вуглеразведка» в Бу[с]ьку обробляє 25 га землі, млин – 12 га, бровар – 45 га землі, райсоюз кооператив – 15 га, комунгосп – 8 га, мвд – 5 га, райвиконком – 3 га, воєнкомат – 7 га, молочарня – 7 га, промкомбінат – 8 га, райфінвідділ – 4 га, райвно – 6 га, лікарня – 6 га і т. д.

Подібно стоїть справа в інших районах.

Як говорять, ці наділи землі мають замінити харчеві картки працівників.

В поодиноких р[айо]нах є від 1-2 МТС-и. В цілому терені начислюється 6 броварів та 4 сп[и]ртзаводи. Перші проводять молотьбу та збирання збіжжя, броварні виробляють вже на новому збіжжю пиво. Сп[и]ртзаводи припинили частинно свою роботу.

П р о п а г а н д а.

В місяці липні [1946 р.] проводили большевики в кожному селі, в порівнанні з іншими місяцями, багато мітінгів. Темою мітінгів головно було: «достроково і в 100% виконати задачу хліба державі».

Майже всюди, де населення отягалося зі здачею зерна, говорили: «Ми знаємо, чому ви отягаєтесь. Ви отягаєтесь тому, що сподівається, що скоро буде війна, скоро прийдуть англійці і американці і нам збіжжя лишиться. Однак, шкода надії, так не буде. Рад[янський] Союз має за собою виграші з найбільшими агресорами світа – Німеччиною і Японією і скоро дасть собі раду з Англією і Америкою». (Говорили приблизно так на мітінгах в с[елах] Ясенів, Кадлубиська і Козаки та З[о]зулі).

У всіх газетах районних, обласних і республіканських горляють – хваляться, що, ніби населення зі зрозумінням і охотою виконує наложені на нього «рідною» рад[янською] владою обов'язки.

Газета Пон[и]ков[и]цького р[айо]ну «Червоний стяг» з дня 21.[0]7.[19]46 р. в ч. 35/95 у статті п[ід] з[аголовком] «Беріть приклад» пише: «Високорганізованість в жнивях показують селяни с. Кадлубиськ, де одночасно з косовицею та в'язанням проводиться і молотьба та здача масово хліба нової державі. Тут безперервно працює 8 молотарок, а вимолочене зразу ж такі відставляють на пункт заготзерна». Дійсно ще 23.[0]7.[1946 р.] були дві молотілки в коваля в напрямі, але цей відправив їх ненаправлені господарям власникам, говорячи, що не можна купити і доробити бракуючих частин. Господарі власники інших машин (6) тоді ще навіть не думали по-перше тому, що ще мали збіжжя, а по-друге до машин не мали палива ані смарів. Далше в тій самій газеті писали, що в с. Дуб'я Пон[и]ков[и]цького р[айо]ну є рибний став, з якого більш половини риби відставлено вже до Києва. В дійсності в с. Дуб'я є невеличке болото, але в ньому про які-небудь риби і мови немає. В цей спосіб стараються обдурити населення на мітингах. Останньо в устній пропаганді дуже мало згадують про революційний рух.

Н а с е л е н н я.

Українці. – Мимо сильних репресій зі сторони большевиків українське суспільство ставиться до нас прихильно. Допомогає нашому рухові та конспірує його перед большевиками. Схвалює роботу УГВР, про яку довідується від нас та з большевицьких газет (оклеветчування нашого руху за кордоном в большевицькій пресі). В парі з тим вірять в перемогу нашої справи, однак її тісно пов'язує з можливістю війни між ССРСР а США та Англією. Вірять в неминучість цієї війни і жде її, як спасіння від большевиків.

В зв'язку з тим саботує всякі большевицькі зарядження (отягається зі здачею державі зерна і т. п.), при чому часто накликає на себе зі сторони большевиків великі репресії. Большевики вимолочують збіжжя та оголочують до нитки поодиноких господарів, що саботують.

Поляки. – Поляків залишилося в терені дуже мало. Ті, які залишились, мусять прийняти советське горожанство. (Дані зі Золочева).

Останньо з переселенцями із заходу прибуло в терен кільканадцять молодих поляків, колись активних, які зараз ховаються перед большевиками і перед нами. Наразі не проявляють жодної активності (Вороняки, Зозулі, Обертасові і Козаки).

Жиди. – По селах жидів немає зовсім, а мале число – в районних центрах і то переважно зі сходу.

В терен припливає щораз більше жебраків зі сходу. Щоб не загинути голодовою смертю беруться на вище згадані способи добування поживи. В с. Шпиколоси Золочівського р[айо]ну частина прибулих жебраків зі сходу прикинулась суботниками, щоб у своїх одновірців дістати без довгих просьб харчі, або перебути деякий час у них на удержанні.

Трапляються випадки, що ці жебраки грабують населення, побивають, крадуть та обмолочують на полях збіжжя. В лісі між с[елами] Боратин–Казьмірі побили ці жебраки до непритомности гр[омадянку] Мельчук Н. та забрали від неї 1000 крб. і гр[омадянку] А. Олійник з с. Казьмірі та забрали від неї 120 крб.

Таких випадків трапляється дуже багато.

Приватний архів Михайла Романюка у Львові. Сканована копія; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 32-35. Копія. Машинопис.; Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 39

ТЕРЕНОВІ ВІСТКИ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН ЗА ЛИПЕНЬ 1946 РОКУ

[Не раніше 24 липня 1946 р.]

Теренові вістки
ЛИПЕНЬ 1946 р.

НАДРАЙОН ЗОЛОЧІВ:

В другій половині липня [1946 р.] бузьке нквд покликало всіх поворотців з Німеччини та питало їх: «Коли виїхав до Німеччини, де працював та хто їх «визволи[в]». Коли хто з них відповідав, що визволили його англійці, то протокулували житеписи в деталях через кілька днів. Усіх, що їх «визволила» ЧА, звільняли з першого дня.

Зі всіх сіл до р[айо]ну Красне вибрались кватеруючі тут від довшого часу війська нквд. Деякі старі гарнізони позмінювано з місця новими і так: гарнізон, що кватерував через рік і два місяці в с. Гологори, вибрався до Львова, а на його місце прибув гарнізон в числі 40 людей з Дунаєва. В с. Вільшаниця замінено також гарнізон. Це сталось в днях від 13.[0]7. – 16.[0]7.[1946 р.]

В с. Куткір квартирує 25 большевиків як охорона зал[ізничної] станції і ок[оло] 60 большевиків – в підсобному господарстві.

В с. Сторонибаби як охорона г[у]ральні квартирує 25 большевиків.

В с. Ферлеївці квартирує гарнізон до 30 большевиків.

У Скнилові і Борткові большевики зорганізували станиці стрибків по 25 чоловік.

7.[0]7.[1946 р.] з'їхав з рейок особ[овий] поїзд Львів–Київ біля с. Утішків. Вісім вагонів перевернулося з насипу, вискочивши попередньо з рейок. В катастрофі загинуло ок[оло] 300 людей і приблизно стільки було ранених. Для того, що це був напіввійськовий потяг, між вбитими майже не було цивільних людей. Тут загинули: один генерал, 2 полковники, кільканадцять нижчих рангою старшин і підстаршин¹³⁴.

В цьому районі є ще станиці стрибків в с. Стадня – 30 чол., Зашків – 22, Трудовач ок[оло] 20 стрибків.

В с. Віцинь є підсобне господарство, на якому працює зараз ок[оло] 200 в'язні[в] зі СУЗ. Усі перебувають в лагері, який охороняє ок[оло] 100 больш[евиків] (охорона зменшена з почат[ком] липня [1946 р.] – скоріше було ок[оло] 1000 больш[евиків]). Є тут теж станиця стриб[ків], ок[оло] 20 чол., які охороняють ніччу сп[и]ртзавод. Для охорони ц[ь]ого приходять сюди ще стрибки з с. Кропивна (ок[оло] 15 чол.).

8.[0]7.[1946 р.] ловили больш[евики] людей до вуг[і]л[ьної] шахти Тростянець в с. Обертасова, Казимирівка та Підлипці. Зловили в кожному селі около 10 людей.

В с. Тростянець квартирує гарнізон військ нквд в числі ок[оло] 30 чол.

21.[0]7.[1946 р.] в с. Тростянець зловили больш[евики] одного чоловіка, якого на допитах збили до непритомності, опісля відвезли до лічниці.

24.[0]7.[1946 р.] зганяли больш[евики] людей з с. Обертасів щоб похоронити трупи трьох людей, яких вбила невідома рука. До цієї роботи заставили двох 60-літніх стариків.

В Золочівському районі квартирують гарнізони в с. Залісся – 30 бійців, Риків – 50 бійців (кіннота) та 20 стрибків, Белзець – 22 бійці, Почап[и] – 20 бійців.

Війська нквд, що квартирували по селах, роблять скоки на підставі всип (це вже дуже рідко, бо немає сексотів, які б підглядали та доносили з охотою), та часті засідки по полях,

¹³⁴ За щоденними оперативними зведеннями МГБ внаслідок аварії з рейок зійшов поїзд Київ-Дрогобич, в результаті чого загинуло 12 осіб, а ще 44 було поранено. Разом з тим було пошкоджено 350 метрів дороги.

в середині сіл, на краях лісів – ніччю і на перехрестях ліній в лісах та по важніших дорогах – днем. Засідки зводять в більшості до підслухів, щоб самим точно довідатись де підпільники квартирують, якими дорогами ходять та в яких місцях стрічаються. Помагають адміністраційним чинникам стягати контингент та лапати людей до місцевих вуг[і]л[ьних] шахт і до Донбасу.

Вугільна шахта Козаки – Тростянець:

В цілому є чинних сім шахт (Козаки – три, Тростянець – чотири), в яких працює ок[оло] 1200 робітників. За планом до кінця ц[ь]ого року мають ще построи́ти ще 6 шахт.

Зараз по селах Львівської області та Тернопільської набирають большевики нових робітників до цих шахт, при чому роблять це силою. До роботи народ не хоче йти, бо зарплат[и] не вистарчає навіть на двотижневий прожиток. Висота зарплати не змінилась від поданої в попередньому звіті, при чому її виплату затягають робітникам по 3-4 місяці, а то і зовсім не виплачують (це у випадку більшого прогулу). Останньо на шахті Козаки розбудовано сильну електростанцію, яка дає світло у всіх шахтах внутрі і на поверхні.

Всі шахти зараз видобувають від 200 до 220 тон[н] вугілля на добу, яке зараз транспортують на зал[ізничну] станцію Зарваниця і звідси – на схід. В плані є добувати при кінці року по 500 тон[н] вугілля на добу.

Минулого місяця (на початку липня [1946 р.] знято з роботи начальника вуг[і]л[ьної] шахти Тростянець за це що замало присвячував уваги до розбудови шахти.

18.[0]7.[1946 р.] роз[з]броєно стрибків на вуг[і]л[ьній] шахті Козаки, при чому забрано 9 крісів, гранати та набої.

Козаки: Працює ок[оло] 300 робітників; 14 ос[іб] в заряді.

а) начальники	– 4 чол. з платнею	від 2000 до 2500	карб.	– русккі
б) заступники	– 2 чол. –"–	2000 –"– 2300	–"–	– українці
в) секретарі	– 3 чол. –"–	700	–"–	– русккі
г) завідуючі	– 2 чол. –"–	1500	–"–	– –"–
д) інженери	– 2 чол. –"–	2000	–"–	– –"–

Тростянець: Працює 700 робітників; 17 чол. в заряді.

а) начальники – 5 чол.; б) заступники – 2 ос[іб]; в) завідуючі – 2 ос[іб]; г) секрет[арі] – 2 ос[іб]; д) інженери – 2 ос[іб]. Їхня платня, як у вуг[і]л[ьній] шахті Козаки.

е) механіки	–	2 чол. з платнею	1000 ¹³⁵ карб.
є) бу[х]галтери	–	2 –"– –"–	1300 –"–
ж) статичники	–	2 –"– –"–	600 –"–

Зарплата робітників у випадках стахановщини, при забоях – 400, 600, 700. Звичайні робітники дістають 250-400 карб.

Майже щотижня парт[і]йні чинники роблять на шахтах мітінги, різного рода зібрання. Тут виказують прогульників, які, після відчитання їх перед загалом, мають виправити свій прогул та наказ виконувати роботу 200%.

30.[0]6.[1946 р.] обидві вуг[і]л[ьні] шахти роз'їздив Грушецький з охороною 30 больш[евиків].

м. Золочів:

Крім сталої залоги нквд і нкгб, в місті квартирує ок[оло] 300 нквд-истів-червонопагонників. Усі квартирують при вулиці Легійонів.

На площі «Просвіти» стоїть полк артилерії (андрюші) – 150 до 200 чол. обслуги. Говорять, що має прийти з Яворівщини дивізія війська, яка буде помагати стягати контингент. У зв'язку з цим роблять порядки по всіх казармах міста.

Всі парт[і]йні чинники заняті зараз справою хлібозаготівлі, до чого забрали останньо з кожного уряду по одному працівникові.

Занимаються також набором робітників на різні роботи.

В місті є 3 неповносередні школи та дві десятирічки (одна українська та одна рос[і]йська).

По відомостях з поліклініки стверджено, що в Золочеві є більше людей хворих на венеричні недуги, чим у Львові. В самій золочівській поліклініці 75% усіх хворих творять венерично недужі.

Останньо зі Золочева виїхала комісія «по переселенню поляків» на захід в Польщу. Осталось ще ок[оло] 70 родин поляків, які мають прийняти радянське горожанство.

В Бродах, Золочеві і в с. Купче (р[айо]ну Буськ) є лаг[е]ри військовополонених німців. В Золочеві – ок[оло] 60, в Бродах – до 300, в Купчу – до 70 чол. Між ними ведуть большевики сильну комуністичну пропаганду. Майже щотижня роблять мітінги, а що день або два перечитують газети та журнали, висвітлюючи «добробут» в рад[янській] країні.

Крім цих лагерів є ще в терені (с. Жуличі, Віцинь і Буськ) три лагери робочих в'язнів з Великої України і Галичини. Ці працюють під сторожею на полях колгоспів і радгоспів.

¹³⁵ У тексті: 100.

Надрайон Броди:

22.[0]6.[1946 р.] під час облави на ліс б[іля] с. Ожидів найшли большев[и]ки на постій місцевого СКВ. Тут квартирувало 4-ох стрільців. Заскочені зауважили скоріше большев[и]ків, відкрили по них вогонь, при чому ранили двох большевиків, а самі вицофались в ліс без втрат.

25.[0]6.[1946 р.] стрільці СКВ, підходячи ввечері за харчами до с. Ангелівка, найшли на большев[ицьку] заставу. Коли большевики відкрили по них вогонь, ті залягли та, відстрілюючись, вбили одного большевика. Самі пізніше вицофались без втрат, у зв'язку з цим провели большевики слідуєчого дня на цей відтинок ліса облаву, однак не мали жодних успіхів.

27.[0]6.[1946 р.] зголошений чот[овий] «Степовий»¹³⁶ привів ок[оло] 20 большевиків до криївки в лісі, недалеко с. Ожидів. Біля криївки сиділо 3-х стрільців СКВ. Стрільці, зауваживши підходячих большевиків, відкрили по них вогонь, при чому важко ранили одного большевика, а самі відступили без втрат.

[7].[0]7.[1946 р.] на полях б[іля] с. Кути 6-х большевиків найшло на 4-х стрільців СКВ, які кватирували в житі. Стрільці відкрили по большевиках вогонь, у висліді якого вбили одного з них, а одного важко ранили. Самі відступили. За годину з Олеська приїхало 50 большевиків, які переводили розшуки в селі, однак без вислїду.

15.[0]7.[1946 р.] під час облави на ліс біля с. Кругів найшли большевики на в[і]д[діл] УПА «Сіроманці». Між обома сторонами вив'язався бій. В бою «Сіроманці» вбили 5-х большевиків, при чому втрати[ли] одного вбитого. Після того відступили зі своїм вбитим в ліс.

19.[0]7.[1946 р.] в с. Острівець двох проходячих стрільців місцевого СКВ зустрілись з участковим мвд та двома стрибками на дорозі біля с[іль]ради. Між ними вив'язалася перестрілка, в якій стрільці вбили участкового, опісля роз[з]броїли стрибків й забрали їх зі собою.

23.[0]7.[1946 р.] спецбоївка Коваленка проводила облаву на ліс між с[елами] Підлісся і Ожидів, шукаючи за криївками. Нічого не знайшовши, від'їхали в район. В міжчасі, правдоподібно, ця сама боївка залишила в лісі тр[ь]ох розвідників-большевиків. Попавши в руки українських повстанців, прикидалися спочатку дезертирами з ЧА. Між ними був один сержант погранвійськ мвд та два бійці. Всі – руські.

¹³⁶ «Степовий» – Василь Дубас.

На терені р[айо]ну Олесько гарнізони квартирують в слідуєчих селах: Тур'я – 40 больш[евиків]; Переволочна – 25 б[ольшевиків]; Соколівка – 32, Ожидів – 40, Бужок – 40, Підгірці – 15, Сасів – 15, Колтів – 20, Болож[и]нів – до 130 большевиків. Крім гарнізонів є ще в тому терені станиці стрибків в слідуєчих селах: Переволочна – 20, Тур'я – 50, Сасів – 14, Опаки – 27, Руда Колтівська – 25.

В терені є також частини військ, які вирубують ліс. Ці ходять зі зброєю і квартирують в слідуєчих селах: Черемошня – 18, Підгірці – 20, Грабова – 13, Гавареччина – 17 бійців.

Р[айо]н ЗАБОЛОТЦІ.

1 і 2.[0]7.[1946 р.] проводили большевики основні труси в с. Ясенів, при чому пограбили кількох селян. Тих селян, які ставили опір перед грабунком, сильно побивали (деяких до неприємності).

10.[0]7.[1946 р.] вечером на хуторі Переліски ранили большевики громадянина Вільхового, який вийшов до саду по коня. На крик жінки раненого большевики втекли. В зв'язку з тим на другий день рай[онне] мвд протокувало вище згаданого господаря в р[айо]ні, що, нібито, до него підходили бандити і думаючи на господаря, що це большевик, відкрили по ньому вогонь. Твердили, що господарі мають зв'язок з «бандьорами».

18.[0]7.[1946 р.] на большевицьку заставу в с. Чехи найшло [...] -х повстанців. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка, у висліді якої повстанці вбили голову комсомолу. Згинув один повстанець¹³⁷.

19.[0]7.[1946 р.] в с. Гаї Смоленські о год. 21-шій приїхала автомашинка з невідомими людьми та стала перед могилою. З машини вискочило кількох мужчин та поставили хрест на могилі, що його привезли на машині. Хрест з тризубом на перехрестях та вбраний у вінок. Після цього станули на струнко перед могилою, крикнули тричі «Слава» й від'їхали. Це саме зробили в с. Смільно. Другого дня большевики місцевого гарнізону зняли хрест та побити голову сільради та секретаря, кажучи, що вони знають хто це зробив.

¹³⁷ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 20.07.1946 р. Зі сторони облавників загинув інструктор Заболотцівського райкому комсомолу Василь Мороз, а зі сторони повстанців – інформатор СБ куштового проводу ОУН Олекса Мандич – «Довбуш».

На терені р[айо]ну Заболотці є два гарнізони: один в с. Кадлубиськах, другий в с. Гаї Смоленські. Оба начислюють по 40 бійців. Стрибків в цьому районі немає. Стрибки в Кадлубиськах повнять службу з палками.

Р[айо]н БРОДИ.

1.[0]7.[1946 р.] війська гарнізонів села Ражнів і Тур'я проводили облаву на ліс між цими селами, однак без жодних успіхів. Опісля запалили ліс, який горів через тиждень.

30.[0]6.[1946 р.] большевики з гарнізону Ражнів, ідучи на заставу під ліс попали на засідку українських повстанців, у висліді якої втратили одного вбитого й одного раненого.

[...] ¹³⁸

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 250-251. Копія. Машинопис; Приватний архів Михайла Романюка у Львові. Сканована копія.

№ 40 **ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ** **ОКРУГИ ОУН ЗА ЛИПЕНЬ 1946 РОКУ**

[Не раніше 24 липня 1946 р.]

І н ф о р м а т и в н и й з в і т
з а м і с я ц ь л и п е н ь 1 9 4 6 р .

Надрайон Золочів.

В другій половині липня [1946 р.] бузьке нквд покликало всіх поворотців з Німеччини та питало їх: коли виїхали до Німеччини, де працювали та хто їх визволив. Коли хто з них відповідав, що «визволили» його англійці або американці, того держали кілька днів та в деталях протоколували життєписи. Інших, яких «визволила» ЧА, звільняли першого дня.

Зі всіх сіл до р[айо]ну Красне вибралась квартируючі тут від довшого часу війська нквд. В деяких з них старі гарнізони позаміновано з місця новими і так: гарнізон, що квартирував через один рік і два місяці в с. Гологори, вибрався до Львова, а на його місце прибув гарнізон в числі 40 бійців з Дунаєва. В с. Вільшаниця замінено також гарнізон. Це сталось в днях від 13.[0]7.[1946 р.] до 16.[0]7.[1946 р.].

¹³⁸ Документ без закінчення.

В с. Куткір квартирує 25 большевиків – як охорона зал[ізничної] станції і ок[оло] 60 большевиків в підсобному хазяйстві.

В с. Сторонибаби, як охорона г[у]ральні, квартирує 25 большевиків.

В с. Ферліївці [квартирує] гарнізон до 30 большевиків.

У Скнилові і Борткові зорганізували большевики станиці стрибків по 25 чол.

7.[0]7.[19]46 р. з'їхав з рейок ос[обовий] поїзд Львів–Київ б[іля] с. Утішків. 8 вагонів вискочило з торів та перевернулося з насипу. В катастрофі згинуло ок[оло] 300 людей і приблизно [с]тільки було ранених. Для того, що це був напіввійськовий поїзд, між вбитими майже не було цивільних людей. Тут загинули: 1 генерал, 2 полковники, кільканадцять ни[жч]их рангою старшин і підстаршин.

В цьому районі є ще станиці стрибків в с[елах] Стадня – 30 чол., Зашків – 22 та Трудовач – ок[оло] 20 стрибків.

В с. Віцинь є підсобне господарство, на якому працює зараз ок[оло] 200 в'язні[в] зі СУЗ. Усі перебувають в лагрі, який охороняє ок[оло] 100 больш[евиків] (охорона зменшена з поч[атком] липня [1946 р.] – скоріше було ок[оло] 1000 больш[евиків]). Є тут теж станиця стрибків, ок[оло] 20 чол. які охороняють ніччу сп[и]ртзавод. Для охорони цього приходять сюди ще стрибки зі с. Кропивна (ок[оло] 15 чол.).

8.[0]7.[1946 р.] ловили большевики людей до вуг[і]л[ьної] шахти Тростянець в с[елах] Обертасова, Казимирівка та Підлипці. Зловили в кожному селі ок[оло] 10 людей.

В с. Тростянець квартирує гарнізон військ нквд в числі ок[оло] 30 чол.

21.[0]7.[1946 р.] в с. Тростянець зловили большевики одного чоловіка, якого на допитах збили до непритомності, опісля відвезли до шпиталю.

24.[0]7.[1946 р.] зганяли большевики людей з с. Обертасів, щоб похоронити трупи 3-ох людей, яких вбила невідома рука. До цієї роботи заставили двох 60-літніх стариків.

В Золочівському районі квартирують гарнізони в с[елах] Залісся – 30 бійців, Риків – 50 бійців (кіннота) та 20 стрибків, Белзець – 22 бійці, Почап[и] – 20 бійців.

Війська нквд, що квартирують зараз по селах, роблять скоки на підставі всип (це вже дуже рідко, бо немає сексотів, які б підглядали та доносили з охотою), та часті засідки по полях, в середині сіл, на краях лісів – ніччу і на перехрестях ліній в лісах та по важніших дорогах – днем. Засідки зводять в більшості до під-

слухів, щоб самим точно довідатись де підпільники квартирують, якими дорогами ходять та в яких місцях стрічаються. Помагають адміністраційним чинникам стягати контингент та лапати людей на каторжні роботи до місцевих вуг[і]л[ьних] шахт і до Донбасу.

Вугільна шахта Козаки – Тростянець:

В цілому є чинних 7 шахт (Козаки – 3, Тростянець – 4), в яких працює ок[оло] 1200 робітників. За планом до кінця цього року мають ще построи 6 шахт.

Зараз по селах Львівської області та Тернопільської набирають большевики нових робітників до цих шахт, при чому роблять це силою. До роботи народ не хоче йти, бо зарплат[и] не вистарчає навіть на двотижневий прожиток. Висота зарплати не змінилась від поданої в попередньому звіті, при чому її виплату затягають робітникам по 3-4 місяці, а то й зовсім не виплачують (це у випадку більшого прогулу).

Останньо на шахті Козаки розбудовано сильну електростанцію, яка дає світло у всіх шахтах внутрі і на поверхні.

Всі шахти зараз видобувають від 200 до 220 тон[н] вугілля на добу, яке зараз транспортують на зал[ізничну] станцію Зарваниця і звідси на схід. В плані є добувати при кінці року по 500 тон[н] вугілля на добу.

Минулого місяця (на початку липня [1946 р.] знято з роботи начальника вуг[і]л[ьної] шахти Тростянець, за це, що замало присвячував уваги до розбудови шахти.

18.[0]7.[1946 р.] роз[з]броєно стрибків на вуг[і]л[ьній] шахті Козаки, при чому забрано 9 крісів, гранати та набої.

Козаки: Працює ок[оло] 300 робітників; 14 ос[іб] в заряді.

а) начальники	– 4 чол. з платнею	від 2000 до 2500	карб.	– рускi
б) заступники	– 2 чол. –"–	2000 –"– 2300	–"–	– українці
в) секретарі	– 3 чол. –"–	700	–"–	– рускi
г) завідуючі	– 2 чол. –"–	1500	–"–	– –"–
д) інженери	– 2 чол. –"–	2000	–"–	– –"–

Тростянець: Працює 700 робітників; 17 чол. в заряді.

а) начальники – 5 чол.; б) заступники – 2 ос[іб]; в) завідуючі – 2 ос[іб]; г) секретарі – 2 ос[іб]; д) інженери – 2 ос[іб]. Їхня платня як у вуг[і]л[ьній] шахті Козаки.

е) механіки – 2 чол. з платнею 1000¹³⁹карб.

¹³⁹ У тексті: 100.

є) бу[х]галтери	–	2 –"	–"	1300	–"
ж) статичники	–	2 –"	–"	600	–"

Зарплата робітників у випадках стахановщини, при забоях – 400, 600, 700 карб. Звичайні робітники дістають 250-400 карб.

Майже щотижня партійні чинники роблять на шахтах мітинги, різного рода зібрання. Тут виказують прогульників, які після відчитання їх перед загалом мають виправити свій прогул та наказ виконувати роботу 200%.

30.[0]6.[1946 р.] обидві вуг[і]л[ьні] шахти роз'їздив Грушецький з охороною 30 больш[евиків].

м. Золочів:

Крім сталої залози нквд і нкгб, в місті квартирує ок[оло] 300 нквд-истів-червонопагонників. Усі квартирують при вул[иці] Легійонів.

На площі «Просвіти» стоїть полк артилерії (андрюші) – 150 до 200 чол. обслуги. Говорять, що має прийти з Яворівщини дивізія війська, яка буде помагати стягати контингент. У зв'язку з цим роблять порядки по всіх казармах міста.

Всі партійні чинники заняті зараз справою хлібозаготівлі, до чого забрали останньо з кожного уряду по одному працівникові.

Занимаються також набором робітників на різні роботи.

В місті є 3 неповносередні школи та дві десятирічки (одна українська та одна російська).

По відомостях з поліклініки стверджено, що в Золочеві є більше люд[ей], хворих на венеричні недуги, чим у Львові. В самій золочівській поліклініці 75% усіх хворих творять венерично-недужі.

Останньо зі Золочева виїхала комісія «по переселенні поляків» на захід в Польщу. Осталось ще ок[оло] 70 родин поляків, які мають прийняти радянське горожанство.

В Бродах, Золочеві і в с. Купче (р[айо]ну Буськ) є лагри військовополонених німців. В Золочеві ок[оло] 60, Бродах до 300, в Купчу – до 70 чол. Між ними ведуть большевики сильну комуністичну пропаганду. Майже щотижня роблять мітинги, а що день або два дні перечитують газети та журнали, висвітлюючи «добробут» в рад[янській] країні.

Крім цих лагерів є ще в терені (с. Жуличі, Віцинь і Буськ) три лагри робочих в'язнів з Великої України і Галичини. Ці працюють під сторожею на полях колгоспів і радгоспів.

Надрайон Броди.

22.[0]6.[1946 р.] під час облави на ліс б[іля] с. Ожидів найшли большевики на постій місцевого СКВ. Тут квартирувало 4-ох стрільців. Заскочені, зауваживши скоріше большевиків, відкрили по них вогонь, при чому ранили двох большевиків, а самі вицофались в ліс без втрат.

25.[0]6.[1946 р.] стрільці СКВ, підходячи вечором за харчами до с. Ангелівка, найшли на большев[ицьку] заставу. Коли большевики відкрили по них вогонь, ті залягли, та відстрілюючись, вбили одного большевика. Самі пізніше вицофались без втра[т]. У зв'язку з цим провели большевики слідуючого дня на цей відтинок ліса облаву, однак не мали жадних успіхів.

27.[0]6.[1946 р.] зголошений чот[овий] УПА «Степовий»¹⁴⁰ привів ок[оло] 20 большевиків до криївки в лісі недалеко с. Ожидів. Біля криївки сиділо 3-ох стрільців СКВ. Стрільці, зауваживши підходячих большевиків, відкрили по них вогонь, при чому тяжко ранили одного з них, самі відступили без втрат.

7.[0]7.[1946 р.] на полях б[іля] с. Кути 6-х большевиків найшло на 4-ох стрільців з СКВ, які квартирували в житі. Стрільці відкрили по большевиках вогонь, при чому вбили одного з них та одного ранили. Самі відступили. За годину приїхало з Олеська ок[оло] 50 большевиків і перевели в селі розшуки, але нікого не знайшли.

15.[0]7.[1946 р.] під час облави на ліс б[іля] с. Кругів найшли большевики на в[і]д[діл] УПА «Сіроманців». Між обома сторонами вив'язався бій, в якому «Сіроманці» вбили 5-ох большевиків, при чому втратили одного стрільця. Після цього вицофались зі своїм вбитим в ліс.

19.[0]7.[1946 р.] в с. Острівець двох проходячих стрільців місцевого СКВ зустрілись з участковим мвд та двома «стрибками» на дорозі біля місцевої сільради. Між ними вив'язалась перестрілка, в якій стрільці вбили участкового, після чого роз[з]броїли та забрали зі собою тих двох стрибків.

23.[0]7.[1946 р.] спецбоївка Коваленка проводила облаву на ліс між селами Підлисса і Ожидів, шукаючи там за криївками. Нічого не знайшовши, від'їхала в район. В міжчасі, правдоподібно, ця сама боївка залишила в лісі, як розвідників 3-ох большевиків. Попавши в руки українських повстанців, прикидалися з початку дезертирами з ЧА. Між ними був один сержант пограничного війська МВД та два бійці – всі русскі.

¹⁴⁰ «Степовий» – Василь Дубас.

На терені р[айо]ну Олесько квартирують гарнізони в слідуєчих селах: Тур'я – 40 больш[евиків], Переволочна – 25 больш[евиків], Соколівка – 32, Ожидів – 40, Бужок – 40, Підгірці – 15, Сасів – 15, Колтів – 20 та Болож[и]нів – до 130 больш[евиків]. Крім гарнізонів на цьому терені є ще станиці стрибків в слідуєчих селах: Переволочна – 20, Тур'я – 50, Сасів – 14, Опаки – 27, Руда Кол[т]івська – 25.

В терені є також частини військ, які вирубують ліс. Ці ходять зі зброєю і квартирують по с[елах]: Черемошня – 18, Підгірці – 20, Грабова – 13, Гавареччина – 17 бійців.

Район Заболотці.

1 і 2.[0]7.[1946 р.] проводили большевики основні труси в с. Ясенів, при чому ограбили кількох селян. Тих селян, які ставили опір перед грабунком, сильно побивали (деяких до неприємності).

10.[0]7.[1946 р.] вечером на хуторі Переліски ранили большевики громад[янина] Вільхового Василя, який вийшов до саду по коня. На крик жінки раненого большевики втікли. В зв'язку з цим на другий день рай[онне] МВД покликало вище згаданих господарів до району та протоколувало їх під тим кутом, що нібито до них підходили бандити та, думаючи на господаря, що це большевик, відкрили по ньому вогонь. Казали, одже, що господарі мають зв'язок з «бандьорами».

18.[0]7.[1946 р.] на большевицьку заставу в с. Чехи найшло тр[ь]ох українських повстанців. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка, у висліді якої повстанці вбили голову комсомолу. В бою зі сторони повстанців впав один стрілець¹⁴¹.

19.[0]7.[1946 р.] в с. Гаї Смоленські о год. 21 приїхала автомашина з невідомими людьми та стала біля могили. З машини вискочило кількох мужчин та поставили хреста на могилі, що його привезли зі собою на машині (хрест з тризубом на перехресті та вбраний у вінок). Після цього всі станули перед могилою на струнко, крикнули тричі «Слава!» і від'їхали. Це саме зробил[и] в селі Смільно. Другого дня большевики місцевого гарнізону зняли хрест та побили голов і секретарів сільрад, кажучи, що вони знають хто це зробив.

¹⁴¹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 20.07.1946 р. Зі сторони обланників загинув інструктор Заболотцівського райкому комсомолу Василь Мороз, а зі сторони повстанців – інформатор СБ кущового проводу ОУН Олекса Мандич – «Довбуш».

На терені р[айо]ну Заболотці є два гарнізони (один – в с. Кадлубиська, другий – в с. Гаї Смоленські), оба начисляють по 40 бійців. Стрибків в цьому районі немає (стрибки в с. Кадлубиська повнять службу з палками).

Район Броди.

1.[0]7.[1946 р.] війська гарнізонів с[іл] Ражнів і Тур'я проводили облаву на ліс між цими селами без жадних успіхів, після чого запалили ліс, яки[й] горів цілий тиждень.

30.[0]6.[1946 р.] большевики (гарнізону з Ражн[е]ва), ідучи на заставу під ліс, найшли на засідку українських повстанців, в висліді якої втратили одного вбитого і одного раненого.

Район Підкамінь.

На терені цього району квартирують гарнізони в с[елах] Салашка – 25 больш[евиків], Суховоля – 45, Черниця – 25, Вербівчик – 30, Нем'яч – 30, Накваша – 30. Крім цих є в терені ще дві станиці стрибків, а саме в с. Кутищі – 15 чол. і с. Паликорови – від 30 до 35 чол.

9.[0]7.[1946 р.] під час облави на ліс б[іля] с. Тетильківці найшли большевики на постій двох стрільців місцевого СКВ, що тут квартирували. Одному зі заскочених вдалось втекти, другого большевики вбили. Останній ще відстрілювався, причому ранив двох большевиків.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 41
ЗВІТ ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВІДУ
ОУН ЗА ЖОВТЕНЬ 1946 РОКУ

Листопад 1946 р.

З в і т.
за місяць жовтень 1946 р.

ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРЕНУ.
ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

1.Адміністрація.

Район Олесько:

Райвиконком –	голова Штурмак, укр[аїнець], партійний, родом зі с. Чишки.
	заступ[ник] Габа Мирон, укр[аїнець], партійний, зі с. Юськовичі.
	Кухаренко, укр[аїнець] (сх[ідняк]), перший секретар райпарткому.
	Тимошенко, укр[аїнець] (сх[ідняк]), партійний, другий секретар райпарткому.
Члени –	Мелешко, Носков та Фещур Іван.
Нквд – нкгб –	нач[альник] нквд лейтенант Новіков.
	нач[альник] тюрми капітан Рябов.
	нач[альник] нкгб лейтенант Глушко.

Участкові: лейт[енант] Сухович, лейт[енант] Кушірин, лейт[енант] Уліянов к[оманди]р спецбоївки 17 бійців, лейт[енант] Коваленко к[оманди]р спецбоївки 13 бійців.

Крім того в районі квартирує ок[оло] 40 бійців нквд.

Гарнізони –	Тур'я	– 40 больш[евиків]
	Соколівка	– 30 больш[евиків]
	Ожидів	– 45 "
	Сасів	– 45 "
	Переволочна	– 35 больш[евиків]
	Боложинів	– 30 "
	Білий Камінь	– 35 "
	Кругів	– 35 "
Стрибки –	Тур'я	– 18 стриб[ків]
	Опаки	– 25 "
	Сасів	– 12 стриб[ків]
	Кругів	– 21 "

Цього місяця гарнізони НКВД разом з військом, що прибуло на ста[н]цію Ожидів 18.X.[19]46 р. провели генеральні облави майже в цілому районі: по селах, лісах та полях. Облаву проводили приблизно в цей спосіб: занимали одну частину терену, ніччю обступали ліс і села, а днем проводили основні ревізії та розшуки за криївками. По селах зі stodіл викидали снопи та розкопували землю, в хатах валили печі, зривали підлоги, в мурованих стайнях розкидали стіни. В поодиноких місцях проводили такі облави під-ряд кілька днів. Під час облав людей до бльокованих сіл пускали, зі сіл не випускали нікого. Деякі більші села ділили на райони та поводились в них подібно, як в поодиноких селах (людям сусідніх районів не вільно було зі собою під час облави порозуміватися та переходити з району в район).

Г о с п о д а р к а – В даному терені є 27 кооператив. В управу поодиноких кооператив входять: голова – зарплата 217 крб., бухгалтер – зарплата 217 крб., заготовщик – 135 крб., крамар – 75 крб. від 1000 крб. торгу. До кооператив рідко привозять нафту, сіль, цукор та інші товари ширвжитку, які за виїмком деяких (яких майже не купують селяни) вимінюють на сільсько-господарські продукти.

В районі є чинні млини у слідуючих селах: Тур'я, Бужок, Білий Камінь, Сасів (два млини), Верхобуж, Колтів. В кожному є заві-дуючий млина, секретар та двох мельників. Працюють на зміну по 12 год. За переміл беруть мірку 16 кг від 100 кг перемелюваного.

У вище названому районі та районах Підкамінь, Заболотців, Броди є 4 рай[онні] молочарні. Містяться в селах: Ожидів, Чехи, Підкамінь і Броди. Управа: завідуючий – зарплата 400 крб., головний бухгалтер – 500 крб., інші бухгалтери – 300 крб., інспектор заготівлі – 300 крб., амбуляторка – 150 крб., робітники від 70-80 крб. Кожний працівник дістає ще в місяць 30 дкг масла, 3 кг цукру та 9 кг муки, що одержує по державній ціні.

На монастирських землях с. Підгорець створено т[ак] зв[ане] «підсобне господарство». Воно підлягає військовій частині м. Золоч[е]ва. Тут годують рогату худобу та свині, зрабовані в селян вивезених на Сибір. Управляти землею заставляють міс-цевих селян. Кожний селянин мусить відробити тижнево два дні панщини на полях вищезгаданого господарства.

Подібне підсобне господарство є в с. Колтів на землях бувшого фільварку. Його охороняє 16 большевиків.

Таке ж «господарство» є в Підкамені. В управу всіх «господарств» входять тільки самі большевики.

На терені вищезгадуваних районів є три зал[ізничні] станції. Урядницький персонал по більшій часті русскі. Зарплата: нач[альника] станції – 600 крб., дижурний руху – 450 крб., касієри по 400 крб., стрілочники – 275 крб., ляборанти – 150 крб., кваліфіковані робітники від 500-700 крб., чорноробочі від 200-400 крб. в місяць. Норма чорноробочих – підбити 15 м. швелів камінням.

В с. Підгірці кватерує 16 узброєних лісорубів. В селі Хватів¹⁴² є 60 большевиків телефоністів, які будують телефонну лінію Київ–Львів.

В с. Ясенів та м. Броди построїли большевики нафтобази.

З брідського летовища вивезено в невідомому напрямку всі бомби, якими воно було раніше, тому кілька місяців, вповні заладоване.

Дані районів Золочів, Красне, Бус[ь]к, Глиняни подавано у звітах з попередніх місяців.

Контингент – Щоб належно привитати свято Жовтневої Революції, большевики наложили на людей третій з ряду контингент, який називають «добровільною здачею зерна понад план». Стягають його в цей сам спосіб як й перший контингент (притулюючи штик до плечей селянина). Здирають скільки вдасться.

Промисл – На цьому секторі не зайшло більших змін, тільки на вуг[ільній] шахті Ясенів замінено частину робітників-галичан людьми зі Сходу, щоб дістати більшу продуктивність праці.

Розбудову нових шахт тут же закинено, задовольнившись поки що тільки відкриттям нових покладів вугілля.

Ворожі акції.

З 3.Х.[19]46 р. по 6.Х.[19]46 [р.] 10 большевиків проводили основні труси на хуторі Стриганець, шукаючи за «Підковою»¹⁴³ і «Карим»¹⁴⁴. Це проводили днями. Кожного дня вечером відходили буцімто в район, одначе це робили тільки для замилення очей. Зараз, як тільки смеркалось, повертали в село, де, вилізши на стрих, підглядали чи хто не заходить до хат на вечерю. Господарям, що завважили їх на своїх стрихах, грозили вивозом на Сибір, якщо б ці поважились комусь сказати про їхнє перебування.

¹⁴² У тексті: *Хвастів*.

¹⁴³ «Підкова» – Олекса Сітка, керівник кущового проводу ОУН.

¹⁴⁴ «Карий» – Ілько Бакум, стрілець місцевої кущової боївки.

3.Х.[19]46 р. на хуторі Бортники появилася п'ятка озброєних, в цивільних убраннях у вишиваних сорочках людей, які пошукували за кимсь з повстанців, говорячи селянам, що вони недавно прийшли з Карпат та що потрібно їм харчів. Конечність зустрічі з повстанцями мотивували ще тим, що в них ще є ранений, якого треба забезпечити. Селяни зразу зорієнтувавшись з ким мають до діла, – відсилали вищезгаданих ревних «повстанців» в район, мовляв «власне там є багато таких хлопців». Цю провокативну п'ятку можна було стрінати того дня по всіх хуторах, прилягаючих до цього самого ліса, що Бортники. Згадані волоцюги – це одна частина диверсійної большевицької банди, яка в числі приблизно 20 осіб появилася була недавно в цих лісах. Ними послуговувався також район в селах Гаї Смоленські, Глушин і Казьм[і]рі.

7.Х.[19]46 р. в с. Казьмірі появилася група вищезгаданих диверсантів на чолі з обласним прокурором та підступом старалась розвідати де перебувають і до кого заходять повстанці. Не діставши задовільної відповіді у селян, давали гроші за будь-які відомості. Одначе і тут успіхів не мали. Опісля від'їхали до гарнізону в с. Гаї Смол[енські].

7 і 8.Х.[19]46 р. група большевиків в числі ок[оло] 400 чоловік перевела основні розшуки в с. Голосковичі. Викидали снопи та сіно зі stodіл, розбирали стіни, на всипаних місцях розбивали печі, зривали підлоги. Не найшовши нічого арештували три дівчини, які крилися від больш[евиків] а саме: Остапчук Катерину, Підгірняк Стефу і Надорожняк Марійку. Арештованих відвезли в район. Населення говорить, що в тій облаві брав участь головнокомандуючий Колпак (старий віком, з бородою, держав біля себе постійно більшу охорону).

9.Х.[19]46 р. ті самі большевики робили аналогічну облаву в с. Казьм[і]рі, де арештували Римар Александру, яку відвезли до Львова. По кількох днях допиту Александра повернула до села та привезла зі собою два листи від обл[асного] прокурора, один до своєї братової Римар Олени, другий до брата-повстанця.

11 і 12.Х.[19]46 р. ці самі большевики робили облаву в с. Пониковиці. Арештували на хуторі Бортники гром[адянку] Лабінську Еву, закидаючи її зв'язок з повстанцями.

18.Х.[19]46 р. большевики робили облаву на ліс між с[елами] Гаї Смоленські, Броди і Смільно. Нічю обставили заставами ліс, а ранком почали ходити розстрільною по секціях. Тут перший раз жито псів, які занюхали трьох повстанців, що скрилися перед

більшовиками в густих корчах. Повстанці «Дунай»¹⁴⁵, «Кривоніс»¹⁴⁶ та «Вільховий»¹⁴⁷ вбили в нерівному бою вісім більшовиків, а, побачивши себе в безвихідному положенні, порвали на собі убрання, чоботи та ремені з окликами «Слава Україні!» і «Хай живе Провідник Бандера!», кинулися на більшовиків та всі погинули. Після цього переняли більшовики в цьому лісі робітника Шундик Івана, літ 18 зі с. Глушин, який ішов до роботи в поблизький тартак та в варварський спосіб його замордували. Не помогли йому документи ані кількох свідків, на яких Шундик покликався.

З 21 по 25.Х.[19]46 р. ця сама група більшовиків (ок[оло] 400) перевела облаву в с. Дуб'я та на хуторах Гаї Дубинські, Видюки та Сади. Переходили розстрільною Дубинський ліс, де, мабуть, внаслідок провокації віднайшли криївку, в якій крився др[уг] «Недоля»¹⁴⁸ та його стрільці. В бою впало 8 більшовиків. З нашої сторони впало п'ятьох повстанців. Тіла вбитих були поколені багнетами, змасакровані, повиколювані очі, повідрізувані носи і вуха.

1.Х.[19]46 р. в с. Теребежі більшовики арештували дві жінки Турчиняк Дорку і Лінювську Марію, закидаючи їм зв'язок з «бандеровцями». Арештованих перші три дні держали в темниці.

6.Х.[19]46 р. в с. Загірці більшовики арештували гром[адян] Любецького Михайла і Жмуру Володимира, закидаючи їм зв'язок з повстанцями.

15.Х.[19]46 р. зі с. Теребежі покликано на нкгб 15 осіб в справі контингенту, одначе про контингент покликаних зовсім нічого не питали. Розпитували їх про наші рухи в селі.

17.Х.[19]46 р. в с. Циків на всипу вбили більшовики д[руга] «Юрка»¹⁴⁹. Господарку, на якій була криївка ограбили, а господиню арештували. Другого дня зголосився в район господар – чоловік цієї жінки, якого після допитів разом зі жінкою пустили домі[в].

17.Х.[19]46 р. в с. Підгірці більшовики ограбили чотирьох господарів.

19.Х.[19]46 р. група більшовиків в числі ок[оло] 30 чолов[ік] ходила розстрільною по полях біля с. Хватів¹⁵⁰. Тут найшли кілька порожніх криївок, які порозбивали гранатами.

¹⁴⁵ «Дунай» – Олексій Матвійчук.

¹⁴⁶ «Кривоніс» – Михайло Корольчук.

¹⁴⁷ «Вільховий» – Степан Піліч.

¹⁴⁸ «Недоля» – особа не встановлена, референт СБ Бродівського надрайонного проводу ОУН.

¹⁴⁹ «Юрко» – особа не встановлена.

¹⁵⁰ У тексті: *Хвастів*.

19.X.[19]46 р. в лісі між с[елами] Волуйки і Теребежі знайшли большевики одну криївку з амуніцією, яку забрали в район, а криївку вимінували.

21.X.[19]46 р. ок[оло] 500 большевиків провело облаву на ліс між с[елами] ГутаОдеська, Циків, Теребежі, Волуйки і Гавареччина. Після цього перевели ґрунтовні розшуки в с. Гавареччина, при чому найшли дві порожні криївки. Господарів, в яких найдено ці криївки, Бабінського Петра і Літвінівського Миколу, большевики арештували та відвезли в район.

21.X.[19]46 р. ок[оло] 300 большевиків робило облаву на ліс між с[елами] Ожидів, Закомар'я і Ангелівка.

15.X.[19]46 р. в с. Підлисся на большевицьку заставу найшло двох стрільців СКВ «Часник»¹⁵¹ та «Холодний»¹⁵², внаслідок стрілянини згинув стр[ілець] «Часник», а «Холодному» вдалося втекти. Під час перестрілки вбито також одного большевика, а тр[ь]ох ранено.

18.X.[19]46 р. під час облави в с. Ожидів і Підлисся, яка тривала через три дні, большевики найшли три порожні криївки та арештували гром[адян] Москву Еву, Москву Катерину, Борща Гната (зі с. Ожидів) та Навроцьку Катерину, Андрушків Василя, Сасун Марію, Кульбиду Степана, Стефанів Василя, Чучмана, Ковалю, Дзьобу Федорія і Андрушків Гаврила. Всіх арештовано під закидом зв'язку з «бандеровцями».

1.X.[19]46 р. під час облави на ліс між с[елами] Боложинів та Баймаки найшли большевики на табір місцевого куща. Між обома сторонами вив'язалася перестрілка, під час якої повстанці ранили двох большевиків, а самі відступили без втрат. В облаві брало участь ок[оло] 500 большевиків.

8.X.[19]46 р. ця сама група большевиків проводила розшуки в лісі між с[елами] Брахівка і Рижани. Слід згадати, що на вищезгадані села і ліс роблять большевики облаву що кілька днів.

8.X.[19]46 р. в с. Соколівка арештували большевики під закидом зв'язку з «бандерівцями» гром[адян] Почапського Луку, Дендюка Петра, Сірого Михайла, Гнота Петра і Кузик Катерину. В цьому селі большевики носили окуляри зі забитого «Бескида»¹⁵³. Показали їх батькові «Бескида», якого також питали де син перебуває.

¹⁵¹ «Часник» – Федір Москва, стрілець місцевої кущової боївки.

¹⁵² «Холодний» – Григорій Подолянка, стрілець місцевої кущової боївки.

¹⁵³ «Бескид» – Кирило Якимець, організаційний референт Золочівського окружного проводу ОУН.

2.Х.[19]46 р. в с. Вороняки тр[ь]ох голодуючих зі СУЗ в цілях грабунку вдусили одну жінку, в якої забрали кількасот карбованців та дещо з хатнього майна. Душогубство dokonano днем. Винні втекли.

3.Х.[19]46 р. большевики засудили гром[адянку] Проскурку Ольгу на 6 літ каторжних робіт за нездачу контингенту. Господарку засудженої ограбили, залишаючи без захисту троє малолітніх дітей.

9.Х.[19]46 р. 7-ох большевиків тростянецького гарнізону проводили труси в крайніх хатах с. Обертасова. На хуторі Баняки на одній господарці попали на двох стрільців з місцевого куща. Між обома сторонами вив'язалася перестрілка. Большевики запалили стайню, в якій повстанці погоріли. Господарів арештували¹⁵⁴.

10.Х.[19]46 р. до с. З[о]зулі прийшла провокативна група большевиків в числі 10 чол. з наміром пов'язатися з місцевими підпільниками. Щоб дійти до цілі, закватирували в гром[адянки] Городиловської Олени та через її дочку старалися зв'язатися з повстанцями. Дівчині передали листа до місцевого Дзюнека такого змісту:

«С[лава] У[країні]. Др[уже] В. Прошу обов'язково 11.Х.[1946 р.] 10 год стар[ий] час прийти до Олени я маю з Вами полагодити дуже важні справи. За неявність будете строго відповідати. Здоровлю щиро! Г.».

Другого дня вечером казали обов'язково принести відповідь. Відходячи в ліс, де мали заждати на відповідь, продали в хаті бльочок БФ на 200 крб. (з тризубом). Ідучи вечером по відповідь, найшли ніби на засідку, а, довідавшись, що Іванка нічого не полагодила, арештували її за добре відношення до повстанців. В дальші дні водили скатовану Іванку по селі та намагалися дістати від неї потвердження на всякі закиди поодиноким громадянам. Під час спротиву, або заперечень з її сторони на очах людей копали ногами та били палицями до омління. Після таких експериментів забрали арештовану до району.

15.Х.[19]46 р. в цьому ж селі арештували большевики гром[адянку] Москаль Ярославу. Арештували її за чоловіка, якого німці зловили та віддали до СС Дивізії Г[аличина]. Арештовану страшно тортували, питаючи за чоловіком: розбирали до нага, клали на крісло до гори лицем, трьох большевиків присідали [на]

¹⁵⁴ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 10.10.1946 р. У той день загинули кущовий провідник «Вороний» (особа не встановлена) та його бойовик Петро Кусий – «Малий».

груди, ноги і живіт, а четвертий рвав волосся та лив безперестанно до уст воду, яка виливалася носом і устами. Після того відвезли скатовану до Львова.

Подібних провокативних підступів, як в Городиловській Олени, робили більшовики в селі Зарваниця, Вороняки, Хвильчи[ц]і, Шпиколоси і Городилів, одначе не мали ж[о]дних успіхів.

17.X.[19]46 р. в с. Монастирок на городі в Карабіна Івана найшли більшовики поржавілу диску від автомата. За те арештували сина господаря Зенка, якого почали допитувати де є автомат. Хлопчина, зовсім нічого невинуватий, перестрашений, почав утікати. По ньому більшовики відкрили вогонь та вбили на віддалі 150 м. Між больш[евиками] був участковий вуг[ільної] шахти Козаки. Диску найшли випадково, переходячи городом, а господаря чіпалися на це, щоб дістати самогони. Після випадку ходили по селі за самогонкою.

11-13.X.[19]46 р. виїхали гарнізони зі сіл: Белзець, Почапи та Тростянець.

19.X.[19]46 р. на зал[ізничній] станції Золочів відбулася бійка між нквд-истами та голодуючими зі СУЗ. Нквд-исти намагалися відібрати від голодуючих випрошене збіжжя, за що платили державні ціни. Подібний експеримент вдався їм перевести попереднього дня. Цього дня голодуючі закидали нквд-истів камінням так, що ті мусіли втікати далеко в місто.

15.X.[19]46 р. в с. Тростянець арештували більшовики чотирьох селян, які під час нім[ецької] окупації належали до громадської ради та були мужами довір'я. Арештованих відвезли до Львова.

22.X.[19]46 р. до с. Тростянець вернуло зі Сибіру тр[ь]ох му[жч]ин. Гов[о]рять, що втекли з лягру, який розбили голодні засланці.

27.X.[19]46 р. населенню, яке бере на картки хліб, зменшено пайок на 50%.

1.X.[19]46 р. до с. Скварява повернуло зі Сибіру три дівчини.

9.X.[19]46 р. в с. Скваряви Луг під час трусів більшовики арештували три дівчини, які забрали до району. Між арештованими було дві дівчини зі сусіднього села (Белзець).

Від 16 до 19.X.[19]46 р. ок[оло] 500 більшовиків проводило облаву з основними трусами в с. Скварява. Під час облави приарештували ок[оло] 30 осіб, з чого по перевірці документів і коротких допитах, 20 звільнено. Решта забрали в район. Через цілий час тримали довкруги села застави. До села людей впус-

кали. Не випускали нікого. Під час трусів викидали все зі stodіл, валяли печі, зривали підлоги і т. п.

Усім працівникам м. Золоч[е]ва, які мають хоч би найменший кусок землі (город), забрали большевики харчеві картки.

В'язням золочівської тюрми приймають що другий день передачу. Свого харчу в'язням не дають, крім перев[а]реної води.

На вуг[ільній] шахті Козаки засудили большевики 13 робітників на різні строки позбавлення волі і примусові роботи за прогул.

Від 1 до 8.X.[19]46 р. большевики гарнізону Фирлеївка стояли на заставах в с. Русилів. Нічю під маркою укр[аїнських] повстанців намагалися вдертися на зв'язок, або хоча спровокувати селян, щоб їм, як повстанцям, дати їсти. Не добившись жодних успіхів, відійшли на місце квартирування.

4.X.[19]46 р. в с. Вільшаниця большевики арештували дві жінки (матері підпільників).

13.X.[19]46 р. до 16.X.[19]46 р. ок[оло] 500 большевиків провело облаву з основними трусами (подібно як в с. Скваряв[а] і Бортків). На облаву приїхали нічю невідомо з якого напрямку. Від'їхали в різні сторони. Облава не дала їм жодного результату.

13.X.[19]46 р. в с. Русилів большевики арештували геєвого, правдоподібно за крадіж державного майна.

13.X.[19]46 р. в с. Куткір большевики арештували двох му[жч]ин, закидаючи їм співпрацю з «бандерівцями».

15.X.[19]46 р. в районі Красне большевики арештували за злочинство бувшого голову райвиконкому Осіку. Арештованого відвезли до Львова.

З львівської тюрми большевики звільнили двох стрибків-терористів зі с. Трудовач «Юра» і «Лісничого», щоб ці окупили свої прогули трупами кількох повстанців. За звільненням вищезазваних старалися найбільше (як твердять звільнені) нквд-ист Варака та секретар партії Землянов.

Групи озброєних большевиків нападають на поодинокі господарства та людей в цілях грабунку. Напади проводять ночами в багатьох випадках впрост, як большевики, а також під маркою укр[аїнських] повстанців.

Останньо большевики наложив новий збіжевий контингент на населення. Кажуть, що збирають його на відбудову Львова.

21.IX.[19]46 р. в с. Купче на забаві нквд-ист Бабіч ранив одного хлопця зі с. Острів за це, що хлопець співав революційні пісні (у п'яному стані). Залога погранвійська, яка квартирувала в селі, арештувала обох п'яних та відвезла в район.

7.X.[19]46 р. зі с. Ракобовти¹⁵⁵ большевики арештували гром[адянина] Ковалика Якіма, закидаючи йому зв'язок з «бандеровцями».

8.X.[19]46 р. в с. Яблонівка під час облави большевики арештували гром[адян] Падляка, Башинську Катерину і Хуцищин Григора, закидаючи їм зв'язок з повстанцями.

8.X.[19]46 р. в с. Грабова большевики арештували 4 особи, які втекли зі Сибіру. Двоє по тр[ь]ох днях звільнено, а двох (колись куркулі) держать даліше.

8.X.[19]46 р. знищено уповноваженого по контингенту Поліщука, який у звірський спосіб стягав з населення контингент.

Від 15 до 18.X.[19]46 р. ок[оло] 300 большевик[ів] провели облаву з основними трусами в с[елах] Гумницька, Чучманах Гумницьких та Грабовій. Облаву переводили подібно як в с[елах] Бортків та Скварява Краснянського району. Ні в однім селі не мали жодних успіхів.

Н а ш е с е р е д о в и щ е.

Большевики стараються перевиховати українського селянина. Хочуть з нього зробити радянського, тобто такого, який під терором як автомат робив би це, що йому прикажуть, як сліпого і глухого на все, мовчазливого та замкнутого в собі. Ця операція по-часті їм вдається, одначе український селянин ще знає хто він, він упевнено чекає кращої хвилини і вірить, що вона прийде. Часто говорить про війну між англосаксонським блоком та т[ак] зв[аним] союзом славянських народів. Поговірки, які перекидали день вибуху війни з 10 на 15, а з 15 на 20 тратять на вартості. Статті про невдачу радянської дипломатії в тій чи іншій конференції тішать та підносять українське населення на душі. Богато є ще таких, які живуть настроями хвилини.

Священників, які держаться давнього обряду і не перейшли на православ'я, залишилось дуже мало. Велике зацікавлення і піднесення вніс митрополичий лист зі заслання, його переписують і роздають селяни поміж себе.

Є вже досить велике число зневіренних, які не вірять в можливість політичних змін. Це елемент досить хиткий, з якого рекрутуються сексоти. Політично моральний стан населення не дуже світлий. В постійному залякуванні, терорі й насильстві воно дуже часто затрачує почуття національної гідності і вартості чоловіка, і в тремтінню перед вивізкою чи арештом він склонний

¹⁵⁵ У тексті: *Ракобити*.

зробити все, що тільки прикаже йому московський сатрап. Нас любить, а разом і боїться, бо через нас дуже часто терпить. Допомогати не відм[о]вляється, але страшенно боїться зради та провокації.

В майбутнє вірить тому, бо страшно ненавидить більшовиків. До колгоспів та взагалі до кожного радянського зарядження ставиться скрайньо ворожо, однак зі страху перед терором майже все виконує. «Плачуть, але дають; стогнуть, але вірять».

Листопад, 1946 р.

/ – / С к о б¹⁵⁶.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 76. – Арк. 27-32. Копія. Машинопис.

¹⁵⁶ «Скоб» – Богдан Квас, керівник Золочівського окружного провуду ОУН.

№ 42
ЗВІТ ЗОЛОЧІВСЬКОГО
ОКРУЖНОГО ПРОВІДУ ОУН
ЗА КВІТЕНЬ 1947 РОКУ

Травень 1947 р.

З В І Т
за місяць квітень 1947 р.

Х а р а к т е р и с т и к а т е р е н у .

В о р о ж е с е р е д о в и щ е .

А д м і н і с т р а ц і я .

Глиняни.

I. Райміськвиконком: голова – Левковський Іван, українець, східняк, партійний. (Виконує тимчасово обов'язки голови).

Секретар: Єрмик Любов – укр[аїнка], східнячка, комсомолка. (Виконує тимчасові обов'язки).

Зав[ідуюча] загальним відділом – Федина Валя, укр[аїнка], місцева, комсомолка.

Рай[онна] інспектура – Ткаченко Катерина, укр[аїнка], східн[ячка], комсомолка.

Зав[ідуючий] райторгвідділом – Кольченко, укр[аїнець], кандидат партії.

Соцзабезпечення – зав[ідуючий] Равський, поляк зі села Полтва, канд[идат] партії. Крім завідуючого є бухгалтер, старший та молодший статистик.

Відділ колгоспного буд[івництва] – зав[ідуючий] Грицай, укр[аїнець], рільник зі села Полтва, кандидат в партію; бухгалтер – Стадницька, переселенка з Польщі. Крім цих є ще машиністка, уборщиця, конюх і 5-7 робітників.

II. Райміськпартком: перший секретар – Голінак, москаль, другий секретар – Васильківський, укр[аїнець], бувший ред[актор] рай[онної] газети, третій секр[етар] – Семенець, укр[аїнець], бувший зав[ідуючий] райвно.

Зав[ідуючий] військ[овим] відділом – Шамара Іван, укр[аїнець], східняк.

Інструктор по кадрам – Бурковська, укр[аїнка], східн[ячка], два брати Николаєнки, укр[аїнці], східн[яки] та жид Козачук

III. Комсомол: перший секр[етар] – Животовський (правдоподібно – жид), другий секр[етар] – Устяк, укр[аїнець] з м. Глиняни.

В районі є чотири комсом[ольські] організації та чотири піонерські. Члени, переважно східняки, діти урядників, та деякі місцеві. В кожній організації відбуваються два рази в тиждень збори.

В терен в м[ісяці] березні [1947 р.] роз'їхались організаторки комсомолу та піонерів. До зараз вдалось їм втягнути тільки кілька піонерів в с. Куровичі. Усіх заохочують обіцянками більших прав в комсомолі чи піонерах.

IV. МГБ: нач[альник] – Козаков, москаль, капітан, партійний, крім нього є шість підфіцерів від молодшого до старшого лейт[е]н[анта]. Найбільш безоглядним в службі виявив себе Широков Петро, ст[арший] лейт[е]н[ант]. Стало оперує з боївкою в терені (15-20 чол.).

Тому місяць істрибітельні баталіони по селах перейшли під команду МГБ. Підлягають вони начальникові Погребному: москвин, парт[і]йний, лейт[е]н[ант].

V. МВД: Колгонов (нач[альник]) – москвин, парт[і]йний, платня ок[оло] 3000 крб. в місяць. Замісник – Сухаров, москвин, парт[і]йний, він теж нач[альник] міліції.

Крім цих є чотири-п'ять участкових (лейт[е]н[анти]-ст[арші] лейт[е]н[анти]). Їх часто змінюють, тяжче довідатись про них ближчі дані. Весь персонал МВД русський, рідко східняки-українці. Галичан в половині березня [1947 р.] усунено з праці.

Третій по значенні на МВД є Соболев, москвин, парт[і]йний.

VI. Міліція: нач[альник] – Сухарев, москаль, парт[і]йний, ст[арший] лейт[е]н[ант].

VII. Станиці стрибків: Замістя (Глиняни) – 10 чол., Задвір'я – 16 чол., Перегноїв – коло 20 чол., Полтва – 6 чол. (охорона сп[и]рт-заводу), Солова – 7 чол. (охорона спиртзаводу). Станицю в райцентрі розпущено, роблять старання знова її зорганізувати.

VIII. Відділ ББ: нач[альник] – Ігнатієв, москвин, парт[і]йний.

IX. Нарсуд: суддя – Биков, москаль, парт[і]йний. Члени суду – судді: Смолюк, укр[аїнець], ур[оджений] в Глинянах, безпартійний, Цимбала Дмитро, укр[аїнець], галичанин, безпартійний. Адвокати приїздять зі Львова. Прокурор – Соботош, москвин, парт[і]йний, слідчий – новий (прізвище невідоме).

X. Воєнкомат: нач[альник] – Чулков, москвин, парт[і]йний, капітан, нач[альник] I-шої част[ини] – Кривошийка, укр[аїнець], східняк, парт[і]йний, капітан. Нач[альник] II-ої частини: Конвелюк, укр[аїнець], східн[як], безпартійний. Останньо прибув ще новий

урядник, політрук (прізвище невідоме). Зарплата Чулкова ок[оло] 2000 крб., офіцерів від 900-1000 крб. в м[ісяць]. Цього місяця покликав воєнкомат 28-ий річник на військовий перевишкіл, який тривав 5 днів.

XI. Земвідділ: зав[ідуючий] Яремчишин П., укр[аїнець], родом з с. Підгайчики, безпартійний; головний агроном – Герман Семен, безпартійний, правдоподібно – жид; землевпорядчик – Гусар Леонід, укр[аїнець], східняк, безпартійний; бухгалтер – Якова В., укр[аїнка] (в часі світової війни приїхала зі сходу, втікла від більшовиків). Крім того є три мірщики, зоотехнік по пчоловодству, статистик, конюх та уборщиця.

XII. Фінвідділ: зав[ідуючий] – Поліщук, укр[аїнець], східн[як], партійний. Замісник – Фірстов, москвин, кандидат в партію, головний бухгалтер – Яцишин (з Глинян), укр[аїнець], безпарт[іійний], старший інспектор – Тивонюк Іван, укр[аїнець], галичанин, безпартійний, бухгалтер – Пилат Дмитро, укр[аїнець], галичанин, безпарт[іійний]. Бухгалтер по допоміжній багатодітним матерям – Петрів Ольга, укр[аїнка], галичанка, безпартійна. Ст[арший] інспектор податкового відділу – Шурко, укр[аїнець], галичанин, безпартійний. Крім того в податковому відділі є ще п'ять інспекторів, в кожному селі – платний фінагент.

XIII. Дороговий відділ: зав[ідуючий] – прізвище невідоме (давний зліквідований). Крім того є бухгалтер та дорожні майстри по участкам.

Інші відділи:

Райвідділ тваринництва: нач[альник] – Евдокімов, москвин, партійний. Старший зоотехнік Ключник Михайло, укр[аїнець], галичанин, безпарт[іійний]. Старший ветлікар – Розкошенко Е., укр[аїнець], східн[як], безпарт[іійний]. Крім того зоотехніки звичайні районні, участкові, статистик і уборщиця.

Райвідділ технічних культур: зав[ідуючий] – Мичковський, укр[аїнець], східняк, партійн[ий]. Два агрономи.

Держстрах: ст[арший] інспектор – Цимбала Д., укр[аїнець], галичанин, безпарт[іійний], крім нього є бухгалтер і три інспектори, укр[аїнці], галичани, безпарт[іійні].

В с. Печенія торфкомбінат: дир[ектор] жид, около 40 робітників (працюють шарварково). Торфкомбінат цього місяця не діяв.

2. Стан охорони райцентра:

Продовж місяця не зайшли жодні зміни в охороні райцентру.

В с. Ганачівка як охорона радгоспу є 6 стрибків та кілька більшовиків. В с. Куровичі є аеродром. Літаки не стартують, є лише

4 поломані. Аеродром охороняє 20 чол. (зброя – 4 кулемети, автомати та зарядки). В с. Підгайчики є лісгосп, 4 автомашини.

3. Артїлі: промкомбінат, зав[ідуєчий] Шабельніков, москвин, парт[ійний]. Бухгалтер укр[аїнець], галичанин.

Відділи: кравецький, шевський, бляхарський, годинникарський, мулярський. Зарплата залежна від виробітку, ок[оло] 25% від зданих грошей.

Кравецький відділ ім. 1 травня: керівник – Ільків, укр[аїнець], галичанин, безпарт[ійний]. Є 14 працівників. Зарплата за нормою.

Шевський відділ ім. жовтневої революції: кер[івник] східняк. Робітники працюють 8 годин, стахановців немає, всім робітникам відтягають 20% платні.

Комунгосп: займаються ремонтом житлових будинків. Опікується банею. Зав[ідуєчий] – Фурштаков, москвин. 30-ох робітників цього відділу не дістало харчевих карток. Робітникам цього відділу наклали більшовики 2300 крб. позики, на це заберуть одномісячну зарплату всіх робітників.

4. Торгівля: в райцентрі є одна відкрита держ[авна] крамниця тільки для партійних на харчеві картки. Є одна приватна м'ясна крамниця.

Райспоживспїлка: зав[ідуєча] – Михайлова, жидівка, східнячка, парт[ійна]. Зав[ідуєчий] заготконторою – Мичковський (колись зав[ідуєчий] відділом технічних культур).

Наркомзаг: зав[ідуєчий] Ушаков, парт[ійний], москвин.

5. Пошта. Зав[ідуєчий] поштою і телеграфом – москвин, комсомолец (прізвище невідоме). По[ш]товий відділ 5 чол., одна східнячка, решта галичани.

6. Зав[ідуєчий] культурного життя – Мирошніченко, укр[аїнець], східн[як], парт[ійний].

Райцентр Красне.

Райвиконком: всіх працівників – 23 чол. Голова – Мартин Микола, укр[аїнець], ур[оджений] в с. Майдан, замісник – Савків, укр[аїнець], ур[оджений] в с. Утішків, секретар – Стойко, укр[аїнець], з с. Балучин.

Райпартком: I-ий секретар – Земляний Петро, укр[аїнець], східняк, партійний; Цмак, укр[аїнець], східняк, парт[ійний] – II-ий секр[етар]. III-ий секр[етар] – Ромака, укр[аїнець], східняк.

МГБ: Всіх робітників є 9 чоловік: нач[альник] – Воробйов, руский, партійний, заступник – Клімченко руский, партійний. Участкові: Мельниченко – руский, партійний, Романів Павло – руский, парт[і]йний, Гурський – укр[аїнець], східн[як], парт[і]йний.

МВД і паспортний стіл: нач[альник] – Варака Павло, укр[аїнець], парт[і]йний, нач[альник] паспортного стола – Худяк, руский, парт[і]йний.

Участкові: Лазуткін – москвин, парт[і]йний, Гончаров – москвин, парт[і]йний, Розгон – руский, парт[і]йний.

Міліція: нач[альник] – Бачинський Михайло, укр[аїнець], парт[і]йний, нач[альник] стрибків – Кубіцький Василь (родом з Красного). Усіх стрибків в райцентрі 18. Є до 20 бійців відділу ОББ.

Нарсуд і прокуратура: прокурор – Давидов, руский, парт[і]йний, слідчий суддя – Лукіяненко, укр[аїнець], парт[і]йний, суддя – Журняк Шура, укр[аїнка], парт[і]йна, секретар суду – Мілянєвська Софія укр[аїнка] з Красного, комсомолка; секретарка прокуратури – Бораненко Шура, укр[аїнка], комсомолка.

Воєнкомат: нач[альник] – майор Гладкий, укр[аїнець], парт[і]йний, капітан Вербіцький – поляк, парт[і]йний. Всіх робітників крім цього є п'ять.

Райземвідділ: гол[ова] – Солдатенко руский, парт[і]йний, ст[арший] агроном – Підгірний, укр[аїнець], східняк. Мол[одший] агроном – Савченко руский, парт[і]йний.

Фінвідділ: всіх робітників 13. Голова – Кошовий укр[аїнець], парт[і]йний, замісник – Пастушок укр[аїнець], з с. Балучин. Бухгалтер – Мілянєвський Олекса укр[аїнець], з с. Красне.

Уполнаркомзаг: всіх робітників є 12. Нач[альник] – Дацко руский, парт[і]йний, бухгалтер – Кравчук Василь укр[аїнець] з Красного.

Райвно: зав[ідує]чий – Степанець укр[аїнець], східн[як], інспектор – Букида Андрій укр[аїнець] з с. Красне.

Райспоживспілка: всіх робітників є 48. Голова – Давиденко руский, парт[і]йний, завторг – Щербенко, жид, східн[як], парт[і]йний, зав[ідує]чий заготконтори – Рибінський Іван з с. Вільшанка Мала; гол[овний] бухгалтер – Михалюк Павло укр[аїнець] з с. Острів; другий бухг[алтер] – Грипа Лев, укр[аїнець] з Красного; третій бухг[алтер] – Квасниця Григорій з с. Утішків; секретар – Зеленешко Софія з Красного; зав[ідує]чий торглісу – Максимів руский, парт[і]йний.

Зав[ідує]чий промкомбінату – Аксьофів Ілія, грек з Криму.

Райздороввідділ: лікарі – Трилецький укр[аїнець], парт[і]йний; Пізнюк – укр[аїнець], зі Заходу. Чотири санітарки (руські).

Ветеринарська амбулаторія: усіх робітників є 6 (з того трьох східняків).

Промкомбінат: директор – Кравчук, укр[аїнець] з Красного.

Є чотири відділи – 1. лісопильний завод – 7 робітників, 2. млинський завод – 10 роб[ітників], 3. шевська артіль – 8 роб[ітників], 4. кравецька артіль – 5 роб[ітників].

Пошта: усіх робітників є 12 (з того один східняк партійний).

Редакція газети «Радянський шлях»: Відпов[ідальний] ред[актор] – Мясоед руский, парт[ійний]. Всіх робітників є 12 (в тому два партійні і три комсомольці).

Заготзерно: всіх роб[ітників] є 30 (тут три східняки, партійні).

Кооператива: є 18 робітників. З них 6 східняків.

Дорожний відділ: 5 робітників (усі галичани).

Заготсіно: усіх робітників є 20 (10 з СУЗ).

Кіно: є 10 робітників (тут 5 східняків – два партійні).

Залізнодорожна станція: усіх робітників є 42 (в тому 2 східняки, парт[ійні]).

Двірець – 15 робітників (один східняк, партійний).

Залізнодорожна міліція: є 7 робітників (східняки). З них три парт[ійні].

Гарнізон при залізній дорозі – 15 чол. (два східняки, один парт[ійний]).

Депо – 60 роб[ітників] (в тому 10 східняків, один парт[ійний]).

Електростанція – 12 роб[ітників], один східняк, парт[ійний].

Водотяг – 9 роб[ітників], з них 6 східняків.

Як охорона МВД і МГБ є гарнізон з 15 чол.

Райцентр Золочів.

Райвиконком: чотири працівники, усі рускі, партійні.

Райпартком: 25 працівників, в тому 6 українців, 19 руских. З цілого числа 22 партійці, в тому 19 руских, 3 українці.

МГБ: при вул[иці] Легіонів, 15 чол. (12 руских, 3 українці), усі партійці. Нач[альник] – майор Собольков, руский. Заступник – майор Даньков, руский; секретар – «Руденко»; нач[альник] політчасти – «Діденко», ст[арший] лейтенант (шраматий); нач[альник] спецчасти та части по затемненню та маскуванні міста, підполковник Потонов. Уповноважений по кадрам – ст[арший] лейтенант Корпунін. В розпорядженні МГБ є ок[оло] 500 чол. (збройний відділ при вул[иці] Легіонів).

МВД: 10 чол. (8 руских, 2 жиди), всі партійні. Нач[альник] – Губанов, капітан; заступник – Шая, жид, капітан; нач[альник] паспортного стола – ст[арший] лейт[е]н[ант] Макаренко. Нач[альник]

адресного стола – ст[арший] лейт[е]н[ант] Хвільков. Участкові: Сафатов, Кондратенко, Половинка, Белявцев; нач[альник] інспекції – лейт[е]н[ант] Москаленко, жид.

Гарнізон МВД: (вул[иця] Брідська, команда 6 чол.), цілість 50 чол.

Залізнодорожного МВД: 30 чол.

Гарнізон ОББ: 30 чол.

Всі військові частини райцентру мають легку зброю з гранатометами включно.

Нарсуд: 5 чол. З них три рускі, два українці. Суддя москвин.

Дорожний відділ: 17 чол. (10 руских, 7 українців), двох москвинів партійні.

Соцзабезпечення: 6 чол., 3 укр[аїнці], 3 рускі. 1 укр[аїнець] парт[ійний].

Стрибки: охорона банку 12 чол., самі українці.

В вісьмох селах є комсомольці. При вул[иці] Шляхи кватерує військова частина з около 40 чол. Ця частина знана із свої прокативних дій на полі боротьби з нашим рухом.

Війська ЧА: в казармах при вул[иці] Колійовій є около 1000 бійців – артилерія і піхота. Щоденно переводять по частям перевишкіл поза містом.

При вул[иці] Львівській на подвір'ї бувшої стаціонує механізована частина 50 автомашин. Біля шпиталю теж стоять машини протилетунської артилерії. В цегольні біля тюрми є склад амуніції великого і малого калібру. Такий склад міститься теж на полі біля монастиря оо. Василян. Війська з казарм на проходи не випускають. Виходять на місто за прошеним хлібом тільки шофери.

Стрибки –

рай[он] Красне – В селах: Сторонибаби, Утішків, Острів, Фирлеївка, Русилів, Скнилів, Бортків, Стадня, Митулин, Новосілкі, Трудовач, Стінка, [З]ашків, Ляц[ь]ке.

рай[он] Глиняни – В селах: Замістя – 10 чол., Задвіря – 16 чол., Перегноїв – ок[оло] 20 чол. Від 5-7 стрибків як охорона спиртзаводів в селах Полтва, Солова.

рай[он] Золочів – В селах Струтин – 12 чол., нач[альник] – Петрушко Андрій, переселенець із Заходу. Фільварки – 16 чол., нач[альник] – місцевий, Семенюк Василь. Вороняки – 23 стрибки, начальник – місцевий, Довгань. Ясенівці – 12 стрибків, нач[альник] – Заварчук Дмитро, (гол[ова] с[іль]р[а]ди).

Заввага: В числі стрибків поодиноких сіл Краснянського р[айо]ну не зайшло жодних змін. Про них подано в звіті за м[ісяць] березень [1947 р.]. Стрибки фігурують як охорона сіл,

часто заставляють більшовики їх ходити на засідки та помагати їм роботи облави. В районі Бус[ь]к є станиці стрибків в с[елах] Рокоб[ов]ти, Лянерівка (точніших даних немає).

Район Броди: (райцентр).

Міськ-виконком: голова – Олексюк Мирон Йосифович, укр[аїнець] зі села Пониква (р[айон] Заболотці), бувший комуніст, колись член КПЗУ, сьогодні – член ВКП(б), депутат у Верх[овну] раду УССР. Партієць з 1939 р. (ур[оджений] 1899 р.).

заступник і зав[ідуючий] Нарфінвідділом – Падярний Трохим Андрійович, укр[аїнець], ур[оджений] 1906 р., парт[ійний].

секретар – Омелюх Онуфрій Григ[орович], укр[аїнець], уродженець с. Голосковичі, канд[идат] партії.

Волянук Володимир – голова планової комісії, місцевий українець, ур[оджений] 1904 р. в Старих Бродах, кандидат партії.

[...] Іларіон – зав[ідуючий] заг[альним] відділом, укр[аїнець], ур[оджений] 1889 р. в Малих Фільварках, рай[он] Броди, безпарт[ійний].

Пастушин Олександра Іванівна – зав[ідуюча] райсоцзабезпеченням, укр[аїнка], ур[оджена] 1912 р. в с. Голосковичах, рай[он] Заболотці, канд[идат] парт[ії] та з лютого 1946 р. депутат у Верх[овну] Р[аду] СССР.

Хомич Йосиф Іванович – зав[ідуючий] земвідділом, місц[евий] укр[аїнець], ур[оджений] 1914 р., канд[идат] парт[ії].

Волянук – зав[ідуючий] дороговим відділом, місц[евий] укр[аїнець, безпарт[ійний].

Павловська Марія Андріївна – зав[ідуюча] секретаріату РВК, ур[оджена] 1924 р., комсом[олка].

Гнатенко Василь Дмитрович – інструктор РВК, укр[аїнець], член парт[ії].

Богамівна Марія Іларіонівна – райінспектор ВСУ, руска, ур[оджена] 1922 р., комсом[олка].

Чермакова Ліза – дільничний інспектор, руска, ур[оджена] 1926 р., комсом[олка].

Суботіна Марія Архипівна – зав[ідуюча] заксу, руска, ур[оджена] 1923 р., комсомол[ка].

Боброва Павлина Іванівна – зав[ідуюча] ЧХ, руска, ур[оджена] 1925 р. в Москві, безпарт[ійна].

Міськком:

Бурбела Михайло – гол[ова] міськкому, укр[аїнець], ур[оджений] 1914 р. в с. Берлин, рай[он] Броди, безпарт[ійний].

Саялюк – заст[упник] гол[ови], поляк, ур[оджений] в Ст[арих] Бродах, безпарт[ійний].

Демидчук Марія Антонівна – секр[етар] МВК, укр[аїнка], безпарт[ійна].

Майзінгер Кузьма Гнатович – зав[ідуючий] по кадрам за уповноваженням партії, укр[аїнець], член партії.

Райпартком:

Пітірімов Сергей Олексієвич – I-ий секр[етар] райпарткому, руский.

Собко Іван Петрович – II-ий секр[етар] райпартк[ому], руский.

Нахаба – III-ий секр[етар] райпартк[ому], руский.

Хірний Ігор Дмитрович – інструктор відділу кадрів.

Демченко Іван Сергеевич – зав[ідуючий] оргвідділом.

Зайцева Олександра Тимофіївна – парторг, руска.

Тіщенко Олександр – зав[ідуючий] загот[овками].

Яремчук Петро Федорович – зав[ідуючий] пропаганди, укр[аїнець].

Надярна Павлина Миколаївна – зав[ідуюча] партобліком.

Мартиненко Тетяна Миколаївна – зав[ідуюча] парткабін[етом].

Аносов Степан Дмитрович – зав[ідуючий] партвоєнвідділом, руский.

Безносіков Петро Павлович – партінструктор, руский.

Комсомол: РК ЛКСМУ

Романець Ольга – I-ий секр[етар] РК ЛКСМУ, укр[аїнка], ур[оджена] 1924 р. в с. Конюшків, рай[он] Броди, комсом[олка] з 1939 р.

Остапенко Марія Степанівна – II-ий секр[етар] РК ЛКСМУ, укр[аїнка].

Павловська Марія Андріївна – III-ий секр[етар] РК ЛКСМУ, укр[аїнка].

Філіц Борис Вільгельмович – інструктор РК ЛКСМУ, жид.

МГБ.

Воробйов – нач[альник], руский, капітан.

Макаров, руский, ст[арший] лейт[е]н[ант].

Голіков, руский, –"–

Зорянов, руский, –"–

Сьомкін, руский, –"–

Прізвища ще кількох працівників – невідомі.

МВД.

Шустіков, нач[альник], руский, парт[ійний].

Чижов, нач[альник] ББ, руский, парт[ійний].

Первак, участковий, руский, парт[ійний].

Нагадаєв, –"– –"– –"–, та ще кілька участкових, руских.

Міліція: 30 чол. (націон[альності] рус[кої]); бли[жч]их даних нема.

Нарсуд: Гребеніков – прокурор, жид, парт[ійний].

Ющенко Василь Кирилович – слідчий, парт[ійний].

Колиба – суддя, парт[ійний], руский.

Воєнкомат: Шурінов, нач[альник], підполк[овник], руский, парт[ійний].

Скульський – нач[альник] II-ої часті, заст[упник] нач[альника], полковн[ик], руский, парт[ійний].

Вороненко – нач[альник] III-ої часті, капітан, укр[аїнець], член партії.

[...]идов Олексій Іванович – нач[альник] I-ої часті, ст[арший] лейт[е]н[ант], руский, парт[ійний].

[...]енко Ірина Брониславівна – машиніст, укр[аїнка], член парт[ії].

Земвідділ: Хомич Йосиф Іванович – зав[ідуючий], місц[евий], укр[аїнець], ур[оджений] 1914 р. в с. Смільно, рай[он] Броди, парт[ійний].

Стахорський Анатолій – ст[арший] земле[в]порядник, укр[аїнець], парт[ійний].

Пузир Павло – ст[арший] агроном, укр[аїнець], безпарт[ійний].

Фінвідділ: Надярний Трохим Андрієвич – зав[ідуючий], укр[аїнець], парт[ійний].

Салецький – гол[овний] бухгалтер, укр[аїнець], безпарт[ійний].

Олексюк Ярослава Яковичева – гол[овний] ревізор, укр[аїнка], безпарт[ійна].

Ілящук Іван – заст[упник] нач[альника], укр[аїнець], безпарт[ійний].

Кажбін – інспектор, руский, парт[ійний].

Дороговий відділ: Волянюк – нач[альник], укр[аїнець], безпарт[ійний] – та декілька працівн[иків].

Стан охорони райцентрів: В районі начисляється 200 чол. МВД (військо), та 30 чол. міліції. Була зорганізована провокативна група, що діє дотепер; кількість 12 чол. Вона, шляючись по селах під маскою повстанців, провокує підозрілих їй людей.

Артілі – в райцентрі є два цивільних артілі та два військові (кравецький та один шевський).

Промисл:

Лісопильний завод. Тут працює 100 роб[ітників], переважно місцеві укр[аїнці] з дооколичних сіл. В тому ж заводі поміщається

надлісництво в такому складі: Мамчур Тимофій – зав[ідующий], укр[аїнець], безпарт[ійний]. Волянук Володимир – укр[аїнець], лісничий, безпарт[ійний]. Даньчук Михайло – бухгалтер, укр[аїнець], безпарт[ійний]. Гуляка Іван – об'їздник, укр[аїнець], безпарт[ійний] та вісім лісників – українців, безпартійних.

Строїтельно-монтажний завод: займається відбудовою міста. Складається з 5-ох цехів: столярського, [с]люсарського, малярського, мулярського, шоферського. Всіх робітників 120 чол., переважно східняки, рускі. В минулому році працювало тут багато східняків-українців, що втекли з колгоспів. Їх звільнено з роботи за те, що, нібито, не мали відповідних документів. Адміністративний апарат заводу – це самі партійні москалі, за виїмком кількох українців. Робітники – переважно молодь, багато з них – комсомольці. Бригадири мусять бути комсомольцями або партійцями. Є ще т[ак] зв[ані] зав[ідуючі] кадрів, мвд-исти, настановлені слідити рухи на заводі та спостерігати настрої. Зарплата робітників – від 100-300 крб. в м[ісяць]. Як всюди, позначається невдоволення, спричинене матеріальними злиднями, головно недостачею харчів та одягу. Зайняті боротьбою за животіння, важко даються перевиховувати за виїмком одиниць з більш ініціативною психикою.

Електростанція: Є два мотори «Дізля», з силою 60 ГП, один мотор «Газ генератор» з силою 35 ГП. Продукція їхня виносить 95 кильоват. 1.ІІ.[19]47 р. привезено до райцентру амер[иканську] машину з продукцією в 500 кильоват.

Дир[ектор] – Гузарський Польдек – поляк, ур[оджений] 1900 р., безпарт[ійний], зарпл[ата] в м[ісяць] 900 крб.

Главбух – Списар Микола, руский, парт[ійний], ур[оджений] 1920 р., зарпл[ата] в м[ісяць] 600 крб.

Бухгалтер – Саянюк Ванда, полька, безпарт[ійна], зарпл[ата] 600 крб. в м[ісяць].

Інженер – Білов Василь, руский, парт[ійний], ур[оджений] 1906 р., зарпл[ата] 750 крб. в м[ісяць].

Касієр – Труш Михайло, укр[аїнець], безпарт[ійний], ур[оджений] 1911 р., зарпл[ата] 500 крб.

Робітники: два ковалі, шість монтерів (двох при водопроводі), два електромонтери, один шофер, шість [с]люсарів, три машиністи, один інкасент, один сторож і візник.

МТС: нач[альник] – Кольцов Петро Олексієвич, руский, парт[ійний]. Гол[овний] бухг[алтер] – Пономаренко Павло Васильович, руский, парт[ійний]. Дир[ектор] – Кравцов Микола Петрович, руский, парт[ійний]. Жінорг – Літвінова Марія

Дмитрівна, укр[аїнка]. Ст[арший] агроном – Ковальчук Петро. Трактористи: Лотоцький Володимир, Демидчук Адам – правдоподібно українці. Робітників – кількадесять, переважно рускі.

Торгівля: підлягає міськторгові, обл- та райспоживсплкам. Товарів майже нема жодних. Для партійців, мвдистів, мгбістів та льотчиків є раймішторги, з товарами різного вжитку. Для ширших мас існує базар з пасковими цінами. І так: м[етр] пшениці 4000 крб., м[етр] жита – 3000 крб., м[етр] бараболі – 800 крб., 1 кг муки пшен[ичної] – 80 крб., 1 кг білого хліба – 180 крб. і т. д.

Приватної торгівлі майже немає, за виїмком будок, в яких дозволено продавати деяким інвалідам вітчизняної війни. Від 1.V.[1947 р.] приватна торгівля заборонена.

Пошта: нач[альник] – Макаренко Евген, ніби українець, з Білорусії, партійний. Зарплата – 795 крб. в м[ісяць]. Нач[альник] спецв'язку – Конопльов У.Я., руский, парт[іійний], зарпл[ата] – 600 крб. Нач[альник] радіостанції – Ковжінов, руский, парт[іійний], зарплата – 600 крб. Заст[упник] КП – Орловський Василь, укр[аїнець], парт[іійний], зарплата – 650 крб.; технік – Розенберг, жид, парт[іійний], зарплата – 500 крб.

Поштові урядовці: Лищишин, поляк, зарплата – 400 крб., Мариняк, укр[аїнець], переселенець, зарплата – 400 крб.

Телефоністи: Петрусь Роман, укр[аїнець], комсомол[ець], зарплата – 345 крб.; Шулим Іван, укр[аїнець], зарпл[ата] – 390 крб.; Головацький, укр[аїнець], комсомолець, зарпл[ата] – 390 крб.; Міщак, укр[аїнець], зарпл[ата] – 340 крб.; Бойко, укр[аїнець], комсом[олець], зарпл[ата] – 290 крб.; Софій, укр[аїнець], комсом[олець], зарпл[ата] – 290 крб.; Стеблій, укр[аїнець], зарпл[ата] – 340 крб., дві сестри Коб'ялковські, укр[аїнки], зарпл[ата] – 286 крб.; Пузанова, руска, комсом[олка], зарпл[ата] – 250 крб.; Шпирович, укр[аїнець], [зарплата] – 290 крб.; Верлата, руский, зарпл[ата] – 220 крб.

Телефоністи-секретарі: Гаврилюк, укр[аїнка], зарплата – 390 крб.; Квасниця, укр[аїнка], зарпл[ата] – 390 крб.

Телеграфісти: Арабська, укр[аїнка], зарпл[ата] – 140 крб., Кісь, укр[аїнка], зарпл[ата] – 330 крб., Кальниченко, руский, зарпл[ата] – 380 крб.; Степанчук Анна, укр[аїнка], зарпл[ата] – 290 крб.; Корсунь, руский, нач[альник] радіовузла, зарпл[ата] – 500 крб., Котишина, укр[аїнка], бухгалтер, зарпл[ата] – 400 крб.; Воляник, укр[аїнець], сортівник, зарпл[ата] – 390 крб., Стеблик, укр[аїнець], сортівник, зарплата – 340 крб., Дзьоба, укр[аїнець], сортівник, зарпл[ата] – 350 крб., Лугова, контрольор, укр[аїнка], комсом[олка], зарпл[ата] – 450 крб. Ястрембовка, укр[аїнка],

касієр, зарпл[ата] – 325 крб., Гром'як – нач[альник] союзпечаті, руский, комсом[олець], зарпл[ата] – 340 крб. – бухгалтер газет. Листоношів 5, 4-ри українці, один поляк, з місячною зарплатою 200 крб., та два чорнороби – українці, з м[ісячною] зарпл[атою] 140 крб. Крім того є 15 сільських листоношів, що забирають пошту на села.

Філії райміськпошти знаходяться в с[елах] Конюшків, Лешнів, з начальниками місцевими українцями.

Школи: в райцентрі є педучилище та СШ, з викладовою рос[ійською] мовою. При школах заснований комсомол; в педшколі – 17 членів, в СШ – 19 чл[енів]. Їх завданням – читати лекції для жовтенят. Для учнів педшк[оли] є стипендії від 140-190 крб. Відмінники – по 250 крб. Учні СШ платять оплату 150 крб. в рік.

Райцентр Заболотці.

Адміністрація.

Райвиконком: Губа Петро Антонович, гол[ова], укр[аїнець], безпарт[ійний].

Шавардак Михайло Степанович – секретар, укр[аїнець], парт[ійний].

Козіцький Михайло Степанович – секретар, укр[аїнець], парт[ійний].

Ваденко – зав[ідуючий] земвідділом, укр[аїнець], парт[ійний].

Мокригін – зав[ідуючий] фінвідділом, руский, парт[ійний].

Патерига Михайло Петрович – зав[ідуючий] дороговим відділом, укр[аїнець], кандид[ат] парт[ії].

Циганик Данило – райуповнаркомзаг, укр[аїнець], парт[ійний].

Грицай Софія Іванівна – зав[ідуюча] обліком, укр[аїнка], безпарт[ійна].

Звіринець Карп Мифодійович – зав[ідуючий] РВНО, укр[аїнець], парт[ійний].

Семиволос Федір Юхимович – інспектор РВНО, укр[аїнець], парт[ійний].

Михніцков – зав[ідуючий] райздороввідділом, руский, парт[ійний].

Райпартком: Боровик Василь Тимофійович – I-ий секр[етар], укр[аїнець].

Ковальов – II-ий секр[етар], руский.

Проценко – III-ий секр[етар], укр[аїнець].

Комсомол: Погребельний Василь, I-ий секр[етар] РК ЛКСМУ, укр[аїнець], ур[оджений] в с. Чехи.

Датченко Анна – II-ий секр[етар] РК ЛКСМУ, укр[аїнка].
МГБ: Шапшін – нач[альник], жид, парт[ійний], ст[арший] лейт[е]н[ант].
[Ку]лаєв – заст[упник], руский, парт[ійний], ст[арший] лейт[е]н[ант].
Діденко – слідчий, парт[ійний], лейт[е]н[ант].
Задорожний – секретар.
Попов – слідчий, руский, парт[ійний].
Давидов – руский, парт[ійний].
Міліція: нач[альник] – Шрамков, руский, парт[ійний], ст[арший] лейт[е]н[ант], заст[упник] – Попов, руский, парт[ійний].
Міліціонерів 15 чол. Ближчих даних про них поки що немає.
Відділ «ББ»: нач[альник] – Ілюхін, руский, парт[ійний].
Націон[альний] склад боївки – рускі.
Нарсуд: прізвище прокурора поки що невідоме.
Блатченко – суддя, укр[аїнець], парт[ійний].
Сподарик – секр[етар], укр[аїнець], безпарт[ійний].
Земвідділ: Баденко – зав[ідуючий], укр[аїнець], парт[ійний].
[...]¹⁵⁷ та 9 працівників.
Фінвідділ: Мокригін – нач[альник], руский, парт[ійний].
[...]опко, заст[упник], укр[аїнець], парт[ійний].
[...]ошенко – інспектор, укр[аїнець], парт[ійний] та декілька працівників.
Дороговий відділ: Патерига Михайло – нач[альник], укр[аїнець], безпарт[ійний] та кілька працівн[иків].
Стан охорони райцентру: тут квартирує 30 стрибків, 35 бійців «ББ», гарнізон в числі 80 чол. та міліція в числі 15 чол.
Господарка:
Артілі: є тут одна артіль, кравецька, обслуговувана 10 робітниками.
Пошта: нач[альник] – москаль, Гаркушкін, парт[ійний].
Дальший персональний склад невідомий.

Райцентр Підкамінь.
Адміністрація.
Райвиконком: гол[ова] – Нечипоренко, руский, парт[ійний].
[...]ольченко – секретар, руский, парт[ійний].
[...]алушак – секр[етар], полька, парт[ійна].
Мосьціцький – зав[ідуючий] ошадкаси, укр[аїнець], парт[ійний].

¹⁵⁷ Рядок тексту втрачено.

Демчук – зав[ідуючий] інвалідськими справами, укр[аїнець], парт[ійний].

Черниш – зав[ідуючий] райфінвідділом, укр[аїнець], парт[ійний].

Курач – зав[ідуючий] наросвіти, укр[аїнець], парт[ійний].

[...]ванков – зав[ідуючий] земвідділу, укр[аїнець], парт[ійний].

Андреєнко – зав[ідуючий] райздороввідділом, руский, парт[ійний].

Шевченко – райуповнаркомзаг, руский, парт[ійний].

Сальник – зав[ідуючий] РВНО, руский, парт[ійний].

Райпартком: Стокота – 1-ий секр[етар] райпарткому, руский.

[...]удич – II-ий секр[етар], укр[аїнець].

Даниленко – III-ий секр[етар], укр[аїнець].

Працівники парткабінету: Гіркова, руска, Паливайко – руский. Гуров – руский. Головка – руский. Чумаков – руский. Аверчикова – руска. Новікова – руска. [...]ук – руский. Сенкевич – поляк. Мандрик – руска.

Комсомол: Гоц – I-ий секретар РК ЛКСМУ, жид.

Крім цього є ще сім працівників.

МГБ: Шахматов – нач[альник], жид, парт[ійний].

Калініченко – слідчий, руский, парт[ійний].

[Т]окаров, участковий, руский, парт[ійний].

Іваніца – участковий, поляк, парт[ійний].

МВД: Тіщенко – нач[альник], руский, парт[ійний].

[...]руков – заст[упник], руский, парт[ійний], ст[арший] лейт[е]н[ант].

[...]ровгов – участковий, руский, парт[ійний].

[...]сільов – участковий, руский, парт[ійний].

Воскобойнік – участковий, руский, парт[ійний].

[...]хлов – участковий, руский, парт[ійний].

[...]ользаєв – участковий, руский, парт[ійний].

Погодін – участковий, руский, парт[ійний].

[...]ік – участковий, руский, парт[ійний].

[...]жніков – участковий, руский, парт[ійний].

Міліція: нач[альник] Суйко, укр[аїнець], парт[ійний] та 15 міліціонерів. Бли[жч]их даних нема.

Нарсуд: Макогон – прокурор, руский, парт[ійний].

[...]аєва – слідча, руска, парт[ійна].

[...]крій – секр[етар] при прокурорі, укр[аїнка].

[...]силенко, суддя, укр[аїнець], парт[ійний].

[...]врилук – секр[етар], укр[аїнець], парт[ійний].

Воєнкомат: Пономаренко – начальник, укр[аїнець], парт[ійний].

[...]жи – нач[альник] часті, руский, парт[ійний].
[...]тов – нач[альник] часті, руский, парт[ійний].
[...]мілов – нач[альник] часті, руский, парт[ійний].
[...]дарчук – укр[аїнець].
[...]цькович – укр[аїнець].

Крім цих є ще 9 працівників.

Земвідділ: Іванов – зав[ідуючий], руский, парт[ійний] та 8 працівників.

В райцентрі Підкамінь всіх мвд-истів та міліції начислюється 28 чол. Кватурує тут гарнізон в числі 80А, та приї[ждж]і з Німеччини. [О]зброєні переважно в німецькі кріси, автомати ППШ, кулеметні десятизарядки та кулемети «Дехтярова». Повнять службу при різних об'єктах райцентру.

Істрибітелі: (в надр[айоні] Броди докладніших даних про них поки що немає).

Комсомол: В районі Броди включно з райцентром начислюється ок[оло] 300 комсомольців. В районах Заболотці-Підкамінь є теж досить велике число, якого поки що не годен устійнити тому, що більшовики це строго конспірують.

В рай[оні] Глиняни, крім райцентру, де є ок[оло] 10 комс[омольців], є кілька піонерів в с. Куровичі.

В рай[оні] Красне є комсомольці від 2-3 чол. в кожному селі в таких селах: Ляц[ь]ке, [З]ашків, Гологори, Стінка, Трудовач, Бортків, Стадня, Скнилів, Красне, Утішків, Сторонибаби, Острів, Куткір. Піонерів та жовтенят в цьому районі по селах немає, тільки в двох зараз комуністично настроєних селах [З]ашкові і Трудовачі.

В рай[оні] Золочів є організації комсомолу в селах: Плугів – 8 чл[енів] (3 дівч[ини], 5 хлопців). Організаторка – учит[елька] східн[ячка]. Підлипці – 15 чл[енів], самі хлопці від 14-18 літ. Є вони стрибками, всі члени клубу в селі. Всі активні. Тростянець – 5 чл[енів] (3 дівч[ини], 2 хлопці), неактивні. Є ще ок[оло] 35 комс[омольців] на вугільній шахті. Всі – зі східних областей. Неактивні. Заліс[с]я – 1 комсомолец, Бачинський Павло, ходить [з] пістолею. Ясенівці – 4 чл[ени] (дві дівч[ини], 2 хл[опці]): Фірак Анна, Вальчишин Анастазія, Михайлів Володимир (дир[ектор] фінвідділу), Іванів Михайло. Лука – 5 чл[енів] (4 хл[опці], 1 дівч[ина]): Коник Володимир, Дибуляк Богдан, Гавара Осип, Гавара Омелян, Вовк Степанія. Струтин – Глушко Петро, Ковалишин Григорій, Петрунько Андрій. Фільварки – Карнидал Богдан, Карнидал Ярослав, Яблонська Софія, Гаврилук Емілія.

Більшість комсомольців насильно втягнута і тому неактивна. Завданням комсомольців є: помагати районній партійній організації в виконванні політичних завдань. Вони виступали і виступають як всякого роду пропагандисти, чи то в передвиборчій кампанії, чи зараз в проколгоспній. Опікуються клубами. В школах являються ініціаторами всяких імпрез, свят, забав, рефератів і т. д. Тут їх вибирають до всяких учкомів та ін. Одиноким їхнім привілеєм є те, що мають право здобути більшу успішність в науці, помимо цього, що майже нічого не вчать. На підприємствах та фабриках являються подібно як в школах ініціаторами соцзмагань, стахановщини і т. п.

Начальником відділу «ББ» в Брідському р[айо]ні є лейтенант Чижов. Руский, парт[ійний]. Відділ начисляє 180 бійців, квартирує у двох селах: Берлин і Лешнів.

В районі Красне є відділи «ОББ» в таких селах: Красне – 15-20 чол., Фірлеївка – 30-40 біців, Гологори – 50-80.

В Золочівському р[айо]ні в с. Лука є ок[оло] 100 більшовиків, ходять на залізницю до роботи, в облавах участі не беруть. З тієї часті, що в с. Лука, є ок[оло] 80 бійців в с. Струтин.

Як охорона шахти Козаки є 20 чол. – самі східняки. Охорона шахти Тростянець – 12 чол., самі рускі. Охорона радгоспу Жуличі – 10 чол. (2 кулемети, кріси і автомати). Охорона г[у]ральні Струтин – 4 чол. Охорона підсобного хазяйства в с. Лука – 2 чол.

На залізнодорожній станції в с. Куткір є 13 працівників. З них один – східняк, парт[ійний]. Тут стоїть гарнізон залізнодорожного МВД в числі 30 чол. В селі є шпиталь – 14 працівників.

Сп[и]ртзаводу в с. Сторонибаби (рай[он] Красне) охороняє 9 більш[овиків] (кулемет, кріси). Залізних мостів в с. Брикун охороняє 30 більш[овиків] (кріси, кулемети). Мостів на ріці Полтва охороняє 30 більш[овиків]. Радгоспу на хуторі Марушка (Куткір) охороняє 60 більш[овиків]. Обробляють землю, [о]зброєні в кріси і автомати. Тут стояв гарнізон, що вишколював 180 собак, на місце вишколу нікого з людей не пускали.

МТС-у в с. Фірлеївка охороняє 21 стрибків (старші селяни). Тут стоїть гарнізон 30-50 більш[овиків].

В с. Вільшаниця квартирує 7 зв'язистів. Через два місяці весною було в с. Гологори 120 більш[овиків]. Зараз є їх коло 50 чол.

Підсобного господарства в с. Ляц[ь]ке охороняє 45 більш[овиків]. В бувшому кляшторі построєно тюрму, де сидять вже засуджені. Тюрму охороняє ок[оло] 80 більш[овиків].

В с. Білявці, рай[он] Броди, є ок[оло] 40 лісорубів (половина [о]зброєна). На хуторі Варшавка (с. Клекотів) квартирує

15 більш[овиків] як охорона підсобного хазяйства. Підсобних хазяйств в с[елах] Старі Броди, Броди охороняють відділи по 15 чол. Радгоспу в с. Конюшків охороняє 20 більш[овиків].

В с. Дітківці на аеродромі стаціонує 280-300 літаків, що поміщаються в спеціально побудованих гаражах, з ок[оло] 1000 летунами та до 2000 чол. обслуги. Летуни й обслуга кватерують в т[ак] зв[аних] червоних казармах, на периферіях Бродів, від сторони села Гаї Смоленські.

В с. П[е]няки кватерує гарнізон МВД в числі ок[оло] 40 бійців. Рядові вояки [о]зброє[ні] в кріси. На кожний рій припадає один кулемет. Роеві та старшини носять автомати. Боївка «ББ» [о]зброєна тільки в кулеметні десятки та кулемети, яких на рій припадає аж два.

В с. Кадлубиська кватерує ок[оло] 40 більшовиків (гарнізон МВД).

В надр[айоні] Броди є стрибки в слідуючих селах: Комарівка – 12 чоловік, Суходоли – 10 чоловік (охорона сп[и]ртзаводу), в Бродах – 30 осіб, в Підкамені – ок[оло] 60 чоловік, в Заболотцях – 30 чол.

В Бродах є лягер полонених німців, який охороняють війська МВД.

Кляштор в Підкамені замінено на тюрму. Охороняє її ок[оло] 300 бійців військ МВД. Охорона кватерує переважно в господарських домах. Старшини та адміністраційний апарат – по приватних кватирах. В облавах участі не беруть, так як і стрибки та міліція цього р[айо]ну. Старшини всіх цих військових формацій в більшості рускі. У війську українців дуже малий відсоток. Тут переважно рускі, або представники інших національностей, найбільше з-за Уралу.

Настрої серед летунів звернені в багатьох випадках проти режиму. До начальства ставляться неприхильно, бувають випадки, що зовсім не хотіли слухати наказів командирів. Було це під час однієї облави на ліс, в якій брали участь і бродська авіячастина. На наказ командирів просуватись скоро кущами вперед, у яких мали б кватерувати повстанці, летуни не рухались з місця тільки викрикували: «Іді сам – ти думаєш, що він зброї не має». Поведінка летунів теж дуже погана по відношенні до населення. Летуни, як теж і командири, займаються грабіжжю селян. В лісі нападають на селян, що йдуть на базар, відбирають все, що вони несуть зі собою.

Г о с п о д а р к а.

Радгоспи. В с[елах] Ганачівка (рай[он] Глиняни), Марушка (Куткір, рай[он] Красне), около 60 робітників, переважно рускі,

є і жінки. Ляц[ь]ке – ок[оло] 40 робітників, теж переважно рускі; Сид[и]нівка (с. Смільно, рай[он] Броди) не має своїх госп[одарських] забудовань (спалені повстанцями в 1946 р.), обмежується до засіву піль. Конюшків. У двох останніх радгоспах працює по 30 роб[ітників]. Охороняють їх по 30 більшовиків кожного. Поля радгоспів це частина бувших панських ланів, що їх забрали більшовики ще в 1940 р., обробляються частинно найманими за гроші, часто використовують шарваркові сили з дооколичних сіл. При радгоспах є теж сталі робітники, переважно східняки. Жоден з радгоспів не розвивається як бажали б того більшовики – неготують. Скот – коні, корови, свині, яких плекають крім землеробства, в наслідок браку паші часто як не гине, то зовсім не приносять користі.

В терені є теж підсобні хазяйства. Тут кожне більше підприємство має своє хазяйство. Найбільш загосподаровані є села: Новосілки (рай[он] Красне) робітників наймають, працюють теж шарваркові. Сторонибаби – роб[ітники] шарваркові.

Жуличі (рай[он] Золочів), підс[обне] хоз[яйство] тюрми ч. 2, нач[альник] – Коновалов, руский; працює 32 в'язні цієї тюрми. Більшість із східноукр[аїнських] земель. Працюють під охороною. Харчуються на місці; є тут туж 10 голодуючих українців із сходу, що перед маревом голодової смерті найняли тільки за харчі. В хазяйстві є 12 коней, 11 коров, 6 свиней. Є один трактор.

с. Лука: хазяйство вуг[ільної] шахти Козаки. Нач[альник] – Павліщук Данило, східн[як], парт[ійний]. Працює 45 роб[ітників] (33 місцевих, 12 із сх[ідних] областей). Зарплата – від 50-120 крб. в місяць. Зарплата не вистарчає на прожиток, так, що робітники, щоб вдержатися при житті, змушені у вільних хвилинах жебрати хліб в селі. В хазяйстві є 23 коні, 3 корови, 2 свиноматки і вісім поросят. Нач[альник] дістає 800 крб. в м[ісяць], заступник – 450 крб., бухгалтер – 370.

Колгоспи в селах: Замість (рай[он] Глиняни) – ім. Шевченка. Голова – Пинда Д., 33 заяви, працює тільки 18 людей. Село Полтва ім. Ворошилова – 22 заяви, працюють теж не всі. Голова – Галот.

Русилів (рай[он] Красне), понад 20 членів (переважно родини підпільників, яких мали вивезти на Сибір – більшовики про те знають).

Стадня – в колгоспі ціле село, крім 5 господарств. Трудовач – ок[оло] 20 членів, на жнива ніхто не хотів працювати на полі – робітників привозили з других сіл та району. [З]ашків (частина селян), Ляц[ь]ке (частина селян). У двох останніх селах забрали

більшовики ліпшу землю в одноосібників. (Поміняли їм за майже неужитки).

с. Струтин (рай[он] Золочів) – 6 членів. Один кінь. Голова – Лилик Михайло. Колгоспники до роботи не хочуть йти через низьку зарплату за трудовдень. Найліпше ситуований з колгоспів – в с. Русилів. Робітник дістав за трудовдень 4 кг зерна, кожний дістав для заохоти інших приділ товарів. З колгоспу взяли більшовики дуже малий контінгент. Помимо всього колгоспники працюють не радо, бо колгосп зорганізували більшовики силою. Є тут одна стахановка, Беркита Ольга.

с. Лешнів (рай[он] Броди), колгосп відновлений в 1946 р. (існував за 1-ої більшовицької окупації). Крім землі 20-ох членів управляє землю емігрантів і вивезених на Сибір. Головою був партієць Будняк, зараз після його усунення за розкрадання колгоспного майна головою вибрано Завидовського Івана, на заступників Коростень Олександра і Дутку Василя. Колгосп ледви дише. В минулому році з запланованого урожаю вродилось дуже мало. Гине з голоду скот. Самі колгоспники працюють тільки тому, щоб не підпасти під суд.

Підкамінь. 10 пар робочих рук. Голова – Батурина, місц[евий], укр[аїнець]; нач[альник] – москвин Поляков.

Колгоспи в Лешневі і Підкамені створені лише для пропаганди. Можна це твердити на основі цього, що контінгенту з колгоспів більшовики зовсім не брали. Тут довезено ще зерно з району, що його взяли з селянських хлібопоставок та розділили поміж колгоспників як річну зарплату. Кожний член дістав від 8-10 м. зерна та грошеву зарплату. Колгоспники звільнені з всяких тягарів на користь держави. Помимо всього вони незадоволені, ставлення їх до влади неприхильне. Робочий день від досвітку до ночі.

Артілі: рай[они] Глиняни, Красне і Золочів подано при описі райцентрів. В районах Броди і Заболотці крім райцентрів є артілі в с[елах]: Заболотці, Чехи, Кадлубиська та Пониква – кравецькі; Чехи, Кадлубиська – шевські; Ясенів, Чехи, Висоцько – столярські.

Броди: в кравецькій артілі працює 40 робітн[иків], в шевській – 20. Місцеві українці з сіл.

Підкамінь: три артілі: шевська, кравецька і ковальська. В усіх працює до 20 роб[ітників].

Заболотці: кравецька – 10 роб[ітників], Чехи – кравецька – 6 роб[ітників], шевська – 3 роб[ітники], столярська – 7 роб[ітників], Кадлубиська – кравецька – 11 роб[ітників], шевська –

7 роб[ітників], Пониква – кравецька – 9 роб[ітників], Висоцько – столярська – 7 роб[ітників], Ясенів – столярська – 42 роб[ітники].

Всі артілі очолені місцевими українцями безпартійними. Робочий день – 8 год. Робота за нормою. Швець за трудовень мусить зробити чоботи (вже перешиті), кравець має вшити блюзу за 30 год., штани за 12 год. В столярів за зроблення крісла числять півтора норми. За сани – 6 норм. Зарплата числиться відсотково від висоти ціни за вироблену річ. Якщо робота за вшиття убрання коштує 300 крб., то робітник за його роботу повинен отримати 100 крб. Приблизно дістає одну третину того, що побирає артіль. За вшиття убрання в артілях платиться 245 крб., плаща – 260 крб., куртки – 260 крб., чобіт – 140 крб., черевик – 110 крб., мешт – 110 крб., за зроблення саней – 300 крб., стола – 120 крб., крісла – 42 крб., колеса до воза – 103 крб. і т. п.

Робітники в артілях райцентрів поділені на бригади. Директорами та бригадирами артілів є звичайно східняки, партійні, або комсомольці, які не мають жодного поняття про даний фах. Є лише адміністративними керівниками. Трудова дисципліна в цих артілях дуже остра. Найменше спізнення числять як прогул. Робітник не сміє відпочивати ані одної хвилини, не може подивитись, що робить його сусід, не сміє з ним говорити. За всім цим слідить бригадир. В парі з цим, однак, є велике підкупство, так, що деякі робітники взагалі не приходять до праці. Норму вписує їм бригадир.

В м. Броди є два військові магазини та один залізнодорожний. У військових є літне й зимове убрання, білля та взуття. В залізнодорожному магазині є 150 кожухів, 75 куфайок, 30 пар ватованих штанів та 30 залізнодорожних мундурів.

Контингент.

Впродовж місяця стягали більшовики останки держзакупки. Дерли, що могли. У замкнених хатах розбивали двері (в с. Полюхів розбито двері в 10 хатах), в с. Вижняни забрали в господаря ячмінь з яким він їхав в поле сіяти.

Молокопоставки: від одної корови селянин мусить здати державі 200 л. молока за рік. В районі Підкамінь від одної корови мусить здати селянин 27 л. молока на місяць. (Це в літі). Зимова норма каже здати 7 л. в місяць. Хто поспішиться і виконає скоріше річну норму, тому більшовики накладають норму вдруге. Селяни не спішаються здавати молока. Знову ж за невіривання цієї поставки за попередній рік, більшовики, бувають випадки, забирають корови.

М'ясопоставки: наділюються в залежності від гект[арів] посівної площі. До двох га господарство повинно здати державі 20 кг м'яса, від 2-5 га – 30 кг м'яса, від 5-7 га – 50 кг м'яса.

Сільради дістали наказ здавати м'ясопоставку за 1947 р. та негайно вирівняти всі залегли постави.

П о д а т к и.

В Рад[янському] Союзі є кілька родів податків: земельний (грунтовий), від поголів'я скоту, за пасіки, сади, бездітність і т. п. За вживання 1 га землі платиться 90 крб. податку. За корову – 88 крб., коня – 75 крб., пень б[д]жіл – 4 крб., за 1 ар саду – 8 крб. Інваліди II-ої групи мають 50% знижки, а жінки погибших на фронтах бійців ЧА, що мають малі діти до сім років, не платять нічого. Жінки і чоловіки, що не мають зовсім дітей, платять річно 150 крб. Ті, що мають лише одну дитину, платять 50 крб., а ті що в них двоє дітей, по 25 крб. в рік. Такому податкові підлягають всі чоловіки, роджені в літах від 1897-1926 та жінки від 1902 р.-1926 р.

Від кожного житлового будинку стягається асекурацію 28 крб. 28 к[о]п. Асекурації підлягає теж і скот. Від корови платиться 28 крб. 28 к[о]п., від коня – 40 крб. Стягають теж податок від церков. Платиться відсотково (1% від висоти суми, на яку оцінено дану церковну будівлю). За церковну площу платиться земельна рента, 6 к[о]п. від 1 кв. м. Священики, що не мають дітей, платять усі податки: доходний, від землі, скоту і від церковного доходу. Ходять слухи, що ще цього року введуть новий податок т[ак] зв[аний] культзбір – податок від ярини, яєць, молока і т. д. Податки сплачують селяни в сільрадах. Хто в данім речинці не заплатив податку, до нього зсилають фінагента, списують майно та загрожують, що якщо до 7-ох днів не вирівняє залежності, сконфісують усе списане, а «винуватця» віддадуть під суд. Списані речі суд продає по державній ціні, забирає залежитість, решту після розглянення справи звертає власникови. Дуже часто такий експеримент проводять більшовики в інший, грубший спосіб. Приходять бійці гарнізону чи мвдисти, грабують господарку і відходять.

П о з и к и.

Останньо наложивши більшовики позику на т[ак] зв[ану] IV Стал[інську] п'ятирічку. На поодинокі села наложено від 40-100 тис. крб. До стягання позики адміністративні чинники уживали війська. Стягали позику силою. До зараз стягнули майже в цілості. Відклику зі сторони населення на наложену суму

не було. До поодиноких господарів приходили по кілька разів, кричали, сварили, грозили. А до того ще й те, що наш селянин взагалі не любить дивитися на більшовика, змусило його віднести позику.

Земельні громади.

По цій справі більшовики не поклали сильнішого натиску. В поодиноких районах створили по 2-3 зем[ельні] громади, подекуди їх зовсім немає (рай[они] Глиняни, Підкамінь, Заболотці). В районі Броди є такі у трьох селах Грималівка, Лешнів, Берлин. На 1947 р. планується поширити їх на всі села району. Земгромади не проявляють поки що жодної активності. Складаються з голови, заступника, секретаря та двох членів. Тут входить ще й т[ак] зв[ана] «ревізійна комісія» з таким самим персональним складом. Завдання земгромад полягає на слідженні за роботою в полі в господарстві кожного селянина, утримуванні громадських бугаїв, жеребців і т. д. У Золочівському районі роздають селянам буряки на засів не менше як на 5 арів.

Будівництво.

В районі Золочів останньо припинено будову залізної дороги з шахти Козаки до Золочева. На місці є лише 7 чол., розмінують гору.

Ще зимою почали більшовики будувати та відновлювати мости. На залізничній лінії Львів-Броди. Між Бродами а Радивиловом будують два залізні мости, між Бродами а Заболотцями будують чотири (два залізні, два деревляні), між Заболотцями а Ожидовом будуються три мости (два бетонові, один залізний). Між Ожидовом а Красним – чотири (два бетонові, два залізні); скільки робітників зайнятих при будовах – поки що не відомо. В плані є нова побудова вузкаторівки з вугільної шахти Ясенів на зал[ізничну] станцію Заболотці.

Промисл.

В с. Печенія (рай[он] Глиняни) є торфокомбінат, директор – жид, ок[оло] 40 робітників, працюють шарварково. Торфокомбінат цього місяця не діяв.

В Глинянах є МТС, дир[ектор] – Куропатніков, жид, парт[ійний], замісник – Жуков, руский, парт[ійний], ст[арший] агроном – Скрипник Іван, комсом[олець], укр[аїнець]; ст[арший] механік – Артименко, укр[аїнець], безпарт[ійний]. В МТС є ок[оло] 30 роб[ітників]: ковалі, трактористи, шофери. Зарплата

дуже низька, робітники невдоволені, однак з праці не можуть виступити.

[...]

(був приарештований за крадіж вівса). Робітники місцеві з дооколичних сіл. В МТС-і є 6 тракторів.

В с. Гологори є вапнярка, 22 роб[ітники]. Зав[ідуючий] – місцевий укр[аїнець].

В с. Ляц[ь]ке є млин колгоспу з тартаком, 20 роб[ітників]. Дир[ектор] млина – місцевий укр[аїнець], Розумський Мирон, нач[альник] тартаку – укр[аїнець] східн[як], парт[іійний] Іваненко. Зарплата – дуже низька, робітники незадоволені; цікавляться нашим рухом.

Вугільна шахта Козаки.

700 робітників, з того на транспортнім цеху – 47, нач[альник] транспортного цеху – Верелийчук, східн[як]. В механічному цеху працює 32 чол. Нач[альник] – Петровський Євген, східняк. Заст[упник] – Коленюк, східн[як]. Тут є три шахті: ч. I – 19 забойників, 85 вагонщиків, 7 кріпильників, 3 десятники (1 галич[анин], 2 руских). Нач[альник] українець. Шахта ч. II – забойників 21, вагонщиків 87, кріпильників 6, десятників 3 (1 руск[ий], 2 галич[ани]). Нач[альник] – руский. Шахта ч. III – 7 забойників, 25 вагонщиків, 3 кріпильники, 3 десятники (місц[еві]), нач[альник] – руский. В адміністрацію входять: секретарі, бухгалтери, інженери, табельники. (Майже всі рускі). При шахті є «столовка», магазин (з охороною). На поверхні є ще відбірщики вугілля. Шахта працює день і ніч, на три зміни (по 8 год. на зміну). Норма – 4 тон[н]и вугілля з одного забоя на зміну (виконує 75% роб[ітників]). Стахановців немає, за прогули не карають, тільки прогульникам не дають приділу харчів. Приділу харчів, що належиться робітникам, майже ніхто в цілості не дістає. Зараз мають судити двох десятників за це, що приписали робітникам видобутого 1000 тонн вугілля. (Цю справу розслідує прокурор). Робітництво невдоволене (включно зі східняками) через низький приділ харчів, через пізне виплачування низької зарплати і через працю під наглядом. На мітинги не ходять, не заключають соцмагань, не пнуться в «стахановці».

Вугільна шахта Тростянець.

470 робітників (з того третина із сх[ідних] областей). Норму на 100% виконує лиш 10 східняків. Решта робітників виконує її тільки на 60-70%. Стахановців немає. Управа шахти – самі рускі. Ставлення начальства до робітників дещо ліпше.

Вугільна шахта Ясенів (рай[он] Заболотці).

Відкрито в 1940 р. Поклади – два негрубі шари, відділені від себе піском. Буре вугілля. Грубість шарів разом взята доходить до 120 см. Поклади молодого походження, часто стрічаються в них неперетворені цілі кусні дерева враз із корою. На поверхні липка брунатна маса. Вугілля добувають підкопом під трьома горбками, один від другого на віддалі 2 км. Усього є 6 штолень, в глибині 20-30 м. під землею. Всіх працівників на шахті (враз з адміністрацією) є 63 чол. (42 укр[аїнці] – 22 галичан, 20 східн[яків]; 21 руских), нач[альник] шахти – Чернов Іван, руский, безпарт[ійний], зарпл[ата] 1200 крб. в м[ісяць]. Главбух – Горменко, укр[аїнець], безпарт[ійний]. Зарплата 980 крб. В адміністративний персонал входить ще нумеровщик (цей, що міряє наскільки виконано норму) – Качурина Надія, укр[аїнка], безпарт[ійна], зарплата 240 крб.; кладовщик – Котельченко, москвин, парт[ійний], зарплата 410 крб. та двох десятників з зарплатою по 640 крб. Працюють 8 год. в день. Виробітна норма для т[ак] зв[ано]го забойщика – 6,8 тонни в день. Запланований місячний видобуток вугілля виконується тільки в 85%. Чорнороби на шахті дістають 150-300 крб. в м[ісяць]. На шахті є два стахановці. Приділу харчів робітники не дістають, хоч за статутом повинні дістати в день 500 грам хліба та 400 г товщу, 1800 г крупи та 2000 г м'яса в м[ісяць]. Адміністрація повинна діставати (члени, кожний зосібна) 800 грам хліба та 600 грам товщу в день і два кг круп та 3 кг м'яса в м[ісяць]. Це все – тільки на папері. Вже три місяці не дістають робітники не тільки з харчевих приділів нічого, але й з зарплати, що змушує їх в вільний час, або, прямо полишаючи роботу, ходити по хатах за прошеним. Класова нерівність на шахті з дня-на-день погіршує ставлення робітників до адміністрації й взагалі до державного устрою. Час від часу стрічається внаслідок того і страйки. Страйкують головно робітники з східн[их] областей, які здані виключно на зарплату та приділ харчів. Дуже обурюють робітників надужиття, злодійства та шахрайства зі сторони адміністрації. Умовини на шахті приводили до сталої втечі робітників з роботи. Наші листівки робітники читають та одобрюють.

На залізничній станції в Красному працює водокачка, 9 робітників, з них 6 східн[яків], нач[альник] – москвин.

Тут є пекарня, в якій працює 10 робітників. (Робітники – українці галичани). Нач[альник] – східняк. Пекарня готує хліб на харчеві картки для адміністрації і робітників.

В м. Броди є лісопильний завод. 100 роб[ітників], місцеві українці з дооколичних сіл. В тому ж заводі поміщається і надліс-

ництво. Завідуючий – Мамчур Тимофій, укр[аїнець], безпартійний. Лісничий – Волянук Володимир, укр[аїнець], безпарт[іійний], бухгалтер – Даньчук Михайло, укр[аїнець], безпарт[іійний]. Об'їздник – Гуляка Іван, укр[аїнець], безпарт[іійний], та вісім лісників.

Подібний лісопильний завод є в с. Ожидів (даних немає).

Строїтельно-монтажний завод в м. Бродах (подано при описі райцентру).

Вапнярки є в с[елах] Ясенів (рай[он] Заболотці), Побіч (рай[он] Олесько), П[е]няки (рай[он] Підкамінь) і в м. Броди. Робітники працюють сезонно – переважно вліті. Працюють на дві зміни. Робітники – місцеві селяни, яких основним заняттям є рільництво.

Електростанції: Золочів (даних немає), Броди (подано при описі райцентру).

В райцентрах Олесько, Заболотці, Підкамінь, Красне, Глиняни електричного світла достарчають звичайні в більшій чи меншій мірі динама.

В кожному райцентрі є пекарня, по більших, як Золочів і Броди, по кілька пекарень.

МТС-и. В с[елах]: Бенів (рай[он] Золочів), Броди, Ясенів (рай[он] Заболотці), Підкамінь та Ожидів. (Дані про МТС-и в других районах подані повище).

МТС Бенів: ближчих даних немає.

–"– Броди: подано при описі райцентру.

Ясенів: нач[альник] – Ломака Василь, укр[аїнець], парт[іійний]; заст[упник] – Лейбенков Іван П. – жид (величає себе українцем), парт[іійний]. Ст[арший] механік – Лисенко Анатоль, укр[аїнець], безпарт[іійний]. Ст[арший] агроном – Драчинська Марія, укр[аїнка], комсомолка. Участковий агроном – Здоровецький Павло, укр[аїнець], безпарт[іійний]. Механік – Дзьоба Іван, укр[аїнець], безпарт[іійний]. Зав[ідуючий] нафтобази – Пуцило Іван, укр[аїнець], переселенець, безпартійний. Робітники ясенівської МТС, крім чорноробів, розподіляються на вісім цехів: столярський, шоферський, токарський, мулярський, [с]люсарський, теслярський, ковальський. Всіх робітників з адміністрацією є 54. Трактористів 9, 3 трактори та 3 авта. Робітники місцеві селяни, українці, безпартійні.

Підкамінь: нач[альник в] МТС-і – Череп, руский, парт[іійний]. Всіх робітників, крім адміністрації, є 30, переважно – східняки-українці. 3 місцевих є один шофером та кількох чорноробів. Робочий день – 8 год. Тракторист має виорати 3 га поля

в цей день, для інших робітників норма точно не усталена. Зарплата для адміністрації – від 300-860 крб., для робітників – від 2-12 крб. в день. Чорнороби одержують в місяць – від 120-150 крб. Стахановців немає.

Ворожа пропаганда серед робітників не знаходить підходящого ґрунту для свого закріплення. Робітництво, не тільки МТС-ів але й всіх інших промислових підприємств, живучи в нужді чи в злиднях без кусника хліба та дуже часто і належної місячної зарплати – обдерте та наге, скрайно ворожо настроєне до партії та уряду, як теж і до адміністративного персоналу своїх підприємств чи заводів. Сіллю в оці робітництва являється неоднаковий, нерівний розподіл харчевих продуктів для нього та адміністрації і зв'язані з тим обманства та шахрайства, що їх допускаються начальники. Голодні, обдерті, теж мало сприймають нашу пропаганду. Ждуть на зміну, що мала б принести упадок існуючого режиму.

Торгівля.

Вся державна торгівля в райцентрах підлягає таким інституціям як міськторг, обл- та райспоживчспілкам. Вони мають свої крамниці, до яких доступ є вільний і уможливлений для всіх, але там немає що купити. Богато зате можна купити в т[ак] зв[аних] «раймі[ж]торгах», призначених для партійців, мвд-істів, мґб-істів та льотчиків. Тут можна купити все, від продуктів щоденного вжитку, почавши та на такім «люксусі», яким є мануфактура в СССР та взуття покінчивши. Це все можна купити тут по державній ціні. Доступ простим селянам та робітникам – не дозволений. Туди час-до-часу заходять поодинокі людиці в селянських сіраках, що за свою сексотсько-вислужницько-зрадницьку роботу дістали у своїх мвд-івських панів карточку-дозвіл на закуп тих чи інших товарів.

В крамницях «райптахпромкомбінатів», що знаходяться по райцентрах, вимінюється за яйця, кури, гуси та качки продукти щоденного вжитку як сіль, цукор, нафту, рідко – мануфактуру. (Цю часто перепродують гол[ови] спілок чи комбінатів на паску). Райспоживспілки, за виїмком Бродів і Золочева, мають по одній базі та по дві крамниці, де, крім солі, нафти та сірників, не можна нічого дістати. Партійці райцентрів дістають два рази на місяць т[ак] зв[ані] спецпродукти, речі ширвжитку включно з мануфактурою та взуттям.

В кожному селі є кооперативна крамниця, де привозиться дуже мало товарів. Товар[и], як полотно, взуття та цукор (дуже

рідко привозять), міняють тільки за збіжжя. Брезентові черевки з гумовими підошвами коштують 24 кг жита або пшениці; калоші – 30,6 кг збіжжя, нитки – 4,5 кг збіжжя, мило (кусок) – два кг збіжжя, ведро – 13 кг, дит[ячі] гумки – 3,5 кг, муж[еські] скарпетки – 8,25 кг збіжжя. Державна ціна на продавані товари: панчохи – 8,25 крб. і 10 шт яець. [Ш]карпетки – 6,25 крб. і 7 яець, діт[очі] светери – 41,25 крб. і 20 яець, 1 кг соли – 1,9 крб., пачка сірників – 20 коп., літра нафти – 2,25 крб.

Пасок. 1 м. пшениці – 4000 крб., жита – 3000 крб., бараболі – 800 крб. (державна ціна на всі ці продукти – 6 крб. Чорнороб заробляє у місяць 130 крб.).

1 кг пшен[ичної] білої муки – 80 крб., темної – 50 крб., 1 кг білого хліба – 180 крб., чорного – 120 крб. Панчохи – від 300-500 крб., чоботи – до 2500 крб.

Метер кангарової матерії, в залежності від її якості, – від 1000-1500 крб., камізьельковий гу[д]зик – 10 крб., флящина одеколону – 45 крб. (державна ціна 18 крб.), літра нафти – 20 крб. і т. п.

Приватної торгівлі майже немає, за виїмком будок, де дозволено продавати деяким заслуженим інвалідам «вітчизняної війни». Від 1.V.[1947 р.] приватна торгівля заборонена.

Увага: точні дані на ціни товарів подано за даними з надр[айону] Броди. Ці лише сезоново небогато різняться від цін товарів в цілому терені.

П о ш т а.

В райцентрах є т[ак] зв[ані] «поштамти». Ці мають по селах свої філії, що охоплюють під свій заряд по кілька сіл. Поштові філії обслуговує 2-3 люда (поштаря та листоноша). Листоноші приносять пошту до сіл, де немає філій.

«Поштамт» Броди – нач[альник] – Макаренко Евген (ур[оджений] на Білорусії), партієць, зарплата – 795 крб., нач[альник] спецзв'язку – Конопльов У. Я., руский, парт[ійний], зарплата – 600 крб.; нач[альник] радіостанції – Ковшінов, руский, парт[ійний], зарплата – 600 крб.; Заступник КП – Орловський Василь, українець, парт[ійний], зарплата – 650 крб. (Інше – при описі райцентру).

Філії брідського поштамту є в с[елах]: Лешнів, Конюшків, з начальниками місцевими українцями.

«Поштамт» Підкамінь: нач[альник] – Райхман, жид, парт[ійний]; заст[упник] – Волкова, жид[івка], парт[ійна], бухгалтер – Пінішкова, руска, пар[тійна].

Урядовці: Карамзіна, укр[аїнка], безпарт[ійна]; Решотка, руска, парт[ійна]; Какарева, руска, парт[ійна], Бонк, місц[евий] укр[аїнець]; Рештка, руска, парт[ійна].

Листар І: Паланичка, укр[аїнець]; Білецький, Климишин, Котельницький, Коб'яковський, Марчук, Саган, Паталій, Ямчук, Боднарчук – всі українці.

Телефоністи: Брезняк, Путьова, Гриценко, Мединська – українці. Механік – Чубач, укр[аїнець]; моторист – Іванов, укр[аїнець]; практиканти – Барщевський, укр[аїнець], Демчук, укр[аїнець], комсомолец. Монтери: Романюк, Твердохліб – українці. Поштові агенти: Біжецький і Крижанівський. При цьому поштамті працює чотири чорнороби.

Нач[альником] «Поштамту» Заболотці є москвин Гаркушкін, парт[ійний]. (Точніших даних немає).

Про «Поштамти» в Глинянах і Красному подано при описі райцентрів.

Про «Поштамти» Олесько, Буськ немає даних.

«Поштамт» Золочів: 56 працівників (13 руских, 3 жиди, 2 поляки, 38 українців). Більших даних про цей немає.

Поштою в ССРСР можна слати листи та харчеві і ін[ші] пакети, вагою не вище 8 кг. Бувають випадки, де приймають пакети вагою в 9, 10, а то й 11 кг. Але така пересилка коштує багато грошей. (500-1000 крб.). Хабарі в Радсоюзі – річ загально прийнята. За кордон висилаються тільки листи. Цензура при листуванні внутрі ССРСР, кажуть, строга, однак трапляються випадки, де ходять поштою нецензуровані листи, які при цензурі напевно зліквідовано б. (Протирежімний зміст поданий не на здогади і націоналістичні привіти, в повних написах пр[иміром] «Слава Україні», «Героям слава»). Цензура, що перевіряє листи, що йдуть за кордон, багато строгіша. Урядовці, що цензурують пошту, дуже контрольовані наставленими мвдистами. Взага[лі], в кожному поштамті є кілька контрольорів з мвд. Останньо за адміністративним зарядженням проводиться телефонізація сіл, тобто сполучують райпоштамти зі всіма сільрадами та МТС-ми. До зараз сполучені з райцентрами телефонно такі села: в Глинянщині села, що вздовж автостради (Куровичі, Унтервальден, Словіта), в рай[оні] Красне – Бортків, Вільшаниця. В рай[оні] Золочів – Бенів, Козаки, Зарваниця, Плугів. Рай[он] Броди – Смільно, Ст[арі] Броди, Дітківці, Станиславчик, Язлівчик, Конюшків (один акумулятор та по два абоненти), Берлин, Білявці, Лешнів (один акумулятор на 6 абонентів), Піски, Грималівка, Королівка, Комарівка, Корсів, Митниця. Крім цього бродський райцентр сполучений з

лопатинським через село Лешнів. В рай[оні] Заболотці – с. Чехи, Кадлубиська, Ясенів, Пониква, Суходоли. В рай[оні] Підкамінь – с. Суховоля, Черниця, Накваша, Нем'яч, П[е]няки. Окремі телефонні лінії ведуть вздовж автострад: Київ–Броди–Львів, Київ–Тернопіль–Львів. На відтинку Броди–Львів по лівій стороні автостради йде телефонна сполука з 12 дротів, що обслуговує загальнообласний і районний телефонні абоненти. З тої ж самої сторони на новозакопаних стовпах підвішені 4 дроти війської телефонної і телеграфної лінії. (Більшовики кажуть, що це дуже важне далеке сполучення). З правої сторони автостради проходить т[ак] зв[ана] лінія Хрущова, що лучить телефонними дротами тільки Київ зі Львовом. Друга лінія стовпів з дротами – це якесь спеціальне сполучення Житомир–Станиславів. (Відомості з надр[айону] Броди).

Адміністраційні зарядження.

Вирівнати остаточно всі залежності перед державою до одного кг. (Контингент збіжжя, молока, м'яса, соломи, держзакупки і т. д.).

Вивчити по селах статут сільськогосподарської артїлі. Подбати про це, щоби в кожному селі були земельні громади.

В рай[оні] Броди в кожному селі вибрати людей на т[ак] зв[аних] сільвиконавців. Ці мали б слїдити за всякими справами села. (Рід міліції). Тут мав би бути начальник. Тут мав би бути начальник та три поліції. Сільвиконавці підлягатимуть безпосередньо мвд.

Шкільництво.

В терені є середні школи в слїдуючих місцевостях: Глиняни – учителі східняки, трьох галичан. З учнів трьох стипендистів. Красне – 16 учителів (13 східняків, з них 7 парт[ійних], 6 комсомольців). Між учнями є 16 комсомольців.

Вільшаниця: 14 учителів, з того 11 з Полтавщини та Київщини. Учнів ок[оло] 230. (8-ий клас – 9 учнів, 9-ий клас – 16 учнів).

Гологори: 13 учителів (5 галичан, 8 східняків). До 350 учнів.

Золочів: дві СШ, одна з російською, друга з українською викладовою мовою. В обох є 66 учителі[в] (49 з СУЗ, 20 руских, 11 з вищою освітою, незакінченою, 36-ох з середньою, 4-ох з народною і курсом, 12 з закінченою вищою). В середній школі ч. I – 18 комсомольців, ч. II – 11 комсомольців, в педучилищі – 38 комс[омольців]. Усі східняки. В усіх трьох СШ Золочева є ок[оло] 1400 учнів.

Скварява: 15 учит[елів] (10 східняків, 5 галичан), дир[ектор] Новаківський І., галичанин. Завпед Ілляшенко Мотря, східн[ячка]. 3 учителів 3 комсомольці, 1 парт[ійний]. Учнів 315.

Ясенів: (рай[он] Заболотці), дир[ектор] Хворостюк Василь, укр[аїнець], безпарт[ійний], східняк, вища освіта. Учителів 18. Українців 16 (двох галичан, два партійці, два комсом[ольці]). Учнів ок[оло] 400.

Олесько: дир[ектор] Пугач Софія Гр[игорівна], укр[аїнка], парт[ійна]; завпед Котляров Василь Андрійович, руский, безпарт[ійний]. Учителів 13: 10 укр[аїнців], 3 руских. Безпарт[ійні], 2 комсом[ольці]. Учнів ок[оло] 500. Серед учнів 12 комсомольців.

Броди: (подано при описі райцентру).

Підкамінь: ближчих даних немає.

В середних школах навчають: укр[аїнську] мову, літературу, рос[ійської] мови – від 2-ої кл[аси], нім[ецької] та англ[ійської] мови – від 5-ої кл[аси], історії, фізики, хімії, природи, математики, географії та конституції. Викладавою мовою в СШ поданих повище є українська за виїмком одної СШ в Золочеві.

Культурне життя.

Культурне більшовицьке життя зосереджується в райцентрах. Тут є кіно, клуби, т[ак] зв[ані] дома культури та районів бібліотеки. Театрів в райцентрах немає. Веч[і]рки та забави відбуваються в районних клубах та домах культури майже щонеділі. Ходять на них комсомольці та східняки. В підміських селах забави не відбуваються. В терені такі забави відбуваються в с[елах]: Підлипці, Пługів (рай[он] Золочів), Стадня, Трудовач (рай[он] Красне).

Предметом нової пропаганди являється колгоспи, воєнні дії з Німеччиною та Японією, більшовицькі партизани. Крім цього висвітлюють старі, знані нам фільми. В зв'язку з турецькою пропагандою почали висвітлювати фільм «Адмірал Нахімов». В домах для кіно висвітлюють фільми часами два рази в тиждень, бувають випадки, що ці стоять тижнями нечинні (райцентр Підкамінь). По райцентрах готуються дуже активно до 1-го травня. В домах культури приготавляють до виступів танці та хори. По школах готують дуже часто різного рода вечірки.

Майже у всіх селах понастали більшовики заряди для клубів, однак майже ніде не є вони активні. Активні зліквідовано (попалено бібліотеки, здемольовано приміщення). Лишилось [...] активні сільські клуби, до яких поки що немає доступу (Підлипці, Пługів, рай[он] Золочів; Чехи, рай[он] Заболотці; Ракоб[ов]ти,

рай[он] Буськ). В кіно ходять мешканці райцентрів та учні шкіл. Селяни в кіно не хочуть йти.

Санітарна ділянка.

Шпиталі: Куткір, 18 працівників, в тому 14 східняків. Дир[ектор] – руска. Це – райлікарня. В цьому ж районі Красне є два сан[ітарних] пункти, в с. Ляц[ь]ке дві лікарки, чотири санітарки, один фель[дш]ер та Гологори.

В рай[оні] Глиняни є сан[ітарний] пункт в райцентрі.

Золочів: поки що даних немає.

Броди: цивільно-військовий. Зав[ідуючий] лікар Коцюба, місц[евий], укр[аїнець], безпарт[ійний]. Крім нього є ще 15 осіб: лікарів, санітарів і фель[дш]ерів.

Підкамінь: зав[ідуючий] лікар Сорока, парт[ійний]. Крім нього один фель[дш]ер і 8 медсес[тер].

Чистота в шпиталях і сандогляд – дуже погані. В ліжках стри-чаються воші, їсти не дають, закорінилось страшно хабарництво. В тих самих місцевостях, що шпиталі, є аптеки. Ліків тут дуже мало. Вартісніших ліків тут не можна дістати. Їх треба шукати у Львові або на приватних складах лікарів, де їх міняють [на] про-дукти, або продають по паскових цінах.

Обслуговування хворих по шпиталях нижче критики: Хто при-несе лікареві доброго хабаря, тим опікуються, дають до зрозу-міння, що доглядається тих, хто приносить і підпихає.

Санпункти: в с[елах] рай[ону] Заболотці: Кадлубиська, Дуб'я, Пониква, Голосковичі, Голубиця, Чехи, Суходоли, Глушин, Пониковиця. Рай[ону] Підкамінь: Боратин, Накваша, Нем'яч, Яснищі, Дудин, Вербівчик, П[е]няки. Рай[он] Броди: Берлин, Клекотів, Шнирів, Грималівка, Корсів.

Медпункти: Рай[он] Заболотці: Кадлубиська, Ясенів; рай[он] Броди: Гаї Дітковецькі, Гаї Старобридські, Лешнів; рай[он] Підкамінь: Суховоля, Черниця, П[е]няки; рай[он] Олесько: Соколівка.

Венеричні недуги поширились в селах, де стояли гарні-зони, найбільше в рай[оні] Броди. Найгірше під тим оглядом згангреноване с. Пониква, майже в 50%. Початки зустрічаються в селі Ясенів, рай[он] Заболотці, де лічиться ок[оло] 30 осіб, Кадлубиська – 25 осіб, та приблизно тільки в с. Суходоли. Багато людей лічиться по селах, сусідуючих з Бродами, а саме: Глушин, Гаї Смоленські, Гаї Дітковецькі, Смільно, Берлин, Язлівчик і ін. Цю недугу привозять часто поворотці з Німеччини. У вояків ЧА часто стрічається короста. В терені начисляється п'ять сіл з випад-

ками п'ятнистого тифу: Єлиховичі, Белзець, рай[он] Золочів; Голубиця – 10 осіб, Ясенів – п'ять осіб, Дуб'я (рай[он] Заболотці). Санпункти дістали припоручення запобігати поширенні цієї недуги, але не дістали жодних ліків ані практичних вказівок, так що справа ця зависла в мертвій точці.

Пропаганда.

Поширюється вона в великій мірі через пресу. До наших сіл доходить (несистематично) центральна-московська-всесоюзна, республіканська, обласна та районна преса. З центральної преси доходять такі газети та журнали: «Правда», «Ізвестія», «Комсомольская Правда», «Труд», «Земледелія», «Піонерська Правда», «Сталінское племя» і ін. Журнали: «Октябрь», «Знамя», «Новое Время», «Огоньок», «Крокодил». З республіканської найбільш популярною є «Радянська Україна». Приходять теж «Правда України», в рос[ійській] мові, «Молодь України», «Зірка», «Юний лєнінець» рос[ійською] мовою, «Колгоспник України», «Радянський селянин», «Тваринництво України».

Журнали: «Партійне життя», «Блокнот агітатора», «Сучасне і майбутнє», «Україна», «Перець», «Радянська жінка», «Дніпро», «Барвінок» і т. п.

Обласна преса: «Вільна Україна», тираж 45 тис., «Львовская Правда» 20 тис.

В районі Глиняни виходить газета «Радянський селянин», в рай[оні] Красне – «Радянський Шлях», тираж 1500, в рай[оні] Золочів – «Серп і Молот», в рай[оні] Броди – «Червоний промінь», тираж 2500, в рай[оні] Заболотці – «Червоний стяг» – тир[аж] 1500 шт., в рай[оні] Олесько – «Сталінець» тир[аж] 1500 шт.

Мітингова пропаганда своїм об'єктом поставила колгоспи. Колгоспна пропаганда не оминає ані одного мітингу. Участкові по селах зачитують селянам різні листи колгоспників, які вони висилають т[оваришу] Сталіну, дякуючи за «щасливе заможне життя» в колгоспах. Населення на мітинги не ходить, майже все більшовики зганяють силою. Часто на мітингах згадують більшовики про наш рух. По містах темою мітингів є трудова дисципліна, соцзмагання та стахановщина. Тут уживають також як пропагандивного засобу плакатів, карикатур, стінгазет і т[ак] ін[ше], чого по селах не видно.

Наше середовище.

Постава мас до ворога – скрайньо ворожа. Ненависть ця викликана побоями, грабунковими акціями, крадіжкою хатніх

речей бійцями, нахабністю в поступованні з жінками, насильством в виборах, застрашуванням вивозом на Сибір та арештами.

Дуже важним чинником, що викликає цю ненависть, являються адміністративні зарядження більшовиків, звернені в сторону здачі контингентів збіжжя, молока тощо, реалізовані при помочі насильства, гвалту та побоїв. Селяни тільки під терором, щоб охоронити себе від цілковитої грабежі та арешту, здають назначену норму. Певний відсоток селян ще до сьогодні не здав повністю контингенту збіжжя, м'яса, молока і тому районна влада остаточно примушує населення вповні розрахуватись по здачі поставок державі. По тій справі більшовики організують мітинги. Участь населення у тих мітингах дуже мала, коли брати під увагу, що їх темою являється заохочування до вступу в колгоспи, а ставлення населення до них – добре відоме. Застрашене терором, грабіжжю, вбивством і провокацією населення, з одного боку, реагує пасивно, а з другого боку, бувають випадки, де чинно реагує на більшовицькі залякування і терор. Прим[іром]: ображений молодий хлопець вдарив палицею по лиці МВД-иста (с. Ясенів); селянин, якого злість перебрала вже мірку, говорить праву в вічі мвд-истові чи партійцеві; де роз'ярені злістю жінки викрикують все, що забороняється в Рад[янському] Союзі про «демократію», «про справедливість в ССРСР», «про правдиву заможність радянського громадянства», про побої та знущання – в присутності представника районної та обласної влади. Найкращим проявом реакції являється німа мовчазливість і холодна відповідь – «не підуй» – на заохочування селян до вступу в колгоспи. Тут не помагає залякування вивізками чи тюрмою, бо й на це знаходить селянин відповідь, говорячи – «і там люди живуть». Яскравим образом ворожості та ненависті до рад[янської] влади та порядків був перебіг останніх виборів у верх[овну] раду УРСР, де селяни йшли щойно тоді, коли бійці виганяли їх силою і гнали наперед себе аж до виборчої урни.

Постава мас до нашого руху прихильна. Помимо терору, арештів, побоїв, вивізок на Сибір, провокацій допомога села повстанцям не устає. Хоча бояться, однак допомагають, забезпечуючись перед провокацією фразами – «хто ви я не знаю, але даю, бо ви [о]зброєні». Кожний селянин, за виїмком запродавців, остереже, повідомить та принесе, якщо цього потрібно. Ліквідацію знаних сексотів населення одобрює. Наші листівки робітники, селяни та інтелігенція читають залюбки.

Оцінка світової і нашої ситуації. У світовій ситуації маси орієнтуються небогато. Ворожу пресу, хоча читають, то в більшості її

не розуміють та зле пояснюють. Звичайно зі всякими конференціями пов'язують близькість війни (на яку очікують). Якщо на них стрічають згоду охоплює село розчарування, негодування та до певної міри упадок віри в якусь можливу політичну зміну.

Коли читають у більш[овицькій] пресі згадки про наших людей за кордоном (про УГВР, про Бандеру, чи якийсь табір полонених і т. п.), вірять і голосно та широко говорять, що «наше не пропало, що ми ще заживем так, як і інші». В масах закорінилася сильна віра в майбутню війну, ідеалізація Англії та Америки, віра в їх непереможність і пов'язування з цим своєї майбутності.

В нашій ситуації на підставі нашої пропаганди та літератури орієнтуються дещо краще. Сьогодні вже ніде не почуєш, що наша боротьба – це непотрібна витрата сил. Знають програму нашої боротьби та годяться, інакше не може бути. Наша література не вспіла ще зайти до всіх закутин, тому, що не всі її читають, а ці, що читають, бояться з конспіративних причин ділитися з іншими. Можна твердити однак, що ця (література) має доступ до 60% українського населення. Богато говорить про Грецію, Туреччину, Англію та Америку. Навколо них створюють багато поголосок про утворення різних загрозливих ситуацій, які в найкоротшому часі мали б привести до війни між ними а Рад[янським] Союзом. Населення вірить свято в перемену, яку має викликати ця нова війна. Коли вона вибухне, цього не знають, усталюють речинці, які, звичайно, їх заводять, однак надії не тратять.

Віроісповідання. В рай[оні] Глиняни не перейшло на православ'я двох священників; в рай[оні] Красне – 5-ох (в с[елах]: Острів, Безбруди, Балучин, Гологори і Митулин). В рай[оні] Золочів – 3-ох (в с[елах]: Белзець і Княже). В районах: Броди, Підкамінь, Заболотці при давних релігійних переконаннях залишилось 11 священників. Всі інші, залякані терором, по підписували заяви переходу на православ'я, однак майже ніхто не робив цього профанаційно. Православних батюшок в цілому терені є 5 (Золочів, Броди, Підкамінь, Черниця, Гаї Дітковецькі). Образів Сталіна та Алексія по церквах поки що не видно. На проповідях священники говорять переважно на релігійні теми. Однак майже всі відважуються часто на виголошення проповідей в націоналістичному дусі. Про повстанців згадується в різних примаскованих словах, як «оборонці народу і церкви». Священники закликають народ покаятися, не виступати брат проти брата, а йти однією лавою спільно до мети. Населення, бачучи поставу священників, не хоче реагувати на їхні змінно-обрядові прогріхи. Агентів серед священників не видно, крім батюшки в Бродях,

який стало під рясою носить нагана, та показує себе найбільшим щирим борцем за нове православ'я. Всіх, хто не хоче його слухати, називає бандитами і т. п. За таке поступовання він дістав нагану від еп[ископа] Макарія.

Санітарний стан. В Глинянському, Краснянському, Золочівському, Буському, Олеському районах загрозовано-епідемічних та венеричних недуг майже немає. Є поодинокі випадки тифу та вен[еричних] недуг, вони є в стадії лікування. Вразливо інакше стоїть справа в трьох інших районах терену (Заболотці, Броди, Підкамінь). Тут через відносно найбідніший стан серед населення та далеку віддаль від культурних осередків або рознузданість (лісистий терен, села глибоко в лісі, довгий час стояла лінія фронту) є багато випадків венеричних недуг, завошивлення, корости та тифу. (Ближчі дані подано під точ[ками] «Вороже середовище», «сан[ітарна] ділянка»).

Господарський стан.

В терені передновок спричинений неврожаєм в 1946 р. та ограбленням населення більшовиками – стягненням високого контингенту. Багато людей, якщо не помагали б собі взаємно, є дані твердити, погинули б дотепер з голоду (половину свого поля не засіяли – зерно на засів з'їли, в березні [1947 р.] не мали ані одної бараболини).

Суспільна опіка.

Впродовж цього місяця роздано допомоги родинам підпільників та вивезених на заслання в сумі ок[оло] 5000 крб. В терені роздано крім цього цим людям теж ок[оло] 20 метрів збіжжя. Також уділювано їм помочі при роботах в полі.

Українці з СУЗ.

Це інтелігенція і робітники, що працюють на заводах, як керівники в міській адміністрації і як учителі по селах. Керівні пости займають переважно партійці. Робітники зі СУЗ працюють при відбудовах міст, будовах мостів та направи залізничних ліній. До влади ставляться з укритою ненавистю. Матеріально слабо ситуовані; із своєї зарплати не можуть вижити і примушені продавати всілякі трофейні власні речі. Краще живуть українці-східняки, заняті при роботах по наших селах. Вони, при допомозі місцевих людей, краще дають собі раду. В містах низький матеріальний стан викликав страшне хабарництво по більшовицьких установах та підприємствах. Хто із східняків був за кордоном,

цей хвалить тамошнє заможнє життя, нарікаючи при цьому на більшовицьку владу та внутрішній політично-економічний та суспільний порядок.

Про наш рух знають багато або від нас самих, або від місцевих селян, що говорять про нас з похвалами та гордістю. Особливо добре стоїть наша пропаганда серед учительства. Наша література цікавить їх, а кличі приймаються дуже скоро. По містах серед вчительства сприймається наша пропаганда повільніше, зате краще серед робітництва, як елементу більш революційного, хоча йому перешкаджає в цьому боротьба за існування.

З дня на день зростають групи голодуючих братів зі Сходу. Їх не пускають в наші сторони. Між ними наша пропаганда має великі успіхи. В терені повстанці переводять з ними гутірки, допомагають харчами і при цьому наділяють нашою літературою, яку вони везуть на схід. Голодуючі брати зі СУЗ-ль приходять дуже збідовані, трапляється дуже багато смертних випадків з голоду (в рай[оні] Красне с. Утішків – 2 особ[и], Сторонибаби – 14 осіб, Красне-шпиталь – 37 осіб, Куткір шпиталь – 20 осіб). В с. Пониковиця зліквідовано «рибгосп» а все майно роздано всім біднякам зі Сходу, що кватерували тоді в селі, поширюючи при тому нашу пропаганду. Настрій був дуже піднесений.

Поміж українцями з СУЗ є перебрані агенти МВД. Їх можна скоро пізнати; від пересічного «колгоспника» відрізняються вони чистотою, молодечим віком і маленькими мішочками, які все порожні носять на плечах. По селах заховуються провокативно: проклинають Сталіна та більшовицький режим, а вихваляють наш рух. Звичайні «колгоспники» в розмові дуже обережні.

Кількох колгоспників розказувало такий випадок: в Козятині мвд-исти зупинили повертаючий з голодуючими братами з СУЗ на східні землі поїзд та почали грабити весь хліб, що його вони для себе везли. В той сам час на станцію прибув військовий ешелон, з якого почали вискакувати бійці ЧА. Один з них пізнав в товпі «колгоспників» свою сестру, якій мвд-исти забрали останнє зерно. Дізнавшись про це, він пішов його відбирати. МВД-исти зустріли його ворожо. Вив'язалася бійка, з вагонів вискочили товариші бійця, почалась стрілянина, в якій вбито 18 мвд-истів та важко ранено їхнього начальника. Таких вісток приходить багато.

Нашим рухом голодуючі цікавляться, а наші розмови з ними переминює їхні настрої на більш ворожі до уряду і партії як доте-

пер. Богато з них просить зброї, щоб могли помститись на катах (Золочів, Заболотці).

Н а ш і а к ц і ї.

В рай[оні] Глиняни зліквідовано трьох сексотів – явних донощиків МВД (провела СБ).

28.IV.[1947 р.] в с. Гологори зліквідовано лейтенанта МГБ Розпопіна. Здобуто п[і]столю і матеріяли. Вбивства dokonano о 14 год. дня. Заввага: в цьому селі кватерує ок[оло] 80 більшовиків. (Доконав боєвик СКВ).

В с. Єлиховичі випадково зліквідовано одного партійця, що добре дався населенню в знаки. (Доконали боєвики СКВ).

6.IV.[1947 р.] силами СКВ і боївки СБ зроблено засідку на більшовиків на дорозі поміж с[елами] Ражнів–Заболотці. (Більшовики їздили організувати колгосп в с. Ражнів). Вбито двох більшовиків: Третьяка, ст[аршого] лейт[енанта] арт[илерії], директора райспоживчспілки в Заболотцях та уповноваженого по кадрам канд[идата] партії Басю[ка]. При тому поранено візника Ткача Павла (другого дня помер) та Савчина Івана. Здобуто п[і]столю, автомат ППШ і дві уніформи.

17.IV.[1947 р.] зліквідовано рибгосп в с. Пониковиця, рай[он] Заболотці. Стрільці СКВ та боївка СБ зліквідувала на хуторі Велин дві жінки, донощиці МВД. Одна з них подавала відомості на МВД через свого чоловіка, що працює в Бродах, друга передавала їх впрост нач[альнику] Чижову.

На присілку Мамчурі (с. Руда Бродська) зліквідовано двох сексотів-зрадників.

29.III.[1947 р.] стрільці СКВ та боївка СБ зліквідували в с. Пониква дві донощиці МВД Луців Ірину та Кутериху Антошку. Того ж вечора зліквідовано дир[ектора] пониковицького бровару Присяжного Леона та помічника директора по кадрам льв[івського] пивоварного заводу Тростяного Пантелеймона.

Н а ц і о н а л ь н і м е н ш и н и.

З них залишились тільки деякі поляки та жиди. У всьому терені начисляється їх ок[оло] 60 родин. Найбільше в райцентрах Броди і Золочів. Поляки, що залишились, мають зв'язки із поляками, що виїхали на захід. В'яжуться з ними листовно, або час від часу приїздять тут до них якісь типи, в яких переселенці пізнають знаних їм людей-поляків із заходу. (Стверджено в рай[оні] Олесько, Золочів, Броди). Ті, що залишились, ставляться до нашого руху льояльно, крім 20-ох стрибків в с. Паликорови, які

брали два рази участь в обляві. До більшовиків ставляться так само ворожо, як і українці.

Крім поляків та жидів є багато москвинів, що приїхали сюди як урядовці та поліція. Мешкають вони переважно в райцентрах. Їх є дуже багато.

Травень, 1947 р.

/ – / С к о б¹⁵⁸.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 76. – Арк. 131-150. Копія. Машинопис.

№ 43
ДОПОВНЕННЯ ДО ЗВІТУ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ ОУН
ЗА КВІТЕНЬ 1947 РОКУ

Травень 1947 р.

(Доповнення до звіту за м[ісяць] квітень 1947 р.)

В о р о ж і а к ц і ї.

Район Глиняни:

З 29 по 31.III[.1947 р.] провели більшовики обляву на с[ела] Печенія, Солова, Станимир, Ханачівка, Туркотин, Затемне та Погоріл[ь]ці. В кожному селі було від 100-120 більшовиків. Участь в обляві брали війська районів Глиняни, Перемишляни, Яричів, Красне, були й зі Львова. Докоола сіл стояли на заставах, в селах проводили основні ревізії. В обляві не мали успіхів.

В ніч з 1.IV./2.IV[.1947 р.] найшла група повстанців на одну з більшовицьких застав, що ними було обложено село Станимир. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка. Повстанці розбіглися. Один з них, д[руг] М[орозенко]¹⁵⁹, відбившись від групи, намагався зайти в сусіднє село Туркотин, щоб схоронитись. Під селом найшов вдруге на більшовицьку заставу і тут поляг в бою. Вбив двох більшовиків, одного ранив. Сам, ранений, дострілився. В зв'язку з цим піддали більшовики село Станимир трьохденній обляві. Успіхів не мали жодних. В обляві брало участь 100 більшовиків¹⁶⁰.

¹⁵⁸ «Скоб» – Богдан Квас, керівник Золочівського окружного проводу ОУН.

¹⁵⁹ «Морозенко» – особа не встановлена.

¹⁶⁰ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 3.04.1947 р.

15.IV.[1947 р.] в с. Вижняни арештували більшовики громадянина Пощорка Степана, закидаючи йому зв'язок з нашим рухом. Його побили до непритомности та відвезли в район.

16.IV.[1947 р.] зі с. Касичі вивезли більшовики на Сибір родину громадянина Череватого С. за це, що його син втік з армії. Сина більшовики зловили і держать в тюрмі. В райцентрі арештували більшовики двох адвокатів: Блажкевича і Дичка.

18.IV.[1947 р.] в с. Полюхів арештували більшовики одного громадянина, закидаючи йому зв'язок з нашим рухом. Як причину арештування подавали його дезертирство з праці у Львові.

19.IV.[1947 р.] група більшовиків, ок[оло] 20 чол., просидівши через день на цвинтарі в с. Вижняни, вечером зробили заставу в с. Куровичі. На них найшли українські повстанці. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка, в якій згинули: боєвик рай[онної] СБ д[руг] Голота¹⁶¹ та один легальник, що припадково переходив тудию. Втрати зі сторони більшовиків невідомі (були такі)¹⁶².

Впродовж місяця проводили більшовики облаву ще в таких селах як: Погоріл[ь]ці, Куровичі, Полюхів, Вижняни, Розворяни. В кожному з них під час облави приарештовували по кілька осіб, допитували, при допитах часто побивали, а опісля звільняли.

В терені уряджують часто довкола сіл та в селах (головно підлісних) засідки.

Район Красне:

27.III.[1947 р.] в с. Вільшаниця арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, гром[адянина] Зубара Теодозія.

В с. Гологори кватерує зараз до 70 більшовиків. Щоденно ходять на засідки та перевіряють хати.

7.IV.[1947 р.] 10 більшовиків, повертаючи з облави на присілку Буда Хилецька, стрінулись біля с. Майдан з подібною групою більшовиків, що проводила облаву в цьому селі. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка, в висліді якої впало трьох більшовиків.

З 10.IV.[1947 р.] через 10 днів (дослівно кожного дня), були більшовики на заставах в с[елах]: Безбруди, Куткір і Русилів. На заставах були більшовики гарнізону, що в с. Фирлеївка.

¹⁶¹ «Голота» – особа не встановлена.

¹⁶² За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце в ніч з 20 на 21.04.1947 р.

Перед Великоднем приарештували більшовики всіх нез'єдинених священиків. Цим способом хотіли змусити їх до підписання заяв переходу на православ'я. Позамикали теж церкви у їхніх селах. По зібранні з боку населення масеньких хабарів більшовики священиків звільнили; відчинили церкви та дозволили відправляти. В с. Трудовач стрибок Іванюк Володимир заборонив святити паски, так люди були змушені посвятити їх в других селах.

В с. Кіндратів арештували більшовики голову с[ільра]ди за це, що під час ревізії знайшли в нього на господарці два кріси і ок[оло] 1000 набоїв.

Майже кожного дня впродовж місяця більшовики навідувались до с[іл] Стінки, Ляц[ь]кого, Гологірок, Новосілок та уряджували від сторони ліса засідки. Часто перевіряли господарки та робили скоки на поодинокі з них.

Район Буськ:

З 1.IV.[1947 р.] через (дві неділі) два тижні майже кожного дня проводили більшовики облаву та уряджували засідки в с. Грабова. В цьому часі приарештували з цього села кільканадцять осіб під замітом співпраці з нашим рухом. В тюрмі держать ще чотирьох людей. Громадянина хутора Будиголош Семенів Емануїла арештували за це, що найшли у нього на господарці під час ревізії одного кріса та кількасот (набоїв) стрілен. З ним забрали теж і його двох синів.

3.IV.[1947 р.] в с. Лянерівка арештували більшовики гром[адянина] Сахаревич Емануїла. (Вище названий – жовнір СС-дивізії, дальше підпільник, при кінці 1944 р. зголосився до органів мвд, виве[з]ений на Сибір, в 1946 р. по відбутті кари вернув додому та другого дня відвезли до Львова). Арештували його мвдист Бабіч та міліціонер Штибель.

В с. Побужани у зв'язку зі злочинством, що тут поширилося, арештували більшовики Прокопович Степана, Лісовець Івана, Лося Володимира та одну дівчину (прізвище невідоме). Мужчин арештували за злочинство, дівчину за передержування крадених річей.

З 10.IV.[1947 р.] провели більшовики в районі реєстр мужчин від 18-50 рр.

15.IV.[1947 р.] в Ябл[у]нівській кольонії арештували більшовики двох молодих хлопців: їх приловили з крісами.

23.IV.[1947 р.] в с. Чучмани Забол[о]тні арештували більшовики Домінського Ярослава і Луців Емануїла на донос, що в них є зброя.

В с[елах] Гумниська, Чучмани Гумниські і Забол[о]тні роблять більшовики дуже часто нічні засідки, проводять облави в тих селах та в поблизькому лісі.

Район Золочів:

З кінцем березня [1947 р.] в с. Скварява почали більшовики організувати колгосп. Сюди приїхало кільканадцять більшовиків та почали змушувати людей підписувати заяви. Вибирали людей з клеймом зрадників, яке вони мали б власне тим підписом змазати з себе. Помимо застрашувань і обіцянок, фактично колгоспу зорганізувати не далось. (Переведено тільки деякі формальності).

7.IV.[1947 р.] в с. Заріччя арештували більшовики громадянина Дударя Якова та засудили на п'ять літ тюрми за поповнення манка в кооперативі.

З початком місяця провели більшовики облаву в с[елах]: Почапи, Хильчи[ці], Городилів, З[о]зулі, Заріч[ч]я, Монастирок. В кожному випадку проводило по ок[оло] 20 більшовиків облаву. Провіряли поодинокі хати, ночью уряджували довкола вище названих сіл і всередині їх засідки.

11.IV.[1947 р.] після винесення плащаниць забрали більшовики ключі від церков в с[елах] Белзець, Княже, Жуличі та заборонили нез'єдиненим священикам в тих селах відправляти великодні богослуження. По зложенні хабарів віддали ключі та дозволили правити.

12.IV.[1947 р.] більшовики Краснянського р[айо]ну після богослуження задержали всіх людей в церкві села Белзець для перевірки. Шукали за підозрілими людьми з сусіднього села Скваряви. Не пускали додому без перевірки навіть старців, коли 60-тилітна бабуся Перець А. хотіла йти додому, емведист, що стояв на сторожі, на очах всіх людей пхнув її в болото. Після цього почала кричати до більшовика: «Ми годуємо жебраків, що їх розпустив ваш Сталін, а ви ще нас б'єте на кожному кроці та мордуєте».

Цього дня арештували більшовики в с. Скварява гром[адян] Плотицю Теклю та Квасецького Клима. Обоє посуджували за це, що ці підвісили вінок на могилі поляглих. Плотиця молилася на гробі батька, недалеко вищезгаданої могили? а Квасецький проходив попри неї. Арештованих забрали в район. Після цього мвдисти зі стрибками розкинули цю могилу. З цього часу кожного дня свят після зруйнування могила була відновлена. Відновляли самі селяни.

12.IV.[1947 р.] в Золочів прибуло 10 вагонів з в'язнями зі сходу, яких того ж таки дня відставили в лагерь села Ляц[ь]ке.

Зі золочівської тюрми вивезли на схід 55 в'язнів.

17.IV.[1947 р.] в с. Струтин вбито заст[упника] голови с[іль]-р[а]ди Глушка Юліяна. В зв'язку з цим приарештували більшовики 17 осіб, 13 з них звільнили, 4: Остапчука Василя, Каріляка Дмитра, Дмитришина Петра, Грушку Григорія держать в тюрмі. Останнього при допитах збили до непритомності так, що цей зараз в шпиталі.

На вуг[ільній] шахті Тростянець видавали більшовики місячну зарплату. Тим, що в часі Великодня не прибули на шахту, не дали ні копійки. (Були це майже всі місцеві галичани. Східняки працювали).

В с. Почапи під час облави найшли більшовики під одним містком одного кріса та 10-ти зарядку. У зв'язку з цим арештували Шабатуру Петра і Мазур Г[ригорія]. Арештували теж три дівчині (на всипу), з яких одна втікла. Всіх арештованих забрали в район та держать в тюрмі.

З половини місяця по кінець провели більшовики облави в с[елах] З[о]зулі, Струтин, Підбір, Бонишин, Белзець, Княже, Почапи та Хильчи[ц]і. Не були це в повному розумінні цього слова облави, а скоки на відтинки сіл та основні ревізії в поодиноких господарках. В багатьох випадках такі скоки відбувалися без жодних всип. В цих теж селах часто уряджували більшовики ночами засідки. У всіх випадках не мали жодних успіхів, лише в с. Бонишин під час облави арештували одного селянина, гром[адянина] с. Шляхи, що перебував в цей час у своєї родини. При ньому найшли документ його сусіди, що його взяв він зі собою через помилку.

В с. Зарваниця майже що другий день ночами робили більшовики довкола села засідки.

Рай[он] Заболотці:

4.IV.[1947 р.] ок[оло] 15 більшовиків арештували в с. Дуб'я громадян: Чорнобая Олексу та Придибу Марію під замітом співпраці з повстанцями. У їхніх господарках провели основні ревізії.

9.IV.[1947 р.] на хутір Малі Переліски верталася з с. Ражнів селянка Бакун Меланія. Тут уже поміж хатами почали стріляти за нею більшовики. Вона почала втікати. Більшовики наздігнали її, забрали в неї ок[оло] 2000 крб., а саму арештовану відставили в район. Казали, що ці гроші є зі збірки для «бандьорів». Тут теж арештували більшовики селянку Кушнір Олену. Обидвох арештованих сильно побили прикладами крісів та відвезли в район. Олені теж закидали зв'язок з повстанцями.

10.IV.[1947 р.] в с. Ясенів приїхало 100 більшовиків заботецького, брідського та підкамінського гарнізону. Окружили село вночі та ждали аж до раня. Ранком ввійшли в село, та почали арештувати по хатах всіх молодих людей. Окружили теж церкву та ждали, аж скінчиться богослуження. Коли люди виходили з церкви, повибирали з-поміж них всіх молодих, інших відпустили домів. З усіх приарештованих вибрали тих, яких мали на списку, інших звільнили домів. Арешт провели більшовики на всип учня ясенівської СШ Мойси Мирослава, що був скоріше арештований у Львові. Всип його була це брехлива вигадка, якою він хотів звільнитись від тортур, що їх щоденно переносив. Арештували: Сухович Софію, літ 24; Швець Петра, літ 20; Швець Мирослава, літ 19; Дідик Миколу, літ 18; Зацерковну Марію, літ 20; Павлишин Софію, літ 21; Біленького Михайла, літ 39; Біленьку Анну, літ 35; Шеремету Катерину, літ 48; Семенюк Анну, літ 21; Короля Теодора, літ 25; Пашка Михайла, літ 21; Довганя Ярослава, літ 19; Толочко Іванку, літ 26. Крім цього арештували ще деяких осіб з сусідних сіл, про яких знав Мойса, які ходили з ним давніше до школи і в дечому перед ним проговорились. В с. Дуб'я – Гринаха Юліяна, літ 19; Сагана Романа, літ 18; в с. Пониква – Олексюка Омеляна, літ 19; в с. Кадлубиська – Кашубу Василя, літ 18; Кашубу Анну, літ 20; Панаса Михайла, Петрового Василя, Курило Івана, Патеригу Панька, Патеригу Івана та Семенюк Мирославу. Арешти ці переводили спеціальні висланники області. Арештованих піддано тяжким тортурам. Гринахові Ю. під час побоїв заломано череп та викинено на гній, де він в неприємності пролежав майже цілий день. Дідика Миколу били та копали аж до неприємності так, що він аж відкашлював кров'ю та питали за повстанцями, на що він розлючений на більшовиків за їхні безпідставні побої, хоча не знав, говорив: «Знаю, а не скажу». Всі арештовані були до тієї міри скатовані, що відкашлювали кров'ю. Їх держали та робили експерименти через цілий тиждень в с. Ясенів. Частина арештованих взяли більшовики на авто та повезли в сторону ліса біля с. Волуйки. Тут друга група більшовиків, вдаючи повстанців, зробила засідку, обстріляла машину та ніби визволила арештованих. Після цього, ніби визволителі, старались довідатись дечого ще через провокацію. Провокація не вдалася. Арештовані мовчали. Тоді ця ж таки група «визволителів» відвезла їх назад до Олеська, а зараз таки цього дня з-поміж арештованих відвезли до Львова: Гринаха Ю., Сагана Р., Кашубу В., Біленького М., Зацерковну М., Шевця М., Шевця П. та Сухович С.

В с. Заболотці арештували більшовики Дубас Катерину, яка в 1946 р. була вивезена на Сибір і звідтам втекла. Її відвезли до Львова.

13.IV.[1947 р.] з заболотецького райцентру вийшло ранком 50 більшовиків в сторону с. Ражнів. Зі собою вели жінку з лицем завиненим палаткою. Біля хутора Стриганець (с. Чехи) на її всип розрили могилу повстанця та поломили на ній хрест. (Вже вдруге в тому році). Що за жінка показувала цю могилу, невідомо.

17.IV.[1947 р.] в с. Дуб'я прибуло 8 більшовиків та провели основні ревізії в селян: Баб'як Григорія, Жолнович Петра, Баб'як Петра, Ярух Михайла та Придиби Марії. Всіх посуджували про зв'язок з нашим рухом.

13.IV.[1947 р.] на хуторі Вовковатиця (Заболотці) арештували більшовики селянку Іжевську Анну, років 50, та відвезли до львівської тюрми. Анна була вивезена в 1946 р. на Сибір і звідтам втекла. Її господарку ограблено та цілковито зліквідовано.

16.IV.[1947 р.] 100 більшовиків заболотецького, підкамінського та брідського гарнізонів перевели облаву на частину дубиського ліса від сторони хуторів Видюки та Сади. Густі корчі проходили вони розстрільною, шукаючи всюди при допомозі дротів.

На більшовицьку заставу на хуторі Дубина (с. Дуб'я) найшло 6-ох повстанців. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка, повстанці відступили без втрат, ранили одного більшовика.

21.IV.[1947 р.] ніччю провели більшовики основні розшуки в хатах на хуторах: Переліски Малі, Великі (Заболотці) та Стриганець (Чехи). Довкола цих хуторів сиділи цілу ніч на заставах. В часі ревізії здемолювали та ограбили господарки селян: Демчук Івана, Бручковського Павла, Галамаги Василя, Влашок Тимка.

22.IV.[1947 р.] в с. Ясенів зайшла група більшовиків боївки ББ до селянина Юрас Василя. Щоб провокацією добути відомостей про повстанців, взяли його як «донощика» мвд та як українські повстанці, почали допитувати. Цим способом вкравались в довір'я цього селянина. Його підвісили на сливці і били палками. Щоб себе оправдати, що він не сексот, покликався на підпільницю, що в нього переховувалась. (Сан[ітарка] Славка). Тоді більшовики забрали їх обоє в сусіднє село і там знову як українські повстанці почали стягати протокол зі Славки. Вона прийняла їх спочатку також за своїх, і сказала їм дещо про повстанців. Однак коли побачила слідчого Діденка (була вже раз арештована, він її тоді допитував), вихопила написаний протокол та подерла його.

До нічого більше не призналась, більшовики сильно її побили та забрали в район. Юраса теж побили та другого дня звільнили.

МВД рай[ону] Заболотці покликало з села Кадлубиська всіх тих, що давніше скривались, а зараз працюють в МТС-і с. Ясенів. Під загрозою вивозу на Сибір намагались примусити їх доносити.

В с[елах] Кадлубиська, Голубиця, Дуб'я, Пониква і ін. Заболотецького р[айо]ну, де ще [є] нез'єдинені священики, перевели більшовики подібний експеримент як в подібних селах інших районів (подано повище). Забороняли відправляти. Хоча відклик заборони прийшов правдоподібно від вищих властей, пани з району таки стягнули собі за відчинення церков хабарі.

Район Броди:

30.III.[1947 р.] в с. Берлин арештували більшовики селянина Матвіїв Михайла та його жінку Марію, на яких господарці знайшли зброю та взуття. Обох відвезли до Бродів. Другого дня Михайла забрали у Львів, його жінку відпустили домів.

6.IV.[1947 р.] в с. Конюшків участковий Сьомкін арештував селянку Ковальчук Павлину та відставив її до брідської тюрми.

Цього дня в с. Клекотів намагались більшовики зібрати підписи до вступу в колгосп, щоб формально за планом заснувати його. Населення поставило спротив. Ніхто не хотів підписати заяви. Тоді більшовики арештували селян Кота Гриця, Хміляр Гната і Яції Олексу. Арештованих забрали в район.

7.IV.[1947 р.] більшовики в силі ок[оло] 200 людей поробили застави вздовж гостинця Конюшків–Лешнів. Ранком обступили село Клекотів та перевели ґрунтовну облаву. Шукали всюди: [в] стодолах, хатах, пивницях, стрихах, криницях і т. д.

8.IV.[1947 р.] ця сама група перевела облаву на ліс поміж селами: Конюшків, Шнирів та Корсів. Облаву спровокували, правдоподібно, випадки знищення засобів комунікації (обстріляння поїзду між станціями Михайлівка–Радивилів та здемолювання автомашини на автостраді між Радивиловом та Бродами).

14.IV.[1947 р.] в с. Клекотів в 9-ій год. вечером прийшов участковий Сьомкін з 9-ма більшовиками та проводив цілонічні труси по хатах в селі. Хто не хотів відчинити дверей, більшовики вломлювались силою.

15.IV.[1947 р.] в с. Клекотів цей самий участковий Сьомкін на цвинтарі порвав всі вінки на гробах повстанців та поломив і повикидав власноручно всі хрести.

В с. Шнирів цей сам нелюд, не зважаючи на процесію та святочний настрій населення, порвав вінки та поломив хрести

на шнирівському цвинтарі. Цього йому було замало, бо ще цього таки дня зайшов до с. Язлівчик, порвав вінки та полопив хрести на могилах, при цьому в своїй заїлості, переходячи селом, побив двох селян.

18.IV.[1947 р.] в с. Лагодів подібного експерименту над могилами доконав мґбист Голіков. При цьому побив він жінку одного з повстанців.

Від такої розривки не відмовився навіть «вибранець народу» депутат у В[...] тов[ариш] Кожан в с. Глушин.

22.IV.[1947 р.] в с. Волохи нічю до хати селянки Дачинської Софії вдерлась група більшовиків та почала грабити все, що попало під руки. Під час грабежі поранили напасники тяжко в голову господиню дому пострілом з п[і]столю.

12.IV.[1947 р.] в помешканні першого секретаря РК КП(б)У Заболотецького р[айо]ну вибухла міна, яка поранила його дочку та здемолювала помешкання. В помешканні згоріло все, що лиш було, включно з убранням. Міну цю підложили стрільці місцевого СКВ. (Зготовлена в куску дерева, що нічим не різниться від опалового поліна). В такому вигляді підкинена була міна секретареві. Подібні міни підкинени були під приміщення гарнізону в с. Чехи, однак не попали за своїм призначенням. Їх вкрали враз з іншими полінами з подвір'я гарнізону колгоспники, внаслідок чого 13.IV.[1947 р.] під час розриву одної з мін згинуло трьох з них, інших трьох були поранені. Від розриву другої такої міни згинуло чотирьох колгоспників, чотирьох було поранених.

Район Олесько:

4.IV.[1947 р.] до села Підгорець (рай[он] Ол[есько]) приїхав гарнізон із Золочева. Більшовики страшили людей, що будуть кватирувати в селі два тижні та шукати за «бандьорами», однак по трьох днях від'їхали назад до райцентру.

7.IV.[1947 р.] після засідки біля с. Ражнева більшовики арештували в тому селі голову с[іль]р[а]ди Лесюк Івана та таких громадян: Грицишин Гната, Мамчур Михайла, Дубас Катерину, Мандич Кирила та Савчин Павла.

6.IV.[1947 р.] в с. Гутисько Тур'янське ограбили стрибки з Лопатинського р[айо]ну таких селян: Лабашук Анну, Лабашук Михайла і Стриковського Петра. В них забрали: коні, збіжжя, муку, свині та одяг. Господарі дослідили крадіж та через прокурора в Лопатині відобрали свої речі.

12.IV.[1947 р.] до с. Загорець, до хати селянина Фещура Михайла зайшла провокативна група, вдаючи тут повстанців,

більшовики казали дати собі на дорогу харчів. Вийшовши з хати, вони стрінули в саді своїх співтоваришів. Ці ніби їх приарештували, прийшли до хати, арештували господаря, господиню та ограбили майно.

18.IV.[1947 р.] в с. Кути група мвд Олеського р[айо]ну переводила ревізії у всіх громадян, що проходили вулицями села. Припадково найшли в 17-літнього хлопця Бакума Володимира пістолю. На другий день рано відставили його до Олеська. Того самого дня арештованого хлопця вбрали більшовики в уніформ[у] та ходили з ним по селі Чішки. Вечером відійшли з ним до району.

22.IV.[1947 р.] в с. Боложинові бузецьке мвд арештувало чотирьох громадян: Кашубу Івана, Дацків Панька, Дацків Йосафата і Мамчура Емануїла. Під час арештування робили ревізії в Дацків Панька, найшли обріза, багнет і 500 штук стрілен. Дацків Йосафата і Мамчура М. відпустили додому, а других арештованих забрали в рай[он] Бус[ь]к.

22.IV.[1947 р.] в лісі б[іля] с. Теребежі 30 більшовиків знайшли криївку, з якої забрали цілу фіру ліків.

26.IV – 27.IV.[1947 р.] олеське мвд в с[елах] Кути і Боложинів робили перепис всіх тих, що повернули з Німеччини.

Район Олесько:

Х а р а к т е р и с т и к а т е р е н у .

В о р о ж е с е р е д о в и щ е .

Адміністрація:

Райвиконком: гол[ова] Штурмак, ур[оджений] 1910 р. в с. [Ч]ішки, укр[аїнець], парт[ійний]. Зарплата 900 крб. в місяць.

Секр[етар]: Лазнюкова, руска, парт[ійна], зарплата 800 крб. в місяць та двоє помічників (галичан), зарпл[ата] від 300-400 крб. в м[ісяць].

Райпартком: Кухаренко, I-ий секр[етар] парт[іи] (голова), білорусин, зарпл[ата] 1500 крб.

Тимошенко – II-ий секр[етар] парт[іи] (заступн[ик]), укр[аїнець], (ріст середній, шат[е]н). Зарпл[ата] 1500 крб. в місяць.

Артимов – III-ий секр[етар] парт[іи], руский, (ріст середній, шат[е]н), зарпл[ата] 1200 крб. в м[ісяць].

Комсомол: Габа Мирон – I-ий секр[етар] комсом[олу], голова. Ур[оджений] в с. Юськовичі, 1924 р., укр[аїнець], (ріст середній, шат[е]н).

Худенко – II-ий секр[етар] комсом[олу] (заст[упник]), укр[аїнець], з СУЗ (ріст середній, шат[е]н).

МГБ: нач[альник] Худаков – руский, парт[ійний], (прибл[изно] 45 л[іт]), лейт[е]н[ант].

заст[упник] – Коваленко, ст[арший] лейт[е]н[ант], укр[аїнець], парт[ійний], (бувший більш[овицький] партизан).

слідчий – З[а]мєсов – руский, парт[ійний], лейт[е]н[ант].

–"– – Ульянов, руский, парт[ійний].

–"– – Глушко, мол[одший] лейт[е]н[ант], укр[аїнець], парт[ійний].

опер[ативний] уполном[очений] Капустиринський – капітан ЧА, зараз ст[арший] лейт[е]н[ант], укр[аїнець].

слідчий – Крюков – лейт[е]н[ант], укр[аїнець], комсом[олець].

нач[альник] штабу істриб[ітельного] бат[альйону] – Тоньков – мол[одший] лейт[е]н[ант], білорус, парт[ійний].

слідчий – Емільянов – мол[одший] лейт[е]н[ант], руский, парт[ійний], (більш[овицький] партиз[ан]).

дижурний – Юрко, руский, парт[ійний].

–"– – Галас – укр[аїнець], комсом[олець], (більш[овицький] партиз[ан]).

радист – Судаков – старшина, укр[аїнець], комсом[олець], (більш[овицький] парт[изан]).

секретар – З[а]мєсова – руска, комсом[олка].

МВД: – нач[альник] – Цигипа, лейт[е]н[ант], руский, парт[ійний].

заст[упник] нач[альника] – Новіков, білорус, парт[ійний], (більш[овицький] партиз[ан]).

ст[арший] опер[ативний] уполном[очений] – Бараніков, лейт[е]н[ант], укр[аїнець], парт[ійний].

слідчий: – Новіков, мол[одший] лейт[енант], білорус, парт[ійний], (більш[овицький] партиз[ан]).

–"– – Льогкий, –"–, укр[аїнець], безпарт[ійний].

–"– – Галкен – руский, комсом[олець], мол[одший] лейт[е]н[ант].

нач[альник] паспор[т]ного стола – Ярославський, мол[одший] лейт[е]н[ант], білорус., парт[ійний], (більш[овицький] партиз[ан]).

участковий – Садаков – мол[одший] лейт[е]н[ант], руский, комсом[олець].

–"– Каразубов – литвин, комсом[олець].

–"– Саковец – укр[аїнець], безпарт[ійний] (більш[овицький] партиз[ан]).

–"– Ніколаєв, укр[аїнець], безпарт[ійний].

–"– Рожков, руский, парт[ійний].

- "– Виборний – руский, парт[ійний], сержант.
- "– Палямар, укр[аїнець], безпарт[ійний], ст[арший] сержант (з с. Юськович).
- "– Гава – руский, безпарт[ійний].
- "– Шапелевич – руский, безпарт[ійний].
- "– Зімухін – чуваш, безпарт[ійний].
- "– Кашірен – руский, безпарт[ійний].
- "– Головач – укр[аїнець], безпарт[ійний].
- "– Сердюк – рус[кий], “.
- "– Тавзик – укр[аїнець], комсом[олець].
- нач[альник] фінчасти – Варламова, безпарт[ійна].
- нач[альник] КПЗ (тюрми) – Левина укр[аїнець], комсом[олець].
- зав[ідуючий] загсу – укр[аїнець], комсом[олець].
- Міліція: постовий – Красовський Антін, єфрейт[ор], укр[аїнець], безпарт[ійний].
- "– – Барандій, мол[одший] серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний], (з с. Цикова).
- "– – Наконечний, без ранги, укр[аїнець], безпарт[ійний], (з с. Підлис[с]я).
- "– – Позняк, серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний], (з с. Волуйки).
- "– – Кашуба, мол[одший] серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний], (з с. Боложинова).
- "– – Паламар, без ранги, укр[аїнець], безпарт[ійний], з с. Юськович.
- "– – Токаровський, серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний] (з Олеська)
- "– – Дацків, мол[одший] серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний], (з с. Боложинова).
- пом[ічник] дижурного – Геростовський, укр[аїнець], безпарт[ійний] (з Бесарабії).
- Дижурний – Дунаєв, без ранги, руский, комсом[олець].
- провір[щик] автомашин – Щербаков, ст[арший] серж[ант], руский, безпарт[ійний].
- команд[ант] міліції – Молот (охорона банку), старшина, укр[аїнець].
- постовий – Мостовик, серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний] (з с. Юськович).
- "– – Заставний, серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний] (з с. Юськович).
- "– – Гриневич, серж[ант], укр[аїнець], безпарт[ійний].

–"– – Зубко Іван, м[о]л[одший] серж[ант], укр[аїнець], безп[артійний] (з с. Цикова).

постовий – Зубко Антін, мол[одший] серж[ант] (галичанин), укр[аїнець], безпарт[іійний].

–"– – Токаровський Михайло, укр[аїнець], безпарт[іійний] (з с. Юськович).

–"– – Вірнюк, укр[аїнець], безпарт[іійний] (з с. Юськович).

Істребітелі: В райцентрі «Істребітельний бат[альйон]», що складався з 26 чол., розв'язаний (перейшли на цивільну службу). «Істребіт[ельний] батал[ьйон]» в с[елах] Тур'я 25 чол., Переволоч[на] 27 чол., осінню в грудні 1946 р. були роззброєні нашими органами.

Існують ще зараз «Істреб[ітельні] батал[ьйони]» в таких селах: Сасів – 12 чол., Опаки – 23 чол., Колтів – 25 чол. Всі ці типи є місцеві та переселенці.

Нарсуд: прокурор Капішин – руский, безпарт[іійний].

суддя Івансова Марія – руска, парт[іійна].

секретар Мороз – руский, парт[іійний].

Іванченко Іван – укр[аїнець], парт[іійний].

Воєнкомат: нач[альник] воєнком[ату] – Белошенкін, руский, парт[іійний].

Мельниченко, Смоляков, Копейкін, Ярмарков. Ці працівники воєнкомату не відомі ближче по функції, ступені, національності та парт[іійній] приналежності. (Всі з СУЗ).

Земвідділ: зав[ідуючий] – Смірнов, руский, парт[іійний].

ст[арший] агроном – Грукіч, руский, парт[іійний].

агроном – Душко, укр[аїнець], безпарт[іійний].

–"– – Чернусько, укр[аїнець], безпарт[іійний].

ст. зем[ельного] управл[іння] – Качнев, руский, безпарт[іійний].

–"– – Рудко, укр[аїнець], безпарт[іійний].

–"– – Драбина, укр[аїнець], безпарт[іійний].

агроном – Листопад, укр[аїнець], парт[іійний].

землемір – Авдієва, руска, безпарт[іійна].

желовід – Біль руский, безпарт[іійний].

глав[ний] зав[ідувач] техн[іки] – Назименко, руский, безпарт[іійний].

гол[овний] бух[галтер] – Гавришків, укр[аїнець], безпарт[іійний].

бух[галтерський] інспектор – Рупжетсова, укр[аїнка], безпарт[іійна].

Конюх – Малий, укр[аїнець], безпарт[іійний].

Райфінвідділ: зав[ідуючий] – Федір Іванович, парт[іійний].

замісн[ик] – Мусій Іван, безпарт[іійний].

Гол[овний] бух[галтер] – Карпій Маркіян, безпарт[іійний].

Помічн[ик] – Шах Володимир, безпарт[іійний].

ст[арший] інспектор Бюджету – Івашко Надія, безпарт[іійна].

Інспектор по штатах – Гмир Ганна.

ст[арший] інсп[ектор] держ[авних] заходів – Чорнюк

Олександр.

інсп[ектор] потреб кооперативи – Костюк Володимир.

стар[ший] бух[галтер] багатодітних – Бабанська Ірина.

стар[ший] інспек[тор] податків Савиц Михайло.

–"– – Миносора Волод[имир].

стар[ший] бух[галтер] по податках – Чернецький Йосиф.

участковий інспектор – Куц Михайло.

–"– – по податках – Кірінчук Іван.

–"– – Смірнов Олександр, парт[іійний].

–"– – Питльований Іван, безпарт[іійний].

Крім зазначених працівників є ще 16 податкових агентів.

Стан охорони райцентрів.

В райцентрі постійно кватерує чота військ мвд в числі 30 бійців. (Їх нач[альником] являється начальник мвд). Їм до помічі кватерує сотня військ ОББ. В с. Юськовичах поміщається табір німецьких полонених в числі 300 чол. (з охороною 30 більш[овиків]), які працюють при напрямі автостради.

В с. Підгірцях в «підсобному хаз[яйстві]» знаходиться 12 чол. охорони. В с. Колтів в «підсоб[ному] хаз[яйстві]» є 17 більшовиків охорони.

Господарка.

Колгоспи: в с. Сасів, створений на землях бывшего фільварку та грунтах селян, що мали їх понад 7 га. Всієї посівної площі є понад 150 моргів. Голова – Вільчинський Василь зі с. Сасова та 8 чл[енів] колгоспу, бывших безземельних селян (робітн[иків]). З весною большевики прислали 17 родин переселенців та змушували їх вписатись до колгоспу. Завдяки нашій акції це більшовикам не вдалося. Наша акція по лінії цілковитої ліквідації колгоспу триває.

Колгоспний інвентар: 4 корови, забрані родинам, вивезених на Сибір, 6 коней з ожидівського МТС. В минулому році колгоспники одержували по 1 кг збіжжя за трудовдень.

Артіль: В райцентрі є кравецька артіль, в якій працює 8 мужчин, 3 жінки. Робітники дістають від 300-400 крб. зарпл[ати] в м[ісяць].

В с. Тур'ю є стельмахська артіль, де працює 20 роб[ітників]. Платня – 3 крб. за день.

Контингент.

Молокопоставки: Кожний власник корови зобов'язаний здати річно 300 л. молока (від одної корови).

М'ясопоставка: Від 1 га ґрунту 20 кг м'яса (до двох га). Від 2-5 – на 30 кг, від 5-10 га – 50 кг м'яса.

Хлібоздачі: до 2-ох га 135 кг збіжжя від га, від 2-5 га – 270 кг збіжжя, від 5-10 га – 540 кг збіжжя від га.

Податки: (подано повище).

Торгівля: (подано повище).

Пошта. В с. Ожидові є поштовий уряд, нач[альник] Подолянка Осип, місцевий, укр[аїнець], безпарт[ійний] та чотирьох місцевих працівників, українців. Крім них є ще секретар, телефоніст та двох листоношів. Зарплата їх від 300-500 крб. в м[ісяць].

В с. Соколівка на пошті працює чотирьох місцевих громадян, українців: поштар, секретар, телефоніст та листонош. Зарпл[ата] від 200-300 крб. в м[ісяць]. В тих поштах крім листів нічого більше не приймають.

В райцентрі нач[альник] пошти – Власенко, укр[аїнець], парт[ійний], літ 34. Зарплата – 800 крб. місячно. Поштових працівників – 16, зарпл[ата] – 300-400 крб. в м[ісяць]. Приймають листи за кордон та пакети вагою до одного кг ваги. Всі листи на місці цензурують.

Банк: нач[альником] банку в райцентрі є Осецька Ліда, укр[аїнка], парт[ійна], зарплата – 800 крб. в м[ісяць]. Бюрових робітників – 10, з них – 6 галичан, 4-ри – східняки. Зарплата – від 400-600 крб.

Культурне життя.

В райцентрі є кіно, де щовечора висвітлюють фільми. Кіномеханіком є Красовська Олена, касієром Цимбалівна (місцеві укр[аїнки]). В кіно ходять тільки уряд[ові] працівники. Населення райцентру майже цим не цікавиться.

В райцентрі є клуб, гол[ова] – Вірнюк Волод[имир].

В с. Білий Камінь зорганізована духова орхестра, склад[ається] з 12 осіб, місцевих.

По селах час від часу проїжджає кіномех[анік] з райцентру, що висвітлює пропагандивні фільми. Участь населення мала.

Санітарна ділянка.

В райцентрі є лікарня для цивільного населення. Працівники: один лікар та чотири медсестри (лік[ар] – східн[як], медсестри – місцеві).

В с. Білий Камінь є лікарня. Зав[ідующий] – др. Штиков Петро, укр[аїнець], безпарт[ійний], східн[як]. Медсестри: Коцюк Люба, укр[аїнка]; Корнієнко Тоня, укр[аїнка], Корнієнко Галя, укр[аїнка] (всі з СУЗ) та дві невідомі по прізвищах.

Пропаганда.

По селах стараються більшовики організувати мітинги в справі організування колгоспів. Участь населення в мітингах – дуже мала. На мітингу в с. Розваж одна жінка виступила зі словами: «Ми запишемося до колгоспу, але дайте нам вільний перехід за кордон. Бо туди нам прийдеться йти за хлібом як ваші колгоспи заберуть весь від нас». Таких виступів є багато.

Наше середовище.

Релігія: Майже всі священики в районі перейшли на православ'я, за виїмком священика Слоневського з Олеська та священика з с. Боложинова (прізвище поки що невідоме). Православних священиків є 12. Батюшок немає. Немає також образів Алексея по церквах.

В Олеську цього року на Великодні Свята більшовики замкнули церкву тому, що священик не перейшов на православ'я, та дали ключі священникові з с. Юськовичі, що підписав заяву. Населення міста бойкотувало відправу. Самі люди на цвинтарі правили Богослужбу.

Санітарний стан: Майже в кожному селі є випадки хворих на тиф. Тиф, правдоподібно, принесений прошаками зі сходу.

З людей, що повернули з Німеччини, майже 50% венерично хворих.

Шкільництво.

Інспектор шкіл – Палениця Віктор, укр[аїнець], галичанин, безпарт[ійний].

Вчителі СШ в Олеську:

Пугач Теофіл – завпед СШ, жид, парт[ійний].

Котлеров Василь – заст[упник] завп[еда], укр[аїнець], безпарт[ійний].

Диднікова Марія – учит[ель] матем[атики], укр[аїнка], безпарт[ійна].

Онщенко Марія – учит[ель] укр[аїнської] літератури, укр[аїнка], безпарт[ійна].

Мельник Катерина – учит[ель] географії, укр[аїнка], парт[ійна].

Любарський [...] – учит[ель] історії, укр[аїнець], парт[ійний].

Мандюк Іван – учит[ель] нім[ецької] і франц[узької] мов, укр[аїнець], парт[ійний].

Пугач Катерина – учит[ель] математики, руска, парт[ійна].

Медведева Туся – учит[ель] укр[аїнської] мови та літератури, укр[аїнка], комсом[олка].

Таравкова Варя – учит[ель] рос[ійської] мови та літератури і ботаніки, руска, безпарт[ійна].

Макієва – учит[ель] ро[сійської] мови –”– –”– –”–

Коломійцева – керівник 1-го кл[асу] «А», укр[аїнка], безпарт[ійна].

Любарська – –”– 1-го кл[асу] «Б», руска, безпарт[ійна].

Дубинко Наталка – –”– II-го кл[асу] «А», укр[аїнка], безпарт[ійна].

Самотуга – піонервожата, руска, комсом[олка].

Паланиця Міля – керівник III-го кл[асу] «А», укр[аїнка], безпарт[ійна].

Процельова Марія – керівник IV-го кл[асу] «А», укр[аїнка], безпарт[ійна].

Кривородько –”– 4-го кл[асу] «А», укр[аїнець], безпарт[ійний].

Ширшньов – воєнрук СШ, руский, парт[ійний].

Загальна кількість учнів СШ – 465.

Зарплата директора – 1500 крб.

Зарплата учителів від 1-го – 4-го кл[асів] – 300 крб.

від 4-го до 7-го кл[асів] – 600 крб.

від 8-го – 10 кл[асів] – 800 крб.

Викладова мова – українська.

В с. Соколівка є СШ. Дир[ектор] школи – руский, парт[ійний], та 11 вчителів, з того 6 – з СУЗ, та п’ять – місцевих. Учнів – 215. Викладова мова українська.

В с. Переволочна є 7-микласова школа, в якій працює 7-ох вчителів, з того 4-ри вчительки – зі СУЗ та 3 – місцеві. Учнів – 87.

В с. Боложинові є 7-ми класова школа. Дир[ектор] – переселенець, та 4 вчителів.

В с. Кути в неповносередній школі дир[ектор] – місцевий, вчителів з СУЗ – 5-ть та 2-є – місцеві. Учнів – 86.

В с. Ожидів є 7-ми кл[асова] шк[ола]. (6 вчителів, з них 3 – зі СУЗ, 3 – місц[еві]). Учнів – 96.

В с. Білий Камінь дир[ектором] 7-ми кл[асової] шк[оли] є Гук Андрій. Крім нього працює 8 вчителів, з них 6-ть – зі СУЗ, 2 – місц[еві]. Учнів – 198.

В с. Ушня в 7-ми кл[асовій] шк[олі] працює 7-ох учит[елів], з них 2-оє – пересел[енців], 3-ри – зі СУЗ, 2-і – місц[еві], всі українці.

В с. Сасів в 7-м кл[асовій] шк[олі] працює 6-ть вчителів, з них 4-ри – зі СУЗ, а 2-ві – місц[еві]. Учнів – 250.

В с. Тур'ю є 5-ть кл[асова] шк[ола]. Працює 5-ть вчителів, з них 1-на жидівка, 1-на руска, 1-на – зі СУЗ та 2-ві – місцеві. Учнів – 220.

В с. Розваж в 5-ть кл[асовій] шк[олі] працює 5-ть вчит[елів], з них: 2-і – зі СУЗ, а 3-и – місц[еві]. Учнів – 83.

В с. Юськовичі в 5-ть кл[асовій] шк[олі] працює 4-ри вчителі, з них 3-и місцеві, одна – зі СУЗ. Учнів – 86.

В с. Стовпин в 4-ри кл[асовій] шк[олі] працює 3-ри уч[ителі] місц[еві]. Учнів – 38.

В с. Гутисько Тур'янське в 4-ри кл[асовій] шк[олі] є дві вчит[ельки] місц[еві]. Учнів – 52.

В с. Брахівка є 4-ри кл[асова] шк[ола], 2-і вчит[ельки] місцеві, учнів – 47.

В с. Зако-мар'я	є 4-ри кл[асова] шк[ола],	вчи-тельки	1-а місце-ва,	1-а зі СУЗ,	учнів – 62.
В с. Підлистя	є 4-ри кл[асова] шк[ола],	–"–	–"– –"–	–"– –"–	учнів – 57.
В с. Бужок	є –"– –"–	–"–	–"– –"–	–"– –"–	–"– 73.
В с. Гавареччина	є 4-ри кл[асова] шк[ола]	–"–	2-і місцеві		учнів – 83.
В с. Гута Олеська	є 4-ри кл[асова] шк[ола],	–"–	–"– пере-селенки		–"– 49.
В с. Побіч	є 4-ри кл[асова] шк[ола],	вчите-лів	2-і місцеві		–"– 45.

В с. Хмелева	є 4-ри кл[асова] шк[ола],	вчителів	1-на зі СУЗ, 1-на місц[ева],	–"– 32.
В с. [О]паки	є 4-ри кл[асова] шк[ола],	–"–	1-на місцева	–"– 42.
В с. Підгірці	даних	поки що	немає.	
В с. Загірці	–"–	–"–	–"–	
В с. Хватів	–"–	–"–	–"–	
В с. Верховбуж	–"–	–"–	–"–	
В с. Колтів	–"–	–"–	–"–	
В с. Кругів	–"–	–"–	–"–	

Комсомольців в школах: Олеській є 12-ть.

Список сіл рай[ону] Олесько з присілками:

1. Стовпин, Стовпинські Лісові.
2. Переволочна, Переволочанські Лісові.
3. Тур'я, Бажани, Бачка, Каштеляни, Синичів, Цюпи.
4. Гутисько Тур'янське.
5. Соколівка, Сокіл, Підсокіл, Грабина.
6. Баймаки, Рижани.
7. Боложинів, Боложинівські Лісові, Бортники, Підставки, Юліянка.
8. Ожидів, Ангелівка.
- 11.¹⁶³ Брахівка.
12. Кути, Кутівські Лісові, Гадилів.
13. Юськовичі – Заставні, Березина.
14. Розваж – Соболівка.
15. Бужок.
16. Білий Камінь.
17. Черемошня – Булки.
18. Гавареччина – Гавареччина Горішна.
19. Гута Олеська.
20. Волуйки.
21. Терережі – Гірняки.
22. Циків.
23. Хватів.
24. Пліснесько – Кози.

¹⁶³ Пункти 9 та 10 у документі втрачені.

25. Загірці.
26. Грабова.
27. Сасів – Папірня, Хомець, Бір, Калинка, Харчишини.
28. Хмелева.
29. Ушня.
30. Руда Колтівська.
31. Опаки.
32. Верхобуж – Гута Верхобуська.
33. Колтів.
34. Кругів.
35. Олесько – Саваринка.

Квітень 1947 р.

/ - /

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 76. – Арк. 151-160. Копія. Машинопис.

№ 44
ЗВІТ ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО
ПРОВодУ ОУН ЗА ТРАВЕНЬ 1947 РОКУ

Червень 1947 р.

ЗВІТ

за місяць травень 1947 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:

Адміністрація –

Останньо зайшли майже у всіх районах деякі персональні зміни в адміністрації, а саме: першим секретарем парткому Бродського р[айо]ну назначено останньо українця з походження, б[увшого] другого секретаря цього ж парткому, т[овариша] Собка.

Москвин, Пітіромов, що ран[і]ше очолював партком, відкликаний (т[оваришем] Кагановичем). Говорять, що останньо, з приходом в секретарі КП(б)У т[овариша] Кагановича, прийшла і зміна кусу партійної політики на Україні внутрі партії. (Всі дотеперішні секретарі рай- та облкомів русскої національності мають замінитися українцями).

Начальником Бродського МГБ є капітан Воробйов, русский, партійний.

Заступник – капітан Го[л]іков, русский, партійний.

Участкові: –	Сьомкін	лейтенант,	русский,	партійний.
	Зорянов	–”–	–”–	–”–
	Макаров	–”–	–”–	–”–
	Ботатеров	–”–	–”–	–”–
	Чижов	ст[арший] –”–	–”–	–”– (начальник ББ)
	Шустіков		русский,	партійний (начальник МВД).

В Золочівському районі на місці участкового Асафатова (вбитий укр[аїнськими] повст[анцями]) прийшов другий, – руский, партійний, Белявцов.

Після знищення нач[альника] Гологірського гарнізону (Разпутіна) замінено цілий гарнізон в цьому селі (цей, що був скоріше, від’їхав у сторону Львова).

К о м с о м о л –

Комсомольські організації в поодиноких районах мають такий самий персональний склад, як в попередньому місяці.

В Золочівському районі є в селах:

Плугів – 8 членів (5 хлопців, 3 дівчині).

Підлипці – 15 членів (хлопці-стрибки, по 14-17 літ).

Тростянець – 5 чл[енів] (2 хлопці, 3 дівчині).

Вуг[ільні] шахти Козаки, Тростянець, ок[оло] 35 чл[енів], самі східняки.

Залісся – 1 член (озброєний – п[і]столя «наган»).

Ясенівці – 4 члени (в тому 2 хлопці).

Лука – 5 чл[енів] (4 хлопці і дівчина).

Струтин – 3 члени (хлопці).

Фільварки – 4 члени (2 хлопці і 2 дівчині).

Сновичі – 5 членів.

Риків – ок[оло] 15 членів (стрибки).

В районі Красне є в с[елах]:

Красне – 13 членів (школа, село та підприємства).

Русилів – 6 членів (3 хлопці, 3 дівчині).

Куткір – 10 членів.

Бортків – 4 члени.

Вільшанка Мала – 20 членів.

Сторонибаби – 7 членів.

Стадня – 1 член.

Вільшаниця Велика – 1 член.

Трудовач – 4 члени

[З]ашків – 9 членів.

Ляц[ь]ке – 3 члени.

В районі Глиняне є одна комсомольська організація та одна піонерська. Обі начисляють до 10 членів, це в райцентрі та в с. Куровичі.

В інших районах, як в попередньому місяці.

Справа організовання комсомолу стоїть на місці помимо сильних намагань більшовиків в останньому часі. Молодь не вдається втягати.

В і д д і л Б Б.

До с. Берлин (рай[он] Броди), в якому кватерує сотня «ББ», приїхав останньо і заквартирував штаб т[ак] зв[аного] кінного полку ББ, на чолі з полковником. Всі штабовці, разом з полковником приїхали разом з жінками та річима. Говорять, що тут буде поміщатись цей полк, якого штаб, як згадано, заквартирував.

Інших змін в останньому часі не зайшло.

І с т р е б і т е л і –

Кроме поданих в попередньому звіті, в терені є ще стрибки (звербовані з місцевих демобілізованих) в с. Лешнів – 20 чоловік (рай[он] Броди) та с. Кропивна (рай[он] Золочів) – 12 чоловік. Усі повнять службу по селах. Найактивніші в боротьбі з нашим рухом є стрибки в с[елах] Риків, Сновичі (рай[он] Золочів), Трудовач, Стадня (рай[он] Красне), та Перегноїв (рай[он] Глиняни).

С т а н о х о р о н и р а й ц е н т р і в:

Стан військ, що охороняють райцентри в останньому місяці набогато збільшився.

Появились нові гарнізони в селах: – П[е]няки – 85 чоловік (3.V.[1947 р.] приїхав зі Золочева) зброя – 9 кулеметів, решта – кріси та автомати ППШ. Кватерує у двох господарках.

17.V.[1947 р.] заквартирував подібний гарнізон і в с. Чепелі цього ж Підкамінського району. Начислює 30 бійців, узброєних в 4 кулемети, 15 автоматів та 11 крісів.

6.V.[1947 р.] в с. Черниця заквартирував гарнізон в числі 150 чоловік.

В Підкамені збільшено гарнізон до 100 чоловік.

Зі сіл Кадлубиська, Чехи та Заболотці і початком травня [1947 р.] вибралась гарнізони, які квартирували там дотепер, а на їхнє місце прийшли інші (мабуть ці, що давніше квартирували в селах Олеського району). В Чехах заквартирувало 50 бійців, в

Кадлубиськах – 20, в Заболотцях – 60 бійців. Давні гарнізони цих сіл вибралась до сіл Лопатинського району.

27.V.[1947 р.] заквартирував гарнізон в числі 25 чол. в с. Ясенів (р[айон] Забол[отці]).

До м. Броди приїхало з початком травня [1947 р.] 300 бійців кінного полку МВД з 130-ма собаками, в яких до зараз вже 40 згинувло.

В Золочеві квартирує змінно 900-1500 бійців ЧА – артилерія та піхота. (квартирує в казармах при вул. Колейовій). У обох частинах щоденно проводять вишколи. Артилеристи обслуговують ок[оло] 50 армат. Тут містяться два склади різнокаліберної амуніції (біля тюрми – в цегельні та на полі б[іля] монастиря оо. Василян). Бійцям під час відпусток на місто забороняють стрічатися з цивільним населенням.

Тут є гарнізон військ МВД ок[оло] 60 бійців, при вул. Брідський, з командним складом 6 чоловік (усі русські, партійні).

На зал[ізничній] станції квартирує залізничне МВД в числі ок[оло] 30 бійців.

В с. Вороняки (цього р[айо]ну) квартирує 80 бійців п[о]гран-війська.

В лісі б[іля] с. Тростянець (хут[ір] Деревлянки) квартирує до 40 бійців.

В с. Сновичі – ок[оло] 40 бійців (тої ж формації, що у Вороняках та Тростянці).

В с. Скварява 130-250 бійців (змінно) – теж погранвійсько.

Гарнізони погранвійськ є дуже активні. Їх контррозвідчики ходять днем одинцем по полях, на віддалях 4-5 км від своїх частин. Ночами роблять засідки далеко від своїх постів в селах і лісі.

У вуг[ільній] шахті Тростянець квартирує участковий Рябий, з райбоївкою МВД в числі 20 чоловік. Група дуже активна, кожної ночі виходить на засідки, кожного дня проводить ревізії, в поодиноких господарствах доколичних сіл.

Залізних мостів на зал[ізній] дорозі в с. Куткір охороняє (як було подано) 15 більшовиків. Вони мешкають в землянці, навколо якої є заміноване поле, шириною в 5 м. Таке саме мінне поле є довкола мостів, що їх охороняють. У виході зі землянки ж установлена копула з танка (тудою вилазять бійці зі землянки).

В с. Фирлеївка останньо заквартирував гарнізон (там є здавна 30 більш[овиків]) в числі ок[оло] 60 бійців. Цілість при кінці травня [1947 р.] помінялася за місця з гарнізоном Підкаменя. Зараз квартирує тут ок[оло] 50 більшовиків.

В с. Гологори замінено (як згадувано) теж гарнізон. Начальником є зараз лейт[енант] Гомін, русский, партійний. Оперуполномочений – лейт[енант] Степанов, русский, парт[ійний]. Кожний третій чоловік – підстаршина. Гарнізон має 1 кулемета «Максима», 6 «Дехтярова», автомати, кулеметні зарядки та кілька крісів. Мають теж вантажне авто.

В с. Ляц[ь]ке є 6 зв'язистів (перевіряють телефонну лінію Львів–Тернопіль). В цьому селі, як подавано у попередньому звіті, є тюрма-лагер (в приміщенні бувшого кляштору) («Інвалідська ісправно-трудова колон[ія] ч. 12», в якій зараз є понад 800 в'язнів (переважно політичні, в більшості галичани, віком 30-50 років). Між в'язнями є 8 священників (6 українців та 2 поляків). Тюрма має 40 га землі. На ній працюють в'язні, засуджені на ув'язнення до 5 років. В'язні, засуджені на довші с[т]роки, перебувають стало у в'язниці під охороною. Між в'язнями ок[оло] 30 жінок. Майже щоденно трапляються смертні випадки серед в'язнів (майже все з перемучення та голоду). Тюрми охороняє ок[оло] 40 більшовиків. Начальником охорони є старший лейт[енант] МВД русский, парт[ійний], нач[альник] тюрми бувший інженер русский, партійний.

В с. Словіта (рай[он] Глиняне) кватерує 12 телефоністів-зв'язистів.

В с. Унтервальден цього ж р[айо]ну є контора лісгоспу, в якій є 10 більшовиків. Тут є кілька лісорубів-східняків без зброї.

Райони Глиняни і Красне час від часу створюють провокативну групу з поголошених підпільників, яка діє на терені обох районів.

Слід відмітити, що з кінцем квітня і початком травня [1947 р.] наступила виміна гарнізонів поміж деякими районами Львівської області з рівночасним їхнім побільшенням. І так, в Підкамінський район на зміну старим, прийшли гарнізони Золочівського і Краснянського районів, в Заболотецький район з Олеського, а до цього правдоподібно, з Лопатинського району. В Брідському, Глинянському та Буському залишились старі гарнізони.

Інше про адміністрацію та охорону райцентрів подано у попередньому звіті (за м[ісяць] квітень [1947 р.]).

Зараз усі військові формації (почавши від військ МВД і МГБ, а на звичайних зв'язистах чи лісорубах покінчивши) послали[ли] свій наступ на наш рух. Гарнізони кожної ночі уряджують засідки в лісі, по полях та в селах. Днями роблять скоки на поодинокі господарки дооколичних собі сіл і на частини ліса. Зараз сильно пильнують лісів та підлісних сіл. Теж днями розстрільними пере-

ходять засіви, при чому часто оставляють в них на підзори поодиноких бійців. В селах з ночі закватерують на стрихах та обсервують життя в серед населення. Часто рейдують провокативні групи, які під маркою укр[аїнських] повстанців стараються затягнути когось з населення в більшовицькі сіті, за це, що прихильно ставиться до нашого руху. Зараз, у зв'язку з великим напливом голодуючих зі СУЗ, більшовики взялись на спосіб організувати їх за марний гріш у своїх розвідників по лінії боротьби з нашим рухом. Останньо стверджено, що цих більшовики висилають на підзори в ліс, на перехрестя доріг, стежки і т. п. місця, кудю мали б проходити повстанці. З цих організують на цю каїнову роботу дуже велике число людей в різному віці (від пастушків почавши, а 60-літніми стариками закінчивши).

Останньо в поодиноких селах Золочівського та Краснянського районів перевели вивізку родин підпільників.

Г о с п о д а р к а:

Крім поданих у звіті за квітень [1947 р.] в терені є ще підсобні господарства в с[елах] Безбруди (хут[ір] Марушка) – рай[он] Красне та в с. Купче – рай[он] Буськ. Поле підсобного господарства в с. Купчу обробляють в'язні лягру, який тут міститься.

Усіх підсобних господарств в терені охороняє 30-35 більшовиків, директорами всюди є русські, партійні. Охорона узброєна в автомати та кріси. Часто заставляють їх органи районної влади уряджувати засідки в селах та ходити на підслухи попід хати. На полях підсобних господарств, крім в'язнів (Ляц[ь]ке, Жуличі, Купче і і[нші]), працюють теж наймані робітники (часто зі СУЗ). Місцеві люди не хочуть туди йти на роботу, хоч би й за зарплатню. Заряд теж не вірять найманим людям зі СУЗ, бо ці, звичайно, задержуються в господарствах на роботі, щоб одної вигідної хвилини щось вкрасти і втікти від праці, а тоді «шукай вітра в полі». Робітники зі СУЗ, звичайно, здані тільки на харч, за зарплату, а це[ї] їм не вистарчає, тому масами у вільному часі від роботи йдуть жебрати харчів у людей. Господарки дуже погано загосподаровані, головно ці, що робота в них опираються на найманій силі. Тут польові роботи майже у всіх випадках проведено в спізненому речинці. Брак живого та мертвого інвентаря довів до цього, що в деяких випадках земля стоїть не [о]броблена (Безбруди).

К о л г о с п и:

Колгосп в Підкамені «Нове життя» зорганізували більшовики, можна б сказати, підступом. Органи райвлади дістали наказ

обов'язково такий зорганізувати. Тому, що населення, помимо всяких заходів зі сторони більшовиків, не хотіло підписувати заяв, ці взяли на найпідліший спосіб організування цього – підступ. Селянам давали підписувати ніби заяви про здачу контингентів, заяви виконання норм, а в дійсності були це заяви вступу в колгосп (давали, звичайно, підписувати неписьменним, а в інших випадках наліплювали один документ на другий, оставляючи місце для підпису з документу, про який їм ходило).

Колгосп с. Лешнів збільшився зараз на 12 членів (рай[он] Броди). Минулої осені було в цьому колгоспі п'ять коней та дві корови, з яких зі зими вийшло тільки три коні і дві корови. (Два коні й одна корова внаслідок браку паші згинули).

Крім подаваних у звіті за квітень [1947 р.], є ще колгоспи в с[елах] Купче, Журатин (рай[он] Буськ), в [З]ашкові (рай[он] Красне) є 50% селян в колгоспі, в с. Стадня є лише 5 господарств одноосібних.

Працю в колгоспах загально саботують, часто ходять на роботу під тиском влади. Бувають випадки, де на колгоспні поля до праці наймають людей з чужих сіл (Трудовач). Трапляється часто, що в колгосп записується (звичайно під терором) один член родини, а інші дальше господарять самостійно і, звичайно, такий член іде в колгосп тільки працювати (зі собою не бере туди жодного майна). (Ляц[ь]ке, Сновичі, Глиняни). Земля оброблена недобре через брак господарського інвентаря. Головами колгоспів є люди з даних сіл, які, звичайно, дуже забігають ласк в більшовиків. Між ними є вже кандидати в партію, а то й партійці (Ляц[ь]ке – рай[он] Золочів – Фірак Степан – партієць). Норми праці в колгоспах встановляє управління колгоспу, затверджує райземвідділ (в різних колгоспах вони є різні). В середньому при оранці, було виорати в робочий день ½ га землі під посів (орали кіньми). Зараз зарплати не дістають жодної. Богато колгоспників вже відчуває брак хліба (Трудовач, [З]ашків, Сновичі). Загально ставлення колгоспників до влади вороже. Лише безоглядний, жорстокий терор і страх перед судом держить колгоспи.

А р т і л і: – подано у попередньому звіті. Нових в останньому часі не створено.

К о н т і н г е н т:

В половині травня [1947 р.] стягали большевики контингент бараболі ще за 1946 р., контингенти молока, м'яса, ярини за 1947 р. Наполягали, щоб молоко, м'ясо і ярину селяни здавали

за цілий 1947 рік. Молоко дуже низько процентують так, щоб виносити належний процент жиру в молоці, треба виносити його майже в два рази стільки, скільки дало б жиру молоко нормально дома. Тому селяни часто, щоб збутись клопоту, дають в заміну за молоко певну кількість масла, купленого на базарі. Здачу молока можна теж замінити, здаючи солонину. Цього місяця, за нездачу молока, забрали більшовики багато штук коров. Під час збирання залеглості контингенту бараболі більшовики ходили хата в хату, не оминаючи ані одного селянина, навіть того, що вже раніше розчислився з ними і де найшли навіть найменші запаси бульби, забирали її, а господареві залишали дуже маленьку частину із знайденого (рай[он] Броди).

П о д а т к и:

П о з и к и.

Нова позика для відбудови сільського господарства сталась страшним тягарем для населення. Висота позик, наложених на селах, була немисливо велика так, що після її зреалізованя не лишилось в селі ані одної копійки. Всі гроші, зібрані в насильницький спосіб, поплили в скарбницю «рідної держави». Позику на села накидали пани з району в залежності від скількості поля поодонокіх громадян, від заможності або від висоти зарплати. Найнищою ставкою в цій позиці була сума в 150 крб. Її платили ці, що майже нічого не мали. У заможніших громадян вона сягала двох, а то і більше тисяч крб. Позика ця, по формі добровільна, на практиці переводилася під терором. Збирали її збройні відділи з районів та подібні наслані спеціально в райони урядом. На час збирання стало кватерували по селах. До сіл, в яких не було сталих залог, кожного дня доїздили бійці зі сусідніх сіл. Збирали позику, примінюючи майже всі засоби терору, відомі в Рад[янському] Союзі. Залякували, арештували, а то й побивали. Селян, чи робітників, що робили заходи на зниження даних їм ставок, називали більшовики саботажниками державних обов'язків (говорили, що це була добровільна невимушена пожертва, а не обов'язок), «бандьорами», куркулями і т. п. Хто не спішивсь зі здачею наложеної суми (впрост не мав), того арештували і саджали в тюрму. Часто побивали (в с. Заболотці арештували більшовики по тій причині 12 осіб, та держали їх в тюрмі через тиждень, тут побили кількох з них, після чого всі підписали заяви про позику); в с. Ляц[ь]ке (рай[он] Красне) побили більшовики жінку Ремез А. за це, що отягалася здати позику. Побита лежала

після цього через тиждень в ліжку. Подібні арешти та кількогадинні приарештування мали місце у всіх селах. Ніде позики люди не здали добровільно. Не обійшлося під час збирання позики теж без хабарництва. Воно показалося тут, якби спортом, одним з важних в Рад[янському] Союзі. Пов'язуючи з державною позиною свою особисту користь, москвини визначали далеко більші, як належалося селянам, суми позики, щоб пізніше відповідно могли їх знизити та за те взяти масного хабаря. Суми накладали настільки вищі, що за хабарями і за тим, що люди таки не здали своєї позики (в поодиноких селах) в сумі деякі райони перевионали збірку.

Земельні громади:

Будівництво

Більше будов в терені не проводиться (подано в попередньому звіті) за виїмком дрібних поправок будинків, мостів та шос. Ці роботи шарвакові, або за дуже низькою зарплатою (тут заставляють працювати теж голодуючих зі СУЗ).

Промисл

Крім поданого в попередньому звіті в терені є:

Вапельна в м. Броди. Начальником є українець, безпартійний ([з] Київської обл[асті]) Вужух. Його зарплата виносить 600 крб. в місяць. Всіх робітників – 25. Місцеві українці, безпартійні, зі зарплатою по 200 крб. в місяць (не одержали вже за три місяці). До зараз видобували вони тільки вапняк, ще не випалювали, бо не мали дров. Видобули до зараз 25 тонн.

В Підкамені є два електромотори (один в тюрмі, силою другого освітлюють державні установи та приватні будинки).

МТС у Підкамені очолює т[овариш] Череп, який не є русский, як було подано раніше, а українець, партійний. Працівників з 30 чол[овік] – збільшилось на 40.

Торгівля

В травні [1947 р.] привезли до кооператив малу кількість матерії та взуття. Її розділюють селянам, які «добровільно продали» державі в місяці квітні [1947 р.] (фактично, більшовики ограбили) «лишки» зерна. Це ця так голосно розспівана премія (поодинокі селяни дістали, як премію, по кільканадцять см. матерії, а обуви, то прийшлося би хіба різати на куски, або давати одну пару черевик на кількох господарів). Останньо теж привез-

ли до кооператив трохи нафти та свічок. Матеріяли по ок[оло] 20 крб. за метр, нафта по 4 крб. за 1 л., свічки по 16 крб. [за] 1 кг. Крім цього, як звичайно, завалили більшовики кооперативи різними одеколонами, перфумами, порошками до зубів та різним, чого звичайно по селах не зужитковують. Мануфактуру й обуву наказують вимінювати ще за сільсько-господарські продукти, зачислюючи їх по державних цінах.

Інше про торгівлю подано в попередньому звіті.

Пошта

Головні поштові осередки містяться в райцентрах. Крім цих в районі є 2-3 філії. В СРСР можна слати пакети вагою в 8,5 кг. Всю пошту строго цензурують, головню цю, що йде за границю. Туди ходять тільки листи.

Останньо посилили більшовики акцію телефонізації сіл по районам. В цьому напрямку вийшло зарядження поодиноких районних осередків (Глинян[и], Красне) покінчити телефонізацію до серпня 1947 р.

Персональний склад поштових осередків в останньому часі не змінився, за виїмком заміни урядовців на низах. У філіях є по 3-4 працівники. В кожному селі є поштар (звичайно місцевий селянин), якого завданням є відбирати пошту з філії, чи поштового осередка три рази в тиждень.

Інше, як в попередньому звіті.

Адміністративні зарядження.

В головній мірі відносилися вони до посівної кампанії. В цьому напрямі працювали всі більшовицькі установи. Стало зобов'язували земельні громади давати різного рода звіти з виконання плану посіву та інших польових робіт. Десятники мали списувати кілька й чого хто посіяв.

Інші зарядження відносились до алярмової реалізації збірки наложеної позики. Вони зобов'язували голів сільрад, сільську управу та десятників подбати про це, щоби позика в якнайкоротшому часі була в цілості зібрана. Десятники мали, на підставі розпоряджень згори, безнастанно ходити по хатах та принаглювати людей здавати гроші і звітувати щоденно з переходу своєї роботи.

При кінці травня [1947 р.] вийшло розпорядження, яке накладає на селян невідкличний обов'язок до 31.V.[1947 р.] здати норму молокопоставок та м'ясопоставок за першу половину 1947 р. Останньо почали теж збирати податки (скоріше на ці

роздали картки). В цьому напрямку дістали голови сільрад зарядження цю справу припильнувати та спеціальним натиском приневолити селян до якнайскорішого його вирівнання. Спеціальним зарядженням підвищено молоко- та м'ясопоставки. В молокопоставці підвищено з 240 на 300 літрів від однієї корови в рік. Щодо м'ясопоставки залучую окрему більшовицьку інструкцію, п[ід] з[аголовком] «Закон по м'ясопоставці на 1947 р.».

Ш к і л ь н и ц т в о

З днем 15.V.[19]47 р. в початкових школах терену почались літні ферії. В середніх почались іспити (будуть тр[и]вати до 20 червня [1947 р.]).

Педучилище м. Броди:

Директор	– Нікітенко Василь,	українець,	безпартійний,	вища освіта.
Завпед	– Аверченко Леонід,	–"–	–"–	–"–
Викладачі	– Ільяніч Іван,	–"–	–"–	–"–
	– Мальцев Степан,	воєнрук, русский	–"–	середня освіта.
	– Горчічко Марія,	русска	комсомолка	вища освіта.
	– Госпідок Стефа,	українка	безпартійна	вища освіта.
	– Нікітенко Надія,	–"–	–"–	–"–
	– Сулима Наталія,	–"–	–"–	–"–
	– Шишлов Петро,	українець	безпартійний	–"–
	– Тепкін Іван,	білорус	–"–	–"–
	– Швайківський Йосиф,	–"–	–"–	консерваторія.
	– Совимова Надія,	українка,	безпартійна,	вища освіта.

В педучилищі є 160 учнів (80 му[жч]ин, 80 жінок). Всіх українців начисляється 156, останні – це русські й один жид. В школі є 20 комсомольців. Викладава мова українська.

Про стан шкільництва в Підкамінському районі подаю окремий точний списо[к]. Інше про шкільництво подано в попередньому звіті.

К у л ь т у р н е ж и т т я:

В кожному райцентрі, як уже згадувано в попередньому звіті, є кіно, приміщення (сая) для театральних вистав та клуби. Тут стало (періодично), кожньої неділі уряджуються вечірки та

забави. Часто пропагандивні осередки роблять відчити на актуальні господарські та політичні теми. На вечірки та забави ходять звичайно тільки військові, комсомольці та міське шумовиння. Майже в кожному селі є формальні клуби, однак в пересічі тільки два-три чинні на цілий район. До сіл заїжджають часом (до більших і тих, де є на це приміщення) спеціальні пропагандивні групи з пересувними кінокартинами. В кіно зі селян не йде ніхто за виїмком дівчата, для якої фільм є невидальщиною. А й ця, коли побачить та екрані Сталіна (часто трапляється), кричить «бий» та кидає камінцями в нього. Показують фільми звичайно пропагандивного характеру про «подвиги ЧА в боротьбі з фашистами» та про заможне і щасливе життя в Рад[янському] Союзі при колгоспному господарському ладі». Цією пропагандою ніхто не переймається, бо ніщо не в силах затьмарити дійсного обличчя цього ж життя. Звичайно, більше ділають на селян «пропагандисти з торбами», ніж світлі кінокартини.

Санітарна ділянка:

В терені є три шпиталі: в Золочеві, Бродах та Куткорі (рай[он] Красне). У всіх інших райцентрах є санітарні амбулаторії. Крім цього, як подавано в попередньому звіті, у більших селах є санітарні пункти з обслугою 3-4 людей (1 лікар, решта – санітарки та фельдшери). Найпоганішою справою в цій ділянці є забезпечення всяких пунктів та шпиталів медикаментами та санітарними приладдями.

Епідемічних хвороб в терені ширше не зауважується. Ці, які появилися в попередніх місцях, зараз льокалізуються, а то й цілком зникають. Останньо в додаток до даних в попередньому звіті, стверджено широко розвинену венеричну недугу в Глинянському районі. Вона є поширена між молодими (звичайно, поворотцями з Німеччини), які цю, з засади, дуже конспірують, теж багато між рускими.

Пропаганда:

В останньому часі мітінгів, за виїмком в кількох селах, більшовики не уряджували. На цих, що проводили, звичайно, порушували ще актуальну справу колективізації та говорили на різні актуальні політичні теми. І так, 14.V.[1947 р.] відбувся мітінг в райцентрі Заболотці для призовників в ЧА. Урядував його нач[альник] воєнкомату кап[ітан] Дроздов. При начеркуванні політобстановки, він говорив: «Англія і Америка підготовляють підступний наскок на Рад[янський] Союз. Громадяни не сміють

дивитись на це зі спокійним серцем. Обов'язком кожного є як слід підготуватись до відпертя підступного нападу та завдати ворогові поразку на його території. Призов[н]икам наказував, щоб йшли на захист «рідної країни», щоб не слухали підшептів «бандерів» «йти в ліс», бо рад[янська] влада покарає переступників розстрілом враз зі всіма членами їхньої родини. (Факт про неминучість війни більшовики зовсім не скривають).

Подібний мітинг відбувся 20.V.[1947 р.] в цьому ж селі з учителями району. Тут ясно було сказано, що війна між Англією і Америкою а Рад[янським] Союзом неминуча, і що її треба сподіватися в якнайкоротшому часі.

Цього рода мітинги зачинають проводити більшовики вже по селах. Це, однак, не є засада, з такими справами лише проговорюються на звичайних мітингах, що заторкують господарські справи. (Села бояться).

В о р о ж і а к ц і ї.

Район Глиняни

20.IV.[1947 р.] у зв'язку з роз[з]броєнням стрибків в с. Задвір'я, арештували більшовики усіх без зброї (не всіх роз[з]броєно) стрибків та забрали в район.

Цього дня в с. Розворяни, у зв'язку зі зліквідуванням скоріше зголошеного підпільника (пс[евдо] Чех¹⁶⁴) провели більшовики розшуки по цілому селі, основні ревізії в кількох підозрілих хатах та арештували 6-еро людей з околиці села, в якій ніччю чули стріли.

В с. Кривичі, на всипу, що попереднього дня були в ньому повстанці, зробили більшовики облаву, перевели доосновні труси у кількох підозрілих господарках та арештували 5 молодих хлопців, під замітом співпраці з нашим рухом.

У зв'язку з проведеною акцією в кількох селах району понищенні документів та паперів в сільрадах, провели більшовики в цьому терені досить сильну облаву, продовж двох тижнів (з 15-28.V.[1947 р.]). На облаву прибув в район (як подають) генерал з Києва, спроваджено туди гарнізони [з] районів Красне, Перемишляни, Яричів, та Винники. Приарештували по кільканадцять людей в поодиноких селах, проводили труси в підозрілих хатах, ночами уряджували засідки.

З 20 на 21.V.[1947 р.] обступили більшовики в с. Підгайчики кілька господарств і так стояли до ранку. Було їх ок[оло] 120 чоло-

¹⁶⁴ «Чех» – Іван Наконечний.

вік, приїхали автами з легкими та важкими кулеметами. В одній з обступлених хат кватерувало 4-ох укр[аїнських] повстанців. (друзі] Г., С., В. і Вл.). Трьох з них сиділо в криївці, а друг] Вл. – в хаті. Ранком більшовики почали проводити розшуки в обступлених хатах. Господар, у якого скривалися хлопці, не хотів відчинити, після чого більшовики вдерлися силою через виломані двері. Вл. скрився в хаті. Тоді більшовики почали катувати господаря, так, що цей показав криївку, де скривалися хлопці. Більшовики почали валити стіну. Тоді з-за цюї повстанці викинули гранати, від розриву яких загинуло трьох більшовиків та зівстав ранений господар. Інші більшовики порозскакувались та почали втікати з подвір'я. Повстанці вискочили з криївки та відкрили по них вогонь, при чому вбили ще двох напасників. Більшовики позалягали, однак, не важились приступати близько до повстанців, тільки кричали: «Здайтесь, вам нічого злого не зробимо». Обложені на кожний заклик відповідали огнем та окликами «Смерть Сталіну, смерть комуні й всім вислужникам Сталіна», «Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава», «Слава Україні!» і т. п.

Більшовики виділи, що приступом обложених не візьмуть, тоді взялись на підступ. До повстанців послали батька одного з них, щоб цей закликав їх заперестати безкорисну боротьбу, усе буде їм дароване. Син відпровадив батька зі словами: «Ви йдіть звідси і робіть, що знаєте, ми не здамось, якщо в подібній делегації прийдете ще раз, тоді я Вас сам вб'ю». Батько переказав це більшовикам (хоч вони самі це чули). Більшовики відкрили сильний вогонь, на що теж дістали відповідь. Тоді вбито ще одного більшовика. Напасники не заперестали дальше вдаватися до підлого способу – підступу. До повстанців вислали господаря зі запискою, в якій дальше старались наклонити обложених до занехання нерівної боротьби. Як відповідь на записку повстанці відкрили вогонь, більшовики теж сипнули з кулеметів та ранили др[уга] С. Просив друзів і ці його дострілили, а самі почали відступати на пасовисько, щоб туди добитись до поблизького ліса. В цей час над'їхало зі сторони Глинян авто більшовиків і відкрило по них вогонь. Ці залягли та почали дальше продовжувати боротьбу. На відкритому полі не встоялись. Оба друзі ранені (Вл. остав в хаті) провадили ще боротьбу через півгодини, в якій, за неточними даними, вбили ще 5 більшовиків та 5 ранили. Вистріляли всі набої і, щоб не попасти живими в руки ворогів, пострілялись. Бій тривав (від часу розбиття стіни) 6 годин. Під час бою над селом кружляв літак, як бій скінчився, осів на пасовиську

та забрав трьох вбитих більшовиків. В бою впало два ст[арших] лейт[е]нанти, яких забрали до Глинян, та другого дня з парадом похоронили. Інших вбитих більшовиків забрали до Перемишлян. Після закінчення трагедії розстріляли більшовики прилюдно ще господаря цієї хати, в якій це сталося та заарештували його жінку та дочку.

Увага: Про точний перебіг подій розказав батько повстанця, що загинув в бою, та селяни-сусіди, яких більшовики заставили бути свідками¹⁶⁵.

В терені в останньому часі оперувала провокативна група з 18 чол. Після того, ніби вслід за ними, як «укр[аїнськими] повстанцями», більшовики посіли в терені засідки, облави та ревізії.

Район Буськ:

2.V.[1947 р.] через Буськ, автострадою, в напрямі Львова переїздило кілька колон авт (всіх ок[оло] 60), причому на кожному з них їхало на 15-20 більшовиків. До кожного авта була причеплена малокаліберна полева арматка.

7.V.[1947 р.] в окопі на цвинтарі в Буську гробар найшов трупа якоїсь дівчини, який був накритий соломою. Є дані твердити, що вбивства доконали більшовики. Кажуть, що є це один з багатьох випадків, де більшовики не встигли загорнути окопу, одного з тих, в які майже щодня закопують трупів з в'язниці (попередні факти стверджено наочно).

В с. Ябл[у]нівку майже щодня приходять більшовики та перевіряють підозрілі хати. Ночами часто уряджують засідки.

19.V.[1947 р.] в с. Гумниська арештували більшовики 4-ох хлопців за злочинство. В цьому селі вночі з 21-22.V.[1947 р.] невідомі осібники ограбили церкву.

18.V.[1947 р.] вечером до помешкання участкового в с. Ябл[у]нівка кинено гранати, які вибухнули, однак не заподіяли жодної шкоди нікому. У зв'язку з тим другого дня арештували більшовики ок[оло] 20 селян, з яких 15 відпустили, інших держать в тюрмі. Хто кинув гранату – невідомо.

¹⁶⁵ За спогадами жителя с. Підгайчики Золочівського р-ну Яремчишина Михайла Васильовича (1914-2013) у той день в бою з облавниками загинули: Яремчишин Степан Іванович – «Стефко» родом із с. Підгайчики, Галецький Іван Васильович із с. Косичі Золочівського р-ну, Конюх Василь Михайлович із с. Підгайчики, а також господар хати – переселенець з Польщі Лис Теодор. Четвертому підпільнику – Королю Володимиру Андрійовичу вдалося переховатися у печі і вийти цілим з-під удару.

В цьому районі провели більшовики облави з основними трусами в с[елах] Ябл[у]нівка, Гумницька, Вербляни, на Ябл[у]нівській колонії, Лянерівка та в Буську. Ночами в дні перед облавами стояли довкола вищеназваних сіл на застави, нікого з них не випускали.

Район Красне:

29.IV.[1947 р.] по 7.V.[1947 р.] майже у всіх селах району було по 10-15 більшовиків ночами на заставах всередині сіл і коло сільрад.

29.IV.[1947 р.] в передвечірніх годинах вбито на вулиці с. Гологори більшовика лейт[е]нанта, начальника гарнізону, що тут кватерує – Распутіна¹⁶⁶. Після цього арештували більшовики всіх людей з цієї вулиці, на якій це сталося, в віці від 10 років вгору. Допитували, хто вбив Распутіна. Другого дня арештували три особи в цьому селі, що втікли з Сибіру: Дубас Софію, Радечу Катерину і Чекайло Анну. Їх відставили до Львова.

8.V.[1947 р.] в с. Балучин роз[з]броїли більшовики стрибків за це, що ці обікрали кооперативу.

В с. Куткір провели більшовики в половині села основні труси. В ніч перед тим тримали довкола нього застави. Звідси перейшли в ліс біля с. Митулин і там теж основно перевірили секцію ліса (кущі), між селами Митулин–Новосілкі.

18.V.[1947 р.], в зв'язку з вбивством вчителя-східняка в с. Кіндратів, провели більшовики облаву, при чому арештували 20 людей. Під час допитів побили до непритомності голову сільради, закидаючи йому спілку в вбивстві. Провіряли теж ліс біля вищезгаданого села.

19.V.[1947 р.] в с. Куткір двох мвдистів [з] району (люди їх знають), перебрані на жebraків, старались нападами на радянську владу спровокувати населення на попертя їхніх висловлювань. Провокація їм не вдалася. Другого дня були вони в селі з гарнізоном з району, як його командири.

20.V.[1947 р.] в зв'язку з крадіжжю в с. Бортків арештували більшовики чотирьох му[жч]ин: Вітів Степана (комсомолець-міліціант), Худобу Евгена (секретар комс[омолу] – стрибок), Пазан Івана (комсомолець-стрибок) і Паньків Дмитра.

20.V.[1947 р.] районне мвд видало наказ міліції, що якщо хто побачить чоловіка на подобу начальника міліції Бачинського,

¹⁶⁶ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце ввечері (о 19.30) 28.04.1947 р.

зразу нехай його застрілить (в терені, правдоподібно, є хтось другий, схожий на Бачинського, неприємливий для більшовиків, бо цього, правдивого, більшовики зараз виносять як згадувано, на начальника районного МВД).

21.V.[1947 р.] зі с. Трудовач вивезли більшовики на Сибір 3 родини – Кінаша, Пилип'як, і Кінаша Тому. Всім на місці прочитано засуд на 5 років заслання. Перед від'їздом дозволили частину майна продати, решту розграбили самі зі стрибками.

24.V.[1947 р.] сиділи більшовики довкола райцентру Красне на заставах. Охороняти райцентр (невідомо від чого) заставили теж стрибків доколичних сіл Скнилова та Борткова.

Район Золочів:

25.IV.[1947 р.] відпоручник Поморянського району ходив по с. Шпиколоси в справі молокопоставки. В одного господаря, що не здав молока, хотів забрати корову. В стайні цього господаря кватерувало трьох повстанців. Вони відкрили вогонь по ньому і другому, що з ним ходив. Вбили першого, другого ранили, самі вицофалися до ліса. Господарі цієї хати теж втекли.

27.IV.[1947 р.] на хуторі Вівсиська (З[о]зулі) вбито участкового МВД Асафатова, разом з коханкою. Здобуто моторовий ровер. У зв'язку з цим через тиждень від цього випадку проводили більшовики розшуки по сусідних хуторах та селах, ночами робили засідки та скоки на підозрілі хати.

В с. Белзець скидали більшовики чотири рази під ряд хрест з могили. Усе поновно ставило його цивільне населення цього села.

В с. Коропець поморянське мвд арештувало жінку, Гонтар Марію (замужню, ур[оджену] в 1920 р.), під замітом співпраці з нашим рухом. Її питали за сестрою Анною (казали нареченою підпільника). На допитах держали її через одну добу, катували до непритомности, знасилували та відпустили домів. Від побоїв Марія по трьох днях померла.

На хуторі Сукманів арештували більшовики дівчину, Сукмановську Ксеню, закидаючи її зв'язок з нашим рухом. Її відвезли в район.

Золочівське мвд намагалося зорганізувати в с. Залісся стрибків. Помимо всіх прийомів, включно до фізичних кар, цього доконати їм не вдалось.

30.IV.[1947 р.] в с. Підлипці в заскоці впало двох повстанців. Наскок робив участковий Рябий з 20-ма більшовиками (кватерує на вуг[ільній] шахті Тростянець).

1.V.[1947 р.] у зв'язку зі святом робітництва заборонили більшовики людям працювати на полях. В с. Ясенівці заставили голову й секр[етаря] сільради зганяти людей з поля. В с. Белзець урядили мітинг, який передсідник закінчив словами: «Ми Англії та Америки таки не боїмось!».

Подібний мітинг відбувся на вуг[ільних] шахтах Козаки і Тростянець, де теж підчеркували непереможність Рад[янського] Союзу в можливій війні з Англією та Америкою.

Майже в кожному селі, в часі збирання позики приарештовували, а то й арештували більшовики людей за нездачу цієї позики. Траплялися часто випадки побиття і так, н[а]пр[иклад]: в с. Шпиколоси арештували 5 людей, в Жукові приарештували 15 людей, в Угорцях арештували двох людей, в Жуличах приарештували 8 чоловік і т. п.

5.V.[1947 р.] в с. Скварява видали більшовики розпорядження, що по селі вільно ходити до 8 години вечера. Пізніше можна ходити тільки з ліхтарем.

6.V.[1947 р.] ок[оло] 200 більшовиків провело облаву на лісок між с[елах] Вороняки та Майдан Гол[огірський]. Не мали жодного успіху.

Цього дня провели більшовики облаву в с[елах] Залісся, Коропці, Угорцях та Чижові.

7.V.[1947 р.] до органів поморянського мвд зголосився колишній підпільник, Сукмановський Іван (пс[евдо] «Дністер»), член ОУН з 1943 р. Зараз дістав він документи, більшовики його не чіпляють. Населення говорить, що він втік з-під розстрілу якихось чужих людей (це малоправдоподібно).

З 8.V.[1947 р.] по 14.V.[1947 р.] через села З[о]зулі, Монастирок (одні групи) та Пługів, Підлипці – (другі групи) переходили групи більшовиків трьома наворотами по 80-90 чоловік враз з жінками та господаркою. Всі поїхали в сторону села П[е]няки.

9.V.[1947 р.] проводили більшовики труси в підозрілих господарствах сіл Шпиколоси, Зарваниця, Жуків, Белзець, Городилів та в Почапах. В останньому селі арештували малолітнього хлопця, Почапського Остапа. В усіх селах в ніч перед акціями стояли на заставах.

В с[елах] Скварява і Белзець на секретарів сільрад надали більшовики жінок-східнячок.

14.V.[1947 р.] о 7 год. по полудні вбито голову сільради в с. Скварява. Акту доконано в сусідстві (ок[оло] 200 м) [від] гарнізону, що тут кватерував (до 150 більшовиків).

15.V.[1947 р.] під час облави в с. Жуличі арештували більшовики селянина Мельника, закидаючи йому зв'язок з нашим рухом.

У зв'язку з відправою на цвинтарі в часі Зелених свят в с. Белзець золочівське мвд покликало ок[оло] 20 людей (запитували), конче хотіли довідатись, на яких могилах відбулась відправа, хто і які співав пісні.

14.V.[1947 р.] в с. Лука арештували більшовики Костик Стефанію, Дзіндзьору Ольгу, Юрцан Ольгу та Наливайко Віру. Усім закидали співпрацю з нашим рухом.

21.V.[1947 р.] в с. Скварява, у зв'язку з ліквідацією місцевого голови сільради на слідстві по цій справі побили більшовики до непритомности гром[адянина] Вороновича Михайла. Йому закидали (участковий і колишній підпільник, зараз зголошений Воронюк), що він був співником «бандьорів» у вбивстві.

Район Броди –

4.V.[1947 р.] в с. Гаї Старобродські в хаті селянки Лящук Марії найшли більшовики, під час перевірки вечером підозрілих хат, на одного повстанця. Цей побачив їх скоріше і втік з-під обстрілу більшовицьких автоматів. З люті в жадобі помсти після цього вивели більшовики надвір всю родину, пов'язали шнурами й колючим дротом і так держали до рана. За цей час пограбували все, що було в хаті й на обійстю.

5.V.[1947 р.] в с. Берлин арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, й через те, що не хотів підписати заявки на позику гром[адянина] Сторожука Івана.

9.V.[1947 р.] в с. Смільно арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом гром[адян]: Яремчука Олексу, Мариняка Дмитра, Павлюка Івана, Хомич Любомиру і Куть Марію. Усіх відставили в районну тюрму.

Ця сама група більшовиків, під цим самим замітом арештувала в с. Лагодів (цього самого дня) гром[адян]: Дутку Стефанію, Павлюк Марію, Мельничук Стефана та Лозу А. Цих теж відставили до Бродів.

В цьому дні около 300 більшовиків бродського, берестецького, лешнівського гарнізонів, провели основну облаву на с[ела] Грималівка й Королівка і ліс поміж ними. Ліс проходили розстрільною, боєць від бійця на 5-10 м, в селах розширили багато стріх. Не найшли нічого.

В с. Клекотів мвд-ист Макаров закликав до сільради людей, ніби у справі підпису позики. В дійсності примушував він їх там

підписувати заявки на донощицтво. На селян накладав позику в сумі від 4-5 тисяч крб. і казав, що коли підпишуть заяву на донощицтво, не будуть давати нічого. Таку розмову провадив з кожним господарем.

13 і 14.V.[1947 р.] около 100 більшовиків проводило облаву на ліс б[іля] с. Клекотів. 13.V.1947 р.] ліс проходили лініями та дорогами, перевіряючи при цьому деякі всипані секції. Вечером обступили цей ліс (довкола урядили засідки) і так сиділи до рана. 14.V.1947 р.] ранком прилетів літак та запалив обступлену частину ліса. Більшовики на заставах ждали, чи хто не буде з горіючого ліса втікати. Не дочекались нікого. Літак, що кружляв через цілий день над лісом і підсичував вигасаючий місцями вогонь, над вечером відлетів туди, куди й вибрались більшовики.

15.V.[1947 р.] нічю на хуторі Голотівка (с. Смільно) підслухали більшовики розмову трьох селян, в якій різко відчувалися напади на Рад[янський] Союз. За це тих селян арештували та забрали в район. Другого дня на зізнання цих вже арештованих забрали зі села ще Мокрицьку Марію, Хомич Любу, Павлюк Євгенію, Яремчука Олексу, Головатюка Ярослава, Заяць Гриця і Павлюка Петра. Арештованих відставили до централі залізнодорожного мвд в Здолбунові.

16.V.[1947 р.] в с. Берлин арештували більшовики учительку східнячку, під замітом співпраці з нашим рухом. Всипав її брат погибшого підпільника (в цьому селі), в якого більшовики під час арештування знайшли знимку його брата, а він сказав, що цю дістав від учительки (дійсно, знимку він сам взяв з альбому без її відомо). Начальник мгб Воробйов намовляв її доносити, хоча знав, що її брат вивезений на Сибір за це, що добровільно здався німцям в полон. Коли ця не погодилась, забрав в район (це підслухано).

Другого дня той сам Воробйов арештував в цьому селі 12 осіб, яких під тортурами (б'ють і як стратить притомність відливають водою) примушував підписатись на донощицтво. Частина з них після таких експериментів випустив з припорученням зголоситись 22.V.[1947 р.] до нач[альника] гарнізону Гонукова з готовими матеріялами про повстанців.

В с. Грималівка участковий мвд Зорянов арештував під замітом співпраці з нашим рухом Стручинську Марію, Пилипас Настю, Видру Анну та її дочку Марію і Михальчука Василя. Усіх арештованих відставлено в районну тюрму.

17.V.[1947 р.] в с. Конюшків, у зв'язку зі зліквідуванням співпрацівника мвд, фельдшерки-східнячки і зі спаленням в сушарні хмелю, провели більшовики мітінг, після якого арешту-

вали в селі 27 осіб. 7-ро з них після допитів звільнили, решта (20) відвезли в тюрму [в] Броди.

Цього дня провели більшовики облаву на ліс б[іля] с. Лагодів. В часі облави обступили були одну секцію, в якій кватерувало 5-ох повстанців. Побачивши себе окруженими, повстанці відкрили по більшовиках вогонь і вирвались з кільця. В перестрілці вбили одного більшовика, двох ранили. З-поміж повстанців один зістав легко ранений в руку.

21.V.[1947 р.] нічю група більшовиків в с. Конюшків наскочила на господарство селянки Палій Насті, де кватерувало двох повстанців К. і Л. Між обома сторонами вив'язалася перестрілка, під час якої впав один більшовик, двох поранено. З повстанців д[руг] Л. тяжко ранений, розірвав себе гранатою. К. легко ранений вийшов живим (вицофався до поблизького ліса).

22.V.[1947 р.] в с. Суходоли, під час перевірки документів, арештували більшовики Хлопецького Михайла (років 47). У нього знайшли наші заклики. Читаючи їх, більшовики питали чи хоче він Самостійної України. Коли цей відповів, що так, накинулись вони на нього, а головно на УССД і «бандь[о]рів» з поганою лайкою. Хлопецький не видержав образ та кинувся з п'ястуками на одного більшовика (що найгірше все дороге оплюгавлював) та побив його (заки розірвали) до непритомности. Після цього Хлопецького забрали в район.

Район Підкамінь:

1.V.[1947 р.] в с. Літовисько перевели більшовики допити (колись) скоріше арештованих і звільнених селян. Около 50 осіб. Усіх питали про життя села з 1937-[193]8 рр. до зараз. Під час допитів побили до непритомности Горобійовського Семена і Григора за це, що не мали грошей сплатити наложену на них позику. Арештували Ревегу Федора і Микитюк Степана.

5.V.[1947 р.] на скраю ліса б[іля] с. Попівці була підвішена якась жінка зі зав'язаними хустиною очима. Біля неї через тиждень тримали більшовики заставу, сподіваючись, що хтось з повстанців прийде оглядати. Після невдалого маневру трупа забрали до району.

14.V.[1947 р.] в с. Черниця арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом 13 осіб.: Околицу Емільяна, Колос Софію, Квасюк Анну, Леськів Марію, Колодинську Марію, Квасюк Мілька, Микитюк Ольгу, Квасюк Степана, Семчук Іванку, Семчук Ярослава, Семчук Андрія, Ількович Петрунелю, Квасюк М. Всіх арештованих відвезли в Підкамінь.

На більшовицьку заставу в с. Попівці найшло трьох повстанців. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка, у висліді якої повстанці вбили одного більшовика, одного ранили. Зі заскочених впав д[руг] К.

23.V.[1947 р.] в с. Гаї Дітковецькі арештували більшовики дві учительки, під замітом співпраці з нашим рухом (казали, щоб вони скинули хрест з могили). Крім них, з цієї самої причини арештували чотирьох хлопців. Усіх відвезли в район. Ковальчук Гнат і Кашуба Дмитро під час допитів про життя в селі під побоями три рази тратили притомність. Хреста з могили ніхто зі селян не важивсь зрубати, dokonав цього щойно приведений колгоспник.

Район Заболотці –

8.V.[1947 р.] 50 більшовиків перевело облаву на т[ак] зв[аний] чехівський ліс, під час якої розкопали під лісом могилу повстанця й чекали, може, хто прийде її поправляти. Коло неї арештували кількох пастушків, що пасли тут корови і оглядали розрите місце.

10.V.[1947 р.] мвд-ист Цветков арештував в с. Волохи селянина, Дякова Ярослава, причини арешту не устійнено.

В цьому ж селі 13.V.[1947 р.] арештували більшовики якогось колгоспника та відставили під охорону гарнізону с. Пониква. Як кажуть є це великий фушур.

11.V.[1947 р.] під час облави на хуторах Переліски Великі й Малі побили більшовики селян Сурмая Михайла, Шах Катерину та її сина Степана за це, що не дозволяли більшовикам вільно господарити в своїх господарках. Громадянина Швайку Миколу заставляли, під загрозою побоїв, кричати на весь голос в сторону ліса: «Ви, бандити, ми вас всіх поб'ємо». Коли цей не хотів кричати, побили до непритомности. Майже в половині хатах хуторів порозвалювали печі та позривали підлоги.

16.V.[1947 р.] у зв'язку з вбивством ст[аршого] лейт[е]на[н]-та, нач[альника] бувшого гарнізону в с. Голосковичі, провели більшовики облаву на це село. Теж покликали 18 господарів та змусили їх підписати заявку донощитва (до цього признались покликувані).

На хуторі Вовковатиця арештували більшовики селянку Швайку Марію та відставили до районної тюрми. Причини арешту не устійнено. Правдоподібно на якусь всипу.

23.V.[1947 р.] на всипу жінки одного з повстанців (покинула його й втікла з коханком до Львова) ок[оло] 180 більшовиків з

області (приїхали на спеціальних машинах) провело облаву на секцію ліса б[іля] хут[ора] Переліски Малі, де мало б квартирувати 10 повстанців. Найшли криївку (показала донощиця), звідки забрали кулемета, два кріси й 3000 крб. Повстанці день скоріше вийшли з цієї криївки. Тоді теж арештували більшовики на цьому хуторі три жінки (Кушнір Оленку, Дробенько Катерину та Швайку Меланію), яких після здобуття криївки забрали зі собою до Львова.

В звіттовому місяці, головно в підлісних селах, посилюються акції засідок та арештів. Засідки організують більшовики вночі, в кожному селі. Днем скриваються вони в лісних кущах при перехресних лініях, або на краю ліса та слідять пильно за всіма рухами в лісі. Перед вечером вони з'являються знова в селі та розкладаються попід хати та обороги, де пролежують аж до рана. В тих лісах, де випасають худобу, прийняли більшовики особливу тактику. Тут засідають близько тих місць, де пасеться товар, та обсервують, чи хто не появиться коло пастухів, чи хто не вийде за розвідкою, харчами і т. п. Пастухів, що віддаляються від худоби в ліс, арештують і на місці допитують.

Найновіша тактика більшовиків – це вербовки своїх розвідчиків з-поміж [м]андруючих колгоспників. Їм приділюють в лісі окремі секції і висилають на розвідку. Такі розвідчики дістають «виряд» (коси, мішки, селянське вбрання) та, вдаючи місцевих селян, запускаються глибоко в ліс, ніби-то за травою, та перевіряють найгустіші кущі. Таких розвідників, звербованих слідчим Діденком, в рай[оні] Заболотці, приловлено дня 28.V.[1947 р.] в лісі б[іля] с. Майдан.

Дуже часто роблять більшовики засідки вже не по селах, а поміж селами, по полях. Гарнізон з с. Черниця (150 бійців), що ночі робить застави в селах: Боратин, Сала[ш]ка, Суховоля, Бучина, Черниця та інші. Пеняцький гарнізон в с[елах] Жарків, Голубиця, Літовиська, Пеняки. Гарнізон з Чепелів в Шишківцях.

У всіх інших селах Підкамінського району роблять застави гарнізони, що квартирують в районі. Те саме можна сказати про Брідський район. Гарнізон, що квартирує в Берліні, робить засідки по селах: Бовдури, Конюшків, Білявці, Лагодів, Язлівчик. Боївка Сьомкіна грасує в с[елах] Шнирів, Клекотів та Корсів. При засідках, облавах, наскоках вживають псів. Активність гарнізонів підсилюють прислані з області з мвд старшини; вони самі з кулеметами в руках пхаються в найнебезпечніші місця в лісі і змушують до цього бійців.

Наше середовище –

Постава мас до ворога через місяць майже не змінилась. В цілому населення ставиться до ворога скрайньо ворожо. Тут постава мас йде в парі з більшими або меншими надіями на можливий удар Англії і Америки з Рад[янським] Союзом. До цього населення прив'язує дуже велику вагу. З кожним одним моментом загострення в політиці, ходять серед нас різnorodні балачки, зроджується «надія», а за тим скріплюється «спротив» проти більшовицьких адміністративних заряджень. З виконанням всяких заряджень народ стягається (звичайно користає з робіт на полі і щоб не зустрінутися з тими, що принаглюють виконувати якісь зарядження, виходить туди, а там його не віднайдуть). На мітінги, в яких звичайно говориться про виконання адміністративних заряджень, селяни не ходять, слухають лише тоді, коли більшовики заскочать їх зібраних в гурті (звичайно задержують людей в неділі чи свята після Богослужень) та не дозволяють розходитися домів. До терору й насильства маси ставляться пасивно.

З більшою надією на війну, помітна серед мас віра в перемогу нашої Справи (розуміється її як таку різно собі пояснюють). Повстанцям співчуває та помагає на кожному кроці, однак, живучи у вічному напруженні, під сильним терором, пристосовується до життя раба в Рад[янському] Союзі. Ухилу до активного спротиву (в парі з повстанцями) проти більшовицького режиму серед мас не помічається.

Господарський стан – набогато погіршивсь. В терені панує до певної міри голод. Великий процент людей живе сьогодні на борщі з кваску (не мають навіть бараболь). Бульбу, що її селяни залишили на прохарчування, грабують при всякій нагоді різні гарнізони та відділи ЧА. У зв'язку з великим відсотком голодуючих, в терені останньо поширились крадежі харчевих продуктів. З причини посухи, що тревала до зараз, виглядів на кращий майбутній урожай немає. Зі зимових посівів пшениці засіви майже в цілості переорано та засіяно якими культурами (вийде, можливо, ок[оло] 25 відсотків).

В останньому часі роздано як суспільну опіку ок[оло] 10 м. збіжжя та до 3000 карбованців.

Переселенці – не має змін.

Українці зі СУЗ – українців зі СУЗ стрічається велике число в райцентрах та менше по селах (на учительських посадах та як санітарні сили). В райцентрах займають ці звичайно нищі пости в більшовицькій адміністрації, бо на керівних місцях є зсади москвини-партійці. Їхнє ставлення до влади, в основному,

неприхильне. Їхня льояльність є цілковито неприродною, штучною, вдаваною, це в наслідок терору. Мала зарплата, а в парі з тим високі паскові ціни на продукти споживання, ставлять урядників українців в дуже скрутне матеріяльне положення. Бо за 300 чи 400 крб. (зарплати) такий працівник чи робітник не може нічого купити, не говорячи вже про прохарчування рідні, коли метер пшениці коштує 4000 крб., жита 3000 крб. і т. п.

Про наш рух українці зі СУЗ знали вже давніше (дійсне його обличчя). Богато з них навіть контактувались з повстанцями, читали літературу й поширювали її поміж знаними собі співземляками. Ця справа з весною трохи притьмарилась (через всипи зловлених підпільників), зараз знову представляється непоганіше.

З голодуючими колгоспниками повстанці зустрічаються все і всюди. Провадять з ними на місцях їхнього постою гутірки. Старші з-поміж них неодноразово при зустрічі з нами, пригадують часи Петлюри, та говорять, що були тоді дурні, що їх обманули, що вони не могли добачити хто за правду, а хто проти неї. Більшість з них, побачивши нас, радіє, по-перше через це, що дістане щось з'їсти, а дальше, як самі кажуть, через те, що вже знать нас і не бояться як «бандитів». Ран[і]ше люди ще дещо давали їм, зараз не дають, бо самі не мають. Тому то вони ходять дуже часто й по два дні без куска хліба в роті, часто можна їх стрінуги на полях, як вигребують зі землі напів-вирослу бульбу, щоб нею заспокоїти голод. Перед цим не здержує їх лайка, крики та погрози місцевого населення. Багатьох з них використовують до своїх підлих розвідницьких цілей МВД і МГБ, обіцяючи хліб та вбрання. Між ними крутиться теж богато агентів МВД.

На гостинці Броди–Пониковиця повстанці зупинили більшовицьке авто, наладоване бульбою та роздали її голодуючим братам зі СУЗ.

Наші акції – за виїмком ліквідації сексотів, – їх в терені не було. В Глинянському районі понищено списки в усіх сільрадах, унешкідливлено кілька телефонних апаратів та перетято дві телефонні лінії.

Національні меншини як в попередньому звіті.

Червень 1947 р.

/ – / Скоб¹⁶⁷

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 76. – Арк. 224-235. Копія. Машинопис.

¹⁶⁷ «Скоб» – Богдан Квас, керівник Золочівського окружного проводу ОУН. Виділений курсивом текст дописано синім чорнилом невідомою особою.

№ 45
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ЗА ЧЕРВЕНЬ 1947 РОКУ

Липень 1947 р.

Відпис

ВІСТІ З ТЕРЕНУ
за місяць червень 1947 р.

Район Підкамінь:

30.V.[1947 р.] до с. Суховоля прийшла група большевиків Черницького гарнізону в числі ок[оло] 50 бійців та, розділившись на дві групи, перевело в селі, не приміюваний ще до зараз в цьому терені, експеримент по засідкам. Одна група непомітно ввійшла до села ще перед вечером та розложилась по садам та городам, скриваючись від людей. Друга в цей час перейшла селом зі співом та галайканням. Ці, що сиділи по кукурудзі обсервували рухи в селі. Обі групи відійшли в сторону с. Черниця.

Друго[го] дня бійці вище згаданого гарнізону арештували в цьому селі Юськевич Івана та Підгурську Євгенію під закидом співпраці з нами.

1.VI.[1947 р.] арештували большевики в с. Боратин під тим самим закидом селянина Придибу Йосифа. Його відставили до районної тюрми.

В с. Попівці під час ревізії арештували большевики селянина Беднарчук Семена, Максима і Антона. Закидали їм співпрацю з нами.

4.VI.[1947 р.] в с. Бучина один колгоспник вкрав у селянина Музика Петра курку та почав з нею втікати. Господар його дігнав, відібрав крадене, а його побив. Другого дня цей колгоспник з пімсти підпалив хату Музика Петра, від чого згоріло ще 5 господарок.

1-3.VI.[1947 р.] вздовж дороги Черниця–Гутисько Бродське днем і нічю сиділи большевики по придорожніх липах (на кожній) та слідили за рухами, вздовж і впоперек цієї дороги. На кожній третій липі мали кулемета, біля яких сиділо по 2 бійці.

5, 8 і 10.VI.[1947 р.] переводили большевики в с. Суховоля перевірку документів, при чому арештували 5-ро людей.

[3] 8 по 13.VI.[1947 р.] проводили большевики обласу біля с. Літовисько. До цього ліса не пускали нікого зі села. До с. Літовисько не допускають теж людей з с. Черниця, а з

Літовиська нікого – до Черниці. Вище згадані села перебувають у постійному замкненні.

10.VI.[1947 р.] в с. Попівці арештували большевики, під замітом співпраці з нашим рухом, гром[адянина] Залевського Тимка, якого відвезли в районну тюрму.

11.VI.[1947 р.] перевели бол[ь]шевики в кількох господарках с. Суховоля ґрунтовні ревізії (порозвалювали печі, поздирали підлоги, повалили стіни забудовань та пороздирали стріхи). Шукали за парашутистами, що, ніби то, попереднього дня спустилися в лісі біля вище названого села. Шукали у підозрілих господарках. За розшуками арештували селян: Повшака Івана, К[о]з[о]дія Петра, Кушпет[у] Теклю та Бандич Івана. Усіх забрали в район.

В с. Суховоля немає зараз чоловіка, якого большевики не брали на допити (у віці від 18-65 рр.). Цю роботу провели большевики в останньому часі на протязі 2-ох місяців.

3 дня з 3 по 8.VI.[1947 р.] в с[елах] Боратин, Салашка перебувало постійно (днями і ночами) около 100 большевиків на заставах. На заставах сиділи в середині сіл та довкола них.

В останньому місяці присвятили большевики бачну увагу блокові ліса зі замінованою полосою біля с[іл] Салашка і Боратин. По невдалих розшукам по ньому, які потягнули в них на мінах багато жертв (міни розірвали ок[оло] 100 большевиків) зараз большевики сильно його заблюкували. На підходах до сіл стало сидять на заставах, щоденно провіряють незаміновану полосу ліса.

13.VI.[1947 р.] в с. П[е]няки обскочили большевики, на всипу, господарку Остапчук Вавра, в якій кватирувало 2-ох повстанців. Стрілець Святослав¹⁶⁸ (з-поміж обскочених), щоб не попасти живим в руки ворога, розірвав себе гранатою. Стр[ільця] Тучу¹⁶⁹ большевики зловили живим.

Цього ж дня в с. Попів[ці] група большевиків порозвалювала могили впавших повстанців та порубала всі хрести. Арештували кілька громадян, що не хотіли їм в цьому допомогти.

12.VI.[1947 р.] за групою дівчат, що повертали з базару з м. Броди до с. Гаї Дітковецькі, вийшов якийсь мужчина в шкіряній куртці. Коли дівчата ввійшли в ліс, вище згаданий осібняк ограбив їх, побиваючи одну з них (Кондратюк Евген[і]ю) до

¹⁶⁸ «Святослав» – особа не встановлена.

¹⁶⁹ «Туча» – Йосип Турчин, який 10.09.1947 р. Військовим трибуналом військ МВД Львівської області за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР був засуджений до 10 років позбавлення волі у ВТТ та 5 років позбавлення у правах. Звільнений з Магаданських таборів 19.01.1955 р.

непритомності. Він повернув в сторону міста. Як твердять дівчата, напасником був перебраний більшовик Брідського гарнізону. Кондратюк Євгенію родичі відвезли до шпиталю.

З 14.VI.[1947 р.] через п'ять днів перевіряли більшовики ліс б[іля] с. Паньківці. Усі секції гущавників переходили розстрільною один від одного на 5-7 м.

18.VI.[1947 р.] в хут[орі] Салашка арештували більшовики селян: Пастушок Євгенію, Марію та Петра під замітом співпраці з нашим рухом. Їх відставили у районну тюрму.

23.VI.[1947 р.] з Підкамінської тюрми випустили більшовики арештованих попереднього місяця громадян з с. Черниця під замітом співпраці з нами, а саме: Колос Софію, Околицу Еміліяну та Леськів Марію. Усі повернули домів сильно побиті. Колос Софію відвезли родичі впрост до Львова до шпиталю.

Район Заболотці:

30.V.[1947 р.] в с. Глушин арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, гром[адян] Мандюк Йосифа та Кравчука Михайла. Їх відставили в районну тюрму.

Під цим самим замітом арештували більшовики в с. Кадлубиська гром[адянина] Тимошенка Івана.

3.VI.[1947 р.] на хуторі Велин (с. Ражнів) появилась провокативна більшовицька група. Кількох більшовиків з тої групи зайшли до хати гром[адянина] Галамаги Івана та, відчинивши насильно двері, забрали зі собою його дочку Павлину. За селом наложили їй на шию петлю і почали допитувати ніби то як українські повстанці допитують сексотку. Коли ця до нічого не призналася, почали її просити, щоб пов'язала їх з повстанцем «Максимом»¹⁷⁰, бо вони йдуть з Карпат і не знають зв'язку. Коли арештована дальше впевняла їх, що не має з ніким зв'язку, тоді зав'язали їй голову і завели до стодоли громадянина Янкевича Івана. По якомусь часі недалеко стодоли вив'язалась перестрілка. Вище згадані «повстанці» повтікали, арештовану зі зав'язаними очима залишили в стодолі. Звідси «звільнили» її новоприбулі з району «визволителі».

2.VI.[1947 р.] в с. Глушин приїхав з більшовиками «Довбуш»¹⁷¹ (б[увший] повстанець, зараз зрадник) враз з молодшим братом розстріляного недавно провокатора «Зазулі»¹⁷² та арешту-

¹⁷⁰ «Максим» – Ілля Мандзюк.

¹⁷¹ «Довбуш» – Мар'ян Бобуш.

¹⁷² «Зозуля» – Михайло Римар.

вали гром[адянина] Манд[з]юка Александра – брата повстанця «Н[ечая]»¹⁷³. Арештованого держать до сьогодні в районній тюрмі.

3.VI.[1947 р.] Підкамінське мвд арештувало в с. Голубиця, під замітом співпраці з нашим рухом, гром[адян] Тимчишина Івана і Лозового Йосифа. Обох відвезли в районну тюрму, а Тимчишина Івана по кількох днях – в Золочівську тюрму.

5.VI.[1947 р.] в с. Дуб'я арештували большевики, під замітом співпраці з нашим рухом, селян Кацалай Івана та [Ж]олнович Володимира і відвезли в район. Того вечора були поширені засідки та перевірка документів у громадян цього села.

10.VI.[1947 р.] обласне мвд покликало на переслухання пароха с. Ясенів о. Цісина Зеновія та селян Юраса Василя і його жінку Іванну. Першого питали, скільки грошей віддав повстанцям з коляди і щедрівок, Юраса – про підпільницю, яку большевики арештували в його хаті в квітні 1947 р. Допитуваних звільнили, окрім жінки Юраса Іванни, яку забрали в тюрму і держать по сьогодні.

10.VI.[1947 р.] ок[оло] 100 больш[евиків] провело облаву на полях біля с. Пониковиця.

13.VI.[1947 р.] в часі ревізії у селянки с. Голубиця Волиняк Евдокії, у якої знайшли бльочок святочної збірки. Її арештували з цього приводу і відвезли до району.

Група большевиків в СС-сівських уніформах (красих) арештувала на хут[орі] Горани (с. Пониква), під замітом співпраці з нашим рухом, гром[адян] Дацька Михайла (20 л[іт]) та Володимира (19 л[іт]). Обох відвезли до району.

14.VI.[1947 р.] на хуторі Мандичі (с. Ражнів) арештували большевики під цим самим замітом гром[адян] Лугову Надію, Бакум Параскевію, Грицишин Гната та Мамчуря Михайла, яких відставили до районної тюрми.

З 14 по 17.VI.[1947 р.] ок[оло] 400 большевиків проводило облаву на ліс між с[елами] Ражнів, Заболотці та Гутисько. Через ці всі дні большевики з ліса не виходили. Тримали весь час застави на перехрестях просіків та лісних дорогах. Під час облави другого дня вбили большевики одного українського повстанця, а одного ранили. Раненому вдалося втекти. Вище згаданих повстанців знайшли большевики при проверці однієї секції гушавника.

15.VI.[1947 р.] на хут[орі] Ковпин вбито начальника стрибків Буського р[айо]ну Шелеста Йос[ипа].

¹⁷³ «Нечай» – Роман Мандзюк, керівник Заболотцівського районного про-
воду ОУН.

16.VI.[1947 р.] в с. Ясенів арештували большевики Шаруна Володимира, бувшого СС-са, що під час німецько-большевицької війни попав у полон і працював у шахтах Донбасу. Його арештували за це, що звільнений на відпустку, не хотів вертати до праці.

В с. Ражнів арештували большевики, під замітом співпраці з нами, селян: Дубаса Степана та Кіся Василя. Їх обох забрали в тюрму м. Броди.

В с. Жарків група большевиків П[е]няцького гарнізону перевела основні розшуки в 15-ох господарів, при чому арештували Батенчук Зеновія (у нього знайшли крісову цівку) та Ти[м]чишин Тетяну, в якій знайшли знимку з могили Героїв. Крім того закидали ще обоім арештованим співпрацю з нами і забрали в район.

23.VI.[1947 р.] наказом з району селяни села Кадлубиська були приділені як робітники в Ясенівській вугільній шахті. Будучи господарями на своєму полі, на роботу не пішли. За це всі були арештовані і засуджені на 4-ри місяці тюрми. (гром[адяни] Челяда Іван, Семкович Г., Патерига Іван, Найда Софія, Тимош[и]к Анна).

В районах терену створено комісії, які оцінюють висоту врожаю та призначають контингенти для сіл. З'їжджають вони (комісії) головно там, де вродилося збіжжя, або внаслідок природніх забурень (град, буря) було частинно, або цілком знищене, та оцінюють висоту врожаю. Як це оцінювання відбувається подам такий факт.

До с. Велин, де збіжжя були знищені градом, прибула комісія Заболотецького р[айо]ну для їхнього оцінення. Після оглядин комісія узнала, що врожай знищений в 100%, однак контингент назначила здати 50%. Члени комісії сказали, «купіть, а дайте. Їсти не мусите, ви й так при цьому годуете «бандьорів».

Всі голови сільрад дістали наказ зладити списки куркулів та кулаків, родини вивезених на Сибір і т. п. (підтверджено зізнанням голов кількох сільрад в поодиноких районах).

Большевики конфіскують майно всім тим, хто має когось з родини арештованим чи вивезеним. Це називається сплата коштів советському урядові за утримання та прохарчування арештованих.

До районів закликають всіх тих, які були в Німеччині і точно випитують про їх поведінку та роботу в Німеччині.

По селах закликають масово селян на допити, при чому випитують, хто з них був головою Просвіти та інших культурно-освітніх гуртків чи установ підпольської та піднімецької дійсності. Скільки було членів та хто був у членах.

Майже у всіх селах терену перевели большевики перегляд коней, при чому здібних до військової служби узнали 70-80%.

Район Олесько:

1.VI.[1947 р.] в с. Стівпин приїхало ок[оло] 20 большевиків, перевели розшуки в кількох господарках. Зловили при тому 2-ох повстанців з Лопатинського р[айо]ну живими. Арештували також гром[адянина] Ковалишина Петра, під замітом співпраці з нашим рухом. Усіх (зловлених і арештованого) забрали зі собою. Від'їхали в сторону Чанижського ліса.

2.VI.[1947 р.] ок[оло] 300 большевиків провело облаву в с. Волуйки. Вночі обставили село, ранком одні стояли на заставах, а інші пішли в село на розшуки. Проводили основні розшуки в господарствах на краях села (навколо будин[к]ів та в них копали ями, розвалювали стіни, викидали впрост на вулицю весь реманент, розвалювали печі, одним словом пакостили). Другого ж д[н]я ті самі большевики провели облаву на ліс між с[елами] Волуйки, Гавареччина, Гута Олеська та Теребежі. У обох випадків не мали жодних успіхів. В лісі в деяких місцях грабали листя руками, шукаючи криївок.

1.VI.[1947 р.] ок[оло] 300 большевиків (ця сама група, що переводила пізніше облаву в с. Волуйки) провела облаву в с. Гавареччина. Нічю обступили село, а днем проводили ревізії по господарках (валили печі, зривали підлоги і т. п.). Під час облави сильно знущалися над цивільним населенням, били прикладами мужчин, жінок, а навіть малолітніх дітей.

2.VI.[1947 р.] ця сама група большевиків перевела облаву в с. Черемошня. Ранком зігнали на пасовисько всіх членів родин, що відповідали за родини та закликали, щоби повидавали криївки, бо в противному разі, якщо хтось затаїв би криївку, а бійці знайдуть – зістане прилюдно розстріляний. Після цього пішли на розшуки. Люд[и] до криївок не призналися, а большевики не знайшли нічого.

В с. Стівпин арештували большевики Дзіндзилюка Івана та забрали в рай[онну] тюрму. Арештували під закидом співпраці з нами.

Ок[оло] 400 большевиків проводило облаву на ліс біля с. Брахівка, Рижани, Грабина, Соколівка. Проходили розстрільною ліс та поле. Під час переходу брахівського ліса вигнали на поле 3-ох повстанців. Повстанці, відстрілюючись, почали перебиватись в другий ліс. У висліді впав один з повстанців. Вбито одного большевика.

4.VI.[1947 р.] біля с. Загірці попід ліс шлялась провокативна група большевиків та під маркою наших повстанців намагалися вибадати настрої селян, що працювали на полі та довідатись про їхнє ставлення до нашого руху. Говорили, що йдуть з Карпат й шукають зв'язку; говорили, що дуже голодні і просили, щоби селяни винесли їм дещо з'їсти. По невдалих маневрах пішли до р[айо]ну.

5.VI.[1947 р.] з ночі обступили большевики т[ак] зв[аний] Гаварецький ліс та ранком з 4-ої год. почали його провіряти. В облаві брало участь ок[оло] 1.500 бійців. Під час переходу ліса розстрільною, знайшли 5-тьох повстанців, що кватирували в одній секції лісу. Повстанці підпустили большевиків на близьку віддаль та пустили на них раптовий вогонь, а самі маневром відступили в запілля. Большевики, не полапавши противника, розпочали бій між собою. Як донесла розвідка цього ж самого дня, як вислід бою, привезли до району 10 вбитих і 7 ранених бійців. Між вбитими – один майор.

5.VI.[1947 р.] ок[оло] 700 больш[евиків] провели облаву на поля і ліс біля с[іл] Загірці, Хватів та Підгірці. Поля проходили розстрільною (боець від бійця 10-15 м.), ліс – боець від бійця 5-7 м.

5.VI.[1947 р.] в с. Волуйки найшло на большевицьку заставу двох повстанців, «Б» і «Р». Вив'язалася перестрілка, у висліді якої большевики вбили д[руга] «Б». Зі сторони ворога впало 3-ох бійців.

6.VI.[1947 р.] впав на большевицьків засідці б[іля] с. Закомар'я повстанець «Б».

Вище згадана група 700 больш[евиків] провела облаву на поля і ліс біля с[іл] Грабова, Сасів, Ушня та Гута Олеська. Проводили її подібно, як біля с. Загірці. Не мали в ній, як і у тамтій, жодних успіхів.

З 1.VI.[1947 р.] по 10.VII.[1947 р.] в Гаварецькім лісі кватирувало 3-ри групи большевиків (кожна група 10-15 бійців), яких завданням було шахувати цей ліс (гущавники), щоб неможливо було повстанцям кватирувати в ньому, ані переходити його. Одна група мала зі собою радіоапарат «функер», яким під час свого кватирування подавали звідомлення.

6.VI.[1947 р.] арештували большевики в с. Гавареччина гром[адянина] Лабунського Мих[айла], та його дочку Ярославу. Арештували їх під закидом співпраці з нами і відставили до районної тюрми.

8.VI.[1947 р.] ок[оло] 1.500 большевиків провели облаву у т[ак] зв[аному] Топорівському лісі. Мимо основних розшуків не мали жодних успіхів.

12.VI.[1947 р.] в с. Хм[е]лев[а] голова сільради та фінагент ограбили кооперативу. Вину старалися зложити на українських повстанців. Це їм, однак, не вдалося, бо група большевиків, що приїхала прослідити цю справу, перевела в їхніх хатах труси, при чому віднайшли всі вкрадені речі. За це їх обох та секретаря арештували і відставили в район.

В с. Черемошня найшло на большевицьку засідку трьох повстанців. Вив'язалась між обома сторонами перестрілка; повстанці відступили, а большевики почали бій самі між собою (надійшла друга група на поміч), у висліді чого, як доносить неточна розвідка, впав один большевик.

14.VI.[1947 р.] кількох повстанців найшло на большевицьку засідку в Гаварецькому лісі, коло криївки. Большевики відкрили вогонь та важко ранили д[руга] «Я». Ранений, щоб не попасти живим в руки ворога, розірвав себе гранатою.

З 9 по 15.VI.[1947 р.] група 1.500 большевиків проводила облави на терені між с[елами] Синичів, Ражнів та Соколівка. Проходили розстрільною поля і ліс, основно перевіряли господарки вище вичислених сіл. Не мали жодного успіху.

16.VI.[1947 р.] на базарі в Золочеві зловили большевики дівчину з с. Гавареччина, Гарбузинську Марію та відставили в тюрму. Вище згадана якийсь час скривалася перед большевиками. Її закидали співпрацю з нашим рухом.

17.VI.[1947 р.] 15 большевиків почали будувати обсерваційну вежу на полях між с[елами] [Т]ур'я, Каштеляни та Стовпин.

19.VI.[1947 р.] в с. Ушня арештували большевики дівчину, Левчишин Анну, закидаючи її співпрацю з нашим рухом. Під час облави по селі водили її зі собою, щоби показувала криївки укр[аїнських] повстанців, з якими то вона ніби має зв'язок. По облаві забрали дівчину в район.

З с. Стовпин звільнили большевики з тюрми гром[адян] Дзиндзилюк Івана і Коваля Дмитра. В селі арештували цього дня Лесину Тимка, закидаючи співпрацю.

З 17 по 23.VI.[1947 р.] 15 большевиків під ком[андуванням] участкового Замєсова скрито квартирували в с. Кути. Ночами робили засідки, а днями скрито квартирували по стодолах, грозючи господарям за зраду їхнього постою розстрілом. Днями часто робили скоки на підозрілі господарки. Під час свого перебування арештували Грабовецьку Степанію та Гіль Степанію, закидаючи співпрацю.

21.VI.[1947 р.] 15 большевиків, які квартирували в лісі біля с. Брахівка, переловили переходячу тудю Габу Марію та почали

допитува[ти] про постій повстанців. Під час допитів заставляли її стояти на одній нозі через 10 годин. Над вечером приарештовану звільнили. Через два дні довелось тій самій дівчині вдруге йти цим лісом до Олеська. Тут знову зловили її більшовики. Від того дня немає про не[ї] вістки. Рідня питала за нею по різних тюрмах – без успіху. (Є здогади, що більшовики, зловивши її вдруге, замордували її).

22.VI.[1947 р.] в с. Білий Камінь приїхало автом зі Сасівського гарнізону 15 більшовиків та арештували під замітом співпраці з повстанцями Пилип'як Ярославу та Вислинського Степана. Під час конвоювання (пішком) на вище згаданих більшовиків наскочила ніби група повстанців та, відкривши по них вогонь, відбила арештованих. Під маскою повстанців – СБ, ця друга група завела арештованих до ліса до криївки та почала допитувати, та вибадувати, чи вони «свої». Ті, не зор[і]єнтовані, щоб показати себе таки «своїми», розказали про повстанців. Після допитів їх звільнили. Другого дня приїхало до села 4-ох більшовиків та виарештували всіх всипаних попереднього дня арештованими людей. Між ними: Штохма[н] Ольгу, Особа Софію, Лісновську Євгенію, Лісньовського Осипа і М[и]нусору Пилипа. Усіх забрали в район.

Н а ш і а к ц і ї (рай[он] Олесько за м[ісяці] IV, V, VI)

21.IV.[1947 р.] зліквідовано старшого інспектора фінвідділу. Здобуто пістолю.

25.IV.[1947 р.] вбито майора, організатора колгоспу в с. Ушня. Здобуто пістолю.

1.V.[1947 р.] вбито зі засідки участкового лейтенанта мgb на с[ела] Сасів, Ушня. Здобуто ППС та пістолю «Токар».

2.V.[1947 р.] в с. Розваж двох стрільців СКВ в 4 год. дня, зробили наскок на 2-ох осібників з р[айо]ну (один більшовик, другий яничар-стрибок, що повнив свою службу в р[айо]ні; більшовик участковий). Стрибка вбили, а більшовикови вдалося втекти. Здобуто кулеметну десятизарядку та пістолю П-38.

10.VI.[1947 р.] в райцентрі Олесько ранено тяжко (внаслідок чого другого дня помер) ст[аршого] лейтенанта оперуповноваженого з області на Ол[еський] р[айо]н.

18.VI.[1947 р.] в райцентрі Олесько спалено дрібне приладдя райдрукарні «Сталінець» та ушкоджено частинно друкарську машину.

30.V.[1947 р.] двох стрільців з боївки РП – «Б» і «Р» о 6-ій год. пополудні зробили засідку на дорозі між с[елами] Волуйки та Олеськом. Ждали вони на автомашину, яка мала вертати з

поїздки з с. Білий Камінь, на якій їхав І-ий парт[ійний] секр[етар] Кухаренко, штатний пропагандист Артимов, голова району Штурмак та голова сільради Білий Камінь – Хамула. Стрільці відкрили по проїжджаючих вогонь. Вбили Кухаренка, Артимонova, Штурмака тяжко ранили. Останній з Хамулою втекли. Повстанці здобули 2 пістолі і ППС.

8.VI.[1947 р.] в райцентрі спалено особову машину вогневої сторожі.

13.VI.[1947 р.] до мешкання лейтенанта мвд в Олеську кинено в'язку гранат, від розриву якої згинула жінка лейтенанта (організато[р]ка комсомолу), самого лейтенанта тяжко ранено, а по дорозі до лічниці у Львові – помер.

18.VI.[1947 р.] з канцелярії прокуратури рай[ону] Олесько забрано всі документи (архів) та машину до писання марки «Орга».

Заввага: Вище згадані акції в райцентрі виконав боєвик СКВ д[руг] Роман»¹⁷⁴ одинцем в большевицькій уніформі.

Район Золочів:

Крім подаваної кількості війська та його розквартирування, в р[айо]ні з половини місяця в с. Ремезівці квартирує гарнізон в числі 25 чол. В с. Струтин квартирує гарнізон з 45 чол., якого бійці днями ходили до роботи на залізну дорогу, ночами мвд заставляє їх уряджувати засідки (це рідко). Бійці самого гарнізону ворожо наставлені до команди й уряду (погано харчовані, тяжка робота).

2.VI.[1947 р.] в с. Чижів 2-ох повстанців зловило живим участкового Поморянського р[айо]ну на поблизькі села, під час збирання ним в тому селі контингенту збіжжя. Ведучи його до ліса, повстанці зайшли на больш[евицьку] засідку. Вив'язалась перестрелка, під час якої большевики вбили одного зі стрільців (конвоюючого д[руга] «К») та ранили участкового. Другий повстанець вийшов живим з засідки. Вбито одного большевика.

В с. Городилів проїжджаюча група большевиків скинула хрест з могили впавших повстанців. То само зробила ця ж група опісля в с. Жуличі. Через дві години в с. Городилів хрест появився знову на могилі. Большевики, повертаючи в район, забрали хрест зі собою.

В с. Фільварки пропав заготовщик молока Вовк. Був це, під час своєї служби щирий большевицький вислужник, який навіть

¹⁷⁴ «Роман» – Роман Кішай.

не вагався застосувати до населення, в разі якоїсь відмови, фізичної сили.

4.VI.[1947 р.] в с. Бенів ніччю невідомі люд[и] вбили 35-літню жінку та 75-літнього старика. Заалярмоване з району військо приїхало в місцеву сільраду та, переждавши до рана, пішло на місце випадку, де після поверхових допитів кількох людей, відїхало в район. Є здогади, що вбивниками були самі большевики.

7.VI.[1947 р.] в с. Підлипці розкинено між стрибків наші листівки. Другого дня з 3-ма автами большевиків приїхав участковий Діденко та, провівши в господарках стрибків докладні ревізії, роз[з]броїв їх, кажучи при тому, що «ми вас не будемо, а «бандьори» вже напевно заберуть від вас зброю».

8.6.[1947 р.] до господаря Шафранського Івана з с. Монастирок прийшло двох узброєних людей (один з них мав перев'язану руку) та просив його, щоб дав їм їсти, що вони голодні і ледви вирвались від большевиків. У вище згаданих «повстанцях» господар пізнав участкового Мітрофанова та з лайкою відмовився дати їм їсти. Після відходу Мітрофанова господар заалярмував район, звідки в годину після того приїхало 3 авта большевиків та пустились в погоню за бандитами. Довідавшись, що один з втікачів мав перев'язану руку, большевики дійшли тільки до краю ліса (похвалили господаря) та відїхали назад до району.

9.VI.[1947 р.] в с. Фільварки роз[з]броєно стрибків. Другого дня большевики виарештували всіх стрибків та після звороту ними штрафу 4.000 крб., всіх звільнили. На допитах питали, скільки було бандьорів та як виглядали, яка зброя.

11.VI.[1947 р.] на мвд в Золочеві покликано 4-ох господарів с. Жуличі. Їх допитували про якийсь «бандьоровській» мітинг на могилі, якого вправді взагалі не було. Є здогади, що їх при цьому большевики хотіли нав'язати на донощиків.

13.VI.[1947 р.] на вул. Глинянській знайдено вбитого сокирою [Б]ілогуба Юрія, українця зі Станиславщини, років 19-20, замешкалого у Львові. Родина вище названого – на еміграції (при вбитому знайдено листи), документів при ньому не було. Хто його вбив – невідомо.

16.VI.[1947 р.] участковий Сотник (з с. Ляцьке) разом з одним стрибком найняли з підводою до с. Княже селянина Одноровича Павла. По дорозі вище згадані бандити так сильно побили візника, що цей другого дня помер.

16.VI.[1947 р.] в с. Жуличі вбито начальника лягру Коновалова. Коновалов був дуже нелюдяний відносно робітників-в'язнів.

Назначував норми, яких не можна було виконати. Часто побивав під час [р]оботи робітників (сам москвин).

В с. Підлипці вечером невідомі люд[и] побили дрючком голову сільради так, що його відвезли до шпиталю (голова – большевицький активіст).

23.VI.[1947 р.] в райцентрі Золочів та на виїзних дорогах проводили большевики перевірку документів у проїжджаючих та проходячих людей. Перевірку проводили стисло. Роз[з]ували та роздягали до білля, шукали в волоссю, устах та вухах. Контролю цю робили з 4-ої год. ранку до 12 год. ночі.

В цьому місяці були посилені засідки в цілому терені. Сильні засідки переводили в с[ела] Чижів, Угорці, Коропець, Коропчик, З[о]зулі, Жуличі, Фільварки, Вороняки, Тростянець, Городилів, хут[ір] Кути, хут[ір] Лісові та Єлиховичах.

Сильні засідки були в с. Фільварки після роз[з]броєння стрибків.

Район Красне:

29.V.[1947 р.] на большевицьку засідку в с. Бортків найшло 2-ох повстанців. Між обома сторонами вив'язалася перестрілка, у висліді якої повстанці вбили одного сержанта та одного бійця, самі відступили без втрат. На заставі були большевики з гарнізону с. Фирлеївка.

30.V.[1947 р.] голова сільради Стінка дістав наказ з Галерівського гарнізону подати туди (в гарнізон) список усіх джерел та керничок в лісі та під лісом, що біля вище названого села.

Цього ж дня арештували большевики, під замітом співпраці з нашим рухом, селянина Мудр[а]ка Йосифа та його жінку. Обое арештованих відвезли в район.

2.VI.[1947 р.] під час Богослуження в с. Гологори обступили большевики церкву, а коли воно скінчилося, почали перевіряти документи у людей. Арештували тоді кільканадцяттеро людей з чужих сіл, яких забрали в район.

В село Ляцьке прийшла большевицька боївка в числі 30 бійців (як можна було ствердити з спецчасті обл[асного] мвд). Усі бійці – убрані в красі уніформи (нім[ецьких] СС-сів) мають запасну амуніцію, харчуються самі. Куди ходять ніччю – ніхто не знає. Стрибкам заборонили крутитися попід ліс.

З 4 по 10.VI.[1947 р.] проводили большевики засідки попід «Русилівський ліс» та по полях між с[елами] Русилів–Куткір. Засідки робили безперервно, сидячи на місці цілу добу.

5.VI.[1947 р.] в с. Русилів підпалили большевики 9 господарств, при чому, як горіло казали: «Краще спалити зараз

«бандьору», щоб пізніше не мав де сидіти». Зараз цим людям не хочуть видати посвідок на купівлю дерева на хати кажуть записуватися до колгоспу.

7.VI.[1947 р.] на полі біля с. Бортків найшли большевики порожню криївку, з якої забрали повстанчі речі щоденного вжитку. Повстанців у криївці не було. Після цього посилили в тім терені засідки.

8.VI.[1947 р.] в с. Балучин прийшло 10 большевиків в красивих уніформах та покликали на протокол 36 осіб. З покликаних до протоколу, явилось тільки 10. Цих запитували про наш рух та заставляли записуватись до колгоспу.

Подібний експеримент переводили большевики (ці самі) в с. Куткір. Надопити покликають переважно поворотців з Німеччини.

12.VI.[1947 р.] в с. Сторонибаби на весіллі побили сільські хлопці капітана залізнодорожної міліції та відібрали від нього пістолю. У зв'язку з цим большевики арештували 3-ох хлопців. Капітана так сильно побили, що зараз лежить у шпиталі.

14.VI.[1947 р.] до с. Майдан приїхав слідчий мgb Горбунов та закликав людей до сільради на протокол. З покликаних ніхто не прийшов. Після того Горбунов казав їм зголоситися до гарнізону в Гологорох. Туди теж ніхто не зголосився.

15.VI.[1947 р.] в с. Русилів ніччю хтось обікрав кооперативу. У зв'язку з цим большевики арештували сторожа цієї кооперативи, при чому обіцяли його звільнити, якщо зложить відшкодування 2.000 крб., мимом цього, що крадежі йому не доказали (під час ревізії не знайшли вкрадених речей).

17.VI.[1947 р.] в с. Безбруди, на всипу, окружили большевики стодолу одного господаря, в якій квартирував в цей час один повстанець, та почали її добувати. Заскочений, щоб не попасти живим у руки ворога, застрілився¹⁷⁵.

Цього самого дня через с. Куткір проїжджав голова райспоживспілки Ліщов (їхав автмом) і вбив з пістолі одного хлопця.

В с. Безбруди у зв'язку з вбивством підпільника арештували большевики 7-ро осіб, яких забрали в районну тюрму.

18.VI.[1947 р.] в Куткір арештували большевики Подолюка Павла та відвезли у Львів. Від нього забрали автомата та набої. Хто був Подолук та під яким замітом його арештували – не подано.

20.VI.[1947 р.] ок[оло] 150 большевиків провело облаву на ліс між с[елами] Залісся, Ляцьке, Майдан та Гологори. Гущавники проходили розстрільною, грубий ліс – групами.

¹⁷⁵ Загиблим виявився Петро Петрів – «Тур».

Район Глиняни:

У днях 1, 2 і 3.VI.[1947 р.] в південному терені р[айо]ну проводили большевики облаву. Цій підпало 10 сіл. В кожному селі було ок[оло] 100 большевиків з легкими і важкими кулеметами (по полях і селах їздила танкетка, у якій їздив генерал). На кожній господарці шукали по 1,5 год. Поля проходили лавою, боєць від бійця 10 м. Гущавники в лісі проходили просіками, вели зі собою сільських хлопців та казали їм співати «бандьорівські» пісні.

3.VI.[1947 р.] під час облави в с. Погоріл[ь]ці арештували больш[евики] одну дівчину, закидаючи її співпрацю з нашим рухом.

11.VI.[1947 р.] на большевицьку заставу б[іля] с. Погоріл[ь]ці найшло 2-ох стрільців СКВ. Большевики відкрили по них сильний автоматичний і кулеметний вогонь. З огляду на догідний терен нічого їм не зробили.

13.VI.[1947 р.] нашли в тому селі вдруге на больш[евицьку] заставу, скоріше її зауважили, відкрили по ній вогонь та зігнали її зі становища.

14.VI.[1947 р.] в с. Заставне вбили большевики зі засідки двох хлопців, які крилися на власну руку.

На терені району у звіттовому часі оперувало 3 спецгрупи большевиків, які щоденно і щоночі робили засідки по цілому районі. Засідки роблять у всіх місцях в селі, на полі, на стежках, на перехрестях доріг, в корчах, та прямо на середині піль, у збіжжях.

Протягом звітового часу арештували ок[оло] 20 осіб.

Район Буськ:

6.VI.[1947 р.] в с. Ябл[у]нівка прийшло 6 перебраних большевиків та під маркою українських повстанців забрали зі собою зголошеного підпільника Заяця (зголосився на весну). Рідня думала, що його справді взяли повстанці, однак, як пізніше виявилось, большевики хотіли його спровокувати на якусь всипу, але після того, як це їм не вдалося, його арештували. Кілька днів пізніше він дав про себе знати з тюрми.

Цього дня в тому самому селі інша група большевиків арештувала зголошеного підпільника «Журбу», який зараз таки на місці всипав одну дівчину, в якої мала б бути машина до писання. Дівчина ця на допитах сказала, що машину взяв від неї один хлопець з Побужанської колонії (він був скоріше арештований за злодійство). Після його арештування большевики згубили слід за машиною. Останній до нічого не признався.

8.VI.[1947 р.] в Ябл[у]нівській колонії квартирувало 5-ть провокаторів та ніби допитували одну донощицю. В час допиту біля хати, в якій допитували, счинилася стрілянина, «повстанці» її покинули та повтікали. Залишили теж багато військових речей (набої від автоматів, торби). По кількох хвилинах до хати ввійшов участковий та питав, хто стріляв і хто був у хаті. Опісля вивели арештовану у поле і так били, що ця аж стратила притомність.

13.VI.[1947 р.] під час облави в с. Ябл[у]нівка арештували большевики одного господаря і під закидом співпраці забрали в район.

Цього ж дня невідомі люд[и] ограбили церкву в с. Купче. Забрали все, що було церкві, включно з корогвами. Є здогад, що це зробили бійці з охорони колгоспу.

Липень 1947 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 299-306. Копія. Машинопис.

№ 46 **ЗВІТ ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО** **ПРОВодУ ОУН ЗА ЛИПЕНЬ 1947 РОКУ**

Серпень 1947 р.

З в і т

за місяць липень 1947 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е.

Адміністрація:

(Район Олесько).

(Р а й - м і с ь к) в и к о н к о м –

30.V.[1947 р.] голова виконкому Штурмак зістав тяжко ранений в ногу і зараз є на вилікуванні. Заступає його голова комсомолу Габа Мирон.

Інше без змін

30.V.[1947 р.] згинув на засідці І-ий секретар парт[ії] Кухаренко. На його місце поставлено бувшого другого секр[етаря] парт[ії] Тимошенка.

Другим секретарем є зараз Артимонов.

В і д д і л и « Б Б »:

с. Тур'я	– 32 більшовиків
Ожидів	– ок[оло] 200 –"–
Сасів	– 38 –"–
Підгірці	– 25
Олесько	– понад 200 –"–

У т[ак] зв[аному] Синичівському лісі кватерує ок[оло] 35 більшовиків. Майже кожного дня займають розстрільною поодинокі частини ліса та при помочі півтораметрових дротів шукають за криївками. Ночами лежать на перехрестях просіків та при них на засідках. (Один або два наслукує інші сплять).

В лісі б[іля] с. Баймаки кватерує невелика група більшовиків ожидівського гарнізону, які з початком свого кватерування в лісі через кілька днів ходили розстрільною, а опісля лежали на підслухах біля просіків, не показуючись нікому, слідили за рухами в лісі.

В лісі б[іля] с. Гавареччина кватерували через місяць три групи більшовиків (кожна з них по 10-15 більшовиків). Через цілий час уряджували у цьому ж лісі засідки. Кватерували скрито. Одна група мала зі собою радіоапарат «функера».

З початком місяця червня [1947 р.] по 10.VII.[1947 р.] на Жулицькій горі б[іля] с[ела] того ж імени (Жуличі) кватерувала група більшовиків (до 50 бійців) та стало через цілий час (кожної ночі і дня) уряджувала засідки по-під ліс від сторони сіл Черемошня, Білий Камінь та в цих селах. Вище згадана група вславилася в часі свого кватерування під час нічних «рейдів» грабежами населення.

Район Глиняни:

(Р а й - м і с ь к) в и к о н к о м –

Голова – Філіпенко, сх[ідняк], жид, парт[ійний].

I секр[етар] – Леженко, сх[ідняк], укр[аїнець], парт[ійний] (слідить за нашим рухом у напрямку його знищення).

II секр[етар] – Тимяк Е., укр[аїнка], гал[ичанка], комсомолка (родом зі с. Глиняни).

Зав[ідуючий] загальним відділом – Феденко Валя, укр[аїнка], гал[ичанка], комсомолка (з Глинян).

Райінспектура – Ткаченко Катерина, укр[аїнка], сх[іднячка], комсомолка.

Зав[ідуючий] райторгвідділом – Кальченко, укр[аїнець], сх[ідняк], канд[идат] парт[ії].

Крім цього є ще тут старший та молодший бухгалтери та статистик.

Соцзабезпечення: зав[ідуючий] – Ровський, поляк, гал[ичанин] (зі с. Полтва), канд[идат] парт[іі].

Комосвітне будівництво – зав[ідуючий] – Грицай, укр[аїнець], гал[ичанин], канд[идат] парт[іі].

Бухгалтер – Стадник, укр[аїнка], переселенка

Є тут ще машиністка, уборщиця та конюх.

Р а й п а р т к о м:

I секр[етар] – Голінек, москвин, парт[ійний].

II –"– – Васильківський, укр[аїнець], сх[ідняк] (б[увший] ред[актор] райгазет[и]).

III –"– – Семенець, укр[аїнець], сх[ідняк].

Інструктор по кадрам – Бурковська, укр[аїнка], сх[іднячка].

Інструктори – Миколаєнко, укр[аїнець], сх[ідняк].

– Козарчук, жид, сх[ідняк].

К о м с о м о л:

I секр[етар] – Прімут, укр[аїнець], сх[ідняк].

II –"– – Устяк, укр[аїнець], гал[ичанин] (з Глинян).

Зараз в жодному селі р[айо]ну немає комсомольських організацій, крім райцентру, де начисляють до 30 комсомольців, переважно східняки, діти вищих урядовців. Надані на села комсorgи з області нічого зараз не зробили.

М Г Б –

нач[альник] – Козаков, жид, сх[ідняк], парт[ійний], капітан.

Заст[упник] – Широков, руский, парт[ійний], старший лейт[енант].

Різюмов, руский, парт[ійний], лейт[е]нант.

Уверко, –"– –"– –"–.

Продовж звітного періоду МГБ перевело майже в кожному селі р[айо]ну арештовання підозрілих людей. Арештовання проводили члени МГБ зі своїми оперативними групами. Різюмов оперував у східній частині терену, Широков – середній, північній та західній частині р[айо]ну. Уверко у північній.

Кожний з них має зі собою боївку в числі 15-20 чоловік. Озброєні в автомати та кулемети (кулеметні десятки). Часто для маскування себе ходять в СС-івських уніформах.

М В Д –

нач[альник] – Калаганов, руский, парт[ійний], капітан

заст[упник] – Стельмах, жид, сх[ідняк], парт[ійний].

Мусор, руский, безпарт[ійний], лейт[енант].

Засипкін, жид, сх[ідняк], безпарт[ійний], лейт[енант].

Погребной, русский, лейт[енант] (по торговельним справам).

М і л і ц і я:

нач[альник] – Сухаров, жид, сх[ідняк], парт[ійний], капітан.

заст[упник] – Чиж, укр[аїнець], сх[ідняк].

Крім цих є ще 5 осіб персоналу.

В і д і л « Б Б » –

нач[альник] – Ігнатієв, русский, парт[ійний].

(число бійців невідоме).

Стан охорони райцентру:

В с. Ремезівці	кватерує	20 більшовиків
Вороняки –		120 –"– погранвійсько
Скварява –		70 –"– –"–

Район Красне: –

Тут кватерує гарнізон в числі 10 чол.

На зал[ізничній] станції є станиця міліції (12 чоловік).

Нач[альник] – Сьомушкін, укр[аїнець], сх[ідняк], парт[ійний].

Тут міститься теж зал[ізно]дорожнє МВД, ок[оло] 40 чоловік (2 партійних).

В Куликівському лісі кватерує група більшовиків (15 чоловік), охороняють залізних мостів.

В с. Фирлеївка –	35 більшовиків	нач[альник] Коновалов
Гологори –	50 більшовиків	
Балучин –	20 стрибків	нач[альник] Пастушок Григорій
Безбруди –	8 стрибків	(охорона колгоспу), нач[альник] Буковой
Хут[ір] Марушка (Безбруди)	30 більшовиків	

Інше, як в попередньому звіті.

Район Глиняне:

Війська МВД і МГБ розпоряджають одною танкеткою, мають три вантажні автомашини та одну легку. Майже всі мають автоматичну зброю (кулеметні зарядки та автомани ППШ).

В Задвір'ю на зал[ізничній] станції є десять чоловік зал[ізно]-дорожного МВД. Узброєні в автомати. Самі руські.

Полонична – квартирує гарнізон 20 більшовиків.
Задвір'я – 15 більшовиків.
Куровичі – 12 більшовиків.
Є тут теж 6 чоловік охорони летунського майдану.
Летунського перестанку б[іля] райцентру Глиняни охороняє
10 чоловік.
Словіта – 12 зв'язистів.
Ганачів – 30 більшовиків – охорона підсобного господарства.
Замістя – 18 більшовиків – охорона колгоспу.
Полтва – 20 більшовиків, 10 стрибків, охорона колгоспу.
Сп[и]ртзаводів в с[елах] Полтва, Глиняни та Солова охоро-
няє по 5-10 більшовиків зі стрибками.

Г о с п о д а р к а:

В с. Куткір є радгосп, 35 працівників, усі східняки.
На хут[орі] Марушка (Безбруди) підсобне господарство львів-
ського МГБ. Працює в ньому 30 озброєних більшовиків.
Новосілки – підсобне господарство львівського скляного заво-
ду. Працює тут 37 чоловік зі Сходу. Зарплата – 300 крб. в місяць.
17.VII[.1947 р.] в с. Безбруди зорганізовано колгосп
(ім. Будьонного). Зорганізовано його силою. Зараз є в ньому
30 господарств.
13.VII[.1947 р.] зорганізовано колгосп в с. Балучин. До нього
вступило 100 господарів. Богато селян вступало без жодного
спротиву (боялись репресій).
В с. Русилів – колгосп, 36 господарств, останньо вступило
ще 10 господарів через це, що більшовики наклали на них дуже
високий податок. Голова колгоспу Луцишин Демко.
Інші колгоспи, як в попередньому звіті в с[елах] Стадня – ціле
село за виїмком 5-ох, що остали одноосібниками, Трудовач –
9 господарств, [З]ашків – 46 господарств (голова – Ящух Андрій),
Ляц[ь]ке – 30 господарств. (Все повище район Красне).
В с. Ганачівка підсобне господарство, 60 корів, 15 коней, 20-ро
свиней. 3 реманенту – 3 сівалки, 2 трактори, одна машина до
сінокосу, 1 комбайн.
Замістя – колгосп 33 господарства (Голова Пинда). Робота
базується на найманій силі.
Полтва – колгосп, 22 господарства (голова Галан). (Район
Глиняни).
До колгоспу в с. Сасів (рай[он] Олесько) доїхало зараз
та вписалось кілька родин переселенців. Усіх членів колгоспу
12 родин. (Інше без змін).

А р т і л і:

В с. Білий Камінь (рай[он] Олесько) є боднарська артіль, якою завідує Федик Стефан, укр[аїнець], безпарт[ійний]. Працює в ній чотирьох боднарів.

Інші артіль в райцентрі, як в попередньому звіті.

Нових артіль в терені не створено. Подекуди збільшилось число робітників.

Податків в останньому часі не накладено й не стягано жодних.

Карток на хлібопоставки теж ще не роздавано.

Молоко стягають за попередніми нормами, м'ясо теж. На останні два роди поставок поклали більшовики сильний натиск. За нездачу кільканадцятьох, а то й кількох, л[ітрів] молока, чи кг м'яса карають штрафами в тисячах карбованців.

П р о м и с л:

Сторонибаби (рай[он] Красне) – сп[и]ртзавод, 85 робітників, дир[ектор] Торутін Борис, руский, партійний. Між робітниками є 88 руских, 13 українців східняків, два поляки. Решта – всі місцеві та переселенці зі Заходу. Зарплата: нач[альник] – 1000 крб., звичайний робітник – 250 крб. Завод зараз в ремонті. Чільніші посади займають москвини. Стахановців немає.

В цьому селі є млин на 6 пар валків. Дир[ектор] – Шовало Іван. Тут працює 17 робітників, в тому один східняк, українець, комсомолец, решта – місцеві. Зарплата: дир[ектор] – 500 крб. в місяць, робітник – 150 крб.

Ляц[ь]ке – млин і тартак. Працює разом 20 робітників. Млин продукує електричний струм, яким освічується ціле село. Дир[ектор] – Розинський Мирон. Оба заводи є власністю колгоспу.

Куровичі (рай[он] Глиняни) – тартак, ріже приватне та державне дерево.

В рай[оні] Глиняни є три сп[и]ртзаводи, а саме в Солов[і]й, Полтві та Глинянах.

У Глинянах є МТС, якої директором є жид, партійний.

Інше про промисл, як в попередньому звіті.

Т о р г і в л я –

У споживчспілці рай[ону] Красне працює 23 робітників (з того 4 сх[ідняків]). Начальник – Лещак (майор), руский, парт[і]йний. Сюди привозять товари, які як товари ширвжитку не мають великого значіння (парфуми, порошки до зубів і т. п.).

В кооперативі в Красному працює 18 робітників (6 східняків, 4 парт[ійних]). Кооператива має під своїм зарядом 2 харчівні.

Райспоживчспілкою в Олеську завідує Кізіук Федір, укр[аїнець], гал[ичанин], безпарт[ійний].

К о о п е р а т и в и:

Сюди в останньому часі доставили маленьку кількість товарів ширвжитку та товарів, необхідних в господарці, а саме: мило, нафту, сіль, цукор, пасту, дуже малу кількість мануфактури і т. п. Теж, як звичайно, завалили різними косметичними середниками: одеколони, пудри, креми і т. д. За половину вартості товарів, – мила, цукру, нафти та мануфактури, – жадають сільськогосподарських продуктів. Ціни на товарі в грошах не змінилися. Усі товари – дуже низької якості, н[а]пр[иклад]: славні електро-батереї через деякий час сами виладовуються, до кооператив в Золочівському р[айо]ні привезли при кінці м[ісяця] червня [1947 р.] радіоприймачі, з яких ані один був добрим.

П о ш т а –

Поштова система в терені ця сама, як попередньо.

В останньому часі розбудовано (довершено будувати) телефонні сполучення райцентрів зі сільськими радами. Зараз немає ще в деяких сільрадах телефонних апаратів.

А д м і н і с т р а т и в н і з а р я д ж е н н я –

На протязі звітового часу найбільш натискали більшовики на задачі позики, залеглих податків та різного рода поставок. Перед жнивими видали зарядження, за яким під час жнив в кожному селі має бути зорганізована огнева сторожа, в кожній сільраді днем і ніччю, як дижур, повинна стояти підвода з парою коней, сикавкою та бочковозом з водою.

Голови сільрад дістали тайне зарядження подати список усіх куркулів, усіх тих, що були в Німеччині, родин підпільників та яких родини по тюрмах або вивезені на Сибір.

Теж дістали наказ припильнувати вивізку піску, каменя на гостинці та дерева на зал[ізничні] станції.

Ш к і л ь н и ц т в о:

Навчання зараз по школах немає – літні ферії.

Учителі східняки від'їхали на Схід, галичани, які не мали покінченого учительського семінаря, зараз перебувають у Львові на курсах, шкільні будинки по деяких селах зайняті зараз як

магазини збіжжя з контингенту, інші ремонтуються для нового навчання. Богато учителів зі Сходу залишилось на місцях, бояться їхати домів, щоб не погинути з голоду. Помагають при роботах селянам.

НСШ в с. Підгірці: – дир[ектор]: укр[аїнець], східняк та п'ять учителів, з того три учительки східнячки, один учитель східняк та одна учителька галичанка.

В с. Хватів 4-класова, 62 учеників (рай[он] Олесько).

Циків – 54 учеників.

Гута Олеська – 4-класова, дир[ектор]: Толкунов, русский, парт[ійний] та дві учительки галичанки, ок[оло] 100 дітей.

С а н і т а р н а д і л я н к а –

В райцентрі Красне міститься лікарська амбулаторія, в якій працює 7-ро робітників. В тому 2 лікарі (один східняк та один галичанин), 4 санітарки – східнячки, партійні та один санітар – галичанин.

Тут є теж ветер[и]нарна амбулаторія, в якій працює 14 робітників. Зав[ідуюча]: Сухова Антоніна, русска. (Всі інші робітники українці).

Ветлікарня в райцентрі Глиняне: зав[ідуючий]: Костик, укр[аїнець], безпарт[ійний], фельдшер – Бодой Г., укр[аїнець], безпарт[ійний]. Ця ветлікарня має два ветучастки, а саме в с. Підгайчики: – вет[еринар]: Цікончук, укр[аїнець], безпарт[ійний] та в с. Вижняни: – вет[еринар]: Поцюрко І., укр[аїнець], безпарт[ійний].

П р о п а г а н д а:

В останньому часі майже в кожному селі проводили більшовики мітинг у справі здачі державі різного рода поставок молока, м'яса, сіна і т. п. На цих накликали вже добре приготовляти до здачі державі зерна нового врожаю, мовляв «не їжте, а дайте, хліб – це виграна у майбутній війні». Рядом з цим на кожному мітингу накликали до заснування колгоспів.

Про пресу, як в попередньому звіті.

В о р [о] ж і а к ц і ї:

У 2/3 сіл від терену кватерують невеликі групи більшовиків, в числі від 10-15 бійців, яких завданням є припильнувати в найближчому збірку хліба державі. В яких селах їх немає, – до цих заїжджають майже щодня з району. Крім збірки контингенту, МВД заставляє ці боївки проводити свою роботу. І так, днем ходять вони за

збіжжям, ніччю – уряджують засідки. Ці уряджують на різні способи. Якщо в селі немає залоги, до нього ввечері скрито ходять інші більшовики та розкладаються на засідках. З початку роблять підслухи в різних місцях села, а, прослідивши місця з неприродним рухом вночі (за гавкотом собак в пізну пору), уряджують засідки. Їх уряджують серед городів в кукурудзах, в місцях, куди не проходить жодна навіть найменша стежина. Досві[т]ком, не прослідивши нічого, розкватеруються по стодолам та стрихам господарів та далі днем слідять за рухами в селі. Господарям, у яких кватерують, грозять розстрілом за зраду їхнього перебування. В пополудневих годинах часто роблять скоки на підозрілі господарки. Під вечір вдають звичайно, що відходять, щоб знову, як лише стемніє, вкратись в село та поробити засідки. Таку «забавку» на одному місці проводять не раз через кільканадцять днів.

В полі часто розкватеруються на засідках групами 2-3 люда у віддалі 20-50 м група від групи. Як є їх менша кількість, що півгодини або через годину змінюють місце засідки (головно у місячні ночі). Над ранком стягаються у більші групи (10-15 чоловік) та розкватеруються у віддалі 500 до 1 000 м по збіжжях звідки далі обсервують за рухами. В деяких місцях розтягали більшовики таку засідку на віддалі 5-6 км. (Ожидів–Олесько та Білий Камінь–Підлисса).

Як можна було прослідити, здається уже зараз немає секції лісного гушавнику, якого б не перевіряли більшовики. Останньо у слідженні нашого руху в лісах більшовики перейшли на тактику скритого закватерування своїх боївок у лісі. Тут вони кватерують групами 10-15 чоловік. Поодинокі групи мають зі собою радіоапарати «Функера», якими, в разі потреби, стягають поміч з районів. Після кожної більшої облави залишається в лісі частина війська для слідження руху після неї (звичайно групами 20-50 больш[евиків]). Групи ночами сидять на засідках на перехрестях просіків та при них. Днем підходять під краї та слідять за рухами на підлісних полях. Місця обсервації конспіративно, що деякий час змінюють. Під час кватерування в лісі ходять в маскувальних уніформах (німецьких СС-ів). В райцентрах постійно стоять наготові вантажні машини, яких вживають у випадках алярмів з провінції. Боївки, що кватерують в лісі, ночами часто заходять до підлісних сіл та уряджують засідки.

Район Олесько:

7.VII[.1947 р.] в лісі б[іля] с. Баймаки частковий Коваленко з 20-ма більшовиками арештував 5 дівчат, які збирали в лісі

суниці, а саме: Костів Стефанію, Марію, Дзиндзилюк Марію, Ольгу та Ковальчук Марію. Арештованих забрав в ліс на постій та передержав їх через цілу добу. На допити привели одного селянина (записали собі його прізвище та адресу) та заставили його дивитись, як вони (більшовики) будуть проводити ревізію біля арештованих та стягати з них слідство, мовляв «щоб був свідок, що вони проводять це по-культурному» (не пхають рук у невідповідні місця, або не насилують під час допитів жінок, як це подають у своїх звітах кущ[о]ві). З того дня в «Баймацькому» лісі кватерує постійно 50 більшовиків, які днями ходять по лісі, а ночами ходять до поблизьких сіл на засідки.

8.VII[.1947 р.] в с. Підгірці участковий лейт[енант] Глушко з військом гарнізону обскочили господарку гром[адянина] Сікорського Миколи та перевели основну ревізію. Не найшовши нічого, арештували сина вищеназваного господаря Романа. Того ж самого дня арештували Когута Володимира та Грицину Євгена. У останнього найшли ленту набоїв та нашу літературу. Усіх відвезли в район.

Район Золочів:

1.VII[.1947 р.] в с. Скварява, у зв'язку зі всипою арештованого скоріше Бобрика Івана, арештували більшовики Гурського Василя (у нього найшли криївку, в якій був кріс та кулемет), Поповича Василя, Балацького Василя, Смолія Стефана та Семенюка Володимира. Усіх арештованих забрали в район. Усім закидають співпрацю з нашим рухом.

В с. Бортків МВД роз[з]броїло станицю стрибків, підозріваючи, що деякі стрибки помагають нашому рухові.

2.VII[.1947 р.]¹⁷⁶ за всипою провокатора Вагули, арештували більшовики в м. Золочеві (ул[иця] Глинянська і Шля[х]и) громадян: Чемеринського Григорія, Оксану, Дубно Зофію, Гупаловського Антона, Стефанію, Віру, Проць Євгена, Волуйчина Олексу, Леся, Кіндратюк Марію. Під час ревізії у господарках вищеназваних, в Гупаловського Антона найшли криївку (порожню), а в забудованнях Кондратюк Марії – трьох повстанців (двох му[жч]ин і одну жінку). Заскочені почали відстрілюватись, а опісля, вистрілявши всі набої, у безвихідному положенні, з окликами «Слава Україні!», «Смерть Сталіну!» пострілялись. В бою обложені вбили 5 більшовиків, двох ранили.

¹⁷⁶ Подія насправді мала місце 11.07.1947 р.

В часі ревізії у Кіндратюк Марії попри господарку переходила Цимбала Марія (зі с. Бонишин). Побачивши більшовиків, почала втікати. Більшовики її дігнали та арештували. Забрали в районну тюрму.

З арештованих відставлено до Львова Гупаловського Антона, його жінку і доньку та Кіндратюк Марію.

9.VII[.1947 р.] ніччю до с. Почапи приїхало на автомашині до 20 більшовиків та арештували, під замітом співпраці з нашим рухом Квас Євгенію.

З 9 по 16.VII[.1947 р.] ок[оло] 2000 більшовиків з області провело облаву в с. Белзець (80 вантажних автомашин). 9.VII[.1947 р.] з вечора обступили село та безперестанно майже до півночі освічували ракетами. (Цього дня не було помітно майже жодного руху поблизу села, машини з військом приїхали з дальша доперва вечером). 10.[VII.1947 р.] ранком почали провіряти село. О 4-ій годині ранку наткнулись на двох повстанців та в нерівному бою вбили їх. В бою впало трьох більшовиків. Через цілий час облави село було обставлене, не випускали з нього навіть маленьких дітей. Днем був один перстень застав довкола села (застава від застави 50-100 м). Ніччю з північної сторони (від лісів) – два перстені (на заставі 2-3 бійці у віддалі 5-10 м). Крім цього з північної сторони були ночами пересновані дроти, на яких були порозвішувані дзвіночки для сполоху застав. Подібні дроти були пересновані у трьох місцях поперек села. (В найменшій вузині). Днями можна було б сказати було повно найрізноманітніших «майстрів». Стало через усі дні (з відпочинком на обід кожного дня 1 годину) увесь час групами 10-15-20 бійців «перевалковували» село в довжину і поперек. Валили стіни, печі, витягли у стодолах дилі (хоч ці були в деяких випадках зовсім порожні), розшивали стріхи, скидали дахівку, викидали сіно з будинків, штурхали дротами, копали ями і т. д. і т. д. Одним словом, пакостили в найрізноманітніший спосіб, щоб стероризувати населення. Першого й другого дня виарештували з кожної хати по одній, двоє, а то й більше осіб та держали під конвоєм біля будинку сільради. Всипаних людей держали в заперті. Звідси (зі замкнених і цих, що біля сільради) брали поодинокі на поле і там допитували (вивозили на поле, щоб не було чути криків під час биття). Основні ревізії в цілому селі проводили в перших днях. В дальших пильнували тільки всипаних місць. Ці останні, під час розшуків майже рівняли зі землею. Всюди копали півтораметрові рови, розшивали в цілості стріхи, валили стіни. 11.VIII.[1947 р.] вечером обступили господарку одного підпільника, щоб другого

дня точно її перетрусити. Тут кватерували повстанці. Ніччю під час їхньої втечі (втечі повстанців) вив'язалась стрілянина, у висліді якої впав один з обложених, іншим вдалось втекти. Погибший, з перестріленими ногами, вбив з пістолі двох більшовиків, сам, щоб не попасти живим в руки ворога, застрілився. Вище згаданий 55-літній активний повстанець – батько двох синів-повстанців, погибших в боротьбі з большевиками у 1945 р. Населення – стероризоване, почало сипати майже все, що знало, там почало розбирати та валити криївки, не оглядаючись у страху позад себе (було три випадки, де більшовики приловили їх на тому і арештували).

13.VII[. 1947 р.] на всипу господаря найшли більшовики криївку, в якій кватерувало двох повстанців та почали стріляти до неї. Одного повстанця вбили від[разу], другий вискочив з криївки та завів бій з більшовиками. Перестрілювався з ними майже через 20 хвилин, та при тім сміявся з їхнього безглузлого намагання зловити його живим. Перед загином сказав: «Я згину, знаю це, але Справа наша не згине, на моє місце стануть тисячі!». З окликами «Слава Україні!», «Смерть сталінським бандитам!» кинувсь на більшовиків та впав, прошитий чергами з автоматів. В бою вбив двох більшовиків.

Останнього дня облави обскочили господарку одного підпільника, що крився на власну руку, та почали в десятий раз перевіряти. І цього нерви не видержали. Щоб не попасти живим в руки ворога, розірвав себе гранатою. За вибухом гранати більшовики віднайшли криївку, господарку ограбили.

Під час облави арештували більшовики ок[оло] 300 людей. З цих забрали до львівської та золочівської тюрем: Юрків Василя, Пилипів Григорія, Стефанію, Баландюк Михайла, Емілію, Цюгу Івана, Миськів Петра, Василя, Миськів Василя, Кошіля Анатолія, Юліяна, Капітанець Йосафата, Цюрась Теклю, Панькова Андрія, Капітанець Емілію, Дудзінського Володимира, Анну, Стефанію, Купин Мих[айла]. Вищеназваних забрали за це, що у їхніх господарках найшли компрометуючі річи чи матеріяли (криївки). Інших звільнили.

Заввага: Облаву спровокував в першій мірі провокатор Бузецького р[айо]ну «Гавур»¹⁷⁷, який скоріше приходив у цю станицю на зв'язок. Під час облави пізнавав він людей, у яких кватерував, які давали йому їсти, до яких заходив і т. д. Були й інші всипи. В саму облаву багато селян стероризованих видава-

¹⁷⁷ «Гавур» – Сидір Кошіль.

ли самих себе. В руки більшовиків впало 30000 крб., машинка до писання, циклостиль та речі повстанців щоденного вжитку. Інше орг[анізаційне] майно згоріло (в облаву згоріло 6 господарств). В селі лишився гарнізон 30 чоловік.

10.VII[.1947 р.] ця сама група більшовиків провела облаву в с[елах] Заріччя, Хильчи[ц]і та Почапи. Як можна було ствердити, були на ній присутні два генерали. На місці був прокурор з області. Під час облави на Заріччю водив провокатор Вагула. За його всипою арештували більшовики Городиловського Володимира, Самбея Василя, Зоню, Ярославу, Савраса Стефана, Луцьку Марію, Бачинську Ірену та Добак Марію. В с. Почапи арештували Кваса Осипа, Стефана та Василя і Гаврас Катерину.

11.VII[.1947 р.] в с. Княже більшовики арештували священника Загульського та селян Дубаса Петра і Кісіля Василя. Першого, у зв'язку з цим, що не перейшов на православ'я, інших, під замітом співпраці з нашим рухом.

13.VII[.1947 р.] на всипу вищезгаданого «Гавура» арештували більшовики в с. Скварява гром[адян] Виньовського Івана, Терепу Михайла, Смолій Зофію та Зиніцьку Іванку. Усіх забрали в районну тюрму.

16.VII[.1947 р.] в цьому самому селі арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, Кузьму Івана, Шуру Теклю, Бобрика Івана та Дикого Андрія.

18.VII[.1947 р.] арештували під цим самим замітом Балацького Михайла. Усіх арештованих забрали в район.

Район Красне:

7.VII[.1947 р.] в с. Фирлеївка ніччю один боєць місцевого гарнізону ограбив п'ятьох господарів. На крик останнього напасник втік і за годину прийшов, ніби на поміч (господар пізнав його під час грабежі). Після вказання, напасника більшовики не то, що не взяли його карати, а ще накинулись на покривдженого господаря з лайкою, що він хоче бандитські дії закинути «невинним» бійцям.

З 12 по 18.VII[.1947 р.] в райцентрі Красне робили більшовики засідки, у висліді чого вбили одного бійця, який не хотів зупинятись на зазив.

14.VII[.1947 р.] більшовики підпалили ліс б[іля] с. Куткір, який горів через 9 днів.

15.VII[.1947 р.] в с. Гологори арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, Нагірного Стефана. Арештованого держать в арешті гарнізону.

В с. Майдан Гологірський арештували більшовики під цим самим замітом 5 дівчат.

18.VII[.1947 р.] в с. Борткові арештували більшовики Худобу Івана (секр[етаря] комс[омолу]), Якимовича Стефана та Михайла. Їх арештували у зв'язку з крадіжжю товарів в кооперативі ще в м[ісяці] червні [1947 р.]. Усіх забрали до району.

В с. Кіндратів арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, селян: Рибку Григорія (секр[етаря] сільради), Семенівського Михайла, Мудрого Івана та Лоняка Михайла.

20.VII[.1947 р.] в с. Майдан арештували більшовики Олексій Анну та Теклю. Арештованим закидають співпрацю з нашим рухом. Обоє забрали в районну тюрму, де над ними страшенно знущаються (виривали волосся з голови, пхали голки поза нігті, викручували руки, били різгами і т. п.). (Ствердили вихідці з цієї тюрми).

В Гологорах вечером зі засідки вбили більшовики двох легальних хлопців, що в цей час ішли з вечорниць. Це двох братів Дубас Тимка і Йосифа.

24.VII[.1947 р.] в с. Русилів вечером обскочили більшовики одну хату, в яку зайшло 4-ох повстанців. Між обома сторонами вив'язалась перестрілка, за якою повстанці вийшли живими (з одним легко раненим), полишаючи на полі бою одного більшовика вбитим.

На терені району, майже в кожному селі, періодично 2-3 рази в тиждень уряджують більшовики засідки, ходять на підслухи, днями роблять скоки на підозрілі господарки. Поводяться в терені подібно, як подано вище.

Район Глинян[и]:

1.VII[.1947 р.] зі с. Полюхів вивезли більшовики на Сибір одну родину.

Цього ж дня вивезли теж одну родину зі с. Куровичі. Обом родинам прочитали на місці вирок суду на 5 літ заслання.

2.VII[.1947 р.] на більшовицьку заставу в с. Погоріл[ь]ці найшло трьох повстанців, та, завваживши її скоріше, відкрили по ній вогонь. Більшовики зірвались з місця і панічно втекли, полишаючи на місці засідки одного автомата.

7.VII[.1947 р.] у зв'язку з вбивством в с. Кривичі одного бійця гарнізону, провели більшовики облаву, основно перешукуючи околицю місця вбивства.

18.VII[.1947 р.] в с. Полюхів арештували більшовики двох селян, рідних родини, що її вивезли з цього села 1.VII[.1947 р.] на Сибір. Арештованих забрали в район.

22.VII[.1947 р.]¹⁷⁸ в с. Куровичі, на всипу, обскочило ок[оло] 50 більшовиків одну господарку, в якій кватерувало трьох повстанців. Між обома сторонами вив'язався бій, у висліді якого повстанці вбили ок[оло] 15 більшовиків. В бою впало двох повстанців, один вийшов живим. В пімсту за це спалили більшовики 7 господарств та розстріляли четверо легальних людей.

27.VII[.1947 р.] б[іля] с. Кривичі повстанці розігнали більшовицьку заставу, при чому вбили одного більшовика. Самі відступили без втрат.

У зв'язку з вище поданими подіями останньо посилили більшовики на терені району сильні засідки, уряджують часто скоки на підозрілі господарки і місця. Пильнують підлісних сіл.

Н а ш е с е р е д о в и щ е:

Постава мас до ворога:

Останньо, внаслідок сильного натиску більшовиків на населення серед цього закрадається, як домінуюче, страх. Тоді, коли скоріше вороже ставлення мас до більшовиків супроводжалося активними виступами проти цих, в останньому часі сковується воно страхом перед репресіями. Багато з-поміж населення, в напівпанічному страху перед побоями та тюрмою стає бездушними баранами, яких більшовики що раз дальше, не пристаючи на тому, що ці «покорились», заганяють у пропасть рабства. Богато в одчаю (більшовики перечеркають зовсім їхню життєву сторінку) думає, що щоб ще деякий час вдержатись на життєвій поверхні, треба вступити в колгоспи. (Стають рабами «старшого брата»). Велика частина, за незмінним коливоротом життя в більшовицькому «раю», байдужніє, працює, от, щоби вдержатись при житті.

В дусі, однак, загал населення дальше ворожо наставлене до більшовиків. Кожна людина, навіть малолітні діти, точно й ясно освідомлює собі, що большевики є для неї джерелом найбільшого зла, бажає, отже, з глибини душі його упадку. Спротив ставить, однак, більше в «боротьбі» за особисте існування, чим за добро загалу.

Постава мас до нашого руху:

В парі з ворожим наставленням до большевиків, населення, дивлячись на прогрес нашої боротьби, душею прихиляється до

¹⁷⁸ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 20.07.1947 р.

неї, співчуває її сподвижникам та коли може, активно їх підпомагає.

Виглядів перед власними силами не бачить, нашу боротьбу тісно пов'язує з майбутньою війною, у виникнення якої, до певної міри, свято вірить.

За більшим натиском зі сторони більшовиків та меншими «надіями» на війну, в 1947 р. населення у великій частині підупало на душі, частіше, як колись, трапляються випадки донощицтва та явних всипів.

Господарський стан:

Урожай цього року, за виїмком пшеничних засівів, не согірший, однак виглядів на «вигідне» (без голоду в майбутньому) життя перед населенням немає, бо ще збіжжя на пні, а вже в селах появились голодні сталінські тузи-опричники, щоб забрати у селян хліб (поставки, порівняно з попереднім роком – високі, – точних даних ще немає) та належно виконати «план 4-ої сталінської п'ятирічки». Перед здирством не зупиняють цих опричників випадки, де (це у північних районах терену) град і буря знищили весь урожай. Вони кажуть: «не їдж, а дай».

Українці з ЗУЗ:

Між цими, які стало перебувають у ЗУЗ (на посадах) не зайшло жодних змін. Учителі та деякі урядовці виїхали на ферії. Зглядом колгоспників, що ходили за прошенням по ЗУЗ, органи більшовицької адміністрації видали зарядження, за яким вищезгадані зобов'язані повертати на місця давнього свого перебування, щоб включитись до праці при жнивів. Однак, помимо цього розпорядження, багато з них залишилось дальше жебрати, кажуть, що не хочуть дармо віддавати своєї праці, за якою пізніше знову прийдеться їм гинути з голоду. Їх органи МВД і МГБ вилловлює та насильно відставляє на Схід. Богато підчинилось зарядженню, мало таких, що остались.

Серпень 1947 р.

/ – / С к о б¹⁷⁹.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 76. – Арк. 323-331. Копія. Машинопис

¹⁷⁹ «Скоб» – Богдан Квас, керівник Золочівського окружного проводу ОУН.

№ 47
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ЗА СЕРПЕНЬ 1947 РОКУ

[Вересень 1947 р.]

Вісті з терену
за місяць серпень 1947 р.

Район Заболотці:

24.VII[.1947 р.] група більшовиків р[айо]ну Підкамінь провела в с. Пониква основні розшуки в господарках Дзьоби Йосифа і Андрушак Марії. Розшуки проводили відносно «старанно», шукали в усіх будинках, в хаті все демолювали (нищили шафи, ліжка, розпорювали п[е]рини, подушки), шукали з полудня до вечора. Господарям, що в них проводили ревізії, закидають зв'язок з нашим рухом.

На хут[орі] Шевченківський¹⁸⁰ (с. Висоцько) група більшовиків провела ще один новий (в цьому терені) експеримент по провокації. Досві[т]ком почали окружувати господарку гром[адянина] Дикуну Пилипа, щоб, ніби то, як казали пізніше, зловити в ній слідчого МВД Діденка (з ними був сам Діденко). Господар, побачивши більшовиків, вискочив через вікно та почав втікати. Ці його зловили та почали, як «українські повстанці» випитувати дещо про Діденка. Дикун знав з вигляду «пошукуваного» та зразу, побачивши його між «повстанцями», догадався, що це – провокація і нічого більшовикам не сказав. Не осягнувши нічого, вище згадані провокатори відійшли в район.

27.VII[.1947 р.] в с. Ражнів арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, селян: Дубас Катерину (літ 23), Кісь Степанію (літ 18), Лесюк Євгенію (літ [...]), Лесюк Марію (літ 18) та Лесюк Марію (літ 35). 10.VIII[.1947 р.] Дубас Катерину і Кісь Стефанію відвезли з районної тюрми у Львів. Інших по кількадечних допитах звільнили.

В с. Пониква за нездачу контингенту молока забрали більшовики у господарі[в] Тернопільського Василя, Грицишиного Павла і Гаврилюка Ілька корови.

29.VII[.1947 р.] в с. Чехи знищено під час висвітлювання кінокартини двох, колись зголошених підпільників, а зараз найбільш активних в цьому терені більшовицьких вислужників Мерца – «Богуна» та Приймю Василя. Здемольовано теж апарати до

¹⁸⁰ У тексті: *Шевченківці*.

висвітлювання кінокартин. У зв'язку з цим другого дня арештували більшовики в цьому селі селян Пилипишина Івана, Черняка Ярослава, Черняка Василя, Чиж Василя, Столярчук Ольгу та Салюк Наталію. Перед цим стягали слідство з усіх присутніх в кіно та селян, запідозрених у співпраці з нашим рухом. Слідство до зараз не дало жодних вислідів.

1.VIII[.1947 р.] ок[оло] 150 більшовиків провело облаву на ліс б[іля] с. Чехи, розшукуючи основно за вбивниками вище згаданого Мерца і Прийми. Ліс проходили розстрільною боєць від бійця у віддалі 5-10 м.

2.VIII[.1947 р.] в с. Пониква забрали більшовики ключі від церкви у зв'язку з цим, що місцевий священик не перейшов на православ'я. Цьому, тобто о[тцю] дек[ану] Туркевичеві, наказали «в останнє» роздуматись і підписати заяву про перехід, або до тижня вибратись з помешкання й зі села.

З цим самим наказом були більшовики у священика с. Дуб'я, о[тця] Лящука. У вище згаданій групі були відпоручники з області.

5.VIII[.1947 р.] коло 1 години дня з ліса на хут[ір] Власюки прийшло ок[оло] 25 більшовиків (між ними мвд-исти Діденко і Кулаєв) та привели зі собою арештовану Бойцун Любу (родом з хут[ора] Лісові-Пониква), яка скоріше довший час крилася перед більшовиками в с. Голубиця. Тут арештовану допитували. Правдоподібно за зізнаннями Люби арештували більшовики на хут[орі] Дубина Батенчук Євгенію. Обох арештованих другого дня відвезли в район. Через день свого кватерування вище згадана група більшовиків тримала сильні застави довкола місця, де були арештовані.

З району дано наказ, щоб молокопоставку не здавати молоком, давати в заміну масло (за 19 л. молока – 1 кг. масла). У зв'язку з цим з 5.VIII[.1947 р.] (з дня оголошення цього наказу) молочарні перестали приймати молоко. МВД-ист Бровченко замкнув рай-молочарню.

5.VIII[.1947 р.] в с. Жарків під час облави (проводило ок[оло] 100 більшовиків) арештувал[и] більшовики гром[адянина] Якимова Костя та відвезли в район. Якимова арештували під замітом співпраці з нашим рухом.

6.VIII[.1947 р.] в с. Ражнів арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, Стус Стефанію. Арештовану зараз відвезли до Львова. Туди теж відвезли арештовану з цього села 7.VIII[.1947 р.] Мандибур Олену.

В цьому ж селі арештували більшовики під цим самим замітом Грицишин Ігнатія, якого після арештування відвезли в золочівську тюрму.

9.VIII[.1947 р.] участковий МВД Токарев арештував в с. Дуб'я гром[адянина] Жолновича Володимира. Арештованого відставлено в районну тюрму, закидають йому співпрацю з нашим рухом.

10.VIII[.1947 р.] в с. Дуб'я закватерувалася група більшовиків (ок[оло] 25 бійців). Зі собою мала радіонадавачий і приймальний апарати. Ніччю кількох бійців перебиралося за жінок та слідило за рухами на автостраді та б[іля] підозрілих хат. Інші, групами 5-7 чоловік, сиділи на засідках.

Цього дня ок[оло] 100 більшовиків Заболотецького р[айо]ну та черницького гарнізону провело облаву з основними трусами (з будинків викидали все збіжжя, в хатах зривали підлоги, розвалювали печі і т. п.) на хут[орі] Горани (Пониква). Хутір з вечора попереднього дня обложили заставами, з досві[т]ку до пополудня проводили розшуки. Під час ревізії в хатах грабили, що попало під руки.

11.VIII[.1947 р.] у священника с. Голубиця у зв'язку з цим, що не підписав православ'я забрали більшовики ключі від церкви (забирав уповноважений з р[айо]ну Наливайко та голова сільради з двома свідками), йому наказали до 10-ох днів вибратися з помешкання, а опісля зовсім зі села.

12.VIII[.1947 р.] ніччю по хуторах Трищуки і Дубина (Дуб'я) ходила група більшовиків та грабила господарів, забирала все, що попало під руки. У селян Шидлюка Андрея та Жеглінського Марка забрали всі кури (разом ок[оло] 30 курей) у Чорнобай Анастазії – колеса від воза. Іншим господарям порозбивали двері до стаєн та комор.

12.VIII[.1947 р.] ок[оло] 100 більшовиків проводило облаву на ліс б[іля] с. Чехи. Поодинокі секції ліса проходили розстрільною. Під час облави арештували на хут[орі] Стриганець гром[адянина] Демчук Василя, закидаючи йому співпрацю з нашим рухом. По кількох днях його звільнили, забрали в нього документи та заборонили віддаляватися від дому.

14.VIII[.1947 р.] районне МВД списало у священника с. Дуб'я все майно та родину. Кілька днів пізніше голова сільради доручив вище згаданому священникові наказ, в якому було написано що до 20.VIII[.1947 р.] цей мусить вибратися з помешкання, а далі й зі села. Наказ підписав секретар райвиконкому Шавардак.

13.VIII[.1947 р.] в лісі б[іля] с. Голубиця вбито уповноваженого р[айо]ну Наливайка, його жінку та голову сільради вище названого села.

У зв'язку з цим (в три дні після випадку) ок[оло] 150 більшовиків провело основну облаву в селі. Під час облави викидали зі

стодолів всі снопи, в хатах зривали підлоги, розвалювали печі, рубали стіни. Приарештували 28 осіб та відвезли в районну тюрму. Звідси 13-теро сильно скатованих звільнили домів (деяких рідні зразу відвозили до шпиталів) інших 15 держать ув'язнених. Арештували: Гарасимчука Осипа, Нестора, Карплюка Осипа, Семена, Загоруйка Семена, Антошків Карпа, Кравчука Семена, Хижого Григорія, Михайла, Кирилюка Вавра, Загоруйка Осипа, Семена, Миколу, Жарківського Івана, Герасимчук Михайла, Катерину, Лозового Константина, Мельника Осипа...

15.VIII[.1947 р.] в с. Заболотці (хут[ір] Переліски) приїхали більшовики з молотілкою до господаря Швайки Михайла (батька двох повстанців) вимолотили все збіжжя та забрали зі собою в район, не оставляючи господареві на прожиток ані зеренця.

17.VIII[.1947 р.] в с. Голубиця участковий Гончаров ограбив господарку, скоріше арештованого Хоміцького Івана, який, ніби то колись симпатизував з нашим рухом (забрав корову, коня, вівці, кури та все дрібне хатнє майно). Ограблене відвіз в район.

19.VIII[.1947 р.] ок[оло] 150 більшовиків провело облаву в с. Жарків (правдоподібно, у зв'язку з вбивством Наливайка). В часі облави був прокурор, який проводив суд над гром[адянином] Демчуком Адамом за це, що цей не здав наложеного на нього контингенту. Підсудного [о]штрафували штрафом в 6000 крб., в рахунок чого зразу ж забрали корову, коня, віз та січкарю. Демчука забрали в районну тюрму.

До сіл останньо заїжджають більшовики, лежать на автомашинах, щоб зразу своєю небажаною появою не заставити всіх і вся бути приготованим до їх присутності. В паках вантажних автомашин лежать впрост один на одному, зверху показується тільки один-два. Приїжджають перед вечером, ждуть до смерку [...] в непомітних завулках вискакують з машин та йдуть на засідки (с[ела] Ясенів, Дуб'я, Пониковиця і і[нші]). Засідки уряджують звичайно коло хат повстанців. Перед такими засідками днем біля хат проходжуються, звичайно, якісь незнані жінки, під яких покришкою (стверджено у кількох випадках) маскуються [бі]йці, що пізніше беруть участь у засідках.

Район Олесько:

15.VII[.1947 р.] участковий Коваленко з боївкою та 50-ма бійцями ожидівського гарнізону зайшов на поле, т[ак] зв[ане] Залісся, де на всип найшов криївку, в якій сиділо трьох підпільників: «І», «К», і «Л». Більшовики обступили криївку двома перстнями та почали її здобувати. Криївку закидали гранатами, від

розриву яких згадані повстанці погинули. Тіла вбитих відвезли в с. Ожидів, скинули під сільрадою, сфотографували, а опісля завезли в ліс біля с. Ангелівка і там закопали. Коло могили впавших робили довший час засідки¹⁸¹.

20.VII[.1947 р.] в с. Соколівка приїхало 9 мвд-истів Заболотецького р[айо]ну та конспіративно закватерувалися в селі. Другого дня рано ці самі мвд-исти з яничаром «Крутим»¹⁸² арештували Маліцьку Марійку та ще одну дівчину (прізвище не подано), якій говорив «Крутий», що вона має брата в повстанцях. Арештованих відставили до районної тюрми в Заболотцях.

29.VII[.1947 р.] до с. Баймаки приїхала автом боївка мgb Коваленка та привезла зі собою якусь особу, завинену в палатку. Правдоподібно, на всипу цієї арештували в цьому селі гром[адян] Ковальчук Марійку і Баймака Гната. Після арештовання обоє взяли на допити в с. Ожидів. Звідси приїхали з Баймаком Гнатом і цей показав в лісі криївку. Криївка була замешкана, але в цей час не було в ній нікого. Більшовики її вимінували. Арештованих держать в тюрмі.

Цього ж самого дня в с. Юськовичі арештували більшовики, під замітом співпраці з нашим рухом, Шеремету Івана, Дацків Анну і Дацків Евдокію. Після дводенних допитів останню звільнено додів, Шеремету Івана і Дацків Анну відвезли в обласну тюрму.

Цього самого дня під цим самим замітом арештували більшовики в с. Ожидів [Ро]манишин Анну. Арештовану три дні допитували в Ожидові, а опісля відвезли в [ра]йонну тюрму.

Група більшовиків в числі ок[оло] 100 чоловік проводила облаву на т[ак] зв[аний] Підгорецький ліс. Ліс проходили розстрільною, в поодиноких місцях штурхали дротами та розгребували листя руками. Після облави ця сама частина арештувала в с. Підгірці гром[адян] Шуня Йосифа та його жінку Осипу. Їм закидають зв'язок з нашим рухом.

30.VII[.1947 р.] перед вечером в с. Стовпин приїхало автом ок[оло] 30 більшовиків, та, окруживши господарку гром[адянки] Боднар Палажки, почали проводити основні р[о]зшуки. Застав[ля]ли господиню, щоб сказала де в неї скриваються повстанці.

¹⁸¹ За даними місцевих жителів у той день загинули троє підпільників із с. Ожидів Буського р-ну: Кіндрат Дмитрів – «Іскра», Лев Романишин – «Щупак», Павло Гнідь – «Листок».

¹⁸² «Крутий» – Василь Триструга, колишній кущовий провідник ОУН, який здався живим в руки ворога та пішов на співпрацю з ним.

Коли ця відповіла, [що] про жодних повстанців нічого не знає і що в неї на господарці нікого немає, більшовики повторили наново розшуки. (Розвалили піч та вирубали одну стіну). Під час ревізії на стриху наткнулися на повстанців, що тут таки кватерува[ли]. Обложені відкрили по більшовиках вогонь, при чому вбили двох напасників, одного ранили. З другої сторони теж посипались стріли, за якими згинув один [з] обложених. Через пізну пору (вже був вечір), більшовики перестали здобувати повстанців (стріли втихли, більшовики думали, що повбивали обложених) обложи[ли] господарку, щоб другого дня забрати тіла «побитих». Ніччю живі д[рузі] «Ч» і «Б» пробоем прорвалися через застави в ліс.

Другого дня забрали більшовики тіло вбитого сл[авної] п[ам'яті] д[руга] «Ю» та відвезли до с. Переволочна. Тут зігнали людей з цілого села та заставляли пізнавати вбитого. Селяни говорили, що не знають цієї людини, лише гром[адяни] Андрухів Зофія і Стефа[ню]к сказали, що вбитий є з їхнього села називається Лагола Юрко. Після цього тіло більшовики забрали в рай[он] Заболотці¹⁸³.

30.VII[.1947 р.] в с. Брахівка приїхало два авта більшовиків (боївки мgb Коваленка і Ульянова – ок[оло] 30 більшовиків) та перевели основні ревізії у підозрілих хатах. За розшуками арештували гром[адян]: Куліка Михайла, Мухара Олексу [і] Мухара Івана. Усім арештованим закидають зв'язок з нашим рухом. Їх після [о]блави відвезли в районну тюрму.

Цього дня вечером на полі б[іля] с. Грабини зловили більшовики одного господар[я] [т]а заставили його завести їх до гром[адянки] Тиховецької Марії у вище названому [с]елі. В її господарстві провели основні розшуки, її саму арештували та забрали в районну тюрму. Закидають їй зв'язок з «бандьорами».

Продовж звітового часу майже щодня боївка мgb рай[ону] Олесько перебувала [т]айком в с[елах] Білий Камінь і Черемошня, ночами уряджувала засідки по ріці [Б]уг. Інша, подібна група більшовиків, перебувала в с. Гавареччина (Горішня), [д]нями теж конспіративно кватерувала в селі, ночами уряджувала засідки. Часто ходила в ліс на підслухи, або на розшуки за криївками.

1.VIII[.1947 р.] в с. Ушня більшовики сасівського гарнізону арештували гром[адянку] Шим[...]ичку Осипу, закидаючи її

¹⁸³ Вбитим дійсно виявився підпільник з с. Переволочна Буського р-ну «Юрченко» – Юрій Лагола.

зв'язок з нашим рухом. Арештовану відвезли в рай[онну] тюрму Олесько.

Цього самого дня в с. Підгірці під цим самим замітом арештували більшовики Стельмах¹⁸⁴ Еву та її служанку Ідинак Іванну. Останню більшовики після допитів звільнили. Питали як часто до них заходить брат господині – повстанець «Ліщина»¹⁸⁵. Еву держать в районній тюрмі.

2.VIII[.1947 р.] і 3.VIII[.1947 р.] військова частина, що квартирувала скоріше в лісі б[іля] с. [М]айдан (в числі ок[оло] 150 бійців) провела облаву на ліс б[іля] с. Побіч (коло вежі). [Л]іс проходили просіками та стежками. Під час розшуків ловили пастушків та допитували чи не бачили «бандеровців». 3.VIII[.1947 р.] вечером частина цієї групи (ок[оло] 30 бійців) зійшла в с. Побіч і тут проводила через три дні основні труси по господарках. Не досягнувши в жодному випадку бажаних вислідів (в остаточному разі, щоб знайти у когось компрометуючий матеріал і взяти його як причину для простого грабунку), більшовики відійшли в ліс.

Почавши з 4.VIII[.1947 р.] по кінцеву дату звітування, майже щодня в с. Соколівка приходила невелика група більшовиків з рай[ону] Заболотці та ходила днями і ночами по господарках за контингентом. Часто ця сама група квартирувала конспіративно в селі, над ранками появлялась так, що ніхто не знав чи прийшла вона з району чи прямо вилізла з якоїсь стодоли. Ночами уряджувала засідки.

7.VIII[.1947 р.] в с. Підгірці зловили більшовики двох підпільників зі с. Кадлубиська, які крилися у родини на власну руку. В дорозі до тюрми в Пліснесько одному зі зловлених вдалось втекти, другого більшовики по кількадедних допитах звільнили.

8.VIII[.1947 р.] з с. Ушня сасівський гарнізон арештував під замітом співпраці з нашим рухом гром[адянку] Стельмахович Анну та її двох синів. Усіх трое відставили в районну тюрму Олесько.

8.VIII[.1947 р.] в с. Кути приїхало кілька мвд-истів [з] рай[ону] Олеська, списали все майно гром[адянина] Паляниці Мирона, а опісля арештували Галанчук Зофію. Останню забрали в районну тюрму, закидаючи її співпрацю з нашим рухом. Паляниця, скоріше арештований, сидить у львівській тюрмі.

Цього ж дня три міліціанти Бузецького р[айо]ну, які приходять в с. Баймаки за контингентом (бувші стрибки в с. Вербляни),

¹⁸⁴ У тексті: Штельмах.

¹⁸⁵ «Ліщина» – Андрій Гогоша, керівник кущового проводу ОУН.

знищили у вище названому селі хрести на могилах повстанців та стріляли до могил.

На хуторі Підсокіл б[іля] господарки гром[адянина] Малицького Василя більшовики сиділи цілу ніч на заставі. Ранком перейшли на хут[ір] Лабач та арештували Ригу, бувшого «Хмару», який зголосився з повин[н]ою. З ним зайшли до гром[адянина] Дубасевича і там замкнули його в stodолі. Після цього почали проводити в тій околиці хутора основні труси. Найбільш шукали таки в тій господарці Дубасевича (вирубали підлогу – шукали за криївкою) говорили, що в нього криється «Підкова» й ще двох підпільників. Після безрезультатних розшуків відійшли з арештованим в район.

9.VIII[.1947 р.] за нездачу контингенту арештували більшовики в с. Баймаки гром[адян]: Шиманську Марію, Сало Анну, Диндюк Еву, Шаробун Теклю і Ковальчук Ксеню. Усіх забрали в районну тюрму.

10.VIII[.1947 р.] на хуторі Підсокіл появилася диверсійна більшовицька група в числі 7 му[жч]ин і три жінки, під маскою голодуючих зі Сходу. Як далось ствердити усі члени цієї групи були [о]зброєні в п[і]столі. Цього дня автомашина при охороні 11 більшовиків з району привезла вище згаданій групі харчі. З яким завданням більшовики випустили цю групу в цілому складі зараз поки що годі устійнити.

11.VIII[.1947 р.] в с. Брахівка приїхала боївка мвд та провела основні розшуки на господарці гром[адянина] Кузика. Під час ревізії «знайшли» тут кріса (підкинули самі), якого опісля повісили біля хати та почепили картку з написом такого змісту: «Друже Майстер¹⁸⁶, не гнівайся, що ми тобі поробили на твоєму господарстві такі непорядки. Кріса лишаємо тобі, здобувай Самостійну Україну. Якщо здибимося в лісі, то вип'ємо по чарці» (відпис з оригіналу). Перед вечером вище згадана група відійшла в с. Кути.

13.VIII[.1947 р.] в с. Переволочна приїхало 15 більшовиків р[айо]ну Заболотці та ограбили за нездачу контингенту гром[адянина] Якимчука Івана. Забрали все рухоме майно

Подібно за нездачу контингенту ограбили більшовики в с. Стовпин гром[адянина] Сікорського Стефана. В цього забрали коні, корови та все збіжжя, яке найшли.

15.VIII[.1947 р.] в лісі б[іля] с. Баймаки двох повстанців придержали трьох [о]зброєних більшовиків, що ходили за диками. З

¹⁸⁶ «Майстер» – Павло Кузик, керівник кушового проводу ОУН.

ними провели повстанці довшу пропагандивну гутірку, після чого відпустили їх, забравши для обережності стрільна.

В два дні після цього, правдоподібно на донос придержаних більшовики зробили на цей ліс облаву. Гущавники проходили розстрільною, грубий ліс – просіками. Участь в облаві брало ок[оло] 150 більшовиків.

В с. Сасів приїхало 20 більшовиків, як доповнення гарнізону, що тут кватерує. Разом з персональним підкріпленням гарнізон дістав до диспозиції чотири вантажні автомашини. Гарнізон начисляє зараз 60 більшовиків.

19.VIII[.1947 р.] в с. Тур'я забрано апарат до висвітлювання кінофільмів. З персоналом обслуги проведено пропагандивну гутірку та відпущено живими.

З 10 по 20.VIII[.1947 р.] в с. Бужок кватерувала постійно, законспіровано боївка МВД Ульянова. Днями конспіративно кватерувала по стодолах, ночами уряджувала засідки в селі та поза селом на ріці Буг.

23.VIII[.1947 р.] 4-ох повстанців в дорозі через хут[ір] Цюпи (с. Гутисько Т[ур'янське]) найшло на більшовицьку заставу. Користаючи зі сонності більшовиків (більшовики спали), повстанці відкрили по них вогонь та відступили в ліс. [За] не устійненими точно даними вбили одного більшовика.

В райцентрі Олесько стоїть гарнізон ок[оло] 200 більшовиків. Цей поділяється [в] своїх операціях в поодиноких околицях р[айо]ну на кілька боївок, очолюваних [так] зв[аними] участковими. І так:

1. Капітан Капустиринський, має боївку в числі 12 бійців, оперує по селах: Сасів, Побіч, Грабова, Хм[е]лева, Опаки, Кругів, Колтів і Верхобуж.

2. Лейтінант Глушко, мgb-ист, має боївку в числі 15 чоловік, оперує в селах: Підгірці, Загірці, Хватів, Циків, Терережі, Волуйки.

3. Мgb-ист Ульянов, боївка 10 бійців, оперує в селах: Гавареччина, Черемошня, Білий Камінь, Бужок, Юськовичі...

4. Мgb-ист, ст[арший] лейт[енант] Коваленко, має від 15 – до 30 бійців, оперує в с[елах] цілого району, є оперуполномоченим на села: Ожидів, Закомар'я, Ангелівка, Розваж, Підлисса.

5. Лейт[енант] Зам'єсов, має боївку в числі 7-10 бійців, оперує в селах: Кути, Заставні, Брахівка.

Крім цього стоять гарнізони

в с. Підгірці	- 50 більшовиків
в с. Сасів	- 60 –"

в с. Сасів	- 12 стрибків
в с. Опаки	- 25 -"-

Стрибки ночами ходять у своїх селах на стежі, часто заставляють їх більшовики йти на облави.

В с[елах] Гутисько Тур'янське, Тур'я, Соколівка оперує боївка мвд ст[аршого] лейт[енанта І]льяхіна в числі 15 бійців.

В с[елах]: Стовпин, Бажани, Цюпи оперує боївка мвд лейт[енанта] Салія в числі 25 бійців.

В с[елах]: Боложинів, Баймаки, Грабина та на хуторах Підставки, Бортники, Юліянка оперує боївка в числі 14 бійців.

Продовж звітового часу, як теж ще в попередніх місяцях, мвд покликано в райони для переслухання всіх поворотців з Німеччини, всіх зголошених з повин[н]ою та всіх арештованих, а опісля звільнених. За пізнішими зізнаннями пок[ли]куваних майже усіх з них більшовики заставляли співпрацювати з ними в боротьбі з нашим рухом.

23.VII[.1947 р.] більшовики гарнізону, що кватерував в с. Белзець, арештували мельника місцевого млина Квасницю Івана за це, що перемелював збіжжя декому з людей без мірчука.

В с. Скварява більшовики даліше продовжують розпочату тут з весни акцію організування колгоспу. Ходили хата-в-хату та прерізними способами намагались втягнути людей до колгоспу. Найбільш активним по цій справі виявився стрибок зі с. Стадні Дикий. Цей майже в кожній хаті грозив колишнім своїм односельцям вивозом на Сибір в разі, якщо вони не схочуть підписати заяви. Помимо найрізномірніших погроз та намов ніхто з населення не підписав заяви.

На мітінгу в цьому селі 1-ий секр[етар] партії Земляний казав, що в недовзі треба сподіватись нової війни, з якої Рад[янський] Союз напевне вийде переможцем, а слідом за цим повилапує і знищить всіх «зрадників українського народу», які зараз ще криються за кордоном. До війни наказував приготувитись.

26.VII[.1947 р.] в с. Белзець приїхало автом 15 більшовиків та почали проводити основну ревізію в господарці гром[адянина] Мурого Василя. Тут після довгих розшуків найшли криївку, з якої витягли два кулемети, ок[оло] 20 книжок та ок[оло] 100 флашок тушу. Мурого арештували та відвезли в районну тюрму. Господарку ограбили.

Уповноваженого по збиранні контінгенту в с. Жуличі засудили більшовики на 5 літ тюрми за це, що в п'яному стані хотів пострілами з п[і]столи вбити одну жінку. Жінка була хвора

на серце і вчасно перед вистрілом впала, омліла, на землю. Родина покликала лікаря і з ним списали акт на вище згаданого уповноваженого та відіслали на мвд, яке винуватця зараз арештувало.

28.VII[.1947 р.] у вище названому селі відпоручники по збиранні контингенту, під час збирання цього, ніччю обікрали місцеву кооперативу на суму в 7000 крб. МВД проводить зараз по цій справі розслідування.

30.VII[.1947 р.] в с. Скварява участковий Глузд арештував робітників залізної дороги Рудого Михайла, Плотицю Степана, Гриневича Андрія і Гурського Кліма. Усіх вище названих арештував під замітом співпраці з нашим рухом, відставив в районну тюрму.

З 1.VIII[.1947 р.] по 8.VIII[.1947 р.] щоночі уряджували більшовики засідки в с. Почапи. Цього села, як теж с. Белзець, пильнували більшовики по тій лінії (були ночами на засідках) з 15.VII[.1947 р.] (від закінчення великої облави на ці села) по останні дні звітування. Зараз на засідки рідше приходять, являються звичайно в неділі. Оперує тут участковий майор Кривий з боївкою 12 чоловік.

1.VIII[.1947 р.] золочівське мвд і гарнізон, що кватерував в с. Белзець, правдоподібно за зізнаннями арештованого 26.VII[.1947 р.] Мурого Василя, перевело основні труси на господарці гром[адянина] Геші Степана, який криється на власну руку. Найшли криївку та забрали з неї орг[анізаційні] речі: мотоцикль, ок[оло] 30 книжок, дві пари чобіт та два гумові убрання. Після цього криївку вимінували.

Цього дня 12 більшовиків нашло на полях б[іля] с. Почапи на трьох повстанців, які тут кватерували. Між обома сторонами вив'язався бій, у висліді якого впав один з повстанців¹⁸⁷, ранений був один більшовик. Іншим вдалось втекти. На алярмові ракети вище згаданої групи більшовиків, зі Золочева автомашинами виїхали більшовики перетинати дорогу утікаючим. Цих уже не здігнали. Натомість під стріли гончим посіпакам найшла одна дівчина-підпільниця. Побачивши цих та почувши стріли, вона почала втікати. В бігу більшовики її ранили. Щоб не попасти живою «визволителям» в руки, дівчина стріляє собі з п[і]столю під бороду, раниць себе тяжко. Непритомну більшо-

¹⁸⁷ За повстанськими некрологами та щоденними оперативними зведеннями МГБ 2.08.1947 р. на полях біля с. Почапи Золочівського р-ну загинув підпільник «Бурлака» – Андрій Минусора.

вики забирають на підводу та везуть в район. В дорозі ранена вмирає¹⁸⁸.

1.VIII[.1947 р.] до господаря Панчишина Степана в с. Вороняки на стрих стайні виліз нічю один перебраний більшовик. Ранком зголосився до господаря та, прикидаючись українським повстанцем, просив його, щоб цей дав йому щось з'їсти, а далі взагалі дозволив йому перебути в себе на стриху до вечора, бо він ховається перед більшовиками. Господар не дав типові нічого їсти і зразу зголосив про нього до гарнізону. Звідси на донос прийшло на господарку кільканадцять більшовиків, зловили вище згаданого «підпільника» та забрали зі собою, ведучи зв'язаним через село як повстанця, до гарнізону. Другого дня «повстанець» ходив в цій частині села з дротом та проводив розшуки.

Гарнізон у вище згаданому селі часто переводить такі й подібні експерименти провокації. Висилає своїх бійців, перебраних за жінок, або прошаків зі Сходу. До зараз не вдалось йому на цю вудку зловити нікого з населення. Провокативні трюки переходять тут на денний порядок.

4.VIII[.1947 р.] в с. Княже Штурмак Василь підробленим ключем вдерся до кооперативи та забрав звідси 750 крб. та кілька літрів горілки. Зі страху перед побоями у слідстві (довідався, що органи влади є на його сліді) вище згаданий Штурмак повісився.

4.VIII[.1947 р.] до священика в с. Жуличі прийшло районне мgb та дало наказ, щоб цей або підписав акт про з'єдинення, або вибрався зі села. Коли цей відмовився від першого (тобто, підписати православ'я) більшовики замкнули церкву, самого священика під штиками вигнали зі села (він перейшов в сусіднє).

Другого дня ці самі відпоручники були з цією самою справою у священика с. Белзець. Йому теж казали вибратись зі села, а за[ки]м це [станеться], вибратись з парафіяльного дому. В нього провели того дня досить стислу ревізію.

8.VIII[.1947 р.] в с. Белзець золочівське мвд арештувало гром[адян]: Миськів Петра, Капітанець Теодора, Стець Анну та дві дівчини зі с. Скварява, Смолій Іванку та другу (прізвище невідоме). Всім закидають зв'язок з нашим рухом.

¹⁸⁸ За щоденними оперативними зведеннями МГБ та повстанськими некрологами 3.08.1947 р. на полях біля с. Почапи була важко поранена і через кілька годин померла підпільниця-санітарка з с. Скварява Золочівського р-ну Софія Колачик.

Цього дня в с. Скварява участковий Глузд покликав на мґб Шуру Теклю і Плотицю Анну. З районної тюрми звільнено тоді Балацького Михайла.

9.VIII[.1947 р.] з ночі військом було окружено с. Жуличі. Днем Марченко (з наркомзагу) та Діденко (Шраматий) з мґб проводили мітинг в справі організації колгоспу. Вони закликали до вступу в колгосп – «основу квітучого життя в Рад[янському] Союзі». На заклики відпоручників забрала голос одна жінка, та сказала: «Були б ми вступили в колгосп, якщо б ви не показали нам життя в ньому, а саме не прислали до нас ціле літо голодуючих власне з цих колгоспів». «Ці йдуть до нас жебрати, а куди ж ми підемо?». Відпоручники не дали їй відповіді на запит, мітинг закінчився. Цього дня районне мвд арештувало в цьому селі воєнрука місцевої школи Приведу Дениса.

Жінка вбитого секретаря сільради с. Ясенівці (вбито за сталу сильну проколгоспну агітацію) Швець Анна одержала 4000 крб. допомоги з району.

10.VIII[.1947 р.] голова сільради с. Ясенівці арештував 10 хлопців зі с. Вороняки, які в неділю прийшли до дівчат та відставив їх в Золочів, говорячи, що вони прийшли в розвідку від «бандьорів».

В с. Угорці поморянське мвд арештувало голову й секретаря сільради за те, що ці не хотіли підписати акту на куркулів. Обох арештованих держать в рай[онній] тюрмі.

13.VIII[.1947 р.] б[іля] с. Ремезівці найдено зарубану, з розпоротим животом, дуже активну комсомолку, з вище названого села, Параску Лісову. Другого дня більшовики справили їй парадний похорон, називаючи її в промові найактивнішою комсомолкою в районі. У зв'язку з вбивством арештовано в цьому селі трьох хлопців.

В с. Коропець арештували більшовики лісничого та голову сільради. Першого, правдоподібно, за це, що нічого не доносить, другого за це, що не хотів підписати акту на куркулів. Обох держать в рай[онній] тюрмі.

14.VIII[.1947 р.] гарнізон в с. Белзець арештував Цюрась Анну Сем[енівну] та відставив в золочівську тюрму. Цього дня за тим випадком вибрались усі більшовики з вище названого села в район.

19.VIII[.1947 р.] в с. Єлиховичі невідомо хто підпалив господарку голови сільради, є здогад, що зробив це хтось з особистої пімсти.

23.VIII[.1947 р.] в м. Золочів на вул. Глинянській хтось постріляв широко знаних активних злодіїв та вислужників мґб Дубна,

Пітушевського та сестру. У зв'язку з цим другого дня провели більшовики на цій улиці облаву. Арештували [М]аркевича Степана – інваліду ВВ (без ноги) літ 30 і Гупаловського Степана – літ 24, закидаючи їм як не вбивство, то спілку в ньому. Арештованих забрали в тюрму. В тягу облави окружили хату гром[адянки] Шипули Анни, перевели основний трус, а, користаючи з обложної хвороби господині, ограбили все, що попало під руки.

23 і 24.VIII[.1947 р.] провели більшовики облаву в с. Жуличі. Через цих два дні не випускали нікого зі села. Арештували 22 особи (точніших даних не подано).

Продовж звітового часу у вище перегляненому терені більшовики уряджували постійно засідки: поморянське мвд в с[елах]: Коропець, Угорці, Чижів, Ремезівці, Шпиколоси. Кватерують конспіративно в корчах, в селах, знова в грубому лісі і т. д. і т. п. Вечерами тихо підсуваються в села, на засідки: наслухують за гавкітнею собак, щоб слідуячого дня скочити там на заставу.

31 по 12.VIII[.1947 р.] участковий Мітрохін зі своєю боївкою постійно робив засідки в с[елах]: З[о]зулі (теж по всіх присілках), Монастирок, Обертасова.

33 по 10.VIII[.1947 р.] майор мГБ Кривий постійно робив засідки в с. Почапи (таки кожної ночі).

У звітовому часі в с. Зарваниця завважено 9 разів (в різних днях) більшовиків, що сиділи на засідці від сторони ліса.

В с. Княже зауважено такі засідки 7 разів від сторони корчів з півночі.

Більшовицькі засідки зауважено від 5-10 разів в поодиноких селах: Фільварки, Деревлянки, Тростянець, на ул[иці] Глинянській в м. Золочеві та постійні (днем і нічю) в с. Вороняки.

25.VII[.1947 р.] нічю в с. Русилів більшовики фирлеївського гарнізону окружили одну хату, в якій кватерувало 4-ох повстанців. У висліді стрілянини, що вив'язалась між обома сторонами, більшовики ранили тяжко одного повстанця, який, щоб не попасти живим в руки ворога, дострілився. Іншим трьом вдалось вийти живими. Тіло вбитого більшовики забрали в район¹⁸⁹.

26.VII[.1947 р.] у вище названому селі арештували більшовики гром[адян] Луцишин Демка, [Ар]абського Павла, Арабську Степанію та Лапку Анну. Усім закидають зв'язок з нашим рухом. Держать в районній тюрмі.

¹⁸⁹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ у той день в с. Русилів Буського р-ну загинув стрілець місцевого СКВ Іван Горгота – «Незваний».

З цього дня по 10.VIII[.1947 р.] уряджували в селі й поза селом засідки. Підходили з гарнізону с. Фирлеївка групами по 7-9 чоловік.

В с. Безбруди зліквідовано голову сільради Сипка Петра (ходив з п[і]столетом) і начальника стрибків Леськів Петра (мав автомата).

31.VII[.1947 р.] в с. Безбруди приїхав нач[альник] мвд Варака зі секр[етарем] парткому Земляним та 20-ма більшовиками, щоб покінчити остаточно з опонуючим священиком у переході на православ'я. Азіяти ввійшли до церкви через розбиті двері, подерли всі церковні книги (опісля спалили) церковні ризи та побили чашу. Після цього священикові наказали до 24 годин вибратись зі села. Цей пристав на «пропозицію», але зажадав звороту документів. Йому казали, що не видадуть та дозволили ще залишитись в селі. Після цього оба «начальники» вислали підводу по православного священика до с. Куткора, щоб цей приїхав похоронити побитих голову і стрибка. Покликуваний не поїхав, сказав, що не має дозволу від декана їздити по других селах. Варака не дав за вигране. Сів сам на автомашину та поїхав вдруге по священика. Цей знову відмовився, говорячи, що мусить мати на поїздку в другу парохію дозвіл від декана з Красного. Варака сказав: «Я сам декан, даю тобі наказ, щоб ти їхав хоронити побитих». Забрав священика на автомашину та поїхав на похорон.

З 30.VII[.1947 р.] по 17.VIII[.1947 р.] у вище названому селі уряджували більшовики постійно засідки.

31.VII[.1947 р.] в с. Безбруди, у зв'язку з вбивством голови і стрибка, виарештували більшовики 16 осіб. 10-ро по десятиденних допитах звільнили, інших – держать в районній тюрмі.

1.VIII[.1947 р.] з районної тюрми Красне звільнено Яримович Анну (гром[адянку] с. Гологори) і Олексій Анну та Теклю гром[адян] с. Майдану, арештованих під замітом співпраці з нашим рухом перед дев'ятьма днями (вище названі – сестри підпільників). За їхнім оповіданням в тюрмі дали їм доперва їсти третього дня після арештовання по три яблука та трошки соли. В дальшому давали їсти так, щоб в'язні не погинули з голоду. В тюрмі перебували в стоячому положенні. Крім цього щодня на допитах в 12 год. заставляли їх стояти на струнко. Останні дві ув'язнені повернули домів так скатовані, що через місяць не були здібні до жодної праці.

6.VIII[.1947 р.] в с. Трудовач виконано атентат на учасників комсомольських зборів району, які тут відбувалися. Вбито 6 ком-

сомольців. Між ними – провокатора Іванюка Володимира (пс[евдо] Юр) – найбільшого терориста Краснянського р[айо]ну та ще одного комсомольця. Згинули теж дві комсомолки з Трудовача та дві комс[омол]ки східнячки (місцеві сестри іншого провокатора, одна зі східнячок – уповноважена з райком[у] партії). В атентаті ранено теж 6-ро осіб, між якими – стрибка з Трудовача Болюбаша (ранений в ногу, зараз не ходить) та дві східнячки.

У зв'язку з вище наведеним в с. Трудовач приїхало багато війська (воно скоріше проводило облави в Перемишлянському і Глинянському районах, а опісля перейшло в Гологірщину) та перевело основні ревізії в цілому селі, при чому арештувало 80 осіб, з чого 50 після одноденних допитів звільнило. Решту відставлено в районну тюрму. Виарештували родини Костів Григорія та Стецишина. Арештованих так сильно побили, що кільканадцять осіб таки першого дня відвезли в лікарні. В село перенісся штаб цих військ. Під час облави й похорону був присутній голова облвиконкому Козирів.

10.VIII[. 1947 р.] ці самі війська перевели облаву в с. Гологори. По цілому селі перевели основні розшуки (безуспішні) та арештували кількадесять осіб. Між арештованими є цілі родини Нагірної Катерини, Яримович Анни і Сай [...] ¹⁹⁰. Арештованих на допитах сильно катували. Під час облави ловили на улицах [села] та питали де хто мешкає. Хто добре не відповідав (впрост не хотів), того на [...] так катували, що дальше не міг йти (це зробили з гром[адянином] Гулаєм Теодором). [...]кцію через побиття на допитах відвезли в лікарню Яримович Анну, Нагірну [...] ¹⁹¹, Нагірного Григорія, Мицко Катерину. Всіх арештованих відвезли в с. Трудовач та там в катівський спосіб знущалися над ними (в кімнату входи мвд-ист з двома стрибками та били дрючками, аж ця омліла – стала неприємна, або напасники помучилися).

Цього дня в с. Майдан Г[ологірський] арештували більшовики Олексій Анну та забрали її в Трудовач. Тут арештовану так скатували, що зараз не можна її впрост пізнати (поперетинали їй дротами лице, ціле тіло набрякле, посиніле).

[В] Гологорах закватерувалося ок[оло] 200 більшовиків, як підкріплення гарнізону, щоб за цим випадком, що в Трудовачі, проводити щоденно облави в доколичних селах та присілках. Загально в Гологірщині після цього випадку перебувало до 1000 більшовиків. Щоденно проводили вони облави в с[елах]

¹⁹⁰ Ім'я не відчитується.

¹⁹¹ Ім'я не відчитується.

Митулин, Новосілки, Трудовач, Гологірки, Гологори, [З]ашків, Кіндратів, Майдан, Стінка та в лісах коло цих сіл. Ці облави проводили до 15.VIII.[1947 р.]. Після цього війська роз'їхались в райони.

Довкола с[іл] Куткір, Сторонибаби та в середині їх уряджували більшовики через три дні підряд (почавши з 8.VIII.[1947 р.]) засідки. На засідках сиділи групами по 25 чоловік через 48 годин на одну зміну. Вислідів не було жодних.

10.VIII.[1947 р.] в с. Русилів засудили більшовики взірцеву колгоспницю-ланкову Жовняр Розалію (про взірцеву її роботу писали у «Вільній Україні») на 5 літ тюрми за це, що ця вкрала з поля 15 снопів жита. Вище названа зробила це через те, що стояла перед маревом голодової смерті. Її просьбу, щоб замінити кару на трудодні (вона – вагітна, не має даних відсиджувати кари), більшовики відкинули.

Крадіжкузбіжжяпоповнила теж колгоспниця Худзяк Стефанія. Вона крадене змолотила та втекла невідомо куди. Більшовики проводять зараз за втікачкою розшуки.

10.VIII.[1947 р.] в цьому колгоспі за крадіжку збіжжя (100 кг) арештували більшовики Дробут Михайла, Куковського Івана та Андрушака Романа. Арештованих держать в районній тюрмі – будуть судити.

13.VIII.[1947 р.] в с. Красне до господаря Цєпа Василя прийшло двох стрибків та під маркою українських повстанців просили їсти. Господар позаслонював вікна [та] дав вище згаданим «повстанцям» вечеряти. В кільканадцять хвилин пізніше хату обскочили більшовики, освітили ракетами, вдерлись в середину та зловили живими «заскочених». Господаря сильно побили, а опісля арештували. «Зловлених» «повстанців» теж забрали зі собою. Другого дня оголосили у вище названому селі, що вдалось їм вже остаточно покінчити зі залишками «бандьорів» райце[нтру].

18.VIII.[1947 р.] ок[оло] 100 більшовиків проводило облаву в с. Стінка. Точно шукали [май]же по всіх господарках села. Зі стодолів вирубували ділі, викидали усі [сн]опи, сіно, соломі, на подвір'ях копали півтораметрові рови. В хатах грабили, [що] попало під руки.

Цього дня в с. Острів арештували більшовики під замітом співпраці з нашим рухом двох господарів. З того дня по 25.VIII.[1947 р.] постійно уряджували [в] селі та поза село[м] засідки.

20.VIII.[1947 р.] у зв'язку з крадіжжю товарів в кооперативі, арештували більшовики в с. Бортків гром[адянина] Кота Мар'яна. Арештованого держать в районній тюрмі.

Гарнізон с. Фирлеївка робить постійно засідки в селі й поза селом.

З ночі обступили більшовики с. Майдан Г[ологірський] чотирма лініями застав у віддалі [...]–50 м застава від застави. Окружили теж сильними заставами всипані місця в лісі. В цей час в лісі кватерувало двох повстанців. Зор[і]єнтувавшись, що ліс оточений, висунулися вони на поле в бараболі. Днем більшовики їх тут завважили та почали оточувати. Гонені почали відступати до ліса, а що до цього мали вже замкнену дорогу (більшовики перетяли їм відступ), відкрили по ворогах вогонь, щоб перейти сюди пробоем. В бою впав один з повстанців, другим раненим вдалося втекти. З ворожої сторони впало двох бійців¹⁹².

В селі цього дня більшовики нічого не робили, держали застави цілий день, нікого не випускали зі села. Другого дня ранком зігнали у два збірні пункти всіх господарів села та примушували їх підписуватись, що в них нічого ані нікого немає. Якщо б більшовики в кого що знайшли, або впав на них бодай один стріл, так зараз родину, на чий господарці це станеться, розстріляють, а господарку сплять, або вимінують. Якщо в кого дещо є, нехай зараз зголосить. Після цього почали проводити розшуки. На одну господарку приходило 30-40 бійців та шукали через цілий день. В хатах, стодолах, стайнях копали рови глибиною в 2 м. Зі стодолів викидали всю соломку, сіно або збіжжя, вигортали впрост зі сміттям. Вирізували в стодолах стовпи та валили цілі стіни. Розшивали стріхи, городи перешпігували дротами. Населення спанікувалось. Худоба ходила по селі та ревла голодна, люди плакали. Говорять, що такого страху село ще не переживало. Перед вечером скликали більшовики мітинг, на якому виступали головно проти нашого руху. Під час облави приарештували в селі 15 хлопців. Облаву, як можна було ствердити, спровокувала своїми зізнаннями після сильних тортур Олексій Анна (сестра повстанця з цього села). По мітингу більшовики вибралися.

22.VIII[.1947 р.] з Гологірщини вибралися всі більшовики, залишився лише гарнізон в с. Гологори в числі ок[оло] 40 бійців. Тоді теж вибрався зі с. Трудовача штаб цих військ, що проводили в цьому терені облави (було ок[оло] 1000 більшовиків).

Продовж тривання облав в Гологірщині, в с. Трудовач було приарештовано та арештовано до 250 осіб з доколичних сіл

¹⁹² За щоденними оперативними зведеннями МГБ 20.08.1947 р. біля с. Майдан-Гологірський Золочівського р-ну загинув підпільник Федір Довбуш – «Стріла».

(му[жч]ини, жінки, а навіть малолітні діти). Всіх ув'язнених сильно катували (поломили ребра двом людям зі с. Гологори, та порозбивали голови). Від побоїв усі були сині аж чорні. З одної хати й комори зробили «шпиталь», де лежали такі, що не могли рухатися.

Військо під час облави поводилося, кому як було завгодно. Рабували, що попало під руки, за спротив при цьому зі сторони населення страшно людей побивали.

26.VIII[.1947 р.] за крадіж збіжжя з колгоспного лану арештували більшовики в с. Ляц[ь]ке (Червоне) 15 осіб. Усіх арештованих держать в тюрмі – будуть судити.

В концлягрі, що в цьому селі, вмерло за останній місяць 30 в'язнів.

9.VIII[.1947 р.] в с. Заставне участковий міліціонер ранив чергою з автомата одного хлопця, який не хотів задержатись на заклики вище згаданого міліціонера. Ранений по двох дня помер в лічниці.

1[...].VIII[.1947 р.] ок[оло] 150 більшовиків провело облаву на ліс між с[елами]: Унів, Лагодів, Митулин. Ліс проходили просіками та стежками, поодинокі секції гущавників проходили розстрільною. Відійшли після облави в Перемишлянщину.

[...].VIII[.1947 р.] в с. Погорілці арештували більшовики під замітом співпраці з нашим рухом дві дівчині. Арештованих забрали в районну тюрму.

[18].VIII[.1947 р.] після полудня ок[оло] 30 більшовиків окружило на всип частину гущавнику т[ак] зв[ану] Березину б[іля] с. Печенія і тут найшли по годинному розшукуванні криївку, в якій кватерувало двох повстанців. Заскочені у безвихідному положенні пострілялися. Тіла вбитих забрали більшовики до р[айо]ну. На місці випадку зробили знимку¹⁹³.

Продовж звітового часу у вище перегляненому терені більшовики постійно робили засідки в с[елах]: Погоріл[ь]ці, Туркотин, Солова, Куровичі, Печенія, Словіта та Заставне. Засідки робили на полях, попід ліс на краю сіл та в середині їх. В селах почали ходити попід вікна та підслухувати що де люди говорять, дивилися що роблять.

З початком місяця в с. Новосілки зловили більшовики бувшого підпільника з м. Глинян «Максима», що скривався тут напівлегально.

¹⁹³ За щоденними оперативними зведеннями МГБ у цей день загинули Федір Макогон – «Підкова» та Михайло Танчин – «Чумак».

1.VIII[.1947 р.] в с. Побужани арештували більшовики голову сільради [... Ва]силя та секретаря Вороновського Василя. Причини арешту точно [...]. Обох арештованих держать в районній тюрмі.

[...].VIII[.1947 р.] в с. Побужани арештували більшовики підпільницю Крицу [...] та [Ро]манюка Евгена літ [...]. Родина першої – батько і мати – на Сибірі, другому закидають зв'язок з нашим рухом.

Цього дня арештували на Побужанській колонії під замітом співпраці з нашим рухом родину Тлумаків (дві сестри).

7.VIII[.1947 р.] вечером на вулиці Шевченка в м. Буськ у гром[адянина] Давидовського Евгена [...] перевели більшовики ревізію, при чому найшли машинку до писання. Арештували за це господаря та його дві дочки. Ревізію проводили більшовики правдоподібно на всипу яничарів «Гавура»¹⁹⁴ або «Беніта»¹⁹⁵.

12.VIII[.1947 р.] в с. Ябл[у]нівка арештували більшовики за співпрацю з нашим рухом Мазан Марію (літ 21). Всипала її подруга Луцик Віра, яку більшовики арештували кілька днів скоріше. Арештованих держать в районній тюрмі.

За нездачу контингенту обласна прокуратура засудила на грошевий штраф гром[адян] с. Ракоб[ов]ти Максимів Миколу – в висоті 6000 крб. і Ониськів Степана – у висоті 5000 крб. та гром[адян] с. Купче Гладчука Антона – у висоті 40 тисяч крб. і Максимів Зофію – на 10000 крб.

20.VIII[.1947 р.] в с. Ябл[у]нівка арештували більшовики гром[адянку] Ковалик А. за це, що не виплатила східнячці, що була в неї на роботі, жаданої скількості збіжжя. Після арештовання більшовики вимолотили все збіжжя гром[адянки] Ковалик, виплатили східнячці, решту забрали в район. По кількох днях, як вже була на господарці голотеча, арештовану звільнили. (До зараз не повернули їй нічого).

23.VIII[.1947 р.] на вулиці Кооперативній в м. Буськ арештували більшовики за співпрацю з нашим рухом гром[адян]: Капій Евгена (літ 35) та Лесся Осипа (літ 40). Всипав їх провокатор «Гавур». Арештованих держать в Буську.

В днях між 19 а 25.VIII[.1947 р.] в Буську арештували більшовики за співпрацю з нашим рухом гром[адян] Туркевича та Левіцьку Ірену. У останньої найшли дві криївки (одну – на полі, другу – в stodолі). Брат Ірени перед арештованням втік.

¹⁹⁴ «Гавур» – Сидір Кошіль.

¹⁹⁵ «Беніто» – Павло Чучман.

Арештованих видав провокатор «Гавур». Їх держать в районній тюрмі.

[...] ¹⁹⁶

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 307-317. Копія. Машинопис.

№ 48
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ТА ВІЙСЬКОВЕ
СТАНОВИЩЕ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1947 РОКУ

[17 жовтня 1947 р.]

ВІСТІ З ТЕРЕНУ
за місяць вересень 1947 р.

Бродський район.

18.VIII.[1947 р.] ніч[ч]ю обскочили большевики село Грималівку та держали його в облозі аж до ранку. Раннім-ранком, не випускаючи нікого поза границі села, перевели сильні ревізії, при чому арештували 13 осіб: Вараву Федька, літ 17, Вараву Марію, літ 20, Головацького Михайла, літ 18, Михальчук Григорія, літ 19, Чернихівського Петра, літ 20, Степанюка Йосифа, літ 19, Татарчук Марію, літ 20, Гуру Саверія, літ 35, Заяць Михайла, літ 18, Крохмаль Василя, літ 18, Батійовського Тимка, літ 25, Крохмаль Йосифа, літ 47 і Редько Йосифа, літ 30. Частину арештованих зразу ж, під сильною охороною, відставили до району, а інших забрали до ліса та, показуючи врізаного кріса, тасьму набоїв та рушницю, під тортурами поневолювали признатись чие це. Деяким обвинуваченим, в цілі доказання їхньої провини, ставав наочно арештований ран[і]ше громадянин цього села Михальчук Василь. Допитуваних в лісі під вечір забрали на авто та відвезли до району. Слідство проводили начальник мgb Воробйов та емгебісти Макаров і Зорянов.

19.VIII.[1947 р.] через с. Королівка прої[ж]джала якась фронтова частина військ, по всякій правдоподібності старшинська школа. Вони їхали тягаровими автами. В слід за ними просу-

¹⁹⁶ Закінчення документа втрачено.

вались колони танків. Автомашини направились на Лопатин, а танки від'їхали дорогою в сторону Бродів. Як оповідають це проїжджала одна з бронетанкових дивізій.

19.VIII.[1947 р.] до с. Корсів приїхав уповноважений по здачі контингенту Тимошенко з емведистом Горбоновим та трьома бійцями і днем та ніччю зганяли людей, змушуючи їх, погрозами та лайкою, доставити ще тої ночі належну кількість зерна на зсипний пункт в місто Броди. При тому арештували вони голову та секретаря місцевої сільради, закидаючи їм занедбування своїх обов'язків по виконанню «першої заповіді».

21.VIII.[1947 р.] до села Смільно перебралася частина б[увшого] гарнізону с. Черниця Підкамінського району, та, усунувши з господарств трьох селян, закватерувала в них. Чисельність гарнізону доходить до 50 бійців.

21.VIII.[1947 р.] невелика група большевиків перевіряла т[ак] зв[аний] Чорний ліс біля села Піски. Спосіб провірювання не заслуговує на спеціальну увагу, провірювано розконспіровані місця та давніші постої.

21.VIII.[1947 р.] аналогічну перевірку проводив емведист Горенко, при співучасті 18 бійців в лісі біля с. Клекотів.

22.VIII.[1947 р.] здолбунівське залізнодорожне мвд арештувало в с. Лагодові селян: Рака Миколу і Тимкевича Володимира.

22.VIII.[1947 р.] ті самі емведисти арештували на хуторі Сидинівка с. Смільно селян Люся Степана і Кочубея Михайла. Як і в перших, так і в других переводили основну ревізію.

22.VIII.[1947 р.] з села Конюшкова перебралось до м. Бродів підсобне хазяйство.

24.VIII.[1947 р.] відбулась облава на ліс біля с. Лагодів. Її переводили большевики берлінського гарнізону в числі 200 бійців. Вона проходила знаними вже нам методами застав і нагінки. В самому селі Лагодові в той час відбувався мітинг та перевірка документів усіх громадян від 18-50 років життя.

24.VIII.[1947 р.] в с. Смільно участковий мвд Первак і Чавдаєв перевели збори молоді, на яких заставляли записуватись до комсомолу. Молодь категорично відмовилась від цього і опустила зал. Тоді Первак почав їздити мотоциклом по селі та ловити одинцем молодих людей і в сільраді примушувати до підпису заяви про вступ. При цьому він побив, за це, що не хотіла підписатись, громадянку Войтович Дарію. Не резигнуючи з проведення своїх планів, вони переложили цю акцію на другий день. Переводили вони її вже в більш урядовій формі, закликаючи через голову сільради поодиноких молодих людей та обіцянками

і грозями заставляючи їх до підпису. Ця акція, однак, пройшла безуспішно.

25.VIII.[1947 р.] в с. Клекотові участковий Горенко, в часі ревізії переводжуваних в селі, знайшов в одного з селян моторові жорна, за що оподаткував його сумою 40000 крб., а жорна skonфіскував.

28.VIII.[1947 р.] з околиць Бродів вибралося кватеруюче там-військо (три ешелони) та подалось в сторону Львова. Кватеруючі вояки – це переважно українці. В тому часі переї[ж]джали більші військові ешелони північними селами Бродського р[айо]ну. Вони зупинялися по лісах та селах, кватерували там продовж кількох днів та від'ї[ж]джали дальше.

28.VIII.[1947 р.] в м. Броди переводило мвд ревізії у переселенців та арештувало гром[адянина] Гапуна Михайла.

28.VIII.[1947 р.] в с. Лагодів переводили большевики берлинського гарнізону сильні труси в декількох господарів, при цьому арештували Сушанського Павла та Тимкевича Романа.

28.VIII.[1947 р.] уповноважений по збиранню контингенту на село Смільно примусив, а радше заставив селянина Бобка Стаха відвести його в село Смільно, а коли цей завіз його в призначене місце, його арештовано, а коні другого дня відставлено домів.

28.VIII.[1947 р.] в часі розшуків в с. Смільно, арештували большевики місцевого гарнізону селянку Піронську Марію, якій закидали співпрацю з українським революційним підпіллям. Її по двох днях звільнено.

31.VIII.[1947 р.] з хутора Лісові с. Берлин вибралися лісоруби, які, перебуваючи тут, занималися розшуками за повстанцями та збували час на заставах (днем на перехрестних леніях, ніч[ч]ю – по-під ліс). Перед своїм від'їздом вони ограбили селянина Зубача Івана, в той час, коли він пішов до кіна, а вдома залишилась лише сама жінка. Забравши, окрім того, в Саваринського Василя кілька пнів пасіки вони від'їхали до Бродів. На їх місце приїхали нові – їм подібні грабівники.

3.IX.[1947 р.] 1-ий секретар Р[К] КП(б)У Собко та голова райвиконкому Олексюк перевели в селі Лешневі збори колгоспників, на яких підготовляли їх до надходячої майбутньої війни. Т[овариш] Олексюк в своєму виступі сказав таке: «Нам треба ціпко держатися друг друга, помагати собі взаїмно, бо нова війна недалеко».

5.IX.[1947 р.] в с. Берліні арештовано Куючку Марію, Дудку Ярославу, Куючку Юстину, Романів Софію, Бурбелу Василя і Дудчака Ілька. Арешт цей відбувсь на донос одні-

єї комсомолки з рідні нашого повстанця, яка перебуває в Бродах.

7.IX.[1947 р.] в с. Конюшкові арештували большевики сліду-ючих селян: Мазурка Гриця, Савчука Пилипа і Хміляра Степана. Їх відставлено до р[айо]ну.

9.IX.[1947 р.] в с. Гаї Смоленські арештували большевики [I]жевську Ольгу і Вавричука Степана. Останнього по цілоденних допитах звільнено.

12.IX.[1947 р.] до с. Комарівка привезли большевики сво-його голову клубу – східняка та телефоністку, що обслуговує телефонічний апарат в місцевій сільраді. Тут вона і мешкає при постійній сторожі [о]зброених большевиків.

13.IX.[1947 р.] відбулась облава на село Шнирів. Її проводили війська Бродського району при співучасті берлінського та леш-нівського гарнізонів (ОББ). Облавою проводив якийсь полковник з Києва та двох підполковників з львівського мГБ. Тут була присутня і вся емведівська «генераліція» Бродського р[айо]ну. До розшуків вживали псів. Шукаючи, вони валяли печі, рубали стіни, копали гли-бокі двометрові ями, розшивали стріхи тощо. Навколо села стояли сильні застави. Нічого не найшовши, вони вечером роз'їхались.

13.IX.[1947 р.] в с. Клекотів арештували большевики селянку Кравчук Анну, літ 22 та відвезли до р[айо]ну. Арешт переводив нач[альник] мГБ Воробійов.

15.IX.[1947 р.] в с. Королівка арештовано Войтович Марію, Мацьків Розалію та Горбатюк Михайлину.

16.IX.[1947 р.] в тому ж селі арештували большевики Поправиху Анну.

16.IX.[1947 р.] в с. Грималівка наставили большевики голо-вою клубу якусь східнячку, що ранше працювала у господаря.

18.IX.[1947 р.] в с. Лагодів заст[упник] нач[альника] ОББ Самшінов арештував громадянку Яремчук Степанію.

19.IX.[1947 р.] до Броївського Юрка с. Клекотів, на якого наложено 70 м. контингенту, приїхали большевики, вимолотили все збіж[ж]а, набрали на автомашини, наклали 40000 податку та загрозили, що якщо до зазначеного ними реченця не вирівнає цієї суми, то майно його буде skonфісковане, а він сам вивезений на Сибір. Це зробили тому, що згаданий селянин, «куркуль», не хотів вписатись в колгосп.

17.IX.[1947 р.] в місті Бродах ховали 5-ох большевиків, які були зліквідовані повстанцями в с. Комарівці. Другого дня відбувся новий похорон, тим разом вже льотчика – старшого лейт[е]нанта, який в часі скоку на парашуті забився.

22.VIII.[1947 р.] в лісопильному заводі м. Броди знищено деякі частини великої машини, внаслідок чого завод стоїть досі нечинний.

Підкаміньський район.

23.VIII.[1947 р.] до с. Суховоля приїхав нач[альник] райфінвідділу Черниш до помочі участковому Головкову для стягання контингенту. Того ж дня він скликав до сільради 18 десятників, 25 сільвиконавців та декілька селян в справі вивонення «першої заповіді». Змонтувавши такі збори, він виступив в короткою промовою, в якій багато було сказано про велич Рад[янського] Союзу, про потреби держави, про важливість збірки контингенту, врешті – про ворогів соціалізму, підпалювачів війни та важливу роль українського селянина в майбутній світовій завірюсі. На кінець, щоби селянам було ясно і зрозуміло чого він приїхав, заявив: «Я приїхав до вас тому, щоби стягнути решту контингенту і я його стягну. Якщо хтось буде отягатися, того буду віддавати в суд, його майно конфіскувати, а його самого карати як саботажника заряджень Рад[янської] влади». Через цілий той день він скликував до сільради різних людей, що ще не здали всього контингенту, називав їх як тільки йому подобалося, лаяв їх брудними російськими словами, грозив, а то й забиравсь до бійки. Він арештував з тієї причини селянина Зарібняка Павла та його матір Анну. Їх обидвох загнав до льоху в сільраді, а сам поїхав до р[айо]ну. Другого дня, вернувшись, вимусив від них приречення остаточного вирівнання контингенту і щойно потім випустив з пивниці.

1.IX.[1947 р.] відбувся в цьому ж селі характеристичний мітінг, мітінг – кручення людям голови. Для його переведення приїхало до села трьох большевиків. Перший з них, виступивши, говорив, що взавтра ніхто не сміє нікуди їхати і нічого робити, тільки вести контингент; другий, знова, не вич[и]сляючи слів свого попередника, попереджав, що, того ж самого «завтра» ніхто не сміє нічого іншого робити, тільки обов'язково їхати в поле та засіяти декілька арів землі озиминою; третьому залишилось вихвалити найактуальнішу на сьогоднішній час проблему, колгоспи, всілякими способами заманюючи до них місцевих селян. Ті останні не знаючи самі, що мають робити того «завтра», оклепуваного большевицькими язиками кілька хвилин тому, питали: як властиво на практиці погодити обов'язкове везення контингенту, з обов'язковим засівом озимини.

11.IX.[1947 р.] в с. Суховоля участковий Головков, шукаючи за збіж[ж]ам, найшов в городі селянина Крук Павла заховані 25

кг. проса. Найшовши це, він скликав сусідів, поставив їх рядком, а напроти них господаря та почав його ганьбити слідуючими словами: «Я згорів би зі встиду, якби мене хто поставив перед людьми за таку підлу роботу, якою є ховати збіж[ж]а перед радянськими урядниками». Крук відповів: «Воно так нам тепер показує, що ми мусимо ховати все перед вами, і то добре ховати»... На дальші завваження селян підтверджуючі слова Крука Головков не мав що відповісти і був змушений, залишаючи селянина в спокою, відійти.

17, 18, 19.IX.[1947 р.] майже в цілому терені роздали селянам зобов'язання на додатковий контингент (понад план) в висоті 30 кг. від одного, попередньо зданого метра.

28.VIII.[1947 р.] уповноважений по збиранню контингенту на хутір Салашка с. Боратин Шевченко силою заганяв людей цього хутора до везення на зсипний пункт контингенту. Він казав зібратись всім в одну валку, їхати до села Черниці, а звідтам великою валкою до 200 фір, з прапором та піснями від'їхати до Бродів. Цього, одначе, ніхто не зробив. Селяни, виї[ж]джаючи за село, подавались прямо в сторону Бродів, волюючи їхати одинцем, ніж групою та ще й з червоною ганчіркою.

9.IX.[1947 р.] в селі Боратин мав відбутись мітинг в справі заложення колгоспу. Хоч як людей виганяли з хат, на нього ніхто не пішов і ці, що приїхали його переводити від'їхали до р[айо]ну з нічим.

26.VIII.[1947 р.] в с. Бучина участковий Янковий забрав у селянки Гаврисюк Параскевії все збіж[ж]а, яке вона тільки мала в stodолі, за це, що не додала до загальної висоти призначеного їй контингенту лише декілька кг. збіж[ж]а. Цю грабіж перевели вони, якраз в тої жінки, якої чоловік загинув на фронті і якою опікуватись це – після большевицької пропаганди – святий їхній обов'язок.

27.VIII.[1947 р.] в цьому ж селі і по цій самій причині ограбили зі всего зерна селянина Воліщука Луця.

2.IX.[1947 р.] участковий Янковий (с. Бучина) силою зігнав 12 фір з контингентом та відставив їх з червоним прапором до м. Бродів.

2.IX.[1947 р.] цей же Янковий ограбив усе збіж[ж]а в селянки того ж села, Ковальчук Дарки.

3.IX.[1947 р.] знову ж цей же Янковий в асисті голови земельної громади ограбили все змолочене і незмолочене збіж[ж]а у селянина Ковальчук Василя.

15.IX.[1947 р.] в цілому районі були роздані платіжні податкові повідомлення. Податок платиться в залежності від кількос-

ті гектарів поля. До 5-ти гектарів його сума досягає висоти 3000 крб. (це в залежності від господарки, скільки коров, коней, свиней і т. п.). Дуже високий податок наложено на т[ак] зв[аних] куркулів, в висоті від 10000-20000. Хоча на платіжних повідомленнях є означені рати, розложені на три місяці, то в практиці ці рати сплачується: рано – одна, в полудне – друга, а вечером – третя, або всі разом.

30.VIII.[1947 р.] в с. Накваша закликали большевики до р[айо]ну Адамчука Михайла, Романича Йосифа, Романича Василя та Галаган Івана. Їм казали привести своїх синів-революціонерів, в противному разі, коли би не привели, їх вивезуть.

9.IX.[1947 р.] до селянина с. Тетильковець, Дубини Петра, зайшло вечером чотири перебраних большевики та, вдаючи повстанців, наказали йому дати 400 крб. Господар, впізнавши вовка в овечій шкірі, заявив, що не дасть, бо не має. – Так іди й збери в селі, – сказали вони. Господар відповів, що він ніч[ч]ю нігде не ходить і сьогодні не піде.

19.VIII.[1947 р.] до с. Поповець заїхало три авті, на двох з яких було до 50 большевиків, а на третьому – радієві та телефонічні апарати. Большевики ці заквартирували на хуторі Хмелива у селянина Пізи Томи та получились телефонічно з районом, окремих, заснованих ними самими дротом. До себе вони не допускали нікого з домашніх, ані сусідів. Так квартирували вони там до 23.VIII.[1947 р.] і вечером того дня від'їхали.

25.VIII.[1947 р.] большевики арештували селянина с. Поповець Поповича Михайла, якого забрали на мгб. По ціло-тижневих тортурах, в яких викрутили арештованому руки та повикручували пальці, відвезли його до Львова.

5.IX.[1947 р.] в с. Дудин ніч[ч]ю зайшло кількох большевиків до селянина Заяць Петра та, вдаючи повстанців, примушували його, щоб він віддав їм гроші, які взяв за проданого ран[і]ше коня. Господар, пізнавши їх, наробив крику і тим примусив відчепитись.

7.IX.[1947 р.] в цьому ж селі зайшов ніч[ч]ю один большевицький бандит до Ковальчук Юліяни, та, вдаючи повстанця, вимагав грошей. Коли господиня не хотіла дати, він вийшов і по хвилині вернув з цілою гурмою собі подібних. Налякана господиня втекла крізь вікно з хати та наробила крику, що змусило бандитів опустити хату.

25.VIII.[1947 р.] застосували большевики в цьому ж селі один з новіших грабункових тріків. До селянина Шпака Володимира вони привезли якусь жінку з с. Нем'яч, яка, ніби, прийшла шукати до

нього за вкраденою пшеницею. В часі ревізії пшениці большевики не найшли, але Шпака В. таки арештували, а другим днем приїхали підводою та забрали зі стодоли дві копи пшениці і відвезли до р[айо]ну. Коли пшениця була вже в р[айо]ні, Шпака В. випустили, а він, довідавшись, що сталося, пішов з домаганням повернути йому пшеницю, на що дістав лише голослівну відповідь, що: пшениці вже немає, а тому, що ця жінка на нього набрехала, то вони приказали здати її два метри збіж[ж]а як додаток до контингенту.

25.VIII.[1947 р.] з підкамінського мвд відвезено до Львова 19 арештованих з-поміж населення дооколишніх сіл.

28.VIII.[1947 р.] в Підкаміні обікрав хтось кооперативу, забираючи товари на суму 35000 крб. Як показують всякі познаки, це зробили самі большевики з місцевої адміністрації.

13.IX.[1947 р.] в с. Суховоля на большевицьку заставу, зложену з 15 большевиків, найшло чотирьох повстанців, які, побачивши большевиків на віддалі 30 м. перед собою, відкрили по них вогонь. Большевики, пустивши одну ракету, почали втікати і скрилились поміж будинками села.

9.IX.[1947 р.] в с. Боратин арештувало заболотцівське мвд Гром'як Ольгу та забрали її до Заболотець, а на другий день випустили. Другого дня по арештованню Ольги ці самі большевики арештували Гром'як Івана, якому закидають, що у нього є кулемет. Гром'яка тримають ще й досі.

15.IX.[1947 р.] в цьому ж селі арештовано Дудись Дозька і Кирика Володимира за те, що втаїли свої роки.

2.IX.[1947 р.] до с. Бучина приїхало трьох емведистів та покликали до сільради слідуючих громадян: Ковальчук Якіма, Ковальчук Василя, Свидовецького Василя, а другого дня: Крук Євгенію і Січкарук Марію.

25.VIII.[1947 р.] в с. Гаї Дітковецькі участковий Мануїл арештував селянина Романюка Юліяна за це, що він не явився на його заклик до місцевої сільради. Романюка держав він цілу добу в пивниці, а ранком випустив.

12.IX.[1947 р.] бродське мвд арештувало в цьому ж селі слідуючих громадян: Ковальчук Надію, Стельмашка Петра, Ковальчук Василя і Левуса Василя.

13.IX.[1947 р.] це ж саме мвд зробило ревізію у селянки Демчук Анни, при чому найшли в стрісі німецького кріса, за що арештували її сина Зенка, який в свою чергу всипав багатьох інших людей.

15.IX.[1947 р.] ще раз до того села приїхало машиною 18 большевиків та обскочили хату Галенди Дмитра і перевели докладну

ревізію, в часі якої в соломі найшли його дочку Марію, що скривалась перед ними. Її на місці піддали страшним тортурам так, що на ній потріскала шкіра. Того ж дня арештували і забрали Кашубу Ольгу, Г[а]ленду Марію, Білінську Кароліну, Павлюка Михайла і Скруху Теодозія. Крім цього піддали ще сильним трусам господарку селянина Кашуби Івана та його сина Дмитра. 65 літнього Кашубу Івана в часі ревізії побили ці бандити аж до непритомності. Це все діється на всип Демчука Зенка, який з автоматом та в большевицькому мундїрі їздить по селі та переводить ревізії і арештує.

21.VIII.[1947 р.] в с. Пеняки цілий день ходив прокурор та перевірявав квіти по здачі контингенту. Бандити з його охорони побили в той час, ніби, за контингент селянина Максим[ів] Володимира та його маму. Вони збили до непритомності двох нелітніх хлопців за це, що палили вогонь біля телефонічного стовпа. Проча дітвора, що була коло вогню, втікла в ліс. За ними випроваджували большевики Руру Костя та тому, що цей не хотів іти, його страшно побили.

27.VIII.[1947 р.] з с. Пеняк[и] вибрався гарнізон, а на його місце прийшов новий в складі 30 чоловік.

31.VIII.[1947 р.] в цьому ж селі арештували большевики Максимів Володимира та відвезли до р[айо]ну. Звідси возили його до Олеська, де ставав[в] йому наочно якийсь хлопець з Верхобужа, закидаючи йому співпрацю з повстанцями. 7.IX.[1947 р.] його випустили.

31.VIII.[1947 р.] з с. Пеняк[и] покликали на районове мвд підозрілих людей, як: Вихрист Федя, Решетило Марію, Боднарчук Марію, Бойко Марію, Бакай Франка, Зівську Марію та багато інших, що мають когось з родини на заслання чи в повстанцях. Згаданих запитували як проживають, що пишуть і чи пишуть до них з заслання, за що вони тамтуди попали і т. п. На прощання зобов'язували їх дати по два метри збіж[ж]а як добавку до назначеного вже їм ран[і]ше контингенту. Хто не хотів, того залякували, говорячи, що такою поведінкою собі нічого не поліпшиш, тільки закопаєш свою рідню.

27.VIII.[1947 р.] - 15.IX.[1947 р.] в с. Літовиська перебував участковий Круков. На допити, як раніше, не кликав нікого, говорячи, що бандьори знають, що між тими, яких він кличе на протокол, є багато сексотів. Щоби, одначе, з ними в'язатись, він ходив ніч[ч]ю по хатам майже по цілому селі, а між тим заходив і до сексотів.

5.IX.[1947 р.] участковий на с. Чепелі Лиховід та Попов ограбили селянку Барщевську Тоську з останнього збіжа, яке вона, здавши контингент, тримала для себе.

22.VIII.[1947 р.] в с. Вербівчику арештував участковий Андреєнко громадянку Гетьман Анну, закидаючи її саботажем у виконанні державних обов'язків. Того ж дня покликав він до себе дві учительки, Федоренко Галю і Гречану Марусю, в якій справі – невідомо.

24.VIII.[1947 р.] до вище згаданого села приїхали прокурор, судія Шевченко, участковий Андреєнко та якийсь Іванович Іван, які зграбили у селянина Биця Матвія молотілку, січкарню та свиноматку з маленькими поросятами і це все забрали з собою до р[айо]ну.

25.VIII.[1947 р.] той же участковий Андреєнко виганяв в тому ж селі всіх людей до відставлювання контингенту на зсипний пункт. При тому він побив та арештував Сагана Михайла за це, що його жінка називала большевиків грабіжниками, злодіями і т. д. Причиною цього був, як звичайно, зависокий контингент. Його по тижневі ув'язнення випущено.

28.VIII.[1947 р.] згаданий вже повище участковий ограбив зі збіжа Вільчинську Параньку, селянку с. Вербівчик за це, що вона не вспіла на час здати контингенту. Роз'ярена жінка почала називати їх грабіжниками, бандитами, яких ще світ ніколи не бачив і мабуть що й не буде бачити. Большевики казали її зв'язати та відставити до прокурора, на що дістали відповідь, що прокурор такий самий бандит, як і вони і що вона його не боїться.

31.VIII.[1947 р.] в повище згаданому селі ограбили большевики за нездачу контингенту Шлапак Марію (матір вповного повстанця), забираючи її останню корову та збіж[ж]а, і арештували Панькевич Григорія та Саган Івана.

5.IX.[1947 р.] в тому ж самому селі нагнали большевики вісім фір збіж[ж]а та відставили до р[айо]ну, як рівно ж арештували Різника Степана, Антоновича і Попович Анну, за те, що ставили спротив грабіжникам.

20.VIII.[1947 р.] в с. Стиборівка ограбили большевики з прокурором та участковими Бараненком та Круковим на чолі Івана Фігуна, забираючи корову, свиноматку, двоє овець та січкарню, за це, що він не здав всего контингенту.

4.IX.[1947 р.] в с. Черниці закватерувала група большевиків, число яких поки що не устійнене.

Заболотцівський район.

11.IX.[1947 р.] в с. Глушин вісьмома пострілами поранено уповноваженого по збиранню контингенту, т[овариша] Кожана (брата депутата). Пораненого відвезли большевики до лічниці в м. Броди.

18.IX.[1947 р.] в тому ж селі арештували большевики селянина Жилика Йосифа та відвезли до Бродів.

19.IX.[1947 р.] участковий Горбанов арештував в згаданому вже селі Кравчук Галину Андріївну, Кравчук Галину Григорівну. По переслуханню першу забрав зі собою до р[айо]ну, а другу відпустив домів.

Того ж самого вечера приїхали на танкетці большевики з м. Бродів з полковником та майором на чолі і арештували голову сільради Причуна Максима та забрали з собою в Броди. Причуна М. та ж сама танкетка привезла другого вечера назад до села в асисті тих большевиків, що його арештували, та, випивши багато горілки, залишили його дома.

3.IX.[1947 р.] на хуторі Ковпин, с. Пониковиця арештував емгебіст Бродського р[айо]ну громадянина Жилівського Евгена та забрав до Бродів. Тої ж самої ночі на хуторі появилсь участковий Горбанов з боївкою та робив нічну перевірку по хатах та ст[о]долах.

25.VIII.[1947 р.] в с. Пониковиці арештував участковий Горбанов Леміщука Василя під заміром саботажу при паровій молотілці (повідкручував від парової молотілки найважливі частини). Той сам Горбанов ходив ніч[ч]ю по селі та заганяв селян молотити збіж[ж]а на контингент.

1.IX.[1947 р.] до с. Пониковиця приїхав емгебіст Бродського р[айо]ну Чижов та арештував Леміщука Петра, Мандюка Олексу і Вороняк Славку. Їх відвезено на мгб до Бродів. Другого дня цей сам Чижов арештував Міщ[у]ка Володимира та від'їхав з ним, так як і попередньо, до Бродів. Третього дня приїхали до села знова большевики, але тим разом вже Заболотцівського р[айо]ну та арештували 19 осіб, з яких 10 відпущено, а 9 забрано до р[айо]ну.

23.VIII.[1947 р.] участковий Ілюхін арештував в с. Ражнів б[увшого] німецького солтиса, а сьогоднішн[ь]ого секретаря сільради Савчин Дмитра. Його відвезли до р[айо]ну, майно списали.

1.IX.[1947 р.] обласне мвд покликало з с. Ражнева слідуючих осіб на допити: Бабінську Марію, Дацків Марію, Лесюк Євгенію, Дубас Степанію і Яремко Степанію. З них їздили тільки деякі, що по двох днях вернули домів.

2.IX.[1947 р.] районове мвд арештувало пароха с. Ражнів о. Лесюка Василя, якого відставлено до Львова. Причина арешту – невідома, тим більше, що згаданий парох перейшов був на московське православ'я. Вслід за тим мвд забрало церковні

ключі та передержує їх в себе і що неділі та свята видає їх на спеціальну посвідку голови сільради, окремому післанцеві.

9.IX.[1947 р.] районний відділ народної освіти змістив з посади учительку – жінку арештованого пароха с. Ражнів Лесюк Антонію. Рівночасно приказано їй виступити з помешкання та заквартирувати де вгодно, що й вона сповнила. В бувшому будинку помешкання о. Лесюка сьогодні поміщається клуб і квартирує три учительки-східнячки.

11.IX.[1947 р.] на приказ голови району Губи розібрано хату громадянина Сітки Дмитра на хуторі Липник с. Ражнів. (Сітка Д. – батько двох повстанців).

19.IX.[1947 р.] в с. Руда Бродська списали большевики все майно в родин повстанців та арештованих. Це саме діється в цілому районі, як рівно ж і в терені.

23.VIII.[1947 р.] на хуторі Вовковатиця, с. Заболотці арештували большевики гром[адян] Марію Швайку і Марію Абрагамець, яких 2.IX.[1947 р.] звільнили. Їх арештовано під закидом співпраці з ОУН.

1.IX.[1947 р.] на цьому ж хуторі ограбив участковий Ілюхін Бойка Василя та Дубас Михайла за це, що вони не здали на час контингенту. В них забрали: в першого – один метер жита, в другого – півтора метра вівса. (З тим, що вони ще мусіли здати решту контингенту).

7.IX.[1947 р.] с. Висоцько, в господарів, що місто твердого, здали м'яке зерно, II-ий секретар Р[К] КП(б)У забрав насильно відповідну кількість твердого, з тим, що попередньо здане м'яке зерно пропало. Так діється всюди. (То зробили в господарів Мартинів Василя та Леськів Василя).

5.IX.[1947 р.] до с. Лугове (Чехи) приїхав гарнізон, якого завданням було за всяку ціну заложити колгосп. Приїздка його увінчалася успіхом – колгосп, який вони думали заложити, засновано, правда, терором, арештами, постійними побоями, але заложено. Хребет йому дали б[увші] колгоспники з 1941 р., які до тепер всякими способами ухилялись від цього.

26.VIII.[1947 р.] на зборах селян хутора Переліски (с. Заболотці), присвячених здачі контингенту, в обороні людей перед безпідставними насасками і обвинуваченнями районних большевиків, які проводили зборами, виступив голова хутора Мех Павло. Він, між іншим, сказав, що вони здавати не будуть, по-перше, що весною їхня ж районна комісія признала 100%-ве знищення піль градом, по-друге, що навіщо здавати, коли самі большевики граблять і насильно забирають навіть більше,

як треба, вони самі, господарячи в цей спосіб, візьмуть собі контингент. За це його арештовано, віддано під суд і засуджено 2.IX.[1947 р.] на два роки тюрми.

21.IX.[1947 р.] на цьому ж хуторі забрали у селянина Швайки Миколи корову і вівцю за доньку-підпільницю, яка тепер засуджена перебуває на Сибірі, та Швайки Михайла – корову, коня, віз, млинок, січкарю за це, що не здав за 1947 р. контингенту м'яса і молока.

9.IX.[1947 р.] о годині 8 рано закватерував в с. Пониква гарнізон в числі 25-ти чоловік, який 11.IX.[1947 р.] ніч[ч]ю алярмово вибравсь і від'їхав в сторону Львова.

20.VIII.[1947 р.] в с. Пониква приїхав уповноважений по здачі контрагенту Бравченко та скликав до сільради десятників, яким, в свою чергу, наказав покликати всіх людей, що не здали контингенту. Їх заставляв він підписати заяви, що до 21.VIII.[1947 р.] здадуть весь контингент. Тих, що не хотіли вволити його волі арештував та замикав до пивниці, до якої ран[і]ше казав наносити води та зляти долівку. Так арештував він Щудлюк Гриця і багато інших.

24.VIII.[1947 р.] цей сам Бравченко побив селянку Долинюк Ю. з хутора Сухота, с. Пониква, за це, що вона не здала на час контингенту.

17.IX.[1947 р.] група большевиків перевела ревізію у селянина с. Дуб'я Стефанишиного Петра і по ревізії його арештувала. Того дня арештовано також місцеву учительку Демчук Євгенію.

16.IX.[1947 р.] в с. Дуб'ю арештувала районна міліція Кацалай Ольгу, як кажуть, замотану в справі самогубства працівника з заготзерна з м. Броди.

28.VIII.[1947 р.] на хуторах Гаї Дубиські (с. Дуб'я) група большевиків, зайнявши відповідні становища на підвищених пунктах, обсервувала з відповідного замаскування рухи під лісом (чи хто не несе їсти, не виходить з ліса, не крутиться попід ліс і т. д.). Тої ж ночі прибула на хутір, на підводі, група большевиків та заїхала на т[ак] зв[ані] Власюки, де вдерлась до хати Баб'яка Гриця, ограбила його, забираючи дві рушніці, вісім пар підошев, одно убрання, одну куртку, оден плащ і 700 крб. З награбованим вони від'їхали в сторону Суходіл.

13.IX.[1947 р.] в с. Суходолах проходили ніч[ч]ю однією з вулиць трьох з селян та найшли на старшину-емведиста Токара, який, не зупиняючи їх, відкрив вогонь, в наслідку чого був вбитий Телеватий Петро, а один з селян ранений. Побачивши, що це селяни, він підкинув вбитому німецького кріса та в кишеню

напхав руских набоїв. Штучку цю розкрив щойно районний прокурор.

14.IX.[1947 р.] арештовано в тому ж селі селянина Явнюка Володимира, якого відставлено до району.

18.IX.[1947 р.] на хуторі с. Суходіл, Суходільські Гаї арештував емгебист Колаєв селянина Претчуна Івана.

Олеський район.

2.IX.[1947 р.] до с. Тур'я приїхало двох міліціантів Заболотцівського р[айо]ну та арештували двох хлопців-призовників з 1925 р. народження, за це, що не ставились на воєнкомат на спеціальне покликання.

26.VIII.[1947 р.] до с. Гутисько Тур'янське приїхало чотирьох емгебистів Заболотцівського р[айо]ну та арештували гром[адянина] Хижого Василя. Арештованому закидали, що в нього в 1945 р. перебував штаб СБ.

27.VIII.[1947 р.] до с. Гутисько Тур'янське з напрямку с. Монастирка приїхало сімох большевиків і заквартирували на полі коло вежі. Через два дні свого квартирування порозумівались сигналами зі сусідніми вежами.

15.IX.[1947 р.] в час весілля в селянина Лаголи Кіндрата, с. Гутисько Тур'янське, зайшла група большевиків та познімавши пагони, здоровлячи всіх націоналістичним привітом, вдавала українських повстанців. Вони бажали молодій парі кращого життя в майбутній Українській Самостійній Державі. Трік цей, одначе, не увінчавсь ніяким бажаним вислідом, бо люди впізнали сразу ж в овечій шкурі вовка.

26.VIII.[1947 р.] до с. Стовпин приїхав прокурор Бузецького р[айо]ну для судження гром[адянина] Яцишиного Василя за нездачу контингенту. Перед розправою прокурор дав до вибору згаданому громадянину тюрму, або зобов'язання зорганізувати в селі колгосп. Яцишин погодивсь на це друге. За це йому знижено контингент на 50%.

18.[IX].[1947 р.]¹⁹⁷ в громадянина с. Стовпин Івахового Ілька найшли большевики, в часі трусів, двох повстанців В.¹⁹⁸ і Б.¹⁹⁹, що там скривались. В наслідку бою, який зав'язавсь, було трьох большевиків тяжко поранених, а повстанці, одержавши важкі

¹⁹⁷ У тексті: 18.VIII.[1947 р.].

¹⁹⁸ «В.» – особа не встановлена.

¹⁹⁹ «Б.» – особа не встановлена.

рани, порвались гранатами. Господаря, в якого їх знайдено, арештовано, а його майно ограблено²⁰⁰.

1.IX.[1947 р.] арештували большевики в с. Кути Галянчук Євгенію, літ 21, та відставили до р[айо]ну.

9.IX.[1947 р.] емведисти Олеського р[айо]ну арештували в с. Кути Юськів Мирона.

Того ж дня зорганізовано в селі колгосп, до якого (під [ш]антажом) вписалось 12 господарів.

10.IX.[1947 р.] до згаданого вже села приїхало двох працівників земвідділу Олеського р[айо]ну, які відмірили 135 га найкращої селянської землі та 12 га городів для майбутнього колгоспу.

12.IX.[1947 р.] в тому ж селі зліквідовано голову колгоспу, кандидата в партію Васьків Михайла, який під загрозою вивізки на Сибір примушував селян вписуватись в колгосп.

19.IX.[1947 р.] в повищому селі арештовано Кучерас Марію, літ 23.

26.VIII.[1947 р.] в с. Баймаки ограбили большевики за нездачу контингенту селянку Шарабут Теклю. В ньої, крім збіж[ж]а, забрали ще й корову. Того ж дня за нездачу контингенту забрали корови ще і в слідуючих громадян: Шуманської Марії, Литвин Анни, Сахна Михайла. В останнього забрали ще й коня та 150 кг. муки.

13.IX.[1947 р.] в с. Кутах арештовано Габу Анастасію, Сьвіст Анну, Грабовецьку Марію, Габу Івана, Юськів Івана, Біль Стефана, Барду Василя і Масло Миколу. Їх відставлено до р[айо]ну.

7.IX.[1947 р.] в с. Баймаки арештував емгебіст Коваленко Сало Стефанію. Її другого дня звільнено.

9.IX.[1947 р.] перевіряючи авта на автостраді біля хутора Ангелівка, емгебіст Коваленко арештував вертаючу зі Львова громадянку з с. Баймаків Дзендз[е]люк Ольгу. Її відставлено до тюрми в Олеську.

23.IX.[1947 р.] згаданий вже вище Коваленко арештував в с. Баймаках Труш Євгенію.

7.IX.[1947 р.] в с. Брахівка арештували большевики селянина Карпія Михайла.

30.VIII.[1947 р.] в с. Ожидові арештували большевики голову сільради Романишин Василя і голову земельної комісії Гудиму Андрія.

11.IX.[1947 р.] на станції в Ожидові емгебіст Вареніков арештував громадянку цього села Букету Еву.

²⁰⁰ За іншими матеріалами прізвище господаря – Іванів Ілля.

7.IX.[1947 р.] ніч[ч]ю, на хутір с. Ожидів Ангелівку прийшла диверсійна большевицька група з двома арештованими: Шевчук Богданом та ще якоюсь дівчиною, якої прізвище невідоме (обоє з Підгорець). Вони зайшли в хату громадянина Творковського та, вдаючи повстанців, почали переводити допити. Закидаючи арештованим зв'язок з большевиками, сексоцтво і т. д. вони старались видобути від вище вимінених осіб чи до них не заходять повстанці. Як практичних засобів в цьому ділі вони вживала побоїв говорячи: подивись, що СБ вміє. В той час на подвір'ю почулись стріли та вибухи гранат. «Повстанці» втікають, залишаючи в хаті арештованих. По хвилині входить емгебіст Коваленко, арештує господаря та його дочку Ярославу та грабить господарку, забираючи муку, збіж[ж]а, сало і т. д. Це все робить, закидуючи господареві зв'язок з повстанцями.

24.IX.[1947 р.] в с. Юськовичах арештовано гром[адянина] Бідюк Ярослава.

7.IX.[1947 р.] група большевиків, що держала заставу в с. Гавареччина, розбила ніч[ч]ю комору в гром[адянина] Купінського Миколи та забрала: діжку сира, 60 кг. муки та кожух.

11.IX.[1947 р.] арештували большевики в згаданому вже селі слідуючих громадян Митулинську Ярославу, Боднарську Марію і Висилинську Софію.

12.IX.[1947 р.] арештовано в тому ж селі Митулинську Степанію.

14.IX.[1947 р.] в лісі біля с. Гавареччина відкрили большевики дві криївки, в яких, одначе, не найшли нікого. Після того арештували селянку Оленчак Анну.

18.IX.[1947 р.] арештували большевики в цьому ж селі гром[адянку] Удемович Степанію.

20.IX.[1947 р.] там же арештували: Ліснівську Євгенію, Лабунську Ярославу та Віслинську Франку.

24.IX.[1947 р.] на звалищах б[увшого] фільварку Рипин біля Гавареччини закватерувала інженерна група, яка переводить дослід над відкритою там нафтовою ропою.

8.IX.[1947 р.] в с. Підгірцях арештували большевики учителя ясенівської СШ Шевчук Богдана. Того ж дня засуджено на 5 літ тюрми 17 літнього Салюка Михайла за це, що знайдено в нього кріса.

19.IX.[1947 р.] засуджено на два роки тюрми гром[адянина] с. Загорець Стельмаха Миколу за це, що не вивіз з ліса призначених йому кубометрів дерева та не здав всього контингенту. Згаданому громадянинуві сконфісковано також і майно.

9.IX.[1947 р.] в лісі біля с. Волуйки окружили большевики криївку, в якій перебувало трьох повстанців К., Ч. і Б.²⁰¹. Згадані стрільці відбивались около три години, потім понищили все, що було в криївці, порізали одяг та пострілами з пістоль прикоротили собі життя. До криївки привела, а радше була з большевиками над криївкою гром[адянка] з с. Волуйок Турчиняк Галина.

2.IX.[1947 р.] до с. Сасова приїхало ще 50 большевиків так що теперішній гарнізон в цьому селі начисляє 120 большевиків.

10.IX.[1947 р.] відбулась облава на село Хмел[е]ва. Її переводив сасівський гарнізон. Переходила вона звичайним порядком. Нічого нового не застосовано в ній.

Золочівський район.

22.VIII.[1947 р.] в с. Жуличах відбулась облава, в часі якої арештували большевики селянина Ямброза Осипа з Почап.

22.VIII.[1947 р.] в с. Ясенівцях відбувся досить цікавий епізод. Голова сільради Захарчук примушував вже довший час селянина Міклаша Гната до підписання заяви про вступ до колгоспу. А що Міклаш не хотів на це погодитись, голова, користаючи з цього, що він не здав контингенту, запровадив до нього большевиків, які, в свою чергу, привезли машину і вимолотили все збіж[ж]а, яке тільки було в stodолі. До загальної висоти контингенту бракувало, вже і по вимолоченню 50 кг., за що збирались його прибулі емведисти арештувати. Щоби запобігти тому, господар був приневолений позичити цю скількість збіж[ж]а у сусіди та розрахуватися з посіпаками.

6.IX.[1947 р.] в с. Бе[л]зцю большевики арештували жінку криючогося на власну руку Ленара Михайла, яка під побоями визнала, що її чоловік під цю пору знаходиться на полю при роботі. Заставлена большевиками, вона завела їх в місце, де працював її чоловік. Побачивши большевиків і жінку, Ленар почав втікати та відстрілюватися з кріса, якого мав з собою. Ранений, він вмирає. Слід згадати, що згаданий селянин був по національності поляк.

8.IX.[1947 р.] ограбили большевики в с. Белзець гром[адянку] Капітанець Анну.

²⁰¹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 10.09.1947 р. Серє загиблих тоді підпільників були опізнані Євген Зеринський – «Косар» та Володимир Грицина – «Чумак». Особа третього вбитого встановлена не була. Ймовірно це Володимир (Михайло) Турченяк.

9.IX.[1947 р.] в с. Почапи арештував емгебіст Кривий (майор) гром[адянку] Шабатуру Ярославу, з якою подався до с. Бонишин де арештував Біляч Марію і її брата Петра. З ними від'їхав на Золочів.

10.IX.[1947 р.] в с. Белзці обікрали большевики гром[адянина] Гавура Григорія, забираючи у нього убрання.

11.IX.[1947 р.] поморянське мвд арештувало в с. Коропці за співпрацю з повстанцями селян: Волошин Яцка, Олійник Омеляна і Гонтаря Богдана.

12.IX.[1947 р.] на ліс, т[ак] зв[аний] Деревлянка, що розтягається біля с. Тростянець відбулась облава, в якій брало участь біля 400 большевиків Золочівського, Олеського, Залозецького та Поморянського районів. В облаві цій, витиснені з ліса на поле, впало трьох повстанців (два хлопці і одна дівчина). Дівчина, важко ранена, яку намагались большевики взяти живою, вбила з пістолі лейт[е]нанта, і щойно після цього дострілилась. Облава ця тривала цілий тиждень то є до 18.IX.[1947 р.]. Окрім цього большевики знайшли ще одну велику криївку, в якій забрали багато всіляких річей та грошей. Облаву цю викликав арештований повстанцями Двораківський зі села Обертасова, якому в часі допитів вдалось втечи²⁰².

15.IX.[1947 р.] в селі Обертасові зловили большевики Різника Зеновія, та зв'язаного відставили до Золочева.

15.IX.[1947 р.] на ліс біля с. Залісся відбулась облава, яка пересувалась поступово аж до [с.] Майдан Гологірський.

17.IX.[1947 р.] до м. Золочева приїхало около 350 большевиків-червонопагонників, які заквартирували в бувших військових казармах.

17.IX.[1947 р.] в с. Княжу ограбили большевики селянина Почапського за це, що він [не] хотів підписати заявки про вступ до колгоспу. Грабіжники забрали все збіж[ж]а, сіно і солому.

18.IX.[1947 р.] в с. Ремезівці арештувало поморянське мвд гром[адянина] Кваса Дмитра, під замітом співпраці з революційним підпіллям.

22.IX.[1947 р.] в с. Тростянці і Обертасові заквартирувало якесь військо, кількість його досі невідома, займається шуканням за криївками по лісі і арештуванням людей.

²⁰² За щоденними оперативними зведеннями МБ подія мала місце 11.09.1947 р., а за повстанськими некрологами відомо, що в той день загинули підпільники Дмитро Серба – «Хмара», Іванна Ратушна – «Влодка» та Василь Смолій – «Топір».

23.IX.[1947 р.] арештовано в с. Обертасові гром[адян] Демка Дмитра і Ясіковську Теклю.

4.IX.[1947 р.] в м. Львові арештувало мвд селянина с. Гологір Дубаса Степана, який крився на власну руку. Його перевезли до с. Красного. В дорозі арештований, користаючи з неуваги емведистів, зіскочив з поїзду та внаслідок неfortunного скоку зламав собі ногу. До нього підбігли працюючі недалеко робітники та, напуваючи водою, старались відтягти подальше від тору. Побачивши це, емведисти зупинили поїзд та, підбігши до Дубаса, почали обкладати його прикладами автоматів та крісів. Окривавлений від побоїв, 17-ти літний хлопець почав викрикувати антибольшевицькі лозунги, закликати до боротьби з большевицькою заразою присутніх робітників та проклинати Сталіна і партію, помімо цього, що большевики старались примусити його до мовчанки, затуляючи йому уста. Потім вони зорганізували в с. Куткорів підводу та завезли його до Красного.

5.IX.[1947 р.] з с. Новосілок вибрався гарнізон.

5.IX.[1947 р.] в с. [З]а[ш]кові арештували большевики голову колгоспу за це, що він допустив до зрощення збіж[ж]а в колгоспних скиртах.

Краснянський район.

29.VIII.[1947 р.] в с. Скварява арештовано гром[адянина] Калачик Василя, що крився на власну руку. Участковий Глузд, почавши від 29.VIII.[1947 р.] по 6.IX.[1947 р.], переводив в селі ревізії, шукаючи за збіж[ж]ам, головно за пшеницею.

2.IX.[1947 р.] з цього ж села вибравсь гарнізон. Того самого дня краснянське мвд арештувало гром[адянина] Бодак Василя.

5.IX.[1947 р.] голова сільради з кількома стрибками ходив по згаданому вже селі, забираючи в людей жорна на те, щоби приспішити здачу контингенту.

13.IX.[1947 р.] в тому самому селі арештував стрибок Воронюк гром[адянку] Бобрик Софію.

27.VIII.[1947 р.] в с. Балучині сконфіскувало районове мвд, за невивізку каменя на гостинець, майно двох селян: Рупинди Василя і Гучка Савки. До р[айо]ну забрали все, окрім сільськогосподарського інвентаря. Цей останній, то є: коні, корови, плуги, борони і т. п. віддали до ужитку місцевого колгоспу.

30.VIII.[1947 р.] в лісі с. Кутгорова, найшли большевики, які ходили на польовання, на повстанський постій. По короткій перестрільці повстанці відступили вглиб ліса, залишаючи на постої

прімус та харчі. Від того часу ліс цей підданий постійним заставам та розшукам.

3.IX.[1947 р.] до с. Вільшаниця приїхав нача[льник] мвд В[а]р[а]ка та припоручив місцевому парохові виголосити в церкві, що зараз по Богослуженню відбудеться мітінг, який проводитиме капітан з Київа в справі надходячої американсько-радянської війни. Мітінгом провадив не «капітан з Київа» але якраз цей сам В[а]р[а]ка, який майже взагалі не порушував справи війни, а навряд пекучу для большевиків справу здачі контингенту. Він наказував людям десятикратно, щоби ці безоглядно слухали наказів голови сільради і негайно їх виконували. Жінці, яка з плачем оповідала йому про стан своєї господарки, про зависокий контингент, наложений на неї і т. п., він з криком відповів: «Як не маєш – купи, але здай. Нам нічого думати, чим ти будеш жити». До всіх присутніх звертаючись, він крикливо заявив: «Ви чекаєте на Америку, але ви скорше побачите сиру землю, як це, чого бажаєте». На кінці таки згадав про надходячу війну, обвинувачуючи в цьому всьому Америку.

10.IX.[1947 р.] в с. Вільшаниця черев три дні відбувалась ревізія та розшуки, так в селі, як і по полях, яку проводили 80 большевиків Краснянського р[айо]ну. В часі цього арештовано понад 30 осіб з поміж тих, що зголосились з повиною та підозрілих, яким, серед побоїв, закидувано співпрацю з повстанцями. Того дня частину з арештованих відвезено до р[айо]ну, а інших звільнено.

3.IX.[1947 р.] в цьому ж селі зліквідовано большевицького агента-комсомольця, який носив зброю, Зеленого Василя.

12.IX.[1947 р.] відбулась облава на с. Вільшанка Мала. Її переводило 40 большевиків, які за причину її подавали то, що вони знайшли кріс і чоботи, значить мусять бути «бандьори». Тоді то покликано на районове мgb двох гром[адян], а то: Рибінського Івана та Бручковську Ярославу. Від того дня датується постійні застави, днем і ніч[ч]ю навколо села від сторони Ферлеївки, Красного та ліса біля с. Русилів.

12.IX.[1947 р.] арештовано в с. Вільшаниця гром[адянина] Стець Михайла.

13.IX.[1947 р.] районове мgb арештувало в вище поданому селі б[увшого] німецького команданта т[ак] зв[аної] «української поліції», Свистуна Семена.

Від 13-15.IX.[1947 р.] посиленням засідкам та розшукам були піддані с[ела] Сторонибаби, Утішків, Ферліївка, Бортків і Русилів.

14.IX.[1947 р.] районове мвд роз[з]броїло в с. Острів місцевих стрибків. Того дня на большевицьку заставу найшло двох повстанців, які внаслідку стрілянини, що зав'язалась, вбили одного большевицького сержанта. (Це діялось в селі Ферлиївка).

14.IX.1947 р.] намагаючись зліквідувати місцевого, активного комсомольця-агента, повстанці найшли на большевицьку заставу [в] с. Борткові, де внаслідок перестрілки вбили двох большевиків та одного ранили. Від того часу в згаданому селі большевики застосували інтен[с]ивні застави. (Прізвище агента – Хамула).

15.IX.[1947 р.] в с. Вільшаниця арештували большевики за нездачу контингенту слідуючих селян: Магера Теодора, Воловець Максима, Гук Івана, Гук Анну і Воловець Івана. Останнього, – інвалід війни 1918-[19]21 рр., без обох ніг – вштрафували квотою 24000 крб. та побитого відпустили до дому. Перенявшись тим Воловець, батько повстанця – рай[онного] пров[ідника] Глинянщини, який впав – по кількох днях вмирає. Всіх інших засуджено на 7 літ тюрми і вивезено.

16.IX.[1947 р.] в с. Куткір втік невідомо куди крамар «Півної Лавочки» зробивши манко на 24800 крб. Внаслідок цього арештовано голову місцевої кооперативи Дацка Івана, якого по п'ятьох днях звільнено.

17.IX.[1947 р.] у селян села Вільшаниця Пруса Павла та Олійника Павла ограбили большевики все збіж[ж]а, ще в снопах, яке було тільки в stodолі.

21.IX.[1947 р.] в тому селі арештували большевики, під замітом співпраці з революційним підпіллям, селян Кашалабу, Смолин Григорія і Кашалабу Петра.

Глинянський район.

В с[елах] Станимир, Т[у]ркотин, Солова, Погорільці, Лагодів, Підгайчики, Ханачів, Полюхів та Задвір'я постійно кватерує від 8-15 большевиків. Заняттям їхнім є щонічні застави, підслухи попід селянські хати та ревізії.

В с. Підлісне (Унтервальден) большевики організують колгосп. Пропагатором його є селянин Стасишин Андрей. Для його охорони прислано з р[айо]ну чотирьох большевиків, які кватерують в його таки хаті. Такі пропагатори є і по інших селах р[айо]ну і так: в селі Косичі – Матіфорко Микола, в селі Богданівка – голова сільради Гнида. Для їхньої охорони прислано їм по чотирьох большевиків.

27.VIII.-31.VIII.[1947 р.] відбулась облава на ліс біля с. Станімир. Вже ранком 27.VIII.[1947 р.] большевики обступили ліс і, окопавшись, очікували приходу головних своїх сил. Пополудні до них добила решта та оточила ліс сильним кордоном, в деяких місцях навіть і потрійним. Боець від бійця стояв заледви на декілька метрів відлеглості. В лісі цьому кватерувала група повстанців, яка, довідавшись про облогу, рішила вечером пробитись. Як тільки запов сумерк, вони роз[с]трільною подались в сторону села Ханачів. Тут на полю стрінули вони большевицьку заставу, в перестрільці з якою вбили двох большевиків. На стріли ці большевики почали кидати ракети та обстрілювати ліс з усіх сторін. Не прорвавшись, повстанці вернули назад до лісу та зайшли до криївок. В час облави повиміновували большевики усі лисячі ями, поперевертали каміння та купи гіляк, пороздрапували руками всі підозрілі місця, проколювали дротами майже цілий ліс. Не найшовши нічого, вони 31.VIII.[1947 р.] перед полуднем почали групками виходити з ліса до сусідніх сіл. Тут вони задержались, очікуючи ще на прихід тих, що залишились в лісі. В той час в лісі почулись стріли. Туда почали бігти всі большевики з сіл, поїхала танкетка, тягарове авто. По якомусь часі до Станімира привезено двох вбитих большевиків, а чотирьох ранених. Поміж вбитими большевиками був один капітан. За якийсь час з ліса привезли п'ятьох вбитих повстанців. Селяни, які вкладали їх на підводу розказували, що двох лежало на криївці, а трьох з побитих в криївці. Большевики в розмові між собою розказували, що вони, вертаючи корчами з ліса до села, побачили як один з побитих повстанців виставив з криївки голову. Тоді вони оточили криївку і почали стріляти²⁰³.

15.IX.[1947 р.] в с. Приходи, большевики, вдаючи повстанців, ограбили ніч[ч]ю гром[адянина] Сита Стаха, забираючи в нього все збіж[ж]а.

13.IX.[1947 р.] на шосі Полюхів Глиняни переї[ж]джали помімо себе, ніч[ч]ю, два авта. З одного з них посипались стріли, авта зупинились та почалась стрілянина, якій час-від-часу присвічували вистрілені ракети. Деколи було чути крик та зойки ранених. По якомусь часі одно з авт рушило з місця і поїхало в сторону Глинян,

²⁰³ У той день в бою з облавниками загинули: референт СБ Золочівського окружного проводу ОУН «Зелений» (особа не встановлена), референт СБ Золочівського надрайонного проводу ОУН Михайло Проць – «Макар», співробітник референтури СБ окружного проводу ОУН «Колібер» (особа не встановлена) та ще двоє невідомих повстанців.

а друге, постоявши трохи на місці, подалось в сторону Полюхова. По якомусь часі на місце стрілянини приїхало з Полюхова авто з большевиками, які випустили білу ракету та почали обстрілювати ліс недалеко Глинян, як рівно ж туди були напрямлені кулеметні стріли з Глинян. З ліса було чути відстрілювання та час-від-часу можна було побачити кидані різнокольорові ракети. Це тривало (ця перестрілка) майже годину.

31.VIII.[1947 р.] зі села Приходи в часі облави на станимирський ліс, большевики забрали кількох господарів, яким казали витягати з криївки побитих повстанців. Господарів цих забрали потім большевики з собою та держать до сьогодні. Причина арешту невідома.

Буський район.

16.VIII.[1947 р.] група большевиків Буського району перевела труси в с. Чучмани Заболотні у селян Рожицького Василя і Дацків Ксені. Труси ці робили вони за вказівкою провокатора «Гавура» – К[о]шіль Ізидор. Того самого дня арештували большевики в тому ж селі гром[адянку] Ковальчук Ольгу.

17.VIII.[1947 р.] в [м]. Буську на ул[иці] Шашкевича арештували большевики переселенку Марець Катерину. В цю на всипу «Гавура» знайдено криївку.

17.VIII.[1947 р.] в с. Чучмани Гумніські арештувало мвд слідуючих селян: Чучман Василя, літ 40, Діжак Анну, літ 25, Красіцку Михайлину, літ 22, та Діжак Михайла, літ 36. Всіх їх, окрім Красіцкої М., яку зараз звільнено, відвезли до р[айо]ну.

31.VIII.[1947 р.] в селі Лянерівка вбили большевики на подвір'ю б[іля] хати 16 літнього Чучмана Теодора, який вертав з стайні до хати. На всип знаного вже нам «Гавура» відкрили большевики в селянки Мартинюк Параскевії криївку, в якій одначе не було нікого. Селянку цю арештовано та відставлено до р[айо]ну.

11.IX.[1947 р.] в Буську арештували большевики 17-літню Туркевич Євгенію та 22-літню Давидовську Анну. (За прямою вказівкою «Гавура»).

В цілому терені почали збирати новий контингент, вже другий з черги, так називаємий «зверх план». Кожний селянин зобов'язаний здати 30% з висоти попередньо зданого контингенту. Його збирають такими самими методами та засобами як і попередній. В збиранню цьому помічається нагальність.

В звітному місяці в усіх селах, де священики не переписались на московське православ'я, замкнено церкви, а в деяких навіть забрано до р[айо]ну ключі та віддано під опіку мвд.

Засідок і ревізій в поодиноких селян не подаю тому, що їх назбирується таке велике число, що годі було б списати.

В цілому терені проходить також податкова акція.

Постій, 17.X.1947 р.

/ – / Мар²⁰⁴

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 79. – Арк. 318-330. Копія. Машинопис.

№ 49
СПИСКИ РОДИН, ВИВЕЗЕНИХ У ЖОВТНІ
1947 РОКУ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ
ПІД ЧАС ОПЕРАЦІЇ «ЗАХІД»

15 травня 1948 р.

СПИСОК РОДИН, ВИВЕЗЕНИХ НА СИБІР
в час вивізки, яка відбулась 22.X.1947 р.

Одеський р[айо]н.

Сасів; вивезено 6-ть родин:

1. Мілецький Михайло	членів родини	7 осіб
2. Березович Микола	–"–	2 –"–
3. Кармазин –"–	–"–	3 –"–
4. Висоцька Анна	–"–	1 –"–
5. Ралик Ксеня	–"–	1 –"–
6. Скорупа Анна	–"–	3 –"–

Хмелева; вивезено 4-ри родини:

1. Вільчинський Микола	–"–	2 –"–
2. Вовк Анна	–"–	3 –"–
3. Козак Михайло	–"–	3 –"–
4. Бойко Іван	–"–	2 –"–

Руда Колтівська; вивезено одну родину:

1. Веселовський Йосиф	–"–	3 –"–
-----------------------	-----	-------

Побіч; вивезено одну родину:

1. Якимишин Володимир	–"–	3 –"–
-----------------------	-----	-------

Ушня; вивезено 4-ри родини:

1. Крушельницький Іван	–"–	3 –"–
------------------------	-----	-------

²⁰⁴ «Мар» – Кирило Якимець, керівник Золочівського окружного проводу ОУН.

2. Третяк Марія	–”–	4 –”–
3. Свідерська Марія	–”–	3 –”–
4. Бекера Семко	–”–	4 –”–

Підгірці; вивезено 8-м родин:

1. Мазурик Михайло	–”–	3 –”–
2. Сікорський Микола	–”–	3 –”–
3. Павлів Йосиф	–”–	3 –”–
4. Покоцька Емілія	–”–	2 –”–
5. Когут Йосиф	–”–	6 –”–
6. Вівчар Василь	–”–	2 –”–
7. Загоруйко Катерина	–”–	5 –”–
8. Грицина Дмитро	–”–	3 –”–

Загірці; вивезено 5-ть родин:

1. Стельмах Анна	–”–	3 –”–
2. К[о]јтна Катерина	–”–	3 –”–
3. Димарський	–”–	4 –”–
4. Даківська Марія	–”–	1 –”–
5. Загоруйко Анна	–”–	1 –”–

Циків; вивезено три родині:

1. Мандюк Мирон	–”–	3 –”–
2. Веселовський Василь	–”–	3 –”–
3. Беднарський Микола	–”–	3 –”–

Теребежі; вивезено 5-ть родин:

1. Манус Веронія	–”–	2 –”–
2. Гіречка Ярослава	–”–	2 –”–
3. Зелінська Ева	–”–	2 –”–
4. В[е]рнюк Лука	–”–	2 –”–
5. Бурин Іван	–”–	3 –”–

Волуйки; вивезено 2-ві родині:

1. Манус Микола	–”–	3 –”–
2. Борщ Володимир	–”–	2 –”–

Розваж; вивезено 2-ві родині:

1. Кишай Марія	–”–	2 –”–
2. Басельський Іван	–”–	3 –”–

Бужок; вивезено 9-ть родин:

1. Маланюк Петро	–”–	4 –”–
2. Романюк Іван	–”–	3 –”–
3. Пушкар Анна	–”–	2 –”–
4. Вітязь Катерина	–”–	1 –”–

5. Сагата Катерина	-"-	1 -"-
6. Гавришків Евдокія	-"-	1 -"-
7. Гавришків Володимир	-"-	7 -"-
8. Тихоліз Данило	-"-	2 -"-
9. Кузи[к] Теодор	-"-	3 -"-

Білий Камінь; вивезено 5-ть родин:

1. Кендзельський Дмитро	-"-	3 -"-
2. Свідерська Катерина	-"-	2 -"-
3. Лешньовський Степан	-"-	2 -"-
4. Шершун Марія	-"-	1 -"-
5. Конашевич Олекса	-"-	2 -"-

Черемошня; вивезено 3-ри родині:

1. Макаровський Павло	-"-	2 -"-
2. Заремба Галина	-"-	3 -"-
3. Менусора Михайло	-"-	3 -"-

Гавареччина; вивезено 12-ть родин:

1. Оленчак Анна	-"-	5 -"-
2. Гарбузинський Василь	-"-	3 -"-
3. Вишлинська Анна	-"-	3 -"-
4. Вишлинський Кость	-"-	4 -"-
5. Куземський Іван	-"-	3 -"-
6. Максимович Марія	-"-	2 -"-
7. Юркевич Петро	-"-	2 -"-
8. Гарбузинська Катерина	-"-	3 -"-
9. Бородинський Павло	-"-	2 -"-
10. Лабунська Ксеня	-"-	4 -"-
11. Кужіль Павло	-"-	3 -"-
12. Максимович Володимир	-"-	2 -"-

Ожидів; вивезено 13-ть родин:

1. Іськів Павло	-"-	2 -"-
2. Гарасимів Олекса	-"-	3 -"-
3. Гнідь Федор	-"-	1 -"-
4. Подоляк Степан	-"-	2 -"-
5. Москва Варвара	-"-	3 -"-
6. -"- Яцко	-"-	4 -"-
7. Гунька Юрко	-"-	2 -"-
8. Москва Тома	-"-	5 -"-
9. Мордох Михайло	-"-	6 -"-
10. Москва Катерина	-"-	1 -"-
11. Заяць Паранька	-"-	3 -"-

12. Гарасимів Яким	–"–	2 –"–
13. Цетнар Микита	–"–	2 –"–

Йосипівка; вивезено 9-ть родин:

1. Борай Анна	–"–	–"–
2. Войтина Ева	–"–	–"–
3. Габа Іван	–"–	–"–
4. Заставний Тимко	–"–	–"–
5. Заставна Наталка	–"–	–"–
6. Дзьоба Іван	–"–	–"–
7. Козел Федор	–"–	–"–
8. Яцків Іван	–"–	–"–
9. Стирів Михайло	–"–	–"–

Заставні; вивезено 2-ві родини:

1. Лушанець Панько	–"–	–"–
2. Гиль Микола	–"–	–"–

Березина, хут[ір]; вивезено 2-ві родини

1. Дацків Анна	–"–	–"–
2. Рокита Паранька	–"–	–"–

Підліся; вивезено 4-ри родини:

1. Особа Іван	–"–	4 –"–
2. Сисун Христовор	–"–	4 –"–
3. Сисун Петро	–"–	1 –"–
4. Литвин Марія	–"–	2 –"–

Ангелівка; вивезено 4-ри родини:

1. Запоточна Дорка	–"–	–"–
2. Михайлів Петро	–"–	–"–
3. Габа Анна	–"–	–"–
4. Труш Кіндрат	–"–	–"–

Брахівка; вивезено 11-ть родин:

1. Дубас Михайло	–"–	2 –"–
2. Карпій Микола	–"–	6 –"–
3. Го[го]ша Анна	–"–	3 –"–
4. Габа Іван	–"–	1 –"–
5. Гайвась Катерина	–"–	1 –"–
6. Муха Олекса	–"–	2 –"–
7. Карпій Феська	–"–	1 –"–
8. Кіпран Іван	–"–	2 –"–
9. Хлиша Петро	–"–	3 –"–
10. Кузик Анна	–"–	4 –"–
11. Карпій Василь	–"–	5 –"–

Баймаки; вивезено 3-ри родини:

1. Сало Микола	-"-	2 -"-
2. Дзіндзілюк Степан	-"-	4 -"-
3. Костів Павло	-"-	2 -"-

Боложинів; вивезено 11-ть родин:

1. Остап Микола	-"-	2 -"-
2. Дацків Іван	-"-	6 -"-
3. Колищук Микола	-"-	2 -"-
4. Цеберовська Параскевія	-"-	3 -"-
5. Остап Катерина	-"-	3 -"-
6. Вороновський Юрко	-"-	2 -"-
7. Бзурій Кіндрат	-"-	2 -"-
8. Козачок Василь	-"-	3 -"-
9. Дацків Петро	-"-	4 -"-
10. Омелюх Марія	-"-	2 -"-
11. Комендюк Микола	-"-	2 -"-

Грабина; вивезено одну родину:

1. Хомік Василь	-"-	3 -"-
-----------------	-----	-------

Рижани; вивезено одну родину:

1. Драбина Михайлина	-"-	2 -"-
----------------------	-----	-------

Підставки, хут[ір]; вивезено одну родину:

1. Козачок Лука	-"-	2 -"-
-----------------	-----	-------

Кути; вивезено 23-ри родини:

1. Паланиця Михайло	-"-	3 -"-
2. Грабовецький Василь	-"-	4 -"-
3. Го[го]ша Василь	-"-	1 -"-
4. Барда Ксеня	-"-	1 -"-
5. Паланиця Анна	-"-	2 -"-
6. Грабовецька Павлина	-"-	2 -"-
7. Таланчук Микола	-"-	2 -"-
8. Грабовецький Петро	-"-	8 -"-
9. Бакун Анна	-"-	4 -"-
10. Мех Марія	-"-	1 -"-
11. Папірник Михайло	-"-	7 -"-
12. Кіпранишин Микола	-"-	5 -"-
13. Карпій Степан	-"-	2 -"-
14. Кіпранишин Пилип	-"-	2 -"-
15. Мисак Ярослав	-"-	4 -"-
16. Дидик Микола	-"-	3 -"-
17. Карпій Василь	-"-	3 -"-

18. Вовк Іван	–"–	3 –"–
19. Стефанів Гавриїл	–"–	4 –"–
20. Іздрик Микола	–"–	3 –"–
21. Кубік Стах	–"–	3 –"–
22. Бакун Степан	–"–	4 –"–
23. Кожан Василь	–"–	3 –"–

Соколівка; вивезено 10-ть родин:

1. Ладика Катерина	–"–	1 –"–
2. Гриценко Микола	–"–	3 –"–
3. Андрухів Галина	–"–	1 –"–
4. Гогоша Марія	–"–	1 –"–
5. Козловська Ксеня	–"–	1 –"–
6. Коваль Анна	–"–	1 –"–
7. Якимець Микола	–"–	2 –"–
8. Зробок Семен	–"–	1 –"–
9. Кузик Катерина	–"–	1 –"–
10. Бачинський Михайло	–"–	3 –"–

Тур'я; вивезено три родини:

1. Березяк Микола	–"–	2 –"–
2. Бажан Юлька	–"–	1 –"–
3. Олива Степан	–"–	2 –"–

Гутисько Тур'янське; вивезено дві родини:

1. Лабашук Анна	–"–	7 –"–
2. Савула Михайло	–"–	3 –"–

Переволочна; вивезено 11-ть родин:

1. Мисак Григорій	–"–	3 –"–
2. Лесик Текля	–"–	1 –"–
3. Стефанюк Олекса	–"–	1 –"–
4. Ляшкевич Григорій	–"–	2 –"–
5. Івахів Іван	–"–	2 –"–
6. Лагола Ілько	–"–	1 –"–
7. Левків Ольга	–"–	2 –"–
8. Колищук Гнат	–"–	2 –"–
9. Петришин Іван	–"–	1 –"–
10. Андрухів Степан	–"–	4 –"–
11. Рудько Іван	–"–	5 –"–

Стовпин; вивезено 11-ть родин:

1. Боднар Катерина	–"–	4 –"–
2. Грицишин Теодор	–"–	2 –"–
3. Романюк Юрій	–"–	2 –"–

4. Грицишин Настя	-"-	2 -"-
5. Сподарик Іван	-"-	3 -"-
6. Дзендзелюк Настя	-"-	2 -"-
7. Сірський Василь	-"-	3 -"-
8. Сірська Марія	-"-	3 -"-
9. Сліпець Анна	-"-	4 -"-
10. Дзендзелюк Марія	-"-	2 -"-
11. Боднар Петро	-"-	2 -"-

Разом родин – 192	Осіб разом	– 468
-------------------	------------	-------

Підкамінський р[айо]н.

Пеняки; вивезено 6-ть родин:

1. Попович Дмитро	-"-	3 -"-
2. Семчук Марія	-"-	1 -"-
3. Шамро Степан	-"-	3 -"-
4. Чижевський Антін	-"-	3 -"-
5. Мельничук Стах	-"-	4 -"-
6. Крохмалюк Іван	-"-	3 -"-

Чепелі; вивезено одну родину:

1. Джурило Ярина	-"-	1 -"-
------------------	-----	-------

Шишківці; вивезено дві родини:

1. Яріш Емілія	-"-	1 -"-
2. Гавришко Кирило	-"-	1 -"-

Літовиці; вивезено три родини:

1. Гавришко Іван	-"-	3 -"-
2. Яріш Ілько	-"-	2 -"-
3. Телеватий Андрій	-"-	2 -"-

Черниця; вивезено одну родину:

1. Соколовська Стефа	-"-	1 -"-
----------------------	-----	-------

Нем'яч; вивезено дві родини:

1. Кубіяковський Григорій	-"-	2 -"-
2. Вільчинський Степан	-"-	2 -"-

Попівці; вивезено 9-ть родин:

1. Грех Михайло	-"-	2 -"-
2. Могильницька Марія	-"-	2 -"-
3. Пасічник Петро	-"-	6 -"-
4. Журавська Катерина	-"-	3 -"-
5. Зварич Анна	-"-	1 -"-
6. Костюк Марія	-"-	1 -"-

7. Пасічник Григорій	–"–	3 –"–
8. Худз'як Михайло	–"–	2 –"–
9. Худз'як Степан	–"–	2 –"–

Тетильківці; вивезено 9-ть родин:

1. Журавський Іван	–"–	4 –"–
2. Адамчук Наум	–"–	5 –"–
3. Нагірняк Петро	–"–	2 –"–
4. Галандюк Анна	–"–	7 –"–
5. Мазурик Текля	–"–	3 –"–
6. Дерев'янка Іван	–"–	2 –"–
7. Дубина Павло	–"–	2 –"–
8. Кучабська Тетяна	–"–	3 –"–
9. Галушка Миколай	–"–	3 –"–

Накваша; вивезено 12-ть родин:

1. Пасічник Юлія	–"–	3 –"–
2. Федоркович Анна	–"–	1 –"–
3. Гетьман Михайло	–"–	2 –"–
4. Степанюк Текля	–"–	1 –"–
5. Щирба Іван	–"–	2 –"–
6. Попадич Юрій	–"–	7 –"–
7. Семчук Михайло	–"–	3 –"–
8. Шевчук Петро	–"–	2 –"–
9. Назарчук Текля	–"–	3 –"–
10. Козодій Іван	–"–	2 –"–
11. Наконечний Степан	–"–	1 –"–
12. Щирба Микола	–"–	1 –"–

Суховаля; вивезено три родини:

1. Матвійв Євгенія	–"–	2 –"–
2. Ваврик Параскевія	–"–	4 –"–
3. Гутняк Іван	–"–	8 –"–

Бучина; вивезено 7-м родин:

1. Видивецький Василь	–"–	3 –"–
2. Романич Іван	–"–	3 –"–
3. Романич Степан	–"–	4 –"–
4. Крук Євгенія	–"–	3 –"–
5. Довбета Йосиф	–"–	3 –"–
6. Руд[а]кевич Анна	–"–	5 –"–
7. Гаврилюк Іван	–"–	1 –"–

Боратин; вивезено 9-ть родин:

1. Кли[м]чук Марія	–"–	2 –"–
--------------------	-----	-------

2. Матвіїв Ілько	-"-	2 -"-
3. Гром'як Микита	-"-	3 -"-
4. Семенюк Володимир	-"-	5 -"-
5. Гром'як Петро	-"-	3 -"-
6. Грицишин Андрій	-"-	2 -"-
7. Гавришків Семен	-"-	2 -"-
8. Гарасимчук Софія	-"-	1 -"-
9. Коваль Марія	-"-	3 -"-

Вербівчик; вивезено 6-ть родин:

1. Букай Василь	-"-	3 -"-
2. Биць Софія	-"-	2 -"-
3. Писаревич Іван	-"-	2 -"-
4. Музичка Іван	-"-	2 -"-
5. Цимбаліста Пелагія	-"-	1 -"-
6. Тартинюк Анна	-"-	1 -"-

Стиборівка; вивезено 14-ть родин:

1. Букай Василь	-"-	2 -"-
2. Панькевич Анна	-"-	1 -"-
3. Ст[о]рожук Марія	-"-	4 -"-
4. Борах Анна	-"-	3 -"-
5. Саган Магдалина	-"-	1 -"-
6. Дубинський Василь	-"-	5 -"-
7. Саган Василь	-"-	2 -"-
8. Кутняк Параскевія	-"-	5 -"-
9. Любунь Параскевія	-"-	2 -"-
10. Кручкевич Ева	-"-	3 -"-
11. Льорин Володимир	-"-	1 -"-
12. Любунь Степан	-"-	4 -"-
13. Горбаль Анастасія	-"-	3 -"-
14. Гуляр Іван	-"-	2 -"-

Орихівчик; вивезено дві родини:

1. Колос Михайло	-"-	5 -"-
2. Дубина Параскевія	-"-	1 -"-

Яснищі; вивезено 8-м родин:

1. Трускалюк Анна	-"-	3 -"-
2. Телега Анна	-"-	2 -"-
3. Коретчук Петро	-"-	4 -"-
4. Слотюк Петро	-"-	2 -"-
5. Гнип Олекса	-"-	5 -"-
6. Музичка Марія	-"-	1 -"-

7. Демчук Іван	–"–	3 –"–
8. Слотюк Григорій	–"–	3 –"–

Родин разом – 94	Осіб разом	– 253
------------------	------------	-------

Заболотцівський р[айо]н.
Ясенів; вивезено 7-м родин:

1. Шеремета Софія	–"–	4 –"–
2. Біда Іван	–"–	3 –"–
3. Швець Марія	–"–	1 –"–
4. Марків Юстин	–"–	5 –"–
5. Дворановський Василь	–"–	1 –"–
6. Прихітько Андрій	–"–	1 –"–
7. Юрас Анна	–"–	1 –"–

Волохи; вивезено 4-ри родини:

1. Ваврик Іван	–"–	4 –"–
2. Гоменюк Євгенія	–"–	1 –"–
3. Гузюк Параскевія	–"–	2 –"–
4. Щудлюк Михайло	–"–	3 –"–

Голубиця; вивезено 9-ть родин:

1. Пасків Михайло	–"–	3 –"–
2. Лозовий Петро	–"–	3 –"–
3. Крутяк Петро	–"–	3 –"–
4. Бедрій Юрко	–"–	2 –"–
5. Гарасемчук Катерина	–"–	5 –"–
6. Барилюк Розалія	–"–	3 –"–
7. Хоміцька Анна	–"–	3 –"–
8. Карплюк Марія	–"–	2 –"–
9. Гарасимчук Антін	–"–	3 –"–

Жарків; вивезено три родини:

1. Жарківська Теодозія	–"–	4 –"–
2. Коць Ева	–"–	3 –"–
3. Довгань Катерина	–"–	3 –"–

Ражнів; вивезено 11-ть родин:

1. Дубас Василь	–"–	5 –"–
2. [М]андич Кіндрат	–"–	1 –"–
3. Кі[с]ь Василь	–"–	2 –"–
4. Гризюк Катерина	–"–	1 –"–
5. Мамчур Іван	–"–	6 –"–
6. Чех Анна	–"–	3 –"–

7. Лесюк Анастасія	-"-	2 -"-
8. Лесюк Анна	-"-	1 -"-
9. Грицишин Марія	-"-	2 -"-
10. Мандич Іван	-"-	2 -"-
11. Савчин Василь	-"-	1 -"-

Велин; вивезено дві родини:

1. Пастух Марія	-"-	3 -"-
2. Гаврилюк Анна	-"-	3 -"-

Руда Бродівська; вивезено три родини:

1. Мамчур Анна	-"-	1 -"-
2. Мамчур Катерина	-"-	3 -"-
3. Олива Анна	-"-	1 -"-

Висоцько; вивезено три родини:

1. Павлів Василь	-"-	3 -"-
2. Леськів Микола	-"-	1 -"-
3. Сомків Магдаліна	-"-	1 -"-

Заболотці; вивезено 14-ть родин:

1. Салюк Панько	-"-	2 -"-
2. Швайка Іван	-"-	3 -"-
3. Колодка Анастасія	-"-	2 -"-
4. Данильчук Дмитро	-"-	3 -"-
5. Кашуба Тимко	-"-	2 -"-
6. Швайка Михайло	-"-	1 -"-
7. Швайка Меланія	-"-	4 -"-
8. Мельник Степан	-"-	5 -"-
9. Богай Іван	-"-	3 -"-
10. Швайка Микола	-"-	5 -"-
11. Чехут Василь	-"-	1 -"-
12. Сітка Анастасія	-"-	2 -"-
13. Швайка Юрко	-"-	2 -"-
14. Сенів Параскевія	-"-	2 -"-

Лугове (Чехи); вивезено 10-ть родин:

1. Пуцай Василь	-"-	2 -"-
2. Павлів Василь	-"-	2 -"-
3. Литвин Параскевія	-"-	2 -"-
4. Дмухар Катерина	-"-	2 -"-
5. Салюк Параскевія	-"-	1 -"-
6. Біда Михайло	-"-	2 -"-
7. Столярчук Оля	-"-	2 -"-

8. Дрозда Мирон	–”–	2 –”–
9. Журба Катерина	–”–	3 –”–
10. Черняк Василь	–”–	3 –”–

Лучківці (Кадлубиці); вивезено 5-ть родин:

1. Курило Анна	–”–	1 –”–
2. Тимошек Микола	–”–	2 –”–
3. Найда Катерина	–”–	2 –”–
4. Склярський Григорій	–”–	2 –”–
5. Челяда Ева	–”–	1 –”–

Дуб'я; вивезено 18-ть родин:

1. Гомин Василь	–”–	3 –”–
2. Козлінська Марія	–”–	2 –”–
3. –”– Варвара	–”–	5 –”–
4. Бабяк Петро	–”–	2 –”–
5. Долинюк Антін	–”–	3 –”–
6. Жанович Антін	–”–	3 –”–
7. Іщак Роман	–”–	2 –”–
8. Здровецький Федір	–”–	4 –”–
9. Швець Богдан	–”–	1 –”–
10. Гавришків Василь	–”–	4 –”–
11. Чернобай Іван	–”–	2 –”–
12. Шевчук Василь	–”–	2 –”–
13. Мартинюк Степан	–”–	2 –”–
14. Пашків Василь	–”–	3 –”–
15. Шевчук Катерина	–”–	1 –”–
16. Влащук Харко	–”–	3 –”–
17. Кривицький Павло	–”–	6 –”–
18. Іскра Стефа	–”–	3 –”–

Гаї Дубиські; вивезено три родини:

1. Биневич Йосиф	–”–	3 –”–
2. Гайдук Степан	–”–	3 –”–
3. Бабяк Микола	–”–	4 –”–

Пониква; вивезено 8-м родин:

1. Щудлюк Олекса	–”–	2 –”–
2. Олігарська Ольга	–”–	2 –”–
3. Бонковська Марія	–”–	2 –”–
4. Швалючинський Гнат	–”–	2 –”–
5. Якимовська Євгенія	–”–	1 –”–
6. Шмелюховська Ольга	–”–	2 –”–

7. Оле[к]сюк Ярослава	-"-	1 -"-
8. Гузюк Михайло	-"-	3 -"-

Родин разом – 100	Осіб разом	– 247
-------------------	------------	-------

Бродівський р[айо]н.

Гаї Старобридські; вивезено 18-ть родин:

1. Чорнобай Дем'ян	-"-	4 -"-
2. Ковальчук Степан	-"-	3 -"-
3. Стедик Юлія	-"-	3 -"-
4. Ковальчук Василь	-"-	5 -"-
5. Степанишин Теодор	-"-	5 -"-
6. Соколовська Ксеня	-"-	1 -"-
7. Пашка Микола	-"-	4 -"-
8. Головатюк Микола	-"-	2 -"-
9. Пушка Микола	-"-	1 -"-
10. Корчак Олекса	-"-	2 -"-
11. Гетьман Ксеня	-"-	1 -"-
12. Адамець Іван	-"-	1 -"-
13. Діжак Марія	-"-	3 -"-
14. Гром'як Марія	-"-	2 -"-
15. Гнатюк Микола	-"-	1 -"-
16. Кушпета Ольга	-"-	1 -"-
17. Руд[а]кевич Анна	-"-	2 -"-
18. Ковальчук Микола	-"-	4 -"-

Гаї Смоленські; вивезено 15 родин:

1. Чорнобай Осип	-"-	4 -"-
2. Іжевський Антін	-"-	1 -"-
3. Рак Григорій	-"-	3 -"-
4. Матвійчук Ева	-"-	3 -"-
5. Матвійчук Анна	-"-	2 -"-
6. Дацюк Катерина	-"-	4 -"-
7. Пилипчук Микола	-"-	7 -"-
8. Кубік Михайло	-"-	3 -"-
9. Вавричук Михайло	-"-	2 -"-
10. Цимбалюк Михайло	-"-	2 -"-
11. Солтис Іван	-"-	2 -"-
12. Мельничук Іван	-"-	3 -"-
13. Микитюк Катерина	-"-	3 -"-
14. Капустинська Олена	-"-	2 -"-
15. Корольчук Лука	-"-	2 -"-

Смільно; вивезено 14-ть родин:

1. Галак Іван	–"–	2 –"–
2. Павл[ю]к Олекса	–"–	4 –"–
3. Павлюк Юрко	–"–	5 –"–
4. Павлюк Гавриїл	–"–	3 –"–
5. Хомич Микола	–"–	3 –"–
6. Малішкевич Олекса	–"–	4 –"–
7. Заяць Філько	–"–	2 –"–
8. Куть Олена	–"–	1 –"–
9. Чапун Іван	–"–	1 –"– пере- селенець
10. Мариняк	–"–	3 –"–
11. Ніщук Марія	–"–	4 –"–
12. Матвіїв Антоніна	–"–	2 –"–
13. Шостак Бронислава	–"–	3 –"–
14. Тимкевич Софія	–"–	3 –"–

Великі Фільварки; вивезено 2-ві родини:

1. Траш Ірина	–"–	3 –"–
2. Олійник Василь	–"–	3 –"–

Лагодів; вивезено 3-ри родини:

1. Павлюк Марія	–"–	1 –"–
2. Дячук Стефа	–"–	2 –"–
3. Дмитрущак Розалія	–"–	3 –"–

Берлін: вивезено 25-ть родин:

1. Яремчук Теодор	–"–	1 –"–
2. Зубач Катерина	–"–	2 –"–
3. Желих Іван	–"–	4 –"–
4. Мартинюк Марія	–"–	4 –"–
5. Ситків Софія	–"–	3 –"–
6. Сех Михайло	–"–	3 –"–
7. Коючка Стефа	–"–	2 –"–
8. Безпалько Ангеля	–"–	2 –"–
9. Матвіїв Іван	–"–	2 –"–
10. Безпалько Петро	–"–	2 –"–
11. Коючка Юлія	–"–	4 –"–
12. Мончаковська Ангеля	–"–	3 –"–
13. Чуй Анна	–"–	1 –"–
14. Столяр Володимир	–"–	1 –"–
15. Па[лц]ат Іван	–"–	3 –"–
16. Зубач Ілько	–"–	2 –"–
17. –"– Іван	–"–	2 –"–

18. Матвіїв Данило	-"-	3 -"-
19. Дутчак Юстина	-"-	4 -"-
20. -"- – Юлія	-"-	4 -"-
21. -"- – Іван	-"-	5 -"-
22. Романець Ярослава	-"-	1 -"-
23. Дутка Василь	-"-	1 -"-
24. Безпалько Анна	-"-	1 -"-
25. Заяць Текля	-"-	1 -"- (1848 р.)

Конюшків: вивезено 15-ть родин:

1. Мазурок Григорій	-"-	2 -"-
2. Савчук Онуфрій	-"-	5 -"-
3. Котловська Катерина	-"-	5 -"-
4. Дутчак Ева	-"-	1 -"-
5. Савчук Василь	-"-	1 -"-
6. Хм[і]ляр Василь	-"-	3 -"-
7. Фещук Анна	-"-	3 -"-
8. Лизун Лука	-"-	4 -"- – пере- селенець
9. Хм[і]ляр Марія	-"-	4 -"-
10. Топілко Василь	-"-	5 -"-
11. Хміляр Осип	-"-	1 -"-
12. -"- – Марія	-"-	1 -"-
13. -"- – Михайло	-"-	2 -"-
14. Шпотюк Анна	-"-	3 -"- (полька)
15. Паньків Володимир	-"-	2 -"-

Язлівчик: вивезено 10-ть родин:

1. Дідик Теодор	-"-	4 -"-
2. Цетнар Павло	-"-	2 -"-
3. М[у]равський Степан	-"-	2 -"-
4. Гаврилук Марія	-"-	1 -"-
5. Романюк Анна	-"-	2 -"-
6. Желих Параскевія	-"-	2 -"-
7. Войтович Юлія	-"-	1 -"-
8. Мазурок Михаліна	-"-	5 -"-
9. Кудрик Степан	-"-	4 -"-
10. Лугович Іван	-"-	1 -"-

Клекотів: вивезено 7-м родин:

1. Сіра[ць]ка Марія	-"-	2 -"-
2. Стеблик Михайло	-"-	7 -"-
3. Фещ[у]к Панько	-"-	4 -"-

4. Фещук Теодозія	–”–	4 –”–
5. Кравчук Демян	–”–	6 –”–
6. Вовк Марія	–”–	1 –”–
7. Кіт Анастасія	–”–	1 –”–

Білявці: вивезено 4-ри родини:

1. Морозук Текля	–”–	1 –”–
2. Стеблик Марія	–”–	2 –”–
3. Шарун Іван	–”–	2 –”–
4. Штурмай Василь	–”–	4 –”–

Шнирів: вивезено 10-ть родин:

1. Приймак Параскевія	–”–	3 –”–
2. Кіт Михайло	–”–	4 –”–
3. С[е]м[е]нюк Пилип	–”–	2 –”–
4. Вовк Марія	–”–	2 –”–
5. Скварук Роман	–”–	4 –”–
6. Лахман Анастасія	–”–	2 –”–
7. Гаврилюк Іван	–”–	2 –”–
8. В[а]рав[а] Теодор	–”–	2 –”–
9. Скварук Парскевія	–”–	2 –”–
10. Приймак Юлія	–”–	2 –”–

Лешнів: вивезено 20-ть родин:

1. Карпець Роман	–”–	4 –”–
2. Войтович Іван	–”–	2 –”–
3. Мулявка Михайло	–”–	4 –”–
4. Шульська Юстина	–”–	5 –”–
5. Мигаль Горпина	–”–	2 –”–
6. Ти[м]кович Іван	–”–	5 –”–
7. Микитюк Анастасія	–”–	4 –”–
8. В[о]йтович Григорій	–”–	7 –”–
9. Мельничук Марія	–”–	3 –”–
10. Шіпка Ева	–”–	5 –”–
11. Карпець Калина	–”–	3 –”–
12. Войтович Микита	–”–	6 –”–
13. Гладиш Михайло	–”–	5 –”–
14. Хміляр Іван	–”–	2 –”–
15. Кашук Прокіп	–”–	5 –”–
16. Осташевська Олена	–”–	4 –”–
17. Гузь Анна	–”–	3 –”–
18. Мартинюк Теодозія	–”–	1 –”–
19. Тесл[ю]к Параскевія	–”–	1 –”–
20. Ш[ем]рило Анна	–”–	1 –”–

Піски: вивезено 7-м родин:

1. Зробок Іван	-"-	5 -"-
2. Хміляр Михайло	-"-	2 -"-
3. Горбатюк Степан	-"-	3 -"-
4. Кіт Ірина	-"-	1 -"-
5. Баглай Роман	-"-	4 -"-
6. Котович Іван	-"-	4 -"-
7. Баглай Микола	-"-	1 -"-

Корсів: вивезено 18-ть родин:

1. Попов Юлія	-"-	4 -"-
2. Тарадюк Марія	-"-	4 -"-
3. Прокопчук Марія	-"-	1 -"-
4. Підкова Теодор	-"-	3 -"-
5. Боярський Іван	-"-	4 -"-
6. Микитюк Гнатко	-"-	7 -"-
7. Гнатюк Анастасія	-"-	1 -"-
8. Степанишин Марія	-"-	3 -"-
9. Дубас Михайло	-"-	4 -"-
10. Нагірна Марія	-"-	2 -"-
11. Білик Семен	-"-	4 -"-
12. Р[у]дницька Анастасія	-"-	1 -"-
13. Михальчук Пелагія	-"-	1 -"-
14. Біли[к] Яків	-"-	4 -"-
15. З[о]зуля Юлія	-"-	3 -"-
16. Кізлик Марія	-"-	4 -"-
17. Сита[р] Максим	-"-	3 -"-
18. Білик Марія	-"-	4 -"-

Комарівка: вивезено 9-ть родин:

1. Климок Марія	-"-	5 -"-
2. Войтишин Текля	-"-	2 -"-
3. Роївська Анна	-"-	3 -"-
4. Білявський Степан	-"-	2 -"-
5. Шульський Михайло	-"-	3 -"-
6. Безпалько Катерина	-"-	5 -"-
7. Павлишин Павліна	-"-	3 -"-
8. Панасюк Гавриїл	-"-	3 -"-
9. Безпалько Анна	-"-	3 -"-

Королівка: вивезено 12-ть родин:

1. Маціщук Анна	-"-	5 -"-
2. Фанчук Пелагія	-"-	1 -"-
3. Кіт Анастасія	-"-	2 -"-
4. Торубка Ева	-"-	1 -"-
5. Варава Павло	-"-	2 -"-

6. Касянчук Марія	–”–	1 –”–
7. Яремчук Марія	–”–	6 –”–
8. Войтович Петро	–”–	6 –”–
9. Горбатюк Василь	–”–	2 –”–
10. Мигаль Ірена	–”–	1 –”–
11. Ліпкевич Василь	–”–	1 –”–
12. Варава Марія	–”–	3 –”–

Митниця: вивезено 5-ть родин:

1. Г[у]менюк Іван	–”–	2 –”–
2. П[ро]кул[е]вич Анастасія	–”–	2 –”–
3. Тарадюк Максим	–”–	4 –”–
4. Гнатюк Ксеня	–”–	4 –”–
5. П[ро]к[у]левич Олена	–”–	2 –”–

Грималівка: вивезено 14-ть родин:

1. Михальчук Максим	–”–	2 –”–
2. Михальчук Тимко	–”–	2 –”–
3. Крохмаль Микола	–”–	2 –”–
4. Михальчук Текля	–”–	2 –”–
5. Батійовський Василь	–”–	6 –”–
6. Надвідня	–”–	1 –”–
7. Строчинська Марія	–”–	3 –”–
8. Смаль Тимко	–”–	4 –”–
9. Стародуб Текля	–”–	1 –”–
10. Михальчук Петро	–”–	3 –”–
11. Стельмах Павло	–”–	2 –”–
12. Пилипас Анастасія	–”–	3 –”–
13. Варава Микола	–”–	3 –”–
14. Головацький Іван	–”–	3 –”–

Гаї Дітковецькі: вивезено 4-ри родини:

1. Кашуба Іван	–”–	4 –”–
2. Повшак Іван	–”–	3 –”–
3. Ковальчук	–”–	3 –”–
4. Лящук	–”–	2 –”–

Разом родин – 212	Разом осіб:	596
-------------------	-------------	-----

100	247
192	468
94	253
212	596
Разом: 598	1564

Краснянський р[айо]н.
с. Красне – вивезено 9 родин.

1. Ласка Степан, 60 років	осіб троє
2. Кочекан Степан, 60 р.	–"– троє
3. Вовк Степан, 63 р.	–"– троє
4. Майба П[е]лагія, 59 р.	–"– двоє
5. Козин Текля, 50 р.	–"– двоє
6. Яворська Марія, 58 р.	–"– одна
7. Дітчук Софія, 48 р.	–"– одна
8. Черевко Анна, 45 р.	–"– троє
9. Патковська Марія	–"– двоє

с. Острів – вивезено 8 родин.

1. Майба Катерина, 40 р.	–"– троє
2. Гаврилюк Лев, 55 р.	–"– двоє
3. Лотоцький Теодор, 62 р.	–"– одна
4. Коркелька, 58 р.	–"– одна
5. Коверко Микола, 50 р.	–"– троє
6. Кульчицький Степан, 60 р.	–"– троє
7. Ніцпон Параскевія, 60 р.	–"– одна
8. Котянська Катерина, 45 р.	–"– двоє

с. Куткір – вивезено 2 родини.

1. Подолук Євген, 40 р.	–"– двоє
2. Бекар Василь, 60 р.	–"– троє

с. Безбруди – вивезено 9 родин.

1. Олійник Степан, 69 р.	–"– четверо
2. Олійник Степан, 50 р.	–"– двоє
3. Коваль Іван, 53 р.	–"– одна
4. Коверко Михайлина, 50 р.	–"– двоє
5. Гринчишин Василь, 67 р.	–"– двоє
6. Тхуровський Михайло, 67 р.	–"– двоє
7. Панас Іван, 65 р.	–"– троє
8. Шевчук Катерина, 40 р.	–"– троє
9. Приставська Ліпка, 25 р. і дитина, яка має три тижні	

с. Русилів – вивезено одну родину.

1. Іванович Василь, 40 р.	–"– одна
---------------------------	----------

с. Балучин – вивезено 4 родини.

1. Саламаха Марія, 75 р.	–"– двоє
2. Фургала Теофілія, 64 р.	–"– двоє
3. Романчук Йосиф, 62 р.	–"– п'ятеро
4. Нагуляк Пилип, 67 р.	–"– троє

с. Утішків – вивезено 11 родин.

1. Белкут Вільгельм, 75 р. (священик)	–"– одна
2. Майно Катерина, 25 р.	–"– двоє
3. Гела Параскевія, 60 р.	–"– троє
4. Петрів Василь, 63 р.	–"– троє
5. Петрів Марія, 63 р.	–"– одна
6. Гулка Пилип, 75 р.	–"– двоє
7. Нагірна Мотрона, 45 р.	–"– троє
8. Дідух Марія, 48 р.	–"– п'ятеро
9. Баландюк Олена, 34 р.	–"– одна
10. Морда Анна, 37 р.	–"– двоє
11. Квасниця Михайлина, 34 р. [і] двоє малих дітей	–"– троє

с. Сторонибаби – вивезено 1 родину.

1. Голота Анна, 42 р.	–"– двоє
-----------------------	----------

с. Ферліївка – вивезено 8 родин.

1. Шмигельський Александер, 60 р.	–"– троє
2. Кальновська Ярослава, 45 р. [і] двоє малих дітей	–"– троє
3. Жовнір Анна, 70 р.	–"– троє
4. Лизун Максим, 50 р.	–"– троє
5. Матвій Микола, 68 р.	–"– четверо
6. Папроцький Семен, 65 р.	–"– п'ятеро
7. Осика Омелян, 25 р.	–"– одна
8. Гавур Анастасія, 70 р.	–"– двоє

с. Вільшанка Мала – вивезено 13 родин.

1. Турок Михайлина, 25 р. [і] мала дитина	–"– двоє
2. Питльована Марія, 40 р. і двоє малих дітей	–"– троє
3. Братейко Степанія, 30 р. і одна дитина	–"– двоє
4. Колина Марія, 32 р. і двоє дітей	–"– троє
5. Кухар Анна, 29 р. і одна дитина	–"– двоє
6. Осика Григорій, 60 р.	–"– троє
7. Хамула Іван, 62 р.	–"– двоє
8. Колина Петро, 42 р.	–"– троє
9. Капій Михайло, 72 р.	–"– п'ятеро
10. Горак Михайло, 58 р.	–"– двоє
11. Ратушна Анна, 32 р.	–"– двоє
12. М[о]настирський Василь, 70 р.	–"– одна
13. Кучма Іван, 73 р.	–"– троє

с. Бортків – вивезено 4 родини

1. Хамула Федір, 62 р.	–"– троє
2. Дзюба Марія, 56 р.	–"– двоє

3. Горгота Параня, 26 р.	–"– двоє
4. Гук Іван, 58 р.	–"– троє

с. Скнилів – вивезено 9 родин.

1. Пласкач Володимир	–"– двоє
2. Кухар Петро, 62 р.	–"– двоє
3. Сукач Петро, 19 р.	–"– одна
4. Пазан Анна, 26 р.	–"– одна
5. Хамула Євгеній, 51 р.	–"– одна
6. Коцьоруба Микола, 40 р.	–"– шестеро
7. Пронишин Олекса, 63 р.	–"– четверо
8. Сікора Олександра, 40 р.	–"– одна
9. Коноба Василь, 16 р.	–"– двоє

с. Стадня – вивезено 5 родин.

1. Павлюк Катерина, 46 р. і мала дитина	–"– двоє
2. Капій Марія, 40 р.	–"– п'ятеро
3. Москва Марія, 28 р.	–"– одна
4. Ромяк Софія, 38 р.	–"– двоє
5. Гурський Луць, 55 р.	–"– четверо

с. Вільшаниця – вивезено 42 родини.

1. Волошин Анастасія, 60 р.	–"– троє
2. Воловець Семен, 65 р.	–"– двоє
3. Волошин Василь, 70 р.	–"– двоє
4. Смолин Ева, 60 р.	–"– одна
5. Гук Марія, 35 р.	–"– троє
6. Воловець Анна, 40 р.	–"– одна
7. Смолин Григорій, 70 р.	–"– четверо
8. Зелений Іван, 50 р.	–"– троє
9. Гураль Анастасія, 60 р.	–"– двоє
10. Свистун Степан, 70 р.	–"– п'ятеро
11. Данькових Анна, 55 р.	–"– одна
12. Гураль Микола, 60 р.	–"– четверо
13. Фурда Петро, 45 р.	–"– двоє
14. Данькових Анна, 35 р.	–"– одна
15. Зубар Іван, 50 р.	–"– четверо
16. Пелих Петро, 45 р.	–"– троє
17. Гураль Василь, 40 р.	–"– двоє
18. Волошин Іван, 70 р.	–"– троє
19. Безкорвайний Василь, 35 р.	–"– п'ятеро
20. Стеців Параскевія, 30 р.	–"– одна
21. Кашалаба Марія, 40 р.	–"– четверо
22. Данькових Антін, 50 р.	–"– п'ятеро

23. Борух Іван, 45 р.	–"– четверо
24. Лобас Анна, 30 р.	–"– троє
25. Цімко Параскевія, 30 р.	–"– троє
26. Гук Михайло, 50 р.	–"– четверо
27. Магера Теодор, 60 р.	–"– двоє
28. Волошин Ольга, 30 р.	–"– двоє
29. Гук Анна, 30 р.	–"– троє
30. Вольтанець Дмитро, 70 р.	–"– троє
31. Сорока Василь, 40 р.	–"– шестеро
32. Воловець Максим, 70 р.	–"– троє
33. Кашалаба Яцко, 65 р.	–"– шестеро
34. Воловець Ольга, 40 р.	–"– троє
35. Щербата Марія, 50 р.	–"– троє
36. Зубар Іван, 48 р.	–"– троє
37. Гук Анастасія, 58 р.	–"– четверо
38. Боднар Мирон, 35 р.	–"– троє
39. Цімко Марія, 65 р.	–"– одна
40. Гук Анна, 30 р. і дві малі дитині	–"– троє
41. Зубар Ева, 31 р.	–"– одна
42. Хміль Микола, 50 р.	–"– четверо

с. Митулин – вивезено 4 родини.

1. Мудрак Міхал, 44 р.	–"– троє
2. Мудрак Петро, 36 р.	–"– двоє
3. Хома Павло, 60 р.	–"– шестеро
4. Яцура Роман, 50 р.	–"– двоє

с. Новосілки – вивезено 7 родин.

1. Андрейків Катерина, 40 р.	–"– одна
2. Гулай Агафія, 35 р. і мала дитина	–"– двоє
3. Бартошевська Марія, 40 р.	–"– троє
4. Прилуцька Катерина, 40 р.	–"– двоє
5. Хміль Параскевія, 60 р.	–"– одна
6. Ногач Анна, 45 р.	–"– двоє
7. Ногач Михайло, 60 р.	–"– двоє

с. Трудовач – вивезено 22 родини.

1. Кінаш Тома, 50 р.	–"– троє
2. Кінаш Михайло, 55 р.	–"– троє
3. Трикіт Петро, 25 р.	–"– троє
4. Кінаш Марія, 40 р.	–"– троє
5. Білинська Агафія, 50 р.	–"– двоє
6. Якубовський Гнат, 60 р.	–"– четверо
7. Болюбаш Паранька, 30 р.	–"– троє

8. Болюбаш Марія, 40 р.	–"– троє
9. Фурда Анна, 45 р.	–"– троє
10. Латушинська Анна, 45 р.	–"– троє
11. Якубовський Іван, 50 р.	–"– четверо
12. Кіт Павло, 35 р.	–"– троє
13. Якубовська Ксенька, 24 р. і мала дитина	–"– двоє
14. Костів Мартин, 60 р.	–"– п'ятеро
15. Болюбаш Настя, 45 р.	–"– троє
16. Іванюк Марія, 14 р.	–"– троє
17. Лісна Марія, 35 р.	–"– п'ятеро
18. Костів Гнат, 47 р.	–"– п'ятеро
19. Лісна Анна, 30 р.	–"– троє
20. Пільник Іван, 35 р.	–"– троє
21. ²⁰⁵	–"–
22. Горішна Анна, 45 р.	–"– двоє

с. Гологірки – вивезено 8 родин.

1. Яцульський Михайло, 48 р.	–"– четверо
2. Калішевська Анна, 32 р. і двоє дітей	–"– троє
3. Бирків Катерина, 30 р. і двоє малих дітей	–"– троє
4. Стичишин Григорій, 70 р.	–"– четверо
5. Карпа Параскевія, 45 р.	–"– четверо
6. Зеліско Григорій, 50 р.	–"– троє
7. Пасим'як Настя, 40 р.	–"– двоє
8. Бас Дмитро, 68 р.	–"– четверо

с. Стінка – вивезено 3 родини.

1. Ткачишин Семен, 60 р.	–"– четверо
2. Іванишин Ярослав, 32 р.	–"– четверо
3. Дірник Іванка, 20 р.	–"– одна

с. Гологори – вивезено 29 родин.

1. Вірлик Іван, 68 р.	–"– четверо
2. Вірлик Василь, 38 р.	–"– троє
3. Гулай Василь, 55 р.	–"– четверо
4. Городецька Евдокія, 50 р.	–"– одна
5. Черевко Григорій, 47 р.	–"– четверо
6. Лоняк Дмитро, 55 р.	–"– троє
7. Дубас Андрій, 48 р.	–"– четверо
8. Дубас Марія, 60 р.	–"– двоє
9. Леськів Михайло, 58 р.	–"– одна
10. Ципа Ольга, 17 р.	–"– одна

²⁰⁵ У списку № 21 пропущений.

11. Качаравський Броніслав, 50 р.	–"– п'ятеро
12. Дубас Ілько, 58 р.	–"– двоє
13. Тиж Катерина, 57 р. і двоє дітей	–"– троє
14. Кромпіц Ксенька, 35 р.	–"– троє
15. Сай Катерина, 62 р.	–"– одна
16. Сивак Катерина, 65 р.	–"– одна
17. Семенюк Михайло, 27 р., дитина три тижні	–"– четверо
18. Турчин Микола, 55 р.	–"– троє
19. Сидорович Іван, 57 р.	–"– четверо
20. Ковлига Агафія, 35 р.	–"– одна
21. Стахів Марія, 35 р.	–"– четверо
22. Рак Катерина, 38 р. і семеро малих дітей	- « – ос[ь]м[е]ро
23. Турчин Евдокія, 35 р.	–"– одна
24. Ящук Теодор, 33 р.	–"– троє
25. Ганец[ь] Іван, 40 р.	–"– четверо
26. Нагірна Катерина, 60 р.	–"– двоє
27. Бабух Домаха, 38 р. і троє малих дітей	–"– четверо
28. Чикайло Анна, 25 р.	–"– двоє
29. Пилипак Анастасія, 28 р. і мала дитина	–"– двоє

с. [З]ашків – вивезено 9 родин.

1. Приплесь Михайло, 60 р.	–"– троє
2. Шийда Ірина, 28 р.	–"– двоє
3. Бекерска Параскевія, 32 р.	–"– одна
4. Тимчишин Марія, 50 р.	–"– двоє
5. Гаврилів Петро, 30 р. і маленька дитина	–"– двоє
6. Гаврилів Анна, 60 р.	осіб двоє
7. Бойко Степанія, 32 р.	–"– троє
8. Рудник Микола, 60 р.	–"– троє
9. Совіцький Григорій, 45 р.	–"– троє

с. Кіндратів – вивезено 2 родини.

1. Білинський Павло, 50 р.	–"– шестеро
2. Ципа Романка, 22 р.	–"– одна

с. Майдан – вивезено 3 родини.

1. Олексій Йосиф, 50 р.	–"– троє
2. Пилипак Іван, 40 р.	–"– троє
3. Желяско Анна, 33 р.	–"– четверо

с. Ляц[ь]ке – вивезено [7] родин.

1. Лісний Семен, 57 р.	–"– четверо
2. Захарчук Марія, 45 р.	–"– двоє
3. Мінчакевич Феодозія, 50 р.	–"– одна

4. Ковальчук Микола, 50 р.	–"– двоє
5. Вільшенецький Семен, 60 р.	–"– двоє
6. Клімак Анна, 50 р.	–"– одна
7. Лещишин Марія, 50 р.	–"– двоє

Родин – 220	Осіб – 589
-------------	------------

Золочівський р[айо]н:
м. Золочів – вивезено 3 родини.

1. Проць Прокіп, 62 р.	–"– троє
2. Юрцан Ольга, 35 р.	–"– двоє
3. Мандрига Анна	–"– одна

с. Заріччя – вивезено 2 родини.

1. Симбай Василь, 56 р.	- « – п'ять
2. Рудий Іван, 33 р.	–"– троє

с. Городилів – вивезено 2 родини.

1. Сеньків Григорій, 59 р.	–"– оден
2. Симбай Текля, 45 р.	–"– двоє

с. Жуличі – вивезено 15 родин.

1. Федчишин Віра, 36 р.	–"– шість
2. Гнип Софія, 55 р.	–"– одн[а]
3. Хала Стефа, 28 р.	–"– двоє
4. Підлиській Панько, 60 р.	–"– троє
5. Гавришків Микола, 60 р.	–"– двоє
6. Кравчук Іван, 65 р.	–"– двоє
7. Гавришків Михайло, 59 р.	–"– двоє
8. Грабовський Клим, 57 р.	–"– п'ять
9. Підлиській Василь, 60 р.	–"– двоє
10. Олійник Марія, 44 р.	–"– одна
11. Приведа Катерина, 35 р.	–"– одна
12. Гунька Анна, 69 р.	–"– одна
13. Варлам Михайло, 33 р.	–"– чотири
14. Гнип Юстин, 58 р.	–"– чотири
15. Радзіховська Софія, 28 р.	–"– п'ять

с. Хильчи[ц]і – вивезено 7 родин.

1. Романів Стефа, 46 р.	–"– одна
2. Михайлів Ксеня, 51 р.	–"– двоє
3. Скварчинська Марія, 47 р.	–"– четверо
4. Гаврис Іван, 63 р.	–"– четверо
5. Чучман Іван, 61 р.	–"– оден

6. Федчишин Іван, 52 р.	–"– троє
7. Лахман Марія, 31 р.	–"– двоє

с. Почапи – вивезено 16 родин.

1. Бодак Анна, 38 р.	–"– двоє
2. Тимчишин Іван, 52 р.	–"– троє
3. Шабатура Петро, 56 р.	–"– троє
4. Цюрусь Іван, 45 р.	–"– четверо
5. Гаврис Параскевія, 66 р.	–"– оден
6. Амвроз Володимир, 50 р.	–"– шестеро
7. Квасниця Петро, 57 р.	–"– одна
8. Квас Іван, 71 р.	–"– шестеро
9. Поча[п]ська Марія, 52 р.	–"– троє
10. Пиндик Василь, 62 р.	–"– двоє
11. Гломб Мартин, 63 р.	–"– шестеро
12. Ногач Анна, 62 р.	–"– двоє
13. Топоровський Василь, 59 р.	–"– двоє
14. Смолінська Євгенія, 31 р.	–"– одна
15. Оленчак Анна, 21 р.	–"– одна
16. Сюрко Кость, 71 р.	–"– одна

с. Бонишин – вивезено 2 родини.

1. Захарчук Петро, 57 р.	–"– четверо
2. Довганик Михайло, 48 р.	–"– четверо

с. Княже – вивезено 8 родин.

1. Пекляк Текля, 63 р.	–"– одна
2. Іваницька Текля, 45 р.	–"– двоє
3. Дигас Михайло, 62 р.	–"– п'ятеро
4. Барчук Катерина, 54 р.	–"– четверо
5. Яблонський Семен, 51 р.	–"– п'ятеро
6. Кучер Степан, 55 р.	–"– четверо
7. Дигас Марія, 71 р.	–"– двоє
8. Слівинська Палонія, 47 р.	–"– одна

с. Скварява – вивезено 22 родини.

1. Колачик Василь, 61 р.	–"– четверо
2. Семеняк Лука, 61 р.	–"– троє
3. Рудницька Марія, 36 р.	–"– двоє
4. Смолій Меланія, 71 р.	–"– одна
5. Кузьма Михайло, 73 р.	–"– четверо
6. Наквацька Катерина, 51 р.	–"– двоє
7. Батюк Михайло, 51 р.	–"– одна
8. Балацький Павло, 71 р.	–"– четверо

9. Дупелич Михайло, 38 р.	–"– четверо
10. Балацька Марія, 30 р.	–"– одна
11. Наквацький Іван, 62 р.	–"– четверо
12. Тереп Іван, 66 р.	–"– двоє
13. Балацька Марія, 30 р.	–"– двоє
14. Рудий Лука, 35 р.	–"– четверо
15. Гурський Петро, 44 р.	–"– троє
16. Дика Марія, 41 р.	–"– одна
17. Рудницький Лука, 71 р.	–"– двоє
18. Плотиця Степан, 28 р.	–"– двоє
19. Дупелич Степан, 38 р.	–"– четверо
20. Смолій Іван, 57 р.	–"– двоє
21. Лопух Стах, 54 р.	–"– троє
22. Гурська Анна, 26 р.	–"– одна

с. Белзец – вивезено [30] родин.

1. Пилипів Текля, 78 р.	–"– двоє
2. Капітанець Богдан, [...] р.	–"– одна
3. Баландюк Василь, 73 р.	–"– одна
4. Кошіль Михайло, 58 р.	–"– двоє
5. Кутянська Пелагія, 29 р.	–"– шестеро
6. Горбовий Василь, 68 р.	–"– троє
7. Корчагін Анна, 63 р.	–"– двоє
8. Дика Фризіна, 69 р.	–"– двоє
9. Кошіль Василь, 70 р.	–"– оден
10. Манзій Анна, 43 р.	–"– двоє
11. Миськів Петро, 56 р.	–"– четверо
12. Цюрусь Анна, 17 р.	–"– одна
13. –"– Андрій, 62 р.	–"– одна
14. Тарнавська Анна, 18 р.	–"– одна
15. Баран Сафат, 57 р.	–"– двоє
16. Бородинський Семен, 59 р.	–"– четверо
17. Гнатишин Марія, 60 р.	–"– двоє
18. Боднар Юрій, 67 р.	–"– четверо
19. Бодак Олекса, 67 р.	–"– четверо
20. Дудзінська Катерина, 56 р.	–"– двоє
21. Максимчук Анна, 48 р.	–"– двоє
22. Дідуловський Василь, 53 р.	–"– п'ятеро
23. Саниш Юлія, 80 р.	–"– одна
24. Капітанець Володимир, 63 р.	–"– одна
25. –"– Ева, 44 р.	–"– троє
26. Андрушків Михайло, 56 р.	–"– одна

27. Мудра Катерина, 27 р.	–"– одна
28. Чимирис Стефа, 27 р.	–"– троє
29. Пясецький Володимир, 59 р.	–"– троє
30. Линар Марія, 56 р.	–"– двоє

с. Яс[е]нівці – вивезено 7 родин.

1. Боднар Василь	
2. Головатий Йосиф	
3. Михайлів Семен	
4. –"– Григорій	
5. Захарчук Михайло	
6. Міклаш Іван	
7. Лещишин Клим	

с. Вороняки – вивезено 12 родин.

1. Олійник Софія, 65 р.	–"– троє
2. Панчишин Степан	–"– двоє
3. Д жола Степан, 52 р.	–"– троє
4. –"– Анна, 42 р.	–"– четверо
5. –"– Ева, 80 р.	–"– двоє
6. Панькевич Анна, 35 р.	–"– п'ятеро
7. Ратушка Анна, 70 р.	–"– двоє
8. Ганичевська Анна, 70 р.	–"– двоє
9. Рудий Теодор, 62 р.	–"– четверо
10. Брояка Анна, 30 р.	–"– четверо
11. Лилик Катерина, 45 р.	–"– двоє
12. Коропецька Параскевія, 70 р.	–"– двоє

с. Лука – вивезено 12 родин.

1. Павлюкевич Іван, 80 р.	–"– двоє
2. Павлюкевич Ольга, 33 р.	–"– четверо
3. Павлюкевич Григорій, 45 р.	–"– четверо
4. Дудір Степан, 45 р.	–"– п'ятеро
5. Наливайко Григорій, 45 р.	–"– п'ятеро
6. –"– Іван, 45 р.	–"– троє
7. Дудар Степан, 41 р.	–"– троє
8. –"– Евдокія, 50 р.	–"– четверо
9. Ковалик Ольга, 66 р.	–"– троє
10. Яріш Василь, 66 р.	–"– троє
11. Гасій Григорій, 35 р.	–"– п'ятеро
12. Уличний Семен, 48 р.	–"– четверо

с. Зарваниця – вивезено 3 родини.

1. Муц Петро, 28 р.	–"– троє
---------------------	----------

2. Муц Яків, 65 р.	–"– шестеро
3. Галушка Анеля, 37 р.	–"– п'ятеро

с. Стругин – вивезено 3 родини.

1. Сторчан Григорій, 57 р.	–"– чотири
2. Бучинська Анна, 16 р.	–"– чотири
3. Грушка Анна, 60 р.	–"– одна

с. З[о]зулі – вивезено 17 родин.

1. Вагула Григ[ор]ій, 61 р.	–"– троє
2. Ковалишин Семен, 67 р.	–"– двоє
3. Забродський Михайло, 54 р.	–"– п'ятеро
4. Баран Марія, 36 р.	–"– п'ятеро
5. Тіцька Анна, 61 р.	–"– одна
6. Крива Пелагія, 68 р.	–"– двоє
7. Малиновська Пелагія, 60 р.	–"– двоє
8. –"– Анна, 52 р.	–"– одна
9. –"– Іванна, 29 р.	–"– двоє
10. –"– – ий Григорій, 56 р.	–"– п'ятеро
11. Безпалко Олена, 31 р.	–"– одна
12. –"– Іван, 53 р.	–"– двоє
13. Семенко Іван, 45 р.	–"– четверо
14. Білинська Юстина	–"– троє
15. Городиловська Анна, 47 р.	–"– троє
16. –"– Олена, 40 р.	–"– двоє
17. Наконечна Анна, 35 р.	–"– четверо

с. Монастирок – вивезено 2 родини.

1. Карабін Іван, 52 р.	–"– четверо
2. Шафранський Іван, 56 р.	–"– шестеро

с. Обертасова – вивезено 6 родин.

1. Кравчук Теодор, 68 р.	–"– двоє
2. Скорик Кость, 33 р.	–"– двоє
3. Залужна Стефа, 18 р.	–"– одна
4. Сухінський Яким, 54 р.	–"– п'ятеро
5. Юрцан Параскевія, 42 р.	–"– троє
6. Баран Степан, 80 р.	–"– двоє

с. Тростянець – вивезено 15 родин.

1. Наливайко Стефа, 53 р.	–"– двоє
2. –"– Роман, 48 р.	–"– п'ятеро
3. –"– Стефан, 44 р.	–"– двоє
4. Ониськів Кость, 75 р.	–"– четверо
5. Гар[а]симів Софія, 45 р.	–"– троє

6. Пелих Теодор, 48 р.	–"– семеро
7. Вовчук Микола, 69 р.	–"– двоє
8. Невідома Ксеня, 41 р.	–"– двоє
9. Павлюкевич Іван, 45 р.	–"– троє
10. Дудар Дмитро, 48 р.	–"– троє
11. Уличний Павло, 67 р.	–"– четверо
12. Сосновська Марія, 67 р.	–"– троє
13. Баран Олекса, 60 р.	–"– оден
14. Довгань Олекса, 44 р.	–"– четверо
15. Яріш Володимир, 48 р.	–"– п'ятеро

с. Підлипці – вивезено 3 родини.

1. Коліщак Дмитро, 48 р.	–"– чотири
2. Музика Дмитро, 55 р.	–"– чотири
3. Івашків Соня, 21 р.	–"– двоє

с. Плуґів – вивезено 5 родин.

1. Митришин Іван, 52 р.	–"– оден
2. Серба Онуфрій, 58 р.	–"– чотири
3. Братковська Пелагія, 70 р.	–"– троє
4. Рава Федір, 63 р.	–"– двоє
5. Колянчук Марія	–"– п'ятеро

Родин – 189	Осіб – 520.
-------------	-------------

Поморянський р[айо]н.

с. Угорці – вивезено 16 родин

1. Смолин Іван, 82 р.	–"– двоє
2. Захарків Іван, 60 р.	–"– семеро
3. Маланюк Анна, 25 р.	–"– двоє
4. –"– Олександра, 55 р.	–"– троє
5. Сеньків Стефа, 35 р.	–"– троє
6. Маланюк Анна, 35 р.	–"– троє
7. Гайкова Бронислава, 38 р.	–"– двоє
8. Брух Григорій, 78 р.	–"– чотири
9. Горгота Софія, 27 р.	–"– двоє
10. Хапіс Іван, 55 р.	–"– четверо
11. Пановик Марко, 60 р.	–"– четверо
12. Славець Анастазія, 75 р.	–"– двоє
13. Сукмановський Григорій, 80 р.	–"– од[и]н
14. –"– Ілярій, 40 р.	–"– троє
15. –"– Василь, 35 р.	–"– п'ятеро
16. Дриботій Володимир, 48 р.	–"– троє

с. Коропець – вивезено 3 родини.

1. Сукмановський Філько, 60 р.	–"– троє
2. Гонтар Лука, 55 р.	–"– двоє
3. Олійник Петро, 45 р.	–"– троє

с. Чижів – вивезено 5 родин.

1. Кривий Володимир, 35 р.	–"– троє
2. Кокоруза Василь, 55 р.	–"– чотири
3. Кривуська Анна, 38 р.	–"– одна
4. Крива Катерина, 30 р.	–"– одна
5. Кривуська Юлія, 42 [р].	–"– п'ятеро

с. Сновичі – вивезено 2 родини.

1. Тирин Анна, 22 р.	–"– двоє
2. Цьвігун Анна, 30 р.	–"– двоє

с. Ремезівці – вивезено 6 родин.

1. Попадюк Степан, 55 р.	–"– троє
2. Семчишин Анастасія, 55 р.	–"– двоє
3. Чукас Дмитро, 95 р.	–"– двоє
4. Семчишин Тацька, 55 р.	–"– одна
5. Чипак Анна, 40 р.	–"– одна
6. Трус Степан, 85 р.	–"– троє

с. Шпиколоси – вивезено 6 родин.

1. Пасала Текля, 30 р.	–"– двоє
2. Рибка Магда, 38 р.	–"– чотири
3. –"– Дмитро, 50 р.	–"– троє
4. Костюк Дмитро, 35 р.	–"– троє
5. Пасала Анна, 25 р.	–"– одна
6. Музика Софія, 17 р.	–"– одна

с. Кропивна – вивезено 4 родини.

1. Бойко Олекса, 65 р.	–"– двоє
2. Салабай Павло, 50 р.	–"– троє
3. –"– Текля, 35 р.	–"– двоє
4. –"– Софія, 37 р.	–"– троє

с. Жуків – вивезено 7 родин.

1. Шитиптицький Олекса, 50 р.	–"– троє
2. Гринчишин Василь, 50 р.	–"– троє
3. Ящук Василь, 50 р.	–"– двоє
4. Медвідь Василь, 55 р.	–"– одна
5. Зарічна Марія, 45 р.	–"– одна
6. Кутна Марія, 25 р.	–"– двоє
7. Дацків Стефа, 35 р.	–"– чотири

Разом – 49.	Разом – 127.
-------------	--------------

220	589
189	520
49	127
Родин: разом – 458	Осіб: разом – 1236.

458	1236
598	1564
1056	2800+1

Разом з даного терену вивезено 1056 родин та в цьому 2800 осіб, крім Глинянського і Бузецького районів.

Із згаданих двох районів в якнайскоршому часі добавимо.

15.[0]5.1948 р.

/ – / Мар²⁰⁶

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 323-344. Копія. Машинопис.

²⁰⁶ «Мар» – Кирило Якимець, керівник Золочівського окружного проводу ОУН.

№ 50-56
ЗОЛОЧІВСЬКИЙ ПОВІТ/НАДРАЙОН

Початок травня 1948 р. – 30 червня 1951 р.

№ 50
ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ
ЗА ПЕРІОД З 25 ЛИСТОПАДА 1947 РОКУ
ПО 25 КВІТНЯ 1948 РОКУ

[Початок травня 1948 р.]

ВОЛЯ НАРОДАМ!

ВОЛЯ ЛЮДИНІ!

Смерть тиранії!

З В І Т
З Н А Д Р А Й О Н У
(За час від 25.XI.1947 р. до 25.IV.1948 р.)

З В І Т
За час від 25.XI.1947 р. до 25.IV.1948 р.

Персональний склад в поодиноких адміністративних установах в районі Золочів є такий: у райпарткомі першим секретарем є Міненко Микола, партійний, москаль. Другим секретарем є Тимошенко, парт[ійний], москаль. 3-тий – Старовина.

МГБ: начальник Собольов Олександр, майор, парт[ійний], москаль. Заст[упник] нач[альника] Даньков Іван, майор, парт[ійний], москаль. Уповномочений ББ Картухин Георгій, лейтенант, МГБ, москаль. Старший уповномочений ББ Овінов Віктор, лейт[енант], МГБ, москаль. Уповномочений ББ Діденко Константин, лейт[енант], МГБ, москаль. Участковий Митрохін Василь, лейт[енант], МГБ, москаль.

МВД: начальник Губанов Петро, капітан, москаль. Заст[упник] нач[альника] Шая Трофим, капітан, жид. Другий заст[упник] нач[альника] Половинка Іван, лейт[енант], парт[ійний], москаль. Другий слідчий Білявцев Володимир, лейт[енант], парт[ійний], москаль. Слідчий Фільков Василь, лейт[енант], парт[ійний], москаль. Нач[альник] базару Дяченко Микола, лейт[енант], партійний, українець.

Першим секретарем райкомсомолу є Басараб Петро 29 літ, з Зарваниці, р[айо]н Золочів, українець.

Комсомольські організації є в таких селах Золочівського р[айо]ну:

1. с. Підлипці є 5-ть комсомольців, секретар Бородій Нестор.
2. с. Плугів є 14 комсомольців, секр[етар] Булько Григорій.
3. с. Тростянець є 9-ть комс[омольців], секретар Стихар Василь.
4. с. Лука є 4-ри комс[омольці], секретар Вовк Стефанія.
5. с. Ясенівці є 12 комс[омольців], секретар Захарчук Михайло.

Район Поморяни: 1. с. Жуків є 8-м комсомольців, секретар Марчак Анна. 2. с. Кропивна є 3-ри комс[омольці], секр[етар] Матвійчук Марія (учителька, східнячка). 3. с. Ремезівці є комс[омольців] 5-ть, секр[етар] Навроцька Параск[е]вія. 4. с. Снович[і] 10 комс[омольців], секр[етар] Чорний Павло.

Стан охорони райцентрів: при ул[иці] Легйонів (Сталіна) кватерують війська МВД, в числі до 500 бійців, озброєні в саму легку зброю, мають 30-ть автомашин (американських).

При ул[иці] Брідській стоїть гарнізон військового МВД, в числі 45 бійців, участі в облавах не беруть, обов'язують їх тільки справи військові.

При ул[иці] Сталіна міститься міліція, в числі 12 осіб.

При ул[иці] Головній (Леніна) міститься охорона банку, в числі 8 осіб.

При ул[иці] Львівській на колишній українській бурсі міститься склад амуніції і бензини, також тут стоїть 60 катюш, коло цього складу кватерує частина військ ЧА, в числі 80 осіб.

В Золочівській тюрмі кватерує військо МВД, в числі 60 осіб, зброя легка, мають 5-ть скорострілів «Діхтярова», це охорона тюрми.

Коло бувшої Рідної Школи при ул[иці] Колійовій в казармах міститься військо ЧА – III-го дивізіону, в числі 450-ть осіб. При тих казармах є склад бензини всіх військ Золочівського району.

За містом на полі, коло церкви оо. Василіян є склад амуніції, який охороняє 12 бійців ЧА з м[о]лод[шим] лейт[енантом].

Війська ЧА на місто не виходять, їх не випускають з казармів.

Війська МВД є до розпорядимості для МВД, МГБ і ББ.

При ул[иці] Собеского (Леніна) в приміщенні стражи пожежної стояла частина військ обласного МВД, в числі 150 осіб, вони оперують по області, кватерували через місяць грудень [1947 р.] і січень [1948 р.], відтак вибралися.

Село Вороняки: 28.III.[19]48 р. змінився гарнізон, старий, який кватерував в числі 120 бійців вибрався, а на його місце прийшов другий в числі 60 осіб. Зброя легка, кватерують разом, та є обкопані довкола будинку. Роблять по селі [заста-

ви], часто що другий день роз'їжджаються по районі на облави і засідки.

Також в тому селі міститься станиця «стрибків», в числі 20 осіб; зброя: два автомати і 18 крісів, нач[альник] місцевий, комсомолець.

В с. Скварява, ще від лютого [1948 р.] кватерує гарнізон в числі 30 осіб, разом з участковим з Краснянського р[айо]ну Глуздом, що постійно перебуває з боївкою в числі 15 бійців, ходять по селі, роблять перевірки по господарствах, також ходять часто по полях шукати за криївками.

В с. Княжу, кватерує гарнізон від лютого [1948 р.], в числі 40 осіб. Тут також постійно перебуває «кривий майор» Д[а]ньков з боївкою, роблять засідки, гонять людей до колгоспу, та ходять на застави в села: Бонишин, Хильчи[ц]і, Почапи, Белзець, Жуличі.

В с. Ясенівці є «стрибки» в числі 12 осіб, озброєні крісами, ходять часто з большевиками до с. Бонишин на засідки.

В с. Струт[и]н є «стрибки» в числі 12 осіб, озброєні крісами, охороняють колгосп і спиртзавод. (Зараз роззброєні). Є 3 стрибки.

В с. Лука є «стрибки» в числі 18 осіб, озброєні 4 автомати і кріси, охороняють колгоспу, та роблять варту по селі. (Зараз роззброєні). Є 4 стрибки.

В с. Тростянець було 18 «стрибків», двох зліквідовано, а шістьох зложило зброю. Зараз є 10, озброєні крісами, охороняють колгоспу.

В с. Пługів є «стрибки», в числі 12 осіб, а також тут стало кватерує участковий по міліції (москаль), який займається кримінальними справами, а також збирає часто стрибків і йде на застави до с. Підлипець і на хут[ір] Казимирівку.

В с. Жуличах є лягер при підсобному господарстві, зі засудженими, їх охороняє 12 бійців війська тюремного МВД.

В с. Тростянець, шахту охороняє 14 охоранників, а Козаківську шахту охороняє 17 охоранників, які зорганізовані переважно з робітників-східняків і мають по одному скорострілови на шахту. Роблять варту коло магазинів, гаражу і контори.

До с. Лука переніс, в місяці квітні [1948 р.] свою станицю, участковий по міліції з Козаків. Колишній участковий віддальний. Новий участковий, Клименко, східняк, парт[ійний], мешкає з родиною в с. Лука. Він що ночі контролює варту по селі. Часто збирає «стрибків» з с. Лука і Тростянець і ходить на застави до с. Монастирок, Лука та Тростянець.

У районі Поморяни є «стрибки» в с. Снович[і] є 15 «стрибків», озброєні крісами і мають два автомати. Ночію роблять варту по селі та крадуть.

В с. Красносільці є «стрибки» в числі 15 осіб, озброєні крісами, охороняють колгоспу.

В с. Кропивна є «стрибки» в числі 9-ть осіб, озброєні крісами, роблять ночію варту по селі.

В с. Риків є стрибки, озброєні крісами, які охороняють колгоспу.

Персональний склад в поодиноких адміністративних установах в районі Красне є такий: У райвиконкомі головою є Мартин Микола, партійний, українець, з с. Майдан. Секретарем є Лобойко Степан, партійний, українець з СУЗ. Загально в райвиконкомі працює 10 працівників.

У райпарткомі першим секретарем є Земляний Петро, парт[ійний], українець. Другий секретар Ромака А. І., руский. Третій секретар є Москалев І. Е., москаль. Загально тут працює 25 осіб.

МГБ: начальником до січня [1948 р.] був Воробйов, а у січні [1948 р.] на його місце прийшов Шевченко, майор, москаль. Тут загально працює 12 осіб, самі москалі.

МВД: начальником є Варака Павло, парт[ійний], українець з СУЗ. Загально тут працює 30 осіб.

У райкомі комсомолу секретарем є Маланчук, його заст[упник] (другий секр[етар]) Дикий Олег, українець з Стадні²⁰⁷.

Комсомольські організації є в таких селах Красненського р[айо]ну:

1. с. Красне є 24-ри комсомольці, секретар Милянвський Роман.
2. с. Сторонибабах є 7-м комсомольців, секретар Тупяк Галя.
3. с. Утішків є 3-ри комсомольці, секретар Сільник Василь.
4. с. Скнилів є 14-ть комсомольців, секретар Кіт Євген.
5. с. Ферлиївка є 4-ри комсомольці, секретар Білий Тома.
6. с. Вільшанка М[ала] є 7-м комсомольців, секретар Волохач Роман.
7. с. Бортків є 5 комс[омольців], секретар Хамула Василь.
8. с. Стадня є 8-м комс[омольців], секретар Бушківч Паша.
9. с. Острів є 2-ва комс[омольці], секретар Литвин Євген.
10. с. Безбруди є 5-ть комс[омольців], секретар Горбут Микола.
11. с. Куткір є 4-ри комс[омольці], секретар Шолодюк Шура.
12. с. Балучин є 4-ри комс[омольці], секретар Сузальський Юрій.
13. с. Русилів є 6-ть комс[омольців], секретар Андрущак Андрій.
14. с. Вільшаниця є 4-ри комс[омольці], секретар Гурський Михайло.
15. с. Трудовач є 5-ть комс[омольців], секретар

²⁰⁷ Тепер – с. Стадня Золочівського р-ну Львівської обл.

Якубовський Андрій. 16. с. [З]ашків є 9-ть комс[омольців], секретар Костів Іван. 17. с. Ляцьке (Червоне) є 9-ть комс[омольців], секретар Лісний Богдан.

Нарсуд: суддя Жорняк Феня, загально працює 6-ть осіб.

У прокуратурі прокурором є Давидов Пилип, працює 4-ри особи.

У райвоєнкоматі начальником є Гладкий, працює 10 осіб.

У фінвідділі завідуючим є Кошовий Григорій, працює 8-м осіб.

У райземвідділі завідую[ч]им є Солдатенко Микола, заг[ально] працює 18 осіб.

У заготзерні директором є Борисов Дмитро, працює 32 робітники.

Стан охорони райцентрів в тому районі є такий: На станції Красне є залізнодорожне МВД в числі 12 осіб, нач[альник] Сьомушкін, лейт[енант]. В с. Ферлиївка є гарнізон в числі 35-ть осіб, які ходять на засідки та облави по дооколишніх селах.

На присілку Марушці, с. Безбруди, квартирує 5-ть МВД-истів, які охороняють рештки з їх підсобного господарства.

В с. Гологорах, квартирує гарнізон, в числі до 40-ок бійців, нач[альник] старший лейтенант. Ходять на облави і засідки довкруг Гологір.

В с. Ляцькому (Червоне) є лягер, який називається: «Ісправно Трудова Колон[ія] № 12». В лягру буде до 1700-сот в'язнів, між ними є 6-ть священників. Багато в'язнів є з Галичини, околиць Львова. В'язні є політичні і кримінальні проступники. Їсти дають два рази в день, а як хто вмирає, то звичайно з голоду, хоч смертність зараз менша. В місяці квітні [1948 р.] випустили до 50-ть в'язнів. Адміністрація лягру перемінена. Зараз начальником є недавно наставлений по військовому ступені майор. Назвисько нікому невідоме. Його заступником є бувший начальник Олейніков. Охорона лягру є 70-ок бійців, які роблять службу на вишках з кулеметами, квартирують частина в лягру, а частина на приватних квартирах. На озброєння мають 5-ть скорострілів, автомати і кріси.

В с. Ляцькому квартирує 6-ть телефоністів, які контролюють телефонну лінію: Ясенівці–Вільшаниця.

В с. Сторонибаби є «стрибки» в числі 7-м, нач[альник] Руть Володимир. В с. Острів є 8-м «стрибків», нач[альник] Саламаха Іван. В с. Красне є 16-ть «стрибків», нач[альник] Кубицький Василь. В с. Безбруди є 8-м «стрибків», нач[альник] Буковий Іван. В с. Русилів є 7-м «стрибків», нач[альник] Луцишин Демко. В с. Ферлиївка є 15-ть «стрибків», нач[альник] Стахів Петро, охоро-

няють МТС. В с. Вільшанка М[ала] є 13-ть «стрибків», нач[альник] Король Юзеф. В с. Скнилів є 5-ть «стрибків», нач[альник] Папроцький Іван. В с. Бортків є 8-м «стрибків». В с. Стадня є 10-ть «стрибків», нач[альник] Фурда Володимир. В с. Вільшаниця є 7-м «стрибків», нач[альник] Гурський Михайло. В с. Трудовач є 15-ть «стрибків» (в тому 5-ть східняків), нач[альник] Василенко (східняк). В с. [З]ашків є 14-ть «стрибків», нач[альник] Костик Іван. В с. Ляцьке є 24-ри «стрибки».

Персональний склад в поодиноких адміністративних установах району Глиняни є такий: Головою райвиконкому є Філіпенко, партійний, жид, сх[ідняк]. Секретарем є Лижненко Александер, парт[іійний], москаль.

У райпарткомі першим секретарем є Голіняк, москаль. Другий секретар є Васильківський Микола, москаль. Третій секретар є Семенець, москаль. Загально тут ще працює 8-м осіб.

У райкомсомолі першим секретарем є Животовський, парт[іійний], москаль. Другим секретарем є Чиж Іра, українка, сх[іднячка]. Агітатори до комсомолу є: Туз Стефанія, українка, з с. Замістя, Філіпов Федор, москаль.

МГБ: начальником є Дріга, майор (герой ССРСР), українець, сх[ідняк]. Загально тут ще 10-ть працівників.

МВД: Начальник Колганов, парт[іійний], москаль, майор. Нач[альник] тюрми є Мосур Іван, москаль, м[о]лод[ший] лейт[енант]. Загально тут працює ще 8-м осіб.

Міліція: Начальником тут є Сухаров, капітан, парт[іійний], москаль. Тут ще працює 9-ть осіб.

Нарсуд: прокурором є Саботов, парт[іійний], москаль. Крім того тут ще працює 4-ри особи.

На воєнкоматі начальником є Чулков Александер, капітан, парт[іійний], москаль. Загально тут працює ще 5-ть осіб.

У земвідділі працює 10 осіб.

У фінвідділі завідуючим є Поліщук, парт[іійний], москаль. Тут ще є за[й]нятих 11 осіб.

У відділі соц[іального] забезпечення нач[альником] є Равський Петро, парт[іійний], поляк з села Полтва. Миколаєнко Катя, укр[аїнка], сх[іднячка], комс[омолка], головний бух[г]алтер.

У відділі колгоспного будівництва працює 4-ри особи.

У відділі тваринництва зав[ідуючий] є Євдокімов, парт[іійний], москаль, старший ветлікар. Крім того є ще зоотехніки звичайні, участкові, районові, статистик і уборщця.

Комухоз: Курченко Марія, комс[омолка], москаль[ка], завідувача. Крім того є ще зайняті 3-ри особи.

Стан охорони райцентрів: Війська МВД кватерують в Глинянах, чисельністю 70-ть осіб. Крім цього на залізничній станції біля с. Задвір'я, кватерує кілька бійців залізничного МВД. В с. Задвір'я гарнізон в числі 20-25 бійців. В с. Словіта кватерує гарнізон в числі 20-25 осіб, з ними є лейт[енант] МВД Різанов. Крім цього з початку квітня [1948 р.] закватерували гарнізони ще в таких селах: Перегноїв, Кривичі, Туркотин, Полони[ч]і та Підгайчики. У вище згаданих селах, крім Підгайчик дали гарнізони силою 10-15 чоловік, а до с. Підгайчики дали 64 чол[овік] гарнізону, які простояли через два тижні, опісля половина з них відійшла до Глинян, а друга половина залишилася по сьогодні. Ці гарнізони роблять ночами сильні застави та перевірки, а також сильний натиск на організування колгоспів в тих селах, в яких кватерують. Бійці гарнізонів озброєні переважно в довгу зброю, кріси і зарядки, що 5-ть чоловік носять кулемета, крім цього мають собаки, ракетники та дроти. В с. Ганачівка кватерує 30-ть большевиків, як охорона підсобного господарства, з них 15-ть мають зброю. Зі зброї мають кулемета «Діхтярова», одну зарядку, чотири автомати та 9-ть крісів. В с. Куровичі, як охорона аеродрому, є зараз 8-м бійців, вони мають кулемета «Діхтярова», одну зарядку, два автомати та чотири кріси. Біля Глинян є аеродром, на якому сідають поштові літаки, там рівно ж є кілька бійців, як охорона цього аеродрому. Озброєні вони в кулемета «Діхтярова», кілька автоматів, а решта кріси.

В с. Полоничі є «стрибки» в числі 12 осіб. Озброєні в 3-ри автомати, а решта мають кріси. В с. Глинянах є 4-ри «стрибки», як охорона сп[и]ртзаводу. В с. Солова є 4-ри «стрибки», як охорона сп[и]ртзаводу. В с. Полтва є 6-ть «стрибків», як охорона колгоспу.

Після постанови ЦК КПБУ про «добровільне» організування колгоспів на Західно Українських Землях, большевики, осінню і зимою, посилили сильний натиск на організування колгоспів по всьому терені. До цього вони вжили всіх засобів, брехливої пропаганди, брехні, обману, шантажу, терору, а головно осіннім вивозом старалися застрашити людей і при помочі гарнізонів, які були закватерували, організувати колгоспи. Колгоспи є зорганізовані в таких селах Золочівського р[айо]ну: 1. В с. Струг[и]н є колгосп ім. «Шевченка», має 75 членів, 400 га землі. Голова місцевий. Зорганізований весною 1947 р. 2. В с. Зарваниця є колгосп ім. «Хрущова», має 52 члени, 320 га землі, голова місцевий. Зорганізований під час вивозу в жовтні 1947 р. 3. В с. Тростянець є колгосп ім. «Кагановича», має 123 члени, 420 га землі. Голова

місцевий – Стрихар Василь, комсомолец і нач[альник] «стрибків» (ходить озброєний). 4. В с. Лука є колгосп ім. «XXX Жовтня», має 50 членів, 360 га землі. Організований в жовтні 1947 р. 5. В с. Ясенівці є колгосп ім. «...», має 130 членів, голова місцевий. 6. В с. Плугів є колгосп ім. «Івана Франка», має 82 члени, 320 га землі, голова Гавура Володимир, зорганізований в жовтні 1947 р. 7. В с. Княже в місяці січні і лютому [1948 р.] було силою зорганізовано колгосп, який має 65 членів. Колгосп ще правління не має, і поки що селяни на роботу не йдуть. В с. Риків р[айо]ну Поморяни є колгосп, який має 45 членів. Головою є Мартинюк Володимир. Колгосп зорганізований зараз по війні.

В с. Жуличі є підсобне господарство Золочівської тюрми. Нач[альником] є Прокопенко Григорій – парт[ійний], (з обличчя виглядає монгол). Це господарство має 120 га землі, на якій працюють в'язні, засуджені від 3-ох місяців до 5-ть літ, за справи не політичні. В'язнів є 16-ть, 10-ть му[жч]ин, а 6 жінок. Працюють денно по 10-ть годин. На день дістають 400 гр. хліба, і 3 рази зупу. Тут сіють збіжжя і управляють городовину, які побирає Золочівська тюрма.

В с. Віцинь р[айо]ну Поморяни є радгосп, при якому є лягер зі засудженими, які працюють в тому радгоспі. Нач[альником] є москаль. Всіх засуджених є 250-ть осіб. Це господарство має 300 [га] землі, 30 коров, 25 коней, 3 свиноматки, 25 свиней годується. Харч такий як одержують в'язні в Жуличах. Охорона 40 чоловіків (східняки).

В с. Луці р[айо]н Золочів міститься підсобне господарство Тростянецької шахти, нач[альник] москаль, його платня є 800 крб. місячно. Тут працює 20 робітників – самі східняки. Їх платня місячна виносить 250-300 крб. і тільки з цього живуть. Тут є 12 коней і 7 свиней. Землі мають 100 га.

Усі колгоспи цього р[айо]ну обслуговує МТС, яка має приміщення в с. Бенові. На початку квітня [1948 р.] вислано трактори по колгоспам, які обробляли землю тих колгоспів, орали навіть нічю. На МТС є 45 корів, 12 коней, та є багато збіжжя, що зграбовано після вивозу в місяці жовтні 1947 р.

В р[айо]ні Красне є в таких селах колгоспи: 1. В с. Русилів є колгосп ім. «Івана Франка». Голова колгоспу є Луцишин Демко. В колгоспі є 40 господарств. 2. В с. Красне є колгосп ім. «...»²⁰⁸, головою є Мотилевич Петро. Членів колгоспу є 24 господарств.

²⁰⁸ Так у документі.

3. В с. Утішків є колгосп ім. «Шлях Леніна», головою є Іванців Петро. Господарств є вписаних 56. 4. В с. Ферл[и]ївка є колгосп ім. «Чапаєва», головою є Гавур Григорій, господарств є 90-ть. 5. В с. Безбруди є колгосп ім. «Будьонного», головою є Олійник Петро, господарств є 37. 6. В с. Балучин є колгосп ім. «Перемоги», головою є Сотник Петро, господарств є 120-ть. 7. В с. Бортків є колгосп ім. «Лесі Українки», головою є Чурій Григорій, господарств є 68. 8. В с. Скнилів є колгосп ім. «Сталіна», головою є Барановський Климко, господарств є 19. 9. В с. Вільшанка Мала є колгосп ім. «ХХХ Жовтня», головою є Стойка Антін, господарств є 21. 10. В с. Стадня є колгосп ім. «Хрущова», головою є Ясиницький, господарств є 85-ть (в колгоспі є ціле село). 11. В с. Трудовач є колгосп ім. «Молотова», головою є Мокрий Павло, господарств є 9-ть. 12. В с. [З]ашків є колгосп ім. «Шевченка», головою є Сідляр Архіп, господарств є 47. 13. В с. Ляцьке є колгосп ім. «Леніна», головою є Фірак Степан, господарств – 35, в тому кільканадцять родин є східняків. В с. Майдан народ збойкотував колгосп і його не затверджено.

В с. Куткір є підсобне господарство Львівської Залізної дороги, в ньому працює до 40 осіб, самі східняки. Харчуються в спільній кухні і живуть в гуртожитку.

На присілку с. Безбруди – Марушці, було підсобне господарство обласного МВД, яке обробляло понад 30-ть бійців МВД. В місяці квітні [1948 р.] це МВД вибралося, а землю перебрав колгосп с. Безбруд[и].

В с. Новосілки є підсобне господарство обласного «Стеклостроє», в якому працює 27 робітників. Обробляють 99 га землі, живуть в гуртожитку, а також в господарствах на селі. Середня зарплата є 250 крб. на місяць.

В районі Глиняни є колгоспи в селах: 1. В с. Полтва є колгосп ім. «Ворошилова», головою є місцевий, господарств числить около 35-ть господарств. 2. В с. Замістя є колгосп ім. «Шевченка», головою є місцевий, господарств числить около 25-ть. 3. В Глинянах є колгосп ім. «Перемог[и]», головою є місцевий, господарств числить около 20-ть.

В дальшому большевики робили сильний натиск, щоби зорганізувати колгоспи на такі села в р[айо]ні Золочів [як] на с. Скварява, а в р[айо]ні Глиняни на села: Богданівка, Задвір[’я], Полоничі, Женів, Застав[не], Підгайчики, Перегноїв та Кривичі. В цих двох останніх вправді далось зліпити ім колгоспи, одначе завдяки нашій пропаганді, та твердій поставі населення, колгоспи порозліталися. До вище згаданих сіл приїздили постійно най-

здібнійші партійці на мітинги, а участкові МВД та МГБ з боївками постійно перебували в цих селах як їх охорона. Ці боївки ходили по селі, виганяли людей на мітинги, страшили вивозом, робили ревізії, арештували, брали на свої квартири, побивали й змушували підписувати заяви до колгоспу (пр[иклад] с. Майдан р[айо]н Красне зістало арештованих 16.XI.[19]47 р. і побитих 12 людей). Населення втікало в ліс, крилося по стрихах, чи на друге село, воно бачить наочно, що в колгоспах біда, за трудовень платили по півтора-два кілограми зерна, по 20 декаграмів соломи і 3-4 крб. грішми (в с. Ляцьке і по других колгоспах), тому не йде в колгоспи.

При кінці лютого та в березні [1948 р.] почали в новозорганізованих колгоспах усуспільнювати інвентар та збирати збіжжя на весняний засів, до цього приходили партійці з району і участкові з боївками, ходили по селі, робили ревізії (розуміється, більше у тих, які не вступили до колгоспу), а, знайшовши зерно, забирали 75%. Пр[иклад] в с. Тростянець 24.III.[19]48 р. ограбили господаря М. Цвик, Швейка Григорія і Наливайка. Їм зрабували все збіжжя на насіння. Крім того є випадки не тільки грабунку збіжжя, але також і сільськогосподарського інвентаря як віялки, керати і вози. Зараз вправді поля колгоспні обсіяні, одначе обробка тракторами недбала, оранка заплитка, поля забур'янені, так що збіжа кращі на полях одноосібників.

В р[айо]ні Красне є шевська артіль, де працює 8-м робітників і кравецька артіль, де працює 3-ох робітників, всі з ЗУЗ, дир[ектор] Кравчук Іван. Ці артілі входять у склад Промкомбінату, державних замовлень не виконують. В с. Ляцьке є кравецька артіль, яка виконує лише пр[и]ватні замовлення.

В р[айо]ні Глиняни є Промкомбінат, який має: бухгалтерію, кравецький, шевський, бляхарський, мулярський та годинникарські цехи. Зарібна платня залежна від заробітку, около 25% від зданих грош[е]й. Артіль кравецька має назву ім. «І-ше травня», керівник артілі є Ільків П. укр[аїнець] з с. Підгайчики, ця артіль числить около 13-ть робітників. Артіль шевська ім. «Жовтневої революції», керівник східняк. Робітники одержують в цих артілях малу платню, тому не задоволені. Денно працюють 8-м годин. Стахановців нема.

Під весняні засіви большевики накладали по кілька кілограмів зерна, (ярого збіжжя) на засів колгоспів, хто не дав, то робили ревізії і грабили знайдене зерно. Дальше тиснуть на здачу молока державі, норма від корови на рік 250-ть літрів молока, щоби більше ограбити населення, большевики заявляють що молоко

має малий жир (мало товщу). Так що господарям норма виносить 300 літрів і більше молока в рік. Богато людей не можуть здати норми молока (як корова не доїться, цього під рахубу не беруть), купує по 8-м – 10 кг масла по пасковій ціні і здає. Також натискають на здачу м'яса державі. До 3-ох га землі норма 30 кг м'яса. Господарі радять собі в той спосіб, що по 10-ть до спілки купують корову і здають. Старих корів не приймають. До сіл приходять з районів всякого рода уповноважені, які страшать людей судом за нездачу молока чи м'яса державі, або що заберуть корову, щоб якнайшкороше стягнути призначену норму молока чи м'яса. Хто здав, то кажуть здавати по кінець 1948 р., або на 1949 р.

З податків фінагенти стягають держстрах (асекурацію будинків, яка є примусова), податки: від корів і коней, холостяцький, поголовний та бездітне.

В Золочівському районі [в] місяці грудні [1947 р.] закінчено будову залізної дороги, Золочів–Козаки (великий поїзд вже курсує). Будова залізної дороги до шахти в с. Тростянець припинена. При цій будові було зайняте населення дооколичних сіл (безплатно, примусово), роблено денно 8-м годин. Спеціалісти до вкладання рейок і будови мостів були військові з ЧА.

В р[айо]ні Глиняни, в с. Задвір'[я] переводять верчення за бурим вугіллям (розвідка). Тут працюють по 6-ть робітників, одержують по 180 крб. на місяць, працюють по 8 годин на добу. Нач[альник] інженер є москаль. Робітники виходного не мають, ні в неділю, ні в свята.

Громадяни с. Р...²⁰⁹ того ж району, перебудували міст на річці Ганачівка, власним коштом.

В с. Козаки є шахта бурого вугілля «Шахтоуправління» – тресту Львів–Київ. На шахті працює 476 робітників. Зараз число робітників збільшилося молоддю тому, що не хотіла їхати на Донбас, а вписалася до праці тут.

Розподіл на цехи:

1. Управління – 25 осіб. Персональний склад управління є такий: 1. Начальник є Фелім В. – парт[ійний], москаль. 2. Заступник начальника є Задорожний Н. – парт[ійний], москаль. 3. Нач[альник] відділу кадрів є Типінов – парт[ійний], москаль. 4. Парторг є Пожаров – парт[ійний], москаль. 5. Шахтної є Гончаров Ю. – парт[ійний], жид. 6. Головний інженер є Киршенко І. – парт[ійний], москаль. 7. Старший нормировщик є

²⁰⁹ Так у документі.

Омеленко А. – парт[ійний], москаль. 8. Касієр є Зарвинська Н. – безпарт[ійна], українка. [9.] Старший бухгалтер є Квалевич – безпарт[ійний], українець. 10. Бухгалтер є Елесов – парт[ійний], москаль. 11. Нач[альник] груп шахти є Жабаяев С. – парт[ійний], москаль. 12. Нач[альник] транспорта є Марусенко – парт[ійний], москаль. 13. Завідуючий завгаража Тонсїй – парт[ійний], москаль. 14. Жїхаров – парт[ійний], москаль. Нач[альник] шахти № 2 є Острошенко – парт[ійний], москаль. Вищеподанї урядники мають місячну ставку від 800 до 1000 крб. Ни[жчі] урядники, як табельщики, – є їх чотирьох, та секретарї є п'ятьох, беруть по 300 крб. місячно.

Дальший склад цехів.

2. Десятники є їх 9-ть осіб, 5-ть східняків і 4-ри місцеві.
3. Забійників є їх 35-ть осіб, більшість східняки українці.
4. Крипильників є 12-ть осіб, 6-ть східняків і 6-ть місцевих.
5. Вагонщиків є 108 осіб – майже всі місцеві.
6. Транспорт є 60-ть осіб, половина східняків.
7. Механічний цех є 33 особи, половина східняків.
8. Стройцех 19 осіб, більшість східняки.
9. Радіовузол є 6 осіб, всі східняки.
10. Гараж є 18 осіб, 6-ть місцевих прочі східняки.
11. Кінний двір є 18 осіб всі місцеві.
12. Охрана є 17 осіб східняки.
13. Поверхня роботи є 115 осіб, більшість місцевих.

Норма на чотирьох людей (забійник, помічник і двох вагонщиків) є чотири тонни видобутку за 8 годин, за таку виконану роботу ставка: Забійник 40 крб., помічник 37 крб., вагонщик 22 крб., поверхні робітники 14-18 крб. денно. Загально виконують норми 70%.

В с. Тростянець є шахта бурого вугілля – «Шахтострой». На шахті працює 560 робітників. При шахті вибудовано велику електр[і]вню, яка дає світло і порушає машини на Тростянецькій і Козаківській шахтах. Також звідсіля пущено лінію електропроводу до Золочівського «М'ясокомбінату». Начальник електростанції є Танітовський – парт[ійний], українець, східняк, платня 1500 крб. місячно. Начальник стройцеха є Левицький Н. – парт[ійний], українець, східняк, платня 1000 крб. Нач[альник] тресту є Острошенко В. – парт[ійний], українець, східняк, платня 1000 крб. Нормеровщик є Зубицький Н. – парт[ійний], українець, східняк, платня 700 крб. Прочі, ни[жчі] урядники, мають платню від 300 до 600 крб. В Тростянецькій шахті норма поступу 85 см. вперед за 8 годин на чотир[ь]ох людей. Норма збільшилася

наприкінці березня [1948 р.], перед тим була 70 см., тепер приблизно 15 см. За виконання такої норми ставка така як в Козаківській шахті.

На шахті є чотири стахановці східняки, вони наділені спеціальними привілеями, а це доступ до всіх магазинів, також при виплаті зарплати. Перед виміною грошей в грудню 1947 р., шахти виплатили всі залежності робітникам старими грошми (за 3 місяці), так що багато робітників дістало по кілька тисяч, котрі виміняли їм на нові гроші на 10%.

У 1947 р. багато робітників покинуло роботу через дуже важкі умовини праці і виживлення, а саме: в шахтах є вода, робітникам не дають відповідного взуття ні убрання, так що багато робітників ходить напівбосо завиваючи ноги онучами, обдерті, вимушенні і голодні. З огляду на такі обставини робітники мають підірване здоров'я. Східняки мають більші привілеї як місцеві робітники. Їх скорше забезпечують взуттям та убранням та скорше дістають зарплату. Одначе, платня, щоби з неї вижити є замала, і багато східняків пускається на грабунки в дооколичних селах. Наприклад, в січні [1948 р.] в с. Монастирок ограбили господаря Гурського М. В с. Зазулях в господаря Мицка Семена забрано корову, м'ясо з якої знайшлося закопане коло шахти, а винувиків викрито з-поміж робітників східняків.

6.IV.[1948 р.] на шахтах відбулися збори, на яких закликали робітників підписати соцзмагання з шахтарями Донбасу, який підписано. Виплата на шахтах затягнена за три місяці.

В райцентрі Золочеві є електривня на вул. Глинянській, в якій працює 32 робітників, 5 москалів, 3 поляки, прочі – українці, директор – москаль. Зарплата від 400 до 600 крб. місячно, директор – 900 крб.

Золочівська «Беконно-консервна» фабрика (м'ясокомбінат), в якій працює 80 робітників, з того 64 українці, 4 жида, 2-ох поляків та 10 москалів. Директором є Тарасенко Федір, – партійний, українець, східняк. Тут щоденно ріжуть від 70 до 100 штук худоби, яку приводять з Заготскотів – цілої області, з м'яса не виробляють нічого, а відсилають до Львова. Також тут ріжуть кури, качки та гуси. Місячно випродуковують 40-45 тонн м'яса. Робітники працюють тут по 8, а часом по 10 годин. Норма на одного різника і помічника є зарізати 14 штук худоби. Загально виконують норми 110%. Є 14 стахановців, які виконують норму на 180%. Місячно робітники заробляють від 160 до 450 крб. Зарплата є все затягнена, дають тільки аванси. Охорона фабрики 7 чоловік, озброєна крісами.

Золочівська гарбарня (Шкірзавод), має два корпуси, в першому виробляють тверду шкіру, а в другому м'яку. Д[и]ректором на Шкірзаводі є Сойка Федір – парт[ійний], москаль. Усіх тут працює 51 робітників, з того 6 москалів, 2 поляки, 1 жид, прочі – українці. Призначеної норми ніколи не виконують. Зарплата в варстаті від 150-250 крб., канцелярія від 350-650 крб. місячно. В заводі часто бракує сировини (хемікалів). Зарплата робітників затягнена за 5 місяців. Охорона заводу – 5 чоловік, озброєних крісами.

Золочівська Артіль Легпрому є це два варстати кравський і шевський, який належить до Львівського Легпрому. Д[и]ректором є Буковський Ярослав – парт[ійний], українець з Золочева. В кравецькому варстаті працює 42 робітники, з того 5 москалів, 7 поляків, а прочі – українці. Заробіток від проценту виконання норми. Артіль бере за вшиття штанів 14 крб., суконка 6 крб., сорочка жіноча 2 крб., мужиська 8 крб., підштанці 4 крб., дитяче убрання 8 крб. Загально заробляють від 200 до 300 крб. місячно, а ученики по 150 крб. По 6-ох місяцях такий ученик стає майстром.

В шевському варстаті працює 25 робітників, з того 1 поляк, прочі – українці. Місячна норма на одного шевця є зробити 18 пар мештів. За одну пару платять 18 крб. всю продукцію забирає Львівський Облегпром.

Міська друкарня, в якій є д[и]ректором є Ягоров Іван – парт[ійний], москаль. Тут працює 22 робітники, з яких є 5 москалів, 2 жидівки і 15 українців, жидівки працюють зецерами. Виконує різні друки для МВД, МГБ та всіх установ міста, тут також друкується районна газета «Серп і Молот». Зарплата від 210 до 700 крб. місячно. Всіх робітників часто переслідують, контролюють чи не друкується чогось іншого, а при відході додому часто перевіряють чи чогось не виносять.

Золочівський промкомбінат ім. Дзержинського, це кравецький артіль. Д[и]ректором є Гутерман – парт[ійний], жид. Робітників тут працює 12, з того 1 жид, прочі – українці. Норми встановленої нема. Шиють для всіх, хто принесе. Скільки више кравець це йому записують, а при виплаті 25% побирає держава. Виплата відбувається щомісяця.

В с. Бенів є 2 млини, водяні (один з них на мотор). При обслузі цих млинів є зайняті по 3-ох людей, місцевих. В с. Струт[и]н, Зарваниця, Плугів, Хильчи[ц]і, Белзець є водяні млини, в яких працює по двох робітників. В Золочеві є один моторовий млин, в якому працює 5-ох людей, 3-ох місцевих, 2-ох східняків. Тут мелеться державне

збіжжя. В с. Ремезівці і Угорці р[айо]ну Поморяни є млини водяні, в яких також працює по двох робітників. Платня у млинах для робітників є по 280 крб. місячно, працюють 12 годин за добу. Всі ці млини мелять переважно селянам за мірку 15 кг від 100 кг. в с. Струт[и]н є сп[и]ртзавод. Д[и]ректором є тут Дмитрак – місцевий. Робітників тут працює 30, всі місцеві українці. Магазинієр є москаль, а бухгалтер жид. В квітні [1948 р.] завод не працює, бо брак сировини. Продукцію всю побирає держава. Охорона 5-ть чоловік, озброєні крісами. У с. Віцинь р[айо]ну Поморяни є сп[и]ртзавод. Д[и]ректором є Хміль Андрій з Поморян, а бухгалтером є Фін Петро – місцевий. Зайнятих тут є 18 чоловік місцевих, які заробляють місячно від 200 до 300 крб. Всю пр[о]дукцію побирає держава, охорона 4 стрибки. В с. Бенів є МТС, який обслуговує всі колгоспи в районі. Має 10 тракторів, 4 автомашини. Д[и]ректором є москаль. Охорона – один вартівник з крісом.

У р[айо]ні Красне на станції є Депо, тут є зайнятих 102 робітники. Начальником є Кізим – парт[ійний], москаль. Зарплата на місяць виносить 350 крб.

Електростанція, тут є зайнятих 12 осіб, начальником є Макаров – парт[ійний], москаль. На водотязі працює 9 робітників, з них 6 східняків і 3 місцеві. На тартаку працює 7 робітників, усі місцеві. Також є млин, в якому працює 10 робітників, усі місцеві.

В с. Сторонибаби є сп[и]ртзавод. Д[и]ректором є Тарутін Борис Семенович – парт[ійний], москаль. Його платня місячна 1500 крб. в місяць. Робітників тут працює 85, з того 8 москалів, 13 українців східняків, 2 поляки, прочі – місцеві. Платня 200 крб. в місяць. В тому селі є млин на 6 пар вальців, працює в ньому 17 робітників, в тому один східняк укр[аїнець], а решта місцеві. Зарплата – д[и]ректор 500 крб., а робітники по 150 крб. В с. Ферл[и]ївка є МТС, яка має 7 тракторів і 3 автомашини, в ній працює 35 робітників. Серед робітників є 8 москалів, партійних, і 3 українці східняки комсомольці, решта робітників є з доволічних сіл. Д[и]ректором є Карпейкін Л. Д. – парт[ійний], москаль. Його платня 950 крб., а робітника 200 крб. в місяць. МТС обробляє в районі всі колгоспи та підсобні господарства, крім того має для себе приділено 20 га поля, яке обробляє.

В с. Куткірєстанція, на якій працює 12 робітників, нач[альником] є Гурський Мирон – українець з с. Красне.

В с. Ляцьке є завод (млин і тартак), на ньому працює 20 робітників, д[и]ректором є Розумський Мирон – українець з с. Ляцького. Завод є власністю колгоспу, і в ньому працюють лише колгоспники, зарплату побирають з колгоспу.

У р[айо]ні Глиняни є тартаки в селах Задвір'[я], Куровичі та Підлісне. Директори є москалі, робітники місцеві. Працюють 8 годин, платня мала. Стахановців між робітниками нема. В с. Печенія є «Торфкомбінат», який зараз не чинний. В Глинянах є пекарня, в якій випікають хліб лише для партійців. Крім того є Електростанція та МТС. В МТС працює 32 робітники. Д[и]ректором є Куропаткін – парт[і]йний, жид з сходу, робітники переважно місцеві. У варстатах брак начиння (пильників, молотків і т. п.) до ремонту машин, так що робітники ходять позичати до селян. Тут ремонтують: сівалки, жатки, трактори і інш[ий] сільськогосподарський реманент. Ремонт є дуже поганий. Факт: з весною виїхали з МТС в поле орати трактори. Один трактор добре не відремонтований не міг зрушити з місця. Селяни мали змогу бачити це і почали сміятися з цього. Тоді один тракторист східняк сказав до селян: «Не дуйте на них, бо не виїду з місця», та сам почав сміятися. Тут є один стахановець. З робітниками переводять мітинги, [на] яких заохочують робітників до посиленої праці, вихваляючи їм стахановців з різних шахтів та фабрик Росії, дальше говорять про могутність ССРСР та міжнародне становище.

Робітництво не задоволене з тої причини, що платня є замала щоби з неї вижити, дальше обтягання ще з платні на всякі культ[т]-табори, позики і інше, брак товарів першої потреби в крамницях, доводить робітників до того, що вони мусять шукати шляхів, щоби вижити. Є випадки грабежі, крадежі, спекуляції і інше.

В самому р[айо]ні Золочів Райпотребсоюз, який охоплює сільські крамниці, 6 крамниць міських, дві чайні і чотири буфети. В міських крамницях товарів є дуже мало, крім дитячих забавок і парфумерії. Рідко появляється ман[у]фактура, яка є дуже тендітна. Два рази в місяць є цукор, за яким творяться великі череди і протягом одного дня випродують всеї. 26.IV.[1948 р.] відкрився передтравневий ярмарок, який тривав 5 днів. Райгазета оголошувала, що на нім буде багато товарів, але це показалося брехнею, бо товарів було дуже мало.

В р[айо]ні Красне є Райспоживспілка, в якій працює 52 робітники. Начальником є Лешов Михайло – парт[і]йний, москаль. Товари привозять з Львова з Облспоживспілки. Товарів на базі є дуже мало.

В р[айо]ні Глиняни є Райпотребсоюз, де д[и]ректором є Левковський Іван – парт[і]йний, поляк з сходу. Тут працює 9 осіб. Є тут одна приватна крамниця, в якій хто що хоче може д[і]стати. По всіх селах районів є кооперативи або їх філії ССТ. Після грошевої

реформи низькі ціни на сільськогосподарські продукти, населення остало ожебрачене, а ціни на товари дуже мало змінилися, так що товару оборот зменшився в крамницях [з] 6 до 7 раз. На селах в крамницях товарів дуже мало, найчастіше привозять дитячі забавки і інші маловартісні товари, за це в дуже малій кількості раз-два в місяць як сірники, сіль, нафту і ін. В березні і квітні [1948 р.] дали по 10-15 кг цукру, 15-20 кг, і по яких 20-30 м манафактури на кооперативу. Товар цей був призначений для учителів і колгоспників. Брак товарів першої потреби, доводить населення до того, що воно змушене купувати їх по ринках по спекуляційній ціні, хоч нібито спекуляція заборонена. Часто як дають до кооперативи сіль, то кажуть міняти за яйця, за які рахують дуже низьку державну ціну.

В районі Золочеві є поштовий уряд, як[ий] має свої філії в с. Плугів і Зазулі. До кожної сільради є телефонна лінія. Також до сіл з Поморянського р[айо]ну є телефонні лінії до р[айо]ну Поморяни.

В р[айо]ні Красне є також поштовий уряд, в якому працює 25 робітників. Нач[альником] є Ковалевський В. М. – парт[ійний]. Крім того тут є філії в с. Гологори, Вільшаниця і Куткір, де працює по три службовці – місцеві. До всіх сіл р[айо]ну є телефонні лінії.

В р[айо]ні Глиняни є поштовий уряд, де працює 18 осіб. Нач[альником] є Нечаєв Трохим – парт[ійний], москаль. Телефонні лінії є в більшості сіл.

По всіх селах при телефонних апаратах сидять постійно дижурні. В кожному селі є почтар, який ходить на поштовий уряд по листи і газети. За закордон пакунків не вільно слати, а листи – за спеціальною цензурою. Цензуру листів переводить МГБ, щоденно приходять один емгебіст і перевіряє пошту. Факти: в с. Перегноїв арештували дівчину, за це, що написала листа до знайомої на Сибір, якій її показували. В с. Скварява арештували учня 9-го класу, якому показали лист, який він написав до свого товариша, який є в ЧА.

З адміністративних заряджень, за останній місяць були такі: здача поставок молока і м'яса державі; про виїзд молоді таких річників 1929-[19]30 р[оків] народження в Донбас на роботи; афішовано заклик добровільно їхати му[жч]инам до Польщі до поліції; в р[айо]ні Красне про вивіз лісу з с. Грабова і Ангелівки на тартаки чи залізницю. Норма вивозу для двох робітників є 10 кубометрів, норма вивозу на пару коней 6 кубометрів. Через далеку віддаль та поганий стан доріг, треба працювати кілька днів. Рівно ж накладають норми на вивіз каменя. В останньому

місяці списують землю одноосібників та скількість посівів (підготовка до контенг[е]нтів).

В міс[т]і Золочеві є 5 середніх шкіл. Завідуючий райвідділу Наросвіти є Омельченко – парт[ійний], українець східняк. Інспектор міськвідділу Наросвіти є Берешко Ніна – парт[ійна], українка східнячка. Завідуючий міськвідділу Наросвіти є Савченко – парт[ійний], українець, східняк.

Школа № 1. є це українська хлоп'яча школа, яка через більше число учеників поділяється на класи а) і б). Всіх учеників є 405, учителів є 19, з того 4 москалі, одна жидівка, 11 українці східняки, прочі – місцеві. Директор школи є Грабовецький Андрій – безпарт[ійний], укр[аїнець] з с. Кутів, р[айо]н Олесько.

Школа № 2. є це українська жіноча середня школа, поділяється на класи а) і б). Всіх учеників є 458. Учителів 21, з того 5 москалів, одна полька, 12 українців східняків, прочі – місцеві. Д[и]ректором є Словачевська Катерина – парт[ійна], українка, східнячка.

Школа № 3. Це вечірня від 5-ої до 10-ої класу. Учеників є 315, учителів 10 осіб.

Школа № 4. Це початкова школа від 1-ої до 5-ої класи.

Школа № 5 це московська школа від 1-ої до 9-ої класи, до неї ходять діти тільки більших урядників р[айо]ну – переважно діти москалів. Викладава мова всіх предметів є російська.

В с. Скварява є повна середня школа. Д[и]ректором є Новаківський Ізидор – безпарт[ійний], укр[аїнець] з Тернопільської області. Всіх учителів є 15 осіб, учеників є 321, в школі є два учні комсомольці і один піонер. В с. Тростянець є середня школа, яка наразі має 9-ть клас. Д[и]ректор[о]м є Петровський – безпарт[ійний], укр[аїнець] з Львівської області, освіта недокінчений теолог. Всіх учителів є 10 чоловік, учеників – 290. В селах Жуличі, Бонишин, Шпиколоси є 7 класові школи по 7 учителів.

В с. Сновичі, р[айо]ну Поморяни є середня школа. Директор – Оливін Юліян – парт[ійний], укр[аїнець], східняк. Всіх учителів є 10 чоловік, учеників 193. В школі є організація комсомолу, яка має 10 членів і 8 піонерів. В прочих селах Золочівського р[айо]ну є 4 і 6 класові школи, які мають від 2 до 5 учителів.

В місті Золочеві при середніх школах є організації комсомолу і піонерів, які числять від 10 до 30 членів, переважно це діти східняків.

В р[айо]ні Красне є 3 середні школи, 10 неповно середніх, і 10 народніх шкіл. Учителі переважно українці з СУЗ, місцеві учителі є в пропорції від 1 до 6.

В р[айо]ні Глинянах є одна середня школа, де д[и]ректором є парт[ійний], москаль. Учителі в більшості москалі, кілька учителів є українці східняки і кілька місцевих. З учителів є мало хто, щоб покінчив вищу освіту, переважно покінчили всі середню освіту. Майже усі учителі східняки є комсомольцями. При цій школі є організації комсомолу і піонерів, до яких належать переважно діти східняків.

В с. Задвір'ї є середня школа, д[и]ректором є – парт[ійний], москаль. Учителі є 2 московки, кілька українців з СУЗ і місцевих. При цій школі є організація комсомолу. Неповно середні школи є в селах Куровичі та Підгайчики, склад учителів є мішаний. В усіх прочих селах є лише початкові школи від 4-6 клас. Склад учителів є тут також мішаний. У всіх школах викладавкою мовою є мова українська.

В усіх школах вивчають: українську мову, російську мову, українську та московську літературу, німецьку мову, математику, хемію, фізику, географію, з історії: історію ВКП(б), історію СРСР, старинну історію та конституцію, астрономію, креслення та воєнзаняття, яке переводить воєнрук, звичайний москаль комсомолец. При середніх школах у районних центрах є організації комсомолу та піонерів, до яких належать переважно діти східняків. Комсомольці мають спеціальні привілеї, їм дають кращу оцінку з предметів, дуже часто навіть незаслужені. При кінці березня і квітня [1948 р.] в школах по селах був сильний натиск на дітей за вступ до комсомолу. І хоч до сіл приїздили з районів, з Наросвіти і з райкомсомолу спеціальні агітатори, завдяки мужній поставі дівчата ні в одному селі не вдалося оснувати піонерів. В школах дуже часто дівчата веде боротьбу проти брехливої большевицької пропаганди і науки. Прим[іром] в с. Гологорах учителька читала з райгазети що в с. Майдан створено добровільно колгосп, діти закричали, що це брехня, що їх бито і силувано. Також є випадки протесту дітей, при викладах про теорію походження людини.

Культурне життя в самому Золочеві представляється так: є один кінотеатр для цивільних, а один для військових в казармах. Для загалу міститься при ул[иці] Леніна (Головній). Є два міських клуби, де щовечора відбуваються танці, в яких переважно беруть участь східняки. Дві бібліотеки, в яких більшість книжок є московські. При Козаківській шахті є клуб, в якому щонеділі відбуваються танці, що два тижні насвітлюють фільми. В с. Пługів р[айо]н Золочів і в с. Сновичі р[айо]н Поморяни є більш діяльні клуби, в яких також відбуваються щонеділі танці. Перед тут ведуть ком-

сомольці. В чотирьох клубах в селах р[айо]н[у] Золочів є радіо-апарати.

В р[айо]ні Красне є діяльний клуб, також в с. Ляцьке. Тут також щонеділі висвітлюють фільми та роблять щонеділі заба-ви. В селах, де є колгоспи або комсомольці, є більш діяльні клуби. По всіх селах є створені клуби, але вони є не діяльні, до них приходять[ь] по кілька газет (безплатно) мають невеличкі бібліотеки, яких ніхто не читає бо це переважно пропагандивна большевицька література, яку дають даром. В кожному клубі є призначені завклуба, який має платню 280 крб. в місяць. Большевики тиснуть, щоби закладати аматорські гуртки, або хоріві, але молодь в більшості клуби оминає. З весною почали з районів їздити кінопересувки, які насвітлюють: колгоспне життя, вітчизняну війну, всі вони – це брехлива большевицька пропаганда. В квітні [1948 р.] при насвітлюванні фільму в с. Почапи р[айо]н Золочів знищено такий кіноапарат. Також в с. Печенія р[айо]н Глиняни знищено такий самий кіноапарат. Зараз в цих районах вже не висвітлюють по селах кінофільмів. Є випадки демолювання клубів, так в с. Сторонибаби р[айо]н Красне 21.І.[19]48 р. здемольовано клуб, побито гіпсові статуї Леніна і Сталіна та подерто портрети, та знищено бібліотеку. Населення клуби бойкотує та ставиться до них ворожо. Активістами в клубах є переважно учителі східняки, комсомольці.

У місті Золочів є райздороввідділ, завідуючим якого є Даниленко Василь – парт[ійний], українець, східняк. Тут є одна лічниця, д[и]ректором якої є Бова Володимир – парт[ійний], москаль. Хірурги є такі: Менес Абрагам – жид; Корсунь – парт[ійний], українець, східняк; Квітка Володимир – парт[ійний], українець, східняк. Лікарі по внутрішніх хворобах є такі: Анін Олексій – москаль; Штанькова – москаль; Краснова; Попов – москаль; Сочлі – жидівка; Ранещенко В. – українець.

В лічниці є ще чотири лікарі, медсестер є 20. Всіх хворих є тут переважно 150 до 170 осіб, з того на венеричні недуги – 20-25 осіб, це переважно східняки. При шпиталі є аптека, де часто бракує ліків, а самі кращі ліки лікарі продають на паскову ціну. Хворі взагалі не забезпечен[і] ні харчами, ні постіллю, всюди брудно. Зимом люди носили на плечах дрова, щоби обігріти салю, в якій лежав хворий хтось з родини, бо шпиталь дуже слабо опалювався. Відвідини хворих відбувається два рази на тиждень в неділю і в середу.

В с. Струт[и]н є медпункт, де є занятих два фельдшери, один москаль, один українець. В с. Плугів є медпункт, тут є одна лікар-

ка і три фельдшери. При Козаківській шахті є медпункт, в якому є заняті два фельдшери. В аптеках, які є при тих медпунктах, нема інших ліків, крім різних порошків до болю голови, жолудка, на простуду, а йодина і бандажі є тільки в ап[те]ці при шахті. В селах Фільварки, Вороняки, Почапи, Белзець є по два фельдшери східняки, які дуже мало визнаються на хворобах.

В р[айо]ні Красне є лікарня, де може поміститися 30 хворих. В с. Куткір є також лікарня, де може поміститися така сама кількість хворих. До місяця березня [1948 р.] тут лежали хворі на тиф. Тиф був від грудня [1947 р.] по березень [1948 р.] в таких селах: Красне, Ферлиївка, Вільшанка Мала, Скнилів, Бортків, хворих в кожному селі було від 40 до 80 осіб. Зараз тиф пригас. В Краснім є аптека, ліків мало, деякі можна дістати тільки на рецепту.

В районі Глиняни є також лікарня, де крім завідуючого є лікарка з СУЗ. В шпиталі брудно, брак медикаментів, в ліжках повно блощиць, так що легкохворі ідуть спати в місто до знайомих. Від грудня [1947 р.] до квітня [1948 р.] в селах Полюхів Великий, Розворяни, Заставне панував тиф. Хворих забирали до лічниці. Зараз тиф пригас. По селах санітарний стан представляється краще як у районних містечках. Сільське населення саме дбає про чистоту домів і господарок, тоді як в місті зауважується бруд по улицах та купи сміття. Прим[іром], райгазета р[айо]ну Золочів «Серп і Молот» оголосила постанову міському, в якому між іншим сказано, що забороняється в підвалах будинків тримати худобу, наказується скоро вивозити сміття, не зрубувати декоративних дерев та не рубати дров по тр[оту]т[у]арах, а також не вивішувати білля до сушення по балконах на головній вулиці. На цвинтарі у Золочеві позрізували майже всі дерев'яні хрести на опал. Це свідчить про культуру «старшого брата».

У р[айо]ні Золочеві приходять багато газет – центральних і обласних. Щоденно тут приходять 5.845 газет і журналів. Центральної «Радянської України» приходять 1.460 чисел; «Вільної України» 1.650 чисел; 98 журналів в російській мові і 206 журналів в українській мові. Крім того виходить тут районна газета «Серп і Молот» тиражем 1.611 чисел.

На район Красне з центральних газет приходять: «Правда», «Ізвестія», «Радянська Україна», «Вільна Україна» та «Львівська Правда». Також тут виходить районна газета «Радянський Шлях» тиражем 1500 прим[ірників], виходить три рази тижнево.

У р[айо]ні Глиняни приходять 1.606 газет і 470 журналів, з того на саме місто припадає 600 штук газет і 181 журнал, а решта

припадає на села. Тут виходить також районна газета «Радянське Село» в числі 1.500 при[мірники], три рази тижнево.

На р[айо]н Золочів приходять газет і журналів 5.845 примірників.

На р[айо]н Глиняни — — — — 2.076 — —.

На р[айо]н Красне — — — — 2.076 (приблизне число).

Районних газет з трьох рай[онів] виходить 4.500.

Приблизно що другий день приходять преси 14.497 примірників.

Осінню і в перших місяцях зими робили большевики мітинги в справі організування колгоспів, на яких вихвалювали колгоспне життя. Під час березневої акції вивозу на Донбас робили мітинги по селах, в яких заохочували до виїзду на Донбас до роботи, при чому тут заторкували міжнародне становище та могутність СССР. При кінці березня [1948 р.] знов робили мітинги в справі посівної кампанії. Всі їх мітинги, як звичайно, чи то по селах, чи то в робітничих осередках, надихані брехливою пропагандою, по якій слідує насилля і терор. На мітингах майже все заторкують про наш рух, місцевих «бандитів» та залюбки читають з газет уривки на ці теми. В останньому місяці часто на мітингах говорять, що війни не буде. В населенню вщеплюють пропагандою думку про свою могутність і слабкість західних держав і Америки. Це слідно і в школах на цьому стараються виховувати молодь. Пропаганду ведуть ще фільмами, але по знищенню кінопересувок ця пропаганда устала. Населення на ці мітинги не йде, хіба що силою гонять бійці МВД. Дуже часто з районів приїздять партійці, оголошують мітинг, і з цим від'їздять, бо ніхто не прийшов.

* * *

Большевики, які неспроможні знищити, ні послабити наш визвольно-революційний рух, стараються маси заламати при помочі вивозу, терору, грабежей і провокації. Завданням їх є розірвати зв'язок підпілля з масами, бо маси, неочолювані революційно-визвольним рухом, не зможуть довго опиратися большевицькому поневоленню України.

За останні місяці большевики не практикують більших облав, за виїмком с. Станислав р[айо]н Глиняни, де при кінці грудня [1947 р.] робило облаву 150-ть большевиків, Сторонибаби р[айо]н Красне, де робило [облаву] 80-ть большевиків і с. Угорці хут[ір] Скажениця р[айо]н Поморяни, де також робило облаву 80-ть большевиків, практикують засідки, які роблять всюди: по

дорогах, стежках, цвинтарях, господарках, полях, лісі, дебрах та коло мостів. Дальше останньо практикують ще, що приходять ніцію конспіративно до села і заходять на якусь пусту господарку або до господаря так, що він навіть не знає, а як знає, то не випускають через цілий день нікого з родини, і обсервують рухи села. Пр[иклад]: 3.IV.[19]48 р. в с. Підлипці, хутір Казимирівка, участ[ковий] МГБ Досягайло кватерував, в одного сексота через 5-ть днів, днями конспірував свою квартиру, а нічу робив застави по селі.

Боївки з участковими (?-15 осіб) постійно в терені, з собою водять постійно пса. В сильніших селах, де не кватерують гарнізони, постійно оперують такі боївки. В самім р[айо]ні Глиняни на протязі звітньо[го] часу було около 1400 засідок, подібно може дещо в меншій кількості були засідки і в других районах.

Щоби підорвати довір'я мас до підпілля вживають большевики провокації: 28.I.[19]48 р. в с. Женів р[айо]н Глиняни, група большевиків одягнена в різні форми, під маскою повстанців, розносили вечером по селі карточки, на яких бул[а] написана сума грошей, яку має здати даний господар до 5.II.[19]48 р., говорили чистою українською мовою. Одначе селяни зрозуміли підступ.

Протягом січня [1948 р.] в підлісних селах р[айо]ну Глиняни, ходили большевики поперебирані в цивільні форми по селі, вечером пукали до хатів ніби повстанці, але також хитрощі їм не вдалися. Де кватерують гарнізони і в близьких селах до районів, перебираються на цивільних, хова[ють] зброю під плащі і вечером ходять так по селі. Так було в с. Зазулі р[айо]н Золочів 18.I.[19]48 р. ходило по селі перебраних по два большевики.

8.XII.[19]47 р. в с. Ферліївка, р[айо]н Красне, до будинку кооперативи прийшла провокативна група, заставши там чотирьох робітників, які приготувляли приміщення під сільмаг, дали кожному по 25-ть буків і сказали: «Світ горить, люди бідують, а ви тут заводите радянські порядки». З провокаторів люди пізнали одного з Трудовача того р[айо]ну.

19.I.[19]48 р. в с. Зарічу, р[айо]ну Золочів, на громадянина Городиловського Миколу напали вночі тр[ь]ох емведистів в цілях ограбити його та, побуджені криком, сусіди ловлять старшого сержанта, а два бійці втікає. Від зловленого відобрали документи, побили та подзвонили на МВД, що зловили бандита. З р[айо]ну ніхто зараз не прийшов (хоч це всего один км дороги), аж днем о год. 10, його забрали до р[айо]ну.

6.IV.[19]48 р. в с. Вороняки, р[айо]ну Золочів, вночі прийшло 15 озброєних большевиків, напали на господаря Бурака Семена,

побили його сильно, також жінку, та ранили в руку доньку, ограбили все білля та убрання.

Большевики по мітингах та в пресі стараються опоганювати та знеславлювати наш рух. Маса, хоч стероризовані, грабунками, насиллям та вивозом, палають ненавістю до ворога, яку при кожній нагоді перетворю[ють] в чин. Всякі адміністративні зарядження виконуються тільки під примусом, загрозою суду та вивозу.

9.IV.[19]48 р. в с. Княжу одна жінка набила другого секретаря Золочівського райпарткому Старовину, за це, що гнав її на роботу до колгоспу.

17.IV.[19]4[8] р. в с. Угорці р[айо]ну Поморяни молоді хлопці (легальники) на власну руку застрілили через вікно лейтенанта МГБ р[айо]ну Поморяни Морозова, хоч одного хлопця зловили і як мордували своїх спільників не видав, зістав засуджений на 25-ть років каторги.

Дальше постава мас до виїзду на роботи у Донбас, вся молодь втікає, так що большевики змушені робити облави (людоловлі), на яких дуже мало кого зловили, дальше тверда постава населення проти колгоспів – свідчать, що народ, не зважаючи на репресії та терор з боку ворога, твердо вірить в майбутню перемогу українського національно-визвольного революційного руху.

Постава мас до нас і нашого руху є якнайбільше прихильна. Маса вірять свято в нашу перемогу, тому помагають нам чим можуть, розвідкою, у викритті донощиків і сексотів, дальше всім, чого нам потрібно до життя та ведення роботи. Наші бойові акції сприймає радо, вони підтримують його на душі, та їх він передає собі з уст до уст. Особливо маса проявляють страшну ненависть до провокаторів, ініціаторів організації колгоспів та комсомольців.

Маса на підставі нашої пропаганди, акцій, большевицької преси, різних вісток вірять, що з хвилиною вибуху війни, прийде упадок большевизму і ми зможемо здобути УССД. Перестає вірити, що війна буде цього року, але вірить що в найбли[жч]их літах вона буде.

По насильній ліквідації унії майже все залишене духовенство підписало перехід на православ'є, а частина взагалі зреклася духовного стану. В церквах жодних змін, ні русифікації поки-що не видно, частина прав[ославного] духовенства проповідей не виголошує. Священики, які не підписали заяв про перехід на православ'є, головно Василяни дуже часто конспіративно відправляють Богослужіння, на які населення дуже радо йде. Більшість населення до православ'я ставиться з ненавістю і його бойкотує.

Населення, обробане большевиками, не доїдає, більшість вже хліба не має, також брак товщу, бо молоко мусить здавати державі. Внаслідок зuboжіння населення о[с]інню і з початком зими в 8-ох селах р[айо]ну Красне і Глиняни був тиф, зараз він пригас. По селах в наслідок нужди є хворі на туберкул[ь]озу та рака. По аптеках ліків дуже мало, можна дістати тільки за продукти (м'ясо, масло, сало, яйця, муку).

Переселенці злилися з місцевим населенням, так що вже не відрізняються. В колгоспи ні в «стрибки» не йде. Нашу літературу і нас самих радо приймають.

Східняки українці працюють багато на Козаківській шахті, у районах займають ни[жч]і посади, та є багато учителів по селах. Безпартійні ставляться до нашого руху більш прихильно, як партійці, радо читають нашу літературу. Є випадки, що партійці по ознайомленні з нашою програмою і по прочитанні нашої літератури, ставляться також прихильно до нас. З кінцем березня і в квітні [1948 р.] у р[айо]ні Глиняни вже появилися голодуючі східняки за хлібом. Всі українці с[х]ідняки живуть досить убого задля малої платні.

У райцентри всім партійним вислано: «До всіх членів і кандидатів ВКПб», і учителям «Слово до учителів».

З райцентру Глиняни їхало автом двох енкаведистів, участковий МВД Соболюв та нач[альник] тюрми і почали з собою розмову: Соболюв сказав до нач[альника] тюрми: «Що ти будеш робити в час зміни? Ти ж партійний?». Цей відповів: «Зроблю так, як роблять бандерівці, якщо будеш зі мною, то вб'ю тебе і себе». Соболюв на це не дав жодної відповіді, і запанувала мовчанка. (Це ствердив шофер з одного села).

При обіді голова р[айо]ну Глиняни – Філіпенко сказав до шофера: «Не знати, чи мене бандерівці вб'ють, як буде зміна?». Шофер його спитав чи він партійний, він сказав, що ні. Тоді шофер сказав: «Коли так, [т]о думаю, що не вб'ють». Тоді Філіпенко сказав: «Нікому нічого злого я не зробив, сповняю лише свій обов'язок, а поза тим мене нічого не обходить».

В селах, де вже большевики почали були творити колгоспи, завдяки нашій пропаганді вдалося не допустити до їх існування. Прим[іром], в с. Майдан р[айо]н Красне, та в с. Скварява р[айо]н Золочів і інших. З особливим захопленням населення приймає фотокарточки-листівки «Весняна сівба в колгоспах».

З наших акцій були 9.XII.[19]47 р. в с. Угорці зліквідовано сексота Захарків Клима.

12.XII.[19]4[7] р. в с. Тростянець зліквідовано голову колгоспу.

25.III.[1948 р.] в с. Тростянець було знищено двох стрибків.
22.IV.[1948 р.] в с. Почапах знищено кінопересувку.
4.II.[1948 р.] в с. Печенія р[айо]н Глиняни знищено кіноапарат, при тім став вбитий д[и]ректор кіна та школи.
6.III.[1948 р.] в с. Станисмир р[айо]н Глиняни спалено клуб.
4.IV.[1948 р.] в с. Куровичі р[айо]н Глиняни було роз[з]броєно охорону тартаку.
10.I.[1948 р.] в с. Полюхів В[еликий] р[айо]н Глиняни знищено кіноапарат.
В грудні [1947 р.] зліквідовано в с. Острів р[айо]н Красне комсомольця і стрибка.
В с. Вільшаниця р[айо]н Красне зліквідовано Іванів Софію.
В с. Майдан зліквідовано нач[альника] стрибків Садловського.
Крім того розмальовано в цілому терені протиколгоспні кличі.

* * *

В жорстокій боротьбі відходять від нас у вічність повні революційного вогню ті, що ще вчора боролися разом з нами за краще майбутнє нації. Відходять з піснею перемоги і прокляттям ворогу, з твердою вірою в майбутню перемогу ідеї, за яку віддали життя. Кожним відібраним життям ворог кидає на себе ганебне тяжке прокляття народу, який рівночасно видає з себе нових бійців революції, що заступають місце впадших героїв.

2.XII.[19]47 р. в с. Белзець згинула подруга Зірка-Уляна²¹⁰, машиністка в над[районному] тех[нічному] звені.

11.XII.[1947 р.] в с. Бонишин гине друг Роман²¹¹, найшов на большевицьку заставу.

3.II.[19]48 р. в с. Скварява гинуть в бою з большевиками двох повстанців Когут²¹² і Боярин²¹³.

15.II.[1948 р.] в с. Бонишин гинуть дві подруги під час облави – Кілярська Ірена і Захарчук Ірена, обі були машиністками в надр[айонному] тех[нічному] звені.

15.IV.[1948 р.] в с. Белзець згинув друг Віктор²¹⁴.

²¹⁰ «Зірка»-«Уляна» – Марія Смолин, друкарка технічного звена Золочівського надрайонного проводу ОУН.

²¹¹ «Роман» – Роман Гаврис, бійовик Золочівського надрайонного проводу ОУН.

²¹² «Когут» – особа не встановлена.

²¹³ «Боярин» – особа не встановлена.

²¹⁴ «Віктор» – Віктор Чемерис, помічник станичного с. Белзець.

10.I.[1948 р.] в с. Борткові р[айо]н Красне згинули в криївці знайдені большевиками друзі Бігун²¹⁵ і Сумний²¹⁶.

29.III.[1948 р.] між Майданом і Двірниками згинула одна підпільниця з р[айо]ну Красне. Разом на протязі останніх 4-ох місяців впало 10 підпільників²¹⁷.

Крім того, дня 1.XII.[1947 р.] в с. Печенія, р[айо]н Глиняни під час облави на село згинуло в бою двох повстанців які хотіли пробитися з села²¹⁸.

Вічна слава Героям, що впали в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу!

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 51

ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ЗА ПЕРІОД ВІД 25 КВІТНЯ ДО 25 ТРАВНЯ 1948 РОКУ

26 травня 1948 р.

Звіт

За травень від 25.IV. по 25.V.1948 р.

Персональний склад в поодиноких адміністративних установах у р[айо]ні Золочів [є та]кий: (доповнення того, що не було подане в попередньому звіті).

²¹⁵ «Бігун» – Степан Горгота, стрілець кущової боївки.

²¹⁶ «Сумний» – Семен Горгота, стрілець кущової боївки.

²¹⁷ Факт загибелі в той день підпільниці у щоденних оперативних зведеннях МГБ відсутній.

²¹⁸ За неперевіреними даними у той день загинули керівник зв'язку Львівського крайового проводу ОУН Павло Мирон – «Ярема» та керівник боївки охорони цього ж проводу Дмитро Буцик – «Вилюсь».

Горком партії:

Адрев –	I-ий секр[етар] парт[іі],	парт[ійний]	москаль	освіта вища,	східняк
Руденко –	II-ий – "– – "–	"–	українець	"–	"–
Федкивич –	III-ий – "– – "–	"–	москаль	"– серед[ня]	"–
Ващенко М. –	жін[очі] орг[анізаціі]	"–	українець	"– – "–	"–
Борежко П. –	пропаган[дист]	"–	"–	"– парт[ійний] інст[итут]	"–
Шилько Л.	інструкт[ор]	"–	"–	"– серед[ня]	"–

Прокуратура:

Черненко –	прокурор	"–	москаль	"– вища	"–
Боднарєв	пом[ічник] прок[урора]	"–	"–	"– серед[ня]	"–
Лівітін	слідчий	"–	"–	"– вища	"–

Наркомзаг:

Марченко –	завідуючий	"–	москаль	- « – серед[ня]	"–
------------	------------	----	---------	-----------------	----

Райрада

[Пл]євако –	голова	"–	"–	"– – "–	"–
-------------	--------	----	----	---------	----

Рай-ВНО:

[...]єльченко –	завідуючий	"–	українець	"– вища	"–
[...]менюк О. –	завед.	ЛКСМ	"–	"– – "–	"–

Міськ-ВНО:

[...]маченко –	завід[уючий]	парт[ійний]	"–	"– – "–	"–
[...]истякова Е. –	інсп[ектор]	безпарт[ійна]	"–	"– – "–	"–

Нарсуд:

[...]єпова –	судія	парт[ійна]	москаль[ка]	"– – "–	"–
--------------	-------	------------	-------------	---------	----

ЛКСМ:

[...]овальова –	секретар	комс[омолка]	"–	"– серед[ня]	"–
-----------------	----------	--------------	----	--------------	----

Басараб М. –	пом[ічник] секр[етаря]	–”–	українець	–”– –”–	з Зарваниці
--------------	------------------------	-----	-----------	---------	-------------

Райсоюз:

Домошевський –	прес.	парт[ійний]	москаль	–”– вища	схід[няк]
Целко –	зав[ідувачий] загот[овок]	безпарт[ійний]	–”–	–”– серед[ня]	–”–
Ясінський М. –	дир[ектор] пром.	парт[ійний]	жид	–”– –”–	–”–
Бартошек Д. –	дир[ектор] чай[ної]	безпарт[ійний]	україн[ець]	–”– –”–	місцевий

Почта:

Кресленко –	начальник	парт[ійний]	москаль	–”– –”–	схід[няк]
Красенко –	заст[упник] нач[альника]	–”–	–”–	–”– –”–	–”–

Тут ще зайнятих 11 осіб, з того ще 3 східняки, прочі – місцеві.

Фінвідділ:

Некрасов –	завід[уючий]	парт[ійний]	москаль	освіта серед[ня]	схід[няк]
------------	--------------	-------------	---------	------------------	-----------

Ощадкаса:

Ходаковський –	начальник	–”–	–”–	–”– –”–	–”–
Мімбак –	гол[овний] бухг[алтер]	–”–	українець	–”– –”–	–”–
Присяжний	інсп[ектор]	комс[омолець]	–”–	–”– –”–	–”–
Ярослав –					
Вовк Володимир –	касієр	безпарт[ійний]	–”–	–”– –”–	[...]

Райторг:

Мокровський –	завід[уючий]	парт[ійний]	москаль	–”– [...]	[...]
---------------	--------------	-------------	---------	-----------	-------

Міська рада:

Служалий Василь –	голова	–”–	українець	–”– [...]	[...]
Базюта Михайло –	заст[упник]	парт[ійний]	україн[ець]	освіта вища	Золочів[ський] р[айон]
Ткаченко Наталія –	секр[етар]	–”–	–”–	–”– серед[ня]	Винницька обл[асть]

Крім того тут ще працює 17 осіб, з того 7 схід[няків], прочі – місцеві.

Комсомольські організації в р[айо]н[і] Золочів (окрім самого Золочева) є в 5-ох селах і числять – 44 члени; в р[айо]ні Поморяни є в 4-ох селах з 26 членами.

Разом тут є в 9-тьох селах комсомольські орг[анізації] і числять 70-ть членів.

Стан охорони в цьому районі є такий:

При ул[иці] Легйонів (Сталіна) квартирує військо МВД, в числі до 500 бійців, озброєні в саму легку зброю, мають 30 автомашин.

При ул[иці] Брідській стоїть гарнізон військового МВД, в числі 45-ть бійців, участі в облавах не беруть, обов'язують їх тільки справи військові.

При ул[иці] Сталіна міститься міліція в числі 12-ть осіб.

При ул[иці] Леніна (Головній) міститься охорона банку – 8 осіб.

В Золочівській тюрмі квартирує військо МВД – 60-ть осіб, зброя легка, мають 5-ть скорострілів «Діхтярова», це охорона тюрми.

Війська ЧА і склади амуніції та бензини є ті самі, що подано в попередньому звіті.

За Золочівською ста[н]цією в с. Вороняках квартирує гарнізон в числі 60-ть бійців. Зброя легка, квартирують разом та є обкопані доokoла будинку. В місяці травні [1948 р.] арештували з цього гарнізону: капітана, лейт[е]нанта, та м[о]л[одшого] лент[е]нанта – за це, що ті, понапивавшись говорили: «Що вони не будуть виконувати заряджень МГБ, не будуть ходити на акції проти бандерівців, бо це наші брати і хіба за це будемо їх стріляти, що вони бажають добра для народу і т. п.». МГБ їх з місця арештувало і говорять, що віддали їх до карного баталіону. Бійці цього гарнізону розходяться групами в терен на засідки та перевірки, наперед ідуть на МГБ в Золочів по інструкції.

В с[елах] Тростянець, Лука, Підлипці заквартирував робочий баталіон в числі около 600-т осіб. Роблять залізну дорогу з Козаків у Тростянець. Всі озброєні в кріси, автомати і кулемети, ідучи на роботу, частину зброї беруть зі собою, а частину лишать по квартирах. Квартирують по господарях і у фільварку в с. Луці.

В с. Скварява квартирує гарнізон в числі 30-ть осіб.

В с. Княжу квартирує гарнізон в числі 40-к осіб.

Загально в цьому р[айо]ні є військ МВД (охорона тюрми і гарнізони) 759-ть осіб. Це є самі війська МВД, не вчислено тут охорони лягру у Віціні, яка складається з охоронників, створе-

них з засуджених – 40 осіб та охорони шахти, яка складається з робітників.

11.V.[1948 р.] в с. Луці роз[з]броєно 10-ть стрибків, остало ще три комсомольці, які ходять з участковим.

12.V.[1948 р.] в с. Струт[и]н большевики самі роз[з]броїли стрибків, остало тільки 5-ть як охорона сп[и]ртзаводу.

Загально в цьому р[айо]ні є ще стрибки в 8-ох селах і числять 84 особи. Крім цього є ще в с. Риків, число яких невідоме.

У р[айо]ні Красне в адміністрації зайшли зміни: у воєнкоматі зняли з начальника підполковника Гладкого, а на його місце є якийсь капітан. В дороговому відділі зняли нач[альника] Дикого і призначили його на голову колгоспу у Стадні. Свіжого на його попереднє місце немає. У райспоживспілці зняли голову Лещова, а на його місце є призначений Піх з Красного.

Комсомольські організації є в 17-ох селах, з 120-ть членами.

Стан охорони тут такий: У районі Красне на МВД є [...] большевиків, які повнять охорону будинку та їздять на облави [...] ста[н]ції є 12 залізнодорожників-міліціонерів [...].

В Куткірськїм лісі кватерує 30-ть большевиків [...] залізнодорожного моста, також патрулюють ліс.

В с. Ферліївка кватерує [гарнізон] в числі 35-ть большевиків, які ходять на облави і засідки по доколичних селах.

В с. Вільшаниця кватерує гарнізон в числі 12 большевиків, які лише роблять засідки по селі.

В Гологорах кватерує гарнізон в числі 80-ть большевиків, які роблять по селах ревізії та засідки і перевірки та патрулюють доколичні ліси. Ставлення гарнізонників до населення є вороже і де лише можуть, там стараються наробити шкоди.

Загально в тому р[айо]ні є військ МВД (в тому гарнізонів) 185 осіб, без охорони тюрми в Ляцькїм, яку охороняє 40 большевиків.

14.V.[1948 р.] в с. Майдан роз[з]броєно 12 стрибків і 12.V.[1948 р.] в с. Русилові – 2-ох.

Крім того є ще в 14-ьох селах стрибки і числять 155 (сто п'ядесять п'ять) осіб.

У р[айо]ні Глиняни в адміністрації не зайшли жодні зміни.

Стан охорони тут такий: В Глинянах кватерує військо МВД, міліція около 60-70 осіб. В с. Куровичі кватерує 16-ть чоловік; в с. Підгайчики кватерує 32 чол., нач[альником] цього гарнізону є Шираков; в Станимирськїм лісі кватерує 2-ві групи по 8-10 большевиків, нач[альником] одної групи є лейт[енант] МГБ Шоміт, а нач[альником] другої є сержант жид; в с. Косичі квартирує 30-ть

чоловік робочого гарнізону (вони вивозять плити та розбирають бараки на л[е]товиську біля с. Куровичі); в с. Ганачеві квартирує 10-ть бійців охорони підсобного господарства (якого частину вже вивозять); при схрещуванні гостинців Львів-Тернопіль-Перемишляни зав'язують підсобне господарство, де є охороною 8-м бійців; в с. Задвір'я квартирує 10-ть чол. гарнізону, крім цього є по кілька большевиків як охорона колгоспів, сп[и]ртзаводів, тартаків та при розшуках за бурим вугіллям в с. Богданівка.

Загально в тому районі є військ МВД, гарнізони, охорона л[е]товиська та підсобних господарств – 190-ть бійців.

Колгоспів в терені є:

Р[айо]н Золочів:				
у 8-ох селах	об'єднаних	622	господарства,	мають 1820 га зем[лі] (2 не под[ано])
Р[айо]н Красне:				
у 13-тьох с[елах]	–"–	652	–"–	не подано
Р[айо]н Глиняни:				
у 3-ох селах	–"–	80	–"–	–"–

Разом колгоспів – 24 з 1354 господарствами.

Крім тих в р[айо]н[і] Глиняни в с. Полоничі є новий колгосп, який ще вповні не зорганізований, він числить около 18-ть заяв, охороною цього колгоспу є 12-ть місцевих стрибків та кілька большевиків; в с. Перегноїв є новий колгосп, також ще вповні не зорганізований, останніми днями давали силою колгоспникам зброю, але всі не взяли лиш тр[ь]ох; в с. Кривичі є також новозорганізований колгосп, одначе ще правління немає, охороною його є кілька большевиків. Ці колгоспи стараються большевики всіма силами вповні зорганізувати. До роботи гонять селян з цілого села силою. Селяни втікають, не хочуть йти до роботи. В с[елах] Женів, Туркотин та Підгайчики большевики провадять сильний утиск за організацію колгоспів. Щодня в цих селах большевики гонять селян, які внесли заяви, на колгоспний лан, одначе селяни утікають. Дальше большевики ще хотіли зорганізувати колгосп в с. Р[озворяни], однак не зорганізували. До цього села приїздив сам начальник МГБ Дріга та завідуючий району – Філіпенко та ще кілька військових. Вони ходили по заможніших селянах, одначе ніхто не записався.

В с[елах] Тростянець, Княже р[айо]н Золочів колгоспники не [виходять] до праці, домагаються, щоби озимину ще збирали

самі. [...] на колгоспні поля гонять в'язнів з Ляцького, бо колгоспники [...] працювати.

На протязі травня [1948 р.] у колгоспах прополюють колоскові та садять бульбу.

Підсобні господарства:

1. В с. Жуличі	р[айо]н Золочів	Зол[очівсь-кої] тюрми	– 120 га,	обробляє	16 в'яз[нів]	охор[она] 12 чл.
2. В с. Луці	–"–	Трос[тя-нецької] шахти	– 800 га	–"–	20 роб[іт-ників]	
3. В с. Віцинь	р[айо]н Поморяни	лягер	– 300 га	–"–	250 зас[уд-жених]	–"– 40 ох.
4. В с. Куткір	р[айо]н Красне	заліз[но]-дорож[ня станція]	–	–"–	40 роб[іт-ників]	
5. В с. Ново-сілки	–"–	«Сткло-строя»	99 га	–"–	27 –"–	

Зараз іде прополювання колоскових та садження бульби.

В артілях змін немає, стахановців, окрім райцентру Золочів, немає.

Цього місяця всім робітникам стягнули місячну ставку на позику. Робітникам місячної платні в час не платять.

З конти[н]гентів стягають лише молоко і м'ясо. Тому, що зближається закінчення першого півроку, большевики стараються до 1-го червня [1948 р.] стягнути всі залежності. Практикують це в цей спосіб, що в селі засуджують одного-двох господарів на грошеву кару за нездачу молока чи м'яса. Так, напр[иклад], 21.V.[1948 р.] в с. Станислав р[айо]н Глиняни засудили селян: Зьомка Стаха за нездачу молока на грошеву кару 2800 крб.; Петришин Михайла – на суму 1500 крб.: [...]ша Кароля – на суму 3000 крб.; Новгородського Франка – на суму 1700 крб.; Патер Теклю – на суму 1800 крб. Таких випадків є багато більше.

З податків місцеві фінагенти стягають: поголовне, бездітне, холостяцьке і асикурацію.

З початком травня [1948 р.] оголосило радіо, а відтак преса, про випуск державної позики: «Третій випуск державної позики, на відбудову народного господарства». Позика була з гори упрянована, призначено відповідну суму на область, область призначала на райони, а райони – на поодинокі села. На села, мов та саранча, наїхало з районів партійців, фінагентів з охоро-

ною. Даліше до збирання позики були заангажовані гарнізони, участ[кові] з боївками та стрибки. Звичайно робили мітинг, а що селяни не йшли, то розходилися по селі і по чотири (один партієць та 3 бійці охорони) йшли хата від хати, селяни замикають двері і тікають з дому, тоді всюди починають ходити ніч[ч]ю. Зловивши селянина, кажуть йому підписати певну квоту (звичайно від 100-700 крб.), коли він викручується, або не має з чого, то його питають де твій син, хто до тебе заходить, перевіряють квіти здачі конти[н]генту, молока, м'яса, податків навіть за попередні роки і т. п. В цей спосіб, застрашивши господаря, змушують його підписати позику. Вся ця «добровільна», «патріотична» – це грабіж українського села при допомозі шантажу, насилля та терору. Але все ж таки багато селян розуміючи, що позика йде на розбудову ворожого Україні ССРСР, не дало ні копійки, хоч було побите чи замкнене в пивниці.

Напр[иклад], в с. П[олюхів] В[еликий] голова р[айо]ну Філіпенко побив селянина Жу[.]в[ич] Дмитра, за те, що він не хотів підписати позики; в цьому ж селі Філіпенко побив кілька жінок за це саме, а після загнав їх до пивниці, де під вартою міліціонера, держав цілу ніч. Ранком змушував їх знову підписатися, однак вони не підписалися і коло полудня їх випустив.

В с. Солова уповноважений по збірці позики Книш, москаль, парт[ійний], в спілці ще з кількома більшовиками забрали селянок: Анастасію Жовнір, Мо[...] Анну та ще кількох до сільради, де їх змушувано підписатися на позику, при тім застрашував їх арештом та ріжними актами за нездачу молока, м'яса і т. п. помимо цього ці жінки не підписалися. Тоді Книш наносив води до цієї кімнати, де були жінки, і казав сідати [у] воду, коли жінки не хотіли, тоді він розлючений разом з більшовиками, [покид]али жінок на долівку і даліше змушували їх підписатися. [...] підписувалися, тоді він загнав їх до пивниці, де просиділи [...] після випустив, та казав їм помити підлогу в кімнаті [...] не хотіли цього робити, але він сказав, що не пустить їх додому, жінки перелякалися – помили підлогу, опісля випустив назвавши їх бандитами.

21.V.[1948 р.] в с. Белзець р[айо]н Золочів, більшовики, котрі ходять за позикою, побили вікна у господаря Варлаама Гринька, шукали за грішми, знайшовши за пазухою в господині 30-ть крб. і ті забрали.

9.V.[1948 р.] в с. Жуличі майор Доньков змушував одну бідну вдову – Британ Ольгу, підписати позику, вона казала, що не має з чого, то він її вдарив пістолем в лице, так що аж устами пішла кров.

Робітники і службовці мусіли підписати місячну ставку на позику, яку їм зараз при виплаті стягають.

Область на р[айо]н Красне наложила 640 тисяч крб. (окрім робітництва [і] службовців), а район на села – один міл[ь]йон 100 тисяч. На села позику накладали напр[иклад]: на с. Куткір – 38 тисяч, Балучин – 52 тисячі, Сторонибаби – 34 тисячі; Ферліївка – 65600; Вільшаниця – 98 тисяч. До дня 23.V.[1948 р.] [в] тому районі зібрали: в с[елах] Утішків – 9 тисяч, Сторонибаби – 8500; Куткір – 8500; Митулин – 4500; Вільшаниця – 15 тисяч.

В р[а- йо]ні	Золочів на с.	Скварява	нало- жили	120 тисяч і	зібрали	30000
	–"–	Белзець	–"–	100 –"–	–"–	20000
	–"–	Почапи	–"–	41 –"–	–"–	10000
	–"–	Жуличі	–"–	40 –"–	–"–	8000
	–"–	Городилів	–"–	30 –"–	–"–	15000
	–"–	Бонишин	–"–	21 –"–	–"–	10000

Пересічно (тому що не подано точних даних з усіх сіл) в Золочівському р[айо]ні зібрано до 23.V.[1948 р.] з селян (без робітників і службовців) – 304000 (зазначаю, що це не є точна цифра). Мимо цього, що преса оголосила про завершення позики, по селах далі збирають.

Долучую опис очевидця про те, як переводжено збірку позики в с. Солова.

В м. Золочів при ул[иці] Тернопільській пониже тюрми будують невелику електростанцію; головний інженер Андреев – парт[ійний], москаль. Будівничий майстер – Кучевський Андрій – укр[аїнець], з Золочева. Всіх робітників є зайнятих 35.

Даліше продовжується будова залізної дороги з Козаківської шахти на Тростянець. Тут працює робочий батальйон, який заквартирував в с[елах] Лука, Підлипці і Тростянець. Всіх є около 600 чоловік, озброєні, працюють по 8 годин денно. Харчуються при кухнях, які мають зі собою. Всі є східняки.

Розпочалася будова гостинця з Тростянецької шахти до гостинця в с. Підлипці, при роботі зайнято 60 робітників.

Біля Тростянецької шахти будують доми для мешкання робітників. Ці доми є будовані з готового матеріалу з кафель (розбирають німецькі бараки) на місцях тільки складають в роді мурування, накриття, більшовицька дахівка. Вже є збудованих 8 таких домиків, в одній має міститися 12 осіб. В середині між тими домиками вже почали мурувати фундамент під клуб, який має бути двоповерховий. Головним інженером тих будов є Ліліцікі – українець.

На Козаківську і Тростянецьку шахту прибуло 22 практиканти з Львівського будівельного технікуму, всі східняки українці. Дістали спецодяги і працюють під землею як звичайні робітники. Мають практикувати через три місяці. Всім робітникам обтягнули місячну ставку зарплати на позику, з чого робітництво незадоволене. Заробітня платня зтягнена на три місяці.

В с. Бенів, р[айо]н Золочів, є МТС. Начальником є Шарагін Петро – парт[ійний], москаль. Місячна платня – 650 крб. Бухгалтером є Подровзін П. – безпарт[ійний], москаль, платня – 450 крб.; механік Яршов П. – парт[ійний], москаль, зарплата – 500 крб.; касієрка – українка, комсомолка, східнячка платня – 250 крб. Тут є 4 бригадири, яких місячна платня – по 360 крб. [...] збіжжя. 22 трактористи, платня місячна – 120 крб. і 10 кг. збіжжя, між трактористами є 5 комсомольців, всі з с. Ляцьке. МТС має 11 тракторів, 4 сівалки, 3 моторові молотілки, 3 тягарові автомашини, 2 коні, 6 коров і двоє телят. На складі має 40 тонн нафти, 60 тонн бензини, 70 тонн смарів (оливи). Охорона складається з двох осіб, озброєних крісами. Платня зтягнена за 6 місяців. Тут є 36 курсантів з с. Ляцьке, які роблять різні роботи, зв'язані з МТС.

На протязі травня [1948 р.] до сільських крамниць товарів першої потреби майже не привозили. Один раз привезли по кілька кусків мила до миття, троха соли і папіросів. Тому товари першої потреби населення купує на ринку по пасковій ціні.

Почта курсує правильно. Пакунки вивезеним на Сибір можна слати вагою до 8 кг, в спеціальних пачках, обшитих полотном, в пакунку не вільно слати цибулі, часнику, горілки, сушених овочів. Оплата пакунка – дуже велика, пакунок, вагою 8 кг оплачується 35 крб.

Адміністративні зарядження на місяць травень [1948 р.] були: збірка позики державі, яку потрібно закінчити до кінця травня; вивіз каменя на гостинці; направа сільських доріг і містків та підготовка до збирання сіна.

Шкіл у р[айо]ні Золочів є:

Середніх	6 шкіл з	85 учитель. і	1982 учнями
Неповно-середніх	3 –"–	19 –"–	520 –"–
Народніх (від 4-6 клас)	20 –"–	75 –"–	1974 –"–

Р[айо]н Поморяни.

Народніх	9 шкіл, учит[елів] 19, учеників 897
Разом	30 шкіл, 198 учит[елів], 5373 учен[иків].

Р[айо]н Красне

Середніх	3
Неповно-середніх	10 (?)
Народніх	10

Р[айо]н Глиняни

Середніх	2
Неповно-середніх	2
Народніх	19 (?)

Склад учителів цей сам, що подано попередньо. При всіх середніх школах є організації комсомолу та піонерів. В м. Золочів є одна середня школа з викладовою мовою російською. В прочих всіх школах і народніх школах викладовою мовою є українська, [...].

В другій половині травня [1948 р.] почалися в школах іспити. [3] початком травня по школах в селах натискали на вписування дітей до піонерів, одначе нема випадку, щоби хтось вписався.

Більшого вияву культурного життя немає, хоч дають даром пресу і свої більшовицькі книжечки, одначе їх ніхто не читає. По деяких клубах є радіоприймачі, та їх переважно слухають учителі та комсомольці, при яких дуже часто танцюють.

Дня 2.V.[1948 р.] в с. Ферлеївка, р[айо]н Красне, учителі східняки давали виставу «Дай серцю волю заведе в неволю», на якій було около 80 осіб, переважно молодь.

3.V.[1948 р.] в с. Скнилові, р[айо]н Красне, в клубі була вистава «Ой, не ходи, Грицю», на якій було присутн[ь]о около 60 осіб.

2.V.[1948 р.] в с. Ляцьке (Червоне), р[айо]н Золочів, в клубі була вистава «Назар Стодоля». По райцентрах у клубах є часті музики з танцями.

В с[елах] Козаки і Плугів, р[айо]н Золочів; с[елах] Куровичі, Заставне і Полоничі, р[айо]н Глиняни в клубах є часті музики з танцями.

В р[айо]ні Глиняни по селах почала їздити кінопересувка, яка висвітлювала тільки днем, тому що старші не хочуть іти, то заставляють дітей дивитися на фільми. Котре з дітей втече, то страшать, що не допустять до іспитів.

Клуби є більш діяльні, де є комсомол. Загально населення до клубів ставиться ворожо.

В санітарній ділянці, жодних змін немає, в лічницях – бруд, ліків брак, хіба можна дістати тільки по пасковій ціні.

Районних газет «Серп і Молот», «Радянський шлях» і «Радянське слово» виходить що другий день	4500 чисел,
приходить центральних, обласних часописів і журналів	9977 –"–
Разом	14477 чисел.

Мітинги робили по селах на 1 травня, на яких, крім учителів, сільської адміністрації (голови сільради, кооперативи, секретара і десятичники), з населення дуже рідко хто ходив. Дальше були

мітинги в справі позики. На мітингах говорили про міжнародне становище, могутність ССРСР, про щасливе життя в будуччині та оплюгавлювали наш рух. Кожний більшовик, навіть при особистій зустрічі з населенням, вихваляє колгоспне життя. На мітингах в справі позики відразу загрозили, що хто не дасть позики, то тут йому місця немає. Так було в с[елах] Вільшаниця, Трудовач і Гологори, р[айо]н Красне.

На протязі травня [1948 р.] більшовики розбрелися невеличкими боївками в числі 3-8 осіб по терені і почали практикувати засідки, підслухи та перевірки. Такі боївки носять зі собою в наплечниках харчі, не мають сталого місця кватирування, кватирують в першій ліпшій стодолі, так що ніхто не знає, або в лісі. Одні боївки практикують підслухи попід господарки, другі патрулюють ліс та переводять підслухи по лісі, їм довозять харчі. Засідки практикують всюди: по лісі, на полях (середина поля), при дорогах, перехрестях доріг, попід господарки, попід ліс і в лісі, цвинтарях і по всіх селах терену. Підслухи практикують в цей спосіб: ходять по 2-ох до 3-ох по селі. Кожна така двійка має собаку (суку), з собакою тихо підкрадаються під підозрілі їм господарства, коли на дано[му] господарстві є собака, яка сильно бреше, тоді пускають свою собаку, ці, разом знюхавшись, перестають гавкати. В цей час більшовики підкрадаються дуже обережно попід всі будинки до даного господарства, в будинки, які є відчинені, більшовики заходять до середини і підслухують, так перевіривши господарку, переходять на другу.

В с. Розворяни, р[айо]н Глиняни, така боївка вкрала 6 собак.

Більшовики стараються заломити маси при помочі шантажу, насилля і терору.

Збирання самої позики, яка була на протязі цього місяця, це звичайна грабіж українського села, вже так досить зубожілого за більшовицької влади. Нашому селянинові видирали останню копійку (при помочі застрашувань та побоїв, факти які є подані на своєму місці) на це що[б] пасти свої пуза та ще сильніше закріпити своє панування на Україні.

Більшовики, які не в силі знищити нашого руху, стараються заломити довір'я мас до підпілля, до цього вони мстяться на цивільному населенню та вживають провокації.

З дня 3.V.[1948 р.] на хуторі Дві Рогачки, р[айо]н Глиняни, о год. [...] ранком, група більшовиків в числі 8 чоловік зловили [хлопця ... ича], родичів якого вивезли, він почав втікати [...].

23.IV.[1948 р.] в с. Майдан, р[айо]н Красне, більшовики [...] господаря] Рибку Миколу, в якого робили ревізію і безпідставно

його били, він хотів іти пожалітися до нач[альника] гарнізону і стійковий його з автомата застрілив.

2.V.[1948 р.] в с. Косичі, р[айо]н Глиняни, більшовик вистрілом з ракетника вбив чотиролітню дитину – Федорів Віру.

25.IV.[1948 р.] в с. З[о]зулі, х[утір] Луг, двох більшовиків вбило господаря Малиновського з с. Козаки в якого забрали його коні.

28.IV.[1948 р.] в с. Тростянець, х[утір] Деревлянки, тр[ь]ох бійців з боївки Увінова ограбили тр[ь]ох господарів (одноосібників) Кукурудзу О., Кашубу Анну і Левишин Михайла з решток збіжжя, зрабоване віддали до колгоспу.

20.V.[1948 р.] на х[утір] Дубаси, р[айо]н Красне, прийшла провокативна група в числі 5 більшовиків і 9 стрибків, вдавали українських повстанців та домагалися харчів, але люди їх пізнали.

12.V.[1948 р.] в с. З[о]зулі, р[айо]н Золочів, появилася провокативна група в числі 8 осіб, яка зловивши в лісі одного господаря, вдавала українських повстанців і післала його до села за харчами та тут люди перестерігли його, що це провокатори.

Всякі зарядження більшовицької влади населення виконує тільки під примусом.

В с. П[олюхів] В[еликий] МВД арештувало Костик Марію за це, що коли її уповноважений по саджаню цукрового буряка казав садити буряки та дав насіння, вона сказала, що не буде садити, а коли цей насильно лишив її насіння ця жінка насіння порозсипала по подвір'ю, тоді цей зголосив голові р[айо]ну Філіпенкові, Філіпенко прислав двох МВД-истів, які арештували цю жінку та припровадили до сільради, де її Філіпенко запитав чому вона не садить буряків, жінка сказала, що не буде садити, бо не має на полі кому працювати, тоді Філіпенко почав сварити на неї, однак вона не погодилася. Після цього її випустили. В цьому ж селі Філіпенко побив 3 жінки за це, що не хотіли садити буряків.

В с. Тростянець і Княже, р[айо]н Золочів, колгоспники не ходять на поля до праці, так що посилають на колгоспні поля в'язнів з тюрми Ляцького.

Постава мас до ворога свідчить, що українському народові не страшні терор, насилля, провокації ні ніякі жертви. Він завзято і витривало веде боротьбу з окупантом і вірить в свою перемогу та своє світле майбутнє.

Маси українського народу дивляться на організацію як на свій провід, вони вірять, що організація зможе оборонити їх перед колгоспами та ворожим терором. Маси, а головно молодь, дивляться на особисті (звичайні) діла повстанців і ставлять їх за

взір. Меси хоч сьогодні як стероризовані цими засідками, перевірками, вбивствами та грабежами, – радо допомагає повстанцям чим тільки може: харчами, розвідкою і т. п. Тішаться нашими успіхами, а уболюють над втратами. Сексотів помагає викривати та горить ненавистю до них, боїться провокації. Бойові акції, як палення колгоспів, вбивства МВД-истів (вбивство Глузда в с. Скварява, р[айо]н Красне) сприймає з захопленням та оповідає про них легенди. З захопленням приймає фотокартки «Весняна сівба в колгоспах» і є випадки, що люди самі їх вивішують (факт р[айо]н Красне).

На підставі світової і нашої ситуації, пропагандивних акцій, нашої літератури, большевицької преси (большевики говорять, що війни скоро не буде, большевицька преса і радіо дуже стримано пише про світові події і в них нічого замінного з якогось руху в світовій ситуації немає) населення перестало вірити, що цього року [...]. Воно вірить, що війна буде (но не знати коли) [...] на своє спасіння. Вірять також що в будучій війні комуна впаде і ми здобудемо УССД.

Усі священники в терені попереходили на православ'є, або зреклися духовного сану. Населення до православ'я ставиться ворожо. З огляду на це, що майже всюди в терені залишилися старі місцеві священники, які жодних змін не заводять, то частина населення йде до церкви. Церква через заломання духов[е]нства, починає тратити серед [населення] своє давнє значення. В с. Сасові, р[айо]н Олесько, править старенький священник, який, кажуть не підписав переходу на православ'є, населення дооколичних сіл Золочівського р[айо]ну дуже радо йде на його відправи. Також появляються в терені о[тці] Василіяни, які тайно по хатах відправляють Богослужіння та уділяють св. Тайн. Населення дуже радо йде на ці відправи та їх дуже конспірує перед большевиками.

До с. Майдан, р[айо]н Красне, приїхав православний батюшка, населення його збойкотувало, не дало йому жодного забезпечення і він вибрався. Під час акції збірки позики казали большевики священникам оголосити в церквах, щоби населення давало позику державі. Нігде цього не було, тільки в с. Заставне, р[айо]н Глиняни, священник в церкві оголосив про позику.

Через цілий травень [1948 р.] сходилося попід фігури [населення] по селах і вечером співало молебні на честь Пречистої Діви Марії. Вечером вийти на поле, – і у вечірній млі з кількох сіл несеться пісня обездоленого люду на честь Тої, яку колись прославляли в княжих теремах, із піснею в її честь на устах ішли в бій

чубаті лицарі. Ця пісня несеться в безмежні простори і стелиться у стіп Тої, яка через 900-т літ була покровительською народу і стелить у Її стіп свої жалі, знущання, наруги, болі та жертви за народ.

Населення через пограбування більшовиками недоїдає (брак хліба і товщу), через це і хвороби мають доступ до села, є випадки туберкульозу, в с. Р[озворяни], р[айо]н Глиняни, є кількох хворих на червінку.

Переселенці до нашого руху ставляться прихильно, в колгоспи не йдуть, ні в стрибки. Літературу нашу і нас радо приймають.

Українці з СУЗ безпартійні учителі, ни[жч]і урядники та робітники, з яких здерли цілу місячну ставку зарплати не задоволені з більшовицької влади, матеріальний стан – досить убогий. Вони більше в собі замкнені, недовірливі. По прочитанні нашої літератури та стріч, цікавляться нашим рухом, також між собою одні другим не довіряють.

2.V.[1948 р.] в с. Ясенівці, р[айо]н Золочів, спалено колгосп, в якому згоріло 20-ть коров і сільськогосподарський реманент.

11.V.[1948 р.] в с. Лука, р[айо]н Золочів, роз[з]броєно 10-ть стрибків, здобуто 9-ть крісів і 1 автомат.

29.IV.[1948 р.] в с. Скварява, р[айо]н Красне, виконано замах і вбито капітана і слідчого МГБ Красн[я]нського р[айо]ну – Григорія Глузда.

23.V.[1948 р.] в терені були поправлені могили та хрести на місцях, де впали і на могилах, де поховані повстанці, відновлено хрести та прибрано вінцями та прапорцями з національними барвами.

10.V.[1948 р.] в с. Острів, р[айо]н Красне, роз[з]броєно 4 стрибки, а одного Шильвінського²¹⁹, тому що чинив опір – застрілено.

14.V.[1948 р.] в с. Майдан, р[айо]н Красне, роз[з]броєно стрибків, здобуто 11 крісів і один автомат. Крім того здемольовано канцелярію сільради і знищено телефонний апарат.

5.V.[1948 р.] в с. Ферлеївка, р[айо]н Красне, спалено колгосп.

16.V.[1948 р.] в с. Русилів спалено колгосп, роз[з]броєно 2 стрибки і здемольовано канцелярію сільради.

23.V.[1948 р.] в с. Русилів, р[айо]н Красне, зліквідовано 2-ох злодіїв, які скривалися перед більшовиками і при тому крали та тероризували населення.

²¹⁹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ у той день повстанцями був знищений стрибок Богдан Слівінський.

В травні [1948 р.] в с. Заставне, р[айо]н Глиняни, зліквідова-
но одного сексота.

З національних меншин є ще дещо поляків в м. Золочеві та
по селах [ду]же мале число. Це переважно мішанці. В с. Куровичі
р[айо]н Глиняни є [іх] ще 70 родин. Явної агентурної роботи не
провадять. Багато є ще [м]оскалів, головно по райцентрах та у
промислі. Більшість з них є на [к]ерівних постах та переважно
стахановці. Ставлення їх до нас є скрай[ньо] в[оро]же.

[...]ок відлетіли від нас у вічність ті, які ще вчора побіч з нами
[вели] боротьбу за кращу долю нації. Їхня кров кличе і зве до пом-
сти, [до] бою з червоною ордою.

25.IV.[1948 р.] в с. Єлиховичі, р[айо]н Золочів, згинув під час
наскоку на хату – [б]ойовик друг Визволитель, ранений в обидві
ноги, дострілюється з власного пістоля. Разом тут гине донька
господині Галамай Ольга.

29.IV.[1948 р.] в с. Скварява, р[айо]н Красне, під час замаху
на кап[ітана] МГБ – Глузда, гине один з атентатчиків – Чмир,
[о]кружений більшовиками в с. Княже, р[айо]н Золочів, стріля-
ється з власного пістоля.

14.V.[1948 р.] в с. Почапах, р[айо]н Золочів, гине працівник,
надрайонового СБ – друг Міко, окружений випадково в stodолі
гине, прошитий більшовицькими кулями, вбиваючи одного біль-
шовика – капітана.

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЯМ, ЯКІ ВПАЛИ В БОРотьБИ ЗА УКРАЇНСЬКУ
САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ!

С л а в а У к р а ї н і !

Г е р о я м С л а в а !

26.V.1948 р.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 52
ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ
ЗА ПЕРІОД ВІД 25 ЧЕРВНЯ ДО 25 ЛИПНЯ 1948 РОКУ

8 серпня 1948 р.

ВОЛЯ НАРОДАМ!

ВОЛЯ ЛЮДИНІ

Смерть тиранії!

З В І Т
(ЗА МІСЯЦЬ ЛИПЕНЬ ВІД 25.VI. ПО 25.VII.1948 р.)

З В І Т

За липень від 25.VI. до 25.VII.1948 р.

На протязі липня всю свою увагу адміністрація ск[е]рувала на жнива, а головно на започаткування зернопоставки. Посилено натиск на організування нових колгоспів та закріплення старих, створених осінню 1947 р. МВД посилило натиск на організування стрибків, головно молодих хлопців, які мали їхати на роботи у Донбас, дають до вибору: або їдь на роботи, або пишись у стрибки. У р[айо]ні Золочів сам заступник нач[альника] МВД Шая відвідав ряд сіл, де [ста]рався зор[г]анізувати стрибки, але в більшості це йому не вдалося. Так в с[елах] Городилів і Зарваниця р[айо]н Золочів цей Шая, кілька разів скликав хлопців до сільради в справі організування стрибків, [ал]е ніхто не пішов.

Також пропонують молодим хлопцям, які мають їхати на роботи у Донбас, вступати в комсомол, то не поїдуть на роботи. Так на хут. Казимирівка с. Підлипці, р[айо]н Золочів, місцевий хлопець Ханас Дмитро, який є комсомольцем і якого вже пустили з робіт, старався зорганізувати в селі комсомол. Він скликав 4-ох хлопців і заохочував їх, щоби писалися до комсомолу, то не поїдуть у Донбас, одначе хлопці не погодилися. Сам Ханас одержав попередження і ходить з двома большевиками, які заквартирували в цьому селі. Знова в с. Плугові, р[айо]н Золочів комсомольці, по одержанні листівок «Заблуканий брате», заперестали робити в клубі забави. В цьому ж селі є парторганізація, яка має 3 члени і два кандидати в партію ВКП(б), з них є двох партійцями репатріовані з Франції, а прочі місцеві. Найактивніший з них є Тавана В. – місцевий голова колгоспу.

Цього місяця збільшився гарнізон в с. Скварява р[айо]н Красне, прийшло ще 10-ть свіжих, так що разом є всіх двадцять большевиків.

В с. Гологори, р[айо]н Красне, кватерує гарнізон в числі до 100 большевиків. Начальником є капітан Махортів Іван. Крім него є ще два старших лейтенанти: Заборські і Вермеев Анатолій, старшина Нлишківич Віктор, два молодших лейтенанти: Козаченко і Кочегаров, магазинер є Покиданов. Ходять на засідки і застави невеликими групками, на дооколичні хутори і села довкруги Гологір. Цего місяця провадять їх дуже активно. Вбрані ходять в звичайні червоноармійські уніформи. Харчі одержують з Золочівської округи. Між ними є найбільше москалів, а прочі є ріжних національностей.

В рай[центрі] Краснім кватирує гарнізон числом 35 осіб, начальником є старший лейтенант, який виїхав на урльоп, а заступає м[о]лодший лейтенант по національності жид. Точно подати число бійців неможливо, тому що їх постійно міняють. Напр[иклад], тамтого місяця було їх 80, а зараз така сількість. Вони ходять на облави і засідки в Краснім і довкруги по селах. Вишкোলів не роблять. Кватерують в школі коло ріки. До населення відносяться ворожо. Напр[иклад], на облавах дуже багато через злість валять печі. Вони також охороняють МВД і МГБ.

Дня 23.VII.[1948 р.] вибрався гарнізон, який кватерував в Куткірському лісі і повнив охорону моста залізно-дорожного, в числі 15 чол.

Дня 21.VII.[1948 р.] до с. Утішкова, р[айо]н Красне, прийшло 150-ть бійців [в] чорних пагонах (робочий баталіон) для закопання кабля по залізниці з Бродів до Красного. Командує капітан і 3 офіцерів (назвиська невідомі). По національності переважно українці. В с. Ляцьке р[айо]н Золочів в л[я]гру сидить около 1500 в'язнів різних національностей, які засуджені за політичні промахи, за нездачу контигентів, втікачі з Росії, з шахт та прогульщики. Начальник лягру є Олейніков. Охорона 35 бійців, вольнонаємников з погран-військ. При охороні є самі старші, бо молодших забрали назад в армію. Начальник охорони живе в Золочеві, лише час-до-часу приїздить. Охорона [...]я по національності москалі. Озброєння 1 «Максим», 6 «Дехтярів», решта автомати і кріси. Стійки тримають по чотирох рогах лягру. [У] вільний час вартові ходять стріляти до стрільниці. У стрибках зайшли такі зміни: в с. Вороняки р[айо]н Золочів збільшилося 5-ть стрибків з молодих хлопців, які мали їхати на Донбас і тому вступили в стрибки. Знова в с. Борткові р[айо]н Красне від усіх старших відобрали, а дали також таким хлопцям, які мали їхати у Донбас, чи йти до ФЗН. Загально є їх 16-ть осіб, з того одного зліквідовано, а двох має здати зброю. В с. Вільшаниця р[айо]н Красне стан

стрибків зменшився з чотирох на 2-ох. Начальник стрибків виїхав на Схід, а стрибок Данькових перенісся до Красного.

Большевики старалися зорганізувати нові колгоспи в таких селах: Городилів, Почапи, і Монастирок р[айо]н Золочів; Вільшаниця, Новосілки і Гологори р[айо]н Красне та Туркотин і Задвір'я р[айо]н Глиняни. До цих сіл понаїздило з районів партійців, спеціально уповноважених по організації колгоспів, мали з собою охорону по кілька бійців МВД. Зпочатку скликали людей на мітинги, а коли люди не йшли, втікали з дому, то в селах, де ходило про віднову старих колгоспів 1940 р., почали ходити по членах, які мали підписані заяви ще в 1940 р. про вступ до колгоспу, та забирати сільськогосподарський інвентар на одну господарку, яку звичайно призначували на приміщення колгоспу, а людей виганяти до праці, та люди заявляють, що колгоспу не хочуть і до праці не підуть.

Приміром, в с. Почапи по селі ходив уповноважений по організації колгоспу Шахаліда, а з нею заступник нач[альника] МГБ Доньков з боївкою і списували хто кілька має корів, коней, свиней та сільськогосподарський інвентар, а коли це списали, то казали під тим кожному господареві підписатися, а вечером оголосили, що це є підписана заява до колгоспу. Селяни запротестували і заявили, що колгоспу і не хочуть. Слідуючого дня всі повтікали з дому, бійці з боївки Данькова стягали інвентар та зводили худобу в одно приміщення. Так було кожного дня, населення втікало з села, так що бійці ходили їсти до сусідних сіл Белзця і Хильчич. А діти, коли побачили самого Данькова, кликали і казали: «Мама казали дати вам молока». В селі появилися протиколгоспні листівки. А коли розпочалися жнива, люди до праці не йшли, большевики побачили, що нічого не вдіють, роздали інвентар і вибралися з села.

Подібно велася організовка колгоспу в с. Городилів, р[айо]н Золочів. Тут також приходила з району Шахаліда з участковим по стрибках з Вороняк Довгань з кількома біль[ш]овиками і скликали людей на мітинг, на яким Шахаліда запитала людей чи вони хочуть відновити колгосп з 1940 р., а коли люди мовчали, вона сказала значить, що хочуть колгоспу, бо не відмовляються. Зараз наставила на голову правління колгоспу голову сільради Симбая Дмитра, а колгоспу дали назву ім[ені] «Чапаєва».

В колгосп вписалося 3 нових члени: голова сільради, одна жінка і Михайлишин, прочі члени є старі з 1940 р. Почали стя[гати] силою інвентар до одного приміщення, на господаря назначено [... Миха]йлишин, який одержав кріс. Він став тепер

головним ініціатором [... колг]оспу, одержав попередження, яке нічого йому не допомгло. Дня 17.VII.[1948 р.] [колг]осп спалено, а Михайлишина з його коханкою застрілено. По тім [боль]шевики колгосп перестали організувати, інвентар роздали і виб[рали]ся з села. Люди дуже з цього задоволені.

[П]одібно було і в других вище поданих селах. Більшовики, бачучи [...]ду поставу мас, а тут прийшли жнива, залишили організацію кол[гос]пів.

[Н]овозорганізовані колгоспи (осінню 1947 р.) більшовики стараються [у]порядкувати та скріпити. Так в с[елах] Тростянець, хутір Деревлянки [села] Тростянець, Плугів, хутір Казимирівка села Підлипці і с. Зарваниця [...] боротьба за збір озимини. Більшовики домагаються, щоби її збирати [кол]ективно, селяни протестують і кажуть, що на жнива не підуть, а бу[дут]ь озимину збирати кожний зокрема. У відповідь на це більшовики VII.[1947 р.] прислали з району 20 службовців, на хутір Деревлянки села [Тр]остянець р[айо]н Золочів (які перед [тим] ходили по хатах позичати серпів) [...] відтак пішли на поле жати жито. Колгоспники з поля їх повиганяли, [...] що ті 15.VII.[1948 р.] відійшли до Золочева.

Подібні події мали місце в с[елах] Тростянець, Плугів, хутір Казими[рі]вка села Підлипці і Зарваниця, р[айо]н Золочів. В Плугові голова кол[го]спу сам повиганяв таких женців. В с. Зарваниця р[айо]н Золочів вже [че]рез два дні такі службовці жали, а голова райвиконкому Плевако [за]явив колгоспникам, що вони за кожний день будуть платити службов[ця]м по 10 кг збіжжя, а колгоспникам не дадуть нічого. Тоді на тре[т]ий день колгоспники пішли самі жати.

26.VI.[1948 р.] в с. Куткір, р[айо]н Красне, приїхав автом нач[альник] МВД Варака з 5 бійцями і виганяв людей (колгоспників і не колгоспників) на колгоспний лан мотичити буряки. Коли тільки більшовики (наставники) відійшли звичайно люди втікали з поля.

Подібно в селах: Полоничі, Перегноїв, Підгайчики, Кривичі, р[айо]н Глиняни, стараються закріпити колгоспи. З району приїздить постійно голова р[айо]ну Філіпенко, третій секретар партії, уповноважені з більшовиками, та виганяють силою людей до праці. Одноосібників крім того кличуть до канцелярії сільрад та змушують підписувати заяви вступу до колгоспу.

До с. Женів, р[айо]н Глиняни, з початком місяця большевики прислали 7 родин східняків, котрі ходять до роботи на колгоспний лан, про національність їх невідомо, більшість з них говорять

московською мовою. Вони про своє місце походження нічого не говорять. З цих східняків большевики наставили правління колгоспу, з яких голова і ще один мають зброю. В цьому ж селі большевики забирають від селян колгоспників сільськогосподарський інвентар та звозять все до колгоспу. З селян колгоспників лише трох пішло до праці. Зараз большевики забирають силою нажатє жито на полях селян колгоспників, ними особисто вижате, та звозять в одно місце та складають в стирту. Також до с. Перегноїв та Кривичі, р[айо]н Глиняни, большевики дали по 8 східняків на роботи у полі а селяни до праці не йдуть. Для колгоспу в с. Перегноїв, р[айо]н Глиняни, забрали селянам всі сіножати, навіть селян села Митулин, р[айо]н Красне, та не дали селянам одноосібникам жодного відшкодування.

Від половини місяця розпочалися жнива. Норма виробітку в р[айо]ні Красне в колгоспі на трудовень є така: скосити пів га збіжжя – зараховано півтора трудовдня, нав'язати 4 копи збіжжя – зараховано 1.20 трудовдня. В колгоспах працюють від ранку до ночі, навіть у неділі і свята. [З] початком жнив навіть в слотяні дні виганяли людей збирати збіжжя. Колгоспників страшать, що за розбазарювання колгоспного збіжжя будуть судити.

[К]олгоспникам села Замістя та Глинян під час жнив почали давати [...]ня по одному кг., 1 кг. масла та різної манафактури, все це [да]ють в колгоспній канцелярії, або прямо доставляють на поле, д[е] працюють. Це почали робити на початку цього місяця після збору кол[госп]ників, які переводив голова р[айо]ну Філіпенко. На цих зборах він [спитав] в колгоспників може мають які жалі на кого, може з ними зле об[ходи]ться управа колгоспу і т[аке] п[одібне], тоді одна з колгоспниць колгоспу ім[ені] [«П]еремога» – Галан Олена виступила та сказала: «Я маю просьбу до [...] а саме з нас колгоспників одноосібники сміються, в той час, коли йдемо з роботи, а вони вертають з кооперетиви, несучи різні товари, [...] я просила б, щоби для нас давали товари в колгоспній канцелярії, [...] доставляли на поле». Філіпенко поплескав її по рамені та сказав, що [...] буде.

На хут[орі] Дві Рогачки с. Підгайчики, р[айо]н Глиняни, є підсобне господарст[во ...] охороною його є 7-м озброєних большевиків. До роботи на поле при[...] східняків. Забрали в селян 50 га землі, яка частинно була засі[яна], а частину посіяли самі. До роботи мають три пари коней, кілька[над]цять корів на годівлю.

В с. Ганачівка є підсобне господарство, яке частинно перевезено [...] відомо куди. Там є три східняки, які мають до годівлі домашню [пти]цю і свині. Це господарство займає 200 га землі, яка

Дальше тиснуть на вирівнання молока і м'яса державі.

[В] с. Жуличах, р[айо]н Золочів, за нездачу три кілограми м'яса за 1947 р. [забра]ли корову в господаря Кожух Юлька.

[...]VII.[1948 р.] в с. Єлиховичі, р[айо]н Золочів, за нездачу 5 к[і]л[ограм] м'яса за 1947 р. [забр]али свиню в господаря Галабуди.

[...]2.VII.[1948 р.] в с. Белзцю, р[айо]н Золочів, в господині Чорнодольської Еви [забр]али все майно, тому що знайшли деякі залеглості з 1947 р.

[...]2.VII.[1948 р.] в с. Монастирок, хут[ір] Обертасів, р[айо]н Золочів, господареві Цвяхо[...] [М]аксимови призначили здати 2 ц жита (старого) попереднього року [...] всей контингент. Цих два ц він дістав у кривняків і здав.

[...]3.VII.[1948 р.] в с. Вороняки, р[айо]н Золочів, господареві Рудому Григорієви [наз]начили здати старого збіжжя 1,50 ц, коли він купив і здав до оз[наче]ного реченця з страху перед судом, його оголошено в районовій га[зеті] «Серп і молот», що він «добровільно» перший здав хліб державі і т[аке] п[одібне].

[Є] випадки гарної солідарності наших селян помочи другому. Так в с. [Воро]няки, р[айо]н Золочів, голова наркомзагу при перевірці квітанцій в жін[...] [...]лимець Магдаліни, муж якої сидить в тюрмі і яка має четверо дітей, [вия]вив, що вона має залеглості 200 літрів молока і 10-ть кг м'яса, [дав] її реченець на один день, щоби вона здала все молоко інакше конфіс[...] корови. Вона, не маючи змоги цього виконати, зголосила по сусідах, за один день знесли всі 200 л молока.

3 податків стягають бездітне та асикурацію. Податки цього рокума[...]бути набагато збільшені. Напр[иклад], до с. Ферлиївка, р[айо]н Красне, 24.VII.[1948 р.] [при]йшло до сільради, що село має на цей рік податків на суму 200.000 [...]с[яч] крб., де минулого року цей сам податок становив 75 тисяч крб. [...]го податку поки що не стягають.

Тростянецьку шахту передано в експлуатацію 27.VII.[1948 р.], вже вийшли пер[ші] вагонетки вугілля з лав. По плану «Шахтострой» 3 дні скорше здав [ша]хту в експлуатацію.

В с. Ферлиївка, р[айо]н Красне, в МТС, в якій було спалено 4 молотарки, горілі скелети відвезли на стацію до Красного. Рівно ж на стацію відвезли всі трієри, які відправили на схід.

У чайних у місті Золочеві зараз нема що купити, бо не дістають жодних товарів. Вже через два рази міліція відбирала від селян кури, яйця, які селяни несли на прода[ж], платили державну ціну, а продукт[и] здавал[и] до чайних.

До сільських крамниць один раз привезли по трошки соли, яка є дуже груба і чорна (щоби вживати, то треба терти або молоти), по кілька кусків мила, трохи мануфактури та дитячих забавок. Ці товари розпродували в першій мірі колгоспникам.

В р[айо]ні Красне з райбази до товарів на кооперативи роздали квашену капусту, яка в магазині почала псуватися, так що в кооперативах хто купував мило, сіль, мануфактуру, чи що інше, то давали силою ще цю смердючу капусту, за яку селянин ще мусів платити. Також до товарів додавали дитячі забавки, які нероздорожче коштували, як сам товар.

Який оборот є в кооперативах свідчить факт, що крамарі, які мають процент від товарообороту за місяць липень [1948 р.], одержали 30-50-ть крб. місячної платні. (Крамарка ССТ З[о]зулі одержала за липень [1948 р.] 30 крб.).

З адміністративних заряджень на цей місяць були:

1. Здача сіна для держави до 25.VII.[1948 р.].
2. Заключити соцзмагання сільрада з сільрадою, в справі збору, здачі [...]сіву збіжжя.

[П]окращати роботу в сільрадах.

[У] школах тривають канікули. Учителі частина роз'їхалася на ферії, [ча]стина лишилася тут. Учителі з ЗУЗ, які не мають закінченого [учит]ельського семінара, цього місяця поїхали до Львова на курси, піс[ля] [я]кого має бути перекласифікація.

[В] с. Утішкові, р[айо]н Красне, є дітсадок, провідницею якого є Ласка [...]на з Красного. Також в с. Ферліївка, р[айо]н Красне, є дітсадок, провід[нице]ю якого є Другущак Анна, платня їх по 400 крб. в місяць.

[П]о клубах та сама діяльність, що попереднього місяця. В першій [поло]вині місяця їздили кінопересувки та насвітлювали пропагандивні [філь]ми про «щасливе» і «заможне» життя в колгоспах. Найбільш діяль[ний] клуб в с. Ляцьке, р[айо]н Золочів. До клубу сходяться комсомольці і [боль]шевики та що неділі роблять забави. Тут часто висвітлюють фільми як: 2.VII.[1948 р.] висвітлювано «Про щасливе життя в колгоспі». 18.VII.[1948 р.] «[Вій]на з Японією в 1905 р.» даліше «Над озером Хасан» і інше. В тому [...] на фільми йде багато молоді.

В с. Митулин, р[айо]н Красне, в клубі робили забаву, яку пропагандивно [розі]гнано. Більше забав там не роблять.

Клуби є більш діяльні по тих селах, де є комсомол.

В с. Борткові, р[айо]н Красне, є родильний будинок на 10 ліжок, в яким [зар]аз лежить дві жінки. Акушерка є східнячка.

Большевики в тім місяці старалися робити мітинги майже в кожному [селі]. В селах, де тиснули на організовку колгоспів, говорили про колгос[п,] в селах, де ходило про їх скріплення, там говорили про справи дотичні [кол]госпу та жнив, по інших селах робили мітинги, на яких говорили про [зда]чу контингенту. На мітингах переважно є сільський актив, загал на[сел]ення не ходить на мітинги. На мітингах все згадують про бандерів[ців], які їм мішають в будові колгоспів та вихвалюються їх знищити. Так 7.VII.[1948 р.] в с. Ляц[ь]ке, р[айо]н Золочів, був мітинг, який переводив перший с[екр]етар партії Міненко, в справі жнив, говорив, щоби скоро і добро[сові]сно збирали люди збіжжя, та прискорили здачу хліба державі, що [ССС]Р бореться за мир в цілому світі, проти паліїв нової війни. Насе[ле]ння в мітингах тут бере участь.

В с. Новосілки, р[айо]н Красне, робили мітинг, на який прийшли самі діти [...], їх вигнали.

27.VII.[1948 р.] в с. З[о]зулі, р[айо]н Золочів, робив мітинг уповноважений по зда[чі] контингенту Калюжний, на яким була сільська адміністрація, він гово[ри]в: «селяни кажуть, що ві[й]на пічнеться 1, а як ні, то 15 і так відтягають [зда]чу зернопоставки державі, але війни не буде і хліб державі треба зда[ти].

18.VII.[1948 р.] в Глинянах був мітинг з воєннозобов'язаними мужчинами, гол[ова] р[айо]ну Філіпенко казав до них: «коли того року не вступите в колгоспи [...] – знайте, що податок другої групи буде сягати до 2500 крб.», він їх [...]лив як переможців, та казав, що повинні бути передовими людьми в [св]оїх селах, а ними не є тому, що слухають «бандерів», самостійни[кі]в, які горляють все про війну, обіцяють самостійну Україну, і т[ак]е п[одібне]. [...] сказали, що після жнив в усіх селах заложать колгоспи. Вони казали [...]: знаємо, що ви боїтеся бандерів, які вам і нам шкодять». Перший секре[тар] райпарткому сказав: «Їх уже много нет, однак нам здорово мішають». [Во]ни говорили, що коли ми побили б Америку і Англію, в нас не було б [кол]госпів.

Большевики цього місяця заст[о]совують ту саму тактику, що попередньо[го] [міся]ця. Практикують засідки невеликими групами (боївками) та [...] роблять їх всюди. На протязі місяця було в терені зауважен[...] до 500-т.

[...].VII.[1948 р.] були більші облави на с. Угорці та присілки, Жуків, Шпиколо[си], Ре]мезівці, р[айо]н Поморяни. На цій облаві було до 3 сотки большевиків, [пе]ревіряли села та поля і ліски.

[...] була облава на ліс між с[елами] Майдан і Кіндратів, р[айо]н Красне, на [...] було до сто большевиків, перевіряли

ліс. Дальше практикують нічні [переві]рки, по 20-ть большевиків, обсакають одну чи кілька господарок, [пере]віряють. На таких перевірках та ревізіях поводяться брутально та [...] печі і стіни та стараються господарям наробити якнайбільше шко[ди].

[В] парі з брехливою пропагандо посилюють терор в тих селах, де почали [органі]зувати колгосп. Карають селян за всякі «недодачі державі», гро[зять] карами та засудами на страх другим. (Факти подані в розділі кон[тингент]и.

[На]род веде боротьбу як може. Найбільше вона видна в селах, де почи[...] організувати, закріплювати, та там, де вже колгоспи є. Більшість [колго]спників до праці не йде, хоч гонять насильно до праці всіх без [розбо]ру на колгоспний лан. Большевики беруться на штучки, насилають [...]боти до колгоспів східняків та службовців на жнива, та заманюють [колго]спників на колгоспний лан, даючи по одному кілограмові цукру чи масла [...]е недавно видерли в того самого селянина, чи двома метрами дран[...]о дреліху чи якогось перкальцю. (Факти подані в розділі колгоспи), [...]гої сторони в тих селах вишукують всю затаєну землю та розпи[...] (мати або дочка чи зять, розділено на дві господарки, то вони стя[гають]ь на одну) і домагаються контигенту за минулі роки. Вишукують [всяк]ого рода куркулів (встановленої норми га на куркуля нема). Часто вже [...] 4 га вже куркуль, якого обкладають контигентами і податками так, [...]ін щоби вимолоти і здав усе збіжжя, не лишаючи собі на прожиток та посів, і продав все, що має, не є спроможний всего виконати, а за не[вико]нання судять. Боротьбою на соціальному тлі, накладанням ріжного рода [...]ких драчок, терором і вивозами хочуть большевики викликати у на[шого] селянина ненависть до землі, зробити його своїм рабом обоятним на [...], та змусити вступити до колгоспу.

В половині місяця вже розпочалися жнива, а зараз за кілька день тиснуть «виконуй першу заповідь державі – давай хліб. Селянин хотів[...] в час зібрати, до того цього року ще мокре літо, а тут над карком [сто]їть гайдук большевик і кричить молоти і давай. Селянин від праці не чує рук, мовчить, скрегоче зубами та клине таку прокляту вла[ду].

Маси до ворога ставляться з ненавистю і всі зарядження виконують під [при]мусом. Всякого рода терор, грабежі, вбивства з сторони ворога на[се]лення сприймає з ненавистю та жадобою пімсти на ворогу. До нашого руху населення ставиться прихильно та помагає нам чим [мо]же, сексотів помагає викривати та відноситься до них з погордою і [не]навистю, домагаєть-

ся їх нищити. Перечитує радо наші кличі та листівки. [Та]к що в р[айо]ні Глиняни селяни зверталися до революціонерів з проханням [...]: коли б в селах організували колгоспи, кидати багато кличів, та листі[во]к, а це вратує нас від колгоспів – це освідомить деяких несвідомих [...]иниць наших сіл.

В с. Новосілки, р[айо]н Красне, протиколгоспні кличі подавали собі з рук [тим], які ще не читали.

Наші акції сприймають радо та з захопленням. Напр[иклад], в с. Городилові [с]палено колгосп, чим припинено його організовку.

Наші втрати сприймають дуже болючо та дуже жалують. Так було в с. [У]тішків, р[айо]н Красне, як впав друг Пімста, то [...] плакало дуже багато [...] на підставі большевицької преси, радія, різного рода вісток, [...] в большевицьких військах починає вірити в війну і чекає її як [...]го виходу та рятунку.

[Насе]лення убожіє, обдерте большевиками всякого рода «поставками», [...] мокре цьогорічне літо спричинило те, що декуди городина вимокла [...]о садах весною змерз, тому овочів нема, меду також нема, сіно [...] сінокосів погнило, урожай слабий, недоїдає, перепрацьоване [...] хвороби як туберкульоз і інші мають і будуть мати доступ до сіл. [В] с. Вижнянах, Станмир, Ганачівка, та Ганачів, р[айо]н Глиняни, по кілька [...] хворіє на малярію. В наслідок цієї хвороби в с. Станмир одна жін[ка] вм]ерла.

Р[айо]н Глиняни багато учителів, які поїхали на ферії на схід, вже [...] повідають, що у них на сході голод, а цього року заповідають ще більший, бо цього року є недорід. Одна учителька [...] П.Ш. при розмові з революціонерами сказала: «я вас в повні зро[зуміла], що ви мені сказали, тепер скажіть мені, може я роблю які по[милки], то я постараюся їх направити».

[В ч]асі появи наших листівок по селах чи в Глинянах українці з СУЗ [...]ть москалі по кілька разів ідуть читати їх.

[З] національних меншин є найбільше москалів, які до нас і нашого [...] ставляться ворожо. В с. Куровичі є 70-ть родин Поляків, є ще і в [...] селах залишки поляків, а це переважно мішанці. Одержують листи [...]ці та надіються на поворот поляків переселенців. Заняли пере[...] вичікуюче становище.

[В] с. Женів двох поляків, які вписалися до колгоспу (ще давніше), [...] проявляти себе активними організаторами колгоспу, в цьому ж [...] Їх перестережено революціонерами в їх діяльності по організації колгоспу, однак вони свої роботи не перестали вести. Східняки, які є [...]оті в колгоспі в с. Женів, р[айо]н Глиняни, зістали попереджені нами [...]ти дане село, після чого

не пішли на другий день до роботи, [...] слідуєчого дня вийшли до праці і працюють до сьогодні.

[17].VII.[1948 р.] в с. Городилові, р[айо]н Золочів, спалено колгосп.

[10].VII.[1948 р.] в с. Струт[и]н, р[айо]н Золочів, зроблено наскок на колгосп, пе[р]етято] телефонічне сполучення, ушкоджено трактор та забрано 4 свині.

[3].VII.[1948 р.] в с. Борткові зліквідовано ланкову колгоспу – Рахліцку Марію.

[Вп]али на полю слави:

[20].VI[I].[1948 р.] звечора на хуторі Переставки с. Утішків, р[айо]н Красне, згинув [...] Пімста²²⁰, а Остап²²¹ зістав легко ранений в ногу. Коли друг Пімста [вихо]див з хати крамарки до брами, на нього посипалися стріли з больше[вицьк]ого автомата, зістав пересічений по грудях і згинув на місці. [Тіло] його забрали до Красного, де посадили коло МВД і тримали через [два д]ні, а відтак закопали, де всіх ховають.

[В]ічна слава Героям, які згинули в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу.

С л а в а У к р а ї н і !

Г е р о я м С л а в а !

8.VIII.1948 р.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

²²⁰ «Пімста» – Іван Воловець, бійовик місцевого куща.

²²¹ «Остап» – Василь Гасишин, керівник кущового проводу ОУН.

№ 53
ВІЙСЬКОВИЙ ЗВІТ ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО
НАДРАЙОНУ ЗА ТРАВЕНЬ-ЛИПЕНЬ 1949 РОКУ

8 вересня 1949 р.

Райони: Золочівський
 Краснянський
 Поморянський

Район Золочів.

В І Й С Ъ К О В И Й З В І Т.
(за місяці: травень, червень і липень 1949 р.)

Крім районного мgb і мвд, про які подано в минулому звіті, в м. Золочеві містися неповний полк військ мgb (700 чол.). Командуючий цих військ є полковник Гелюков. Військо квартирує в домі бувшої української поліції і в сусідньому коло нього. Ці війська оперують по районах: Золочівським, Краснянським, Поморянським і Олеським.

В і й с ь к о Ч А:

В м. Золочеві при улиці Колійовій (Гор[ь]кого) в будинку старих казарм міститься перша бригада артилерії, розміщена в трьох двоповерхових будинках. Командуючий цією бригадою є полковник Кільман, жид. Старший состав складається з 13 підполковників, 18 майорів до 30 капітанів і 40 лейтенантів. Состав по національності, в процентовому відношенні, складається з 60% рус[ких], 30 укр[аїнців], 10% жидів, грузинів, татарів і інших.

Друга бригада артилерії, т[ак] зв[ана] «Ород» (Отдельний розведний дівізіон), міститься при ул[иці] Яблоновського (Зелена). Бригадою командує полковник Гордієв, рус[кий]. Самим «Ородом» командує підполковник Цокало, рус[кий]. Старший состав бригади: один полковник, 5 підполковників, до 30 майорів, до 40 капітанів, до 15 ст[арших] лейтенантів. Состав по національності, в процентовому відношенні, складається з 90% рус[ких], 5% укр[аїнців], 5% грузинів, татарів, жидів і інших.

Третя бригада артилерії міститься при ул[иці] Ує[й]ського (Чкалова). Тут тільки міститься командний склад і протилетунські обсерватори. Цією бригадою командує підполковник Угрінов, рус[кий]. Старший состав складається: з одного підполковника, 10 майорів, 15 капітанів і 10 лейтенантів: 2 укр[аїнці], а решта рус[кі].

Всі три бригади підпорядковуються генерал-майорови, який є разом з ними в Золочеві (бли[жч]их даних про нього немає).

В Золочеві перебуває тільки вища команда і 40 бійців охорони, решта війська виїхало на літні вправи в ліси коло Яворова.

Рядовики до командного складу наставлені вороже тому, що більшість в командному складі зараз по рус[ких] є жиди. Свого часу був такий випадок, що хтось з бійців на дошці виписав: «Всі жиди, які є в бригаді команд[ира] Кільмана», а під сподом вмістив такий напис «Блять Кільмана».

Воєнкомат:

Райвоєнкомат вже протягом довшого часу провадить військовий вишкіл з військовими і невійськовими мужчинами від 1904 р. до 1923 року народження. Вишкіл має тривати 50 годин на протязі двох місяців часу. Вишкіл відбувається три рази в тиждень від год. 6 по полудні, до 10 вечора.

Дня 13.07.[1949 р.] забрали до війська хлопців з 1929 року уродження:

Хильчи[ці] – 1, [Є]л[и]ховичі – 3, Жуличі – 2, Городилів – 2, Почапи – 1, Заріччя – 1, Обертасова – 2, Пługів – 2, Лука – 2, Фільварки – 2, Струтин – 3, Вороняки – 4, Ясенівці – 2 і Залісся – 3.

С л а в а У к р а ї н і !

8.09.1949 р.

/ - /

Район Красне.

ВІЙСЬКОВИЙ ЗВІТ.

(за місяці травень, червень і липень 1949 р.)

А. В і й с ь к о :

МГБ:

В райцентрі Красне є команда військ мГБ в складі 12 осіб, начальник Шевченко, укр[аїнець], з СУЗ, команда має тільки охорону з міліції. Команді є підпорядковані гарнізони, які квартирують в с[елах]: Сторонибаби і Гологори.

В селі Сторонибаби гарнізон квартирує на бувшій фільварку, який лежить у віддалі 100 м. від р. Буг. Гарнізон числить около 60 осіб. Персональний стан командного складу невідомий. Гарнізон переводить облави, засідки і арештування. Тереном дій є села: Красне, Сторонибаби, Утішків, Пітричі, Острівчик Пильний, Скварява, Стадня, Вільшанка М[ала], Ферлиївка, Русилів, Балучин, Куткір, Безбруди, Острів і Скнилів.

В с. Гологори гарнізон начислює около 50 осіб. Персональний стан командного складу невідомий. Гарнізон оперує в с[елах]: Гологори, Митулин, Новосілки, Вільшаниця В[елика], Трудовач, Стінка, Майдан Гологірський, Кіндратів, [З]ашків і Гологірки. Війська ці з днем 1-го травня [1949 р.] зафасували дреліхові, зелені мундури і красі маскіровки (пристосовані до терену), на яких понашивали траву, колосся зі збіжжя, гілячки з дерев та іншого роду маскувальні рослини. В цих маскіровках ходять на засідки і облави. Узброєні в автоматичну зброю: «ППШ» і кулемети «Дехтярова». Опер[у]ють групами в числі 5-8, а також групами в числі 30-150 осіб, залежно від акції. Група в числі 5 осіб носить одного кулемета, 3 «ППШ» і кріса. Прохарчування мають добре (сухі харчі, як от: хліб, сало, консерви, цукорки і інше), а в додатку його доповняють грабунками, які переводять в селян. Ці групи сильно конспіруються, днем непомітно квартирують по стодолах в деяких господарів, яким під загрозою забороняють говорити про себе. На квартиру заходять як тільки сіріє і виходять самим вечером. Часом така група квартирує підпільно протягом довгого часу.

Дня 12.05.1949 р. вибралися зі сіл станціонуєчі гарнізони. Вони від'їхали до області і до гарнізону в с. Сторонибаби.

МВД:

Персональний склад 3 особи, нач[альник] Варака Павло, укр[аїнець], з СУЗ.

Міліція:

В райцентрі Красне є міліція в числі 35 осіб, начальником міліції є Бачинський Михайло, укр[аїнець] з с. Залісся Золочівського р[айо]ну.

На залізнодорожній станції в с. Красне є залізнодорожне мвд. Командний склад 12 осіб, нач[альник] Сьомушкін В. Л., рус[кий], парт[ійний], зам[існик] нач[альника] Иванов П. П., рус[кий], парт[ійний]. МВД має 40 бійців, які охороняють станцію. Начальником охорони є Спириденко О. В., рус[кий], парт[ійний], зам[ісником] нач[альника] Мирошниченко, укр[аїнець] з СУЗ.

В Куткірській лісі біля р. Полтви квартирує гарнізон військ мвд в числі 12 осіб, який охороняє залізнодорожний міст. Командиром гарнізону є лейтенант. Гарнізон приміщується в землянці.

ЧА:

Військо Червоної Армії, яке квартирувало в с. Краснім і в с. Куткори дня 28.05.1949 р. виїхало.

24.05.1949 р. до с. Ферлиївки приїхало 5 військових інженерів-мірників, які переводять якісь поміри по полях, в селах і лісах. При цьому користуються картами. До помочі мають 8 людей (місцевих), яким за роботу платять. Вони перевели поміри в с[елах] Ферлиївка, Красне, Утішків і Пітричі. Одягнені в військові уніформи з чорними пагонами. Зі собою мають різні мірничі прибори. Люди говорять, що вони шукають за підземними бага[тс]твами.

15.07.1949 р. райвоєнкомат покликав на триденний вишкіл військовозобов'язаних мужчин з 1930 р. Першого дня на вишколі було около 150 осіб, а третього дня около 60 осіб, решта повтікала додому.

24 і 28.07.1949 райвоєнкомат частково покликав на перевишкіл мужчин з 1929 р. народження.

Транспорти з військом і військовим знаряддям, як танки, гармати і автомашини переїздили зі сход[у] на захід, в сторону Львова, і зі заходу на схід. Транспортів на захід йшло багато більше, ніж на схід.

С л а в а У к р а ї н і !

4.09.1949 р.

/ - /

Район Поморяни.

Військовий звіт

(за місяці: квітень, травень, червень і липень 1949 р.)

В райцентрі Поморяни є мgb і мвд.

Персональний склад мgb:

1.	Коваленко	начальник,	рус[кий],	парт[ій-ний],	капітан.
2.	Вишняков	слідчий,	—"– ,	—"– ,	ст[арший] лейт[енант]
3.	Котов	оператив-ник,	—"– ,	—"– ,	—"–
4.	Комаров	—"– ,	—"– ,	—"– ,	—"–
5.	Платов	—"– ,	—"– ,	—"– ,	—"–
6.	Рудко	—"– ,	—"– ,	—"– ,	—"–
7.	Ковальов	слідчи[й],	—"– ,	—"– ,	
8.	Русин	—"– ,	укр[аїнець],	—"– ,	з Поморян

Персональний склад мвд:

1.	Малков	– началь- ник,	рус[кий],	парт[ій- ний],	капітан
2.	Фідков	–	–"– ,	–"– ,	м[о]л[одший] лейт[енант]
3.	Юлієв	–	–"– ,	–"– ,	
4.	Афонін	–	–"– ,	–"– ,	
5.	Зігов	–	жид,	–"– ,	сержант
6.	Тулінов	–	рус[кий],	–"– ,	
7.	Філіпов	–	–"– ,	–"– ,	
8.	Дмитренко	–	–"– ,	–"– ,	м[о]л[одший] лейт[енант]
9.	Коваленко	–	–"– ,	–"– ,	мол[одший] лейт[енант]
10.	Дорожкін	–	–"– ,	–"– ,	
11.	Софін Саша		–"– ,	–"– ,	
12.	Барановські	– слідчий,	поляк,	–"– ,	
13.	Репета Василь	–	укр[аїнець]	б[ез]- п[артій- ний]	з с. Білого
14.	Москвяк	–	–"– ,	–"– ,	з с. Дунаїва
15.	Несторович	–	–"– ,	–"– ,	з с. Поморян

МГБ має до розпорядимости відділ ББ, який числить 150 бійців. Вони розділені на 2 групи: одна в числі 50 бійців квартирує в Поморянах, при в[улиці] Підзамче, друга в числі 100 бійців квартирує в Поморянах при в[улиці] Лапаївка. Цей стан заіснував в звітному часі, попередньо було около 60 бійців. Війська ці узброєні в 10 кулеметів «Дегтярова», 50 автоматів, решта кріси. Убрані в літні дреліхові мундури, коли перебувають в терені вдягають зелені маскіровки, на яких є понашивані: трава, колосся зі збіжжя, листя та іншого роду маскувальні рослини. Війська ці оперують під командою оперативників. Група, яка оперує в терені, начисляє 5-8 осіб. В часі перебування в терені мають зі собою сухі харчі (хліб, сало, консерви і папіроси).

Крім цього [в] половині м[ісяця] червня [1949 р.], це є 23.06.[1949 р.], приїхала з області в терен група військових в числі 50 осіб, які квартирували в с[елах] Жуків, Чемеринці, Красносільці і Махнівці. Під час свого перебування проводили облави по лісах і селах. Зі собою мали псів. Узброєння даної групи: 4 кулемети «Дегтярова», 1 кулемет типу «Максим», решта автомати і кріси. Харчі довозили їм з р[айо]ну. В купі перебували до 31.07.[1949 р.]. Цього дня розбрелися малими групами, по кілька осіб, по терені.

Дня 21.06.[1949 р.] гарнізони з Помор'ян під командою ст[аршого] лейт[енанта] проводили військове зайняття на «Кудриці» (місце за Помор'янами).

В райцентрі Помор'яни є райвоенкомат.

Персональний склад райвоенкомату

1.	Пеланків	– начальник,	жид,	парт[ійний],	майор.
2.	Соболь	– зам[існик] нач[альника],	рус[кий],	–"– ,	ст[арший] лейт[енант].
3.	Шеповський	–	–"– ,	–"– ,	капітан.

В м[ісяці] червні [1949 р.] райвоенкомат видав зарядження с[ільським] радам перевести реєстрацію мужчин від 18-45 року життя.

Дня 9.07.1949 р. в райцентрі Помор'янах відбулася нарада голов і секретарів с[ільських] рад. Нарадою проводив капітан военкомату, яки[й] в своїй доповіді вказав на кожночасну можливість мобілізації та що в той час мають робити голови і секретарі с[ільських] рад. Голови і секретарі с[ільських] рад в час одержання воєннотобов'язаними повісток мають цих людей відставити на военкомат. Коли б люди ставили спротив і не хотіли підпорядкуватися, то хай сейчас повідомить р[айо]н.

Червона Армія:

Дня 26.06.1949 р. на границю Зборівського і Помор'янського р[айо]нів до могили, яка лежить під с[ілами] Жабинюю і Торговым, в 18 год. в полудне за моск[овським] часом, приїхало 30 авт червоноармійців. Одні поїхали в сторону с. Кального, а другі лишилися на місці. Вони затягали телефонні дроти з с. Озірної до Помор'ян. Від могили були пущені 3 телефонні дроти, які переходили поза с. Жабинів, коло хуторів Торшинські, Парцеляни, Загора до Помор'ян. Це військо квартирувало коло могили 2 дні, відтак переїхали до Помор'ян.

25.06.[1949 р.] коло райцентру, на сіножатах коло замку, осіло 6 поштових літаків. В райцентрі було 4 генерали.

27.06.[1949 р.] коло хутора Загора їздили автомашинами старшини, оглядали терен і дивилися в карти.

28.06.[1949 р.] 2 генералів зі старшинами молодших ступенів і з військом їздили в сторону Бережан. Вечером вернули назад до Помор'ян.

29.06.[1949 р.] до згадуваної вже могили, приїхало 2 генерали, які оглядали терен і дивились в карти. До цієї могили приї[ж]джали щодня старший з військом і вечером з поворотом вертали до Помор'ян. Коли приїхало військо, сейчас були розставлені довкола стінки. Військо мало строгий наказ не входити в розмову з цивільним населенням.

29.06.[1949 р.] шосою Золочів–Поморяни переїздило 20 авт червоноармійців в напрям Поморян. В Поморянах були около 2 год. і від'їхали в напрям с. Дунаїв.

30.06.[1949 р.] в год. 9 за моск[овським] часом до с. Богутина приїхало двома підводами 18 червоноармійців. 1.07.[1949 р.] ранком від'їхали до Поморян.

2.07.[1949 р.] шосою Золочів–Поморяни переїздило 15 авт червоноармійців в сторону Поморян. За ними їхала на автомашині кухня, друга автомашинна везла бензину, а третя якись паки.

5.07.[1949 р.] постягали телефонні дроти і вибралися з цього терну.

С л а в а У к р а ї н і !

6.09.1949 р.

/ – /

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 204-209. Копія. Машинопис.

№ 54
ПРОПАГАНДИВНИЙ ЗВІТ ЗОЛОЧІВСЬКОГО
НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
ЗА ЛИПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1950 РОКУ

5 жовтня 1950 р.

П Р О П А Г А Н Д И В Н И Й З В І Т
(за місяці липень, серпень і вересень 1950 р.)

Райони: Золочів
 Поморяни
 Красне

П Р О П А Г А Н Д И В Н И Й З В І Т
(за місяці липень, серпень і вересень 1950 р.)

Район Золочів.

ІІ.
П Р А Ц Я В Т Е Р Е Н І

2. В с е л і.

Протяг[ом] звітнього часу зі старшим громадянством проведено 45 гутірок, на яких було присутніх 96 осіб. Теми гутірок: а) чи жертви

в боротьбі, яку ми ведемо доцільні; б) успіхи в нашій боротьбі; в) що таке «стрибки»; г) про виховання дітей; д) про большевицькі про-вокації і сексотів; е) як і чому ми повинні заготовляти хліб; та в який спосіб затримувати збір збіжжя та здавати контингент.

З молоддю шкільного та позашкільного віку проведено 36 годин, на яких було присутніх 55 осіб, на теми: а) що таке піонери, комсомол і «стр[и]бки» і чому молодь не повинна вступати до цих організацій, та як проти них боротися; б) чому молодь не повинна ходити до клубів; в) наша боротьба і успіхи в ній; чому ми повинні боротися проти деморалізації.

Протягом звітового часу поширено літератури:

1.	Бюро Інформації УГВР, (ч. 2) і (ч. 3)	–	прочитало	11 осіб
2.	До укр[аїнського] народу під моск[овсько]-боль[шевицькою] окупа-цією	–	–”–	4 –”–
3.	Українська жінка в боротьбі за УССД	–	–”–	2 –”–
4.	Ольга Басараб	–	–”–	3 –”–
5.	Україна, якою була, якою є і якою буде	–	–”–	5 –”–
6.	Хто такі бандерівці та за що вони борються	–	–”–	4 –”–
7.	В 300-літні роковини Козацької Революції	–	–”–	3 –”–
8.	Полковник Грегит-Різун	–	–”–	4 –”–
9.	Господар	–	–”–	1 –”–
10.	Літопис УПА	–	–”–	2 –”–
11.	Городок Ягайлонський	–	–”–	2 –”–
12.	Юрко Березинський	–	–”–	2 –”–
13.	Україна – наша національна назва	–	–”–	2 –”–
14.	Україна помирає, хто винуватий в цьому	–	–”–	2 –”–
15.	Мати	–	–”–	3 –”–
16.	Наша визвольна боротьба і проблема жертв	–	–”–	2 –”–
17.	Форма і тактика ОУН в боротьбі за УССД – єдиноправильні	–	–”–	1 –”–
18.	Вказівки батькам у вихованні дітей	–	–”–	4 –”–
19.	Про одну русійну силу революції	–	–”–	2 –”–
20.	Ганьба 20-го сторіччя	–	–”–	1 –”–
21.	Як розуміти концепцію власних сил у нашій національно-визвольній боротьбі	–	–”–	2 –”–
22.	Перспективи нашої визвольної боротьби	–	–”–	2 –”–
23.	Чому повстання 1648 р. було переможне	–	–”–	2 –”–
24.	Переяславська легенда	–	–”–	2 –”–

Серед українців СУЗ поширено таку літературу:

1.	Хто такі бандерівці та за що вони борються	–	1 прим[ірник]
2.	На большевицькому ідеологічному фронті	–	1 –”–
3.	Про свободу преси в СРСР	–	1 –”–
4.	Бюро Інформації УГВР	–	1 –”–
5.	Слово до учителів зі східних областей України	–	1 –”–

Листівок поширено:

1.	Бійці і офіцери військ мвд	–	14 шт.
2.	Селяни Західної України (Ви знову знайшлися)	–	160 –”–
3.	Члени «істребітельних» груп	–	96 –”–
4.	Батьки, матері, жінки, дівчата, діти, сини, чоловіки, батьки, яких знаходяться в «стрєбках»	–	72 –”–
5.	«Стрибки» (Порозумівайтесь з повстанцями...)	–	46 –”–
6.	«Стрєбки», які вже прогрішилися перед народом!	–	25 –”–
7.	Брати, насильно загнані в «стрєбки»	–	53 –”–
8.	Перестерігаємо (Тих, які записалися...)	–	7 –”–

Кличів поширено:

1.	Селяни! (не переставайте брати...)	–	300 –”–
2.	Селяни! (знищуйте і ушкоджуйте...)	–	300 –”–
3.	Селяни! (забезпечуйтеся...)	–	300 –”–

Кар[и]катур поширено:

1.	Що вивозять з України в Росію	–	150 –”–
2.	Так виглядає большевицький розподіл хліба	–	150 –”–

Наша пропагандивна робота має великий вплив на населення. Молодь захоплюється і домагається літератури нашого видання, переважно про героїчні подвиги революціонерів. На появу листівок чи кличів населення сильно реагує. Для підтвердження наведемо факти:

В с. Підлипці було 12 «стрибків», які ходили зі зброєю і повнили службу. Після одержання пересторог, вони відмовились повнити службу зі зброєю і протягом 5 днів не робили жодної роботи. Тоді приїхав начальник МВД Губанов з емведистами і терором змусив їх знова взяти зброю. Їх сильно били в селі, а опісля забрали до району. Мимо цього все таки трьох відмовилось брати зброю, так що в селі залишилось 9 «стрибків».

В с. Фільварки, після одержання пересторог, «стрибки» віднесли кріси до участкового і заявили, що вони не будуть «стрибками», а будуть вартувати колгоспного добра з палицями. Після цього большевики примінили терор. Одначе один рішуче заявив, що «стрибком» не буде. В селі залишилося 4 «стрибки».

В с. [Є]лиховичі було 6 «стр[и]бків». Після одержання пересторог залишилося 4. Двох здали зброю та пішли до праці.

В с. Лука большевики намагались зав'язати «стрибків». Після розкинення листівок-пересторог, населення поставило рішучий спротив. В спротиві брали участь родичі, жінки і діти. Мимо терору, большевикам не вдалось зав'язати «стрибків».

В час жнив, коли ще не було закликів в справі забезпечення населення хлібом, люди взагалі не забезпечували себе хлібом. Після поширення закликів в цій справі, населення зараз почало себе забезпечувати в хліб, зривати пляни збору хліба і молотьби. В цій справі, одна жінка висловила так: «Досі (тобто до часу поширення закликів) ніхто не мав ні зерна і не було як взяти, а зараз люди мають і я маю, так буде чим і з вами (тобто з повстанцями) поділитись».

Большевики хотіли людей збаламутити, однак їм це не вдалося. В той час, коли були розкидані наші заклики, щоби населення забезпечувало себе в хліб, нищило жатки і молотілки, большевики також розкинули свої заклики, нібито повстанські, які закликали селян, щоби вони не розкрадали хліба, не знищували жаток, комбайнів, молотілок. Приблизний зміст цих закликів: Селяни, не розкрадайте хліба, не знищуйте жаток, комбайнів, машин, бо це – ваше добро. Такі, большевицькі заклики були в селах Підлипці і Тростянець. В с. Тростянець під час молотьби боївка давала читати населенню большевицькі заклики. Та населення скоро зорієнтувалося, що це большевицький підступ і інформувало себе взаємно «уважай, бо ці перші летючки, що були розкинені по полі – то наших хлопців «Лісовиків» (так називають повстанців), а ті, другі, то большевицькі і вони хочуть нас дурними зробити, та забрати ввесь хліб, а ми щоби з голоду не повмирали». Большевики побачили, що не мають успіхів в своїй «пропаганді», перестали розкидати свої заклики.

З кадрами на сходах пророблено: а) Наша визвольна боротьба і проблема жертв; б) Як поборювати агентуру мғб-мвд.

Постій, дня 5.Х. 1950 р.

/ - /

Район Поморяни.

II.

Праця в терені

1. В місті:

На місто Львів вислано таку літературу:

1.	На большевицькому ідеологічному фронті	–	1 прим[ірник]
2.	Бюро Інформації УГВР	–	1 –"–
3.	Передпосилки поширення нашого руху в умовах боль[шевицького] ССРСР	–	1 –"–
4.	Хто такі бандерівці та за що вони борються	–	1 –"–
5.	Наше становище до російського народу	–	3 –"–
6.	Осередок Проп[аганди та] Інформ[ації] при Проводі ОУН	–	2 –"–

2. В с е л і:

В звітovому часі зі старшим громадянством проведено 50 гутірок на теми: а) міжнародне становище та можливість війни; б) що зараз представляє собою наша революційна боротьба та чого ми в цій боротьбі добилися; в) до чого змагають большевики через колективізацію; г) як заховувати збіжжя, натовчене ночами на колгоспних полях; д) як колгоспники мають працювати в часі жнив.

Гутірок прослухало около 150 осіб.

З молоддю проведено 35 гутірок, яких прослухало около 50 осіб. Теми гутірок: а) що являють собою большевицькі клуби та кіно і що большевики хочуть через них досягнути; б) чому большевики стараються втягнути в комсомол українську молодь; г)²²² як має себе вести кожний молодий українець і українка в сьогоднішніх обставинах; д) кожний молодий українець повинен читати твори наших старих письменників і старі історичні видання.

З учнями проведено около 30 розмов, яких прослухало 45 осіб. Теми розмов: а) чому кожний український школяр повинен держатись та не вступати до піонерів; б) кожний школяр повинен говорити лише українською мовою, а не засмічувати її російськими словами; в) чому большевики стараються русифікувати шкільну молодь; г) кожний школяр повинен вивчати правду історію України.

Протягом звітovого часу поширено літератури:

1.	Бюро Інформації УГВР	–	8 прим[ірників],	про-читало	25 осіб
2.	Хто такі бандерівці та за що вони бор[ються]	–	6 –"–	–"–	18 –"–
3.	Осередок Проп[аганди] і Інформ[ації] при Проводі ОУН	–	5 –"–	–"–	18 –"–

²²² У тексті пункт «в» пропущений.

4.	Україна погибає, хто винуватий в цьому	-	6 –"-	-"-	32 –"-
5.	Безпосередньо, за що ми ведемо наш бій	-	5 –"-	-"-	12 –"-
6.	Передруки з газет	-	12 –"-	-"-	35 –"-
7.	Російська жорстокість	-	4 –"-	-"-	18 –"-
8.	Як розуміти концепцію власних сил	-	5 –"-	-"-	10 –"-
9.	Шовіністичне запаморочення і русифікаційна гарячка боль[шевицьких] імперіялістів	-	4 –"-	-"-	10 –"-
10.	Сотник Яструб	-	5 –"-	-"-	24 –"-
11.	Мати	-	9 –"-	-"-	25 –"-
12.	Учителька	-	4 –"-	-"-	15 –"-
13.	Ганьба ХХ-го сторіччя	-	3 –"-	-"-	10 –"-
14.	Передпосилки поширення нашого руху в умовах большевицького СССР	-	4 –"-	-"-	8 –"-
15.	На большевицькому ідеологічному фронті	-	3 –"-	-"-	9 –"-
16.	Для прикладу так скажу	-	5 –"-	-"-	24 –"-
17.	Лісовик	-	4 –"-	-"-	15 –"-
18.	Український перець	-	5 –"-	-"-	25 –"-
19.	Михайлик	-	6 –"-	-"-	25 –"-
20.	Кінець другого етапу большевизації країн Середньої Європи	-	3 –"-	-"-	17 –"-

Листівок поширено:

1.	До «стрибків»	-	600 штук
2.	Українські селяни! (на жнива)	-	300 –"-
3.	Українці! (Ділити нас)	-	200 –"-
4.	Українці! (проти вивозу)	-	150 –"-
5.	Бійці і офіцери військ мgb-мвд	-	200 –"-

Кличів поширено:

1.	Проти жнивної кампанії	-	1600 –"-
2.	Проти виселення хуторів	-	300 –"-
3.	Проти ФЗН	-	300 –"-

Кар[и]катур поширено:

1.	Що вивозять і що привозять большевики в Україну	-	300 –"-
2.	Грабуй держава	-	300 –"-

Українцям з СУЗ підіслано таку літературу:

1.	Українці західних і східних областей	–	2 прим[ірки]
2.	Осередок Пропаганди [і] Інформації при Проводі ОУН, ч. 3	–	1 –"
3.	На большевицькому ідеологічному фронті	–	2 –"
4.	Хто такі бандерівці та за що вони борються	–	3 –"
5.	Наше становище до російського народу	–	1 –"
6.	Бюро Інформації УГВР	–	3 –"
7.	Передпосилки поширення нашого руху в умовах большевицького СССР	–	2 –"
8.	Чи большевики ведуть до комунізму	–	1 –"

На СУЗ вислано таку літературу:

1.	Хто такі бандерівці та за що вони борються	–	2 –"
2.	На большевицькому ідеологічному фронті	–	2 –"
3.	Українці західних і східних областей	–	1 –"
4.	Як розуміти концепцію власних сил у нашій національно-визвольній боротьбі	–	2 –"
5.	Передпосилки поширення нашого руху в умовах большевицького СССР	–	1 –"
6.	Наше становище до російського народу	–	4 –"
7.	Осередок Проп[аганди і] Інформ[ації] при Пров[оді] ОУН, ч. 3	–	2 –"
8.	Бюро Інформації УГВР, ч. 2	–	2 –"

В нашій пропагандивній роботі ми добились значних успіхів. Населення читає нашу літературу з захопленням і подивляє, що в таких тяжких о[б]ставинах друкується підпільну літературу в друкарнях.

З учителями, українцями СУЗ не було змоги перевести зустрічей з тих причин, що вони виїхали в час ферій на схід, а по повероті не було ще змоги зайти. В ці місця, де немає змоги зайти, літературу вислано. Література на деяких українців з СУЗ сильно ділає, так, що вони перестають бути активними в селі та в школі при втягуванні в комсомол чи піонери. Одна українка із СУЗ, яка щойно в звіттовому часі прибула на працю у західні області, коли побачила в районі Поморяни вбитих повстанців, яких большевики привезли з с. Снович, в дружній розмові з одним українцем з ЗУЗ, висловила глибок[е] співчуття тим молодим людям, які не жаліють свого життя для України. «Коли я їхала в західні області, – як висловилася вище згадана жінка, – то інакше собі уявляла цих бандерівців. Я думала, що це дуже страшні люди, брудні, обдерті, обмочені людською

кров'ю, але на свої власні очі я побачила і переконалась, що це все неправда, що нам на сході говорили большевики. Які ці хлопці чисті, гарні і по їх обличчю, хоч вони вже не живуть, можна побачити та розпізнати їх шляхетність і по них не видно нічого злочинного».

Пропагандивна робота на протистрибочному відтинку дала результати. Зараз по селах «стрибки» є менше активні, деякі бояться веч[о]рами ходити по селі. «Стрибків» зменшилось на половину.

Пропагандивна робота в час жнив також увінчалась успіхами. Населення вповні пішло за нашими закликами, не зважаючи на большевицький терор і на довгорічні засуди, якими большевики хотіли застрашити, щоби люди не забезпечували себе хлібом. Люди брали з поля і від молотілки збіжжя все тоді, коли було можливо, коли нікого не було з большевиків.

Перебито на машинці слідууючу літературу:

1.	Бійці, офіцери і службовці МГБ, МВД!	–	150 шт.
2.	Безпосередньо за що ми ведемо наш бій	–	12 –"–
3.	Передруки з газет	–	24 –"–
4.	Українці «стрибки» і члени т. зв. охорон колгоспів	–	100 –"–
5.	Українці! (листівки проти вивозу)	–	150 –"–
6.	Кличі проти жнив	–	500 –"–
7.	Заклики до «стрибків»	–	500 –"–

Вирізьблено на дереві «За що ви боролись, червоноармійці!».

Постій, дня 5.Х.1950 р.

/ – /

Район Красне.

Протягом звітного часу з населенням проведено 96 гутірок. Теми гутірок: а) За що ми боремося; б) про міжнародне положення; в) про колгоспи та нащо большевикам колгоспів; г) про сексотів і як від них берегтися; д) як молодь повинна себе вести під сучасну пору; е) про комсомол; є) про клуби та їх завдання. Гутірки прослухало 226 осіб.

Поширено літератури:

1.	Бюро Інформації УГВР	–	7 прим[ір-ників],	прочитало	17 осіб
2.	Осередок Пропаганди і Ін[формації] при Пров[оді] ОУН	–	2 –"–	–"–	4 –"–
3.	Елементи революційности Укр[аїнського] Націонал[ізму]	–	1 –"–	–"–	1 –"–
4.	Про одну рушійну силу революції	–	1 –"–	–"–	5 –"–
5.	За що бореться УПА	–	2 –"–	–"–	[...] –"–

6.	Передрук з газет, які виходять за корд[оном]	-	5 --	--	7 --
7.	Російська жорстокість	-	1 --	--	1 --
8.	Як розуміти концепцію власних сил	-	1 --	--	1 --
9.	За волю нації	-	1 --	--	2 --
10.	Господар	-	1 --	--	3 --
11.	Чому повстання 1648 р. було переможне	-	1 --	--	3 --
12.	Мати	-	3 --	--	7 --
13.	Мала історія України	-	1 --	--	2 --
14.	Ольга Басараб	-	1 --	--	3 --
15.	Друг Карпо	-	1 --	--	1 --
16.	Юні друзі, ч. 2 і 3	-	2 --	--	2 --
17.	Полковник Грегит-Різун	-	3 --	--	11 --
18.	Україна погибає, хто винуватий в цьому	-	2 --	--	5 --
19.	Літопис УПА	-	3 --	--	8 --
20.	Визвольна боротьба Мазепи і Орлика	-	1 --	--	3 --
21.	Укр[аїнський] революціонер-юнак іде	-	2 --	--	5 --
22.	Сотник Черник	-	1 --	--	3 --
23.	За українське море	-	1 --	--	3 --

Поширено листівок, кличів і плякатів:

1.	Українські селяни! (забезпечуйтеся в хліб...)	88 штук
2.	Українці! (ділити нас...)	30 --
3.	Селяни! (забезпечуйтеся в хліб...)	550 --
4.	Селяни! (Знищуйте і ушкоджуйте...)	120 --
5.	Селяни! (Не спішіться зі жнивими...)	125 --
6.	Розподіл урожаю (плякат)	102 --
7.	Що вивозять і що привозять в Україну	102 --
8.	Колгоспні коломийки	15 --

Для українців з СУЗ вислано:

1.	Хто такі бандерівці та за що вони борються	1 прим[ірник]
2.	Українці! (Ділити нас...)	4 --
3.	Громадянині учителю	4 --
4.	Як розуміти концепцію власних сил	1 --
5.	Криваві рожі	2 --
6.	За що бореться УПА	2 --
7.	Учитель	1 --
8.	Осередок Проп[аганди] і Інформ[ації] при Проводі ОУН	1 --

На Красне вислано:

1.	Червоноармійці-українці	27 штук
----	-------------------------	---------

2.	Гим[н] поневолених народів	8 –"–
3.	Бійці і командири спецвойск мвд і мгб	6 –"–
4.	Українці! (Ділити нас...)	5 –"–
5.	Так має жити український селянин в УССД	4 –"–
6.	Пролетарі усіх країн, пригляньтесь	1 –"–

Вислано:

1.	До членів і кандидатів вкп(б)	2 штуки
2.	Організаторам і членам ініціативних груп і правління кол[госпів]	2 –"–
3.	Повідомлень про зліквідування учителя Гологорської сер[едньої] шк[оли]	30 –"–

«Стребкам» і родинам «стребків» вислано:

1.	Члени істребительних груп	38 штуки
2.	Батьки і матері	32 –"–

На Львів вислано:

1.	Українці! (Ділити нас...)	3 штуки
2.	За що ви боролись, червоноармійці	4 –"–
3.	Робітники!	1 –"–

Слава Україні!

Героям слава!

Постій, дня 5.Х.1950 р.

/ – /
Давид²²³

Архів ЦДВР. – Ф. 43. – Т. 1. – Од. зб. 1. Копія. Машинопис.

²²³ «Давид» – Микола Терлецький, керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН.

№ 55
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ
ЗА ПЕРШІЙ КВАРТАЛ 1951 РОКУ

5 квітня 1951 р.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за місяці: січень, лютий, березень 1951 р.

Райони: Золочів
 Красне
 Поморяни

Слава Україні!

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
за місяці: січень, лютий, березень 1951 р.

Х а р а к т е р и с т и к а т е р е н у :

На протязі звітового часу ворожа адміністрація звернула всю свою увагу над контролею колгоспно[ї] господарки, а саме: відремонтування усього господарського реманенту, заготовлення веснянного посіву та недопущення до загального упадку колгоспних тварин.

З початком зими майже у всіх колгоспах колгоспні тварини масово почали гинути і при цьому виявилось, що колгоспи зовсім були не забезпечені фуражем на зиму. На це зложилось ряд причин: в першій мірі була сильна грабіж держави, яка забрала з колгоспів завеликий конти[н]гент натуроплати, як овес, сіно, бараболя, ячмінь, буряки. Рештки, які остались в колгоспах, частинно розбазарила колгоспна адміністрація, а частинно загнила (як солома, бараболя і буряки) в колгоспних стиртах чи ямах з причин недоброго замагазинування. Про це свідчать факти під розділом колгоспи. Слід зазначити, що «держава» «солідно» вичист[и]ла колгоспні магазини держпоставками ще з осіні так, що коли надійшов сезон весняної сівби, колгоспи, не маючи чим сіяти, так «держава» знова прийшла їм з поміччю, визичила насіння з тим, що по жнивях колгоспи мають їм звернути.

Щоби добре взяти колгоспну господарку під «сталінське піклування» з початком місяця січня [1951 р.], большевики

перевели укрупнення колгоспів в той спосіб, що злучили по два по три колгоспи разом і в цих колгоспах понаставляли головами партійців-москалів. Голови ці до населення в загальному ставляться дуже строго і постійно під погрозами та побоями гонять до праці. (Гляди підрозділ колгоспів Поморянського р[айо]н[у]).

25 лютого [1951 р.] відбулись вибори до Верховної Ради УССР. Вибори ці закінчено майже до 14 години дня 99 проц[ентами], звичайно, як у большевицькій демократії.

З огляду на зимові обставини та обмеження з цих причин нашого революційного руху, большевики посилили активність в клубах. В них з активністю деяких комсомольців, голів клубу, оперпрацівників, в деяких селах зорганізовано забави, вистави та концерти і тим способом частинно удалось втягнути молодь в клуби.

В час зими большевицькі опричники так само використали на поширення комсомолу. На спротив молоді не завагалися застосувати всяких застрашувань, терору, викинення учнів зі шкіл і т. п. (Гляди підрозділ комсомол).

Матеріальний стан населення через колгоспну систему доведений до крайності. Більшість населення живе в проголодь і з цих то причин дуже часто поширені недуги серця, леген[ь] і ін.

Щодо нашого визвольного-революційного руху в звіттовому часі, большевики припинили нажим у більших масштабах, а звернули увагу на розробку, при чому стосували дуже часто сильні нічні та денні перевірки по селах, спеціально для тероризування цивільного населення.

Героям слава !

Дня 5.[0]4.1951 р.

Лиман²²⁴

²²⁴ «Лиман» – Володимир Качур, керівник Золочівського надрайонного про-
воду ОУН.

Район: Золочів

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ
за місяці: січень, лютий, березень 1951 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:
Райвиконком:

1.	Плевако Павло А.	голова	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]	4 класи
2.	Деревчук Андрій Т.	секр[етар]	рус[кий]	–"–	7 –"–
3.	Франчук Оксана А.	бухг[алтер]	рус[ка]	б[ез]п[артійна]	середня
4.	Хімченко Оксана А.	інспек[тор]	укр[аїнка] СУЗ	б[ез]п[артійна]	8 клас
5.	Камшеліна Шура	машин[істка]	рус[ка]	комс[омолка]	7 –"–
6.	Цедов Іван	нач[альник] кадр[рів]	рус[кий]	парт[ійний]	середня
7.	Горинчин Дмитро	зав[ідуочий] кадр[ів]	укр[аїнець] СУЗ	–"–	7 кл[асів]
8.	Галас Степан	воєнрук	укр[аїнець]	комс[омолець]	7 –"–
9.	Біляков Іван	зав[ідуочий] ЦСУ	рус[кий]	парт[ійний]	7 –"–
10.	Панасевич Зофія	статистик	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	9 –"–
11.	Вишинська Володиміра	–"–	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	середня

Відділ будівельний:

1.	Метальов	зав[ідуочий] буд[івельного відділу]	рус[кий]	парт[ійний]	7 кл[асів]
2.	Лаврова Т.	інженер	рус[ка]	–"–	7 –"–
3.	Цедова Т.	бухг[алтер]	рус[ка]	комс[омолка]	середня

Соцзабезпечення:

1. Боровецький І.	зав[дуючий] від[ділу]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]	середня ос[віта]
2. Плевако Марія	інспектор	укр[аїнка] СУЗ	–"–	7 кл[асів]
3. Хімченко Марія	бухг[алтер]	укр[аїнка] СУЗ	–"–	7 –"–

Земвідділ:

1. Петрусевич І.	інсп[ектор] зем[ельного] в[ідділу]	укр[аїнець] СУЗ	комс[омолець]	середня ос[віта]
2. Жмурко Петро	заступник	укр[аїнець] СУЗ	б[ез]п[артійний]	7 кл[асів]
3. Коморний	інсп[ектор]	укр[аїнець]	комс[омолець]	середня
4. Шерстяк Федір	г[оловний] зоотех[нік]	укр[аїнець]	парт[ійний]	?
5. Сергійко О.	зоотех[нік]	укр[аїнець] СУЗ	б[ез]п[артійний]	?
6. Якушева А.	зоотех[нік]	укр[аїнка] СУЗ	б[ез]п[артійна]	вища ос[віта]
7. Васильців І.	зоотех[нік]	укр[аїнець] СУЗ	б[ез]п[артійний]	?
8. Шлак Катерина	зоотех[нік]	укр[аїнка] СУЗ	б[ез]п[артійна]	
9. Павлів Б.	зоотех[нік]	рус[кий]	б[ез]п[артійний]	7 кл[асів]
10. Сань Ольга	зоотех[нік]	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	?
11. Коморна Д.	зоотех[нік]	укр[аїнка]	комс[омолка]	середня ос[віта]
12. Стрийко Віра	агроном	укр[аїнка] СУЗ	б[ез]п[артійна]	–"– –"–
13. Стрийко Іван	агроном	укр[аїнець] СУЗ	б[ез]п[артійний]	–"– –"–
14. Мельник Ліда	агроном	укр[аїнка] міс[цева]	комс[омолка]	–"– –"–
15. Паньків Іван	агроном	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез]п[артійний]	–"– –"–
16. Дембіцька Ірена	агроном	укр[аїнка] міс[цева]	комс[омолка]	–"– –"–

17. Давиченко Іван	агроном	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]	–"–	–"–
18. Сідельни[к] Петро	агроном	рус[кий]	б[ез]п[артійний]	–"–	–"–
19. Гулик Іванна	агроном	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	7 кл[асів]	
20. Козицький Б.	агроном	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]	8 кл[асів]	
21. Юрцан Я.	агроном	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]	8 –"–	
22. Рісний В.	агроном	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез]п[артійний]	8 –"–	
23. Петрова Анна	агроном	укр[аїнка] СУЗ	б[ез]п[артійна]	8 –"–	

Парторганізації по селах:

1. Ясенівці:	11 членів	Захарчук Д.	секр[етар]	укр[аїнець] міс[цевий]
2. Залісся:	6 –"–	Котинський П.	секр[етар]	укр[аїнець] міс[цевий]
3. Струтинь:	6 членів	Махніцький	секр[етар]	укр[аїнець] СУЗ
4. Фільварки:	5 –"–	Кіх М.	–"–	–"– міс[цевий]
5. Плуґів:	8 –"–	Панін Д.	–"–	рус[кий]
6. Бенів	3 –"–	Колчак А.	–"–	укр[аїнець] міс[цевий]

Про парторганізацію в інших селах нема жодних даних.

Комсомольські організації по селах:

1. Ясенівці:	7 членів	Рісний П.	комс[орг] орг[анізація]	укр[аїнець] міс[цевий]
2. Залісся:	15 –"–	Присяжний В.	–"–	–"–
3. Вороняки:	5 –"–	Леськів В.	–"–	–"–
4. Підлипці:	12 –"–	Полетко Ев.	–"–	–"–

5.	Плугів: –"– школ[а]	18 –"–	Лісова Зена	–"– –"–	–"– –"–
		24 –"–	Савко Наталя	–"– –"–	–"– СУЗ
6.	Тростянець[ь]:	27 –"–	Карпала Р.	–"– –"–	–"– міс[цевий]
7.	Лука:	11 –"–	Круть Петро	–"– –"–	–"– –"–
8.	Монастирок	3 –"–			
9.	Стругин	3 –"–	Бурчак Нестор	–"– –"–	–"– –"–
10.	Фільварки	9 –"–	Дацко М.	–"– –"–	–"– –"–
11.	Бенів:	4 –"–	Балюбиш С.	–"– –"–	–"– –"–
12.	Зазулі:	4 –"–			
13.	Блиховичі:	5 –"–	Розмус І.	–"– –"–	–"– –"–
14.	Заріччя:	5 –"–	Галабуда М.	–"– –"–	–"– –"–
15.	Жуличі:	4 –"–	Лисаковський Е.	–"– –"–	пол[як], зах[ідняк]
16.	Княже:	4 –"–			
17.	Белзець:	6 –"–	Білий Антін	–"– –"–	пол[як], лікар

Місто:

1.	М'ясокомбіна[т]:	12 членів	Михалевський Е.	комс[орг] орг[анізації]	пол[як]	Струтин
2.	Шкір[яний] зав[од] ім. Хрущова	10 чл[енів]	Баранчук В.	–"– –"–	укр[аїнець]	Заріччя
3.	Фабр[ика] апт[ечних] оп[аковок]	12 членів	Червона І.	–"– –"–	–"–	Золочів
4.	Сер[едня] жіноча школа	13 –"–				

В загальному комсомольській організації не проявляють майже жодної діяльності за ввічком сіл: Ясенівці, Плугів, Тростянець, Струтин, в яких діють аматорськ[і] доривочні гуртки. В інших селах організують тільки завави.

Участкові по селах:

1.	Сенчишин	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез]п[артійний]	на с. Ясенівці
2.	Політаєв	рус[кий]	б[ез]п[артійний]	–"– с. Залісся
3.	Юрин Єв[ген]	комс[омолець]	комс[омолець]	–"– с. Вороняки
4.	Прокопов П.	рус[кий]	комс[омолець]	–"– с. Лука
5.	Кордила І.	укр[аїнець] міс[цевий]	–"–	–"– с. Бенів
6.	Зуб Дмитро	рус[кий]	парт[ійний]	–"– с. Заріччя
7.	Баєв Толька	рус[кий]	комс[омолець]	–"– с. [Є]лиховичі
8.	Соколов Микола	укр[аїнець] СУЗ	б[ез]п[артійний]	–"– с. Городилів
9.	Іванців Я.	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]	–"– с. Хильч[иц]і
10.	Щербіна	рус[кий]	парт[ійний]	–"– с. Почапи
11.	Орлов Ф.	рус[кий]	парт[ійний]	–"– с. Белзець
12.	Шевчук М.	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]	–"– с. Бонишин
13.	Дерновой	рус[кий]	парт[ійний]	–"– с. Ляцьке

В інших селах участкові зістали змінені і про них не досягнуто жодних даних.

Стребки:

1.	Ясенівці	6 осіб	нач[альник]	Пасовський П.	укр[аїнець] міс[цевий]
2.	Тростянець	2 особи	нач[альник]	Денес Ев[ген]	укр[аїнець], комс[омолець], міс[цевий]
3.	Заріччя:	3 –"–	–"–	Городиловський М.	укр[аїнець] міс[цевий]
4.	Вороняки:	6 –"–			
5.	Зарваниця:	2 –"–			
6.	Плугів:	5 –"–			
7.	Лука:	1 –"–			
8.	Монастирок	3 –"–			
9.	Бенів	2 –"–			

10.	Єлиховичі	7 –"–	нач[альник]	Кульпа Бр.	пол[як]
11.	Жуличі	6 –"–	"–	Штурмов Климентій	
12.	Почапи	5 –"–	"–	Попович М.	укр[аїнець] міс[цевий]
13.	Бонишин	5 –"–	"–	Тарасенко Петро	рус[кий] ко[мсомолець]
14.	Княже	4 –"–	"–	Антонів Осип	укр[аїнець] міс[цевий]
15.	Городилів	5 –"–	"–	Притула Петро	укр[аїнець] міс[цевий]

Протягом звітового часу, стрєбки, крім варті при колгоспах, не проявляли більш жодної діяльності.

Колгосп:

В районі знаходиться 14 колгоспів. В тому числі 9 укрупнених, в яких злучено 26 колгоспів, а 5 не укрупнено через гористий терен.

Колгоспи укрупнені:

1.	«Перемога»	с. Плугів	гол[ова]	Гавара В.	укр[аїнець]	парт[ійний]
2.	«ім. 30-річ-чя] ВЛКСМ»	с. Підлипці	гол[ова]	Луговий		
3.	«ім. Кагановича»	с[ела] Тростянець, Лука	гол[ова]	Корженевський В.	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
4.	«ім. Шевченка»	с. Фільварки, Струг[и]н, Зарваниця, Бенів	гол[ова]	Курнієнко Олег	рус[кий]	парт[ійний]
5.	«ДТСАРМ Вороняки»		гол[ова]	Стефанюк	укр[аїнець] СУЗ	
6.	«Чапаєва»	с. Заріччя, [Є]лиховичі, Городилів	гол[ова]	Панфіловський	рус[кий]	парт[ійний]
7.	«Сталіна»	с. Хильч[иц]і, Бонишин, Яс[е]нівці	гол[ова]	Старовина	рус[кий]	парт[ійний]
8.	«ім. І. Франка»	с. Почапи, Белзєць		Бучковський Мик[ола]	рус[кий]	парт[ійний] б[увший] партиз[ан]

9.	«Леніна»	с. Залісся, Княже, Ляцьке	гол[ова]	Фірак В.	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[ійний]
----	----------	------------------------------	----------	----------	---------------------------	-------------

Колгоспи не об'єднані:

1.	«ім 70-річ[чя] Сталіна»	с. Жуличі	гол[ова]	Салик Ев[ген]	укр[аїнець] міс[цевий]	
2.	«ім. Рад[янської] Армії»	с. Зазулі	–"–	Романчук		
3.	«ім. Шверника»	хут. Копань	гол[ова]			
4.	«ім. Котовського»	с. Монастирок	гол[ова]	Франків Роман	б[ез]п[артійний], міс[цевий]	
5.	«ім. Кірова»	хут. Обертасова	–"–	Вечерковський	пол[як]	

Норми праці в колгоспі:

Кожний колгоспник напрутягом року часу має виробити 120 трудоднів.

За виорення 6 арів землі числиться 2 1/2 трудодня. Мотичення коксогизу (перший раз 4 ари 1 трудо-день). Робочий день в колгоспі від год. 8 рана до вечора. Обідоваа пора 1 година від 14-15 год.

Контин[ент]:

Кожний колгоспник річно здає державі м'яса 44 кг., молока 220 л., яєць 120. Крім цього від присадиб-ної ділянки здає 40 кг зерна і 200 кг бараболь, доходовий податок до 150 крб. і страховка 50 крб.
Через безпощадну грабiж большевиками колгоспників, селяни сьогодні живуть в крайній нужді.

Промисл:

1. Цегольня в м. Золочів Ворона І. дир[ектор], рус[кий], парт[ійний].

В цегольні працює 20 працівників, з того; 14 укр[аїнцiв], 1 жид, 4 рус[ких]. Праця робітників 8 год. Платня від 250 крб. до 1 200 крб.

2. Шкірзавод:

1.	Рудницький А.	дир[ектор]	укр[аїнець] (не грамотний)	парт[ійний]
2.	Колашник О.	бухг[алтер]	укр[аїнець] СУЗ	б[ез]п[артійний]
3.	Матвейко В.	зас[тупник] дир[ектора]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
4.	Кіндратюк С.	пом[ічник] бухг[алтера]	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез]п[артійний]
5.	Колодка М.	учотник	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]
6.	Діденко О.	касієр	укр[аїнець] СУЗ	комс[омолець]
7.	Боднар Надія	секр[етар]	укр[аїнка] міс[цева]	б[ез]п[артійна]
8.	Демчук Л.	магаз[инер]	укр[аїнець] СУЗ	

Крім вище заподаних працює ще 34 робітників, з того: 32 укр[аїнців], 2 пол[яків].

Платня службовців від 350 до 900 крб. місячно, а платня робітників від 150 до 400 крб. місячно.

Про інші заводи не одержано жодних даних.

Адміністративні зарядження:

За місяць січень:

1. Про переєстрацію пенсіонерів, які перебувають на обліку в органі соцзабезпечення Золочівського району.

2. Про виконання пляну призову до шкіл ФЗО за 1950 рік з сільрад Плугів і Залісся.

3. Про підготовку до виборів в Верховну Раду УССР 1951 р.

4. Про невідкладні заходи по ліквідації епідемії чуми на птицю.

За м[ісяць] лютий:

1. Про хід заготівлі та вивізки каміння на гостинець в першому кварталі 1951 року по сільрадам Вороняки, Белзець, Жуличі.

2. Про заходи по боротьбі зі шкірними хворобами великої рогатої худоби за перший квартал 1951 року.

3. Вивізка гною і ремонт інвентаря в колгоспах.

За м[ісяць] березень:

1. Про затвердження голів постійнодіючих депутатських районних комісій по сільрадам для надання постійної допомоги головам постійно діючим комісіям в роботі.

2. Про звільнення з роботи голову та секретаря Во[ро]нтяської сіль[ради] тов[аришів] Перевязко і Підбідно.

3. Про підготовку до весняної сівби в колгоспах.

Шкільництво:

с. Княже, школа 7 клясова.

1.	Будник Олекса	дир[ектор]	укр[аїнець] СУЗ
2.	Будник Анна	учит[елка]	укр[аїнка] СУЗ
3.	Тимошенко Марія	–"–	
4.	Остапчук –"–	–"–	–"–
5.	Романюк Галина	–"–	–"–
6.	Білинська Іван[на]	–"–	–"–
7.	Квітка Віра	–"–	–"– СУЗ
8.	Коструба В.	–"–	–"– міс[цевий]
9.	Олійник П.	воєн[рук]	–"–

с. Фільварки, школа, 4 кляси:

1.	Дохтаренко Галина	дир[ектор]	укр[аїнка] СУЗ
2.	Приймаченко Олександр[дра]	уч[ителка]	–"– СУЗ
3.	Жмлевська Надія	–"–	–"– –"–

с. Лука, школа, 4 кляси:

1.	Ваздрій В.	дир[ектор]	укр[аїнець]	б[ез]п[артійний]
2.	Лембітська Леся	учит[елка]	поль[ка]	комс[омолка]

с. Струтин, школа, 4 кляси:

1.	Грош Ф.	дир[ектор]	укр[аїнець] СУЗ	
2.	Грош Параска	учит[елка]	укр[аїнка] СУЗ	б[ез]п[артійна]
3.	Грош Надія	–"–	–"– СУЗ	комс[омолка]

с. Ясенівці, школа, 7 клясова:

1.	Черконий М[и]хайло	дир[ектор]	укр[аїнець] міс[цевий]
2.	Фірак Марія	учит[елка]	укр[аїнка] СУЗ
3.	Павликова Пав[лина]	–"–	–"– міс[цева]

с. Жуличі, школа 7 клясова:

1.	Федаж Федор	дир[ектор]	укр[аїнець] СУЗ
2.	Величко Люба	уч[ителка]	укр[аїнка] СУЗ
3.	Москаленко Галя	уч[ителка]	–"– СУЗ
4.	Бич Варвара	уч[ителка]	–"–
5.	Кальмук	–"–	
6.	Гіль	–"–	
7.	Петришина	–"–	
8.	Пановик	воєнрук	

с. Белзець, школа 7 класова:

1.	Осінний Василь	дир[ектор]	укр[аїнець] СУЗ	
2.	Яновська Надя	уч[ителька]	–"– –"–	
3.	Юрко Оксана	–"–	–"–	комс[омолка] міс[цева]
4.	Циців Анна	–"–	–"– СУЗ	
5.	Цуців Ольга	–"–	–"–	
6.	Гупаловська	–"–	–"–	зі Золочева
7.	Гнатишин Анна	–"–	–"–	
8.	Варлам Олекса	–"–	–"–	парт[ійний] міс[цевий]
9.	Фарина Василь	воєнрук	–"–	

В вище заповіданих школах відбувається наявна русифікація. До цих шкіл ходять переважно українські діти, однаке години викладові як українською, так і російською мовою однакові.

Культурне життя:

Кіно: В с[елах] Тростянець, Фільварки кіно висвітлюється 2 рази в тиждень. В с[елах] Струтень, Вороняки, Бонишин, Княже, Бенів, Ясенівці, Хильч[иц]і, Почапи, Городилів, [Є]лиховичі вивітлюється 1 раз в тиждень. В с[елах] Белзець, Жуличі, Лука – 2 рази в місяць. Ціна білетів для дітей по 1 крб., старшим по 2,50 крб. На кіно йдуть переважно діти і молодь, а не більше 10 проц[ентів] старших, за виїмком с. Струтина, де йдуть працівники сп[и]ртзаводу. За зимовий період висвітлювали слідуочі фільми «Убіг з неволі», «Огонь», «Падіння Берліна», «Секретар райсполкома» та ін.

Клуби:

В кожному селі району є клуб. Діяльність клубу обмежується до забав, а в с[елах] Залісся, Струтин діють аматорські гуртки, однаке все тільки дор[и]вочно.

Санітарна ділянка:

По селах знаходяться ме[дичні] і сан[ітарні] пункти, в яких працюють фельдчери. Для населення вони дають дуже малу допомогу з причин браку ліків. Оглядини переводять задармо, а за будь-які ліки населення мусить платити.

Ворожі акції:

Дня 1.[0]1.1951 року була облава на Тростянецький ліс, в якій брало участь 250 бійців військ МГБ.

Дня 2.[0]3.1951 р. була перевірка на хутір Осмалині с. Монастир[ок], в якій брало участь 30 бійців військ МГБ.

При кінці лютого [1951 р.] війська МГБ робили нічні перевірки в с. Фільварки.

Дня 22.[0]2.1951 р. до с. Княже [п]рибуло 3 гарнізони, з району Красне, Олесько, Золочів, в числі до 30 осіб. В селі перевели перевірку. Не знайшовши нічого, від'їхали.

Наше середовище:

Постава мас до ворога:

Всі адміністративні зарядження, як здача конти[н]гентів, участь в мітингах і т. п., населення виконує тільки зі страху або під примусом.

Постава мас до нашого руху:

Населення революційному рухові помагає дуже радо і чим може, як н[а]п[р]иклад харчами і іншими речами. Одначе через терор, який большеки застосували до населення, сильно боїться.

Оцінка світової і нашої ситуації:

Населення чекає на війну і вірить, що війна буде, та бачить, що в цій війні прийде кінець большевицькому пануванню і нарід зможе ск[и]нути ненависне большевицько-колгоспне ярмо.

Переважаюча більшість населення вірить в те, що здобуття самостійности буде залежати від нас самих.

Наші втрати:

Дня 21.[0]2.1951 року впали друзі:

Клим²²⁵, Механік²²⁶, Вуйко²²⁷. Останні[й] сам крився.

²²⁵ «Клим» – Федір Баран, кущовий провідник ОУН.

²²⁶ «Механік» – Гілярій Букета, бойовик куща.

²²⁷ «Вуйко» – Степан Геша, бойовик куща.

Район: Красне.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ
за місяці: січень, лютий, березень 1951 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:

Райвиконком:

1.	Мартин Микола І.	гол[ова]	укр[аїнець] ЗУЗ	парт[ійний]
2.	Трач Василь П.	з[аступник] гол[ови]	укр[аїнець] ЗУЗ	–"–
3.	Ромашко Петро Г.	сек[ретар]	–"– СУЗ	комс[омо- лець]
4.	Воробйов Петро	сек[ретар]	–"– СУЗ	парт[ійний]
5.	Савкі Михайло І.	зав[ідуючий] заг[о] т[овками]	–"– ЗУЗ	к[андидат] парт[іі]
6.	Козик К.	машиніс[тка]	–"– СУЗ	комс[омол- ка]
7.	Поломаренко	зав[ідуючий] ком[унальним] госп[о- дарством]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
8.	Геля Прокіп	домууправитель	укр[аїнець]	б[ез] п[артійний]
9.	Зелененька З.	бухг[алтер]	укр[аїнка]	б[ез]- п[артійна]
10.	Рибак	угород.	–"–	б[ез] п[артійний]

Райкомпартія:

1.	Ромака Афанасій І.	I секретар	укр[аїнець] СУЗ	
2.	Стешенко Іван І.	II –"–	укр[аїнець] СУЗ	
3.	Беззоботнов	III –"–	рус[кий] СУЗ	
4.	Малков Михайло Т.	пом[ічник] –"–	рус[кий] СУЗ	
5.	Кеня	зав[ідуюча] парт[ійно]- комс[омольськими] і проф[спілковими] гру- пами	рус[ка]	

6.	Корсунь Андрій	зав[ідуючий] комс[омольськими] від-ділами	СУЗ	парт[ійний]
7.	Демченко	зав[ідуючий] госп[одарки]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
8.	Юрова	зав[ідуюча] кадр[ами] РККП(б)У	рус[ка]	–"–
9.	Гринюк	зав[ідуючий] від[ділу] агіт[ації] і проп[аганди]	укр[аїнець]	–"–
10.	Смик	статис[тик]	укр[аїнець] ЗУЗ	канд[идат] парт[ії]
11.	Герашенко Л.	зав[ідуючий] парт[ійним] каб[інетом]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
12.	Матюшенко Л.	проп[агандист]	укр[аїнець] СУЗ	–"–
13.	Шулиненко В.	проп[агандист]	укр[аїнець] СУЗ	–"–
14.	Ковель З.	гол[ова] жін[очої] рад[и]	укр[аїнка] СУЗ	

ВЛКСМ:

1.	Драгон	І секретар комс[омолу]	укр[аїнець] СУЗ	
2.	Савляк	зас[тупник] секр[етаря]	–"– –"–	
3.	Стойко Е		–"– –"–	
4.	Кулик К.	бухг[алтер]	–"– –"–	

Ощадкаса:

1.	Бучинський Роман	зав[ідуючий]	укр[аїнець] ЗУЗ	к[андидат] парт[ії]
2.	Падурець Марія	бухг[алтер]	укр[аїнка] ЗУЗ	б[ез]п[артійна]
3.	Кучер	кас[ир]	укр[аїнець] СУЗ	комс[омолець]
4.	Крамажевська	кон[тролер]	укр[аїнка] СУЗ	комс[омолка]
5.	Дідчук	інс[пектор]	укр[аїнець] СУЗ	б[ез]п[артійний]

Нарсуд:

1.	Давидов Сергій	прокурор	рус[кий]	парт[ійний]
2.	Лукіяненко	слідчий	рус[кий]	парт[ійний]
3.	Фурда Ольга	секр[етарка]	укр[аїнка] ЗУЗ	б[ез]п[артійна]
4.	Колодій В.	суддя	укр[аїнець]	кан[дидат] парт[ії]
5.	Баєв	судовико-н[авець]	–"–	–"– –"–

Відділ будівництва:

1.	Павлов	зав[ідуючий] від[ділу]	рус[кий]	парт[ійний]
2.	Кушнір Андрій	буд[івельний] тех[нік]	укр[аїнець] ЗУЗ	б[ез]п[артійний]
3.	Паламаренкова	бухг[алтер]	укр[аїнка] СУЗ	б[ез]п[артійна]

Соцзабезпечення:

1.	Яворський Василь С.	зав[ідуючий]	укр[аїнець] ЗУЗ	б[ез]п[артійний]
2.	Стойка Аполінарій	бухг[алтер]	–"– –"–	–"–
3.	Бекар Зофія	інс[пектор]	–"– –"–	–"–

Колгоспи:

В кожному селі Краснянського району є колгоспи і в загальному все селянство [с]колективізоване. Господарка в колгоспах в крайньому занепаді, а саме, протягом звітового часу колгоспні тварини цілком підніпали з браку фуражу, дуже часто гинуть. Н[а]пр[иклад], в с. Скнилові протягом м[ісяця] березня [1951 р.] згинуло 13 коней, а 15 коней колгоспники мусіли підводити. В с. Пітричах за звітовий час згинуло 8 коней і 3 ялівки. Подібні факти були майже у кожному колгоспі.

Селянство до праці в колгоспи не йде, а якщо йде, то тільки через застрашування, що, нібито, будуть судити тих, які мають мало трудоднів. Дуже часто, а то навіть і на деннім порядку, можна почути проклони та нарікання на рад[янську] владу, колгоспи та на колгоспну адміністрацію.

В м[ісяці] січні [1951 р.] переведено укрупнення колгоспів. Деякі колгоспи позлучували разом і вибрали нову колгоспну адміністрацію, в склад якої ввійшли люди, довірені большевиками, або такі, які будуть точно виконувати їхні доручення.

З початком м[ісяця] лютого [1951 р.] розпочалась підготовка до весняної сівби. Зараз переведено ремонт возів, борін, приготовано насіння, яке майже кожен колгосп вижичив «в державі». З МТС-у по колгоспах роз'їхались трактори і помимо цього, що лежав ще сніг, тріскучі морози, а трактори разом з трактористами мусіли бути готовими до праці в полі.

Контингент:

В звітному часі розпочато сильну акцію в стягненні м'ясопоставки, молокопоставки, яєць, холостя[ц]ьке, асикурації

і інших драчок на 1951 р., які розділено [на] квартали. За місяці: січень, лютий і березень [1951 р.] кожний колгоспник має здати 13 кг м'яса, 22 л. молока, 22 шт. яєць і т. д. За цими драчками щодня ходять уповноважені фінагенти по кілька разів і страшать, що хто не хоче здавати цих податків, так будуть конфіскувати його майно.

Будівництво:

На Могилах біля Красного продовжують большевики даліше будувати «строїтельство» СМУ-152.

1. Начальник цих будов є Сергієв рус[кий], парт[ійний].
2. Інженер Суздальцев рус[кий], парт[ійний]. 3. Інженер Ютків рус[кий], парт[ійний]. 4. Нач[альник] участка Короченко укр[аїнець] СУЗ, парт[ійний].

В'язні, які працювали на цих будовах, до дня 29.[0]3.[1951 р.] відвезено на Львів, а зараз осталося при праці около 900 робітників. В склад цих робітників входять люди сусідних районів, українці з СУЗ та рускі.

9.[0]2[.1951 р.] на це строїтельство приїхав сам начальник-інспектор Сергієв – ген[ерал], який постійно перебуває у Львові. Він перевів контролю і цього самого дня від'їхав.

Праця на цьому строїтельстві з огляду на доставку будівельного матеріалу на час. В звітному часі на тих будовах заклали фундамент під 10 мурованих домів, повикопували ями по 3 м. в квадраті та їх вибетонували. Як говорять робітники, в цих ямах будуть ставити залізні радіовузлові вежі.

Всім працюючим на тім строїтельстві цього року знизили зарплату до половини. Минувшого року робітник міг заробити від 300-400 крб. [в] м[ісяць], а цього року від 200-250 крб.

В м[ісяці] березні [1951 р.] від с. Пітрич попри Могилки до Красного розпочалась будова г[о]стинця. При цій будові працює около 100 робітників.

Промисл:

В Краснянському районі є 5 млинів.

В с. Красне є водяний млин на вальці, який за одну добу перемелює 12 ц. збіжжя.

В с. Ферлівка є водяний млин, так само на 2 вальці і зараз перемелює на добу 3 ц. збіжжя.

В с. Вільшаниця є моторовий-ропний, який мел[е] на добу 10 ц. збіжжя.

В с. Сторонибабах є водяний млин на 4 вальці.

В с. Гологори є водяний млиний млин²²⁸.

Через велике зубожіння населення майж[е] всі млини простоюють. Час-від-часу, коли населення принесе на плечах збіжжя, то тоді їх пускають в рух і по кількох годинах знову стають без праці.

Почта:

В райцентрі Красне поміщається пошта. Кожен громадянин може висилати різного рода кореспонденції, як листи, телеграми і пакунки. Оплат[а] 8 кг. пакунка коштує 42 крб. Щодо листів, так на пошті є сильна контроля. Закордон листи майже не йдуть, а якщо хтось відважиться з громадян написати, то дуже часто вертає [з] поворотом.

Адміністративні зарадження:

1. Переглянути та перевести ремонт колгоспного реманенту. Крім цього стягнути від колгоспників, які щойно вступили в колгосп, вози, плуги, борони, упряж і весь інший сільськогосподарський реманент. Це все забрати у колгосп і ним користуватись.

2. Забезпечити колгоспні стайні від морозів і за недогляд за цією справою колгоспне правління потягнеться до відвічальності.

За м[ісяць] лютий:

1. Кожен колгосп Краснянського р[айо]ну зобов'язний вислати щотижня по кілька підвод до Митулинського лісу по камінь, який признач[е]ний на будову гостинця.

2. Всім сільським радам приготувати списки виборців та належно приготуви[ти] населення до виборів у Верховну Раду в УССР, які мають відбутися 25 лютого [1951 р.].

3. Колгоспним правлінням звернути особливу увагу на підготовку до весняної сівби.

За м[ісяць] березень:

1. Звернути особливу увагу над рівномірним розподілом присадибних ділянок між колгоспні сім'ї і кожній сім'ї призначити 25 арів присадибної ділянки.

2. В м[ісяці] березні [1951 р.] розпочати весняну сівбу і перевести її за пляном.

3. З кожного колгоспу призначити окремих людей, які весною мають направити всі пільні дороги.

²²⁸ Так у документі.

Культурне життя:

В кожному селі є клуб, а при ньому бібліотеки, з якої переважно учительство зі сходу та в меншому числі молодь сільська, переважно комсомольці, випозичають книжки.

В терені є клуби активні і неактивні. Активні клуби в с[елах] Ферлиївка, Бортків, Красне і Скнилові. В тих клубах часто підготовляють вистави та забави.

В м[ісяці] березні [1951 р.] сільська молодь с. Ферлиївки, в своєму селі відограла виставу під наголовком «Дай серцю волю – заведе в неволю». Цю саму виставу відограли в сусідньому с[елі] Скнилові.

Того самого місяця в с. Борткові сільська молодь дала виставу під цим самим заголовком, що в сусіднім селі.

В загальному населення на такі вистави йде, мовляв, грають такі самі вистави, як за давнішніх часів. Забав в часі посту молодь не уряджувала.

В звітному часі у сільських головів клубів покликають раз в місяць до району і дають вказівки як мають вести роботу. Не активних голов на таких зборах постійно критикують за не добру роботу і у всьому нібито вони винувати, що молодь не хоче ходити до клубів та уряджувати вистав[и] та забав[и].

Кіно:

В кожному селі большевики від 3-4 рази в місяць висвітлюва[л]и фільми, на які йде переважно дівтора, учительство та сільська адміністрація. Молодь і старші в загальному йдуть дуже мало з огляду на тяжкий матеріальний стан.

Слідуючі фільми:

1. «Молода гвардія» I-ша серія
2. «Молода гвардія» II-га серія
3. «Суворов»
4. «Паткедіш»
5. «Сталінградська битва» I-ша серія
6. «Сталінградська битва» II-га серія.
7. «Рядовий Александер Матрос»
8. «Далека наречена»
9. «Третій удар»

Санітарна ділянка:

В с. Красному є шпиталь на 25 ліжок, який постійно переповнений хворими. В ньому лежать хорі на туберкульоз, ж[о]лудок, венеричні і інші. Тяжко хворих відправляють до Львівської лічниці.

В цьому шпиталі працюють слідуючі лікарі:

1.	Конціпер Віталій	зав[ідуючий]	рус[кий]
2.	Марцієвська Марія	жін[очий] і дит[ячий] лік[ар]	укр[аїнка] СУЗ
3.	Атлер	загальних хворіб	жид
4.	Суховська	очний лікар	рус[ка]
5.	Колодій	зубний лікар	укр[аїнець] СУЗ
6.	Рекива	–"– –"–	жид
7.	Ромачила	жін[очий] лік[ар]	рус[ка]
8.	Дідієвський Саша	рендгеніст	рус[кий]
9.	Новіцька Павліна	перев[’язочний] лік[ар]	укр[аїнка] СУЗ

Як говорять хворі, які перебували в цьому шпиталі, та догляд за місцевими є дуже поганий, а коли прибуде руський, то коло нього є краща лікарська і харчева поміч.

В с. Куткорі є санпункт на 50 ліжок. Хворих постійно 10 і більше осіб, переважно жінки.

Лікарі:

1.	Шевільов	зав[ідуючий]	рус[кий]
2.	Галян	зуб[ний] лік[ар]	укр[аїнець]
3.	Трохим М.	фельчер	укр[аїнець]

Крім вище згаданих є ще 4-ри метсестри і 3 акушерки.

В кожному селі є фельчер, який дає першу поміч в часі захворювання чи скалічення. Вони мають ліки проти корости, до зубів, до очей, перев’язочний та порошки проти болю голови. Кращих ліків не мають.

Майже всі фельчері – це бувші санітарі т[ак] зв[аної] Вітчизняної війни. На хворобах майже не визнаються.

Пропаганда:

До райцентру приходять поштою «Радянська Україна», «Ізв’естія», «Крокодил» і в місяць 12 прим[ірників] «Сучасне і майбутнє»

«Ленінське слово» та «Радянський шлях» – це районні газети, які виходять тиражем по 1500 штук. Всі газети, крім центральних, може одержати кожен громадянин. Центральні одержують лише державні установи та партійці.

Ворожі акції:

Дня 6.[0]3[.1951 р.] на Ферлиївський ліс 20 большевиків зробили облаву. Пополудні всі прийшли до села, зробили на одній улиці докладну провірку, нічого не нашли, відійшли до Красного.

14.[0]3[.1951 р.] в с. Вільшанка оперробітник арештував Петльованого Володимира за те, що він взяв з бурякового пункту в Краснім кілька метрів цукрових буряків. Його відвезено до Львова і засуджен[о] на 5 літ тюрми.

25.[0]3[.1951 р.] в с. Скварява оперробітник Харченко і 5 большевиків зробили перевірку в stodолі під соломою в громадянина Кузьми Дмитра і знайшли 2 кріси, його арештовано і відвезено до Львова.

Протягом звітового часу большевики зробили перейшло 15 засідок, 30 провірок та 35 арештувань, де по переслуханню всіх звільнено.

Вивози на Сибір:

11.[0]1.1951 р. з с. Ферліївки большевики вивезли слідуючі родини:

1. Олійник Еміліян, жінка Анастасія і 3 дітей.
2. Ласка Федір і жінка Анна.
3. Цюга Пилип, жінка Юлія і 4 дітей.
4. Вороновський Михайло, жінка Текля і 4 дітей.
5. Стець Катерина
6. Ільків Ксеня і син Іван
7. Гнип Анна і дитина.

22.[0]2.[19]51 р. вивезли на Сибір:

1. Сташків Степан 42 р., жінка Людвиги 40 років, жінки брат 26 р., Людвиги батько 60 р.

2. Гринчишин Петро 46 р., жінка Текля 23 р. та двоє дітей від 3-5 р.

3. Сташків Петро 60 р., зять Романишин і жінка Текля.

14.[0]3[.1951 р.] з с. Утішків вивезено на Сибір:

1. Габа Степан 60 р., жінка Анна 45 р., син 27 р., дочка 16 р.

Наше середовище:

Постава мас до ворога.

Населення до рад[янської] влади ставиться з великою ненавистю та презирством. Податки та інші грабналоги здає лише під примусом і страхом, щоби не вивезли або не засудили. Постійно чути прокл[ь]они та нарікання на адресу большевиків, мовляв: «Ще такої держави світ не бачив, щоби так з людей тягнула останні соки».

Господарський стан:

Населення колгоспною системою виснажене до крайності. Хліба не можна нігде стрінати, крім сільської і колгоспної адміні-

страції. Краще живуть ті, які працюють при залізниці, при інших роботах у Львові. В загальному населення живиться бараболою і молоком, якого і так не вистачає.

/ - /

Район: Поморяни

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ
за місяці: січень, лютий, березень 1951 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:

Райвиконком:

1.	Губа	гол[ова]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ій- ний]	літ 40
2.	Миськів Мойсей	з[аступник] гол[ови]	–"– міс[цевий]	–"–	–"– 31
3.	Кац	секре[тар]	жид –"–	–"–	–"– 35
4.	Войтанович І.	–"–	укр[аїнець] зах[ідняк]	–"–	–"– 36
5.	Петрів І.	соц[за]без	–"– міс[цевий]	–"–	–"– 36
6.	Креденцер В.	машин[істка]	–"– –"–	–"–	–"– 26

Райпар[т]ком:

1.	Півен	I-ий секретар	жид	парт[ій- ний]	літ 43
2.	Осика	II-ий –"–	рус[кий]	–"–	–"– 42
3.	Бурак	III-ий –"–	укр[аїнець] СУЗ	–"–	–"– 31
4.	Ляшків	–"–	–"– –"–	–"–	–"– 29
5.	Олексенко	–"–	–"– –"–	–"–	–"– 28
6.	Паньчин	зав[ідуючий] агіт[ацією]	–"– –"–	–"–	–"– 40

Комсомол:

В Поморянському районі начисляється около 25 комс[омольських] організації: з того в райцентрі міститься около 14, а в селах Дунаїв, Біле, Рем[е]зівці, Красносільці, Смер[е]ківці, Снович[і], Поляни, школа Снович, Чижів і Зазулі. Чи в інших селах є комсомольські організації наразі невідомо.

[3] початком м[ісяця] січня [1951 р.] в школах, державних підприємствах большевики посилили сильну нагінку на створення нових комсомольських організацій. В ці[й] акції большевики дістали частинний успіх, тому що зі шкіл виганяли учнів, а з установ виганяли працівників, котрі не хотіли вписатися в комсомол. Учні, щоби даліше продовжати науку чи робітники працю в установах були змушені вступити в комсомол. В школах учителі вживали різних підступів, щоб ученики вписалися в комсомол.

В с. Сновичі вночі до школи прибула комісія, яка затверджувала комсомол і зраня кожного ученика, який приходив до школи, кликали в канцелярію і силували до комсомолу. Тих учеників, які давніше підписали анк[е]ту, а не хотіли зголоситися на затвердження, тяжко побито та держано по цілій добі в шкільній пивниці. Частина учнів, щоб не сидіти в пивниці, вписались в комсомол, а деякі відбули кару та зістали вигнані зі школи.

Активісти комсомольських організацій проявляються тим в рай[оні] Поморяни, що уряджують забави, вистави і концерти. Крім того провадять сильну агітацію над втягненням нових членів.

В селах комсомольські організації є менш діяльні, крім сіл: Красноселець, Дунаїв, Смереківки. Активність їх проявляється в тому, що лише сходяться на комсомольські збори, які дуже рідко відбуваються. Між комсомольцями трапляються деякі одиниці, які переводять сильну контролю над колгоспною господаркою, а також ходять з опергрупами на засідки, чи роблять підслухи попід вікна.

МГБ:

1.	Коваленко	нач[альник]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]	кап[ітан]
2.	Платов	слідчий	рус[кий]	—"	—"
3.	Котов	—"	—"	—"	—"
4.	Сурков	—"	—"	—"	—"
5.	Рудко	оперробітник	рус[кий]	парт[ійний]	ст[арший] лей[тенант]
6.	Пахомов	оперробітник	—"	—"	лей[тенант]
7.	Апошкін	—"	жид	—"	лей[тенант]
8.	Тельман	—"	рус[кий]	—"	—"
9.	Степанов	—"	—"	—"	—"

МВД:

1.	Борков	нач[альник]	рус[кий]	парт[ійний]	кап[ітан]	
2.	Малков	з[аступник] нач[альника]	рус[кий]	"--	ст[арший] лей[тенант]	47 р.
3.	Барановський	слідчий	пол[як]	"--	--" "--	35 --" --
4.	Теліпнов	нач[альник] тюрми	рус[кий]	"--	лей[тенант]	37 --" --
5.	Фісков	слідчий	"--	"--	"--	35 --" --
6.	Сухенко	"--	"--	"--	"--	26 --" --
7.	Несторович	"--	укр[аїнець] міс[цевий]	"--		35 --" --
8.	Тулінов	"--	рус[кий]	"--	м[олодший] лей[тенант]	26 --" --

МГБ Дунаїв:

1.	Буган	нач[альник]	рус[кий]		парт[ійний]	39 р.
2.	Рудонець Д.		укр[аїнець] міс[цевий]		комс[омолець]	25 --" --
3.	Гаївський С.		"-- міс[цевий]		"--	23 --" --
4.	Степко		"--" "--		парт[ійний]	27 --" --
5.	Процюк Я.		"--" "--		комс[омолець]	23 --" --

Істребітелі.

Крім села Пленікова, в кожному селі району є стрибки. Завданням їх є сторожити колгоспів та стягати з населення всякі налоги, а літом іти на засідки і облави.

В кожному селі до групи стрелків є прикріплений участковий мвд, якому усі підпорядковані.

Участкові та кількість стрелків в поодиноких селах:

1.	с. Поляни	12 стрелків	уч[астковий] Рогульський	пол[як] СУЗ	
2.	Красносільці	7 –"–	–"– Рогульський	–"– –"–	
3.	Махнівці	4 –"–	–"– сер[жанти] з опер[ативною] г[рупою] ББ Поморяни	–"– –"–	
4.	Торгів	6 –"–	–"– –"– –"– –"–	–"– –"–	
5.	Богутин	8 –"–	–"– –"– –"– –"–	–"– –"–	
6.	Зарудка	6 –"–	–"– Туліков	рус[кий]	комс[омолець]
7.	Поморяни	5 –"–	–"– Туліков	–"–	
8.	Пом[орянські] хутори	7 –"–	–"– Дмитренко	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
9.	Біщани	6 –"–	–"– Дмитренко	–"– –"–	
10.	Нестюки	6			
11.	Дунаєв	8 –"–	–"– Руданець	укр[аїнець] міс[цевий]	
12.	Біле	7 –"–	–"– Роботяєв	рус[кий]	
13.	Новосілка	6 –"–	–"– Сувечев сер[жанти]	з о[перативною групою] ББ Пом[оряни]	
14.	Чем[е]ринці	10 –"–	–"– Скородинський	укр[аїнець] зах[ідняк]	комс[омолець]
15.	Жуків	6 –"–	–"– Салабай	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]
16.	Вишнівчик	7 –"–	–"– Процак Петро	міс[цевий]	
17.	Кропивна	4 –"–	–"– Венгер	укр[аїнець] міс[цевий]	
18.	Смериківка	10 –"–	–"–	–"– –"–	
19.	Коропець	2 –"–	–"– Бойко	укр[аїнець] міс[цевий]	

20.	Угорці	5 –"–	–"– Репета В.	–"– –"–	парт[ійний]
21.	Чижив	3 –"–	–"– Шевчук	–"– –"–	комс[омолець]
22.	Снович[і]	10 –"–	–"– Василь пр[ізвіще] нев[ідоме]	–"– –"–	–"– СУЗ
23.	Рем[е]зівці	6 –"–	–"– Ільчишин	пол[як]	–"–
24.	Шпикол[о]си	5 –"–	–"– –"–	–"–	–"–

Всіх стрелків в Поморянському районі є 156.

Відділ ББ

В районі Поморяни при вулиці Підзамче є станиця відділу ББ, яка начисляє 30 бійців. Їх озброєння: 5 кулеметів дихтярова, 15 ППШ та 8 крісів. Крім цього мають 5 собак. Відділ ББ підпорядкований мґб та під керівництвом співробітників по 5 чоловік ходять на облави чи перевірки. Бійці цього відділу переважно національності рускої і мають літ від 20-30. Кожний боєць відділу забезпечений першорядним мундуром, взуттям і добрими харчами.

Кожний співробітник має приділені села, в яких оперує:

1. Новосілка, Біла, Дунаїв та хуторі опер[ує] Апошкін
2. Чем[е]ринці, Плен[и]ків, Вишнівчик, Рудко опер[ує]
3. Кропивна, Жуків, Смериківка, опер[ує] Тельман
4. Нестюки, Бібшани, Коропець, опер[ує] Платов.
5. Угорці, Рем[е]зівці, Шпиколоси, опер[ує] Сурков
6. Чижив, Сновичі, Красносільці, Поляни, опер[ує] Пахома
7. Махнівці, Торгів, Богутин, Зарідка, Поморяни, опер[ує] Котов

Слід зазначити, що кожний опер[аціонер] для особистої охорони, коли йде на села, бере від 1-2 бійців, а лише опер[аціонер] Апошкін ходить сам.

Воєнкомат:

1.	Печонкін	нач[альник] воєнкомату	рус[кий]	парт[ійний]	майор
2.	Соболь	зас[тупник начальни- ка] –"–	–"–	–"–	кап[ітан]
3.	Шеповський		укр[аїнець]	–"–	ст[арший] лей[тенант]

Земвідділ:

1.	Чуй Надія	нач[альник]	укр[аїнка] СУЗ	парт[ійний]
2.	Вараниця Зіна	ст[арший] агр[оном]	–"– –"–	–"–
3.	Грушко С.	ст[арший] агр[оном]	–"– –"–	–"–
4.	Лисенко	агроном	–"– –"–	–"–
5.	Черкасенюк	–"–	–"– –"–	–"–

Бджільництво:

1.	Бойчишин Ілярій	ст[арший] агр[оном]	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[ійний]
2.	Завадовська Наталія	секр[етар]	укр[аїнка] міс[цева]	

Ветлікарня:

1.	Яцура Василь	ст[арший] ветлік[ар]	укр[аїнець] СУЗ
2.	Любарський Микола	зав. тех.	–"– –"–
3.	Лимішка	зав. тех.	–"– –"–
4.	Романюк О.	зав. тех.	–"– –"–

Ветлікарі по участках:

1.	Рак Сергій І.	ветлікар	укр[аїнець] СУЗ
2.	Питиль Микола	–"–	–"– –"–
3.	Кубель	–"–	–"– –"–

Фінвідділ:

1.	Войтюк	нач[альник]	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[ійний]
2.	Туляк	зас[тупник] нач[альника]	–"– –"–	кан[дидат] парт[ії]
3.	Романишин	секретар	–"– –"–	–"– –"–
4.	Григоречко Віра	секр[етар]	–"– СУЗ	комс[омолка]
5.	Квітик Ірина	інспек[тор]	–"– міс[цева]	

Упомінзаг:

1.	Ізмєстєв	нач[альник]	рус[кий]	парт[ійний]
2.	Квітик Т.	сек[ретар]	укр[аїнець] м[ісцевий]	кан[дидат] парт[іі]
3.	Дреботій Е.	–"–	–"– –"–	комс[омолець]
4.	Бездітний		укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
5.	Лєшовський Омєлян		укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолець]
6.	Чорнопиский		–"– –"–	кан[дидат] парт[іі]
7.	Поплавський		–"– СУЗ	парт[ійний]
8.	Петрів		–"– міс[цевий]	–"–
9.	Романів		–"– СУЗ	–"–

Держбанк:

1.	Мальцова Ольга	зав[ідуюча] банку	укр[аїнка] СУЗ	парт[ійна]
2.	Порожна	секретар	укр[аїнка] СУЗ	парт[ійна]
3.	Марйонова	інспек[тор]	рус[ка]	парт[ійна]
4.	Степко	бухг[алтер]	укр[аїнець] міс[цевий]	комс[омолка]
5.	Квітик Надія	секр[етар]	–"– –"–	–"–

Колгоспи:

Колгоспна господарка в Поморянському районі цілковито підн[е]пала. Причиною цього було брак фуражу для колгоспних тварин і з цих причин тварини масово гинули, а коні щодня потрібно було підводити.

Н[а]пр[иклад], в с. Сновичі в колгоспі ім. Хрущова протягом зими згнуло 58 коней і 10 ялівок.

В с. Чемеринці, колгосп ім. «Кірова» з 230 коней згнуло 20. Подібні випадки були майже в кожному колгоспі. Колгоспники не хочуть щодня підводити коней і за цю роботу домага[ю]ться зачислення трудоднів. Щоби рятувати колгоспну худобу від загибелі, колгоспні правління одержали наказ з району, щоби забирати від колгоспників останню солому і нею годувати колгоспну худобу.

В стяган[н]і соломи від колгоспників брали участь колгоспні правління та участкові міліції. Вони ходили по колгоспниках, шукали по стрихах, стодолах і силою забирали останню солому. В кого не було на стрихах, в того розбирали загати, якщо були з соломи. По нижче наведемо кілька фактів як відбувалося стягання соломи:

В с. Угорці, хут[і]р] Прихата у громадянки Пановик Анна, участковий Репета завалив загату і почав забирати солому. Ви[щ]е згадана почала його просити та сваритися, що не буде мати чим дозимувати своєї корови. Участковий не тільки що забрав всю солому, але побив цю господиню і в хаті поломив усю установку.

В с. Білому голова колгоспу Наливайко укр[аї]нець] з СУЗ, парт[і]йний] побив гром[а]дянина] Савчука за це, що не хотів для колгоспу дати соломи та силою забрав від нього всю солому.

В м[і]сяці березні [1951 р.] в деяких колгоспах кожний колгоспник мусів давати буряки чи бараболу на відживлення коней. Н[а]пр[иклад], в с. Білому один раз в тиждень їхала колгоспна підвода селом, а члени правління, послані большевиками, ходили по хатах колгоспників та збирали по кошикові бараболь чи буряків для колгоспних тварин.

В м[і]сяці січні [1951 р.] переведено вибори колгоспних правлін. Вибрано нові правління. На голів укрупнених колгоспів [в] деяких багатших селах наставлено голів партійців, переважно москалів. Бригадири і ланкові це переважно люди місцеві, на яких так само розчисляються большевики. Вибори цих правлінь відбувалися як кожні інші вибори в большевицькій дійсності. Партійні, які кермували виборами ще вперід підібрали кандидатів [з] таких людей, які їм вповні будуть від[п]овідати. В час виборів колгоспники мусіли на таких людей голосувати.

В м[і]сяці січні [1951 р.] в цьому терені переведено укрупнення колгоспів.

Назва укрупнених колгоспів і їх голів:

1.	Колгосп ім. «Ворошилова»	голова ?	укр[аї]нець] СУЗ	парт[і]йний]	Поморяни, хуторі, Зарудка
2.	Колгосп ім. «Б. Хмельницького»	–"– Броменко	–"– СУЗ	–"–	Махнівці, Торгів
3.	Кол[госп] ім. «Хрущова»	гол[ова] Зварич	укр[аї]нець] міс[цевий]	парт[і]йний]	злучено три колгоспи с. Снович[і]
4.	Кол[госп] ім. «Леніна»	прізв[ище] нев[ідоме]			Смер[е]ківка, Кропивна
5.	Кол[госп] ім. «Сталіна»	гол[ова] Копельтків Іван	рус[кий]	парт[і]йний]	2 кол[госпи] Дунаїва.

6.	Кол[госп] «Большевик»	гол[ова] Колісник	укр[аїнець] міс[цевий]	кан[дидат] партії	Бібшани, Нестюки
7.	Кол[госп] ім. «Кірова»	гол[ова] Павельський	жид СУЗ		злучено 2 кол[госпи] с. Чемеринці
8.	Кол[госп] ім. «Мічуріна»	гол[ова] Ляшков	рус[кий]	парт[ійний]	В[и]шнівчик, Плен[и]ків.
9.	Кол[госп] ім. «Сталіна»	гол[ова] Порожний	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]	Поляни, Красносілиці
10.	Кол[госп] ім. «Чапаєва»	гол[ова] невід[омий]			село Богутин
11.	Кол[госп] ім. «Серп і Молот»	гол[ова] Коцур	пол[як] міс[цевий]		село Угорці
12.	Кол[госп] ім. «Будьонного»	гол[ова] Харчук	рус[кий]	парт[ійний]	с. Коропець
13.	Кол[госп] ім. «Шевченка»	гол[ова] Попадюк	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез] п[артійний]	с. Ремізівці
14.	Кол[госп] ім. «Молотова»	Гевков	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез] п[артійний]	с. Шпиколоси
15.	Кол[госп] ім. «Жданова»	гол[ова] Наливайко М.	укр[аїнець] СУЗ		с. [Б]іле
16.	Кол[госп] ім. «10-річчя воз[’єднання] Укр[аїни]»	гол[ова] Парашук	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[ійний]	с. Новосілки
17.	Кол[госп] ім. «17 вересня»	гол[ова] пріз[вище] невід[оме]	рус[кий]		

Відносно цих голів, яких надав район, це є люли, які взагалі не надаються ні не орієнтуються на хліборобстві, н[а]пр[иклад], в с. Чемеринцях гол[ова] колгоспу Павельський, жид парт[ійний] ще в березні [1951 р.] заряджував садити бараболі та сіяти гречку.

Голова колгоспу с. Білого Наливайко, весною заряджував переносити старі сади з хуторів до села і ще цього року мають ті сади давати овочі. Головно партійці лише добре живуть, ріжуть колгоспні свині, мелять колгоспне збіжжя та п'ють до безтями. Заступниками своїми понаставляли місцевих селян, які дійсно керують роботою в колгоспі. Крім цих привілеїв, які мають, одержують ще платню 1200 крб. м[ісячно] та 80 трудоднів. Місцеві голови колгоспу до укрупнення колгоспів і зараз дістають лише 45 друдоднів на місяць.

[3] початком м[ісяця] лютого [1951 р.] в колгоспах розпочато підготовку до весняних робіт в полі. Тому, що в минулому році в часі хлібоздачі, большевики ограбили колгоспників майже з всього збіжжя, то більшість колгоспів, які не мали насіння на посів ярих культур, одержали від «держави» позичку насіння. Магазин, з якого випозичали збіжжя, міститься аж в Золочеві, так що в лютому [1951 р.] те збіжжя розпочали транспортувати до колгоспів.

[3] початком з м[ісяця] березня [1951 р.] до кожного колгоспу прибув трактор, який помимо морозу і снігу чекав на веснянну роботу. Для трактористів правління кожного колгоспу розпочало будову рухомих домів, побудованих з до[ш]ок на колесах. Такий дім трактором можна буде перетягати з місця на місце праці де трактористи будуть відпочивати. В кожній такій хаті буде надавче радіо, через яке бригадир тракторної бригади надаватиме звідомлення в район, скільки кожен трактор виорав чи засіяв.

Торгівля:

[3] кінцем м[ісяця] лютого [1951 р.] наступила пероцінка товарів. З тих то причин до половини березня [1951 р.] всі крамниці були зачинені. В кооперативах нічого майже немає, крім нафти, соли, сірників та найлихішої мануфактури. [3] причин великого зuboжіння населення в кооперативах є малий оборот.

Пошта:

Головна пошта місти[ть]ся в Поморянах. Пошта приймає листи, телеграми і пакунки. Щодня до Поморян приїздить літак, який привозить листи, часописи та дрібну пошту крім пакунків, а назад забирає пошту на Львів і Київ. Крім цього пошта має ще 3 філії, які є: в с. Ремезівці, Дунаєві і Смер[е]ківці. До кожного є приділений один листонош, який доставляє всю пошту. За

кожний день своєї праці начисляється йому 50 сот[их] дня. Слід зазначити, що головна пошта є получен[а] з філіям і кожним селом телефоном.

Адміністративні зарядження:

За м[ісяць] січень:

1. Створити по всіх селах агітпункти та визначити агітаторів, які мають переводити підготовку селян до виборів, які відбудуться 25 лютого [1951 р.] до Верховної Ради УССР. Агітатори мають по десятихатках переводити між населенням читання конституції та зазнайомлювати з кандидатами.

2. Переводити ремонт колгоспного інвентаря та трієрувати насіння, щоби всеціло підготувитись до весняних робіт.

3. Перевести вибір нових колгоспних правлінь, а старі усунути.

За м[ісяць] лютий:

1. Присвятити особливу увагу у відживленні коней, щоби були здібні до веснянних робіт.

2. В колгоспах, в яких брак соломи чи корму для тварин, та[м] дозволяється колгоспним правлінням стягати від колгоспників та кормити колгоспні тварини.

3. Робити запотребування на яре насіння, яке держава випозичатиме тим колгоспам, котрі не мають чим сіяти та якнайскорше те збіжжя доставляти колгоспам.

4. Перевести підготовку до виборів, які відбудуться 25 лютого [1951 р.] та підготувити виборчі дільниці та списки виборців.

5. За м[ісяць] березень:

6. Здавати на 1951 рік м'ясопоставку, молокопоставку, холостояцьке, податок та асекурацію.

7. Зарядити, щоби населення з усіх хуторів весною обов'язково перенеслося до сіл.

8. Ще раз перевірити колгоспний інвентар чи справний до веснянних робіт.

9. Колгоспним правлінням звернути особливу увагу в проведеної доброякісної весняної сівби, а коли щезн[е] сніг зараз розпочати сівбу.

Шкільництво:

В Поморянському районі є дві середні школи, одна в райцентрі і друга в с. Сновичі. Неповно середніх шкіл є 7, то є в с. Поляни, Торгів, Шпикол[о]си, Дунаєві, Білому, Чем[е]ринці і Вишнівчик.

Початкових шкіл є 11.

Персональний склад учителів сер[едньої] школи в [с.] Сновичі:

1.	Рикун Микола	дир[ектор]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]	1932 року
2.	Боїк Лев	завпед	–"– –"–	комс[омолець]	1928 –"–
3.	Горова Ольга	учите[лька]	рус[ка]	комс[омолка]	1926 –"–
4.	Ковальова Ніна	–"–	укр[аїнка] СУЗ	–"–	1924 –"–
5.	Плахтій Марія	–"–	–"– –"–	парт[ійна]	1922 –"–
6.	Марія Іванів	–"–	–"– –"–	–"–	1929 –"–
7.	Олійник Тетяна	–"–	–"– –"–	–"–	1925 –"–
8.	Марченко Олександра	–"–	–"– –"–	–"–	1921 –"–
9.	Білінська Єф[росинія]	–"–	–"– – «-		1927 –"–
10.	Новосад Сте[пан]	–"–	–"– ЗУЗ	к[андидат] парт[іі]	1915 –"–
11.	Гуминюк Петро	–"–	–"– міс[цевий]	парт[ійний]	1926 –"–
12.	Боднар Роман	–"–	–"– –"–	комс[омолець]	1926 –"–
13.	Бондаренко В.	–"–	–"– СУЗ	–"–	1927 –"–
14.	Рак Ярослав М.	воєнрук	–"– –"–	–"–	1924 –"–

7 класова школа в Чем[е]ринцях:

1.	Базилевич І.	дир[ектор]	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[ійний]	1891 року
2.	–"– Михайлина	уч[ителька]	–"– –"–	–"–	1915 –"–
3.	Кривоніс Ярослава	–"–	–"– –"–	ко[м]с[омолка]	1930 –"–
4.	Михайлик П.	–"–	–"– –"–	–"–	1922 –"–
5.	Боднар Зофія	–"–	–"– –"–	–"–	1920 –"–
6.	Гнатко Ра[ї]са	–"–	рус[ка]	–"–	1926 –"–
7.	Матвіїв Ярослава	–"–	укр[аїнка] міс[цева]	–"–	1924 –"–

8.	Шрам Михайло	ділов[од]	–"– –"–	–"–	1919 –"–
9.	Торська Іванна	учи[тель]	–"– ЗУЗ	–"–	1923 –"–
10.	Луців Анна	учи[тель]	–"– міс[цева]	комс[омолка]	1931 –"–
11.	Медведик Михайло	–"–	–"– –"–	–"–	1927 –"–
12.	Кривоніс Богдан	–"–	–"– –"–	–"–	1932 –"–
13.	Купин Іван	–"–	–"– –"–	–"–	1926 –"–

7 класова школа в с. Дунаїв:

1.	Рекшинський Андрій	дир[ектор]	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[ійний]	1893 року
2.	Гомінюк Кирило	уч[итель]	–"– СУЗ	–"–	1913 –"–
3.	Йодир Ольга	–"–	–"– –"–	–"–	1922 –"–
4.	Дем'янова Олександр[дра]	–"–	–"– –"–	–"–	1922 –"–
5.	Квітик Ірина	–"–	–"– міс[цева]	комс[омол-ка]	1930 –"–
6.	Ішук Теодозій	–"–	–"– –"–	–"–	1928 –"–
7.	Нагірна Олена	–"–	поль[ка]	–"–	1926 –"–
8.	Спускайнюк Олена	–"–	укр[аїнка] міс[цева]	–"–	1928 –"–
9.	Городилович Юліяна	–"–	–"– –"–	парт[ійна]	1898 –"–
10.	Рогова Марія	–"–	–"– СУЗ	комс[омол-ка]	1929 –"–
11.	Пановик Володимир	воєнрук	–"– міс[цевий]		1927 –"–

7 класова школа в с. Торгові:

1.	Чорноусов Борис	дир[ектор]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]	1903 року
2.	Бошко Стефа	уч[итель]	–"– СУЗ	комс[омолка]	1919 –"–
3.	Кишнір Надія	–"–	–"– СУЗ	парт[ійна]	1924 –"–
4.	Медведюк Петро	–"–	–"– міс[цевий]	–"–	1925 –"–
5.	Черненко Марія	–"–	–"– СУЗ	комс[омолка]	1928 –"–

6.	Сердеченко Віра	–"–	–"– –"–	–"–	1928 –"–
----	-----------------	-----	---------	-----	----------

7 класова школа в с. Шпиколоси:

1.	Мишко Галина	дир[ектор]	укр[аїнка] міс[цева]	парт[ійна]	1925 року
2.	Нем'яніч Надія	уч[итель]	–"– СУЗ	комс[омолка]	1926 –"–
3.	Барановецький	–"–	–"– СУЗ	парт[ійний]	1922 –"–
4.	Біловус Марія	–"–	–"– СУЗ	комс[омолка]	1926 –"–
5.	Плівницька Анна	–"–	–"– міс[цева]	–"–	1930 –"–
6.	Патерига Петро	–"–	–"– –"–	парт[ійний]	1920 –"–

7 класова школа в с. Біле:

1.	Мазур Антін	дир[ектор]	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]	1919 року
2.	дружина	уч[ителька]	–"– –"–	–"–	1922 –"–
3.	Фердига Юліян	завпед	–"– СУЗ	–"–	1921 –"–
4.	Гомінюк Микол[а]	воєнрук	–"– міс[цевий]	–"–	1926 –"–
5.	Лисунець Юліян	уч[итель]	–"– –"–	комс[омо- лець]	1927 –"–
6.	Височинська Віра	–"–	–"– СУЗ	–"–	1928 –"–
7.	Хмельова Тетяна	–"–	–"– –"–	–"–	1929 –"–
8.	Дуда Люба	–"–	–"– міс[цева]	–"–	1929 –"–
9.	Капруха Ванда	–"–	поль[ка]	–"–	1928 –"–
10.	Зубенко Анна	–"–	укр[аїнка] СУЗ	–"–	1930 –"–
11.	Машталір Люба	–"–	–"– –"–	–"–	1930 –"–
12.	Карабін Ярослав	–"–	–"– міс[цевий]	–"–	1926 –"–

Культурне життя:

Клуби:

В кожному селі Поморянського району є клуб, якого завданням є підготовляти вистави, забави та концерти. Крім цього в кожному клубі є радіоприймач, через який можна слухати авдіції з Москви і Києва.

Клуби можна поділити на діяльні і недіяльні. Діяльні клуби в селах: Поляни, Красносільці, Чижів, Дунаєві, Вишнівчику, Смер[е]-ківцях, Поморянах. В тих клубах відбуваються вистави, забави, концерти і інше. У всіх інших клубах діяльність позначається тим, що голова клубу замете залю, вечером послухає радієву авдіцію разом з сільською адміністрацією і на цьому кінчиться його робота.

З початком 1951 р. большевики звернули увагу на недіяльність клубів, вимагають більшої праці. Отже, деякі клуби відіграли по одній виставі і далі жодної діяльності не проявляють. Причиною цього, що підготовка вистав причинилася є те, що в районі не дозволяють грати вистав передвоєнних, а змушують грати сучасні.

Н[а]пр[иклад], голова клубу домагався, що буде підготовляти виставу «Наталка Полтавка», так в районі йому відповіли, що вже час, щоб «Полтавка» внесла заяву до колгоспу. Інш[ий] голова зголосив, що підготовляє «Невольника». Йому заборонили грати цю виставу, а наказали грати сучасні – радянські. Слід зазначати, що вистави в клубах відбувалися лише народні.

При сільських клубах, більш активних, міститься читальня. Зав[ідуючий] читальні побирає місячно 400 крб. Завданням голов читалень є випозичати книжки з бібліотек. В неділю молодь втягати до читалень і їм читати большевицькі книжки та пресу.

Кіно:

В райцентрі щодня висвітлюється фільми. В с[елах] Дунаєві, Білому, Поляні, Красносільцях висвітлюють 5-8 раз в місяць. В усіх інших селах по 2 рази. Населення майже на кінофільми не йде, лише діти та сільська адміністрація.

Пропаганда:

Преса:

В райцентрі міститься друкарня, яка випускає 2 рази в тиждень районну газету «Ленінська перемога» тиражем 1500 прим[ірників]. Кожний громадянин може передплачувати для себе газету «Вільну Україну», «Радянську Україну», «Ленінську молодь», «Колгоспник України». Ізвест[і]ю чи Правду одержують лише школи, державні підприємства і партії.

Мітинги:

5.[0]1.1951 р. в с. Угорцях відбувся мітинг, який проводив начальник мgb Коваленко. У своїй доповіді він звернув найбільшу увагу на українсько-німецьких націоналістів, яких вже радянська влада докінчує нищити, а ще у селі є кілька, так їх односельчани повинні на них вплинути, щоби вони поголосилися, а радянська влада їм всі провини простить. На цьому мітингу большевики мали зі собою зголошеного провокатора Ковалю Федора – Шрама, якому також запропонували говорити. Зголошен[е]ць у своїй промові говорив, що його перед тим були задурманили і він вступив у «банду», а тепер опам'ятався і зголосився до рад[янської] влади, одержав документи, працю і прощення за свої провини. Перекажіть тим, з вашого села, хай зроблять так, як я зробив, радянська влада їм також все простить. При кінці мітингу нач[альник] мgb Коваленко заставляв родини підпільників виступати з промовою до людей та закликати їх, щоби родині населення допомогло, спам'ятати їх братів не дати їм їсти, не пускати їх до хат, не передержувати їх, а вони будуть змушені поголоситися. Члени підпільних родин були змушені виступати і так говорити. Крім цього деякі підозрілі селяни були змушені виступати і заявили, що коли побачуть «бандьорів», так зараз повідомлять рад[янську] владу, щоби вона покінчила з ними, бо через них скільки людей поїхало на Сибір і в тюрму.

8.[0]2.[1951 р.] в с. Білому відбувся мітинг, на який силою зганяв людей участковий міліції зі стрелками і оперробітник Апошкін. На мітингу виступав пропагандист Дудик, а разом з ним були присутні: слідчий мвд Сухенко та капітан з області. В своїй промові Дудик представив слухачам, як жилося людям за царської Росії, як Америка змагала ще тоді, щоби всі російські землі загарбати собі. Одначе Росія відбира[є] всі американські задуми і спроби і не піддалася Америці. Промов[е]ць широко зупинивсь над тим як повстала комуністична партія, як вона повалила царизм та повалила банди Денікіна, Врангеля та Петлюри. Дальше говорив промовець, що зараз Америка змагає до того, як за царської Росії, загарбати для себе всі землі і тому скорим темпом готуються до війни. Одначе нам американські пляни не страшні. Ми сильні. За нами весь радянський народ і тому в разі війни він допоможе розгромити американських агресорів, так як допоміг розгромити гітлерівську Німеччину.

При кінці мітингу ви[щ]е згадан[ий] промовець зупинився над нашим визвольно-революційним рухом. Він сказав: що та боротьба бандерівців то є за американські долляри. Бандерівські

провідники одержують за це в Америки долляри, а по селах та містах втягають в «банду» «дурачків», які ходять по селах і містах та бунтують людей, що нібито вони борються за якусь там самостійну. Одначе, ЧА розгромила Петлюру і так розгромить решту «бандер», а Україна буде тільки радянська.

15.[0]3.[1951 р.] в с. Чемеринцях відбувся мітинг колгоспників, на якому виступав голова місцевого колгоспу жид, партієць Павельський. В своїй промові він пояснив колгоспникам як мають працювати в часі весняної сівби та заохочував їх, щоб солідно працювали на полі і добились доброго урожаю. Коли буде добрий урожай, так кожний колгоспник більше одержить збіжжя та грошей за трудовень. Хто не буде ходити до праці, того будуть судити як ворога, що підриває роботу.

Ворожі акції:

Дня 7.[0]1.[1951 р.] в с. Торгови відбулась облава, яку спричинив зголошен[е]ць-провокатор Шрам. По селі він водив большевиків до тих господарів, до котрих колись заходив. В кількох господарів большевики детально перекопали господарки та майже ціле село перевірили. Коли нічого не знайшли перед вечером відійшли.

Дня 6-11.[0]1.[1951 р.] майже до кожного села прибуло з Поморян від 4-6 большевиків, які під час різдвяних свят робили перевірки.

Дня 19.[0]1.[1951 р.] до с. Угорець приїхало 2 машині большевиків і у громадянина Гармати Олекси детально перекопали подвір'я та буди[н]ки. В хаті повалили стіни та пивницю. Крім цього перекопал[и] господарки в громадян: Лютої Анни, Смолина Павла, Пруса Павла, Захарків Івана, Костюка Олекси і Долішнього Василя. Крім цього по цілій улиці коло церкви зробили перевірку.

Над вечером ви[щ]е згадана банда большевиків на чолі з оперробітником Сурковим, Рудком, Степановим перекопали господарку в громадянина Гайовського Івана та Демковича Теодора. В Гайовського знайшли в загаті кріса та шкіри, які виправляв. Це все забрали, господаря арештували і з місця засудили на 3 роки в'язниці.

Дня 20.[0]1.[1951 р.] в с. Білому оперативник Апошкін разом з місцевими стрелками перекопав господарку громадянина Механів Осипа, нібито на підставі розшуків за збіжжям.

21.[0]1.[1951 р.] в с. Шпиколосах група большевиків в складі 30 бійців, яких частина прибула з району Красне, через

два дні перекопували господарку громадянина Рибки Василя та з господарки його зробили цілковиту руїну. Повалили стіни, пивницю, поломали вікна, перекопали ціле подвір'я і будинки, порозшивали стріхи, а нічого не знайшли, над вечером другого дня від'їхали.

22.[0]1.[1951 р.] в с. Жукові, хутір Скажениця. група большевиків в складі 30 осіб перекопали господарки в громадян Звіра Василя та його брата. Крім цього зробили докладну перевірку на цілому хуторі.

23.[0]1.[1951 р.] в с. Рем[е]зівцях група большевиків в числі до 30 большевиків перекопали господарки громадян: Поцілуйки Миколи, Лісового Григорія, Будзинівського Якова і детально перевірили улицу «Рови».

7.[0]2.[1951 р.] в с. Чижеві 15 большевиків з оперативником Сурковим та Пахомовим, протягом ночі і дня перекопали господарку громадянина Наконечного Івана та повалили стіни, пивницю, порозшивали стріхи. Нічого не знайшли, перед вечером відійшли до Помор'ян.

15.[0]2.[1951 р.] в с. Новосілках оперативник Апошкін з невідомих причин арештував Оліянку, яку тяжко побив, що не могла рушити ногами ні руками. По двох днях її звільнено.

15.[0]2.[1951 р.] в с. Вишнівчику 8 большевиків з оперативником Рудком, участковим Процаком та місцевими стрелками перекопали господарку у громадянки Луцишин Анни. Нічого не знайшли, над вечером вибралися.

21.[0]2.[1951 р.] в с. Чем[е]ринці на хутір Кузубатиця прийшло 8 большевиків з оперативником Рудком і перекопали господарки у громадян Борушка Зофії, Ливицького Івана, а над вечер вибралися.

23.[0]2.[1951 р.] в с. Шпиколоси прибуло 15 большевиків з опер[ативниками] Сурком та Пахомовим і детально перекопали господарки громадян: Дубаса Василя і докладно перевірили господарку громадянина Федунчика Миколи, якого арештували, і по переелуханню в сільраді тяжко побитого звільнили.

25.[0]2.[1951 р.] в с. Коропці, група большевиків з опер[ативником] Платовим перекопали господарки у громадян Крижановського Івана та зробили докладну перевірку у гром[адян] Сабадаша, Гонтара Володимира, в яких повалили загати, стіни та порозкопували ями з бараболою.

30.[0]3.[1951 р.] в с. Вишнівчику оперативник Рудко przeprowadив около 100 слідств. Переслухав підозрілих і не підозрілих селян.

Протягом звітового часу, крім вище заподаних облав та провірок, большевики перевели в місяцю січні 100 менших провірок, 20 нічних;

в лютім 150 провірок 45 нічних:

в березні 60 –"– 10 –"– та перевели около 80 арештувань. По переслуханню всіх людей звільнено.

Постава мас до ворога:

Маси до ворога ставляться крайньо ворожо, за винятком деяких людей. Державні зарядження виконують хиба тільки під примусом.

Господарський стан:

Населення виснажене до крайності. Хліба немає майже у жодній хаті. Живиться лише бараболю, якої також не вистачає. Кормителькою цілої колгоспної сім'ї зараз є тільки корова, яку ледве держить на мізерній паші.

Суспільна опіка:

Двом родинам підпільників вислано по 100 крб. і потерпілій родині дано 100 кг збіжжя.

Українці зі СУЗ:

В цілому Поморянському районі багато живе українців зі СУЗ. Частина їх працює в райадміністрації, частина учителями, а частина приділина, як голови колгоспів, зо[о]тех[ніки] і фельдчери. Більшість їх, до нашого руху ставиться негативно. Частина прихильно.

/ – /

Архів УСБУ ЛО (речові докази до архівно-кримінальної справи по обвинуваченню Євгена Пришляка). Копія. Машинопис.

№ 56
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ
ЗА ДРУГИЙ КВАРТАЛ 1951 РОКУ

30 червня 1951 р.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за місяці: квітень, травень і червень 1951 р.

Райони: Золочів
 Красне
 Поморяни

Слава Україні!

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
за місяці: квітень, травень і червень 1951 р.

У звіттовому часі ворожа адміністрація звернула всю свою увагу в кількох напрямках, при чому населення це дуже відчуло на власній шкурі.

[З] появою перших проблесків весняного сонця, помимо цього, що щойно злі[з] сніг та земля ще добре не розмерзлася, а колгоспи вже були змушені під тиском ворожої адміністрації розпочати весняну сівбу.

Весняна сівба проходила незадовільно тому, що у перших днях було ще дуже мокро і через те сівалки та трактори, при помочі яких переводжено сівбу дуже толочили землю. Дуже часто такі сівалки треба було прочищувати з болота. Щоби якнайбільше обсіяти масиви, так сіяно дуже рідко, одначе так всього не обсіяно і частина піль осталась облогом.

Щоби довести Західні області України до крайності нужди та голоду, большевицькі опричники головну увагу звернули на посів промислових рослин: як коксагизу та цукрових буряків. Кожен колгосп, місто сіяти більшу кількість ярого збіжжя, чи садити більше бараболь, був змушений сіяти по 40-70 г[ектарів] коксагизу і 15-30 г[ектарів] цукрових буряків. Сам обробіток цих культур вимагав багато праці та труду. Помимо цього, що колгоспники попросту пухли з голоду, переживаючи тяжкий переднівок, були змушені працювати не тільки в робочі дні, але також в свята і неділі. Хто опускав роботу один день, тому обтягувано по 5 трудодні. На колгоспників, які мали мало трудоднів, відбувались

по селах суди, на яких присуджувано по 2-5 місяців примусової праці в колгоспах, без зачислення трудоднів. (Подані факти під розділом Колгоспи Поморянського району).

Як кожного року, так і в 1951 році, від 1 травня розпочалось стягання позики. Коли порівняти щодо позики минувших років, то цей рік бу[в] найтяжчий. Большевицькі грабіжники наклали велику суму позики і зараз при стяганні з місця вжили терору, шантажу та побою. (Факти наведені під розділом Позика Поморянського району).

В м[ісяці] квітні 1951 року большевики посилили насильний нажим на наш революційний рух на всі три райони, а найбільше на Поморянський. В час нажиму переведжено сильні облави на села та ліса при допомозі ЧА, яка посувалася зі сходу на захід. В Поморянському районі такі війська в числі 1500 бійців перебували около 3 тижні.

Слід зазначити, що в час нажиму большевики починають вживати мордів на національно-свідомих українських родин[ах]. (Гляди під розділом Ворожі акції Золочівського району).

Від м[ісяці] квітні [1951 р.] в лісах Золочівського району перебуває около 400 мінерів, які постійно перевіряють ліси, поля, та села, нібито за мінами. На ділі це не є правдиві мінери, а перемундуровані війська мgb, які роблять за підпільник[ів] криївками розшуки.

Господарський стан населення дуже катастрофальний. В загальному населення не має що їсти і є випадки, що через всякі большевицькі грабналоги, з непевності свого життя і голоду доводять людей до божевілля і смерти. (Факти наведені під розділом Господарський стан населення Поморянського і Краснянського районів).

Героям Слава

30.[0]6.1951 р.

Лиман²²⁹

²²⁹ «Лиман» – Володимир Качур, керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН.

Район: Золочів

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ
за місяці квітень, травень і червень 1951 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:

Комсомол:

Активність комсомольських організацій проявляється виключно в клубах, в яких за їх активністю проводяться заходи, вистави та концерти. В деяких селах є одиниці, які провадять пропагандивну роботу серед колгоспників. Вони читають у полі газети та агітують сільську молодь до вступу у комсомол. Більша частина комсомольських організацій – це майже не діяльні. Діяльність їх проявляється в тому, що раз у місяць відбувають збори, на яких часто прибувають комсорги з району і постійно критикують їх недіяльність в роботі. Однак збори та критика не приносять жодних успіхів.

Парторганізації по селах:

1.	с. Залісся	6 членів	секретар	Захарчук	укр[аїнець] міс[цевий]
2.	Ясенівці	11 –"–	–"–	Котинський П.	укр[аїнець] міс[цевий]
3.	Струтинь	12 –"–	–"–	Тіраєв	рус[кий]
4.	Фільварки	8 –"–	–"–	Кульманицький	укр[аїнець] міс[цевий]
5.	Плугів	11 –"–	–"–	Михайлишин І.	–"– –"–
6.	Белзець	15 –"–	–"–	Урбанська Б.	–"– –"–
7.	Бенів	3 –"–	–"–	Копчак А.	
8.	Підлипці	12 –"–	–"–	Евтушинський	–"– –"–
9.	Козаки (шахта)			Єруфеев	рус[кий]
10.	Тростянець	15 –"–	–"–	Рісний М.	укр[аїнець]

Партійні організації по селах майже не проявляють ніякої активності, за винятком деяких одиниць, які переводять сильну контролю в колгоспній господарці та займаються донощицтвом.

Стребки:

В кожному селі Золочівського району є зорганізовані стребки. Завданням їх є сторожити колгоспне майно та ночами пильнувати село. На чолі кожної групи стребків є начальник, переважно місцевий, який всеціло підпорядкований участковому міліції мвд. Активність стребків, майже не активні, за винятком деяких одинь, які ходять ночами на засідки та роблять по господарствах перевірки.

Стан стрелбків по селах:

1.	Ясенівці	6 стрелбків	участковий	Сенишин І.	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез]п[артійний]
2.	Заліся	10 --	--	Політаєв	рус[кий]	парт[ійний]
3.	Вороняки	6 --	?	?	?	
4.	Фільварки	3 --	--	Миколаєв р.	--	парт[ійний]
5.	Струтин	5 --	--	?	?	
6.	Бенів	2 --	--	Курнила І.	укр[аїнець]	б[ез]п[артійний]
7.	Зазулі	8 --	--	Золотов	рус[кий]	
8.	Монастирок	3 --	--	?		
9.	Тростянець	5 --	--	Матвіївський р.	укр[аїнець] міс[цевий]	
10.	Ялиховичі	6 --	--	Баєв Толька	рус[кий]	комс[омолець]
11.	Городилів	5 --	--	Іванців Ярослав	укр[аїнець] м[ісцевий]	
12.	Хильчечі	2 --	--	Соколов Микола	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
13.	Почапи	5 --	--	Щербина Петро	-- --	--
14.	Белзець	8 --	--	Орлов Федір	рус[кий]	--
15.	Жуличі	5 --	--	?		
16.	Бониш[ин]	5 стрелбків	участковий	Шевчук Михайло	укр[аїнець] міс[цевий]	
17.	Княже	7 --	--	Антонів Осип	-- --	
18.	Лука	1 --	--	Прокопов Павло	рус[кий]	комс[омолець]
19.	Заріччя	3 --	--	Зуб Дмитро	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
20.	Плугів	5 --	--	Цівов	-- --	--

Разом 100 стрелбків.

Колгоспи:

Протягом звітового часу в колгоспах переведено весняну сівбу та обробку ярих і промислових рослин. Насіння на посів кожен колгосп вижичив у держави з тим, що зараз по зборі урожаю насіння буде звернене. Весняний посів проходив дуже пиняво. Частина зернового посіву колгоспна адміністрація розбазарил[а], частину сівачі-колгоспники при сівбі взяли для себе на прожиток, а решта насіння не вистачало, щоби обсіяти весь колгоспний масив. З цих причин багато поля осталося не засіяного. Сівбу переведено тракторами і сівалками з МТС.

На промислові культури, скільки кожен колгосп має засіяти гектарів, надано норму з району, якої колгоспні правління мусіли придержуватись. З браку нагноєння ґрунтів під пром[ислові] культури, як коксагиз і цукрових бурякі[в], посіяно на пісних ґрунтах. З тих то причин частина посіву не зійшла.

Щоби своєчасно обробити пром[ислові] культури, то цею справою зайнявся район, який переводив сильну контролю та нагінку про ці роботи. Постійно на ці поля приїздили з району агрономи, секретарі партії, оперативники і слідили за роботою. Через сильний тиск, колгоспні правління ходили щоранку по колгоспниках та виганяли їх до праці. Дуже часто колгоспники, щоби не йти до праці, робилися хворими, втікали з домів. А тих, які[х] зловили, забирали в поле і мусіли цілий день працювати.

Щоби виробити 1 трудовень, кожен колгоспник мусів прошарувати 0,25 г. буряків, 0,18 г[ектара] бараболь. При сінокосах на 1 трудовень треба викосити 0,40 г[ектара].

Позика:

Стягнення позики в цілому районі розпочався 27.[0]4.1951 року. До цієї роботи зобов'язано учителів, колгоспну управу, сільську управу, сільських десятників. Крім цього кожне село одержало «допомогу» з району, як оперативників, гарнізонців, уповноважених по позиці і представників з області та інших грабіжників.

Стягання цієї позики проводилося днем і ночью. Постійно ходили бригади з повище згаданих осіб по хатах та не давали людям спокою. Упоминаючись за підписом на позикку і грішми. При цьому вживали різних підступів, терору і шантажів. Н[а]-пр[иклад], в с. Вороняки ограбили громадянина Гончарівського Михайла за те, що втік з дому і не підписав позики. Вони розбили його хату, яка була замкнена, забрали з неї убрання, збіжжя і зо стайні корову.

В с. Тростянець, тих, що не хотів підписати позики, арештували та придержували в сільраді, де їх застрашувано, побивано і змуш[у]вано до підпису.

В с. Жуличі, громадянин Квасниця Теодор не погодився підписати бажаної суми, яку на нього наложено. Тоді до нього прийшов знаний бандит-оперробітник, заступник начальника мgb підполковник Даньков разом з гарнізоном, зробив детальну перевірку господарки, знайшов заховану бляху, яку господар купив на покриття хати та упряж на пару коней. Все це заграбив, господаря тяжко побив і примусив підписати бажану суму. В безвихідному становищ[і] господар підписав.

Помимо великого зубожіння населення, большевики не вагались наложити навіть досить велику позику. Для орієнтації наведено кілька прим[ірів]:

1.	Ясенівці	3500 крб.
2.	Тростянець	4500 –"–
3.	Лука	2400 –"–
4.	Єлиховичі	2000 –"–
5.	Городилів	2000 –"–
6.	Хильчи[ц]і	18000 –"–
7.	Бонишин	25000 –"–
9.	Княже	40000 –"–
10.	Белзець	88000 –"–
11.	Жуличі	40000 –"–

Слід додати що в с. Вороняках приділювано позику після вигл[я]ду хатної постановки.

Промисл:

В м. Золочеві є цегольня, якої є директор є Ворон Іван – укр[аїнець] з СУЗ, парт[ійний] і 20 робітників, з того 14 українців, 4 москалі і 2 жиди.

Норми праці: копання глини – 8 кубічних м[етрів] за 8 годин праці – 15 крб. Вимішання глини на 1500 штук цегли – 14,50 крб. Формування цегли 1500 штук – 22,50 крб. Доставка 2500 штук цегли до печі у віддалі 120 м[етрів] – 18,50 крб. Складання в піч 8000 штук – 18 крб. Вивіз з печі 8000 штук – 19 крб.

План виробу цегли на 1951 рік 2,080,000. Місячний виріб 300 000 штук. 1000 штук випаленої цегли коштує 300 крб. і хто хоче – може собі її купити.

В цій цегольні працюють: 2 стахановці: Кучер – українець з СУЗ і Леськів Петро з Золочева. З нагоди державних свят дуже часто вони одержують грошові премії. Робітники працюють через

7 місяців, а через 5, з огляду на зиму, не працюють. В той час робітники не одержують жодної платні.

При цьому слід зазначити, що в деяких колгоспах так само є цегельні, які доставляють цеглу для будов колгоспних будинків.

М'ясокомбінат:

1.	Галамай Дмитро	дир[ектор]	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[ійний]
2.	Мительов	нач[альник] кад[рів]	рус[кий]	—"

Крім вище згадани[х] осіб в канцеляріях працює при бухгалтерії 6 осіб.

В м'ясокомбінаті працює 4 цех[и].

1. Убойний цех
2. Кішочний цех
3. Жировий і ковбасний

Місячний убір м'яса вносить від 80-100 тонн

Місячний виробіток ковбас вносить від 9-12 тонн

Платня керівного персоналу становить від 500-1200 крб., робітників, залежно від норми виробу, 250-425 крб. місячно.

Фабрика аптечних упаковок:

1.	Коропков Степан	дир[ектор]	рус[кий]	парт[ійний]
2.	Розуваев Олек[сандр]	партор[г]	—"	—"
3.	Тильченко Василь	бухг[алтер]	укр[аїнець] СУЗ	—"
4.	Зайцева Марія	пляновик	рус[кий]	парт[ійна]
5.	Кучерова Люба	щотовод	—"	—"

Всіх працівників у фабриці є 76, з того 54 українці, 14 руских, 6 поляків, 1 татарка, 1 арм'янка.

Фабрика поділ[е]на на 3 цехи:

1.	Клейний цех	— завід-уючий	Шершова Надія	рус[ка]	парт[ійна]
2.	Печаточний цех	— —"	Підлиська Мих[айліна]	укр[аїнка] міс[цева]	
3.	Закроевочний цех	завідуючий	Кривий Василь	укр[аїнець] міс[цевий]	

Працівники одержують платню після виробітку норми. Робітники клейного та печатного цеху одержують місячно 450-650 крб. Робітники закроевого цеху одержують місячно около 600-750 грн.

Промкомбінат:

1.	Полянський Олекса	началь[ник]	рус[кий]	парт[ійний]	1000 крб.
----	-------------------	-------------	----------	-------------	-----------

2.	Буць Василь	з[аступник] началь[ника]	укр[аїнець] міс[цевий]	б[ез] п[артійний]	450 –"–
3.	Крушинська Ірена	секре[тар]	–"– –"–	б[ез] п[артійна]	350 –"–

До комбінату є ще приділені бухгалтери, яких прізвища невідомі.

В склад цього промкомбінату входять артiлі: кравецька, шевська, ковальська і столярська.

Заробітна платня кравців виносить місячно до 200 крб., то є найбільше до 30 пр[о]ц[ентів] виробітку. Шевці та ковалі 30 проц[ентів] заробітку, столярі зарплату одержують від наряду. З браку матеріалів в промкомбінаті робітники цілими днями і тижнями без праці.

Пекарні:

В Золочеві є дві пекарні. Одна пекарня щоденно випікає хліб для цілого міста то є: кооператив, війська, тюрми.

Друга достарчає хліба для шахт, сільських кооператив та военторгів.

Адміністрація пекарні:

1.	Зварич	директор	укр[аїнець] міс[цевий]	парт[іійний]	800 крб.
2.	Боднарівна	завхоз	–"– СУЗ	–"–	?
3.	Сичов	технорук	рус[кий]	–"–	?

В пекарні працює 18 робітників: українців – 9, руских – 3, поляки – 2, жиди – 4.

Денний випік хліба від 500-800 кг : денний випік праніків 2000-3000 штук. Місячна платня майстра 500 крб., робітників від 150-200 крб.

Адміністративні зарядження:

а) Доброякісно переводити весняну сівбу в колгоспах.

б) Сільським радам приділити велику увагу про організований набір робочої сили в промисловім будівництві в східних областях України, на підставі трудового договору.

в) Звернути увагу колгоспним правлінням над доброякісним посівом коксагізу і цукрових буряків.

г) Сільські ради щоб приготували населення до здачі позики.

д) Підготувати населення до травневого свята. Прибрати сільради, школи та колгоспи в лозунги, прапори та цвіти.

На м[ісяць] травень:

а) Переводити контролю над бараболею від колорадського жука.

б) Приготовити сільським радам списки до чергового призову молоді у ФЗО та інші промислові центри.

в) Старанно перевести контролю ярих культур та старанно їх обробити.

За м[ісяць] червень:

а) Закінчувати прошаровку коксагізу, цукрових буряків та приготуватись до жнивної кампанії.

б) Старанно переводити сінокоси та доброякісно замагазинувати сіно.

в) Під час жнив, в кожному колгоспі створити протипожежні охорони, які охоронятимуть колгоспні скирти.

Пропаганда:

Преса:

В Золочівський район найбільша кількість часописів приходить з області та республіканських. Ці газети може дістали кожний громадянин. Центральні часописи одержують лише державні постанови і партійці.

В Золочеві є друкарня, яка видає 2 рази в тиждень районний часопис «Серп і молот», тираж 3000 штук. Крім цього Бенівський МТС видає 1 раз в тиждень «Ленінський клич».

Ворожі акції:

Дня 1.[0]4.[1951 р.] в с. Вороняки була зроблена облава, в якій брало участь 200 большевиків. В селі протягом цілого дня робили детальні перевірки, через ніч довкруги села засідки, а щойно рано від'їхали до Золочева.

6-7.[0]4.[1951 р.] на ліс вороняцький «Затемне» відбулась облава. Цілий ліс був оточений і цивільного населення нікого не пускали. В цій облаві брали участь около 500 большевиків з Золочева.

7.[0]4.[1951 р.] на ліс біля с. Зарваниця відбулась облава з участю 100 большевиків].

19-20.[0]5.[1951 р.] на лісовий масив між селами Ясенівці-Ляцьке, стрелки з села Ясенівець з оперативником Іванютином, зробили облаву протягом двох днів.

21.[0]5.[1951 р.] стрелки з с. Вороняк з участковим мвд зробили облаву на ліс Вільшину біля села.

21.[0]5.[1951 р.] розпочалася облава на вороняцький ліс «Затемне», яка тривала 5 днів. Облавники приїхали автомашинами зі Львова.

22.[0]5.[1951 р.] на с. Белзець і ліс біля нього відбулась облава, в якій брало участь около 600 большевиків. Облавники прибули автомашинами зі Львова. Протягом цілого дня, як з села, так з лісу, нікого не випускали.

5.[0]6.[1951 р.] стрелки в с. Почап[и] зробили облаву на ліс біля цього села.

Перевірки:

9.[0]5.[1951 р.] в с. Княже 12 большевиків з підполковником мgb Даньковим зробили руйнівну перевірку у громадян: Фединашина, Кудерявця. В цих господарів повалили печі, покопали ями на господарстві, повалили пивниці і порозшивали стріхи. Нічого не знайшли перед вечором відійшли до Золочева.

9.[0]5.[1951 р.] на гостинці біля с. Ясеновець емведисти детально перевірили всі машини, які їхали до Львова.

25.[0]6.[1951 р.] в с. Жуличах 6-ьох большевиків детально перешукали господарку у гром[адян] Вовка Олекси та Кожух Юлії.

28.[0]6.[1951 р.] до с. Жулич прибуло 22 большевиків з невідомим ст[аршим] лейт[е]нантом з області. Вони з собою мали 3 собаки. В селі зробили детальну провірку у громадян: Гнип Василя, Гуралі Ілька і Підлиського Мирона. Під час провірки перекопали подвір'я, порозшивали стріхи, повалили печі і стіни. Крім цього перевірили господарку Марнівського Петра, Цюпки Нестора, Гукала Васил[я], Олійника Василя і Вовка Івана. Нічого не знайшли, вечором вибралися до Золочева.

В с[елах] Бонишин, Княже, Хильчи[ц]і, Белзець і Жуличі постійно перебуває підполковник Даньков з 6 бійцями.

Арешти:

28.[0]4.[1951 р.] в с. Жуличі участковий міліції арештував тракториста Штурмана Клима і Мазурика Михайла, які вкрали 1 бочку нафти від трактора і хотіли продати її в кооперативі.

22.[0]5.[1951 р.] в с. Белзець оперативник Даньков арештував Квасницю Стефанію на тлі політичнім.

11.[0]6.[1951 р.] в с. Белзець зістав арештований з невідомих причин Цілик Василь М.

Вивози:

8.[0]4.[1951 р.] із с. Вороняк большевики вивезли на Сибір:

1. Прищун Павло – літ 40, жінка Марія – літ 40, донька Степанія – літ 12 і донька Ірка літ – 8.

5.[0]6.[1951 р.] з с. Белзець вивезено 3 родині на Сибір:

1. Квасниця Дмитро, літ 50 і Маланія літ 60.

2. Бойко Л., –"– 45, жінка Марія, літ 40, син Василь, 21 літ.

3. Сербай Семен, –"– 60, жінка Марія, літ 55, син Іван, 21 –"–, сестра господаря Текля, 26 літ.

Вбивство:

1.[0]5.[1951 р.] ночью до с. Зазулі на хутір Купцеву прибуло машиною перебраних 3 гарнізонців мgb і шофер. Вони зайшли

до громадянина Березняка і забрали його з хати до пивниці і тут його застрілили. З пивниці урядові бандити вернули знов до хати і один з них сокирою розтяв голову господин[і] цього дому, котра впала на землю непритомна. Згадані опричники ограбили все з хати, вложили на машину і від'їхали. Господиня з розтятою головою перележала до раня, а ранко[м] сусіди відратували її та побиту відвезли до лічниці в Золочів. В лічниці, коли згадана відзискала повну притомність, сказала селянам, котрі до неї приходили, що вона пізнала в цих перебраних бандитів гарнізонців мґб, які дуже часто перед вбивством заходили до ньої «покушать». Коли опричники виходили з хати, так один з них звернув увагу другому, щоби ці[й] жертві цілком відрубали голову. Другий відповів, що її вже і так нічого не треба, бо вона до раня дійде.

Большевики мародерство поповнили на цій підставі, що родина Березняків була національно свідомою.

Рейдуючі відділи:

З початком м[ісяця] травня [1951 р.] в лісі біля с[іл] Козаків та Луки заквартирувало військо міньорів, около 300 бійців. Вони мали рожеві пагони. Це військо було озброєне в кріси, автомати і кулемети дихтярова. Днями вони ходили з дротами по полі, лісі, садах, городах, попід хати та шукали нібито за мінами. Розшуки робили по кілька разів на одному місці.

12.[0]7.[1951 р.] вище згадані «мінери» перенеслися між села Бенів–Зазулі в ліс і також провіряють терен. Слід зазначити, що за мінами шукали по хатах, стодолах, стайнях, попід жолоби і в таких селах, як Вороняки, Фільварки, Струтин, Монастирок. Найбільш правдоподібно, що це були війська мвд, перебрані в мундири міньорів.

Від 15-22.[0]6.[1951 р.] в Бонишинському лузі квартирувала група большевиків, які днем конспіративно спали, а ночами робили засідки та підслухи попід село Бонишин і Почапи.

Від 1.[0]6.[1951 р.] в лісі біля с. Зазулі постійно квартирує військо з червоними пагонами. Числа не можна устійнити, тому, що постійно і конспіративно міняються.

Постава мас до ворога:

Всі адміністративні зарядження населення виконує тільки під примусом, страхом і терором, якого вживають большевики. Населення майже участі у мітінгах не бере, а коли має відбутися мітінг, то людей зганяють силою.

В с. Белзці відбувся мітінг, на який силою участковий мвд, голова колгоспу і стрелки зганяли людей. Люди, щоб не йти на

мітинг, замикали хати та утікали в поле. Щоби заповнити кимсь залю, то голова колгоспу вислав машину до с. Почап по людей. Одначе з Почап ніхто не приїхав, крім дітей, які хотіли переїхатись на машині.

Постава мас до нашого руху:

За виїмком большевицьких вислужників населення до нашого руху ставиться дуже добре. Помимо крайньої нужди, в якому зараз живе населення, нам допомагають чим можуть.

Оцінка світової ситуації:

Населення живе війною і свято вірить, що в коротці вона таки прийде і тоді розвалиться ССРСР. Помимо цього, що війна буде дуже страшно[ю] і впаде в ній багато жертв з цивільного населення, люди говорять, що краще згинути в часі бомбардування, чим жити в большевицькій системі і колгоспному ярмі.

Наші втрати:

Дня 10.[0]5.1951 року в с. Вороняках на большевицькій засідці впали: сл[авної] п[ам'яті] Бузько²³⁰, районний провідник Золочівщини і бойовик Сипко²³¹.

/ - /

Район: Красне.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ
за місяці: квітень, травень, червень 1951 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:

Комсомол:

Протягом звітового часу по селах збільшилися комсомольські організації, а то переважно між робітниками, які працюють на державних роботах.

Їм загрожувало усунення з праці і тому вони змушені вступити в комсомол. Нововступлені нічого конкретного собою не представляють, а почувають себе даліше українцями. Подібний стан є з шкільною молоддю, яка закінчила середню школу, а ще

²³⁰ «Бузько» – Мирослав Бучинський, керівник Золочівського районного проводу ОУН.

²³¹ «Сипко» – Григорій Дмитрак, бойовик керівника Золочівського районного проводу ОУН М. Бучинського – «Бузька». В результаті швидкоплинного бою повстанці встигли знищити трьох облавників: старшого сержанта Олексія Поцелуєва, молодшого сержанта Михайла Ігошкіна та рядового Олексія Адоньєва.

не була в комсомолі. Хто з середношкільників хотів вступити на вищі учбові заклади, мусів вступити в комсомол.

Найбільшу активність в комсомолі проявляють ті, які є завклубами, комсомольськими секретаріями, секретаріями сільрад. Вони уряджують забави, агітують молодь вступити в комсомол та організують інші імпрези.

З комсомольцями що місяця відбуваються збори, які провадять комсорги. В часі таких сходин говорять, щоб не ходити до церкви, бути взірцевим серед молоді, слідити за людьми, які співпрацюють з підпіллям, контролювати колгоспну роботу та критикувати в стінній газеті всіх колгоспників, які не хочуть працювати в колгоспі. Дальше, їм говорять, що першими повинні іти на забави, кіна та підвищувати свій ідейно-політичний рівень, вивчати історію партії і виховуватись в комуністичному дусі.

Майже в кожному селі є по 10-15 комсомольців. Найбільше в с[елах] Скилові около 30, Острів около 25 і Балуч[и]ні – около 20 осіб.

Стребки:

В кожному селі Краснянського району є майже від 6-8 стребків, які охороняють колгоспи, та ночами переходять по селі. Дуже часто участкові мвд беруть по кількох найактивніших стребків та роблять застави по краю сіл, переходових місцях та на кладках. Найактивніші участкові і стребки є по селах: Стадня, Вільшанка Мала, Балучин, Русилів, Ферлиївка і Острів.

Колгоспи:

Кожна колгоспна сім'я одержала весною по 25 сотих гек[тара] городу, з якого мусить одержуватись та до цього платити податки і здавати контігент.

В звітовому часі колгоспники працювали над прошарівкою коксагізу, буряків та садження бараболь. До праці в колгоспи йдуть лише під примусом і працюють незадовільно. Причиною такого відношення до праці є дуже низьке нараховування трудоднів а саме: на оден трудодень праці коло коксагізу колгоспник мусить працювати по 2-4 дні, а на 1 трудодень коло садження бараболь треба було працювати 2-3 дні, полення вівса, ячменю, пшениці на трудодень потрібно було 2-3 дні. Кошення 30 сотих гектара нарах[о]вується 1 трудодень. Кожний колгоспник з браку харчів, голод[е]н, мусить працювати в поті чола, щоб по довшій праці виробити норму. Завсіди можна почути нарікання на колгоспну систему, радянську владу і Сталіна.

Коли приходять колгоспні збори, населення на них майже не йде, висловлюються: «що вже та брехня обридла слухати,

вимагають все якнайбільшої праці, а не питають чи ми маєм що їсти».

Позика:

Від 1 травня 1951 року в цілому Краснянському районі розпочато збірку позики. До цієї праці заставлено всіх працівників з державних установ, сільської адміністрації і учителів. Крім цього ще прийшла партійна «поміч». В часі збирання позики, як вдень, так і вночі, по кількакратно заходили вище згадані і не давали людям спокою, пок[и] не видерли зазначеної суми. Коли не могли з населення стягнути наложеної суми, то забрали гроші з колгоспного конта, які не були виплачені колгоспникам за їх працю. Слід відмітити, що з дуже багато селян стягнуто належну суму силою.

З робітників, які працюють на державних роботах, стягнули ціломісячну зарплату. До кінця м[ісяця] травня [1951 р.] населення «добровільно» розчислилося з державою по позиці.

Загальна сума позики по селах:

Красне	80 000 крб.
Балучин	58 000 –"–
Бортків	80 000 –"–
Скнилів	18 000 –"–
Ферлиївка	60 000 –"–
Вільшанка М[ала]	17 000 –"–
Русилів	15 000 –"–
Куткір	42 000 –"–
Безбруди	35 000 –"–
Острів	28 000 –"–
Сторонибаби	35 000 –"–
Утішків	52 000 –"–
Скварява	100 000 –"–
Вільшаниця	700 000 –"–
разом	1320 000 –"–

(З браку точних даних подаємо лише позика з 14 сіл, а про десять сіл даних не маєм).

Будівництво:

На Могилках біля Красного продовжується «строїтельство». Робота йде дуже пиняво з браку доставки до час матеріалу. Зараз закінчується будова домів та бетонованих круглих ям. Як говорять працюючі, то там має бути побудована вежа на 170 м. Крім цього мають бути вежі по 28 м.

Зараз говорять, що цю роботу перебирає зовсім інша фірма, котра буде все будувати в тайні. Перед тим на строїтельстві працювало 1000 роб[ітників], а зараз 280.

Гостинець, який розпочали будувати попри Могилки до Красного продовжують даліше будувати. Весною працювало на цій роботі 100 робітників, а зараз працює лише 30, а 70 звільнено з праці. Зарплата при цій роботі від 130-150 крб. Кваліфіковані робітники одержують місячно 300-400 крб. Часами зарплату здержують від 2-3 місяців. Всі працюючі є незадоволені з малих заробітків і не хочуть добре працювати.

З початком травня [1951 р.] в райцентрі розпочалась будова поверхового шкільного будинка, його будують на державний кошт. Крім цього, хто має шкільні діти, то мусить виробити норму коло будови 3 дні.

Торгівля:

В Красному є райбаза, з якої видають товари до крамниць на села. Добрих товарів майже немає. Є лише сіль, нафта, мило, сірники, папіроси та жіноча дешева мануфактура. Населення, коли потребує щось кращого з взуття чи мануфактури, то їде купувати у Львів. В сільських кооперативах, з огляду великого зубожіння населення, є дуже малий відбит.

Адміністративні зарядження:

За м[ісяць] квітень:

Сільським радам приділяється вивести з кожного колгоспу по кілька підвод в Митулинський ліс по камінь для поправки доріг.

За м[ісяць] травень:

Присвятити особливу увагу сільським адміністраціям при стягненні і старатись стягнути її у 100 проц[ентів].

За м[ісяць] червень.:

Оголосити населенню, що продовжується стягання квартальної асикурації, холостятське і інші держпоставки.

Закінчити всю роботу в полі, то є: прошаровку робіт, коксагизу, бараболь та готуватись до жнив.

Шкільництво:

В школах Краснянського району учит[е]льський склад – це переважно українці із СУЗ, а решта – це місцеві учителі.

Навчальний рік в початкових школах закінчився з кінцем м[ісяця] травня [1951 р.]. В середніх закінчився в кінці м[ісяця] червня [1951 р.]. Частина учителів зі СУЗ на літні ферії поїхала додому.

При зустрічі повстанців з учителями СУЗ, можна почути від них нарікання на рад[янську] владу.

Культурне життя:

Клуби:

В кожному селі Краснянського району є клуб і бібліот[е]ка. З бібліот[е]к найбільше випозичають книжки: учителі, комсомольці, голови сільрад та деяка молодь.

Найбільш діяльні клуби є в селах: Вільшаниця В[елика], Бортків, Скнилів, Стадня, Русилів, Балучин і Острів. В них уряджують забави, вистави і концерти. В м[ісяці] квітні [1951 р.] в с. Скнилів, комсомольці дали виставу «Сватання на Гончарівці» і «На першій гулі». Вступ від 1-3 крб.

В с. Скнилові аматори відіграли виставу «Безталанна». Цей сам гурток відіграв виставу на «Першій гулі» в с. Ферлиївці та Борткові. За гроші поправили декорацію в клубі та решта пропили.

Кіно:

В кожному селі щомісяц[я] 4-5 разів висвітлюються фільми. На фільми молодь майже не ходить. Більше йде на забави, бо вони безплатні. До кіна йде переважно дівчора, учительство і сільська адміністрація.

Пропаганда:

Протягом звітового часу в кожному селі відбувалися збори, якими проводила місцева адміністрація і районні представники. Протягом м[ісяця] квітня [1951 р.] на зборах партійці з району постійно поучували, застрашували, як маєт[ься] проводити весняну сівбу в колгоспах. В м[ісяцях] травні та червні [1951 р.] на таких зборах критикувати тих, хто мало має трудоднів. Партійці говорили, що коли колгоспники, місто працювати в колгоспі, їдуть у Львів на спекуляцію, то їх будуть судити. В часі праці кожен колгоспник повинен солідно до неї ставитися, не розбазарувати колгоспного майна, бо до цього спрямовують та підшептують «українсько-німецькі націоналісти». Всіх тих, котрі їх слухають, будит[ься] судити. Дальше говори[ли], що з кінцем м[ісяця] червня [1951 р.] скінчити весняну працю і приготувитись до жнив.

Ворожі акції:

30.[0]4.[1951 р.] в с. Острів около 10 большевиків робили перевірку в 15 господарях.

3.[0]5.[1951 р.] в с. Ферлиївка 7 большевиків з оперативником Вороною докладно перевірили господарку у Віклинського Осипа.

10.[0]5.[1951 р.] в с. Борткові зістав арештований Кецик Іван за це, що вибив колгоспному коневі око, за це зістав засуджений на 3 роки тюрми.

10.[0]5.[1951 р.] в с. Ляцьке оперробітник мґб арештував громадянку Гаврилову Марію за це, що робила горілку. Її засуджено на 1 рік тюрми.

1.[0]5.[1951 р.] в с. Скваряві на кошт колгоспників поставлено статую Леніна.

30.[0]5.[1951 р.] в с. Борткові большевики арештували управу сільської кооперативи: крамарку Баландюк Анну, голову Кіт Івана і сторожа Якимовича Степана за це, що хтось підпалив кооперативу, в якій того самого дня начислено 23 000 манка.

3.[0]6.[1951 р.] в с. Острівчик арештовано і засуджено фірманів Чорного Володимира і Квасницю Кароля по 2 роки за це, що їм в дорозі згинув кінь, як возили молоко до краснянської молочарні. Помимо цього, що обидва заплатили за коня – кару мусять відбути.

14.[0]6.[1951 р.] в с. Балучині стробок-поляк Юцишин Генрик застрілив тракториста Мілієр Юлія, який вечером ішов на станицю. Стробок в слідстві.

Вивози на Сибір:

8.[0]4.[1951 р.] з с. Ферлиївка вивезли одну родину: Фундальського Володимира, його друж[и]ну і двоє дітей. Вище згаданий зимою цього року вернув з Німеччини.

З с. Борткова одну родину – Вараницю Михайла, його жінку Анну і двоє малих дітей. Згаданий вернув з Англії.

З с. Безбруд вивезено 2 родині і з с. Балучин 2 родині.

22.[0]4.[1951 р.] з с. Пітрич вивезено Габу Василь, його жінку Анну, дочку і сина, який осінню 1950 р. вернув з армії.

Постава мас до нашого руху:

Населення до нашого руху ставиться дуже прихильно, передусім ті, які дуже бідно живуть. Помимо крайньої біди, допомагають чим можуть.

В загальному населення домагається нищення явних вислужників, котрі їм досить допікають.

Оцінка світової ситуації:

Маси, на підставі большевицької преси і пропаганди, орієнтуються, що війна мусить бути і то в короткому часі. Говорять, що Америка, мабуть, ще до війни не приготована і цього року війни не буде, бо большевики сильно розгосподарилися по селах, приготавляються до жнив та будують колгоспні будинки.

Санітарний стан:

В терені позначається найбільше хворих на біль серця, жолудок, туберкульоз. Ці всі недуги зумовлені та[к] дуже лихим відживленням.

Господарський стан:

Большевицька господарська система допровадила нарід до крайної нужди. Колгоспники за свою тяжку працю одержують дуже мізерну зарплату. З тих то причин повстають різні недуги. Найбільше в населенню большевики докучають всякими налогами, позиками, та непевности свого життя – вивози на Сибір, арештами та засудами допроваджують людей до божевілля. Н[а]пр[иклад], в м[ісяці] квітні [1951 р.] в с. Ферлеївці збожеволів один му[жч]ина, в с. Скнилові два му[жч]ини. Умово хворих родина відставила у Львів до закладу божевільних.

Віроісповідання:

Зараз большевики над церквами провадять сильну контролю, а саме: як відправляється Богослуження та чи в ньому згадується Сталіна і патріярха Олексія.

Весною на церкви большевики наложили дуже велику позикку, так що священники були змушені оголосити парафіянам, щоби допомогли дрібними датками, бо прийдеться замкнути церкву.

В с. С[к]варяві большевики почали розбирати церкву, до якої тільки був потрібний дах. Вона була побудована до війни 1939 р. Цеглу з розібраної церкви забирають на строїтельство на Могилках біля Красного.

В тому самому селі невідомий злочинець підпалив стареньку церкву. Люди зауважили вогонь, збіглись і її врятували.

Суспільна опіка:

В м[ісяці] червні [1951 р.] дано двом родинам по 45 крб. допомогти на закуп бараболі. Родини ці живуть в крайній нужді і зовсім нічого не мають з харчових продуктів. Інші[й] родині подаровано приходжені чоботи.

Побір до війська:

В м[ісяцях] квітні і травні [1951 р.] був побір до війська:

1.	З с. Утішків	відійшло	5 хлопців	з 1931 року
2.	З с. Острів	–”–	6 –”–	–”– –”–
3.	З с. Вільшан[иця] В[елика]	–”–	18 –”–	–”– –”–
4.	З с. Бор[т]ків	–”–	6 –”–	–”– –”–
5.	З с. Пітричі	–”–	4 –”–	–”– –”–
6.	З с. Скнилів	–”–	1 –”–	1928 –”–
7.	З с. Балучин	–”–	3 –”–	1929 –”–
8.	З с. Вільшанка М[ала]	–”–	4 –”–	1931 –”–
9.	З с. Красне	–”–	5 –”–	1931 –”–
10.	З с. С[к]варяви	–”–	16 –”–	1930-1931 р.

(З інших сіл інформацій не осягнуено).

/ – /

Район: Поморяни

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ за місяці: квітень, травень і червень 1951 р.

Господарка:

Колгоспи:

В м[ісяці] квітні [1951 р.] розпочато сівбу ярих культур. Сівбу проведено тракторними сівалками, а також і ручно. В загальному весняна сівба проходила під сильною контролею колгоспних правлінь та уповноважених з району.

Помимо сильної контролі все ж таки вдалося колгоспним сівачам взяти частину зерна для себе на прожиток.

Весною кожна колгоспна сім'я дістала присадибну ділянку, на якій може посадити собі ярину. Відносно розподілу присадибних ділянок, то большевики використали на роздор населення. Вони не рівномірно розподілили між населення ділянки, а саме: одним приділили по 25 сотих гектара, іншим – 40 і 60 сотих.

Обробіток цих ділянок для колгоспника був дуже важкий. Колгоспні правління раною весною не дозволили давати колгоспникам коней до обробки ділянок. Говорили: колгоспна робота перша, а по-друге коні одержали лише ті колгоспники, котрі мали більше трудоднів, або ті, що мали більші привілеї, чи підкупилися самогоном. Колгоспники, які не дістали людей, були змушені на плечах носити гній, вручно копати землю та самому заскородити її.

Найбільшу увагу большевики в колгоспах звернули на садження коксагизу. Н[а]п[р]иклад, в колгоспі ім. «Жданова» с. Біле посаджено 40 г[е]к[тарів], а в колгоспі ім. «Кірова» с. Чемеринці 70 га, подібні цифри цієї культури є майже в кожному колгоспі.

Несприятлива слітна погода, яка була протягом м[ісяців] травня і червня [1951 р.] спричинила до цього, що поля під коксагизом сильно заросли бур'янами. З цих причин колгоспні правління постійно одержували тиск з району, щоби в скорому часі і до жнив в 100 проц[ентів] закінчити прошаровку коксагизу. В тій цілі щоранку управа колгоспу ходила по колгоспниках та силою виганяли до праці. Помимо цього, що люди були голодні постійно були змушені працювати не тільки в робочі дні, але і в неділі чи в свята. Хто не пішов один день до праці в свято чи в неділі, тому обривано по 5 трудоднів. Слід зазначити, що праця коло прошарівки коксагизу на один трудодень тре[ба] було роботи 4 дні.

В порівнанні до зимового періоду стан колгоспних тварин значно поліпшився. Причиною цього є добрі пасовиська на незасіяних полях-облогах.

Щоб заморочити до кінця колгоспникам голову, то для кожного приділено з інк[у]батора по 600 і 800 курчат. Колгоспники, які мають їх доглядати та за них відповідають аж до часу їх підросту. Слід зазначити, що коли курча згине, то ця вина є виключно колгоспника і він мусить звернути своє. Хто з колгоспників має багато своїх курчат і вже підросли, то силою їх забирали до колгоспу і плачено за одну штуку по 1 кг посліду.

В кожному колгоспі Поморянського району є будівельна бригада, яка будує взірцеві будинки для колгоспних звірин. Матеріал на ці будинки беруть з господарських stodil та стаєн, які силою розбирають без згоди господарів. Ці будинки покривають бляхою, або дахівкою, яку також стягають з господарських будинків.

Н[а]пр[иклад], в с. Білому в колгоспі ім. «Жданова» будують 3 будинки:

1. будинок на корови в розмірі 80 на 10 м
2. —" —" — свині —" — 50 на 10 —"
- 3 —" —" — коні —" — 30 на 10 —"

Протягом звітового часу в цьому селі розібрано 40 stodil і стаєн. Подібні будови та спосіб їх будов, лише в менших масштабах, відбуваються майже в кожному колгоспі.

В м[ісяці] червні [1951 р.] розпочато сінокоси. Сп[р]иятлива погода спричинилась до цього, що зібано доброякісне сіно і не коштувало багато праці. Більшу частину сіна з сінокоси забрано на держпоставку, решту звезено до колгоспних стиртів. В час сінокосів день і ночью була сильна контроля перед «розбазаренням». До цього були прикріплені стрибки і учаскові, які не тільки пильнували сіно на сіножат[я]х, але також ходили по будинках колгоспників та перевіряли чи нема сіна.

Позика:

В кінці м[ісяці] квітня [1951 р.] кожне село дістало певну суму грошей, яку в 100 процентах має в скорому часі здати. Сільська адміністрація цю позику розподілила між селян.

Дня 2 травня [1951 р.] по всіх селах району роз'їхалась районна адміністрація, оперпрацівники та уповноважені по позиці і після списків, які зоставила сільрада, почали стягати підписи та разом і гроші. В перших днях уповноважений по позиці, днем і ночью висилали сільських десятників і сільську адміністрацію за підписами та грішми. Населення поставило спротив і не годилося підписувати наложеної суми. Тоді уповноважен[и]й по

позиці, оперпрацівники, участкові зі стробками та вся інша районна наволоч почали самі ходити по селі за підписами і грішми. При стяганні грошей почали вживати терору і тих людей, які не годились на наложену суму, почали тяжко побивати, застрашувати, що вони проти рад[янської] влади. Коли дана людина не хотіла підписати наложеної суми або здати готівки, то на наказ уповноваженого стробки її арештували та забирали в сільраду. Придержаних в сільраді замикали до пивниці, держали по цілій добі і більше, побивали і голодом змушували до підпису позики. Колгоспник, який підписав позикку зраня, то вже до вечора мусів постаратися грошей бо двері його не зачинялися від грабіжників. Бідний колгоспник, щоб його перестали мучити, старався грошей, мовляв: «дам чортам, хай їх не бачу у своїй хаті».

Крім застрашувань, побоїв, грабіжники вживали ще і терору. Н[а]пр[иклад], в с. Білому на хутір Діброви голова колгоспу Наливайко – москаль, партієць, бригадир Френцер Антін місцевий поляк, та Староселець Іван розібрали хату Демкові Петрові і тяжко його побили за це, що не мав звідки здати позики. Вище згаданий громадянин змушений вибратися з хутора до села, але позики не здав.

В Чижеві уповноважений по позиці, директор раймолочарні Сваха з другим посіпакою тяжко побили Прус Юлію, що не годилась підписати бажаної суми. А коли вона і дальше держалась, то вище згадані грабіжники зняли з її голови хустину, якою ом[о]тали шию та кінцями хустини так затягнули шию жінки, що вона впала непритомна. В часі її непритомности перевірили її хату за грішми. Коли жінка опритомніла, вибігла на подвір'я, почала кричати на ціле село рятунку, що її душать. На цей крик збіглося багато людей, а зняковілі бандити, не знайшовши нічого в хаті, залишили все і відійшли в сільраду. Подібних випадків в цьому селі було більше. Під час дальшого стягання позики в цьому селі, голова колгоспу Наливайко і уповноважений по позиці Бойко тяжко побили громадянина Боднара Івана за це, що не хотів підписати наложеної суми. Вище згаданого Боднара змусили опричники до цього, що він продав ял[і]вку і здав позикку.

В с. Рем[е]зівці, хутір Цици уповноважений по позиці Гнатів, партієць та Барановський, ст[арший] ле[й]т[е]нант мвд розширили хати громадянинові Сукмановському Григорові за це, що не годився дати суми 400 крб., а лише 300. Коли побачив, що вже розбирають його хату, бу[в] змушений дати бажану суму.

В с. Чемеринцях Анна Гнатяк здала позикку 100 крб., [о]дначе посіпаки домагалися у неї ще 25 крб. Вона на це не пого-

дилася. Тоді фінагент Горин Кость побив усе хатне нач[и]ння, а довідавшись, що [в]она має гроші зашиті, вирізав з куфайк[и] полу, витягнув ще 150 крб. і забрав їх. За це, що згадана жінка ховала гроші перед «рад[янською] владою», зістала покара[на] штрафом 500 крб., а що не мала грошей, то забрано її корову, яку відпроваджено до колгоспу. За передержання корови в колгоспі платиться 25 крб. денно. В цьому самому селі бригади, які ходили за позикою, носили з собою довбні, якими розбивали позамикані хати та скрині, шукаючи за грішми. У громад[янки] Грендеш Марі[ї] домагались грошей. Тому, що вище згадана жінка не мала, то в неї розбили довбнею замкнену скриню, а не знайшовши грошей, поломили її та наробили страшного крику, так, що зі страху ця жінка збожеволіла.

Коли порівняти зубожілий стан населення та стягання позики в минулих роках, коли населення було одноосібне, то зараз позика підвищена в 2 рази більше, як минулих років. Тому, що населення під довбнями «добровільно» здавало позику, то до дня 10 червня [1951 р.] було стягнуто в 100 проц[ентів].

Дня 12 травня [1951 р.] на Поморянський район прийшло ще 250 [тисяч] крб. позики понад плян, яку розподілено по селах та стягнуто її до кінця травня [1951 р.] уже з посиленням меншого терору. Для орієнтації подамо кілька фактів наложеної позики.

1.	на с. Чемеринці	65 000 крб.
2.	Біле	40 000 –”–
3.	Вишнівчик	28 000 –”–
4.	Чижів	20 000 –”–
5.	Новосілки	11 000 –”–
6.	Ремезівці	55 000 –”–

Промисл:

В Поморянському районі є 10 млинів. В кожному млині перемелюється збіжжя за мірку, від 100 кг платиться 15 кг.

В с. Шпикол[о]сах більша частина населення займається гончарством. Гончарі випалені горшки розвозять по селах інших районів, які продають і за ці гроші живляться. До перевозу горшків беруть в колгоспі коні, де платять по 25 крб. за одну туру. За виріб горшків платять державі досить великі податки.

В звітovому часі у колгоспах розпочато будівництво колгоспних будинків. З тих то причин колгоспи заложили свої цегольні та вапнянні печі, які доставляють будівельний матеріал.

Адміністративні заарядження:

За м[ісяць] квітень:

а) Розпочати сівбу ярих культур та перевести сильну контролю над доброякісною сівбою.

б) Земельним управам приділити особливу увагу над розподілом присадибних ділянок.

в) Розпочати будову колгоспних будинків. По добровільній згоді колгоспників розбирати їхні будинки і відбудовувати колгоспну господарку.

г) Сільським радам підготувати списки на позику, яка пічнеться від 10 травня.

д) Гідно зустріти день 1 травня. Святково прибрати сільради, клуби, школи, колгоспні к[о]нтори. В цей день влаштовувати святкові мітинги та забави.

За м[ісяць] травень:

а) До 10 травня в 100 проц[ентів] закінчити збірку позики. В стяганні е[ї] повинна брати [участь] уся сільська адміністрація з учительством включно, а крім цього прийде ще допомога з райцентру.

б) Приготувати ріллю на садження бараболь, добре обробити від бур'янів, навести добрив і до кінця місяця покінчити садження.

в) Провести прошаровку буряків та коксагізу і не допустити, щоб заросли бур'янами.

За м[ісяць] червень:

а) Покінчити догляд над цукровими буряками і коксагізу і підсипати їх штучними добривами.

б) Доброякісно перевести сінокоси, перше сіно – державі, а решти зложити в колгоспні стирти і не допустити до «розбазарювання».

в) Колгоспні правління повинні приділити особливу увагу на надбудовою критих токів, щоб в часі жнив і молотьби не замокло збіжжя.

г) Кожен колгосп є зобов'язаний взяти з інкубатора певну кількість курчат та їх старанно доглядати.

д) Перевести ремонт молотілок, жаток і приготувати їх до жнивної кампанії.

Шкільництво:

Навчальний шкільний рік 1951 закінчився в м[ісяці] червні. В середніх та неповних середніх школах в час іспитів посилено сильну нагінку на впис до піонерів і комсомолу. Помимо цього, що деякі учні держались цілий рік, а при кінці, щоб здати іспит

були змушені вступити до комсомолу чи піонерів. Інші учні, котрі не хотіли вписати до комсомолу чи піонерів, були недопущені до іспитів, а хто був допущений, то здав з не[за]довільною оцінкою.

Учительство зі СУЗ на ферії від'їхало домів, а місцеві – на курси до Львова і Броди.

Мітинги:

В с. Чемеринцях стар[ший] лейт[е]нант мgb Рудко і голова колгоспу в дні 2-3 перевели мітинг. Доповідь Рудка була присвя[ч]ена позиці, яка піде на мирне будівництво. Дальше він говорив, що Радянський Союз є оточений капіталістичними державами, які підготовляють третю світову війну. Рад[янська] влада мусить бути чуйна розбудувати свою промисловість, щоб гідно відбити напад імперіалістичної буржуазії. Дальше розводився над тим, як то «заможно і радісно та культурно живуть працюючі», а як живуть в злиднях в капіталістичних західних державах. Подібні мітинги були в кожному селі.

Дня 15.[0]5.[1915 р.] відбувся колгоспний мітинг, який провадив голова колгоспу, Яроменко – партієц[ь] з СУЗ і з райцентру уповноважений Ониськів. На доповіді порушувано цілий ряд справ та вказано, як колгоспники мають працювати. Онис[ь]ків в своїй доповіді звернув увагу на трудову дисципліну. Він говорив, що тих колгоспників, які мають мало трудоднів, будуть судити, а ті, що в неділю і свята не вийдуть до праці, будуть обривати трудодні. В дальшому говорив, щоб всі охочо ставилися до праці, щоб не ч[е]кали на війну, бо такої не буде.

Культурне життя:

У звітвому часі активніше почали діяти клуби. Причиною їх активності є сильний тиск з райцентру і підмога в грошах на уряджування вистав, забав чи інших репрес. В тих селах, де молодь частіше заходить на забави, то кошти забав стягається з трудоднів.

Участь в забавах бере молодь, а то й люди старшого віку. Організаторами забав є голови клубів, колгоспів і сільська адміністрація. Хто з населення не бере участі в забавах, ним починають інтересуватися оперативники з мgb.

2 рази в місяць обов'язково висвітлюється фільми. В загальному населення участі не бере, з огляду на високі ціни вступу: від 1-3 крб.

Ворожі акції:

Дня 9.[0]4.[1951 р.] на Жуківський ліс відбулась облава, в якій брало участь около 300 большевиків.

12.[0]5.[1951 р.] в Поморянському районі розпочалась облава-нажим, яка тривала до 5 червня [1951 р.]. В перших днях цих

облав майже до кожного села прибув гарнізон від 8-15 бійців, які протягом цілого тижня перебували у селах, а днями робили провірки по хатах, ночами засідки. Крім цих гарнізонів інша частина цього війська прибула машинами і поділились від 15-20 бійців, які забрали з собою з підлісних сіл по 1 стробкові і ходили перевіряти ліси, поля, сіножати і діброви.

5 червня [1951 р.] все військо стягнулось у Жуківський ліс, де гостинцем під'їхали машини та забрали їх і від'їхали [в] напрям Золоч[е]ва. Всего війська було 1500 бійців. В часі облав большевики говорили, що шукають за американськими парашутистами.

Від 29.[05.]-1.[0]6.[1951 р.], то є в час цього нажиму, большевики зробили спеціальну облаву на лісовий масив між селами Снович[і], Зарваниця, Вороняки і Коропень. Протягом цих днів ліс і село Снович[і] були обставлені заставами і в основному перевірені.

14.[0]5.[1951 р.] разом з цим військом майже до кожного села прибуло по двох цивилів, вони ходили поміж населення і зазнакомлювалися з людьми. 5 червня [1951 р.] разом з військом від'їхали.

11.[0]4.[1951 р.] зголошенець-провокатор Шрам²³² прийшов до с. Н[о]восілок і провокував людей. Він говорив, що нібито він є повстанець, який відбився від своїх і тепер шукає зв'язку. Помимо його зусиль не вдалось нікого спровокувати.

4.[0]5.[1951 р.] в с. Чемер[и]нцях на хуторі Кузобитиця оперативник Платов з 7-ма бійцями зробив перевірку у громадянки Брошки Катерини і Бички Мирона. На цих господарках повалили стіни і порозшивали стріхи. Нічого не знайшли і вибрались.

8.[0]5.[1951 р.] в с. Чемеринцях на хуторі Красне, оперативник з 7-ма бійцями у громадян Пелеха і Вербіцького порозшивали стріхи, повалили печі, стіни і пивниці, нічого не найшли і вибрались.

28.[0]6.[1951 р.] в с. Чемеринцях оперативник Рудко з групою бійців з місцевими стробками і участковим міліціі, у партійця завідуючим районним пасічництвом Іларія Бойчишина перекопали господарку, а ноч[ч]ю [до]вкола неї тримали засідку.

Вивози:

8.[0]4.[1951 р.] в Поморянському районі відбувся вивіз людей на Сибір, під закидом, що вони є с[у]ботники.

З села Жукова вивезено 24 родини.

²³² «Шрам» – Федір Коваль, колишній повстанець, який явився з повинною 25.12.1950 р.

З с. Новосілок 3 родині і з с. Чемеринець 1 родину.

Провірки і слідства:

В звітному часі в цілому районі большевики перевели около 50 слідств. По переслуханні людей звільнено.

В м[ісяці] травні провірено	55	господарств	
В м[ісяці] квітні	—"	158	—"
В м[ісяці] травні	—"	35	—"

Постава мас до ворога:

В загальному населення до большевицької влади ставить-ся дуже ворожо, крім вислужницьких одиниць. Адміністративні зарядження виконує тільки під примусом. На мітинги не ходить. З цих причин вони відбуваються під церквами, як люди виходять з Богослуження.

В зв'язку з цим, що в деяких колгоспах населення не хоче працювати, тому голови колгоспу наставили наставників, щоб підганяли людей до праці. В с. Чижеві люди заявили, що коли над ними буде стояти наставник, вони йдуть додому.

Віроісповідання:

В звітному часі большевики посилили сильну контролю в церквах над відправою Богослужень. Священики змушені в час Богослужень згадувати Сталіна, патріярха Олесія²³³ і інших большевицьких достойників. [У] зв'язку з цим населення перестає ходити до церкви, мовляв: пощо піду до церкви молитися за ката Сталіна, кращ[е] помолюсь вдома.

Господарський стан:

Через колгоспну систему населення живе в крайній нужді. Останки харчевих продуктів вже вичерпались, а осталась лише бараболя і то вже багатьом її брак. Завдяки доброму врожаю садовини населення майже живе ягодами і нетерпеливо чекає жнив. В с. Пленікові та в Кропивні люди починають пухнути з голоду. В с. Дунаєві голодний чоловік наївся ягі[д], з чого дістав сильні корчі і помер. В райцентрі Поморяни виснажена голодом дівчина наїлась з кістками ягіт, дістала сильні корчі і померла.

Наші акції:

Дня 28.[0]4.1951 р. в с. Угорцях покарано карою смерти большевицького вислужника Семираза Ярослава.

Наші втрати:

В с. Угорцях під час квартирування у громадянина Максимішина²³⁴ Василя, від всипи впало 2-ох друзів. Сл[авної]

²³³ У тексті: Олесієва.

²³⁴ У тексті: Максименова.

п[ам'яті] Чорний²³⁵ та Грицько²³⁶. В часі бою з большевиками, який тривав 3 години, згадані друзі вбили одного ле[й]т[е]нанта і двох тяжко поранили. Бачучи безвихідне положення і брак амуніції, повстанці все біля себе понищили і з власних пістоль пострілялись²³⁷.

/ - /

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 201-220. Копія. Машинопис.

²³⁵ «Чорний» – Павло Лютий, бойовик керівника кущового проводу ОУН В. Годованого – «Грицька».

²³⁶ «Грицько» – Володимир Годованій, кущовий провідник ОУН.

²³⁷ Подія мала місце 24.04.1951 р. За щоденними оперативними зведеннями МГБ у бою з повстанцями загинув рядовий 4-ї роти 88-го полку військ МГБ Іван Іжнін та легке поранення зазнав інструктор службових собак молодший сержант Коновалов. Господар хати Максимішин Василь Іванович був затриманий.

№ 57-60
ГЛИНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Не раніше кінця грудня 1946 р. – Не раніше 26 квітня 1947 р.

№ 57
ЗВІТ ЗА ГРУДЕНЬ 1946 РОКУ

[Не раніше кінця грудня 1946 р.]

Звіт

за місяць грудень 1946 [р].

Дня 8.XII.[19]46 [р.] була велика облава на Коростенський ліс. Це було в неділю. Між цим великим лісом а Станимирським лісом були застави. В лісі большевики вбили двох чоловіків, а одного тяжко поранили. Один вбитий і поранений зі Станимира, а другий вбитий з Копані. Всі три були мисливці, що ловили звірину на силька.

Цьогож дня в неділю большевики тримали застави попід ліс від Станимира, а також були через понеділок і ще через ніч.

Дня 8.XII.[1946 р.] до Лагодова прибув гарнізон понад 40 облавців і почав оперувати так, як літом. Їхні стежі ходили кожного дня по 12-14 чоловік через Погорільці – Станимир – Станимирський ліс – Затемне і на Лагодів.

Дня 14 і 15 грудня [1946 р.] була облава на села Туркотин²³⁸, Станимир і Погорільці. Між Туркотином²³⁹ а Погорільцями і Станимиром, а тоже від Солових і Печенії на полях стояли застави. В Туркотині²⁴⁰ було 30 облавців і через два дні шукали в кожного господаря. В Станимирі було понад пів сотки і були тоже два дні, але шукали лиш в пару хатах. В Погорільцях були з Лагодівського гарнізону. 12 чоловік перешукали одно господарство і тримали заставу від Туркотина. Закликали, щоб місцеві голосилися. Перед вечером 15.XII.[1946 р.] в неділю зі Станимира вибралися на Туркотин, перейшовши розстрільною через ліс, і разом з Туркотинськими²⁴¹ відійшли на Глиняни. Сімох було осталося в лісі, а вечером зійшли в Туркотин²⁴² і хто лиш ішов, забирали до хати, а ранком всіх повипускали і відійшли.

²³⁸ У тексті: *Трикотин*.

²³⁹ У тексті: *Трикотином*.

²⁴⁰ У тексті: *Трикотині*.

²⁴¹ У тексті: *Трикотинськими*.

²⁴² У тексті: *Трикотин*.

Дня 20 грудня 1946 [р.] з Лагодова вибрався гарнізон.

При кінці грудня [1946 р.] вбито в [Г]аначівці участкового на Станимир і [Г]аначівку Іванова і знищено голову сіль[ської] ради [Г]аначівка, якого виказав Іванов jako сексота²⁴³.

[...] ²⁴⁴

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Акр. 120-122. Оригінал. Рукопис.

№ 58 **ЗВІТ ЗА СІЧЕНЬ 1947 РОКУ**

[Не раніше 30 січня 1947 р.]

Звіт

за січень 1947 р.

Дня 6 січня [1947 р.] на Свят-Вечір вечером прийшли большевики до Туркотина²⁴⁵ і на вулиці та в хатах легітимували людей. Тоже були і в Підгайчиках.

Дня 7 січня [1947 р.] (Різдво) вечером була застава коло цвинтаря в Станимирі.

Большевики почали ходити звечора попід вікна і легітимувати людей. І так 25 січня [1947 р.] в суботу вечером боївка облавців 8 чоловік ходила попід вікна заглядала, підслухувала, а в неділю перешукала кілька господарств. Вечером 26 [січня 1947 р.] подалися на Туркотин²⁴⁶ і в одній хаті найшли на трьох друзяків: Б..., Д... і М... Від перших стрілів в сінях впав лейтінант і ще один большевик, а третій зістав ранений. Решта большевиків спанікувались і відступили, а всі 3 хлопці вийшли живі. Жінку з цієї хати були арештували, а по тижневі випустили²⁴⁷.

В понеділок 27.І.[1947 р.] боївка Широкова перевіряла в Станимирі хати і стрихи.

Дня 30.І.[1947 р.] зловлено в Станимирі вечером двох большевиків, один мав пістоль, а автомат залишили на ква[р]тирі.

²⁴³ У тексті: сиксота.

²⁴⁴ Підпис нерозбірливий.

²⁴⁵ У тексті: Трикотина.

²⁴⁶ У тексті: Трикотин.

²⁴⁷ За щоденними оперативними зведеннями МГБ у той день в с. Туркотин повстанці зіткнулися з чекістсько-військовою групою Глинянського РО МВД і під час перстрілки знищили командира взводу внутрішніх військ МВД Ковальова і тяжко поранили оперуповноваженого міліції Ізерського. Самі ж щасливо відступили.

Один – це директор маслозаводу р[айо]ну Глиняни, і пропагандист з області до виборів. Обидва партійні, і були червоними партизанами. Один українець і руский. Обох знищено²⁴⁸.

[...] ²⁴⁹

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Акр. 123-124. Оригінал. Рукопис.

№ 59 ЗВІТ ЗА БЕРЕЗЕНЬ 1947 РОКУ

[Не раніше 31 березня 1947 р.]

Звіт

за березень 1947 [р].

Дня 29.III.[1947 р.] всі війська облавців стягнені з сусідних районів Глинянщини²⁵⁰, заблокували підлісні і ще деякі підозрілі села в Глинянщині. Це було зроблено ночью. Села кругом обставлено і через дві доби нікого не випускали зо села. Робили ґрунтовну перевірку.

Першого дня в селі Печенія зранку стрінули двох з лінії хлопців. Обом вдалось пробитись крізь застави зо села, і втекли. Почалась в селі облава. На однім стриху було трьох друзяків Зозуля²⁵¹, Мороз²⁵² і Ластівка²⁵³. В 2-ій год[ині] по полудні найшли на них большевики і почавсь бій, котрий тривав майже до вечора і всі три погинули як герої, стріляючись послідними кулями. Вбили 13 большевиків, а 17 ранених²⁵⁴.

30 і 31.III.[1947 р.] війська від'їхали зі сіл.

[...] ²⁵⁵

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Акр. 127-128. Оригінал. Рукопис.

²⁴⁸ За щоденними оперативними зведеннями МГБ у той день повстанцями були знищені директор маслозаводу Петро Саморуга та уповноважений Глинянського РК КП(б)У по підготовці до виборів у ВР УРСР Макаров.

²⁴⁹ Підпис нерозбірливий.

²⁵⁰ У тексті: *Глинянщини*.

²⁵¹ «Зозуля» – особа не встановлена.

²⁵² «Мороз» – особа не встановлена.

²⁵³ «Ластівка» – Петро Гудик.

²⁵⁴ За щоденними оперативними зведеннями МГБ облавники мали двоє вбитих сержантів та п'ятеро поранених солдатів внутрішніх військ МВД.

²⁵⁵ Підпис нерозбірливий.

№ 60 ЗВІТ ЗА КВІТЕНЬ 1947 РОКУ

[Не раніше 26 квітня 1947 р.]

Звіт

за квітень 1947 [р].

Дня 2.IV.[19]47 [р.] вечером большевики обложили села Станимир, Туркотин та Затемне. Одні повстанці, ідучи на Туркотин, завважили большевиків як ішли лісом, тому виступили з ліса в противний напрям. Один повстанець, друг М., відлучився сам в лісі і вийшов з ліса на поле коло Туркотинського цвинтару, найшов на заставу. Почалась стрілянина і він зістав ранений в ногу. Ранений відстрілювався, але, не можучи іти, вистрілом з свого пістоля в голову покінчив життя. Другого дня большевики забрали його трупа в р[айо]н Глиняни.

Того ж вечора в Станимирі було 5-ьох повстанців, які повечеряли в селі і, зорганізувавши харч, ішли до ліса в 10-ій год[ині] не знаючи, що кругом села попід ліс є застави. Найшовши на заставу, 2-ом вдалось пробитись в ліс, а трьох подалось назад в село на другий бік під ліс. Однак і тут посипались стріли застави і хоч який сильний був вогонь, всі вийшли з села живі і здорові.

Почались ночами сильні засідки кругом сіл, головно підлісних сіл. На Великодні Свята були по селах засідки.

[...] ²⁵⁶

Дня 20.IV.[1947 р.] в с. Куровичі 25-ть большевиків зробило засідку на кладці через ріку, на ту заставу влізло 4-х повстанців і двох цивільних, з котрих один зістав вбитий²⁵⁷, а другий ранений в ногу. Раненого забрано. З повстанців зістав вбитий Голота²⁵⁸, з котрим впав один протокол д[опиту] с/о Ломашка. Большевиків двох вбитих.

Дня [...] ²⁵⁹ до сіл Туркотин²⁶⁰, Станимир і Погорільці прибуло по 25-30-ть большевиків, котрі зробили перевірку в цілому селі. В ночі 21-22-23 [квітня 1947 р.] ті самі большевики робили навколо тих сіл засідки.

²⁵⁶ Підпис нерозбірливий.

²⁵⁷ Тоді від куль обланників загинув Паньків Іван Андрійович.

²⁵⁸ «Голота» – особа не встановлена.

²⁵⁹ Дата у документі відсутня.

²⁶⁰ У тексті: *Торкотин*.

Дня 25-го [квітня 1947 р.] до с. Погорільці прибуло 25-ть большевиків, котрі обскочили три господарки і зробили точну перевірку, лише без висліду.

Дня 25-го [квітня 1947 р.] до с. Підгайчики прибуло 20-ть большевиків, а з ними один цивіль, котрой мав замасковану твар. Він показав криївку, котра містилася під селом, і єї большевики вимінували, в криївці не було нікого. Ті большевики від'їхали до Погорілець, де вночі зробили заставу.

Вночі з 25-26-го [квітня 1947 р.] около 40-к большевиків зробило заставу в Підгайчиках, Погорільцях і Туркотині²⁶¹.

[...] ²⁶²

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Акр. 129-132. Оригінал. Рукопис.

²⁶¹ У тексті: *Торкотині*.

²⁶² Підпис нерозбірливий.

№ 61-68
ЗОЛОЧІВСЬКИЙ РАЙОН

Не раніше 27 грудня 1947 р. – 15 серпня 1949 р.

№ 61
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ
ЗА ГРУДЕНЬ 1947 РОКУ

[Не раніше 27 грудня 1947 р.]

Район Золочівський

ВІСТІ З ТЕРЕНУ
за місяць грудень 1947 р.

29.XI.[19]47 р. до с. Белзець вечером прибув майор з боївкою, зро[били] заставу під селом, на яку наїхало двох повстанців. В бою один впав вбитий (Красий²⁶³), другий, ранений в ремено, втік. На другий день рано ці самі большевики зганяли людей пізнавати вбитого. Трупа забрали до р[айо]ну Золочів.

2.XII.[19]47 р. до с. Белзець прибуло трох большевиків і один «стрибок» з с. Ясеновець. Ходили по хатах за харчами. Зайшовши до хати Капітанець Анастазії, де квартирувала підпільниця, що, читаючи книжку, залишила її на столі. Один з большевиків звернув на неї увагу, побачив, що це Іст[орія] Укр[аїни], сказав, що це «бандерівська» і почав питати за дівчиною. Дівчина почала утікати, за нею почали стріляти. Відбігши кілька кроків, паде ран[е]ною і добивається з свого пістоля²⁶⁴. Господарі повтікали. Вночі большевики зробили заставу коло цієї господарки. Синочок цієї господині, Павло Капітанець, якого вдень не було дома, вертає ніччю до дому й тут паде вбитий большевиками.

Рано большевики зганяли людей до сільради пізнавати вбиту дівчину. Трупів забрали до Золочева. В селі арештували: Ціника Миколу, Кошіль Стефу і Капітанець Марію. Ціника випустили 5.XII.[1947 р.], а жінок 7.XII.[1947 р.].

²⁶³ «Красий» – Василь Проць, зв'язковий при Золочівському окружному провіді ОУН.

²⁶⁴ У той день в с. Белзець загинула Марія Смолин – «Зірка», друкарка технічного звена Золочівського надрайонного проводу ОУН.

5.XII.[19]47 р. до с. Зозулів прийшов участковий МГБ Митрохін з боївкою 9 бійців, робив заставу під селом. Рано подався на х[утір] Копані, де зробив ревізії на двох господарках, звідтіля подався до с. Монастирок і тут зробили мітинг в справі виборів.

Того дня закватерували гарнізони в селах: У г о р ц і 12 осіб, К о р о п е ц ь 8 осіб, Ч и ж і в 5 осіб, С н о в и ч [і] 12 осіб, Р е м е з і в ц і 9 осіб, Ш п и к о л о с и 9 осіб. Склад цих гарнізонів мішаний, є по двох-трох червонопагонників, й в чорних мундурах, а також по кількох з ФЗО.

Вони ночами ходять на підслухи попід вікна. Днем розпитують про стан родин, зганяють людей на мітинги в справі виборів.

7.XII.[19]47 р. в с. Скварява Глузд [з] 12 большевиками (з р[айо]н[у] Красненського) робив заставу.

8.XII.[19]47 р. в с. Княже 18 большевиків ходило ніч[ч]ю попід вікна.

Того дня в с. Зозулі Митрохін з боївкою вечером переходив через село на х[утір] Копані і тут робив застави попід дебри.

9.XII.[19]47 р. в с. Почапи майор з бійцями ніч[ч]ю робив перевірку в хатах.

Того самого дня в с. Белзець цей майор з бійцями ходив по селу та зганяв людей на мітинг в справі виборів.

10.XII.[19]47 р. з с. Угорці зголосилися до р[айо]н[у] Поморяни двох повстанців: Тріска і Соловій. МВД їх арештувало і замкнуло.

Того самого дня в тому селі зліквідовано кандидата до місцевих рад, Захарків Клима, який був сексотом.

Того дня в с. Тростянець участковий МГБ Овінов переходив через село на хут[ір] Деревлянки і робив заставу коло господаря Сливи.

11.XII.[19]47 р. до с. Ясеновець ночію прибуло 18 большевиків з Золочева, забрали місцевих «стрибків» і пішли в сторону Бонишина.

Того самого дня, вечером большевики враз з «стрибками» зробили заставу біля села Бонишин (від ліска), на яку найшло трох повстанців. В перестрілці один падає (Роман)²⁶⁵, двох тікає. Д[ру]г Роман був тяжко ранений і дострілюється з власного пістоля. Рано, ц[і] самі большевики в с. Бонишин зробили ревізії і арештували: [Коло]дія Мінька, Чорну Стефу і Завалінського

²⁶⁵ «Роман» – Роман Гаврис, бойовик Золочівського надрайонного проводу ОУН.

Михайла. [Всі]х арештованих і тіло д[ру]г[а] Романа забрали до Золочева.

12.XII.[19]47 р. в с. Тростянець зліквідовано голову колгоспу.

13.XII.[19]47 р. до с. Тростянець прийшло 30 большевиків з собакою. По дорозі в с. Монастирок зробили ревізії в трох хатах і тут арештува[ли] Анну Гурську. В с. Тростянець зробили ревізії в кількох хатах [та] зганяли людей на похорон голови, але ніхто не пішов, тоді самі большевики похоронили вбитого гол[ову] колгоспу, а відтак арештували нач[альника] «стрибків», Стрихар Василя, якого за два дні випустили.

13.XII.[19]47 р. заквартирували гарнізони по селах: З [о] зу лі 13 осіб, М о н а с т и р о к 7 осіб, Т р о с т я н е ц ь 12 осіб, П і д л и п ц і 7 осіб, П л у г і в 14 осіб, хут[ір] П л у г і в - щ и н а 6 осіб, хут[ір] К а з и м и р і в к а 5 осіб, с. Г о р о д и л і в 8 осіб, Х и л ь ч и [ц] і [...] осіб, З а р і ч а 8 осіб, Ж у л и ч і 10 осіб, Л у к а 8 осіб, П [...] 5 осіб. 15.XII.[1947 р.] в с. Б о н и ш и н 7 осіб, 16.XII.[1947 р.] в с. К н я ж е [...] осіб, та 19.XII.[1947 р.] в с. С к в а р я в а 13 осіб.

Ці всі гарнізони прибули для охорони виборчих дільниць. Роблять по селах мітинги в справі виборів. Ночію ходять по селі, підслухують та роблять застави.

17.XII.[19]47 р. в с. Угорці в хаті комсомолки Захарків Оксани через вікно вбито старшого лейтенанта МГБ Поморянського р[айо]ну Морозова о 7 год. вечора, з ним ще було двох підстаршин, які втікли. Забрано торбу, фінку і пістолю.

18.XII.[19]47 р. до с. Угорці прийшло з району 18 большевиків з МВД, в справі вбитого лейтенанта. Оксана Захарків сказала, що вона впізнала [як] від вбитого заб[и]рав зброю один місцевий хлопець: Боднар Гаврило, який живе легально. Туди пішли большевики. Хлопець ще спав, коло нього на ліжку знайшли цю торбу та пістолю, його забрали до р[айо]ну Поморян. [За]раз його б'ють і питають хто з ним був, він не признається, говорить, що він йшов дорогою, його стрінули озброєні люди і наказали йому піти [та] забрати ці речі.

Це зробили сільські хлопці на свою власну руку, для здобуття зброї.

20.XII.[19]47 р. випустили арештованих Колодія і Чорну Стефу з с. Бонишин.

21.XII.[19]47 р. в цілому районі вже від ранку виганяли людей до виборів. В терені переголосували майже всі виборці.

26.XII.[19]47 р. вибралися гарнізони з цілого терену.

Того самого дня в с. Віцинь 4-ри большевики від охорони лягру пішли на полювання до ліса і тут пропали.

27.XII.[19]47 р. в с. Вороняки відбувся мітинг в справі творення колгоспу, але ніхто не хоче писатися, тільки двох «куркулів», яких большевики страшили вивозом, подали заяви у струтенський колгосп. Вони дістали «перестороги» і тепер не сплять в дома.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 62 ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗА СІЧЕНЬ 1948 РОКУ

[Не раніше 30 січня 1948 р.]

ВІСТІ З ТЕРЕНУ За місяць січень 1948 р.

1.1.[19]48 р. Митрох[і]н з боївкою ходив по селах З[о]зулі і Монастирок днем, а нічу робив заставу в с. З[о]зулі. На другий день вернув до р[айо]ну.

2.1.[19]48 р. в с. Плугів невідомі люди добувалися до голови колгоспу, він не хотів відчинити, вони постріляли через вікно і відійшли.

5.1.[19]48 р. в с. Кропивна арештовало Поморянське МВД Івана Процяка, Григорія Бурбан (господарів села) на підставі, що вони знають хто вбив секретаря сільради в 1944 р.

Того дня в с. Угорці хут[ір] Брухи вночі до господаря Бруха Захарка прийшло 12 озброєних людей, між ними дві дівчини. Були вбрані частина по цивільному, а частина в русські уніформи. Говорили по-українськи, казали, що вони українські повстанці, щоб господар дав їм світло до другої хати, де ніхто не мешкав. Там вони розкладали якісь папери (при тім позаслонювали вікна), між собою говорили, що вони ще зайдуть на 25-ку. Потім розбили консерву і почали їсти. В тому часі появилася недалеко ракета і впало кілька стрілів, мужчини повибігали на двір, а дівчата осталися в хаті. За 15-ть мінут прийшли до хати інші кількох в русских уніформах і говорили по руски, про нікого не питали, тільки напилися молока, забрали від господаря документи і разом з дівчатами відійшли. До сьогодні ніхто не знає хто це був, нема жодних наслідків.

7-8-9.І.[19]48 р. в с. Підлипцях, участковий МГБ Досягайло з 8-ма бійцями робив застави ніч[ч]ю по селі. Днем робив ревізії в кількох господарях.

3-15.І.[19]48 р. в с. Тростянець, щоденно робили большевики збори, на яких хотіли вибрати голову колгоспу, ніхто з колгоспників не хотів йти на ці збори, так, що партійці, які переводили цими зборами, дзвонили на МВД до Золочева, щоб їм дали скоро поміч, бо село бунтується. Зараз приїхав Овинов з боївкою і ходив по хатах та виганяв людей на збори. 12.І.[1948 р.] такі збори вже скликано, на яких було присутніх 20 колгоспників, але голови не вибрано, бо ніхто не хоче бути, говорять: «везіть мене на Сибір, або стріляйте, бо краще мені дістати одну кулю, ніж десять».

16.І.[19]48 р. між с. Чижевом а Угорцями пропав уповномочений з Поморянського р[айо]ну по заготовці м'яса і молока Кузнєцов.

18.І.[19]48 р. в с. Коропець, хут[ір] Сукманів, 14 большевиків робило облаву по господарках, шукали по стрихах і стодолах. Перебувши в с. Коропець два дні відійшли до Поморян.

19.І.[19]48 р. в с. Зарічча, на громадянина Городилівського Миколу вночі напало трох енкаведистів, старший сержант і двох бійців, озброєні штилетами і хотіли ограбити господаря. Господар почав кричати, на його крик прийшло трох господарів на поміч. Зловили старшого сержанта, а бійці втекли. Від зловленого відобрали документи, побили, та завели до канцелярії сільради. Тут подзвонили на МВД, повідомили, що зловили бандита. З р[айо]ну ніхто зараз не приїхав (хоч це є всего 1 км дороги) аж днем о год. 10, забрали його до району.

20.І.[19]48 р. до с. Хильчи[ц]і у вечір прийшло 12 большевиків з МВД, т[ак] зв[ана] «летюча бригада», перебули через ніч і день. 21[.І.1948 р.] вечером пішли до с. Жуличі і там побули добу. 22[.І.1948 р. перейшли] до с. Городилів, а 23.І.[1948 р.] днем відійшли до Золочева. Коли були в селі то ніч[ч]ю спали у двох хатах, а днем ходили по деяких господарях питали про стан родин, як живеться і т. п.

22.І.[19]48 р. заквартирував гарнізон в с. З[о]зулі 9 осіб, Тростянець 11 осіб, Монастирок 6 осіб. Ходили ночами по селі, також попід ліс, дебри, убрані часто в біл[е] 26.І.[1948 р.] вибралися.

В той час де не квартирували гарнізони, по цілому районі, ночами ходили боївки від 5 до 10 большевиків. Для безпеки перед святом 30-річчям Радянської України.

24.І.[19]48 р. до с. Городилів, хут[ір] Вівсисько, прийшла із Сасівського гарнізону боївка з 17 осіб, зробили ревізії в кількох хатах і розійшлися на дві групи, одна з 10 людей пішла до села Жулич, там робили ревізії в двох хатах, арештували дівчину Баран Стефанію, літ 22 і хлопця Іванишин Михайла, літ 20. Забрали їх до району. Друга група з 7 людей вночі на 25.І.[1948 р.] зробили заставу на хут[орі] Лісові с. Городилова, а рано на тім хуторі робили ревізії в кількох хатах, потім пішли до с. [Є]лихович, тут зробили ревізії в госп[одаря] Бодак Володимира, його арештували. Звідтіля подалися до с. Городилова, тут зробили великі ревізії в Юрцан Василь, Панкивича Дмитра та в Барана Василя, звідтіля відійшли у район.

24.І.[19]48 р. до с. Жуків в третій годині пополудні прийшло 7 озброєних людей в цивільних русских уніформах, говорили по-українськи, вступали на весілля і до голови сільради і ще до кількох хат за їдженням, про нічо не питали, вечером відійшли. На другий день приїхало авто війська і питали куди поїхали ці що вчора були в селі.

28.І.[19]48 р. в с. Коропець, хут[ір] Сукманів і Скажениця була облава, в якій брало участь 80 большевиків з Поморянського МВД. Був один майор, два капітани, мали зі собою надавчий радіо-апарат. Ще вночі обступили хутір, а рано позганяли всіх господарів до одної хати, а самі робили великі ревізії в кожній господарці. Повалили печі, повиважували двері, шукаючи за криївками. В полудне подалися на лісок лавою. Вечером вернули назад до села, заарештували Цицу Андрія, Цицу Теодора, Цицу Славка (родина підпільника Бука²⁶⁶), Шмигир Оксану, Шмигир Петра, Бик Клима, Демкович Луця, арештованих відіслали до Поморян.

29.І.[19]48 р. в с. Коропець, це саме військо робило облаву в селі, а на 30.І.[1948 р.] подалися до Угор[е]ць.

Вісті з району

Зараз велику агітацію ведуть по своїх організаціях про вступ до комсомолу і насилу тягнуть до комсомолу, як в електривні майже всі хлопці пописалися до комсомолу.

15.І.[19]48 р. почалася перевірка документів по улицах.

15.І.[19]48 р. відбулася конференція партійців цілого р[айо]-ну в салі Шашк[е]вича. На цій конференції були присутні з МГБ. В

²⁶⁶ «Бук» – Петро Цица, бойовик місцевого куща.

дверях стояв енкаведист і посторонних не пускав. Всіх присутніх було около 200 осіб.

На цій конференції вибирали секретарів райпарткому, першим секретарем став Міненко Семен Миколаєвич, другим Старовина, а третій має бути наданий з Львова.

На военкоматі вимінюють воєнні білети від рядовика до офіц[е]ра.

МГБ всіма силами старається втягнути в агентурну сітку якнайбільше робітників. За найменшу дрібницю дуже контролюють.

20.I.[19]48 р. улицею йшло дві східнячки, на стіні був розліплений афіш-повідомлення, що у вечір відбудеться лекція про міжнародне положення. Одна з жінок, прочитавши його, плюнула на нього і з злістю крикнула: «нічого, тільки лекції!».

По організаціях інструктори перевіряють автомашини, чи вони справні, коли несправна машина, то від такого шофера відбирають документи права їздити, поки не справить машини, говорять, що [ця] машина вимагає багато бензини, а зараз є наказ, щоб якнайбільше щадити її.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 63

ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗА ЛЮТИЙ-КВІТЕНЬ 1948 РОКУ

[Не раніше 26 квітня 1948 р.]

ВІСТІ З ТЕРЕНУ

За місяць лютий 1948 р.

25.I.[19]48 р., до с. Тростянець прийшло 19 бійців і старший лейт[е]нант, заквартирували в ліску, ночами ходили на застави на хут[ір] Деревлянки, в с. Тростянці зробили ревізії в трох господарствах. 29.I.[1948 р.] вибралися до району.

1.II.[19]48 р., участковий МГБ Досягайло з 6-ма бійцями і собакою ішов слідом повстанців, які ночію відійшли, з хутора Казимирівка аж за с. Підлипці, тут слід пропав. Це був всип.

2.II.[19]48 р., до с. Скварява із району Красненського прибув Глузд з 12 бійцями і в одному кінці села робив ревізії через цілий день.

3.II.[19]48 р., в с. Скварява, з ночі вже була обступлена квартира, де кватерували два повстанці: Когут²⁶⁷ і Бояри[н]²⁶⁸. Коло 8 год. ранку повстанці вискакують з квартири і починають відстрілюватись, відбігли недалеко, падають прошиті ворожими кулями. В бою зістало вбитих двох большевиків на місці, а тр[ь]ох ран[е]них, з яких два вмирає. (Це був всип). Коло 10 год. ранку приїхали большевики з Золочева і Буська, всіх було до 50 большевиків. Цю господарку спалено, а господаря арештовано. Тіл[а] вбитих повстанців забрали до р[айо]ну Красненського²⁶⁹.

До с. Белзець ніч[ч]ю прибув «Майор» і 20 бійців, а рано приїхав в танкитці начальник МВД Губанов, нічого не робили, поплудні від'їхали до Золочева.

7.II.[19]48 р., в с. З[о]зулі Митрохін з боївкою 8 бійців, робив застави коло двох господарок, рано відійшов на хут[ір] Крутники, тут зробив ревізії в двох господарках, опісля відійшов до р[айо]ну.

Того самого дня до с. Почап прибуло з Золочівського р[айо]ну, зробили ревізії в кількох господарках і відійшли.

8.II.[19]48 р. участковий МГБ Золочівського р[айо]ну (Доньков) з трома бійцями їздив по селах: Хильчи[ц]і, Жуличі, Городилів, Єлиховичі й Зарічча і замазували протиколгоспні клічі, які появилися вночі.

Того самого дня в с. Тростянець в приміщенні шахтарського клубу[бу] відіграло кіно, при кінці фільму місцевий стрибок, комсомолець Карпала Володимир стріляє з автомата до місцевого робітника шахти Ільчина Миколи (38 років) і вбиває його на місці. Вбивцю арештує НКВД, забирає до р[айо]ну Золочів, де за один день випускають, до того дістає пістолію і 4 гранати, оправдуючи його, що це зробив нехотячи.

9.II.[19]48 р. до с. З[о]зулі до ліса під селом і на хутори [приїхало] 14 автомашин війська на ЧА вправи. Зі собою мали радиоапарати і три кухні. Узброєння: 8 арматок протитанкових, 10 скорострілів «Максимів» і легке узброєння. Вправи відбувалися через дві доби, днем і ніч[ч]ю. Від'їхали до Золочева.

11.II.[19]48 р. по колгоспах сіл Тростянець, Лука і Плугів почалася підготовка до весняної сівби. Того дня по всіх тих селах

²⁶⁷ «Когут» – особа не встановлена.

²⁶⁸ «Боярин» – особа не встановлена.

²⁶⁹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ дана подія мала місце 4.02.1948 р. Зі сторони облавників був один вбитий (сержант Мамонтов) та один поранений (рядовий Макаров).

перепроваджувано мітинги і дано зарядження, щоби стягати весь реманент, а також насіння. Колгоспники не хотять давати збіжжя, говорять, що здали державі конти[н]гент. Дальше в тих селах щоденно ходять 4-5 большевиків, які роблять труси, шукають за збіжжам, більше шукають в тих господарів, які ще не записалися до колгоспу. Ярину забирають 75 %.

Того самого дня в с. Скварява Глузд з боївкою тримали заставу ніч[ч]ю від сторони Княжа.

Від 11.II.[19]48 р. воєнкомат Золочів покликає всіх мужчин від 18 до 50 років, вимінюють військові книжечки, а також стають під комісію. Денно покликають три-чотири сел[а] району.

14.II.[19]48 р. до с. Хильчи[ц]і вечером прийшов участковий МГБ Доньков з 25-ма бійцями, переночував, а на другий [день] зробив облаву.

15.II.[19]48 р. була облава на цілій улиці Глинянській (перед-містя Золочева) і на хут[орі] Зарічанському Кути. Облаву переводив учас[тковий] МГБ Митрохін з 20 бійцями.

Того самого дня село Бонишин було обставлене з ночі більшовиками [з] Золочева, всіх було 25 осіб. Ранком з села хотіли вийти дві підпільниці: Ірена Захарчук²⁷⁰ і Ірена Кілярська²⁷¹, натрапляють на стійки, за ними перший починає стріляти з нагана лейтенант МВД з Золочева, Острокозин. Стійковий, який стояв на мості, пускає з автомата на утікаючих серію з автомата. Ранена в ліву руку Захарчук Ірена, стріляє з свого п[і]столя Кілярську, яка тяжко ранена в живіт і праву руку, не може себе добити. Відтак стріляється сама в голову, куля виходить вище ока. За 15 хвилин [пр]иступають до них більшовики, здирають з них чоботи, хустки та спідниці. Обидві дівчата ще живі. Кілярську беруть в хату, варять її чай та приводять лікарку з Княжа. Питають її що вона за одна і інше. Вона називає їх шміраками, каже, що вона бореться за Українську Самостійну Соборну Державу, співає революційні пісні, лікарку б'є, не дає себе бандажувати. [Їх] відвозять до Золочева до шпиталю, де на другий день вмирають. Похоронені на цвинтарі в Золочеві.

16.II.[19]48 р. участковий Доньков і Митрохін з 130 більшовиками робили облаву на Городилів і Єлиховичі, з ночі обступили село і шукали до 2 год. пополудні. Відтак Доньков подався з

²⁷⁰ Захарчук Ірина, друкарка технічного звена Золочівського надрайонного проводу ОУН.

²⁷¹ Кілярська Ірина, друкарка технічного звена Золочівського надрайонного проводу ОУН.

60 большевиками на Зарічча, тут робив перевірку в трох хатах, а Митрохін з 70 подався на Бенів і З[о]зулівський хут[ір] Луг, тут зробив в кількох хатах ревізії й відійшов до Золочева.

Того самого дня в с. Снович[і] була облава, в якій брало участь 50-ть большевиків з Золочівського і Поморянського р[айо]нів. Нічого не знайшли.

17.II.[19]48 р. участковий Досягайло з 6-ма большевиками знімає наліпки «До відома громадян села» в селах Плугів і Підлипці, які появились вночі.

Тог[о] дня до с. Хильчи[ці] вечером приїхало авто з 6-ма большевиками, [які] обікрали кооперативу. На місці крадіжки оставили ленту набоїв з скоростріла «М.Г.» і Тризуб.

Того дня до с. Скварява із Красненського р[айо]ну прибув Глузд і 15 бійців, перевели ревізії на господарках і арештували молодих хлопців з 1928-1929 років: 1. Наквацького Мирона. 2. Наквацького Степана. 3. Плотицю Степана. 4. Квасницю Мирона. 5. Поспол[и]т[ого] Степана. 6. Гурського Михайла. 7. Тарнавського Володимира. 8. Дупелич Степана. 9. Дикий Мирон. 10. Бобрик Михайло. 11. Капітанець Михайло. 12. Кузьма Андрій. 13. Огризко Миколая. По кількох днях всіх випустили.

Того дня арештували в Белзцю Гавуру Михайла за це, що він покинув роботу на Козаківських шахтах.

18.II.[19]48 р. в с. Чижів була облава, яку робило 35 большевиків з Поморянського р[айо]ну. Нічого не з[н]айшли. Вечером відійшли до району.

Того дня в с. З[о]зулі Митрохін з 15-ма бійцями робив ревізії в 4 господарках, вечером подався на хутір Копані. Від 16 до 25.II.[1948 р.] по З[о]зульських хуторах: Крутники, Купцева, Копані, а також по лісі і дебрах постійно ходило коло 30 большевиків в ночах, замасковані на біло.

18.II.[19]48 р. до с. Кропивна приїхало 12 большевиків, зробили мітинг і силували людей вписуватися до колгоспу, але ніхто не вписався.

19.II.[19]48 р. в с. Тростянець закватерував Овінов з 12 бійцями, робить натиск на вибрання голови колгоспу.

22.II.[19]48 р. в с. Тростянець вибрано голову колгоспу, Стрихаря Василя, який вже був нач[альником] «стрибків», комсомолец. Того дня вибрався Овінов з боївкою у р[айо]н.

24.II.[19]48 р. до с. Городилова прийшло 15 большевиків, зробили ревізії в кількох хатах. В полудне подалися на Хильчи[ці], тут зробили перевірку, вечером відійшли у район.

Вісті з району

26.I.[19]48 р. вночі вдерлися, виломивши двері, двох міліціантів до одного масара і ограбили його. В часі грабунку господар пізнав одного грабіжника і втік через вікно. На другий день господар зголосив на МВД, де сам начальник по шпикуюляції Дяченко пішов на квартиру пізаного господарем міліціанта і перевів ревізію. Господар пізнав свої речі, а міліціант виказав свого спільника. Їх арештували, але зараз випустили, сам начальник говорив, що вони не винні, бо зробили це по п'яному.

30.I.[19]48 р. дві сестри східнячки з Києва прийшли під церкву, яка була замкнена і почали кричати: «Відчиніть церкву. Таку ми маємо Україну, ви нас обдурюєте, морите і т. п.». На те надійшов заступник н[а]ч[альника] МВД Шая і приказав енкаведистам забрати їх. Тоді двох прискочили і позав'язували їм їхніми хустками уста (бо ті дуже кричали) і кинули на фіру та повезли. На те з балконів почали кричати східнячки: «От подивіться, яка свобода, як за правду мордують людей». Як вдома, одна з забраних була учителькою, а друга була в дитсадку, їх усунули з праці й вони дуже бідували.

2.II.[19]48 р. службовці райбази мали мітинг, на якому обговорювали автобіографію Леніна і організування «Осовиахім» «общество содействия в авиационно-химическому строительстве СССР». Говорили, що прийшла телеграма з міністерства, щоби по всіх організаціях організувати такі гуртки, які будуть мати розгалуження: на стрілковий, радієвий, санітарна поміч і мотоциклевий.

3.II.[19]48 р., на 4.II.[1948 р.] вночі втікла з МГБ дівчина з стриху МГБ по шнурку, зробленім з своєї одежі. 4.II.[1948 р.] почали за нею шукати і знайшли на Шляхах, якась баба показала де вона втекла.

13.II.[19]48 р. в Райпотребсоюзі були перевибори ССТ. Дотепер був директором Райпотребсоюзу місцевий українець, його зняли, а на його місце вибрали москаля, а заступника жиди.

ВІСТІ З ТЕРЕНУ

За місяць березень 1948 р.

25.II.[19]48 р. в цілому районі прийшло зарядження [про] побір молоді до Донбасу на роботу. Призначені на цю роботу не ідуть, а думають скриватися.

25.II.[19]48 р. до с. Кропивна з Поморян приїхал[и] більшовики, скликали людей на мітинг в справі організації колгоспу, але люди на мітинг не пішли. Двох господарів арештували

і тримали в сільраді. Вночі їх змушували підписати заяви до колгоспу, господарі відмовилися, тоді їх добре побили і випустили.

27.II.[19]48 р. Митрохін з боївкою переходив через З[о]зулі, а ніч[ч]ю робив застави на хут[орі] Копані. На другий день подався на Обертасову, тут зробив ревізію в одного господаря і через Монастирок вернув у район.

2.III.[19]48 р. в с. Скварява Глузд арештував в школі ученика 9-го класу, за те, що він написав лист до свого товариша, який є при війську. Арештованого забрано до р[айо]ну Красн[я]нського, де за 10-ть днів випущено, дуже побитого.

3.III.[19]48 р. до с. Снович[і] прийшов гарнізон з 18 чоловік, ходять ночію на поблизькі села на застави (Ремезівці, Чижів).

4.III.[19]48 р. в с. Ремезівці була облава, робили 18 більшовиків, арештували Босяка Володимира.

6.III.[19]48 р. в с. Тростянець бійці з боївки Овинова і «стрибки» робили труси за збіжжям по тих господарях, які не пішли у колгосп. Ограбували трох одноосібників з всего збіжжя, а також забрали молотарку і віялку.

7.III.[19]48 р. в с. Белзець кривий «Майор» робив ніч[ч]ю засідку на господарці. Вдень знова в с. Почапи перевів ревізії в чотирох господарках.

Того дня Овинов з 12 бійцями робив облаву в с. Тростянець, хут[ір] Деревлянки, по лісі і хатах. Арештував 4 особи, через два дні їх випущено.

9.III.[19]48 р. в с. Почапи трох бійців з МВД арештували людей, які вернули з Сибіру: Чучман Василя, Чучман Марію, Сюрко Луць, Сюрко Катерину, господарки їх ограблено.

Того дня в с. Бенів трох бійців з МВД арештували Безпалко Пелагію, яка вернула з Сибіру в 1947 р.

В с. З[о]зулі Митрохін арештував Марію Заброцьку і Анну Малиновську, ці дві жінки повтікали в часі вивозу, їхні родини на Сибірі вивезені 21.X.1947 р. Цих всіх арештованих тримали у Львові, а опісля вивезли на Сибір.

10.III.[19]48 р. в с. Почапи була облава. Село було обставлене з ночі, робили сильні ревізії в кожній хаті. Більшовиків було 80.

10.III.[19]48 р. в с. Белзець «Майор» з 7-ма бійцями ніч[ч]ю ходив по селі, а днем спав в селі.

В с. З[о]зулі Митрохін з 5-ма бійцями ходив ніч[ч]ю по селі, а днем подався на хуторі.

13.III.[19]48 р. до с. Скварява прибув гарнізон в силі 30 чоловік. Заняли дім, де містилася сільрада. Того дня ще на

ста[н]цію того села прибуло військо в силі 30 чоловік. Ті, що закатерували в селі старшини, є з жінками і казали собі призначити поля на городи. Ті, що є на ста[н]ції, роблять службу на залізно-дорозі.

13.III.[19]48 р. по всіх ста[н]ціях терену закатерували гарнізони, від 12, 30 большевиків і робили стійки вздовж штрихи через дві доби, відтак вибралися.

15.III.[19]48 р. з с. Белзець від'їхало до шахт на Урал трох хлопців, один з 1929 р., а двох з 1928 р.

3 Плугова від'їхало 9-ть хлопців з 1928 р.

3 Підлипець від'їхало 8-м хлопців з 1928 р.

3 х. Обертасова від'їхало 2-х хлопців з 1928 р.

15.III.[19]48 р. в с. Скварява Глузд в школі покликав на допити школярів з 10-тої класи, всіх поодинок, заставляв їх, щоби підписували заяви на донощиків.

16.III.[19]48 р. в с. Жуличі і Хильчи[ці] були мітинги в справі організації колгоспу. Зганяли людей на мітинг, але ніхто не пішов, з нічим вернули до району.

18.III.[19]48 р. в с. Коропець закатирував гарнізон 15 большевиків, ходять по тих господарках, які всипав Тріска (зголосився), шукають за криївками. За два дні вибралися.

Того дня вибрався гарнізон з села Снович.

19.III.[19]48 р. в с. Вороняки змінився гарнізон, старі, яких було 120 чоловік, вибралися, а прийшло 60 нових.

Того дня в с. Тростянець Овинов з боївкою робив облаву на тих хлопців, які не поїхали на Донбас. В облаві зловлено 16 хлопців і відставлено до р[айо]ну.

22.III.[19]48 р. в с. Городилів, хут[ір] Лісові, з ночі Митрохін з боївкою обскочив три хаті, зробив порядну ревізію і відійшов до району.

25.III.[19]48 р. в с. Коропець Тріска (зголошений) водив по тих місцях, куди заходять повстанці до села. Зараз туди є застави.

В с. Бонишин постійно роблять застави Ясенівські «стрибки», а також більшовики.

Вісті з району

Воєнно зобов'язують всіх жінок, які працюють в шпиталі і поліклініці (лікарок, медсистер, санітарок), для них виготовляють на военкоматі документи.

11.III.[19]48 р. було закрите партійне зібрання, так що були присутні всі партійці р[айо]ну.

13.III.[19]48 р. з електричні покликали молодих працівників на МГБ, щоби підписували заяви на донощиків. (Невідомо чи хто зголосився).

ВІСТІ З ТЕРЕНУ

За місяць квітень (від 25.III. до 25.IV.1948 р.)

25.III.[19]48 р. в с. Тростянець вертали вночі з засідки нач[альник] «стрибків» Стрихар В. і ще тр[ь]ох стрибків, обстріляні повстанцями, двох з них були вбиті, прочі двох втекли. Серед вбитих є зас[тупник] начальника «стрибків» Ружій Василь, комсомолец і ще один стрибок.

Зараз того дня учас[тковий] МГБ Овинов з боївкою 33 чоловік зробив облаву на с. Монастирок, тут арештовано Боднарчук Йосифа (молодого хлопця), в х[уторі] Обертасова – шукав в чотирьох господарках, відтак через ліс подався на хутір Деревлянки, де також перепровадив ревізії в чотирьох господарках, арештував господаря Назарка Ірчицького. Вночі ще на тому хут[орі] робив засідки, а на другий день забрав арештованих, відійшов до р[айо]ну.

28.III.[19]48 р. в с. З[о]зулі на хут[орі] Крутники, Купцева і по лісі від с. Єлихович війська ЧА робили вправи, яких було 13 автомашин, на кожній автомашині 40 чол. Зі собою мали полеву радіоста[н]цію, три танкетки, якісь столи. Ночами пускали ракети і стріляли з легкої зброї. Вправи відбувалися дві доби, а відтак ві[д]їхали до Золочева.

Того вечера Митрохін з 6-ма бійцями зробив засідку на хут[орі] Копані, на яку найшли повстанці, почалася стрілянина, де повстанці втекли, оставили харчі. Рано Митрохін ходив пізнавати хліб по поблизьких господарках.

30-31.III]-1.IV.[1948 р.] Митрохін з боївкою ходив по селах: Монастирок, Обертасова і З[о]зулі, так що в день був у кожному згаданому селі. Ночами робив засідки по дебрах хут[орів] с. З[о]зулі.

1.IV.[19]48 р. в с. Скварява прийшли з р[айо]ну Красне большевики і тягнули людей силою до колгоспу, але ніхто не пішов на збори, по трох днях організатори від'їхали до району.

В с. Белзець з ночі була застава, 6-ть большевиків.

В с. Жуличі один боєць з МВД через цілий день ходив по селі і поза селом.

В с. Коропець прийшло 13 бійців з МВД, серед них трох слідчих з області, заквартирували в сільраді, вечером зробили арештування і арештували 15 осіб. Тих людей тримали через дві

доби в сільраді й переводили слідство – питали до кого заходять повстанці, хто був головою за німців. По двох добах арештованих звільнили, а військо відійшло до Помор'ян.

3.IV.[19]48 р. в с. Белзець «Майор» з боївкою 12 бійців арештував: Сембая 55 р. і Маркивич Стефу 16 р., вечером чотирох бійців відпровадили арештованих до Княжа.

4.IV.[19]48 р. [в с.] Єлиховичі робив засідку Митрохін з боївкою 6 чоловік.

Того дня в с. Підлипці, хут[ір] Казимирівка, участ[ковий] МГБ – Досягайло кватерував в одного сексота через 5-ть днів (Більського Володимира), днями конспірував свою квартиру, а ночію робив засідки по селі. Коли довідався, що його розконспірували, кватерував в одного господаря вже явно.

6.IV.[19]48 р. в с. Вороняках, вночі 15 [о]зброєних людей у військових формах напали на господаря Бур[а]ка Семена, ограбили, забрали в нього все [...]рання вбраня, жінку, яка боронила ся, побили сильно по голові, а дочку ранили в руку.

Того дня в с. Жуличі «Майор» з боївкою 18 бійців і з Олеського р[айо]ну [...] большевиків робили облаву, шукали за дівчатами, які повтікали від вивозу, при тім сильно побили 72-літню жінку. Вечером Олеські відійшли в напрямку Білий Камінь, а «Майор» вдавав, що також відходить, одначе ніч[ч]ю був на засідці коло цвинтаря, а с[л]ідуючого дня відійшов.

7.IV.[19]48 р. в с. Белзець були звільнені Сембай і Марк[и]вич Стефа, яким закидали, що вони ширять кон[т]рреволюцію в школі (ходить до 9-тої класи в школі).

В с. Зарваниця відбувся мітинг в справі збирання насіння на з[а]сів колгоспних полів.

8.IV.[1948 р.] з с. Скварява вибрався частинно гарнізон до Гологір, осталося ще 30 большевиків.

9.IV.[1948 р.] в с. Княже набила жінка другого секретаря Золочівського райпарткому Старовину, який гонив її на роботу до колгоспу.

10.IV.[1948 р.] Митрохін з боївкою переходив через хут[ір] Копані, Обертасова, тут робив ночію засідку. На другий день прийшов на З[о]зулі і ніч[ч]ю робив тут заставу, 12.IV.[1948 р.] вернув до р[айо]ну.

11.IV.[1948 р.] в с. Белзець двох повстанців вечером, година 10, найшли на засідку на віддаль 4-ри метри, їх затримали «стой, руки вверх», повстанці їх обстріляли з автоматів. В результаті перестрілки двох большевиків ранено, один за два дні помер в Золочеві, повстанці вийшли ціло.

11.IV.[1948 р.] Митрохін з боївкою сидів в лісі між селами З[о]зулі і Єлиховичі. Це була неділя, люди йшли до церкви до Сасова, з с. З[о]зулів, мав із собою знімки, контролював жінок, як йшли тою дорогою.

В с. Єлиховичі Митрохін з боївкою робив засідку.

В с. Хильчи[ц]і «Майор» ходив до шевця, казав зробити собі чоботи з своєї шкіри. Також був в родині підпільника д[ру]г[а] Підгори²⁷², казав його тестеві, щоби Підгора зголосився, а нічого йому не буде, казав собі дати 10 кг муки і відійшов.

12.IV.[1948 р.] в с. Тростянець Митрохін арештував 6-ть хлопців за те, що нібито вони мали зброю.

13.IV.[1948 р.] в с. Ремезівці большевики з Золочівського і Поморянського р[айо]ну ловили хлопців з [19]29-[19]30 року, зловили 8-ох, яких відвезли до Поморян.

В с. Жуличі була засідка коло цвинтаря.

До с. Почап 12 большевиків з Золочева привезли з собою невідому дівчину, переночували, а на другий день подалися до Княжа.

Через Хильчи[ц]і, Почапи, напрям Білий Камінь перевозили автомашинами в'язнів самих жінок.

15.IV.[1948 р.] в с. Жуків арештували МВД-исти жінку Марію Кучмінську, яка крилася від вивозу.

Чижів, арештували жінку Марію Кутну, яка втікла з Сибіру в 1947 р.

Хут[ір] Деревлянки с. Тростянець, Овинов з боївкою робив облаву на ліс, де знайшов закопану машину друкарську (американку).

В с. Єлиховичі була засідка коло господаря Шпиці.

В с. Белзець впав підпільник (місцевий) Віктор²⁷³, якого ще ніч[ч]ю забрали до р[айо]ну.

До с. Почап прийшло двох бійців, взяли форшпан, поїхали до Білого Каменя, звідти привезли арештовану невідому дівчину, яку опісля забрали до Княжа.

Новий участковий, який є в с. Лука, з стрибками робив засідку в с. Монастирок.

18.IV.[1948 р.] Митрохін з боївкою робив засідки в с. З[о]зулі, а рано подався через хут[ір] Копані на Обертасову, тут був через день, вечером пішов на Монастирок, де робив засідки від ліса. Через день кватерував в Винярьської [...]ни, а під вечір через хут[ір] Ямбрози відійшов до р[айо]ну.

²⁷² «Підгора» – Пилип Горбай.

²⁷³ «Віктор» – Віктор Чемерис, помічник станичного с. Белзець.

В с. Белзець «Майор» арештував: Почапського Василя і Стеця Миколу та зрабував госп[одарів] Перця, Барановську і одного західняка, забираючи в них збіжжя, постіль та картоплю, закидуючи їм, що вбитий Віктор мав зі собою листи з Сибіру від жінки, що в тих людей є її речі.

18.IV.[1948 р.] капітан з Поморянського МГБ з 12 бійцями і 11 «стриб[ками]» з Красноселець, перейшли села Снович[і], робили тут ревізії в 4-ох хатах, Ремезівці, Шпикол[о]си, де також робили ревізії, в Шпиколосах переночували, а на другий день подалися на Угорці, робили тут ревізії в чотирьох хатах, відійшли в напрямі с. Снович[і].

19.IV.[1948 р.] «Майор» з 12 бійцями прийшов до Почап, взяв фіру і повіз [2-]ох арештованих, яких мав з собою.

20.IV.[1948 р.] через Почапи [їхали] вантажні авта з Ожидова на Золочів, були навантажені меблями і харчами.

22.IV.[1948 р.] в с. Почапах висвітлювало кіно, хтось обстріляв цей мотор, який став нечинний, кіно перестало висвітлювати. Зараз приїхали большевики, ніч[ч]ю зробили застави, а на другий день арештували молодого хлопця Нагірного Михайла, переселенця з Заходу.

Від 20.IV.[1948 р.] Митрохін з боївкою 7 осіб, постійно оп[е]-рує по селах: За[зулі], Монастирок і хут[ори] тих сіл. Часто їх зустрічають в лісі, дебрах, повід господарки, так що одного дня чи ночі він є майже в кожному згаданому населеному пункті, навіть веч[о]рами часом відходить до р[айо]ну, а вночі є знова в селі.

В с. Бонишин днями загальний спокій, а ночами все є засідки. На засідки приходять сюди большевики з Княжа і Ясенівські «стрибки».

СЛАВА УКРАЇНІ!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Архів ЦДВР (в стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 64
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ
ЗА ТРАВЕНЬ 1948 РОКУ

[Не раніше 23 травня 1948 р.]

Район Золочів.

ВІСТІ З ТЕРЕНУ

За місяць травень від 25.IV.[1948 р.] по 25.V.[19]48 р.

25[.IV].48 р. в с. Єлиховичі о год. 12 ніччю, участковий Митрохін з [бої]вкою 6 чоловік застукав в хаті Галамаїв 2-ох повстанців. Засту[кав] до вікна, сказав відчинити двері. За той час повстанці втекли [на с]трих. Більшовики, ввійшовши до хати, сказали, що будуть робити пе[реві]рку, жінок вигнали з хати, а хлопця залишили зі собою і казали [...], щоби він ліз на стрих, коли хлопець поліз на стрих, за ним також [полі]з більшовик, якого повстанці вбивають ще на драбині. Прочі біль[шови]ки повибігали надвір і запалили ракетами хату. Повстанці виска[кую]ть з хати надвір, де їх обстрілюють більшовики кулеметним вогнем, [...]кому був ранений в обидві ноги один повстанець (Визволитель²⁷⁴), який, [не] можучи відступати, дострілюється з свого пістоля, другий повстанець [...] легко ранений. Під час перестрілки була також вбита донька господи[ні] Ольга Галамай з 1926 р. З більшовицької сторони було вбито 2 особи [се]ржант МГБ і боєць²⁷⁵. В господарстві, що не згоріло, то решту зрабували [бі]льшовики. Сина господині, який втік, зловили зараз на другий день [у] вуйка в Сасові. Врано вбитих і арештованого забрали до Золочева.

Того дня біля З[о]зулівського хутора Луг, в лісі напали якісь два бандити, озброєні в залізну штабу, на господаря з с. Козаки Малиновського, який віз гній на поле, побили його так, що зараз помер, коні випрягли з воза і подалися в напрямку Золочева. Бандити були убрані в російські шинелі. Слідуючого дня участковий Митрохін і Овинов з боївками ходили по Лузі і перевіряли цю справу. Зайшли до тої хати, де замордований господар вступав пити воду, везучи гній, та ще до кількох хат. В одного масара найшли ковбасу, яку частину з'їли, а решту забрали з собою. Казали, що він робить ковбасу бандьорам.

²⁷⁴ «Визволитель» – Михайло Косаревич, зв'язковий кущового проводу ОУН.

²⁷⁵ За щоденними оперативними зведеннями МГБ у той день в бою з повстанцями загинув тільки один солдат внутрішніх військ МГБ.

В с. Городилові в лісі біля хутора Лісові, місцевий чоловік побачив три жінки і одного мужчину, які переходили, зараз дав знати до мвд-иста, який був в селі, той почав стріляти за ними з пістоля, вони подалися вглуб лісу, мвд-ист вернувся.

28.IV.[1948 р.] в с. Тростянець хутір Деревлянки, трох бійців Овинова зрабували з решток хліба трох господарів (одноосібників): Кокоруд[...], [...]ошубу Анну і Левишин Михайла, зрабоване збіжжя відставили до колгоспу.

30.IV.[1948 р.] в с. Скваряві була облава. Около 200 большевиків обставили село та робили перевірку документів і господарок. До села впускали людей, а з села не випускали нікого.

Ці самі робили перевірку також того дня в с[елах] Княжу, Почапи і Бонишин.

Того дня в с. Жуличах найшли чотирьох повстанців на заставу, вив'язалася коротка перестрілка, в якій був ранений легко один повстанець.

29.IV.[1948 р.] закватерували гарнізони в числі 6-7 осіб в селах: Угорці, Коропець, Ремезівці, Снович[і] і Чижів. Кожним гарнізоном командує старший сержант або лейтенант МВД. Ніч[ч]ю ходять на застави поза село, на роздоріжжя і попід ліс, також роблять наскоки на поодинокі господарки.

Того дня в с. Скварява о год. 7-мій вечером був вбитий капітан – слідчий МГБ Красн[я]нського р[айо]ну – Григорій Глузд і воєнрук середньої школи в Скваряві – Семикос Борис, українець з Полтави, демобілізований з ЧА, капітан. Семикос вбитий через помилку, бо атентатчики мали розвідку, що з Глуздом пішов в кооперативу начальник МГБ, Семикос ходив у військовій формі і був разом з Глуздом на пиві. Тут на них виконано атентат. Атентатчики відступають перед погонею на конях в напрямі с. Княже, [де] кватерує гарнізон (також у Скваряві кватерує гарнізон). Гарнізон з Княжа був заалармований і вийшов на проти повстанців. Повстанці [...] до села Княжа, скриваються по господарках. [...] де сховався один повстанець, цю господарку зараз обступило 60-ть большевиків і почали сильно шукати. Друг Чмир²⁷⁶, який був сховався на тій господарці, не вивержав з напруження нервів – і застрілився сам з свого п[і]столя. Тіло большевики забрали до Красного. При Глуздові здобуто два п[і]столи «мавзер» і «ПЗ8», забрали торбу, в якій було 100 папіросів, кілька аркушів паперу чистого, ручка, олівець і один кг цукру, по дорозі це все повстанці повикидали, залишили тільки

²⁷⁶ «Чмир» – Олекса Панькевич, бойовик місцевого куща.

п[і]столі. В наслідок цього була арештована крамарка Плотиця Зена і її наречений Рокита Мирон. Рокита по двох днях звільнений, а крамарка придержана, кажуть що вона тримала бандерівців на стриху.

3.V.[1948 р.] по цілому терені почалася збірка позики. На села вийшло багато всякого рода партійців, фінагентів з озброєною охороною, охорона переважно з військ МВД і міліції. На кожний населений пункт припадало по 3-4-ох збірщиків і по 6-ть охоранників, до цього участкові, гарнізони і навіть стрибки помагали стягати позику, яку стягають днем і ніч[ч]ю. Боївки з такими збірщиками насакають ніч[ч]ю на деякі господарки і накладають позику. Напр[иклад], в с. Монастирок на господаря Пуківського вночі зробив наскок участковий Митрохін і назначив йому здати 700 крб. позики. Подібні наскоки були в с. Вороняках на господарів Джулу, Кравчук Івана, Рудого Григорія і інших. Це діялося майже в кожному селі.

Дальше практикують большевики наскоки на поодинокі господарки, сходиться по кілька боївок, окружують кілька господарок і їх ґрунтовно перешуковують. Напр[иклад], в с. З[о]зулі, 30-ть большевиків обставили чотири господарки від ліса, перевели сильні ревізії і при тому змушували підписати позику. В с. Жуличах 60-ть большевиків робили також того дня таку перевірку.

4.V.[1948 р.] в с. Хильчи[ця]х була засідка в господаря Пушकारа Петра на подвір'ю, а в хаті були цивільні місцеві хлопці, коли вони почали виходити з хати большевики закричали руки в «війорх» і рівночасно пустили серію з автомата, зістав вбитий син цього господаря Пушкар Данило, ур[оджений] 1930 [року]²⁷⁷.

До Белзця того дня приїхав майор Доньков з 3-ма бійцями, перевів ревізію в одного господаря, Цілика Миколи, застрілив там пса, пішов під церкву між молодь, а коли побачив, що двох хлопців Школяр і Гурський мають при вишивках синьо-жовті зав'язки, прикликав їх до себе і пообдирав їм їх.

9.V.[1948 р.] в с. Жуличах під час переводження збірки позики майором Доньковим з боївкою, одна бідна вдова – Британ Ольга (48 літ), якій призначив сам майор здати 25 крб., казала, що не здасть, бо не має з чого, вдарив п[і]столею в лице так, що аж кров пішла устами.

²⁷⁷ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 1.05.1948 р.

10.V.[1948 р.] в с. Жуличах забрали в господаря Грицяя Гринька корову за нездачу 8 кг м'яса.

11.V.[1948 р.] в с. Городилові ішов господар Бандура через поле і зауважив в збіжжю трох дітей, які вчилися віршів. Дав знати до р[айо]ну, приїхало авто большевиків, полапали дітей, думали що це повстанці, провіривши, пустили.

12.V.[1948 р.] в с. З[о]зулі в лісі появилася провокативна група в числі 8-м осіб, озброєні і убрані різно, зловивши одного господаря в лісі, вдають повстанців і посилають його в село по харчі. Тут господаря вдалося попередити, що це провокація.

13.V.[1948 р.] в с. Монастирок засудили господаря Беднарчук Миколу на один рік за самогонку.

14.V.[1948 р.] в с. Белзцю ті, що збирають позику, арештували дівчину – Проць Марію, котра крилася від вивозу, повідомили гарнізон в Княжу, зараз приїхало фірою 5-ть бійців і забрали цю дівчину. Переїзджаючи через Почапи, стали коло господаря – Пиндик Осипа і один з них пішов до стодоли набрати сіна для коней. В стодолі застав одного повстанця, котрий вбиває большевика, проті большевики сиплять огнем по повстанцеві. Повстанець (Міко²⁷⁸), тяжко ранений, розривається гранатою. Другому повстанцеві, який був в хаті вдалося втекти. Стодолу спалили, господарів арештували і на другий день випустили.

15.V.[1948 р.] були окружені села: Почапи, Хильчи[ц]і і Бонишин, в котрих робили перевірку, казали, що їм втік бандит з Почап, який вбив їм капітана «харошого человека». В Почапах під час перевірки понабивали хлопців [з с.] Белзець, які вертали з воєнкомату з Золочева, одному з них – Євгенови Маркивичеві перебили руку так, що нею не володіє.

11.V.[1948 р.] в с. Луці роз[з]броєно 10-ть стрибків, здобуто один автомат і 9-ть крісів.

12.V.[1948 р.] 50-ть большевиків робило облаву на с[ела] Луку і Зарваницю.

18.V.[1948 р.] в с. Монастирок, хут[ір] Обертасова найшли повстанці на большевицьку заставу коло хати Хомич Юлії. Вив'язується бій, в результаті якого двох большевиків було вбитих, а один повстанець легко ранений.

19.V.[1948 р.] була облава на Обертасову і дооколичні хутори Копані, Осмалена і ліс, робило облаву около 50-ть большевиків.

²⁷⁸ «Міко» – Євген Варвара, стрілець боївки СБ Золочівського надрайонного проводу ОУН.

19.V.[1948 р.] на хутір Палкова гора с. З[о]зулі приїхав капітан і 5-ть бійців ЧА машиною і побудували там обсерваційну вежу.

15.V.[1948 р.] в с. Ремезівці якісь озброєні люди ограбили кооперативу.

16.V.[1948 р.] до с. Коропець прийшов гарнізон в числі 8-м осіб і заквартирував в господаря Дмитра Турана. В день сплять, а ніч[ч]ю ходять на застави.

18.V.[1948 р.] в с. Угорцях найшов на заставу Маланюк Михайло з 1924 р., котрий крився від вивозу зброєю. Припинений большевиками стріляє з п[і]столя і ранить большевика в руку, а сам втікає²⁷⁹.

Того дня в с. Снович[і] капітан МГБ Голубйов вбив хлопця Хемну Ярослава з 1924 р., котрий йшов від свого товариша додому²⁸⁰.

19.V.[1948 р.] в с. Чижевї трох большевиків повикидали хрести з могил повстанців.

12.V.[1948 р.] була засідка на полю між Почапами а Хильчи[ця]ми, на засідку в'їхав фірою з Білого Каменя (засідка була при головній дорозі) капітан МГБ Старок[о]жухов, котрого большевики з засідки здержували, він почав стріляти у них з пістоля, ці знова з засідки отвирають огонь по нім з автоматів, вбивають Старокожухова на місці і коня, та ранять господаря, котрий його віз.

19.V.[1948 р.] до с. З[о]зулі приїздив нач[альник] МГБ Собольов, ходив по селі, оглядав господарки та терен. В лісі було дві боївки в числі 25-ть осіб.

20.V.[1948 р.] в с. Хильчи[ц]і висвітлювано фільм, на якому була присутня шкільна молодь. Під час висвітлювання фільму під будинком була застава, як охорона.

21.V.[1948 р.] до с. Жулич приїхало 2-ва авта тягарові, повні війська, ходили по полю з картами, та перейшли Жулицький ліс і вернули до села [...] де, по короткому часі доїхало ще три авта з військом, узброєні в тяжкі кулемети «Максими». Всі від'їхали через Почапи, Белзець, Скваряву в напрямі Красного.

23.V.[1948 р.] були поправлені могили на впавших повстанцях, прикрашені вінцями та табличками з відповідними написами і національними прапорцями.

²⁷⁹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ Михайло Маланюк у той день був вбитий обланниками.

²⁸⁰ За щоденними оперативними зведеннями МГБ дана подія мала місце 5.05.1948 р. і вбитим тоді був Масник Ярослав Іванович.

В цілому терені оперують боївки в числі від 4-8-12 осіб, яких місця постою не можна усталити, з собою мають харчі (в с. З[о]зулі, хут[ір] Копані така боївка в господаря Бойка полокала 4 кг масла), застави роблять всюди і по всіх селах без огляду чи в них є рух чи ні, даліше по лісі і попід господарки практикують підслухи, також конспіруються, так що їх числа ні місця постою не можна усталити. Деякі боївки мають з собою собаку.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 65
ВІЙСЬКОВИЙ ЗВІТ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВодУ ОУН
ЗА ЧЕРВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1948 РОКУ

24 вересня 1948 р.

Район: Золочів.

ВІЙСЬКОВИЙ ЗВІТ
(за місяці: червень, липень, серпень 1948 р.)

А. ВІЙСЬКО

1. В терені станціонує 52-ий полк війк МГБ, червонопагонники. Війська ці квартирують в Золочеві при ул[иці] Легіонів (Сталіна) в приміщенні бувшої української поліції в час німецької окупації – числом 550 осіб.

В приміщенні бувшого стар[о]ства	50 –”–
В с. Вороняки	120 –”–
В с. Княже	8 –”–

З цих військ є виділені боївки, які квартирують підпільно в селах: Белзець, Почапи, Хильчи[ці], Жуличі, З[о]зулі, які числять загально 50 осіб. Всі оперробітники МГБ в районі мають з цього полку боївки особистої охорони (4-ох, як Доньков, Овинов, Митрохін і Досягайло), які числять 58 осіб. Разом цей полк числить 837 осіб. Переважаючий особовий національний склад в більшості росіяни. Командний склад (штаб) міститься при ул[иці] Легіонів (Сталіна) в Золочеві під № 9. Безпосередній командир є полковник, якого назвисько невідоме. Це військо роз’їжджається

на облави по районах: Золочів, Красне, Глиняни і Поморяни. Війська ці є в повній поготівлі в кожний момент сутички з революціонерами вони виїжджають якнайскорше на підмогу на місце сутички. Конце[н]труються в більшості в Золочеві. Озброєні в кріси «штуци», автомати ППШ і ППД, десятистрілки і на кожних 12 бійців припадає кулемет «дїхтярова».

2. Завдання їх є боротьба з українським революційним рухом.

3. Матеріальне забезпечення їх є добре. Завсіди в них є добрі мундири, всі взуті в чоботи, мають плащ-палатки і всі потрібні речі до щоденного вжитку. Прохарчування. Денно одержують 700 гр. хліба, 50 гр. цукру і 60 гр. товщу (масла). Одержують два рази денно зупу і обід з двох дань. Боївки, які кватирують підпільно по селах, одержують цей сам харч. Крім того харчуються між населенням, від якого вимагають для себе харчів. Боївки особистої охорони оперробітників в часі перебування на селах, харчуються в більшості насильно зорганізованими харчами. Напр[иклад], на х. Обертасова с. Монастирок оперробітник Митрохін силою заставив господиню наготовити для себе і своїх бійців обід.

4. Настрої їх до влади є добрі.

В оперативних цілях мають до своєї розпорядимості 30 автомашин.

ВІЙСЬКА ЧА

В м. Золочеві при ул[иці] Уейського (Гор[ь]кого) в бувших казармах 52-го полку піхоти і 12 полку кавалерії польських військ міститься бригада з двох полків. Це є війська артилерії. Загальним числом 1200 бійців. Національний склад мішаний. Командиром є генерал-майор (прізвище невідоме). Командиром одного полку є полковник, а другого підполковник. В перших днях липня [1948 р.] бригада в повному складі виїхала на полеві вправи в околиці Городка Ягайлонського за Львів. Нової зброї не помічається. Війська ці носять чорні пагони, обшиті вузьенькою синьою лямівкою. На пагонах є відзнаки роду частини, схрещені два арматні дула. Матеріальне забезпечення мають: дреліхові мундури (по одній парі) обсмаровані, взуті в полотняні чоботи з гумовими підошвами, окремі частини взуті в черевики з чорними обвивачами. Прохарчуватися дістають щоденно 600 гр. хліба, 40 гр. цукру і товщ (олій і риба), два рази денно зупу, обід з одного даня. Настрої між бійцями є недобрі. Виражаються вони на соціальному забезпеченню, прохарчуванні, умундурованні, зарплаті, яка сильно вирізняється між командним складом і бійцями, та журбою про життя їхніх батьків на рідних землях, котрі прими-

рають з голоду по колгоспах. Загально вояччина очікує війни, яка розв'язала би їхні наболілі питання говорячи поміж собою «що нас жиди вже більше не будуть обдурювати». Про війну говорять, що війна буде скоріше чи пізніше. Після занять, які відбуваються у воєнній формі, часто вояки говорять, що тяжко є в науці, а легше буде в бою. Бригада розпоряджає власним транспортом 70 вантажних авт марки: «Стодобекер» і ЗІС.

З кінцем м[ісяця] травня [1948 р.] в с[елах] Тростянець і Лука закватував батальйон в числі 800 осіб. Кватурують в приміщенні бувшого фільварку і по господарках, а в с. Тростянці біля шахти під палатками. Завданням цих військ є будова залізної дороги на дістанцію с. Тростянець – ста[н]ція Золочів, довжиною 10 км. Є це війська змобілізовані [у] східних областях України, з річчяків 1927-[19]28 рр. народження. Національний склад в основному є українці, національних меншин є лише одиниці і то лише білоруси. Командний склад: командиром є підполковник, 1 майор і 2 капітани, по національності москалі, між якими є 1 капітан українець. Є ще два лейтенанти і два мол[одших] лейт[е]нанти, про національний склад їх невідомо. На кожних 10 людей є підстаршина сержант, які є в більшості українці. Відзнаки їх є чорні пагони, обведені кругом зеленою вузькою лямівкою, на пагонах є схрещені два чекани. Озброєні в кріси і десятистрілки, сержантський склад в автомати, командний склад в автомати ППС. Умун[ду]рування звичайне як в бійців ЧА, дреліхові мундури, черевики з чорними обвивачами. Потрібних річей до щоденного вжитку як: паста, щітка до зубів не мають. На прохарчування дістають щоденно 700 гр. хліба, 40 гр. цукру і товщ (олія і риба). Одержують три рази денно зупу і 30 крб. платні в місяць. Працюють 8 год. денно, при чому цей харч є невістарчаючий. Щоби розв'язати харчове питання, вони щоденно ходять по селах за хлібом і пускаються на різні крадежі як копання по полях бараболь, крадення по городах городини. В короткому часі по своєму приїзді вони купували собі хліб в шахтній крамниці, після чого в короткому часі дізнавшись про це нач[альник] шахти заборонив для них продавати хліб, говорячи що вони мають військовий пайок і їм не належить продавати. Бійці, котрі мають гроші просять в робітників, щоби купували скрито для них хліб у шахтній крамниці. Робітники в тому випадку ідуть їм на руку і купують хліб. Настрої між командним складом і рядовими є скрито обоятні.

Військов[ий] рух помічен[ий] в днях 13.VI.[1948 р.], який виявився в пересуванні більших частин військ, які пересувалися

зі сходу на захід. Та частина війська виладувалася на ста[н]ції Золочів і заквартирувала в поблизьких лісах: Городилів, Жуличі, Почапи та на полях між с[елами] Белзець і Скварява. Телефонну лінію розтягнули: Красне–Скварява–Золочів, якою получили окремі відділи, котрі були розквартировані в поблизьких лісах і полях. Поодинокі вояки виговорювалися перед населенням, що вони пересуваються зі сходу на захід, другі що зі заходу на схід, населення успокоювали, щоби не боялися їх, «бо говорили що вони не ті, що шпігають». В розмовах говорили, що вони є з частини моторизованої артилерії і зброя перевозиться лінією Броди–Красне потягами. Самі вони пересувалися автомашинами, окремі розвідочні відділи мали коні. Селяни старалися входити в розмови з поодинокими бійцями, щоби від них дещо довідатися, так на полі селянин запитав поодинокого бійця, який повнив стійку коло розтягнутого телефону, «чи він не боїться сам бути на полі», на що цей відповів: «Чого я маю боятися, чи я тому винен, що я служу в армії». У вільних хвилинах бійці ходили по хатах, щоби дістати що їсти. Перед тим входили в різні розмови. В одній розмові жінка, яка дала одному бійцеві їсти, запитала його: чому вони в армії голодні, на що він її відповів: «Коли ваш син піде в ту прокляту армію, то він про неї все розкаже, а я вам нічого не буду розказувати». Війська ці мали мундур дреліховий з чорними погонами з синьою обвідкою з артилерійськими відзнаками на пагонах два схрещених дула, взуті в чоботи. Харчувалися з військових подорожніх кухонь. 15.[VI.1948 р.] вибралися в напрямі Красного.

15.VI.[1948 р.] по лінії Тернопіль–Львів [пройшло] 5 еш[е]лонів військ на захід.

10.VI.[1948 р.] переїхало по шосі Львів–Броди через Золочів дві автоколони по 6 авт.

При кінці серпня [1948 р.] протягом трьох діб підряд йшли поїздами багато танків в напрямі Львова.

Також при кінці серпня [1948 р.] їхало 6 еш[е]лонів з цивільним населенням (му[жч]инами) під військовим конвоєм, віком від 23-35 років. При стрічі з селянами говорили, що вони є мобілізовані до війська.

Підготовка до мобілізації, яка була помічена весняними місяцями головню в травні [1948 р.], коли покликали всіх демобілізованих з ЧА і допр[и]зовників на военкомат з ціллю перевірки військових білетів. В останніх двох місяцях покликали на военкомати молодь і через военкомати висилали на роботу в Донбас. Молодь вповні збойк[о]тувала цю висилку, на що большевики були змушені

переводити облоги та наскоки на поодиноких хлопців, призначених в Донбас. Цю акцію большевики розпочали з початком липня [1948 р.] по всіх селах району, в наслідок чого досягнули дуже малі успіхи. Так напр[иклад], в дні 2.VII.[1948 р.] у с. Хильчи[ц]і зловили 4-ох хлопців. 3.VII.[1948 р.] в с. Тростянець зловили 3-ох і в Монастирку одного. 5.VII.[1948 р.] в с. Плугові зловили 6-ох. 6.VII.[1948 р.] в с. Тростянець зловили знову 3-ох. 10.VII.[1948 р.] в с. Белзець зловили 7-ох. Така ловля хлопців провадиться далі від 18 до 22 роки, проводять її всі поліцейні органи з цивільною адміністрацією району. Багато з цих хлопців втікли, одні з дороги, а другі з Донбасу і перебуває в напівлегальному становищі.

28.VIII.[1948 р.] райвоєнкомат вислав по кілька допризовників з кожного села 1928-[19]29 років народження до області на здачу допризовної зрілості. До області з'їхалося багато молоді з усіх районів, які вифасували спортові убрання, малокалібрівки і 50 шт. набойів до кожної. Іспит зрілості переводили протягом трьох днів. Іспитом переводили військові лейтенанти. При іспитах мали спеціальні привілеї комсомольці зі Львова. Для всіх була збірна кухня, яка варила дуже добрий харч, стояла в певному віддаленні. На обід відвозили до неї перших опривілейованих львівських комсомольців. Під час такого маршу по обід львівських комсомольців допризовники з Золочева звели з ними бучу, вибили їх з авт і самі першими поїхали по обід. Під час бучі всі лейтенанти повтікали. Багато з них по одержанні набойів, які одержали до навчання в стрілянні, розпродали львівським батярам і жулікам, останніми які залиши[ли] при собі вечером, постріляли електричні лампи на цій улиці, на котрій розквартирувалися, так що ця улица лишилася неосвітлена і без контролю, так що ніхто не відважився підходити. На закінчення старшина (офіцер вищого ранга) перевів мітинг, темою якого було: добре освоєння військової техніки і щоби бути готовим до поклику до ЧА та сказав, що 28 річник відійде ще цього року, а 29 в разі війни, яка може початися між СССР і західними державами. Всі кошти транспорту і перебуття були зара[х]овані на рахунок держави.

Протягом м[ісяця] липня [1948 р.] відбули війська МГБ вісім нічних стрілянь на темно до цілі.

Б. ВІЙСЬКОВІ ОБ'ЄКТИ

Склад зброї та її розміщення:

При вул[иці] Поштової (бічна поштової Пушкіна) біля бувшої української бурси міститься 60 шт. артилерії реактивного діяння, т[ак] зв[ані] «Катюш[і]» які стоять під накриттям з дошок, охоронених 80-ма бійцями. Боєприпаси до тих «Катюш» знаходяться

на полю при львівському шляху з західної сторони Золочева біля церкви оо. Василіян в віддаленю 200 метрів на північ. Зброя знаходиться в спеціально побудованих бараках, які є з дошок. Коло бараків є побудована вартівня, на якій постійно є 12 бійців плюс лейтенант. Вони належать до роти, яка знаходиться біля катюш, змінюються раз на добу о год. 6 вечером. Між собою мають телефонне получен[я] (кабель на верху).

Військові склади є при казармах артилер[ійської] бригади, яка кватерує в тому місці. В тих складах є магазини боєприпасів і господарського характеру, як умундурування, взуття, паси, наплечники і т. п.

Магазини господарського характеру є ще при улиці Вороняцькій біля станції, в котрому міститься великий склад бензини.

Склад бензини для артилерійської бригади, яка є зараз на заняттях міститься при тих же казармах, в міс[ц]і де за Польщі стояв ескадрон уланів. Це є в землі викопаний бетоновий бункер з вентеляторами, а коло того бункра стоїть дв[і] автоцистерни, які підвозять бензину.

7. Комунікаційний зв'язок.

Через р[айо]н Золочів переходить одна залізнична лінія (двоторівка) в напрямі Львів–Тернопіль і одна головна шоса в тому самому напрямі. В Золочеві схрещується гостинець з головної шоси Київ–Броди–Львів та інші.

В Золочеві є станція.

Кабель є закопаний вздовж головної шоси Київ–Тернопіль–Львів.

Головна телефонна лінія є побудована побіч головної шоси Київ–Тернопіль–Львів і друга побіч залізничного шляху Тернопіль–Золочів–Львів.

С л а в а У к р а ї н і !

Г е р о я м с л а в а !

Постій, 24.IX.1948 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 190-193. Копія. Машинопис.

№ 66
ПРОПАГАНДИВНИЙ ЗВІТ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВодУ ОУН
ЗА ЧЕРВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1948 РОКУ

24 вересня 1948 р.

Район: Золочів

З В І Т П Р О П А Г А Н Д И В Н И Й
За місяці: червень, липень і серпень 1948 р.

Протягом звітнього часу переведено 8 куткових сходин з селянами р[айо]ну, в яких брало участь около 77 осіб, та 70 розмов в хатах при участі цілих родин при участі приблизно 260 осіб. Темою розмов було широке роз'яснення колективізації нашого селянства, організування т[ак] зв[аних] «Істребительних батал[ьй]онів» з місцевого населення та цілковитий грабунок хліба для держави через так звані конти[н]генти хлібопоставок під кличем «перша заповідь» здати державі хліб». Внаслідок нашої роз'яснювальної протиколгоспної пропаганди большевикам не вдалося зорганізувати в с[елах] Городилів, Почапи, Монастирок, на котрі в цей час був сильний натиск большевиків, на [за]снування колгоспів. Большевики, бачачи безуспішність своєї колективізаційної акції без помочі місцевого населення, повели сильну акцію за створення «істрібительних батальйонів». В більшості сіл р[айо]ну перевели мітинги про користь з «істрібительних батальйонів» для місцевого населення. «Істрібительні батальйони» організував сам заст[упник] нач[альника] МВД Шая, до декотрих сіл попривозив зброю. Напр[иклад], в с. Монастирок і Єлиховичі привезено зброю, списали бойовоздібних му[жч]ин і силою давали зброю та намагались створити з них «стрибків». У відповідь на це ми перевели роз'яснювальну акцію і розліплення кличів проти організації «стрибків». В наслідок чого всі зав'язки «стрибків» розлетілися і одиниці, які вже мали зброю, негайно її віддали. Після цього заст[упник] нач[альника] МВД стягнув зброю та заперестав переводити акції по організуванні «стрибків».

Наші пропагандивні успіхи в справі зірвання хлібопоставки окремо визначились на повному зірванні строку реченця здачі хліба державі. Реченець визначений большевицькою адміністрацією до 15.VIII.[1948 р.] переводиться ще й сьогодні, себто 20.IX.[1948 р.]. В час ведення кампанії за створення колгоспів,

«стрибків» та своєчасної здачі хліба державі було розліплено нами 70 кличів, які прочитало около 750 осіб. Населення загально прийняло нашу акцію схвалюючо та поміж себе широко обговорювали про появу та зміст цих кличів. По розліпленні таких кличів в с. Струт[ин] хтось з громадян села підписав на такім кличі олівцем: «Смерть Сталіну і його вислужнику голові сільради Солтівському» (Солтівський це є голова сільради, явний вислужник большевиків, зліквідований членами Організації З.ІХ.[1948 р.]²⁸¹). Такі кличі висіли по селах оден день, а по хуторі Дерев'янки с. Тростянець – х[утір] Осмалина с. Монастирок і хутір Кути с. Заріччя висіло по 2-3 дні.

Крім того переведено 15 розмов з молоддю віком від 14-20 років, на яких було присутніх 34 особи. Темою розмов було мета большевиків висилки молоді з ЗУЗ на Донбас, втягування цієї ж молоді в комсомол та «стрибки» і яку поставу повинна зайняти вся українська молодь щодо виїзду у Донбас, вступ в ряди комсомолу та в «стрибки». В той сам час вивчено молодь кілька революційних пісень та заохочено молодь співати всі революційні пісні. У відповідь на те вся молодь сіл району, призначена на вивіз в Донбас, в час призову чи лапівок втікають з сіл в поле, ліс чи другі села, а зловлені втікають з дороги чи навіть з Донбасу. Всі хлопці, яких зобов'язує вивіз на роботи в Донбас, широко обговорюють між собою про цю справу, так що вся молодь р[айо]ну є точно поінформована про ціль вивозу та що її робити, заняла гідну поставу. Після всіх зусиль та намагань большевикам до того часу вдалося вивести на роботи в Донбас чи інші місця (Урал) не більше 7% молоді. Молодь, котра залишила[ся] на роботах це в більшості переселенці з заходу.

Останн[ь]о помітно серед молоді захоплення революційними піснями, які співає, незважаючи на це, чи в селі є большевики, чи ні. Загально улюбленою піснею молоді є: «В темних лісах густих борах», та марш Сіроманців «Із гір Карпат». Молодь при кожній стрічі з революціонерами домагаються нових революційних пісень, які з місця переписує, виучує і співає.

Переведено 20 гутірок з дітьми пастушками при участі 70 пастушків. Тема гутірок була: геройські подвиги українських революціонерів, роз'яснювано їм про зброю, яке вона має значення для українського народу та для революціонерів, нехай вони стараються зброю, заховують її та готуються вступати в

²⁸¹ Йдеться про Солтівського Лева Семеновича.

ряди українських революціонерів. Роз'яснено їм про комсомол і піонерів, порівнюючи їх до колишніх яничар. Вивчено їх кілька революційних пісень з «Юних друзів» ч[исло] 1 (пісня про Сталіна).

З нагоди річниці 30.VI.[19]41 р. проголошення акту самостійності України у Львові, по всіх селах р[айо]ну було розліплено разом 120 лозунгів. Після розліплення тих лозунгів, загальний настрій населення підвищений. Населення всіх сіл кілька ранніх годин не бралось до праці, а ходили одні до одних і з захопленням обговорювали появу кличів. Напр[иклад], в с. Бонишин одна жінка, на якої паркані був приліплений такий клич зі сльозами радості на очах при стрічі з революціонерами розказувала їм, що на її паркані був приліплений такий клич. На х[уторі] Луг с. З[о]-зулі де не було таких кличів, люди жалувалися, що за них революціонери забули і до [них] не заходять та не розліпили кличів про акт Самостійності України 30.VI.[19]41 р.

В с. Вороняки такі кличі читали, переходячи двох бійців квартируючого гарнізону і їх знімали. Аж коло 12 год. прийшла боївка МГБ з собакою, які познимали ці кличі, старанно заховали і забрали зі собою.

В с. Пługів участковий МВД Лисенко по прочитанні такого клича пішов до телефону та викликав з району 30 большевиків, які приїхали автомашиною та позривали такі кличі, старанно заховували та забирали зі собою.

В с. З[о]зулі участковий МГБ Митрохін, знімаючи такого клича, сказав: «В районі тоже есть».

Переведено дві гутірки зі учителями СУЗ при участі по два учителі на гутірку. Темою розмов були програмові Постанови III-го НВЗ ОУН, ціль большевицького запламування нашого визвольного-революційного руху; організування комсомолу та піонерів; та перекручування історії України. Гутірка переводилася в дискусійній формі. Учителі подавали запитання: «Які є перспективи нашої боротьби проти такої сильної Москви горстки українських революціонерів; та чи не заскоро класти такі великі жертви, ослабляючи себе в час, коли повоенна Росія звернула всі свої сили проти українського визвольного руху. Чи ми орієнтуємося на міжнародній ситуації з закордонних інформації, чи лише з російської преси; чому існують колгоспи, коли проти них є наставлене майже все населення». На закінчення розмови учителі признали нашу правість у боротьбі і нашу програму навітлюючи себе як, наприклад, большевицького інтелігента, вповні залежного від кожного одного мвд-иста, виконувати лише

їх доручення, яким невільно проявляти власної ініціативи, а матеріяльне забезпечення гірше колгоспника.

Розповсюджено 247 протиколгоспних листівок, які прочитало 1320 осіб. Листівки були розповсюджені в час колективізаційної кампанії враз з кличами, про які подано вище. В висліді висилання окремих листівок-пересторог ініціаторам по організації колгоспів як: секретареві сільради с. Бенів Цісельському; х[утір] Дерев'янки с. Тростянець – голові новозорганізованого колгоспу Тимракевич Сильвестру; с. Зарваниця голові колгоспу Волошин Іллі; на х[уторі] Обертасова с. Монастирок Дзьобі Іванові; в с. Почапи ініціаторові колгоспу Смолінському Петрові – які заперестали свою шкідницьку роботу.

Голова сільради с. Плугів член ВКП(б) Кушнір, який виявляв надзвичайну активність у виконванні адміністративних заряджень в насильницький спосіб на населенню села. По одержанні листівки «До всіх членів і кандидатів ВКП(б)...» – змінив свою поведінку супроти населення.

Між червоноармійцями, які кватирують в с[елах] Лука і Тростянець, в днях 15.VIII.[1948 р.] розповсюджено листівки: «Червоноармійці українці» – 60 шт. через два рази. Ці листівки попали в руки червоноармійців, які їх збирали, прочитували і заховували. Один червоноармієць зібрав кругом себе ще 6 червоноармійців і читав листівку вголос.

Р о з п о в с ю д ж е н о л і т е р а т у р и :

1. Українські селяни, зривайте колективний обмолот – 130 шт. яких прочитало 750 осіб.
2. Слово до учителів – 25 шт., в тому 8 шт. вислано на схід, прочитало 56 осіб.
3. Чому ми боремося з московськ[и]ми большевиками – 58 шт., читало 203 особи.
4. До стрибків – 10 шт., читало 35 осіб.
5. Всім членам і кандидатам ВКП(б) – 19 шт., читало 19 осіб.
6. Демобілізовані ЧА – 25 шт., читало 50 осіб.
7. До червоноармійців українців – 60 шт.
8. Українські селяни – 47 шт., читало 290 осіб.
9. Селяни Західних Областей України – 40 шт., читало 150 осіб.
10. Про колгоспи – 25 шт., читало 130 осіб.
11. Організаторам колгоспів – 20 шт., читало 20 осіб.
12. Пересторога – 10 шт., читало 10 осіб.
13. Українська молоде зі СУЗ – 30 шт., читало 43 осіб.
14. Українськ[і] юнаки і дівчата – 130 шт., читало 550 осіб.

15. Школярі – 120 шт., читало 580 осіб.

16. Заблуканий брате – 15 шт., читало 40 осіб.

17. Українці – 9 шт., читало 40 осіб.

18. Відповідь Діденкові – 1 шт., читало 2-х осіб.

Загально розповсюджено літератури 764 примірників, які прочитало приблизно 2.968 осіб.

С л а в а У к р а ї н і !

Г е р о я м с л а в а !

Постій, 24.IX.[19]48 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 73. – Арк. 108-110. Копія. Машинопис.

№ 67
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВодУ ОУН
ЗА ЧЕРВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1948 РОКУ

20 жовтня 1948 р.

Район Золочів

СУСПІЛЬНО - ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
За місяці: червень, липень, серпень 1948 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е .

I. А д м і н і с т р а ц і я .

Рай-міськ в и к о н к о м:

1.	Служалий Василь	голова	укр[аїнець]	парт[ійний]	освіта вища	Київська обл[ась]
2.	Базюта Матвій	заст[упник]	---	---	--- середня	с. Скварява, р[айо]н Красне, Львівська обл[ась]
3.	Кац Ефім	зав[ідуючий] заг[альним] відд[ілом]	жид	---	осв[іта] серед[ня]	[з] схід[них] областей
4.	Ткаченко Наталія	секр[етар]	укр[аїнка]	---	--- --	Винницька обл[ась]
5.	Дубно Ярина	бу[х]гальтер	---	б[ез]п[артійна]	--- --	Золочів
6.	Бруевич Анна	зав[ідуюча] спец[іальною] час[тиною]	жид[івка]	парт[ійна]	--- --	[з] східних обл[астей]
7.	Васильків Микола	інстр[уктор]	укр[аїнець]	комс[омолець]	--- --	Золочівський р[айо]н
8.	Кисленко Надія	машиніст[ка]	---	б[ез]п[артійна]	--- --	східні обл[асті]
9.	Кудлак Петро	шофер	---	---	--- НСШ	м. Перемишль
10.	Тимошук Микола	завгосп	---	---	--- --	перес[еленець] з Заходу
11.	Кувшин Дуся	тех[нічний] секр[етар]	---	---	--- середня	Винницька обл[ась]
12.	Афанасов Микола	завторг.	моск[аль]	парт[ійний]	--- --	східні обл[асті]
13.	Ступницька Клава	інспект[ор]	укр[аїнка]	---	--- --	Полтавська обл[ась]

К о м с о м о л :

1. Ковальов І-ий секр[етар] рай[кому] комс[омолу], москаль, освіта середня, помер на венеричну недугу, 8.VIII.1948 р.

2. Басараб Микола, ІІ-ий секр[етар], укр[аїнець], осв[іта] середня, з с. Зарваниця [Золо]чівського р[айо]ну (заступає І-го секр[етаря] рай[кому] комс[омолу]).

3. Литвин В. – зав[ідуючий] оргінструкторським відділом М.К. ЛКСМ[...], освіта вища, зі східних областей.

В місті Золочеві є 7 комсомольських [організацій:]

1. Організація комсомолу при фабриці аптечних [...], 14 членів, секр[етар] Павлоцька, укр[аїнка], з східних обл[астей].

2. Організація комсомолу горторгу числить 18 [...], москалька, з східних обл[астей].

3. Організація комсомолу при Держбанку, числить 12 членів, секр[етар] Захарова, москалька, з східних обл[астей].

4. Організація комсомолу при Поліклініці, числить 16 членів, секр[етар] Підприговора, москалька, з східних обл[астей].

5. Організація комсомолу при Цегельнім заводі, числить 5 членів, секр[етар] Семенова, москалька, з східних обл[астей].

6. Організація комсомолу при кравським і шевським артїлі ім. «Хрущова», числить 10 членів, секр[етар] українець східняк (назвисько невідоме).

7. Організація комсомолу при мужеській і жіночій повносередній школі, числить 43 члени, секр[етаря] назвисько невідоме.

Члени Золочівських комсомольських організацій є всі східняки українці, між ними 25% москалів, тільки при шкільній організації є 6 членів українців з ЗУЗ і при організації фабрики апт[ечних] упаковок є 3 члени українців з ЗУЗ.

Комсомольські організації є ще в таких селах р[айо]ну:

1.	Ясенівці	12 членів	секрет[ар] Захарчук Михайло	місцевий
2.	Плугів	14 –"–	–"– Булько Григорій	–"–
3.	Тростянець	9 –"–	–"– Стрихар Василь	–"–
4.	Лука	4 –"–	–"– Вовк Стефанія	–"–
5.	Підлипці	5 –"–	–"– Бурдик Григорій	–"–
6.	Струт[и]н	3 –"–		
7.	При шахтах (Козаки-Тростянець) є 20 членів, секр[етар] Чвертка М. укр[аїнець] з СУЗ. 16 членів є східняки.			

Завданням комсомольських організацій є агітувати за вступом якнайбільше молоді до комсомолу, провадити роботу в клубах. В часі жнив всі комсомольські організації одержали такі

завдання: взяти шевство над контролею робіт в колгоспах в час жнив: вигонити колгоспників на поля до роботи та до молотілок, пильнувати колгоспного збіжжя, щоб його не розкрадали. В часі праці на полях пильнувати, щоби колгоспникам не бракувало води до питя, також підзбирувати колоски, а при молоченню вважати, щоби багато зерна не йшло до половини. Видавати в часі жнив «стінгазети», в яких мали б бути вміщені похвальні і критичні статті про поодиноких колгоспників та їх працю. Подібні дописи повинні давати до райгазет.

Раз в тиждень відбувають свої сходи, на яких переводять політичні вишколи.

Комсомольці активно допомагають урядові: н[а]пр[иклад], в с. Белзцю секретар райкомсомолу – Басараб, уповноважений по стягання контингенту (зернопоставки), має до помочі 4-ох большевиків, з котрими ходить по хатах та натискає, щоби люде якнайскорше здавали хліб державі. Коли люди звертаються до нього з більшим довір'ям як до місцевого з просьбою: «Пане, що ви робите, та ж ви свій чоловік[»], він тоді накидається на людей з лайкою і говорить, що він не є ніякий свій, а большевик і щоби йому більше того не говорили. 5.VIII.[1948 р.] цей же сам Басараб при помочі чотирьох большевиків організував в тому ж селі червону валку в той спосіб, що він ходив по селі і вигонив людей вести збіжжя, а двох бійців стояли по дорозі і спиняли ці всі фіри та творили з них цю валку. В той час господар Марківич Іван віз сіно додому, його спинили бійці і питали чи він здав вже державі сіно. Коли виявили, що ні, тоді його навернули і дали йому на фіру червоний прапор і казали зачекати аж буде готова валка, тоді він повезе разом також сіно для держави. Так ці фіри простояли протягом цілого дня, поки не вигнали всіх фір зі села, а вечером під конвоем цього ж Басараби, який на протязі дня зібрав 48 фір, від'їхали на пункт заготзерно на віддалі 15 кілометрів.

Всі комсомольці мають в уряді різні полекші, їх наставляють на завклубів, їх наставляють на секретарів сільрад, у шахтах дістають кращі місця до праці, мають першеньство при виплаті, [діст]ають доступ першими до крамниць і магазинів.

П і о н е р с ь к і організації є в таких селах:

1.	Тростянець	є при школі	орган[ізація]	піонерів	12 членів.
2.	Плугів	–"– –"–	–"–	–"–	26 –"– .
3.	Ясенівці	–"– –"–	–"–	–"–	20 –"– .

Організаторами цих піонерів є директори шкіл.

М Г Б

1.	Собольов	начальник,	моск[аль]	парт[ійний]	майор
2.	Доньков	заступник,	"--	"--	"--
3.	Северінов	слідчий,	"--	"--	капітан
4.	Діденко	II "--	"--	"--	лейт[енант] (контррозв[ідка])
5.	Овинов Віктор	опер[ативний] прац[івник]	"--	"--	"-- (ст[арший] ул[овноважений] по ОББ
6.	Митрохін Василь	"--	"--	"--	"--
7.	Бобольов	"--	"--	"--	"-- (III слідчий)
8.	Карпухін	IV слідчий	"--	"--	"--
9.	Досягайло	опер[ативний] прац[івник]	"--	"--	"--

Всі війська, які носили назву МВД, тепер зістали переіменовані на МГБ.

МВД

1.	Губанов Павло	начальник,	москаль,	парт[ійний]	капітан.
2.	Шая	заступник,	жид	"--	"--
3.	Дяченко	нача[льний] ОБХСС	москаль	"--	лейтенант
4.	Долотін	нача[льний] ДГД	"--	"--	"--
5.	Літвін	нача[льний] фінчасті	"--	"--	"--
6.	Хвильовой	нача[льний] адр[есного] стола	"--	"--	"--
7.	Газевич	нача[льний] КПЗ	білорус	"--	старшина
8.	Макаренко	нача[льний] пасп[ортного] стола	укр[аїнець]	"--	лейтенант
9.	Посудов	нача[льний] военуч[отного] стола	моск[аль]	"--	(ходить без паг[онів])

10. Половинка	ст[арший] ул[овноваже- ний] по бор[отьбі] з чор- ним рин[ком]	моск[аль]	парт [ійний]	лейт[енант]
11. Пашенко Яша	автоінспектор	моск[аль]	парт [ійний]	(ходить без пагонів)
12. Карленко	участ[ковий] по місту	"--	"--	
13. Толетньов	II участ[ковий] по місту	москаль	парт [ійний]	
14. Кравчук Лев	III участ[ковий] по місту	укр[аїнець]	"--	
15. Кішкін	участ[ковий] по селах	москаль	парт [ійний]	
16. Кліменко	"-- --" --"	"--	"--	
17. Лисенко	"-- --" --"	"--	"--	
18. Березуньов	"-- --" --"	"--	"--	
19. Редька Іван	"-- --" --"	"--	"--	
20. Деревчук	"-- --" --"	"--	"--	

Один участковий МВД Довгань (місцевий), зістав звільнений з праці, тому що не оборонив колгоспу с. Городилові, який був спалений 17.VII.1948 року.

М і л і ц і я

Міліція є тільки в м. Золочеві, до охорони камери підозрілозадержаних і до порядку на місті – в числі 14 осіб і охорона банку – 9 осіб. При охороні банку є всі місцеві. При охороні КПЗ є 6-ьох східняків, прочі місцеві.

І с т р е б і т е л і

1. Вороняки	є станиця стрибків	33 особи	нач[альник] Редька Іван	москаль
2. Ясенівці	"-- --"	24 --"	"-- Захарчук Михайло	місц[евий]
3. Тростянець	"-- --"	4 --"	"-- Стрихар Василь	"--
4. Плулів	"-- --"	19 --"	"-- Євтух Міхал	"--

5. Залісся	-"- -"-	18 -"-	Тарасенко	укр[аїнець] схід[няк]
6. Струтин	охорона сп[иртзаводу]	3 чол., один москаль і два місцеві.		
7. Козаки	-"- шахти	17 -"-	нач[альник] Ратушний	укр[аїнець] схід[няк]
8. Тростянець	-"- -"-	25 чол.	всі охранники шахти – східняки.	

9. Підсобне господарство Золочівської тюрми, в с. Жуличах охороняє 8 бійців з тюремного війська. Нач[альником] тієї охорони є Кривоніс Сергій, укр[аїнець] з Київщини.

В і д і л Б Б

Старший уповномочений по ОББ є Овинов Віктор – лейтенант МГБ, москаль, партійний. Відділ ББ міститься при військах МГБ на ул[иці] Легіонів (Сталіна).

Н а р с у д

1. Слепова	суддя	москаль[ка]	парт[ійна]	освіта вища	зі СУЗ.
2. Чернеченко	прокурор	моск[аль]	парт[ійний]	освіта вища	-"-
3. Боднарев	пом[ічник] прокурор[а]	-"-	-"-	-"- середня	-"-
4. Літвін	слідчий	-"-	-"-	-"- вища	-"-

Ф і н і в і д і л.

1. Некрасов	завідуючий	моск[аль]	парт[ійний]	освіта середня	з СУЗ
2. Ходакевич	нач[альник] оццадкаси	-"-	-"-	-"- -"-	-"-
3. Лимбак	гол[овний] бух[галтер]	укр[аїнець]	-"-	-"- -"-	-"-
4. Присяжний Я.	інспектор	-"-	-"-	-"- -"-	Золочівський р[айо]н

Н а р к о м з а г

1. Марченко	голова нарк[омзагу]	моск[аль]	парт[ійний]	осв[іта] середня	з СУЗ
2. Кацефін	зав[ідуючий] заг[альним] відд[ілом]	жид	-"-	-"- -"-	-"-

2. Стан охорони райцентрів.

В м. Золочеві при ул[иці] Легійонів (Сталіна) міститься частина військ МГБ в числі 550 осіб, які мають 30 автомашин до своєї розпорядимости. Коло тих казармів міститься штаб цих війсь[к]. Командуючий цими військами є полковник (назвисько невідоме).

В приміщенню бувшого старіства міститься частина військ МГБ, 50 осіб – це міський гарнізон.

В с. Вороняках стоїть гарнізон військ МГБ в числі 120 осіб. Всі ці війська МГБ, крім міського гарнізону, роз'ї[ж]джаються на обласи по інших районах, а це: Красн[я]нський, Глинянський, Поморянський і Золочівський.

В с. Княже стоїть гарнізон в числі 9 осіб. В с[елах] Белзець, Почапи, Хильчи[ці], Жуличі і З[о]зулі кватерують «підпільні» боївки, які разом начисляють 50 осіб. Ці боївки перед населенням скриваються днем, а вночі роблять засідки та підслухи попід господарки в цих селах.

Всі війська МГБ озброєні в кріси, автомати ППШ, ППД, десятизарядки і на кожних 12 бійців припадає один кулемет «Діхтярова».

В м. Золочеві при ул[иці] Уейського (Гор[ь]кого) в казармах, де за Польщі стояв 52 полк піхоти і в казармах, де стояв 12 полк кавалерії, міститься 1-ша бригада з двох артилерійських полків, військ ЧА, загальне число цих військ 1200 осіб разом з командним складом. Бригада має 30 армат 120 мм. (гавбіци). Командирами полків є полковник і підполковник (назвисько невідоме). Начальником цієї бригади є генерал-майор. Зараз бригада знаходиться на заняттях в Городку Ягайлонськім за Львовом, куди виїхала на половині липня [1948 р.].

При ул[иці] Пушкіна, біля бувшої української бурси, міститься артилерія реактивного діяння під назвою «катюша». Всіх катюш є около 60. Біля тих катюш кватерує частина військ ЧА в числі 80 осіб, озброєні в кріси, автомати і кулемети «Діхтярова».

При кінці травня 1948 р. в с[елах] Лука, Тростянець заквартирували війська ЧА – робочі баталь[й]они (чорнопагонники) в числі 800 чоловік. Кватерують частинно під палатками, а частинно по господарках цих сіл. Це 1927-[19]28 річники різних національностей, найбільше є українців. Цей робочий баталь[й]он працює при будові залізної дороги Золочів-Тростянець, денно працюють по 8 годин. Командний склад – один підполковник, один майор, два капітани, трьох старших лейтенантів, два лейтенанти, два молод[ші] лейтенанти та на кожних 10 осіб припадає один сержант. Озброєні в кріси, автомати ППШ і кулемети «Діхтярова».

Коли йдуть на роботу, частину зброї беруть зі собою, а частинно залишають там, де кватерують.

Всі війська ЧА участі в облавах не беруть.

При ул[иці] Брідській стоїть частина військового МВД в числі 35 осіб. Вони займаються справами виключно військовими.

Т ю р м а

В Золочеві при ул[иці] Тернопільській є тюрма. Є це одноповерховий будинок, замок, вибудований ще королем Собеським²⁸², в 1700 рр., який є обведений високим муром і валом. Це мав бути оборонний замок проти татар. Крім того тут ще є один будинок, в якому міститься адміністрація тюрми. В тюрмі є 38 камер, в яких сидять засуджені і ще незасуджені (в слідстві) за політичні і неполітичні промахи.

Коли привозять в'язнів політичних і не політичних, то через два тижні сидять разом, а відтак кожному дають застрик (невідомо який) і розділюють по призначених камерах. Політично засуджених від 15 до 25 років дають до двох окремих камер, т[ак] зв[аних] каторжників, де сидять найбільше по двох-тр[ь]ох. Каторжники не сміють стояти і ходити по камері. Харчі одержують на половину менші від загальних. В камерах каторжників вікна забиті бляхою, тільки є щілина, якою доходить повітря. Що ранку приходить старший дежурний з 5-тьма бійцями, озброєними в автомати і робить перевірку. Передач для каторжників не приймають, та виджень з родинами не дають. Каторжників в тюрмі довго не держать, а вивозять вглиб Росії.

Політично засуджені від 5 до 15 років, для них спеціальних камер нема, а по камерах сидить до 80 осіб, коли нема місця для політичних тоді, неполітичних зганяють по більшій кількості в одні камери, або вивозять до лягрів і тим самим випорожнюють камери для політичних.

Засуджені за кримінальні проступки, сидять в таких самих умовах, як політичні. Кожна камера має одно вікно, світло електричне світиться до 2-ї години, а часами і цілу ніч. Від 1947 р. в'язні сплять на загальних прічах (на одній прічі всі разом) без сінників. Рано у 6-ій годині проноситься по тюрмі свисток на ранне вставання, кожний мусить скоро встати, якщо дежурний застане, що хтось ще лежить, то тюремник заслуговує на карцер. В 8-мій годині відбувається перевірка, яку переводить старший дежурний з дежурними. В часі перевірки тюремники стають на

²⁸² У тексті: *Соб'єцким*.

«струнко» по п'ять осіб, їх перечеислює, записує, питає що потріб-но, чи хто має які побажання, а як в камері є хворі, то заб[и]рають до тюремного лікаря. По перевірці видають снідання: пів літри чаю, три кістки цукру, жменю рибики і 40 дек[аграм] хліба на цілий день. О годині 2-ій – обід, є це пів літри зупи з капусти або пшона чи картофель з лушиною, щоденно на зміну. Ця зупа є дуже рідка і дуже часто смердить. В 6-ій годині вечером – вечеря, на яку дають пів літри такої самої зупи як на обід. Щоденно на каме-ру видають одно ведро води. О 8-мій годині вечером перевірка, подібно як рано, відтак – приготування до снання. О 10-тій годині свисток і всі в'язні кладуться спати. Ніхто не сміє сидіти, говори-ти, бо за ці провини зараз дають до карцеру. Передачі прин[и]-мають щодня, крім неділі, для всіх засуджених (окрім каторжни-ків). Передачі на половину пропадають, а це як є в пакеті товщ, м'ясо чи якісь кращі харчі, то їх крадуть і до в'язня не доходять. Виджень з родинами не дають нікому. Щоденно виводять по 15 минут на прохід на тюремне подвір'я.

В'язні, які сидять в слідстві, сидять разом як політичні, так не політичні, умовини такі самі, як для засуджених, тільки не прин[и]мають передач і не випускають на прохід. В слідстві сидять від місяця до року.

Крім вище поданих камер є ще три камері больних, одна – жіноча, а дві мужеські. В кожній з тих камер поміщується по 12 осіб, які лежать на ліжках, на яких є матраси. В жіночі[й] камері лежать жінки, також є тут жінки з немовлятами, які народилися в тюрмі. Дитина перебуває при матері 6 місяців, відтак, якщо є родина, то дитину забирає, а як ні – то віддають до ясел. Харчування хво-рих є: щоденно одержують по 60 д[е]к[аграм] хліба на особу, на снідання пів літри чаю і три кістки цукру, обід є з двох дань, рідке і густе, вечеря – зупа або каша. Тюремна дисципліна в тих каме-рах така сама, як на загальних. Передачі приймають також. Лікар приходить до тюрми раз на два тижні, або коли його визивають в конечності. Санітарка є одна на всі три камери.

Карцерні камери число 1, 2, 3, в яких одна особа може тіль-ки стояти, взимі ті камери не опалюються, вони є без вікон. До карцеру попадають в'язні за нарушення дисципліни: за Obserву-вання в часі переходу, за співання, за писання записок, за голку, олівець, за снання вдень і т. п. Коло карцеру є ще спеціальне приміщення, в якому є вимуроване на висоті одного метра вглуб-лення на особу в лежачій поставі. В це [в]глублення кладуть в'язня, в слідстві або котрий в що провониться, з двох боків ста-ють енкаведисти і б'ють палицями.

Начальник тюрми – Сабаршин, москаль, парт[ійний], убраний ходить в цивільнім або військовім, сам низького росту, грубий, шатин, лице – повне кругле. Заступник нач[альника] – Коровін, москаль, парт[ійний], є низького росту, шатин, довгий ніс, чешеться на бік. Часто переб[и]рається в військове з цивільного, або противно.

Адміністрація тюрми є 15 осіб. Охорона тюрми складається з 60 бійців тюремного війська, які кватерують по місті по приватних помешканнях, а приходять до тюрми на службу по 20 осіб.

3. Г о с п о д а р к а

В с. Жуличі є підсобне господарство Золочівської тюрми. Нач[альником] господарства є Прокопенк[о] Григорій – українець з Полтавщини. Господарство займає 235 га землі, з того засіяно 22 га ячменю, 25 га вівса, 20 га картофель, 10 га буряків, 5 га капусти, один га тютюну і редьки, решта поля лежить обл[о]-гом.

В цьому підсобному господарстві працює 38 в'язнів, з того 17 мужчин і 21 жінка, які є засуджені за кримінальні справи від трьох до п'ять місяців. В'язні працюють по 12 годин денно, харчування: пів кіля хліба і три рази супу на одного в'язня на день. Всі продукти цього господарства забирає Золочівська тюрма.

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	8 коров, 2 бики, 4 ялівки.
б) коней	12 шт. 3 лошаки.
в) свиней	13 шт.
г) курей	25 шт.

Нерухомий інвентар:

а) сівалок	1 шт.
б) возів	5 –"–
в) плугів	6 –"–
г) саней	6 –"–

Допоміжне господарство має приміщення в будинках бувшої фільварку. Є це 6 великих будинків мурованих, криті бляхою і дахівкою. Ціле господарство є обведене високим двометровим парканом, на горі паркану є ще два колючих дроти.

Охорона господарства є 8 бійців з тюремного війська, начальником їх є Кривоніс Сергій. Озброєні є в два кулемети «Діхтярова», 6 крісів, 4-и автомати, 18 гранат. Мають також 5-ть псів.

Колгоспи

Загальне число колгоспів в районі є 10-ть, а в місяці червні [1948 р.] в с[елах] Пługів і Тростянець розділили колгоспи, кожний один на два і другі колгоспи закріпили за хуторами с. Пługів, за хут[ором] Пługівщина і с. Тростянець [на] хут[орі] Деревлянки. В тих колгоспах вибрали правління і зробили їх незалежними від попередних колгоспів, і таким чином в районі є створено більше два колгоспи, загальним числом 12.

1. с. Струт[и]н числить 210-ть господарств, з того 50-ть господарств подало заяви до колгоспу.

Колгосп має назву ім. «Шевченка».

Колгосп начисляє:

а) орної землі	250 га
б) ліса	5 1/2 -"-
в) сіножати	62 -"-
г) пасовищ	12 -"-
д) саду	0,4 -"-

Посівна площа виносить:

а)	загально	205 га
б)	під озимими культурами	128 -"-
	жито	90 -"-
	пшениця	38 -"-
в)	під ярими культурами	77 -"-
	ячмінь	30 -"-
	овес	35 -"-
	сочевиця	5 -"-
	картофель	7 -"-
г)	город	0,4 -"-

Вся проча земля 43 і 0,6 га лежить обл[о]гом.

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	26, з того: коров 11, телят 14, 1 бугай.
б) коней	25
в) свиней	11, з того 1 свиноматка і 10 порос[ят].
г) овець	11

Нерухомий інвентар:

а) віялок	2 шт.
в) косарка	1 -"-
г) трієр	1 -"-
е) возів	17 -"-
пługів	15 -"-
борін	25 -"-

саней	2 –"–
вали	2 –"–
кружлівка	1 –"–

Колгосп має господарських будинків три. Один дім поверховий, де на пове[р]сі має приміщення адміністрація, а в партері міститься молочарня і стайні на свині і вівці. Другий будинок, це є велика стайня, в якій є вся рогата худоба і коні. В третім будинку міститься нерухомий інвентар. Ці будинки – це є будинки колишнього фільварку. Будинки є будовані з каменя і криті 2 бляхою і 1 дахівкою.

Колгосп охоплює 50-ть родин, в тому працездатних є 30 мужчин і 35 жінок. Непрацездатних, це є діти і старики є 76 осіб.

Правління колгоспу: голова – Лилик Михайло, укр[аїнець], канд[идат]в парт[ію], рахівник – Романишин Ярослав, укр[аїнець], б[ез]п[артійний]; члени правління Солтівський Іван, Остапчук Василь; ревізійна комісія: Цітинський Теодор, Бурчак Іванна.

Голові колгоспу нараховується щоденно 1 і ½ трудовдя, рахівникови нараховується щоденно 0,80 трудовдя. Членам правління нараховується трудовні після їхньої фізичної праці.

Колгоспні збори відбуваються щотижня. Їх скликає уповноважено по колгоспі з райпарткому – Шахаліда спільно з головою колгоспу. На зборах в часі жнив найбільше говорили про трудову дисципліну, про організацію праці в колгоспі, про ледарів, про міру покарання для розкрадачів колгоспного майна і біжучі справи. Колгоспні збори на хід брак колгоспу не мають, а їм накидає своїм рішенням райпартком. Н[а]пр[иклад], 12.VIII.[1948 р.] райсуд засудив колгосп[ника] Кардинал Антона 60-ть років і його жінку Юлію за це, що вони забрали з свого поля 35 снопів жита (вступив до колгоспу 1947 р.), на 5-ть років, а жінку на 7 років. Після засуду скликали колгоспні збори і питали чи правильний засуд, колгоспники одногolosно запротестували, що засуд – неправильний і не хотіли розійтися, тоді енкаведисти почали розганяти їх, стріляючи на пострах. Засуджених з місця забрали, не зважаючи на це, що колгоспні збори засуду не одобрили.

Організація праці в колгоспі виглядає так: бригад є дві: рільнича і огороднича. Рільничу бригаду очолює Бурчан Роман, а огородничу Гаєвський Максим. Заплановано створити 4-ри ланки, одначе з огляду на це, що колгоспники саботують роботи в колгоспі, до праці виходять разом, без спеціальної організовки.

Роботу в колгоспі розподіляє голова і бригадир.

Зобов'язаних до праці є 65 осіб, а виходить денно пересічно 38 осіб. Кожний колгоспник мусить виробити найменше на рік 120-ть трудовнів.

Норми трудовдня по сапанню буряка є 0,10 га; скосити озимих культур: о,18 га, скосити ярих 0,22 на; нав'язати 150-ть снопів і вижати серпом 0,6 га – начислюється один трудовдень. Пастух при випасі 17 штук худоби начислюється один трудовдень; конюх при догляненню 12 коней має зачислений один трудовдень; доярка при надоєнню 100 літрів молока має один трудовдень. При молоченню ціпами (ручно) 30 снопів ячменю – один трудовдень; жита 60-ть снопів – 1 трудовдень. При молотілці, яку обслуговує 7 людей, треба намолотити 15 ц збіжжя, тоді подавальник заробляє 2 трудовні, а прочі робітники – по 1 трудовневи.

Колгоспники пересічно виробляють в місяць найбільше 22 трудовні і найменше 10-ть трудовнів. Найбільше трудовнів на 1948 рік мають колгоспники пересічно 150, найменше на 1948 р. 75 трудовнів.

Робочий день в колгоспі є 10-ть до 11 годин. На роботу вигонять людей бригадири і голова колгоспу, ходять по хатах, обідня перерва виносить 2 години. В вихідні дні не працюють, за виїмком один раз в жнива колгоспники працювали в неділю.

Колгосп підписав соцзмагання з колгоспом с. Плугова, але в життя не переводить. Внутрі колгоспу соцзмагання нема.

Зібрано збіжжя 1028 кіп, намолочено 350-ть ц, решта ще не вимолочене.

Норма здачі збіжжя в колгоспі є від 1-го га 90 кг, сіна від 1-го га 3 ц, колгосп повинен здати державі 225 ц збіжжя і здав 228 ц.

Норма оплати за працю МТС виносить за оранку 100 га 80 ц збіжжя. Колгосп вже здав 35 ц збіжжя.

На посів виділено 87 ц жита, проче збіжжя ще не виділене.

Колгоспники дістали по 50-ть д[е]к[а]грамів жита авансом.

Колгосп молоко- і м'ясопоставки не здає.

Догляд рогатої худоби є недбалий, так що худоба є дуже суха, виваляна, корови майже не дояться. Коні цілий час, коли не в роботі, пасуться. Догляд за кіньми також поганий, вівса не дістають.

Податків колгосп не платить жадних.

Присадибна ділянка колгоспника виносить 0,40 га землі. Колгоспнику за цю присадибну ділянку начисляють від 1-го га 130 кг збіжжя, м'яса 15 кг і молока 200 літрів від корови. Податки такі самі, як одноосібняка, – 10% від доходу.

Колгоспники з колгоспу ще не одержали нічого грошей.

Колгоспники до жнив харчувалися не гірше осібняків, тому що минулого року зібрали ще збіжжя (озимину) індивідуально, також багато родин має ще поля поза територією колгоспу, з яких збирає збіжжя через фамілії, які не є в колгоспі. Поодинокі колгоспники зараз не мають куска хліба, бо цей аванс, який одерж[ать], зараз не мають куска хліба, бо цей аванс, який одержали вистарчив заледво на два рази спечи хліб. Колгоспники вбираються в одяги зі старих запасів. До школи посилають дітей, як і одноосібняки.

Спеціальної санітарної опіки колгосп не має. Медсестри і фельчери, які є в селі, йдуть з поміччю до всіх громадян села, як до колгоспників так до одноосібняків.

Клубу і бібліотеки колгосп не має, участі в сільському клубі колгоспники не беруть.

Весною 1947 р. приїхало до села з району 6 партійців працівників райпарткому, ту групу організаторів очолювали Шахаліда і Штельмах. Скликали людей на мітинг, на якому було до 46 осіб, коли люди посходилися, двері замкнули. Збори відкрив голова сільради Солтівський Лев, сказав, що метою цих зборів є відновити колгосп з 1940 р., всі колгоспники, які були в колгоспі з 1940 р., є далі членами колгоспу, який відновляється. З селян на це ніхто не відзивався і заяв не вносили. Майже щоденно через тиждень скликали подібні збори, на яких заохочували людей вписуватися до колгоспу. Першими вписалися двох ініціаторів: голова сільради Солтівський Лев і Бурчан Роман та втягнули всіх тих, які були в колгоспі 1940 р.

З господарів села ніхто більше не хотів писатися до колгоспу, тоді большевики починають видвигати куркульство. Вирабовують все збіжжя і накладають дуже великий податок, так що даний господар не може його сплатити. Н[а]пр[иклад], на господаря Яблонського Петра, який мав 5 га землі, наложено 8000 податку; на госп[одаря] Карнидала Антона і Грушку Григорія, які мали по 6 га землі, наложили по 10000 тисяч податку. Господарі бачили, що нема змоги сплатити такої великої суми, хоч би все випродав, лишали господарки і втікали з села. Дудар Катерину, яка має 60-ть років, а її мама 80 років, страшили: сплять хату, коли вона не впишеться до колгоспу, вона відповідала: «Хай горить, а до колгоспу не піду». Тоді бійці з боївки Досягайла (опер[ативний] роб[ітник] МГБ) запалили загату коло хати, однак, коли побачили, що господиня з того собі нічого не робить, самі загасили, ограбили господиню з всего збіжжя і одягів. Даліше почали про-

вірювати землю чи хто не заховав (вписав) перед державою, та грозили за це засудами. На протязі цих двох тижнів стягнули 19 заяв (в тому вже і старі колгоспники з 1940 р.). Дперва по вивозі 21.X.1947 р. вже навіть без натиску вписалося до колгоспу ще около 35 господарів, тому що большевики пустили пропагандою, що хто запише[ть]ся до колгоспу, того не вивезуть.

Солтівський Лев, уроджений 1891 [р.] в с. Струт[и]н, селянин, 3 га землі, укр[аїнець], за Польщі працював на господарстві, був активним членом «Просвіти». З приходом большевиків 1939 р. став головою сільради, тоді вступив в кандидати партії. За німецької окупації працював на господарстві. З приходом большевиків 1944 р. став головою сільради, а в часі творення колгоспу став одним з перших його ініціаторів і був членом правління колгоспу.

Лилик Михайло – голова колгоспу, уродж[ений] 1900 р. в с. Струт[и]н, селянин, 3 га землі, укр[аїнець], за Польщі працював на господарстві, участі в жадних куль[турно]-освітніх [товариствах] ні партіях не брав. За першої окупації большевицької вступив один з перших в колгосп і став головою колгоспу. За німецької окупації господарював на господарстві. З приходом большевиків 1944 р., коли відновлено колгосп, став його другим ініціатором, а відтак головою колгоспу. Весною 1948 р. вступив в кандидати партії.

2. с. Зарваниця числить 78 господарств, з того 51-ть господарств дало заяву до колгоспу.

Колгосп має назву ім. «Хрущова».

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	160 га
в) сіножатей	62 –"–
г) пасовиськ	50 –"–
невжитків	11 –"–

Посівна площа виносить:

а)	загально	166 –"–
б)	під озимими культурами	88 –"–
	жито	58 –"–
	пшениця	20 –"–
в)	під ярими культурами	72 –"–
	ячмінь	40 –"–
	овес	20 –"–
	інші	12 –"–
	городу	5 –"–

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	7 шт., 3 корови, 3 тел[яти], 1 бугай
б) коней	25 –"–

Нерухомий інвентар:

сівалок	1 шт.
молотілка	1 –"–
возів	4 –"–
плугів	5 –"–
борін	10 –"–

Колгосп одержав приміщення на господарствах вивезених родин: Муца Петра і Муца Якова. Це звичайні господарські будинки, деревляні під соломою.

Колгосп охоплює 51 родину (187 душ), в тому працездатних 35 мужчин і 39 жінок.

Правління колгоспу: Голова – Волошин Ілія, рахівник Шимечко С., члени правління: Дудар Е., Кіндзерські В., Дудар Т. Ревізійна комісія: Колюмбінська В., Чернецький Д., Кіндзерський В. (магазинієр). Агроном є партієць з району, якого назвисько невідоме. Кожному членови і членам ревізійної комісії нараховується в місяць один трудовень. Голові начисляється щоденно 1 і ½ трудовня, а рахівникови 0,80 трудовня щоденно.

Колгоспні збори в часі жнив відбувалися дуже часто, навіть два рази в тиждень. На збори приїжджав уповноважений по тому колгоспі партієць з району – Щирба, і шефи колгоспу з беконно-консервної фабрики – дир[ектор] Тарасенко і заст[упник] директора тої фабрики. Збори переводилися на різні теми: про підготовку до жнив, про трудову дисципліну, про ледарів і ро[з]тратників, про міру покарання для розтратників і поточні справи. Колгоспники самі собі ніяких справ на зборах не можуть вирішувати, а їм накидають з гори. Н[а]пр[иклад], 12.VII.[1948 р.] були збори, які скликав сам голова райвиконкому Плевако, на цих зборах колгоспники домагалися, щоби збирати озимину індивідуально, хоч за : «що партія так зробить як хоче, а не так як колгоспники хочуть». Колгоспники голови не вибирали, а наставив його на зборах перший секретар райпарткому Міненко і опер[ативний] роб[ітник] МГБ – Досягайло, проти волі наставленого голови, який зразу не хотів погодитися бути головою, аж під загрозою арештування і вивозу погодився бути головою.

Праця в колгоспі поділена: є одна бригада і дві ланки. Бригадиром є Чернецький Д., до цієї бригади належать всі працездатні колгоспники і вона розділяється на дві ланки. Ланкові є

(очолює) І-шу Ткачук Н., ІІ-гу – Колюбінська В. Роботу розподіляє голова з бригадиром. Організована праця бригадою і ланками поки що не провадиться, тому що колгоспники ще не всі виходять до праці й тому тяжко бригадирові переводити роботу бригадою. Норми виробітку на бригаду чи ланки нема.

Всіх зобов'язаних до праці 74 особи, виходить до праці під час жнив від 20 до 40 осіб денно, а по жнивах 10 до 15 осіб. Колгоспник мусить найменше на рік виробити 120-ть трудовнів.

Норма трудовдня є: виорати кіньми 0,60-ть [га], зачисляють 2 трудовні, скосити сіна 0,35 га – два трудовні, заборонувати 4 га – 1 ½ трудовдня, посіяти сівалкою 5 га – 3-м чоловікам числять по одному і 25 трудовдня, сапати буряка – 0,15 га начислять 1 ½ трудовдня, скосити озимих 0,45 га – 2 трудовні, ярих скосити 0,55 га – 2,25 трудовдня, зв'язати 5 кіп – 2 трудовні, вижати серпом 0,12 га – 2 трудовні, молотити при молотілці обслуга з 6 людей, коли намолотять 15 ц збіжжя, то подавальник заробляє 2 трудовні а прочі робітники – по одному трудовневі.

Колгоспники найбільше на місяць виробляють 30-ть трудовнів і найменше в місяць 5-ть трудовнів.

Колгоспний робочий день є від 12 до 13 годин. На роботу вигонить (ходить по хатах) бригадир і уповноважений по колгоспі з району. Обідня перерва триває 2 години. В вихідні дні не працюють.

Соцзмагань нема.

Розподіл збору:

Зібрано збіжжя	жита	220 кіп,	змолочено 112 кіп.
–"–	пшениці	75 –"–	ще не молочено
–"–	ячменю	380 –"–	–"–
–"–	вівса	180 –"–	–"–

Норма здачі від гектара є 90 кг збіжжя, сіна – по 3 ц. Колгосп здав державі 106 ц збіжжя, мав здати 102 ц. Сіна має здати 66 ц.

Норма оплати за обрібку землі МТС виносить 80 кг збіжжя, колгосп повинен був заплатити за три га оранки (решту землі орано кіньми) і здав 150 кг збіжжя і має ще додати 90-ть кг.

Залишено на посів 56 ц жита. Пшениці і ярих ще не молочено і не розділювано.

Колгоспники одержали авансом на трудовдень по 40 дека збіжжя. Загально на трудовдень припадає по 3 кг і 80 д[е]к[а]г[ам] збіжжя і 6-ть крб. грішми.

Колгосп м'ясо- і молокопоставки поки що не здає.

Догляд за худобою і кіньми є недбалий, худоба – суха і погано виглядає, пасуть день і ніч. Під час жнив два коні здохли.

Колгосп поки що податків не платив жодних. Асекурації, за посіви, живий і мертвий інвентар і будинки, платить 1114 крб. Ще не заплатив.

Присадибна ділянка колгоспників є від 0,25 га до 0,51 га. Поставки такі самі, як одноосібників.

Грошей з колгоспу ніхто не одержав, бо колгосп їх не має. Матеріальний стан колгоспників поки що без змін, тому що колгосп доперва заснований і колгоспники ще мають старі запаси харчів і одягів. Діти до школи ходять так як і одноосібників.

Спеціальної санітарної опіки колгосп не має. Хорі користають з поліклініки в Золочеві, як кожний звичайний громадянин. Хворим не нараховують нічого і не дають жадної помочі.

Культурне життя в колгоспі поки що не провадиться, а колгоспники користають з клубу в селі, в яким час-до-часу насвітлює кінопересувка.

Колгосп зорганізовано 21.X.1947 р., тоді коли був масовий вивіз. В той час з села вивезено 3 родини. Голова сільради Бойко і уповноважений з р[айо]ну по організації колгоспу Домашевський ходили по селі з бійцями гарнізону і застрашували людей вивозом, якщо не впишуться до колгоспу. Між іншим, голова сільради Бойко говорив людям: «Пощо мають нас вивозити, пишімся до колгоспу, а як буде війна, то і так колгоспу не буде». Інших знова страшив: «Що, якщо не впишеться до колгоспу, то видасть його, за це, що до нього заходять бандерівці». Рівночасно списували поодиноким господарям поле і інвентар, казали підписуватися, а потім оголосили, що це є заяви вступу до колгоспу. Люди, під впливом вивозу, спротиву не ставили. Зараз за три дні приїхав опер[ативний] роб[ітник] МГБ Досягайло з боївкою, з ним голова райвиконкому Плевако, уповномочений по організації колгоспу Домашевський і секр[етар] партії Міненко і скликали перші колгоспні збори, на яких хотіли вибрати правління колгоспу. Головою ніхто не хотів бути. Наставляли на голову Кіндзерського, який відмовився, за це його арештовано і забрано до району, де він сидів 2-ва дні. Там йому грозили вивозом, одначе він не погодився бути головою колгоспу.

За тиждень знова приїхали ті самі з району з боївкою і сигнали колгоспників на збори, на цих зборах 1-ий секр[етар] партії Міненко наставив на голову колгоспу селянина Волошина Ілію, який відпирився і не хотів бути головою колгоспу. Одначе опер[ативний] роб[ітник] Досягайло сказав йому, що на нього має багато обвинувальних матеріалів, брат його є в підпіллію і т. п. і за ці всі провини йому грозить засуд і вивіз. Застрашений

господар погодився бути головою колгоспу. На цих зборах дали колгоспу назву і приділили землю. Розуміється, що пропозицію на назву колгоспу висунув уповноважений з району і яку вже відтак затвердили. На цих зборах висунув пропозицію уповноважений з району, щоби кожний колгоспник дав насіння на цю площу, яку здав до колгоспу, коли колгоспники сказали, що не мають насіння, то Міненко сказав, що держава може їм продати по ціні за ц ячменю 200 крб., а ц вівса по 180 крб. Колгоспники запротестували, між іншим, що вони дали державі по 5-ть крб., а держава хоче тепер на них тільки заробити, колгоспники розійшлися, не вирішивши цього питання. Решту правління колгоспу вибрано аж з весною.

Характеристика членів правління:

Першим ініціатором по організації колгоспу був: Бойко Іван, уродж[ений] 1896 р. в с. Зарваниця, укр[аїнець], бідняк, за Польщі працював на залізнодорозі, до жадних товариств не належав. З приходом большевиків в 1940 р. працює далше на залізниці. Під час німецької окупації працює на господарстві. З приходом большевиків 1944 р. обраний головою сільради. Був досить активним, а коли почалася організація колгоспу, стає першим ініціатором за організацію колгоспу і рівночасно вносить перший заяву до колгоспу. По основанні колгоспу виїздить до Львова, до області, на курс партійних і вступає в кандидати партії, а по місяці вертає додому і зівстав покараний укр[аїнськими] революціонерами, мимо попередження заперестати свою діяльність, карою смерті через розстріл²⁸³.

Головою колгоспу є Волошин Ілія, уродж[ений] 1906 р. в с. Зарваниця, укр[аїнець], б[ез]п[артійний], господар 1 і ½ га землі, за Польщі очолював куль[турно]-освітні т[овариств]ва, як «Просвіта», кооператива, сільський господар та був активним їх працівником. За першої окупації большевицької 1940 р. був головою кооперативи ССТ. З приходом німців стає крамаром у місцевій кооперативі. Освіта його 7 клас НШ. В селі – досить авторитетний. З приходом большевиків працював вдома на господарстві, в часі творення колгосп[у], застрашений большевиками вивозом подав заяву до колгоспу, а відтак далше під натиском большевиків зівстав обраний головою колгоспу. Активним не

²⁸³ У щоденних оперативних зведеннях МГБ дана особа ідентифікується як Бойко Григорій Васильович, який був знищений підпільниками 3.11.1947 р. неподалік від власного будинку.

є, тепер лежить хворий у лічниці у Львові. Хабарником не є, участі в організуванні колгоспу не брав.

3. с. Лука числить 80 господарств, з того 48 господарств є в колгоспі.

Колгосп має назву ім. «XXX Жовтня».

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	200 га
б) ліса	32 –"–
в) сіножатей	42 –"–
г) пасовиськ	16 –"–
д) городу	10 –"–
е) став	2 –"–

Посівна площа виносить:

а)	загальна	145 га
б)	під озимими культурами	94 –"–
	жито	54 –"–
	пшениці	40 –"–
в)	під ярими культурами	51 –"–
	ячмінь	26 га
	овес	10 –"–
	городу	10 –"–
	інші	5 –"–
	обл[о]гом лежить	65 –"–

Живий інвентар:

а) коров	49 і 1 бугай
б) коней	27 шт.
в) свин[ей]	4 –"–
г) овець	9 –"–

Нерухомий інвентар:

а) віялок	8 шт.
б) сінокосілка	1 –"–
в) жатки кінні	2 –"–
г) молотілки ручні	4 –"–
е) вози	18 –"–
плуги	20 –"–
борін	31 –"–

Колгосп має 4 будинки (з колишнього фільварку), які є муровані і криті бляхою. В тих будинках міститься адміністрація колгоспу і живий та мертвий інвентар.

Колгосп охоплює 48 родин з 120-ма особами, з цього працездатних – 32 мужчин і 36 жінок.

Правління колгоспу: Головою є Пелих Григорій; рахівник – Смаль Віра, члени правління: Петрейко Володимир, Смаль Розалія. Ревізійна комісія: Бойко Марія, Цітинський Ілія, Булас Антін, усі – укр[аїнці], б[ез]п[артійні]. Агроном є з району один на кілька колгоспів. Ветлікара нема.

Колгоспні збори відбуваються щотижня. На них обговорюють подібні речі як в других колгоспах. На збори приїздить уповноважений по організації колгоспу з району луговий. Він також спільно з головою скликає збори.

В колгоспі є дві бригади: рільнича і огороднича. Рільничу очолює Жуковський Василь, а огородничу очолює Уличний Дмитро. Бригада рільнича ділиться на дві ланки, 1-шу очолює Вільк Марія (полька), а другу – Пелих Марія. Огороднича бригада має одну ланку, яку очолює Романів Надія.

Роботу розподіляє голова колгоспу і бригадири. Скільки має зробити бригада, чи ланка – не визначається.

Зобов'язаних до праці є 68 осіб, на роботу виходить денно около 40 осіб. Колгоспник мусить виробити 120 трудоднів.

Норми трудодня: виорати 0,65 га – зачисляється два трудодні; заборонувати 4,5 га – 1½ трудодня; засіяти сівалкою 5 га на тр[ь]ох осіб, один сівач заробляє 2 трудодні, а прочі двох – по 1,25 трудодня; сапати буряка 0,10 га – 1 трудодень; скосити озимих 0,24 га – один трудодень; ярих – 0,28 га – 1 трудодень; зв'язати 5-ть кіп – 2 трудодні. Змолотити молотілкою при обслузі 7 людей, надавач заробляє 2 трудодні, а прочі по одному трудодневі; змолотити ціпами 90 снопів – 2 трудодні.

Колгоспники виробляють пересічно на місяць від 8 до 25 трудоднів.

Соцзмагання немає.

Розподіл збору:

а) зібрано озимини	800 кіп	
жита	480 –"–	намол[очено] 250 ц.
пшениці	320 –"–	- " – 100 –"–
ярини	340 –"–	ще не вимолочено

Норма здачі така, як в інших вище поданих колгоспах. Колгосп мав здати державі 180-ть а здав 184 ц збіжжя. Сіна не здав ще нічого. МТС-у має здати за оранку 15 га землі 12 ц збіжжя і здав все.

На посів призначено жита 75 ц, більше збіжжя поки що ще не розділювано. Колгоспникам, які мали вже вироблених по 100 трудоднів, одержали авансом по 2 кг на трудодень. Прочі,

котрі не мали вироблених по 100 трудоднів, одержали авансом по 50-ть кг збіжжя разом.

Колгосп поки що не здає ні м'ясопоставки, ні молокопоставки.

Догляд за худобою і кіньми є старанний, тому що колгосп має добре пасовисько.

Податків також не платить. Страховки за живий і мертвий інвентар та будинки платить 1170 крб., яких ще не заплатив.

Колгоспники мають приділені присадибні ділянки величиною 0,40 га, з яких здає поставки і податки так як одноосібники. Groшей колгоспники не одержали жодних.

Матеріальний стан їх поки що без змін, тому що ще мають старі запаси харчів і убрання, а також з присадибних ділянок. Діти ходять до школи, як одноосібників.

Санітарної опіки спеціальної колгосп не має.

Вияву культурного життя в колгоспі немає.

Колгосп оснований 21.X.1947 р. в час масового вивозу на Сибір. З села вивезено в тім часі 12 родин. Того самого дня, коли вивезено ці родини, приїхали з району 2-ох партійців, один з них уповноважений по організації колгоспу з р[айо]ну Луговий і враз з бійцями гарнізону, який в той час кватерував в селі, зігнали людей до сільради, де зробили мітинг, на якому заявили людям, що мусять відновити колгосп з 1940 р., а в противнім випадку, коли люди не схочуть писатися до колгоспу, то їх вивезуть. На цих зборах першим виступив голова сільради Цітинський Стефан і сказав: «Пощо мають нас вивозити, як знаю, що ви боїтеся всі бути першими, то пишітья всі разом». Зараз Луговий роздав всім заяви, які підписало разом 48 господарів. Зараз того самого дня (пізно вечером) зробили збори, на яких вибрали правління колгоспу, дали назву і приділили землю.

Головою колгоспу наставив уповноважений Пелиха Михайла, якого збори без спротиву прийняли. Сам він відмовлявся, але це нічого не помогло, змушений шантажом, остаточно погодився.

Цітинський Стефан, уроджений 1900 р. в с. Лука, укр[аїнець], селянин на 2 га. За Польщі брав участь в «Просвіті» і кооперації (був членом). За першої окупації большевицької був членом правління колгоспу, який був в тому селі. За німецької окупації господарив на господарці. З приходом большевиків став головою сільради, коли почали організувати колгосп, став першим його ініціатором і перший вніс заяву до колгоспу. По заснуванні колгоспу виїхав до Львова на курс партійних, і тут вступив в кандидати партії. По двох тижнях приїхав на відпустку до села, де

зістав покараний карою смерті через розстріл, mimo попереджень заперестати свою діяльність.

Пелих Григорій, уроджений 1896 р. в с. Лука, укр[аїнець], селянин на 2 га землі. Жодною політичною діяльністю не займався, до жадних товариств не належав. За попередньої большевицької окупації був членом колгоспу. За другої большевицької окупації в 1947 р., з страху перед вивозом, вступив до колгоспу. Mimo його протесту, большевики наставили його головою колгоспу. Активним не є, і колгоспники є вдоволені з нього.

4. с. Плугів, числить 360-ть господарств, з того 32 господарства дало заяву до колгоспу.

Колгосп має назву ім. «Перемога».

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	180 га
б) ліса	10 –"–
в) сіножатей	20 –"–
г) пасовиська	18 –"–
д) саду	6 –"–

Посівна площа:

а)	загально	180 –"–
	під озимими культура	75 –"–
	жито	49 –"–
	пшениця	26 га
д)	ярі культури	105 –"–
	ячмінь	30 –"–
	овес	36 –"–
	гречки	9 –"–
	картофлі	15 –"–
	інших	15 –"–

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	23 шт., коров 16, телят 6, 1 бугай
б) коней	16 –"–
в) свиней	2 –"–
г) птиці	200 –"–

Нерухомий інвентар:

а) віялки	2 шт.
б) сівалок	1 –"–
в) трієр	1 –"–
г) молотілок	2 –"–

д) возів	8 –"–
е) плугів	10 –"–
ж) борони	16 –"–

Колгосп одержав приміщення на господарстві вивеженої родини. Це звичайні господарські будинки, муровані і криті: 3 дахівкою і 1 соломою.

Колгосп охоплює 32 родини, в тому працездатних – 20 мужчин і 35 жінок.

Правління колгоспу: голова – Гавара Володимир, рахівник – Гавара Дмитро, члени правління: Кушнір Ф., Олійник Ілярій (комірник), Шкільний Дмитро, ревізійна комісія: Михайлишин Ілія, Панін Данило (бувший участковий, який живе там з родиною, москаль). Всім членам правління і голові та рахівникові нараховується однак[ов]а ставка в цілому районі, як подано в попереднім колгоспі.

Колгоспні збори відбуваються раз в тиждень. Збори скликає уповноважений району на цей колгосп – голова наркомзагу Марченко враз з головою колгоспу. На зборах обговорюють: про соцзмагання, втягання молоді колгоспників до комсомолу, про трудову дисципліну, організування праці в колгоспі і поточні справи.

В колгоспі є дві бригади: рільнича і огороднича. Рільничу очолює Гудик Осип, а огородничу Маланюк Петро. Є заплановано дві ланки, але ланками не працюють. Роботу розподіляє голова колгоспу і бригадир.

Зобов'язаних до праці є 65 осіб. Щоденно виходить до праці від 15 до 35 осіб. Колгоспник найменше має виробити 120 трудоднів.

Норми трудодня: виорати кіньми 0,65 га нараховується 2 трудодні, скородити озимих 0,40 га – 2 трудодні, скосити ярих 0,55 га – 2,25 трудодня, зв'язати 260-ть снопів – один трудодень, сапати буряка 0,10 га – 1 трудодень, при молотілці 8 осіб треба намолотити 17 ц збіжжя тоді накладач зароб[б]ляє 2, а прочі – по одному трудодневі.

Найбільше трудоднів виробляють колгоспники по 30 трудоднів, а найменше – по 8 трудоднів.

Робочий день в колгоспі триває від 12-13 годин. Обідня перерва – 2 год. На роботу скликає голова колгоспу з бригадами, ходять по хатах і заставляють людей йти до праці. В вихідні дні поодинокі колгоспники, яких є 10-ть осіб, постійно працюють, це бувші кацапи (моск[в]офіли за Польщі).

Соцзмагання колгосп підписав з колгоспом с. Струт[и]н, однаке його в практику не переводиться. Внутрі соцзмагання не переводиться.

Розподіл збору:

а) зібрано збіжжя	озимих – 450 кіп, намолочено – 240 ц.
–"– –"–	ярих – 620 –"–, ще не молочено

Колгосп мав здати державі 162 ц, а здав – 170 ц. Сіна мав здати 60 ц., не здав нічого.

Колгосп має здати МТС-у за оранку 15 га 12 ц збіжжя і здав 9 ц.

На посіви виділено 65 ц жита. Більше збіжжя не розприділювали. Колгоспники одержали авансом по 50 кг збіжжя. Заплановано по 3 і ½ кг збіжжя на трудодень і 6 крб. грішми.

Колгосп м'яса і молока не здає і поки що податків не платив.

Догляд за худобою є недбалый, худоба – суха. Одна корова через недогляд здохла. Худоба і коні постійно пасуться на пасовиську (день і ніч).

Колгоспникам приділено по 0,40 га землі присадибної ділянки. За яку здає державі зернопоставки 100 кг від га і 15 кг м'яса і 200 літрів молока від корови. Грошові податки такі, як одноосібників.

Колгоспники з колгоспу грошей не одержали жодних.

Харчуються дуже бідно, яриною і картоплями, хліба не мають. З одягів мають ще старі запаси. Дітей до школи посилають, як одноосібники.

Санітарна ділянка: в селі є один лікар (москаль) і 3 фельчери, за опіку лікарську не платиться, тільки за лікарства, в селі є аптека.

Спеціального клубу для колгоспу немає, а діяльний клуб є в селі, з якого користають колгоспники. Раз в тиждень в клубі насвітлює фільм і щонеділі є танці з музикою.

Колгосп почав організуватися в вересні 1947 р. Уповноважений р[айо]ну по організації колгоспу був голова наркомзагу Марченко. Він у вересні [1947 р.] приїздив кілька разів з ще двома партійцями та спільно з опер[ативним] роб[ітником] МГБ Досягайлом скликав людей на мітинг. На мітингу говорив, що треба відновити колгосп, який тут був в 1940 р. Першими подали заяви до колгоспу Гавара Володимир, укр[аїнець], місц[евий], кандидат в партію; другим – Панін Данило, москаль, схід[няк], бувший участковий, Олійник Ілярій, укр[аїнець], канд[идат] в партію, місц[евий], Кушнір Ф. – переселенець,

укр[аїнець], канд[идат] в партію. З цих людей створено ініціативну групу. Старі члени відмовлялися вступати до колгоспу, мимо того, що їх затверджували, як старих членів колгоспу. До колгоспу ще тоді записалося 4 учителі схід[няки] і 2 лікарі (схід[няки]). В часі вивозу 21.X.[19]47 р. до села приїхав Марченко ще з двома партійцями і при допомозі гарнізону зігнав людей до сільради, зробив мітинг, на якому, між іншим, сказав, що всі села пописалися до колгоспу, а тільки с. Пługів не хоче, також грозив вивозом тим, які не запишуться до колгоспу. Того вечера вписалося до колгоспу 38 господарів. Ночію дальше тиснули вступати до колгоспу. 5-тьох господарів, які найбільше ставили спротив, Досягайло покликав до сільради на переслухання поодинок, на якому закидав їм співпрацю з повстанцями і грозив вивозом і також питав їх хто їм говорив не писатися до колгоспу. Таким способом вдалося стягнути ще 5-ть заяв. Слідуючого дня скликали збори колгоспників, на яких вибрали правління, дали назву колгоспу і приділили землю. До колгоспу одні з перших писалися колишні моск[в]офіли.

Гавара Володимир – голова колгоспу. Урод[жений] 1911 р. в с. Пługів, укр[аїнець], селянин на 2 га землі. За Польщі належав до читальні Качковського і до партії «сільроб». За першої окупації большевицької був мобілізований в армію. Цілу війну перебув в ЧА, а в 1945 р., ранений, вертає з армії додому, як кандидат партії. В часі організування колгоспу став першим його ініціатором, а відтак зістав вибраний головою колгоспу. Весною 1948 р. став членом ВКП(б). Є активним комуністом, до населення ставиться ворожо, ходить з зброєю.

Панін Данило, урод[жений] 1910 р. в Росії, москаль, парт[ійний], бувший червоний партизан. В 1946 р. прибув до села як участковий міліції разом з жінкою. З участкового зістав звільнений зимою 1947 р. Під час організування колгоспу став другим його ініціатором, на зборах зістав наставлений бригадиром колгоспу і живе з праці в колгоспі.

Олійник Ілярій, урод[жений] 1898 р. [в] с. Пługові, укр[аїнець], місц[евий], селянин на 1½ га землі. За Польщі належав до моск[в]офілів. За першої окупації большевицької став членом колгоспу у своєму селі, який тоді засновано. За німецької окупації працював на господарстві. З приходом большевиків під час організації колгоспу став 3-им його ініціатором, по заснуванні колгоспу став обраний магазиніром. Весною 1948 р. вступив в кандидати партії.

5. хут[ір] Плугівщина, с. Плугів, числить 45 господарств, з того 28 господарства дало заяву до колгоспу.

Колгосп має назву ім. «Паризької комуни».

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	105 га
б) сіножати	10 –"–
в) пасовиська	5 –"–
г) обл[о]га	15 –"–

Посівна площа:

а) загально	90 га
б) під озимими	42 –"–
в) жита	30 –"–
пшениці	12 –"–
під ярими культурами	48 –"–
ячмінь	20 –"–
вівса	10 –"–
інших	18 –"–

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	5 шт. 3 корови і 2 телят.
б) коней	11 –"–

Нерухомий інвентар:

а) віялки	1 шт.
б) трієр	1 –"–
в) молотілка (ручна)	1 –"–
г) возів	7 –"–
д) плугів	10 –"–
е) борін	13 –"–

Колгосп має приміщення на господарстві вивезеної родини. Це звичайні муровані будинки, два – криті дахівкою і 1 – соломою.

Колгосп охоплює 28 родин, з того 28 мужчин і 30 жінок є працездатними. Правління колгоспу: Головою є Хомляк І. Рахівник – Дума В. Члени правління: Добросинець Михайло, Ціп Ольга; ревізійна комісія: Галамай Марія, Каспрук Михайло.

Колгоспні збори відбуваються раз на два тижні. З району приїжд[ж]ає на збори партієць (назвисько його невідоме) спільно з головою колгоспу переводять колгоспними зборами. На зборах обговорюють біжучі справи, пов'язані з колгоспом.

В колгоспі є тільки одна бригада. Бригадиром є Каспрук Михайло.

Роботу розподіляє голова колгоспу і бригадир. Хто що має зробити не призначається.

Зобов'язаних до праці є 58 осіб. Денно виходять до праці 10 до 35 осіб.

Норми виробітку є такі самі, як в колгоспі с. Плугів.

Розподіл збору:

а) зібрано озимих	410 кіп,	намолочено 210 ц.
б) –"– ярих	260 –"–	намолочено

Колгосп має здати для держави 92 ц збіжжя і здав 95 ц. МТС-у має здати за оранку 15 га землі 12 ц збіжжя, здав 8 ц.

На посів виділено жита 35 ц. Проче збіжжя ще не розподілено.

Колгоспникам видано авансом по 50 кг збіжжя. Мають дістати по 3,70 кг збіжжя і 5 крб. на трудовдень.

Всі прочі норми здачі для держави є такі, як в с. Плугові. Життя колгоспників таке саме як у селі Плугові.

Колгосп розділено на бажання колгоспників, які живуть на хут[орі] Плуговщина і належали до колгоспу в с. Плугові за ініціативою уповноваженого з р[айо]ну Марченка. На зборах в м[ісяці] червні ц[ього] р[оку] вибрано правління колгоспу, дано назву [і] відділено землю.

6. хут[ір] Казимирівка, с. Підлипці, числить 50-ть господарств і всі об'єднані в колгоспі.

Колгосп має назву ім. «17 вересня».

Колгосп начисляє:

а) орної землі	150 га
б) сіножатей	32 –"–
в) пасовиськ	15 –"–

Посівна площа виносить:

а)	загальна	150 га
	під озимими культурами	68 –"–
	жита	40 –"–
	пшениці	28 –"–
б)	під ярими культурами	82 –"–
	ячмінь	17 –"–
	вівса	23 –"–
	гречки	14 –"–
	бараболі	15 –"–
	інші	13 –"–

Живий інвентар:

а) рогатої худоб	8 шт., корів 3 і ялівок 5-ть
б) коней	24 –"–
в) [в]уликів б[д]жіл	10 –"–

Нерухомий інвентар:

а) віялок	1 шт.
б) сівалка	1 –"–
в) трієр	1 –"–
г) молотарка	1 –"–
д) вози	11 –"–
е) плугів	20 –"–
ж) борін	15 –"–

Колгосп має приміщення на господарстві вивезених. Це звичайні господарські будинки, будовані з дерева, криті соломою.

Колгосп охоплює 50 родин, з того працездатних є 40 мужчин і 30 жінок. Правління колгоспу: голова – Сліпець Федір, рахівник – Галамай Олекса, члени правління є: Ковальський Микола, Шеремета Михайло. Ревізійна комісія є: Проскурка Т.М., Максимів Й.О. і Цюпа Й.О.

Колгоспні збори відбуваються 2 до 3 рази в місяць. Ними проводить уповноважений по організації колгоспу Луговий – укр[аїнець], парт[ійний], схід[няк]. На зборах обговорювали справи охорони колгоспу, створення стрибків, збирання озимих культур, організація праці в колгоспі і поточні справи колгоспу.

Організація праці в колгоспі: В колгоспі є одна бригада, в яку входять всі працездатні колгоспники, бригаду очолює Шеремета Михайло. Бригада є поділена на дві ланки, очолює одну Скиба Стефа і другу Мурміль Анна.

До праці зобов'язаних є 70-ть, а виходять до роботи 30-ть до 40-к осіб.

Норми трудодня такі, як в колгоспі с. Плугів.

Колгоспники виробляють пересічно в місяць найбільше 28, а найменше 88 трудоднів.

Робочий день в колгоспі від 12 до 13 год. і 2 год. обідньої перерви. В вихідні дні не працюють. На роботу скликає голова з бригадиром, ходить по хатах і вигонить людей до праці.

Соцзмагань немає.

Розподіл збору: колгосп зібрав

озимих	570 кіп, намол[отив] 310 ц
ярих	360 –"– ще не вимолочено

Колгосп мав здати державі 135 ц і здав 137 ц. МТС-у не платить тому, що землю обробляли колгоспники кіньми.

На посів виділено 58 ц жита, інші не розподілювані.

Колгоспники дістали авансом, хто мав вироблених 100 трудоднів, одержав по два кілограми жита на трудодень. Загальна ставка колгоспника є 4 кг збіжжя і 6 крб. грішми на трудодень.

Колгосп молоко і м'ясопоставки не здає. Податків також не має приділених.

Догляд за худобою є добрий, худоба по більшій часті пасеться.

Колгоспникам приділено 0,40 га землі, з якої здає державі 100 кг від га, 15 кг м'яса і 200 л молока. Податки такі самі, як одноосібника.

Колгоспники з колгоспу грошей не отримали.

Половина колгоспників не має хліба, а харчується бульбою. Одягаються ще в убрання з старих запасів. Дітей посилають до школи, як одноосібники.

Санітарної опіки спеціальної колгосп не має.

Культурне життя не проявляється.

Колгосп організовано 21.Х.[19]47 р. в час вивозу. З району приїхало 3-ох партійців, між якими був сам голова р[айо]ну, Плевако. Скликали людей до сільради і говорили людям, що мусять відновити колгосп з 1940 р. Перший вписався заступник голови сільради – Глух Іван, другий – досить авторитетний, Забитівський Теодор. Відтак зі страху перед вивозом записалося до колгоспу село. За два дні приїхали до села гол[ова] району Плевако і участ[ковий] МГБ Досягайло з боївкою і перевели мітинг, на яких старалися вибрати голову, одначе ніхто не погодився. Збори розійшлися без жодних результатів. В міжчасі боївка Досягайла постягала з господарств вивезених господарств живий і мертвий інвентар на одну господарку, де мало бути приміщення колгоспу. Назначили господарем до того Шеремету Михайла. В час цієї орга[ні]зовки колгоспу будинки і мертвий інвентар спалено, а живий інвентар розігнано. По цім з району приїздить знова голова райвиконкому Плевако і Досягайло з боївкою та скликають збори, на яких пропонують колгоспникам будувати нове приміщення на колгосп і зав'язати стрибки для охорони. Одначе колгоспники на це не погодилися. Колгосп простояв в такому стані до весни 1948 р. В березні [1948 р.] заквартирував в селі гарнізон, назначений уповноважений по колгоспі з р[айо]ну Луговий, який скликає збори, на яких вибирають правління. Головою вибрано здемобілізованого з ЧА Сліпець Федір, приділено землю і дано назву.

Сліпець Федір – голова колгоспу. Урод[жений] 1917 р. на хут[орі] Казимирівка, укр[аїнець], селянин на 2 га землі.

За польської окупації працював при батьках на господарстві. До культ[урно]-освітніх товариств і партій не належав. Під час першої окупації – мобілізований в ЧА. Служив бійцем до 1948 р., коли зимою був здемобілізований. Хабарником ні активним не є.

б. с. Тростянець, числить 396 господарств, з того 128 господарства дало заяву до колгоспу.

Колгосп має назву ім. «Кагановича».

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	256 га
б) ліса	32 –"–
в) сіножатей	44 –"–
г) пасовиськ	20 –"–

Посівна площа:

а)	загальна	223 га
б)	під озимими	98 –"–
	жито	81 –"–
	пшениці	17 –"–
в)	під ярими	125 –"–
	ячмінь	37 –"–
	овес	65 –"–
	гречки	8 га
	бараболь	15 –"–
	обл[о]га	33 –"–

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	23 шт., коров 20, телят 3 шт.
б) коней	72 –"–
в) свиней	5 –"–
г) вівці	2 шт.
д) [в]уликів б[д]жіл	17 –"–

Нерухомий інвентар:

а) віялок	2 шт.
б) сівалка	1 –"–
в) косарка	1 –"–
г) молотілки	2 –"–
д) трієр	1 –"–
е) возів	18 –"–
ж) плугів	17 –"–
з) борін	55 –"–

Колгосп має приміщення на господарці вивезених родин. Це є два будинки дерев'яні і один мурований, критий бляхою, дерев'яні – криті соломою.

Колгосп охоплює 128 родин, в тому працездатних 85 мужчин і 100 жінок.

Правління колгоспу: голова є Стрихар Василь, рахівник – Сидорович Петро, члени правління: Найда Осип, Коваль Василь і Ілярчук Степан. Рев[ізійна] комісія: Чиж Олекса, Петровський Ілія.

Колгоспні збори в часі жнив відбувалися два рази в тиждень. На збори приїздить уповноважений з р[айо]ну Мокранський. На зборах говорилося про вибір голови, про трудову дисципліну, про охорону колгоспу, про збір і обмолочення хліба та про поточні справи колгоспу. Колгоспні збори не хотіли затвердити голови колгоспу Стрихара, якого наставив уповноважений, але mimo цього цей урядує.

В колгоспі є 2 бригади, рільничі, які очолює, I-шу, – Найда Осип і II-гу – Чиж Олекса. До одної бригади належить 90-ть колгоспників, а до II-гої – 95 осіб. Запляновано є на бригаду по три ланки. Одначе на роботу виходять бригадами, а ланок ще вповності немає зорганізованих. Роботу розподілює уповноважений Мокранський, голова колгоспу і бригадири.

Зобов'язаних до праці є 185 осіб і виходить до праці денно [від] 30 до 80 осіб.

Норми трудовня: виорати кіньми 0,55 га зачисляється 2 трудовні, скосити 0,42 га – 2 трудовні, зв'язати 250-ть снопів – 1 трудовдень, сапати буряка 0,12 [га] – 1 трудовдень, при молотілці обслуга 7 людей намолотити 16 ц. збіжжя нараховується подавач – 2 трудовні, прочі – по 1-му.

Найменше на місяць вироблених трудовнів є 5-ть, а найбільше – 26 трудовнів.

Робочий день в колгоспі – від 12 до 14 год. обідний перерив – 2 год. В вихідні дні в жнива через п'ять разів працювало по 10 осіб. На роботу скликають ударом гонга о год. 8 за моск[овським] часом, коли люди на такий зазив не ідуть, тоді іде уповноважений з головою по хатах і виганяє на роботу.

Соцзмагань немає.

Розподіл збору:

а) зібрано	збіжжя	озимини	930 кіп,	намол[очено] 465 ц
–"–	–"–	ярого	856 –"–	не змолочено

Колгосп мав здати державі 230 ц, і здав все. МТС-у має здати колгосп за 57 га, по 80 кг за обрібку 1 га, ще не здав нічого.

На посів озимих культур приділено 80 ц жита. Більше збіжжя ще не розподілювали.

Колгоспники одержали авансом по 40 кг жита.

Колгосп молоко і м'ясопоставки не здає, також податків.

Догляд за худобою є недбалий, так що під час жнив через недбальство здохли у колгоспі 1 кінь і 1 корова. Корови не доять-ся, а з весною половина коней була неспосібна до праці.

Життя колгоспника: колгоспникам пр[и]ділили по 0,40 га присадибних ділянок. З тої ділянки колгоспник здає державі по 100 кг збіжжя ві[д] 1 га, 15 кг м'яса від 1 га і 200 літрів молока від корови. Грошові податки такі самі, як одноосібників. З колгоспу грошей ще не одержали.

Колгоспники харчуються дуже погано. 65% колгоспників не має хліба. Одержане збіжжя вистарчило заледве на 2 тижні, їдять головно бульбу і городину. Поки що ходять убрані в це, що ще мали. Дітей посилають до школи на рівні одноосібників.

В селі є лікарка (при шахті), з опіки якої користають також колгоспники, безплатно, тільки за ліки платять по державній ціні.

В селі є клуб, з якого користають також колгоспники, в якому раз на два тижні насвітлює кінопересувка і раз або два рази в місяць відбуваються танці з музикою.

Колгосп зорганізований 21.Х.1947 р. під час вивозу. Бійці гарнізону, які відвезли родини на ста[н]цію, вернули до села і разом з ними приїхало з району 5-ть партійців, між ними був уповноважений по організації колгоспу Мокранський. Скликали людей на мітинг, на якому говорили, що мусять створити колгосп. Люди відмовлялися, тоді виступив один селянин – Олійник, який сказав, що в колгоспі можна добре жити, бо його сестра в с. Млинівці р[айо]н Зборів, заробила за літо 1947 р. 8 ц збіжжя і взагалі вихваляв колгоспне життя, та перший підписав заяву вступу до колгоспу. Одначе люди не хотіли писатися до колгоспу. Тоді ніч[ч]ю опер[ативний] роб[ітник] МГБ Овинов Віктор арештував в селі найбільш авторитетних людей с. Тростянець (7 господарів), яких брав поодинокі до сільради на допити, на яких побив до крови господарів Петрейка Івана, Грабовського Олексу і Цітинського Дмитра. Всім арештованим грозив, що вони співпрацюють з українськими повстанцями (має на це обвинувальні матеріали) і їх може вратувати від вивозу заява вступу до колгоспу. Господарі ці, застрашені, підписали заяви про вступ до колгоспу. Слідуючого дня дальше зганяли людей до сільради і змушували підписувати заяви до колгоспу. Громадяни побачивши, що найбільш авторитетні люди в селі підписали заяви до колгоспу, почали також

вписуватися до колгоспу, так що цього дня вписалося до колгоспу 145 господарів (разом з хут[ором] Деревлянки, де пізніше створено новий колгосп). Зараз того дня скликали збори, на яких був присутній опер[ативний] роб[ітник] МГБ Овинов з боївкою і тр[ь]ох партійців з р[айо]ну, між якими був уповноважений по організації колгоспу в тому селі, вибрали правління, дали назву колгоспу і приділили землю. Головою обрано Олійника, який подав перший заяву до колгоспу. Він одержав два рази попередження, однак своєї діяльності не заперестав і був покараний карою смерті через розстріл українськими революціонерами.

Стрихар Василь – голова колгоспу, урод[жений] 1925 р., укр[аїнець], бідняк, за Польщі робив мітли. За першої большевицької окупації працював на шахті. За німецької окупації працював вдома. З приходом большевиків 1944 р. був мобілізований в ЧА. В 1946 р. вернув з армії демобілізований, комсомольцем. В селі стає секретарем комсомольської організації, а в 1947 р. вступає в стрибки і стає начальником стрибків. По ліквідації голови колгоспу – Олійника стає назначеним головою колгоспу. Сам є досить активним, до населення ставиться ворожо, ходить [о]зброєний в автомат і п[і]столю.

8. хут[ір] Деревлянки, с. Тростянець, числить 60-ть господарств, з того 35 господарств дало заяву до колгоспу.

Колгосп має назву ім. «Кірова».

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	120 га
б) ліса	36 –"–
в) сіножати	57 –"–
г) пасовиськ	40 –"–

Посівна площа:

а)	загально посіяно	120 га
б)	під озимими	62 –"–
	жита	60 –"–
	пшениці	2 –"–
в)	під ярими культурами	58 га
	ячмінь	20 –"–
	овес	28 –"–
	інші	10 –"–

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	3 шт. корови
б) коней	5 –"–

Нерухомий інвентар:

а) віялок	1 шт.
б) молотілка	1 –"–
в) возів	5 –"–
г) плугів	8 –"–
д) борін	10 –"–

Колгосп має приміщення на двох господарках колгоспників. Будинки дерев'яні, криті соломною.

Колгосп охоплює 35 родин, в тому працездатних 40 жінок і 25 мужчин.

Правління колгоспу: головою колгоспу є Калушка Федір, рахівник – Шельвестер²⁸⁴ Темракивич, члени правління: Оліва Федір (поляк), Бошко Яцко, Омельчук.

Колгоспні збори відбуваються раз на два тижні. Ними проводить уповноважений з району Чухліб і голова колгоспу. На зборах обговорюють справи сезонів, дотичні колгоспу.

Тому що колгосп відділений з с. Тростянець, то всі справи, дотичні другого колгоспу, є майже подібні, як у першім.

Розподіл збору:

а) зібрано збіжжя 662 копі, намолочено 136 ц.

Ярини ще не молочено.

Колгосп має здати державі 108 ц і здав все. МТС-у колгосп мав заплатити за обрібку 15 га 12 ц збіжжя, ще не дав нічого.

На посів приділено жита 38 ц. Проче збіжжя ще не розділювано.

Колгоспники одержали авансом, хто мав вироблених 100 трудоднів, по 1 кг збіжжя на день. Прочі колгоспники одержали по 50 кг збіжжя авансом.

Справи, дотичні колгоспників, подібні, як у селі Тростянець.

Колгосп розділено і створено новий на хут[орі] Деревлянки за ініціативою самих колгоспників, тому що хутір є віддалений від села на 3 кілометри і колгоспникам далеко ходити до праці. З району виділили нового уповноваженого Чухліб, який скликав збори, на яких вибрано правління, дано назву колгоспу і приділено землю.

9. с. Княже, числить 222 господарств, з того 35 господарств дало заяву до колгоспу.

Колгосп має назву ...²⁸⁵

²⁸⁴ Так у документі, має бути Сильвестр.

²⁸⁵ Так у документі.

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	170 га
б) ліса	5 –"–
в) сіножатей	60 –"–
г) пасовиська	20 –"–
д) саду	4 –"–

Живий інвентар:

а) рогатої худоби	3 шт. корови
б) коні	20 –"–

Нерухомий інвентар:

а) віялок	1 шт.
б) трієр	1 –"–
в) молотарок	2 –"–
г) возів	4 –"–
д) плугів	3 –"–
е) борін	6 –"–

Колгосп має приміщення на бувшій польській пробостві. Є це 3 муровані будинки, криті бляхою і один дерев'яний, критий соломою.

Колгосп охоплює 35-ть родин, в тому працездатних 40-к осіб.

До правління колгоспу належать: Фірак Степан – голова, укр[аїнець], з с. Ляцьке, рахівник Федішин Микола, агроном Марусин Микола, укр[аїнець], місцевий, Бучковський Ілько – магазинієр, ветлікар східняк, доходить з Золочева.

Бригад, ні ланок в колгоспі нема. Працю розподіляє голова колгоспу. До праці виходить 4 до 6 колгоспників. Тому, що колгоспники не хочуть виходити до праці, до роботи в колгоспі привозять автомашинами в'язнів з лягру с. Ляцьке. Робітники (в'язні) мають своїх дозорців, які їм назначують роботу.

В'язні працюють від 10-ть до 11 годин денно.

Розподіл збору: озимину колгоспники збирали ще поодинок.

Ярих зібрано 600 кіп, намолочено 120-ть ц. Поки що все не вимолочене.

Колгосп ще не є вповні зорганізований, колгоспники до праці не виходять, а большевики держать його силою.

10. с. Залісся, числить 180-ть господарств, з того 130-ть подало заяву до колгоспу.

Колгосп має назву ім. «Молотова».

Колгосп начисляє:

а) ораної землі	154 га
б) сіножатей	46 –"–
в) пасовиськ	30 –"–
г) городу	4 –"–

Посівна площа:

а)	під озимими	154 га
	жито	70 –"–
	пшениця	30 –"–
б)	під ярими	54 –"–
	ячмінь	20 –"–
	овес	18 –"–
	інші	16 –"–

Живий інвентар:

а) Рогатої худоби	20 шт., коров 9, яліво[к] 10, 1 бугай.
б) коней	40 –"–
в) свиней	1 –"–
г) коза	1 –"–

Нерухомий інвентар:

а) сівалка	1 шт.
б) косарка	1 –"–
в) трієр	1 –"–
г) молотарок	1 –"–
д) возів	15 –"–
е) плугів	30 –"–
ж) борін	40 –"–

Колгосп має приміщення на господарстві вивезеної родини. Це є 4-ри будинки, з яких є 3 муровані і криті дахівкою і 1 дерев'яний, критий соломкою.

Колгосп охоплює 130-ть родин, в тому працездатних 200 осіб.

Правління колгоспу: Рісний Андрій – голова, Колодій Теодор – заст[упник] гол[ови], Процик Олекса – рахівник, члени правління: Славейко Паранька, Процик Емілія, Гарматюк М., ревізійна комісія: Куптинська Марія і Присяжний Михайло. Магазинієр – Іванців Іван Ількович.

Колгоспні збори відбуваються раз в тиждень. Їх скликає уповноважений по колгоспі Хмелевой і голова колгоспу. На зборах обговорюють справи, дотичні колгоспу. На одних зборах уповноважений і голова колгоспу внесли пропозицію, щоби з церкви зробити магазин. Проти цього виступила одна жінка, Довганець Текля, яка запротестувала проти цього, прочі колгоспники мов-

чали. Одначе з церкви магазину не зробили, а під магазин взяли сільську хату.

В колгоспі є 2-ві бригади, з яких 1-шу очолює Іванців Іван, а 2-гу Томишко Павло. Бригади поділяються на 6 ланок, які очолюють: Маївейко Паранька, Процик Емілія, Крожановська Ольга і Микулишин Марія, це є ланкові рільничих ланок, огородничі ланки очолюють: Гарматюк Анна і Крижановська Марія.

Роботу розприділює голова колгоспу з бригадирами.

До праці є зобов'язаних 200 осіб, а виходить щоденно 120-ть осіб.

Колгоспний трудовень – від ранку до вечора. На роботу скликає голова, бригадир і ланкові.

Розподіл збору:

а)	зібрано	збіжжя	озимини	850-ть кіп, намолочено 414 ц
б)	–"–	–"–	ярого	376-ть, не молоч[ено]

Колгосп мав здати державі 137 ц, а здав 140 ц.

На посів призначено 60 ц жита. Проче ще не розділювано.

Колгоспники одержали авансом: хто виробив сто трудовнів, той одержав по 100 кг збіжжя, а хто виробив менше, той одержав по 1 кг збіжжя на трудовень.

М'ясо- і молокопоставки колгосп не здає. Податків також не сплачує.

Догляд за худобою є старанний. Худоба виглядає добре.

Життя колгоспників подібне, як в других колгоспах.

Колгоспникам нараховано від 1 га озимини, за роботу, яку робили при обрібці ріл[л]і під озими, будучи ще одноосібниками, по 15 трудовнів.

Колгосп був організований в вересні 1947 р. З р[айо]ну приїхав уповноважений по організації колгоспу Хмеливой з двома партійцями, скликали людей на мітинг, на якому дали пропозицію відновити колгосп з 1940 р. Тому що ще за Польщі було тут багато моск[в]офілів та сільробівців, які з охотою вписалися до колгоспу. Першими подали заяви до колгоспу і стали ініціаторами: Рісний Андрей голова, Томишко Павло і Процик Олекса. В часі вивозу багато селян, застрашені вивозом, подали заяви до колгоспу (127). 22.X.1947 р. скликали збори, на яких вибрано правління, дано назву колгоспу і приділено землю.

Рісний Андрій – голова колгоспу, уроджений 1908 р. в с. Залісся, бідняк, укр[аїнець]. За Польщі належав до сільробу. За першої большевицької окупації був головою колгоспу в тому селі. Рівно ж вже тоді вступив в члени партії. За німецької окупації з початку скривався, а відтак добровільно втікає на роботи до

Німеччини. В 1945 р. по розбиттю Німеччини вернув до села і був призначений секретарем райвиконкому в районі. В 1947 р. вертає в село і організує колгосп і стає його головою. Сам є досить активним комуністом. Між іншим говорив: «Хай мене застрілять, а я свого переконання не зміню». Ходить [о]зброєний.

Тимошко Павло, ур[оджений] 1906 р. в с. Залісся, бідняк, українець. За Польщі належав до сільробу. За першої окупації 1940 р. був членом колгоспу, якого був магазинієром. За німецької окупації працював вдома на господарстві. Під час другої окупації большевицької став другим ініціатором по організації колгоспу. По заснуванні колгоспу став обраний членом рев[ізійної] комісії. Сам є досить активним і є кандидат в партію.

Процик Олекса, урод[жений] 1902 р. в с. Залісся, бідняк, укр[аїнець]. За Польщі працював на господарстві і належав до сільробу. З приходом большевиків 1940 р. був в міліції, а відтак став головою сільради. За німецької окупації тікає з села на роботи в Німеччину. Вернув з Німеччини в 1945 р., зразу мешкав в Золочеві. Коли в селі почали організувати колгосп, вертає до села, подає заяву до колгоспу і стає його ініціатором. По оснуванні колгоспу стає його рахівником. Є досить активним.

11. с. Ясенівці, має 165 господарств, з яких 135 є об'єднані в колгоспі.

Колгосп має назву ім. «Леніна».

Точні дані про цей колгосп невідомі.

12. В с. Ляцьке є колгосп, про який дані подані в звіті р[айо]н Красне.

З початком місяця липня [1948 р.] большевики старалися відновити колгоспи в таких селах: Почапи, Городилів і Монастирок. До цих сіл понаїхало спеціально уповноважених партійців по організації колгоспів, які мали охорону по кілька бійців МГБ. Спочатку скликали людей на мітинг, а коли люди не хотіли йти, то почали заходити до господарства тих господарів, які мали підписані заяви до колгоспу в 1940 р. і почали забирати інвентар та зносити на одну господарку, яку, звичайно, призначували на приміщення колгоспу, а людей силою вигонили до праці на поле. Люди заявляли, що колгоспу не хочуть і до праці не підуть.

Н[а]пр[иклад], в с. Почапи по селі ходив уповноважений з р[айо]ну по організації колгоспу – Шахаліда, а з нею заступник начальника МГБ Доньков з боївкою і списували хто кілька має корів, коней, свиней та списували сільськогосподарський інвен-

тар, а коли це списали, то казали під тим підписатися, а вечером оголосили, що це є заява про вступ до колгоспу. Селяни запро-тестували і заявили, що колгоспу не хочуть. Слідуючого дня всі повтікали з дому, [а] бійці з боївки Донькова ходили по селі і стягали інвентар та зводили худобу до одного приміщення. Так було через кілька день, населення втікало з села, так що бійці ходили їсти до сусідніх сіл Белзця і Хильчи[ць]. А діти, коли побачили самого Донькова, кликали і казали: «Мама казала вам дати молока». В селі появились протиколгоспні кличі і листівки. А коли розпочалися жнива, люди до праці не йшли, большевики побачили, що нічого не вдіють, роздали інвентар і вибралися з села.

Подібно велася організовка колгоспу в с. Городилів. Тут також приходила з р[айо]ну Шахаліда з участковим по стрибках в Вороняк – Довгань з кількома большевиками і скликали людей на мітинг, на які[м] Шахаліда запитала людей, чи хочуть відновити колгосп з 1940 р., а коли люди мовчали, вона сказала, значить, що хочуть колгоспу бо не відмовляються. Зараз наставили на голову правління колгоспу, голову сільради Симбая Дмитра, а колгоспу дали назву ім. «Чапаєва». В колгосп вписалось 3 нових члени: голова сільради Симбай Дмитро, одна жінка і Михайлишин, прочі члени є старі, з 1940 р. Почали стягати інвентар до одного приміщення. На господаря назначено Михайлишин[а], який одержав кріс. Він став тепер головним ініціатором колгоспу, одержав попередження, яке нічого йому не допомгло. Дня 17.VII.[1948 р.] колгосп спалено, а Михайлишина застрілено. По тім большевики колгосп перестали організувати, інвентар роздали і вибралися з села. Голова колгоспу, Симбай Дмитро, ходив і дальше агітував за колгоспом, він одержав два попередження, які йому нічого не допомгли. 17.VIII.[1948 р.] зістав застрілений українськими революціонерами.

Подібно велася організовка колгоспу в с. Монастиок.

В новозорганізованих колгоспах велася боротьба з[а] збір озимини, мимо протесту колгоспникі[в] збирати озимину, яку сіяли ще як одноосібники, кожний зокрема, большевики не пого-дидися. В с. Тростянець, хут[ір] Деревлянки, хут[ір] Казимирівка с. Підлипці і Зарваниця люди з початком жнив не хотіли йти до праці. 13.VII.[1948 р.] большевики прислали з р[айо]ну 20 службовців, колгоспники з поля їх повигонили. В с. Зарваниця службовці жали через два дні. З р[айо]ну приїхав голова райпарткому Плевако і заявив, що вони будуть платити службовцям по 10 кг збіжжя за день, а колгоспникам не дадуть нічого. Колгоспники, побачивши, що нічого не вдіють, пішли до праці.

В с. Бенів є МТС. Начальником є Шарагін Петро – москаль, парт[ійний], місячна платня 650-ть крб. Бух[г]алтером є Подровзін П. – безпарт[ійний], москаль, платня його 450 крб.; м[е]ханік Ярош П. – парт[ійний], москаль, зарплата 500 крб. в місяць; касієрка – укр[аїнка], комсом[олка], східнячка, зарплата – 250 крб. в місяць. Тут є чотири бригадири, яких місячна платня виносить по 300 крб. і 15 кг. збіжжя. 22 трактористи, яких платня місячна є по 120 крб. і 10 кг. збіжжя в місяць. Між трактористами є 5 комсомольців з с. Ляцьке. МТС має 11 тракторів, 4 сівалки, 3 моторові молотілки і 3 тягарові автомашині. На складі має 40 тонн нафти, 60 тонн бензини і 70 тонн смарів. Пальне міститься на полі 200 м. від забуд[о]вань в трьох цистернах.

МТС має приміщення на забудуванні бувшого польського фільварку, є це великі 4 будинки муровані, криті бляхою. МТС має допоміжне господарство, яке має 22 га орної землі та 28 га сіножатей. Живий інвентар: 2 коні, 6 корів і 2 телят. Цього року зібрав 230 кіп збіжжя, з якого намолочено 150 ц. Це все обробляють робітники МТС-у, крім цього МТС обслуговує всі колгоспи в Золочівському р[айо]ні. Вся платня, яка була затягнена, в м[ісяці] серпні [1948 р.] зістала вирівнена.

А р т і л і

В м. Золочеві є артіль ім. «Хрущова», який розподіляється на цехи: кравський і шевський, які містяться в однім приміщенні. Їх очолює Ягольник, урод[жений] 1917 р., укр[аїнець], парт[ійний], освіта – середня, зарплата – 600 крб. в місяць; бухгалтер – Калашник Олекса, уродж[ений] 1912 р., укр[аїнець], б[ез]п[артійний], схід[няк], освіта – 8 клас, зарплата – 500 крб. в місяць. Касієр – Саревич Валентина, урод[жена] 1922 р., москаль[ка], комсомолка, зарплата – 450 крб. Завхоз – Приходько Терентій, урод[жений] 1924 р., укр[аїнець], парт[ійний], освіта – 4 класи. Завідуючий шевського цеху є Жданов, москаль, парт[ійний], шевський цех начисляє 18 робітників, з яких є 3 закройщики.

Норми праці не призначають. Заробітня плата: одна пара чобіт артіль числить від 128-250-ть крб., від цього швець заробляє 30%, а від заробітку шевця закройщик має 10%. Артіль виконує приватні замовлення, а також робить для горторгу.

Кравський цех очолює москаль, якого назвисько невідоме. Робітників є 22, з них є 4 закройщики, робітники є всі місцеві, за виїмком 2-ох закройщиків, які є східняки. Заробітна платня:

артіль бере за убрання – від 40 до 180 крб.; пальто – від 180 до 300 крб.; штани – 14 крб.; суконка – 6 крб.; кравець заробляє 30% від даного шиття, а закройщик – 10% від заробітку кравця.

До цього артілю належать ще цехи: фризієрський, які мають свої робітні по цілому місті.

2. Артіль «Червона Зірка» інваліди ЧА, яких є 20 осіб. Два місцеві, а прочі є східняки, між якими – половина москалі. Артіль очолює Одінцов Петро, лейтен[ант], інвалід, урод[жений] 1918 р., моск[аль], б[ез]п[артійний], його платня – 600 крб. в місяць. Фахового знання не має, а очолює артіль тому, що інвалід (на кравстві і шевстві не визнається). Завідуючий шевського цеху є Олійник Філярій, укр[аїнець], парт[ійний], схід[няк], освіта – 4 класи. Завідуючий кравського цеху є москаль, назвисько якого невідоме. Заробітна платня в всіх артілях однакова (як подано вище). Артіль робить на замовлення мешканців м. Золочева, та роблять для Львівського «обл[асного] швейтекстильпромусоюз». В цім артілі є чотири стахановці, які виробляють норми на 120%. Магазинів нема, а зроблене відсилають до Львова. Працюють по 8 годин денно. Тому що заробітна платня є мала, то кравці шують собі пр[и]ватно і в той спосіб заробляють на прожиток.

3. Артіль «Індустрія». Це є тільки кравський цех, який очолює Колодій, укр[аїнець], з с. Хильчи[ць], б[ез]п[артійний], в артілі працює 4 кравці місцеві. Роблять тільки для горторгу.

5. Артіль «За ударні темпи». Є це шкірзавод при ул[иці] Брідській під ч. 19, який розділяється на два корпуси. Один, де виробляють тверду [ш]кіру, а другий – м'яку. Артіль очолює Сойко Теодор Якович, урод[жений] 1911 р., укр[аїнець], схід[няк], парт[ійний], освіта – 4 класи, його зарплата – 600 крб. в місяць. Бухгалтер – Кондратюк Стефанія, 1888 р., укр[аїнка], місцева, яка перебувала 20 літ на сході, освіта – середня, зарплата – 500 крб. в місяць; секретарка – Гупаловська Ірена, урод[жена] з [19]22 року з с. Заріччя, укр[аїнка], б[ез]п[артійна], зарплата – 360 крб. в місяць. Технорук – Частковський Степан Петрович, урод[жений] 1918 р., поляк, схід[няк], б[ез]п[артійний], освіта – середня, зарплата – 600 крб. в місяць, заступає начальника і руководить цілим заводом. Старший майстер – Рудніцкий Антін, урод[жений] 1906 р., укр[аїнець], б[ез]п[артійний], місцевий. Зарплата – 500 крб. в місяць. Майстер – Демов Іван, москаль, б[ез]п[артійний], схід[няк], зарплата – 450 крб. Заготувач – Циганов Григор Олексеевич, 1908 р., москаль, б[ез]п[артійний], зарплата – 500 крб. Магазинієр – Матвієнко Іван Василевич, з 1912 року,

укр[аїнець], парт[ійний], схід[няк], платня – 360-ть крб. Охорона складається з тр[ь]ох чоловік, між якими є один східняк українець, озброєні в кріси. Їхня платня – по 200 крб. в місяць. Загально тут є zatrudнених 46 робітників. Заробляють від 150-ть до 350-ть крб. в місяць. Працюють по 8 годин денно, а коли шкіра викінчується, то працюють по 12-14 годин, за які їм платять (це є раз в тиждень). Норми праці: 3 робітники має вифельцовувати 12 шкір при машині на 8 годин, за які заробляють по 15 крб. Вифельцовують 8 [ш]кір. Вишарувати 14 шкір, – заробляє 12 крб., вишаровують 10 до 12 шкір. Робітники, які мочать [ш]кіри в вапні і в х[і]мікаліях – мають місячну ставку 220 крб. Магазинів нема, шкіру випускають раз в тиждень і зараз відвозять до Львова. Пр[о]тягом місяця випущено 4 ц твердої шкіри (підошев) і 500 квадратних метрів м'якої шкіри за планом на місяць серпень [1948 р.] 900 квадратних метрів м'якої і 7 ц твердої шкіри.

Стахановців нема. Загально артіль виконує норми виробітку 75% місячно. Артіль підлягає Львівському обл[ш]кірсоюзу, сировину і хімікалії одержує зі Львова, готову продукцію відсилає до Львова.

Робітники є членами ДОСА (допомога повітряній обороні і червоному хресту). Робітництво є незадоволене, тому, що заробітня платня не вистарчає на прожиток, робітники стараються виправляти [ш]кіру в гарбарі пр[и]ватно, так щоби начальство не знало. Н[а]пр[иклад], в липня [1948 р.], коли спала контроля, знайдено 7 шкір, до яких ніхто не хотів признатися, їх сконфіскували. В місяці серпні [1948 р.] відбулося загальне зібрання робітників, на якому обговорювали про недол[і]ки в праці та міжнародне становище. Зібранням переводили представники горкому і артілі.

К о н т и [н] г е н т

Норма здачі молока від корови є 250 літрів. В червні [1948 р.] наркомзаг вислав на села бригади, які склалися з партійців, які провіряли скількість землі, квитанції здачі хлібопоставок, молока і м'яса та податків, навіть за попередні роки. Сам голова наркомзагу Марченко з охороною 10 бійців і прокурор їздили село від села і провіряли квитанції здачі, а хто мав які залеглості, того зараз з місця судили.

В с. З[о]зулі засуджено Бартошек Софію за нездачу 60 літрів молока за 1947 р. заплатити 1000 крб. і здати молоко до 10-ть днів; Мединського Андрія – за нездачу 20 літрів молока покарано заплатити 250-ть крб.

В с. Монастирок засуджено Козака Михайла за нездачу молока – на 1300 крб.; Пуківського за нездачу за 1948 р. 150-ть літрів молока, призначили до 10-ть днів вирівнати все молоко і заплатити 1000 крб. штрафу. 3.VIII.[1948 р.] тому що цей господар не мав можності сплатити наложеної кари, йому забрав голова наркомзагу Марченко корову і ялівку.

На хут[орі] Обертасова с. Монастирок господині Ясіновській Павлині хтось дописав, що вона має корову, якої вона не мала і тому не здавала молока, коли Марченко робив перевірку, побачив що корова є записана, а господиня корови не має, сказав, що вона корову продала і засудив на 1900 крб. грошевої кари.

Є випадки гарної солідарності наших селян помочи другому. Н[а]пр[иклад], так в с. Вороняки голова наркомзагу при перевірці квитанцій в жінки Климець Магдаліни, муж якої сидить в тюрмі і яка має четверо дітей, виявив, що вона має залеглості 200 літрів молока і 10-ть кг м'яса та дав їй реченець на один день, щоби вона здала все молоко, інакше грозив конфіскацією корови. Вона, не маючи змоги так скоро здати молока, звернулася до своїх сусідів з проською її помочи, які на протязі одного дня знесли все молоко.

Кождий господар має здавати по 20 кг м'яса від 1 га землі. За здачою м'яса ходить у кожному селі спеціально уповноважений по здачі м'яса. Бригади, які їздили по селах при перевірці молокопоставок, рівночасно також перевіряли квитанції здачі м'яса. І так:

В с. Жуличі за нездачу три кілограми м'яса за 1947 рік забрали корову у господаря Кожух Юлька.

11.VII.[1948 р.] в с. Єлиховичі в господаря Галабурди забрали свиню за нездачу 5 кг м'яса.

12.VII.[1948 р.] в с. Белзцю, р[айо]н Золочів, в господині Чорнодольської Еви списали все майно тому, що знайшли деякі залеглості з м'яса і молокопоставки за 1947 [р.]

12.VII.[1948 р.] в с. Монастирок господарови Цвяхови Максимови призначили здати 2 ц збіжжя (старого), хоч всей конти[н]гент за 1947 рік цей господар вирівнав. Цих два це[н]тнери він дістав у кривняків і здав.

13.VII.[1948 р.] в с. Вороняки господареви Рудому Григорієви призначили здати 1,50 ц старого збіжжя, коли він купив і здав до означеного реченця з страху перед судом, його оголошено в районній газеті «Серп і Молот», що він «добровільно» здав перший хліб державі.

Висота хлібоздачі:

1-ша група:	до 2 га землі,	здає по	130-ть кг	збіжжя	від 1-го га
II-га –"–	від 2 до 3 –"–	–"–	190-ть	–"–	–"– –"–
III-та –"–	–"– 3 до 5-ть	–"–	360-ть кг	–"–	–"– –"–
IV-та –"–	–"– 5 до	–"–	530-ть кг	–"–	–"– –"–

На початку червня [1948 р.] вже роздали зобов'язання на хлібоздачу. До кожного села був прикріплений уповноважений по здачі зернопоставки партійці з району з помічниками міліції і боївков опер[ативних] працівників. По селах, в яких поля вивезених родин чи польські ґрунта та двірські землі, які лежали обл[о]гами, на дане село, до якого ці землі належали, накладали контингент, який селяни мусіли здати. Н[а]пр[иклад],

В с. Бенів, переселенцеві, який має 2.40 га землі – Сиркіз Івану, приділили 1 га обл[о]га, мав здати 8 ц збіжжя (з тим обл[о]-гом). Він вимолотив все збіжжя, яке зібрав, намолотив 8.25 ц. Державі здав 6 ц, а решта собі хотів залишити на засів і на ціло-річний харч, одначе 26.VIII.[1948 р.] прийшла бригада, очолювана з р[айо]ну Шібром, почала робити ревізію, знайшовши цих 2 ц збіжжя, забрала все, не лишивши нічого господареві. Коли господар сказав, що не буде мати чим обсіяти землі і не буде мати що їсти, той цей уповноважений сказав: «Пишися до колгоспу», та вилаявся московською лайкою. Цей госп[одар] має на утриманню хвору жінку.

В с. Фільварки господині Гупало Анні, яка має 2.90 га ораної землі, приділили один га обл[о]га. За цю всю землю вона мала здати 9 ц збіжжя та 1060 крб. податку. Контингент здала всеї, не залишаючи собі нічого на засів ні прожиток. Крім того, що не мала можності з чого сплатити податку, то фінагент Гайдигура разом з одним партійцем забрали у неї все святочне убрання до сільради і сказали, що як до вечера не сплатить, то її це убрання продадуть на податок. Господиня була змушена випозичити по господарях грошей і здати, тоді доперва її вернули убрання. Ця жінка має на утриманні двоє дітей і сама є вдова.

14.VIII.[1948 р.] в с. Струт[и]н в господарів Карпляк Миколи і Ковалик Катерини, які мали по 1.70 га землі, їм додано по 1 га обл[о]га і мали з всього поля здати по 8.50-ть [ц] збіжжя, до 14.VIII.[1948 р.] ще не додали по 2 ц. проче здали. Того дня Кузьмин і Шахаліда (уповноважені з р[айо]ну) з місцевою адміністрацією забрали цим господарям все ще невимолочене збіжжя і завезли до молотілки в колгосп. Змолотивши все, намолотили

по 2.30-ть ц збіжжя, яке забрали на контингент, а соломку і полову звернули господарям. Дані господарі залишилися без збіжжя на прохарчування і посів.

6.VIII.[1948 р.] в с. Монастирок, в господаря Кривого Семена, який має на одержанні жінку, стару маму і троє малих дітей, має 2 га землі йому приділено 1 га обл[о]га. За ту всю землю він мав здати 9-ть ц збіжжя. Вимолотивши все, і намолотив 7.50 ц, яке здав. Відтак ще до нього прийшов уповноважений з двома міліціантами, зробив у нього ревізію, а не знайшовши нічого, сказав йому купити і для держави здати. Даному господареві не залишилося нічого на прохарчування і засів.

15.VIII.[1948 р.] на хуторі Обертасів, в господаря Шеліги Федора, який має на отриманні жінку і троє малих дітей, має 2.40 га, з якого засіяв тільки 1.40 га, а один га лежав обл[о]гом, тому що не мав насіння і тяглової сили, щоби обробити це поле, йому дописали ще 1 га обл[о]га (разом 2 га обл[о]га), йому назначено 9.50 ц контингенту, вимолотивши все, намолотив 6 ц, які здав. 15.VIII.[1948 р.] прийшов уповноважений Коваль з міліціантами, зробив ревізію, а знайшовши 25 кг муки, забрав і сказав решту збіжжя докупити, а державі здати. Господар залишився без збіжжя на засів і прожиток.

Цього року від контингенту ніхто не був звільнений, ні інваліди вітчизняної війни, ні вдови по загиблих воїнах у вітчизняній війні, переселенці ані перестарілі. Всі одержали зобов'язання здавати контингент.

Всей контингент був назначений здати до 15.VIII.[1948 р.]. По селах щоденно від ранку до ночі ходили уповноважені з мвдистами та сільською адміністрацією і заставляли людей молотити та зараз відвозити контингент на заготзерно. Хто не здав всего контингенту до 15.VIII.[1948 р.], то робили ревізії, а знайдене змушували зараз відвозити. Ці уповноважені старалися організувати червоні валки, якими селяни мали відвозити гуртом, під червоним прапором збіжжя. І так в с. Єлиховичі 4.VIII.[1948 р.] організували таку червону валку. По дорозі ходило двох бійців, які затримували фіри, а по селі ходив уповноважений Волошин і вигонив людей вести контингент. В сільраді був червоний прапор, під яким мали вести валку збіжжя, та хтось вдень цей прапор подер і тому збіжжя вже не везли валкою, а поодинокі.

Подібні червоні валки організували в с[елах] Плугів, Монастирок, Жуличі і Вороняки, ловили по дорогах фіри навіть, як хтось їхав в поле щось робити, згнали коло сільради, а відтак,

назбиравши 30 до 40 фір, давали на першу фіру червоний прапор і везли збіжжя на заготзерно до Золочева.

Всей контингент в районі стягнули до 1.IX.[1948 р.], а відтак ще поприділювали по 30 ц збіжжя на села понад план, яке відтак розподілювали по кілька і кількадесять кг на поодиноких господарів.

П о д а т к и

Податки є доходовий, бездітне, поголовне і страховка.

Доходовий податок нараховують від доходу, і так від 1-го га землі – 1.000 крб. доходу; від коня – 1.000 крб.; від корови – 1.400 крб.; від яблуні, яка родить чи не родить по 40 крб. доходу. Господар, який має доходу до 5.000 крб., платить від доходу 10% доходового податку. Від 5.000 – до 7.000 крб., платить 18%, і від кожного карбованця ще 13 копійок доходового податку. Понад 7.000 крб., платить 22% і з кожного карбованця – по 25 коп. доходового податку, це вже так званий куркульський податок.

Бездітне платить кожна особа від 18 років, яка не має дітей – 150 крб. на рік. Хто має лише одну дитину, платить 100 крб. податку в рік; а хто має двоє, то платить 50 крб. бездітного податку на рік. Хто вже має троє дітей, не платить нічого.

Поголовного податку платиться по 25 крб. від особи річно.

Доходовий податок почали збирати на початку серпня [1948 р.]. Селянам роздали зобов'язання, на яких податок є розділений на рати, одначе стараються стягнути всей податок разом. Цього року доходовий податок є вищий 30%, а куркульський – 40%. За податками ходять місцеві фінагенти, яким подано до помочі урядовців з р[айо]ну і охорону по два міліціанти.

П о з и к и

Протягом червня викінчували збірку позики. До цього був заангажований весь адміністраційний цивільний і поліційний апарат. Збірку позики переводили днями, ночами і вечерами.

З е м е л ь н і г р о м а д и

Є по всіх селах р[айо]ну. В склад їх входять голова зем[ельної] громади і 2-ох членів. Їх завдання є вести статистику посівів даного села. Розподіл землі вивезених, та дбати про це, щоби вся земля була осіяна, щоби на території села не було обл[о]гів. В більшості зем[ельні] громади – недіяльні.

Б у д і в н и ц т в о

В с. Тростянець будується залізна дорога з ста[н]ції Золочів на Тростянецькі шахти, д[и]станцію 10-ть км. На цій дорозі будується великий міст між с[е]лами Тростянець і Лукою, довжиною 10-ть метрів. При будові є зайнятий робочий батальйон, 800 бійців ЧА. При кінці серпня [1948 р.] більша частина тих бійців вибрались в напрямі Самбора. Осталися спеціалісти по будові мосту і вклада[нню] рейок. Ця залізна дорога будується на державний кошт.

Викінчується будова гостинця з шахти Тростянець до гостинця, який іде через с. Підлипці, довжиною 6 км. При роботі є зайнятих 50-ть людей, яким платять по 15 крб. за 8 годин праці. Роботою керує інженер, демобілізований з ЧА, майор, москаль.

Продовжується будувати мешкальні домики, т[ак] зв[ане] «Шахтарське селище» біля с. Тростянець. Ці домики є будовані з готових кафель, які привозять і на місці лише складають та криті дахівкою. До них затягають електролінію та будують водотяги. В середині цього селища є вибудований одноповерховий дім на приміщення для клубу. Ці домики будується на кошт держави.

4 . П р о м и с л

В с[е]лах Тростянець і Козаки на горах є шахти бурого вугілля. Розбудовані вони за попередньої большевицької окупації, в 1940 р. Належать вони до тресту Львів-Київ, Золочівське шахтоуправління. Тростянецькі шахти до 27.VII.[1948 р.] були в розбудові і мали назву «Шахтострой», а від того дня передані під одно Золочівське Шахтоуправління. Шахта має 5-ть штольнів, 3-ри – на Козаках, з них одна нечинна з причини водного заливу. В Тростянці є дві штольні.

Загальне число робітників є 1283 і 31 осіб правління шахти. Правління шахти є в більшості москалі. Всіх робітників шахти поділено на 6-ть частей, з яких буде: дві шестих москалі з Росії, дві шестих українців з східних областей, одна шеста узбеків і татарів з Росії та одна шеста українців із західних областей.

Персональний склад Золочівського Шахтоуправління:

1. Керниченко Іван Іванович	нач[альник]	моск[аль]	парт[ійний]	з Донбасу	зарпл[ата]	2.200
2. Задорожний Іван Павлович	заст[упник]	–"–	–"–	–"–	–"–	1.700
3. Ігуменцов М.Я.	голов[ний] інж[енер]	–"–	–"–	з Житомира	–"–	2.200
4. Заговора П.А.	–"– механік	–"–	–"–	з Вінниці	–"–	1.600
5. Коваленко Т.Є.	–"– бухгалтер	укр[аїнець]	–"–	з Донбасу	–"–	1.500
6. Єлисов	бух[галтер]	моск[аль]	–"–	з Сталіно	–"–	1.000
7. Фолін	нач[альник] штольні №1	–"–	–"–	з Донбасу	–"–	1.200
8. Отроченко В.Г.	–"– –"– №2	–"–	–"–	–"–	–"–	1.200
9. Седих Іван Михайло	–"– –"– №4	–"–	–"–	–"–	–"–	1.200
10. Кознюк Михайло	–"– –"– №5	укр[аїнець]	–"–	з Житомира	–"–	1.200
11. Стобленов Іван	голов[ний] механік	моск[аль]	–"–	з Донбасу	–"–	1.200
12. Чайка А.	ІІ-гий –"–	укр[аїнець]	–"–	з Дніпропет[ровська]	–"–	1.200
13. Манров	нач[альник] груп. шахт	моск[аль]	парт[ійний]	з Донбасу	–"–	1.100
14. Омеленко А.І.	старший нормировщик	укр[аїнець]	–"–	–"–	–"–	1.200
15. Петров А.П.	нач[альник] транспорта	моск[аль]	–"–	–"–	–"–	1.800

16. Марусенко	2-ий нач[альник] –"–	–"–	–"–	–"–	Дніпропет[ровськ]	–"–	1.300
17. Хихаков	нач[альник] тресту	–"–	–"–	–"–	-----	–"–	1.800
18. Пожаров	парторг	–"–	–"–	–"–	-----	–"–	2.000
19. Гончаров Ю.	шахтної	–"–	–"–	–"–	-----	–"–	1.200
20. Королева В.	бу[х]галтер	моск[аль]	моск[аль]	–"–	з Вінниці	–"–	750
21. Парваловська	касієр	укр[аїнка]	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	–"–	–"–	600
22. Шуманова А.	секр[етар]	моск[алька]	моск[алька]	парт[ійна]	Донбас	–"–	600
23. Улатаєва В.	статистик	укр[аїнка]	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	з Вороніжжа	–"–	650
24. Ратушний	нач[альник] охрани	–"–	–"–	б[ез] п[артійний]	з Вінниці	–"–	650
25. Колошнікова	табельниця	моск[алька]	моск[алька]	б[ез]п[артійна]	з Донбасу	–"–	450
26. Дудніков	нормерощик	–"–	–"–	парт[ійний]	–"–	–"–	880
27. Семенко Івась	поміч[ник] нормер[овщика]	укр[аїнець]	укр[аїнець]	б[ез] п[артійний]	місцевий	–"–	750
28. Толст	нач[альник] гаража	моск[аль]	моск[аль]	парт[ійний]	-----	–"–	1.200
29. Левіцький	глав[ний] інж[енер] строй- цеха	укр[аїнець]	укр[аїнець]	б[ез] п[артійний]	з ЗУЗ	–"–	2.000
30. Панітовський	нач[альник] електривні	–"–	–"–	парт[ійний]	схід[няк]	–"–	1.800

Шахта поділяється на 4-ри цехи:

1. Гірничий цех: забійників – 144, кріпильників – 59, вагонщиків – 309, відкадчиків – 76, коногонів – 40.

2. Транспортний цех: нагрущиків і вигрущиків – 100, машиністів – 23, до бльоків – 7, автогараж – 26.

3. Механічний цех: 64 особи, один головний механік, 4 механіки, електромонтаж і інші.

4. Строїтельний цех: 272 робітників, мулярі, столярі при будові шахтарського селища.

Прочі робітники є зайняті на подвір'ї шахт при розправі пород, а 45 робітниць, так звані уборщиці, які працюють при магазині, перечищують убрання шахтарське та чистять лампи і роблять порядки по канторах.

Охорона шахти складається з 42-ох осіб, східняки, платня їх по 280 крб. в місяць. Озброєння їх є 2 кулемети «Діхтярова», кріси і автомати.

Кожний забій видає на зміну пересічно 3,13 тон[н] вугілля. Всіх забоїв працює 35.

Шахта працює на 3 зміни по 8 годин на цілу добу.

Норми:

1. Забійника на всіх забоях в лавах: вирубати ручно 3,13 тонн вугля за зміну. За виконання такої норми за 8 годин, забійник заробляє 40 крб. Відбійним молотком в лавах має забійник нарубати 4 тонн вугілля, заробляє ту саму ставку.

2. На штреках: бригада з 3-ох чоловік має вирубати штольні вперед високо 2,20, і широко 2,10 м, вперед 90 сантиметрів. Бригада заробляє 103 крб. 96 коп., з того забійник – 49,58 крб., помічник – 29,69 крб. і вагонщик – 24,69 крб.

3. Кріпильник має поставити 5-ть рам, одержує 36,15 крб.

Поверхні роботи платяться робітникам місячно (тверда ставка) від 350 – до 400 крб.

Загально норми виконують на 95%.

На шахтах є 17 стахановців на забоях. Всі східняки, а лише 2-ох місцевих з с. Лука (поляки). З прочих є 5-ть українців з СУЗ, останні – москалі. Стахановці виробляють норми від 120 до 150%, крім Захарчука, який виробляє норми до 180%. Стахановці заробляють більше як подвійно через те, що дістають так звану прогресівку, яка начислюється більше, як сума за виконання норми на 100%. Н[а]пр[иклад], один стахановець за місяць дістав зарплати за виконання норми 100% – 900 крб., а прогресівки за це що виконав на 20-ть процент більше (120%) дістав ще 1000 крб. (1900 крб.). Стахановцям начислюють зарплату в той

спосіб, понад виконання норми 100% до 150% числять подвійно, а понад 150% до 200% – потрійно. Напр[иклад], стахановець, який вирубає 135 цм, заробляє 99,16 крб. Робітник на таку ставку мусів би вирубати через 2 дні 180 цм.

Наставлення робітників до стахановців є вороже тому, що вони підбивають норму виробітку всім робітникам. Напр[иклад], через таке перевиконання норми стахановців в червні [1948 р.] норму прибiльшили на 15 цм, яка була перед тим 75 цм, а зараз є 90 цм, а зарплата та сама.

28.VIII.[1948 р.] на шахту приїхало кілька робітників з Закарпаття. Місцеві робітники українці з СУЗ питали їх, що коло них чувати, як робота поставлена і чи є стахановці. Ці відповіли, що в них застрілено 2-ох стахановців, тоді місцеві вдоволено відповіли: «У нас здалося також застрілити хоч одного, тому що підганяють норми».

Большевики роблять на шахтах що місяця загальні мітинги, на які приїздить лектор з Львова. На мітингах говорять, що в Радянському Союзі робітництво найкраще забезпечене, безробіття немає, дає примір, що в капіталістичних державах, як в Америці і Англії робітництво сильно бiдує, через що [с]трайкує, також по війні є безробіття і т. д. Закликають перевиконувати норми виробітку, щоб виконати сталінську п'ятирічку за 4-ри роки. Своєю працею робітництво спричинюється до скріплення могутности СССР, яка стоїть на варті миру і безпеки народів проти паліїв нової війни. Також на таких мітингах все обговорюють міжнародне положення. В клубі насвітлюють два рази тижнево фільми, в яких представляють розбудову шахт в СССР, розбудову Донбасу, Дніпрогесу і т. д. На шахті є радіовузол, а на подвір'я є вч[і]пліні голосники, які постійно говорять. На шахти приходить різна преса, до 300 прим[і]рників] щоденно.

Наставлення робітників до влади є вороже. Напр[иклад], в червні [1948 р.] робітники-східняки зробили протест, а саме під час зміни робітники з східних областей поставали перед штольнями і не йшли в забої. Заявили начальству, що вони голодні і до праці не підуть, бо не мають за що викупити хліба, тому що затягнена зарплата. Тоді нач[альник] участка зателефонував до Золочева до Шахтоуправління, що робити, йому відповіли, щоби виплатити робітникам аванс. Зараз видали робітникам-східнякам по 100 крб., а місцевим по 50 крб. авансом. Робітники зараз купили собі хліба і пішли до праці. Робітництво ще тому незадоволене, що в шахтах є мокро, а робітники не є забезпечені взуттям і убранням. Взуття і убрання, яке робітник одержує, вистарчає на

половину речення на виміну його новим. Напр[иклад], спецодяг, який призначений на один рік, нищиться за 3-4 місяці, а гумові калоші, так звані «цюлі», які не надаються для роботи в шахтах, призначені на 3-ри місяці, а нищяться за місяць. Робітники є змушені купувати одяги і взуття з своїх грошей, якщо є в магазинах, або ходять обдерті і обвивають ноги онучами. Багато робітників є хорі на ревматизм.

Зарплата робітникам не вистарчає вповні на прожиток, однаке робітники-східняки є невибагливі, вдоволяються хлібом, рибою і олією. Багато з них, які живуть з родинами, заняли польські хати, мають присадибні ділянки, на яких садять городину, з якої доживлюються. Багато з робітників спекулює товарами з магазину, якісь вартісні товари як мило, цукор, мануфактуру перепродують і заробляють. Ті, що працюють по магазинах, крадуть нафту, бензину, смари і слюсарські прилади, які продають, і з них доживлюються. Багато з робітників говорять, що в Донбасі або інших шахтах, де є краще вугілля, можна краще жити, бо можна уголь красти і продавати, а цього бурого вугілля ніхто не хоче. Дальше є випадки що робітники-східняки крадуть. Напр[иклад], в с. Тростянець на хуторі Голотеча робітники, озброєні дрючками, ограбили господаря Вовнянку Василя, забравши йому вбрання і всі запаси харчів. Також в поблиській селах шахт робітники-східняки крадуть по полях бульбу і городину так, що населення мусить її пильнувати. Місцеві робітники, що не можуть вижити з зарплати, радять собі в цей спосіб, що доживлюються в своїх родинах. Шахти є забезпечені хлібом, рибою, олією і горілкою, цих товарів ніколи не бракує. За це товари: як мануфактура, мило, цукор, взуття бракує і їх можна купити час-до-часу.

При шахті є столова, в якій постійно вариться. Тут можна дістати обід з двох дань, зупа і бульба з куском м'яса за 5,20 крб., горнятко чорної кави 50 коп., один кг хліба коштує 3,20 крб., хліб ділять на часті, навіть можна купити 1/8 хліба. В столовці є ще риба і олій. Товщів, як масло і смалець, немає ніколи. Цукор як є, то продається по 13,20 крб.

На шахті між робітниками є профспілкова організація яка числить 350 членів. Кожний член має профсоюзний членський білет, на сторінках якого є написано «Профсоюз – школа комунізму». Кожний член платить місячну вкладку один процент від зарплати. Робітник на випадок хвороби чи каліцтва, який є членом профсоюзу, одержує зарплату 100% свого заробітку, тоді як не член одержує лише 50% заробітку. Кожного року профсоюз

висилає по 2-3 робітники на курорт в Крим на власний кошт. В місяці червні [1948 р.] вислали на курорт на Крим 3-ох москалів-стахановців, одного десятника і 2-ох забійників. Членами профсоюзу є все начальство, десятники, забійники і поодинокі вагонщики. До профсоюзу стараються втягати робітників силою, одначе робітники відмовляються з тих причин, що від членів профсоюзу вимагають бути стахановцями, вступати в комсомол та в кандидати партії і бути політично-активним.

В Золочеві при ул[иці] Тернопільській є цегельний завод. На цьому заводі працює 35 робітників, 10 українців з ЗУЗ, 21 українець з СУЗ, 3 молдавани і оден жид.

До правління заводу входять:

1. Воронов Іван	- директор,	моск[аль],	парт[ійний]	з м. Вороніж	зарп[лата]	900 крб.
2. Дондерфельд	- бухгалтер	німець,			—	700 —
3. Ляхович	- інж[енер] по якості	укр[аїнець]	б[ез]-п[артійний]	— Бродів	—	800 —
4. Семєннова Ніна	- секр[етар]		б[ез]-п[артійна]	схід[нячка]	—	350 —
5. Зайцева Марія	- касієр	укр[аїнка]	б[ез]-п[артійна]	—	—	400 —
6. Орещук Войтко	- майстер по опалу	укр[аїнець]	б[ез]-п[артійний]	с. Бенів	—	400 —
7. Каргидал	- по строїтельстві	укр[аїнець]	б[ез]-п[артійний]	с. Фільварки		400 —

На заводі є 2 цехи: опаловий і виробничий. Цех опаловий це є одна бригада з 3-ох людей по випалі цегли. Цех виробничий поділяється на 9-ть бригад по 2 чоловіки до виробітку цегли і дві бригади, з яких одна складається з 6-ох чоловік загрузчиків, ті що завозять цеглу до печі і одна бригада вигрузчиків, які вибирають цеглу.

Норми виробітку: на бригаду з 2-ох людей є виробити 1400 штук цегли за 8 годин. За таку норму той, що виробляє, має ставку 23 крб., і той, що місить – 19 крб. Виробляють норми загально на 90%. В сезоніві місяці завод випускає по 20000 цегли місячно. Цегла не є добре якісна, тому що до печі дають ще не добре суху цеглу, яка по випалі є кришка. Випалюють цеглу бурим вугіллям з Козацьких шахт. Робочий день є 8 год., одначе в

сезонові місяці робітники працюють по 10-12 год. Цеглу побирає Шахтострой. На заводі стахановців нема.

Золочівська беконно-консервна фабрика, яка міститься при ул[иці] Бенів. Загальне число робітників – 80-ть осіб. З того є 64 українці, 4 жида, 2 поляки і 10-ть москалів. Директором є Тарасенко Федір укр[аїнець], парт[іійний], схід[няк], зарплата виносить 900 крб. в місяць. Зараз є тільки один цех убойня, який б'є рогату худобу і дріб. З м'яса на фабриці нічого не виробляють, а відсилають до Львова. На протязі місяця випродуковують до 40-45 тонн м'яса. Робітники працюють по 8 годин, а часами, як є багато убою, то по 10-ть годин. Норма одного різника і помічника є зарізати 4 штуки великої рогатої худоби і упорядкувати м'ясо. Загально виконують норми на 110%. На фабриці є 14 стахановців, які виконують норми на 150-180%. Місячно робітники заробляють від 160 до 450 крб. Зарплата затягнена на 2 місяці, видають тільки аванси. Охороною фабрики є 7 чоловік, [о]зброєних в кріси.

Фабрика аптечних упаковок, міститься при ул[иці] Спартак (Сокола). Всіх робітників є 74, в більшості – східняки.

1. Коробков	- директор	мос-к[аль]	парт[іій-ний]	схід-няк]	зар-плата	950 крб. в міс[яць]
2. Розваєв	- заст[упник] дир[ектора]	–"–	–"–	–"–	–"–	800 –"–
3. Горбуньов	- завхоз	–"–	–"–	–"–	–"–	750 –"–

Фабрика поділяється на два цехи, наборчий і клейний. Цех наборчий має 3 зецера, 6 накладачок і 2 механіки. Клейний цех має 60-ть робітників, переважно жінки. На фабриці виробляють з текстури коробки і торбинки відразу з друками на аптечні ліки для тресту Київ. Працюють по 8 годин денно. Норма виробітку: накладачка має надати 2500 аркушів за 8 год., за які одержує 12 крб. Для наклеювачів – склеїти за 8 годин 500 торбинок, платиться 13 крб.; наштанцювати ножем ручно 20000 аркушів за 8 год. – 22 крб., машиною 80000 аркушів – та сама ставка. Зецери мають ставку місячно 750-800 крб. На заводі є комсомольська організація, яка має 14-ть членів, секретарем є Папроцька.

Електривня міститься в Золочеві при ул[иці] Львівській. Всіх робітників є зайнятих 38. Управа електривні:

1. Ляхович	– директор,	укр[аїнець],	б[ез]п[артій-ний],	східняк.
2. Левкович Володимир	– голов[ний] мех[анік],	укр[аїнець],	б[ез]п[артій-ний],	з м. Золочів.

3. Виноградовий	– інженер,	укр[аїнець],	парт[ійний],	з СУЗ.
4. Киреїв	– завхоз	моск[аль]	–”–	–”–
5. Мармуловська Сіма	– секр[етар]	–”–	–”–	–”–
6. Гнатенко	– бухгалтер	укр[аїнка]	б[ез]п[артій- на]	–”– зарпл[ата] 450 крб.
7. Ньюшко М. В.	– нач[аль- ник] сіті	укр[аїнець]	б[ез]п[артій- ний]	переселе- нець, –”– 600 –”–

Всі механіки мають по 700 крб. і хлопці помічники – по 300 крб. в місяць. Тут є комсомольська організація, яка числить 8 членів, секр[етар] – Тарнавська з Дрогобича.

Міська друкарня, яка міститься в м. Золочеві при ул[иці] Кльоновича (Друкарська), в ній працює 22 робітники: з того 5 москалів, 2 жидівки і 15-ть українців. Директором є Ягоров Іван – моск[аль], парт[ійний], зарплата – 800 крб. в м[ісяць]. В друкарні є два цехи: зецерський і друкарський. В зецерні працює старшими зецерами 2 жидівки, 2 москалі і 3 українці. Прочі робітники працюють в цеху друкарським. Друкарня виконує різні друки для МВД, МГБ, воєнкомату і інших установ міста. Всіх робітників контролюють чи не друкується щось інше, а при відході додому роблять ревізії, чи не виносять чого з друкарні. Робітники працюють по 8 годин денно.

Друкарня редакції «Серп і Молот» міститься при ул[иці] Базарній (Стрілецькій), в якій друкується районна газета «Серп і Молот». Тут є також редакція газети. Робітники – самі москалі, тому тяжко довідатися про прочі дані.

В с. Струтин є сп[и]ртзавод, директором якого є Дмитрак – укр[аїнець], б[ез]п[артійний], місцевий. Магазином є москаль, а бухгалтером є жид. Загально тут є зайнятих 30-ть осіб. З початком червня [1948 р.] завод став на 3-ри місячний ремонт. Всі робітники в тому часі були зайняті при ремонті заводу. Охорона заводу складається – 3-ох чоловік, один москаль і 2-ох місцевих, озброєні в кріси.

5. Торгівля.

Золочівський Горторг має 14-ть крамниць мішаних товарів і 6-ть чайних в м. Золочеві. В крамницях на складі є такі товари: хліб, сіль, сірники, дріжджа, галантерійні товари і парфумерія.

Товарів першої потреби, як мило, цукор, мануфактура можна дістати дуже рідко.

В чайних можна дістати обіди з 2-ох дань в ціні 5,20 крб., пиво, булки, ковбаса, папіроси, горілка, вина та тісточка. Рідше є цукорки і шоколад. База Г[о]рторг[г]у міститься при ул[иці] Сталіна (бувний дім убогих). Завбази є Репесюк Микола – укр[аїнець], б[ез]п[артійний], переселенець.

Горторг має ще одну крамницю, так звана «Бакалія», яка міститься в домі колишнього ТСЛ. В цій крамниці є все найкращі товари і є найбільший вибір товарів. Тут беруть партійці товари на свої партійні книжки.

Крамниця «Военторгу», яка міститься при ул[иці] Леніна (Головна), в тій крамниці є мішані і галантерейні товари. Першими доступ до крамниці мають партійці і військові, які одержують товари першої потреби по зниженій ціні. Товари, менш вартісні, можуть купувати всі мешканці.

«Універмаг», який міститься при ул[иці] Леніна [в] м. Золочів. В тій крамниці є великий вибір мануфактури і готових убрань, також на складі є парфумерія. Завідуючим є Дженжура – укр[аїнець], б[ез]п[артійний], східняк. Обслуга є: 2 місцеві і два східняки українці (молоді хлопці). Готові убрання продаються по такій ціні:

1. Плащ жіночий	до 1000 крб.
2. Мужеська сорочка	від 160-240 крб.
3. 1 м. дреліху	–"– 20-24 –"–
4. Полотно звичайне на білля 1 м.	40 –"–
5. Жіночі панчохи шовкові	40 –"–
6. –"– –"– звичайні	3 –"–
7. Мило туалетне один кусник	8 –"–
8. Жіночі мешти	125 –"–
9. Черевики	250 –"–

В Золочеві є ще одна комісійна крамниця, в якій можна купити старі речі. Тут працює переселенка.

Приватних крамниць в Золочеві нема.

Райспоживспілка, яка міститься в м. Золочеві при ул[иці] Леніна, вона забезпечує сільські крамниці і має свою одну крамницю і дві чайні в Золочеві. Завідуючим райспоживспілки є:

1. Домашевський В. – зав[ідуючий], моск[аль], парт[іійний], освіта вища, східняк.

2. Цалко – зав[ідуючий] загот[овкою], моск[аль], б[ез]п[артійний], освіта середня, з Волині.

3. Ясінський Мой[сей] – дир[ектор] крам[ниці], жид, парт[ійний], освіта середня, східняк.

4. Бартошик Д. – дир[ектор] чай[ної], укр[аїнець], б[ез]-п[артійний], освіта середня, з Золочева.

На складі в райспоживспілці є: сіль, нафта, сірники, парфумерія і діточі забавки. Раз у місяць є мануфактура, мило, туалетне мило і цукор.

Ціни на товарі:

1 кг хліба	350 крб.
1 кг соли білої	1.10 крб.
1 кг соли чорної	40 коп.
1 кг дріжджей	9 крб.
1 пачка сірнику	20 коп.
1 кусник мила пів кг.	3.50 крб.
свічка мала	1.10 крб.
1 кг цукру	13.50 крб.

В кожному селі є кооперативна крамниця сільсько-споживчого товариства (ССТ), яка має забезпечувати сільське населення товарами. В крамницях є товари: сіль чорна, нафта, сірники, одеколон і діточі забавки. Товарі першої потреби як: мило, мануфактура і цукор є дуже рідко, раз в місяць в дуже малій кількості. Ці товари, як появляться, то їх приділяють учителям, а решту розбирає управа кооперативи і сільська адміністрація, так що населення з цих товарів дуже мало може що дістати. Населення товарі першої потреби купує на паску, хоч пасок на ділі є знесений, одначе він існує і тут можна все і всі товарі дістати. Про оборот, який є в сільських крамницях свідчить, що крамар, який має 2% від товарообороту, дістає в місяць зарплати по 25-30 крб. Напр[иклад], в с. Бенів крамар за місяць серпень одержав 25 крб. зарплати. В с. Фільварки крамар за місяць серпень одержав 50 крб. зарплати. Цукор, як появиться, то міняють за яйця. Коли в селі заготовач заготовить сирої шкіри чи старих гумових калаш, то на кооперативу приділюється якийсь процент виправленої шкіри і нових калаш. Також за заготовлену кооперативною городовину по державній ціні, кооператива одержує якийсь процент вартісних товарів.

[6]. П о ш т а

Персональний склад працівників пошти є такий:

1. Красиленко – нач[альник], моск[аль], парт[ійний], осв[іта] вища, східня[к],

2. Касєненко – заст[упник] нач[альника], моск[аль], парт[ійний], осв[іта] вища, східняк,
3. Андрієвська – перша телеф[оністка], моск[алька], б[ез]-п[артійна], східнячка,
4. Максимюк В. – друга телеф[оністка], укр[аїнка], комсом[олка], переселенка,
5. Чорна Яр. – третя телеф[оністка], укр[аїнка], б[ез]-п[артійна], з р[айо]ну Золочів,
6. Баранчук Ольга – четверта телеф[оністка], укр[аїнка], б[ез]п[артійна], р[айо]н Золочів,
7. Ружицька – п'ята телеф[оністка], укр[аїнка], б[ез]-п[артійна], з с. Плугів,
8. Гупаловський – гол[овний] бух[галтер], укр[аїнець], б[ез]-п[артійний], з с. Фільварки,
9. Майданюк – счетовод, укр[аїнець], комсом[олець], з Полтави,
10. Темошук – секрет[ар], укр[аїнець], б[ез]п[артійний], переселенець,
11. Білач Т. – сортівник листів, укр[аїнець], б[ез]п[артійний], р[айо]н Золочів,
12. Криселенко – контрольор, моск[аль], б[ез]п[артійний], східняк,
13. Вишнякова – касієр, моск[алька], б[ез]п[артійна], східнячка.

Цей поштовий уряд міститься в м. Золочеві при ул[иці] Поштової і має свої філії по селах: Плугів, Тростянець (шахта), З[о]зулі і Белзєць. В кожній філії працює по трьох людей (нач[альник] і два поштарі), які є звичайно місцеві. В кожному селі є поштар, який відбирає пошту з поштового уряду і роздає між населення. У філії можна надати листи і поштівки, а пакунки приймає і видає тільки поштовий уряд в Золочеві. Поштою можна слати листи і пакунки вагою до 8 кг. В пакунках не можна слати горілки, цибулі, часнику, сушених овочів і сушеної бульби. До липня [1948 р.] можна було слати за кордон листи, а від липня оголошено поштарям, щоби листи за кордон не приймали. На пошту приходять щоденно емгабист і переглядає пошту, яка йому потрібна. Від пошти є телефонні лінії до кожного села.

На пошті є телеграф.

Через Золочів переходить військовий кабель, закопаний попри шосе Тернопіль–Золочів–Львів.

7. Адміністративні зарядження:

За червень [1948 р.]:

Підготовка до жнив; списати всі коси і серпи; ремонт косарок і молотарок; та направа доріг і містків.

За липень [1948 р.]:

Здача сіна державі до 25.VII.[1948 р.]; здача контингенту до кінця липня 20%; включатися в соцзмагання сільрада зі сільрадою для здачі контингенту.

За серпень [1948 р.]:

Здача контингенту до 20.VIII.[1948 р.]; подати список всіх військовозобов'язаних на воєнкомат; забезпечення шкіл паливом; списати ґрунти під озимі посіви і підготовка під посів озими.

8. Шкільництво:

В Золочеві є 4 середні школи. № 1 це є хлоп'яча середня школа, яка має вчителів:

1. Грабовецький А. М.	- дир[ектор]	укр[аї- нець]	б[ез]- п[артійний]	з с. Кути, р[айо]н Одесько
2. Непосудна Катерина	- зав. пед.	укр[аїнка]	б[ез]- п[артійна]	з Вінницької обл[асті]
3. Стулинець Антоніна	- учитель	-"-	-"-	з Дніпро- петровськ[ої] обл[асті]
4. Самохіна Анна	-"-	моск[аль- ка]	б[ез]- п[артійна]	з м. Смоленськ
5. Кравець Марія	-"-	-"-	-"-	східнячка
6. Геращенко Василь	-"-	укр[аї- нець]	-"-	Вінницька обл[асть]
7. Землероб Зофія	-"-	жид[івка]	-"-	
8. Іваненко Тетяна	-"-	укр[аїнка]	-"-	східнячка
9. Попадюк Микола	-"-	-"-	-"-	р[айо]н Золочів
10. Мартинюк Микола	-"-	-"-	-"-	
11. Іваніцький Григорій	-"-	-"-	парт[ій- ний],	східняк
12. Ліпіна Катерина	учителька	укр[аїнка]	б[ез]- п[артійна]	східнячка

13. Сиваченко	–"– , зав[іду- ючий] рай- ВНО	укр[аї- нець]	парт[ійний]	східняк
14. Апалькіна Марія	учитель[ка]	моск[аль- ка]	парт[ійна]	східнячка

Імена останніх п'ятьох учителів – невідомі. Викладова мова в школі є українська. При цій школі є організація комсомолу, яка числить 21 член, секретарем є Середа. Стипендію не одержує ніхто, оплата 250 крб. на рік. Учні мешкають приватно.

Школа № 2. Персональний склад учителів є такий:

1. Словачевська Катерина	- дир[ек- тор]	укр[аїнка]	парт[ійна]	східнячка
2. Гоменюк Олена	- зав. пед.	укр[аїнка]	комсом[олка]	Київська обл[асті]
3. Піщик Орест	- учитель	укр[аї- нець]	б[ез]- п[артійний]	з р[айо]ну Золочева
4. Бас Василь О.	–"–	–"–	–"–	з Сасова
5. Бережко Ніна	–"–	–"–	парт[ійна]	східнячка
6. Чистякова Е. С.	–"–	–"–	б[ез]- п[артійна]	–"–
7. Гамман Олексій	–"–	моск[аль]	–"–	–"–
8. Лупіна Катерина	–"–	–"–	–"–	–"–
9. Бурова Зінаїда П.	–"–	–"–	–"–	–"–
10. Сухаревсь- ка М. І.	–"–	укр[аїнка]	–"–	–"–
11. Кірігон Валя	–"–	моск[аль- ка]	–"–	Одеська обл[асть]
12. Василякий Клавдія	–"–	–"–	–"–	Кіровоград
13. Носач Степанія	–"–	укр[аїнка]	–"–	р[айо]н Золочів
14. Березенчук Е.	–"–	–"–	–"–	Одеська обл[асть]
15. Волкова	–"–	–"–	–"–	східнячка
16. Руденко Анна	–"–	–"–	–"–	–"–
17. Піщик Стефа	–"–	–"–	–"–	р[айо]н Золочів
18. Грабовецька Софія	–"–	–"–	–"–	р[айо]н Золочів

Губіна Женя	воєнрук	моск[аль-ка]	парт[ійна]	східнячка
Омельченко	учитель-ка]	укр[аїнка]	–”–	Київська обл[ась]
Строчан Олена	–”–	–”–	б[ез]п[артійна]	р[айо]н Золочів

При школі є комсомольська організація, яка числить 22 члени, секретарем є Соколовська Зоя, комсорг – Федотова. Ця школа це є жіноча школа, яка числить 458 учнів, з огляду на велике число учениць поділяється на класи а і б. Викладова мова є українська.

Школа № 3. Це вечірня школа від 5 до 10 класи. Учнів має 315, учителів 10. Викладова мова українська.

Школа № 4. Це початкова школа від першої до п'ятої класи.

Школа № 5. Це російська школа від 1 до 9 класи, до неї ходять тільки діти урядників і діти москалів. Викладовою мовою є мова російська.

Музична школа в Золочеві. Ця школа має 75 учнів, а учителів 11. Директором є Шапіра – жид з м. Золочева. Школа поділяється на відділи: 1. скрипковий, 2. фортеп'яний, 3. струнний, 4. акордіон, 5. дута оркестра, 6. віолончеля. До школи приймають учнів, які мають скінчених 7 клас. Це є вечірня школа.

В Золочеві є ще школа медсестер, яка має 60 учениць, з того 25 укр[аїнок] з СУЗ, 12 моск[альок], а прочі – місцеві. Персональний склад учителів є такий:

1. Бова – директор шпиталю, моск[аль], парт[ійний], лікар, східняк

2. Самохіна А. – моск[алька], б[ез]п[артійна], лікарка, східнячка.

3. Борозобогата – жид[івка], б[ез]п[артійна], східнячка

4. Руденко – моск[аль], б[ез]п[артійний], східняк.

Щоденно в школі є 6 год. навчання. Викладова мова є російська. Предмети навчання: українська мова і література, російська мова і література, історія СРСР, біологія, анатомія, хімія і догляд за хворими.

В с. Тростянець є середня школа. Персональний склад учителів:

1. Петровський Іларіон	дир[ектор]	укр[аїнець]	парт[ійний]	(нескінчений теолог), з Коломиї
2. Олійник Ольга	учитель	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	з Львівської обл[асті]

3. Седлівська Емілія	–”–	–”–	–”–	східнячка
4. Наливайко Марія	–”–	–”–	–”–	з с. Тростянець М[алий]
5. Варвара Олексіївна	- учи- тель	укр[аїн- ка]	б[ез] п[артійна]	р[айо]н Золочів
6. Павленко Павліна	- –”–	–”–	–”–	схід[нячка]
7. Капітанова Галя	- –”–	–”–	–”–	–”–
8. Браченко Віра	- –”–	–”–	комс[о- молка]	–”–
9. Кравець Галина	- –”–	–”–	–”–	–”–
10. Калідов	- –”–	мос- к[аль]	парт[ій- ний]	–”–

В школі є 290-ть учнів. При школі є організація комсомолу і організація піонерів. Комсомольців є 4, а піонерів 25, це переважно діти східняк[ів]. З комсомольців є два східняки, а два місцеві.

В всіх середніх школах викладовою мовою є мова українська. В школі вчать: українську мову і літературу, російську мову і літературу, математику, фізику, хімію, природознавство, географію, німецьку мову, історію ССРСР, всесвітню історію, конституцію і воєнзнання.

В с. З[о]зулі є неповно-середня школа. Персональний склад учителів є:

1. Косорог Марія	- директор	укр[аїнка]	комс[о- молка]	схід[нячка]
2. Ковальчук Олександр О.	- учит[ель]	укр[аїнець]	б[ез]- п[артійний]	–”–
3. Макаренко Галина	–”–	–”–	–”–	–”–
4. Черновач Марія О.	–”–	–”–	–”–	–”–
5. Марківич Марія	–”–	–”–	–”–	Львівська обл[асьть]
6. Ростальна Галина	–”–	–”–	–”–	схід[нячка]

В с. Белзець є 6-ть класова школа. Персональний склад учителів є:

1. Варлам Олекса	- директор	укр[аїнець]	б[ез]-п[артійний]	Львівська область
2. Кадушак Віра	- учитель	–"–	–"–	з Вінницької обл[асті]
3. Дейницька Катерина	–"–	–"–	–"–	з Львівської обл[асті]
4. Гнатишин Марія	–"–	–"–	–"–	
5. Бурик Микола	–"–	–"–	–"–	з Волинської обл[асті]
6. Сапелюк Марія	–"–	–"–	–"–	з Львівської обл[асті]
7. Підсонський	–"–	–"–	–"–	–"–
8. Михайловська Софія	–"–	–"–	–"–	–"–
9. Горчаківська Ярослава	–"–	–"–	комс[омол-ка]	–"–
?	піонервожата	–"–	–"–	з Київської обл[асті]

В школі є 250-ть учнів.

В с. Бонишин є VII клас. Персональний склад учителів:

1.Макар Микола	- дирек-[тор]	укр[аїнець]	б[ез]-п[артійний]	з Дрогобицької обл[асті]
2.Дембіцька Ольга	- учит[ель]	–"–	–"–	з Львівської обл[асті]
3.Гупаловська Анна	–"–	–"–	–"–	–"–
4.Затинацька Пав[лина]	–"–	–"–	–"–	–"–
5.Денис Мар[і]я	–"–	–"–	–"–	–"–

Учні є 89.

В с. Жуличі є 7-м клас. Персональний склад учителів:

1. Федаль Федір І.	- дирек[тор]	укр[аїнець]	б[ез]-п[артійний]	з Одеської обл[асті]
2. Кучеренко	- учит[ель]	–"–	комс[омол-ка]	з Полтавської обл[асті]
4. ²⁸⁶ Таракало Груня	–"–	–"–	–"–	з Вінницької обл[асті]

²⁸⁶ У документі №3 пропущений.

5. Бия Варвара	–"–	–"–	б[ез]- п[артійна]	
6. Олійник Надія	–"–	–"–	–"–	з Львівської обл[асті]
7. Граничка Марія	–"–	–"–	–"–	–"–
8. Грицай Роман	–"–	–"–	–"–	–"–

Учнів є 193.

В с. Городилові є IV класи. Персональний склад учителів є:

1. Кот Ірена В.	- дирек[тор]	укр[аїнка]	б[ез]- п[артійна]	з Перемишля
2. Ірешкивич Стефа	- учит[ель]	–"–	–"–	з Тернопільської обл[асті]

Учнів є 62.

В с. Почапи є 4-ри класи. Учителів два.

1.Кудрик	- дирек[тор]	укр[аїнець]	б[ез]- п[артійний]	з Полтавської обл[асті]
2.Білик Оля	- учит[ель]	–"–	–"–	східняк

Учнів є 52.

В с. Ясенівці є 6 клас. Учителів є 4.

1.Червоний Михайло	- директор,	укр[аї- нець],	б[ез]- п[артійний]	з Львівської обл[асті]
2.Качуровсь- ка Ірена	- учит[ель],	–"–	–"–	–"–
3.Затинацька Павлина	–"–	–"–	комс[о- молка],	з Полтавської обл[асті]
4.Ремих Марія	–"–	–"–	–"–	з Львівської обл[асті]

Стан учнів є 128. При школі є комсомольська організація, яка начислює 13 членів, також є піонер[ська організація] з 9 членами і жовтенят 2.

В с. Монастирок є 4-ри класи. Учителів є два.

1. Погребінка Надія	- дирек- [тор],	укр[аї- нець],	б[ез]- п[артійний]	схід[няк]
[2.] Войтина Ірена	- учитель	–"–	–"–	переселенка

Хут[ір] Обертасова с. Монастирок є 4 класи. Учителів є два.

1. Пислиця Стефан	- дирек- [тор],	укр[аї- нець],	б[ез]п[артій- ний],	східняк
2. –"– Феня	- учит[ель]	–"–	–"–	–"–

Учні є 106.

В с. Козаки є 4 класи. Учителів є два.

1. Лукальська Марія	- дирек[тор]	укр[аїнка]	б[ез]-п[артійна]	з Полтавської обл[асті]
2. Маринів Мирос[лава]	- учит[ель]	–”–	–”–	переселенка

В с. Підлипці є IV класи. Учителів є:

1. Дененко Петро	- директор	укр[аїнець]	парт[ійний]	схід[няк]
2. Тачанкова Павліня	- учит[ель]	–”–	–”–	–”–
3. Оліновська Олена	–”–	–”–	комс[омолка]	–”–
4. Дунік Таля	–”–	–”–	б[ез]п[артійна]	–”–
5. Серба Люба	–”–	–”–	–”–	з Львівської обл[асті]

Учні в школі є 136.

В с. Плуґів є 6 клас. Персональний склад учителів:

1. Чевяков Павло	- дирек[тор]	парт[ійний]	моск[аль]	схід[няк]
2. Писарчук Ольга	- учит[ель]	комс[омолка]	укр[аїнка]	–”–
3. Прибойова Люба	–”–	б[ез]п[артійна]	–”–	–”–
4. Власенко Марія	–”–	комс[омолка]	–”–	–”–
5. Задорожна Люба	–”–	б[ез]-п[артійна]	–”–	–”–
6. –”– Василь	–”–	–”–	–”–	–”–
7. Міненко Олена	–”–	комс[омолка]	–”–	–”–
8. Петренко Оксана	–”–	б[ез]-п[артійна]	–”–	–”–

Учні є 170-ть. При школі є організація піонерів, яка має 7 членів.

В с. Лука є 4-ри класи. Учителів є два.

[1.] Бойко Марія	- дирек[тор]	б[ез]-п[артійна]	укр[аїнка]	схід[нячка]
2. Пострій	- учит[ель]	–”–	–”–	–”–

Учні є 80-ть.

В с. Зарваниця є 4 класи. Учителів є два.

1. Адамовська Розалія	- дирек[тор]	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	схід[нячка]
2. Погорілко Іван	- учит[ель]	–"–	–"–	–"–

Учнів є 57.

В с. Фільварки є 4-ро класова школа. Учителів є два.

1. Бандиревич Ніна	- дирек[тор]	моск[аль-ка]	б[ез]п[артійна]	схід[нячка]
2. Жилезько А.	- учит[ель]	жид	комс[омолець]	–"–

Учнів є 94.

В с. Струт[и]н є 5-ть класова школа. Учителів є 3. Директор Підлісна Любомира, укр[аїнка], комс[омолка], з Полтавської області. Учнів є 128.

В с. Бенів є 4-ро класова школа. Учителів є два.

1. Копчак Анна	- дирек[тор],	комс[омолка]	переселенка
2. ?	- учит[ель]		схід[нячка]

Учнів є 50-ть.

В с[елах] Вороняки, Заріча і Хильчи[ц]і є чотири-класові школи, які мають по 2 учителі.

В с. Залісся є 4-ро класова школа. Учителів є 2.

1. Буковський Іван	- дирек[тор],	поляк	б[ез]-п[артійний]	з Львівської обл[асті]
2. Буковська Олена	- учит[ель]	укр[аїнка]	б[ез]-п[артійна]	–"–

Учнів є 65.

На хуторах Деревлянки с. Тростянець і Казимирівка с. Підлипці є 4-ро класові школи, які мають по два учителі.

У всіх школах по селах викладовою мовою є мова українська.

Під час ферій ремонт шкіл не відбувався нігде. Частина учителів східняків залишилася на ферії на місцях, щоби на жнивях заробити собі хліба в місцевих селян.

9. Культурне життя

В Золочеві є два кінотеатри. Один – для військових, а другий – для загалу, який міститься при ул[иці] Леніна (Головній, бувше кіно Паляце) і носить назву «Дніпро». В тому кіні висвітлюють щоденно по два сеанси, а в неділі три сеанси. Щотижня фільм змінюють (інший зміст).

Миський клуб є при улиці Сокола, приміщенні бувшого Сокола. Також при тому клубі є площадка, на якій відбуваються два рази в тиждень танці (під голим небом). Клуб має свою

оркестру мішану «джас-оркестру». При клубі є драмгурток, який час-до-часу дає вистави. При клубі є велика бібліотека, в якій є в більшості російські книжки, українських є дуже мало, це все переважно радянські найновіші видання, інших видань в бібліотеці нема. В місті Золочеві є 8-м голосників, які є розміщені в найбільш прилюдних місцях.

В кожному селі є клуб, який має свою домівку і є призначений завклуба, який є платний і має 380-ть крб. в місяць. Найбільш діяльні клуби є в с[елах] Пługів, Ясенівці, Залісся і при шахтах Тростянець і Козаки.

В с. Пługів є радіоприймач «Родіна» 6 ламповий. При клубі є драматичний і хоровий гурток, які час-до-часу дають вистави і концерти. Також щонеділі відбуваються в клубі танці з музикою. Кінопересувка насвітлює тут раз в тиждень. Тут також відбуваються вечорами вечірки, в якій беруть участь лікарі, учителі, партійці і комсомольці, які читають газети та журнали і ведуть різного рода гутірки.

В с[елах] Ясенівці і Залісся в клубах є радіоприймачі і діяльність клубів ведеться подібна, як в с. Пługові.

В с[елах] Козаки і Тростянець є діяльні клуби, в яких беруть участь переважно робітники-східняки та начальство шахти. Клуб в с. Тростянець має нововибудований одноповерховий будинок (в шахтарському селищу), в яким має своє приміщення. В цих клубах є кіноапарати, які насвітлюють два рази в тиждень фільми. Що неділі відбуваються в тих клубах танці. Що четверга відбуваються закриті збори партійців, на яких невідомо що обговорюють. В клубах є радіоприймачі, а на подвір'ях шахт є радіоголосники, які постійно говорять. При клубах є бібліотеки. Тут приходять багато газет і журналів (около 300-та щоденно).

В с[елах] Бенів, Струт[и]н і Підлипці є радіоприймачі та учителі скликають селян на гутірки (підступом що це батьківські збори), а на ділі на цих гутірках пропагують про колгоспи та заохочують молодь вступати до комсомолу. Тут також час-до-часу відбуваються танці.

В прочих селах клуби є недіяльні і населення в них участі не бере. Крім того по всіх клубах 2-ва рази в місяць насвітлює кінопересувка. Звичайно де є діяльні клуби, там населення бере участь, де клуби – недіяльні, там населення на фільми не йде. Дуже часто в таких селах, де населення не хоче йти на фільми, висвітлюють фільми для кількох дітей.

В с[елах] Пługів і Струт[и]н по появі наших листівок молодь почала менше брати участь в клубах, а в с. Струт[и]н під час

висвітлювання фільму до апарату хтось всипав піску, а учасники розійшлися.

31.VII.[1948 р.] в с. Хильчи[ц]і під час насвітлювання фільму хтось кинув до апарату кілька камінчиків і апарат став та мусів відійти до ремонту.

Предметом большевицької пропаганди насвітлювання в перед фільмах про колгоспи та колективізацію, стахановців і їх подвиги і т. п. Знову для молоді насвітлюють подвиги комсомольців в ЧА і на підприємствах. Час-до-часу насвітлюють закордонне життя робітників, їх [с]трайки, дискримінацію негрів та лінчування негрів в США. Метою таких фільмів є представити кращі умовини життя робітників в СССР.

Загально в своїх фільмах большевики пропагують вищість колгоспного життя над одноосібняцьким, силу СССР, подвиги ЧА, на яких хочуть виховувати молодь.

10. Санітарна ділянка

В м. Золочеві є Райздороввідділ, завідуючим якого є Даниленко Василь, укр[аїнець], схід[няк]. Тут є також оден великий шпиталь для цивільного населення на 186 ліжок. Персональний склад лікарів шпиталю є:

1.	Бова Володимир	- директор шпиталю			мос-каль	партійний	
2.	Менес Абрагам	- I-ий			жид,	-"-	
3.	Корсунь	- II-ий			укр[аї-нець]	-"-	східняк
4.	Квітка Володимир	- III-ий			-"-	-"-	-"-
5.	Анін Алексій	спец по	внут-рішніх	хворобах	мос-к[аль]	парт[і-ний]	схід[няк]
6.	Штанькова	-"-	-"-	-"-	-"-	б[ез]-п[артій-ний]	-"-
7.	Попов Краснова	-"-	-"-	-"-	-"-	-"-	-"-
8.	Сочлі	-"-	-"-	-"-	жид	-"-	-"-
9.	Ранимценко В.	-"-	-"-	-"-	укр[аї-нець]	-"-	-"-

В лічниці є ще 4-ри лікарі, назвиська яких невідомі. Медсестер є 20-ть осіб, з них 10 східняків і 10 місцевих. Фельдшерів є 15-ть, в більшості східняки.

Всіх хворих лежить в лічниці 150-170 осіб; на венеричні нед[уги ...] осіб переважно східняки москалі. При шпиталі є аптика в якій л[іки ...] дістати на рецепту. Відвідини хворих відбува[ю]ться два рази в [...]. В шпиталі є брудно, білизна брудна і зав[о]шивлена. Напр[иклад], селянка [...] Руда, вийшовши з шпиталю, мала повно в[о]ший. Харч дають пісний, [...] доживлюють з дому.

В Золочеві є ще поліклініка, до якої може йти кожний громадянин [...] нути лікарської поради безплатно. Тут є також аптека, в якій ліків [...] дістати тільки за рецептою.

В с. Плугів є медпункт, в якому є два лікарі:

1. Черв'яків Галя	- лікар	москаль[ка]	парт[ійна]	схід[нячка]
2. Корновець Іван	- " -	- " -	- " -	- " -

Також там є дві медсестри, українки і аптека, яка є досить велика, в якій можна дістати ліків за рецептою.

При шахтах є медпункт, яким завідує лікар Конишгов Іван – моск[аль], парт[ійний], схід[няк]. Також є дві медсестри – одна українка і одна жидівка, обидва східнячки. Тут є також аптека. Тяжко хворих робітників відсилають до лічниці у Золочів.

В с. Струтин є медпункт, в якому є два фельдшери. Один москаль і один українець.

В кожному селі є по одному фельдшеру, які дають населенню поміч в наглих випадках, в тяжких випадках відсилають людей до поліклініки, або до шпиталю в м. Золочів. По селах р[айо]ну венерично хворих нема, про стан у місті невідомо.

У самому Золочеві на головній улиці є порядок, яку все замітають і чистять. За це в побічних улицях закріплюється бруд, звалищ по війні не чистять, а на них висипають сміття, яке лежить купами.

11. Пропаганда

В район приходять преси:

1. Правди – " –	435 прим[ірників]
2. Известія – " –	156 – " –
3. Партійна жизнь	135 – " –
4. Радянська Україна	595 – " –
5. Правда України	260 – " –
6. Большевик України	77 – " –
7. Сучасне і майбутнє	70 – " –
8. Сільське господарство	20 – " –
9. Труд	25 – " –
10. Зірка	170 – " –

11. Молодь України	180 –"–
12. Сталінське Плем'я	150 –"–
13. Юний Ленінець	82 прим[ірників]
14. Советська жінчина	65 –"–
15. Крестьянка	120 –"–
16. Колгоспник України	125 –"–
17. Радянський Селянин	168 –"–
18. Дніпро	27 –"–
19. України	–"–
20. Комсомольська Правда	120 –"–
21. Барвінок	23 –"–
22. Перець	210 –"–
Обласна:	
23. Вільна Україна	1400 –"–
24. Львівська Правда	850 прим[ірників]
25. Червоний Штандар	135 –"–
26. Радянський Львів	193 –"–, та багато інших.

В районі виходить районна газета «Серп і Молот» тиражем 1.611 прим[ірників].

За большевицькими даними «Серп і Молот» з 17.IX.[19]48 р. в район приходять 10.000 прим[ірників] журналів і часописів.

В селах, в яких большевики старалися організувати колгоспи, як Городилів, Почапи і Монастирок, робили мітинги в справі організації колгоспів, на яких вихвалювали колгоспне життя.

Перед жнивими майже в кожному селі уповноважені робили мітинги, на яких говорили про скорі і доброякісне зібрання збіжжя, та скору здачу хліба державі, бо держава збіжжя дуже потребує.

27.VII.[1948 р.] в с. З[о]зулі уповноважений по здачі контингенту Калюжний ро[бив] мітинг, на якому була сільська адміністрація. Він говорив: «Селяни кажуть, що війна почнеться 1-го, а як ні, то 15-го і так відтягають здачу контингенту державі, але війни не буде і хліб державі треба здати».

6.VI.[1948 р.] на станції Плугів був мітинг, який переводив партієць з р[айо]ну, на якому говорив про роль транспорту під час війни, далі, що кожний залізничник повинен вміти поправити залізничну дорогу під час пошкодження, щоб рух не був задержаний, та про вміння придержуватися певних правил під час ворожих налетів і т. п.

На мітингах переважно порушують теми колективізації, здачі контингентів державі, про могутність СРСР і міжнародне поло-

ження, в якому представляють ССРСР, як борця за мир. На мітингах заторкують також про бандерівців. Між іншим кажуть, що бандерівці не кажуть вам вступати до колгоспу, не здавати державі контингентів і т. п., але ви їх не слухайте, ми з ними скоро покінчимо. До приміщення сільрад, колгоспів, клубів, кооперативних крамниць понасилали большевики багато кличів, які порозліплювали. Ці кличі закликають до здачі хліба державі, заохочують до вступу в колгосп. Також діяграми про 4-ту п'ятилетку і т. п.

Населення на мітинги не ходить, а мітинги в більшості переводять з сільською адміністрацією та управою кооператив.

Кожний партієць большевик, який ходить по селі, веде пристрічі зі селянами устну пропаганду, про колгоспи і т. п.

Дуже часто МГБ пускає різного рода вістки для залякування населення. Напр[иклад], опер[ативний] працівник Митрохін в с. Монастирок в червні [1948 р.] говорив одному селянинові, чекайте, побачите що буде в липні і серпні [1948 р.] і т. п.

12. В о р о ж і а к ц і ї

29.V.[1948 р.] була облава на лісок біля с. Белзець, в якій брало участь 50-ть большевиків, озброєних в скоростріли «Діхтярова», десятизарядки, автомати і кріси. Зробили застави зі сторони гостинця і перейшли ліс.

19.VI.[1948 р.] в с. Скварява р[айо]н Красне, була облава, в якій брало участь до 50-ть большевиків, які окружили село і робили основні ревізії по села та шукали за криївками. В господаря Смолія Томи повалили піч. Були [о]зброєнні в кулемети, десятизарядки, кріси і автомати. Вечером від'їхали до Красного.

24.VII.[1948 р.] на хутір Деревлянки с. Тростянець оперпрацівник Ов[и]нов з боївкою 15-ть большевиків робив облаву на кілька секцій корчів, шукав за криївками.

9.VIII.[1948 р.] була облава на с. Підлипці, Пługів і Ніщанський ліс. Цю облаву робило около 120-ть большевиків.

16.VIII.[1948 р.] була облава на с. Монастирок, яку робив оперпрацівник Митрохін з 25-ма бійцями. Шукали по дебрах і корчах за криївками, а в селі найбільше шукали в господарів Переймибіді Степана і Солонинки Семена. Під час облави переходив молодий хлопець – Беднарчук Осип, в якого зробили особисто ревізію, під час якої вкрали годинник. Вечером відійшли до Золочева.

19.VIII.[1948 р.] в с. Зазулі, кватирувало в лісі 6-ть революціонерів, яких заскочив на постою о год. 5-й по полудні заст[упник] нач[альника] МВД Шая з 12-ма бійцями. Вив'язується стріляни-

на, де революціонери починають відступати. За ними починається погоня і стрілянина, в якій паде вбитий друг Степовик²⁸⁷. Прочим вдається ціло відв'язатися від большевиків. Тіло вбитого забрали до р[айо]ну. Зараз ще того дня приїхало 3-ри авта большевиків і зробили облаву на ліс біля З[о]зулів і хутора Копані. На ніч частина вибралася, а частина поробила засідки.

20.VIII.[1948 р.] 50-ть большевиків зробили облаву на ліс Зазулі і хутір Копані, а друга частина в числі 30-ть чоловік зробила облаву на с. Монастирок. Провіривши ліс, дебри, каміноломи, вечером зійшлися обі групи, частина відійшла до Золочева, а 30-ть залишилося в лісі біля хутора Копані, де кватирували через 4-ри дні.

12.VII.[1948 р.] на хуторі Луг с. Зазулі, оперпрацівник Досягайло робив за[сід]ку ніч[ч]ю за одним хлопцем – Ярославом Зваричем, який, будучи в колгос[пі ...], вкрав в колгоспі 50 кг ячменю, за що мав бути суджений і тому крив[ся] на хуторі Луг. Досвідком, не знаючи що в селі є застави, цей хлопець [разом з] господарем, в якого крився, гнав пасти худобу, тоді його спинили бол[ьше]вики і пізнали, арештували і посадили на тому подвір'ї, де саме він к[рив]ся, коло нього поставили одного большевика на варті, а сами пішли в село. Під час того хлопець починає втікати, большевик, який коло нього робив стійку, пускає дві черзі з автомата і його вбиває.

Дальше большевики практикують засідки, роблять їх всюди і по всіх селах. Засідки переважно роблять по дорогах, попід господарки, попід ліс, по лісі, стежках і цвинтарях і т. п. На засідку йде 6-8 бійців. Мають одного кулемета, автомати і кріси. Найбільше засідок було в с[елах] Белзець, Почапи, Жуличі, Городилів, Зазулі і Тростянець.

Крім того большевики розбр[е]лися по терені малими боївками по 6-8 бійців, які кватирують підпільно і конспіруються перед населенням. З собою мають наплечники, в яких мають певний запас харчів і плащпалатки. Сталого місця кватирування не мають і кватирують підпільно по лісі чи господарках так, що навіть даний господар не знає. Такі боївки запримічено в с. Белзець – дві боївки, Почапи – одна, Жуличі – одна, Зазулі – дві і Монастирок – одна.

В с. Белзець на господарці вивезених, яка стоїть пустою, одна жінка зауважила, що там хтось є. Зайшовши там, побачила

²⁸⁷ «Степовик» – особа не встановлена.

большевиків, які її сильно побили і наказали нікому не казати про них.

В с. Монастирок зауважили селяни, що большевики часто виходять з хати, де мешкають самі східняки.

В с. Почапи така підпільна боївка квартирувала в господаря Барана Павла, так що він не знав, вечером вкрала з пивниці дві літри меду і одну літру спирту.

27.VIII.[1948 р.] в с. Вороняки бійці з гарнізону обікрали кооперативу на 7.000 крб., забрали вартісні речі.

1.VI.[1948 р.] в с. Тростянець участковий Овинов і начальник стрибків в с. Тростянець – Стрихар ще з кількома большевиками ограбили кілька господарів за це, що не хотіли підписати позики. Так, у Чиж Семена забрали 15 кг муки, [...]амлинського Олексі – 25 кг жита і 25 кг муки, у Романишин Михайла – 4 ц [жит]а, у Коваль Семена – 3 ц збіжжя, у Наливайка Івана – 50 кг збіжжя, у Хо[...] Гриця – 25 кг збіжжя і трохи м'яса, у Борисяк Павла – 50 кг збіжжя. Зрабоване забрали до колгоспу.

3.VI.[1948 р.] в с. Тростянець, хут[ір] Деревлянки, участковий Овинов ограбив тр[ь]ох господарів: Весоловську Анну, Калушку Михайла і Максимів Анну, забрали у [них] збіжжя і шкіру. Того дня на тому хуторі арештували: Проць Анну, Ширемету Теклю і Качанюк Марію, по двох днях їх випустили.

17.VI.[1948 р.]. Того дня в с. Тростянець уповноважений по колгоспі робив мітинг в справі збирання озимини колективним способом. Селяни запротестували, домагаючись збирати озимину окремо, зчинили крик, що вже досить грабунку і зірвали мітинг. Слідуючого дня оперпрацівник Овинов арештував 6-ть осіб, яких на мітингу найбільше кричали. По кількох днях їх звільнено.

16.VI.[1948 р.] в с. Тростянець, хутір Деревлянки, прокурор засудив Качанюк Данила на один рік тюрми за роблення самогонки.

4.VI.[1948 р.] в м. Золочеві, в родині Мацюків арештовано двох хлопців, які там крилися. Що за одні і чому крилися – невідомо, також арештували господиню і доньку Любку Мацюківну. Забрали їх до Львова, звідки по кількох днях Любку випустили, яка нічого не хоче говорити про що її питали.

12.VI.[1948 р.] арештувало МГБ Строчана Романа і питали його про Проця «Макара»²⁸⁸, чи він до нього заходить, або

²⁸⁸ Йдеться про Михайла Проця – «Макара», референта СБ Золочівського надрайонного проводу ОУН, який загинув 29.08.1947 р. в лісі біля с. Станислав Перемишлянського р-ну Львівської обл.

чи пиш[е] і що пише. Також питали про Шипулівну Ірену – «Іванів»²⁸⁹.

30.VII.[1948 р.] в с. Хильчи[ц]і оперпрацівник арештував господаря Захарчук Дмитра і Зварич Віру. Завіз їх до Княжа, де тримав через дві доби, питав за бандерівцями, а по двох днях їх випустили.

6.VIII.[1948 р.] в с. Белзець большевики зловили дівчину Кошіль Стефу, яка скривалася від вивозу, яку відвезли до Золочева до тюрми.

16.VIII.[1948 р.] в с. Почапи заст[упник] нач[альника] МГБ Д[а]н[о]в арештував Пиндик Михайла [і] відставив до Золочева на МГБ. 22.VIII.[1948 р.] його випустили.

18.VIII.[1948 р.] в с. Жуличі уповноважений від контингенту Білецький арештував [Д]іжак Іванну за це, що вона забілила большевицького лозунга. Потримав [іі] кілька годин в сільраді та випустив.

21.VIII.[1948 р.] в с. Підлипці оперпрацівник Досягайло арештував Бурдик Ксеню за це, що вона мала зв'язки з повстанцями, арештована сидить на МГБ в Золочеві.

Від 23 до 30.VI.[1948 р.] в лісі біля хутора Обертасів с. Монастирок квартирувала в лісі вишкільна боївка в числі 15-ть осіб з старшим сержантом на чолі. Ночами робили засідки і застави по селі.

Від 26.VI. по 3.VII.[1948 р.] квартирувала боївка Овинова в Ярославській лісі від сторони Тростянець. Ночами робили застави в підлісних хатах.

НАШЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. Постава мас до ворога.

Маси українського народу ставляться до ворога ворожо. Всі адміністративні зарядження виконують під примусом з страху перед терором, насильством і вивозом. Контингенти селяни здають під примусом, все ж таки визначений реченець 15.VIII.[1948 р.] зірвано, мимо сильного натиску. Молоко і м'ясопоставки стягають в той спосіб, що кількох судять, а прочі зі страху здають. Факти подані в розділі контингенти. Населення в мітингах участі не бере. Вбивства, терор і грабежі маси сприймають пасивно, тільки горять ще більшою ненавистю до ворога.

²⁸⁹ Йдеться про Ірину Шипулу – «Іванів», керівника жіночої сітки Золочівського повітового проводу ОУН, яка загинула 13.02.1945 р. у Бродівському р-ні на Львівщині.

2. Постава мас до нашого руху.

Маси в більшості до нашого руху ставляться прихильно. Однак в деяких селах як: Ясенівці, Заліс[с]я і Плугів є вже 50-ть % населення, яке під впливом большевицької пропаганди ставиться до нашого руху вороже. Це переважно давні моск[в]офіли, кацапи (сельроби) і т. п. Далше по селах є 20% населення, які сьогодні ставляться до нас обоятно, це ті, що кажуть: моя хата з краю[...], або з страху перед большевиками бояться нашого руху. В більшості населення допомагає нам харчами, грішми, одягами, приміщенням, розвідкою, попереджує дуже часто перед облавами і засідками з нараженням власного життя. Допомагає викривати сексотів. Бойові акції сприймає дуже радо. Напр[иклад], в с. Городилів, коли спалено колгосп, а большевики заперестали його далше організувати, то люди з цього дуже тішилися. На ліквідацію сексотів і ініціаторів колгоспів, каже: що їм таке належалося. Листівки і кличі, головно ілюстровані, сприймає дуже радо. Так, напр[иклад], в с. Монастирок і хутір Обертасова люди питали за ілюстрованими листівками «Весняна сівба в колгоспі», передавали собі з рук до рук і говорили: «Хочеш, щоби тобою орали, то запишися до колгоспу», або: «Дивися, як Стрихар поганяє, а Тростянецькі колгоспники тягнуть» (Стрихар – це голова Тростянецького колгоспу). Також захоплюються друкованими листівками. Напр[иклад], в с. Тростянець один селянин сказав: «Їм ще скоро нічого не зроблять, коли вони мають ще друкарні».

3. Оцінка світової і нашої ситуації.

Маси на підставі світової ситуації вірили до жнив в можливість війни цього року, коли прийшли жнива і здача контингенту, – перестали вірити в можливість війни цього року. На підставі нашої ситуації маси вірять, що війна буде і ми в ній побідимо. На ворожу пресу говорять, що їй вірити нема [що], бо вона ніколи правди не напише. На підставі ріжного рода вісток, маси пускають сен[с]аційні реченці вибуху війни і т. п. Загально маси вірять, що війна буде, ждуть на неї, бо в ній має прийти упадок большевизму та сприятливі умовини здобуття УССД.

4. Віроісповідання.

В м. Золочів є церква, пароха Плашовецького вивезли на Сибір, де [він] помер. Цю церкву переіменено на православну, в якій править священник переселенець, який підписав перехід на православ'я. Також тут є римо-католицький костел, при яким

є один римо-католицький священик поляк. До костела ходить багато українців.

Церкву оо. В[а]силіян, яка є коло Золочева, перемінено на збіжевий магазин.

В с[елах] Струтин, Пługів і Ясенівці священики підписували перехід на православ'я. З прочих сіл священики під час пересування фронту виїхали на Захід.

Приїздших батюшок нема. Образи в церквах лишилися старі. Священики правлять по церквах з старих книг і змін не видно жодних. Населення до православ'я, яких до 50% ставиться ворожо і до церков не йде. Частина йде на підпільні богослуження, які відправляє конспіративно о. Василянин. В Золочеві частина йде до костела, а частина нігде не ходить. Агентурної роботи поки що не видно.

5. Санітарний стан.

Заразливих недуг серед населення нема. Населення дбає само про чистоту. З огляду на це, що большевики вирабовують село всякими поставками, населення не доїдає і хвороби, як туберкул[ь]оз, мають доступ до села. Також сільська дітвора недоживлена, та зле виглядає.

6. Господарський стан.

Урожай цього року є дуже слабкий, так що жита треба молотити дві копи, а пшениці 3-ри копи на оден ц збіжжя. Городини цього року вимокла, урожай бульби також слабкий. Овочів нема, тому що цвіт ще весною змерз. Меду нема, під час пожитку були слотяні дні і бджоли не могли наносити. Большевики цьогорічним контингентом дуже пограбили село. Так що в с. Бенів, Монастирок і Жуличі вже 75% населення не має хліба, а в прочих селах 50% вже без хліба. Селяни пер[е]дбачають на слідуючий рік голод.

7. Суспільна опіка.

1. Допомога родинам полеглих 1.035 крб.

2. Вивезеним на Сибір 700 –"–

Вислано на Сибір 9 пакунків вивезеним. Дано поміч матеріально родинам підпільників 45 кг м'яса з товщем і 60 кг муки.

8. Переселенці.

Найбільше переселенців є в с[елах] Єлиховичі, Бенів, Вороняки і Зазулі, а в прочих селах є по кілька родин. Матеріальний

стан переселенців такий самий, як в місцевого населення. Переселенці контингенти вже здають. Переселенці до колгоспів і стрибків не йдуть, а до нашого руху ставляться прихильно і радо читають нашу літературу.

9. У к р а ї н ц і з С У З.

Найбільше українців з СУЗ є в м. Золочів, по шахтах, в терені [...] як учителі. Працюють в урядах на другорядних постах і як робітники [в] промислі. На шахтах є багато чорноробочих. Матеріальний стан їх є убогий. Самі є невибагливі, вдоволяються хлібом, олією і рибою, ходять в однім убранні. Самі є недовірливі. Більшість українців з СУЗ про нас не знають і є інформовані з большевицької преси. Декотрі, коли з ними поговорити, кажуть, що до політики не мішаються і не хочуть встрявати в розмову. Ті, що знають про нас, ставляться прихильно, напр[иклад], кажуть: «що то йде боротьба за жизнь за Самостоятельную Україну». З східняками протягом звітного часу переведено 6-ть розмов.

10. О с я г и н а ш о ї п р о п а г а н д и.

Один українець з СУЗ по прочитанню нашої літератури «Відповідь Діденкові» сказав: що все є правильно написано, що наша література пере[важає] большевицьку в науковім розумінні.

Один учитель оповідав, що коли його призначено на учительську посаду в ЗУЗ, то всі знайомі жалували його і казали йому, що там східняків вбивають, це на підставі большевицької пропаганди, а жінка плакала, що не поїде сюди. Коли приїхав тут, переконався наочно, що це тільки так горлає большевицька пропаганда, що тут вбивають енкаведистів і большевицьких вислужників, а їм так треба, а українські революціонери ставляться до українців з СУЗ прихильно і борються за Самостійну Україну.

11. Н а ш і а к ц і ї.

17.VII.[1948 р.] в с. Городилів спалено колгосп і застрілено ініціаторів Михайлишина і одну жінку.

9.VII.[1948 р.] в с. Струтин зроблено наскок на колгосп, перетято телефонічні [с]получення, ушкоджено трактор та забрано 4-ри свині.

8.VIII.[1948 р.] був наскок на колгосп в Казимирівці с. Підлипці, обстріляно будинки, де ранено секр[етаря] комсомолу Ханаса і знищено молотарку.

18.VIII.[1948 р.] покарано карою смерти через розстріл голову сільради Симбай Дмитра, який, мимо трикратного упімнення

заперестати діяльність по організації колгоспу, її не заперестав.

20.VIII.[1948 р.] на гостинці Хильчи[ці]–Золочів спалено два мости, щоби припинити довіз зерна на заготзерно до Золочева.

12. Н а ш і в т р а т и.

25.V.[1948 р.] в с. Жуличі найшов на большевицьку засідку друг Масар²⁹⁰, який зістав обстріляний большевиками і згинув від перших куль. Тіло вбитого забрали до р[айо]ну Золочів.

13. Н а ц і о н а л ь н і м е н ш и н и.

З національних меншин є найбільше москалів, які займають усі керівні пости по урядах, підприємствах і різного рода установах. Їхнє наставлення до влади є добре, а до нас – скрайно вороже. Є ще декуди залишки поляків, це переважно мішанці, які в більшості не є активні, зайняли вичікуюче становище. Є ще у місті решти жидів, які працюють в промислі, по селах їх нема.

Слава Україні!

Героям Слава!

Постій 20.X.1948 р.

*Пере[може]ць*²⁹¹

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 68

СПИСКИ РОДИН ІЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ, ВИВЕЗЕНИХ НА СИБІР У 1949 РОЦІ

[Не раніше 15 серпня 1949 р.]

РОДИНИ, ВИВЕЗЕНІ НА СИБІР.

Дня 25.04.1949 р. большевики вивезли:

З с. Бонишин:

1. Біляч Павла, літ 60, Біляч Катерину, літ 55, Біляч Марію, літ 22, Біляч Теофіля, літ 20, Біляч Петра, літ 18.

²⁹⁰ «Масар» – Михайло Дубно, бойовик місцевого куща.

²⁹¹ «Переможець» – Володимир Кравчук, керівник Золочівського районного проводу ОУН. Виділений курсивом текст дописано синім олівцем особисто В. Кравчуком.

2. Кучера Павла, літ 50, Кучер Марію, літ 44, Кучер Степанію, літ 20, Кучер Ярославу, літ 17, Кучер Ірину, літ 15.
- 3 с. Княже 2 родини:
1. Посполиту Юлію, літ 55 і 4-ро дітей.
 2. Біляча Івана, літ 50, жінку і сина.
- 3 с. Хильчи[ц]і 3 родини:
1. Качоровську Анну літ 42.
 2. Ляхович Ярославу, літ 18.
 3. Горбай Ірину, літ 26, Горбай Олега, літ 5, Горбай Володимира, літ 2.
- 3 с. Вороняки 3 родини:
1. Рудого Василя, літ 62, Руду Анну, літ 58, Рудого Івана, літ 35.
 2. Савчук Стефанію, літ 29.
 3. Басараб Софію, літ 25, дитину, літ 4.
- Дня 11.07.1949 р. большевики вивезли:
- 3 с. Почапи: 2 родини:
1. Шабатуру Івана, літ 54, його жінку, літ 50.
 2. Федорович Емілію, літ 40, Федорович Левка, літ 15, Федорович Богдана, літ 3.
- 3 с. Бонишин 3 родини:
1. Колодія Маріяна, літ 45, Колодій Анну, літ 42, Колодій Ярославу, літ 15.
 2. Павлину Євгенію, літ 29, Павлину Зірку, літ 4.
 3. Рудницького Петра, літ 36, Рудницького Франка, літ 38, Рудницьку Ярославу, літ 11, Рудницьку Ірину, літ 6.
- 3 с. Заріччя 1 родину:
1. Соляра Михайла, літ 40, Соляр Анну, літ 38, Соляр Ярославу, літ 15, Соляр Ірену, літ 12, Соляр Дозю, літ 10.
- 3 с. Зазулі, хутір К[у]пцева 1 родину:
1. Феськів Софію, літ 48, Феськів Марію, літ 17.
- 3 с. Зазулі, хутір Копані 1 родина:
1. Ільчину Миколу, літ 50, Ільчину Олену, літ 42, Ільчину Мирона, літ 20, Ільчину Віру, літ 17, Ільчину Ольгу, літ 6.
- 3 с. Зазулі 6 родин:
1. Охтаровича Володимира, літ 55, Охтарович Марію, літ 50, Охтарович Надію, літ 30.
 2. Лабунець Параскевію, літ 45, Лабунець Лїду, літ 15, Лабунець Ярослава, літ 12.
 3. Заброцьку Катерину, літ 40, Заброцьку Анну, літ 18.
 4. Кравчук Анастасію, літ 35.

5. Гупало Степанію, літ 45, Гупала Богдана, літ 20, Гупала Ярослава, літ 17, Гупало Ірину, літ 15, Гупал[а] Любомира, літ 4.
 6. Брояк Юлію, літ 60, Брояка Мирона, літ 21, Брояка Зеновія, літ 15.
- З с. Зарваниця 1 родину:
1. Козак Ольгу, літ 26.

Дня 13.08.1949 р. большевики вивезли:

- З с. Зазулів: 48 родин:
1. Савраса Григорія, літ 48, Саврас Анну, літ 45, Савраса Тараса, літ 17, Савраса Володимира, літ 10.
 2. Чернецького Т[и]мофія, літ 35, Чернецьку Анну, літ 45.
 3. Кривого Михайла, літ 27, Криву Катерину, літ 30, Кривого Зиновія, 5 місяців.
 4. Саврас Анастасію, літ 27, Савраса Михайла, літ 4.
 5. Ковалишина Івана, літ 43, Ковалишин Параскевію, літ 40, Ковалишина Володимира, літ 17, Ковалишин Стефанію, літ 14, Ковалишина Мирона, літ 10, Ковалишина Ярослава, літ 8.
 6. Дикала Михайла, літ 55, Дикало Анастасію, літ 50, Дикало Марію, літ 23.
 7. Сенько Катерину, літ 40, Сенька Василя, літ 20, Сенько Анну, літ 17, Сенька Ярослава, літ 13, Сенько Анастасію, літ 1.
 8. Джалу Стефана, літ 40, Джалу Марію, літ 25.
 9. Савчука Петра, літ 28, Савчука Ярослава, літ 25.
 10. Романчук Еву, літ 52, Романчука Григорія, літ 16.
 11. Хлопецького Ярослава, літ 29, Хлопецьку Олену, літ 23.
 12. Яхтаровича Леона, літ 65.
 13. Лабунця Романа, літ 27, Лабунець Ярославу, літ 22, дитину, літ 1.
 14. Городиловського Івана, літ 46, Городиловську Марію, літ 42, Городиловську Анну, літ 18, Городиловську Оксану, літ 15, Городиловську Зеновію, літ 8.
 15. Бітинського Михайла, літ 48, Бітинську Марію, літ 50, Бітинську Іванну, літ 21.
 16. Безпалко Анастасію, літ 50, Безпалко Ірену, літ 21, Безпалка Мирона, літ 18, Безпалка Володимира, літ 16.
 17. Стельмаха Миколу, літ 46, Стельмах Олену, літ 40, Стельмах Ярославу, літ 20, Стельмаха Андрія, літ 18, Стельмах Лїду, літ 15.
 18. Семенка Івана, літ 22, Семенко Іванну, літ 20.

19. Кравчука Ілька, літ 65, Кравчук Анну, літ 40, Кравчук Ярославу, літ 18, Кравчук[а] Івана, літ 16, Кравчук Марію, літ 3.
20. Гупало Анну, літ 60, Гупала Петра, літ 38, Гупала Івана, літ 19, Гупала Євгена, літ 21.
21. Романчук Марію, літ 60, Романчук Анну, літ 25, Романчук Іванну, літ 21.
22. Савраса Федора, літ 27, Саврас Іванну, літ 29, Савраса Романа, літ 1.
23. Б[і]лінську Стефанію, літ 38.
24. Вагулу Параскевію, літ 38, Вагулу Марію, літ 18.
25. Гупаловського Павла, літ 60, Гупаловську Анну, літ 58, Гупаловську Марію, літ 25, Гупаловську Стефанію, літ 18.
26. Джалу Василя, літ 24, Джалу Надію, літ 23.
27. Зазуля Володимира, літ 25, Зазул[я] Іванку, літ 24.
28. Кривого Миколу, літ 65, Криву Катерину, літ 50, Криву Віру, літ 18.
29. Наливайко Теклю, літ 67, Наливайко Марію, літ 50, Наливайко Софію, літ 28.
30. Городиловського Івана, літ 59, Городиловську Олену, літ 50, Городиловську Іванну, літ 25, Городиловського Петра, літ 26.
31. Бартошика Миколу, літ 69, Бартошик Еву, літ 55.
32. Бартошика Зеновія, літ 32, Бартошик Марію, літ 25, сина пів року.
33. Бартошика Івана, літ 65, Бартошик Анну, літ 60, Бартошик Марію, літ 27, Бартошик Стефанію, літ 35.
34. Гаврилюка Василя, літ 61, Гаврилюк Еву, літ 58, Гаврилюк Ігора, літ 14.
35. Романчук Параскевію, літ 55, Романчук Марію, літ 25, Романчука Василя, літ 21, Романчука Ярослава, літ 14.
36. Мединського Андрія, літ 48, Мединську Анну, літ 40, Мединську Стефанію, літ 18, Мединського Ярослава, літ 16, Мединську Марію, літ 14, Мединського Михайла, літ 9, Мединського Романа, літ 4.
37. Гарпенюка Івана, літ 46, Гарпенюк Марію, літ 40, Гарпенюк Зеновію, літ 18, Гарпенюк Ольгу, літ 16.
38. Т[и]цьку Еву, літ 48, Т[и]цьку Іванну, літ 21.
39. Бохінчука Івана, літ 50, Бохінчук Марію, літ 45, Бохінчук Анну, літ 25, Бохінчука Михайла, літ 14.
40. Бартошика Василя, літ 45, Бартошик Анастасію, літ 40, Бартошик Марію, літ 18, Бартошик Ярославу, літ 16, Бартошика Володимира, літ 4.

41. Романчук Юстину, літ 70.
 42. Городиловську Марію, літ 44, Городиловського Михайла, літ 25, Городиловського Ярослава, літ 21.
 43. Токара Василя, літ 67, Токар Катерину, літ 60, Токар Анну, літ 25.
 44. Криву Анну, літ 40, Криву Марію, літ 19, Криву Софію, літ 18.
 45. Савчука Михайла, літ 67, Савчук Теклю, літ 69.
 46. Савчука Івана, літ 48, Савчук Анну, літ 38, Савчук Марію, літ 18, Савчук Мирона, літ 12, Савчук Ярослава, літ 14, Савчук Любомира, літ 8.
 47. Наливайко Марію, літ 60, Наливайко Марію, літ 20, Наливайко Софію, літ 14.
 48. Стояновську Стефанію, літ 27, Стояновського Івана, літ 58.
- З м. Золочів, [вул.] Глинянська 7 родин:
1. Дубно Ксеню, літ 50, Дубно Ірену, літ 26, Дубно Іванну, літ 18.
 2. Буковського Івана, літ 50, Буковську Марію, літ 44, Буковську Теодозію, літ 21.
 3. Супінського Володимира, літ 45, Супінську Марію, літ 39, Супінську Ярославу, літ 16.
 4. Шипулу Катерину, літ 58, Шипулу Віру, літ 28.
 5. Мудру Марію, літ 61, Мудру Анну, літ 38.
 6. Дубна Михайла, літ 44, Дубно Катерину, літ 38, Дубно Ярославу, літ 18.
 7. Словіцьку Агафію, літ 79.
- З м. Золочів, Шляхи: 5 родин:
1. Словіцького Петра, літ 53, Словіцьку Марію, літ 39, Словіцького Омеляна, літ 17, Словіцького Ігор[а], літ 3.
 2. Варвару Анну, літ 63.
 3. Фелинчака Бронислава, літ 36.
 4. Городиловську Анну, літ 53, Городиловську Ольгу, літ 20, Городиловську Ярославу, літ 16.
 5. Мицка Василя, літ 62, Мицку Анну, літ 58.
- З с. Монастирок, хутір Осмал[и]на 4 родини:
1. Гарасимова Федора, літ 75, Гарасимів Анастасію, літ 68, Гарасимів Софію, літ 29, Гарасимів Анну, літ 27, Гарасимів Марію, літ 24, Гарасимів Надію, літ 19.
 2. Наливайко Катерину, літ 50, Наливайко Федора, літ 25, Наливайко Марію, літ 22, Наливайко Анну, літ 15.
 3. Переймибиду Степана, літ 52, Переймибиду Анну, літ 58.

4. Боднарчука Миколу, літ 48, Боднарчука Романа, літ 17, Боднарчука Зенона, літ 12.
- 3 с. Тростянець, хутір Деревлянки 5 родин:
1. Шеремету Анну, літ 60, Шеремету Теклю, літ 29, Шеремету Івана, літ 19.
 2. Проць Анну, літ 55.
 3. Калушку Івана, літ 35, Калушку Анну, літ 22.
 4. Кукурудза Степана, літ 52, Кукурудзу Параскевію, літ 40, Кукурудзу Марію, літ 21, Кукурудзу, літ 17.
 5. Ситищук Ілька, літ 50, Ситищук Марію, літ 48, Ситищук[а] Володимира, літ 19, Ситищука Івана, літ 9.
- 3 с. Монастирок, хутір Обертасова 3 родини:
1. Димчука Івана, літ 33, Димчук Хр[и]стину, літ 27, Димчук Ірену, літ 7, Димчука Богдана, літ 3.
 2. Саган Анну, літ 48.
 3. Заброцького Романа, літ 23, Заброцьку Ярославу, літ 24, дитину літ 3.

Дня 15.08.[1949 р.] большевики вивезли:

- 3 м. Золочів, [вул.] Глинянська 3 родини:
1. Кушніра Дмитра, літ 29, Кушнір Ярославу, літ 29, Кушніра Богдана, літ 3, Кушніра Ігора, літ 1.
 2. Гупаловського Василя, літ 48, Гупаловську Анну, літ 42, Гупаловську Ярославу, літ 15, Гупаловського Богдана, літ 10, Гупаловську Віру, літ 2.
 3. Дубно Софію, літ 23.

Слава Україні!

/ - /

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 15-17. Копія. Машинопис.

№ 69-70
КРАСНЯНСЬКИЙ РАЙОН

28 вересня 1948 р. – Кінець 1950 р.

№ 69
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ІЗ КРАСНЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ЗА ЧЕРВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1948 РОКУ

28 вересня 1948 р.

Район Красне.

СУСПІЛЬНО - ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
За місяці: червень, липень, серпень 1948 р.

ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. АДМІНІСТРАЦІЯ.

Р а й в и к о н к о м :

1. Мартин Микола	– голова, укр[аїнець], парт[ійний],	з с. Майдан Гологірський р[айо]н Красне.
2. Лобойко	– секр[етар], моск[аль], парт[ійний],	східняк
3. Гулін Федір	– плановик, моск[аль], парт[ійний],	–”–
4. Савків Мих[айло]	– пом[ічник] секр[етаря], укр[аїнець], б[ез]п[артійний],	з с. Вільшанка Мала р[айо]н Красне
5. Бруз Галина	– бухгал[тер], моск[алька], парт[ійна],	східнячка
6. Милянська А.	– машин[істка], укр[аїнка], б[ез]п[артійна],	з с. Красне
7. Семенюк А.	– зав[ідуюча] У.С.У., моск[алька], парт[ійна],	східнячка
8. Стойка Евген	– статист, укр[аїнець], комсом[олець],	з с. Красне

Загально тут працює 10 осіб.

Р а й п а р т к о м :

1. Земляний Петро	1[-й] секр[етар]	укр[аїнець],	парт[ійний],	східняк
2. Ромака Леонід	2[-й] –"	–"	–"	–"
3. Москалев Тимофей	3[-й] –"	моск[аль],	–"	–"
4. Ковалевська	секр[етар] міськ[ому],	моск[алька],	парт[ійна]	–"
5. Ольховська О.	жінорг.	–"	–"	–"
6. Сумекая Ольга	бібліотек[ар]	–"	комсо- м[олка]	–"
7. Коцов Леонід	інстр[уктор]	–"	парт[ійний]	–"
8. Киш	–"	–"	–"	–"

Загально тут працює 25 осіб.

Партійна організація стації Красне:

Юркевич – поляк, робітники: Малко – моск[аль], схід[ідняк]; Горбонов Володимир – моск[аль], схід[няк]; Івасюк – моск[аль], схід[няк]; Корсунь Андрій – моск[аль], схід[няк]; Садовий – моск[аль], схід[няк]; Бабич – моск[аль], схід[няк]; Райторг – Ласка Стефан з с. Утішків р[айо]н Красне; землемір – Логанський – моск[аль], парт[ійний], схід[няк]; завідувач бібліотеки – Михайдик Надія; Сташенко Іван; Коменков Дмитро; інструктор – Воробей Леонід – моск[аль], схід[няк]; кореспондент львівських газет – Тихонравов Боря – моск[аль], комсом[олець].

Райком комсомолу:

1. Данькович Іван	1[-й] секр[етар]	укр[аї- нець]	комсо- м[олець]	з с. Вільшаниця В[елика] р[айо]н Красне
2. Дикий Олег	2[-й] –"	–"	–"	з с. Стадня р[айо]н –"
3. Головань Ольга	інструк[тор]	мос- к[алька]	–"	схід[нячка]
4. Николаєнко Шура	бухгал[тер]		–"	–"

Комсомольські організації є в таких селах:

1. Безбруди	7 комсом[ольців]	секр[етар] Гринишин Ярослав
2. Куткір	4 –"	–" Шолодюк Шура
3. Балучин	2 –"	–" Сузданський Юрко
4. Русилів	7 –"	–" східняк
5. Красне	25 –"	–" Міляновський Роман

6. Острів	1 –"–	–"– Саламаха Іван
7. Сторони-баби	5 –"–	–"– Туп'як Галя
8. Утішків	1 –"–	–"– Сітник Василь
9. Ферлиївка	4 –"–	–"– Білий Тома
10. Вільшанка Мала	7 –"–	–"– Волохач Роман
11. Скнилів	10 –"–	–"– Кіт Євген
12. Стадня	8 комсом[ольців]	–"– Душкевич Паша
13. Вільшаниця	4 –"–	–"– (невідомо)
14. Трудовач	11 –"–	–"– Болюб Дмитро
15. [З]ашків	17 –"–	–"– Костик Петро
16. Ляцке	18 –"–	–"– Лісний Богдан
16 сіл	131 комом[олець]	

Завдання комсомольських організацій є провадити роботу в клубах і через них втягати молодь до комсомолу. Комсомольці в більшості є стрибками і допомагають большевикам в робленні засідок, стягання контингентів і т[аке] п[одібне]. Під час жнив комсомольці мали за завдання допомагати колгоспникам та наглядати над збиранням і обмолотом збіжжя. Видавати стінгазети та культурно обслуговувати колгоспників. Найбільш активні комсомольські організації є в с[елах] Трудовач і [З]ашків. В тих селах комсомольці вивчають історію і конституцію СРСР та агітують за колгоспами.

Орг[анізацій] піонерів і жовтенят в районі мало. Учителі на силу позаписували дітей, однак діти на збори ніколи не йдуть.

М Г Б :

1. Шевченко	нач[альник]	укр[аїнець]	парт[ійний]	майор.
2. Антифєїв Т.В.	заст[упник] нач[альника]	моск[аль]	–"–	стар[ший] лейт[енант]
3. Горбунов В.	учас[тковий]	–"–	–"–	
4. Панов	опер[ативний] роб[ітник]	укр[аїнець]	–"–	
5. Степанов І.	бухгал[тер]	моск[аль]	–"–	опер[ативний] роб[ітник]
6. Кліменко				
7. Кузнєцов				
8. Клименко				

9. Сиротін		моск[аль]	парт[ій-ний]	
10. Стасевич				
11. Шельвестрів				
12. Останній в ранзі майора назвисько невідоме.				

МВД:

1. Варака Павло	нач[альник]	укр[аї-нець]	парт[ійний]	з СУЗ
2. Бачинський М.	заст[упник] нач[альника]	–"–	–"–	з с. Залісся р[айо]н Золочів
3. Клімченко	нач[альник] істр[ебітального] бат[альйону]	укр[аї-нець]	–"–	східняк
4. Флюр	нач[альник] політ[ичної] час[тини]	моск[аль]	–"–	–"–
5. Аносов	бухгал[тер]	–"–	–"–	–"–
6. Розгон	слід[чий] МВД	–"–	–"–	–"–
7. Шведов	–"–	–"–	–"–	–"–
8. Сумик Д.	участ[ковий] на с. Сторонибаби	укр[аї-нець]		з с. Олеська
9. Бабич В.	–"– Утішків	–"–		з Волиня
10. Черкасов А.	–"– Русилів	–"–		східняк
11. Романський	–"– Красне	–"–		–"–
12. Богданов	–"– Ферлиївка	моск[аль]		–"–
13. Лазуткін В.	–"–	–"–		–"–
14. Комбарова Сіма	секр[етар] комсом[ольської організації]	–"–		–"–
15. Зелененький Петро	зав[ідуючий] хоз[яйством], б[ез]п[артійний]	укр[аї-нець]		з с. Бортків р[айо]н Красне
16. Кохан Семен	участ[ковий] на с. Вільшаниця	укр[аї-нець]	б[ез]-п[артійний],	з с. Бортків.
17. Коваль Павло	дижур[ний]	укр[аї-нець],	б[ез]-п[артійний],	з с. Бортків
18. Пивовар Василь	–"–	–"–	–"–	–"–

19. Пивовар Степан	–"–	–"–	–"–	–"–
20. Колодій Іван		пол[як]	комсо-м[олець]	з с. Вільшанка Мала
21. Дітчук Михайло		укр[аї-нець]	б[ез]-п[артійний],	з с. Красне
22. Коверко Василь		–"–	–"–	–"–
23. Мандій Михайло		–"–	–"–	з с. Утішків
24. Николаєнко Марія	мол[одший] лейт[енант]	моск[аль-ка]	парт[ійна]	схід[няч-ка]
25. Соломонов	–"– –"–	–"–	–"–	–"–
26. Панченко	–"– –"–			–"–
27. Ковпенков	–"– –"–	–"–	–"–	–"–
28. Барановський М.	конюх,	укр[аї-нець],	б[ез]-п[артійний],	з с. Красне
29. Ходюк	нач[альник] паспорт[ного] стол[а]	моск[аль]	парт[ійний]	
30. Федоренко	зав[ідуючий] заготс.	–"–	комсо-м[олець]	

Істробітельні батальйони:

1. Сторонибаби є	стрибки,	7 осіб	нач[альник] Круть Володимир
2. Острів	–"–	8 –"–	–"– Саламаха Іван
3. Красне	–"–	16 –"–	–"– Кубіцький Василь
4. Безбруди	–"–	8 –"–	–"– Буковий Іван
5. Русилів	–"–	7 –"–	–"– Луцишин Демко
6. Ферліївка	–"–	15 –"–	–"– Стахів Петро (охор[орона] МТС)
7. Вільшанка М[ала]	–"–	13 –"–	–"– Король Юзеф
8. Скнилів	–"–	5 –"–	–"– Папроцький Іван
9. Бортків	–"–	8 –"–	–"– -----
10. Стадня	–"–	10 –"–	–"– Фурда Володимир
11. Вільшаниця	–"–	7 –"–	–"– Гурський Михайло
12. Трудовач	–"–	15 –"–	–"– (5 схід[няків]) нач[альник] Васеленко схід[няк]

13. [З]ашків	–"–	14 – "-	–"– Костик Іван
14. Ляцке	–"–	24 – "-	–"– – -----

В більшості стрибки з охорони колгоспів, МТС-у, сп[и]ртзаводу. Найбільш активні стрибки є в с[елах] Трудовач, [З]ашків і Скнилів. Вони ходять на засідки та допомагають большевикам при стягуванні всяких контингентів.

Н а р с у д: (суддя)

1. Жорняк Феня (загально тут працює 6 осіб).

П р о к у р а т у р а:

1. Давидов Сильвестер – прокурор
2. Лук'яненко В.К. – слідчий
3. Пристава Л.Д. – секретар

В о е н к о м а т:

1. Гладкий – нач[альник], в місяці травні [1948 р.] змінений (загально тут працює 10 ос[іб]).

З е м в і д д і л:

1. Солдатенко Микола – зав[ідуючий] укр[аїнець], парт[ійний], з СУЗ, (загально тут працює 16 осіб).

Ф і н в і д д і л:

1. Кошовий Григорій – нач[альник], укр[аїнець], парт[ійний], з СУЗ (працює 8 осіб)

Д о р о ж н и й в і д д і л:

1. Дикий С. (змінений, назвиського нового невідоме), працює 3 особи.

Р а й у п о л н а р к о м з а г:

1. Дацко Іван – зав[ідуючий], укр[аїнець], з СУЗ, (працює 16 осіб).

Р а й к о м у н а л ь н и й в і д д і л:

1. Забелін Іван – зав[ідуючий], укр[аїнець], з СУЗ, (працює 4-ри особи).

Р а й В Н О:

1. Степанець С.О. – зав[ідуючий], укр[аїнець], з СУЗ, (працює 5-ть осіб).

Заготзерно:

1. Борисов Дмитро – зав[ідуючий], моск[аль], (працює 37 осіб).

Райсберкаса:

1. Сто Сир. – зав[ідуючий], (працює 5 осіб).

Райінспектура госп[одарського] плана
ЦСУ:

1. Семенюк А.І. – зав[ідуючий], укр[аїнець], (працює 2 особи).

Колійова міліція:

1. Сьомушкін – нач[альник], парт[ійний], схід[няк].

2. Журков – заст[упник] нач[альника] парт[ійний], схід[няк],
(загально зайнятих 12 осіб).

2. Стан охорони райцентрів:

В с. Красне до червня [1948 р.] був гарнізон військ МГБ в числі 15 осіб, а в м[ісяці] червні [1948 р.] збільшився до 80 бійців. Була це піхота, яка розіпняла намети біля школи і там заквартирувала. Час до часу виї[жджали] кудись що точного числа годі було усталити. 21.VIII.[1948 р.] 35 чоловік гарнізону вибралася до Сторонибаб, де заквартирували. По національності переважно москалі. Начальником гарн[і]зону є капітан.

На станції Красне квартирує 12 залізнодорожників міліціонерів, начальником є Сьомушкін.

В Куткірським лісі знова квартирує гарнізон на охорону залізнодорожного моста в числі 12 осіб. В селі Гологори на лісничівці квартирує гарнізон в числі 60 осіб. Начальником гарнізону є Махортів Іван. Гарнізон цього місяця робив сильні засідки по Гологорах та поодоколичних селах р[айо]ну. Около 10.VIII.[1948 р.] з гарнізону здемобілізували 4-ох бійців. Около 20.VIII.[1948 р.] нач[альник] Махортів виїхав на курс, куди невідомо, а на його місце приїхав капітан, якого назвисько невідоме. Усі бійці до населення відносяться вороже. Нічю б'ють по дорогах людей та роблять людям інші шкоди.

В с. Утішків квартирує від 21.VII.[1948 р.] робочий батальйон в числі до 150 бійців. Закопують кабель із Красного до Бродів по залізній дорозі.

В с. Ляц[ь]ке р[айо]н Золочів є лягер, якого охороняють 45 більшовиків пограничного МВД. Начальником лягру є майор Олейніков. Начальник гарнізону живе в Золочеві, лише час до

часу приїжджає до лягру. Лягер носить назву (Ізправно Трудова Колон[ія] № 12). В лягру сидять в'язні за різні політичні і кримінальні справи. До половини серпня [1948 р.] вивезено з лягру всіх політичних в'язнів, приблизно 500 чоловік в Росію. На їх місце зараз навезли нових, так що стан арештованих в лягру буде до 1500 чоловік. В лягру є різні варстати як: шевський, кравецький, ткацький і інші, в яких працюють в'язні. Інших в'язнів гонять до лісу різати дрова для лягру. Між в'язнями є багато хворих.

З с. Ляцьке р[айо]н Золочів квартирує 7 зв'язистів, начальником яких є старший сержант. Вони направляють телефонну лінію від Золочева до Вільшаниці.

3. Г о с п о д а р к а:

П і д с о б н і г о с п о д а р с т в а:

В с. Новосілки є підсобне господарство Обласного Стеклозаста, в якому працює 27 робітників. Обробляє 29 га землі, живуть в г[у]рт[о]житку. На жнива привезли 10 робітників зі Львова, які попрацювали півтора тижня та від'їхали.

В с. Куткір є підсобне господарство «Львівської Залізнодороги», в якому працює 40 робітників, східняків, які живуть разом. Матеріальне забезпечення їх є погане, ходять по селі просити хліба та крадуть. Це підсобне господарство вибралося, а його землю передали до колгоспу.

К о л г о с п и:

Колгоспи є в таких селах району:

1. Безбруди є колгосп ім. «Будьонного» в колгоспі є записано 37 господарств, якого головою є Олійник Петро.				
2. Куткір	ім. «Львоська Правда»			голова Горний Василь
3. Балучин	ім. «Перемога»	об'єднано	господарів 108,	гол[ова] Шевчук Ам[б]розій
4. Русилів	–"– «І. Франка»	–"–	–"– 68,	–"– Луцишин Демко
5. Красне	–"–	–"–	–"– 54,	–"– Мотилевич П.
6. Острів	–"– «17-го вересня»	–"–	–"– 108,	–"– Кульчицький В.
7. Утішків	–"– «Шлях Леніна»	–"–	–"– 66,	–"– Іванців Іван.
8. Ферліївка	ім. «Чапаєва»	–"–	–"– 90,	–"– Гавур Григорій

9. Вільшанка М[ала] ім. «XXX річчя Жовтня». В колгоспі є мало що не ціле село. Головою колгоспу є Стойка Антін.				
10. Скнилів	– ім. «Сталіна»	об'єдна- них	госп[о- дарів] 30,	гол[ова] Папроцький М
11. Бортків	– –"- «Лесі Українки»	–"-	–"- 50,	–"- зараз нема.
12. Стадня	– –"- «Хрущова»	об'єднує ціле село,		–"- Дикий
13. Трудовач	– –"- «Молотова»	–"-	госпо- дар[ів]	–"- Мокрий Павло
14. [З]ашків	– –"- «Шевченка»	–"-	–"- 47,	–"- Сідляр Архіп
15. Ляц[ь]ке	– –"- «Леніна»	–"-	–"- 35,	–"- Мурин Семен

В колгоспі с. Куткір люди перестали працювати від дня 7.VI.[19]48 р.

До колгоспу с. Ляцьке, р[айо]н Золочів, подало заяви в м[ісяці] серпні [1948 р.] 19 господарів. В с. Утішків 10, в с. Балучин – 30 господарів. Люди подали заяви до колгоспу тому, що на них наклали контингент і податки в такій кількості, яких вони не мають можливості цього здати.

В м[ісяці] липні [1948 р.] був сильний натиск на організацію колгоспів в с[елах] Гологори, Новосілки і Вільшаниця. До цих сіл понаїздило спеціально уповноважених по [колгоспах] з р[айо]-ну та оперробітники з боївками, які почали скликати мітинги, як люди не йшли, то ходили по хатах списували інвентар, ходили по полях і перемірювали їх, чи є правильно вписані в господарські книги, змасовували господарки до купи, прим[іром] де було 2 господарки (мати, донька і зять) стягали на одну та казали здавати контингент за попередні роки. Населення цих сіл почало втікати в поле, ліс чи на другі села. Большевики посиділи 2-3 дні в селі, вибралися та організацію колгоспу залишили.

На протязі червня і липня [1948 р.] мотичили на колгоспних полях буряки, збирали сіно, напр[а]вляли дороги і містки.

26.VI.[1948 р.] до с. Куткір приїхав нач[альник] МВД Варака з 15 бійцями і вигонив людей (колгоспників і не колгоспників) на колгоспний лан мотичити буряки. Коли тільки большевики (наставники) десь відійшли, то люди втікали з поля.

В половині липня [1948 р.] розпочалися жнива.

Норми виробітку в колгоспах є такі:

скосити пів га збіжжя, начислюється 1.20 трудодня;

нав'язати 4 копи збіжжя начислюється 1.20 трудодня;

В колгоспі в с. Ферлиївка норма виробітку є така: виорати кіньми 0.45 га, нараховується 1.1/2 трудовдня заволочити 2 га, нараховується 1.25 трудовдня викосити ярих 0.30 га, нараховується 1.1/2 трудовдня зв'язати з 0.15 га збіжжя, нараховується 1 трудовдень.

Під час жнив в колгоспах працюють від ночі до ночі, в неділі та свята. [З] початком жнив навіть в слотяні дні виганяли людей до праці збирати збіжжя.

В с. Ляцьке, р[айо]н Золочів в м[ісяці] серпні [1948 р.] видали колгоспникам на 1 трудовдень по 125 декг. збіжжя та 4 крб. Від одноосібників цього села забрали у серпні [1948 р.] до колгоспу 180 га поля, між с[елами] Вільшаниця В[елика] а Ляцьке, а людям приділили облуги між с[елами] Почапи й Майдан.

В тому с[елі] господарі були вписані до колгоспу без родин, тому їм не хочять виплатити за трудовні, а їм кажуть хай їм жінки звезуть збіжжя до колгоспу, а тоді їм все виплатять. Цей колгосп здав державі 170 ц. збіжжя, а для МТС-у мав здати 70 ц. Поки що не здав.

В колгоспі в с. Стадня передбачають видати на один трудовдень по 62 дкг. збіжжя, тому що багато збіжжя мусять видати для МТС-у за обрібку землі і звернення позики (насіння).

В колгоспі с. Ферлиївка передбачають на один трудовдень 1 кг. збіжжя, а грошей нічого.

В новозорганізованих колгоспах осінню 1947 р. озимину колго[с]пники збирали самі і здають контингент.

Колгоспники не задоволені з причини низької ставки зарплати за трудовдень, з якої тяжко вижити, та тяжкої праці, в більшості нарікають, та говорять коли це все скінчиться.

А р т і л і:

В с. Красне є шевська артіль, де працює 8 робітників і кравська артіль, в якому працює теж 8 робітників. Д[и]ректором є Кравчук Іван. Ці артілі входять в склад промкомбінату. Державних замовлень не виконують.

В с. Ляцьке є кравська артіль, де працює 3 робітників.

В с. Трудовач є гарбарська артіль, де працює 4 робітників, завідуючим є Муха Степан. Артіль виправляє шкіру х[е]мік[а]ліями.

В с. Гологори є «Войнярська» артіль, в якій працює 7 робітників (зараз нечинна).

В артілях робітники працюють по 8 год. денно. Спеціально визначених норм нема. Зарплата зятягнена за 2 місяці.

Контингенти:

Норма здачі молока від корови є 250 літрів молока при 3,8% жирності в рік. Не вчислять чи корова доїться, чи ні, а молоко точно треба здати. При найменших залежностях по здачі молока, дають попередження, щоби вирівнати до 5 днів, в противному випадку зараз судять.

Напр[иклад], в с. Ляцьке р[айо]н Золочів 8.VI.[1948 р.] приїхав заступник нач[альника] МВД Шая, прокурор, суддя, так загально до 18 большевиків і почали скликати людей, які не здали частинно молока до сільради, і там судити. Засудили Зубара Григорія за нездачу 180 л. молока, до 10 день здати все молоко і грошову кару 978 крб. Того дня там засуджено ще 8 людей за нездачу молока.

Від одного гектара кожний селянин мусить здати 15 кг м'яса. Селяни радять собі в цей спосіб, що кількох спільно купують корову і здають на рахунок м'ясопоставки. Дуже часто за невиконання м'ясопоставки забирають селянам корову або свиню. Найбільший натиск на здачу молока і м'яса був в червні і в першій половині липня [1948 р.]. По селах р[айо]ну роз'їхалися спеціальні уповноважені бригади з р[айо]ну, які перевіряли квитанції по здачі молока і м'яса і зараз з місця судили.

В липні [1948 р.] селяни одержали зобов'язання на здачу хлібопоставки. А з кінцем липня [1948 р.] почали здавати хліб державі. В цім році з хлібоздачі ніхто не є звільнений, ні жінки погибших воїнів, ні інваліди вітчизняної війни, ні навіть перестарілі. Всі одержали зобов'язання здавати хліб державі без жодних полекш. Норми здачі хлібопоставок є. Господарки є поділені на три групи:

група до 2 га. землі, мають здавати з 1 га землі по 190 кг.

–"– від 2 до 5 га землі мають здавати з 1 га зем[лі по] 360 кг.

–"– «- 5 до 7 га. землі мають здавати з 1 га зем[лі] по 540 кг.

Большевики видали строк до 15.VIII.[1948 р.] здати всей контингент. На села насунули з району уповноважені при охороні боївок МГБ і постійно ходять від ночі до ночі та натискають здавати збіжжя державі. З другої сторони боївки МГБ арештами, ревізіями стараються застрашити селянина та примусити до скорої здачі хлібопоставки. З огляду на слабкий урожай в цьому році селяни одну частину здають, а з другою отягаються. Багато селян є таких, що при повній хлібоздачі собі на прожиток не залишать нічого. Одначе большевики на це не зважають та стараються видерти весь хліб при допомозі застрашувань, арештувань, судів і т. п.

17.VIII.[1948 р.] в с. Майдан за нездачу контингенту арештували большевики 4-ох господарів а саме: Болюбаш Теодора, Дяків Гринька, Славіцького Івана, Шеремету Гринька. Їх держав гарнізон до 20.VIII.[1948 р.], після того випустив, давши строк до 4-ох днів здати весь контингент. Селяни говорили до большевиків, що вони контингенту не здадуть, бо не мають з чого.

В с. Стінка інваліда вітчизняної війни Олексі[й] Степана, який стратив ногу на війні, за нездачу контингенту списали його господарство і сказали до двох днів здати весь контингент, якщо не здасть, то будуть судити.

В с. Гологірки голова райвиконкому Мартин Микола закликав до сільради Лісову Ольгу, яка не здала контингенту, видав їй строк до 5 днів здати весь контингент, а ні, то будуть судити. Вона сказала, щоби їй дали 10-ть днів, то вона не здасть, бо не має з чого.

18.VIII.[1948 р.] в с. Новосілки большевики арештували 75-літню Шкарунеку Феську за нездачу контингенту і сказали: якщо до 22[VIII.1948 р.] здасть все збіжжя, то її випустять. Син її загинув на вітчизняній війні.

21.VIII.[1948 р.] в с. Вільшаниця райсуд засудив Смолінського Василя за нездачу контингенту на 3 роки тюрми і 4800 крб. штрафу.

8.VIII.[1948 р.] в с. Вільшанка М[ала] голова Стойко [та] уповноважений по зерну Паномаров забрали усе збіжжя з переселенця Каша Андрія за те, що він не здав насіння до колгоспу.

Большевики стараються стягнути всей контингент до 30.VIII.[1948 р.].

П о д а т к и:

На протязі червня і липня [1948 р.] фінагенти стягали бездітне і асекурацію, списували худобу, коней, від яких мають накладати доходний податок та асекурацію, також списували курей на здачу яєць. В другій половині серпня [1948 р.] почали стягати податок. Податки цього року набагато збільшені. Напр[иклад], до с. Ферліївка 24.VII.[1948 р.] прийшло до села, що село на цей рік має здати податків на суму 200.000 крб., де минулого року цей сам податок становив 75.000 крб.

Доходний податок вимірюють від поля і тваринництва. Напр[иклад], один га землі дає 1.400 крб. доходу, корова 1.400 крб., кінь 1.000 крб., свиня 6 місячна 100 крб., один га сіножатеї 400 крб., коза 80 крб., яблуня, яка родить і не родить 40 крб. Розмір податку нараховують в цей спосіб: коли хто має

доходу до 2.000 крб., то з кожного карбованця дає 5 коп. доходного податку; від двох тисяч до трьох тисяч крб. з твердої ставки 100 крб. податку, крім того по 7 коп. з кожного карбованця доходу понад 2.000 крб., від 3.000-4.000 крб., 170 крб. податку і крім того по 9 коп. доходу з кожного карбованця понад 3.000 тисячі крб. Від 4.000 – до 5.000 крб. є 260 крб. податку і крім того по 13 коп. з кожного крб. понад 4.000 крб.

На цей рік доходний податок збільшився на 30%. Зобов'язань на податок ще всім людям не видали, однак з кінцем серпня [1948 р.] фінагенти вже почали стягати податок.

П о з и к а:

В червні [1948 р.] викінчували збірку позики під назвою «третій випуск IV-ої п'ятирічки» на відбудову народного господарства. До стягування позики був заангажований увесь цивільний і поліцейний адміністраційний апарат. Збірку позики переводили ночами, вечорами і днем.

З е м е л ь н і г р о м а д и:

В більшості не діяльне. Лише декому перевіряли поле за неправильне накладення контингенту.

Б у д і в н и ц т в о:

В с. Ферлиївка будовано електростанцію, яка мала освічувати МТС і ціле село.

4. П р о м и с л:

На станції Красне – депо працює 102 робітники, нач[альник] є Кізім – моск[аль]. Зарплата робітника виносить 350 крб. місячно. Між робітниками є 28 стахановців, переважно східняки.

В с. Красне є пекарня, в якій працює 8 робітників. Зав[ідуючим] є Баландюк Омелян, укр[аїнець], б[ез]п[артійний]. Денно випікають 300-400 кг. хліба. Зарплата завідуючого 400 крб., робітники 200 крб. в місяць.

В с. Красне є електростанція, де працює 12 робітників, нач[альником] є Макаров, москаль, партійний.

В с. Ферлиївка є МТС, в якій було спалено 4 молотарки, обгорілі скелети відвезено на станцію Красне. Рівно ж на станцію відправили всі трієри, які відправили на схід. В тому МТС-і працювало 42 робітники. Цього місяця кількох викинули і змінили директора за те, що МТС-і спалено 4 молотарки. МТС посідає 7 тракторів і 3 автомашини, якими обслуговує всі колгоспи в районі.

В с. Сторонибаби є сп[и]ртзавод, який від червня [1948 р.] нечинний. (Став на 3-місячний ремонт). Завідуючим є Тартутін Борис, парт[ійний], моск[аль], зарплата його є в місяць 1.000 крб. В серпні [1948 р.] звільнили заст[упника] нач[альника] Когута Михайла, укр[аїнець] місцевий, а на його місце наставили москаля.

Також звільнили Шабата Петра, завідуючого по серівцю, а наставили директором підсобного господарства того ж заводу, а його місце зайняв східняк.

В с. Сторонибаби є млин, в якому працює 12 робітників, директором є Шавала Іван, місцевий. Потужність млина 80 ц. збіжжя на добу.

В с. Ляцьке, р[айо]н Золочів є млин-тартак, який є власністю колгоспу. На ньому zatrudнено 20 робітників, директором є Зубар Йосиф, укр[аїнець], б[ез]п[артійний]. Тому що млин-тартак є власністю колгоспників, отже, зарплата нормується після колгоспного заробітку. В цьому місяці видали авансом робітникам збіжжя, так як і колгоспникам 125 дкг. зерна та 4 крб. за трудовень. На тартаку, щоб виконати норму, на одного робітника припадає нарізати 7 кубометрів дров. Робітники працюють по 8 год. на день.

Робітництво матеріально слабо забезпечене. З місячної ставки не може вижити. Дуже часто платню ще й затягають на кілька місяців, щоби прожити мусять спекулювати, а то й часто красти. Тому з радянської влади робітництво незадоволене і до нашого руху ставиться прихильно та бажає собі повалення СССР.

5. Т о р г і в л я:

Державних крамниць по селах немає. Були сільмаги, але зараз їх злучили з кооперативами. Приватних крамниць по селах нема.

В рай[центрі] Красне є райспоживспілка, в якій працює 52 робітники. В м[ісяці] червні [1948 р.] вибрано голову Піха Петра, якого область не затвердила, а вибрали і затвердили східняка Греничевського, укр[аїнець], парт[ійний]. На протязі червня [1948 р.] товарів не привозили.

В кожному селі є крамниця Сільсько-Споживчого Товариства (ССТ), до них привозять товари з райспоживспілки. З товарів першої потреби можна дістати сіль і сірники, але другі, як нафта, мило та мануфактура і цук[о]р, привозять дуже рідко та в малій кількості, і то як прийде, то їх розбирає в першій мірі управа, або колгоспники і учителі.

В м[ісяці] липні [1948 р.] до кооператив привезли трохи мануфактури на білля, мило і до того квашену капусту, яка почала в магазині псуватися, тому вони видали її до кооператив, щоби не мати страти. Кооперативи знова старалися розіпхати її поміж своїх членів. Отже, хто в кооперативі купував мило, сіль, мануфактуру чи які інші товари першої потреби, то до цього додавали ще квашену капусту (смердячу), за яку селянин мусів ще платити. Також дуже часто до товарів додають ще дитячі забавки, яких в кооперативах не бракує, які нераз дорожче куштують, як товари, що їх селянин купує. Сіль, яку дають до крамниць є брудна, чорна, і груба як горох, така як для тварин, але тому що нема кращої, люди купують ту, яка є і мелють її на жорнах, або переварюють і її вживають.

На протязі серпня [1948 р.] до сільських кооператив привезли один раз по трохи мила та мануфактури, мило продавали 1 кусок по 4 крб. 1 м. мануфактури (кльот) по 18 крб. Населення товарами не забезпечене, змушене купувати по пасковій ціні (хоч паскова ціна нібито знесена однак на ділі вона існує), а без деяких товарів, які є задорогі для населення, тому обходиться без них.

6. П о ш т а:

В р[айо]н[і] Красне є поштовий уряд де працює 22 робітники. Начальником є Ковалевський, укр[аїнець], парт[ійний], східняк.

В с[елах] Вільшаниця, Гологори і Куткір є поштові філії, де працює по 3 робітники. Крім цього в кожному селі є листоноші, які побирають пошту з поштових урядів на свої села. В СССР можна поштою слати листи і пакунки, а за кордон тільки листи. В поштовім уряді с. Красне спеціально цензури нема, а кожного дня до поштового уряду і до філій приходять емг[е]бист, який перегляд[а]є пошту (листи і пакунки).

До кожного села є телефонна лінія. При телефоні сидять дижурні з села.

У Львові на головній пошті є воєнна цензура, яка перевіряє листи, так що щоденно палять 3 авта листів. Коло приміщення, де є цензура (там де палять листи), невільно нікому зближатися.

7. А д м і н і с т р а т и в н і з а р я д ж е н н я:

На червень [1948 р.] були такі: почати сінокоси, підготовка до жнив, списати всі коси і серпи, ремонтувати молотарки та направляти дороги і містки.

На серпень [1948 р.]: задача континенту. Голови сільрад дістали наказ до 30.VIII.[1948 р.] виквітуватися з всіх поставок: зер-

нопоставки, молокопоставки, м'ясопоставки та податки. Якщо з цих припоручень не вив'яжуться, то будуть потягати до відповідальності.

В с. Гологори засудили голову сільради на 10 років за розтрату 15.000 крб. державних грошей. Гроші ці розтратив, будучи ще рівночасно фінагентом, а зібрав їх з податків.

8. Шкільництво:

В р[айо]ні є три середні школи, а це в с[елах]: Красне, Вільшаниця і Гологори. В с[елах] Русилів, Сторонибаби, Утішків, Ферліївка, Бортків, Ляцьке є 7-класові школи.

В прочих селах є 4-класові школи. Крім того по більших хуторах, як Гологірки Лісові с. Гологірки і хутір Марушка с. Безбруди є 2-во класові школи.

В с. Красне є середня школа, в якій працює 16-ть учителів, з того 3-и місцевих, а прочі – східняки, з цього 7-м є партійними, а 6-ть комсомольці. Учнів всіх в школі є 454. В школі є комсомольська організація, секретарем якої є Давидов Михайло.

В с. Вільшаниця в середній школі працює 14 учителів, з того 11 східняків, а 3 місцевих. Д[и]ректор С.Ш. є Гаврилів Михайло, укр[аїнець], з ЗУЗ. Стан учнів 233.

В с. Гологори є СШ, в якій працює 13 учителів, з того 8 з СУЗ, а 5 зі ЗУЗ. Директором школи є Панчук Михайло, українець, зі ЗУЗ. Стан учнів 350.

Викладовою мовою в школах є українська мова. В школах учать: укр[аїнської] мови і літератури, російської мови і літератури, природознавства, хімію, фізику, математику, алгебру, тригонометрію, конституцію ССРСР, історію ВКП(б), історію ССРСР, географію, всесвітню історію, фізкультуру і нім[ецьку] мову.

Наука в народніх школах закінчилася в травні, а в середніх школах іспити тривали до 5 липня [1948 р.].

При деяких школах є організація піонерів, але в більшості на папері, бо діти на сходи не ходять. На літні канікули учителі, які залишилися в школах, одержали наказ переводити прогульки з піонерами, а де піонерів немає, то з дітьми робити прогульки і їх заохочувати вступати в піонери. На канікули частина учителів виїхала до родин на СУЗ. В школах переводиться ремонт. Зараз при кінці серпня [1948 р.] починають з'їжджатися учителі до шкіл. Деяких учителів зі ЗУЗ позвільняли, напр[иклад], в с. Майдан звільнили учительку Ковалів Ольгу.

В с. Утішків був дітсадок, провідницею якого була Ласка Галина з с. Красне. Також в с. Ферлеївка був дітсадок, провід-

ницею якого була Дрогуцька Анна. Платня провідниць по 400 крб. в місяць.

9. К у л ь т у р н е ж и т т я .

В районі знаходиться дві кінопересувки, з яких одна стоїть в с. Красне, а друга їздить по селах. Фільми в більшості пропагандивного змісту. Напр[иклад], в с. Ляц[ь]ке, р[айо]н Золочів, де дуже часто висвітлюють фільми, висвітлювали про щасливе і заможне життя в колгоспах, про війну Росії з Японією 1905, «Над озером Хасан», про вітчизняну війну, «Червоний галстук» і ін. До кіна переважно ходять діти. Клуби є по всіх селах, які є не діяльні. В кожному клубі є завклубу, якого місячна платня 300 крб. Більш діяльні клуби є там, де є комсомол, тому що комсо[мо]льці ходять до клубу, переводять гутірки, переводять забави.

Найбільш діяльн[и]й клуб є в с. Ляц[ь]ке, р[айо]н Золочів, тут кілька разів насвітлює кіноперес[у]вка і що неділі є забави з музикою і танцями, на якій багато молоді бере участь.

З кінцем липня [1948 р.] зробили в клубі забаву в с. Митулин, яку молодь збойкотувала і забаву розлетілася.

З кінцем серпня [1948 р.] по селах р[айо]ну їздила культбригада з району, зложена з 4-ох жінок і 3-ох му[жч]ин, які були озброєні в автомати. Ця бригада давала концерти в с. Утішків і Ферл[и]ївка.

Предметом большевицької пропаганди в кінах, театрах і клубах є рекляма «щасливого і заможного життя в колгоспах». З фільмів вітчизняної війни є щепити любов до соціалістичної батьківщини, та заохочування молоді до патріотизму і вступу в комсомол, реклямуючи комсомольців у вітчизняній війні як авангард армії, їхні подвиги та їхню стахановщину у повоєнні[й] відбудові господарки, чим хочуть захопити молодь.

10. С а н і т а р н а д і л я н к а .

В с. Краснім є шпиталь на 30 ліжок. В шпиталі є один лікар східняк і 4-и санітарки.

В с. Куткір є шпиталь, в якому може поміститися 40 хворих. В шпиталі є 2-а лікарі, один фельчер і 6 санітарок.

В с. Бортків є родильний будинок на 10 ліжок, в яким зараз лежить 2-і жінки. Акушерка є східнячка.

В с. Краснім є аптека, де можна купити ліки тільки за рецептою.

Крім шпиталю в Краснім є ще 2-а лікарі, один переселенець, а другий східняк, та в кожному більшому селі є фельчери, які часто на хворобах мало визнаються.

Один боєць з Гологірського гарнізону заразив одну жінку на венеричну недугу на хуторі Гурбачах с. Гологори і його відвезли до лічниці в Золочів. Від цієї жінки заразився молодий хлопець цього хутора.

11. П р о п а г а н д а.

В р[айо]н приходять різні преси. Найбільше обласної «Вільна Україна», а також республіканська і центральна, хто собі яку пр[о]нумирує. В районі виходить «Радянський Шлях», тиражем 1500 примірників, редактором є Максименко, а в р[е]дакції працює 12 осіб.

По селах мітингів роблять мало тому, що люд[и] мало на них ходять, мітинги роблять з правлінням колгоспів і адміністраці[єю] сільрад. Мітинги стараються робити по всіх селах, так в с[елах] Гологори, Вільшаниця і Новосілки робили мітинги під час організування колгоспів, про колгоспи, на яких була тільки адміністрація села. В парі з тим йшла нагінка на організацію колгоспів. Старалися робити мітинги перед здачею контингенту, на яких говорили про своєчасну здачу хліба державі, охорону жнив, силу СССР як оборонця миру і т. п. Так, н[а]пр[иклад]:

4.VII.[1948 р.] в с. Куткір був мітинг, на якому партієць, уповноважений з р[айо]ну – Юрцевич говорив про забезпечення колгоспних ланів перед огнем, щоби хто не запалив. Отже, коли збіжжя буде досягати, то мають їздити на конях об'їздки, які на випадок огню мають повідомити найбли[жч]е село. Крім того на полях мають бути плуги, щоби на випадок огню переорати поле. Коло стирт має бути не менше 3000 літрів води і сильна охорона, яка – не відомо. В колгоспні[й] стайні не тримати худоби на ланцюгах, але все на мотузках, мати ножі на поготівлі, щоби було можна відрізати на випадок пожежі. На стрих[ах] не вільно тримати соломи, а стелю ліпити глиною.

30.VI.[1948 р.] в с. Ляц[ь]ке, р[айо]н Золочів робили більшовики мітинг, на якому була вся верхівка з району. Крім партійців були пр[ед]ставники від усіх колгоспів Золочівського району. Приміщення клубу охороняло два авта більшовиків, які з ними приїхали, загально було в терені 80 більшовиків. На мітингу виступав секретар партії Міненко, на якому захвалював колгоспне життя і казав, що до колгоспу мусять піти всі. Кричав на бандерівців, які вбивають організаторів колгоспів і сказав, що скоро вони всі будуть знищені. Знищать також куркулів, бо ті допомагають бандерівцям. Після мітингу був концерт, тоді рівно ж продавали мануфактуру, пиво і горівку.

7.VII.[1948 р.] в с. Ляц[ь]ке, р[айо]н Золочів був мітинг, який переводив перший секретар партії Міненко в справі жнив. Говорив, щоби скоро і доброякісно збирали люд[и] збіжжя та прискорили здачу хліба державі. Що ССРСР бореться за мир в цілому світі, проти паліїв нової війни. Населення в тому селі бере участь в міт[и]нгах.

В с. Новосілки большевики робили мітинг на який прийшли самі діти, яких вигнали.

15.VII.[1948 р.] в с. Ляц[ь]ке р[айо]н Золотів був мітинг який переводив д[и]ректор школи Захарчук і участковий. Д[и]ректор говорив щоби населення здавало скоро контенгент, податок, та скоро вписувалося до колгоспу. Між іншим він говорив: «Ви не хочите здавати контенгенту, допомагаєте бандерівцям і ждете на англо-американців». В тому селі населення бере масову участь в мітінгах.

19.VIII.[1948 р.] до с. Майдан приїхали з р[айо]ну: суддя Жорняк Феня, прокурор і голова райвиконкому Мартин Микола і скликали людей на мітинг. Суддя виступала і говорила, що люд[и] не хочуть здавати контенгенту, бо людям не кажуть давати «бандити» з лісу. Дальше вона лаялася і гістично кричала: «Що вашого Бога шляк трафить, також вашого сільсько[го] бога – Крука²⁹² шляк трафить». Одна жінка відповіла, що вас скорше шляк трафить як Бога. Тоді частковий МГБ почав лаятися і клясти. Люд[и], почувши це, опустили домівку, де був мітинг.

Крім того большевики розвішують масово кличі по сільрадах, клубах і канцеляріях колгоспів про колгоспне життя, про здачу хліба державі і т. п. По робітничих осередках, про стахановців та діяграми про виконання норм поодиноких підприємств[в] і 4-ту п'ятелетку. Крім того всякого рода уповноважені з р[айо]ну ходять по селі, при стрічі з селянами нахваляють колгоспне життя.

12. В о р о ж і а к ц і ї.

Большевики, які не є в силі знищити ні послабити нашого руху, хоч число революціонерів зменшилося, дальше практикують облави на села, ліс і поля, тепер у літні місяці шукають по полях чи хто не скривається по збіжжях. На облавах сильно скаженіють, стараються тероризувати населення та наробити йому якнайбільше матеріальної шкоди.

²⁹² «Крук» – особа не встановлена.

29.V.[1948 р.] большевики робили облаву по полях між селами: Куткір, Безбруди і Острів. На облаві було 100 бійців з гарнізону з с[іл] Ферлиївки і Скваряви.

7.VI.[1948 р.] була облава на с. Бортків. На облаві було до 100 большевиків. На ніч вибралися, а залишилося 15 большевиків, які поробили засідки.

15.VI.[1948 р.] до Гологір з Красного приїхало до 60 большевиків, які зробили облаву на ліс між Будюю Хилецькою, Ляц[ь]ким, а Підлисою, а опісля на село Ляц[ь]ке. В тій облаві в господаря Павзанюка Степана вкрали ліци.

Того дня 60 большевиків робили облаву на хутір села Ляц[ь]-кого – Казимирівку.

Від 17 до 19.VI.[1948 р.] в с. Борткові була облава, в якій брало участь 150 большевиків. Вночі обставили село і нікого з села не випускали. Валили людям печі і стіни, арештували господарів і водили до сільради, де містився штаб, на допити. По тр[ь]ох днях вибралися.

Від 20 до 24.VI.[1948 р.] в с. Вільшаниця була облава на село, в якій брало участь до 100 большевиків. Ніччю обставили село і нікого не випускали, а відтак почали робити сильні ревізії та перевірки. Валили печі і стіни, старалися наробити людям якнайбільше шкоди. Люди говорять, що ще такої облави в селі не було. Першого дня була облава на село, а пізніше брали село на часті і робили сильні ревізії. 24-го вибралися, а за два дні 26.VI.[1948 р.] знова вернули всі 100 і зробили основну облаву в селі.

26.VI.[1948 р.] в с. Ферлиївка 20 большевиків робили облаву на дві ulиці, у Бека Івана повалили піч.

28.VI.[1948 р.] в с. Майдан була облава на село, яку робило до 80 большевиків. Село було довкруги обставлене і робили основні ревізії по цілім селі. Тоді арештували 3-ох хлопців, які були колись с[т]рибками. Їх арештував слідчий МГБ Горбунов та заступник начальника МГБ Антифеев. На протоколі питали де є Крук²⁹³ і кому вони здали зброю. Опісля їх відвезли до Красного, де тримали до 18.VII.[1948 р.]. Опісля двох відвезли до Львова, а одного випустили. На допитах їх сильно били.

5.VII.[1948 р.] була облава на ліс за с. Майданом і на ліс Діброви, обступили відтинок ліса Писарку і чогось шукали. Застави були також в Кіндратівському лісі. На облаві було около 100 большевиків.

²⁹³ «Крук» – особа не встановлена.

23.VII.[1948 р.] большевики Гологірського і Золочівського гарнізонів в числі до 100 бійців робили облаву через 3-и дні на ліс, між Ляц[ь]ким, Будою Хилецькою а Підлісою.

12.VIII.[1948 р.] в с. Гологірках ніччю гарнізон обставив село, та поробили сильні застави, а ранком почали робити облаву по селі. Арештували багато молодих хлопців і дівчат, брали до сільради та питали де криється Сидорович Анна. Арештованих всіх випустили за виїмком 3-ох: Яремович Микола, Галушка Ярослав і Яримович Степан. За кілька днів двох випустили, але ще досі держать Галушку Ярослава.

Останні місяці посилили сильні засідки і наскоки на поодинокі господарства, розбр[е]лись невеликими боївками по терені і в підлісних селах щоденно роблять засідки.

29.VI.[1948 р.] на хуторі Казимирівка с. Ляц[ь]ке р[айо]н Золочів, арештували большевики Захарчук Єву та тримали на допитах в с. Вільшаниця через тиждень.

12.VI.[1948 р.] большевики робили перевірку в хаті Волошина Павла, який в той день видавав доньку. Це було в с. Вільшаниця.

28.VI.[1948 р.] в с. Гологірки большевики заарештували 16 літнього Сай Теодора та відвезли до Красного на допити. Допитували його до кого він пише листи на Сибір, при тому сильно били.

29.VI.[1948 р.] в с. Бортків участковий Клименко робив на тр[ь]ох господарствах перевірку.

18.VII.[1948 р.] в с. Гологорах Горб[у]нов арештував Тимяк Йосифа, Тимяк Ярослава і їх сестру Лоня[к] Катерину, які крилися від вивозу. Тимяка завивають в палатку і водять по лісі і селі на страх людям.

18.VIII.[1948 р.] на хуторі Малинівцях с. Гологори арештував Горбунов Темяк Анастасію, [яка] втекла зі Сибіру. Її завели на гарнізон, посадили в підвал і питали чого вона втекла з Сибіру. Вона почала кричати, що голод її змусив і що вона знова буде втікати, якщо її там завезуть.

23.VI.[1948 р.] в с. Ляц[ь]ке р[айо]н Золочів 12 большевиків робили ревізію [в] Іванців Емілії. Під час ревізії в неї знайшли знимку одного революціонера. Зараз арештували цілу родину і на допитах сильно били та доказували як на празнику у них були підпільники і як забавлялися. Маму по двох днях випустили, а доньку забрали на замок до Золочева.

25.VII.[1948 р.] в с. Сторонибаби большевики арештували Маркивич Михайла, тримали його через 3-и дні в Краснім, а опісля його вивезли до Львова.

29.VII.[1948 р.] в с. Митулин 8 большевиків зробило сильну ревізію в господаря Хоми і добре його вибили за те, що не хотів для них наготовити обіду.

Того дня в с. Ферлиївка 12 большевиків робили сильну перевірку в церкві і школі. Шукали по всіх закутках.

19.VIII.[1948 р.] в с. Вільшаниця большевики арештували Данькових Івана і засудили на кару 5200 крб., які має до 5-ть днів здати, за те, що скрив три кусники поля.

Від 1 по 7.VIII.[1948 р.] большевики постійно сидять на горі під лісом села Гологірки та обсервують рух по селі. Ніччю роблять засідки та ходять попід вікна та слухають хто що говорить.

8.VIII.[1948 р.] в с. Митулин большевики ходили по селі і набили добре 5-ть молодих хлопців, одну жінку і одного господаря за те, що йшли вечером по селі, а опісля того зробили засідку.

10.VIII.[1948 р.] в с. Новосілки 8 большевиків робило постійно засідки через кілька ночей, а вдень спали в stodолі так, що навіть господар не знав.

Большевики, щоби підірвати довір'я мас до революціонерів, стараються провокувати населення, вдаючи повстанців, з одної сторони, хочуть бачити поставу мас до революціонерів, та щоби мати підставу за що чіпатися невинних людей, а, з другої сторони, своїм грубим поведенням, вдаючи повстанців, вводили в оману маси та неславити повстанців. Але це їм нігде не вдається.

3.VI.[1948 р.] большевики з Гологірського гарнізону робили ніч[ч]ю ревізію в с. Гологірки в 6-ьох господарствах. Крім того прийшли до господаря Ганець Степана поскидали пілотки та вдавали українських поставців і домагалися молока. Але господар їх пізнав та не хотів з ними говорити.

26.VI.[1948 р.] в с. Новосілки стрибок з села Трудовач Гаврилів Григорій застрілив місцевого хлопця – Цимбалюк Степана, який вертав попід ліс з допиту.

12.VIII.[1948 р.] на хут[ір] Дубаси с. Гологори прийшло 15 стрибків. Вони зайшли до Лоняка Михайла, вдавали українських повстанців і домагалися їсти. Господар сказав, що для таких як вони їсти не дасть. Вони почали кричати, що вони борються за Україну, а їм їсти не хочуть дати. Опісля кинули до хати через вікно горнець та відійшли до ліса. По дорозі легітимували всіх пастухів, які пасли коні.

17.VIII.[1948 р.] на хут[орі] Парцеляції с. Красне ходило 6-ть большевиків по господарствах і обривали яблука. Коли люди почали на них сварити, то вони вдавали повстанців, говорили українською мовою і казали замикати собак.

Большевики оперують в терені боївками від 6-9 чоловік. Носять з собою харчі. Сталого місця кватерування не мають, а кватерують конспіративно по господарствах чи в лісі. Загально роблять засідки всюди по цілому терені. В місяці серпні [1948 р.] зробили більший натиск на села в лісистому терені.

НАШЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. Постава мас до ворога.

Маси українського народу ставляться до ворога з ненавистю. Всякі адміністративні зарядження виконують під примусом влади і з страху перед засудами, карою і засланням. Зернопоставки здає під примусом. Більшість зерна большевики мусять шукати і вирабовувати його. Большевицькі провокації нігде не вдаються, бо населення вже їх пізнало. Само населення бореться як може і так напр[иклад]:

4.VIII.[1948 р.] районний суд в с. Вільшаниця засудив на 3 роки тюрми тракториста МТС з Ферлиївки – Залізного Степана за знищення трактора.

2. Постава мас до нашого руху.

Населення, хоч бідне, бо вирабоване большевицькими «поставками», до нашого руху ставиться прихильно, помагає нам чим може: харчами, нераз ділиться останнім куском хліба, грішми, одягами та дає приміщення. Помагає нам розвідкою, н[е]раз з нараженням власного життя попереджує перед засідками чи облавами. Допомагає викривати сексотів та домагається для них кари. Боїться провокацій і горить ненавистю до провокаторів. Бойові акції сприймає радо, особливо палення чи нищення колгоспів. Про такі акції ходять не-раз легенди. Листівки і літературу радо читає, з захопленням сприймає ілюстровані листівки. Н[а]-пр[иклад], в с. Новосілки кличі передавали собі з рук до рук.

Наші втрати відчуває дуже болючо. Сприймає їх з жалем, та дуже жаліє. Н[а]пр[иклад], в с. Утішків, як впав друг Пімста²⁹⁴, то за ним плакало дуже багато людей.

1.VIII.[1948 р.] в с. Гологорах, коли большевики вбили одного підпільника, одна жінка кричала до большевиків: «Чого ви вбили людину? За що? Нічого не робите і не даєте людям жити тими облавами».

²⁹⁴ «Пімста» – Воловець Іван Михайлович.

3. Оцінка світової і нашої ситуації.

Населення вірило ще до жнив в можливість війни в цім році. Але коли прийшла здача контингентів воно перестало вірити в можливість війни в тім році. Воно вірить, що війна буде, але не зараз. Поміж населенням кружляють чутки, що большевики на осінь підготовляють вивіз, дальше говорять, що большевики будуть старатися знищити наш революційний рух.

4. Віроісповідання.

В терені всі священики перейшли на православ'я. Приїзших батюшок нема, а залишилися всі священики місцеві. В церкві змін нема. Правлять зі старих книг. Більшість населення до православ'я ставиться ворожо. Так, н[а]пр[иклад], населення сіл Метулин, Новосілки, Трудовач, Гологори ідуть молитися до Унева, кажуть що там ще не всі православні.

5. Санітарний стан.

Населення, вирабуване большевиками, убожіє і недоїдає. Хвороби як туберкульоз, які є супутниками біди, злиднів і нужди, мають доступ до села. В с. Сторонибаби є 25 східняків хворих на венеричні недуги, які лікуються.

На хуторі Горбачі с. Гологори заразилася від большевика з гарнізону одна жінка, від неї заразився один місцевий хлопець, який не має родини.

6. Господарський стан.

В терені цього року урожай дуне ни[з]ький. На один ц[ентнер] збіжжя треба молотити дві копи. Городовина вимокла, овочі не вродилася (цвіт змерз), меду нема. Крім того большевики вирабували село, стягнувши всей хліб. Вже зараз є господарі, яким взагалі зерна не лишилося. Більшість населення вже хліба не має. Рік 1949 придбачують селяни дуже важким, майже голодовим.

7. Переселенці.

Зараз переселенці не відрізняються від місцевого населення. Матеріальний стан їх є такий самий як в місцевого населення. В деяких селах іде боротьба за ґрунти. Напр[иклад], в с. Новосілки іде боротьба між місцевим населенням а переселенцями за ґрунти, а це тому, що в с. Новосілки є багато поляків. Переселенці до стрибків і до колгоспів не йдуть. До нас ставлять-ся прихильно і нашу літературу радо читають.

8. Українці з СУЗ.

Українці зі СУЗ живуть переважно в р[айо]ні і робітничих осередках (МТС) і по селах учителі. Богато з них є на керівних посадах. Партійні до нашого руху ставляться ворожо, за це безпартійні більше прихильно, хоч про наш рух знають дуже мало. Матеріальний стан їх є вбогий, живуть скромно.

9. Осяги нашої пропаганди.

На протязі звітного часу революціонери стрінулися з 3-ма східняками, українцями, з якими говорено про нашу боротьбу і нашу програму. Через них передано таку літературу на схід: «Чому ми боремося з московськими більшовиками», «Про колгоспи», «До молоді східних областей», «Большевики і нац[іональне] питання», «Визвольна боротьба Мазепи і Орлика», «Весняна сівба в колгоспі», всіх по одному примірнику.

10. Наші акції.

30.V.[1948 р.] в с. Ферліївка революціонери ОУН спалили [в] МТС-і 4-и молотарки.

6.VI.[1948 р.] в с. Скнилів революціонери виконали атентат на секретара партійної організації в с. Скнилів, Кухара Миколу, який ходив з автоматом. При виконанні атентату зістала вбита жінка знаного вислужника МВД – Анастасія Бобродська²⁹⁵ і Недільський²⁹⁶ Степан, люди які ставилися до нашого руху безінтересовно, одначе не шкодили, вбиті зістали в замішанню.

6.VI.[1948 р.] в с. Куткір був покараний через повішення Українськими Революціонерами, бригадир Куткірського колгоспу – Криницький²⁹⁷ Михайло, який допомагав цей колгосп організувати.

9.VI.[1948 р.] покарало карою смерти через розстріл – Стахіва²⁹⁸ Павла, за це, що він видав криївку, в якій впали революціонери – Богдан²⁹⁹, Оріх³⁰⁰ і Стріла³⁰¹, а опісля ще всипав підпільника Нечая³⁰², який також впав, він ходив з пістолем³⁰³.

²⁹⁵ У тексті: Папроцька.

²⁹⁶ У тексті: Надільський.

²⁹⁷ У тексті: Кирицький.

²⁹⁸ У тексті: Стахова.

²⁹⁹ «Богдан» – особа не встановлена.

³⁰⁰ «Оріх» – особа не встановлена.

³⁰¹ «Стріла» – особа не встановлена.

³⁰² «Нечай» – особа не встановлена.

³⁰³ Подія мала місце у с. Ферліївка Краснянського р-ну (тепер – с. Андріївка Буського р-ну).

15.VI.[1948 р.] в с. Вільшаниця був розстріляний революціонерами старий агент і явний виступник МВД – Ховзун Микола. Він зараз з приходом большевиків втік до району та ходив зі зброєю. Останньо був головою сільради, брав сам людей на допити, бив, видавав на Сибір і т. п. В часі стріляння поранив одного підпільника.

Того самого дня в тому селі розстріляно явного агента МВД, голову кооперативи – Стець Михайла, який також допитував людей і ходив зі зброєю.

30.VI.[1948 р.] в с. Бортків зліквідовано ланкову колгоспу – Риклицьку³⁰⁴ Марію.

5.VIII.[1948 р.] в с. Бортків заплановано роз[з]броїти стрибків. Але в той час в приміщенн[і] сільради були большевики, про що революціонери не знали. Вив'язалася перестрілка, в якій один большевик був ранений в руку і від рак[е]ти згоріла одна господарка.

12.VIII.[1948 р.] в с. Вільшанка зроблено засідку на стрибків. Але тому, що автомати затялися лише один стрибок був ранений. Тоді спалено стирту колгоспної соломи, при чому згоріла молотарка, яка тут стояла.

20.VIII.[1948 р.] в с. Ферлиївка двох революціонерів нашли на засідку, де вбили одного стрибка і ранили участкового Бабича³⁰⁵.

25.VIII.[1948 р.] в с. Новосілках роз[з]броєно тр[ь]ох стрибків, знищено всі документи і телефонний апарат в сільраді.

17.VIII.[1948 р.] в с. Бортків був арештований органами СБ Рибак Михайло якого після допиту звільнено. Йому закидували справу Сумного³⁰⁶ і Бігуна³⁰⁷.

22.VIII.[1948 р.] в с. Острів органи СБ арештували секретаря сільради Саламаху Єфрема³⁰⁸, ур[одженого] 1903 р. в с. Острові, який в дорозі вчинив спротив і тому його застріл[е]но.

12. Н а ш і в т р а т и:

Впали на полю слави:

20.VI.[I].[1948 р.] на хуторі Переставки в с. Утішків, згинув друг Пімста³⁰⁹. Коли друг Пімста виходив з хати крамарки до

³⁰⁴ У тексті: *Рахлицьку*.

³⁰⁵ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 22.08.1948 р. і тоді загинув тільки стрибок Іван Колодій.

³⁰⁶ «Сумний» – Семен Горгота, стрілець кущової боївки.

³⁰⁷ «Бігун» – Степан Горгота, стрілець кущової боївки. Згадані підпільники загинули 10.01.1948 р. у с. Борткові Золочівського р-ну Львівської обл.

³⁰⁸ У тексті: *Єфремова*.

³⁰⁹ «Пімста» – Воловець Іван Михайлович.

брами, на нього посипалися стріли з большевицького автомата, він зістав пересічений по грудях і впав на місці. Тіло його забрали до Красного коло МВД і тримали через два дні, відтак закопали де всіх ховають.

1.VIII.[1948 р.] в с. Гологірки найшов на большевицьку засідку друг Канарок³¹⁰ і Нечай. Почалася стрілянина в якій загинув друг Канарок, а друг Нечай вийшов ціло. Зі сторони большевиків був один вбитий і двох ран[е]них. Тіло Канарка забрали до Красного і поховали там, де ховають всіх вбитих³¹¹.

13. Національні меншини.

З нацменшин є найбільше москалів, які сидять по різних керівних посадах. До нашого руху ставляться крайно ворожо. Є ще трохи поляків, які заняли вичікуюче становище.

В с. Новосілки поляки зібрали 5000 крб. на будову костела.

С л а в а У к р а ї н і !

Г е р о я м С л а в а !

28.IX.1948 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 165-179. Копія. Машинопис.

№ 70

СПИСОК РОДИН ІЗ МІСТЕЧКА КРАСНОГО, ВИВЕЗЕНИХ ВПРОДОВЖ 1944-1950 РОКІВ У ВІДДАЛЕНІ РЕГІОНИ СРСР

[Не раніше кінця 1950 р.]

Вивезені родини з с. Красного від 1944-[19]50 р[р].

1. Кузик Текля
2. Ласка Гілярко
3. Кравчук Ксеня
4. Гохман Микита
5. Букида

³¹⁰ «Канарок» – Воловець Іван Семенович, бойовик СБ.

³¹¹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ облавники в той день втрат не мали.

6. Комара Степан
7. Мілянська Стефанія
8. Довгань Дмитро
9. Кук Петро
10. Кук Степан
11. Постолук Зофія
12. Вороновський Григорій
13. Комар Василь
14. Тиктор Павлина
15. Тиктор Наталія
16. Пр[о]тасевич Михайло
17. Патковська Ольга
18. Дітчук Зофія
19. Прушняк Степан
20. Гай Павло
21. Кравчук Василь
22. Горбач Василь
23. Семен Марія
24. Вороновський Гілярій
25. Вороновська Анастасія
26. Дітчук Он[у]фрій
27. Дітчук Степан
28. Вороновський Лука
29. Ласка Степан
30. Яворська
31. Вовк Степан
32. Гаврилюк Ярослава
33. Черевко Павлина
34. Дітчук Ілько
35. Постолук
36. Черевко Анна
37. Букида Іван
38. Букида Павло
39. Букида Марія
40. Андрушків Теодозій
41. Сусула Стефанія
42. Кук Ксеня
43. Грипа Яким
44. Кук Ярослав
45. Майба Параскевія
46. Ласка Іван
47. Кравчук Григорій

48. Черевко Михайло
49. Мілянська Анна
50. Ласка Павло
51. Ласка Катерина
52. Горбач Андрій
53. Горбач Ксеня
54. Ласка Степан
55. Ласка Петро
56. Дмитрейко Анастасія
57. Черевко Стефанія
58. Дубіняк Анна
59. Вовчик Петро
60. Букида Ярослав
61. Вороновський Василь
62. Патковський Роман
63. Цап Василь
64. Сусула Анна
65. Кочекан Степан
66. Базарницька Ольга
67. Базарницький Ципко
68. Грипа Степанія
69. Саламаха Ольга
70. Ласка Василь
71. Кравчук

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 14. Оригінал. Рукопис.

№ 71-79
БРОДІВСЬКИЙ ПОВІТ/НАДРАЙОН

24 квітня 1944 р. – 10 липня 1951 р.

№ 71
ІНФОРМАЦІЯ СПІВРОБІТНИКА
БРОДІВСЬКОГО ПОВІТОВОГО ПРОВІДУ ОУН
СТЕПАНА РОМАНЮКА – «Б. ОЛЕСЯ»
ПРО СИТУАЦІЮ НА БРІДЩИНІ
ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ФРОНТУ

24 квітня 1944 р.

З ПОДІЙ НА БІЛЬШОВИЦЬКІЙ ЗАЙМАНЩИНІ
В БРОДСЬКОМУ ПОВІТІ
за час від 12.III.[1944 р.] до 20.IV.1944 року.

Пише очевидець.

Дня 12.III.1944 р. німці почали зривати рейки і мости на лінії залізнич[н]ій Радивилів–Броди. Фронт був на старій (айстро-угорській) границі і почав зближатись під село Ді[т]ківці. В той час я знаходився в тому селі.

Дня 15.III.[1944 р.] я виїхав. Через два дні вертаю до Гаїв-Старобрідських, де довідуюсь, що 20.III.[1944 р.] більшовики рано вдерлись до с. Ді[т]ківці але вечером втекли тому, що було їх лише 200 чоловік. На старій границі йшли завзяті бої. Я вертався до Дітковець.

8.IV.[1944 р.]³¹² раненько насунула хмара більшовицької голоти в с. Дітківці та лише в східню половину села. В селі були ще німці, які, побачивши хмару більшовиків, почали сонні втікати, босі, в самому тільки біллю відрікаючись всього. Одних по дорозі побили. Тут більшовики зловили кількох своїх, які були в німецькому полоні і вже омундировані, їх на місці розстріляли. Сильний кулеметно-артилерійський вогонь тривав цілий день. Вечером німці почали палити Дітківці та відступати. Була страшна картина. Люди сховалися до сховків. В оцілілих хатах приміщувалися більшовики. Населення спрямовують на Радивилів і Батьків. Вивтікало все населення, а нас залишилося двох на ціле село.

³¹² У тексті: 8.III.[1944 р.].

На другий день і ми мусіли вибратись зі села. По дорозі забрав нас майор до штабу на допити. Питає: що ми тут робимо, звідки, чи не шпіони, чи не розглядаємо військових частин та військових споруд. Ввесь час грозять розстрілом. Опісля, перевіrivши документи, спрямовують на Радивилів і Батьків. Ми пішли в цьому напрямі. У лісі було повно війська, одні палили вогонь, а другі копали бункери. Одначе на Радивилів ми не пішли, а завернули на Гаї-Лев[я]тинські. Нас скрізь контролювали. Село Гаї знищене. Німці ввесь час бомблять. Людей не видно. Видно багато трупів цивільних і військових. Ідемо на Немирівку. В німецьких окопах стоять дві «катюші» і більше 50 зенітних. Того ж дня збили 5 німецьких літаків. Немирівка також знищена й перебуваємо два дні, після чого вертаємось до Дітковець. В селі забирає мене один лейт[е]нант до штабу. В кімнаті багато старшин. Всі допитують. Допитували менш-більш так: «признайсь, бо нам про тебе всього відомо, яка твоя кличка, яке псевдо, де твій магазин зброї, з якої частини, чому в тебе німецькі документи» і т. д. Ввесь час пробують залякати розстрілом, висилкою на Сибір, каторжними роботами. Опісля, показуючи знимку торговельної школи, питають, чи то не бандерівська ячейка, де вони тепер, чи в лісі і т. д.

Якщо ніхто не признається, звільнюють. Звільнили й мене. Як вернувся на квартиру свого друга. У нього кватирували старшини й бійці. Тут мала відбутись військова нарада, бо сходились старшини. Один боєць-українець сказав мені, що буде нарада старшин, бо сьогодні приїхало головне начальство з Москви сюди. Вони підуть на передову лінію оглядати фронтові позиції. Здається, що будуть розстрілювати своїх начальників, так як під Дубном і Житомиром за те, що не здобули ще Бродів.

У розмові з двома лейтенантами виявилось, що під Бродами більшовики понесли великі втрати й ждуть на підкріплення. Крім цього сказав один дослівно таке: «Знаєш, нам лекше було б воювати, лише бандерівці нам шкодять». Ми йдемо вперед, а якийсь чорт по тилу нам міста забирає та б'є нас коло Дубна, Києва, Харкова. Інший в розмові сказав таке: «Візьміть зі собою їсти на два дні, йдіть до Радивилова, а опісля до Дубна. Там зголоситесь до армії в польську дивізію ім. Костюшка й будете германа бити». На мій запит, чому в польську, а не в руську він сказав: «Ми прийшли вас визволяти, а не в армію брати». «Ви раньше були під Польщею і вона вас повинна взяти в армію». З Дітковець я пішов на Гаї-Старобрідські. В дорозі стрінули свого друга, який вертався з тюрми на Волині. Друг сидів за те, що підозрівали, що він бандерівець. На допит уживали методів залякування, били, стрі-

ляли над головою. В тюрмі сиділо ще більше. Деяких розстрілювали, а деяких відвозили до Радивилова, а опісля до Дубна. Оба ми пішли на Гаї Старобридські. Червоні все граблять. Раненько ми вийшли зі села, бо почалася перестрілка. Німці вживають нової зброї, подібної до «катюші». Ми пішли на Суховолю, село теж знищене. Там стояло дві «катюші», кілька танків, зенітна і звичайна артилерія нової зброї, подібної до катюші. Ми подались на Черницю. Тут довідались, що НКВД переводить масові арештування (забрали матір Бистрого³¹³). Вертаємося до Суховолі. Тут НКВД арештувало друга Терена³¹⁴. Подаємось на Бучину. Рано підходимо на Гаї Дітковецькі, бо забирають мужчин. Село також знищене. Скрізь на плотах видно великі листівки під заголовком «До учасників УПА і УНРА», підписані Гречуха і Хрущов. В ній закликають, щоби хлопці вийшли з ліса і вступили в ряди доблесної ЧА, тоді батьківщина простить їм провини. Є листівки до поляків на польській мові про злочин під Катином, до німців на нім[ецькій] мові та до СС-Стрілецької Дивізії Галичина. В дорозі нас задержали і почали допит. З початку розпитували про німців, що вони робили, що говорили на зібраннях. Чи був в селі шпійонський відділ, чи були донощики, скільки стояло перед їх приходом, що німці роблять з їх полоненими. А далше зачав питати про наш рух. Скільки є бандерівців, що вони роблять, та де вони є, скільки їх є в лісі, де мають магазини зброї, збіжжя і інше, хто їх перетримує і т. д. Хто писав кличі по плотах. Цього ж дня ми попались шість разів в руки і шість нас допитували і писали протоколи. В першій лінії ідуть майже українці, а в другій москалі і жиди.

Мундур їх різний і поганий. Один – в шинелі подертій, другий – в полатаній, третій – в фуфайці, знова інший – в цив[ільній] одежі, ще інший – в дя[д]ьковій гунці, один в чоботах, другий в черевиках. Стрічається теж в нім[ецьких] мундирах. Наплечників не мають. Деякий має звичайну торбину і котьолок.

Мають нім[ецькі] кріси і МП, що другий має фінку. Патронташів не мають, набої носять в кишені.

На фронтовій полосі кухонь немає. Самі собі варять, що зрабують. Запасів харчевих не мають. Одержують тільки хліб і то не все. Один боєць в розмові сказав таке: «1943 р. ми коням давали їсти гній і коні їли. Тепер ми прийшли на Західну Україну і тут ми

³¹³ «Бистрий» – Григорій Каня, керівник розвідки Бродівського повітового провуду ОУН.

³¹⁴ «Терен» – особа не встановлена.

ще живем. Якби нас німці були потримали на сході два місяці більше, то війна була б скінчилась, бо голод закінчився би».

12.IV.[1944 р.] ра[н]ком більшовики відступили, а прийшли німці. Села, які були на лінії фронту зруйновані. Ввесь засів знищений, а все майно пограбоване. Населення розсіяне. Зі с. Черниця більшовики забрали 80-100 людей і мабуть їх розстріляли. Німці забирають людей до лягру і відвозять на захід – Перемишль.

Місто Броди досить знищене. Станція зруйнована, мости, заліз[ничні] рейки порвані. Більшовики забрали до армії кілька тисяч людей.

Постій, 24.IV.1944 р.

Б. Олесь³¹⁵

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 238-239. Копія. Машинопис.

№ 72

ІНФОРМАЦІЯ КЕРІВНИКА БРОДІВСЬКОГО ПОВІТОВОГО ПРОВодУ ОУН ПРО СИТУАЦІЮ В ПІДЛЕГЛОМУ ТЕРЕНІ В ЧАС ПЕРЕХОДУ ФРОНТУ

7 травня 1944 р.

КОРОТКЕ ЗВІДОМЛЕННЯ ПРО ФРОНТОВУ ФАЗУ В БРІДЩИНІ.

В другій половині березня [1944 р.] фронт швидким темпом пересунувся на терен повіту Броди. Дня 17.III.[19]44 р. вже був зайнятий майже цілий повіт за винятком таких сіл: Чехи, Заболотці, Висоцько, Кадлубиська, а відтак Дуб'є³¹⁶, що також на короткий час було зайнято більшовиками.

В наслідок того, що фронт в тих селах задержався на довше, деякі села знищені до тла. Маса людей вигинула чи то від більшовицьких, чи нім[ецьких] куль. Не знати хто живий, а хто загинув. Ситуація була і є не легша, голови показати було неможливо бо сейчас би загинув, як не від більшовиків, то від німців. Населення постійно в льохах. В селах, які є до тла знищені, лежать гори тру-

³¹⁵ «Б. Олесь» – Степан Романюк, співробітник Бродівського повітового проводу ОУН.

³¹⁶ У тексті: *Дубно*.

пів ще донедавна непопратаних. Таких дій є більша частина, бо тут йшли бої за кожне село зокрема.

В останніх днях фронтової фази німці на терені Брідщини перший раз вжили нової нім[ецької] зброї, подібної більшовицькій «катюші». При помочі цієї зброї, німцям вдалося відкинути більшовиків за Броди, залишаючи за собою у лісах великі більшовицькі банди, що мають легку артилерію та танки. Нім[ецькі] військові частини зараз зводять з ними запеклі бої й то з певними успіхами. Німці сподіються і вірять в те, що (принайменше так говорять) будуть гнати більшовиків далеко на схід. Свою віру опирають в надії на нового рода зброю, яку мають доставити на той відтинок фронту. Тут треба замітити, що німці, як теж більшовики, не щадять ні села, ні його населення. Все вимішують з землею. Та руїна в вислідній зродила страшну зневіру серед суспільства в укр[аїнське] майбутнє.

Коротка характеристика ЧА.

Військо більшовиків рекрутоване зі всіх національностей в більшості новозмобілізоване: вже перші фронтові частини мобілізують людей в армію. Вік мобілізації 16-60 р[оків], мобілізація відбувається примусово, яку переводять політруки. Прим[іром]: більшовицький наступ зі Саласьк³¹⁷. Моральний стан в армії є дуже поганий. Вояк пригнічений тим, що його не вишколено та неузброєно вповні – висилають їх на фронт як гарматне м'ясо. Тому воювати з охотою не хочуть, а йдуть вперед тому, що ззаду від своїх чекає їх смерть, за найменше відхилення. Політруки женуть всю масу наганями вперед. Подекуди чути, з боку погрози солдатів в сторону політруків.

Узброєння армії незадовільне. Брак крісів. Буває так, що другий салдат має кріс. Недостатком є в них гранат. Багато видно малокаліброваних гармат, гранатометів та протилетунської артилерії. Тяжкої артилерії, як теж повозів не багато. Летунство в бої не встряває, як стряває, то дуже малими силами. Найбільше впадає в очі те, що красноармійці є обідрані і голодні. Першим їх кроком в новоздобутому терені (селі) є грабункові напади. Граблять у населення те, що їм попадає в руки, не лишаяючи нічого, при тому сильно шукають за харчевими криївками. Частину награбованого майна відставляють в глибину запілля.

Як видно більшовицька розвідка працює на тому терені добре. Більшовики а особливо політруки, мають зі собою виго-

³¹⁷ Очевидно йдеться про с. Салашку Бродівського р-ну Львівської обл.

товлені списки втікачів з ЧА та дані про бандерівців з даного села. В перших днях політруки встановляють владу, підпихаючи до сільради тих делегатів, що їх мають вже на заздалегідь виготовлених списках.

Докладніші звіти заподам по нав'язанні зв'язку з тереном, який дослівно розторощений.

С Л А В А У К Р А Ї Н І !

/Калина³¹⁸/

Постій, дня 7.V.1944 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 242. Копія. Машинопис.

№ 73
ІНФОРМАЦІЯ РОЗВІДНИКА ОУН ПРО СИТУАЦІЮ
ЗА ЛІНІЄЮ ФРОНТУ НА БРІДЦІНІ

12 червня 1944 р.

ВІДОМОСТІ З - ЗА ФРОНТУ
(О п о в і д а н н я « С т е п а н а » ³¹⁹)

Фронтową лінію перейшов я з 3-ма мужчинами ніччю на 23.V.[]44 [р.] і дійшов до села Лешнева. Німецьку лінію перейшов я без перешкод, за вказівками місцевих людей. Використав ніч. Була буря і дощ. Фронт переходив я в багnistій місцевості, між селами Козаками і Войтовичами (Брідщина), понад Стиром у напрямі Лешнева. В цьому ж багnistому терені не стрічав я жодних окопів та висунених більшовицьких стійок, не було теж бункерів чи дротяних засік. Першою перешкодою, яку я стрінув, був натягнений колючий дріт, який є получений з дзвіночками біля постів, що після дотику до дроту алярмують стійкових. Буря влєгшила нам перехід, заглушувала голоси дзвіночків. День пересиділи ми в оборогах на сіно на цих же сіножатах, якими проходили й там стрінули перших людей від часу переходу фронтową лінії. Це були жінки зі села Лешнева, що віддалене від лінії

³¹⁸ «Калина» – особа не встановлена, керівник Бродівського повітового проводу ОУН.

³¹⁹ «Степан» – Микола Войтович, кур'єр на лінії зв'язку ОУН.

фронту на 6 кілометрів. Жінки поінформували мене, що в селі війська немає, є тільки 6-ох енкаведистів, голова сільради, 4-ох десятників, а в 2-ох хатах зібрані старики із села, що не евакуювались; небагато людей криється по полях та будинках, не хочачи евакуюватись.

Зі своєю сестрою³²⁰ получився я як з членом ОУН і вона подала мені, що села, які лежать на давній організаційній лінії – Лісові, Лешнів, Грималівка, Антонівка, Митниця, Рідків і Острів – евакуйовані. Першими селами, які оминули поки що евакуації, є Хотінь і Гоноратка. В Хотіні є зараз перший зв'язковий пункт, що його подала мені сестра, і на ньому можна зв'язатись.

Людей, евакуйованих із прифронтових сіл, розміщено в селах, які не підлягали ще виселенню тому, що положені на 25 км. від фронту. Евакуйованим можна забрати із собою все своє майно. За дозволом військової влади (на місці) приї[ж]джають старики й забирають решту свого майна та обробляють поля. Молодих чоловіків туди не пускають. До млина, який стоїть у прифронтовій полосі (на 25 км. до лінії фронту), приї[ж]джають люди молоти збіжжя, одержавши раніше перепустку.

З Лешнева забрали більшовики до армії дуже мало людей, бо майже всі вивтікали на німецьку сторону. З Грималівки забрали 150 мужчин віком від 16 до 55 років, з того 8 втекло до німців, до місця призначення прибуло 80 чоловіків, решта втекла по дорозі. Є деякі відомості, що й решта вивтікали. Мобілізованих відставляють до Рівного.

Один змобілізований хлопець із села Комарівки передав картку до своєї матері, де між іншим написав: «... не журіться, ми всі є в своєму війську». (Цей хлопець мав на думці УПА).

НКВД питає за людьми, що працювали при поліції, в СС Дивізії (на теренах ГГ) і тими, що працювали в німецьких урядах. Таких людей арештують, а родини їх вивозять, а куди – невідомо.

Під час мобілізації для постраху стріляли або вішали більшовики 2-3-ох людей, що намагалися втекти перед мобілізацією]. Трапляються часті випадки насилування жінок. Знасилувана 60-літня жінка пішла на скаргу до командира й під час збірки показала цього, що її знасилував. Командир на місці його розстріляв.

³²⁰ Йдеться про жительку с. Грималівка Бродівського р-ну Анастасію Войтович – «Журбу», зв'язкову місцевої сітки ОУН.

Грабежі були часті при переході фронту, з устabilізуванням його вони припинились, хоч трапляються випадки самовільних виступів. Церкви ограблені, священники вивтікали ще перед приходом червоних. Одного старого священника, що остався на місці, евакуйовано разом з іншими людьми, не переслідуючи його.

Майно батька³²¹, який перебуває по другій стороні фронту, придержано, закидуючи йому, що має магазин збіжжя бандерівців. Батько відмовився, а тоді повели його в город і показали, в якому місці воно закопане. Відкопано 8 сотн. жита та 10 сотн. пшениці. Батька побили й залишили поки що в спокою. Загально питають більшовики за бандерівськими магазинами зброї та збіжжя (харчів).

В Рівному стоїть польська дивізія. Частина приїхала зі Сходу, решту доповнено поляками з Волині. Сестра бачила в польському військовому уніформі поляка, що був вивезений більшовиками у 1939 році. Він питав про мене і другими членами. Люди пізнали також поляків в уніформах та цивільній одежі, що повтікали перед акціями УПА й разом з енкаведистами шукають тепер ОУН. Про погроми українців поляками не чув я нічого. Появились жида, що скривались до цього часу, й уформили спільно з поляками міліцію в своєму містечку Щуровичах. Вертає бувша адміністрація з 1941 року, вертається й теж НКВД (люди пізнали кількох енкаведистів).

Рядові червоноармійці та кавказці співчують із населенням, багато з них переходить на сторону УПА. Командири нарікають на бандерівців, бо вони висаджують поїзди, забирають автоколони й винищують менші військові відділи. Говорять, що будуть вицофуватись за польсько-совітський кордон тому, що бандерівці надто багато шкоди завдають їм.

Військові харчів не одержує, живиться селянськими, відкопаними.

На цьому відтинку фронту немає більшої кількості артилерії, танків взагалі немає. Червона армія умундурована частинно в свої уніформи, частинно в німецькі.

Фронт держить Червона армія, партизани діють у запіллі, беруть участь в евакуації сіл. У людей забирають корови, де було дві, або більше, залишають одну, якщо сім'я велика. Бездітним родинам дають корови, на 2-3 родини – одну.

³²¹ Йдеться про жителя с. Грималівка Бродівського р-ну Федора Войтовича.

На 3 дні перед моїм переходом фронту до Хотіні приїхало легально двох повстанців у совітських уніформах і забрали всіх чоловіків, що скривались, до УПА та наладнали зв'язок. Забрали до 200 чоловіків, почавши від 14-го року життя вгору. Багато з них мали вже свою зброю, яку здобули при переході фронту. Зброї і амуніції осталося багато.

УПА діє вже на 35 км. від Хотіні в напрямі Рівного і Дубна. Згадані повстанці говорили, що наша справа стоїть добре, зброї досить, людей потрібно якнайбільше. Згадували, що УПА здобула одну «Катюшу» й часто послуговується моторизацією.

Хвилево населення було огірчене у відношенні до ОУН і УПА з тих причин, що все розбіглося. Зараз вся надія на УПА й населення, що загрожене, прямує на Схід. Дівчат молодих і бездітних молодичь та хлопців вивозять більшовики на роботи у Донбас.

Село Комарівка є осідком штабу НКВД та фронтового відтинка. Там приміщується район та централія зв'язку.

12 червня 1944 [р.]

Протоколував: К о в а л ь³²².

Замітка: Цей звіт є скорочений, подрібний буде виготовлений. «Степан» мусить бути точно провірений, бо під час повороту був арештований німцями, переслуханий в штабі дивізії в Ожидові, в Золочеві. – Треба вважати, щоб його німці не перевербували.

12 червня 1944 [р.]

О к у н ь³²³.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 251-252. Копія. Машинопис.

³²² «Коваль» – особа не встановлена.

³²³ «Окунь» – особа не встановлена.

№ 74
ЗВІТ ІЗ БРОДІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ
ЗА ТРЕТІЙ КВАРТАЛ 1948 РОКУ

12 жовтня 1948 р.

Н[а]д[райо]н Броди.

З В І Т
за третій квартал 1948 р.

Х а р а к т е р и с т и к а т е р е н у:

Підлягаючий звітуванню, терен складається з п'ятьох, за большевицьким адміністративним розподілом, р[айо]нів.

Звітовий період, це період грабежі[в] з населення, неймовірно високих поставок всякого рода, як: збіжжя, городовини, м'яса, молока та грошового податку. В парі з цим невідступно йде проколгоспна кампанія. Маючи перед собою сильний спротив селянських мас, большевики, щоби його заломити, уживають різних, звичайно дуже підлих, прийомів, які не є придумані кожним зокрема уповноваженим на село партійним, а такі офіційно передані згори на закритих партійних засіданнях. Ни[жч]е подаю ряд прийомів, які були передані на партійному засіданні райцентру Підкамінь, першим секретарем РПК Стукотою в місяці березні 1948 р.

С[корочений] зміст: «В 1948 р. ми мусимо в нашому р[айо]-ні заложити два колгоспи, а це, в с. Черниці і с. Паликорови. В першу чергу треба списати всіх колгоспників, які були членами колгоспу в 1941 р., і чи они хочуть чи не хочуть, забрати їм землю, живий і мертвий реманент, все збіжжя і городовину. Все це звести в одно більше приміщення і визначити з-поміж цих людей одного бухгалтера. Спротив селянства ломити при помочі органів МГБ і МВД, залякуванням, вивізкою на Сибір, та на кожному кроці підчеркувати, що они є «бандеропосібниками». І тим застрашені, вони підуть в колгоспи.

Коли вже будуть перші заяви, і стане колгосп, тоді Райземвідділ повинен наділити найкращу землю під колгосп, відбираючи її від одноосібників, яким в заміну треба дати землю, котра не хоче родити. Для колгоспу брати землю близько села.

На голову колгоспу обов'язково видвинути когось з куркулів, тому, що они є зв'язані з «бандою» і від неї не є застрашені, а крім цього, провадять добре господарку. Рівно ж видвигати з

родин, яка має когось в «банді» тому, що «банда» йому нічого не зробить. Не брати, натомість, на голову з бідняків, тому, що они є перестрашені і по-друге, не вміють господарити.

Коли вже заснований колгосп в селі, там обов'язково повинен виїхати один з кращих робітників Райфінвідділу та Упомінзагу, яких завданням є перевірити всі квити за – 1944-[19]45-[19]46-[19]47-[19]48 рр., і вишукати в них якісь залеглості, які господар повинен в дуже короткий строк вирівн[я]ти, при тому треба робити так, щоби він їх не міг виконати. Прим[іром], коли хтось має всі держ[авні] податки виконані, то треба закинути йому, що число даного квита не стосується, що цей квит є підроблений, не так прибита печатка, що ці працівники, які їх видавали, бо за час своєї праці подібних квитів багато підробили, один з яких являється цей, а держава на цьому терпіти не може і т. д. Одним словом, треба опутати так, щоби допровадити до цілковитої руїни, а в кінці до ліквідації. Селянство, ставши безрадним, підуть в колгосп.

До існуючого колгоспу, щоби його піднести, забрати від одноосібників по штуці худоби».

І як видно з вище наведеного, що все є урядом апробоване, бо таких підлих методів большевики уживають не тільки в цьому районі, а в цілому терені. Нахабністю, підлістю і підступом при помочі високих грошевих кар, тюремних ув'язнень і страшних побоїв вони поставили животіти кільканадцять колгоспів. Кожний колгосп як день так ніч сторожить крім колгоспної охорони, група бійців з військ ОББ, від 5-20 чоловік, під командою оперуполномоченого. Таких груп в кожному р[айо]ні начислює[ся] 4-5.

І хоча як сильний терор, то все таки селянські маси ставлять рішучий опір большевикам на кожному кроці. Селянин скорше рішається на сибірське заслання, чи тюремне ув'язнення, чим на тяглову силу, запряжену в колгоспне ярмо.

Як помічається, останнім часом большевики дуже заподливо підготовляються до війни. Щоби бути заздалегідь готовими, вже сьогодні проводять мобілізацію деяких річників, в цьому випадку рекрутами являється молодь, від 1928-[19]30 р[оків] життя. Чуйність молоді цього віку, через літо большевики до певної міри приспали, методами допризовної підготовки, на яку викликали по кілька разів до району, проводячи там 5-10 днів заняття військового характеру. Були випадки, що угласкана молодь, пішовши на допризовні заняття, була там же поставлена під сторожу, а відтак під охороною відставлена на роботу в Донбас. Останньо большевики практикують

певний метод ловів молоді. З вечера під село під'їжджають автомашини та в формі облави на повстанців ловлять молодих хлопців. Тут большевики досить відкрито заявляють, що з Західної України, – це тільки робітники на зміну всім іншим довіреним, які йдуть воювати.

Нагінка на молодь не кінчається ловлею на роботу а останнім часом дуже яскраво кидається в очі на відтинку ідеологічним. В школах – сильна прокомсомольська нажимка, доходить до того, що вже сьогодні певна кількість учнів і студентів залишила навчання і вернула в село. В середніх і вищих школах питання комсомолу ставлять так – або вписатись до комсомолу і ходити до школи, а якщо ні, то залишити навчання. В сільських школах рівно ж помічається сильна нажимка на піонерів і жовтенят. Як видно, большевики підготовляють на зимовий період ще сильніший наступ на душу молодого українця – жителя села. Вже сьогодні майже до кожного села, завідуючому клубу впишають силою радіо, як спосіб приманювання любителів музики і танцю. Там, де повстанці знищують клуб і заберуть радіо, большевики знова його відновляють і привозять друге радіо.

За час шкільних ферій, большевики попереносили багато учителів-східняків, переважно тих, які прихильно ставилися до нашої визвольної боротьби, або, розширивши свій світогляд, ставились байдужно до всякого рода припоручень по «культмасовій роботі».

Як висловився оден партійний, відносно нових довірочних розпоряджень, які звучать: «Перевести чистку серед населення Західної України – шляхом вивізки на Сибір. [...] становища всім робітникам і інтелігенції в Західних областях і нікому з них не довіряти, поважніших справах».

Як одно, чай і друге вже переходить в дію. МВД вже підготовляє списки до сибірських транспортів. Вже кількадесят разів, МВД провірювало поворотців з Німеччини, як рівно ж зачисляється туди всіх свідоміших, багатших та підозрілих в співчуттю з нами селян. З відповідальних постів знімають місцевих, а на їх місце приходять москалі. Один з таких випадків мав місце в райцентрі Буськ, де б[увшого] місцевого голову РВК Почапського зняли з роботи, а на його місце наставлено москаля.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е.

Р[айо]н Броди:

Персональний склад РВК і РПК без змін.

Одеський р[айо]н:

Персональний склад РВК і РПК без змін.

Підкаміньський р[айо]н:

Персональний склад РВК і РПК без змін.

Заболотцівський р[айо]н:

Персональний склад РВК і РПК без змін.

Бу[с]ький р[айо]н:

Райвиконком:

1.	Берестяк	голова	укр[аїнець] СУЗ	парт[ійний]
2.	Іванко Кузьма Іван[ович]	секр[етар]	–"–	–"–

В загальному в РВК працює около 20 осіб.

Райпартком:

1.	Маньковський Й. Антон[ович]	I-й секр[етар]		парт[ійний]
2.	Педченко Алекс[андр] Мих[айлович]	II-й –"–		–"–
3.	Ямпольський Юхим М.	III-й –"–	жид	–"–

К о м с о м о л :

Бродівський р[айо]н:

Доповнення.

с. Дітківці:

1. Остапчук Іван
2. Ковтун Андрій
3. Омелян Богдан
4. Максимчук Анна
5. Захарків Ольга

Старі Броди:

6. Чучман Ярослав
7. Сенік Зенон
8. Бараневич Володимир
9. Цьолек Стефан
10. Ковалишин Тадей
11. Сидів Ольга
12. Харчук Ірина

13. Полеха Зофія
14. Жолнович Анна
15. Сітка Катерина
- 16.Цьолек Володимир
17. Сидор Ярослав
18. Баран Ольга (переселенка Перемишль)

Великі Фільварки:

19. Демчук Володимир
20. Демчук Марія
21. Боечко Іван
22. Сухович

Смільно:

23. Паньків Іван
24. Бевчун Антонина

Корсів:

25. Білик Юрко
26. Паськевич Стефа

Підкамінський р[айо]н:

1.	Матвійчук	укр[аїнець] СУЗ	I-й секр[етар]
2.	Сьледсь Г.		II-й –"–
3.	Пемченко Ніна		зав. уч.
4.	Данилова		зав. пис. вид.
5.	Кучма Михайло		інструкт[ор]
6.	Сердюк Анатолій		зав. орг. вид.

Заболотцівський р[айо]н:

1.	Поргебельний Василь	укр[аїнець] СУЗ	I-й секр[етар]
2.	Мальченко	рус[кий]	II-й –"–
3.	Романів	укр[аїнець]	інструктор
4.	Мовчан Тетяна	–"–	

Комсомольські організації:

с. Чехи:

1.	Марущин Стефанія	укр[аїнка]	секр[етар]	
2.	Павлів Володимир	–"–		
3.	Павлів Василь	–"–		
4.	Лацуга Ярослав	–"–		
5.	Галандюк Давид	–"–		
6.	Матвішин Євген	–"–		стрибок
7.	Комарський Борис	–"–		–"–

8.	Костишин Степан	–”–		
9.	Дробенко Ярослав	–”–		
10.	Копоть Евген	–”–		–”–
11.	Романів Евген	–”–		інструктор огн[евої] сто- рожі
12.	Пендик Зенон	–”–		стрибок
13.	Микула Володимир	–”–		
14.	Микула Евген	–”–		
15.	Кривешка Василь	–”–		
16.	Копоть Ярослав	–”–		
17.	Кісь Ярослав	–”–		
18.	Костишин Іван	–”–		
19.	Журба Іван	–”–		міліціонер
20.	Ковальський Михайло	–”–		
21.	Мороз Володимир	–”–		
22.	Заяць Зенон	–”–		
23.	Костишин Ольга	–”–		
24.	Салюк Наталка	–”–		
25.	Микула Анна	–”–		
26.	Ніцук Наталя	–”–		
27.	Погребельна Стефа	–”–		

с. Заболотці :

1.	Кожан Володимир	укр[аїнець]		міліціонер
2.	Погребельний Ярослав	–”–		–”–
3.	–”– Іван	–”–		
4.	Микула Петро	–”–		
5.	Швайка Петро	–”–		
6.	Марцін Антін	–”–		
7.	Мазурський Іван	–”–		
8.	Бугай Іван	–”–		
9.	Кармеліта Евген	–”–		
10.	–”– Ольга	–”–		
11.	Миськів Петро	–”–		
12.	Муляшив Володимир	україн[ець]	комс[о- молець]	
13.	Сітка Анна	–”–	–”–	
14.	Сліпа Євгенія	–”–	–”–	
15.	Гр[и]цаїв Степанія	–”–	–”–	
16.	Степанків Катерина	–”–	–”–	

17.	–"– Анна	–"–	–"–	
18.	Мулявишин Степанія	–"–	–"–	

с. Висоцько:

1.	Колодій Василь	–"–	–"–	
2.	Тимошик Юстина	–"–	–"–	
3.	Труш Юстина	–"–	–"–	
4.	Абрамович Анна	–"–	–"–	
5.	Придибаш Зена	–"–	–"–	
6.	Баранюк Марія	–"–	–"–	

с. Пониковиця:

1.	Богдан Анна С.	–"–	–"–	
2.	Богдан Анна В.	–"–	–"–	
3.	Якимець Зофія	–"–	–"–	

с. Кадлубиська:

1.	Баймак Іван	–"–	–"–	
2.	Мартинюк Михайло	–"–	–"–	

с. Ясенів:

1. Ніна	укр[аїнка] СУЗ	зав[ідуюча] клубу	
2.	Борис Анна	–"– ЗУЗ		

с. Суходоли:

1.	Островський Йосиф	укр[аїнець] СУЗ	секрет[ар]	
2.	Островська Ніна	–"–	комс[омолка]	
3.	Коровай Тетяна	–"–	–"–	
4.	Семеренко Максим	–"– ЗУЗ	–"–	
5.	Лініцка Віра	–"–	–"–	

Комсомольці с[іл] Чехи і Заболотці, які є стрибками і носять зброю, є досить активні. Вони беруть участь в ловлі молоді до ФЗН та інших большевицьких припоручень.

Піонери і жовтєнята формально є зорганізовані при всіх школах, яких насильно повписували, однак жодної участі в зборах і т. п. не беруть, крім райцентру.

Олеський р[айо]н:

В зв'язку з персональними змінами в терені даних немає. По[да]ст[ь]ся в наступному звіті.

Бу[с]ький р[айо]н:

В зв'язку з цим, що даний р[айо]н доперва приділений, немає даних. Подасться в слідуючому звіті.

М Г Б:

Бродівський р[айо]н:

Персональний склад МГБ той самий, що в звіті за другий квартал, а замінений лише б[увший] начальник МГБ майор Вор[о]бйов, п[і]д[і]полковником Голенко, член партії, українець СУЗ.

Підкаміньський р[айо]н:

Персональний склад працівників МГБ той самий, що в звіті за другий квартал. Про начальницький склад немає даних, місце зліквідованих нами заступили інші, яких пока трудно було устійнити прізвищ.

Заболотцівський р[айо]н:

Без змін.

Одеський р[айо]н:

Без змін.

Бу[с]ький р[айо]н:

Даних немає.

М В Д.

Бродівський р[айо]н:

(Доповнення)

1. Кожухар
2. Морозов
3. Коротенко
4. Денисюк з с. Стратин, р[айо]н Радивилів.

Заболотцівський р[айо]н:

Такий стан, як в попередн[ь]ому кварталі.

Одеський р[айо]н:

Такий стан, як в попередньому кварталі.

Бу[с]ький р[айо]н :

1.	Гайдо	начальник	жид	парт[ійний]
----	-------	-----------	-----	-------------

Міліція.

Бродівський р[айо]н:

1.	Злодухов	началь- ник	капіт[ан]	рус[кий]	парт[ій- ний]	
2.	Мануїл	участ[ко- вий]	ст[арший] л[ейтенант]	укр[аї- нець] ЗУЗ	комс[о- молець]	з м. Бро- ди

Крім того є ще кілька міліціонерів, яких прізвищ пока не устійнено.

Підкамінський р[айо]н:

Персональний склад той самий, що в другому кварталі.

Заболотцівський р[айо]н:

(Доповнення).

1.	Мойсеев	участ- [ковий]	лейт[е- нант]	рус[кий]	парт[ій- ний]	
2.	Баженко	–"–	–"–	укр[аї- нець]	–"–	
3.	Попов	–"–	–"–	рус[кий]	–"–	
4.	Шередека Вол[одимир]	–"–	м[ол][од- ший] –"–	укр[аї- нець]		західняк
5.	Василенко	участ- [ковий]	лейт[е- нант]	укр[аї- нець]	парт[ій- ний]	
6.	Погребняк	–"–	–"–	–"–	–"–	
7.	Журба Іван	–"–	м[олод- ший] –"–	–"–	комс[о- молець]	с. Чішки
8.	Кожан Володимир	–"–	–"–	–"–	–"–	с. Забо- лотці

Істребітелі.

Бродівський р[айо]н:

(Охорона колгоспів)

Великі Фільварки	4 стрибки	місцеві
Старі Броди	4 –"–	–"–
Смільно	4 –"–	–"–
Конюшків	7 –"–	всі з СУЗ, оден місцевий
Малі Фільварки	6 –"–	місцеві
Корсів	9 –"–	–"–
Комарівка	16 –"–	–"–
Королівка	6 –"–	–"– з цього оден східняк
Лешнів	8 –"–	–"–

Узброєння стрибків – кріси, автомати і десятизарядки.

Підкаміньський р[айо]н:

Такий стан, як в звіті за другий квартал.

Заболотцівський р[айо]н:

Дня 1.VIII.[19]48 [р]. зістав розв'язаний істребительний батальйон в райцентрі.

В с. Суходоли – 6 чоловік охорони спиртзаводу, місцеві.

Одеський р[айо]н:

Такий стан, як в звіті за другий квартал. В с. Кути стрибків розв'язано, а залишено тільки 4 чоловік охорони колгоспу.

Бу[с]ький р[айо]н:

(Охорона колгоспів)

Бу[с]ьк	45 стрибків	переважно з переселенців, досить активні
Журатин	12 –"–	місцеві, є частина переселен[ців]
Ракобути	12 –"–	–"–
Побужани	16 –"–	–"–
Лянерівка	10 –"–	–"–
Грабова	16 –"–	- « – охорона тартаку
Яблонівка	7 –"–	–"–

В і д і л и « Б Б »

Бродівський р[айо]н:

Броди –	400 бійців, з того 80 бійців навчають – 150 собак.
Старі Броди –	60 бійців, дня 20.IX.[1948 р.] вибралися до с. Смільно.
Берлин –	100 бійців, 12 собак.
Лешнів –	30 –"–

Підкаміньський р[айо]н:

Вербівчик –	40 бійців, перенесені з с. Черниця.
Пеняки –	25 –"–
Підкамінь –	250 –"–

Заболотцівський р[айо]н:

Стан гарнізонів такий самий, як в звіті другого кварталу, лише гарнізон в с. Ясенова перейшов до с. Чехи і навпаки.

Одеський р[айо]н:

Одесько – около 200 бійців.

Н а р с у д и:

Бродівський р[айо]н:

Персональні дані Бродівського нарсуду поки що не устійнені.

Підкамінський р[айо]н:

Без змін.

Олеський р[айо]н:

Без змін.

В о є н к о м а т и.

Олеський р[айо]н:

Без змін.

Бродівський р[айо]н:

Без змін, лише замінений начальник п[ід]полковник Шурінов, майором Шурупіном, руский, партійний.

Підкамінський р[айо]н:

Без змін.

Заболотцівський р[айо]н:

1.	Дроздов	начальник	капіт[ан]	рус[кий]	парт[ійний]
2.	Присяжнюк	зам[існик] нач[альника]	–"–	укр[аїнець]	–"–
3.	Данілов	нач[альник] ІІ час[тини]	ст[арший] лейт[енант]	рус[кий]	–"–
4.	Собольов	–"– –"–	–"–	–"–	–"–
5.	Грицишин Катя	секретар		укр[аїнка]	

З а м в і д д і л и.

Бродівський р[айо]н:

Персональних змін нема жодних.

Підкамінський р[айо]н:

Персональних змін нема жодних.

Заболотцівський р[айо]н:

Персональних змін нема жодних.

Олеський р[айо]н:

Персональних змін нема жодних.

Бу[с]ький р[айо]н:

1.	Пертичний Григор Ф.	завід[уючий]	укр[аї-нець]	б[ез]-п[артійний]	з СУЗ
2.	Романів Степан П.	бухг[алтер]	–"–	–"–	
3.	Атаманюк Іван	г[оловний] агрон[ом]	–"–	парт[ійний]	з СУЗ
4.	Папир Люба Гаврилів[на]	агроном	–"–	к[андидат] парт[ії]	з СУЗ
5.	Вовк Йосиф Д.	–"–	–"–	б[ез]-п[артійний]	Полтавська обл.
6.	Нанацький Володимир	–"–	поляк	–"–	місцевий
7.	Тубова Ольга	–"–	укр[аї-нець]	–"–	з СУЗ
8.	Ковалик Василь Ант[онович]	зооиех[нік]	–"–	–"–	з ЗУЗ
9.	Шавала Александра І.	–"–	–"–	–"–	Полтавська обл.
10.	Гавлюк Анна Григ[орівна]	–"–	–"–	–"–	з ЗУЗ
11.	Полішук Ігнат П.	економ[іст]	–"–	парт[ійний]	з СУЗ
12.	Созул Михаїл	ст[арший] інжин[ер]	білор[ус]	–"–	
13.	Скочрічак Іванна Вас[илівна]	зам[існик] інж[инера]	укр[аїнка]	б[ез]-п[артійна]	переселенка
14.	Січнененко Ольга	ст[а]р[ший] тех[нік]	–"–	комс[омолка]	з СУЗ
15.	Бербєка	обмірщик	–"–	б[ез]-п[артійний]	з ЗУЗ
16.	Романишин Павлина С.	секр[етар]	–"–	комс[омолка]	з ЗУЗ
17.	Лип'янчик Сергій Іль[кович]	зав. пик.	–"–	б[ез]-п[артійний]	Київська обл., Черк. р[айо]н
18.	Лип'янчик Надя Гр[игорівна]	фельчер	–"–	–"–	–"–

19.	Ніфанів Зеновій Гр[игорович]	зоотех[нік]	рус[кий]	–"–	сибіряк
20.	Винчик Григорій Ал.	завпункт[у]	укр[аї- нець]	комс[омо- лець]	з СУЗ
21.	Діжок Ілярій Іван[ович]	фельш[ер]	–"–	б[ез] п[артійний]	з ЗУЗ
22.	Захаров Олександр	завпункт[ту]	рус[кий]	б[ез] п[артійний]	
23.	–"– Євгенія	саніт[арка]	–"–	–"–	
24.	Поліщук	зоотех[нік]	–"–	–"–	
25.	Демчук Осипа	саніт[арка]	укр[аїнка]	–"–	

Дороговий відділ. –

Фінвідділ.

Бродівський р[айо]н:

Персональних змін немає жодних.

Підкамінський р[айо]н:

Персональних змін немає жодних.

За[б]олотцівський р[айо]н:

(Доповнення)

1. Каштан Анна – інспектор бюджету, українка, комсомолка.

Одеський р[айо]н:

Персональних змін немає жодних.

Бу[с]ький р[айо]н: – .

Інші большевицькі адміністративні інституції.

Підкамінський р[айо]н:

Райкомунгосп:

1.	Череп Іван	завідуючий	укр[аїнець]	парт[ійний]	з СУЗ
2.	Гайдамака	голов[ний] бух[галтер]	–"–		з ЗУЗ

Крім цього є ще кілька працівників, яких прізвищ не устійнено.

Заготскот:

1.	Белова	завідуюча	рус[ка]		парт[ійна]
----	--------	-----------	---------	--	------------

2.	–"– 3. І.	голов[ний] бух[галтер]	–"–	
3.	Помірова	робоча	–"–	

Райкомзаг:

1.	Шевченко	завідуючий	укр[аїнець]	парт[ійний]	з СУЗ
2.	Рудь	заступник	жид	–"–	

Райдержкаса:

1.	Мосціцький	директор	укр[аїнець]	парт[ійний]	з с. Вербівчик
2.	[...] ³²⁴	заступник	–"–	–"–	західняк
3.	Журба	касієр	укр[аїнець]		
4.	Ткаченко	гол[овний] бухгал[тер]	–"–		
5.	Гаман	контролер	жид		

Заболотцівський р[айо]н:

Держстрах відділ:

1.	Шецко Андрій	інспектор	укр[аїнець]	б[ез]- п[артій- ний]	
2.	Сорока Анна				
3.	Човнік	бухгалтер	укр[аїнка]		
4.	Трояновський	інспектор	–"–		
5.	Войнаровська Катери[на]	рахівник	полька		з с. Забо- лотці

Ощадкаса:

1.	Міськів Іван	інспектор	укр[аїнець]	б[ез]п[артійний]
2.	Лойко Анна	контролер	жид	комс[омолка]
3.	Сидорова	рахівник	укр[аїнка]	б[ез]п[артійний]
4.	Лященко Анна	бухгалтер	–"–	–"–

Банк:

1.	Тимошенко Кіндрат	завід[уючий]	білор[ус]	парт[ійний]
2.	Аробенко Осип	бухгалтер	укр[аїнець]	комс[омолець]
3.	Ратишин Іван	–"–	–"–	–"–
4.	Юз[в]ишин Мирон	рахівник	–"–	–"–
5.	Степанів Анна	–"–	–"–	–"–

³²⁴ Прізвище не відчитується.

6.	Остап Яків	інспек[тор] кред[итів]	–"–	б[ез]п[артій- ний]
7.	Павлів Ліда	бухгалтер	рус[ка]	

Райупомінзаг:

1.	Циганюк Данило	завідуючий	укр[аїнець]	парт[ій- ний]	
2.	Шпінюв	зам[існик] зав[ідуючого]	рус[кий]	–"–	
3.	Грицай Стефа	зав[ідуюча] облік[ом]	укр[аїнка]	комс[о- молка]	
4.	Труш Євгенія	статистик	–"–	–"–	
5.	Борецький Василь	–"–	–"–	–"–	
6.	Сітка Анна	статистик	укр[аїнка]	комс[о- молка]	з с. Висоцько
7.	Зенюк Анна	–"–	–"–	–"–	–"–
8.	Абрагамець Василь	–"–	–"–	–"–	з с. Висоцько

Редакція:

1.	Стадник	редактор	укр[аїнець]	парт[ійний]
2.	Поливачев	журналіст	–"–	–"–
3.	Челяда Іван	машиніст	–"–	–"–
4.	Левчишин Анна	–"–	–"–	б[ез]п[артійний]
5.	Бачевська Євгенія	–"–	полька	
6.	Холоїм	контролер	жид	комс[омолець]
7.	Мартиневич Ольга			

2. Стан охорони райцентрів.

Стан охорони райцентрів складається з тих частин військ, які є подані в розділах «ОББ» і істребітелі. Крім цього в Бродівському р[айо]ні знаходиться аеродром, який є розположений між селом Дітківці а с. Великі Фільварки (Підгородне) та між залізницею а автострадою – Львів–Київ. На летовищі знаходиться 120 літаків, в тому числі є бомбовики та штурмовики. Определення точного їх не маємо, та 11 поштових.

Зв'язисти: На Великих Фільварках – 11 чоловік.

Лісоруби: с. Білявці – 30 осіб (правдоподібно військо «ОББ»).

Постої ЧА м. Броди:

В б[увших] Кавалерійських кошарах кватерує 480 бійців «ББ» та 150 собак.

В Червоних кошарах (артилерійських) кватерує летунська частина в числі, около 600 бійців. При вулиці Золотій (Леніна) 200 бійців ЧА.

В с. Великі Фільварки, в б[увшій] Бурсі, кватерує технічна частина, около 200 бійців та 40 автомашин.

В лісі (Фільваречини) на гаївці кватерує обслуга аеродрому, около 200 бійців та 45 автомашин.

В с. Дітківці кватерує 190 бійців, охорона аеродрому.

Між хут[ором] Войтович[і], а с. Піски знаходиться полігон, на котрому щоденно школяться літаки з Бродівського летовища.

На хут[орі] Лісові (с. Піски) кватерує 16 бійців, обслуги полігону, по національності: 14 руских, 2 українці зі СУЗ.

ЧА в облавах участі не бере.

В Підкаміньському, Заболотцівському і Олеському р[айон]ах, охорона район[ів] така, як подано в розділі «Відділи ББ і істребітелі».

В Бу[с]ькому райцентрі до місяця вересня [1948 р.] кватерувала летунська частина в числі 200 бійців, яка вибралася до м. Дубна.

Крім того в усіх районах оперує 4-5 боївок МГБ під командою оперуповноважених МГБ чи МВД.

3. Г о с п о д а р к а.

Радгоспи:

Смільно:	Площа землі – 200 га орної, 120 сіножатей. Цю землю обробляє Хмельпромкомбінат. При цьому радгоспі знаходиться рівно ж хмільярня, якої завідуючим являється: Калякуцкий, руский, партійний. Балагуш Антон, бухгалтер, українець, місцевий. Дутчак Микола, бригадир, українець, місцевий. Число робітників згаданого Радгоспу числить 25 осіб, місцеві.
Бовдури:	Площа землі – 40 га. При радгоспі знаходиться хмільярня. Завідуючим радгоспу є – Сех Михайло, місцевий безпартійний. Число робітників – 45, з того 6 східняків.
Берлин:	Площа землі – 500 га. Завідуючим цього Радгоспу є – Свірук, руский, заступником – Лотоцький Лука, місцевий. Число робітників – 70, з того 35 зі СУЗ. При радгоспі є хмільярня.
Гаї Смоленські:	Хмільярня, завідуючий Радгоспом: Балдун Василь, місцевий безпартійний. Дутчак Осип – бухгалтер, місцевий, безпартійний. Солтис Антін – технік, місцевий, безпартійний. Число робітників – 28 місцевих.

Конюшків:	Хмілярня, завідуючий Радгоспом – руский, назвища поки що не устійнено. Число робітників – 26, з того 6 східняків. Як видно, з вище наведеного, то всі Радгоспи підлягають Хмельпромкомбінатові.
-----------	---

Колгоспи:

Великі Фільварки (Підгородне), колгосп ім. Івана Франка, число господарств – 121. Голова колгоспу – Олійник Михайло. Зарплата за один трудовдень – 1.50 кгр. зерна.

Норми:	1. Нав'язати 360 снопів – 1 трудовдень.
	2. Намолотити 10 ц. зерна машиною – 1 трудовдень.
	3. Виорати, парма кіньми, пів га землі – 1 трудовдень.
	4. Завести до колгоспної стодоли 16 фір збіжжя по 150 снопів – 1.25 трудовдня.
	5. Заскиртувати 40 кіп збіжжя – 1.25 трудовдня.
	6. Зробити 6000 паликів до помідорів – 1.25 трудовдня.
	7. Вижати 12 сотих збіжжя – 1 трудовдень.

Голова колгоспу має визначену норму 50 трудовднів за це, що він є головою, заступник має від 30-50 трудовднів, бригадир – 35 трудовднів в місяць.

І так, з даного колгоспу, держава забрала	125 ц. зерна.
віддано позики	80 –"–
МТС за роботу забрав	12 –"–
с. Малі Фільварки віддано	15 –"–
на засів залишилось	13 –"–

Більша частина зерна внаслідок невідповідної роботи колгоспу залишилась на полі.

В даному районі стан колгоспів не збільшився, – [такий], який в поданім звіті за другий квартал. Норма виробітку по всіх колгоспах однакова. Селяни в усіх інших колгоспах одержали від 10-30 кгр., а для пропаганди окремих колгоспникам видано по 50-100 кгр. збіжжя авансу.

Підкамінський р[айо]н:

Стан колгоспів той, який подано за другий квартал.

Заболотцівський р[айо]н:

с. Чехи –	колгосп ім. Сталіна, об'єднує 26 господарств. Голова колгоспу є – Ратишин Іван, місцевий. Зарплата за оден трудовдень, колгоспникам – пів кгр. зерна, для голови і управління колгоспу – півтора кгр. зерна.
-----------	--

с. Заболотці –	колгосп ім. 1-го Травня, об'єднує 37 селянських господарств. Голова колгоспу – Швайка Петро, місцевий. Зарплата за трудовень для колгоспників по одному кгр. зерна, для голови і управління по два кгр.
с. Висоц[ь]-ко –	Ново заснований колгосп, який об'єднує 17 селянських господарств. В даному селі проведено протиколгоспну акцію, зліквідовано ініціатора (Сорока), з того часу колгосп не діє.

Одеський р[айо]н:

Сасів –	колгосп ім. Тараса Шевченка, об'єднує 27 селянських господарств, з того 7 родин східняків-українців і три родини переселенців. Головою колгоспу є – Якторович Володимир, українець, місцевий, безпартійний.
Кути –	колгосп ім. Кагановича, об'єднує 33 селянські господарства, з того одна родина з СУЗ. Головою колгоспу є – Савчук Ілько, українець, місцевий, безпартійний.
Хватів –	колгосп ім. 30 річчя Жовтня, об'єднує 24 сільські господарства. Головою колгоспу є Савчук Марія, українка з с. Сасів, б[увша] депутатка до Верховної Ради СССР.
Опаки –	колгосп «Нове Життя», об'єднує 20 селянських господарств, з того 5 родин переселенців. Голова колгоспу – Козак Дмитро, українець, місцевий.
Побіч –	колгосп ім. Івана Франка, об'єднує 13 селянських господарств, з того одна родина східняки, 2 родини переселенців. Голова колгоспу – Хіжний, руский, партійний. Останньо в згаданому селі колгосп зліквідовано.
Хмелева –	колгосп «Комсомолець», об'єднує 9 селянських господарств. Голова колгоспу – Олексевич Йосиф, українець, місцевий, б[ез]п[артійний].
Руда Ко[л]тівська –	колгосп ім. Четвертої Сталінської п'ятирічки, об'єднує 15 селянських господарств, з того 10 переселенців. Голова колгоспу – Оленюк Леон, українець, місцевий.
Чішки –	колгосп ім. Хрущова, дані поки що не устійнені.

Бу[с]ький р[айо]н:

Журатин –	колгосп «Перемога», об'єднує 61 селянське господарство, загальна кількість членів 192, з чого 123 – робочих. Колгосп посідає 230 га землі орної і 42 га сіножатей.
-----------	--

Купче –	колгосп ім. Сталіна, об'єднує 124 селянських господарств, загальна кількість членів – 600. Колгосп посідає 427 га орної землі і 79 га сіножатей.
Лянерівка –	колгосп «Нове Життя», об'єднує 78 селянських господарств, загальна кількість членів – 283, з чого робочих – 182.
Ракобовти ³²⁵ –	колгосп ім. 30 річчя Радянської України, об'єднує 20 селянських господарств, загальна кількість членів – 63, робочих – 37.
Побужани –	колгосп ім. Леніна, об'єднує 33 селянських господарств, загальна кількість членів – 116, робочих – 63.
Яблонівка –	колгосп «Шлях Леніна», об'єднує 24 селянських господарств, загальна кількість членів – 94, робочих – 56.

В згаданих колгоспах даного району, колгоспники після жнив одержали зарплату за трудовні по 1 кгр., їм большевики говорять, що це аванс. Колгоспники повинні були одержати по 1.50 кгр. зерна за трудовдень, але І-й секретар Райкомпартії – Маньковський дав зарядження видати тільки по одному кгр., мотивуючи це тим, що колгоспник, одержавши більше збіжжя, не схоче йти в колгосп робити, – а так буде змушений йти на роботу.

Населення зтягнене в колгоспи терором і різного рода шан-тажами, в загальному ставиться ворожо до колгоспного ладу, за виїмком деяких ініціаторів і прямих вислужників большевицьких. На вістку, що десь спалено колгосп, радіє з того і з дня на день очікує того самого в себе. Всякі адміністративні зарядження колгоспники сприймають пасивно а то й ворожо, на роботи добровільно не виходять і часто кінчаться так, що непокірних колгоспників упокорюють і змушують до праці війська НКВД. На підтвердження цього наведемо два факти, які мали місце в Бродівському районі.

За кілька днів до жнив, уповноважений по господарській частині Яковенко сказав, що наперед всі цілим селом мають іти до колгоспу збирати урожай, а опісля собі. Коли селяни не йшли жати до колгоспу, а кожний йшов на своє поле, тоді приїхало військо і через цілі жнива вигонили селян в колгосп на роботу. Що дня по дорогах стояли большевики і не пускали селян жати на своє поле, а гнали в колгосп. Коли прийшло звозити снопи прокурор сказав, що кожний колгоспник зі свого поля, котре є навіть поза масивом, має звозити збіжжя до одної стирти. Коли ніхто з селян не звозив, тоді з Бродів приїхала автомашина, на

³²⁵ У тексті: *Ракобути*.

яку забирали зі собою господарів, які мусіли показувати свої поля. З кожного цього поля забирали автомашинами збіжжя і звозили до стирти в одно місце. Складати збіжжя в стирти гнали ціле село за порядком. Такий епізод мав місце в с. Шнирів. Другий в с. Клекотів, а саме 15.IX.[19]48 [р]. уповноважений по контингенті Биїк, наказав, щоби селяни йшли орати всі як оден на колгоспне поле, де з селян ніхто не йшов, тоді приїхало з Бродів 7 большевиків, котрі почали вигонити за порядком всіх селян, першого дня вигнали 10 підвід, на другий день 7 підвід, а дальше дали спокій.

А р т і л і.

В Бродівському райцентрі поміщається швейно-взуттєва артіль. Завідуючий артілі – Цинкер, жид, партійний. Число робітників – 9. Зарплата робітників, пересічно, 130 крб. в місяць. Працюють 8 годин денно.

В Заболотцівському районі, в с. Ясенів поміщається столярська артіль «Червоний Шлях»

Завідуючий артілею – Біда В., українець, місцевий. Зарплата 500 крб. в місяць, число робітників 25, з зарплатою 250 крб. в місяць. Робочий день триває 8 годин. Норма виробітку в місяць 25 крісел, одно крісло в день.

с. Кадлубиська – поміщується шевська артіль. Завідуючий артілею – Задорожний Василь. Зарплата його 200 крб. в місяць. Число робітників – 4, з зарплатою 120-140 крб. в місяць.

Кравецька артіль – завідуючий артілею – Ольховий Семен, українець, місцевий, з зарплатою 200 крб. в місяць. Число робітників – 7, з зарплатою 140-170 крб. в місяць.

К о н т и н г е н т и.

Молокопоставка – 250 літрів молока від корови, або 12 кгр. масла.

М'ясопоставка – від одного до двох га – 20 кгр. м'яса, від двох до п'ять – 30 кгр. м'яса, від п'ять га вище, 18 кгр. від одного га.

Хлібоздачі –

від одного до двох –	169 кгр. від га.
від тр[ь]ох до п'ять –	338 –"
від п'ять повище –	460 –"

Крім обов'язкової норми контингенту, большевики накладають різні поставки зверхплану, н[а]пр[иклад]: Селянин з с. Гаї

Староблідські Ціхацький Теодор, друга група, має 4,90 га землі, здав контингенту 16,30 ц., тоді прийшов йому другий контингент т[ак] зв[аний] зверхплан 6,30 ц.

с. Гаї Староблідські – Фещук Магдалина посідає 7 га землі, здавши контингент по плані 40,13 ц., її приділили ще 12 ц.

Відносно адміністративних заряджень щодо стягнення контингенту, то сего року РВК визначив срок до 20.VIII.[1948 р.] здати всей контингент. До вище згаданого строку, большевики стягали контингент при помочі урядовців районної адміністрації. Та, коли минув визначений строк, большевики прийняли інші методи збирання контингенту, а саме: уповноважені по контингенті ходили з бійцями гарнізонів по господарях та грабили скільки їм вдалося, були випадки, що забрали багато більше зерна з даного господаря, чим він мав на зобов'язанні по контингенті. В кого не було намолоченого збіжжя, тоді большевики забирали снопами на колгоспні токи, де перемолочували і забирали на заготпункти. Пр[и]м[і]ром, 11.IX.[1948 р.] до с. Гаї Староблідські приїхав уповноважений по контингенті Аносов з групою большевиків, де забрав у громадянина Рогоцького Йосифа 2 ц. зерна, не зважаючи на це, що цей виконав план контингенту в 100%. 3.IX.[19]48 [р]. до с. Смільно приїхав уповноважений Щедрий з групою большевиків, де забрав у громадянина Барана Теодора 1,50 ц. зерна за то, що цей недодав 50 кгр. зверхплану. Таких фактів можна навести сотні, які мають місце в кожному селі досить густо.

П о д а т к и:

В Радянському Союзі, крім контингенту, начислюється ряд ще різних податків, як:

Прибутковий, ас[е]курація, бездітний і т. п.

Прибутковий податок:

Від одного	га	орної землі	начислюється	– 1400 крб. приходу
–”–		сіножати	–”–	– 1000 –”–
–”–	ара	саду	–”–	– 40 –”–
–”–		корови	–”–	– 1400 –”–
–”–		коня	–”–	– 1000 –”–
–”–		свині	–”–	– 500 –”–
–”–		вівці	–”–	– 100 –”–
–”–	пня	пасіки	–”–	– 50 –”–

Від загальної суми приходу начислюється такий розмір податку, пр[имі]р:

Від	– 2000 крб. доходу	платиться податок по 5 коп. з кожного крб.
–”–	– 2-3000 –”–	платиться податку 100 крб., а крім того 7 коп. з кожного крб. доходу понад 2000.
–”–	– 3-4000 –”–	платить 170 крб., а крім того 9 коп. з кожного крб. доходу, понад 3000.
–”–	– 4-5000 –”–	платить 260 крб. , а крім того з кожного крб. 13 коп. понад 4000.
–”–	– 5-6000 –”–	платить 380 крб., а крім того 18 коп., з кожного крб. понад 5000.
–”–	– 6-7000 –”–	платить 570 крб., а крім того 25 коп. з кожного крб. доходу понад 6000.
–”–	– 7-8000 –”–	платить 820 крб., а крім того 33 коп. з кожного крб. доходу понад 7000.
–”–	– 8-10000 –”–	платить 1150 крб., крім того 42 коп. з кожного крб. доходу понад 8000.
–”–	– 10-15000 –”–	платить 1990 крб., а крім того 52 коп. з кожного крб. доходу понад 10000.
–”–	понад 15000 –”–	платить податку 4590 крб., а крім того 65 коп. з кожного крб. доходу понад 15000 крб.

З вище наведеного податку на 50% звільняється колгоспників, а на 25% членів товариств спільного обробітку землі.

Ас[е]курація платиться в таких розмірах, прим[іром]:

Господарське забудування, яке ас[е]куроване на 2030 крб., оплачується річним податком-асекурацією – 23,50 крб.

Бездітний податок:

Хлопці від 20 року життя, дівчина від 18 року життя платять річний податок в сумі 150 крб.

Бездітні родини платять річний податок в сумі 150 крб.

Коли в одружених,	є одна дитина,	платять річний податок в сумі	75 к[рб].
–”–	є двоє дітей	–”–	37,50 крб.
–”–	є троє –”–	від податку звільнені.	

Всякого рода податки в селах, стягається при допоміжі фінагентів, де такого немає, то стягається через секретарів с[ільських] рад. Адміністративні зарядження в ній справді були – вирівняти всякого рода податки до 17-го вересня [1948 р.]. На цей рік, в зв'язку грошевою реформою та низькими ринковими цінами на с[ільсько]господарські продукти, в переважаючій більшості з селами ніхто податку не вирівн[я]в. До таких селян,

більшевицька адміністрація примінює різного рода методи грабунків: прим[іром] на село приїжджає районна адміністрація з прокурором, і на місці судять тих, які не вирізн[я]ли належного їм податку. Судять високими грошовими карами, в розмірі від 1-5000 крб., а то й більше, тюремним ув'язненням від 2-10 років, або, при помочі військ мвд грабують що попаде, забирають зі скринь збіжжя, муку, крупи, худобу і т. п.

Позики.

Земельні громади.

Про земельні громади подано в звіті за другий квартал, поки що змін немає жодних.

Будівництво.

В м. Броди будується електростанція, при будові є 36 робітників місцевих, та певна кількість зі СУЗ, яких стан невідомий. Електростанцію будується на державний кошт. Робітники заробляють пересічно 130 крб. в місяць.

На лінії залізної дороги Львів–Броди–Київ большевики вкладають другий тор.

В Бу[с]ькому р[айо]ні с. Побужани, большевики будують поштовий будинок. До будови цього будинку вживають селян шальварковим способом.

На річці Буг, між м. Бу[с]ьком а с. Купче будується електростанція. До будови цієї електростанції вживають робітників-селян ша[р]варковим способом.

Між м. Бу[с]ьк а с. Купче розбудовується вугільна шахта. Даних про це поки що немає.

Промисл.

Бродівський р[айо]н:

В райцентрі Броди знаходяться такі промислові підприємства:

1. Плодоконсервний завод.
2. 4 пекарні.
3. Електростанція.
4. Водокачка – на станції м. Броди.
5. МТС. Начальником, якого являється – Кольцов, руский, партійний. МТС начислює – 6 молотарок, 2 мотори, 4 трактори, 2 автомашині, при цьому 15 трактористів.
6. Тартак поміщається на т[ак] зв[аних] Швабах, начальником якого являється – Болдунович Йосиф, місцевий, б[ез]-

п[артійний]. Тартак має оден гатер, при тартаку приміщена столярня, якої завідуючим є – Тарнавський Іван, поляк, б[ез] п[артійний]. В тартаку працює 13 робітників, в столярні 8 робітників місцевих.

Заболотцівський р[айо]н:

В Заболотцівському р[айо]ні знаходиться – МТС та вугільна шахта. Дані про них подані в звіті за другий квартал.

В с. Суходоли – поміщається спиртзавод, директором якого є – Семчук Ярослав, місцевий, українець. Число робітників – 45, з того 2 рускі, а саме: Букшин Александер, помічник агронома, партійний, Коздряжов Антін, технорук, партійний. Спиртзавод охороняють робітники, яким большевики насилу накиннули кріси.

с. Пониква – поміщається пивзавод, директором пивзаводу є – Іськів Іван, місцевий, українець. Робітників – 46, місцеві. Пивзавод рівно ж охороняють робітники.

Одеський р[айо]н:

Між райцентром Одесько а с. Теребежі працює нафторозвідка, якої начальником є Гедаков Альберт, армянин, партійний, його зарплата – 1500 крб. При нафторозвідці працює 53 робітники, з того: кваліфікованих, які є переважно східняки – 18 чоловік, і чорноробочих – 35 чол. Кваліфіковані робітники одержують місячну зарплату від 350-1500 крб. Чорноробочий одержує денно (за зміну) залежно від праці, 5-8 крб. Національний склад робітників і інженерів:

1.	Українці з СУЗ	– 20 чоловік,	з них	1 партійний, 1 комсомолец
2.	Р[у]скі	– 13 –"	–"	5 –"
3.	Інші національності	– 5 –"	–"	2 –"
4.	Українці з ЗУЗ	– 15 –"	– .	

Електростанції – дві в райцентрі Одесько, які обслуговують райцентр та поблизькі два села. Електростанції порушувані, одна мотором, друга водою. На праці занятих є 6 робітників, українці, місцеві, зарплата – 500 крб. в місяць.

5. Торгівля.

Торгівля, як подано в звіті за другий квартал.

6. Пошта.

Пошта, як подано в звіті за другий квартал.

7. Адміністративні зарядження.

«Найбли[жч]і завдання – голів колгоспів, виконкомів, сільських рад, керівників установ та організацій, голів профспілок, якнайширше розв'язати населенню значення і вигідність державного страхування майна, тварин та життя».

«Рівняючись на передові зем[ельні] громади, необхідно максимально використати живе тягло на оранці, щоб з честю виконати всі зобов'язання – зорати на зяб³²⁶ всю площу під ярі культури. Це вирішить успіх проведення весняної сівби і забезпечить високий урожай наступного року».

«Напередодні нового навчального року – те, чого не було зроблено в підготовці шкіл до навчального року протягом літа, зобов'язується зробити тепер найбли[жч]ими днями. Від цього залежить успішне [виконань] завдань, що їх ставлять партія і уряд перед радянською школою».

«Доброти політично грамотних комуністів і поставити їх на чолі шкіл, гуртків – справа сама по собі дуже важлива, але цього мало. Пропагандистів треба вчити, допомагати їм методично».

«Зобов'язати всі районні, партійні і комсомольські організації, повести роз'яснювальну роботу, по збиральній кампанії і за дострокове виконання хлібозаготівель державі до 20 серпня [1948 р.]».

8. Шкільництво.

В зв'язку з тим, що з початком навчального року велику кількість учителів замінено новими, неможливо було зібрати точні дані до звітового часу. Кількість СШ є та сама, що в звіті за другий квартал, включаючи одну СШ, яка знаходиться в Бу[с]ькому р[айо]ні.

Дані про шкільництво постараюся передати в другому звіті.

9. Культурне життя.

Найбільше зосередження т[ак] зв[аного] «культурного життя» помічається в райцентрах. В даному райцентрі поміщається кіно, яке 2-3 рази в тиждень висвітлює пропагандивні і шовіністично наставлені російські фільми. Як засіб для пропаганди серед селян і взагалі для мас, в кожному районі і по селах більшовики висвітлюють кінофільм «Сказання про землю сибірську», де в нім змальовується, багатства Сибіру та добробут колгоспників. Крім того висвітлюють ще ряд інших фільмів, як: «15-ть літній капітан», «Поїзд на Схід», «Золушка», «Андалузські острови», а

³²⁶ Осіння оранка поля для сіяння ярих культур навесні.

найбільш яскравим, що кидається в очі, це кінофільм «Богдан Хмельницький», якого висвітлюють в зовсім перекрученім змісті, висвітлюють не як народного героя, а як покiрного раба московського імперіалізму.

В кожному районі, крім сталих кінотеатрів, є ще 1-2 кінопересувки, які обслуговують села районів. По селах звичайно висвітлюють кінофільми про «культурне і заможне» колгоспне життя. Селянство, звичайно участі в висвітлюванні кінофільмів, не бере, за виїмком деякої дошкільної молоді, яка, не бачивши ще такого в своєму житті, цікава подивитися.

Так само, як кіно, так і клуби найбільш активні є в райцентрах, де кожного вихідного дня чи свята відбуваються забави та різні імпреди, відвідувачами якого являються комсомольці та всяке міське шумовиння.

На селах клуби не діють зовсім, за виїмком деяких, помимо того, що, большевики стараються затягнути молодь різного рода підступами. Як: до клубів доставляють музичні інструменти, як мандоліни, гармонії, гітари, радія і т. п. Рівно ж доставляють велику кількість літератури, якої майже ніхто не читає. Діяльність сільських клубів являється лише на папері, бо громадянство та молодь взагалі їх не відвідує. Доказом чого є, стаття Заболотцівської районної газети «Червоний стяг» з 19.IX.48 [р]. ч. 76 «В селах Дуб'я, Ясенів Чехи, і в ряді інших, крім демонстрування кінокартин, в клубах більше нічого не проводиться. Такі завідуючі клубами як Козак, Масло не намагаються організувати самодіяльні гуртки в клубах. Такий стан роботи клубів в нашому районі аж ніяк не може задовільнити вимоги трудящих і не може виконати завдання по піднесенні наукових знань і культури сільського населення. Вся причина занепаду роботи клубів полягає в тому, що товариш Миколенко, як за[с]карузлий діляга формально планує роботу клубів, не допомагає, не контролює роботу клубів. Керівництво клубами обмежує лише на папері».

Та є сама газета «Червоний Стяг» з 23.IX.[19]48 р. ч. 77, уміщує статтю під заголовком «Осеротілий клуб» – «Сумно становиться, коли заглянути в клуб с. Суходоли. В клубі грязно, безпорядок, кімната, де повинна бути бібліотека, завалена городиною, а саме головне – ніяка робота зовсім не ведеться. Коли-не-коли заглянуть в клуб завідуючий товариш Ямнюк і бібліотекар товариш Рижий, подивляться, позіхнуть і підуть. Крізь пальці дивляться на клубну роботу кандидатсько-партійна група і комсомольська організація».

Так виглядає стан культурного життя в даному терені.

10. Санітарна ділянка.

В Бродівському районі поміщається два шпиталі, оден з них військовий шпиталь (тяжко хворих), приміщений при вул. Золотій (Леніна). Крім того в с. Лешнів поміщається шпиталька на 15 ліжок, дані про неї є в звітах за другий квартал. В м. Бродах рівно ж є Поліклініка, приміщена при вул. Кірова.

Список лікарів, працівників Поліклініки:

1.	Тацин Сергій	зав[ідуочий] полік[лініки]	рус[кий]	парт[ійний]	
2.	Гармош Анастасія	лікар	укр[аїнка]	б[ез]п[артійна]	з СУЗ
3.	Коцюба Степан	–"–	–"–	–"–	з СУЗ
4.	Шміт Борис	–"–	жид	–"–	
5.	Курилас Марія	медсестра	укр[аїнка]	–"–	
6.	Одрезна Александра	–"–	–"–	–"–	
7.	Парфієва	медсест[ра]	рус[ка]	парт[ійна]	
8.	Боевая Евдокія	ст[арша] –"–	–"–	–"–	
9.	Максимова Анна	–"–	–"–	комс[омолка]	
10.	Маківська Тимофія	–"–	жидів[ка]	–"–	
11.	Ольшевська Наталя	–"–	рус[ка]	–"–	
12.	Емелянова Таня	–"–	–"–	–"–	
13.	Омелян Ярослав	бухгалтер	укр[аї- нець]	б[ез] п[артійний]	з с. Діт- ківці
14.	Отрезний Василь	завгосп	–"–	–"–	з СУЗ

Список лікарів, працівників, Райздороввідділу Підкамінського р[айо]ну

1.	Андрієнко Евдокія	завідуоча	рус[ка]	парт[ійна]	
2.	Сорока Петро	зав[ідуочий] лікар[ні]	укр[аїнець]	б[ез]п[артійний]	
3.	Авдоніна Валентіна	–"– амбул[аторії]	рус[ка]	–"–	
4.	Довгань Федір	–"– сан[ітарним] стан[ом]	укр[аїнець]	–"–	

5.	Жукова Тетяна	–"– жін[очою] конс[ультациєю]	рус[ка]	–"–
6.	Коновалова Ольга	фельчер	укр[аїнка]	–"–
7.	Назаренко Катерина	інсп[ектор] охмат.	–"–	–"–
8.	Андрієнко Надя	сан[ітарний] інспект[ор]	–"–	–"–
9.	Данілченко Іван	фельвенхор.	–"–	парт[ійний]
10.	Довгань Анна	дизен. інстр[уктор]	–"–	б[ез]п[артійна]
11.	Ероменко Ліда	бухгалтер	–"–	–"–
12.	Клеменко Масія	статист	–"–	–"–
13.	Квасюк Анна	дентист	рус[ка]	–"–
14.	–"– Іван	зав[ідуючий] аптек[ою]	жид	парт[ійний]

Зарплата лікарів і фельчерів числиться від літ праці, прим[іром]: до 5 років праці ставка зарплати – 550 крб., від 5-10 – 900 крб.

Всі інші дані є в звітах за другий квартал, це тільки доповнення.

11. П р о п а г а н д а.

До районів даного терену приходять такі газети та журнали:

1. Центральна:

1. Правда
2. Ведомості Верховного Совета СССР
3. Комсомольська Правда
4. Известія Советов Депутатов Трудящихся СССР
5. Культура і життя
6. Медицинський Роботник
7. Гудок
8. Морський Флот
9. Піонерська Правда
10. Промисленность Строїтельних Матеріалов
11. Радіопрограми
12. Речной Транспорт
13. Советское Искусство
14. Советский Спорт
15. Совхозная Газета
16. Соціалістическое Земледеліє
17. Труд
18. Учительская Газета

19. Москау Ньюс (в англійській мові)

20. Ейнкайт (в англійській мові)

2. Республіканські:

1. Радянська Україна
2. Правда України
3. Колгоспник України
4. Молодь України
5. Тваринництво України
6. Літературная Газета
7. Радянське Мистецтво
8. Радянський Селянин
9. Радянська Освіта
10. Сталінське Плем'я
11. Юній Ленінець
12. Зірка

3. Обласна:

1. Вільна Україна
2. Львовська правда
3. Червони Штандар (в польській мові)

4. Районні :

1. Сталінець (р[айо]н Олесько), тираж – 1500.
2. Червоний Стяг (р[айо]н Заболотці), тираж – 1500.
3. Червоний Промінь (р[айо]н Броди), тираж – 2500.
4. Радянська Нива (р[айо]н Підкамінь), тираж – 1500.

5. Журнали центральні:

1. Автомобіль
2. Акушерство
3. Бібліотекар
4. Бібліотечка
5. Блокнот Агітатора
6. Большевик
7. Вестник Св'язі
8. Вестник Електросв'язі
9. Вестник Електропромисленності
10. Ветиринарія
11. Вожатий
12. Округ Света
13. Вопросы Света
14. Дружина Ребят
15. Жизнь Слепих
16. За оборону
17. Знамя

18. Колхозное Проізвиство
 19. Комсомольский Работник
 20. Коневодство
 21. Крестьянка
 22. Крокодил
 23. Лес
 24. Література в Школе
 25. Медицинская Промышленность
 26. Медицинская Сестра
 27. Молодой Большевик
 28. Молодой Колхозник
 29. Морской Флот
 30. Мурзилка
 31. Народное Образование
 32. Наука і Жизнь
 33. Новый Мир
 34. Огнём Без Преложения
 35. Октябрь
 36. Партийна Жизнь
 37. Работница
 38. Радио
 39. Радиотехника
 40. Советская Женщина
 41. Советская Медицина
 42. Советская Музыка
 43. Советский Школьник
 44. Фельдшер і Акушерка
6. Республ[і]канські журнали:
1. Барвінок
 2. Большевик України
 3. Блокнот Агітатора
 4. Відомості Верховної Ради
 5. Вітчизна
 6. Збірник Законів Уряду УССР
 7. Дніпро
 8. Україна
 9. Україна з Додатками
 10. Партийне Життя
 11. Перець
 12. Перець Для Західних Областей України
 13. Радянська Жінка
 14. Сільське Господарство України

15. Сад та Город
16. Сучасне і Майбутнє
17. Соціалістичне Тваринництво

7. Обласні журнали:

1. Радянський Львів.

В мітинговій пропаганді большевики зосередили всю свою увагу на сільськогосподарські теми, а саме: за дострокове виконання всіх державних поставок та податків, як рівно ж на всіх мітингах, які відбуваються по селах, порушується питання колгоспів, на які большевики роблять зараз найбільший натиск. Дуже часто на мітингах большевики насвітлюють міжнародне положення, на якому вихваляють демократичний устрій, права і миролюбну політику СРСР, нап'ятовуючи всіх інших, з західного блоку всякими реакціонерами, фашистами, імперіялістами, загарбниками і т. п.

Населення, звичайно, дуже мало бере участь в мітингах, а як дехто йде, то хіба під примусом або, як в селі проголосять, що мітинг буде проголошений на тему міжнародного положення.

12. Ворожі акції.

Бродівський р[айо]н:

29.VIII.[19]48 [р]. в с. Шнирів, участковий Горенко з двома бійцями, перепровадив ревізію в хлопців, які грали м'яча. Знайшовши в одного з них метелик проти колгоспу, їх всіх забрали до р[айо]ну, по кількох днях їх звільнили, а цього, що мав метелика держать до сьогодні.

16.IX.[19]48 [р]. до с. Комарівка, ночью прийшло 6 большевиків, які, вдаючи повстанців, зграбили в Мачура Михайла ручний годинник. В Петрушка Дмитра, вони зграбили цивільне убрання.

15.IX.[19]48 [р]. в с. Грималівка участковий емведист Гурбанов та уповномочений Кольцов намагались заложити стрибки, а що селяни відмовились, они арештували Данкевич Тому, Батійовського В[а]силя та Свободу Івана, яких сильно побили. Свободу, побитого, відвезли до Бродів.

Підкамінський р[айо]н:

22-23.VIII.[19]48 [р]. большевики робили облаву на ліс між селами: Пониквою, Боратином та хут[ором] Горани, внаслідок чого, під час короткої перестрілки зістало вбитих двох повстанців, д[рузі] Чикаленко³²⁷ і Галайда³²⁸. Зі сторони большевиків

³²⁷ «Чикаленко» – Євген Скорик, кущовий інформатор СБ.

³²⁸ «Галайда» – особа не встановлена.

було 7 вбитих та кількох ранених. Вище згаданих повстанців забрано до р[айо]ну. В цій облаві брало участь 300 большевиків Бродівського і Підкамінського р[айо]нів³²⁹.

27.VII.[19]48 [р.]. на ліс, коло р[айо]ну Підкамін, большевики робили облаву, в якій згинув повстанець Ничай³³⁰. В облаві брало участь около 70 большевиків³³¹.

12.VII.[19]48 [р.]. до с. Вербівчик приїхав прокурор з кількома бійцями, який за нездачу контингенту арештував громадян: Орла Андрея, Букич Олексу, Мартинюка Івана та Савича Івана, арештованих відставив до р[айо]ну.

14.VIII.[19]48 [р.]. в с. Вербівчик начальник МГБ арештував громадян: Луця Івана, Сарахмана Василя, Шлапака Василя та ще кількох осіб, яких по тр[ь]ох денних допитах звільнили.

16.VIII.[19]48 [р.]. Нарсуд засудив Орла Андрея за нездачу контингенту на 6 років тюрми.

20.VII.[19]48 [р.]. в с. Черниця Народний Суд засудив Вихриста Михайла на 7 літ тюрми за нездачу контингенту. Родина призначена до вивізки.

6.VIII.[19]48 [р.]. в с. Шишківці група большевиків з Пеняцького гарнізону, завалили хрест, по відході большевиків населення знов поставило хрест. Прийшовши другий раз, згадана група, знищила зовсім хрест.

4.VII.[19]48 [р.]. в с. Пеняках, мгбист Погодін арештував Кулинку Василя, якого відставив до р[айо]ну.

В тому самому селі, той же самий участковий 16.VII.[19]48 [р.] арештував: Остапчук Маланку і її дочку Анну, яких відставив до р[айо]ну. Чотири дні пізніше арештував господаря, де крилась Мельничук Анна, через оден день звільнив його.

6.VIII.[19]48 [р.]. в тому самому селі, і той же самий участковий арештував Д[ж]урило Дарію під заміткою співпраці з повстанцями, арештовану відставив до р[айо]ну.

25.VIII.[19]48 [р.]. в с. Чепелі, за нездачу контингенту большевики арештували: Федуся Івана, Якимчук Параньку, Максимів Степана, арештованих відставлено до р[айо]ну.

28.VIII.[19]48 [р.]. в с. Салашка, п'яний мгбист Іваніца, йдучи дорогою, стрінув селянина Климчук Йосифа, та зразу ж безпід-

³²⁹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 13.08.1948 р. у лісі біля с. Боратин Бродівського р-ну.

³³⁰ «Ничай» – Степан Дубина.

³³¹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце 29.07.1948 р. у лісі біля смт. Підкамін Бродівського р-ну.

ставно почав його бити автоматом куда попало. Б'ючи його так, гнав його на віддалі одного км., поки господар від побоїв не впав непритомний на землю. Залишивши його, пішов далше, де стрінув 17 літнього хлопця – Бабич Маріяна, якому приказав клякнуту, та молитися, що хлопець і зробив, опісля, зробивши з патичка хрестик, приказав хлопцеві перехреститися та поцілувати, хлопець і це зробив, опісля дав цілувати йому свою палицю, хлопець на це відмовився. Тоді п'яний мґбист почав бити хлопця, якого побив до непритомности. Залишивши побитого хлопця, п'яний мґбист зайшов до громадянина Гарасимчук Гриця. Відчиняючи двері, почав кричати «Ой ти старий українець, давай водки» господар відповів, що не має, тоді п'яний участковий почав бити його жінку та дочку. Вище згаданий мґбист ходив цілий день по селі та витворював подібні звірства.

29.VIII.[19]48 [р]. до села Боратин ночью прийшла група большевиків, які зайшли до господаря Бай Максима, де забрали його дочку Любу і вивели в ліс. Тоді мґбист Іваніца підійшов до ньої, вхопив її за горло, почав її душити, питаючись при тому де є криївка «Чикаленка». Опісля кинув її на землю і почав бити прикладом, куда попало. По одногодинному допиті дівчину звільнили, а самі пішли в невідомий напрям.

31.VIII.[19]48 [р]. в с. Стиборівка, під час переводжування ревізії, большевики ограбили громадянина Кутняка Петра, зграбували: 2 годинники, кілька срібних ложок, плащ дощовик, брансолетку, одно мужеське убрання, два рушники, кілька хусточок до носа і дві парі білля. Рівно ж під час ревізії, мґбист Крюков побив до непритомности Дзвінник Марію.

5.IX.[19]48 [р]. в с. Суховоля мґбист Пашенко зловив С[а]хнюк Ольгу, яка скривалась, арештовану відставили до тюрми.

8.IX.[19]48 [р]. до с. Боратин, ночью прибула провокативна боївка. Ходили по хатах, говорили чисто по-українськи, просили їсти та грозили сексотам за співпрацю з большевиками. Прим[іром]: зайшли до гром[адянина] Олійник Грицька до хати, входили досить обережно, при вході до хати сказали «Добрий вечір», далше почали говорити: «Господинцю, може маєте троха молока, бо ми дуже голодні». Опісля почали питати чи є в селі большевики, чи вже здали контингент, при тому нарікаючи на большевиків, що граблять і т. д. По вище згаданій розмові почали питати чи не було тут де хлопців, бо ми йдемо з Карпат, де нас большевики розбили, і ми шукаємо одні за другими. По хвилині ввійшов другий з надвору і сказав: «Ідемо, друже, бо щось пси гавкають, може бути голота в селі». По цьому вийшли всі з

хати. Під час розмови з господарем, господар нічо не відзивався, відповідав на все, що не знаю. Опісля зайшли до гром[адянина] Климчук Йосифа, пукали через цілу годину під вікном, але господар в хату їх не впустив. Зайшовши до гром[адянина] Глущака Павла, почали з місця називати його сексотом, налякана господиня почала оправдуватися, що вона вже стільки літ працює, допомагає чим може повстанцям, каже, «А ви сьогодні хочете мого чоловіка забити», в той час, коли господиня говорила з ними, господар другими дверима втік з хати. Большевики зібрали обвинувачуючі матеріяли, відійшли.

11.IX.[19]48 [р]. до с. Вербівчик, приїхали уповноважені по контингенті Лебер і Контрибуц з групою большевиків, які через цілий день грабили в селян збіжжя, які не вирівняли контингенту. В гром[адянина] Байсаревич Івана забрали 3 ц. жита, в Цінцірук Івана – 1 ц. жита, в Дручка Івана, Яремчука Василя та багатьох інших забрали останнє зерно, яке селяни мали приготоване до насіння. Того дня награбили около 100 ц. збіжжя. Зігнали фіри та, насильно вручивши селянам прапори, кличі, та портрети Леніна і Сталіна, організовано відставляли «добровільну здачу» хліба державі. В той же час уповноважений по контингенті Рудь почав дзвонити по всіх с[ільських] радах, які розположені при шосі до Бродів, щоби селяни виходили дивитися, як село Вербівчик «добровільно» і з ентузіазмом везе хліб державі.

13.IX.[19]48 [р]. до с. Боратин, ночью зайшла провокативна група, яка під маркою повстанців забрала жінку, Гром'як³³² Марію (матір впавшого повстанця д[руга] Грома³³³, та впавшої дочки³³⁴), забравши при тому всі її речі. До сьогодні немає жодних даних де ділася ця жінка³³⁵.

14.IX.[19]48 [р]. до с. Яснищ прибув уповноважений по контингенті (прізвище невідоме) та участковий Шишкін з боївкою. Того дня пограбили за нездачу контингенту громадян: Валька Василя, забрали останнє збіжжя, яке мав приготоване на насіння, в Марчук Софії забрали рівно ж всі рештки збіжжя, при чому до неприємності побили, Керетчук Теклю, участковий мgb Шишкін за нездачу наложеного на ню 5 ц. контингенту т[ак]

³³² У тексті: *Громляк*.

³³³ «Грім» – Володимир Гром'як, який загинув у березні 1947 р.

³³⁴ Йдеться про Стефанію Гром'як – «Тар», вбиту облавниками 26.09.1946 р. у с. Боратин Бродівського р-ну.

³³⁵ Згадану жінку дана провокативна група вбила, про що згодом підпілля ОУН видало відповідну відозву до населення с. Боратин.

зв[аного] зверхплану, побив, при чому кинув нею до землі так, що жінці обірвалась утроба. Жінку відставлено до Львова до шпиталю. Є сумнів щодо її життя.

21.IX.[19]48 [р]. в с. Нем'яч, участковий мґбист Худошин арештував Мартинюка Василя, який скривався, арештованого відставлено до р[айо]ну.

Заболотцівський р[айо]н:

11.VIII.[19]48 [р]. в с. Ясенів, мґбист Діденко арештував Прихі[д]ько Марію віком 40 років, яка втікла з Сибіру.

12.VIII.[19]48 [р]. в с. Волохи мґбист Діденко арештував Ваврик Степана, який скривався від вивізки на Сибір.

14.VIII.[19]48 [р]. хут[ір] Міщуки с. Пониковиця, до хати господаря Позняк Йосифа вдерлася ночью група большевиків, господарів пов'язали, а самі почали грабити. Зграбивши все мужеське та жіноче убрання та 6 кгр. сала, подалися в сторону т[ак] зв[аного] Висоц[ь]кого ліса.

14.VIII.[19]48 [р]. в с. Ясенів мґбист Діденко арештував Сверид Марію (жінка повстанця), яка скривалась. Арештовану відставив до р[айо]ну.

25.VIII.[19]48 [р]. в с. Пониковиця, вечером селом проходили повстанці, на яких наткнулася фіра з большевиками, котрі днем в селі грабили контингент. Повстанці відкрили по них огонь, внаслідок чого зістав ранений один большевик в руку.

4.IX.[19]48 [р]. в с. Переволочна, мґбист Попов арештував Мисака Юлька, як рівно ж переслухував всіх школярів з 7 класи в справі шкільної акції. Після цього з арештованим від'їхав до р[айо]ну. По від'їзді Попова, учителі і санітарка перевели ревізію в школярів, під замітом, шукаючи за папіросами.

10.VIII.[19]48 [р]. в с. Голосковичі мґбист Топоров арештував Андрещук Андрія і Луневич Миколу.

10.IX.[19]48 [р.] в с. Голубиця мґбист Погодін арештував Карплюк Івана (голова кооперативи) та Федюка Михайла (крамара).

12.IX.[19]48 [р]. в с. Пониква мґбист Кулаєв арештував Гузюк Евгена, Околіта Ореста, Чорнобай Олександра, Сирота Михайло, Яцюк Галину, в арештованих перевели стислі ревізії, шукаючи за криївками. Арештованих відставили до р[айо]ну.

20.IX.[19]48 [р]. хут[ір] Гаї Дубиські, мґбист Діденко, який перебував з групою большевиків в лісі, стрів пастушку (дівчину) та почав питати її про повстанців, на то дівчина не дала йому жодної відповіді. Тоді Діденко скинув дівчині з ніг мешти та почав

бити по п'ятах, рвав за коси, і крутив за вуха. Опісля добув пістоля та почав страхати, що застрілить. Побиту і непритомну залишили. Восьмилітня дівчина, аж по довшому часі прийшла до пам'яті.

15.IX.[19]48 [р]. с. Пониковиця мґбист Топоров арештував Ковальчук Нелю, яка скривалась. Арештовану відставили до р[айо]ну.

21.VIII.[19]48 [р]. завідуючий Райупомінзагу Циганюк в Стриковського Михайло зграбив 3 ц. збіжжя, при чому побив жорна.

25.VIII.[19]48 [р]. с. Голубиця, уповномочений по контингенті Белий та мвдист Заграєв, зграбили в Кирилюк Анни коня та корову за те, що її чоловік вивезений на Сибір.

16.VIII.[19]48 [р]. в с. Дуб'я повстанцями зістав знищений уповноважений Райупомінзагу Курач. Після його вбивства, до села прибув мґбист Кулаєв, який арештував всіх дижурних з с[ільської] ради, а саме: Гаранюк Евгена, Дзьобу Юстина, Мусій Йосифа, Гнідь Федора та Предчишин Оксану. Арештованих відставлено до р[айо]ну, де по кількох днях вище згаданих звільнено, крім Гаранюка Евгена, якого відставлено до Львова.

Того самого дня по знищенні уповноваженого упомінзагу Курача, прибув до села голова району Губа. Губа, побачивши, що горить с[ільська] рада, почав верещати та згонити людей, щоб гасити огонь, а коли довідався, що в огні є вбитий, Курач, він в той час впав на коліна, зніс руки до гори та почав говорити, «Ісусе Христе, змилуйся та подивись, як юди спалили того чоловіка, так як тебе спалили на хресті». То саме повторював кілька разів.

3.VIII.[19]48 [р]. в с. Кадлубиська, районний суддя Несторенко, Конюхов і зав[ідуючий] шляхвідділом Патерига, за не вирівнання хлібоздачі, пограбили громадян: в Масло Стефи (вдова, троє дітей) зграбили 160 кгр. жита, в Ольхового Кіндрата – 210 кгр. жита, в Петрів Миколи – 130 кгр. жита, в Бугай Петра – 100 кгр. жита, все зграблене збіжжя відставили до с[ільської] ради. В с[ільській] раді, суддя Несторенко заявив, що тільки в цей спосіб треба поступати, тоді можна буде зібрати всей контингент.

Олеський р[айо]н:

9.VII.[19]48 [р]. в с. Баймаки, тр[ь]ох міліціантів арештували громадянку Дендюк Еву з 6 річною дитиною та відставили до р[айо]ну. Причина арешт[у]вання невідомі.

14.VII.[19]48 [р]. в с. Терезежі, ночью, прийшов емґбист Глушко з 12 большевиками, підступом, під маскою повстанців

арештував Гапію Марію. Наперід викликаючи надвір, вдаючи місцевих повстанців, казали дати собі хліба, а опісля покликали до «провідника», цим провідником був мґбист Глушко. Арештовану забрали до р[айо]ну, де сидить по сьогодні.

2.VII.[19]48 [р]. в с. Підгірці, в хаті Гірник Василя, 4 большевики застукали одного повстанця, який кинув гранату під ноги большевикам, одного вбив, а другого ранив, сам втік. Згаданого господаря і дочку Зену большевики арештували і відвезли до р[айо]ну.

3.VII.[19]48 [р]. в с. Ушні, мґбист Шмаров арештував громадянку Войтович, старушку около 60 років та Оршак Дмитра, яких при арештуванні в нечуваний спосіб побили за це, що їх сини не пішли до ФЗН.

6.VII.[19]48 [р]. в с. Черемошня, мґбист Ульянов арештував громадянина Бабія Осипа, який втік з Донбасу.

В с. Підлис[с]я большевики дуже часто роблять застави від сторони Гаварецького ліса. На застави приходять і відходять ночью, лише рано видно місця, де тримали застави.

В с. Ожидів стало кватерує мґбист Саганов і Замецков з боївкою 10 чоловік. Днем законспіровано сплять по будинках, а ночью роблять по селі підслухи та застави, насакають на підозрілі господарства та роблять труси. Вище згадана боївка ходить ночью на застави до сусідніх сіл як: Закомар'я, Ангелівка, Підлис[с]я.

14.VII.[19]48 [р]. мґбист Саганов з боївкою в числі 8 чоловік, ночью прийшов до громадянина Бурцтиги Степана (переселенець), в якого, вдаючи повстанців, домагалися, щоби цей відчинив хату. Господар пізнав, що це большевики, наробив крику, але большевики вдерлися силою до хати, арештували господаря та ночью відставили до р[айо]ну.

31.VII.[19]48 [р]. в с. Ушня большевики робили облаву на хлопців, які не пішли до ФЗН. Під час облави вбили Палицу Дмитра, який скривався від Донбасу. Вбитого та його брата Олексу арештували та відвезли до р[айо]ну.

13.IX.[19]48 [р]. в с. Ю[с]ьковичі мґбист Сьомкін арештував Габу Євгенію, яка працювала в Райфінвідділі. Арештовані[ї] закидали співпрацю з повстанцями. Того самого дня мґбист Сьомкін арештував завідуючого Райспоживспілки Котлярова. Арештованих відставлено до Львова.

6.IX.[19]48 [р]. в с. Ожидів група большевиків, під помешканням громадянки Король Марії вчинили сильний автоматичний стріл, стріли та вибухи гармат тривали протягом пів години, на знак ракет приїхала автомашина з мґбистами, які обскочили

господарки Басараб Михайла і Гапчиного Миколи. Перевівши стислу ревізію згаданих громадян, арештували та відставили до р[айо]ну.

Бу[с]ький р[айо]н:

21.VII.[19]48 [р]. в с. Ябл[у]нівка мґбисти арештували Безкоровайник Марію, дві дочки, Меланію, Ярославу, та сина Зенка за те, що вони не вписалися до колгоспу тоді, коли її чоловік є членом колгоспу і ходить на роботу туди.

9.VIII.[19]48 [р]. мґбисти Яковлев, Соколов, на цвинтарі в селі Гумниська відкопали тіло впавшого повстанця д[руга] Довбуша, зробили знімку, а тіло забрали до р[айо]ну.

26.VIII.[19]48 [р]. в с. Боложинів, мґбист Яковлев арештував громадянина Омелюк Евгена, який скривався від вивозу. Арештованого відвезли до р[айо]ну.

10.IX.[19]48 [р]. в с. Гумниська, мґбист Соколов арештував слідуючих громадян, які скривалися від вивозу: Домінського Ілярія та його жінку Євгенію і Галіковського Франка. Арештованих відставлено до р[айо]ну.

21.IX.[19]48 [р]. в с. Ябл[у]нівка, в зв'язку з зліквідуванням колгоспу, мґбисти арештували слідуючих громадян: Безкоровайник Гаврила, Безкоровайник Марію, Безкоровайник Меланію, Ярославу та Зенка. Арештованих відвезли до р[айо]ну.

27.VII.[19]48 [р]. в с. Стовпин, большевики Топорівського гарнізону, арештували громадянина: Дворянський Йосиф. Арештованого відставили до гарнізону

В с[елах] Баймаки та Боложинів та в розположеному лісі між тими селами, постійно оперує боївка Бу[с]ького району Яковлева. Згаданий мґбист при допоміг Баймацького стрибка Шайди, роблять по згаданих селах застави. Застави роблять рівно ж в лісі днем і ночью.

Наше середовище.

1. Постава мас до ворога.

Постава мас до ворога з кожним днем стає щораз то більше ворожою. В масах вже закріпилась свідомість, що кожний завтрішний день в большевицькому СССР принесе щось гіршого, щось більш страшного, більш грізного від сьогоднішнього дня. Що кожний завтрішний день принесе зі собою новий, ще хитріший і більш підступний «план», план грабунку, насильства, терору та ще тіснішого закріпощення. І, дійсно, таке ж завтра приходить, але помимо того застає приготованих селян до його

зустрічі. Для приміру візьмим, хоч би збиральну кампанію хліба та рівночасно кампанію грабунку його. Збір хліба цього року з причин дуже частих і уливних дощів проходив в дуже тяжких умовах. Тяжко було зібрати збіжжя, а надівсе його висушити. Та в радянського уряду немає сентиментів, йому останнє здери, а дай. Большевицька адміністрація враз з військом, не даючи селянам ні хвилини відпочинку, гонили, немов ці шакали по селі, примушуючи селян чим скоріше, – жати, сушити та виконати перед державою «першу заповідь». Селянин дивиться на плоди своєї праці, свідомий того, що завтра буде в нього все зграблене, що марні його труди, марні його зусилля, до це все не його. Він є свідомий того, що завтра буде приречений на голодну смерть. Кладучись спати, та рано встаючи з запеклою ненавистю в грудях, проклинає «большевицький рай».

З початком навчального року почавсь сильний натиск на молодь середніх і вищих шкіл за вступ до комсомолу. Тут є два виходи, або комсомол – або зі школи. Є дуже багато випадків, що молодь залишає школу, щоби не бути членом організації зрадників. До цього всего ще треба додати панічний страх перед вивізкою на Сибір, про яку останнім часом населення дуже широко говорить і до ньої приготовляється.

Це все прекрасно бачить кожний селянин, робітник чи інтелігент. Широкі маси загалу, заціпивши зуби, з страшною ненавистю до кожного зустрічного большевика, дожидають з дня на день коли то большевицька [влада], захлинувшись кров'ю, потом і слізьми катованих і граблених, повалиться на землю, щоб більше не піднятись.

2. Постава нас до нашого руху:

До нашого руху маси українського суспільства ставляться добре, та не тільки українське суспільство, а й проживаючі на терені залишки інших національностей ставляться до нас навіть досить прихильно, що є самозрозумілим явищем. Дуже часто приходиться нам почути розумні вислови селян, робітників чи інтелігентів, в яких они з'ясовують свою поставу до руху. Вони вказують з глибоким зрозумінням доцільність нашої визвольної боротьби, з'ясовуючи собі, що тільки озброєна рука і однастайна постава широких народніх мас може протиставитись большевицькому загарбникови. В парі з цим йде активна допомога як харчами, грішми та розвідкою. І хоча безнастанньо тероризоване та граблене населення, дуже часто ділиться з повстанцями останнім куском хліба, хоча перед собою бачить

завтрашній убогий та голодний ранок. Остання грошева збірка, хоча проходила в досить скрутних для населення умовах, то все таки населення старалося дати то, що їм дозволяли матеріяльні обставини. Ліквідація активного агента – большевицького вислужника, завсіди знаходили одобрення зі сторони населення. Маса кажуть, що людина, яка попала під революційний присуд, мусить мати великі провини супроти українського народу, що ця людина є черв'яком, який точить здоровий природній організм. Нерідко бувають випадки, де нераз селяни домагаються усунення такого черв'яка з-поміж себе, мовляв, собаці – собача смерть, час уже, щоби його досягнула караюча рука справедливости. Летючки і кличі, які появляються в терені, населення прочитує з захопленням, хоча конспіративно, та проте поява таких летючок чи кличів набирає широкого розголосу, який проходить шляхом передавання таких вісток з уст до уст. В дуже короткому часі така поява летючок набирає широкого відгону, далеко поза межі їх розповсюдження.

3. Оцінка світової і нашої ситуації.

Світові події, які останнім часом не дають на себе довго чекаати, а проходять один за одною дуже скорою ходою, взбуджують велике зацікавлення в широких масах нашого загалу.

Події, які мали місце в Берліні, відірвання Югославії від Комінформу, дуже нагла, а тим самим цікава, смерть члена Політбюро – найближчого соратника Сталіна – Жданова, смерть маршала Рибалки, Лукіна та смерть б[увшого] Чехословацького президента Бенеша, бруталний морд китайського маршала, зосередили на собі всю увагу громадської думки. Маса говорять, що сама черговість цих подій і їх наглість говорить не двозначно про гарячкову світову ситуацію. Говорять, що смерть цих високопоставлених людей, це ніщо інше, тільки смерть чергових жертв сталінського деспотизму. Жданов, як кажуть, помер за то, що внаслідок поїздки в Балканські держави, Кремль, не тільки що не одержав бажаних успіхів, але прийшло величезне захитання на Балканах, внаслідок чого відірвалась Югославія. А дальше, що Жданов від 1944 р. був в опозиції, як рівно ж мусів бути Рибалка, що і вирішило про їх смерть.

Маса, переконавшись, що жодні паризькі, лондонські, нью-йоркські та інші наради чи асамблеї, які до сьогодні не дали нічо позитивного, і на майбутнє нічо не дадуть.

Між масами кружляють різні вістки, одну з яких наведу. В місяці серпні [1948 р.] у Львові відбулась партійна нарада, на

якій, між іншим, мали з'ясувати міжнародне положення. Один з партійних промовців, сказав, що війна буде в короткому часі і СССР до нєї є в повні підготований. Виграш війни можуть дати тільки блискавичні дії ЧА. Це значить, що ЧА повинна протягом 5-тьох днів, заняти всі європейські суходоли, і цим самим перечеркнути план висадки англоамериканців. В противному разі СССР мусів би програти. В довірочних розмовах такі партійні говорять зовсім відкрито, що СССР війну неминуче програє. Що 50% армії, цебто ті, які бачили життя в окупованих державах, вже з перших днів воювати не будуть, решта, хоча піде воювати під примусом, то все одно скоро розлетиться, тому що армія є розложена, а самі партійні і комсомольці фронту не вдержать.

Завдяки нашій наполегливій роботі в пропагандивній ділянці серед мас, маси деякі переконані, а деякі переконуються, що лише шляхом революційної боротьби, можна здобути собі повну незалежність і, що таким шляхом здобута незалежність може закріпитися та піднести соціяльне, культурне та політичне становище українського народу.

4. Віроісповідання.

5. Санітарний стан.

Випадків захворювання на пошесні недуги, як тиф і інші, в терені немає. Є, натомість, вже від довшого часу розповсюджена хвороба корости. Ця хвороба, – внаслідок дуже низького гігієнічного стану, який держиться в збідованих селянських верствах, не дається знищити. Селянин, роздобувши при затраченні дуже великих зусиль деяку кількість грошей, мусить в першу чергу розрахуватись з безконечними налогами перед державою. Відтак, купивши деяку обув, сіль і нафти до каганця, який заступив колишню лямбу, не має засобів до покращання гігієнічного стану, не те, що інше, а дальше безнастанна тяжка фізична праця, яка починається і кінчиться при зорі та безкорисна праця, прибиває до решти свідомість, а то й можливість вдержання чистоти між населенням.

Крім корости, в терені є ще розповсюджені венеричні недуги. В Підкамінькому р[айоні]ні в цьому році лічиться 12 венериків (3 – на сифіліс, 9 – трипер), це 4 місцевих, а решта – східняки. В Заболотцівському р[айоні]ні, в с. Кадлубиська – 10 венериків, с. Висоцько – 3, с. Чехи – 5. Це ті, які лічаться відкрито, треба припускати, що є ще багато таких, які лічаться на такі хвороби законспіровано.

Розсадником венеричних недуг в терені являються большевицькі гарнізони та всякого рода уполномочені, які по більшості є заражені, а, що мораль в деяких селах стоїть на дуже низькому рівні, там ця хвороба має підложжя до розширювання.

Наша допомога населенню в цій ділянці дуже мінімальна.

6. Господарський стан.

В цьому році населення є навіть досить убоге, на що склалось багато причин, як дуже слотяне літо, а що більша частина терену, це доли, вода занамулила сіножати і сіна селяни зібрали дуже мало та низько якісного. Збіжжя підгнило на пні, а опісля, велика частина його зросла вже вижатим чи скошеним. Дощі рівно ж перепадали в час запилювання, внаслідок чого є дуже низька видатність збіжжя, як, н[а]пр[иклад], коли в минулому році селянин з копи намолотив 100-120 кгр., а то й більше, то в цьому році, щоби одержати 100 кгр. зерна, треба змолотити 3-4 копи. Це саме із бараболею, вона дуже дрібна і її дуже мало, добрий робітник, попрацювавши солідно цілий день, може накопити до 2 ц.

Слідуючою причиною є неймовірно високий контингент в порівнянню до урожаю. З села як: Стовпин Бу[с]ького р[айо]ну, де партійні руководителі при помочі гарнізону і спеціально привезеної молотілки, вимолотили всім селянам дослівно все збіжжя, тільки деякі селяни, крадьком[а] ночью вспіли вивести пів, чи копу збіжжя на друге село. Всі інші відразу стали приречені на голод. Та такі випадки не тільки в цьому селі мають місце. Вони повторяються в безконечність в цілому р[айо]ні.

Внаслідок цього всего, вже сьогодні є около 30% населення, що не має хліба, а більша половина буде мати найдалше до кінця 1948 р.

7. Суспільна оцінка.

Допомога підпільним родинам за звітний період дуже мала. На Сибір вислано около 20 посилок. На місці розділено між около 15 ц. збіжжя, 3 ц. муки, та певну кількість м'яса та товщу. Крім цього з одежі, 3 парі убрань, та 2 парі чобіт. Грошевої допомоги дано 400 крб.

8. Переселенці.

В звітному періоді переселенців в терені не збільшилось. З ними большевики поводяться так само, як з місцевими господарями. Они мусять платити такий же високий контингент з наділеної їм землі, як і всі інші селяни.

Наша пропаганда знаходить між переселенцями широкий доступ. Они дуже радо читають нашу літературу, та широко про це взаємно собі оповідають. Стрибків, з-поміж переселенської молоді найбільше є в райцентрі Бу[с]ьк.

9. Українці зі СУЗ.

Українці зі СУЗ, це в переважаючій більшості – жителі райцентрів. Там працюють деякі з них, як керівники другорядних установ та підприємств на посадах, які вимагають менш довірених урядовців та, як шофери, механіки, сторожі при установах і чорноробочі. В селах, натомість, працюють вони вчителями та завклубами. На більш відповідальних постах є їх тільки одиниці і то, мусять бути полум'яні большевики та випробувані вислужники. Будучи тероризовані і стало під контролею, як кожний інший громадянин Радянського Союзу, вони голосно не висловлюють свого ставлення до влади. Та, вжившись з кимсь з місцевих жителів, в довірочних розмовах розкривають свою наболілу душу, вони в щирості розкривають своє дійсне обличчя, підкреслюючи, що не прийшли сюди, як всі інші, москалі і т. п., грабити західні землі, а чесною працею заробити собі на кусок хліба, за який на СУЗ так тяжко. В розмовах підкреслюють свою ненависть до москалів та остерігають інших перед ними, як агентами МВД. Н[а]пр[иклад]: Жінка старшого лейтенанта МВД (він сам руский, вона українка), зжившись з одною місцевою жінкою, в розмовах дуже нарікала на владу, [п]опереджала, щоби ця в розмовах з іншими жінками-московками (яких вичислила), була дуже обережна. Переходячи в розмові на тему нашої визвольної боротьби, вона висловилась:

«Мій чоловік разом зі своїми бандитами як день, так ніч гонить за бандерівцями, щоби їх знищити, та вони по-геройськи держаться. Большевики дають сьогодні їм звернення, щоби ці зголосились, та не на таких натрапили. Большевики бандерівців для задурманення широких мас називають бандитами, в що і я колись сама вірила. Та зараз я переконана і не тільки я зі СУЗ але багато інших, що бандерівці не є жодні бандити, а це політична організація, яка бореться за Самостійну Україну».

Ця жінка поставила перед своїм чоловіко[м] мвдистом вимогу, щоби цей заперестав гонити за повстанцями та мордувати населення, в противному разі вона його покине.

Таких випадків стрічається в терені щораз то більше.

Українці зі східних областей, крім партійних, живуть дуже вбого. Для приміру наведу оден факт, який мав місце в одному з

райцентрів. Жінка одного урядовця, познакомившись бли[жч]е з продавцем хліба, просила його, щоби той лишав для неї округи з хліба, які вона відтак приходила і забирала.

Дещо краще живуть учителі в селах. Одна з учительок сказала, що вона тут живе дуже добре і тільки з того, що її дасть населення. Що зароблені гроші (пенсія) відсилає всі для родини, яка без цього приречена була б на голодну смерть.

Наші літературні видання в більшості мають доступ до східноукраїнського елемента, який живе по селах. В певній більшості цікавляться дуже нашою літературою, та при відбиранню одної, домагаються все щось нового.

– Голодуючих цього року не помічається. Та це не значить, що на Сході немає голоду. Їхні мандрівки за хлібом припинені органами поліції та грізними законами «трудової» дисципліни.

10. Осяги нашої пропаганди.

В ворожому середовищі найбільш діє наша листівка та летючки, яка всіма можливими методами кольпортована, знаходить доступ до найбільш стережених середовищ. Були випадки, що почеплені наші листівки на периферіях, а то й в самому місті Броди, проходячі червоноармійці, задержувались перечитували і, потвердивши вголос правдивість її змісту, відходили. Листівки висіли, поки зірвало їх МВД.

Наші боєві акції наводять на большевиків панічний страх, а спеціально на партійних. От, н[а]пр[иклад]: Після вдалої одної засідки, де було вбито 5 і кількох поранили большевиків, всякі уповномочені дістали [п]опередження, щоби не лишатись на ніч в селі.

Дуже велике заінтересовання до нашого руху виявляють східняки, в зустрічних з нами розмовах. Наведу кілька фактів. В розмові з повстанцем, одна східнячка, вчителька, між іншим сказала: «Я вже давно цікавилась Вашою боротьбою, як рівно ж давно знаю про цю боротьбу. Знаю, що Ви не є жодні «бандити», а добре зорганізована політична організація, яка має широке попертя в народі. Про це свідчить хоча б це, що Ви до сеї пори вдержались і дієте».

Треба взяти до уваги принагідну зустріч комсомольця зі східних областей, якого стрінули повстанці ночью по дорозі. Він, як звичайно, уявляв собі нас як «бандитів», знаючи це, з большевицького навітлення. В часі розмови, яка тривала около 4 години, він переконався, що ми не є жодні «бандити», а боремося для (як він висловився) блага українського народу. Характеристичне є, приміром, це, що він цікавився такими поста-

тями, як: Шевченко, Хмельницький, Мазепа. Мазепу він розумів з російського і взагалі большевицького висвітлювання як зрадника. При відповіднім виясненню він зрозумів все, на що сказав, «Я тепер зрозумів все і бачу, де криється брехня, а де є правда». Він так був зацікавлений і до глибини перенятій нашою боротьбою, що відходячи через три рази вертався, щоби дістати роз'яснення на виринуті перед ним питання.

Характеристичним приміром є вислів одної учительки зі СУЗ, який мав місце в одному зі сіл, де повстанці нищили колгосп. В той час, як почалася в селі стрілянина та почав горіти колгосп, родина і сусіди, де мешкала згадана учителька, почали тривожитись, «Що то робиться, що то буде». На що вона відповіла – «Чого ж Ви тривожитесь, та це ж наші хлопці колгосп палять».

11. Наші акції.

За час трет[ь]ого кварталу, в Бродівському р[айо]ні знищено 4 колгоспи.

19.IX.[19]48 [р]. на колгоспних полях села Корсів вимінувано трактор. Трактористові, Войтович Василеві відірвало ногу.

19.IX.[19]48 [р]. в с. Комарівка зліквідовано комсомольця, Лотоцького Володимира. Згаданий Лотоцький був активним комсомольцем та бригадиром тракторної бригади. В м[ісяці] серпні [1948 р.] в тому ж самому селі зліквідовано Журського, ініціатора колгоспу.

В Заболотцівському р[айо]ні протягом звітного часу знищено такі клуби: в с. Ковпин, в с. Голосковичі. В с. Висоцько знищено ініціатора колгоспу, Сорока Панько.

1.IX.[19]48 [р]. в с. Суходоли в приміщенні спіртзаводу, боеківки СБ знищили начальника істребительного баталіона, Токар Еміліяна, руский, партійний, старшина з армії.

16.VIII.[19]48 [р]. в с. Дуб'я в приміщен[н]і с[ільської] ради, боеківки СБ знищили уповноваженого Райупомінзагу – Курач, руский, партійний. Від нього забрано автомат та пістолі.

24.IX.[19]48 [р]. в с. Побіч знищено колгосп, причому впало двох большевиків, які наїхали на міни, рівно ж були ранені.

В Підкамінському р[айо]ні, 13.VIII.[19]48 [р]., група повстанців СКВ, зробила заставу за с. Вербівчик на зграю большевицьких грабіжників. На заставі зістали ранені м[г]біст Скрипник та оден большевик, уповноважений по контингенті, прізвище якого невідоме. Згадані большевики по двох днях померли.

21.VIII.[19]48 [р]. в с. Накваша знищено кіномотор та здемольовано с[ільську] раду.

26.IX.[19]48 [р]. група підпільників СКВ зробила засідку на переїжджаюче авто через т[ак] зв[аний] Чорний ліс (коло Літовищ). В цій засідці був вбитий, капітан мвд – Єфіменко³³⁶, командир охорони тюрми та двох ранено. Авто знищено³³⁷.

13.IX.[19]48 [р]. коло с. Ангелівка, в лісі, повстанці зробили засідку, на якій зістав вбитий ст[арший] лейтенант мвд Бузького р[айо]ну³³⁸.

12. Наші втрати.

На даному терені впали такі повстанці:

Буйний³³⁹, Балакун³⁴⁰, Діброва³⁴¹, Листок³⁴², Миш³⁴³, Незнаний³⁴⁴, Сорокатий³⁴⁵, Чикаленко³⁴⁶, Галайда³⁴⁷, Тихий³⁴⁸.

13. Національні меншини.

То саме, що в звіті за другий квартал.

Постій 12.X.[19]48 [р].

/ – / Кудеяр³⁴⁹.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 77. – Арк. 407-436. Копія. Машинопис.

³³⁶ У тексті: *Єфремов*.

³³⁷ За щоденними оперативними зведеннями МГБ у той день від куль повстанців загинули комендант Підкамінської ВТК № 32 Єфіменко, охоронці ВТТ Філімонов, Бородавко та Рудик, а також в'язні Айц і Чайка. Ще троє в'язнів (Назаренко, Осіпов і Курілов) отримали поранення.

³³⁸ Вбитим виявився командир взводу 8-ї роти 88 полку 62-ї дивізії внутрішніх військ МГБ лейтенант Володимир Москаленко.

³³⁹ «Буйний» – Лько Куючко, стрілець місцевого СКВ, загинув 4.07.1948 р. у с. Конюшків Бродівського р-ну.

³⁴⁰ «Балакун» – Іван Мазурок, стрілець місцевого СКВ, загинув 4.07.1948 р. у с. Конюшків Бродівського р-ну.

³⁴¹ «Діброва» – Євген Волович, стрілець місцевого СКВ, загинув 30.07.1948 р. у с. Лешнів Бродівського р-ну.

³⁴² «Листок» – Василь Дубенський, стрілець місцевого СКВ, загинув 30.07.1948 р. у с. Лешнів Бродівського р-ну.

³⁴³ «Миш» – особа не встановлена (ім'я Володимир), загинув 21.08.1948 р. у с. Гаї-Суходільські Бродівського р-ну.

³⁴⁴ «Незнаний» – Дмитро Швайка, загинув 21.08.1948 р. у с. Гаї-Суходільські Бродівського р-ну.

³⁴⁵ «Сорокатий» – Дмитро Влах, загинув 21.08.1948 р. у с. Гаї-Суходільські Бродівського р-ну.

³⁴⁶ «Чикаленко» – Євген Скорик, інформатор СБ при кущовому проводі ОУН, загинув 13.08.1948 р. в лісі біля с. Боратин Бродівського р-ну.

³⁴⁷ «Галайда» – особа не встановлена, загинув 13.08.1948 р. в лісі біля с. Боратин Бродівського р-ну.

³⁴⁸ «Тихий» – Лука Притула, загинув 25.07.1948 р. у с. Суховоля Бродівського р-ну.

³⁴⁹ «Кудеяр» – Степан Бутинський, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

№ 75
ЗВІТ КЕРІВНИКА БРОДІВСЬКОГО
НАДРАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН
ПРО СИТУАЦІЮ У ВУЗАХ ЛЬВОВА

13 жовтня 1948 р.

В І Д О М О С Т І
з ВУЗ-ів м. Львова.

В Львівському університеті ім. Івана Франка, студіює 3 000 студентів. Із східних областей є около 40% студентів, із ЗУЗ рівно ж – 40%. Решта – інші. 60-70% становлять українці, а решта інших національностей.

Студенти однодумці живуть зі собою дружньо і один одному помагають. Коли ж в крайньому випадку знайдуться відщепенці, які задля кар'єри чи інших опортуністичних міркувань йдуть проти загальної студ[ентської] маси і зраджують спільні інтереси, їх бойкотують, перестають з ними товаришувати і доводять часто до такого морального стану, що вони щиро визнають свої помилки і прилучуються до загалу. Між студентами з СУЗ і ЗУЗ помітне розчленування, яке часто доходить до ворожнечі. В моїй групі, яка начисляє 24 чоловік – є 10 комсомольців. До комсомолу втягають методами всіляких нажимів, вговорювань, дорікань, які часто переходять в угрози. Відношення, тобто ставлення, партійних до безпартійних є напружені і одні до одних ставляться з недовір'ям. В моїй групі є 10 комсомольців, з них – 5 зі СУЗ, 5 зі ЗУЗ. Що ж до їх переконань, то східняків тяжко усталити, но в більшості вони не з переконань. Місцеві тільки під натиском, а не з переконань.

Якихось спеціальних завдань комсомольці не мають. Їх робота більш внутрішнього характеру. Бували випадки, що їм було припоручено вести передвиборчу і інші кампанії, від чого вони шукають різних викрутів і з неохотою виконують дане їм зарядження. Їх завдання – бути авангардом і прикладом в культурно-освітній і громадсько-політичній роботі. В університеті є клуби, но їх робота обмежується до концертів, святкових вечорів та танців. Пресу читають яка попаде скорше під руки, звичайно львівські газети і журнали. Мову тут переважно чується російську. Студенти, залежно від їх соціального походження, говорять між собою про різне, а найбільше можна почути від студентів, які походять зі сіл СУЗ. Вони звичайно не вдоволені і часто-густо оповідають про важке становище і життя колгоспників. Міський

елемент звичайно здеморалізований. Про наш визвольно-революційний рух знають небагато і часто мильно. Залежно від складу й монолітності групи, в свята на лекції не приходять, через що мають часто виговір і догани від адміністрації. Оплата за навчання – 300 крб. в рік. Платити зобов'язані всі, крім дітей героїв, учителів, інвалідів і т. п. До останнього часу діставали стипендії всі встигаючі. Є відомості, що на дальше стипендія буде з усіх знята. Це рішуче відбилосся б на дальше навчання багатьох студентів і викликало б масове незадоволення. До цього часу стипендії були в розмірі 200-250 крб.

Більша кількість студентів живе в гуртожитках. Оплата за мешкання в гуртожитках 15 крб. місячно. Харчів жодних не надається. В кімнатах мешкає від 8-10 чоловік. Гігієнічний стан звичайно задовільний. Є студентська поліклініка. Кожному із студентів дозволяється на всякі відпочинкові міс[ц]я як табори, курорти, лишень не кожний може собі на це дозволити тому, що всі кошти, зв'язані з командіровою і перебуванням в таких міс[ц]ях [платять студенти]. Студентство в переважаючій більшості не курить, пити – п'ють, но умірковано, до тих можна зачислити всіх студентів зі села. Моральний стан в даному відділі відносно високий.

Через велику кількість професорсько-викладовських кадрів і через специфіку вузівського навчання, де студент зустрічається із професором тільки як з лектором в стінах аудиторії, я не маю певних відомостей, щоби дати відповідь на це питання без підготовки.

Найбільше уваги присвячують на предмети гуманітарного порядку, які впливають на формування світогляду у студента (а це такі як: основи марксизму-ленінізму, політекономія, історичний і діалектичний матеріалізм і т. п.). Викладова мова українська, проте часто деякі професори читають свої дисципліни по-російськи, що викликає невдоволення серед студентів. 20-30% всього відведеного програмового навчального часу йде на викладення таких наук як історія вкп(б), конституція і т. п. Відносно насвітлення деяких предметів в комуністичному дусі, то це залежить від переконань самого професора. Но звичайно більшість з них старається настільки в політичному насвітлити, наскільки від них вимагають, наскільки вони мусять. Приладдя та підручники є в дуже мінімальній кількості. Окремих осіб по антирелігійній пропаганді немає, а це належить до компетенцій комсомольської і партійної організації. Від 2-6 годин в тиждень му[жч]ини мають воєнну підготовку за програмою офіцерських

шкіл. Українська і російська мови не викладаються як окремі дисципліни.

ЗАЛІЗНОДОРОЖНИЙ ТЕХНІКУМ

До Львівського залізничного технікуму ходить приблизно 750 студентів. До цього технікуму ходжу і я. Тому, що в нашому технікумі є багато факультетів я можу написати лишень за свою групу, в якій є 26 студентів, між якими 4 українців з ЗУЗ некомпсомольців, 6 росіяни, з яких 3 комсомольці, решта українці з СУЗ, з яких 14 комсомольці. Співжиття між студентами можна сказати товариське. Останнім часом не змушують вступати в комсомол, однак до комсомольців ставляться досить прихильно. Деякі комсомольці є ідейні, а деякі з них, з невідомих мені причин, уникають комсомольської роботи. Група цих ідейних комсомольців організують імпрези, помагають збирати позику та є агітаторами, уряджують що суботи танці та різного роду концерти, на які більшість студентів ходить. Клуб організований та проладжений комсомольцями та досить активний. Студенти читають пресу центральних органів, а найбільше фахову газету «Гудок». Студенти з СУЗ говорять між собою по-українськи а однак змосковщеною мовою. Деякі студенти нарікають на радянську владу та оповідають яка нужда панує там. Про нашу визвольнореволюційну боротьбу знають в большевицькому насвітленні. В релігійні свята тому що більшість комсомольців і загроза зняття зі стипендії приходять всі до технікуму. За навчання оплачується 150 крб. річно, при чому учасники і інваліди останньої війни не платять. Стипендію в розмірі 175 крб. дістають всі, крім тих, які не здають в час іспитів.

В нашій групі більшість студентів мешкає в гуртожитку, за який платять 35 крб. місячно. В гуртожитку харчів не дають, а гігієнічний стан ни[жч]е критики. При технікумі урядує санітарка та зубний технік. З відпочинкових осель, курортів та таборів можуть користати всі члени профсоюзу, а користають тільки визначні організатори. Більшість студентів п'є, а тому що загал складають му[жч]ини, більшість курить. Моральний стан, як у всіх залізничних, дуже поганий.

Проректором є Ланда, «українець», партійний, строго тримає студентів в руках, з українцями старається говорити по-українськи. Викладачів в технікумі є около 30, між якими місцевих немає. Так як мені відомо українців між ними немає і більшість між ними члени або кандидати партії. Прізвищ всіх професорів не знаю, а знаю тільки тих, які в мене викладали, а саме:

Ланда (начальник технікуму), Ніколаєв (нач. учбової частини), Биковцев³⁵⁰ (нач. факультету двіженія), Данілов (нач. паровозного факультету), Волобуєв (нач. факультету звязі), Макухіна (парт-організатор), Кордюкова, Ключніков, Куцнін, Галкін, Головка, Гулака, Столяр, Козлов, Руденко, Волков, Соболев, Патлайчук, Кирилов, Богданова, Ріхтер, Вінніцький. Агітаційну роботу провадить парторганізатор Макухіна. Позашкільним життям професори майже не цікавляться. Професори забезпечені досить обмеженою зарплатою і ласі на хабарі. Найбільшу увагу приділяють історії вкп(б) та спеціальним фаховим предметам. Викладовою мовою в технікумі є російська. Історію вкп(б) вивчають протягом 2 курсів, 2-3 години тижнево. Технікум забезпечений дуже малою кількістю експериментальних приладів, а ще меншою кількістю підручників. Протягом тр[ь]ох курсів є години воєнної підготовки 1-2 години тижнево.

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДІНСТІТУТ

В Львівському державному медінституті в загальному є около 2 000 студентів. Я ходила до цього інституту протягом чотир[ь]ох років, на фармацевтичний факультет і можу лишень написати за свою групу. В нашій групі було 23 студентки, з цього 5 з СУЗ, а 18 з ЗУЗ, між східняками є українки, а одна руска. В нашій групі між студентками співжиття було можна сказати товариське і дружне. Комсомолок в нас 5, всі зі СУЗ, до комсомолу нас ніхто не втягав та не приймав жодних до цього засобів. Звичайно як всюди комсомольці все становили окрему групу але різниці великої не робили, може тому, що були набагато слабші за нас в науці. Всі 5 комсомолки можна сказати ідейні, брали живу участь в суспільно-політичній роботі, а саме: збирали позику, уряджували концерти та забави. Агітації за колективізацію не проводили. Звичайно, наші студенти майже не брали участі в таких імпрезах але, як мені відомо, студенти інших курсів брали участь. Студентки читають крім преси центральних і обласних органів теж фахову літературу з обсягу медицини і фармації. Українці з СУЗ між собою говорять по-українськи, а деколи по-російськи. Про своє життя на СУЗ майже нічого ніколи не згадували, тільки одна з них жалувалася, що її батьки на Херсонщині в 1947 р. пухли з голоду. Про нашу визвольно-революційну боротьбу студенти зі СУЗ мало знають, а якщо знають, то з большевицького навітлення. В релі-

³⁵⁰ Прізвище відчитується нечітко.

гійні свята звичайно всі студенти приходять до школи, бо були випадки, що за пропущену хоча б одну годину в святочні дні, знимали зі стипендії. В нас як і в усіх інститутах оплачується за навчання, – один семестер 150-300 крб. річно. Платити, платять всі. Всі студенти дістають стипендію, крім тих, які не здали на час іспитів. На четвертому курсі стипендія виносила 290 крб. а відмінникам 25% більше.

Медінститут у Львові має 3 гуртожитки, в яких з нашої групи жило 5 студентки. За гуртожитки платять 25 крб. місячно. Мешкають 4-5 особи. Харчів в гуртожитках не дають. Гігієнічний стан в одному з них дуже поганий, а в двох інших задовільний. Тому що це гуртожитки медичного інституту, лікарська опіка розуміється існує. З відпочинкових осель та курортів, можуть користа[т]и всі члени профспілки, але звичайно з українців з ЗУЗ ніхто не користає. В нашій групі зі студенток не курить ніхто, може тому, що загал творять жінки. Про моральний стан студенток можу написати лишень то, що майже всі живуть чесно.

Директором медінституту є Скосоговорсько «українець» (жид, говорять між собою), партійний, запеклий большевик, але визначний хірург. Всі працівники і викладачі кафедри «основ марксизму-ленінізму» ведуть агітаційну роботу поміж студентами. Професори не цікавляться життям студентів, так як це належить до їх компетенції. Більшу увагу студентам приділюють асистенти, яких більшість зі ЗУЗ. Прізвища всіх професорів подати не зможу тому що не знаю, подаю лише цих, з якими мала найбільше до діла, а саме: проф. Вільчанський (поляк), доцент Ушенко (руський), проф. Туркевич (укр[аїнець] з ЗУЗ), проф. Собчук, проф. Петровський (руський, партійний), пполк. Голенко (українець, партійний з СУЗ), доцент Юршенко (руський). Асистенти: Кравченко (українець з СУЗ, парт[іийний]), Рак (у[к]р[аїнець] з ЗУЗ), Гнідець (українець, ЗУЗ). Матеріальне положення професорів дуже мінімальне, в порівнянні з дорогим життям в місті.

Найбільше в нас звертали увагу на нашу основну дисципліну, на фарм-хімію, та технологію лік-фарм. Крім цього звертають увагу і на загальну свідомість, як це виявилось при державних іспитах. Найбільш звертають увагу на історію вкп(б), бо навіть внесли його на предмет державних іспитів. Викладають її протягом двох курсів, при чому, 4-6 годин в тиждень. Поодинокі професори вносять в свої виклади комуністичний дух – як напр[иклад] проф. Петровський. Професори викладають в українській і русь-

кій мовах. Наші лябораторії дуже вбогі на научні прилади. Не всі студенти забезпечені підручниками, а підручник з технології лік-фарм на цілий курс, тобто на 66 людей існує оден. Під час чотирьох курсів, на кожному семестрі, були години воєнізації, але тільки по спеціальній лінії, а саме: медичне постачання, товаро-ведення на військових складах.

13.X.[19]48 [р].

/ – / Кудеяр³⁵¹

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 19. – Арк. 19-22. Копія. Машинопис.

№ 76
ВІЙСЬКОВИЙ ЗВІТ БРОДІВСЬКОГО
НАДРАЙОННОГО ПРОВодУ ОУН ЗА 1949 РІК

Грудень 1949 р.

Н[а]др[айо]н Броди

Військовий звіт.

Частина станціонує в м. Ростові. Ця частина піхоти, яка займається воєнтранспортом. Один взвод (чота) кватерує в Новочеркасах при вул. Таганрігзський Перевулок № 68, поміщається в двох кімнатах, решту займають інші полки: Інженерний полк (його пп. № 24-75), людей в цьому полку 1300; Автобаталіон (пп. № 182.А.) начисляє 800 чоловік. Вище згаданий [в]звод підпорядкований безпосередньо штабові воєнної округи в Ростові. Число пп. (звода) 658.ОМСЗ (отдельний, месний, стрелковий звод).

Національний склад в цих частинах мішаний – 40% (приблизно) русских, 30% українців, решта – інші національності. Командний склад переважно русський. В [в]зводі є десять українців, 40 русских, решта – інші національності.

З початком лютого 1949 р. найбільший рух військ був в напрям Владивостоку (під Японію). Туди концентрувалися мототанкові часті летунські, артилерійські, як рівно ж дуже багато катюш. Вслід за тим вищезгаданий [в]звод постійно транспор-

³⁵¹ «Кудеяр» – Степан Бутинський, керівник Бродівського надрайонного провodu ОУН.

тував в цей напрям стрільна до катюш, артилерії та іншу легку зброю. Це все передавали в м. Владивостоку, а там команди видавали посвідки одержання. В той сам час транспортувались артилерійні стрільна калібр – 202 мм під кордон Туреччини.

Нової зброї не показують, транспортували лише новий тип літаків, т[ак] зв[ані] «реактивні У-2». Кажуть, що дуже скоро літають.

Вище згадана піхотна частина носить пагони малинової краски з чорним обводом. Автобаталіон – чорні пагони з червоним обводом. Інженерний полк – пагони цілком чорні. Цей полк має знам'я (т[ак] зв[ане] серце полка), це полк заслужений.

Омундування дають – на 5-ть місяців штани, рубашка, пілотка, біл[л]я що неділі; чоботи на 8-м місяців; плащ на 2 роки.

Прохарчування: снідання – 250 гр. хліба, 300 гр. каші, 35 гр. цукру (на цілий день), чаю скільки хто хоче; обід – 500 гр. борщу, 200 гр. каші, 300 гр. хліба; вечера – 300 гр. каші (з посним маслом), 200 гр. хліба, борщ з м'ясом або рибою.

Настрої між вояцтвом а командним складом, звичайно, як в військовому житті. Вояцтво жиє між собою дружньо, але галичанин мусить уважати, щоби не проговоритися. Галичанів на кожному кроці називають «бандьорою».

На мітингах говорять часто про війну. Говорять, що нам треба бути готовими кожної хвилини, бо можуть напасти США і Англія. Найбільше розмов про війну можна почути в часі подорожі, проїзжі між собою говорять, що війна мусить бути, бо політична війна йде вже від 1946 р., та чимраз то загострюється. Говорять, що США і Англія провадять політику хитро, вони хотять всі інші країни наставити проти СССР, а в кінцевому висліді прийти їм як на поміч. В армії підготовка до війни є тим помітна, що наполегливо перевишколюють її. Під політичним поглядом вишколюють вояків на зразках героїзму Александра Матросова та інших, які вкрились славою в час «вітчизняної війни», кажуть боротись дружньо, жертвенно за свою «родіну».

Найбільший рух військ в напрям Далекого Сходу та під Туреччину. Військо піхотою не проходить, а тільки транспортується.

На СУЗ забрали до війська 30-й річник, а 31-й покликали на учот.

Склади зброї поміщаються у віддалі 80 клм. до кордону Туреччини в якомусь лісі, який лежить 15 км. на південь від м. Кіров[о]бад. На цьому складі є всяка зброя. Кажуть, що там все під землю, в віддалі 8 км. від складу розставлені застави, які нікого не перепускають.

Магазини господарського характеру поміщаються в м. Новочеркасах. Це магазини дуже великі, які забезпечують війська Ростовської воєнної округи. Склад поміщається 4 км. від міста на захід. Магазинів є 5, це одноповерхові дома, шириною 15 м. та довгі 25 м. Крім цього є 8 магазинів-домів з харчовими продуктами. Під вище згаданими домами побудовані великих розмірів пивниці.

Як говорять, що від 1947 р., коло Сталінграда (на Калмиківських степах) будують якийсь протиатомний магнес. Всі села поблизькі евакуйовані. До того місця не допускають на 10 км. Кажуть, що на цю будову транспортують багато спирту і гуми. Які робітники працюють невідомо. Площа занята під будову теж невідома. Будова повинна скінчитись до 1950 р.

Стратегічні асфальтові шляхи будуються від Ленінграда в напрям Фінляндії. Нове летовище побудували біля м. Новосиб[і]рську віддалі 12 км. в якомусь лісі. Назва летовища – Аерофлот.

На летовищу біля м. Ростова поміщається 800 літаків. Роди літаків всякі, як: німецькі «Мессершміти», «Реактивні У-2», пасажирські і ін[ші] невідомих конструкцій. Площа під летовищем – 10 кв. км. Охороняє це летовище оден баталіон в числі 800 чол.

В війську для комунікації маються американські надавчі та відбірчі радія, кажуть, що вони ліпші, чим випуску большевицького. В м. Владивосток большевики побудували велику радіостанцію.

Транспортом найбільше перевозять літаки і танки в напрям Дального Сходу [...] Березень 1949 р. в цей напрям вивезли 1900 літаків та 2000 [танків]. Фабрика літаків (з якої транспортували), є коло м. Ростова на північ 5 км. Номер фабрики – 168. Номер танкової фабрики – 121, вона поміщається в Сталінграді.

За цей час перевозили дуже великі танки, назва яких – Й[осиф] С[талін], як рівно ж їх випробували. Танки ці на озброєнню мають гармат калібру 202 мм. Модель німецького «тигра», но більші.

В цьому році демобілізували з піхотних, артилерійських та танкових частин, частинно 25-й річник. В летунських і морфлоцьких частинах рядовий склад – 24-й річник.

Населення до війська ставиться ворожо, витикає, що «ви воювали і нам завоювали те, що ми живемо без куска хліба». Населення дуже хоче зміни, кажуть, нехай буде що хоче, щоб тільки змінилось.

Відношення командного складу до рус[с]ких прихильне. До українців (галичан) зовсім вороже, кажуть, що твій батько бан-

діт, брат бандіт, а ти прийдеш додому і будеш тоже бандітом. До українців зі СУЗ і інших національностей ставлення майже на рівні з рускими.

Кожний, хто д[е]мобілізується, дістає вказівки, щоб не розказувати таємниць «бандерам», а навіть дома. Говорять, ми за тобою не підемо, а там є люди, які за тобою будуть слідити і нам напишуть.

Грудень, 1949 [р.].

/ – / Піврус³⁵²

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 210-211. Копія. Машинопис.

№ 77

ЗВІТ ІЗ БРОДІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ЗА ДРУГИЙ КВАРТАЛ 1950 РОКУ

Вересень 1950 р.

Райони: Підкамінський
Заболотцівський
Олеський

Надр[айо]н Броди.

Суспільно-політичний огляд

Звітовий період – це плянове і інтензивне закріплення колгоспів. Селяне, загнані силою штика в колгоспну систему, їй не думали її закріплювати. Кожний до праці ставиться неохочо, розуміючи, що продукт його потогінної і мозолистої праці доперва тепер буде зовсім використаний большевицькою зграєю.

Щоби все таки добитись певних успіхів на цьому відтинку, большевики насилають в кожне село парторгів та уповномочених міліціонерів, яких закріплюють при колгоспах. Завданням перших є налагодити пропагандивну роботу, заключати міжколгоспні, міжбригадні та міжланкові соцзмагання і слідувати за їх виконанням, ганяючи від зорі до зорі до праці селян, а дальше підготувати ґрунт до засновання, або й заснувати при колгоспі парторганізацію. Натомість уповномочені мґб (міліціонери) прийшли в село, щоби організувати «охорону» колгоспного

³⁵² «Піврус» – Степан Бутинський, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

«імущества». Вони зразу ж прибрали до своїх рук станиці стрібків, налагодили сільську варту (кожна 10-а хата щоночі ставить вартівника з калаталом) та чимраз глибоше починають вростати в село.

Всякі заходи большевицької адміністрації в напрямі скорого проведення весняної сівби давали дуже малі вигляди на забезпечення пляну. В тому випадку большевики рішили використати ор[і]єнтацію селян на скору війну. Тут, то-там «під секретом» проговоривсь якийсь большевицький чиновник, мовляв, – хто сіє, збирати не буде?! Така відомість при допомозі різношерстних типів блискавкою пролетіла в селянсько-колгоспні маси та ще більш поглиблювала надію на скору війну, а тим самим й охоту до праці, плоди якої повинні б лишитись продуцентів. Цей метод, звичайно, примінявся не у всіх селах, бо ж на вудочку всіх не візьмеш. Отже, другим, уже випробуваним прийомом, був вивіз на Сибір. В цілому терені голосно говорили большевики, – хочете щоби ми вивезли ваше село, як в Золочівському р[айо]ні с. Почапи?! Та не тільки говорили, вони й перевели в деяких селах вивізки, заб[и]-раючи дуже часто й багато майже зовсім, як виглядає, невинних супроти них людей.

Люди стали менше боятися Сибіру. Був випадок, прим[іром], в с. Переволочно, Заболотцівського р[айо]ну, що селяни під час вивізки зійшлися і домоглись задержання транспорту, щоби попрощатись з тими, яких стрінула ця гірка доля. А оден селянин ходив питати большевиків, чи через помилку вони не вивозять родини з таким же прізвиськом як його, якщо так, то хай заб[и]-рають його, а тамтих хай звільнять.

Щоби ще більше приборкати маси, большевики протягом травня і червня [1950 р.] влаштовували в кожному селі мітинги, на яких заставляли поодиноких селян говорити про себе всю правду, як рівно ж говорили таку ж про других та прилюдно «каяться». На такому мітингу був, звичайно, представник з мgb і під його диктовку все проходило. Були випадки, що менш свідомі селяни признавались до співпраці з визвольно-революційним підпіллям, а навіть вказували й на інших селян, про яких знали ще від 1944-[19]45 рр. В загальному селяни говорили тільки про себе, поминаючи всякі зв'язки з підпіллям. В Бродівському р[айо]ні, в с. Конюшків під час такого мітингу, оперуполномочений дав слово начальникови стрібків, який в своєму виступі говорив про «бандитів», а відтак про себе, хто-то він такий, як йому довіряє мgb, як йому припоручило слідити за всіма, скільки-то він ночей не спав, слідячи за селянами і т. д.

Цей «виступ» ударом кулака об стіл перервав емгебист, зачіпивши його по «матушке».

Під кінець такого мітингу ви[н]осилась на голосування резолюція, в якій ставилося домагання знищення «банди» і заложення стрекбів. Селяни мовчали, а мовчанку большевики проголошували як одностороннє схвалення резолюції. Рівно ж ставили під голосування питання що зробити з усіма в даному селі «бандопособниками», чи вивезти їх на Сибір? Були випадки, що селяни заступались за невинність своїх односельчан, тоді большевики говорили, – ви всі такі ж як вони; знова, де селяни мовчали, мовчанку брали як одностороннє схвалення.

На такому мітингу широко розводились большевики над питанням боротьби з визвольнo-революційним рухом; прочитували наказ міністра д[ержавної] б[езпеки] Ковальчука та давали цей наказ селянам, щоби ці передавали підпільникам, а в загальному казали говорити підпільникам, коли зайдуть, про безглядність боротьби з рад[янською] владою, хай зголошуються, а їм все буде прощено.

На конференції учителів в Бродівському районі між іншими виступав начальник мgb Голенков. В своєму виступі Голенков, як інакше не може й бути, порушив питання «бандітизму». Прочитавши наказ Ковальчука, він став говорити, що в Бродівському районі є ще тільки чотирьох «бандьорів» і вони, говорить він, ми знаємо, заходять до учителів. Отже, треба з ними говорити, хай голосяться, їм буде все даровано. Якщо кожний учитель, говорить він, переконає хоч одного «бандіта», то ми з «бандою» скоро покінчимо. Це викликало загальний сміх. Бо ж за словами Голенка, в районі є чотирьох повстанців, а учителів до 150 і, кожний з них повинен спротагувати по одному.

Того роду мітинги не дали большевикам бажаних успіхів. Вони ще раз доказали безсилість органів большевицької поліції в боротьбі з визвольнo-революційним підпіллям.

Вересень, 1950 р.

/ – / Оріх³⁵³

³⁵³ «Оріх» – Степан Бутинський, керівник Бродівського надрайонного провoду ОУН.

Підкамінський р[айон].

З В І Т
за другий квартал 1950 р.

Вороже середовище:

Комсомол:

Комсомол в терені досить скоро поширюється. Дотепер загальне число комсомольців в цілому районі перевищує 300 осіб. Правда, що більшість з них це східняки, які працюють в установах райцентру, а по селах – це учителі, фельчери, санітарі і трактористи. За звітний період поширився комсомол в таких селах:

1. с. Нем'яч – 8-м комсомольців, в тому числі: 2 учителі, 4 середньо-шкільники і 2 трактористи.
2. с. Попівці – 4 комсомольці, в тому числі: 1 працює на шахті в Золочеві і 3 колгоспники.
3. с. Накваша – 1 комсомолец – стробок.
4. с. Кутищі – 3 комсомольці, в тому числі: учителька – секретар ком[сомолу] і 2 селянських хлопців.
5. с. Яснищі – 7 комсомольців, в тому числі: Поврозник Петро – секр[етар] комсомолу, всі селяни-колгоспники.
6. с. Літовиська – 1 комсомолец.
7. с. Пеняки – 1 –"
8. с. Паликорови – 8 комсомольців

МГБ.

В МГБ протягом звітного періоду вибув кап[ітан] Свиноаренко, слідчий, а на його місце прибув інший. Всіх емгебистів, які прибули є 8-м, з них відомий пока кап[ітан] Лисий. Лисий зараз є оперуполномоченим на села: Боратин, Черниця, Суховоля.

МВД.

В мвд зайшли зміни в персональному складі, но ще не устійнені.

Міліція.

(Доповнення)

1. Саган Іван	участ-ковий	укр[аї-нець]	парт[ійний]	на с. Нем'яч	СУЗ
2. Пертко	–"	–"	комс[омо-лець]	–"– Попівці	(пересе-ленець)

3. Жук	–”–	–”–	–”–	–”–	Тетильківці	місц[евий]
4. Смогер	–”–	рус- [кий]	парт[ійний]	–”–	Накваша	
5. Гоцуляк Олекса	–”–			–”–	Суховоля	
6. Бий- собака	–”–	рус- [кий]		–”–	Вербівчик	
7. Кабанов	–”–	–”–		–”–	Яснищі	
8. Сірожа	–”–	–”–		–”–	Орихівчик	
9. Шульпін	–”–	–”–		–”–	Паликорови	
10. Гуц	–”–	–”–		–”–	Кутищі	
11. Зазуля Григорій	–”–	укр[аї- нець]		–”–	Черниця	
12. Гончаров	–”–	рус- [кий]		–”–	Літовищі	
13. Ганчаров	–”–	–”–	парт[ійний]	–”–	Паньківці	
14. Воротя- нін Д.	–”–	–”–	–”–	–”–	Чепелі	
15. Солтис	–”–	укр[аї- нець]	комс[омо- лець]	–”–	Пеняки	місц[евий]
16. Біловус	–”–	–”–		–”–	Голубиця	
17. Стрещак	–”–	–”–		–”–	Боратин	
18. Пашко Йосиф	–”–	поляк	комс[омо- лець]	–”–	Підкамінь	місц[евий]
19. Дутчак Йосиф	–”–	–”–	–”–	–”–	–”–	–”–

Стан охорони райцентру:

В райцентрі поміщається гарнізон в числі 110 чоловік військ мвд. Начальник гарнізону ст[арший] лейт[енант] Реваже Іван. В гарнізоні є ще кількох лейтенантів, які оперують разом з опер-групами по селах під командою оперуповноваженого. Крім цього гарнізону квартирує ще около 150 чоловік, які охороняють ІТК. Це переважно нацмени і вольнонайомні. В облавах дуже рідко беруть участь. Вони займаються охороною і конвоюванням на роботи арештованих.

Господарка:

Підсобне господарство ІТК розположене в б[увшому] фільварку в с. Пеняки, хут. Свиридівка. Зайнятої землі около 150

га. Управляють переважно городовину. Земля обробляється виключно арештованими, яких охороняє около 50 охранників. Скільки працює арештованих невідомо.

Колгоспи:

Внаслідок сильної нажимки протягом зими і весни большевикам вдалося зробити район суцільної колективізації. То зн[ачить], беручи під увагу села, але ще до сьогодні в кожному селі є по кілька, а то й кільканадцять одноосібних господарств. В підлягаючому звітуванню терені всіх колгоспів нараховується 29. Колгоспні управи, включно з головами, – це місцеві селяни. Ширші дані про колгоспи (зарплата, норми, приділ і ін[ше]) подам у слідуючому звіті.

Артілі:

В райцентрі мається кілька артільей: шевська, кравецька, столярська, боднарська. В артільях продукують речі низькоякісні, так що майже немає на них покупців. Стрічається багато випадків, що члени артільей працюють дома, а готовий продукт здають в артіль, це тому, що дуже низька зарплата і немає праці. Н[а]-пр[иклад], в кравецькому артільей працює 5-ть кравців, зарплата нараховується від загальної суми, яку клієнти повинні платити за пошиті їм речі, т[о] зн[ачить], від 100 – 35% . (За пошитя мари-нарки 100-110 крб.). А тому, що такі високі ціни, до артільей майже ніхто не несе роботи. Отже, оскільки б ремісник мусів виключно жити з того, що заробить в артільей, його життя було б дуже коротке. На добавок до цього, з усіх працівників-членів артільей стягнули по 200 крб. позики.

Контингент:

Колгоспники:

м'яса	– 44 кгр.
молока (від 1-ї корови)	– 220 л.
яєць	– 120 шт

Який контингент будуть мати одноосібні господарства, пока невідомо.

Податки:

З податків зараз збирають бездітне. На інші податки ще не прийшли повідомлення, їх доперва підготовляють. Зараз фінвідділ розіслав в села працівників, які списують, головно в селян-одноосібників живий і нерухомий інвентар. Пр[и]м[іром],

описують шафи, скрині, крісла і ін[ше]; з тварин списують навіть кріликів, від яких кажуть, буде податок по 10 крб. В одноосібників звичайно все здвоюють, н[а]пр[иклад], – в с. Суховоля начальник фінвідділу Черниш в Козодій Марії записав: 2 корові, 1 свиню-матку, 1 свиню, 2 коні і 2 вівці. В дійсності ця господиня має: 1 корову, 1 теля чотиримісячне і 1 коня. Вище згадана жінка одноосібниця, вона ж вдова по червоноармійцеві. Як видно, оподаткуванням большевики будуть намагатися загнати решту селян в колгоспи.

Позики:

Як і кожного, так і цього року проходила в м[ісяці] травні чергова «позика». Позику накладали від 50-ть крб. до кілька тисяч. Спосіб стягання, як звичайно – терор і грабунок. Факти грабежу і терору, які мали місце при стягуванні позики подам в слідуючому звіті.

Торгівля:

Подаю товари, які бувають на базі Райспоживспілки, їх ціни та ціни паску:

Плащі мужеські	– 300 крб.
Дреліхові убрання	– 165 –”–
Ріжні «духи» і одекалони можна фірами брати.	
Горілки можна вагон брати.	
Ланцюги (дротяні) 1 кгр.	– 9,65 крб.
Цвяхи	– 9,60 –”–
Діточі забавки 1 шт.	– 1,70 –”–
Книжки – твори Сталіна, Леніна і ін. – тисячі томів.	

Пиво з початком червня [1950 р.] перестали видавати до кооператив. Можна купити тільки за горілку на місці.

Ціни на метал і шкіри:

Залізо	1 т.	– 67 крб.
Кольоровий метал	1 т.	– 150 –”–
Шмати	1 т.	– 200 –”–
Кости	1 т.	– 200 –”–
Старий папір	1 т.	– 100 –”–
Шкіра зайця	1 шт.	– 2,50 –”–
–”– крета	–”–	– 0,90 –”–
–”– шура	–”–	– 0,90 –”–
–”– лиса	–”–	– 26 –”–
–”– тхора	–”–	– 0,80 –”–

–"– пса	–"–	– 6 –"–
–"– крілика	–"–	– 10 –"–
гусячий пух	1 кгр.	– 26 –"–
пір'я гусяче	–"–	– 10 –"–
пух качки	–"–	– 20 –"–
пір'я качки	–"–	– 8 –"–
–"– курки	–"–	– 10 –"–
цвіт з липи	–"–	– 2,50 –"–
віск I-й сорт		– 50 –"–
віск II-й –"–	–"–	– 45 –"–
віск III-й –"–	–"–	– 40 –"–

Збіжжя

		пасок	держ[авна] ціна
жито	1 ц.	– 300 крб.	– 5 крб.
пшениця	1 ц.	– 500-600 –"–	– 6 –"–
ячмінь	–"–	– 250 –"–	– 5 –"–
гречка	–"–	– 300 –"–	– 6 –"–
овес	–"–	– 120 –"–	– 3 –"–
картоплі	–"–	– 60 –"–	– 3 –"–
лій воловий	1 кгр.	– 15-16 –"–	– 0,40 –"–
яйце	1 шт	– 0,70 –"–	– 0,07 –"–
масло	1 кгр.	– 17-20 –"–	– 2 –"–

Для партійних є окрема крамниця, подаю деякі ціни:

		непартійним	партійним
матерія	1 м.	– 14 крб.	– 8 крб.
цукор	1 кгр.	– 14,50 –"–	– 11 –"–
цукорки	–"–	– 14,50 –"–	– 10 –"–
пиво	1 л.	– 5,80 –"–	– 5,20 –"–

В сільських крамницях є такі товари: сіль, паста до чобіт, папіроси, сірники, кілька кашкетів, а часами (дуже рідко) привозять по кілька м[етрів] матерії чи якогось полотна на білизну.

П о ш т а.

Підкамінська пошта має ще дві філії в с. Черниці і в с. Пеняки. Філія в с. Черниці обслуговує такі села: Черниця, Боратин-Салашка, Суховоля, Бучина і Паньківці; філія в с. Пеняки – Пеняки, Голубиця, Жарків, Чепелі, Літовищі, Шишківці, Маркопіль, Звижень і Батьків, решту сіл обслуговує пошта з Підкаміння. Села обслуговують поштарі, які мають по дві і три селі кожний. Телефонні лінії є до кожного села. Поштою можна слати: в межах СРСР листи і пакунки вагою до 8 кгр., за границю тільки листи. Зараз на пошті посиленна цензура, яку перепроводжують органи мГБ.

Адміністративні зарядження.

На протязі звітного періоду були слідуочі адміністративні зарядження:

1. а) обрізати присадібні ділянки до 50 сот.;
б) поправити всі дороги;
в) вивести лісоматеріал на будову шкіл і колгоспів;
г) підняти всі пари на обмін зимових культур;
д) одноосібним селянам вимірити по 20 сот., а решта землі до 1 га поза засів колгоспу звертати насіння.

2. а) Посилити сільську варту і охорону колгоспного майна;
б) Заборонити ходити вечером по селі цивільним людям;
в) варта в селі має стояти що 50 м. без огляду на те чи жінка чи му[жч]ина. Кожний вартовий має мати алярмовий дзвінок і, в разі чогось підозрілого, повинен алярмувати;

г) в кожному господарстві мусить бути бочка з водою і гак;

3. Розраховуватися по поставках збіжжя до 27 липня [1950 р.], з нагоди свята «визволення» м. Львова.

На нараді, яка відбулася 22.VI.[19]50 р. в райцентрі Підкамінь і на якій були присутні: голови с[ільських] рад, секретарі, голови колгоспів та рахівники колгоспів головою рвк була виголошена така постанова:

а) виготовити план підготовки збирання урожаю;
б) будувати криті токи на віддалі 500 м. від села;
в) підготовити мішки і гари;
г) зробити пробний виїзд на жнива (там покажуться всі недо-ліки) і 25.VI.[19]50 р. доложити в райвиконком;
д) зорганізувати дитячі ясла, що дасть змогу жінкам вийти на роботу;

е) 25-го мають бути підняті всі облуги, а 27-го на сесії голови про це будуть доповідати;

є) до 30.VI.[19]50 р. закінчити ремонт дороги Підкамінь-Броди та місцеві дороги до збиральної кампанії;

ж) закінчити всі будови конюшень;

з) до 30.VI.[19]50 р. сплатити всю позику і повністю розрахуватись з державою по всіх поставках;

Шкільництво.

В підлягаючому звітуванню терені є одна СШ, яка знаходиться в райцентрі. Нище подаю відомості з цієї школи по точках квестіонара:

1. Підкамінська СШ.

2. В старших класах Підкамінської СШ нараховується 75 учнів.

3. В тому числі 3 учні зі СУЗ, а решта з ЗУЗ.
4. Два руских і оден українець.
5. Учні живуть дружньо.
6. Східняки до місцевих відносяться през[и]рливо.
7. В старших класах є 3 комсомольців.
8. В комсомол втягають шляхом агітації, а також погрозами викинення зі школи.

9. Партиїні до непартиїців ставляться презирливо.
10. Місцевих комсомольців немає.
11. Комсомольці являються ідейними.

12. Вони повинні добре вчитися і вести антирелігійну пропаганду; втягати інших в організацію комсомолу; переслідувати всіх некомсомольців та помагати в роботі партійному колективови.

Комсомольці виступають прилюдно проти визвольного-революційного руху. Концертів чи чогось подібного комсомольці не уладжують, а, якщо щось такого робиться, то в тому бере участь ціла школа.

13. Клубу при школі нема.
14. Учні читають в школі разом радянську літературу.
15. Українці говорять між собою українською мовою, а лише східняки російською.

16. В релігійні свята всі учні змушені ходити до школи, в противному випадку грозить виключення зі школи.

17. За навчання платиться 150 крб. в рік, а не платять тільки ті, чиї батьки загинули на фронті.

18. Стипендії учні не одержують.

II. 1. При школі є гуртожиток, в якому живе приблизно 20 хлопців.

2. Гуртожиток для учнів безплатний.
3. Учні живуть на своїх харчах.

III. 1. Директор школи – Раков К.В., руский, партійний, до учнів некомсомольців відноситься згїрдливо і переслідує їх.

2. Всіх учителів є 20. З них 10 вчить в нищих класах, а 10 – в вищих.

3. Один учитель, який викладає в старших класах, є безпартійний.

4. Раков К. В., Ракова Н. І., Кухта А. М. (місцевий), Кравченко Н. С., Любич М. К., Павлій Я. В., Ритар Павло Г., Корнілова А. Ф., П[о]л[і]щук З. Ю., Барванський Е. О.

5. Проти визвольного-революційної боротьби висловлюються такі учителі – Раков К. В., Барванський Е. О. і Поліщук З. Ю.

- IV. 1. Найбільше звертають увагу на математику.

2. Історію ВКП(б) вивчається в 10-му класі, а конституція в 7-му.
3. В комуністичному дусі найбільше висвітлюється такі предмети: дарвінізм, українська та російська література.
4. Школа підручниками, приладами та іншими необхідними речами не забезпечена.
5. Антирелігійну пропаганду веде Кравченко Наталія С. (викладач природи).
6. В тиждень дві години воєнної підготовки.
7. Російської літератури призначено 4 год. в тиждень, а на українську літературу 2-і. Російської мови 2 год. в тиждень, а української 1-а.

К у л ь т у р н е ж и т т я .

Якогось культурного життя в селах немає. Як старше селянство, так і молодь, клубів не відвідують. Час-до-часу дещо появиться в клубах таких сіл як: Паликорови, Нем'яч, Паньківці, Ясниці і Кутищі. В тих селах часами (зрідка) уладжують танці, але в них бере участь саме шумовиння і то в малій кількості. Інші клуби взагалі неактивні. Завідуючими клубів в с[елах] Нем'яч і Попівці є східняки, українці, комсомольці.

Час-до-часу переїжджає по селах району кінопересувка та висвітлює такі фільми: «Богдан Хмельницький», «Жовтнева Революція», «Падіння Берліна», «Сталінградська битва», «На кордоні», «Сорочинський ярмарок» і ін. Кіно відвідує дуже мало глядачів, а буває і так, що тільки малолітні діти приходять, старші малу увагу прив'язують до большевицької пропаганди.

В деяких клубах є гармошки, гітари, балалайки і мандоліни та радія. В райцентрі крім кіна є: клуб, бібліотека, хата-читальня та театральна саля. Туда заходять майже самі працівники установ та дуже мала скількість місцевих, малосвідомих землячків.

С а н і т а р н а д і л я н к а .

В райцентрі є амбулаторія, завідуючим якої є д-р Сорока, крім цього є шпиталь та аптека. В селах є санітарні та фельшерські пункти. Санітарі чи то фельшери в селах, крім йоду, асп[і]-рини, пронтозілю, трохи вати та бандажу, ліків жодних не мають. В райаптеці також ліків дуже мало.

В с. Пеняки поміщається шпиталька на 12 ліжок. Тут приймають тільки легко хворих, тяжко хворих відсилають до Львова. Харчування в цій шпитальці дуже погане: хворий дістає денно: 500 гр. хліба, 50 гр. цукру, на обід і вечерю – зупа, засмарована «посним маслом», на снідання чай.

Завідуючим цієї шпитальки є Дотаренко Григорій Михайлович, українець зі СУЗ, зарплата – 520 крб. Працює тут рівно ж 3-и медсестри зі СУЗ, одна з них руска та 3-и санітарки, це дівчата місцеві. Місячна зарплата медсестер – 450 крб., а санітарок – 300 крб.

В селах санітарі чи фельшери майже виключно приїжджі зі Сходу. Як лікарі, так і фельшери, дістали доручення від мґб, щоби повстанцям якнайдовше тягнути кожну хворобу, якщо би хотів лічитися і, в той же час зголошувати про це органам мґб.

П р о п а г а н д а.

З весною цього року в райцентрі видається ще одна газетка під заголовком «Більшевицький Стяг», – це орган політвідділу Підкамінської МТС. Тираж – 1000 шт., виходить два рази в тиждень. Редактор – Носов. Газета ця присвячує майже всю увагу колгоспним і МТСівським справам, соцзмаганням, виконанню планів і т. п.

В мітінговій пропаганді в звітвому періоді большевики присвятили найбільше уваги мітінгам, на яких заставляли поодиноких селян «каятися». Мітінги цього характеру відбулися в цілому районі. На тих мітінгах рівно ж рівнорядне місце займала справа стрибків. В кожному селі уперуполномочені селянам «роз'яснювали» потребу стрибків, а відтак казали голосувати, хто за тим, щоби зорганізувати стрибки. Селяни, як звичайно, не відзивалися, мовчанку большевики уважали, як одноголосне схвалення. За чергою в порядку такого мітінгу було відчитання «наказу» Ковальчука, а даліше вичитували всіх підозрілих органам поліції селян і знова ставили під голосування, щоби цих людей виключити з колгоспу і вивезти на Сибір чи Запоріжжя. Як звичайно рішення западало одноголосно бо з селян ніхто не відзивався.

Першотравневий мітінг відбувся тільки в райцентрі.

В о р о ж і а к ц і ї.

Протягом звітвого періоду на ліси і села терену большевики зробили 10-ть більших облав (не враховуючи менших трусів, які є нормальним явищем в терені).

18.VI.[19]50 р. в т[ак] зв[аних] Пеняцьких лісах відбулась велика облава, яка тривала до 27.VI.[1950 р.]. В облаві цій брало участь около 5000 большевиків. Через цілий час ліс був бльокований від с. Майдан Пеняцький почерез с[ела] Жарків, Голубиця, Пеняки, Чепелі, Звижень, Батьків, Лукавець, Верхобуж заче-

пили тільки частинно, а даліше через ліс в напрямі с. Майдан Пеняцький. Застави стояли на віддалі 100-150 м. по 5-6 большевиків зі собакою. В середині ліса діяли спеціальні групи, кажуть, що були вони дуже легко убрані і обуті в якісь шлапаки. По лісі застави були по всіх крижівках, доріжках і кринички тоже були обложені. Застави по лісі були ще довший час і після облави. Стислу перевірку зробили в с. Жаркові. В цьому селі цілковито зруйнували господарство Лозового Івана Ф., не найшовши нічого, арештували господиню Лозову Анну.

26.VI.[19]50 р. відбулась облава на поля і ліски в околиці сіл Орихівчик, Вербівчик і Стиборівка, де брало участь 12-ть автомашин большевиків. Після були передрапані пальцями, як рівно ж ґрунтовно перевірені поля.

Всі інші облави були також стислі. В них брало участь по 100-150 большевиків. Під час облав жертв з нашої сторони в людях не було.

В с. Пеняки майже через цілий місяць травень [1950 р.] проходило арештовання. Крім переслухань, в с[ільській] раді арештовано 20 осіб, з того числа звільнено тільки одну четверту, а решту відставили до Львова. В великій мірі до арештовання спричинилися Турчин Юрко і Луцків Василь (хлопці), які ставали наочно селянам, доказуючи співпрацю з повстанцями.

23.V.[19]50 р. в с. Чепелі міліціонер Гаврисюк і лейтенант зі Львова за це, що були в селі кличі, арешт[у]вали Вегеру Тетяну та так її побили, що жінка збожеволіла. Вже як божевільну звільнили. Рівно ж арештували Максимів Андрея і Тивонюк Павла за те, що хтось вложив ключі в с[ільській] раді до стола в той час, коли вони були на джурстві. Селянинові Максимів вибили зуби.

24.IV.[19]50 р. в с. Пеняки оперуполномочений Погодін арешт[у]вав священика Рахлецького Миколу. Арештованого відставили до Львова.

17.V.[19]50 р. в с. Орихівчик оперуполномочений Молд[а]вкін арештував таких селян: Саган Івана, Чумак Василя, Саган Григорія, Мартинюк Григорія, Музичку Івана, Різника Івана, Саган Григорія, Польового Василя, Букай Андрея, Букай Івана. Арештованих відставлено до Львова. Всім накидали співпрац[ю] з повстанцями.

В с. Ясниці арешт[у]вали і засудили на 10 років тюрми крамарку кооперативи. Не допомогло й те, що крамарка гроші звернула.

26.VI.[19]50 р. в с. Шишківці замісник голови уповмінзагу Рудь, прокурор Макогонов і інші пограбили таких селян: Федусь

Івана, Вовк Миколу, Борок Володимира. В Борок В. забрали корову, свиню, білизну, перину і подушки. Речі ці на ліцитації закупив вищезгаданий Рудь по такій ціні: перина – 50 крб., подушки – 20 крб., машина до шиття – 70 крб., решту речей віддали до колгоспу. Це зграблено за позику.

П о с т а в а м а с д о н а ш о г о р у х у.

З великим заінтересуванням маси читали брошурку «Передруки з газет, які виходять за кордоном». Маса звертаються до нас з побажанням частішої інформації їх про успіхи, які на міжнародній арені здобуває український визвольний рух.

В с. Черниці був покараний до кари смерти злодій-грабіжник Худзік Володимир, як рівно ж була розповсюджена листівка-повідомлення в цій справі. Селяни були вдоволені та говорили – «Якби не повстанці, то не один злочин нам вчинили б, а вони до цього не допускають».

Г о с п о д а р с ь к и й с т а н.

В загальному населення майже зовсім зубожіле. Помимо гарного врожаю, майже 80% населення голодує. Такі села як Жарків, Голубиця, Боратин муіли збувати найнеобхідніші речі і набувати по кілька кілограмів збіжжя, щоби як-небудь дожити до жнив.

С у с п і л ь н а о п і к а.

Протягом звітового періоду дано допомогу в такому розмірі: 1 ц. збіжжя, 5 ц. картоплі, 6 м. полотна на білизну, 15 кгр. м'яса, 10 кгр. муки та вислано оден пакунок на Сибір.

Н а ш і а к ц і ї.

9.V.[19]50 р. зліквідовано с/о Матвійчук Івана з с. Черниця, як рівно ж переслухано одного східняка, якого звільнено.

6.VII.[19]50 р. СКВ зліквідував в с. Черниця злодія – Худзік Володимира, по національності поляк.

Постій, липень, 1950 р.

Тарас³⁵⁴
/ – / Оріх

³⁵⁴ «Тарас» – особа не встановлена.

Р[айо]н Заболотцівський

ЗВІТ
за другий квартал 1950 р.

Вороже середовище:

1. А д м і н і с т р а ц і я.

Райвиконком:

1.	Павлів Михайло	голова	укр[аї-нець]	парт[ій-ний]	ЗУЗ	
2.	Кожан Федір	з[аступник]	–"–	–"–	–"–	с. Заболотці
3.	Шавардак Микола	секрет[ар]	жид	–"–		
4.	Кондратєв Григорій	зав[ідуючий]	рус[кий]	–"–		
5.	Левицька Лена	інструк[тор]	укр[аї-нець]	б[ез]-п[артій-на]		
6.	Кульчицький	–"–	–"–	–"–		

Райпартком:

1.	Лобас Г.	I-й сек[ретар]	укр[аїнець]	парт[ій-ний]	СУЗ	
2.	Ковальов	II-й сек[ретар]	рус[кий]	–"–		
3.	Слюсаренко	III-й сек[ретар]	укр[аїнець]	–"–	СУЗ	
4.	Генералова Євгенія	інструк[тор]	рус[кий]	–"–		
5.	Дев'яте-рікова	секрет[ар]	–"–	–"–		
6.	Мартинчук	інструк[тор]	укр[аїнець]	–"–	СУЗ	
7.	Гуляка Панько	шт[атний]	–"–	–"–	ЗУЗ	с. Чехи
		проп[агандист]				

Райкомсомол:

1.	Погребельний Василь	I-й секр[етар]	укр[аїнець]	парт[ійний]		
2.	Чучвара Г.	II-й –"–			комс[омолець]	
3.	Молчан Тетяна	III-й –"–	укр[аїнець]	–"–		

Щодо комсомольських організацій по селах, то склад їх є малочисельний, як рівно ж проявляють дуже малу активність. Ось що пише райгазета «Червоний Стяг» ч. 10, 2-го лютого 1950 р.: «... 17 організацій дуже мало чисельні, 10 з них за звітний

період зовсім не зросли. В цілому ряді місць комсомольці стоять осторонь громадської роботи, первинні організації в селах Переволочно (секр[етар] тов. Курбацька), Суходоли (секр[етар] тов. Коровай), Глушин (секр[етар] Шиян) та інші ніякої діяльності не проявляють».

Організації піонерів та жовтенят існують при кожній школі, але тільки на папері. Про роботу на цьому відтинку говориться рівно ж в вищенаведеній статті: «... Великі недоліки є в шкільній роботі. Досить сказати, що звільнені старші піонервожаті є лише в 4-х школах. Райком ЛКСМУ, зокрема, зав[ідуюча] відділу по шкільній роботі тов. Павлишина слабо працювала з піонервожатами».

5-го січня [1950 р.] відбулась районна учительська нарада, в якій брало участь 138 учителів району. На нараді були присутні: Зав[ідуючий] Райвно – Удовиченко, інспектор – Сайфеєва, II-й секретар РПК – Ковальов, I-й секр[етар] РК комсом[олу] – Погребельний, пр[е]дставник з області – Сьомкін та нач[альник] МГБ – Гончаров. Головне питання наради – це вступ учителів в комсомол. Погребельний в своєму виступі вказав на необхідність створення комс[омольських] організацій в школах, де ще таких немає. Зокрема наполягав на поширенні комсомолу серед учителів та посиленні антирелігійної роботи. Він зажадав суворої кари директорови Голосковичівської школи Щербина (з СУЗ), який покинув свій комсомольський білет та заявив, що нізащо комсомольцем не буде. Покарання учительки з с. Пониковиці – Сінкевич домагався за те, що ходить до церкви. Сінкевич була викликана через Удовиченка на трибуну, а представник області казав її оправдати себе, він сказав їй – скажіть перед усіма присутніми, що не вірите в бога, – коли повторив це через три рази і учителька мовчала, він сказав – скажіть, що поступите в комсомол! Коли учителька на це погодилась, її дозволено зайняти місце.

Ковальов у своєму виступі накинувся на учителів – Біленького і Радюка. Радюк забороняє своїй дочці вступити в комсомол, а Біленький, якому рад[янська] влада платить великі гроші – каже Ковальов, – дала можливість набути знання, заявляє: «за гроші своєї віри не продам і в комсомол не поступлю».

Наказом Райвно знято з роботи учителів Біленького і Радюка, а Щербині винесено останнє строге попередження.

В середніх школах найбільш посилену нажимку робили з кінцем навчального року на 9-й і 10-й класи. Грозили, що не допустять до іспитів, але все одно не всі вписалися в комсомол.

Найбільш активні комсомольці в с. Соколівка. В цьому селі їх є около 15-ть і більша частина в «стрелках». Ходять на облави і засідки.

М Г Б:

1.	Гончаров	ст[арший] лейт[енант]	начал[ник]	жид	парт[ійний]
2.	Куракін Євген	капітан	з[аступник] –"	рус[кий]	"–
3.	Ілюхін	ст[арший] лейт[енант]	опера[тивник]	жид	"–
4.	Гойдєрвальд	"–	"–	"–	"–
5.	Марченко Олександр	лейт[енант]	з. пол. шк	укр[аїнець]	"–
6.	Курбанов		слід[чий]	рус[кий]	"–
7.	Московський		"–	"–	"–
8.	Алікін	м[олодший] лейт[енант]	опера[тивник]	"–	"–
9.	Попов	капітан	"–	"–	"–
10.	Спірен	ст[арший] лейт[енант]	"–	"–	"–
11.	Захаров		"–	"–	"–
12.	Комаров		"–	"–	"–
13.	Куряшкова Т.		секрет[ар]	"–	"–

МВД:

1.	Захарченко	капітан	нач[альник]	укр[аїнець]	парт[ійний]
2.	Самокіш	лейт[енант]	з[аступник] нач[альника]	"–	"–
3.	Немирчук		участ[ковий]	"–	"–
4.	Буцик	м[олодший] лейт[енант]	н[ачальник] ОБХСС		"–
5.	Шавардак К.		секрет[ар]	рус[ка]	"–
6.	Захарчук	лейт[енант]	нач. ФО	укр[аїнець]	"–
7.	Клименко Григорій		участ[ковий]	"–	"–
8.	Кравченко		нач[альник] пасп[ортного] стола	"–	"–

В о є н к о м а т :

1.	Дроздов	нач[альник] воен[комату]	майор	рус[кий]	парт[ійний]
2.	Присяжнюк	зам[існик] –"	лейт[енант]	укр[аїнець]	–"
3.	Данілов		капіт[ан]	рус[кий]	–"

З е м в і д д і л :

1.	Солдатенко Василь	завід[уючий]	укр[аїнець]	парт[ійний]	
2.	Дев'ятеріков	інженер	рус[кий]	–"	
3.	Куцак	бухгалт[ер]	укр[аїнець]	комс[омолець]	
4.	Макаренко	агроном	–"	–"	
5.	Лех	рахівник	–"	б[ез]п[артійний]	
6.	Каюк Н.	агроном	–"		

Д о р о г о в и й в і д д і л :

1.	Патерига Михайло	завідуюч[ий]	укр[аїнець]	б[ез]п[артійний]	
2.	Клімашевська Ганна	бухгалт[ер]	–"	комс[омолка]	

Ф і н в і д д і л :

1.	Жмур Василь	завідуюч[ий]	укр[аї- нець]	парт[ійний]	місцевий
2.	Мандзюк Василь	зам[існик] –"	–"	–"	–"
3.	Куцак	інспектор	–"	комс[омо- лець]	
4.	Винарський	–"	–"	–"	
5.	Тельтасова Галя	бюд[жетний] –"	–"	–"	
6.	Трояновська	бухгалт[ер]	–"	–"	
7.	Малюк Б.				
8.	Щецко Антін	зав[ідуючий] страх[уван- ням]	білор[ус]	б[ез]п[ар- тійний]	(Страховідділ)
9.	Клімашевсь- кий	бухгалт[ер]	укр[аї- нець]	комс[омо- лець]	–"
10.	Стриховська Ганна	рахівник	–"	б[ез] п[артійний]	–"

Б а н к :

1.	Тимошенко Кіндрат	директор	білор[ус]	парт[ійний]	
2.	Дробенко Йосиф	бухгалт[ер]	укр[аїнець]	б[ез]п[артійний]	
3.	Ратишин	кред[итний] інспектор	–"	–"	

4.	Куц	інструктор	–"–	–"–
5.	Степанків Ганна	касієр	–"–	–"–
6.	Юзвішин	пом[ічник] бухг[алтера]	–"–	–"–
7.	Тимошенко Михайло	статистик	білор[ус]	комс[омолець]

Р В Н О:

1.	Удовиченко Василь	завід[уючий]	укр[аїнець]	парт[ійний]
2.	Сайфеева Фаїна	інспектор	татар[ка]	–"–
3.	Горнідка Світлана	–"–	укр[аїнка]	
4.	Курач Галина	секрет[ар]	–"–	комс[омолка]

Р а й у п о в м і н з а г:

1.	Циганік Данило	завід[уючий]	укр[аїнець]	парт[ійний]	
2.	Шпінюв	з[аступник] –"–	жид	–"–	
3.	Корольов	агент	рус[кий]	парт[ійний]	
4.	Грицай Зеновія	бухгалт[ер]	укр[аїнка]	б[ез] п[артійний]	місцева
5.	Труш Тарас	–"–	–"–	–"–	–"–
6.	Зенюк Ганна	статист	–"–	–"–	
7.	Сітка Ганна	–"–	–"–	–"–	місцева
8.	Абрагамець Василь	–"–	–"–	–"–	

2. Стан охорони райцентрів.

В с. Чехи (Лугове) квартирує гарнізон в числі около 60 чоловік. озброєння: кожний рій має кулемет «Діхтярова», 2-3 автомати ППШ, решта кріси. Гарнізон повнить вартову службу в райцентрі, а також бере участь в облавах. Крім гарнізону на терені району діє 4-и опергруп в числі від 6-15 чоловік кожна. На хуторі Переліски к[оло] с. Заболотці час-до-часу квартирує провокативна група, склад якої різно міняється від 7-15 чоловік. Ця група має побудовані на господарстві вивезених людей криївку, в якій переводить слідства спровокованих арештованих. Відбиванку роблять переважно около год. 2-ї над раном. Начальником тої групи є якийсь капітан. Зі собою мають одну, а часами дві жінки. Коля ця група квартирує, на її охорону приїжджає з області від 10-20 червонопагонників.

3. Господарка.

К о л г о с п и:

На терені даного району більшовикам вдалося зимою цього року перевести майже суцільну колективізацію, то зн[ачить], що около 90% селян силою більшовики втягнули в колгоспи, решта селян ще до тепер бореться. Всіх колгоспів в районі начисляється 25-ть. Голови колгоспів та взагалі цілі управи складаються з місцевих селян. З весною до кожного колгоспу прислали більшовики парторга. Парторг звичайно, стало крутиться в канторі, як рівно ж наглядає за роботою колгоспників. Дотепер не занотовано створення ними парторганізації в колгоспі.

Якоїсь твердо ставки за трудовень немає, звичайно дають авансом. В колгоспах, які вже скорше заложені, давали авансом від 1-2 кгр. зерна.

К о н т и н г е н т:

Молокопоставки	колгоспник	здає від одної корови	- 220 літрів
М'ясопоставка	-"-	-"-	- 44 кгр.
Здача яєць	-"-	-"-	- 120 шт.

Який контингент будуть мати одноосібні господарства пока невідомо.

П о з и к и:

З початком м[ісяця] травня [1950 р.] більшовики почали реалізувати чергову держпозику. Ця грабіж тривала до кінця місяця. На кожне село накладали позики від 10-60 тисяч крб. На селян накладали від 25-250 крб. і більше. Працівники державних установ мусіли підписуватись на місячну зарплату.

Позику стягали, як що року – силою. Пр[и]м[іром]: В с. Руда-Бродівська в селянина Мамчура, якому призначено 250 крб. позики і, який здав половину бо більше грошей не мав, забрали корову і віддали тоді, коли згаданий селянин позичив і приніс решту грошей.

В с. Пониковиця уповноважені по позиці Соболь і Корольов побили в страшний спосіб селянина Міщука Івана за те, що цей сплатив тільки частину з призначеної йому суми 250 крб. Селянин був змушений позичити і «розрахуватися з державою», мається розуміти «добровільно».

Ш к і л ь н и ц т в о.

В селах району є 3-и СШ, 16 НСШ та 9-ть початкових шкіл, 4 і 5-и клясових.

В с[елах] Заболотцях, Ясеніві і Соколівці є середні школи. Ни[жче] подаю персональний склад учителів:

Заболотцівська СШ

1.	Кожем'яка Прокіп	директор	укр[аї-нець]	пед[агогічний] інст[итут]	парт[ій-ний]	СУЗ
2.	Назаренко Григорій	завпед	--	2 к[ласи] --	--	--
3.	Сидоренко Антон[і]на	учитель	--	3 к[ласи] --	комс[о-молка]	--
4.	Назаренко Галина	--	--	пед[агогічний] інст[итут]	--	--
5.	Снишкевич Евфрозина	--	--	3 к[ласи] --	--	--
6.	Нагорна Олена	--	--	педшкола	парт[ій-на]	--
7.	Гринько Федір	военрук	рус[кий]	10 кл[асів]	--	--
8.	Юречко Олександра	учитель	укр[аї-нка]	1 к[лас] інст[итуту]	--	--
9.	Чабаненко Зоя	--	--	--	--	--
10.	Удовиченко Василь	--	--	учит[ельський] інс[титут]	--	--
11.	Захарчук Віра	--	--	3 к[ласи] --	--	--
12.	Ноноріс Валентина	--	рус[ка]	педшкола	--	
13.	Гаврилюк Йосиф	--	укр[аї-нець]	3 к[ласи] інст[итуту]	б[ез]-п[артій-ний]	
14.	Заголовацький Віктор	--	--	педшкола	комс[о-молець]	
15.	Василенко Анастасія	--	--	--		СУЗ

Голоскович – НСШ

1.	Гнідь Іван	директор	укр[аї-нець]	СШ	б[ез]-п[артій-ний]	місцев[ий]
2.	Бакловка Александра	завпед	--	3 к[ласи] інст[итуту]	--	Полт[авська] обл.

3.	Пашенко Анастасія	учитель	–"–	пед[а- гогічна] шк[ола]	–"–	СУЗ
4.	Покотило Марія	–"–	–"–	–"–	комс[о- молка]	
5.	Єрова Катерина	–"–	–"–	–"–	–"–	СУЗ
6.	Клименчук Євгенія	–"–	–"–	СШ		
7.	Щербина Стефанія	–"–	–"–	–"–	б[ез] п[артій- ний]	місцев[а]
8.	Дяків Петро	–"–	–"–	–"–	–"–	

Чехи – НСШ. (Лугове)

1.	Прокопенко Валентина	дирек- тор	укр[аїн- ка]	педінст[и- тут]	парт[ійна]	СУЗ
2.	Грицаїшин Ольга	учи- тель	–"–	СШ	комс[о- молка]	
3.	Підлужний Андрей	–"–	–"–	1 к[лас] інст[итуту]	б[ез]- п[артійний]	
4.	Хоріна Анна	–"–	–"–	пед[аго- гічна] школа	комс[о- молка]	СУЗ
5.	Потапова Віра	–"–	рус[ка]	–"–	парт[ійна]	
6.	Нагірна Клавдія	–"–	–"–	3 к[ласи] інст[итуту]	–"–	

Ражнів – НСШ

1.	Лейко Іван	дирек- тор	укр[аїн- нець]	педшкола	б[ез]- п[артійний]	СУЗ
2.	Артименко Софія	учи- тель	–"–	–"–	–"–	–"–
3.	Холява Петро	–"–	–"–	СШ	–"–	місц[е- вий]
4.	Біда Теодор	–"–	–"–	–"–	–"–	–"–
5.	Цицак Марія	–"–	–"–	педінст[и- тут]	–"–	–"–

Пониковиця – НСШ

1.	Крживанек Марія	дирек- тор	чешка	педінст[и- тут]	парт[ій- ний]	Вінницька [обл.]
----	-----------------	---------------	-------	--------------------	------------------	---------------------

2.	Крат Катерина	завпед	укр[аїн-ка]	3 к[ласи] інст[итуту]	комс[о-молка]	Полтав[ська обл.]
3.	Степаненко Віра	учит[ель]	–"–	педінст[итут]	б[ез]-п[артійна]	Сумська [обл.]
4.	Садовська Віра	–"–	–"–	–"–	–"–	
5.	Мандренко Олена	–"–	–"–	–"–	–"–	Вінниць[ка обл.]
6.	Пилипишин Оксання	–"–	–"–	1 к[лас] інст[итуту]	–"–	місц[ева]
7.	Максак Одарка	–"–	–"–	педінст[итут]	–"–	Дніпро-п[етровська обл.]
8.	Кирилець Надя	–"–	–"–	–"–	–"–	Полтав[ська обл.]
9.	Сінкевич Євгенія	–"–	–"–	СШ	–"–	місц[ева]
10.	Сенів Меланія	–"–	–"–	–"–	–"–	–"–
11.	Демчук Микола	–"–	–"–	3 к[ласи] п[едагогічного] уч[илища]	–"–	–"–
12.	Вінценс Рената	піонер-вожата	чеш[ка]	7 кл[асів]	комс[о-молка]	Кам[']янець-Под[ільська обл.]

Кадлубиська – НСШ

1.	Боднарєнко Олексій	директор	укр[аїн-ець]	уч[итель-ський] інст[итут]	б[ез]-п[артійний]	Сумська [обл.]
2.	Хатанкіна Ліда	завпед	–"–		–"–	Дніпро-п[етровська обл.]
3.	Богдан Іван	фізрук	–"–	НСШ	–"–	місц[евий]
4.	Боднарєнко Марія	учит[ель]	–"–		–"–	
5.	Прокопенко Клавдія	–"–	–"–	педучи-л[ище]	–"–	СУЗ
6.	Сліпенко Марія	–"–	–"–		–"–	–"–
7.	–"– Петро	–"–	–"–		–"–	–"–
8.	Батачій Надя	–"–	–"–		–"–	–"–

Суходоли – НСШ

1.	Бабич Галина	директор	укр[аїн- ка]	СШ		Сумська [обл.]
2.	Зигарчо Іванка	учит[ель]	–"–	–"–	б[ез]п[артій- на]	місц[ева]
3.	Галамага	фізрук	–"–		–"–	–"–

НСШ є ще в таких селах: Пониква, Дуб'є, Переволочно, Тур'є. Персональні дані учителів подам в слідуючому звіті.

К у л ь т у р н е ж и т т я .

Села району два рази в місяць відвідує кінопересувка, яких в райцентрі є три. Висвітлюють такі фільми: «Падіння Берліна», «Далека наречена», «Зборник» (збір врожаю в колгоспі), «Коричневоє павутиння», «Вогонь», «Кубанські козаки» і інші.

Населення кіносеансів не відвідує, виняток тут становлять учителі та шкільна молодь.

Сільські клуби діяльності пока, майже, не проявляють. Клуби існують рівно ж і завідувачі одержують щомісячну зарплату по 350 крб. Майже в кожному клубі є бібліотека, з якої ніхто, крім учителів, книжок не вypoжичає. Молодь с[а]ма збирається в спортові гуртки, от н[а]пр[иклад], в хуторі Вовковатиця (Заболотці) молодь створила сама гурток і грає відбиванку. Про роботу сільських клубів пише районна газета «Червоний Стяг» ч.10 2 лютого 1950 р.: «Зовсім занедбана була така важлива ділянка комсомольської роботи, як культурно-масова і фізкультурна робота. Переважна кількість сільських клубів в районі не працюють, або працюють погано, а комсомольці байдуже спостерігають це нетерпиме явище...».

П р о п а г а н д а .

В райцентрі редагується газета – орган РК КП(б)У «Червоний Стяг». Газета виходить два рази в тиждень, тираж – 1500 шт.

М і т и н г и :

В м[ісяці] травні [1950 р.] органами мgb були організовані в кожному селі мітинги, в яких обов'язково мусіли брати участь всі мешканці даного села. Ціллю цих мітингів було доказати масам, що мgb все про співпрацю мас з визвольно-революційним підпіллям знає. Вони казали виступати поодиноким селянам (переважно сексотам) та розповідати про своє минуле. Тут головно ходило про те, щоби ці типи признавались до співпраці з повстанцями, а відтак просили у селян «прощення». Були

випадки, що з таких виступів дуже багато користали мґб-исти, бо деякі розгарячковані типи витягали на денне світло всякого рода нісенітницї з минулого і, яких ворогови не слід знати. В деяких селах велика частина селян себе взаїмно оскаржували. В парі з цим були масово поширені відозви міністра держ[авної] безпеки – Ковальчука після чого зголосилось кілька родин, які, будучи скомпромітованими перед большевиками, крились.

В о р о ж і а к ц і ї.

О б л а в и:

За звітний період большевики провели чотири облави, в яких брало участь від 150-5000 війська. Облави були на такі ліси: т[ак] зв[аний] Боратинський ліс, Дубівський, Пеняцький і частину Бродівського лісів. Війська підтягали машинами ніччю та відразу робили застави, а як тільки розвиднялось, йшли в ліс спеціально на те призначені групи. Групи ці знова робили застави по лєніях, а відтак ходили розстрільною в кожний окремих квартал. Групи ці, які йшли в ліс, були дуже легко одіті; легкий однострій, місто чобіт – патинки в роді личаків і добра автоматична зброя. В одній з цих великих облав мали зі собою около 150 собак. Ліс окружали трьома лініями, розставляючи застави шахматним порядком. Облави тривали від 2-10 днів. Після облав в лісах ще залишалась певна група війська, яка ще протягом тижня, а навіть двох, скрито оперувала по лісі.

Під час облави в Боратинському лісі, через цілий день большевики час-до-часу відкривали чомусь-то сильну стрілянину при чому вистрілювали багато ракет. Коли вечером зійшли на хуторі, питали селян, чи не бачили чотирьох бійців, які два дні тому втікли від них.

Н а с к о к и:

11.VI.[19]50 р. на хут. Переліски (Волохи) група большевиків під час наскоку на господарство Кірик Марії найшла підпільну брошуру «Учителька». Господиню арештовано і відставлено до району.

З а с і д к и:

На засідки большевики ходять групами від 6-12 чоловік та один пес. Найбільш посилені засідки у місяці червні [1950 р.] большевики робили коло с. Дуб'є та прилеглих йому хуторів. Засідки робили по полях, а днем їздили верхами по збіжжях, як рівно ж робили т[ак] зв[ані] ланцюгові засідки. Таку зсідку робили довжиною 2-3 км., а навіть і більше. Здовж попри автостраду,

почавши від села Суходоли, попри с. Дуб'є, аж під с. Ясенів. З вечора підвозили автами військо з Бродів, а вже тільки заноситься на день, – військо стягається.

А р е ш т и:

Протягом звітового періоду органами мГБ було арештовано 28-м чоловік. Частина звільнено.

В и в о з и:

Вивізку большевики проводили частинно в м[ісяцях] квітні і травні [1950 р.], вона рівно ж не проходила в цілому районі, а в окремих селах. І так вивезено:

с. Руда-Бродівська	– 1 родина,	осіб – 2
с. Пониковиця	– 11 –"–	–"– – 42
с. Тур'є	– 1 –"–	–"– – 4
с. Заболотці	– 7 –"–	–"– – 17
с. Дуб'є	– 14 –"–	–"– – 32
с. Чехи	– 2 –"–	–"– – 9
с. Ражнів	– 7 –"–	–"– – 27
с. Переволочно	– 24 –"–	
с. Соколівка	– 20 –"–	
с. Гутисько Тур'янське	– 2 –"–	
с. Бажани	– 2 –"–	

Вивізку переводили, як звичайно, нічною. Людей забирали разом з клунками на автомашини та відвозили прямо до Львова в тюрму на «Лонцкого», де переводили слідства та змушували селян підписувати заяви, що «добровільно» виїжджають. Були випадки, що деяким родинам не дозволяли взяти нічого зі собою, ні одітись та харчуватись. Під час вивізки в с. Переволочно большевики не хотіли допустити нікого з селян навіть попрощатись. Тоді селяни збіглись цілим селом та вперто домагались, щоби допустили їх до вивожуваних. Большевики були змушені задержати вже в полях автомашини, допустили селян та зробили мітинг.

Н а ш е с е р е д о в и щ е.

С у с п і л ь н а о п і к а.

В звітовому періоді, як допомогу родинам підпільників, дано 400 крб. та 3,5 центнера збіжжя.

Н а ш і а к ц і ї:

13.IV.[19]50 р. в с. Висоцько СКВ роз[з]броїв станицю стрібків. Забрано – 4 кріси.

20.V.[19]50 р. в с. Дуб'є, які ініціатори колгоспу і явні вислужники, зістали зліквідовані – Долинюк Антін Ів[анович] і Кохманський Сафат (голова колгоспу). З цього приводу між селянами була розповсюджене повідомлення.

Н а ш і в т р а т и:

25.IV.[19]50 р. в с. Пониква група повстанців зробила заставу на прокожних большевиків. Під час стрілянини падають – емгебист Мітцев³⁵⁵ та міліціонер Гаврилук, яких тяжко поранено. Большевики ще хвилину відстрілювались, в наслідку чого був вбитий стрілець «Степовий»³⁵⁶.

Постій, 30.VI.1950 р.

виготовив
(перебив)

Підкова³⁵⁷
Оріх

Район Олесько

ЗВІТ
за II-й квартал 1950 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:

К о м с о м о л:

Число комсомольців в селах збільшилося. В тому напрямі большевики останньо посилили нажим. До комсомолу, попросту силою втягають усіх молодих, які мають будь-яку працю як н[а]-пр[иклад]: учителів, крамарів, заготов[щ]иків, фінагентів, завклубів, працівників районних установ. А тому, що грозять звільненням з роботи, то заради цієї, хоча мізерної зарплати, молодь вписується. Рівно ж зробили сильну нажимку на середньошкільну молодь, а головно на 8, 9 і 10-й класи. Грозять недопущенням до іспитів, а то й взагалі викиненням зі школи. Молодь досить добре бореться проти комсомолу, але вже частина середньошкільників в комсомол поступила. Комсомольські організації існують в таких селах: Побіч, Сасів, Брахівка і в інших селах є по одному або два комсомольці. В селах побли[жч]е району, з яких багато молоді працює в різних установах, комсомольців є значно більше, та вони охоплені комсомольською організацією при установах.

³⁵⁵ У тексті: *Менцов*.

³⁵⁶ «Степовий» – Григорій Бобик, охоронець керівника Заболотцівського районного проводу ОУН Олекси Сітки – «Підкови».

³⁵⁷ «Підкова» – Олекса Сітка, керівник Заболотцівського районного проводу ОУН.

Г о с п о д а р к а:

К о л г о с п и.

Підлягаючий звітованню терен суцільно сколективізований. Одноосібні господарства, це одиниці, а в більшості сіл таких взагалі немає.

Колгосп в с. Баймаки, Бузького р[айо]ну: «Шлях до комунізму»:

Колгосп начисляє:

а) орної землі	- 83 га
б) ліса	- -
в) сіножати	- 35 –"–
г) пасовиська	- 40 –"–

Посівна площа виносить:

	загальна площа	– 83 га
з того –	під озимину	– 40 –"–
	жита (окремо)	– 35 –"–
	пшениці –"–	– 5 –"–
	під ярими культурами	– 43 –"–
з того –	ячменю	– 9 –"–
	вівса	– 12 –"–
	гороху	– 1 –"–
	сочевиці	– 1,5 –"–
	квасолі	– 1 –"–
	гречки	– 2 –"–
	проса	– 0,5 –"–
	чумиза	– 1,5 –"–
	любіну	– 1 –"–
	ви́га на зерно	– 0,5 –"–
	–"– на сіно	– 1 –"–
	яре жито	– 2 –"–
	картоплі	– 5,5 –"–
	мішанки	– 1,75 –"–
	цукровий буряк	– 1 –"–
	городовини	– 1,5 –"–

Живий інвентар:

коней	– 34
птиць (малих курят)	– 140

Нерухомий інвентар:

віялок	– 2 шт.
возів	– 15 шт.
плугів	– 16 –"–
борін	– 24 –"–

косів	– 10 –"–
грабель	– 35 –"–
серпів	- 40 –"–

Окремих забудівель в колгоспі немає. Колгоспне майно розміщено в селянських господарствах.

Членами колгоспу є 58 селянських господарств. Працевдатних з того – 80 жінок і 20 му[жч]ин.

Два рази в місяць відбуваються колгоспні збори, які скликає голова колгоспу, або голова с[ільської] ради при участі якихось уповноважених. На зборах обговорювалося такі справи: вивізка каменя на гостинець Бу[с]ьк-Топорів; вивізка лісоматеріалів на станцію Ожидів та біжучі справи колгоспу, як робота в полі, підготовка до жнив і т. д. Найбільше нажимали на те, щоби якнайскорше скосити та висушити сіно і «розрахуватися» з державою по сінопоставці. Порушується рівно ж питання здачі молока, яєць, м'яса, податку і позики.

Організація праці в колгоспі:

Колгосп має тільки одну бригаду, яку очолює – Сало Василь. Ланок є 6-ть, кожна по 13 осіб. Роботу розприділює голова колгоспу і бригадир. Кожний працевдатний зобов'язаний виробити річно найменше 120 трудоднів.

Із 100 працевдатних і зобов'язаних до праці виходять 15-20, а найбільше 30-ть осіб.

Норма трудодня:

скосити сіна	– 0,20 га
–"– збіжжя	– 0,25 –"–
змолотити збіжжя	– 45 снопів
виорати парюю коней	– 0,35 га
заскородити (по одній бороні)	– 3 –"–
вижати серпом	– 0,06 –"–
викопати картоплі	– 0,05 –"–
прополоти проса	– 0,07 –"–
–"– інші ярі культури	– 0,30 –"–

Колгоспник виробляє місячно пересічно 8-10 трудоднів. Робочий день в колгоспі 8-10. Обідовий перерив 2-3 години. У вихідні дні не роблять.

Колгосп на 1950 р. має здати контингенту:

	контингент зерна в загальному	– 160 центнерів
в тому числі:	жита	– 60 –"–
	пшениці	– 40 –"–

	ячменю	– 50 –"–
	вівса	– 10 –"–
	сіна	– 17 –"–
	картоплі	– 60 –"–
	городовини	– 17 –"–

Від кожного колгоспника (колгоспний двір) річний контингент державі:

м'яса	– 44 кгр.
яєць	– 120 шт.
молока (від 1-ї кор[ови])	– 220 л.

Кожний колгоспник зобов'язаний відробити річно 6 днів гуштруду. Колгосп річно, як гуштруд, має вивезти 60 кубометрів каменя на гостинець Бу[с]ьк-Топорів.

П о д а т к и:

З податків зараз стягають т[ак] зв[ане] бездітне. Податок стягають сільські фінагенти, а в деяких селах приїжджають до помочі працівники з Райфінвідділу. В с. Боложинів, Бузького р[айо]ну фінагент Гаврилук побив жінку Шайду Маланію за це, що не мала грошей заплатити бездітне.

П о з и к и:

В м[ісяці] травні [1950 р.] большевики реалізували чергову державну позику. Ця позика, як і всі попередні, з добровільністю не проходила. Большевики, не зважаючи на зубожілий стан населення, призначували неймовірно високі суми, а вже нема що й говорити про спосіб стягання її, це зовсім грабунок, бандитство. Ни[жч]е подаю кілька фактів, які мали місце в терені.

6.V.[19]50 р. в с. Боложин[ів], Бузького р[айо]ну, голова району Бересток та зав[іду]ючий уповмінзагу Рибарчук побили жорна в громадян Козачок Михайла і Козачок Ілька за те, що вони не мали грошей на позику. У Завалій Ярослава жорна кинули в студню.

14.V.[19]50 р. в с. Баймаки того ж р[айо]ну, емгебист Назаренко в громадянина Чаплі Михайла за це, що той не мав грошей на позику, налив води в піч, в якій якраз пікся хліб.

6.V.[19]50 р. в с. Стівпин Мішко Марія утікала з дому перед грабіжниками, які йшли до ньо[ї] за позикою. За ньою вчинили погоню, під час якої голова с[ільської] ради Лянишев (москаль) при помочі ще якогось представника з району стріляли за втікаючою. Зловивши, її гнали в с[ільську] раду вже як арештовану. Налякана мати, позичила в сусід[ів] 150 крб. та заплатила позику, доперва їх звільнено.

В с. Брахівці, Олеського р[айо]ну, щоби видерти з селян гроші, обласний прокурор казав на одну ніч поставити під с[ільською] радою 15 підвід. Він заявив селянам, що якщо не здадуть позики, то він всіх тих, які оп[и]рається, вивезе на Сибір. Налякані селяни збували останні найнеобхідніші речі і сплачували позику.

20.V.[19]50 р. в с. Бір, Олеського р[айо]ну, голова с[ільської] ради Богданов (москаль) побив, вломившись ніччю до хати, Микитюк Марію за те, що не хотіла йти з ним ніччю в с[ільську] раду і там підписатись на призначену їй суму позики.

В с. Гавареччина, Олеського р[айо]ну, позику стягало около 50 большевиків на чолі з оперуповноваженим Ярославським. Вони обступили село з ночі та вже досвітком почали ловити селян і згонити в с[ільську] раду. Там примушували підписуватись на призначену суму грошей. Хто погодивсь і підписав, того звільнили. Дяків Федір, Вислинський Он[у]фрій, Сушанський Василь, Гарбузинський Василь, Гарбузинський Петро, Башлядинська Зофія і Гавришків Анна, яким ніяк не під силу сплатити таких високих сум – 300-400 крб. і вони не хотіли підписатись, були арештовані та просиділи через 3-и дні в пивниці без харчів. Вони по 3-х днях «добровільно» підписались, були звільнені.

Подібних фактів можна навести сотки.

Б у д і в н и ц т в о:

В лісі, коло с. Підгорець, недалеко гостинця Броди-Золочів, проти м[о]настира, большевики почали якусь будову з початком м[ісяця] червня [1950 р.]. Будує це якась військова частина. Що саме будують – невідомо. Будова обставлена кругом стійками, які не допускають близько нікого.

В м. Олеську дальше працює нафторозвідка.

П о ш т а:

Поштою можна слати листи за кордон, тільки що всі на місце призначення не доходять. По СССР можна слати листи та пакети, останні вагою до 8 кгр. Цензура дуже стисла. В районі всі листи провіряє мgb. Були випадки арештування за листи.

А д м і н і с т р а т и в н і з а р я д ж е н н я:

На протязі звітового періоду були слідуючі зарядження:

а) Всім хуторам, які не мають своїх сільрад, вибратися до сіл, або виїжджати на Запоріжжя.

б) Призов до ФЗН 1931-[19]32-[19]33-[19]34-й річників.

в) Ставитись на вишкіл допризивників на 15 днів 1930 і [19]31-му річникові.

г) Вивізка дерева з Топорівського лісу на станцію Ожидів. Для одноосібних селян норма від одного коня 10 кубометрів, колгоспникам на одного коня 6 кубометрів.

д) Усі нестройові – хворі, інваліди дістали повідомлення, щоби явитись до військової комісії на воєнкомат.

П р о п а г а н д а:

Мітинги в селах відбуваються досить часто. Звичайно мітинги переводять приї[ждж]і з району чи області большевики. Головну увагу на мітингах, звичайно, присвячують справам колгоспним, а даліше нажимають селян виконувати всякого рода розрахунки з державою, як здача молока, м'яса, податків, вивізка лісоматеріалів тощо. На міжнародні теми говорять зрідка. Говорять про загрозу війни, яку хочуть нав'язати англо-американці, про могутність ССРСР, його боротьбу за мир і т. д.

Протягом м[ісяця] травня [1950 р.] відбулися в кожному селі мітинги, які наносили страху майже кожному селянинові. На такий мітинг до села приї[ждж]ало около 10 большевиків в числі яких були: обласний прокурор, начальник м[гб], начальник міліції і інші. Коли силою зігнали селян, виступав прокурор та вичитував по списку всіх підозрілих: колишніх мужів довір'я, голов «Просвіт», солтисів, багатших селян, родини в яких є хтось за границею, яких сини були в СС-дивізії, в поліції, як також дальших кривих підпільників. Відтак цей же прокурор звертався до селян з запитанням – що з тими «ворогами народу» зробити? Ми їх вивеземо на Сибір! В той час, в одних селах селяни кричали, щоби їх не вивозили, бо це люди не винні, а в інших селяни зо страху мовчали. Де селяни домагались не вивозити, там прокурор казав – ладно, ми залишимо вам їх, де селяни мовчали, там мовчанку большевики брали як знак згоди.

В о р о ж і а к ц і ї:

6.IV.[19]50 р. зістала звільнена з тюрми у Львові та повернула додому в хутір Заболотя (с. Вербляни), Бузького р[айо]ну, Дацків Михайлина, яка була арештована 5.I.[19]50 р. В часі арештовання її знасилували. 6.I.[1950 р.] по дорозі з Бузька на Золочів, десь коло с. Великої Вільшаниці група большевиків, під маркою повстанців її відбили та забрали зі собою, зав'язавши очі, завели до криївки та допитували. По допиті вивели її з зав'язаними очима та вели в ліс. По дорозі знасилували вдруге та казали, що

ведуть на розстріл. Знова відбивають її большевики та відвозять до Львова. Зараз вона вернула додому, ходить в тяжі.

21.IV.[19]50 р. в с. Підлис[с]ю около 150 большевиків перевели облаву. Під час облави найшли дві старих криївки.

31.III.[19]50 р. в с. Ожидів група большевиків наскочила на господарку Яцків Левка, де кватерувало в той час дві підпільниці: Дмитрів Марія і Чапля Катерина. Дмитрів Марія зістала вбита на місци, а Чапля Катерина проскочила через стріху та почала втікати. Большевики відкрили по ній огонь та ранили тяжко. Ранену забрали до шпиталю, де вона померла. Правдоподібно був вбитий оден большевик.

5.IV.[19]50 р. між с[е]лами] Кути-Юськовичі, коло залізничної лінії, около 30 большевиків окружили дві дівчині-підпільниці – Москву Софію з с. Ожидів і Луцанець Марію з с. Юськовичі. Дівчата – одна будучи ранена розірвалась гранатою, а друга застрілилась.

21., 22. і 23.IV.[19]50 р. велика скількість большевиків перевела облаву на ліс коло с. Побіч. Другого дня така ж облава перейшла в Гаварецькому лісі.

9.V.[19]50 р. більша кількість большевиків перевели облаву в лісі к[оло] с. Розваж.

Н а ш і а к ц і ї:

24.V.[19]50 р. СБ зліквідувало с/о мgb Короляка Антона з с. Гумниськ Бузького району.

8.V.[19]50 р. в с. Розваж боєвиками СКВ вбито одного і одного тяжко поранено большевиків, які збирали позику.

Постій, червень 1950 р.

виготовив

Бродяга³⁵⁸

Архів УСБУ ЛО (речові докази до архівно-кримінальної справи по обвинуваченню Євгена Пришляка). Копія. Машинопис; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 78. – Арк. 102-121. Інша копія. Машинопис.

³⁵⁸ «Бродяга» – Михайло Павлінський, керівник Олеського районного провуду ОУН.

№ 78
ПРОПАГАНДИВНИЙ ЗВІТ БРОДІВСЬКОГО
НАДРАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН
ЗА ДРУГИЙ КВАРТАЛ 1950 РОКУ

[Вересень 1950 р.]

ПРОПАГАНДИВНИЙ ЗВІТ
 Райони: Підкамінський
 Заболотцівський
 Олеський

Підкамінський р[айон].

ПРОПАГАНДИВНИЙ ЗВІТ
 за м[ісяць] червень 1950 р.

Назва матеріалу	Розповсюджено										Прочитало людей
	Одержано згори	Перебито	До селян	До робітників	До інтелігенції	До молоді	До східняків	На СУЗ	На Львів	До ЧА	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Випуск ч. 2 Б[юро] І[нформації]			8	2	2	3		5			25
Ідея і Чин ч. 9								1			
Випуск ч. 2 О[середок] П[ропаганди] і І[нформації]					1			1			1
Реформа чи грабунок					1						1
До Волі, ч. 1					1	1					2
Мати					1						2
Випуск ч. 1, Б[юро] І[нформації]					1	6					7
Сотник Черник						1					3
На Зміну						1					1
Літопис УПА						1					3
Т. Шевченко проти Москви					3	3	3				9
Хто такі бандерівці					3	3	3				9

Чому повстання 1648 р.			1	1				2
Відношення Л. Українки				2				2
Переяславська Легенда				4				4
Історія рев[олюційної] бор[отьби] на СУЗ					1			2
Історія укр[аїнської] нац[іональної] рев[олюції] (шкіц)			1	1				2
Чи большев[ики] ведуть до ком[унізму]			1	1				2
Слово до учителів					1			1
Постанови III НВЗ ОУН			1	1				2
Географія укр[аїнських] земель				2				2
Советський патріотизм			2	3				5
Українська молоде (лист.)				18				26
Об'єднують в колгоспи –"–		18						20
До укр[аїнської] молоді Схід[ної] України					3	2		5
Брати червоноарм[ійців] укр[аїнців]							15	
Брати з над Дніпра					1			1
Хай живе пров[ідник] ОУН С. Банд[ера]						225		
Хай живе ком[андир] УПА Т. Чуприн[ка]						285		
Колгосп це насильство...						150		
Українські робітники...			170					
Українська молоде (метел.)				80				

Постій, липень 1950 р.

/Тарас³⁵⁹/
/ – / Оріх³⁶⁰

³⁵⁹ «Тарас» – особа не встановлена, керівник Підкамінського районного проводу ОУН.

³⁶⁰ «Оріх» – Степан Бутинський, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

Заболотцівський р[айо]н.

ПРОПАГАНДИВНИЙ ЗВІТ
за другий квартал 1950 р.

Назва матеріалу	Розповсюджено										Прочитало людей	Примітка
	Одержано згори	Перебито	До селян	До робітників	До інтелігенції	До молоді	До східняків	На СУЗ	На Львів	До ЧА		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Проекти 64 і 158	1											
Сталь без іржі	1	12			5	12	2				19	
Фольклор наших днів	1											
За волю Нації, ч. 1	1											
— " — ч. 4	1											
— " — ч. 5	1											
Греми, могутна пісне	1											
Випуск ч. 2, Б[юро] І[нформації] УГВР	50							5				
Кінець другого етапу	1											
Україна помирає, хто вин[уватий в цьому]	2						3				5	
Селяни Зах[ідної] України (лист[івка])	3	207	207									
Члени істреб[і-тельних] груп (лист[івка])	3	180										
Колгоспні коло-мийки	3	44	18			10					120	
Випуск ч. 1 О[середку] П[ропаганди] і І[нформації]		12										
— " — ч. 2 — " —		12										

Молодий революціонер, ч. 1	12				6				6	
–"– –"– ч. 2	12			6	18	2			6	
Пересторога до стр[и]б[ків]	72	60								
–"– сексотів	72									
Заблуканий брате	24									
До укр[аїнців] зах[ідних] і схід[них] обл[астей]	59	12	6	3	9	5	29	2		37
Українці (листівка)	200	35				5	75	5		40
Члени істр[ебі-тельних] груп (метел[ик])	417	400								
Батьки, мат[ері], жінки, дівча[та]	105	100								
Хто такі бандерівці	10			8		13	6			21
Учителька						4				4
Самостійність						3				3
На больш[евицькому] ідеол[огічному] фронті						8				8
Советський патріотизм						8				8
Постанови III НВЗ ОУН						4				4
Слово до учителів						5				5
Ідея і Чин, ч. 9						3				3
Про свободу преси в ССРСР						7				7
Як роз[уміти] конц[епцію] власних сил		7		3						10
Наше стан[овище] до рос[ійського] народу						4				4
Елементи рев[олюційності] укр[аїнського] нац[іоналізму]				12						12
Мої повстанські марші				9						
На Зміну, ч. 5					10					10

Ольга Басараб						35					35	
Юрко Березинський						40					40	

Листівка «Селяни Західної України» була масово розповсюджена між маси, як рівно ж при кожній нагоді ведено роз'яснювальну роботу на цю тему, що стало великим поштовхом в забезпеченню селян хлібом.

Листівку «Члени істребительних груп» і інші до стр[и]боків вручено кожному стробкови та майже кожній родині стр[и]бка, як рівно ж при цій нагоді проведено широку роз'яснювальну роботу. У висліді стр[и]бки припинили свою активність, а в с. Ко[в]пині на варту від цього часу ходять з палками.

Постій, липень 1950 р.

/Підкова³⁶¹/
/ - / Оріх

Район Олесько

ПРОПАГАНДИВНИЙ ЗВІТ
за другий квартал 1950 р.

Назва матеріалу	Розповсюджено											Примітка
	Одержано згори	Перебито	До селян	До робітників	До молоді	До інтелігенції	До східняків	На СУЗ	На Львів	До ЧА	Прочитало людей	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Випуск ч. 2, Б[юро] І[нформації] УГВР			2	2	1		9	1	1		11	
Хто такі бандерівці							1			1		
Вказівки батькам			6								10	
Юрко Березинський					4						4	
До укр[аїнської] шк[ільної] та позашк[ільної] молоді					4							

³⁶¹ «Підкова» – Олексій Сітка, керівник Заболотцівського районного проводу ОУН.

Повідомлення О. Безпал[ь]ко			1		6		1					
До укр[аїнської] мол[оді] Сх[ідної] України							1					
Бережіться пров[ока- тивних] орг[анізацій]					9							
Українська молоде (лист[івка])					31							
Молодий революціо- нер, [ч.] 2					1							
На чатах ч: 4					1						2	
На зміну ч: 3					2						3	
Літопис УПА					1						3	
Україна помирає			1									
Мати					1							
Поєми					1							
Ольга Басараб					3						5	
Деклярація Проводу ОУН			1								2	
Селяни (листівка)			3								3	
Школярі					22							
Полк[овник] Грегїт Рїзун					2						3	
–"– Іван Богун					5						9	
–"– Кричевський					2						4	
Україна, якою була, якою є							2					
Сотник Черник					1		2					
Історія рев[олюційної] боротьби на [СУЗ]					1							
На шляху історичного пос[тупу]					1							
Чому повстання 1648 [року]					1							
Брати червоноарм[ій- ці] україн[ці]											9	
Пер[е]друки з закорд[онних] газет	1	20	1		1							
На большев[ицькому] їдеолог[їчному] фрон- ті							1					
За що бореться УПА			1		1							

Постанови III НВЗ ОУН			1								
Ганьба ХХ-го сторіччя			1								
Українські селяни-колг[оспники]			3							3	
До укр[аїнської] шк[ільної] та позашк[ільної] молоді					2					3	
До укр[аїнців] сх[ідних] і зах[ідних] укр[аїнських] зем[ель]					1						
Заблуканий брате		50			12					12	
До родини комс[омольців]		10	13							13	
До стрибків (листівка)		110	88							88	
–"– (заклики)		150	105							105	

Постій, липень 1950 р.

/Бродяга³⁶²/
/ – / Оріх

Архів УСБУ ЛО (речові докази до архівно-кримінальної справи по обвинуваченню Євгена Пришляка). Копія. Машинопис.

№ 79

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ З БРОДІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ЗА ПЕРШИЙ КВАРТАЛ 1951 року

10 липня 1951 р.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ
за місяці січень, лютий і березень 1951 р.

Р[айо]ни: Броди
Заболотці
Підкамінь
Олесько і Буськ.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ
за місяці січень, лютий і березень 1951 р.

³⁶² «Бродяга» – Михайло Павлінський, керівник Олеського районного провуду ОУН.

Р[айо]н Броди.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е.

11. П р о п а г а н д а:

Від 14-20.I.1951 р. по селах району їздив якийсь політрук, який переводив мітінги. Теми мітінгів були про міжнародне положення. Розказував про злидні в капіталістичних країнах, що в Америці є 6 мільйонів неписьменних, а в СРСР кожна людина може одержати освіту, яку вона собі бажає. Опісля заторкував війну в Кореї, що американські імперіялісти підготовляють третю світову війну, на те вони озброюють Західну Німеччину і Японію. Вони хочуть їх використати як гарматне м'ясо проти Радянського Союзу і країн народної демократії. Також говорив, що американські імперіялісти хочуть напасти на Східну Німеччину, так як у Кореї. Війна буде, це вже не секрет, і тому Радянський Союз мусить готуватися також до війни, щоб міг дати гідну відсіч імперіялістам, які прагнуть поневолити цілий світ. Відтак вказував на політику миру СРСР та інших демократичних країн.

9.II.1951 р. в м. Броди відбулась жіноча колгоспна нарада. З кожного села на цю нараду їздило по дві жінки. Там по черзі виступали і здавали звіти про хід роботи в колгоспах. Крім виступів на господарські справи, виступала з промовою Мельничук Марія (полька, голова с[ільської] р[ади] с. Лешнів), яка в своїй промові говорила, що вона вже перестала боятися бандитів і взялася як слід до праці в селі. Тих кількох бандитів нема чого боятись, а самостійної України не було і не буде. А краще бути і не може як є, бо батько Сталін про нас дбає і в усьому нам допомагає. І тому ми повинні доложити усіх зусиль, щоб тих бандитів знищити, які граблять і мордують невинних людей. Це англо-американські агенти, які чекають третьої світової війни. Але ми війни не боїмося і хай нас американські імперіялісти не страхають атомною бомбою, бо червона армія розбила Німеччину і Японію, то так само розіб'є Америку і Англію.

12. В о р о ж і а к ц і ї.

31.I.1951 р. влісі, т[ак] зв[аному] Воляник, міжселами Клекотів і Шнирів, большевики з Бродівського і Червоноармійського (Радивилів) р[айо]нів робили полювання. Між ними були і цивільні. Під час полювання вони найшли на криївку, в якій в той час перебували повстанці. На криївці був стоплений сніг. Повстанці відкрили по большевиках вогонь. Зав'язалась перестрілка, внаслідок якої повстанці вбили нач. політвідділу МТС

Червоноармійського р[айо]ну та двох большевиків поранили. За 15 хвилин на це місце прибула опербоївка мГБ на чолі з майором Поблагуєвим, яка була в селі Шнирів. Повстанці, залишивши криївку, вийшли з ліса.

На основі цього органи мГБ переводили мітинги по селах: Клекотів, Шнирів, Конюшків і Язлівчик.

8.II.1951 р. в с. Клекотів, оперативник майор Поблагуєв зробив мітинг, на яким були присутні майже з кожної хати, а найбільше звертав увагу, щоби була молодь та члени тих родин, з хати яких є засуджені.

На мітингу говорив, що українські націоналісти це англо-американські розвідчики, яких лишилося ще кілька і хочуть створити якусь соборну Україну і завести капіталістичний лад. Говорив, що 31.I.[19]51 р.³⁶³ знайдено в лісі криївку, в якій забрано багато документів та вичислив всі речі, які були в криївці. Сказав, що між тими документами, знайдено документ, який вказує, що бандерівці хочуть з кожного села зорганізувати хлопців і дівчат в своє підпілля, та що з с. Клекотів мають зорганізувати 3-5 хлопців і дівчат. Дальше говорив, що хто зважиться тим шляхом піти, то цей шлях запровадить в тюрму, бо ті бандити, т[ак] зв[ані] бандерівці, приносять загибель для народу. Скільки зістало засуджених з кожного села через таких як Сурмач³⁶⁴ і Юрко³⁶⁵, яким ви допомагали та держали з ними зв'язок, і якщо ви будете дальше держати зв'язки з бандитами, то це получиться і з вами. Ті бандити розповсюджують листівки і літературу для населення, а також трудовій інтелігенції зі східних областей, але то нікому не потрібне, крім англо-американцям. Вони в своїх документах пишуть (в цей час виняв якусь брошурку, биту на пелюрці і почав з неї читати), що український народ вірить в те, що прийде Америка і дасть вільну Україну.

Відтак звернувся до людей, щоби люди пірвали з повстанцями зв'язки та говорили, щоби вони голосились. Він говорив, що тим, які зголосилися, живеться добре.

Опісля вказував на те, що в криївці знайшли документи, в яких було написано, хто допомагає повстанцям харчами і іншим та, що вони усе знають в яких селах і які люди допомагають

³⁶³ У тексті: 21.I.[19]51 р.

³⁶⁴ «Сурмач» – Степан Кос, референт пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН.

³⁶⁵ «Юрко» – Василь Павлій, співробітник референтури СБ Бродівського районного проводу ОУН.

повстанцям. Він сказав, що ці бандерівці не сіють і не орють, а так добре живуть, що люди такого білого хліба не їдять. При кінці сказав, що українські націоналісти – це стара політика і вони є англо-американські розвідчики.

В інших селах говорив, що в тій криївці були американські шпіони, бо знайдено матеріяли, в яких було описано, де стоїть армія та її назва.

В цім часі нач[альник] мgb підполковник Божков, закликав на мgb всіх учнів середних шкіл, які ходять в Броди до школи, на допити. При допиті старався вичути, хто може бути членом юнацтва. Кожному читав присягу юнака, при тім обсервував кожного допитуваного. Всім закидав зв'язки з підпільниками.

Після упадку криївки, органи мgb посилили облави, а головно увагу звернули на ліси і дальше віддалені від цього місця села, як Комарівка, Корсів, Королівка. На Козинський ліс (коло с. Комарівка) провели кілька більших облав, в яких брало участь около 200 большевиків.

В Брідському лісі від сторони сіл Бордуляки і Бовдури цілий місяць днями і ночами робили засідки по дорогах і лєніях. В корчах клали огні, а по краях держали стійки. По близьких селах не проводили жодних облав ні засідок.

18.II.[19]51 р. по селах заквартирували групи військ мвд по 5-6 чоловік, які мали охороняти вибори до т[ак] зв[аної] верховної ради УССР 25 лютого [1951 р.]. По селах ближче району гарнізони заїхали два-три дні перед виборами. Ці гарнізони переводили в деяких селах ревізії і ночами ходили по селі. Перед виборами в деяких селах, представники партії і мgb закликали до с[ільської] р[ади] учителів і агітаторів та розпитували що говорять люди про вибори та як вони роз'яснюють населенню положення про вибори і конституцію.

В день виборів вночі по селі ходили агітатори, десятники, учителі і ін., будили людей, щоб ішли голосувати. До 9-10 год. дня майже всюди голосування було закінчене. Як розказує населення, то постава большевиків до цих виборів була дуже байдужа. До кабін виборці не заходили, бо були відкриті і мgb слідкувало за кожним рухом людини.

9.III.[19]51 р. з р[айо]ну Броди, до с. Комарівка приїхало двох лейт[е]нантів з міліції і двох політруків, які скликали голів сельради і колгоспу, бригадирів і «стрєбків» та робили з ними політзаняття. Розказували про партію, як вона повстала і які вона має права. Село тепер стало передовим, тому вони, як передові люди села, мусять вступити в кандидати партії. Учасники відмо-

вилися від вступу в кандидати партії, говорили, що будуть і так добре працювати для радянської влади.

Такі збори відбулись в цей час і в інших селах, а відтак посилили натиск на поодиноких урядників, щоб вступали до партії.

7.III.[19]51 р. мgb покликало Міколяш Ксеню з с. Комарівка, якої вже цього дня не випустили. Опісля її чоловік ходив на мgb, розпитував за жінкою, але йому сказали, що про жінку нічого не знають.

В цьому самому часі, мgb також покликало Войтович Параскевію з села Язлівчик. Про долю згаданих жінок нічо[го] невідомо, бо мgb взагалі не признається, що вони з ними зробили.

Постій, дня 10. 07. 1951 р.

/ - /

Район Заболотці.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е.

1. А д м і н і с т р а ц і я.

Р а й в и к о н к о м:

1. Стороняк – голова, укр[аїнець], парт[ійний].
2. Кожан Федір – зам[існик] голови, укр[аїнець], парт[ійний], з с. Заболотці.
3. Шавардак Микола – секретар, жид, парт[ійний].
4. Кондратев Григорій – зав[ідуючий] архівами, рус[кий], парт[ійний].
5. Левицька Льора – інструктор, укр[аїнка], б[ез]п[артійна].

Р а й п а р т к о м:

1. Лобос Василь – І-ий секретар, жид, парт[ійний].
2. Ковальов – 2-ий секретар, рус[кий], парт[ійний].
3. Шлюсаренко – 3-ий секретар, укр[аїнець], парт[ійний].
4. Генералова Євгенія – інструктор, рус[ка], парт[ійна].
5. Дев'ятерікова – секретар, рус[ка], парт[ійна].
6. Мартинчук – інструктор, укр[аїнець], парт[ійний].
7. Гуляка Панько – штатний проп[агандист], укр[аїнець], парт[ійний], з с. Пониковиця.

МГБ

1. Літвінов – нач[альник], рус[кий], парт[ійний], полк[овник].
2. Шкіров – оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].

3. Менцов – оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].
4. Комаров – оперативник, рус[кий], парт[ійний], капітан.
5. Попов – оперативник, рус[кий], парт[ійний], капітан.
6. Ілюхін – оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].
7. Спірін – оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].

І с т р е б і т е л і:

с. Ясенів:

1. Басістий Петро Григорович – стар[ший] групи.
2. Карпелюк Василь Олексієвич,
3. Козлінський Михайло,
4. Зволінський Іван, поляк,
5. Біленький Осип Данилович,
6. Юрас Василь Ількович,
7. Свирид Ярослав Андрійович,
8. Батинчук Ярослав Федорович,
9. Чубинський Іван,
10. Цюкайло Ярослав Федорович,
11. Мойсеєв, участковий, рус[кий], лейт[енант].

[с.] Кадлубиська (Лучківці):

1. Мелех Микола Васильович, стар[ший] групи.
2. Ольховий Іван Іванович,
3. Мазовіта Іван Романович,
4. Мартинюк Іван Павлович,
5. Панасюк Василь,
6. Кулегін Григорій Іванович,
7. Юхимів Василь Петрович
8. Берестковий Степан Михайлович,
9. Коржняк Федір,
10. Костишин – участковий, укр[аїнець], старшина, з с. Чехи.

с. Пониква:

1. Молінський Осип Микитович – старший групи.
2. Гузюк Михайло Максимович,
3. Горбаль Володимир Максимович,
4. Левус Володимир Якимович,
5. Кирик Михайло Федорович,
6. Хом'як Володимир Кіндратович,

7. Чуюк Михайло Миколайович,
8. Дацків Роман Осипович,
9. Журба Мирон Матвійович,
10. Мороз Степан Павлович.

с. Волохи:

1. Горбаль Роман Лев[кович], стар[ший] групи,
2. Гром'як Кіндрат Петрович,
3. Дзьоба Антон Гаврилович,
4. Бенедик Володимир Дмитрович,
5. Дудчак Федор Кирилович,
6. Смага Павло Кирилович,
7. Білик Володимир Григорович,
8. Согріб Володимир Кіндратович.

с. Суходоли:

1. Стеблій Роман Миколайович, стар[ший] групи, комсомолець,
2. Бліхер Ярослав Іванович, комсомолець,
3. Ольшанський Станіслав Іванович,
4. Хлопецький Олекса Іванович,
5. Лозовий Петро Федорович,
6. Берегуля Пилип Олексійович,
7. Муха Михайло Петрович,
8. Чуприна Іван, частковий, укр[аїнець].

с. Голосковичі:

1. Дацюк Ілько, стар[ший] групи,
2. Гай Іван,
3. Коваль Степан,
4. Гурський Антін,
5. Ксьондзик Степан,
6. Омелюх Сафат,
7. Павич Григорій,
8. Росіцький Микола,
9. Паньковський Іван,
10. Яцишин Григорій,
11. Луцьків Григорій.

с. Пониковиця:

1. Надорожний Микола, стар[ший] групи,
2. Богдан Йосиф, поляк,
3. Богдан Микола,

4. Луців Лев,
5. Бутенський Микола,
6. Тимчишин Павло,
7. Гаврилюк Василь,
8. Ковальчук Іван,
9. Галамага Василь,
10. Стус Петро,
11. Хапко Петро,
12. Попов, участковий.

с. Чехи:

1. Журба Іван, стар[ший] групи,
2. Пастух Микола,
3. Галандюк Давид,
4. Лацуга Ярослав Михайлович,
5. Чех Іван,
6. Цюрик Ярослав,
7. Кісь Ярослав Федорович
8. Павлів Володимир Миронович,
9. Гаврилюк Михайло Лукіянович, участковий, з с. Пониковиця.

с. Ражнів:

1. Гутник, стар[ший] групи,
2. Пилипишин Василь,
3. Салагук Антін,
4. Моргун Василь,
5. Чумак Василь,
6. Дубас Михайло Онуфрійович.

с. Тур'є

1. Короляк Василь, стар[ший] групи,
2. Завалій Степан,
3. Олійник Михайло,
4. Олійник Микола,
5. Цебровський Степан,
6. Саган Ярослав,
7. Лехів Степан,
8. Бай Іван,
9. Ушкало,
10. Березяк Іван,
11. Залужний Михайло,
12. Михайловський Василь, участковий, молдаван[ин].

Воєнкомат:

1. Ситніков – начальник, рус[кий], парт[ійний], майор.
2. Соболюв – заступник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].
3. Данілов – рус[кий], парт[ійний], капітан.

Фінвідділ:

1. Жмур Василь Михайлович – завідуючий, укр[аїнець], парт[ійний], з с. Чехи.
2. Тельтаєва Таня – інструктор бюджету, рус[ка], комс[омолка].
3. Стабельський Василь – головний бу[х]галтер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний], з с. Заболотці.
4. Шалейка Роман – помічник бу[х]г[алтера], укр[аїнець], комс[омолець], з с. Заболотці.
5. Ступницький Пилип – стар[ший] інструктор доходів, рус[кий], комс[омолець].
6. Ступницька Марія – бу[х]г[алтер] подітях, рус[ка], комс[омолка].
7. Мандзюк Василь – стар[ший] податковий інструктор, укр[аїнець], б[ез]п[артійний], [з] с. Поников[иця]
8. Козім'янна Галина – податковий бу[х]г[алтер], укр[аїнка], комс[омолка].
9. Черняк Степанія – поміч[ник] бу[х]г[алтера], укр[аїнка], комс[омолка], з с. Чехи.
10. Юзвішин Анна – рахівник, укр[аїнка], комс[омолка].
11. Купак Петро – участковий інструктор, укр[аїнець], б[ез]-п[артійний].
12. Берозкін Михайло – участковий інструктор, рус[кий], комс[омолець].
13. Дендюк Степан – участковий інструктор, укр[аїнець], комс[омолець], [з] с. Соколівка.
14. Равега Михайло – участковий інструк[тор], укр[аїнець], б[ез]-п[артійний], з р[айо]ну Підкамінь.
15. Микула Іван – податковий агент, укр[аїнець], б[ез]п[артійний], з с. Чехи.

Держ[авна] асекурація:

1. Шоцко Андрій – стар[ший] інструктор, білорус, б[ез]п[артійний].
2. Стеблінова Анна – бу[х]галтер, жидівка, комс[омолка].
3. Долиняк Роман – інструктор, укр[аїнець], комс[омолець].
4. Коць – інструктор, укр[аїнець], комс[омолець].

О щ а д к а с а :

1. Сурмай Михайло – завідувачий, укр[аїнець], канд[идат] партії, з с. Чехи.
2. Ратишин Анна – касієрка, укр[аїнка], комс[омолка], з с. Чехи.
3. Стриковська Анна, контролер, укр[аїнка], комс[омолка], з с. Заболотці.
4. Ніцука Наталія – бу[х]г[алтер], укр[аїнка], комс[омолка], з с. Чехи.

Н а р с у д:

1. Александрова Віра – суддя, рус[ка], парт[ійна].
2. Дроздов – коморник, рус[кий], парт[ійний].
3. Сподарик – секретар, укр[аїнець], б[ез]п[артійний], з с. Чехи.

Р а й у п о в м і н з а г:

1. Циганік Данило – завідувачий, укр[аїнець], парт[ійний].
2. Шпінюв – замісник, жид, парт[ійний].
3. Корольов – агент, рус[кий], парт[ійний].
4. Абра[г]амець Василь – статистик, укр[аїнець], б[ез]п[артійний], з с. Ражнів.

2. Г о с п о д а р к а.

К о л г о с п и:

В с. Ясенів – колгосп укрупнений з колгоспом с. Майдан Пеняцький – ім. Сталінської Конституції.

Правління колгоспу:

1. Сохор – голова, укр[аїнець], парт[ійний], з СУЗ.
2. Батенчук Андрій – бу[х]г[алтер], укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
3. Балабан Іван – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
4. Зволінський Іван – бригадир, поляк, б[ез]п[артійний].
5. Колодій Василь – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
6. Кацалай Василь – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
7. Люсьо – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].

В с. Кадлубиська – колгосп ім. Леніна.

Правління колгоспу:

Чехут Степан – голова, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].

В с. Пониква – колгосп ім. Тудора. Голова – Олексюк Микола, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].

В с. Волохи – колгосп ім. Лесі Українки. Голова – Чорнобай Микита, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].

В с. Голосковичі – колгосп ім. Шевченка.

Правління колгоспу:

1. Гелевич Микита – голова, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
2. Омелюх Петро – бу[х]галтер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
3. Ковальчук Павло – магазинер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
4. Павловський Іван – зав[ідуючий] ферми, укр[аїнець], б[ез]-п[артійний].
5. Симеренко Михайло – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
6. Шелест Лев – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].

В с. Суходоли – колгосп ім. 17 Вересня, укрупнений з колгоспами хуторів Сухота і Гаї Суходільські.

Правління колгоспу:

1. Гуляка Панько – голова, укр[аїнець], парт[ійний], з с. Пониковиця.
2. Рижій Максим – бу[х]галтер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
3. Шундик Михайло – касієр, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
4. Белей Федір – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
5. Стеблій Йосип – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
6. Белей Іванна – бригадир, укр[аїнка], б[ез]п[артійна].
7. Ямнюк Доротка – зав[ідуюча] ферми, укр[аїнка], б[ез]п[артійна].
8. Гайдай Теодозій – магазинер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
9. Кудряшов Петро – парторг, рус[кий], парт[ійний]

В с. Тур'є – колгосп ім. Мельникова.

Правління колгоспу:

1. Цебровський Іван – голова, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
2. Березяк Степан – заступник, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
3. Демчишин Павло – бу[х]галтер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
4. Ушкало Григорій – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
5. Демчишин Михайло – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
6. Желізко Іван – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
7. Глагола Семен – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
8. Сподарик Петро – зав[ідуючий] ферми, укр[аїнець], б[ез]-п[артійний].
9. Цебровський Луць – магазинер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].

В с. Чехи – колгосп ім. Сталіна.

Правління колгоспу:

1. Ратишин Євген – голова, укр[аїнець], парт[ійний].
2. Черняк Василь – бу[х]галтер, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
3. Мороз Ярослав – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
4. Кривешка Катерина – бригадир, укр[аїнка], б[ез]п[артійна].
5. Прийма Іван – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
6. Копоть Григорій – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].

В с. Заболотці – колгосп ім. 1-ше Травня, укрупнений з колгоспом хутора Шевченківськ[ий].

Правління колгоспу:

1. Швайка Петро – голова, укр[аїнець], парт[ієний].
2. Кісь – магазинер, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
3. Швайка Григорій – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
4. Мороз – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
5. Сурмай Антон – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
6. Юськевич Федір – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
7. Гандз Степан – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].

В с. Ражнів – колгосп Шлях до комунізму.

Правління колгоспу:

1. Стриковський Іван – голова, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
2. Пастух Іван – бу[х]галтер, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
3. Лесюк Лев – магазинер, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
4. Скучиліс Степан – зав[ідуючий] ферми, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
5. Ляхович Іван – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
6. Нагірняк Василь – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].

В с. Руда [Бродівська] – колгосп ім. Ковпака.

Правління колгоспу:

1. Чернихівський Василь – голова, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
2. Тимкевич Іван – бу[х]галтер, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
3. Куць Степан – магазинер, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
4. Тимкевич Григорій – зав[ідуючий] ферми, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].
5. Лотоцький Антон – бригадир, укр[аїнець], б[ез]п[артієний].

Ш к і л ь н и ц т в о:

На терені району є 3 десятилітки, а саме в селах: Заболотці, Ясенів і Соколівка.

Учителі Заболотцівської школи:

1. Кожем'яка Прокіп Іванович – директор, укр[аїнець] СУЗ, б[ез]п[артієний].
2. Назаренко Григорій – завпед, укр[аїнець] СУЗ, комс[омолець].
3. Сафеева Фаїна Іванівна – інспектор, рус[ка], комс[омолка].
4. Коцюмбас Йосиф Миколайович – інспектор, укр[аїнець] з с. Ланки Малі, р[айо]н Бібрка.
5. Мищук Олекса – учитель, укр[аїнець].
6. Загоровська Олександра – учителька, рус[ка].
7. Слива Галина Дмитрівна – учителька, укр[аїнка] СУЗ, комс[омолка].

8. Нануріс Валентина, учителька, рус[ка].
 9. Коцюмбас – учитель, укр[аїнець].
 10. Кожем'яка Марія – учителька, укр[аїнка] СУЗ, парт[ійна].
 11. Строкарчук – учитель, укр[аїнець] СУЗ.
 12. Юречко Александра – учителька, укр[аїнка].
 13. Мітульницький – учитель, комс[омолець], укр[аїнець].
 14. Грінько Федір – воєнрук, укр[аїнець], комс[омолець].
- Учителі середньої школи с. Соколівка:
1. Залуцький Зеновій – директор, укр[аїнець] переселенець, б[ез]п[артійний].
 2. Таньцюра Катря – завпед, укр[аїнка] СУЗ, комс[омолка].
 3. Огієнко Галина – учителька, укр[аїнка] СУЗ, комс[омолка].
 4. Залуцька Володимира – учителька, укр[аїнка].
 5. Жук Віра – учителька, укр[аїнка] СУЗ, комс[омолка].
 6. Шапошнік Галина – учителька, укр[аїнка] СУЗ, комс[омолка].
 7. Шатун Марія – учителька, укр[аїнка] СУЗ.
 8. Романіна Рая – учителька, укр[аїнка] СУЗ, комс[омолка].
 9. Нестеренко Параскевія – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
 10. Муравецький Йосиф – учитель, укр[аїнець].
 11. Муравецька Євгенія – учителька, полька.
 12. Шевченко Федот – учитель, укр[аїнець].
 13. Андрухів Микола – учитель, укр[аїнець].
 14. Роголя Михайло – учитель, укр[аїнець].
 15. Михайлов Іван – воєнрук, рус[кий], парт[ійний].
 16. Дацків Галина – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
- В с. Тур'є – 7 класова школа. Учителі:
1. Сіра Марія – директор, укр[аїнка].
 2. Сірий Михайло – учитель, укр[аїнець].
 3. Сіра Анна – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
 4. Тиховецька Юлія – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
 5. Дендюк Марія – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
 6. Поліщук Люба – учителька, укр[аїнка] СУЗ.
 7. Левицька Лікера – учителька, укр[аїнка].
 8. Власенко Олена – завпед, рус[ка].
 9. Кісь Богдан – учитель, укр[аїнець], комс[омолець]
 10. Михайловська – піонервожата, укр[аїнка], комс[омолка].
 11. Ушкало Петро – фізрук, укр[аїнець].
- В с. Переволочна – 7 класова школа. Учителі:
1. Шаповалова Александра – директор, укр[аїнка] СУЗ, канд[идат] партії.
 2. Марціна Варвара – завпед, укр[аїнка].
 3. Тарнавська Катря – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].

4. Масло Меланія – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
5. Коваль Іван – учитель, укр[аїнець].
6. Шевчук Андрій – учитель, укр[аїнець], комс[омолець].
7. Гордій Петро – учитель, укр[аїнець], комс[омолець].

В с. Гутисько – 6 класова школа. Учителі:

1. Личковський Богдан – директор, укр[аїнець].
2. Личковська Катря – учителька, укр[аїнка].
3. Бартиш Анна – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
4. Яремко Оксана – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
5. Даньчук Тадей – учитель, укр[аїнець], комс[омолець].
6. Дяків Михайло – учитель, укр[аїнець], комс[омолець].
7. Сухович Михайло – учитель, укр[аїнець], комс[омолець].

В с. Голосковичі – 7 класова школа. Учителі:

1. Гніль Іван – директор, укр[аїнець], б[ез]п[артійний].
2. Башловка Шура – завпед, укр[аїнка], б[ез]п[артійна].
3. Копито Марія – учителька, укр[аїнка], комс[омолка], з Вінницької обл.
4. Ярова Катерина – учителька, укр[аїнка], комс[омолка], –”–
5. Пашенко Надія – учителька, укр[аїнка], комс[омолка], з Полтавської обл.
6. Біда Федір – учитель, укр[аїнець], комс[омолець].
7. Климчук Євгенія – учителька, укр[аїнка], комс[омолка].
8. Мішук Василь – учитель, укр[аїнець], комс[омолець].

11. П р о п а г а н д а:

В райцентрі виходить газета під назвою «Червоний Стяг», тиражем 1500 штук. В с. Ясенів, при МТС є політвідділ, який видає газету під назвою «Соціалістичне Село». Газета виходить раз в тиждень, тираж 750 шт.

12. В о р о ж і а к ц і ї:

О б л а в и:

19.02.[19]51 р. на частину Блідського лісу, т[ак] зв[аний] Чорний ліс, відбулася облава, в якій брало участь около 60 автомашин большевиків, втім 4 бронемашини. Облавою проводив полковник, який своїм штабом поміщався в хуторі Ковпин. На світанку цю частину лісу обставили заставами у віддалі 4 м[етри] боєць від бійця, втім призначена більша група бійців почала розкопувати криївку, на яку був певний всип. Коли розкопали криївку, перевірили, що в ній немає нікого, тоді забрали всі речі, які в ній були закопані: 4 баньки порожні, 4 баки, 3 кг. паперу, 25 кг. сала і м'яса. Облава тривала через два дні. Облаву переводила область.

Три дні перед облавою, большевики арештували Богдан Володимира, який послужив як маска цієї облави.

В місяці січні [1951 р.] відбулись облави на села: Голосковичі, Висоцько і Пониковиця. В облаві брало участь від 70-250 большевиків. Села з ночі обставляли, а тільки-що розвіднилось почали переводити розшуки по господарствах, переважно в бідніших. Шпігали дротами, копали ями в будинках, обстукували стіни в пивницях і т. п. Облава тривала по одному дневи.

Г р а б е ж і:

6.12.[19]50 р. в с. Сухота, в громадянина Антона Долинюка, за куркульство, большевики зграбили: шафу, крісла, креденс, зеркало і всякі кухонні речі.

6.12.[19]50 р. в с. Ясенів, 4 большевиків рай[онної] адміністрації зграбили в Семенюк Анни (вдова, її не прийняли до колгоспу), корову, шафу, кухонне начиння та різні хатні речі за т[ак] зв[ане] куркульство. Того ж дня зграбили в Юрків Петра (не прийнятий до колгоспу) корову, безрогу та хатні речі, також за куркульство.

30.[0]1.[19]51 р. в с. Ясенів, большевики засудили колгоспного конюха Дунайського Осипа на 6 років тюрми за те, що здох кінь, який був за ним закріплений.

Н а ш е с е р е д о в и щ е:

7. Суспільна опіка:

Для родин підпільників і бідних видано:

Взуття – 14 пар (легкого).

Мануфактури – 80 м.

Збіжжя – 6 ц.

Грошевої допомоги – 900 крб.

Діточих панчіх – 14 пар, 5 пар скарпеток.

Жіночих панчіх – 7 пар.

Жіночі хустки – 5 штук.

Жіноче білля – 4 пари.

Штанів – 3 шт.

Светри – 4 шт.

Діточі убрання – 2 пари.

Жіноча суконка – 1 шт.

11. Наші акції:

20.[0]1.[19]51 р. в Ражневі, трьох повстанців, які переходили через село, нашли на прохожого участкового міліціонера, який

ставив спротив. Повстанці відкрили по нь[о]му вогонь, від якого міліціонер став вбитий. Забрано торбу зі всякими списками села і пістолю³⁶⁶.

12. Наші втрати:

18.12.[19]50 р.³⁶⁷ на хуторі Переліски (с. Заболотці), коло господаря Салюк Івана, повстанці вийшли на ворожу засідку. Большевики відкрили вогонь, від якого зістав ранений кущовий Руденко³⁶⁸, який застрілювався з власної пістолі.

Постій, дня 10.07.1951 р.

/ - /

Район Підкамінь.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е:

1. А д м і н і с т р а ц і я.

К о м с о м о л:

До м[ісяця] серпня 1950 р. в районі було понад 300 комсомольців. Найбільше їх було в райцентрі, і то переважно прибувші зі Сходу, а також по селах учителі і медичні працівники. Від серпня 1950 р. відносно комсомолу є нажимка в цілому терені. До комсомолу зараз насильно втягають багато місцевої молоді. Вся молодь, яка заняла будь-яку працю в районі чи селі, як: завклубів, завбібліотек, фінагенти, молочарі, чи учні різних шкіл під загрозою втрати праці чи науки мусіли вступити в комсомол. Так само є випадки, що демобілізовані з ЧА повернули додому комсомольцями, а тут большевики стараються їх активізувати. Частину сільської молоді мgb втягнуло до комсомолу терором і шантажом. Зараз в терені є понад 500 комсомольців. Нижче подається неповний список комсомольців по селах:

Нем'яч	– 15 комсомольців,
Попівці	– 13 –"
Дудин	– 2 –"
Тетильківці	– 1 –"
Накваша	– 10 –"
Літовиська	– 10 –"

³⁶⁶ За щоденними оперативними зведеннями МГБ, ліквідованим виявився старшина міліції Андрій Плужников.

³⁶⁷ У тексті: 18.12.[19]51 р.

³⁶⁸ «Руденко» – Антон Швайка, кущовий провідник ОУН.

Шишківці	– 5	–”–
Чепелі	– 2	–”–
Пеняки	– 15	–”–
Голубиця	– 10	–”–
Жарків	– 1	–”–
Черниця	– 10	–”–
Паньківці	– 5	–”–

М Г Б:

Панкрачов Василь – нач[альник], рус[кий], парт[ійний], ур[оджений] 1912 р., майор.

Пашенко – заступник, укр[аїнець], парт[ійний], около 38 літ, капітан, Кладько – слідчий.

Оперуповноважені по селах:

Боратин, Салашка, Суховоля і Бучина – лейт[енант] Шенкаренко, Жарків, Голубиця, Пеняки і Чепелі – лейт[енант] Пагодін, Літовиська, Черниця, Паньківці і Шишківці – лейт[енант] Скороход, Стиборівка, Орехівчик, Вербівчик, Паликорови, Кутищі і Ясниці – лейт[енант] Молдавкін,

Маркопіль, Звижень, Батьків і Лукавець – м[о]л[одший] лейт[енант] Теплов,

Накваша, Нем’яч, Попівці, Тетильківці і Дудин – ст[арший] лейт[енант] Худошін.

Останньо на мгб відбулись персональні зміни і стан мгб-истів до тепер не удалось устійнити. Прийшли зовсім нові і віком молоді мгб-исти.

Участкові по селах:

Боратин і Салашка – Ковтун, укр[аїнець], парт[ійний], старшина, зі СУЗ,

Суховоля – Смоляр, укр[аїнець] СУЗ, парт[ійний], старшина,

Бучина – Чорний, укр[аїнець] СУЗ,

Паньківці – Пашко, укр[аїнець],

Літовиська – Ананьські, поляк,

Черниця – Зазуля Гр[игорій], укр[аїнець], парт[ійний],

Шишківці – Потап Тим[офій], білорус, парт[ійний], старшина,

Чепелі – Форостяни[й], укр[аїнець] СУЗ, парт[ійний], старшина,

Пеняки – Солтис Р., укр[аїнець],

Голубиця – Клименко, укр[аїнець] СУЗ,

Нем’яч – Посохов, рус[кий], парт[ійний],

Попівці – Шигін, рус[кий], парт[ійний],

Тетильківці – Жук Ол., укр[аїнець] СУЗ, парт[ійний],

Накваша – Юрченко, укр[аїнець] СУЗ, парт[ійний].

3. Господарка.

Колгоспи:

В районі вже всі села є зколективізовані. Всіх колгоспів є 33. Від початку 1951 р. большевики намагаються колгоспи укрупнити. До тепер є укрупнених 4 колгоспи, а саме: до Підкамінського колгоспу долучено колгосп ім. «70-ть річчя Сталіна» села Паньківці; до Боратинського колгоспу ім. Лисенка, долучено Салашанський колгосп «Червона Зірка»; Пеняцький колгосп ім. І. Франка злучено з Чепелівським колгоспом «Вільна Україна»; і в с. Суховоля об'єднано два колгоспи, а то «Радянський селянин» і ім. Котовського. На голови в цих колгоспах призначено партійних східняків. В неукрупнених колгоспах головами є місцеві селяни. В с. Нем'яч є колгосп розводовий-насінний. За 1950 р. колгоспникам виплачено по 30 кг. збіжжя як аванс і більше нічого. Щоб мати один трудовдень потрібно вивезти 10 возів гною у віддалі 1 км., або заскородити 4 кіньми 5 г[ектарів] землі, або виорати 35 арів. На рік кожний колгоспник мусить мати вироблених 120 трудовнів.

МТС:

МТС начисляє 22 трактори, 7 автомашин, 7 комбайнів. Крім управи там працює 7 шоферів, 7 комбайнерів і 44 трактористи і 44 причепщики. МТС видає свою газету «Більшовицький Стяг».

Артілі:

В райцентрі є 4 артілі: шевська, кравецька, столярська і боднарська. В артілях продукують товар майже без вартости, на який немає покупця. Шевська артіль виготовляє обуву, яку насилу вплиає до кооператив, але і тут ніхто не купує. Зарплата не є сталою. Бувають місяці, що ремісник заробить 200 крб., а інші місяці по 25 крб. Така зарплата часом є в столярській артіль. Кожний ремісник, щоб вижити, то старається щось робити вдома, а відтак продати.

Контингент:

Колгоспник:	м'яса	– 44 кг.
	яєць	– 120 шт.
	молоко (від одної корови)	– 220 л.
Одноосібник:	м'яса	– 60 кг.
	яєць	– 180 шт.
	молоко (від одної корови)	– 250 л.

П о д а т к и:

З податків зараз збирають бездітне. Людина, яка скінчила 18 літ життя, а не має дітей платить річно 150 крб. податку. В кого є одна дитина платить 100 крб., а в кого є двоє дітей платить 50 крб. податку. Хто має трое дітей не платить нічого.

7 . А д м і н і с т р а т и в н і з а р я д ж е н н я .

На протязі звітного часу були слідуочі адміністративні зарядження:

На січень:

- 1) підготовити населення до виборів в т. зв. верховну раду УССР;
- 2) догляд за скотом;
- 3) вивізка норми ліса;
- 4) дати хлопці[в] в ФЗН;

На лютий:

- 1) на 28 мають прибути в р[айо]н голови сельрад, секретарі, депутати, правління колгоспу;
- 2) повідомити всі хутори, щоб до 1 квітня [1951 р.] переселилися до сіл;
- 3) голови сельрад, що 5 днів мають повідомляти р[айо]н, скільки хуторів переселилось до села;
- 4) дати по 10 людей на роботи в СУЗ;
- 5) дати по 12 родин з кожного села на Запоріжжя;
- 6) Зібрати побитих в війну на одне місце

На березень:

- 1) забезпечити кінопересувку;
- 2) застереження всім гол[овам] сельрад, щоб був порядок на сесії;
- 3) за невідвідування сесії будеться потягати до відповідальности;
- 4) підготовити людей, щоб їхали на роботу на заводи;
- 5) підготовка до позики.

9 . К у л ь т у р н е ж и т т я .

Якогось культурного життя в селах немає. Як старше громадянство, так і молодь клубів не відвідують. В деяких селах влаштовують забави в клюбах, на котрих бере участь саме шумовиння, буває і так, що танці влаштовує сама молодь. Інші клуби взагалі не активні. Завідуючими клубів є переважуюча скількість місцевих комсомольців, за винятком старших віком.

По селах останньо висвітлювали такі фільми: «Зустріч на Ельбі», «Райдуга», «Гості з Польщі», «Сталінградська битва», «Падіння Берліна» і ін. Кіно відвідує дуже мало людей, переважно діти, учителі, стрелки, ці останні обов'язково як охорона.

10. Санітарна ділянка:

В райцентрі є лічниця, амбулаторія і аптека. Лічницею завідує др. Сорока, амбулаторією др. Авдоніна. В с. Пеняки також є лічниця на 12 ліжок. Цю лічницю очолює др. Ріберт (чех). Як в райцентрі, так і в Пеняках лікують звичайно легкі недуги. Хто є поважніше хворий – відсилають до Львова. Харчі в цих лічницях є дуже погані. Пеняки мають так само свою невеличку аптеку, якою завідує Швардучський з Підкаміня. Зараз в обох аптеках є дещо більше ліків, але переважно меншевартісні. По селах є санпункти, які очолюють санітарі або фельшери. Ліків в них майже немає, за винятком порошків на біль голови, антивошок, проти перестуди і інші. Вся санслужба переважно східняки. Зарплата – від 300-500 крб. залежно від фаху.

Зараз в терені, з браку відживлення і всяких клопотів дуже є поширена недуга туберкульоз, цинга та різні недуги серця.

12. В о р о ж і а к ц і ї .

В звітному часі большевики зробили кільканадцять більших і менших облав в терені:

Дня 1.[0]1.[19]51 р. вночі 50 большевиків обложили с. Чепелі і цвинтар, і рано почали облаву. В кількох господарів зробили основні обшуки. В будинках копали ями, зі стаєн викидали гній, в хатах валили печі. Цвинтар обложили кулеметами і шукали, причому завалили кілька фігур.

Дня 19.[0]1.[19]51 р. большевики зробили облаву на Підкамінський ліс. По 2-3 большевиків ходили по ленях і стежках та дивились за слідами.

Дня 9.[0]2.[19]51 р. в 14 год. наскочило 40 большевиків на кількох господарів в с. Чепелі і зробили в будинках основну перевірку. Всюди в будинках копали ями і в хатах валили печі.

Дня 22.[0]2.[19]51 р. около 100 большевиків зробили облаву на райцентр. В часі облави тільки штуркали дротами в будинках. За чим шукали нікому нічого не говорили.

Від дня 8-15.[0]3.[19]51 р. на Пеняцькі ліси відбулася велика облава. Ліси були обложені вночі. Облава і блокада відбувались в цілому масиві. Попід ліс в важніших місцях були застави. В тому часі в Голубицьких лісах та головніших дорогах були заста-

ви і ходили стежі. На відтинку цих сіл, без села Майдан, можна начислити, що большевиків було 1100 чоловік. Бо тільки до села Пеняки приїхало 40 машин, і в тому часі через с. Чепелі переходило 98 большевиків. Через села був пущений телефон і в кожному селі був телефонічний апарат. Крім телефону в с. Голубиця була мала радіостанція. Вечером большевики вертали в села спати. Рано знова виходили в ліс. По облаві в день можна було ствердити, що не всі вони вертали в села. Частина їх залишалася в ліс[і], де повідшукували старі воєнні бункри і глибокі окопи, понакривали грубим деревом, дрібним галуззям і землею. В середині вистелювали дрібним галуззям і соломою та лягали спати. Найбільш правдоподібно, що ці вночі тримали застави по лєнях, чи робили стежі. Цілий цей ліс був стисло провірений і стоптаний большевицькими чобітьми. В часі такої облави напевно не була б змогла встоятися жодна криївка.

II. Наше середовище:

7. Суспільна опіка:

Протягом звітного часу дано допомогу в такому розмірі: 3 ц збіжжя, 1250 крб., 32 м. матерії, 5 кг. солонини, 6 кг. меду, 2 пари чобіт, 10 пар панчіх, 4 штанив, 3 шапки, 3 хустки, 1 светер, 2 пари білля та вислано 1 живностеву пачку на Сибір.

11. Наші акції:

За звітний час знищено 5 клубів, забрано радієві апарати, патефони та знищено бібліотеки.

Проведено противиборчу кампанію через два рази. Розкинено чи розліплено кличі «Геть сталінські насильницькі вибори» і листівки.

Постій, дня 10 липня 1951 р.

/ - /

Р[айо]ни Олесько і Буськ.

Вороже середовище:

1. Адміністрація.

М Г Б.

В р[айо]ні Олесько:

1. Ходаков – нач[альник], рус[кий], парт[ійний], капітан.
2. Крюков Саша – слідчий, рус[кий], парт[ійний].
3. Замецко – рус[кий], парт[ійний].

4. Волков – рус[кий], парт[ійний].
5. Таньков – рус[кий], парт[ійний].
6. Сьомкін– оперативник, рус[кий], парт[ійний], з 1902 р., ст[арший] лейт[енант].
7. Науменко– оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].
8. Їжов– оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].
9. Величко– рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].
10. Ярославський – оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант].

В р[айо]ні Буськ:

1. Пелішенко – нач[альник], рус[кий], парт[ійний], майор,
2. Соколов – слідчий, рус[кий], парт[ійний], капітан,
3. Палій – оперативник, укр[аїнець], парт[ійний], капітан,
4. Петров – оперативник, рус[кий], парт[ійний], капітан,
5. Круглов – оперативник, рус[кий], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант],
6. Кереєнко – оперативник, укр[аїнець], парт[ійний], ст[арший] лейт[енант],
7. Федосіїв – оперативник, рус[кий], парт[ійний], лейт[енант],
8. Переверзов – оперативник, рус[кий], парт[ійний], лейт[енант],
9. Василев – рус[кий], парт[ійний], м[о]л[одший] лейт[енант].

2. Стан охорони райцентрів:

Райцентри охороняє приблизно 90-100 штиків, в тому числі мgb, міліція, КП і стрибки, які постійно роблять службу в райцентрі, одні з них як стійки нерухомі коло різних магазинів чи урядів, другі як патрулі по місті. Крім цих в райцентрах поміщаються гарнізони, це є боївки мgb, які оперують по селах. Число гарнізону в м. Олесько є приблизно 80-90 осіб. Число гарнізону в м. Буськ через цілу зиму було 50 осіб, а від місяця березня [1951 р.] їхнє число збільшилося до 200 осіб, звідки постійно роз'їжджають на облави і засідки навіть і по других р[айо]нах. Крім цього в Буську довгий час станціонувала військова частина, яка участі в облавах не брала. Це була якась технічна частина в чорних погонах. При кінці березня [1951 р.], коли переїжджали транспорти військ на захід, ця частина виїхала рівно ж.

«Стребки» є по всіх селах. Де в яких селах є комсомольська істребительна організація. Там є кілька «стребків» активних, навіть ходять з большевиками на засідки і облави. Де нема такої організації, то роблять варту лише в колгоспі. Найбільше число

«стрєбків» є в селах Опаки і Руда Колтївська, бо є їх більше як по 30 осіб. «Стрєбків» по селах переважно є 6-8 осіб, в деяких селах є по 3.

3. Г о с п о д а р к а:

В с. Адами (р[айо]н Буськ) є радгосп, який має 1400 г[ектари] землі, в тому числі 250 г[ектарів] сіножати. Дирекція радгоспу переважно рускі. Кількох робітників є українці СУЗ, які відробляють примусову працю, а решта робітники зі сіл. Зарплата залежить від виробітку норми. За вироблення норми платиться 8 крб., але [щоб] норму виробити, треба робити 2 дні, так що робітник заробить 120-150 крб. на місяць. Місцеві робітники харчуються вдома, а східняки зі спільної кухні. Харчі дістають подібні до тюремних. Радгосп має на випасі до 400 штук худоби і тільки само свиней, часом є і більше. Постійних робітників є більше як 130. Коли є якась робота і треба більше робітників, добирають. Радгосп має власних 3 автомашини і 2 трактори. Все це охороняє кількох вартівників з крісами.

Підсобні господарства є в селах Підгірці і Ожидів. В ожидівськїм підсобнїм господарствї працює 13 дівчат з цього села, зарплата 200-250 карбованців в місяць, працюють по 8 годин. Завідуючий господарством Гарасимів Пилип, ур[оджений] 1893 р., укр[аїнець]. Сторожі місцеві без зброї.

В підгорецькому підсобному господарствї працює 5 робітників місцевих. Завідуюча господарством українка зі СУЗ. Зарплата подібна як в першїм. Охорона господарства 4 стрибки з крісами. В цьому самому селі міститься заготскот. Робітники самі місцеві, зарплата 250 крб. в місяць. Нічна сторожа 1 робітник з крісом. В заготскоті приймають м'ясопоставку в живім товарі, корови, свині, вівці, гуси, качки, кури, кролі і т. п. Відставляють це разом при більшій кількості в Золочів до беконарні.

А р т і л і:

В р[айо]ні Олесько є дві слабодіючі артїлі: шевська і кравецька. Робітники самі місцеві. Їхня зарплата залежна від виробітку. В Буську є такі самі дві артїлі.

Б у д і в н и ц т в о:

Почавши з початку 1948 р. до сьогодні в м. Олеську працює нафторозвідка. Головними майстрами є 2 східняки, а всі інші робітники місцеві, около 60 осіб. До цього часу витрачено більше як 20 мільйонів крб. Всі ці кошти виплачує держава.

Коло Буська, від сторони Красне, почали большевики будувати «цвекбазу». На будові працює 60 автомашин. Робітники і шофери є місцеві і зі СУЗ. До цього часу побудовано гаражі на автомашини і возять з Бродів дошки.

4. П р о м и с л.

В терені є 2 пивзаводи, в Буську і в Пліснеську (хутір с. Підгірці р[айо]н Олесько). Дирекція пивзаводів – рускі, всі інші робітники українці зі СУЗ і місцеві. Пивзаводи є постійно в русі. З Буська пиво транспортують до других республік.

В терені є 2 МТС. В с. Ожидів, р[айо]н Олесько і в с. Купче, р[айо]н Буськ.

7. А д м і н і с т р а ц і й н і з а р я д ж е н н я.

В Буськім р[айо]ні з кожного села, голова сельради, вислав що тижня по дві пари коней і чотири робітники до вивізки кльоців з Кам'янецького лісу до станції Холуїв.

9. К у л ь т у р н е ж и т т я.

Активні клуби є в селах: Білий Камінь, Юськовичі, Ожидів, Кути, Чішки, Олеська Гута, Сасів, Циків і Ушня в Олеському р[айо]ні. В Буському р[айо]ні: Чаниж, Журатин, Купче, Лянерівці, Столпин і Побужани.

10. С а н і т а р н а д і л я н к а:

В терені є три шпитали: в Буську, Саваринцях (хутір м. Олеська) і Білому Камені. Всі вони для цивільного населення. По шпиталях лічать краще тоді, коли хтось підсуне з боку лікарям.

Майже по всіх селах є медпункти, які очолюють санітарі чи фельшери, переважно українці зі СУЗ. Такі санпункти по селах дають дуже малу користь селянам, по-перше тому, що дуже бідні на ліки, а по-друге, що самі санітарі чи фельшери слабо ор[іє]нтуються в ліченні хворих. В санпунктах крім йодини, аспирини і марлі на бинти немає нічого більше. За ліки селяни платять продуктами.

12. В о р о ж і а к ц і ї.

В часі звітнього періоду большевики переводили облави на ліси:

В січні [1951 р.], в облаві на Підгорецький і Пеняцький ліси, брало участь около 1000 большевиків. Через два тижні ліс був забльокований.

При кінці березня [1951 р.] цей самий ліс був забль[о]кований вдруге. Війська було стільки само, що в першій бльокаді. Облава тривала 6 днів.

Від 20-24.[0]3.[19]51 р. понад 1000 большевиків робили облаву на село Гавареччина і на Гаварецький ліс. В цій облаві згинули д[рузі] Шум³⁶⁹ і Бодько³⁷⁰. Большевики з населенням поводитись дуже нахабно, так що люди залишали село і тікали на інші села.

За час зими большевики перевели кілька менших облав на Грабівський ліс (р[айо]н Буськ). Облави переводили районів війська.

Большевики, підготовляючи населення до виборів у т[ак] зв[ану] верховну раду УССР, які відбулися 25 лютого [1951 р.], як це вони всюди роблять так і тут робили загально відомим методом. До цієї передвиборчої кампанії «в розгортанні агітаційно-пропагандивної і масово-політичної роботи» по селах, заставили весь сільський актив.

Населення, ігноруючи большевицькі агітаційні збори чи мітинги, участі в них не брало. Тоді по селах з райцентрів роз'їхався весь партійний актив, а вслід за ними червонопагонники. Коли з партійних панків хтось заповідав мітинг, червонопагонники йшли по хатах виганяти людей. Як вдалось їм пригнати кількох людей, то вже мітинг був відкритий. Скажемо конкретно, про виступ на одному з мітингів, якогось полковника в с. Боложинів. Він сказав: «Я у вашому селі щойно перший раз. Але я бачу, що ви є напоєні бандитизмом і тому так байдуже ставит[е]ся до такого торжественного дня в своїй рідній країні, як день виборів. Ми знаємо, що ви чекаєте на Америку як не знати на якого спасителя, ви хочете війни. Як ви її хочете, так вона і буде, но американців ви тут не сподійтеся. Ми скорше в Америці будем, бо ми до війни кожної хвилини готові, хоч ми її не хочемо. Наші льотчики чекають наказу, коли дасть т[овариш] Сталін, щоб відлетіти бомбовозами і скинути перші бомби на Нью-Йорк, Вашингтон і Лондон. Коли наші бомби будуть падати на міста Америки і Англії, то їхні хмарочоси будуть валитися і руйнувати своїми каміннями все, що є в місті. Ми не можемо сказати, що американці не прилетять і до нас, так воно може бути. Але ми їх до Москви не допустимо, а по інших містах і селах вони нам великої шкоди не заподіють, бо в нас хмарочосів немає...». На кінець своєї промови сказав: «Ви до виборів ідіть і всі віддайте свої голоси».

³⁶⁹ «Шум» – Василь Кужіль, кущовий провідник ОУН.

³⁷⁰ «Бодько» – Юліан Чернявський, бойовик куща.

На кілька днів перед виборами до сіл прибули по кількох гарнізонців, які в день виборів вигонили людей голосувати. Вони також ходили з урною по хатах, а то і самі кидали бюлетені до урн, так що до 10 год. ранку і с[к]оріше рапортували зі сіл до районів, що голосування пройшло в 100%.

Тут подамо про одну подію, яка трапилася в день виборів в с. Кути. Сержант гарнізону, який квартирував в селі, з іншими бійцями розійшлися по селі за їдженням. Ходили кожний окремо. Згаданий сержант зайшов до кількох хат, де вже наївся доволі, почав шукати іншого щастя, а саме: зайшовши до вдовиці Савчук Павліни і спитав чи в неї нема горілки, а коли ця відповіла, що не має, він сказав, що вона молода, в неї нема чоловіка, щоби вона з ним полюбилася. Тоді кинувся на неї. Жінка почала його відпихати та наробила крику. Діти почали кричати також, так що розлючений москалисько залишив жінку, але не надовго, а тепер придумав інший спосіб. Почав шукати за повстанцями. Шукав всюди, аж нарешті зайшов до комори, виняв з кишені кілька листівок, які приніс до хати і каже до жінки, що вона бандитка і розкидає бандитські листівки по селі і що він її арештує. Жінка злякалась, що москалисько таке видумує, сказала до нього, щоб він показав це місце звідки взяв ці листівки, і пішла за ним до комори. Сержант показуючи рукою ніби місце звідки взяв листівки аж тут знова як собака кинувся на жінку, звалив її на пачку, яка стояла під стіною і сказав, що тепер вже мусять полюбитися і почав дерти на жінці одіж. Жінка почала кричати. На крик жінки прибіг опер[ативник] мgb Науменко і відогвав сержанта від неї. Опер[ативник] жінку перепрошував, щоби вона сержантові вибачила, бо він напевно п'яний. На сержанта сварив і на тому закінчилося.

В звітному часі мgb проводило вивізки родин на Сибір. Вивозять людей різних, як родини підпільників, «куркулів» і тих, які мають когось за кордоном. Вивізку переводять тихо і нараз в районі беруть людей з одного або двох сіл.

В Буському р[айо]ні, 28 лютого [1951 р.], з с. Побужани вивезли 22 родини, і з села Купче 2 родини на Сибір.

В Олеському р[айо]ні, при кінці березня [1951 р.], зі села Ожидів 2 родини і з села Верхобуж 1 родину.

Н а ш е с е р е д о в и щ е:

11. Н а ш і а к ц і ї.

Дня 22.12.[19]50 р. в с. Чаниж, р[айо]н Буськ, повстанці зліквідували агента мgb Сосновського Теодозія.

Дня 13.[0]2.[19]51 р. в с. Вербляни, р[айо]н Буськ, повстанці зліквідували агента мgb і відомого большевицького вислужника Чучмана Івана.

Слава Україні!
Героям Слава!

Постій, дня 10.07.1951 р.

/ - /
Давид³⁷¹

Архів УСБУ ЛО (речові докази до архівно-кримінальної справи по обвинуваченню Євгена Пришляка). Копія. Машинопис; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 78. – Арк. 184-203. Інша копія. Машинопис.

³⁷¹ «Давид» – Микола Терлецький, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН. Виділений курсивом текст дописано синьою ручкою особисто М. Терлецьким.

№ 80
БУСЬКИЙ РАЙОН

10 липня 1948 р.

№ 80
ЗВІТ БУСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
ЗА ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 1948 РОКУ

10 липня 1948 р.

Район Буськ

З В І Т

за час від 1.5. до 30.6.1948 р.

Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А Т Е Р Е Н У .

1. АДМІНІСТРАЦІЯ:

С і л ь р а д и :

с. Топорів:

1.	Кіт Іван	голова с[ільської] р[ади],	нац[іональ-ність] укр[аї-нець],	переселе-нець,	безпарт[ій-ний]
2.	Потопник Павло	секретар,	—”—	місцевий,	—”—
3.	Горбач Василь	голова зем[ельної] ком[ісії],	нац[іо-нальність] укр[аїнець],	місц[евий],	—”—
4.	Шарко Андрій	фінагент,	—”—	—”—	—”—
5.	Жила Іван	голова коо-перативи,	—”—	—”—	—”—

Бувший голова сільради Холодний Іван дня 30.[0]5.[19]48 р. зівстав зліквідований.

с. Чаниж:

1.	Туз Семен	голова с[ільської] р[ади],	нац[іональ-ність] укр[аї-нець],	місц[евий],	безпарт[ій-ний]
2.	Сосновська Анна	секретар с[ільської] р[ади],	нац[іональ-ність] укр[аїн-ка],	місц[ева],	безпарт[ій-на]
3.	Котович Стефан	голова зем[ельної] ком[ісії],	—”—	—”—	—”—
4.	Сосновський Осип	фінагент,	—”—	—”—	—”—

5.	Фединшин Микола	голова кооперативи,	--	--	--
----	--------------------	---------------------	----	----	----

К о м с о м о л :

с. Топорів:

1.	Стогній Анастасія	– зав[ідуюча] клубу,	нац[іональність] укр[аїнка],	схід[нячка],
2.	Авраменко Тетяна	– учителька,	--	--
3.	Мельник Ярослава	--	--	місц[ева],
4.	Колодка Марія	--	--	
5.	Ковальчук Наталія	--	--	з Полісся,
6.	Мельник Роман	– учень,	--	місцевий,
7.	Панас Роман	– фотограф,	--	--
8.	Рабий Володимир	– селянин,	--	--

с. Чаниж:

Є кілька комсомольців, але їхні прізвища невідомі.

2. Стан охорони райцентру:

В с. Топорів квартирує відділ «ББ» в числі 50 осіб. Командний склад: начальник – ст[арший] лейтенант (прізвище невідоме), один лейтенант, два старші сержанти, чотири сержанти і три мол[одших] сержанти.

Озброєння: 4 кулемети типу «Дегтяр[ь]ова», автомати, десятизарядки і кріси.

Згаданий відділ постійно веде операції проти нашого руху. Виявляється дуже активний. Часто з ними перебуває оперативни[к] Буського рв мдб Сьомкін.

Млин в с. Топорів охороняє один сторож, озброєний в кріс.

3. Господарка.

К о л г о с п и :

Колгоспів немає. Бувший голова сільради Холодний всіма насильницькими засобами намагався зорганізувати колгосп в с. Топорів, однак по його ліквідації, організування колгоспу притихло.

К о н т и [н] г е н т :

Вимір конти[н]генту на с. Топорів:

молока на 1948 р. – 120.000 літрів,

м'яса на перший і другий квартал – 40 центн[ерів].

П о з и к и :

Вимір позики по селах:

Топорів – 120.000 крб., Чаниж – 30.000 крб.

А р т і л і:

с. Чаниж:

На прис[ілку] Адами міститься філія тресту розробки торфу, зав[ідує] Лисовець Володимир, нац[іональність] укр[аїнець], місц[евий], безпарт[ійний], працює 60 робітників – воєннопонених німців і 25 робітників місцевих. Воєннопонені німці працюють безплатно, місцевим робітникам платиться по 15 крб. за норму.

4. П р о м и с л.

В с. Топорів знаходиться 1 млин, моторовий, двовальцовий, за добу перемелює від 15-20 центн[ерів] збіжжя.

Працівники і робітники млина:

1.	Горбач Микола	– завідує, укр[аїнець],	нац[іональність] укр[аїнець],	місц[евий],	безпарт[ійний],
2.	Кутенський Роман	– машиніст,	–”–	–”–	–”–
3.	Зборовський Стефан	– кочегар,	–”–	–”–	–”–
4.	Лавний Семен	– бухгалтер,	–”–	–”–	–”–
5.	Гриза Микола	– мельник,	–”–	–”–	–”–
6.	Сусол Андрій	–”–	–”–	–”–	–”–
7.	Холодний Володимир	– мельник,	нац[іональність] пол[як],	–”–	–”– (син був- [шого], голови сільради),
8.	Чикальський Іван	– сторож,	укр[аїнець],	–”–	

Зарплата: від 60 до 220 крб.

В с. Топорів знаходиться одна молочарня, яка приймає молоко і масло на контин[ент] та переробляє його.

Працівники і робітники:

1.	Никига Василь	– завідує,	нац[іональність] укр[аїнець],	місц[евий],	кандидат партії,
2.	Андрущенко Микола	– лаборант,	нац[іональність] рус[кий],		комсомо- лець,
3.	Потопник Катерина	– робітник,	нац[іональність] укр[аїнка],	місц[ева],	без- парт[ійна],
4.	Дук Марія	–”–	–”–	–”–	–”–
5.	Романюк Микола	–”–	–”–	–”–	–”–

5. Торгівля.

Кооперативи:

Кооперативи знаходяться в с. Топорів і с. Чаниж.

В присілку Лісові знаходиться філія кооперативи.

6. Пошта.

Філії пошти:

с. Топорів:

1.	Петринка Василь	– началь- ник,	нац[іональність] укр[аїнець],	місц[е- вий],	безпарт[ій- ний],
2.	Білостоцька Розалія	– листоно- ша,	–”–	–”–	–”–

Телефонна сітка:

Села Топорів і Чаниж телефонічно сполучені з райцентром Буськ.

7. Шкільництво:

Неповносередні школи:

с. Топорів:

1.	Ковальчук Володимир	– дирек- тор,	нац[іо- нальність] укр[аї- нець],	місц[е- вий],	учит[ельсь- ка] сем[іна- рія],	чл[ен] п[артії],
2.	Ковальчук Наталія	– учи- телька,	–”–	–”–	середня осв[іта],	без- п[артій- на],
3.	Філоненко Галина	–”–	–”–	схід- [нячка],	учит[ельсь- кий] інст[и- тут],	комс[о- молка],
4.	Авраменко Тетяна	–”–	–”–	–”–	пед[агогіч- на] школа,	–”–
5.	Комарниць- ка Олена	–”–	–”–	–”–	вища осв[іта],	без- п[артій- на],
6.	Колодка Марія	–”–	–”–	місц[е- ва],	сер[едня] осв[іта],	комс[о- молка],
7.	Гураль Ірена	–”–	–”–	–”–	пед[агогіч- на] школа,	без- п[артій- на],
8.	Мельник Ярослава	–”–	–”–	–”–	–”–	комс[о- молка],
9.	Стасюренко Григорій	–”–	–”–	схід- [няк],	–”–	без- п[артій- ний],

Число учнів – 280.

Початкуючі школи:
с. Чаниж:

1.	Коваленко Галина	– директор,	нац[іональність] укр[аїнка],	схід[нячка],	учит[ельський] інст[итут],	без[партійна],
2.	Шанковська Іванна	– учителька,	–”–	місц[ева]	учит[ельська] сем[інарія],	–”–
3.	Лис Марія	–”–	–”–	–”–	учит[ельський] курс,	–”–

Число учнів – 103.

Прис[ілок] Лісові (с. Топорів):

1.	Карплюк Стефан	– директор,	нац[іональність] укр[аїнець],	схід[няк],	вища освіта,	без[партійний],
----	----------------	-------------	-------------------------------	------------	--------------	-----------------

Число учнів – 45.

8. Культурне життя.

К л у б и:

с. Топорів – зав[ідуюча] Стогній Анастасія, нац[іональність] укр[аїнка], місц[ева], комсомолка.

с. Чаниж – зав[ідуючий] Дуда Іван, нац[іональність] укр[аїнець], пересел[енець], безпарт[ійний].

Досить активну діяльність проявляє клуб в с. Топорів, де часто відбуваються вистави та танці.

Клуб в с. Чанижі не діяльний.

9. Санітарний стан.

В с. Топорів знаходиться сан[ітарний] пункт – зав[ідуючий] Алексій Віктор, нац[іональність] рус[кий], член партії.

10. Пропаганда.

Населення с[іл] Топорів і Чаниж передплачує головню обласну і республіканську газети. Рівнож до сіл приходять районна газета «Радянське слово».

11. Ворожі акції.

О б л а в и:

9.[0]5.[19]48 р. на ліс між с[елами] Топорів–Чаниж–Стовпин около 40 большевиків Топорівського гарнізону перевели облаву. Ліс переходили розстрільною.

4.[0]6.[19]48 р. в прис[ілку] Лісові (с. Топорів) около 150 большевиків перевели облаву. Під час ревізії валили стіни в будинках,

зривали підлогу, перекопували стайні, розкидали печі, як рівно ж грабували все, що попало під руки.

Н а с к о к и:

27.[0]4.[19]48 р. в с. Чаниж 16 большевиків з р[айо]ну Буськ перевели перешук одного відтинка лісу, т[ак] зв[аний] «Кут».

Цього самого дня в с. Топорів 12 большевиків, очолені оперативни[ком] Сьомкіном і головою сільради Холодним, зробили наскок на господарство гром[адянина] Чучман Василя, де перевели стислу ревізію. Під час ревізії повалили піч, зірвали підлогу та зривали пошиття.

13.[0]5.[19]48 р. около 20 большевиків Топорівського гарнізону переходили один відтинок лісу між с[елами] Топорів–Чаниж–Стовпин.

17.[0]5.[19]48 р. 10 большевиків Топорівського гарнізону перешували з дротами відтинок ліса біля прис[ілку] Гаївська (с. Чаниж).

21.[0]5.[19]48 р. около 45 большевиків наскочили на хати прис[ілку] Гаївська, де перевели основні ревізії.

А р е ш т и:

26.[0]4.[19]48 р. в с. Топорів большевики Топорівського гарнізону арештували гром[адянина] Ковальчук Романа, який втік з роботи. Арештованого відставили до райцентру Лопатин.

5.[0]5.[19]48 р. в с. Топорів большевики місцевого гарнізону арештували Пукас Марію, яка крилася перед вивізкою.

20.[0]5.[19]48 р. зістав звільнений в с. Топорів гром[адянин] Каштелянський Олекса, який сидів в тюрмі в рай[центрі] Буську.

Г р а б е ж и:

В с. Топорів в гром[адянина] Боярського Гаврила большевики місцевого гарнізону за несплату бездітного податку й позики зрабували одну свиню.

В с[елах] Топорів і Чаниж діє оперативни[к] Буського рв мдб Сьомкін. До помочі в операціях бере часто військо квартируючого гарнізону в с. Топорів.

Слава Україні! – Героям Слава!

Постій, 10.[0]7.1948 р.

Юг³⁷²

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 77. – Арк. 235-237. Копія. Машинопис.

³⁷² «Юг» – особа не встановлена. Виділений курсивом текст дописаний простим олівцем невідомою особою.

№ 81
ОЛЕСЬКИЙ РАЙОН
Не пізніше 12 грудня 1945 р.

№ 81
ЗВІТ КУЩОВОГО ПРОВІДНИКА АНДРІЯ
РОМАНЮКА – «ДУБОВОГО» ПРО СУСПІЛЬНО-
ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ НА ПІДЛЕГЛІЙ ЙОМУ
ТЕРИТОРІЇ

[Не пізніше 12 грудня 1945 р.]

КОПИЯ

Перевод с украинского

ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ ОТЧЕТ

БОЛЬШЕВИКИ: Вообще по районах войск имеется очень мало. На нашей территории облав не проводят, войска, которые были в районе Красне – выехали, когда выезжали, говорили, что они едут на Турецкую границу. Войска, которые еще имеются в районе в небольшом количестве, при помощи истребителей устраивают засады на территории.

АДМИНИСТРАЦИЯ: Администрация на нашей территории остается на месте без никаких изменений. В станице Закомарье после уничтожения старого правительства, никакого правительства нет, приезжали из района 4 раза, на выборы люди не хотят идти, прокурор говорил, что он приедет с войсками на выборы. Пока, что в станице нет власти. По сельсоветах устраивают митинги в отношении выборов и явки с повинной бандеровцев.

НКВД-НКГБ: НКВД на станицы Ожидов, после уничтожения МТС арестовало около 30 чел., которых после всех освободили. 27 ноября с[его] г[ода] окружили «ШВЕЙКА»³⁷³, который с людьми справлял праздник пущенья, убито 2 человека: «КАМИННЫЙ»³⁷⁴ и «ЧЕРНОМОРЕЦ»³⁷⁵, один из сотни ранен, остальные убежали. Подробностей не знаю, ибо не мог связаться со «ШВЕЙКОМ».

³⁷³ «Швейк» – Марко Коваль, стрілець боївки місцевого СКВ.

³⁷⁴ «Камінний» – Михайло Заяць, стрілець боївки місцевого СКВ.

³⁷⁵ «Чорноморець» – Ярослав Мордах, стрілець боївки місцевого СКВ.

ПРОПАГАНДА: Большевики раз[ь]езжают по селам и делают митинги по отношению выборов, подготавливают крестьян к выборам и в отношении бандеровцев, чтобы последние являлись с повинной. Наказания прощаются.

УКРАИНСКОЕ КРЕСТЬЯНСТВО: Крестьяне держ[а]тся хорошо, вообще моральное состояние тоже хорошее, только имеются исключения, которые сообщают в НКВД, только их невозможно установить.

Слава Украине.

«ДУБОВЫЙ»³⁷⁶

ПЕРЕВЕЛ С УКРАИНСКОГО НА РУССКИЙ.
НАЧАЛЬНИК КРАСНЕНСКОГО РО НКВД Л[ЬВОВСКОЙ]
ОБЛАСТИ
СТАРШИЙ ЛЕЙТЕНАНТ

/ВАРАКА/

« » декабря, 1945 года
гор. Львов

*Верно: ст[арший]
о[перативный]
уполн[омоченный] ОББ
ст[арший] л[ейтенант]
В. Шевченко³⁷⁷*

ГДА СБУ. – Ф. 2. – Оп. 31(1960). – Т. 7. – Арк. 278. Копія.
Машинопис.

³⁷⁶ «Дубовий» – Андрій Романюк, керівник кущового проводу ОУН.

³⁷⁷ Виділений курсивом текст дописано синьою ручкою власноручно старшим лейтенантом В. Шеченком.

№ 82-84
ГЛИНЯНСЬКИЙ ПОВІТ

18 грудня 1944 р.

№ 82
ЗВІТ РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ ГЛИНЯНСЬКОГО
ПОВІТОВОГО ПРОВІДУ ОУН ЗА ПЕРІОД
ВІД 15 ЛИСТОПАДА ДО 15 ГРУДНЯ 1944 РОКУ

18 грудня 1944 р.

«Васильків»

Постій, 18.XII.1944 р.

Звіт за час від 15.XI. – 15.XII.[19]44 р.

При праці в осередку є занятих чотирьох осіб: провідник, редактор радієвої служби, машиністка і один чоловік, який займається забезпеченням радіа в всі матеріальні речі. При осередку є відділ радієвої служби.

Відділ забезпечений в одну писальну машину і циклостиль (який не є урухомлений). Крім цього забезпечений в 2000 (дві тисячі) циклостилевого паперу в аркушах, 12 кг перебиткового паперу, 3,45 кг кальки олівцевої, 50 аркушів кальки машинової і 4 тасьми до машини. В осередку і взагалі в підзвітному терені брак машинової кальки.

В цілому терені відбулося 8-ім сходин зі селянами з того в р[айо]ні Ч: 1 6, в р[айо]ні Ч: 2 2. В однім і другім випадку переводили їх рай[онні] пропагандисти. На сходинах обговорено міжнародне положення, положення укр[аїнського] народу, його можливості і значіння УГВР.

В р[айо]ні Ч: 1 в с. Розворяни відбувся мітинг, який організував др[уг] Вир³⁷⁸, присутніх було около 120 осіб. Мітинг пройшов спокійно, селяни слухають з захопленням. На сходинах селян присутних було 20-30 осіб. Масова пропаганда має великий успіх, однак на всіх місцях не може вона розвиватися, перепонуою є кватерування війська та донощицтво.

В відділі пресово-інформаційнім занятих трьох осіб, відділ забезпечений в один радіоапарат, 2 акумулятори, 1 [...] ³⁷⁹.

³⁷⁸ «Вир» – особа не встановлена, референт пропаганди Глинянського районного проводу ОУН.

³⁷⁹ Слово не відчитується.

Відділ видавав щоденні й тижневі вісті, щоденних вістей виходило щоденно 12 шт., тижневих 30 шт. Щоденні вісті одержували: Яр³⁸⁰, Влодко³⁸¹, Крук³⁸², Лан³⁸³ 2 прим[ірники], Вир, Кум³⁸⁴, Зубр³⁸⁵ – 2 прим[ірники], Андрій³⁸⁶, Сірко³⁸⁷. Тижневі: всі провідні сили від повіту до кущів. Видання помножується писальною машиною. Крім того перебитий пропагандивний вишкіл за викладами Др[уга] Катинського в 30 примірниках, Платформа УГВР – 20 прим[ірників], До всіх курнійчуків і т[ак] д[алі] – 20 прим[ірників], реферат на 1 листопада – 70 прим[ірників], на 21 листопада – 70 прим[ірників], Лист до Сталіна і ранених бійців – 40 прим[ірників]. Постанови всіх трьох зборів ОУН – 14 прим[ірників].

В звітвому часі відбувся один ідеологічно пропагандивний вишкіл в р[айо]ні Ч: ІІ., на якому було присутно 8 осіб. В часі вишколу учасники вели таборове життя. Вишкіл провадив Влодко. Вишкіл досягнув мети, чотирьох учасників заангажовано до політ[ично-]виховної роботи. Відчувається потребу перевести ще один вишкіл в цьому р[айо]ні і також в р[айо]ні Ч: 1.

Особливих перешкод, які переривали б виховну роботу зі сторони окупанта в звітвому часі не було. Сітка пропагандистів ще не є скрізь заснована, через брак людей, які могли б в цьому ділі працювати. Там, де нема пропагандиста в кущі, сітку комплектує тереновий провідник. В цілі скріплення сітки пропагандистів заплановано перевести вишколи в обох районах, учасників втягнути в цю працю.

Виховна праця в кущах рай[ону] Ч: 1 ще майже не переводилася, за винятком куща др[уга] Зеленого³⁸⁸, в якій вів роботу др[уг] Цв'іркун³⁸⁹. Там пророблено Декалог з поясненням, 12 прикмет і започатковано 44 правил життя. В останньому часі праці в цьому районі оживилося дещо у всіх кущах і тепер почали сходити переробляти 2 рази в тиждень. Переведено контр-

³⁸⁰ «Яр» – особа не встановлена, керівник Глинянського повітового проводу ОУН.

³⁸¹ «Влодко» – особа не встановлена, референт пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН.

³⁸² «Крук» – особа не встановлена.

³⁸³ «Лан» – особа не встановлена.

³⁸⁴ «Кум» – особа не встановлена.

³⁸⁵ «Зубр» – Микола Макар, радіотехнік осередку пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН.

³⁸⁶ «Андрій» – Іван Сай, керівник Краснянського районного проводу ОУН.

³⁸⁷ «Сірко» – особа не встановлена.

³⁸⁸ «Зелений» – особа не встановлена, керівник кущового проводу ОУН.

³⁸⁹ «Цв'іркун» – особа не встановлена, референт пропаганди куща «Зеленого».

олю по всіх кущах цього р[айо]ну, дано вказівки як вести виховну роботу. Бібліотека ще як слід не урохомлена в нікотрому кущі. В цьому р[айо]ні др[уг] Вир зробив 6 сходин селян, сходин жіночої сітки після реорганізації ще не відбуваються. Пропаганда в цьому терені має успіх та тільки брак людей, які могли б в тому напрямі працювати.

В р[айо]ні Ч: 2 виховна праця стоїть краще. Цей р[ай]он під оглядом виховної роботи поділений на дві частини в двох кущах, а саме в кущі др[узів] В'юна³⁹⁰, Голуба³⁹¹ виховну роботу веде др[уг] Крук³⁹², в других двох, в кущі Оріх[о]в[ого]³⁹³ і Богдана³⁹⁴ веде др[уг] Тихоліс (Сокира)³⁹⁵. Після переведеного вишколу сходуни відбуваються щотижня (в кущі Голуба 2 рази в тиждень). Перероблено Декалог з поясненням і 12 прикмет, в кущі Голуба, крім того Постанови III В[еликого] З[бору] ОУН. Бібліотеки також ще не зорганізовані. Сходуни жіночої сітки відбуваються в кущі Голуба і В'юна, [у] других двох ні, то, що там загально є всипи в жіночій сітці. В кущі В'юна переведено контрольні сходуни і дано вказівки щодо виховної роботи, перероблено також конспірацію підпільника. Праця по боївках ще не як слід наладжана, виховну працю в них зобов'язалися вести самі провідники, однак звіту з їх праці не одержано.

СЛАВА УКРАЇНІ!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Влодко

ЦДАВОВУ. – Ф. 3833. – Оп. 2. – Спр. 5. – Арк. 89-89зв. Копія. Машинопис.

³⁹⁰ «В'юн» – Василь Кашалаба, керівник кущового проводу ОУН.

³⁹¹ «Голуб» – особа не встановлена, керівник кущового проводу ОУН.

³⁹² «Крук» – особа не встановлена, співробітник референтури пропаганди Краснянського районного проводу ОУН.

³⁹³ «Оріховий» – Василь Гасишин, керівник кущового проводу ОУН.

³⁹⁴ «Богдан» – особа не встановлена, керівник кущового проводу ОУН.

³⁹⁵ «Тихоліс»-«Сокира» – Михайло Сусол, співробітник референтури пропаганди Краснянського районного проводу ОУН.

№ 83
ЗАЛУЧНИК ДО ЗВІТУ
РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ ГЛИНЯНСЬКОГО
ПОВІТОВОГО ПРОВодУ ОУН ЗА ПЕРІОД
ВІД 15 ЛИСТОПАДА ДО 15 ГРУДНЯ 1944 РОКУ

18 грудня 1944 р.

[«Васильків»]

[Постій, 18.XII.1944 р.]

Залучник до основного звіту.

До т[очки] 3)

а) На протязі звітового часу перебито: Пропагандивний вишкіл за викладами др[уга] Катинського – 30 прим[ірників], Платформа УГВР – 20 прим[ірників], До всіх корнійчуків і т[ак] д[алі] – 20 прим[ірників]. Рефератів на 1-го і 21-го листопада – по 70 шт. Лист до Сталіна й раненого бійця 40 прим[ірників]. Постанови всіх трьох зборів ОУН – 15 прим[ірників], Конспірація підпільника і До боротьби з сексотами по 20 прим[ірників]. Декалог з поясненням, 12 прикмет і 44 правила життя – 30 прим[ірників]. Показові примірники висилаю до осередка «Запоріжжя».

б) Щоденних новин випущено досі 53 числа, щоденно випускаю по 12 прим[ірників], звичайно на дві сторони. Тижневих політоглядів 8 щотижня виходить по 30 прим[ірників] звичайно по 6 сторін.

Д[о] т[очок] 7) і 8)

Звіт з розповсюдження листівок і іншої літератури та про працю осередка подано в окремих звітах.

Постій, дня 18 грудня, 1944 р.

Влодко³⁹⁶

ЦДАВОВУ. – Ф. 3833. – Оп. 2. – Спр. 5. – Арк. 92. Копія. Машинопис.

³⁹⁶ «Влодко» – особа не встановлена, референт пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН.

№ 84
ЗВІТ РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ
ГЛИНЯНСЬКОГО ПОВІТОВОГО ПРОВІДУ ОУН
ПРО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ
ПІДПІЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЗА ПЕРІОД
ВІД 15 ЛИСТОПАДА ДО 15 ГРУДНЯ 1944 РОКУ

18 грудня 1944 р.

«Васильків»

Постій, 18.XII.[19]44 [р].

Звіт з розповсюдження літератури
від 15.XI.–15.XII.[1944 р.]

1. На протязі звітового часу [з] нової літератури одержано таку літературу.

Дня 25.XI.[1944 р.] одержано:

10 шт. Перця.

25 шт. За Українську Державу.

470 шт. За що веде боротьбу УПА.

2. На кожний район дано по 4 Перці, 10 шт. За Українську Державу і 240 шт. За що веде боротьбу УПА.

3. В р[айо]ні Ч: 1. сам проконтролював, що згадану літературу розподілено по куцах.

В р[айо]ні Ч: 2. після звіту література ця зістала розподілена по куцах.

4. Література ця була призначена головно між членів, а також між українське населення.

5. Дня 15.XII.[1944 р.] [...] ³⁹⁷ були розкинуті листівки, які були одержані минулого місяця а задержано їх як запас. В якій кількості, де розкинуто, та як на це реагують червоноармійці – невідомо, це вже буде в звіті слідуючого місяця.

СЛАВА УКРАЇНІ!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

ЦДАВОВУ. – Ф. 3833. – Оп. 2. – Спр. 5. – Арк. 91. Копія. Машинопис.

³⁹⁷ Слово не відчитується.

РОЗДІЛ II.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Україні!

До А-251

Обставини

В огляду створення естенної отримі подем віде-
ности, до експлуатції естенні два місяці минулого
року.

Для естенні місяці минулого року характерні по-
свідками естенні невога. В цілому терезу більшість
кварту виступували: засідки, наскоки на хати і об-
лави та перевезки на кіс і ода. Засідки робили
на полях та по річках гурьбах віддалених додалше
вік сіл. В засідках створювали дачницький метод така
лякнесса засідка експлуатива майже знов терен на-
неге хіміні. Паски на хаті неперехдили на терені
зони позитивної агиттури. В хосепалі відбудували
біліні і менні облави на кіс і кісні, големно в х.
В. Перевезки сіл і кісів буди хуже частини, їх пре-
ведили перевезки групи військ мрб з міоненні гарні-
зонів. Замітнімі в них подан:

11.11.51 р. в с. Ожидемі група більшістькіп в хо-
ді екоде 40-т ес. знеблді силіну перевезку на гос-
педарях. В часі облави копади іми в хатях та ілних
госпедарських будинках, розкидали нечі та валили
стїни.

12.11.51 в. більшістькіп в числі 180 ес. знеблді
облаву на кіс /назва невідема, р-н Забелетні/. В часі
облави знайшли квітучу в кісній впаде одна знеба,
одна добра і хві старі /незмивані/ мезини до підсо-
на, пошта /газета-квистілка "Голос Пради"/, запяска
на адресу 842/4000 крб. і інше мені важливі речі.

24.11.1951 р. почалося облава на кіс і хутори
Одеського р-ну. Облава тривала до 26.11. В облаві, ва-
ажки тільки кіс "Зузчина" браде участь екоде 30
втечаними військ мрб. 25.11 пасуналися в Зузький
р-н.

28.11.51 в. почалося водка облава на Пенлицький
кіс. В облаві браде участь пенях 2000 військ мрб.
В часі облави ужинали греблах і греблі для гребан-
на кіс. Бола замінчалася облава і з кісним психідем
невідемо.

№ 26

№ 85-88

НАКАЗИ

27 червня 1947 р. – 5 серпня 1952 р.

№ 85

**НАКАЗ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РЕФЕРЕНТА
ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВодУ ОУН
У СПРАВІ ПОКАРАННЯ ЗА ЗРАДУ УЧАСНИКІВ
ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН БРОДІВСЬКОГО
НАДРАЙОНУ**

27 червня 1947 р.

НАКАЗ Ч. 1.

Всім членам ОУН і УПА надр[айо]ну.

На ґрунті бойової співпраці українських революціонерів з широкими масами українс[ь]кого народу, на крові одних, сльозах і терпіннях других, на спіль[ній] співпосвяті кується доля української нації та України. В спільній боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу поєдналися всі суспільні верстви українського народу. Пліч-о-пліч з сильним тілом мужчиною стає слаба та кволла українська жінка, з старим сивоволосим дідусем – молоденький підросток, що [о]хоплений своїм молодечим ентузіазмом, не жаліє нічого, щоби лише чимось [пр]ислужитись спільній справі. З'єднані в одно, ми вперто і послідовно змагаємо [п]о визначеному вже шляху, невтомно поборюючи всі перешкоди, що їх ворог в [бо]ротьбі з нами кидає нам під ноги, до своєї цілі. Поєднання у спільній бор[о]тьбі всього українського народу є явищем, що викликає страх у большевицьких [бан]дитів, бо в єдності – сила. Вони хотіли би нас бачити слабими, кволими, [по]літично і духово розбитими на ворожі собі табори, що ведуть до взаємовини[ще]ння. Доконуючи цього, в своїй розперезаній люті, орда новітнього Джінгіс[ха]на – Сталіна, вдаючись до найпідліших вчинків, йдучи за кличем доктринерів [ста]роримського імперіялізму вділи і нажива³⁹⁸, старається найпідлішою провока[ці]єю вбити клина поміж маси і їхній революційний провід ОУН. А що провокація [і] обман – це два братні засоби,

³⁹⁸ У тексті: *нажума*.

які можуть в боротьбі з нами, дати енкагебівсь[к]им ідолепоклонникам кривавого кремлівського божка якнайбільш хосенні [ви]сліди – вони, як безумний плота, до них і вчепились. При цьому розчисляється багато на легковірність зтероризованих до краю широких мас українського населення. Провокація та тим підліша тому, що до її реалізації запрягають обіцянками та грішми різного рода зрадників з наших таки рядів.

Вже через довший час ми мали нагоду приглядатись провокаційній роботі двох бувших наших стрільців, а тепер зрадників, Зазулі³⁹⁹ та Миші⁴⁰⁰, що були на службі бродського нкгб і сповнювали його інструкції. Грабували населення; напива[л]ись і в п'яному стані побива[л]и чесних людей; роби[л]и пакості всім тим, що нам допомагають і співчують; залякуванням та терором (наганом) видаира[л]и гроші, годинники, убрання з рук тих, яким цього найбільше потрібно; уряджува[л]и, при співучасті горілки, негідні людини, не то члена ОУН, оргії і в присутності посторонніх, неор[і]єнтуючихся в нашій роботі та життю людей, визива[л]и [не]гідними словами організаційних провідників, характеризува[л]и їх як людей не здібних, яким не відповідає провідництво народом і клейми[л]и їх навіть п'ятом зрадників; організува[л]и за зграбовані, або прислані енкаведистами гроші, різнородні забави з музикою та танцями; танцюва[л]и і намовля[л]и до цього інших з рядів легальної молоді, мовляв «танцюй та пий – тільки твого»; розвідува[л]и де хто кватує і насила[л]и туди бандитську енкаведівську зграю; вкінці на приказ вбива[л]и, а радше в огидний спосіб мордува[л]и, відтинаючи деякі часті тіла (в нашому случаю руку), тих людей, що своєю діяльністю найбільш не вигідні

[Кремл]інським посіпакам, – ось вони ці підлі енкаведівські інструкції, що їх [одер]жали Зазуля та Миш від своїх хлібодавців Чижових та Воробйових, яких вони [...]о та солідно придержувались. Завершенням огидних вчинків цих двох мерзотників було вбивство одного з селян с. Гаї Старобридські та морд трьох в нічному невинних жінок с. Гаї Смоленські (Казьмірі). Доконуючи цього – вони виконували [...] анкагебіста Чижова (зізнання Зазулі).

Ось як руками зрадників ці пани скомпромітувати нас в очах [наш]их співземляків, ось як стараються розірвати вузол, що

³⁹⁹ «Зазуля» – Михайло Римар, стрілець боївки охорони Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁰⁰ «Миш» – особа не встановлена.

вяже нитки нашої [...]і, ось чим хочуть вони наставити їх проти нас. Але не хто в який спосіб [...]ить, важне при цьому, важне хто дирегує, наставляє, посилає і приказує.

Справедливості мусить бути вчинено задосить. Зрадникам не [ма]є помилювання, їм не можна бути місця під золотим українським сонцем. Юдам за їх каїневі вчинки належить відповідна народня заплата, так, [щоб]и народ бачив, що за його зраду прощання немає. Виходячи з цього положення, спираючись на організаційному правосуддю, наказую:

Зазулю за його зраду, по попередньому переслуханню – розстріляти.

Мишу – віддати органам орг[анізаційної] безпеки дня виявлення величини провини і поставити перед рев[олюційний] трибунал.

Всім революціонерам і стрільцям УПА терену, дальше стійко і вірно стояти [на] сторожі народного права і організаційної честі. Не віддаючись спокусам, [до]рожити націоналістичною мораллю, а гидувати зрадою. Переслідувати підлі намагання ворога робити заколот в нашому нутрі і представляти нас в очах народу [не] як борців за справедливість, а як життєспасителів та борців за інтереси [жо]лудка. Придержуючись інструкцій, які видаються по боротьбі з окупантом, глядіти за їх придержанням у других. Слідкувати за зрадою і зрадниками друзів та народу і безпощадно їх викривати. Пакості своєму народові може робити тільки негідник, а не борець за його волю. Тому то на шляху своєї боротьби плекай поряд з сильною внутрішньою мораллю, ненависть до ворогів свого народу та їхніх запродавців-зрадників, своєю гідною поставою [...], роз'яснювальною роботою доказуй масам на що націлена провокаційна робота ворога, боронись несвідомих та свідомих преступників, бо цим [мо]жеш вкрити вічною ганьбою себе і чесне ім'я Твоїх батьків. П'ятика – алкоголь хай будуть чужі Вам – українські революціонери, бо жалосний до безтями раб, [...] будучи при свідомих змислах, готовий зробити усе, за чим неодноразово в твирезості приходиться жаліти. Пам'ятайте, що горілка є одним з плодовитих засобів в придушванні найсвятіших поривів народу, в перетворюванні його в стадо безпросвітних, слухняних тварин, а не людей. Придержуйтесь і пропагуйте твирезість. П'янство – це, дуже часто, вступ до зради.

Упоминаю, що прояви хоч би найменшого відступництва від згаданого, прояви бездисциплінованості і анархії, – будуть

каратись строго і негайно, бо не в болото безпросвітку і безхребетності, а на висоту сильної національної посвяти [д]о вершин ідеальності нам шлях. Цього вимагає від нас Нація, Провід і Організація.

Постій, 27 червня 1947 р.

/... / Бескит⁴⁰¹

ГДА СБУ. – Ф. 65(Львівська частина). – Спр. 21357(Яма). – Т. 4. – Арк. 109-110. Копія. Машинопис.

№ 86
НАКАЗ РЕФЕРЕНТА СБ
ПІДКАМІНСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
У СПРАВІ ПОКАРАННЯ ПІДПІЛЬНИКА
ЗА НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ СВОЇХ ОBOB'ЯЗКІВ

[Травень 1948 р.]

Наказ Ч: 1/48.

До відома всім кадрам.

Організаційний Суд, розглянувши справу д[ру]га Павла⁴⁰², з осередку д[ру]га М[огили]⁴⁰³, визнав його винним за:

- 1) розконспірування перед своїми друзями організаційних таємниць;
- 2) легковажне відношення до доручених йому завдань;
- 3) недодержання конспірації під час переходів і в місцях перебування;
- 4) занедбання зброї.

Беручи під увагу, що, незважаючи на неодноразове попередження і карання його за ці справи, він і далі так само поступав, **п о с т а н о в и в д р у г а** Павла покарати карою смерті через розстріл.

Присуд виконано.

Травень 1948 р.⁴⁰⁴

Лиман⁴⁰⁵.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 49. – Арк. 377. Копія. Машинопис.

№ 87
НАКАЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ
ОУН ПРО КАДРОВІ ЗМІНИ

20 вересня 1951 р.

Наказ ч. 1/51.

Рішенням ОП ОУН від 20.09.1951 р.

1. За поведінку, яка в разючій формі суперечить етиці націоналіста-революціонера, знімається д[руга] Беркута⁴⁰⁶ з поста надрайонного провідника і до часу опущення терену доручається окремі завдання.

2. На пост надрайонного провідника призначається д[руга] Василя⁴⁰⁷.

До часу заіснування цього рішення відбулося узгіднення думок з вищим Проводом і від якого в повищих рішеннях одержано апробату.

Слава Україні!

Постій, 20.09.1951 р.

/ – / Олесь⁴⁰⁸

/ – / Роман⁴⁰⁹

Архів УСБУ ЛО (речові докази до архівно-кримінальної справи по обвинуваченню Євгена Пришляка). Оригінал. Машинопис.

⁴⁰¹ «Бескит» – Кирило Якимець, організаційний референт Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁰² «Павло» – особа не встановлена, стрілець боївки СБ Підкамінського районного проводу ОУН.

⁴⁰³ «Могила» – Михайло Шеремета, комендант боївки СБ Підкамінського районного проводу ОУН.

⁴⁰⁴ Виділений курсивом текст дописано чорним чорнилом невідомою особою.

⁴⁰⁵ «Лиман» – Володимир Качур, референт СБ Підкамінського районного проводу ОУН.

⁴⁰⁶ «Беркут» – Микола Терлецький, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

⁴⁰⁷ «Василь» – Василь Кіт, референт СБ, а відтак керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

⁴⁰⁸ «Олесь» – Іван Червак, керівник Золочівського окружного проводу ОУН. Наявний його власноручний підпис, зроблений синім олівцем.

⁴⁰⁹ «Роман» – Василь Гарабач, референт СБ Золочівського окружного проводу ОУН. Наявний його власноручний підпис, зроблений синім олівцем.

№ 88
НАКАЗ ЗОЛОЧІВСЬКОГО
ОКРУЖНОГО ПРОВодУ ОУН
У СПРАВІ ВІДЗНАЧЕНЬ ПІДПІЛЬНИКІВ

5 серпня 1952 р.

Слава Україні!

Н А К А З ч. 1/52

Рішенням теренового проводу ОУН від 5-го серпня 1952 р. нагороджується учасників українського визвольного-революційного підпілля.

1. За виявлені в індивідуальних двобоях і сутичках з ворогом мужність і героїзм нагороджується:

Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги

Сурмача⁴¹⁰ – рай[онний] пров[ідник] Золочівщини (поляг 10.[0]5.1951 р.)

Черника⁴¹¹ – –"– –"– Підкамінеччини (поляг 30.[0]8.1951 р.)

Михаська⁴¹² – орг[анізаційний] реф[ерент] рай[ону] Поморянщини (поляг 22.[0]8.1952 р.)

Степана⁴¹³ – бойовик куща Краснянського р[айо]ну (поляг 1.10.1951 р.)

Антон⁴¹⁴ – р[айонний] пров[ідник]

Славка⁴¹⁵ – бойовик н[адрайо]ну

2. За муравлину працю для національно-визвольної революційної боротьби українського народу проти окупантів нагороджується:

⁴¹⁰ «Сурмач» – Мирослав Бучинський, керівник Золочівського районного проводу ОУН.

⁴¹¹ «Черник» – Йосип Маслюк, керівник Підкамінського районного проводу ОУН.

⁴¹² «Михасько» – Павло Сеньків, організаційний референт Поморянського районного проводу ОУН.

⁴¹³ «Степан» – Петро Антонів, бойовик керівника Краснянського районного проводу ОУН В. Осики – «Чайки».

⁴¹⁴ «Антон» – Дмитро Ходай, керівник Золочівського районного проводу ОУН.

⁴¹⁵ «Славко» – Василь Дубина, бойовик керівника Золочівського надрайонного проводу ОУН В. Качура – «Лимана».

Вирізненням

Бродягу⁴¹⁶ – рай[онний] пров[ідник] Олещини (поляг 2.12.1950 р.)

Андрія⁴¹⁷ – орг[анізаційний] реф[ерент] надр[айону] Золочівщини (поляг 25.11.1951 р.)

Лесю⁴¹⁸ – У[країнський] Ч[ервоний] Х[рест]

Похвалою

Зенка ІІ⁴¹⁹ – бойовик О[кругного] О[середку]

Героям Слава!

5.[0]8.1952 р.

Тереновий пров[ідник]
Олесь⁴²⁰

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 29. – Арк. 392. Оригінал. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа «Буг». Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2 / Упоряд. В. Мороз, О. Вовк. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 951-952.

⁴¹⁶ «Бродяга» – Михайло Павлінський, керівник Олеського районного проводу ОУН.

⁴¹⁷ «Андрій» – Ярослав Семенко, організаційний референт Золочівського надрайонного проводу ОУН.

⁴¹⁸ «Лесь» – Стефанія Вірлик, друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН.

⁴¹⁹ «Зенко ІІ» – Іван Пасерб, бойовик керівника Золочівського окружного проводу ОУН І. Червака – «Олесь».

⁴²⁰ «Олесь» – Іван Червак, керівник Золочівського окружного проводу ОУН. Виділений курсивом текст дописаний фіолетовим чорнилом особисто І. Черваком.

№ 89-92
ІНСТРУКТИВНІ МАТЕРІАЛИ

7 грудня 1944 р. – 1 січня 1946 р.

№ 89
ІНСТРУКЦІЯ РЕФЕРЕНТА РОЗВІДКИ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ
ОУН ПРО ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ
ЖАНДАРМЕРІЇ

7 грудня 1944 р.

ІНСТРУКЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЖАНДАРМЕРІЇ

ДЖ (державна жандармерія) стоїть нарівні з СБ, лише має військовий характер. Цікавиться головню справами дезертирства, а в дальшому співпрацює тісно з СБ. Цікавиться справами сексотів в терені (їх віддає до СБ), значить стоїть на сторожі (це СБ) Організації і Українського Народу. В терені підпорядкована провідникам військової розвідки. Їй підпорядкована ДЖ відділів УПА. Вона наглядає і контролює варти, проводить контролю лісових і лінійних бльоків розвідки, береже порядку між населенням і провадить на рівні з розвідочною сіткою розвідку в терені. З розвідки подає звіти своїм провідникам розвідчикам.

Сексотів з протоколами передає до СБ. Ду[б]лікат протоколів висилає своїм командирам. Протоколи з дезертирів (і сексотів) передає повітовим провідникам розвідки в оригіналі, ду[б]лікати своїм командирам.

Проробити «Пашні буряки» або «Сад і город» і примірник «Розвідки і контррозвідки»⁴²¹.

Примітки: поведінка в терені.

Строго забороняю членам ДЖ пити горілку, входити у близькі зносини з жінками. При зустрічі з СБ або іншими тереновими провідниками не сміє бути сліпого амбіціонерства, а внутрі сітки фамільярності.

За невиконання інструкції або переступлення наказу в примітці буду примінювати найстрогіші кари.

Постій, 7/XII.1944 [р.]

/Опора/

⁴²¹ У тексті: примірник розвідки і контррозвідки.

скорше Мороз⁴²²

Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-29828. – Арк. 70. Оригінал. Рукопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 327.

№ 90
ІНСТРУКЦІЯ РЕФЕРЕНТА РОЗВІДКИ
ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВІДУ ОУН
ПРО НАЛАГОДЖЕННЯ РОБОТИ ПІДЗВІТНОЇ ЙОМУ
СТРУКТУРИ

7 грудня 1944 р.

ІНСТРУКЦІЯ Ч: 2.

НАКАЗ Ч: 2.⁴²³

Всім повітовим розвідникам до виконання:

- I. Поділити терен на лісові бльоки-бльокові, розвідка кожного дня.
- II. Потворити бльоки пунктів більшовицької адміністрації (районні осередки, пришосейні села, залізничні станції).
- III. Створити бльоки на штафетних лініях в терені.
- IV. Криївки.
- V. Господарка.
- VI. Пошта.
- VII. Вишкіл.

до I: На бльокових поставити му[жч]ин. Розвідку проводять ще легально живучі особи (дівчата, жінки, старі му[жч]ини). Звітують кожного дня своєму бльоковому. У наглих випадках (приїзд більшовиків) повідомляють без огляду на пору дня свого бльокового. Бльоковий повідомляє відділи і чільніші особи. Розвідка мусить бути подана вірно і не пізно. Бльоки потворити найдалі до 25.XII.[1944 р.].

до II: Звернути увагу на ворожі осередки – точки ворожого руху. Тут поставити бльокових. Ці повинні мати у своїх центрах по кілька

⁴²² «Опора»-«Мороз» – особа не встановлена, референт розвідки Золочівського окружного провуду ОУН.

⁴²³ Виділений курсивом текст дописано невідомою особою синім чорнилом.

інформаторів, щоб охопити цілість життя більшовиків. Звіти – точні з планами. На інформаторів підбирати ідейних законспірованих людей. Тут доповнити інструкцію Ч: 1. Провідати і подати в місячному звіті – усі склади харчів, взуття, одягу і т[аке] і[нше], всі фабрики в терені (молочарні, гарбарні, кравецькі артілі, миловарні, г[у]ральні, млини і т. п.) – подати плани цих, що і коли виходить? Подати список урядовців з характеристикою, уряди де містяться? – плани, в'язниці – плани, скільки в'язнів? На залізничних лініях подавати щоденний рух поїздів, на шосах приблизний рух авт і війська в різні напрямки на схід і захід. З лєтовищ подати поодинчі моменти руху літаків (все інше – за попередньою інструкцією).

Точки Ч: I і II узалежити від розвідки відділи УПА і можливо цілість терену.

до III. На лініях зв'язку ввести бльокову форму розвідки – подібне як при I.

до IV. До 25.XII.[1944 р.] приготувати в повіті по 2 (дві) зимові криївки. Зашифрувати і подати на 25.XII.[1944 р.] у звіті.

до V. Всю господарку, що вплине зі сітки і ЖД, пересилати зі звітам на мою адресу до Др[уга] Явора.

до VI. Звіти слати тільки спецкур'єрами за посвідкою передачі з рівночасним ладнанням штафет[н]их ліній. Звіти з повітів мушу мати в себе 11 і 25 кожного місяця. Районові розвідчики передають ду[б]лікати розвідки районним провідникам СБ. Оригінали з протоколами шлють вгору. Протоколи смерті членів розвідки або ЖД, як теж поодинокі важні розвідочні данні, слати кожноразово спецкур'єрами до мене (не ждучи речинця звітовання). Ввести штампі на ляку грипсів.

до VII. Проробити зі сіткою і ЖД Пашні буряки або Сад і город і Примірник розвідки і контррозвідки.

Примітка: Поведінка в терені.

Строго забороняю сітці розвідки і ЖД пити горілку, входити в близькі зносини з жінками. В побудові сітки і дальшій праці не сміє бути фаміл[ь]ярності і сліпого амбіціонерства при зустрічі з СБ і іншими тереновим[и].

За невиконання інструкцій і спізнєння звітів буду строго кара[ти]. За переступлення наказу в примітці буду приміновати найстрогіші ка[ри].

Постій, 7/XII 1944.

/ОПОРА/
скорше /МОРОЗ/

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 23. – Арк. 93. Копія. Машинопис.

№ 91
ВКАЗІВКИ РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ
БРОДІВСЬКОГО НАДРАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН
ОЛЕКСІЯ КОСА – «ДАНКА»
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРОТИВИБОРЧОЇ АКЦІЇ
В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ГРУДНЯ 1945 РОКУ

15 грудня 1945 р.

20.0 б

Р, ПН

До виконання!

Суворо таємне!

НЕГАЙНО ДО ВИКОНАННЯ!

Йдемо на зустріч Великому Майбутньому і мусимо до того змобілізувати всі сили, а це:

Оскільки інші форми боротьби не мають можливості свого всебічного вияву, членські кадри мусять якнайшвидше зрозуміти нове становище і переставити себе на нові революційні завдання, а ними в першу чергу є пропаганда.

Український нарід, УПАрмія і члени ОУН на своєму пройденому етапі піднімецької і теперішньої підсовітської дійсності часто великою ціною крові найкращих друзів створил[и] великі діла, геройські акти і тим заклали сильні основи нашої дальшої боротьби.

Сьогодні пропаганда – це наше бойове завдання і ми його мусимо провести.

Не с[м]іє бути закутини, не сміє бути хати ні людини, яка б в тому часі не почула правди про нас і нашу боротьбу!

НАКАЗУЮ:

від дня 19 грудня ц[ього] р[оку] до 22 грудня ц[ього] р[оку] провести в своїм терені (обов'язково в цілості) пропагандивно-лозунгову кампанію.

1) Одержані лозунги (кличі) понаклеювати в кожному селі і місті на шкільних будинках, урядових домах, сільрадах, кл[у]бах, вивісних таблицях (тому, що кличі в малій формі, то для звернення більшої уваги дорисовувати біля них в їх напрямі крейдою чи фарбою стрілки).

2) Кличі для міст, червоноармейців чи робітників і другим відповідно доручити належним особам. (Прим[іром]: поручити довіреному робітникові розповсюдити кличі по кишнях убрань особам свого оточення, службовцям в с[в]оїх і других установах і т[ак]е п[одібне]).

3) Обов'язково в кожному селі і місті, на стінах шкіл, клубів, сільрад і інших відповідних для цього місцях фарбою повипи-сувати кличі у великих форматах, як: «Хай живе УПА!», «Смерть Сталіну» і інші!

4) Ні один одержаний клич не сміє остатись не використаним.

5) За злегковаження чи не виконання цього наказу будеться суворо карати.

6) До 28 грудня ц[ього] р[оку] подати докладний звіт з виконання повищого наказу своїм безпосереднім провідникам.

Взиваю Друзів Революціонерів доложити всіх старань до виконання наказу.

...«НЕМАЄ НЕМОЖЛИВОСТЕЙ ПЕРЕД НАМИ НІ ПЕРЕШКОД,
ЯКІ Б ПЕРЕШКОДИЛИ НАМ В РОБОТІ!»

Слава Україні!

Героям Слава!

Постій, 15 грудня 1945 р.

/ – / ДАНКО⁴²⁴

Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-22026. – Арк. 64(конверт). Копія. Машинопис.

№ 92

ЗВЕРНЕННЯ-ВКАЗІВКИ РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ БРОДІВСЬКОГО НАДРАЙОННОГО ПРОВоду ОУН ОЛЕКСІЯ КОСА – «ДАНКА» ДО УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ПРО ЗНАЧЕННЯ ПРОТИВИБОРЧОЇ АКЦІЇ ПОЧАТКУ 1946 РОКУ

1 січня 1946 р.

200 б.

До виконання!

ДРУЗИ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ – УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ!

Єдиний прав[и]льний шлях, який веде до визволення, це шлях боротьби з імперіялістичними загарбниками. Український

⁴²⁴ «Данко» – Степан Кос, референт пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН.

Народ в повністю освідомив цей шлях і тому виповів нещадну боротьбу більшовицькій імперіялістичній кліці, веде її вперто і безпереривно. Сталінські імпер[і]ялісти, розуміючи всю загрозовість українського революційного руху, старають[ь]ся всіма засобами терору і облуди пропаганди здавити його. Вони старають[ь]ся переконати нарід в тому, що наша боротьба безвиглядна, що вона приносить тільки безпотрібні жертви, що через те терпить і страждає сам народ. Та ми добре знаємо, що не з жалю і співчут[т]я за страждання народу говорять так сталінські мерзотники, а з вовчої ненажерливості, і хитрості. Не народних мас жаліють і шкодують ті, які міліони заставляють гинути на фронті, а міліони гинуть з голоду, які масово нищать нарід по тюрмах, концтаборах, на Сибірі і Соловках. Так говорять ці підлі розбійники тому, що наша боротьба заваджає їм необмежено панувати, що вона стоїть їм на перешкоді в свободному грабуван[н]і і винищуванні народніх мас. Правда, тут, де йде боротьба, падають люди, горять хати і дорібок, шаліють облави, народ живе в постійній готовості і тривозі. Але питаємо, чи там, де нема так широкої боротьби, панує мир, спокій, щастя і радість? Ні! Там терор сталінської кліки ще більший, там голод і злидні, там сім'ї повністю розбиті, батьки і сини погинули на фронті або лишилися каліками, дочки заслані в концтабори на каторжні роботи, а матері за важкою працею і світа не бачать. Там не горить дорібок, бо і нічому горіти, коли сталінські грабіжники усе забирають. Нашим завданням є піддержувати в народі дух боротьби і активну поставу до життя. Український Народ перший зрозумів яку страшну загибель несе т[ак] зв[аний] «сталінський рай» і тому вступив до боротьби за краще життя. Сьогодні, де кожний нарід кровавиться за свою незалежність, український народ не остався позаді, він створив собі рідну армію УПА, котра здобутою власними руками зброєю, стала в його обороні проти імпер[і]ялістів. Сталінські посіпаки наполегл[и]во старають[ь]ся знищити український революційний рух, вони не тільки що виступають проти нього зброєю, але компромітують перед світом, називають українсько-німецькі націоналісти, бандити, а ще, що більше, вони стараються створити свій більшовицький клин між українським народом а повстанцями. Ні, цього вони не в силі зробити бо між українським народом немає уже слабодухів, щоб так легко далися зловити на сталінську вудку. І ось, що він знова сьогодні придумав. Він хоче і підготовляє український нарід, щоб ішов голосувати за ним та його агентами. Український Нарід має свій уряд, УПА армію, і голосувати за найлютішого ворога не піде.

Він не буде гол[о]сувати за зрадниками-яничарами, як Ковп[а]к і інші... Тому ми мусимо звернути свою увагу в тому напрямку. Ми мусимо широко в'яснити своєму народові як повинен він до тих виборів ставиться. Це є зараз бойове завдання кожного українського революціонера-повстанця. Це бойовий шлях і ми мусимо його виконати так, як викон[у]вали досі усі інші завдання: – Тому:

1. Вивчити і поширювати зміст противиборчих листівок поміж населення.

2. Робити сходини по селах та роз'яснювати населенню, що таке більшовицька влада і чому ми будемо вибори бойкотувати.

3. Зазначувати, що хто піде голосувати – той є наш ворог.

4. Нищити всякі більшовицько-виборчо-пропагандивні лозунги, та перешкаджати їм в виборчо-агентурній роботі, а натомість в'яснювати їм наше ставлення.

5. Наші противиборчі летючки кидати з початком лютого.

6. Інформувати наше ставлення щодо виборів поодинокі особи з-поміж населення сіл і міст та наказувати їм, щоб вони поширювали це.

7. Всякими засобами поставити справу так, щоб ані оден українець не голосував.

8. Про роботу в даному напрямку подавати докладний звіт.

Українські Повстанці! Широко лунають наші геройські подвиги, ми видержали уже півтора року більшовицької дійсності, ми пішли на твердий шлях боротьби не на те, щоби опісля гнути свої спини перед ворогом та просити в його ласки, ми рішилися «Здобути Українську Державу, або згинуть в боротьбі за неї». Докажیم, що ми совісно сповнемо наложені завдання. Немає перешкод і неможливостей перед нами, які перешкодили б нам в роботі!!!!!!

Слава Україні – Героям Слава!!

Постій, дня 1.І.1946 [р].

(Р. Ндр. П.)
/ – / Данко⁴²⁵.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 38. – Арк. 37. Копія. Машинопис.

⁴²⁵ «Данко» – Степан Кос, референт пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН.

№ 93-97
ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ

14 травня 1947 р. – Не раніше початку лютого 1952 р.

№ 93
ЛИСТ КЕРІВНИКА ЛЬВІВСЬКОГО КРАЙОВОГО
ПРОВОДУ ОУН ЗИНОВІЯ ТЕРШАКОВЦЯ –
«РУСИЧА» ДО ПРОВІДНИКА ЗОЛОЧІВСЬКОЇ
ОКРУГИ ОУН БОГДАНА КВАСА – «СКОБА»

14 травня 1947 р.

Перевод с украинского.

ДРУЖЕ СКОБ⁴²⁶!

Я получил Вашу записку от 15.IV. и 7.V. с[его] г[ода], а также отчеты за март месяц и листовки, которые получены Вами от проводника М. (МИРОНА)⁴²⁷. К Вам пошел проводник Б⁴²⁸ и ему устно передал друг Дм. (ДМИТРО)⁴²⁹ про все дела. Все остаются на Вашей территории. Отвечаю на ваши записки: Подайте некрологи про убитых, отчеты про выборы и отчет о пропаганде.

Учебные материалы нужно изучить сейчас, всегда найдется на это время, проверяйте, что действительно обучается, нехватящие материалы пришлю.

Вопрос колхозов есть и будет всегда очень актуальным, этой акции нужно противопоставить все время, раз[ъ]яснять народу о действительных целях колхозов и т. п.

Предостережь перед методом провокаци[и] со стороны оккупантов.

Организованные колхозы нужно разгонять и не допускать до их организации вообще. Нужно нажать на низы, так, что они отвечает за это, что случится в селе. Они должны реагировать на работу оккупанта, сами должны взять. Сами должны приложить

⁴²⁶ «Скоб» – Богдан Квас, керівник Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴²⁷ «Мирон» – Ярослав Дякон, референт СБ Львівського крайового проводу ОУН.

⁴²⁸ «Б» – особа не встановлена.

⁴²⁹ «Дмитро» – Ярослав Дякон, референт СБ Львівського крайового проводу ОУН.

все усилия, чтобы не допустить до колхозов, потому что часто на низах не имеется ответственных противодействий с нашей стороны и поэтому сопротивление населения слабое.

Истребительные батальоны разгонять – применяя террор против наиболее активных (я об этом писал) другой пропагандой.

«Вилюся»⁴³⁰ нужно передать к «Богданке»⁴³¹. О сикцоклисте-стеклографе поговорим устно и если Вы до времени [н]ашей встречи не решите этого вопроса.

Технику пропаганды нужно быстро, как можно лучше, провести этот вопрос, чтобы как наиболее массово распространить...⁴³² ульотки и литературу, главное по селам и городам.

Листовки получил от «проводника», ее необходимо размножить, главное к солдатам украинцам, неоднократно как и листовки, полученные от проводника «ее» необходимо всегда размножать, только ставить нас в известность, что и когда Вы получили, связь с «БОГДАНКОМ» необходимо поддерживать один раз в неделю.

Прошу передавай хорошо по договоренности. Деньги зашить в полотно и в подвал потому, что бумага рвется и портится.

Денег я получил пока два пакета, не проверял – подсчитал сколько их имеется.

Формуляр отчета необходимо изготовить первый раз, а потом повторно такой же через полгода.

В конце каждого месяца давать только изменения и дополнения, графы все (например наши действия и вражеские действия) будут повторяться постоянно, при настроениях масс, необходимо приводить факты, что их настраивают, а не мысли отдельных территориальных чиновников.

Сведения эти будут выглядеть такими же, как Вы сейчас прислали. Явитесь ко мне на 7.VI.-[19]47 г. через «БОГДАНКА». Необходимо будет дать сведения устно, про выполнение инструкции, про персональные дела и насаждение сети (ОУН) поговорим на месте. «Повстанец», который я выслал Вам, можно будет размноживать и распространять, высылаю инструкцию про написание воспоминаний.

Необходимо эту работу доверить членам ОУН проводниками, но обратить внимание на конспирацию.

⁴³⁰ «Вилюсь» – Дмитро Буцик, кур'єр Львівського крайового проводу ОУН.

⁴³¹ «Богданко» – Степан Прудюс, референт зв'язку Львівського крайового проводу ОУН.

⁴³² Так у документі.

Не помню сейчас, выслал ли я Вам план доклада....?⁴³³ его имеет референт СБ, необходимо провести это и ознакомить всех членов организации, ниже районов довести устно, про методы борьбы с нами МГБ, необходимо все знать, чтобы умели успешно с ними бороться. Вы контролируйте это дело, дайте сведения, сколько, где и сколько имеется на Вашей территории поляков. Наиболее актуальный вопрос в настоящее время – это помощь голодающим, это дело необходимо пустить на полный ход, привлечь к ней всю организацию, так как перед выборами в 1946 году – народ необходимо поставить в известность, что так как в настоящее время поступают, то это не является помощью, но про теплый прием этих людей и оказывают лишь минимальную помощь.

Это наши братья и таких мы должны принимать. Не следует их называть американцами и т. д. Это несчастные люди к чему их довели оккупанты большевики.

Оголодавших матерей и детей необходимо оставлять по селам от одного до трех месяцев, дать им возможность набраться сил, причем не заставлять их работать. Это не является нашей лаской, это наша обязанность помочь им, потому, что Москва украинцам не окажет помощи, только можем сделать это мы сами. Необходимо организовать для них по селам кухни. Священники должны призывать народ оказать помощь этим бедным. Проинформировать об этом все организованное общество.

Всякие нарекания на воровство, разбой и т. п. является только оправданием собственного нашего дядька-крестьянина, который имеет еще в настоящее время зерно и сдал зерно в государственную поставку на спекуляцию, а не дает хлеба и молока бедным крестьянам.

Необходимо требовать отчетов об этом, возможно она больше не повторится, это есть большая политическая работа и необходимо членов и граждан заинтересовать в этом, а не копать гроб между восточными и западными украинскими землями и выполнить поручения.

В связи с этим стоит вопрос оппозиции колхозам и активизация неподдержания молодежи. Про все эти дела проинформирован подробно проводник П.Р.Б.⁴³⁴

Распространение литературы по восточным украинским землям и литературы для студентов и западно-украинским зем-

⁴³³ Так у документі.

⁴³⁴ «П.Р.Б.» – особа не встановлена.

лям является актуальным и необходимо за этой работой следить. Требуется отчетов по этим делам. От студентов нужно иметь протоколы, но точные, про голод в восточных областях: какой голод и по какой причине этот голод возник.

При этом приводить примеры, что вымирает семья, село, район, причины умирающих и т. д. Кроме того, собирать данные о положении в восточно-украинских землях, как живут рабочие, интеллигенция, крестьяне и время рабочего дня, их социальное обеспечение и т. д.

Про другие дела – устно. Массовые операции (телефоны, школьные операции и т. д.) – не приспособлять.

Все это проводить и поговорим устно. Не забывайте про комсомольцев.

Поздравляю сердечно С.Ц.
14/V-1947 года.

«РУСИЧ»⁴³⁵

СПРАВКА

1. Грипс адресованный к «СКОБУ» изъят в схроне в селе Николаевке, Бобркского района, в котором находился «БОГДАНКО». Во время проведения операции «БОГДАНКО» был убит. Этот грипс был подготовлен к отправке и адресован сверху, Нр 93.

2. «СКОБ» известен нам по псевдониму «БЛАКИТНЫЙ», фамилия КВАС, является руководитель Золочевского окружного провода ОУН.

3. Подписавший грипс «РУСИЧ», пока не установлено, кем он является.

ВЕРНО: НАЧ. 1-го ОТД-я ОТДЕЛА 2-Н УМГБ
М А Й О Р (БЕЛЬЧЕНКО)

« » июня 1947 года
гор. Львов.

Верно: [...] ⁴³⁶

ГДА СБУ. – Ф. 65(Львівська частина). – Спр. 21357(Яма). – Т. 1. – Арк. 335-338. Копія. Машинопис; Там само. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 51. – Арк. 112-114. Копія. Машинопис.

⁴³⁵ «Русич» – Зиновій Тершаковець, керівник Львівського крайового проводу ОУН.

⁴³⁶ Підпис нерозбірливий.

№ 94
ЛИСТ КЕРІВНИКА
ОЛЕСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
АНДРІЯ ЛОПУШАНСЬКОГО – «АРСЕНА»
ДО КУЩОВОГО ПРОВІДНИКА
МИХАЙЛА НАКЕЛЬСЬКОГО – «ГІРНОГО»

10 червня 1947 р.

КОПИЯ.

С[ЛАВА] УКРАИНЕ!

10/VI-47 года

ДРУЖЕ ГИРНЫЙ⁴³⁷!

Посылаю к Вам своих стрельцов, обязательно свяжитесь с ними, т[ак] к[ак] передам устно.

На встречу Вы обязательно обязаны выходить точно, независимо от того буд[у]т-ли от меня люди, или нет. Вы обязаны быть каждый раз.

Мне ныне необходимо быть с Вами так, как должен передать инструкции, содержание, которых не могу писать в записке.

Вы свяжитесь со своими соседями.

Пришлите мне сейчас, то что Вы имеете для меня, одежду и товар на сапоги.

Так же прошу прислать мне «бобик» и один «ТОКАР» – (пулемет). Так, как мой «бобик» раскалиброванный. Что касается того зерна, то прошу обязательно прислать так, как я обязан послать его руководству до («ГОРЫ»).

Вот, что друг «Гирный», Вы, как старый проводник на своей территории, относитесь к своим обязанностям не легкомысленно и не ждите для себя специальных приказов, а выполняйте все, что я Вам поручаю. И чтобы мы не применяли к Вам наказания, ибо это стыдно для нас, старых подпольщиков.

Прошу, выше приведенные слова старат[ь]ся выполнить на сто процентов.

Отчеты полные после формуляра вышлите на 15/VII-[19]47 года и до этого высылайте в записках и на встречах информируйте о положении на Вашей территории.

⁴³⁷ «Гірний» – Михайло Накельський, керівник кущового проводу ОУН.

Постарайтесь встретиться со мной в самое скорое время, так, как я имею много разрешить с Вами вопросов и о новой инструкции.

Хлопци мои Вам скажут, когда и как будем встречаться с Вами.

Желаю здоровья
«АРСЕН»⁴³⁸

СПРАВКА: На грипсе надпись -120- «ВАЖНОЕ»
Грипис отобран 14 Июня с[его] г[ода] в убитого бандита «ЯВИР»⁴³⁹ в Г[а]воретчивском лесу.

ВЕРНО: /ТЕРЕНТЬЕВ/

ГДА СБУ. – Ф. 65(Львівська частина). – Спр. 21357(Яма). – Т. 1. – Арк. 415. Копія. Машинопис.

№ 95
ЛИСТ КЕРІВНИКА
ОЛЕСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
АНДРІЯ ЛОПУШАНСЬКОГО – «АРСЕНА»
ДО КЕРІВНИКА НАДРАЙОННОГО
ПРОВОДУ ОУН

10 червня 1947 р.

КОПИЯ.
Грипса отобран у убитого бандита «ЯВИР»⁴⁴⁰ 14/VI-[19]47 года в лесу возле хутора Валуйки Олесского района.

СЛАВА УКРАИНЕ!

ДРУЖЕ ПРОВОДНИК!

Высылаю отчеты, которые я должен выслать 27/V-[19]47 года.

⁴³⁸ «Арсен» – Андрій Лопушанський, керівник Олеського районного проводу ОУН.

⁴³⁹ «Явір» – особа не встановлена, кур'єр Олеського районного проводу ОУН.

⁴⁴⁰ «Явір» – особа не встановлена, кур'єр Олеського районного проводу ОУН.

27/V-[1947 г.] шел я до Вас и вышел на засаду, какая была под ЧЕРЕМОШНЫМ лесом, вынужден был возвратиться. Передаю так же четыре «ЩИТКИ» от проводника «Я»⁴⁴¹ (из них оставляю один, т[ак] к[ак] тот, что я достал непосредственно себе, то я наскочил на засаду вынужден был уничтожить).

РАЗВЕДКА:

4/V-[19]47 года в с. САСОВ расположился гарнизон численностью 162 большевика, которые постоянно делают облавы и засады по территории.

25/IV-[19]47 г. в селе РОЗВАЖ ликвидировали одного «ТИПА», который ходил с оружием. Убили мои хлопцы днем, приобрели винтовку десятизарядную пулеметную.

В 4 месяце куш «Г»⁴⁴² убил майора и лейтенанта МВД участкового.

28/V-[19]47 года сделано днем засаду под районом «та кр[оп]лено» авто, в котором убили первого секретаря партии КУХАРЕНКО, областно[го] ревизора по парт[ийному] делу АРТАМОНОВА та шофера, а голова району ШТУРМАК тяжело ранен, ХОМУЛА Владимир с. Б[елого]-Каменя удрал и большевики его арестовали (обвинили его, что эта засада – его работа).

15/V[-1947 г.] в районе спалили типографию «СТАЛИНЕЦ».

25/V[-1947 г.] в райцентре тяжело поранили с области ст[аршего] лейтенанта, опер[ативного] уполномоченного областного НКВД.

Про все устно проинформирую подробно.

1/VI-[19]47 года на мою территорию приехали войска в числе около 1.500 большевиков, которые проводили сильные облавы по селам, лесах та полях.

10/VI[-1947 г.] уехали, однако, думаю, что снова возвратятся, т[ак] к[ак] они в Бусском районе и они так делают, уедут, а через несколько дней возвращаются.

Вовремя указан[н]ой облавы убили одного стрильца у командира «МАЙСТРА»⁴⁴³ та моего одного стрильца «Я»⁴⁴⁴.

5/VI-[19]47 года большевики делали облаву на Гаваречецкий лес, было их около 1.000 (тысяча) приехали с вечера 32 автома-

⁴⁴¹ «Я» – особа не встановлена

⁴⁴² «Г»-«Гірний» – Михайло Накельський, керівник кущового проводу ОУН.

⁴⁴³ За щоденними оперативними зведеннями МГБ відомо, що один підпільник загинув 4.06.1947 р. біля с. Баймаки Буського р-ну Львівської обл.; «Майстер» – Павло Кузик, керівник кущового проводу ОУН.

⁴⁴⁴ Очевидно йдеться про підпільника, який загинув 6.06.1947 р. в районі с. Волуйки Буського р-ну Львівської обл.

шины и 3 танкетки и с ночи окружили лес и рано начали акцию. Целый день мы вели бой с большевиками.

Рано, часов в 5, нашли на нас большевики, в корчах, где мы сидели, приготовились и подпустили на 3-4 метра до себя и открыли огонь в большую группу большевиков, через несколько минут стрельб[ы] мы отступили без потерь, как доносит разведка с райцентра, что в тот самый день привезено с этого леса 15 большевиков убитых и раненого майора.

Того же самого дня мы имели несколько стычек с большевиками.

Во время той облавы я потерял свою планшетку, в которой были деньги от распространенных буфонов _____ и большое количество литературы, я даже не видел, когда она оборвалась у меня.

Прошу прислать мне литературу и листовки, т[ак] к[ак] мои пропали с планшеткой.

Что касается того зерна, то не могу забрать, т[ак] к[ак] там постоянно квартируют большевики. Как только они уедут, немедленно Вам пришлю.

Если будет возле Вас спокойно, прошу прислать своих стрелцов на 20/VI-[19]47 г. или на 27/VI[-1947 г.] на старое место встречи и я прийду с ними до Вас.

Еще раз на 20/VI[-1947 г.] и на 27/VI[-1947 г.] встреча.

У меня был проводник «Б»⁴⁴⁵, ожидал Вас.

10/VI-[19]47 года Желаю здоровья «Арсен»⁴⁴⁶

Копию этого самого отчета я выслал проводнику «МОРОЗУ»⁴⁴⁷ по его просьбе еще 4/V-[19]47 года.

ЗАМ. НАЧ. ОТДЕЛА 2-Н УМГБ ПО ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ
ПОДПОЛКОВНИК

/ТЕРЕНТЬЕВ/

СПРАВКА: 1. 20/V-[19]47 года убит на засаде секретарь РПК тов. КУХАРЕНКО, штатный пропагандист РПК АРТАМОНОВ, тяже-

⁴⁴⁵ «Б»-«Бескид» – Кирило Якимець, організаційний референт Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁴⁶ «Арсен» – Андрій Лопушанський, керівник Олеського районного проводу ОУН.

⁴⁴⁷ «Мороз» – особа не встановлена, референт пропаганди Золочівського окружного проводу ОУН.

ло ранен и умер шофер СУШАНСКИЙ, легко ранен председатель РИКА ШТУРМАК, председатель сельсовета Б[елого]-Камня ХАМУЛА убежал. Он РО МГБ задержан и привлекается в организации за засаду и соучастии в теракте.

2. В типографию «СТАЛИНЕЦ» был брошен снаряд 75 м/м, обмотан тряпками и подожжен, пожар локализован.

3. Войска проводили операцию в с. Гав[а]реч[чина] в лесу и понесли потери: 4-х раненных, один убит. Раненных и убитого доставили в м. Олесско.

4. В Олесско действительно был ранен опер[ативный] работник обл[асного] НКВД.

5. 2/V[-1947 г.] в с. РОЗВАЖ в 2 часа дня бандитами был убит бригадир, [комсомо]лец ХАРЬКОВ Михаил Иванович, бандиты отобрали у него десятизарядную винтовку, которую отобрали у убитого «ЯВИРА» и по номеру опознали, что эта винтовка принадлежала ХАРЬКОВУ, выданная РО МВД м. Олесско.

6. Майор запаса, зав[едующий] военным отделом Райкома Партии Олесско Волков убит в с[ельском] совете села УШНЯ. Труп не обнаружен.

Во время операции было обнаружено планшетка, о которой упоминает «АРСЕН» принадлежа[в]шая тов. ВОЛКОВУ.

Примерно 27/V[-1947 г.] возле леса ЧЕРЕМОШНЯ бандиты наскочили на нашу засаду, со стрельбой ушли.

У убитого «ЯВИРА» обнаружен «ВАЛЬТЕР» с кабурой, принадлежащей покойному тов. КУХАРЕНКО.

ВЫВОД: «АРСЕН» по всем данным – референт СБ районного провода ОУН, совершивший ряд террористических актов над советско-партийным активом, а именно: Волковым, Кухаренко, Артамоновым и другими.

Требуется составления рода мероприятий по его ликвидации и ликвидации провода ОУН.

ВЕРНО:

/ТЕРЕНТЬЕВ/

ГДА СБУ. – Ф. 65(Львівська частина). – Спр. 21357(Яма). – Т. 1. – Арк. 412-414. Копія. Машинопис.

№ 96
ЛИСТ РЕФЕРЕНТА СБ ЛЬВІВСЬКОГО
КРАЙОВОГО ПРОВодУ ОУН
ЄВГЕНА ПРИШЛЯКА – «РУСЛАНА»
ДО ПРОВІДНИКА ОУН ЛЬВІВЩИНИ
ОСИПА ДЯКІВА

Серпень 1950 р.

С[лава] У[країні]!

До 417⁴⁴⁸.

Сподіюся, що вже відомо Вам, що 5.07.50 р.⁴⁴⁹ впали сл[авної] п[ам'яті] д[рузі] Скоб⁴⁵⁰, Шапка⁴⁵¹ і Бодьо⁴⁵². Крім них, за час мого побуту тут, впало ще трьох боєвиків і рай[онний] пров[ідник] д[руг] Чупринка⁴⁵³. Друзі Скоб і Чупринка впали напевно з причин агентурних. Взагалі тут терен досить «підмінований», більше, чим я уявляв собі. Цьому сприяло ряд причин, специфічних тому теренові. Та про ці справи розкажу устно.

В 1-му надр[айоні] стан кадрів дуже мізерний (і в тому є ще кілька сумн[івних]), в 2-му дещо кращий, але зате вся робота «під псом»⁴⁵⁴. Те, й ряд інших зібраних відомостей, дає мені багато до думання. Однак писати тут про те не можу, розкажу устно.

Я обговорив з д[рузями] О[лесем]⁴⁵⁵ і Р[оманом]⁴⁵⁶ ряд заходів для оздоровлення й покращання цього невідрадного стану і вірю, що вони будуть успішні, але на те треба певного протягу часу.

Мав я в проєкті розв'язати деякі справи, поробив ряд заходів, та досі нічого з того не вийшло (труднощі зі зв'язком), а час

⁴⁴⁸ «417» – Осип Дяків, керівник Львівського крайового проводу ОУН.

⁴⁴⁹ За щоденними оперативними зведеннями МГБ подія мала місце в ніч з 5 на 6.07.1950 р., о 1.20.

⁴⁵⁰ «Скоб» – Богдан Квас, керівник Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁵¹ «Шапка» – Григорій Гаврис, зв'язковий Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁵² «Бодьо» – особа не встановлена, зв'язковий Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁵³ «Чупринка» – Михайло Горбатюк, керівник Бродівського районного проводу ОУН, загинув 8.08.1950 р. в лісі біля с. Лісові Бродівського р-ну.

⁴⁵⁴ 1 надрайон – Золочівський, 2 надрайон – Бродівський.

⁴⁵⁵ «Олесь» – Іван Червак, керівник Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁵⁶ «Роман» – Василь Гарабач, референт СБ Золочівського окружного проводу ОУН

летить і то досить дармо, так, що навіть і як щось зроблю, то не стільки, скільки мав в проєкті.

Відносно мого приходу, то перекажу зв'язковими.

Щиро здоровлю
Г[ероям] С[лава]!

Серпень, 1950 р.

Руслан⁴⁵⁷

ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-9079. – Т. 56. – Арк. 57. Оригінал. Рукопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. – Т. 17: Осип Дяків-«Горновий». Документи і матеріали. – Київ ; Торонто, 2011. – С. 632-633.

№ 97

ЛИСТ КЕРІВНИКА ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ ОУН ІВАНА ЧЕРВАКА – «ОЛЕСЯ» ДО КРАЙОВОГО ПРОВІДНИКА ОУН ЛЬВІВЩИНИ ЄВГЕНА ПРИШЛЯКА – «ЯРЕМИ»

[Не раніше початку лютого 1952 р.]

Слава Україні!

До А-25⁴⁵⁸!

Обставини

З огляду зірвання останньої стрічі подаю відомості, що охоплюють останні два місяці минулого року.

Два останні місяці минулого року характерні посиленими акціями ворога. В цілому терені большевики широко застос[ов]ували: засідки, наскоки на хати і облави та перевірки на ліси і села. Засідки робили на полях та по різних горбках, віддалених подальше від сіл. В засідках стосували ланцюховий метод. Така ланцюхова засідка охоплювала майже весь терен нашого діяння. Наскоки на хати переводили на готові всипи зовнішн[ь]ої агентури. В листопаді [1951 р.] відбувалися більш і менші облави на ліси і ліски, головню в д[руга] В[асиля]⁴⁵⁹. Перевірки сіл і лісів були дуже частими, їх проводили невеликі групи військ м[гб] з місцевих гарнізонів. Замітніші з них подаю:

⁴⁵⁷ «Руслан» – Євген Пришляк, референт СБ Львівського крайового проводу ОУН.

⁴⁵⁸ «А-25» – Євген Пришляк, керівник Львівського крайового проводу ОУН.

⁴⁵⁹ «Василь» – Василь Кіт, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

11.11.[19]51 р. в с. Ожидові група большевиків в числі около 40-к ос[іб] зробила сильну перевірку на господарках. В часі облави копали ями в хатах та інших господарських будинках, розкидали печі та валили стіни.

18.11.[19]51 р. большевики в числі 150 ос[іб] зробили облаву на ліс (назва невідома, р[айо]н Заболотці). В часі облави знайшли криївку, в якій впала одна особа, одна – добра і дві старі (невживані) машини до писання, пошта (газета-листівка «Голос Правди», записка на адресу 842⁴⁶⁰, 1000 крб. і інш[і] менш вартісні речі.

24.11.1951 р. почалась облава на ліси і хутори Олеського р[айо]ну. Облава тривала до 26.11.[1951 р.]. В облаві, на один тільки ліс «Бузчина» брало участь около 50 автомашин військ мgb. 26.11.[1951 р.] посунулися на Бу[с]ький р[айо]н.

28.11.[19]51 р. почалась велика облава на Пеняцький ліс. В облаві брало участь понад 2000 військ мgb. В часі облави уживали грабель і гралий для грабання листя. Коли закінчилась облава і з яким вислідом – невідомо.

В д[руга] Л[имана]⁴⁶¹ великих облав не було, були тільки малі перевірки лісів, які переводили опергрупи, що квартирували в лісах ще і в грудні [1951 р.].

Протягом цілої осені по селах районів роз'їжджали працівники мgb з області.

За останні два місяці минулого року заіснували такі зміни:

31.10.[19]51 р. в с. Соколівка, р[айо]н Заболотці, в часі наскоку на хату згинули 1/1 6/2 6/5 2/11 3/2 1/3 [Беркут]⁴⁶² 1/3 2/2 4/10 2/4 2/11 2/2 [Тосько]⁴⁶³ і 1/1 5/10 4/10 1/3 5/7 5/10/6/3 [Бистрий]⁴⁶⁴. Наскок відбувся на всипу. До дня большевики обступили хату і зрана зробили наскок. В часі перестрілки ранили нач[альника] районного мgb Літвінова, який за чотири дні помер. Господаря, ім'я Остап, замордували⁴⁶⁵.

⁴⁶⁰ «842» – Роман Луців, куратор видавничо-пропагандистської роботи збройного підпілля ОУН.

⁴⁶¹ «Лиман» – Володимир Качур, керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН.

⁴⁶² «Беркут» – Микола Терлецький, співробітник технічного звена Бродівського надрайонного проводу ОУН.

⁴⁶³ «Тосько» – Антон Ковальчук, керівник кущового проводу ОУН.

⁴⁶⁴ «Бистрий» – Михайло Кашуба, бійовик куща.

⁴⁶⁵ Господар хати, Ладика Остап Васильович, насправді був заарештований і 27.02.1952 р. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу засуджений до 25 років позбавлення волі у виправно-трудовах таборах, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією усього особистого майна.

18.11.[19]51 р. згинула в часі облави д[руг] 1/6 1/8 3/2 2/11 1/2 [Зенка]⁴⁶⁶. За оповіданням одного большевика це було так: коли знайшли вхід, то один босяк вліз до середини і зараз дістав постріл з пістолі. Він виліз наверх, а до середини кинули протитанкову гранату, яка завалила криївку. Другі знова оповідали, що з криївки постійно хтось відстрілювався. Як було точно – невідомо, але факт є, що д[руг] 1/6 1/3 3/2 2/11 1/2 [Зенка] згинула, тіло вбитої бачили в р[айо]ні.

25.11.[19]51 р. на хуторі Скажаниця (с. Жуків), р[айо]н Поморяни, згинули на ланцюховій засідці д[рузі] 1/2 3/3 6/4 6/5 1/4 6/3 [Андрій]⁴⁶⁷ і 1/5 6/5 1/4 1/6 3/3 5/10 6/3 [Грізний]⁴⁶⁸. Ціло з цієї засідки вийшов д[руг] 2/24 3/2 14/1 3/3 2/11 [Чумак]⁴⁶⁹.

28.11.[19]51 р. в с. Голубиця, р[айо]н Підкамінь, під час застукання застрілилася з пістолі Стефа⁴⁷⁰ (крилася на власну руку).

1.12.[19]51 р. в с. Пониковиця, р[айо]н Заболотці, в часі наскоку на хату згинули 2/1 3/2 3/5 4/7 5/2 [Бур'ян]⁴⁷¹ 5/11 5/12 2/11 1/4 2/3 [Сокіл]⁴⁷² і 14/1 4/2 2/11 5/11 5/10 14/1 [Максим]⁴⁷³. Наскок відбувся на всипу. Застукані по короткій перестрілці пострілялися.

В м[ісяці] грудні [1951 р.] загальний стан 1/3 6/2 5/7 6/2 3/3 3/2 [терену] був слідуочий:

У В[асиля] – 3/1 1/2 4/10 5/10 3/3 3/4 [Василь]; 1/6-1/4 [Заболотці] – 2/4 1/4 5/9 2/11 2/2 3/1 1/2 [Підкова]⁴⁷⁴; 2/1-3/4 [Броди] – 1/22 5/10 4/3 4/4 4/5 [Циган]⁴⁷⁵ 2/21 3/5 3/4 [Юра]⁴⁷⁶ ...⁴⁷⁷ 2/14-3/4 [Підкамінь] – 1/4 1/5 2/2 3/5 [Гор]⁴⁷⁸; 5/9 3/35 14/1 1/4 2/3 2/4 [Джміль]⁴⁷⁹; 3/10 14/1 1/2 3/5 3/4 [Хмара]⁴⁸⁰; 2/3 3/2 2/11 [Лук]⁴⁸¹;

⁴⁶⁶ «Зенка» – Ірина Чучман, друкарка технічної ланки Бродівського надрайонного проводу ОУН.

⁴⁶⁷ «Андрій» – Ярослав Семенко, організаційний референт Золочівського надрайонного проводу ОУН.

⁴⁶⁸ «Грізний» – Василь Смолин, бойовик організаційного референта Золочівського надрайонного проводу ОУН Я. Семенко – «Андрія».

⁴⁶⁹ «Чумак» – особа не встановлена.

⁴⁷⁰ «Стефа» – Стефанія Стрихарчук.

⁴⁷¹ «Бур'ян» – Володимир Лесюк, референт СБ Заболотцівського районного проводу ОУН.

⁴⁷² «Сокіл» – Антон Швайка, бойовик Заболотцівського районного проводу ОУН, помер у лікарні 19.12.1951 р.

⁴⁷³ «Максим» – Ілля Мандзюк, бойовик куща.

⁴⁷⁴ «Підкова» – Олекса Сітка, керівник Заболотцівського районного проводу ОУН.

⁴⁷⁵ «Циган» – Михайло Шеремета, керівник Бродівського районного проводу ОУН.

⁴⁷⁶ «Юра» – Юліан Дуда, референт пропаганди Бродівського районного проводу ОУН.

⁴⁷⁷ Так у документі.

2/2-1/2 [Олесько] – 1/3 2/6 14/1 3/3 5/10 6/3 [Темний]⁴⁸²; 2/21 3/5 2/11 2/2 [Юрко]⁴⁸³; 14/1 4/1 4/10 2/4 2/11 2/2 [Місько]⁴⁸⁴; 4/10 1/3 6/2 3/14 1/2 2/3 [Степан]⁴⁸⁵⁴⁸⁶ 2/24 2/2 3/5 5/2 5/10 6/3 [Чорний]⁴⁸⁷ відійшов за нашим відомом у 2/14-3/4 [Підкамінь].

З а м і т к а: 2.08.[19]51 р. 1/6 5/9 2/6 1/6 2/6 3/5 1/3 5/10 3/5 3/2 1/4 1/2 3/1 [здезертирував] 2/24 2/2 3/5 3/3 2/2 1/5 2/2 3/5 3/4 [Чорногора]⁴⁸⁸.

24.10.[19]51 р. 1/6 5/9 2/6 1/6 2/6 3/5 1/3 5/10 3/5 3/2 1/4 1/2 3/1 [здезертирував] 2/3 2/6 3/1 1/2 5/9 4/2 [Левада]⁴⁸⁹.

30.08.[19]51 р. в лісі коло с. Ч[е]п[е]лі, р[айо]н Підкамінь, загинув д[руг] 2/24 2/6 3/5 4/5 5/10 2/11 [Черник]⁴⁹⁰. В цьому часі тут була бльокада. Так оповідають люди які з ним були і які в часі надходу большевиків розбіглися. Тіла вбитого не бачив ніхто.

2/11 3/5 3/2 2/11 1/2 [Крука]⁴⁹¹ забрав 842.

1/6 1/8 3/2 2/11 1/2 [Звука]⁴⁹², що був коло «сімки»⁴⁹³ забрав д[руг] 18⁴⁹⁴.

У Л[имана] – 2/3 5/10 14/1 4/2 4/5 [Лиман]; 5/11 2/3 1/2 3/1 2/11 2/2 [Славко]⁴⁹⁵; 2/3 2/6 4/10 4/7 [Леся]⁴⁹⁶; 2/11-1/2

⁴⁷⁸ «Ігор» – Іван Дзвіник, бійовик Підкаміньського районного проводу ОУН.

⁴⁷⁹ «Джміль» – Микола Рудий, керівник Підкаміньського районного проводу ОУН.

⁴⁸⁰ «Хмара» – Павло Безрукий, бійовик куща.

⁴⁸¹ «Лук» – Пахом Бедрій, кущовий провідник ОУН

⁴⁸² «Темний» – Олекса Смик, керівник Олеського районного проводу ОУН.

⁴⁸³ «Юрко» – Василь Гавришків.

⁴⁸⁴ «Місько» – особа не встановлена.

⁴⁸⁵ «Степан» – Степан Букита, бійовик керівника Олеського районного проводу ОУН О. Смика – «Темного».

⁴⁸⁶ Так у документі.

⁴⁸⁷ «Чорний» – Іван Романич, бійовик керівника Підкаміньського районного проводу ОУН М. Рудого – «Джміля».

⁴⁸⁸ «Чорногора» – Йосип Лех, керівник кущового проводу ОУН, зголосився з повинною та пішов на співпрацю з ворогом.

⁴⁸⁹ «Левада» – Антін Герасимів, керівник кущового проводу ОУН.

⁴⁹⁰ «Черник» – Йосип Маслюк, керівник Підкаміньського районного проводу ОУН, насправді загинув 30.07.1951 р.

⁴⁹¹ «Крук» – Антон Якимів.

⁴⁹² «Звук» – особа не встановлена.

⁴⁹³ «Сімка» – особа не встановлена, можливо, йдеться про Василя Кука – «Леміша».

⁴⁹⁴ «18» – Василь Гарабач, референт СБ Золочівського окружного проводу ОУН.

⁴⁹⁵ «Славко» – Василь Дубина, бійовик керівника Золочівського надрайонного проводу ОУН В. Качура – «Лимана».

⁴⁹⁶ «Леся» – Стефанія Вірлик, друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН.

[Красне] – 2/24 1/2 6/3 2/11 1/2 [Чайка]⁴⁹⁷; 4/1 2/3 2/2 1/12 2/11 2/2 [Влодко]⁴⁹⁸; 1/6-1/7 [Золочів] – 4/2 5/2 1/3 1/4 5/2 [Антін]⁴⁹⁹; 1/5 2/2 3/3 1/3 4/2 [Гонта]⁵⁰⁰; 2/3 2/6 3/1 2/11 7/2 [Левко]⁵⁰¹; 2/21 3/5 2/11 2/2 [Юрко]⁵⁰²; 2/14-1/7 [Поморяни] – 14/1 5/1 4/10 2/4 2/11 7/2 [Місько]⁵⁰³; 2/24 3/2 14/1 3/3 2/11 [Чумак]⁵⁰⁴.

Підготовка до зими не була як слід усюди завершена. У В[асиля] найгірше стояв він сам, решта терену, за його останніми повідомленнями, була менш більш забезпечена. У Л[имана] ця справа стояла ще гірше, але до цього часу, мимо всього, все наразі в порядку.

Слід відмітити, що д[руг] В[асиль] дістав з УМГБ листа, який передав до нас.

Роботу, зв'язану з технікою, я перебрав на своїх людей.

Так представлялась справа до зими.

В часі зими обставини не полегшали. З початком трохи було спокійно, за виїмком меншої облави на Митулинський ліс в дні 17.12.[19]51 р. А вже з початком лютого 1952 р. нажим знова прибрав на силі. Большевики, переводячи по селах вивози на Сибір, рівночасно переводили облави. В часі облав розкривали старі, їм знані криївки, копали на господарках ями та на мітінгах робили на населення тиск, щоб видавало повстанців. Облави були переводжувані більше для морального заломування населення і на пострах, чим розшуки за повстанцями. По селах розліпили ще раз «Наказ» Ковальчука. Опергрупи оперували по селах постійно. Серед населення переводили арешти.

В часі вивозів населення збиралося коло автомашин і кричало: Нащо вивозити невинних! Де ви їх везете!

Вивози і облави таки трохи поділали на населення.

[...] ⁵⁰⁵

Архів УСБУ ЛО (речові докази до архівно-кримінальної справи по обвинуваченню Євгена Пришляка). Копія. Машинопис

⁴⁹⁷ «Чайка» – Володимир Осика, керівник Краснянського районного проводу ОУН.

⁴⁹⁸ «Влодко» – Василь Кравчук, бойовик керівника Краснянського районного проводу ОУН В. Осика – «Чайки».

⁴⁹⁹ «Антін» – Дмитро Ходай, керівник Золочівського районного проводу ОУН.

⁵⁰⁰ «Гонта» – Йосип Квасниця.

⁵⁰¹ «Левко» – Володимир Процишин.

⁵⁰² «Юрко» – Василь Квасниця.

⁵⁰³ «Місько» – Павло Сеньків.

⁵⁰⁴ «Чумак» – особа не встановлена.

⁵⁰⁵ Документ незакінчений.

№ 98-118
НЕКРОЛОГИ ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ
ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ТА ВІДДІЛІВ УПА

29 січня 1945 р. – Не раніше 27 травня 1952 р.

№ 98
ЗВІТ ПРО ЗАГИБЛИХ ПІДПІЛЬНИКІВ
НА ТЕРЕНАХ ГЛИНЯНСЬКОГО ПОВІТУ ОУН

Не пізніше 29 січня 1945 р.

Копія

ОТЧЕТ ПОГИБШИХ

1. ВИРЛЫК Михаил – «СОКОЛ», уроженец с. Гологор[ы], 1913 г. рож[дения] 20 февраля. Вступил в организацию в 1938 г., работал как член до 1940 года, в 1940 году выехал в Германию, с приходом немецкой армии сразу возвращается на Галичину, а затем прибыл в свою с[торону], где работает станичным, кущевым, дальше подрайонным СБ, на эт[ой] должности тяжело ранен. Вылечивается и занимает должность коменданта СБ Глинянщины. После прохождения фронта 20 июля 1944 года находился в с. Стан[ы]мири.

2. БРИКОВСКИЙ Ярослав – «ВОРОН», «КЛИМ», 1921 года рождения, уроженец с. Гологор[ы]. Вступил в организацию в 1940 году, постепенно продвигался по должности и в 1943 году стал уездным руководителем ОУН Золочивщины. Убит в селе Закомарье, [О]лесского района, в момент операции в 1944 году.

3. ВОЛОВЕЦ Владимир, уроженец села Большая-Ольшаниц[а], 1923 г. рождения, погиб от рук НКВД в Глинянах.

4. СТЕЦИВ Алексей – «ДУБ», родился 16 марта 1920 года в селе Метулин, Краснянского района, до организации вступил в 1942 году, в начале был командиром боевки, а в конце подрайонным СБ, погиб 11 октября 1944 года на хуторе Б[у]да Хилецкая Краснянского района, в момент ликвидации доносчика.

5. КРАСОВСКИЙ Иван – «МАКСИМ», уроженец с. Ферлиевки, 1917 г. рождения, в организацию вступил в 1938 году, работал рядовым членом, в 1943 году ушел в отряды УПА, где был заместителем четового, с приходом большевиков – четовым «украинской народной самообороны», после ушел в боевку, а 25 августа 1944 года убит во время операции в с. Балучин.

6. ГАВУР Ярослав – «ОМЕЛЬКО», 1921 года рождения, уроженец села Ферлиевка, Краснянского района, в организацию вступил в 1938 г., работал рядовым членом, в 1943 году был в жандармерии государственной. С приходом большевиков был четовым в «УНС», погиб во время операции в Гологорских лесах 14 октября 1944 года.

7. ШМАНДРАК Василий – «ТОПОЛЯ», 1920 года рождения, уроженец с. Ферлиевка, в организацию вступил в 1938 г., был рядовым членом, в 1943 г. ушел в окружную боевку, в 1944 году был ранен, после лечения работал кущевым господарчим, погиб 8 ноября 1944 г. на Стадни во время облавы.

8. ЮСКИВ Микола – «ОЛЕНЬ», 1922 года рождения, родился в с. Утишково, в организацию вступил в 1941 году, работал как член, в 1944 году вступил в боевку СБ, 25 августа 1944 года погиб в [с.] Балучин во время облавы.

9. СЕРКО Павло – «ВУЖ», «ЛИСОВЫЙ», «ДОР», 1921 года рождения, в селе Стрентови, проживал в Красном, в организацию вступил в 1939 году, был [её] членом, в 1941 году стал районным руководителем ОУН Краснянщины и в этой должности погиб во время операции 22-го декабря 1944 года в с. Скнилово.

10. СУСОЛ Михаил – «ЗЕЛЕНый», «СОКИРА», «ТИХОЛИЗ», 1917 г. рождения, уроженец с. Переволочне, проживал в Красном, вступил в организацию в 1936 году, был районным руководителем ОУН в 1941 году, после провозглашения самостоятельной Украины в Западных областях в 1941 году, стал районным начальником милиции, а затем – районный комендант СБ, в 1944 году принял должность кущевского организатора, убит 22 декабря 1944 года в с. Скнилово во время операции.

11. ЛАСКА Лев – «БОРСУК», «ДНИПРОВЫЙ», 1922 г. рождения, уроженец с. Красне, в организацию вступил в 1943 году, был [её] членом, в 1944 году поступил на должность подрайонного коменданта СБ, убит 28 декабря 1944 г. в [с.] Балучин, во время облавы.

12. ФУРГАЛА Григорий – «СОЛОВЕЙКО», 1923 г. рождения, уроженец с. Русилово, Краснянского района, в организацию вступил в 1941 г., в 1944 году был кущевым руководителем ОУН, убит 8 ноября 1944 г., в с. Стадня, на хуторе Роздолы, во время облавы.

13. ПИДЯРКОВСКИЙ Евген – «ВЕТЕР», 1922 года рождения, уроженец и житель с. Кутко[р] Краснянского района, в орга-

низацию вступил в 1939 году, был станичным, убит 7 ноября 1944 года, в с. Куткор во время операции.

(Из[ъ]ято 29-го января 1945 года, у убитого руководителя областного провода ОУН «ЯР»).

(Список неполный, продолжение последнего во время обыска убитого не обнаружено).

Копия верна:
НАЧАЛЬНИК
КРАСНЯНСКОГО РО НКГБ
ЛЕЙТЕНАНТ
ГОСБЕЗОПАСНОСТИ
(СЕРЕГИН)

НАЧАЛЬНИК
КРАСНЯНСКОГО РО НКВД
СТ[АРШИЙ]
ЛЕЙТЕНАНТ МИЛИЦИИ
(ВАРАКА)

ДАЛО. – Ф. П-3. – Оп. 1. – Спр. 225. – Арк. 50-50зв. Копія. Машинопис.

№ 99
НЕКРОЛОГ ПІДПІЛЬНИКА ОУН ПЕТРА
МАЛИНОВСЬКОГО – «СНІГУРА»

[Не раніше 20 лютого 1945 р.]

Н Е К Р О Л О Г

М а л и н о в с ь к и й П е т р о (Ольшанський, Снігур), ур[оджений] 1920 р. в с. З[о]зулях, р[айо]н Золочів, скінчив сім клас української народної школи в Золочеві. Батько – малозаможній селянин, по скінченні школи віддає його до Золочева на науку до друкарні на зецера. В друкарні працює аж до приходу німців, а з приходом німців стає директором тої самої друкарні, в якій учився і працював.

В 1942 р. вступає в юнаки ОУН, а 1943 р. стає членом ОУН, і працює в технічному відділі.

Зимом 1944 р. забирає дві машини з друкарні і йде в підпілля і дальше друкує в підпільній друкарні організаційні видання при повітовій екз[е]кутиві.

По пересунені фронту вступає до самооборони, а відтак друкує дальше організаційні видання.

Гине 20.II.1945 р. у stodолі в соломі. Сексот підглянув, як заходили до stodолі, доніс на нквд до Золочева, приїхало двоє

сан[е]й нкаведистів, хоч його не знайшли, то, обстрілявши солому, вбивають.

Друзі похоронили на кладбищі в с. Монастирок р[айо]н Золочів.

Гарна могила, прибрана все живими квітами, з білим березовим хр[е]стом, на яким красується терн[о]вий вінець, приманює до себе прохожих, щоб схилити голову перед тим, що згинув в боротьбі за Волю України.

Хай буде вічна слава героям, що впали в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу!

Слава Україні!

Героям Слава!

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 100

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПІДПІЛЬНИКІВ, ЯКІ ЗАГИНУЛИ НА ЛІНІЇ ЗВ'ЯЗКУ «ГАЛИЧИНА-ВОЛИНЬ»

[Не раніше 5 квітня 1945 р.]

ПОЛЯГЛИ

у боях за Українську Державу в боротьбі з більшовицькими
наїздниками

сл[авної] п[ам'яті] друзі:

1. Помста – (Спартак, Зет)
2. Шум – (Дніпро)
3. Орлик – (Володимир Яремко з Брідщини)
4. Артем – –"
5. Всеволод – з Бучаччини
6. Жан – бул[авний] з Підгаєччини
7. Олесь – з Зборівщини
8. Богун – бул[авний] з Підгаєччини
9. –"– –"– (Гузій Роман) з Зборівщини

Усі дня 27.III. год. 10 1945 р. на Заберізках біля Ценева,
р[айо]н Козова.

10. Добрий – (Василь Грицишин, ур[оджений] 1922 р. в с. Салашка пов[іт] Броди) кур'єр дня

11. Дорожний – дня 10.III.45 р. в с.Голосковичі, обложений в хаті, бився 1 годину.

12. Славко – (Зварич Петро – с. Богаївка, р[айо]н Радивилів, в 1917 р. нар[одження]. Член з 1938 р. на окр[ужному] зв[’язку] з 1942 р.)

13. Саблюк – (Шаркан). Качан Остап, з с. Тислугів р[айо]н Козин, 1910 р. нар[одження], член ОУН під Польщею. З еміграції 1940 р. вертає у сов[єтське] підпілля, працює пр[овідни]ком Козин-Демидівка-Радивилів. З березня 1943 р. в УПА, сотенний – курінний, оперує в Вінничині і Кам’янець-Подільщині.

Загинув 18.XII.44 р. б[іля] Залісець хутори Козаччина. З-чі у бою ранений, понищив усі папери і з окликом «друзі, вперед» сам себе дострілив.

14. Свирид – окр[ужний] п[ровідни]к, січень, 1945 р.

15. Супрун – н[ад]ра[йонний] п[ровідни]к,
16.III.1945 р.

16. Скиба – лютий 1945 р.

17. Медуня – –”– 1945 р.

18. Сталевий – 6.III.1945 р.

19. Бора – чл[ен] Обл[асного] Пров[оду] Він[ничини],
16.III.1945 р.

20. Чорнота – сотенний, лютий 1945 р.

21. Морозенко – чл[ен] О.П. Кам[’янець]-Под[ільщини],
родом з Сх[ідних] Обл[астей] Ук[раїни], квітень 1945 р.

22. Ромко – (Месник), 5.IV.1945 р. с. Сільце

23. Смішко – дня 26.II.1945 р.

Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 29. – Од. зб. 10. Копія. Машинопис.

№ 101
ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОБСТАВИНИ ЗАГИБЕЛІ
ГРУПИ ПІДПІЛЬНИКІВ НА ЛІНІЇ ЗВ'ЯЗКУ
«ГАЛИЧИНА-ВОЛИНЬ»

7 квітня 1945 р.

З В І Д О М Л Е Н Н Я

про смерть сл[авної]п[ам'яті] Зета⁵⁰⁶ – Шума⁵⁰⁷ і друзів.

Дня 26.ІІІ.[19]45 р. в день я одержав записку від Провідника ЗЕТА, щоби я зі своїми людьми був вечером в УЛЯНИ⁵⁰⁷. Тому, що моїх людей не було на місці, я вибрався зі зв'язковим сам. На місце я прибув в год. 22-гій. Провідник ЗЕТ прийняв мене ввічливо – як ніколи досі. Коли я йому зголосив, що людей моїх нема на місці з причини облави, яка була кілька днів тому і щойно цеї ночі можна буде їх стягнути – Пров[ідник] сказав мені: «Організуйте собі коня, поїдемо на Г⁵⁰⁹., закватируємо під лісом, а завтра будем говорити цілий день».

Провідник ще полагоджував деякі справи та, що ми вибралися в 23-тій год. на Г. Було нас всіх дванадцять. Між тим знаю ШУМА, ЖАНА⁵¹⁰ і БОГУНА⁵¹¹. Всі ми їхали верхом. Я їхав побіч провідника. Випитував мене про відносини на місці моєї праці. Між іншим сказав мені, що деякі мої люди відійдуть на інші місця, до іншої праці. Весь час жартував. Був в веселім настрою – я ніколи не бачив його таким. Так прибули ми до Й⁵¹². Тут багато часу зайняло нам шукаючи зв'язкового, який заховався під ліжком – настрашився, думав, що це більшовики. Десь по другій вибралися ми з Й. в напрямі на Г.

Десь кілометр за селом враз стріл, та відтак посипався вогонь з автоматичної зброї на наш кінний відділ. Ми стрінулися з совітами. Чи це була засідка, чи, може, совіти посувалися, а, почувши нашу їзду по болоті розкочилися – не знати.

Одержавши ворожий вогонь, я зіскочив з коня, щоби зайняти становище і відстрілюватися, те саме зробив друг БОГУН і

⁵⁰⁶ «Зет» – особа не встановлена.

⁵⁰⁷ «Шум» – особа не встановлена.

⁵⁰⁸ «Уляна» - особа не встановлена.

⁵⁰⁹ Імовірно, йдеться про с. Глинна Козівського р-ну Тернопільської обл.

⁵¹⁰ «Жан» – особа не встановлена.

⁵¹¹ «Богун» – особа не встановлена.

⁵¹² Імовірно, йдеться про с. Йосипівка Зборівського р-ну Тернопільської обл.

др[уг] ЙОСИФ⁵¹³. Решта відділ завернув кінями і помчав назад на Й. Др[узі] БОГУН і ЙОСИФ побігли за відділом, в селі дігнали їх, БОГУН зловив свого коня, сів і поїхав з ними. Йосиф свого коня не зловив і пішов пішки на Г. Я, прийшовши до села, не застав вже нікого, тоді пішки я подався в напрямі Х⁵¹⁴. Тут в селі я стрів ЙОСИФА з одним місцевим. Куди подався відділ [...] ⁵¹⁵ другий не знали. Ми з ЙОСИФОМ і тим місцевим пішли на А⁵¹⁶. [...] ⁵¹⁷ нікого не могли стрівити з місцевих організаційних людей [...] ⁵¹⁸ хуторі. Була 4-та год. ранку, як ми ввійшли до одної хати [...] ⁵¹⁹. Як розвиднілось, вбігає господар до хати і каже [...] ⁵²⁰ большевики йдуть. Виходимо з ЙОСИФОМ з хати, глядимо – від сторони Ж⁵²¹. [...] ⁵²² з совітами розстрільною від нас кілька сот метрів. Ми подалися в напрямі К⁵²³. Прибігаємо, тут в селі почалася сильна стрілянина. До нас прибігає дівчина і каже: «совіти тут недалеко, втікайте!» Звідси повертаєм і хочемо йти на З⁵²⁴. Перейшли кілька сот метрів, дивимось, стоять перед нами совіти. Повертаємо назад на К. Тут залазимо на один стрих, де ми перебули до вечера. Цілий день товклися більшовики по селі, багато повитягали з криївок, деяких повбивали, обстрілювали поля і ліс з кулеметів і артилерії, перешукували поля, шукали по всіх закутках. Нас двох чудом вийшли, бо [у] всій хаті перевернули все, а до нас не заглянули. Під вечір закватуривали. Вечером ми подалися на З. Заходимо там до одної хати і питаємо, чи були совіти – кажуть, що були. П'ять місцевих зловили, а дев'ять вбитих. Питаюся де є вбиті, кажуть, що в полі. Кажу дядькові провадити себе до них. Дядько починає плакати і каже, що совіти лишили його на місці і казали йому, що якби хто прийшов, щоб сейчас прибіг до недалекої хати – дати знати. Чи в тій хаті були совіти – не знати. Коли я накричав на дядька, він з плачем пішов до побитих. Приходжу і кого я пізнаю? Лежать БОГУН, ЖАН, ШУМ і інші хлопці і Провідник ЗЕТ. Лежать під межею, по кілька метрів один від другого, як на

⁵¹³ «Йосиф» – особа не встановлена.

⁵¹⁴ Імовірно, йдеться про с. Хоростець Козівського р-ну Тернопільської обл.

⁵¹⁵ Кілька слів втрачено.

⁵¹⁶ Імовірно, йдеться про с. Августівка Козівського р-ну Тернопільської обл.

⁵¹⁷ Кілька слів втрачено.

⁵¹⁸ Кілька слів втрачено.

⁵¹⁹ Кілька слів втрачено.

⁵²⁰ Кілька слів втрачено.

⁵²¹ Імовірно, йдеться про с. Жабиня Зборівського р-ну Тернопільської обл.

⁵²² Кілька слів втрачено.

⁵²³ Імовірно, йдеться про с. Конюхи Козівського р-ну Тернопільської обл.

⁵²⁴ Імовірно, йдеться про с. Заберізки Козівського р-ну Тернопільської обл.

становищі. Двох розірваних гранатами, голови розірвані так, що не можна пізнати. Провідник ЗЕТ має прострілену голову. Роздягнений і роззутий, тільки в штанах і сорочці. Інші, також роздягнені і роззуті. Біля них недалеко, п'ять коней вбитих.

Дядько застрашений, не можна від нього нічого довідатися. Ідем до інших хат (це не село, а хуторі). Нікого не можна найти, му[жч]ини повтікали, хіба жінки в хаті. Не було з ким взяти[...], а ще до того недалеко совіти. Ми не маємо ні зв'язку, ні не знаємо і пізний час – ми подаємося на П. В. Там слідуєчого дня довідуємося, що більшовики знова на З. і подається в нашім напрямку. Ми вечером відходим, іду до др[уга] ПЛУГАТОРА⁵²⁵, щоби зголосити про катастрофу.

По кількох днях довідуєся, що цілий відділ на цій зустрічі за Й. подався на К., а ранком, побачивши, що «гебра» суне від ліса, подалися на З. і в'їхали тут на ворожі застави. Прийшло до бою і до трагічного закінчення. Ворог мав також багато вбитих, говорять, що коло тридцять.

Стрічаю др[уга] ПЛУГАТОРА. Вістка про катастрофу оголомшує його. За два дні опісля стрічаю др[уга] Пров[ідника] КИРИЛА⁵²⁶ та разом з ними вертаю на своє місце.

7.IV.1945 р.

Гірський⁵²⁷

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

⁵²⁵ «Плугатор» – Іван Питльований, керівник зв'язкової лінії "Галичина-Волинь".

⁵²⁶ «Кирило» – особа не встановлена.

⁵²⁷ «Гірський» – особа не встановлена.

№ 102
НЕКРОЛОГИ (Ч. 2) ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ
ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ТА СТРІЛЬЦІВ УПА
У ПІДКАМІНСЬКОМУ РАЙОНІ

[Не раніше листопада 1945 р.]

НЕКРОЛОГИ (ч. II)
впавших членів і симпатиків ОУН (та стрільців УПА)
впродовж 1944/[19]45 рр.

1. «Тополя» – лршйгяутфіххх [Коретчук Степан], ур[оджений] 1924 р. в с. свсгжги [Накваша], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], з 1942 р. юнак, в 1944 р. – боекв куца. Впав в заскоці на хуторі Лукаші в листопаді 1944 р.

2. «Кармелюк» – рвшїбхплущєязц [Пасічник Степан], ур[оджений] 1922 р. в с. ррціїбс [Попівці], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], при кінці 1941 р. – юнак, в жовтні 1944 р. – боекв куца, згинув від розриву міни в лісі біля родинного села.

3. «Гроза» – двтбїзцтнжгсч [Галаган Ярослав], ур[оджений] 1926 р. в с. овсгжги [Накваша], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в 1942 р. – юнак, дальше – боекв куца, впав в бою з більшовиками 26.І.1945 р. на хуторі Сагани під Крутневом⁵²⁸.

4. «Гай» – нісйшеудтндхсі [Микитюк Григорій], ур[оджений] 1927 р. в с. овсгжги [Накваша], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в 1942 р. виїхав на примусові роботи до Німеччини, з приходом більшовиків скривався від ЧА, дальше – боекв куца, впав під час облави 26.І.1945 р. на хуторі Голяси б[іля] Крутнева.

5. «Камінний» – дтіциценнш [Грех Володимир], ур[оджений] 1920 р. в с. ррціїбс [Попівці], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], боекв куца з 1941 р., куц[о]вий господарник, згинув на більшовицькій заставі в серпні 1945 р. в родинному селі.

6. «Запорожець» – щрцефчигмх [Цюман Павло], ур[оджений] 1924 р. в с. ожуьб [Нем'яч], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член «Просвіти», юнак з 1942 р., боекв куца, впав в бою з більшовиками в лютні 1945 р.

⁵²⁸ Тепер – с. Крутнів Кременецького р-ну Тернопільської обл.

7. «Дезертир» – чьцбхрїбп [Цюман Іван], ур[оджений] 1927 р. в с. ожуьб [Нем'яч], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли]. В 1945 р. втікач з примусових робіт на сході, осінню цього року в атентаті одинцем вбив двох енкаведистів. З цього часу боевик куща. Згинув в березні 1945 р. через непорозуміння.

8. «Дорошенко» – дтіццкяср [Грех Петро], ур[оджений] 1895 р. в с. овсгжги [Накваша]. Рільник, жонатий, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], скривавсь перед вивозом (син в УПА), з жовтня 1944 р. – боевик куща, впав під час облави в травні 1945 р. на хуторі Микити.

9. «Гороб» – днхтїхпїонхжпфп [Глосьний Михайло], ур[оджений] 1926 р. в с. ужщїтжудїаї [Тетильківці]. Син рільника, українець-римокатолик, симпатик ОУН, як боевик куща впав в червні 1945 р.

10. «Бескид» – шрчохїїїєжонуч [Чорнобай Данило], ур[оджений] 1921 р. в с. двртцзщпгчї іщзлк [Гаї Старобридські⁵²⁹], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1941 р., станичний, стрілець УПА, кущ[о]вий. Впав, заскочений більшовиками, в хаті в с. Черниця 1.III.1945 р.

11. «Сокіл» – хкїффшяєцжо [Фігун Стефан], ур[оджений] 1922 р. в с. тфнвхшсгмж [Стиборівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1944 р. Боевик куща, впав в місяці квітні 1945 р. в с. Орехівчик. Ранений, провадив бій з більшовиками через годину, вистрілявши всі набої, розірвав себе гранатою.

12. «Ворон» – мвиснтюужцдбф [Лаврик Степан], ур[оджений] 1912 р. в м. цріпчрі [Ходорів], рільник, жонатий, неграмотний. (До 15 літ служив в наймах), під час відступу більшовиків 1941 р. засуджений на розстріл. При розстрілі знепритомнів від двох куль в легенях. Залишений, як труп, відзискав притомність і вилікувався. Симпатик ОУН, станичний села мкщпїоеї [Літовищі], передше розвідчик УПА, згинув від розриву міни в лісі біля своєї станиці 26.III.1945 р.

13. «Деркач» – дрчпзпчгтелнпїоеїю [Горобйовський Андрій], ур[оджений] 1900 р. в с. мкщпїоеї [Літовищі], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в 1925 р. емігрант у Францію, повернув в 1931 р., симпатик ОУН з 1941 р., стрілець УПА, останньо боевик куща. Згинув від розриву міни в лісі біля родинного села 6.V.1945 р.

⁵²⁹ Тепер – с. Гаї Бродівського р-ну Львівської обл.

14. «Шрам» – врочюхчтіи [Бойцун Осип], ур[оджений] 1925 р. в с. мкщпиоеї [Літовищі], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., зв'язковий, станичний, впав, заскочений більшовиками, в хаті в жовтні 1945 р. в рукопашному бою відобрав в лейтенанта ППШ та вбив його. Ранив ще одного більшовика, третій більшовик, що стояв збоку, зрубав шаблюю голову сл[авної] п[ам'яті] д[ругові] Шрамові.

15. «Веселий» – шжчонвубкибф [Черничка Іван], ур[оджений] 1927 р. в с. мкщпиоеї [Літовищі], сирота від дитинства, жив при дідові, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН під час нім[ецької] окупації, вояк СС-дивізії, з приходом більшовиків – боєвик куща (опікувався раненими), впав в м[ісяці] жовтні 1945 р. на хуторі Гей-Реваги⁵³⁰, заскочений в хаті, звів бій з більшовиками, при чому вбив двох напасників, а одного ранив.

16. «Дон» – врочюхсгвф [Бойцун Іван], ур[оджений] 1928 р. в с. мкщпиоеї [Літовищі], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р., боєвик куща, згинув від розриву міни в лісі біля родинного села в листопаді 1945 р.

17. «Сокіл» – нршлжуеліхтнь [Москалюк Йосиф], ур[оджений] 1918 р. в с. ржфьсо [Пеняки], син рільника, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р., боєвик куща. Під час т[ак] зв[аної] сталінської мітли 18.І.1945 р. звів бій з 20-ма більшовиками, в якому був важко ранений. Більшовиків тримав у віддалі від себе, загрожуючи цільними пострілами через дві години, до вечора. Більшовики, зрезигновані, залишили героя та відійшли в село. Тяжко раненого, напів притомного, забрав один селянин на підводі – в дорозі до місця лікування наїхали на більшовицьку стежу і ця забрала безпомічного д[руга] «Сокола» зі собою в район. Там він помер в тяжких муках 21.І.1945 р.

18. «Дуб» – тднсієліхтнь [Свиридюк Йосиф], ур[оджений] 1907 р. в с. шжцєтр [Чепелі], коваль, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], жонатий, член ОУН з 1940 р., станичний. Впав в бою з більшовиками 21.І.1945 р. В бою вбив з пістолі більшовицького лейтенанта.

19. «Петренко» – ррцпиргтжулх [Попович Семен], ур[оджений] 1920 р. в с. мкщпиоеї [Літовищі], син рільника, освіта – 7 кл[асів] гімназії, учитель, член ОУН з 1941 р., в 1943 р. – вояк СС-дивізії, в 1944 р. втікає звідси, з початком більшовицької окупації знов учителює, даліше переходить в підпілля перед вербовкою в Ча,

⁵³⁰ Очевидно, йдеться про Гай-Реверів – хутір с. Літовище Бродівського р-ну Львівської обл.

гине як боєвик СБ від розриву міни в вересні 1944 р. в лісі біля родинного села.

20. «Чавун» – лрибтжгфмйснбз [Ковальчук Гриць], ур[оджений] 1920 р. в с. двртцзщпгчі іщзлк [Гаї Старобрідські], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], під час польської окупації член «Просвіти», з 1941 р. – юнак, з 1943 р. – член ОУН, співробітник рай[онної] СБ. Впав в заскоці 1.III.1945 р. в с. Черниця.

21. «Дуб» – лрщетжщйше лнпюужябф [Котельницький Стефан], ур[оджений] 1921 р. в с. двртцзщпгчі іщзлк [Гаї Старобрідські], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти», член ОУН з 1943 р., з переходу фронту вояк ЧА, звідси втік, згинув в заскоці, як боєвик СБ 1.III.1945 р. в с. Черниця.

22. «Буря» – лраауоббітп [Коць Михайло], ур[оджений] 1922 р. в с. ржфвсо [Пеняки], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р., в 1944 р. – розвідчик УПА. Згинув в бою з більшовиками, виповнюючи свою службу дня 9.XII.1944 р.

23. «Кобзар» – тднснієлкибф [Свиридюк Іван], ур[оджений] 1910 р. в с. шжцетр [Чепелі], коваль, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в 1942 р. робітник примусових робіт в Німеччині, в 1943 р., не вертаючи з відпустки назад в Німеччину, працює в станиці, в 1944 р. – кухар УПА. Впав 2.I.1945 р. під час облави.

24. «Дібровий» – юівжвчигнх [Щирба Павло], ур[оджений] 1924 р. в с. ужщйтжуїдаї [Тетильківці], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1941 р., з лютого 1944 р. – стрілець УПА, за відвагу і добру керму роєм, що [й]ого дістав по трьох місяцях служби, піднесений до ступіня вістуна, впав на більшовицькій заставі на хуторі Микити в жовтні 1945 р., тяжко ранений, щоб не попасти живим в руки ворога, [застрелився].

25. «Гармата» – джшаузцрвимх [Гетьман Павло], ур[оджений] 1924 р. в с. овсгжги [Накваша], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], з 1942 р. – юнак, з лютого 1944 р. – в УПА, де осягнув ступінь вістуна, впав в березні 1945 р., ранений в ногу, дострілювався.

26. «Граб» – дртефієлушеязц [Галандюк Стефан], ур[оджений] 1920 р. в с. ужщйтжуїдаї [Тетильківці], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти», з 1941 р. – Юнак, в 1943 р. – член ОУН, з лютого 1944 р. – в УПА, вістун, згинув 8.I.1945 р. через непорозуміння.

27. «Чумачок» – иджснвісїйпчрр [Зварич Григорій], ур[оджений] 1922 р. в с. ожуьб [Нем'яч], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти» і «Лугу», з лютого 1942 р. – юнак, з липня цього ж року – член ОУН, з 7.III.1944 р. стрілець УПА, вправ в бою з більшовіками 2.III.1945 р. в с. Гутисько Пеняцьке⁵³¹.

28. «Байда» – дхсгжщпмб [Гук Василь], ур[оджений] 1922 р. в с. ожуьб [Нем'яч], син рільника, коваль, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти» і «Лугу», з 1941⁵³² – симпатик ОУН, з березн[я] 1944 р. – стрілець УПА. Вправ 12.IV.1945 р. в с. П[е]няцьке.

29. «Грізний» – рвшїбхплонцжпфп [Пасічник Михайло], ур[оджений] 1919 р. в с. ррцибс [Попівці], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], по фаху – різник, з 1943 р. – симпатик ОУН, боевик рай[онної] СБ, з березня 1944 р. – командир розвідки в УПА. Вправ в бою з більшовіками 2.III.1945 р. в с. Гутисько П[е]няцьке.

30. «Смілий» – швцплизфржщсх [Шаповал Петро], ур[оджений] 1922 р. в с. ррцібс [Попівці], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], з 1943 р. – симпатик ОУН, боевик рай[онної] СБ, останньо – розвідчик в УПА. Вправ 2.III.1945 р. в бою в с. Гутисько П[е]няцьке.

31. «Стефан» – джщаузцржщсх [Гетьман Петро], ур[оджений] 20 жовтня 1920 р. в с. овсгжги [Накваша], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти», з лютого 1944 р. стрілець УПА, відважний, здисциплінований, боевик обл[асної] СБ, далі рай[онної] СБ, помер від ран при розриві міни, в листопаді 1945 р.

32. «Гадюка» – хкйффплртб [Фігун Микола], ур[оджений] 1926 р. в с. тфнвхшсгмж [Стиборівка]. Син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], з 1942 р. – юнак ОУН, з літа 1944 р. – боевик рай[онної] СБ. Вправ на більшовицькій заставі в родинному селі 20.VI.1945 р.

33. «Лісовий» – мьзфжхїмхмж [Любунь Микола], ур[оджений] 1925 р. в с. тфнвхшсгмж [Стиборівка], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], з упадком Польщі – юнак ОУН, боевик куща, останньо – боевик рай[онної] СБ. Вправ 20.VI.1945 р. на большевицькій заставі.

⁵³¹ Тепер не існує.

⁵³² У тексті: 1914.

34. «Лев» – мьзфжїсіпчрр [Любунь Григорій], ур[оджений] 1922 р. в с. тфнвхшсгмж [Стиборівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти», в час нім[ецької] окупації прийнятий до юнацтва, від літа 1944 р. – боєвик рай[онної] СБ. Згинув від розриву міни, під час облави на ліс біля його родинного села 20.VI.1945 р.

35. «Західний» – шнжржтїс іпчрр [Шпак Григорій], ур[оджений] 1924 р. в с. гжчвпйгїм [Стиборівка], син рільника, [освіта] – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], з 1941 р. – юнак ОУН⁵³³, з 1942 р. член ОУН, боєвик куща, впав в липні 1945 р. на більшовицькій заставі.

36. «Сірак» – тфїржхпщїфннаинх [Стефанишин Михайло], ур[оджений] 1921 р. в с. двртцзщпгчї іщзлк [Гаї Старобридські], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти», під час першої більш[овицької] окупації – емігрант в Німеччині, де вступив в ряди ОУН. В 1943 р. – стрілець відділу «Чорногори», на початку 1944⁵³⁴ р. в бою з ляхами був ранений, лікувався в с. Черниця, де в часі перевалу фронту зістав замордований німцями 16.III.1944 р.

37. «Білий» – рвимнпгоонцжпфп [Павлишин Михайло], ур[оджений] 1920 р. в с. вхбїфз [Бучина], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1937 р., станичний, загинув під час перевалу фронту в липні 1944 р.

38. «Шпак» – ожїїчхжлонцжпфп [Нагірняк Михайло], ур[оджений] 1926 р. в с. вхбїфз [Бучина], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], з 1941 р. – юнак ОУН, в 1944 р. – стрілець УПА на Волині, дальше боєвик куща, впав під час заскоку в березні 1945 р.

39. «Чорноморець» – лрибтжгфмзпїїо [Ковальчук Богдан], ур[оджений] 1927 р. в м. Києві, замешкалий в с. вхбїфз [Бучина], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли] і два роки торговельної, з 1942 р. – юнак ОУН, в 1944 р. – стрілець УПА на Волині, останньо – боєвик куща, згинув в вересні 1945 р. в с. Гаї Дітковецькі від розриву міни.

40. «Гриб» – вктїфцзліюїцц [Білінський Іван], ур[оджений] 1924 р. в с. дврепуупдїчетс [Гаї Дітковецькі], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в кінці 1941 р. вступив в ряди юнацтва, з 1943 р. – стрілець УПА, в боях два рази важко ране-

⁵³³ У тексті: юнак УПА.

⁵³⁴ У тексті: 1943.

ний, звільнений з УПА, борець РП. Впав в бою з більшовиками в заскоці в с. Черниця в листопаді 1945 р.

41. «Зауля» – рртжзхймхмж [Полеха Микола], ур[оджений] 1923 р. в с. дврепюупдїчетс [Гаї Дітковецькі], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в час першої більш[овицької] окупації був трактористом, з 1940 р. – юнак ОУН, в 1944 р. змобілізований в ЧА, втікає і вступає до відділу на Волині. Звідси тяжко хворий звільнений додому, згинув на більшовицькій заставі в березні 1945 р. біля родинного села.

42. «Сіроманець» – джзіфщзлію-ннтчмв [Гєбінський Микола], ур[оджений] 1923 р. в с. дврепюупдїчетс [Гаї Дітковецькі], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], з 1941 р. юнак ОУН, з 1943 р. стрілець УПА на Волині, під час перевалу фронту в 1944 р. попав в ЧА, на Урал. Звідси втік зі зброєю і вступив вдруге до відділу. Опісля перейшов на Волинь, де був заступником сотенного. Після розбиття його частини вернувся в рідні сторони. Впав в бою з більшовиками під час облави в рідному селі в травні 1945 р. Вбив більшовицького капітана, ранений, розірвав себе гранатою.

43. «Галичан» – ежушютхймхмж [Демчук Микола], ур[оджений] 1919 р. в с. дврепюупдїчетс [Гаї Дітковецькі], син рільника, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в 1940 р. змобілізований в ЧА, в 1941 р. попав в нім[ецький] полон, звідки повернувся додому. Симпатик ОУН, стрілець УПА на Волині, впав під час облави в родинному селі в травні 1945 р.

44. «Непитай» – гртпгодїпуй-сцфб [Волощишин Микола], ур[оджений] 1924 р. в с. дврепюупдїчетс [Гаї Дітковецькі], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], з 1941 р. – юнак ОУН, в 1944 р. змобілізований в ЧА, звідки втік, став стрільцем УПА на Волині. Тут тяжко захворів. Відпущений домів, вмер в квітні 1945 р.

45. «Сливка» – ррищжтібунме [Повшак Василь], ур[оджений] 1924 р. в с. дврепюупдїчетс [Гаї Дітковецькі], син рільника, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], з 1941 р. юнак ОУН, весною 1943 р. відійшов до відділу на Волинь. Борець куца, останньо – дальше стрілець УПА. Впав на більшовицькій заставі біля родинного села в березні 1944 р.

46. «Дубенко» – лннншюлхвф [Клим Степан], ур[оджений] 1926 р. в с. тхьпицьфь [Суховоля], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН, борець куца, впав, заскочений в хаті під час вечері в с. Бучина, в жовтні 1945 р.

47. «Чутьневсьой» – мішбсрібп [Лисак Іван], ур[оджений] 1924 р. в с. тхьпицьфь [Суховоля], син рільника, освіта – 4 кл[аси]

нар[одної] шк[оли], з серпня 1941 р. юнак ОУН, в листопаді 1943 р. відбув військовий вишкіл. Під час перевалу фронту попав в ЧА, звідки втік до відділу УПА на Волинь. Відпущений додому, впав під час облави в селі в листопаді 1944 р.

48. «Хитрий» – сршптцітбсйоіщйще [Росоловський Григорій], ур[оджений] 1890 р. в с. шжчонбж [Черниця], рільник, в школу не ходив, жонатий. В час Першої світової війни воював на всіх фронтах Австро-Угорської імперії. Учасник УГА, з 1925-[19]30 рр. – емігрант у Францію. В 1936 р. попав в тюрму, сидів в Підкамені, Золочеві, а опісля з вироком в 10 літ тюрми в Дрогобичі. Звільнився під час польсько-німецької війни. З наближенням фронту до позиції з 1943 р. (переходив фронт через його родинне село) вступив разом з двома дочками в відділ УПА ком[андира] Морозенка. Учасник бою під Лідиховом, легко ранений, після бою був при надр[айонній] СБ. З весни 1945 р. – куц[о]вий господарник. Відзначався всіма прикметами революціонера. Впав, заскочений в хаті, в родинному селі в листопаді 1945 р. Вів бій з більшовиками через дві години. В безвихідному положенні розірвав себе гранатою.

49. «Білий» – вжсеоещлр [Бакай Ілля], ур[оджений] 1924 р. в с. шжчонбж [Черниця]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], від осені 1943 р. – юнак ОУН, з 1944 р. скривається сам від більшовиків, з 1945 р. – боеквик куца. Впав разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Хитрим», в листопаді 1945 р.

50. «Гордий» – тфхчсорнісптз [Стоцький Микола], ур[оджений] 1900 р. в с. шжчонбж [Черниця], рільник, жонатий, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН, боеквик куца, впав під час облави на ліс, біля його родинного села в червні 1945 р.

51. «Зелений» – нжігпізгртпіохйт [Медвідь Володимир], ур[оджений] 1925 р. в с. шжчонбж [Черниця], син рільника, неграмотний. З приходом більшовиків скривається зі зброєю при сільській самообороні. Вмер в липні [1945 р.] від ран, що їх дістав під час облави в червні 1945 р.

52. «Фогель» – вролхщяєщжо [Бойко Степан], ур[оджений] 1910 р. в с. шжчонбж [Черниця], рільник, жонатий, освіта – дві кл[аси] нар[одної] шк[оли], гарбар, симпатик ОУН, скривавсь від ЧА, впав під час облави в березні 1945 р. в лісі б[іля] родинного села.

53. «Оленка» – лртпіоцтбсбшюлхв [Колодинська Стефанія], ур[оджений] 1926 р. в с. шжчонбж [Черниця]. Дочка селянина, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в 1941 р. вступає в ряди

ОУН, переходить сан[ітарний] вишкіл, замордована під час перевалу фронту фольксдойчерами разом з раненим 16.III.1944 р. в родинному селі.

54. «Граб» – ппнюютфеуе [Онищук Леся], ур[оджений] 1922 р. в с. тхьпиць [Суховоля], дочка рільника, освіта – середня. В 1940 р. вступила в ряди юнацтва, перед загином була на пості надр[айонової] юнацтва. Під час перевалу фронту попадає в більш[овицьку] тюрму. Звідси втікає. Паде, вбита більшовиками, в жовтні 1944 р. в с. Черниця при намаганні втечі, зловлена більшовиками, що арештували її вперше.

55. «Кочовик» – рвтефоглвчпузц [Паланичка Роман], ур[оджений] 1916 р. в м. ркілжфсоб [Підкамін], рільник, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], за Польщі член «Просвіти», «Рідної Школи», «Сільського господаря», член ОУН з 1940 р., підрайоновий, районний. Під час евакуації в час перевалу фронту, вірний наказові проводу, лишається сам на місці, таки на лінії фронту. Тут переховується чотири місяці. Впав 10.III.1945 р. в с. Гаї Старобридські через необережність (застрілився зброєю товариша).

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 232-235. Копія. Машинопис; Там само. – Арк. 236-237зв. Оригінал. Рукопис (розкодування).

№ 103

НЕКРОЛОГИ (Ч. 1) ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ТА СТРІЛЬЦІВ УПА В ОЛЕСЬКОМУ РАЙОНІ

[Не раніше 19 грудня 1945 р.]

Некрологи [ч. 1]

впавших членів і симпатиків ОУН та стрільців УПА впродовж 1944/[19]45 рр.

1. «Арсен» – ьшїї фпцвамх [Яцків Михайло], ур[оджений] 1922 р. в с. пинепй [Ожидів], син рільника, покінчив середню освіту, член ОУН з 1940 р. Весною 1943 р. обіймав пост рай[онного] пров[ідника]. З кінцем 1943 р. відійшов на пропагандивний вишкіл в Карпати. 1944 р. в місяці грудні прибув зі спецзавданнями в округу. Впав в м[ісяці] грудні 1944 р. в родинному

селі в часі т[ак] зв[аної] сталінської мітли. Заскочений у безвихідному положенні, розірвав себе гранатою.

2. «Вірний» – шхбнжх ібунме [Чучман Василь], ур[оджений] 1912 р. в с. пинепй [Ожидів], рільник, освіта: сім кл[асів] нар[одної] школи, член ОУН з 1939 р. До лютого 1945 р. куц[о]-вий, даліше районової організації, впав 9.IX.1945 р. в с. Гутисько Тур'янське. Заскочений в стодолі більшовиками, щоб не попасти живим в руки ворога, застрілився з пістолі.

3. «Карпо» – дрчпиквамні уоббітп [Гаравецький Михайло], ур[оджений] 1912 р. в с. лхщй [Кути], рільник, освіта – 5 кл[асів] народної школи, член ОУН від 1937 р., рай[онний] військовик. Впав на більшовицькій заставі в квітні 1945 р.

4. «Омелян» – нршлжлугуелни хймхмж [Москалевський Микола], ур[оджений] 1919 р. в с. ржчеицфпщфб [Переволочно], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи. Член ОУН з 1941 р., рай[онний] господарник, впав 7.I.1945 р. в родинному селі.

5. «Яр» – тфїмефчцрийбрїбп [Стельмахович Іван], ур[оджений] 1913 р. [в с.] фюое [Ушня], рільник, освіта – 4 кл[аси] народної школи, член ОУН з 1942 р., до 1944 р. станичний, до дня смерті куц[о]вий. Впав в бою з більшовиками в лісі біля с. Гавареччина 1.XII.[19]45 р.

6. «Дубовий» – срубфеубпіспп [Романюк Андрій], ур[оджений] 1924 р. в с. ивспузць [Закомар'я], освіта – 4 кл[аси] народної школи, син рільника, жонатий. В ОУН з 1941 р. Від 1944 р. – куц[о]вий. Впав в бою з більшовиками в с. Пітричі⁵³⁵ в грудні 1945 р.

7. «Кривоніс» – своецтгвшйтж [Раметко Василь], ур[оджений] в с. трсптрїлв [Соколівка] 1922 р. Освіта – 4 кл[аси] народної школи, син рільника, член ОУН від 1941 р., куц[о]вий, впав в родинному селі 22.VI.19[45] р.

8. «Хмара» – лрибтжаєєхспп [Коваль Федорій], ур[оджений] в 1917 р. в с. трсптрїлв [Соколівка], рільник, освіта – 4 кл[аси] народної школи, член ОУН з 1938 р., куц[о]вий господарник, впав 22.VI.1945 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Кривоносом.

9. «Чудак» – твишютчмжстж [Савчук Олекса], ур[оджений] в 1919 р. в с. лхщй [Кути]. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли]. Син рільника, член ОУН з 1939 р., куц[о]вий, впав під час облави на його родинне село в грудні 1944 р.

⁵³⁵ Тепер – с. Петричі Буського р-ну Львівської обл.

10. «Митько» – їдждпйкніщсх [Івахів Дмитро], ур[оджений] 1917 р. в с. ржчеицфпщфб [Переволочно], син рільника, середня освіта, член ОУН з 1941 р., кущ[о]вий військовик, вправ в бою з більшовиками в с. Соколівка (Сокіл) в жовтні 1944 р.

11. «Гайворон» – дтжонвубкибф [Граничка Іван], ур[оджений] 1918 р. в с. фюфь [Ушня]. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної школи], симпатик ОУН з 1943 р., кущ[о]вий пропагандист, вправ в бою з більшовиками в лісі біля с. Гавареччина, в грудні 1945 р.

12. «Сокіл» – гктабоцтбсйойчмрїуощ [Вільчинський Володимир], ур[оджений] 1921 р. в с. твшїи [Сасів], освіта – 7 кл[асів] народної школи, член ОУН з 1942 р., кущ[овий] проп[агандист], з 1945 р. роєвий УПА. Вправ в бою з більшовиками 1.XII.1945 р.

13. «Лісовий» – овсетжюліогхучеїуїч [Накельський Володимир], ур[оджений] 1921 р. в с. твшїи [Сасів]. Син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, боєвик СКВ. Вправ в бою з більшовиками 1.XII.1945 р. в лісі біля с. Гавареччина.

14. «Жук» – тотмехплонцжпфп [Смольник Михайло], ур[оджений] 1913 р. в с. ррзїб [Побіч], син рільника, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], від 1943 р. стрілець куща, вправ в бою з більшовиками в лісі біля с. Гавареччина 1.XII.1945 р.

15. «Лилик» – лршбчшчнвф [Косар Роман], ур[оджений] 1915 р. в с. ррзїб [Побіч], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли] симпатик ОУН з 1943 р., станичний, вправ під час облави в лісі біля родинного села 1.V.1945 р.

16. «Файка» – лршбчшяєцжо [Косар Степан], ур[оджений] 1917 р. в с[елі], що «Лилик» [Побіч], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., боєвик куща, вправ в часі облави в селі, 12 грудня 1945 р.

17. «Богун» – лховпїигртпїохїт [Куйбіда Володимир]. Ур[оджений] 1922 р. в с. срмгжм [Розваж], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., станичний, вправ в бою з більшовиками в лісі біля родинного села 26.VI.1945 р.

18. «Білий» – гжвоїйлчбсйойитїта [Вешневецький Василь], ур[оджений] 1921 р. в с. вхлпс [Бужок], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., станичний, вправ разом з Богуном 26.VI.1945 р.

19. «Клен» – рхвлжшібунме [Пушкар Василь], ур[оджений] 1922 р. в с. вхлпс [Бужок], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1943 р., боєвик куща, вправ в бою з більшовиками 26.VI.1945 р. в лісі біля с. Розваж.

20. «Підпосуда» – ежулпйіпунме [Демків Василь], ур[оджений] 1906 р. в с. ркідпшві [Підгірці]. Рільник, член ОУН з 1942 р., станичний, загинув, застуканий більшовиками в криївці, 15.XII.1945 р.

21. «Олень» – лрибтжгфмуйьзрмр [Ковальчук Михайло]. Ур[оджений] 1900 р. в с. ркідпшві [Підгірці], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., боєвик куща. Впав, заскочений більшовиками 7.10.1945 р., в лісі біля рідного села.

22. «Лев» – лтжтхйюліюіизц [Красовський Іван], ур[оджений] 1922 р. в с. цджупй [Хватів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН від 1942 р., станичний. 17.II.1945 р., заскочений більшовиками, в криївці у безвихідному положенні розірвав себе гранатою.

23. «Лебідь» – лхмаузюужябф [Кузьма Степан], ур[оджений] 1922 р. в с. цджупй [Хватів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1942 р., боєвик куща. Впав 14.II. [1945 р.] в рідному селі.

24. «Заяць» – ехзбшйітіта [Дубас Василь], ур[оджений] 1924 р. в с[елі], що «Лебідь» [Хватів], син рільника, [освіта] – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1941 р., станичний, впав на більшовицькій заставі 15.3.[19]45 [р].

25. «Сова» – шрчоппісіаа [Чорній Гриць], ур[оджений] 1922 р. в с. ирспузщб [Закомар'я], син рільника, [освіта] – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1942 р., боєвик куща, впав в бою з більшовиками 1.XII.1945 р. в лісі біля рідного села.

26. «Нечай» – мішгнхшефчп [Литвин Петро], ур[оджений] 1922 р. в с. ирспузщб [Закомар'я], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1943 р., відбув підстаршинський вишкіл, останньо – співпрацівник надр[айонної] жандармерії. Впав в лютому 1945 р. в лісі біля рідного села.

27. «Голуб» – еонучрініьбоуч [Дмитрів Михайло], ур[оджений] 1920 р. в с[елі], що «Сова» [Закомар'я], член ОУН з 1943 р., боєвик куща, впав в бою з більшовиками 12.II.1945 р. в лісі біля свого села.

28. «Довбуш» – нвтйофпцвомх [Малий Михайло], ур[оджений] 1923 р. в с. ирспузщб [Закомар'я], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., вбитий більшовиками 8.IV.1945 р. в лісі біля с. Розваж.

29. «Калина» – ввтбфіселчйаж [Баландюк Гриць], ур[оджений] 1925 р. в с[елі], що «Нечай» [Закомар'я], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., кущ[о]вий пропагандист. Відступаючи під час облави зі села в поле, впав, поцілений ворожою кулею 12.II.194[5] р.

30. «Лев» – бтжвшжуйїптцкйолс [Арабський Володимир], ур[оджений] 1924 р. в с. ирспузшб [Закомар'я], син рільника, покінчив середню освіту, куш[о]вий пропагандист з 1943 р. Впа[в] в лісі біля родинного села 17.IV.1945 р.

31. «Вишневий» – бтжвшжуйїуїсцфп [Арабський Микола], ур[оджений] 1919 р. в с[елі] що «Сова» [Закомар'я], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., боєвик куща, впа[в] 12.II.1945 р., разом з д[ругом] «Калиною».

32. «Терен» – тонлицфпенниш [Смик Володимир], ур[оджений] 1911 р. в с. ирспузшб [Закомар'я], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., боєвик куща, загинув в бою з більшовиками 17.IX.1944 р.

33. «Байда» – місптз [Микола], ур[оджений] в м. Київ, боєвик куща, впа[в] в бою з більшовиками 15.X.194[?]. Мав дані відступити, пожертвувався охороняти відступ куща, вбив 4-о більшовиків.

34. «Смик» – лрчптжсгвф [Король Іван], ур[оджений] 1923 р. в с. пзнепи [Ожидів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., стрілець УПА, останньо боєвик куща. Заскочений більшовиками, щоб не попасти живим в руки ворога, застрілювався 8.IX.1944 [р].

35. «Швейк» – лрчптжхйтхо [Король Мирон], ур[оджений] 1925 р. в с. пзнепи [Ожидів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1944 р., боєвик куща. Впа[в] на засідці, виконуючи обов'язки розвідчика, в лісі біля с. Ангелівка⁵³⁶, в лютні 1945 р.

36. «Чайка» – вкїясрібп [Бідюк Іван], ур[оджений] 1924 р. в с. яуелхйпшк [Юськовичі⁵³⁷], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1942 р., боєвик куща. В липні 1945 р., заскочений більшовиками в криївці в с. Брахівка, розірвав себе гранатою.

37. «Бурлай» – мхаїірібп [Луців Іван], ур[оджений] 1922 р. в с. вртплоцід [Боложинів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р., боєвик куща, впа[в] під час облави на село, 22.VIII.4[? р].

38. «Тонкий» – ивибтррдтндхсі [Завалій Григорій], ур[оджений] 1921 р. в с. вртплоцід [Боложинів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., стрілець УПА «Сірі вовки». Впа[в] в бою 4.XII.1944 р., в лісі біля с. Ражнів.

⁵³⁶ Тепер – с. Янгелівка Буського р-ну Львівської обл.

⁵³⁷ Тепер – с. Йосипівка Буського р-ну Львівської обл.

39. «Корч» – ивтфлхпісжзтц [Залужний Павло], ур[оджений] 1912 р. в с. дхщйшжупфюсехюамі [Гутисько Тур'янське⁵³⁸], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1941 р., куц[о]вий гочподарник, застуканий в stodолі більшовиками під час облави на село 9.X.1945 р., розірвав себе гранатою.

40. «Морозенко» – ихьбчфплртб [Зухар Микола], ур[оджений] 1921 р. в с. втжцпйуб [Брахівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1939 р., 25.I.1945 р. під час облави на село скрився ще з двома друзями в місцевій церкві. Там вислідили їх більшовики. Вив'язався бій, в якому обложені вбили одного більшовика, самі, вистріливши всі набої, у безвихідному положенні пострілялись.

41. «Соловій» – лкцсдхіпихенфпс [Кіпран Володимир], ур[оджений] 1924 р. в с. втжцпйуб [Брахівка], син рільника, освіта 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., боєвик куща, впав 25.I.1945 р. разом з д[ругом] «Морозенком», ч[исло] 40.

42. «Чайка» – лвчрппібунме [Карпій Василь], ур[оджений] 1920 р. в с[елі], що ч[исло] 40 [Брахівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], боєвик куща з 1942 р., впав 25.I.1945 р. разом з д[ругом] ч[исло] 40.

43. «Гонта» – двогжщзніьбоууч [Гайвась Михайло], ур[оджений] 1924 р. в с. втжцпйуб [Брахівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1940 р., впав 13.II.194[5] р., під час облави в лісі біля с. Баймаки.

44. «Буковий» – ньбтрдйпцбиуч [Михалішин Павло], ур[оджений] 1924 р. в с. втжцпйуб [Брахівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1941 р., боєвик куща, впав під час облави 13.I.194[5] р.

45. «Сірко» – ьмювхйюліопшош [Якубовский Осип], ур[оджений] 1912 р. в с. втжцпйуб [Брахівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р. боєвик куща, впав під час облави на ліс біля с. Баймаки 12.VI.1945 р.

46. «Тин» – лвчрппсгвф [Карпій Іван], ур[оджений] 1905 р. в с. втжцпйуб [Брахівка], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1944 р., боєвик куща, впав 13.II.1945 р.

47. «[?]сінчук» – сршіфжюамніхуллуж [Російньський Олекса], ур[оджений] 1920 р. в с. вртплоїд [Боложинів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик з 1942 р., боєвик куща, впав 2.VI.1945 р. в часі облави на село Грабина. В бою вбив

⁵³⁸ Тепер – с. Гутисько-Тур'янське Буського р-ну Львівської обл.

двох більшовиків, сам, знайшовшись у безвихідному положенні, розірвався гранатою.

48. «Павленко» – лртпшцітмніуопнж [Колосовский Микола], ур[оджений] 1917 р. в с. трсптрілвтбзг [Соколівка-Лабач], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1941 р., бoєвик куща, впав на більшовицькій заставі 19.12.1945 р.

49. «Чорній» – дтнчетчпунр [Грицько Осип], ур[оджений] 1919 р. в с. трсптрілв [Соколівка], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1940 р., бoєвик куща, впав в січні 1945 р.

50. «Чорний» – лрмхйюліоннаіінх [Козловский Михайло], ур[оджений] 1907 р. в с. трсптрілв [Соколівка], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1941 р., бoєвик куща, впав 19.XII.1945 р. в родинному селі під час облави.

51. «Зазуля» – мжилхйчмрїуощ [Левко Володимир], ур[оджений] 1922 р. в с. трсптрілв [Соколівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], бoєвик куща, впав 22.VI.1945 р. під час облави в родинному селі.

52. «Довбуш» – ьмннїбзнісптз [Якимець Микола], ур[оджений] с. трсптрілв [Соколівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик, бoєвик куща, згинув під час облави на родинне село 22.VI.1945 р.

53. «Медвідь» – шжишютшбдтп [Шевчук Павло], ур[оджений] 1922 р. в с. дхщїш-жупфюсехюамї [Гутисько Тур'янське], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1941 р., бoєвик куща. Впав 15.IV.1945 р. під час облави на ліс, що біля його родинного села.

54. «Листок» – тфїржхелушецзц [Степанок Степан], ур[оджений] 1910 р. в с. лхщї [Кути], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий, член ОУН з 1937 р., рай[онний] військовик, впав на більшовицькій заставі в с. Брахівка 30.IV.1945 р.

55. «Нечай» – ввтбфїелкибф [Баландюк Іван], ур[оджений] 1920 р. в с. ивспузщї [Закомар'я], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., ком[андир] рай[онної] боївки СБ, впав в бою з більшовиками в лісі біля родинного села 16.11.1945 р.

56. «Комар» – мвзбгяїдждо [Лабашук Іван], ур[оджений] 1926 р. в с. дхщїшжупфюсехюамї [Гутисько Тур'янське], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., (бoєвик куща) СБ, впав в бою з більшовиками в лісі б[іля] с. Закомар'я, 16.XI.1945 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 238-240. Копія. Машинопис.

№ 104

НЕКРОЛОГИ (Ч. 3) ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ТА СТРІЛЬЦІВ УПА У БРОДІВСЬКОМУ РАЙОНІ

[Не раніше 28 травня 1946 р.]

Некрологи (ч. 3)

впавших членів і симпатиків ОУН (та стрільців УПА) впродовж 1944/[19]46 рр.

1. «Гонта» – нійбтжюужцбф [Мигаль Степан], ур[оджений] 1922 р. в с. мжвойс [Лешнів], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], брав активну участь в житті всіх культурно-освітних товариств, член ОУН з 1939 р., з початку – станичний, далі – підрайоновий, останньо – кущ[о]вий. Згинув, заскочений в криївці 17.III.1946 р., вів з більшовиками кількогодина бій, вбив 8 більшовиків, в безвихідному положенні, щоб не попастися живим в руки ворога, застрілив свою жінку (перебувала з ним), себе розірвав гранатою.

2. «Стефанівський» – ехщлжфцвомх [Дутка Михайло], ур[оджений] 1912 р. в с. вжчмнх [Берлін], рільник, жонатий, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1937 р., станичний. В 1939 р. до 1941 р. – емігрант в Німеччині. З 1941 р. кущ[о]вий. Згинув в криївці 1.III.1946 р. Розірвав себе гранатою (криївку всипала рідна сестра).

3. «Боруля» – дпжудтхймхмж [Гнатюк Микола], ур[оджений] 1902 р. в с. нішонбж [Митниця], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий. Член ОУН з 1939 р. З 1942 р. кущ[о]вий. Згинув, заскочений більшовиками, в криївці 26.II.1946 р.

4. «Хмурний» – цопнешембсп [Хміляр Юліан], ур[оджений] 1912 р. в с. лрфявтсг [Конюшків], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий, з літа 1944 р. – боевик куща, впав 21.I.1946 р., заскочений в криївці б[іля] с. Бовдур[и].

5. «Хмара» – тфчпбоцтбсйочлутх [Строчинський Петро], ур[оджений] 1906 р. в с. дтннжусгмж [Грималівка], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий, симпатик ОУН з 1939 р., з літа 1944 р. – боевик куща, далі – кущ[о]вий господарник. Заскочений з трьома друзями у всипаній криївці, вбили трьох більшовиків, у безвихідному положенні порозривали себе гранатами дня 13.IV.1946 р.

6. «Голуб» – цопмешщпожо [Хміляр Роман], ур[оджений] 1910 р. в с. лрфявтсг [Конюшків], освіта – 4 кл[аси] нар[одної]

шк[оли], рільник, жон[атий]. Член ОУН з 1939 р., з 1944 р. – куш[о]вий політвиховник, згинув, застуканий в криївці, під с. Бо[в]дур[и] 25.I.1946 р.

7. «Дубович» – нісйшеуїджо [Микитюк Іван], ур[оджений] 1914 р. в с. мкшпир [Лісові], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий, симпатик ОУН з 1939 р., з 1944 р. – куш[о]вий військовик. Згинув 17.III.1946 р. в криївці б[іля] родинного села. Дострілювався з пістолі.

8. «Мирон» – хжіфйитіта [Федун Василь], ур[оджений] 1926 р. в с. щпнспй [Шнирів], освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], син рільника, з 1941 р. – юнак, з 1944 р. – куш[о]вий політвиховник, впав 26.III.1946 р., застуканий в криївці на полі б[іля] родинного села, відбиваючись, вбив одного більшовика, сам дострілював себе з пістолі.

9. «Байда» – ур[оджений] 1914 р. в с. лрчтпй [Корсів], освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий, симпатик ОУН з 1939 р., далі – боєвик куща, останньо куш[о]вий господарник. Згинув, заскочений більшовиками, в родинному селі, впав в бою 28.V.1946 р.

10. «Вітер» – нвчунхелджтнуз [Мартинюк Василь], ур[оджений] 1923 р. в с. вжчмнх [Берлін], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника. Симпатик ОУН з 1939 р., в 1943 р. – стрілець УПА, з осені 1944 р. – боєвик куща. Згинув 1.III.1946 р. в криївці в родинному селі. (До криївки привела більшовиків тіточна сестра).

11. «Скиба» – нвщгпсіньбоуч [Матвіїв Михайло], ур[оджений] 1923 р. в с. вжчмнх [Берлін], освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН з 1941 р., зв'язковий на Волинь, боєвик куща. Згинув в родинному селі, заскочений в криївці 1.III.1946 р.

12. «Музика» – вжмржузлрпгжх [Безпалько Іван], ур[оджений] 1923 р. в с. вжчмнх [Берлін], освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, з 1944 р. – боєвик куща, останньо боєвик надр[айонного] пров[оду]. Ранений, лікувався, впав 24.IV.1946 р. в заскоці.

13. «Дунай» – тфхмещібунме [Столяр Василь], ур[оджений] 1926 р. в с. вжчмнх [Берлін], освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, з осені 1944 р. – боєвик куща, впав 14.II.1946 р. в бою, заскочений більш[овиками] на постою.

14. «Нестер» – щсхудтчіц [Шпотюк Йосип], ур[оджений] 1923 р. в с. лрфявтсг [Конюшків], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жон[атий], з 1944 р. – боєвик куща, впав на більшовицькій заставі 6.I.1946 р. біля родинного села.

15. «Орел» – лрибтжгфмшуїчио [Ковальчук Степан], ур[оджений] 1910 р. в с. Ытївпл [Язлівчик], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільн[ик], жонатий. Член ОУН з 1939 р., боевик куща, впав 29.I.1946 р. в криївці біля с. Бо[в]дур[и].

16. «Буйний»⁵³⁹ – ур[оджений] 1916 р. в с. мжвопй [Лешнів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, боевик куща, впав в бою з більшовиками в лютні 1946 р.

17. «Лук» – увсжієлкибф [Тарадюк Іван], ур[оджений] 1925 р. в с. лрчтий [Корсів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, в ОУН з 1944 р., згинув 2.II.1945 р. в криївці в родинно-му селі.

18. «Ліщина» – цнпвхпупонцжпфп [Хлібойко Михайло], ур[оджений] 1924 р. в с. лкмь [Кізя], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, в ОУН з 1941 р., боевик куща, впав в бою з більшовиками в с. Корсів 28.V.1946 р.

19. «Береза» – щісбтеургртеохйт [Миколук Володимир], ур[оджений] 1927 р. в с. ркшлн [Піски], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син ріль[ника], в ОУН з 1943 р., боевик куща, впав в січні 1946 р. в лісі б[іля] родинного села. Д[руг] «Береза» не мав ні пістолі, ні гранати щоб себе дострілити. Заскочений в криївці, зголосив більшовикам, що хоче показати «другу криївку», щоб його не вбивали. По дорозі віднайшов пригтовлену заздалегідь міну, зірвав її, вбиваючи себе і вісьмох напасників.

20. «Вихор» – щіщєчофп [Шитерило], ур[оджений] 1924 р. в с. ркшлн [Піски], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, в ОУН з 1943 р., боевик куща, упав в січні 1946 р. Заскочений в криївці, в лісі б[іля] родинного села. В бою вбив трьох більшовиків, застрілився з кріса.

21. «Мороз» – іозпцофауєлнпїпнхенфпс [Ймботильський]⁵⁴⁰ Володимир], ур[оджений] 1926 р. в с. ркшлн [Піски], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, упав в січні 1946 р. разом з другом Вихром, розірвав себе гранатою. Сл[авної] п[ам'яті] д[руг] Мороз вступив в члени ОУН в 1943 р., був боевиком в кущі.

22. «Запорожець»⁵⁴¹ – ур[оджений] 1920 р. впав в січні 1946 р. в криївці біля с. Піски, розірвав себе гранатою.

⁵³⁹ «Буйний» – Василь Мигаль.

⁵⁴⁰ Так в розшифровці.

⁵⁴¹ «Запорожець» – Володимир Гузь.

23. «Лісовий» – цнпмешсгвф [Хміляр Іван], ур[оджений] 1924 р. в с. мкшпир [Лісові], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, боекв куца з 1944 р., впав 17.III.1946 р., заскочений більшовиками в лісі б[іля] родинного села

24. «Зазуля» – гроухйншікибф [Войтович Іван], ур[оджений] 1913 р. в с. гроухйпшк [Войтовичі], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН з 1939 р., з 1941 р. – член, боекв РП. Згинув 17.III.1946 р.⁵⁴² під час утечі з криївки в лісі біля с. Лісові.

25. «Скала» – щхташспіущецц [Шульський Степан], ур[оджений] 1910 р. в с. мжвмпй [Лешнів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН з 1943 р., боекв куца, впав 17.III.1946 р. разом із сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Зазулею. Розірвав себе гранатою.

26. – нійбтжюужрж [Мигаль Стефанія], ур[оджена] 1925 р. в с. мжвмпй [Лешнів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], дочка рільника, жінка куц[о]вого Гонти. Симпатик ОУН з 1941 р., крилася разом з чоловіком. Загинула 17.III.1946 р.

27. «Батько» – рвфеасріржщсх [Паньків Прокіп], ур[оджений] 1895 р. в с. вртеюшп [Бовдури], освіта 3 кл[асів] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий, суспільний діяч, симпатик ОУН з 1937 р., останньо боекв куца. Впав 20.III.1946 р., заскочений в криївці в лісі б[іля] родинного села.

28. «Клен» – нвщгпсііршбязя [Матвіїв Йосафат], ур[оджений] 1923 р. в с. вжчмнх [Берлін], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН [з] 1939 р., боекв куца, останньо боекв РП. Впав в бою з більшовиками 26.II.1946 р. Хоронив відвороту свого провідника, ранений, щоб не попасти живим в руки ворога, дострілив себе [з] пістолі.

29. «Остап» – тфжсхїьквибу [Стародуб Іван], ур[оджений] 1922 р. в с. дтннжусгмж [Грималівка], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, з 1939 р. – юнак ОУН, з 1941 р. – член, співробітник рай[онної] СБ. 13.IV.1946 р. заскочений більшовиками в с. За[г]атка⁵⁴³, вискочив з криївки, вбив трьох більшовиків, опісля дострілився з пістолі.

30. «Роман» – уісбтеуржщсф [Миколіук Петро], ур[оджений] 1926 р. в с. мкшпир [Лісові], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], два роки торговельної, в ОУН – з 1939 р., боекв рай[онної] СБ. З

⁵⁴² У тексті: 7.VI.1946 р.

⁵⁴³ Тепер – с. Загатка Радехівського р-ну Львівської обл.

літа 1945 р. – командир рай[онної] боївки СБ. Впав 13.IV.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Остапом.

31. «Юрій» – р[іт]цкк[ва]опцжу [Пилипас Михайло], ур[оджений] 1914 р. в с. дтннжусгмж [Грималівка], освіта – 3 кл[асиви] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий. З 1939 р. – симпатик ОУН, з 1943 р. – член. Куц[о]вий інформатор СБ. Впав в бою з більшовиками 17.III.1946 р.

32. «Тарас» – твишютюужцбф [Савчук Степан], ур[оджений] 1923 р. в с. лрфявтсг [Конюшків], освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли] і два роки торговельної, син рільника, в ОУН – з 1939 р., в 1941 р. – рай[онний] пров[ідник] юнацтва, осанньо куц[о]вий інформатор СБ, впав 29.I.1946 р., застуканий більшовиками в криївці в лісі біля с. Бо[в]дур[и].

33. «Богдан» – шжчонасгусйніщйше [Черняхівський Григорій], ур[оджений] 1916 р. в с. дтннжусгмж [Грималівка], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли] рільник, жонатий, з 1939 р. – симпатик ОУН, з 1940 р. – член, останньо боевик рай[онної] СБ. Впав в заскоці 13.IV.1946 р. в с. За[г]атка.

34. «Брила» – щхташжуйїуйсцфр [Шульський Микола], ур[оджений] 1911 р. в с. мжвопй [Лешнів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий. Симпатик ОУН з 1939 р., з 1944 р. – боевик рай[онної] СБ, впав, застуканий більшовиками, в криївці 17.III.1946 р. Розірвався гранатою.

35. «Лев»⁵⁴⁴ – ур[оджений] 1923 р. в с. мкшпиршїусй [Лісові Піски], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1939 р., з весни 1945 р. боевик РП, з осені [1945 р.] – боевик при РСБ. Впав 17.III.1946 р., заскочений більшовиками, в криївці в лісі біля с. Лісові. Розірвав себе гранатою.

36. «Омелько» – ехцлжчлутх [Дутка Петро], ур[оджений] 1924 р. в с. вжчмнх [Берлин], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], 3 р[оки] торговельної, в ОУН – з 1939 р., боевик куца, останньо – боевик РСБ. Впа[в] 29.I.1946 р. в лісі біля с. Бо[в]дур[и]. (В криївці).

37. «Юрій» – тжефеунїбоуч [Семенюк Михайло], ур[оджений] 1922 р. в с. щпнспй [Шнирів], освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], 2 роки торговельної, член ОУН – з 1939 р., відбув підстаршинський вишкіл, далі – надрайоновий ПЖ, останньо – чотовий УПА. Згинув 7.IV.1946 р. в с. Клекотів, упав, виконуючи бойове завдання.

⁵⁴⁴ «Лев» – Іван Горбатюк.

38. «Довгий» – цопмещчтіц [Зубач Петро], ур[оджений] 1923 р. в с. вжчмнх [Берлин], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН з 1944 р., боекв куца, з 1944⁵⁴⁵ р. – стрілець УПА, впав в бою з більшовиками, в лісі б[іля] с. Станиславчик, 20.II.1946 р.

39. «Вербовий» – ихзббчлутх [Хміляр Йосип], ур[оджений] 1923 р. в с. лрфявтсг [Конюшків], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1942 р., з 1943 р. – стрілець УПА, впав 29.I.1946 р. в криївці в лісі б[іля] с. Бо[в]дур[и]. В бою вбив трьох більшовиків, сам, у безвихідному положенні, розірвався гранатою.

40. «Малий» – ррсбтрцтбсйойитіта [Поколінський Василь], ур[оджений] 1925 р. в с. щпнспй [Шнирів], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, в ОУН з 1939 р., в 1943 р. – боекв РСБ на Волині. З весни 1945 р. боекв ПЖ, дальше – стрілець УПА. Впав, заскочений більшовиками, в криївці на полі біля родинного села, в березні 1946 р. В бою вбив одного більшовика, одного ранив, сам ранений, щоб не попасти в руки ворога, застрілвся.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 291-293. Копія. Машинопис; Там само. – Арк. 294-295. Оригінал. Рукопис (розкодування).

№ 105

НЕКРОЛОГ КЕРІВНИКА ЗОЛОЧІВСЬКОГО НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН ПЕТРА ЗАБРОЦЬКОГО – «МАКСИМА»

[Не раніше 9 вересня 1946 р.]

НЕКРОЛОГ

З а б р о ц ь к и й П е т р о (Сірий, Максим), уродився в с. З[о]зулях повіту Золочівського, 1917 р., в звичайній сільській хатині, а відзначався серед ровесників тим, що любив слухати, а пізніше читати про Визвольні Змагання, за рідну землю. Надзвичайно любив науку в школі, а головню історію та географію України, скінчив сім клас Укр[аїнської] нар[одної] школи в

⁵⁴⁵ У тексті: 1941.

Золочеві. Та хоч як здібний, не міг дальше ходити до школи з причини матеріальних обставин. Батьки мали всього три морги поля.

Своє знання старається доповнити самоосвітою, належить до всіх легальних Українських Установ, де може користає з усіх видань, щоб доповнити своє знання. В юнаки ОУН вступає 1936 р., рівно ж працює крамарем в кооперативі на З[о]зулях.

У 1938 р. забирають його поляки до війська як допризовника. Служить в к[о]рінній Польщі в Острові при артилерії. Старається тут якнайбільше оволодіти військового знання, розуміючи, що здобути чи закріпити власну державу можна тільки при помочі сильної і добре вишколеної армії, як добрий стрілець, дістає відзначення і ступінь капрала. Під час німецько-польської війни попадає до німецького полону. Тут міг залишитися, та, розуміючи, що для рідного народу можна працювати тільки на рідній землі, тікає з полону. Тут, як член ОУН, працює головно над вишколом юнаків, та займає пост станичного. Легально працює головою зозулівського сільськоспоживчого товариства. Під час першого пересунення більшовицько-німецького фронту зорганізовує повстанчий загін та роз[з]броював красноармійців.

По пересуненні фронту, за німецької окупації вступає до української міліції в Золочеві, де стає її військовим інструктором. З запалом береться до вишколу міліції.

В серпні 1941 р. арештований німцями, пересиджує п'ять місяців у львівській тюрмі на «Лонц[ь]кого». В тюрмі переходить тиф, та жорстокі методи допитів гестапо і голод німецької тюрми. По п'ять місячних допитах, не зломившись на дусі, одначе з підірваним здоровлям, виходить на волю. Тут трохи підлічується, та від жовтня 1942 р. стає районним провідником Золочівщини. На цім пості працює до червня 1944 р., відзначився як добрий організатор і виховник кадрів.

В м[і]сяці червні 1944 р. йде на старшинський курс УПА в Карпатах. Тут переходить пересунення фронту німецько-більшовицького. Старшинський курс кінчить з відзначенням і дістає ступінь булавного.

Вернувши з Карпат, одержує пост надрайонового Золочівщини. З енергією і запалом береться до організаційної роботи, скоро здобуває собі авторитет серед кадрів і населення.

В серпні 1945 р. закватерував із шістьома боевиками в стодолі на Вороняках, господар сексот доносить на нквд до Золочева і їх всіх окружують в стодолі, та завдяки холоднокривності, енергії та рішучості пробива[ю]ться під огнем автоматів та скорострільів,

тільки один друг Зимний згинув. Переходить ряд облав, з яких завдяки своїй енергії виходить і виводить своїх людей ціло.

Дня 9.IX.1946 року закватерував wraz зі своїми 2-ма боекми, Жуком і Ясеном, у картоплях на полі під с[...] того дня пересувалася саме тереном велика облава, в якій брала участь ціла дивізія. Думаючи, що це звичайна місцева облава, тікає у невеличкий лісок, щоб дістатися на зади війська, та большевики запримітили їх при переході до ліса отружують лісок і починається нерівний бій. Перший паде прошитий кулями Ясень, друг Максим wraz з другим боекком залягають і б'ють по більшовиках, з-за дерева вбитий і боек Жук, сам він залягає за грубим дубом і б'є по наступаючих більшовиках, ранить двох босяків, вибивши всі набой з свого автомата, добуває пістоль і зі словами «Живи, Україно!» пускає собі кулю в лоб.

Тіла їхні забрали більшовики до району Золочів, на подвір'я нквд, тут зфотографували і закопали за будинком нквд, земля – зрівняна, на якій садять капусту.

Все своє знання, свій труд і життя віддав Україні. Хай земля, яку Ти так щиро любив, для якої жив і боровся, буде тобі пером.

Вічна слава героям, що впали в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 106
НЕКРОЛОГИ ЗАГИБЛИХ КОМАНДИРІВ ТА
СТРІЛЬЦІВ СОТНІ УПА «ВИТЯЗІ» КУРЕНЯ
«ДРУЖИННИКИ»

[Не раніше грудня 1946 р.]

Н Е К Р О Л О Г И

впавших командирів і стрільців УПА

за час від листопада 1945 р. по грудень 1946 р.

1.«Мирон» – мжуйсчлутх [Лемик Петро], ур[оджений] 1925 р.
4 травня, в с. тртпиз [Солова], покінчив середню освіту, син

рільника. Член ОУН з 1943 р., відбув старшинський вишкіл в Карпатах в 1944 р. зі ступнем вістуна. Після вишколу був сотеним політвиховником. Впав 27.VI.1946 р. на більшовицькій заставі. Поранений в ногу, викинув три гранати на більшовиків, ранив трьох з них, а щоб не попасти живим в руки, дострілив себе з пістолі.

2.«Бистрий» – схійоіщйепчрр [Рудий Григорій], ур[оджений] 18.IV.1922 р. в с. шжчеушдоа [Черемошня]. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., станичний. З початком 1944 р. – стрілець УПА, відбув підстаршинський вишкіл, спочатку – роєвий, останньо – чотовий. Військовий ступінь – булавний. Ранений в бою б[іля] с. Баймаків, вилічився і далше був чотовим. Впав під час зимової бльокади 3.III.1946 р. на хуторі Микити, рай[он] Підкамінь.

3.«Вишневий» – ужчєьцітбсйоулпцпме [Тереховський Теофіль], ур[оджений] 1917 р. в с. дврепуупдїчетс [Гаї-Дітковецькі], рай[он] Броди. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1939 р., в УПА з 1944 р. Старший вістун, командир розвідки. Під час зимової бльокади 3.III.1946 р. був застуканий зі старшим стрільцем Дротом в криївці на полі біля родинного села. Оба, заскочені, повисакаували з криївки в окіп, та звели бій з більшовиками. Відбивались через п'ять годин. Вбили трьох більшовиків, шістьох ранили, самі, вистрілявши всі набої, останніми відібрали собі життя.

4.«Дріт» – срубфоудтндхсі [Романик Григорій], ур[оджений] 14.I.1923 р. в с. ррцетєціймн [Попелянили], рай[он] Снятин, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1944 р. Стрілець УПА, розвідчик. Військовий ступінь – ст[арший] стрілець. Впав 3.III.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Вишневим».

5.«Мазенко» – гкщсхїпіджтнуз [Вітровий Василь], ур[оджений] 8.XII.1914 р. в с. ркідпшві [Підгірці], рай[он] Ходорів, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1943 р., в УПА з 1944 р., роєвий, військовий ступінь – вістун. Впав 28.I.1946 р. на хуторі Калинка, р[айон] Олесько.

6.«Канарок» – тіїчїнаф [Сидір Дем'ян], ур[оджений] 22.I.1922 р. в с. лрфїи [Конів], рай[он] Добромиль, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН, стрілець УПА з 1944 р. Військ[овий] ступінь – ст[арший] стрілець, впав під час облави 4.IV.1946 р. в лісі б[іля] с. П[е]няки.

7. «Клен» – нвфшюшсгвф [Манчур Іван], ур[оджений] 2.III.1913 р. в с. гртїаєкетїгтецтбсб [Волиця Деревлянська],

рай[он] Камінка Стр[умилова]. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1942 р., в УПА з 1944 р., роевий, військовий ступінь – ст[арший] вістун, згинув 8.II.1946 р. в криївці в с. Грабина, рай[он] Олесько. (Криївку всипала господиня).

8.«Касян» – ткчйойитіта [Сірий Василь], ур[оджений] 1913 р. в с. дтжвнхи [Грабина], р[айон] Олесько. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН, в УПА – з 1944 р., військовий ступінь – ст[арший] вістун, інтендант сотні, впав 8.II.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Кленом.

9.«Голуб» – нршіізц [Мот Іван], ур[оджений] 14.I.1926 р. в с. вілоехп [Вижняни], рай[он] Глиняни, освіта – 7 кл[асів] гімназії, в ОУН – з 1941 р., в УПА – з 1945 р., стрілець, чотовий політвиховник. Військовий ступінь – ст[арший] стрілець, впав, заскочений, в криївці 22.I.1946 р., розірвав себе гранатою.

10.«Скорий» – (ст[арший] стрілець), нршлжуєлртєсци [Москалюк Олекса], ур[оджений] 14.III.1921 р. в с. твмяф [Сазюн], рай[он] Станиславів, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН з 1942 р., в УПА – з 1944 р., стрілець, впав 22.I.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Голубом.

11.«Левко» – (ст[арший] стрілець), лхмаузчмжстж [Кузьма Олекса], ур[оджений] 25.II.1924 р. в с. цджупй [Хватів], рай[он] Олесько, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1941 р., в УПА з 1943 р., стрілець, впав 28.III.1946 р., заскочений, в криївці б[іля] родинного села, разом з друзями вбили трьох більшовиків, трьох ранили.

12.«Чорний» – (ст[арший] стрілець), овоежфпцвомх [Найда Михайло], ур[оджений] 8.IX.1924 р. в с. срлбф [Рожан], рай[он] Косів, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН з 1943 р., в УПА – з 1944 р., стрілець. Впав разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Левком, 28.III.1946 р.

13.«Чайка» – црібсфпцвомх [Ходак Михайло], ур[оджений] 21.IX.1922 р. в с. ррзечкнб [Побережа], рай[он] Жовтнева, Станиславівщина, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], син рільника, симпатик ОУН з 1943 р., в УПА – з 1944 р., стрілець. Впав 28.III.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Левком.

14.«Байда» – (ст[арший] стрілець), бннлшкйщіннющп [Аликсевич Дмитро], ур[оджений] 11.XI.1923 р. в с. чжапчо [Цецори], рай[он] Зборів, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], син рільника, член ОУН з 1943 р., в УПА – з 1944 р., стрілець, впав на більшовицькій заставі 27.VI.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Мироном.

15.«Канич» – (ст[арший] стрілець), ьпіляофйс [Янек Филип], ур[оджений] 13.IX.1921 р. в с. мхщпсічсквони [Луток Горішній], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., стрілець УПА – з 1944 р. Згинув 6.II.1946 р. в с. Бачка, рай[он] Лопатин, заскочений більшовиками в криївці. В безвизхідному положенні застрілився.

16.«Добрянський» – (ст[арший] стрілець), мішбсфплртб [Лисак Микола], ур[оджений] 27.XI.1926 р. в с. мхщпсічсквонпк [Луток Горішній], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1942 р., з 1944 р. стрілець УПА, впав разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Каничем, 6.II.1946 р.

17.«Сорока» – нвфсемеутжіххх [Мандзюк Стефан], ур[оджений] 10.III.1925 р. в с. ржбефрж [Печенія], (рай[он] Глиняни), син рільника, освіта 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., стрілець УПА з 1944 р., впав 6.II.1946 р. в с. Бачка.

18.«Квітка» – (ст[арший] стрілець), урчпцзябфжеїп [Торопата Тадей], ур[оджений] 12.II.1925 р. в с. вжчемційшео [Березовиця], (Тернопільщина), син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., стрілець УПА з 1944 р., впав 6.II.1946 р. застуканий більшовиками в криївці в с. Бачка.

19.«Кармелюк» – лриуюххйцжітц [Ковтун Михайло], ур[оджений] 21.VIII.1924 р. в с. ивігпщж [Задвір'я], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., стрілець УПА з 1943 р., впав біля с. Тур'я на більш[овицькій] заставі 14.XII.1945 р. (тяжко раненого забрали більшовики в район і він там помер).

20.«Черемшина» – гнхидтхйтхо [Гузюк Мирон], ур[оджений] 31.III.1927 р. в с. звчлпй [Жарків], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1944 р., з початком 1945 р. – стрілець УПА. В часі зимової бльокади, 6.II.1946 р., застуканий більшовиками в криївці в с. Бачка, розірвав себе гранатою.

21.«Іскра» – (ст[арший] стрілець), ртхчнгпокибф [Процишин Іван], ур[оджений] 4.II.1927 р. в с. срмгхшжої [Розворяни], рай[он] Глиняни, син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1941 р., підрайоновий юнацтва, з 1944 р. розвідчик в УПА, впав 3.III.1946 р., застуканий в криївці біля с. Микити (рай[он] Підкамнь), розірвав себе гранатою.

22.«Вільха» – (ст[арший] стрілець), нвстнфлчбіннющп [Максимець Дмитро], ур[оджений] 21.V.1926 р. в с. дтннжусгмж [Грималівка], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1941 р., юнак. Член з 1943 р. В лютні 1944 р. відійшов до

УПА, був стрільцем. Впав 10.I.1946 р. на більш[овицькій] заставі в с. Митниця.

23.«Чайка» II. – (ст[арший] стрілець), дхуефхпідхміпніч [Гуменний Володимир], ур[оджений] 11.IV.1923 р. в с. орийош-чдкіеаж [Новий Рогівець], (рай[он] Збараж), син рільника, освіта – 9 кл[асів] десятилетки, член ОУН з 1941 р., з лютря 1944 р. – в УПА розвідником, в 1945 р. – втікач з полону провокативної групи Наливайка. Впав в бою з більшовиками в лісі біля с. Берлин в м[ісяці] березні 1946 р.

24.«Твердий» – інешйгпокибф [Ільчишин Іван], ур[оджений] 17.III.1915 р. в с. мбзіфжієнлнп [Любін Великий], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., стрілець УПА. Впав в бою з більшовиками в березні 1946 р. разом із сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Чайкою».

25.«Граніт» – (ст[арший] стрілець), лдеусцітбойозцетпі [Кв'ятковський Андрій], ур[оджений] 27.XII.1921 р. в с. гіфонтп [Винники], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., від початку 1943 р. – стрілець УПА. Впав в березні 1946 р. в бою з більшовиками в лісі б[іля] с. Берлин разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Твердим».

26.«Дубовий» – (ст[арший] стрілець), еасіййчдежо [Дяків Тадей], ур[оджений] 17.XII.1923 р. в с. зхлітж [Жужіль] (Сокальщина), син рільника, освіта – 5 кл[асів] гімназії, член ОУН з 1942 р., відійшов до УПА в 1944 р., ланковий. Згинув, застуканий в криївці, в лютні 1946 р. в лісі біля с. Станиславчик.

27.«Козар» – (ст[арший] стрілець), лтлнлоіешегхучеіуйч [Крикливець Володимир], ур[оджений] 10.V.1925 р. в м. тпеунх [Снятин], освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], з 1943 р. – член ОУН, стрілець УПА. Згинув разом із сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] Дубовим. Розірвався гранатою.

28.«Явір» – (ст[арший] стрілець), свубфеутфїржх [Романюк Степан], ур[оджений] 8.XI.1922 р. в с. уішніпча [Тисмениця], (Станиславщина), син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., з 1944 р. – стрілець УПА, впав разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Дубовим». Розірвав себе гранатою.

29.«Сонце» – еіхонпжсіушндпо [Діоніз Яремчишин], ур[оджений] 6.II.1920 р. в с. ркіджпгймн [Підгайчики], (рай[он] Глиняни), син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., в УПА – з 1944 р., впав на більш[овицькій] заставі біля с. Паньківці рай[он] Підкам'нь, в грудні 1945 р.

30.«Когут» – (ст[арший] стрілець), лршнттібунме [Космин[а] Василь], ур[оджений] 10.VI.1925 р. в с. дрвіивпл [Бивбіс], син

рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., стрілець УПА з 1944 р., згинув в лютні 1946 р., застуканий більшовиками в криївці, розірвав себе гранатою.

31. «Максим» – (ст[арший] стрілець), щфнлжщяєцжо [Штика Стефан], ур[оджений] 21.I.1921 р. в с. лрфтшзцуїфіити [Константинівка], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., відійшов до УПА в 1944 р., був стрільцем до дня смерті в лютні 1946 р. Застуканий в криївці, розірвав себе гранатою. В сотні був дуже добрим кулеметчиком. Кілька разів охороняв відворот сотні перед більшовиками.

32. «Опока» – [Ковалишин Михайло], ур[оджений] в с. Перево-
лочна, рай[он] Олесько, син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної]
шк[оли], член ОУН з 1939 р., в УПА – з 1944 р. Стрілець, роевий,
чотовий, командир сотні. Під час зимової бльокади в 194[5] р. під
впливом пережитих страхіть дезертир[ував] з УПА. За це полевий
суд позбавив його прав відпустки до кінця революції та zdegradу-
вав до стрільця. Впав на більшовицькій засідці в грудні 1946 р.

*ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 285-286. Копія. Машинопис;
Там само. – Арк. 287-288. Інша копія; Там само. – Арк. 289-290.
Оригінал. Рукопис (розкодування).*

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13: Воєнна округа
«Буг». Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2 / Упоряд. В. Мороз,
О. Вовк. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 956-960.

№ 107

НЕКРОЛОГ КЕРІВНИКА ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН ВОЛОДИМИРА ТІЦЬКОГО – «ВЕРХОВОГО»

[Не раніше 4 січня 1947 р.]

НЕКРОЛОГ

Т и ц ь к и й В о л о д и м и р (Верховий), ур[одже-
ний] 1921 р. в с. З[о]зулях, р[айо]н[у] Золочівського. Скінчив сім
клас української народної школи в Золочеві. Батько його (сегод-
ня в підпіллі) учасник Визвольних Змагань, своїми оповіданнями
вщепив у нього любов до всього, що своє, рідне, та ненависть до
ворогів України.

В юнаки ОУН вступає 1940 р.

В 1941 р. з приходом німців вступає до української міліції в Золочеві. По розв'язанні міліції, переходить двотижневий організаційний вишкіл, та займається вишколом юнаків у кущі, в цей час стає членом ОУН.

В 1942 р. працює в СБ. З початком 1943 р. йде в підпілля, за ним шукають «Бавдінстяки» (польські), від них зістав ранений у плече в селі Жуличах. Скоро підлічується і працює даліше.

Осіною 1943 року при переїзді через Білий Камінь, німаки оточують підводу, він вбиває німака, інші розбігаються. Це дає змогу втіти надрайоновому провідникові Воронові і прочим боввикам.

При пересуванні німецько-більшовицького фронту коло с. Стінка, р[айо]н Золочів, тяжко ранений в ногу (розтріскана кістка вище коліна), знаходять селяни напівживого і дають першу поміч і забирають до хати. По шестимісячній ліченні, кулявий на ногу, стає знова до праці в СБ, а від осені 1945 р. дістає пост районного Золочівщини. Дбає в першій мірі про добір та вишкіл кадрів. Сам тихий, скромний, дбає і старається доповнити своє знання. Сам відвідує не тільки кожну станицю, а навіть кожний хутір, несе в населення віру в нашу перемогу. Здобуває авторитет не тільки серед кадрів, а також серед населення.

4.I.1947 р., wraz із своїми боввиками Буйним і братаничем Юрком, закатерував у селі Почапах, під час облави на село відступає з села. Большевики зауважують їх і починають з зайнятих становищ обстрілювати, перший паде тяжко ран[е]ний Юрко, він дере святочні «бофони», розбиває годин[н]ик і з пістоля стріляється (автома[т] – прострілений, відразу був нечинний). Паде, прошитий ворожими кулями, і другий боввик Буйний. Верховий, тяжко ранений в живіт, вибиває останні набої з свого МП-43, палить всі записки, розбиває годинник із окликом «Слава Україні» добивається з свого пістоля.

Тіла забрані до Золочева і похоронені за будинком нквд, де нема ні могили, а земля – зрівн[я]на і на ній садять капусту.

Тихе, скромне та повне борні життя і їх геройська смерть кличе до бою за Волю України.

Вічна слава героям, що впали в боротьбі за УССД!

Слава Україні!

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 108
НЕКРОЛОГИ ПІДПІЛЬНИКІВ
ІЗ ЗОЛОЧІВЩИНИ

[Не раніше 23 січня 1947 р.]

НЕКРОЛОГ

Москаль Михайло (Жук), ур[оджений] 1925 р. в с. З[о]зулях, р[айо]н Золочів, селянин, скінчив 6 клас Укр[аїнської] нар[одної] школи в Золочеві. Батько – старший десятник УГА, оповідав синові про Визвольні Змагання, чим вщепив синові любов до рідного народу.

В юнаки ОУН вступає в 1943 р. В 1944 р. йде в ряди УПА, де і переходить пересунення фронту. Звільнений з УПА з браку здоровля, працює зв'язковим при надрайоні.

Гине 9.IX.1946 р. в с. З[о]зулях у лісі, оточений більшовиками, wraz з своїм провідником Максимом.

Похоронений на Нквд в Золочеві

НЕКРОЛОГ

Дубно Михайло (Гільо), ур[оджений] в с. З[о]зулях, 1922 р., селянин, скінчив чотири класи нар[одної] школи. В Юнаки ОУН вступив в 1943 р. З приходом більшовиків йде в підпілля до самооборони. В 1945 р. стає зв'язковим при районі.

Гине в лісі на Вороняках, 17.IV.1946 р.

Тіло забране до району Золочів.

НЕКРОЛОГ

Саврас Петро (Тихий), ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]зулях, селянин, скінчив 6 клас нар[одної] школи. З приходом більшовиків криється особисто, в 1945 р. вступає в члени ОУН і працює в СБ.

Гине під час облави в с. З[о]зулях в лісі, дня 24.XII.1945 р. забраний на Козаки, похоронений коло костела на Козаках.

НЕКРОЛОГ

Заброцький Еміліян (Юрко), ур[оджений] в с. З[о]зулях, р[айо]н Золочів, селянин, скінчив 6 клас нар[одної] школи. Відтак іде на науку складача до друкарні до Золочева. В юнаки ОУН вступає у 1942 р. В підпілля йде в 1944 р. і працює в технічному відділі. З приходом більшовиків працює зв'язковим при районі. Гине wraz з своїм провідником Верховим у с. Почапах

4.1.1947 р. Ранений, нищить годинник, дере святочні б[о]фони і пускає собі кулю в чоло.

Тіло похоронене на квд в Золочеві.

Н Е К Р О Л О Г

К р и в и й В о л о д и м и р (Евген), ур[оджений] 1923 р. в с. З[о]зулях, р[айо]н Золочів. Скінчив 7 клас Укр[аїнської] нар[одної] школи в Золочеві, а за німецької окупації – один рік ремісничої.

В 1942 р. вступає в юнацтво ОУН. В 1943 р. криється перед «Бавдінстом», зловлений, при перевозі до Львова вискакує під час їзди з поїзда. Тяжко поранений і потовчений, вертає по тяжких трудах домі. По підліченні працює в організаційному технічному відділі.

В березні 1944 р. висланий з важними матеріалами в селі Тростянець попадає в руки більшовицьких партизан. Мордований і печений на огні, нічого не видав. Допитуваний чи є бандерівцем, відповідає «так, я – бандерівець, стріляйте мене», видирається з рук і починає втікати. Відбігши кілька кроків, був застрілений більшовицькими бандитами.

Похований на кладбищі в Тростянці враз з іншими впавшими героями.

Н Е К Р О Л О Г

Б а л и ц ь к и й І в а н, ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]зулях, р[айо]н Золочів. Скінчив чотири класи народної школи в З[о]зулях, по скінченні школи вчиться на кравця. В 1943 р. вступає в юнаки ОУН. В 1944 р. йде в УПА. Гине під час переходу фронту в бою з більшовиками в Рогатинщині.

Н Е К Р О Л О Г

Б а л и ц ь к и й М и х а й л о, ур[оджений] 1912 р. в с. З[о]зулях, район Золочів. Батьки – малозаможні селяни. Скінчив сім клас Укр[аїнської] Прав[ничої] гімназії в Золочеві. За першої більшовицької окупації учителює.

Симпатик ОУН.

В липні 1941 року йде враз з Сухоцьким і Дзьобою до села Опаки, район Олесько, з пропагандивною літературою, щоб провести акт проголошення Української Держави. Поляки повідомляють гестапо, яке негайно приїздить до села і ро[з]стрілює всіх тр[ь]ох і ще двох місцевих жителів в с. Опаки, хутори Руда, р[а-йо]н Олесько.

Похоронений у Золочеві на міському кладбищі.

НЕКРОЛОГ

Кривий Михайло син Гринька (Ясень), ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]зулях, район Золочів, селянин, скінчив 6 клас нар[одної] школи в З[о]зулях. В юнаки ОУН вступає 1943 р. В 1944 р. йде в підпілля і працює зв'язковим при надрайоні.

Гине 9.IX.1946 р. в З[о]зулях у лісі [...]⁵⁴⁶.

НЕКРОЛОГ

Джала Ярослав (Яцко), ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]зулях, р[айо]н Золочів, рільник, скінчив 6 клас нар[одної] школи і дві класи ремісничої у Золочеві. В юнаки ОУН вступає у 1942 р. Працює зв'язковим при повітовім провіднику. З приходом більшовиків дістає пост кущ[о]вого, відзначався відвагою, палить більшовицький літак, ліквідує кількох нкведистів.

Згинув 17.XII.1945 р. в с. Тростянець на хуторах Деревлянки, окружений в хаті, не знаючи нічого, вийшов з хати і дістав кулю в саму голову. Тіло забране на Козаки, де нагого посадили під костелом і стріляли до трупа, по тижні похований на полі під Козаками.

НЕКРОЛОГ

Безпалко Василь с[ин] Стефана (Грубий, Клим), ур[оджений] 1921 р. в с. З[о]зулях, р[айо]н Золочів, рільник, скінчив чотири класи нар[одної] школи. В юнаки вступає в 1943 р. і йде відразу в підпілля, працює в повітовій боївці СБ. Відзначався надзвичайною відвагою, осінню 1944 р. на Вороняках у лісі прострілений в обидві руки, не може себе добити, зістав зловлений більшовиками, ведуть його на ста[н]цію до Золочева. Білий день, на ста[н]ції рух, переїздить на фронт еш[е]ллон війська, більшовики пхаються, щоб подивитися, кажуть зловили «главного бандьору», під час того, як його саджають до вагону, у дверях валить тр[ь]ох більшовиків і під обстрілом автоматів та скорострілів втікає у Вороняцькі ліси.

Раз, застуканий облавою в селі, вбиває тр[ь]ох більшовиків, сам виходить ціло. Дався добре червоним бандитам в знаки, кілька десятків пустив їх люциперові в зуби. Згинув в зимі 1946 р. в криївці в селі Черниця р[айо]н Броди, враз зі своїми п'ятьма друзями.

Тіла забрані у р[айо]н Броди.

⁵⁴⁶ Дальше текст втрачено.

НЕКРОЛОГ

Ш а ф р а н с ь к и й Г р и ц ь (Журавель, Сірий), ур[одженний] 1908 р. в с. Монастирок, р[айо]н Золочів, кравець, скінчив чотири класи нар[одної] школи. В члени ОУН вступає в 1938 р. В 1941 р. вступає до української міліції, а по розв'язанні її – до «української поліції». В 1944 р. вступає до УПА. Тут працює в розвідці у кур[е]ні к[оманди]ра «Іванка». Хорий на ноги, дістає звільнення з УПА [в] 1945 р. Вертає у рідні сторони і дістає пост куц[о]вого.

Гине в квітні 1946 р. в лісі під с. Монастирок, окружений більшовиками.

Забраний у район Золочів.

НЕКРОЛОГ

Р о д и н а Вагулів: Параск[е]вія – літ 45, Софія – з 1924 р., Ярослав Вагула – з 1930 р. і шестимісячна дитина, Віра Мудра. Це були симпатичні ОУН.

Ще за німецької окупації там була зв'язкова хата, а відтак – приміщення техніки. В лютому 1944 р. німецькі бандити оточують хату, падає один борець (розривається власною гранатою), господарку розрабовують і спалюють, а родину забирають. В тюрмі ро[з]стрілюють батька Стефана Вагулу, а жінку Параск[е]вію і доньку Софію вивозять на каторжні роботи до Німеччини. По розвалі Німеччини Параск[е]вія і Софія вертають у рідне село З[о]зулі. Софія віддається заміж за підпільника.

Зимою 23.І.1947 р. під час облави більшовики застукують у хаті двох повстанців, в хаті була криївка, один вбиває двох більшовиків, третього ранить і втікає, другий повстанець падає. Роз'ярені більшовики починають на місці допити, мордують прикладами жінок, хлопець, 16-літній Ярослав тікає, його стріляють, а відтак роз[с]трілюють Софію та Параск[е]вію і в колісці немовля. Трупки скидають до стодоли на тік і прикривають соломною. Вечером кладуть трупи на фіри і відвозять до району, дитину прячуть, а жінки лежать два дні на гнойови, а відтак ховають невідомо [де].

Це була дійсно щира «наша» родина, яка не ж[аліла] для України нічого. Хоч стратила майно, батька – [голо]ву родини, навіть німецька каторга, не могли їх [зло]мити.

Під час більшовицької окупації, хоч не раз сам[им] доводилося крити[ся], повстанці все могли дістати [в них] хату, розвідку, чи що.

Хай же невинно пролята кров жінок і немовляти, яка кличе до пімсти, буде жорстоко пімщена на [чер]воних бандитах, а рідна

земля, для якої та скро[мна] і нікому невідома родина віддала усе, буде пером.

Хай живе вічна слава героям, що впали в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу.

Слава Україні!

Героям Слава!

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 109

НЕКРОЛОГИ (Ч. 4) ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ТА СТРІЛЬЦІВ УПА У ЗОЛОЧІВСЬКОМУ ТА ОЛЕСЬКОМУ РАЙОНАХ

[Не раніше 4 березня 1947 р.]

Некрологи (ч. 4)

впавших членів і симпатиків ОУН (та стрільців УПА) впродовж 1944/[19]46 рр.

1. «Сірий»-«Максим» – ивзсхбзлі оріющп [Заброцький Петро], ур[оджений] в листопаді 1917 р. в с. ивлфтр [Зозулі]. Син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли] Через вбогість родини не має змоги дальше вчитися. (В школі дуже добрий ученик). Своє знання доповнює самоосвітою. Бере активну участь в житті всіх товариств: «Рідна Школа», «Просвіта», є членом «Відродження», взірцевою поведінкою здобуває собі авторитет і беззастережне довір'я серед населення. В'язень польської в'язниці, за активну участь у всіх товариствах. Служить в польському війську, де добивається ступеня капрала (при зенітній артилерії). Під час польсько-німецької війни попадає в німецький лагерь, звідки втікає. Ще 17-літнім хлопцем вступає в ряди ОУН. Тут переходить всі ступені організаційної гієрархії (підрайоновий, районний, надрайоновий). З приходом німців є інструктором української міліції в Золочеві. Після скасування німцями акту 30 червня арештований гестапом та відвезений в тюрму у Львові при вул. Лонцького. Перебув сім місяців [в] страшних умовах німецького терору. Тут перебув тиф. З тюрми вийшов з майже зовсім знищеним здоров'ям. Під час перевалу фронту і в часі після цього переходить військовий вишкіл в Карпатах (відділ

«Лісові чорти»), кінчить зі ступенем старшого булавного. В часі революції переходить ряд небезпечних моментів, в яких показує себе дійсним вояком-командиром-провідником. Окружений більшовиками, 9.IX.1946 р. з двома боєвиками охорони провадять бій через годину, з чотирма сотнями більшовиків. В бою вбиває вісім більшовиків, опісля в боєвому порядку намагається прорватись до ліса. Падає, прошитий чергами ворожих кулеметів з окликом «Живи, Україно».

2. «Ясен» – лтнгпхйчжітц [Кривий Михайло], ур[оджений] в с. ивлфтр [Зозулі] в серпні 1924 р. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли]. В ОУН з 1943 р., з початком більшовицької окупації як УНС-у ранений в ногу. Останньо – боєвик надр[айонного] п[роводу]. Гине в бою з більшовиками 9.IX.1946 р. разом із своїм провідником.

3. «Жук» – нршлжузніьбоуч [Москаль Михайло], ур[оджений] в грудні 1925 р. в с. ивлфтр [Зозулі], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1943 р., своїми здібностями і взірцевою поведінкою мав вигляди рости в організації. Боєвик надр[айонного] проводу. Впав 9.IX.1946 р.

4. «Вороний» – ур[оджений] в 1921 р. в Чортківщині. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], син рільника. В 1943 р. вояк СС-дивізії унтершарфірер артилерії. Під час перевалу фронту переходить в підпілля. Перед смертю куш[о]вий. Згинув 9.X.1946 р. в заскоці на хуторі Баняки (с. Тростянець).

5. «Малий» – лхшйочлутх [Кусий Петро], ур[оджений] 22.III.1926 р. в с. пгісщзюпдж [Обертасів]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], боєвик куша. В ОУН від початку другої більшовицької окупації. Згинув 9.X.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Вороним».

6. «Хижий» – ехзбсцюйс [Добак Осип], ур[оджений] 1915 р. в с. ррббцо [Почапи], швець, шофер, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли]. Під час першої більшовицької окупації – емігрант в Німеччину. Тут вступає в ряди ОУН. По повороті 1941 р. куш[о]вий, згинув 11.II.1946 р. в заскоці в родинному селі.

7. «Качай» – днхнзйчмрдйуощ [Гломб Володимир], ур[оджений] в 1923 р. в с. ррббцо [Почапи]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1941 р. Звеновий юнацтва. Боєвик при КП «Н[ечаєві]», останньо боєвик ОП. Впав 11.II.1946 р., застуканий більшовиками в криївці.

8. «Борух» – дрчпквामніцупеннш [Городецький Володимир], ур[оджений] 1923 р. в с. ррббцо [Почапи], син рільника, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в 1942 р. насильно виве-

зений до Німеччини, звідам втікає, під час перевалу фронту знову втікає з німцями. В 1945 р. повертає домів і стає боєвиком надр[айонного] господарника. Впав. 8.III.1946 р., застуканий більшовиками в криївці.

9. «Грабина» – тьчлхцюйс [Сюрко Осип], ур[оджений] 1925 р. в с. ррббцо [Почапи], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], стрілець УПА з 1944 р., боєвик спецвідділу СБ в Карпатах, тут ранений відламком гранатометного стрільна, повернув домів, останньо – боєвик надр[айонного] п[роводу]. Впав 8.III.1946 р., застуканий в криївці.

10. «Вировий» – маьпиогтфіржх [Ляхович Степан], ур[оджений] 1922 р. в с. ррббцо [Почапи], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1941 р., в 1944 р. – вістун в УПА. Ранений в бою 6-ма пострілами, вилічився. Виконував поодинокі припоручення в станиці. Впав 11.II.1946 р., заскочений більшовиками в криївці.

11. [«Старий»] – лдштхщшр [Квас Осип], ур[оджений] 1920 р. в с. ррббцо [Почапи], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], по фаху столяр. Член ОУН з 1942 р. З 1944 р. до [19]45 [р.] – стрілець УПА. В 1945 р. вернув з УПА зі ступенем вістуна. Останньо був зв'язковим ОП. Впав 11.II.1946 р., застуканий більшовиками, в криївці в родинному селі.

12. «Голка»⁵⁴⁷ – ррббцжздїонна [Почапський Михайло], ур[оджений] 1915 р. в с. ррббцо [Почапи], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], кравець. Жовнір у польському війську під час польсько-німецької війни. Звідси попадає в нім[ецький] лагер, голоситься до «веркшущів» і йде на СУЗ. Повертає домів, йде до відділу УПА, а далі зі спецвідділом КП СБ відходить в Карпати. В 1945 р. вертає домів і знову йде в УПА. Звільнений звідси з причини хвороби працює на станиці до дня смерті. Падає, заскочений більшовиками, в криївці в родинному селі 26.I.1946 р.

13. «Дубовий» – пніобзупунр [Оленчак Осип], ур[оджений] в 1912 р. в с. ррббцо [Почапи], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], кравець. З малого хлопця сирота, перебував у свого вуйка. В ОУН з 1941 р. На припоручення теренового проводу ОУН провадив організаційну галантерійну крамницю в Золочеві до 1944 р. (перевалу фронту). Після перевалу фронту член техн[ічного] звена при ОП, останньо – надр[айонний] гос-

⁵⁴⁷ В інших документах – «Галка».

подарник. Впав 21.I.1946 р., застуканий більшовиками, в криївці в родинному селі.

14. «Грубий» – двиснщшбдтп [Гаврис Павло], ур[оджений] 1906 р. в с. ррббцо [Почапи], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], з польського війська капраль. Бере активну участь в суспільному житті (в освітніх та спортових товариствах, диригент хорового гуртка). З 1941 р. – симпатик ОУН, кущ[о]вий господарник, останньо, впав 10.III.1946 р. в криївці в родинному селі (вдусився газом від міни).

15. «Чоботар» – дтішкхцймибшофь [Гречаник Василь], ур[оджений] 1903 р. в с. ррббцо [Почапи], швець, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], жонатий, троє дітей, голова читальні «Просвіта», секретар «Рідної Школи» і «Сільського Господаря». В ОУН – з 1942 р., симпатик, станичний. Впав 10.III.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Грубим».

16. [«Микола»] – ртюойьтнолхуи [Прунивус⁵⁴⁸ Микола], ур[оджений] в червні 1918 р. в с. рацплпйуб [П'ятківка] Бершадського⁵⁴⁹ р[айо]ну, Вінницької області. Син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], колгоспник, шахтар, опісля вояк ЧА, мінометчик, в м. Рава Руська. В 1941 р. здався в німецький полон, звідси попав на роботу до господаря в с. ррббцо [Почапи]. З 1944 р. скривається від більшовиків, симпатик ОУН. Згинув 25.I.1946 р., застуканий в криївці, щоб не попасти живим в руки ворога, застрілився з пістолі.

17. «Гриб» – щвабщящбонцжпфп [Шабатура Михайло], ур[оджений] 17.IX.1924 р. в с. ррббцо [Почапи], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], робітник в Німеччині, в 1945 р. – стрілець УПА, звільнений з браку слуху. Симпатик ОУН, впав 25.I.1946 р. разом із ч. 16.

18. «Снігур» – нвтйфцітбсйочлутх [Малиновський Петро], ур[оджений] 1920 р. в с. ивлфтр [Зозулі], син рільника, освіта – неповно-середня школа, в ОУН з 1940 р., помічник надр[айонного] пропагандиста, впав 20.II.1945 р. в родинному селі в бою з більшовиками.

19. «Тихий» – твлсжщшзфчп [Саврас Петро], ур[оджений] 1924 р. в с. ивлфтр [Зозулі], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли]. В ОУН з 1944 р., боєвик рай[онної] СБ, впав 23.XII.1945 р. в родинному селі.

⁵⁴⁸ В іншому документі – Придивус.

⁵⁴⁹ У тексті: Берешацького.

20. «Гільо» – ехзохфццвомх [Дубно Михайло], ур[оджений] 1923 р. в с. ивлфтр [Зозулі], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН – з 1943 р., кущ[о]вий господарник, впав в заскоці 15.IV.1946 р. в лісі біля с. Шпиколоси.

21. «Муха» – нвтйфцітбсйочлхтйпйжіла [Малиновський Петро], ур[оджений] 1913 р. в с. ивлфтр [Зозулі], з 1944 р. стрілець УПА. Роевий; впав 26.IV.1945 р. в с. Заболотці під час наскоку на райцентр.

22. «Яцко» – енжмжзщпутби [Джала Ярослав], ур[оджений] 1924 р. в с. ивлфтр [Зозулі], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1943 р., кущ[о]вий. Впав 15.XII.1945 р. на хуторі Деревлянки с. Тростянець через провокацію.

23. «Клим»-«Грубий» – вамржуупджтнуз [Безпалько Василь], ур[оджений] 1922 р. в с. ивлфтр [Зозулі], в ОУН – з 1941 р., боєвик СБО. Впав 13.I.1946 р. в лісі в криївці біля села Шнирів через провокацію.

24. «Цяпка» – ввтйажуйіпіжх [Балицький Іван], ур[оджений] 1923 р. в с. ивлфтр [Зозулі], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], стрілець УПА з 1943 р., розвідчик, впав в Карпатах в серпні 1944 р.

25. «Морозенко» – ур[оджений] в с. Хильчи[ці] 1925 р. В ОУН з 1944 р., кущ[о]вий. Впав через непорозуміння 31.IV.1946 р.

26. «Грім» – внтбажуйіиібофа [Балацький Василь], ур[оджений] 1909 р. в с. тмибчзіб [Скварява], рільник, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1935 р. В 1934 р. був суджений за діяльність в підпіллі, в 1939 р. [знову арештований]. Впав, заскочений в хаті 29.XI.1944 р.

27. «Богун» – тжузфачніьбоуч [Семеняк Михайло], ур[оджений] 12.I.1920 р. [в с. Скварява]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], залізничник, член ОУН з 1939 р. Впав в бою з більшовиками 24.XII.1944 р.

28. «Чорнота» – ужзцзібунмз [Терепа Василь], ур[оджений] 1921 р.] в с. тмибчзіб [Скварява] (тут теж вродився сл[авної] п[ам'яті] д[руг] «Богун»), 10.V.1922 р., син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р., стрілець УПА на Волині з 1943 р. Під час перевалу фронту ранений на Підкарпатті. Впав в родинному селі разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Богун» 24.XII.1944 р.

29. «Юрко» – лртббоурвимх [Колачик Павло], ур[оджений] 25.V.1922 р. в с. тмибчзіб [Скварява], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], залізничник, симпатик ОУН з 1943 р. Впав в бою з більшовиками 24.XII.1944 р. в родинному селі.

30. «Циган» – лхмаузхйтхо [Кузьма Мирон], ур[оджений] 1919 р. в с. тмибчзіб [Скварява], освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], рільник, жонатий. Симпатик ОУН. Впав під час облави на село 13.XII.1944 р.

31. – овсгжбзлінбфіщі [Наквацький Андрій], ур[оджений] в с. тмибчзіб [Скварява], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли] Симп[атик] ОУН. Вбитий більшовиками в часі вивозу родин 20.I.1945 р. в родинному селі.

32. «Сокіл» – рвшуіщбмцзщч [Пастернак Петро], ур[оджений] 20.VI.1922 р. в с. тмибчзіб [Скварява], син рільника, освіта – 4 кл[аси] гімн[азії]. Симпатик ОУН з 1943 р., стрілець УПА, пізніше – ком[андир] РПЖ. Впав у всипаній кріівці 4.V.1946 р.. Щоб не попасти живим в руки ворога, застрілювався з пістолі.

33. «Крук» – схійочигнх [Рудий Павло], ур[оджений] 1923 р. в с. тмибчзіб [Скварява], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р., зв'язковий, впав 22.XII.1944 р. в родинному селі в бою з більшовиками.

34. – чхійфпцвомх [Рудий Михайло], ур[оджений] 1923 р. в с. тмибчзіб [Скварява], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], столяр, симпатик ОУН, боеквик куца, впав 22.XII.1944 р. в бою з більшовиками в родинному селі.

35. «Зон» – лхмаузхйчжітц [Кузьма Михайло], ур[оджений] 1923 р. в с. тмибчзіб [Скварява], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], кравець, член ОУН з 1942 р., станичний, останньо – зв'язковий куца. Впав в заскоці в грудні 1945 р. в с. Хильчи[ц]і.

36. «Страшний» – врчйсичдзжо [Бобрик Богдан], ур[оджений] 1924 р. в с. тмибчзіб [Скварява], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., зв'язковий. Згинув в бою зі стрибками 29.V.1945 р.

До некрологу ч. I.

57. «Турко» – лхиібйчмрйуощ [Кувіч Володимир], ур[оджений] 1920 р. в с. лхщй [Кути], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1941 р., стрілець ПЖ відділу «Сірі Вовки». Впав на більшовицькій засідці в родинному селі в жовтні 1944 р.

58. «Чумак» – сонучрсрубф [Дмитрів Роман], ур[оджений] 1922 р. в с. твшік [Сасів], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., булавний УПА. Впав в бою з більшовиками 1.XII.1945 р. в лісі біля с. Гавареччина.

59. «Бурлака» – дхйузсйннр [Гудима Пилип], ур[оджений] 1913 р. в с. пийїи [Ожидів], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1937 р., стрілець УПА. Впав 4.X.1944 р. в с. Бажани.

60. «Джміль» – лрзбсфнлртб [Кобак Микола], ур[оджений] 1915 р. в с. ррзїб [Побіч], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., по 1944 р. стрілець УПА, пізніше боевик куща. Впав 18.II.1945 р. в лісі біля родинного села.

61. «Заяць» – лрмбпузлр [Коза Ілько], ур[оджений] 1904 р. в с. ркїдпшбї [Підгірці], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., стрілець УПА. Впав 7.I.1945 р. під час облави на ліс біля с. Загірці.

62. «Орел» – хжгфсшчнлф [Фещук Роман], ур[оджений] 1921 р. в с. ивїїчбс [Загірці], син рільника, освіта – 6 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1941 р., стрілець УПА, впав на більшовицькій заставі 9.IV.1945 р. в родинному селі.

63. «Чапля» – лрчптжтгвф [Король Іван], ур[оджений] 1906 р. в с. ивспузщ [Закомар'я], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1944 р., стрілець УПА, впав 16.XII.1944 р. під час облави на ліс біля його родинного села.

64. «Зірка» – грчпфцтбсїофццвомх [Вороновський Михайло], ур[оджений] 1921 р. в с. вртплоціл [Боложинів]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., стрілець УПА, впав 4.XII.1944 р. під час облави на ліс біля с. Ражнів.

В с. Баймаки відділ «Дружинників» звів бій з більшовиками. В бою впало до 20 більшовиків. З другої сторони не було втрат. Щоб вирівняти свої, більшовики з пімсти розстріляли 19.I.1945 р. (на другий день після бою) 8 селян з цього села

Труш Тимка, літ 73

Андрухів Івана літ 55

Кравецького Михайла, літ 60

Сало Василя, літ 60

Борис Прокопа, літ 68

Костів Івана, літ 65

Дендюк Івана, літ 36

Дзіндзілюк Василя, літ 34.

65. «Вербовий» – хжіпчвпоонлхуи [Федорчин Микола], ур[оджений] 1920 р. в с. щонлхучті [Шпиколоси], рільник, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., з 1944-[19]45 [рр.] – стрілець УПА, останньо з браку здоровля – боевик куща. Згинув у всипаній кривіці в с. Теребежі 16.III.1946 р.

66. «Хома» – нвфшщфзмшб [Манус Олекса], ур[оджений] 1921 р. в с. ужчезкні [Теребежі], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1943 р., боєвик куща. Впав в криївці в лісі біля родинного села 26.III.1946 р.

67. «Туревич» – пушбцчлутх [Остап Петро], ур[оджений] 1925 р. в с. вртплхсг [Боложинів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], боєвик куща з 1944 р., впав 25.IV.1946 р. в лісі біля родинного села, найшов на більшовицьку заставу.

68. «Процик» – грчпфцітбсйо [Вороновський], ур[оджений] 1917 р. в с. вртплхсг [Боложинів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН, боєвик СКВ з 1944 р. Впав на більшовицькій засідці 26.V.1946 р.

69. «Грінченко» – свалпйчмжстж [Дацків Олекса], ур[оджений] 1921 р. в с. вртплхсг [Боложинів], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], юнак ОУН з 1938 р., зв'язковий на лінії УПА-Буг. Впав 28.IV.1946 р. на більшовицькій засідці в лісі біля родинного села.

70. «Білий» – евалпйібтнмє [Дацків Гаврило], ур[оджений] 1923 р. в с. вртплхсг [Боложинів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1941 р., боєвик куща. Впав 8.I.1946 р. під час облави на родинне село.

71. «Пугач» – пушбцйитіта [Остап Василь], ур[оджений] 1927 р. в с. вртплхсг [Боложинів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], юнак ОУН з 1941 р., стрілець УПА. Впав 28.IV.1946 р. в лісі біля родинного села, на більшовицькій засідці.

72. «Зоряний» – гртйфквасжоетч [Волинець Панько], ур[оджений] 1920 р. в с. вртплхсг [Боложинів], син рільника, середня освіта, член ОУН з 1939 р., роевий відділу УПА. Впав 3.II.1946 р. на засідці в лісі біля родинного села.

73. «Черемшина» – дцмясфпрф [Гузюк Мирослав], ур[оджений] в с. звчлхйс [Жарків], в 1926 р. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], стрілець УПА з 1944 р., впав 12.II.1946 р. у всипаній криївці в с. Грабина.

74. «Сокіл» – еваясфпцвомх [Дацюк Михайло], ур[оджений] 10.III.1925 р. в с. двртуцфєпшаср [Гаї-Смоленські], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], юнак в ОУН з 1942 р., з 1944 р. стрілець УПА, останньо боєвик куща. Згинув в заскоці 6.IX.1946 р., в родинному селі.

75. «Підкова» – ятсіизцетпі [Юрків Андрій], ур[оджений] 1890 р. в с. ьвіочй [Ясенів], рільник, жонатий, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли] і торговельна. За Австрії – бухгалтер в Кракові пізніше – емігрант в Німеччині до I світової війни. З її вибухом

пішов в австрійську армію, тут був підстаршиною. Звідси попав в італійський полон. Після звільнення вступив до Української Легії в Чехословаччині, де був компанійним рахунковим. Після її розпуску вернувся додому. В селі – голова Надзірної Ради та суспільний діяч. З приходом більшовиків в 1944 р. – стрілець УПА, опісля куш[о]вий господарник, останньо – рай[онний] провідник. Впав 9.VIII.1946 р. під час облави на ліс біля села Майдан, найшов на більшовицьку заставу.

76. – ввщєфвълонцжнфп [Батенчук Михайло], ур[оджений] 1898 р. в с. цвчлпй [Жарків], рільник, жонатий, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], суспільний діяч, член ОУН з 1942 р., з приходом більшовиків, як голова сільради, продовжував далі свою суспільницьку діяльність, ворожу більшовикам, що в 1945 р., загнала його в підпілля. Був при кушці. Колись вояк австрійської армії, пізніше в визвольних змаганнях вояк УГА (добився ступеня вістуна), брав участь в боях за Львів. 11.VIII.1946 р. під час облави на ліс біля с. Ясенів зловили його більшовики та в жорстокий спосіб замучили.

77. «Нечай» – ившужйцїиібшофа [Заставний Василь], ур[оджений] 10.IX.1924 р. в с. яуєлхйпшк [Юськовичі], син рільника, середня освіта, член ОУН з 1940 р., за німецької окупації – лінійний пунктовий, з 1943 р. – роевий УПА, пізніше – курінний політвиховник, останньо – рай[онний] пропагандист. Впав в заскоці в родинному селі 5.XI.1946 р. В бою вбив лейтенанта мвд та двох бійців.

78. «Тополя» – лквбофплртб [Кішай Микола], ур[оджений] 5.VIII.1922 р. в с. яуєлхйпшк [Юськовичі], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., з 1943 р. – стрілець УПА, останньо боєвик РП ОУН. Впав в двобою з більшовиками 5.XI.1946 р. разом зі своїм провідником.

79. «Часник» – нршлизєєріпч [Москва Теодор], ур[оджений] 8.VI.1914 р. в с. пинепй [Ожидів], син рільника, освіта – 3 кл[аси] нар[одної] шк[оли], вояк польської армії, симпатик ОУН з 1945 р., дезертир ЧА, останньо стрілець СКВ. Впа[в] 15.X.1946 р. на більшовицькій заставі в лісі біля с. Підлис[с]я.

80. «Юрко» – нвфєдтєужцїф [Мандюк Степан], ур[оджений] 1924 р. в с. чісіи [Циків], син рільника, освіта – неповно-середня, в ОУН з 1940 р., куш[о]вий політвиховник, згинув у всипаній криївці в родинному селі 17.X.1946 р.

81. [«Курган»] – йоніхїюамніашиомх [Місевич Франко], ур[оджений] 1923 р. в с. цджупй [Хватів]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., боєвик кушца;

26.X.[1946 р.] ранили його більшовики тяжко на заставі в родинному селі та забрали живим. По дорозі вмер.

82. «Помста» – юхімдтжсршмжй [Щудлюк Ярослав], ур[оджений] 1922 р. в с. ррфйсії [Пониква], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1940 р., станичний до 1945 р. Боевик СБ надрайону. Загинув героїською смертю в Пониковецькому лісі в кількогадинному бою з більшовиками враз із своїм провідником 22.X.1946 р.

83. «Наум» – ьмнпйцбху [Якимів Наум], ур[оджений] 1902 р. в с. звчлпй [Жарків], рільник, жонатий, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член УПА з 1944 р., останньо стрілець СКВ. Впав під час облави на ліс біля родинного села 11.IX.1946 р. Заскочений більшовиками, розірвав себе гранатою.

84. «Касян» – икцлжйитіта [Сітка Василь], ур[оджений] 1924 р. в с. свлопй [Ражнів] (рай[он] Заболотці). Син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], шофер. Член ОУН з 1941 р., боевик СБ, куц[о]вий-участковий, останньо – рай[онний] пров[ідник] СБ. Впав в зрадливому заскоці 28.II.1947 р. в с. Понковиця (хутір Міщуки).

85. «Крук» – твишнхюужцбф [Савчин Степан], ур[оджений] 1925 р. в с. свлопй [Ражнів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], швець. В ОУН з 1943 р., стрілець УПА, останньо – боевик рай[онної] СБ. Впав 28.II.1947 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Касяном».

86. «Дніпро» – цітбицфпеннш [Хиль Володимир], ур[оджений] 1920 р. в с. ррфйсційше [Понковиця], (р[айон] Заболотці), жонатий, рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], швець. В ОУН з 1941 р., боевик рай[онної] СБ. Впав 28.II.1947 р.

87. «Довбуш» – нкфенвчмжстж [Мандич Олекса], ур[оджений] 1925 р. в с. свлопй [Ражнів], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], [с]люсар. В ОУН з 1942 р., стрілець УПА, останньо куц[о]вий участковий СБ. Впав на більшовицькій заставі в с. Чехи 19.VII.1946 р.

88. «Скала» – ихзбфжшбдтп [Зубань Павло], ур[оджений] 1917 р. в с. схібзшчеуелж [Руда Бродівська], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1944 р., командир куца, впав в бою з більшовиками 17.X.1946 р. в лісі біля с. Велин (поранений дострілвся).

89. «Дунай» – нвцгпгфмхмітюб [Матвійчук Олекса], ур[оджений] 1910 р. в с. двртуцфепшаср [Гаї-Смоленські], рільник, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], жонатий. Вислужений жовнір польської армії, член ОУН з 1940 [р.], останньо боевик

СКВ. Впав в бою з більшовиками 18.X.1946 р. в лісі біля родинного села. В бою вбив капітана ББ та двох бійців. Сам, поранений, розірвався гранатою.

90. «Вільховий» – рктібщяєсжо [Піліч Степан], ур[оджений] 1926 р. в с. двртуцфепшаср [Гаї-Смоленські], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1942 р., покінчив підстаршинську школу в УПА, останньо боєвик куща. Впав в бою з більшовиками 18.X.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Дунаєм».

91. «Кривоніс» – лрчптжгфмуїзрмр [Корольчук Михайло], ур[оджений] 1921 р. в с. лвмаурщі [Казьмірі], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН з 1942 р., боєвик куща. Впав в бою з більшовиками 18.X.1946 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Дунаєм».

92. «Кучерявий» – лваьчяйбкйф [Кацяруба Іван], ур[оджений] 1922 р. в с. двртуцфепшаср [Кадлубиська], син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1944 р., боєвик куща, впав, заскочений більшовиками, в с. Пониква 19.II.1947 р.

93. «Бурлака» – нісйщеуїджо [Микитюк Іван], ур[оджений] 1924 р. в с. двртуцфепшаср [Гаї-Смоленські], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли] і дворічний торг[овельний] курс. В ОУН з 1942 р, стрілець СКВ. Згинув на більшовицькій заставі біля с. Казьмірі 4.III.1947 р. Ранений дострілився.

94. «Оверко» – хжіпчтсгдхміцініч [Федорків Володимир], ур[оджений] 1920 р. в с. пинепй [Ожидів]. Син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], в ОУН – з 1938 р., з 1943 р. – в УПА, покінчив підстаршинську школу, з якої одержав ступінь ст[аршого] булавного (повнив функцію чотового). В 1945 р. одержав ступінь хорунжого, (повнив функцію сотенного). В 1946 р. одержав ступінь поручника, повнив функцію курінного. Впав в бою з більшовиками в с. Підлис[с]я 4.III.1947 р. через всипу. В 20-хвилинному бою (один проти 15), вбив ст[аршого] лейт[е]н[анта] мвд.

95. «Тарас» – пухвжйчмрїйуощ [Особа Володимир], ур[оджений] 1924 р. в с. ркімнщж [Підлисся]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], член ОУН з 1942 р., боєвик куща, боєвик ОП, останньо – знову боєвик куща. Впав 4.III.1947 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Оверком».

96. «Довган» – швцмецфемшб [Чапля Олекса], ур[оджений] 1922 р. в с. пинепй [Ожидів], син рільника, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р. З 1944 р. – стрілець УПА, був на підстаршинському вишколі в Карпатах, пізніше

зв'язковий до ВО. Впав 4.III.1947 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Оверком». Непритомний від тяжких ран, вмер.

97. «Шалій» – пушбцйитіуа [Остап Василь], ур[оджений] 1924 р. в с. вртплоцід [Боложинів], син рільника, освіта – 5 кл[асів] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1943 р., стрілець УПА, боевик куща, останньо – кущ[о]вий інформатор СБ. Впав, заскочений, в криївці в лісі біля родинного села 23.I.1947 р., застрілювався.

98. «Берізка» – лрмббцухжіа [Козачок Федір], ур[оджений] 1920 р. в с. вртплоціх [Боложинів]. Син рільника, освіта – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли], симпатик ОУН з 1942 р., стрілець УПА, останньо боевик куща. Впав 23.I.1947 р. разом з сл[авної] п[ам'яті] д[ругом] «Шалієм».

99. «[Гавр]ило» – тіулхщяєсжо [Симко Степан], ур[оджений] 1913 р. в с. нвьопи [Махнів] (рай[он] Рава-Руська), син священика, освіта: дипломований лікар, симпатик ОУН, пластун, сусп[ільний] діяч. Вояк СС-дивізії, після перевалу фронту лікар при ОП. Впав в бою з більшовиками в квітні 1946 р. в лісі біля с. Словіта.

11.XI.1946 р. в криївці в лісі біля с. Голубиця впало п'ятьох стрільців сотні «Сіроманців»:

Пугач – ройовий

Високий» – сотенний лікар (фельчер)

Максим – стрілець

Мороз – стрілець

Данко – стрілець

13.III.1946 р. в лісі б[іля] с. Боложинів впали: ст[арший] булавний (сотенний) «Павленко», бунчужний булавний Голота.

23.III.1946 р. на Ангелівці (біля с. Ожидів): ст[арший] вістун (чотовий) «Карий».

17.XII.1945 р. в с. Тур'я старший вістун «Жаба». (Інтендант) – на заставі.

16.III.1946 р. на хуторі Мідне – ст[арший] стрілець «Летун».

8.II.1946 р. в с. Шнирів – стрільці: «Арсенич», «Малий»; ст[арші] стрільці – «Дума», «Хортиця»; вістун «Пімста».

8.III.1946 р. село Перелісок (Заболотці) – стрілець «Вій», та «Бобик».

20.XII.1945 р. в лісі біля хутора Каштеляни (Тур'я): ст[арший] стрілець «Бурлака».

27.III.1946 р. біля с. Загірці – ст[арший] вістун «Шпак».

8.II.1946 р. в с. Чехи – стрілець «Крук».

14.XII.1945 р. на заставі біля с. Скварява – ст[арший] стрілець «Тризубний».

17.I.1946 р. в с. Бажани: ст[рілець] «Довбуш».

17.II.1946 р. в с. Красне: ст[рілець] «Бурян».

Пояснення до некрологів:

ч. I. – район	Одесько
ч. II. – «	Підкамінь
ч. III. – «	Броди
ч. IV. – «	Золочів

Шифровано за абеткою:

абвгдеєжзийїіклмнопрстуфхцчшщюяь.

*ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 296-301. Копія. Машинопис;
Там само. – Арк. 302-303зв. Оригінал. Рукопис (розкодування).*

№ 110

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАГИБЕЛЬ ОСИПА БЕЗПАЛЬКА – «ОСТАПА»

Серпень 1947 р.

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

Дня 3 серпня 1947 р. у с. Теляче, Підгаєцького району Тернопільської області в бою з большевицькими окупантами поляг героїською смертю сл[авної] п[ам'яти] Друг

Осип Безпалко

(ОСТАП – АНДРІЙ – ЗАДОРЖНИЙ)

Краєвий Провідник ОУН на Поділлі, поручник УПА.

Поляг сл[авної] п[ам'яти] друг Остап разом з друзями зв'язковими сл[авної] п[ам'яти] «Лисом» (Хома Федір), сл[авної] п[ам'яти] «Піччю» (Гринчишин Федір) і сл[авної] п[ам'яти] «Зенком» (Погорілий Михайло) по одногодинному бою з большевицькими поліційними військами у підпільній криївці. У безвихідному положенні сл[авної] п[ам'яти] друг Остап з друзями, зі співом революційних пісень, відбивались до останніх набоїв. По відспіванні гимну «Ще не вмерла Україна» друг Остап і друзі останніми кулями з власних пістолів закінчили своє славне героїчне життя.

Сл[авної] п[ам'яти] друг Остап народився у 1914 р. в селянській родині, в селі Бенів, Золочівського повіту, Львівської облас-

ти. Свою революційну діяльність почав вже з юнацьких літ у лавах підпільного юнацтва ОУН Золочівської гімназії.

По закінченні гімназії розгорнув друг Остап широко масову національно-виховну і освідомлюючу роботу між молоддю на посту секретаря «Рідної Школи». Свою легальну працю вміло поєднував із революційним організуванням нових клітин ОУН на терені Золочівського повіту.

За революційну роботу часто був арештований польською поліцією, а у 1934 р. засуджений польським судом до 5-літньої тюрми. У 1937 р. по виході з в'язниці обнімає пост заступника Золочівського Округного Провідника ОУН. У 1939 р. з наказу Організації іде закордон, а вже у м[ісяці] лютому 1940 р. повертає на рідні землі і на посту Округного Провідника ОУН продовжує далі свою революційну працю.

На терені Золочівської округи друг Остап бере активну участь у організації ряду організаційних і військових вишкільних курсів, які підготували добре вишколених організаторів і військовиків майже для всіх ПЗУЗ.

З 1942 р. друг Остап – на посту Обласного Провідника ОУН на терені Кіровоградської області, в Чигиринщині (Холодноярщині) і Уманщині, організує революційну боротьбу українського народу проти німецьких окупантів. На цих теренах створює добре вишколену революційну мережу ОУН, яка керує усіми протинімецькими виступами і акціями, а у 1943 р. створює перші бойові загони УПА. У 1943 р. друг Остап покликаний у члени Краєвого Проводу Південно-Східних Українських Земель. У 1944 р. важко поранений на Кіровоградщині повертає на ЗУЗ, де опрацьовує для вишколу революційних кадрів вишкільно-виховні реферати і пропагандивні статті.

У 1946 р. обнімає пост Краєвого Провідника ОУН на Поділлі. На цьому посту неждано обривається його дальший життєвий і революційний шлях росту.

Сл[авної] п[ам'яті] друг Остап віддав великій Справі Визволення Українського Народу усі сили свого твердого характеру і волі, непересічні здібности глибокого ума і врешті саме життя.

Як здібний революційний керівник-організатор, виховник, вишкільник і пропагандист, своєю послідовною і впертою революційною діяльністю набагато скріпив сили Української Революції, виховав і вишколив численні кадри підпільно-революційних працівників, широко посіяв по всіх українських землях революційні ідеї визвольної боротьби і приєднав для них многих визнаців і борців.

Життя сл[авної] п[ам'яти] друга Остапа, Його безмежна відданість і любов до українського народу, велика віра в перемогу, – Його високі ідейно-моральні якості, особиста відвага і працьовитість в парі зі скромністю, дружністю і життєрадістю будуть незабутнім прикладом, на якому виховуватимуться чергові лави революціонерів.

Світлий образ життя сл[авної] п[ам'яти] друга Остапа вічно житиме у наших серцях і надалі одушевлятиме усіх українців у їх боротьбі за здобуття суверенної Української Держави.

Вічна Слава Героєві Української Національної Революції!

КРАЄВИЙ ПРОВІД ОУН
на П О Д І Л Л І

КОМАНДУВАННЯ УПА
Г Р У П А – III

Постій, серпень 1947 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 81. Копія. Циклостиль.

№ 111

ВИТЯГ З НЕКРОЛОГІВ НА ПІДПІЛЬНИКІВ ОУН КРАСНЯНСЬКОГО РАЙОНУ

[Не раніше 2 грудня 1947 р.]

[...] ⁵⁵⁰

218. Смолин Маруся (Зірка-Марта-Оляна), ур[оджена] 25.XI.1928 р. в с. Вільшаниця Велика Красн[я]нського р[айо]ну.

Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи і 2-ва річний курс торговельної школи, закінчений з відзначенням першої учениці жіночої школи в м. Золочеві.

Під час німецької окупації зан[и]має пост заступниці районної провідниці ОУН в школі і виконує роботу машиністки при Повітовім Провіднику ОУН. З приходом большевиків в 1944 р. виконує роботу розвідниці референтури СБ в Красн[я]нському р[айо]ні.

В м[ісяці] серпні 1944 р. відходить в повне підпілля як машиністка при Надрайоновім Пропагандивнім Зв[е]ні, де працює до

⁵⁵⁰ Початок документа відсутній.

вересня 1946 р. до часу смерті надрайонового провідника пропагандивної референтури.

Під час 4-и місячного криття на власну руку, постійно старається пов'язатися через підпільників з провідником. При пов'язанні домагається праці в Організації, відкидаючи пропозицію провідника жити на документи.

З початком м[ісяця] січня 1947 р. стає до праці при надрайоновім як машиністка і тут працює до дня 2-го грудня 1947 р.

Того дня, заскочена більшовиками в с. Белзець, намагається втікати, але під обстрілом, не знаючи села, переслідувана більшовиками, стріляється з власного пістоля.

Тіло більшовики забрали до р[айо]ну Золочева, зробили знимку і похоронили на МГБ в городі.

Славної пам'яти Маруся родилася в сім'ї селянина і прожила при батьках аж до відходу в підпілля, в підпіллію відзначається ідейністю та прац[ьо]вит[і]стю.

Вічна Слава Героям, які впали в боротьбі за Волю України.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 112
НЕКРОЛОГИ ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ
ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ЗОЛОЧІВСЬКОГО ТА
ПОМОРЯНСЬКОГО РАЙОНІВ ЗА 1944-1948 РОКИ

10 червня 1948 р.

НЕКРОЛОГИ

м. З о л о ч і в:

1. Проць Михайло (Карпо-Макар) син Прокопа, ур[оджений] 1921 р. в м. Золочеві, Львівська область. Нац[іональність –] українець, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і 3-и кл[аси] торговельки скінчив в м. Золочеві. Заняття – спродавець. Нежонатий. Член ОУН від 1940 р. В березню 1944 р. вступає до міської боївки (яка оп[е]рувала по м. Золочеві) як боєвик. В травню ц[ього] р[оку] стає командиром цієї боївки, якою проводив до приходу большевиків. По переході фронту працює в СБ як співпрацівник Повітового Пр[овідника] СБ. З початком 1945 р. стає секретарем

Окружного Пр[овідника] СБ. В квітні 1946 р. стає референтом Надрайонового СБ і на тому пості гине від ворожої кулі [в] 1947 р.

Славної пам'яті Проць по укінченню школи працював при родичах у власному склепі до приходу більшовиків 1939 р., також був членом різних легальних укр[аїнських] товариств як: «Просвіта», «Сокіл», «Русалка», «Молода Громада», де був чесним і солідним членом.

За час большевицької окупації помагав родичам при господарстві. З приходом німців 1941 р. працював д[и]ректором Золочівської книгарні. В березню 1944 р. йде в підпілля, де чесно і активною працею здобуває пост Надрайонового Провідника СБ, гине геройською смертю від червоних бандитів [в] 1947 р.

2. Дорошак Мар'ян (Колода), ур[оджений] 1912 р. в м. Золочеві Львівської області, нац[іональність –] українець. Освіта 3 кл[аси] гімназії. Заняття – мебляр, нежонатий, член ОУН від 1938 р.

Славної пам'яті Дорошак по скінченню школи в 1926 р. вступив на науку до мебляра, де по двох роках науки став добрим майстром. Член всіх легальних товариств за Польщі як: «Просвіти», «Сокіл», «Русалки», «Рідної Школи». В часі большевицької окупації в 1939 р. йде на еміграцію до Німеччини. В 1942 р. вертає додому і стає інструктором ремісничої школи в м. Золочеві. З приходом більшовиків в 1944 р. вступає в підпілля, стає розвідчиком м. Золочева. В часі облави в червні 1947 р. на всипі находять большевики, на передмістю, де він зі своїм другом б'ється до останнього набоя і гине геройською смертю – ранений дострілюється зі свого пістоля. Тіло поховане на тому подвір'ї – на передмістю в госп[одарстві] Кіндратюка.

3. Петрик Євген (Покотигорошок), ур[оджений] 1923 р. в м. Золочеві Львівської області, нац[іональність –] українець. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] шк[оли].

По укінченню школи працює при родичах, нежонатий. Член легальних товариств [в] як: «Просвіти», «Рідної Школи», «Сокола», «Русалки». В часі німецької окупації вступає до СС Дивізії як стрілець, був на східному фронті. По пересуненню фронту в 1944 р. переходить до Самооборони, відтак стає боєвиком рай[онної] боївки СБ, де працює чесно до червня 1946 р. Згинув від ворожої кулі в с. Вишнівчик Краснянського р[айо]ну. Тіло забрали больш[евики] до Красного.

4. Купчик Василь (Спекулянт), ур[оджений] 1920 р. в м. Золочеві, Львівська область. Нац[іональність –] українець, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і 3 роки ремісничого курсу

скінчив в м. Золочеві. Заняття – кравець, нежонатий, член ОУН від 1940 р.

Славної пам'яті Купчик по укінченню школи за Польщі працює в Золочівській книгарні як практикант, з приходом большевиків в 1939 р. дальше працює в цій книгарні як спродавець. В 1941 р. з приходом німців закла[да]є власну крамницю з галянтерією – «Маруся». В 1943 р. вступає до СС-Дивізії, служить як старший стрілець, був на Східному фронті, де по розвалі німецького фронту в липню 1944 р. переходить до УПА – дістає ступінь ройового, перейшов багато боїв з червоними – в одному з яких загинув геройською смертю в лютому 1945 р.

5. Шипула Омелян (Хвиля), ур[оджений] 1918 р. в м. Золочеві, Льв[івська] область. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і рік крамарської практики скінчив в місті Золочеві. Заняття – муляр, нежонатий, член ОУН від 1940 р.

Славної пам'яті Шипула по укінченню школи йде до праці як помічник мулярський, де переходить практику і стає мулярем. Бере живу участь у всі[х] легальних товариствах за Польщі як: «Просвіта», «Сокіл», «Русалка». Був арештований польською поліцією в 1939 р., де сидить до слідства 2 місяці. З приходом большевиків 1939 р. вступає до пожежної сторожі в м. Золочеві. Арештований Золочівським НКВД в 1940 р., а весною 1941 р. вивезений до Бердичівської тюрми. По утечі больш[евиків] вертає додому і йде до Львова, де працює в Народній Торгівлі як спродавець. В 1942 р. вертає до Золочева і працює в Українбанку, перед переходом фронту 1944 р. виї[жджає] до Самбора і там переходить до УПА, а при кінці ц[ього] р[оку] вертає в свій терен, де вступає до районової боївки СБ, відтак до окружної боївки СБ – як боєвик. Загинув геройською смертю, застуканий большевиками (через провокацію) в лютому 1946 р.

6. Мудрий Володимир (Гриб), ур[оджений] 1921 р. в м. Золочеві ул[иця] Глинянська. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи в Золочеві. Заняття – рільник, нежонатий, член ОУН від 1944 р.

Славної пам'яті Мудрий по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і аж до приходу большевиків 1944 р., коли йде в підпілля і вступає до куц[ової] самооборони як стрілець, в 1945 р. працює в куці як боєвик. Загинув геройською смертю, застуканий большевиками на передмістю Золочева в stodолі 18/IX 1945 р.

Тіла – Гриба і його друга (з яким загинув) Різника большевиками замінували на ц[ьо]му ж подвір'ї і там їх похоронено.

7. Шипула Ірина (Іванів – Лебедь), ур[оджена] 20/V.1924 р. в м. Золочеві. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи. Член ОУН від 1939 р.

Славної пам'яті Шипула по укінченню школи бере активну участь у самоосвітніх гуртках, де доповнювала свою освіту. Від вступу в ряди Організації до 1943 р. в своєму рідному місті веде контррозві[д]ку та організувала других дівчат. По добрих наслідках своєї праці в січні 1943 р. пішла в підпілля, тут працює як повітова провідниця.

На своєму пості подр[уга] Іванів вив'язується дуже гарно. Робила з дівчатами вишкільні сходи, на яких мала великі впливи. Мимо слабого здоров'я, часто контролює терен. В березні 1943 р. насакує на неї большевицька партизанка – на подвір'ї, де вона квартирувала, знаходять нелегальні речі, кидають на неї через це підозріння – судять її на розстріл. Вона вив'язується з цього і при першій нагоді втікає з села. В маю 1943 р. знова попадає в руки гестапо в с. Шпиколосах – її відвозять до Золочева, де сидить в тюрмі через два місяці. По звільненні з тюрми підготовляє терен до приходу більшовиків. По пересуненні фронту 1944 р. подр[уга] Іванів далі працює на своєму пості – наладує терен. На початку 1945 р. дістає нові інструкції, йде в терен, де захопляють її великі облави. Разом з хлопцями подр[уга] Іванів закватувала в лісі, тоді на постій насакують большевики, де хочуть її зловити живою – кричать «здайся», вона відповідає словами: «Українська Революціонерка не здається» і т. п. Тут тяжко ранена – большевик до того збиває прикладом від фінки чашку її голови, від чого вона гине 13 лютого 1945 р. в Брідщині.

З а р і ч а:

8. Кульчицький Володимир (Різник), ур[оджений] 1922 р. в с. Заріча в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, заняття – масар, нежонатий, від 1941 р. юнак, від 1943 [р.] член ОУН, пост – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Різник по укінченню школи працював при стрийкови, бо родичі повмирали, в 1937 р. вступає на науку до масара, де учиться через два роки і стає добрим майстром. Бере живу участь в «Просвіті» – хорі. За німецької окупації вступає до поліції «Бавдінсту» в Підволочиськах, як член ОУН – веде пропаганду серед робітників, розповсюднює нашу літературу. Підозрілий польським підпіллям – насакує на нього в 1943 р. польська боївка з ціл[л]ю вбити, завдяки спритові він втікає з-під крісових куль. З приходом большевиків[в] в серпні 1944 р. вступає

до відд[ілу] УПА, де працює різником в курені. В грудні ц[ього] р[оку] вертає в свій терен – дістає пост кущового господарчого весною 1945 р. На своєму пості набирає активності до праці, в першій мірі старається забезпечити теренових людей вирядом і харчами. 18.IX.1945 р. застуканий (через всип) більшовиками в передмістю Золочева в stodолі. 40 більшовиків оточили stodолу кричали «Здайсь», у відповідь др[уг] Різник з др[угом] Грибом стріляють до ворога, з чого повсталa велика стрілянина – stodola почала горіти. Тяжко ранений зі словами: «Слава Україні», дострілюється зі свого пістоля. Тіла др[уга] Різника і його др[уга] Гриба більшовики з[а]мінували на цьому ж подвір'ю і там похоронені.

9. Зобків Михайло (Ворон), ур[оджений] 1922 р. в с. Зарічу. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, заняття – крамар і масар, від 1940 р. юнак, від 1941 член ОУН, пост – станичний, відтак чотовий УПА «Чорти Лісові», де перейшов військовий вишкіл.

Славної пам'яті Ворон по укінченню школи працював крамарем в кооперативі с. Городилів, відтак пішов на науку до масара. Бере живу участь в т[оваристві]в[і] «Просвіт[а]» в своєму селі.

В 1940 р. вступає в юнацтво ОУН, з приходом німців 1941 р. стає активним членом ОУН, дістає пост станичного в с. Городилові. В 1942 р. вступає до укр[аїнської] поліції[ї] і служить в Задвір'ю. На весну 1944 р. відходить до УПА від[діл] «Чорти лісові» – на Волині. Зразу як боєвик, своєю відвагою, дисциплінарністю, через добру орієнтацію партизанської штуки вибиває[ся] на чотового. В боях з червоними вміло виводить повстанців з тяжкого положення без втрат кілька разів. В бою під Почаєвом на Волині в десятикрат переважаючим ворогом згинув героїською смертю, 10.X.1944 р. тіло похоронене на полі бою.

Х и л ь ч и [ц] і:

10. Городиловський Петро (Зірка), ур[оджений] 1927 р. в с. Хильчи[ці] в сім'ї незаможних селян. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи і 2 роки торговельки. Від 1942 р. юнак, а від 1943 р. член ОУН. Від 1944 р. стрілець УПА, відтак бойовик рай[онної] СБ. Згинув 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Зірка по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і. 1942 р. вступає в юнацтво ОУН, а через рік стає активним членом, На початку 1944 р. відходить до УПА, де переходить військовий вишкіл. По пересуненні фронту 1944 р. вертає в свій терен і вступає до боївки СБ в якій вив'язується добре зі своїх завдань.

Застуканий більшовиками (через всип) в своєму селі, з 18-ма друзями в бою з переважаючим ворогом, тяжко ранений в ногу, ще довго відбивається, де вбиває двох більш[евиків] і гине геройською смертю 12 лютого 1945 р. Тіло забрано до Золочева і поховано на мвд в городі.

11. Перець Михайло (Буйний), ур[оджений] 1925 р. в с. Хильчи[ця]х в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і 3-и роки торговельки. Заняття – рільник. Від 1942 р. юнак, а від 1944 [р.] член ОУН – функція зв'язковий повітового пр[оводу]. Згинув від більш[евецької] кулі 5.I.1947 р. в с. Почапах.

Славної пам'яті Буйний по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. 1942 р. вступа[є] в юнацтво ОУН, а від 1944 р. стає активним членом – йде в кущеву самооборону як боевик, служить тут до осені 1944 р. а відтак стає повітовим зв'язковим, де добре вив'язується зі своїх завдань.

В часи облави разом з двома друзями – пр[овідником] Верховим і Юрком з с. Почап, яке було вже з ночі окружене 150-тьма більшовиками, обстріляні зі всіх сторін, довго відбивається і гине геройською смертю від ворожої кулі 5.I.1947 р. в с. Почапи. Тіло забрали більш[евики] до Золочева – похоронені на МВД в городі.

12. Третяк Ярослав (Сивий), ур[оджений] 1925 р. в с. Хильчи[ці] в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] сільських, заняття – рільник. Від 1942 р. юнак ОУН, згинув 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Сивий по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. В 1942 р. вступає в ряди ОУН як юнак, з захопленням виконує всі доручення Організації, по переході фронту 1944 р. йде в кущеву самооборону, де служить як бойовик, по розв'язанні самооборони стає бойовиком при кущевому пр[овіднику]. Застуканий більш[евиками] (через всип) з 18-тьма друзями в своєму селі, в бою згинув геройською смертю від ворожої кулі 12 лютого 1945 р. в с. Хильчи[ці]. Тіло забрано до Золочева, похоронено на МВД.

13. Павлишин Зеновій (Сірий), ур[оджений] 1924 р. в с. Хильчи[ця]х в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і 3 роки торговельки, заняття – рільник. Від 1942 р. юнак, а від 1943 р. член ОУН. Військовий підстаршинський вишкіл перейшов в УПА, ступінь – старший вістун. Згинув 25.X.1944 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Сірий працює при родичах на ріл[л]і, бере живу участь в т[оварист]в[і] «Просвіта», в 1942 р. вступає в

ряди Організації як юнак, а від 1943 р. стає активним членом. На початку 1944 р. йде на підстаршинський вишкіл в Карпати (в УПА), де по вишколі дістає ступінь старшого вістуну.

Вернувши на відп[у]стку до свого села, закватирував в stodолі, заскочений облавою – в нерівному бою гине від ворожої кулі 25.X.1944 р. в с. Хильчи[ця]х. Тіло його, оставле[не] большевиками, друзі похоронили на цвинтарі його села.

14. Ляхович Ярослав (Зоря), ур[оджений] 1922 р. в с. Хильчи[ця]х в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] сільських, рільник. Від 1940 р. юнак, а від 1941 р. член ОУН, пост – кущевий, по військовим вишколі в 1943 р. дістає пост Підрайонового військовика. Згинув 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Зоря по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і, бере живу участь у т[овариств]в[і] «Просвіта», в 1940 вступає в ряди ОУН як юнак, де через рік стає активним членом[м] Організації, дістає пост кущового, на якому вив'язується добре з завдань. 1943 р. йде [на] військовий вишкіл і дістає поста Підрайонового військовика – організує молодь, школить на добрих військовиків. По припиненні діяльності військової сітки (по переході фронту) стає до праці при куші.

Застуканий разом з 18-тьма друзями через вси[п] червоними, яких було понад 70 чол., в бою, тяжко ранений, щоби не здатися живим, дострілюється зі свого пістолу і гине героїською смертю 12 лютого 1945 р. в с. Хильчи[ця]х. Тіло його забрано до Золочева і похоронено на МВД в городі.

15. Закор[ч]менний Евген (Баран-Зазуля), ур[оджений] 1921 р. в с. Хильчи[ця]х в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] сільських, заняття – швець. Від 1940 р. юнак, а від 1942 р. член ОУН. Ступінь районного кур'єра. Згинув 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Баран по укінченню школи пішов на науку до шевця, по двох роках науки, стає добрим майстром і працює вдома. 1940 р. вступає в ряди ОУН як юнак, а відтак стає активним членом, дістає функцію районного кур'єра і тут дуже чесно виконує свої обов'язки. По переході фронту 1944 р. повнить функцію окружного кур'єра. Застуканий большевиками в своєму селі, з друзями б'ється завзято і холоднокровно до останнього набоя, внаслідку де вбиває двох больш[евиків] зі свого автомата, коли автомат був прострілений – не діяв, то стріляє з пістоля, тяжко ранений, щоби не здатися живим ворогові, дострілюється зі свого пістоля з окликами: «Смерть катам», «Слава Україні», «Друзі, не здавайтесь». Тіло забрано до Золочева, похоронено на МВД в городі.

16. Федішин Василь (Ластівка), ур[оджений] 1925 р. в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] селянських, заняття – швець. Симпатик ОУН від 1944 р. Згинув 12.II.1945 р. в [с. Хильчицях].

Славної пам'яті Ластівка, скінчивши школу, вступає на науку до шевця, де вивчається на майстра і працює вдома. З приходом большевиків в 1944 р., як симпатик ОУН, вступає до кущеві самооборо[ни] як боевик, по розв'язанні самооборони осінню ц[ього] р[оку] вступає до кущеві боївки, де чесно виконує наложені обов'язки.

Застуканий червоними (на всипі) в нерівному бою з 18-тьма друзями проти 70-тьох большевиків гине геройською смертю від ворожої кулі 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Тіло забране больш[евиками] до р[айо]ну Золочів і там похоронене на городі МВД.

17. Ляхович Петро (Дуб), ур[оджений] 1912 р. в с. Хильчи[ця]х, в сім'ї незаможних селян. Освіта – 4-и кл[аси] сільських, заняття – столяр. Симпатик ОУН від часів німецької окупації. Згинув 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Дуб по укінченню школи вчиться за столяра, а відтак працює вдома, за німецької окупації працює на залізні[й] доро[з]і.

З приходом большевиків 1944 р., як симпатик ОУН, вступає в кущеву самооборону як бойовик. [В]осен[и] переходить до куща, тут працює як боевик – виконує всі наложені обов'язки.

Застуканий большевиками в нерівному бою, 18-ть проти 70-ть большевиків, гине геройською смертю від ворожої кулі 12 лютого 1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Тіло забране большевиками до р[айо]ну Золочів і похоронене на МВД в городі.

18. Береза Володимир (Дим), ур[оджений] 1923 р. в с. Хильчи[ця]х Золочівського р[айо]ну в сім'ї бідного селянина. Освіта – 4-и кл[аси] сільської школи, закінчив у своєму селі, відтак йде до гімназії в Золочеві, де скінчив 2-ві кл[яси], за першої окупації большевиків скінчив 10-тилітку. Від 1942 р. – Юнак, а від 1944 р. член ОУН, пост – районний ві[й]ськовий розвідник. Згинув 14.X.1944 р. в с. Белзцю.

Славної пам'яті Дим по укінченню школи працює бу[х]-гальтером в кооперативі, з приходом німців, бачучи скрізь поневолення зроджується в друга Дима ненависть до всіх ворогів-окупантів, зразу полюбив зброю, заховуючи старанно кожний знайдений набій. В 1942 р. вступає в Юнацтво ОУН, де з захопленням береться до праці, познайомлюється з визвольною боротьбою Організації, відтак з приходом большевиків 1944 р.

стає активним членом ОУН – дістає пост військового розвідчика, добре вив'язується зі своєї роботи.

Заскочений більшовиками 14 жовтня 1944 р. в с. Белзцю, гине геройською смертю від ворожої кулі на полях за селом.

Тіло, по відході більшовиків вночі друзі похоронили в родинному селі на цвинтарі.

19. Романів Ярослава (Немирівна), ур[оджена] 1927 р. в с. Хильчи[ця]х в сім'ї робітника. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи. В 1943 р. вступає в Юнацтво ОУН, а в 1944 р. стає активним членом, пост – станична. Згинула 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Немирівна по укінченню школи працювала при батьках, постійно мріючи про визволення українського народу з ярма, в 1943 р. вступає в Юнацтво ОУН і тут поглиблює своє знання, особливо вчиться як потрібно боротися з кожним окупантом, організує інших дівчат та виконує чесно всяку підпільну роботу.

З приходом більшовиків 1944 р. стає активним членом ОУН – дістає пост станичної, де з запалом береться до праці.

Дня 12 лютого [1945 р.], спішачи дати знати повстанцям, які кватерували на хуторі її села, що їдуть багато більшовиків. Бач[ил]и больш[евики], що вона бігла в цю сторону, в часі бою вона, будучи без зброї, почала втікати і її зловили бандити, почали питати хто і ск[і]льки є повстанців. Вона відповіла, що не скаже, тоді почали її катувати – поломили руки, ноги, поприбивали штиками, тяжко поранену вкинули в огонь, де вона згоріла. Тіло похоронили друзі на цвинтарі в родинному селі.

20. Третяк Семен (Очерет), ур[оджений] 1912 р. в с. Хильчи[ця]х Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, заняття – коваль. Член ОУН від 1938 р. Згинув 12.II.1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Славної пам'яті Очерет по укінченню школи йде на науку до коваля, опісля стає добрим майстром. В 1938 р. вступає як член в ря[ди] ОУН, в часі більшовицької окупації 1939 р. відходить на еміграцію до Німеччини, по відступі більшовиків з України в 1941 р. переходить на СУЗ, де веде організаційну роботу, відтак вертає в свій терен, тут закладає крамницю – займається купецтвом. В половині 1944 р. вступає в ряди УПА, де переходить військовий вишкіл, а осінню ц[ього] р[оку] вертає знова в свій терен, вступає до боївки СБ. Був чесним і активним членом ОУН.

Застуканий червоними, – в нерівному бою – 18-ть повстанців проти 70 більшовиків паде геройс[ь]кою смертю від ворожої кулі 12 лютого 1945 р. в с. Хильчи[ця]х.

Тіло похоронили більшовики на цвинтарі в Золочеві.

П о ч а п и:

21. Шабатура Осип (Зелений), ур[оджений] 15/VI.1915 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, швець (господар-рільник). Член ОУН від 1938 р. – Повітовий Господарчий. Військовий вишкіл перейшов в ЧА, ступінь – сержант. Згинув 12/XII.1944 р. с. Скваряві.

Славної пам'яті Зелений по укінченню школи помагав батькам на ріл[л]і, рівночасно вчився за шевця. Бере активну участь у легальних товариствах «Просвіт[а]», «Сокола», «Рідна Школа» і «Сільський Господар», тут стає чесним і активним членом, старається поглибити своє знання. В 1938 р. вступає в ряди ОУН, де даліше є активним і чесним членом. В часі большевицької окупації в 1939-[19]40 р[р]. йде на військовий вишкіл до ЧА, де по трох місяцях дістає ступінь сержанта. З початком німецької окупації дістає пост підрайонового рефе[ре]нта, відтак Повітового Господарчого рівночасно в м. Золочеві вів організаційну крамницю.

Переслідований гестапом за організаційну працю, йде в підпілля. Застуканий в хаті большевиками, не маючи довшої зброї коло себе, не хочаючи здатися живим, застрілвся зі свого пістоля 12/XII.1944 р. в с. Скваряві.

Тіло большевики забрала до Красн[я]нського р[айо]ну і похоронили на полі в воєнній окопі.

22. Оленчак Осип (Дубовий), ур[оджений] 1925 р. в с. Почапах Зол[очівського] р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи. Заняття – кравець, відтак спродавець. Член ОУН. Надрайоновий господарчий референт. Згинув 27/I.1946 р. в с. Почапах.

Славної пам'яті Дубовий по укінченню школи йде на науку до кравця відтак працює челядником в кравецькому варстаті в м. Золочеві. Активну участь бере в товариствах «Просвіта», «Соколі». Від 193[9] р. стає симпатиком ОУН, а в 1940 р. стає активним членом.

З приходом німців 1941 р. вступив в міліцію в Золочеві, де працює секретарем в канцелярії, по розв'язанні міліції стає спродавцем в організаційній крамниці в м. Золочеві.

З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля – дістає пост надрайонового господарчого референта, тут провадить солідно свою працю, виконуючи наложені обов'язки.

В часі нажиму знайдений в криївці большевиками, нищить всі матеріали і касу, відтак стріляється зі свого пістоля 27/I.1946 р. в с. Почапах.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МВД в городі.

23. Оленчак Теодор, [син] Андрія (Васильків), ур[оджений] 1904 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи. Столяр самоук, крамар кооперативи, відтак провадить власну крамницю в м. Золочеві.

Славної пам'яті Васильків по укінченню початкової школи почав сам учитися за столяра і різьбара, відтак закладає крамницю в Золочеві. В 1927 р. йде до польської армії, служить при артелерії 12-го полку. Тут переходить підстаршинську школу і дістає ступінь капраля.

Ступінь і функція невідомі. Працював в краєвім провіді ОУН. Згинув в лютому 1940 р. в переході через кордон разом з славної пам'яті краєвим провідником Лопатинським.

Славної пам'яті Васильків в 19[3]2 р. був арештований польською поліцією, сидить в тюрмі в м. Золочеві 2-ва місяці, закидають йому участь у терористичній[й] групі (як палиня стирт і нищення телефонів). Виходить з тюрми, далі бере активну участь в «Просвіті» – як диригент хору, ре[ж]ісером аматорського гуртка, в «Соколі», «Рідній Школі», «Сільський Господар».

В 1934 р. організатор і основатель читалень філій в с. Острів, там арештований польською поліцією, сидить 3-и місяці в тюрмі Санюку, відтак відвозять до Берези Картузької, тут сидить 8-м місяців в тюрмі.

Вертає із Берези 1935 р. до свого села Почап і крамарює в кооперативі та даліше активно працює в товариствах. В 1937 р. знова арештований, сидить в тюрмі в м. Золочеві шість місяців. По виході з тюрми в 1938-[19]39 рр. провадить свій власний sklep.

В 1939 р. ще раз арештований польською поліцією і сидить в Березі Картузькій через три місяці. З приходом большевиків в 1939 р. вертає до свого села та відходить на еміграцію.

Вертаючи до краю в лютому 1940 р. разом з провідником (краєвим) – Лоп[ати]нським, де при переході кордону гине геройською смертю. Де похоронений невідомо.

24. Гулик Степан, [син] Онуфрія (Галайда), ур[оджений] 1913 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, заняття – кравець, поліціант. Член ОУН від 1933 р. Згинув 12/ХІІ.1944 р. в с. Скваряві.

Славної пам'яті Галайда по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і, рівночасно вчиться за кравця.

Бере активну участь в легальних товариствах як «Просвіта», «Сокіл», «Рідна Школа», «Сільський Господар».

В ряди ОУН вступав 1933 р., за активну працю в організації арештований польською поліцією в 1934 р. – сидить 4-и місяці в Золочівській тюрмі. По виході з тюрми працює крамаром в с. Почапах.

В 1936 р. пійманий на пункті польською поліцією, арештований, а по слідстві засуджений на два роки тюрми, де відсиджує 11-ть місяців, а решта знесено з причини амн[і]стії.

Вийшовши з тюрми, працює в кравецькому варстаті в м. Золочеві. З вибухом війни польсько-німецької арештований поляками, де відвозять його до Тернополя до тюрми. З приходом большевиків 1939 р. беруть його на слідства большевицька міліція, звідки він втікає, вертає додому і працює на пошті в с. Почапах. В 1940 р., переслідуваний НКВД, переходить в підпілля. З приходом німців 1941 р. виходить з підпілля, вступає до міліції в Золочеві, а відтак – до укр[аїнської] поліції в Золочеві. В 1941 р. осені арештований гестапом за революційну роботу і сидить у Львові на Лонського. По виході з тюрми далі йде в поліцію, де переходить військовий вишкіл.

В 1943 р. переходить в підпілля, [з]істає командиром терористичної боївки СБ. По переході фронту 1944 р. дістає спец[іальні] доручення, які виконує чесно.

Застуканий большевиками в хаті в с. Скваряві в бою тяжко ранений, стріляється зі свого пістоля 12/ХІІ.1944 р.

Тіло большевики забрали до Красн[я]нського р[айо]ну і поховали на полях в воєнній окопі.

25. Сюрка Осип (Швейк), ур[оджений] 1921 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одно]ї школи, рільник, боек УПА. Згинув 25/ІІІ.1946 р. в с. Теребежу Олеського р[айо]ну.

Славної пам'яті Швейк по укінченню школи працює при батьках, член легальних товариств «Просвіти», «Сокола», бере активну участь в аматорському гуртку. Був вивезений до Німеччини на роботу, звідтам вертає 1943 р. і відходить до УПА – відділ Іванка, тут переходить військовий вишкіл, учасник кількох боїв з большевиками при переході фронту, був ранений в одному з них. В 1945 р. переходить з УПА до особистої охорони Краєвого Провідника – Нечая, тут перейшов кілька боїв з большевиками.

Згинув, застуканий большевиками в кріївці (через всип), разом зі своїм провідником 25/ІІІ.1946 р. в селі Теребежі. Тіло забрали большевики до Олеська і там поховано скрито.

26. Шабатура Петро (Буревій-Чорний), ур[оджений] 1924 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта –

4-и кл[аси] нар[одної] школи. Від 1941 р. член ОУН, – станичний юнацтва, а від 1942 р. кущевий юнацтва, відтак стає боєвиком при почоті краевого проводу ОУН. Згинув 27/II[I].1946 р. в с. Верхобужу Олеського р[айо]ну.

Славної пам'яті Буревій, виходячи зі школи, помагав батькам на ріл[л]і, бере активну участь в т[оварист]ва[х] «Просвіті», «Сокол[і]», ХВМ, також вчиться за шевця, по науці працює вдома.

В 1941 р. вступає в ряди організації як юнак дістає пост станичного юнацтва, а відтак кущевого юнацтва. При кінці 1943 р. вступає до терористичної боївки в підрайоні.

Перед переходом фронту 1944 р. відходить на підстаршинську школу до к[оманди]ра Гореня. По вишколі йде до почоту краевого провідника Нечая, учасник кількох боїв з більшовиками.

Згинув, застуканий больш[евиками] в криївці (через всип), в с. Верхобужу Олеського р[айо]ну. Довго відбивався зі своїм другом, кликали до себе майора мвд на розмову. Бачучи безвихідне положення, застрілився зі свого пістоля 27/III.1946 р.

Тіло більшовики забрали до Олеська і поховали скрито.

27. Ляхович Степан, [син] Володимира (Вировий), ур[оджений] 1922 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школа, рільник. Боєвик терористичної боївки. Згинув 11 лютого 1946 р. на почапських полях.

Славної пам'яті Вировий по укінченню школи помагає батькам на ріл[л]і, рівночасно член «Просвіті», «Сокола», «Рідної Школи», де поглиблює своє знання. В 1942 р. вступає в ряди ОУН, як юнак дістає пост станичного юнаків. В 1943 р. вступає до терористичної боївки, відтак відходить до УПА і тут переходить підстаршинський вишкіл, дістає ступінь вістуна.

В 1945 р., поранений в бою з більшовиками в с. Хильчи[цах], підлічується і виконує зв'язок на бли[жч]у віддаль з причини нездоров'я.

Згинув 11-го лютого 1946 р. знайдений більшовиками в криївці на почапських полях, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля.

Тіло більшовики забрали до Золочева і похоронили скрито на мвд в городі.

28. Почапський Михайло (Галка), ур[оджений] 1915 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, кравець, симпатик ОУН, а відтак боєвик УПА. Згинув 27/I.1946 р. в с. Почапах.

Славної пам'яті Галка по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і, рівночасно вчиться за кравця, в 1938 р. відходить

до польської армії 27 пол[к] піхоти, де переходить військовий вишкіл, при війську заскакує його польсько-німецька війна і він йде на фронт, де переходить в німецький полон, опісля вступає до німецької поліції «бавншуц», де служить до 1943 р. В 1944 р. відходить до УПА, а відтак в спец[іальний] відділ краевого провідника СБ. З дорученням відходить в Карпати, звідтіл вертає на станицю і зголошується.

За короткий час знова відходить до відділу, звідки скоро звільнений, вертає на станицю і виконує всі справи, зв'язані з станицею.

Згинув 27/I.1946 р. в с. Почапах віднайдений большевиками в криївці, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля. Тіло больш[евики] забрали до Золочева, поховали на мвд скрито.

29. Гаврас Павло (Грубий), ур[оджений] 1906 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, заняття – рільник, член ОУН – кущевий господарчий. Згинув 10/III.1946 р. в с. Почапах.

Славної пам'яті Грубий по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і. В 1927-[19]28 рр. служить в польській армії в 52-ім полку піхоти в м. Золочеві, де по короткім вишколі дістає ступінь капраля, по звільненні з армії працює далше при батьках, бере активну участь в легальних товариствах «Просвіта», «Сокіл», «Рідна Школа», «Сільський Господар». З приходом німців 1941 р. вступає до міліції в м. Золочеві, по розв'язанні укр[аїнської] міліції вступає до військової служби при «Орскоманді» в Золочеві.

З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, як член ОУН дістає пост кущевого господарчого. Згинув 10/III.1946 р. в с. Почапах в криївці, котру большевики здобували два дні – довго відбивався, але, не бачучи виходу, стріляється зі свого пістоля.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали скрито на мвд.

30. Сюрка Осип (Грабина), ур[оджений] 1925 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї незаможних селян. Освіта – 4-и класи нар[одної] школи, заняття – рільник, юнак ОУН.

Славної пам'яті Грабина по укінченню школи помагає батькам на ріл[л]і, належав до всіх легальних товариств як «Просвіта», «Сокіл», «Сільський Господар», де стає активним членом. В 1943 р. вступає в ряди Організації як Юнак, перед переходом фронту 1944 р. вступає до УПА до відділу Гореня, де переходить військовий вишкіл, по переході фронту йде до почоту краевого провідника під проводом чотового Гайдамаки, з я[к]им відходить в Карпати. Тут [з]істає ранений і є відпущений на лікування в свій терен. По

виліченню служить як борець при надрайоновім провідникові господарчої референтури. Згинув 8/III.1946 р. с. Почапах (на полях) віднайдений в криївці більшовиками, довго відбивається, бачучи безвихідне становище, стріляється зі свого пістоля.

Тіло більшовики забрали до Золочева і там поховали скрито на мвд в городі.

31. Добак Осип (Хижий), ур[оджений] 15/XII.1915 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, заняття – швець. Член ОУН від 1941 р. – кущевий.

Славної пам'яті Хижий по укінченню школи працював при батьках, рівночасно вчиться на шевця, де по короткім часі стає майстром. Член легальних товариств як «Просвіта», «Сокола», «Рідна Школа», «Сільський Господар», в 1941 р. вступає в ряди організації, стає активним членом – дістає пост кущового сітки.

Перед переходом фронту йде в підпілля і виконує дрібні завдання на станиці.

Згинув 11 лютого 1945 р. на почапських полях, віднайдений більшовиками в криївці – бачучи безвихідне становище, стріляється зі свого пістоля.

Тіло больш[евики] забрали до Золочева і поховали скрито на мвд.

32. Гаврас Степан (Гордій-Козак), ур[оджений] 29.V/1922 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5-ть кл[аси] нар[одної] школи, крамар. Член ОУН від 1941 р.

Славної пам'яті Гордій по укінченню школи працював при батьках, бере активну участь у легальних товариствах як «Просвіта», «Сокол», ХВМ. З приходом німців вступає до укр[аїнської] міліції в Золочеві, а пізніше крамарює в крамниці (власність ОУН).

В 1941 р. вступає в ряди ОУН, де стає активним членом, в 1943 р. переходить 12-цятденний військовий вишкіл і за короткий час відходить до УПА на Волинь. Учасник кількох боїв з німцями, відтак по переході фронту кількох боїв з більшовиками. По військовім вишколі вступає до почоту краєвого провідника господарчої та технічної референтури – Нечая.

Згинув 27/III.1946 р. в с. Верхобужу Олеського р[айо]ну через зраду, знайдений в криївці більшовиками – бився зі своїми друзями, бився довго, співали пісні, кликали на розмову до себе больш[евецького] майора. Бачучи безвихідне становище, стріляється зі свого пістоля.

Тіло забрали больш[евики] до Олеська і поховали скрито.

33. Гулик Осип (Сагайдак), ур[оджений] 1915 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одно]ї школи, заняття – столяр, член ОУН.

Славної пам'яті Сагайдак по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і, а рівночасно вчиться за столяра. Член легальних товариств як «Просвіта», «Сокіл», «Рідна школа», «Сільський Господар».

Військовий вишкіл переходить при польській армії в піхоті в 1938-[19]39 рр., де заскакує його війна – попадає в німецький полон. В 1942 р. вертає додому. В 1944 р. перед переходом фронту йде в підпілля – вступає до УПА. По переході фронту вертає в свій терен і вступає до терористичної боївки УНСО. Славної пам'яті друг Сагайдак всюди був активним і чесним членом – вико[ну]є всі наложені обов'язки солідно.

Згинув 1944 р. під час чи[щ]ення зброї від випадкового стріла в с. Скварява. Тіло друзі похоронили на цвинтарі в с. Белзцю.

34. Гломб Володимир (Качай), ур[оджений] 1915 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одно]ї школи, кравський учень. Юнак ОУН – станичний.

Славної пам'яті Качай по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і і рівночасно вчиться за кравця, член легальних товариств як «Просвіта», «Січи» в 1941 р.

В 1943 р. вступає в ряди ОУН як юнак і дістає пост – станичного юнаків. В часі приходу большевиків 1944 р. йде в підпілля і вступає до «Кущеві Самооборони», де в часі бою з большевиками був ранений, по виліченню йде до почоту краєвого провідника Нечая, тут учасник кількох боїв з большевиками.

З причини нездоров'я дістав відпустку в свій терен 1945 р. і підлічується в своєму селі.

Згинув 11 лютого 1946 р., на Почапських полях знайдений большевиками в криївці – вискакує з криївки і паде, прошитий ворожими кулями.

Тіло большевики забрали до Золочена і поховали скрито на мвд.

35. Чучман Григорій (Залізник-Люшня), ур[оджений] 1921 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одно]ї школи, рільник. Юнак ОУН, стрілець УПА.

Славної пам'яті Люшня по укінченню школи помагає батькам на ріл[л]і, рівночасно бере активну участь у легальних товариствах як «Просвіта», «Сокіл», «Рідна Школа».

В 1943 р. відходить до УПА – відділ сот[енного] Іванка, де переходить військовий вишкіл. 1944 р. вертається в свій терен і

повнить зв'язки при окрузі, під час одного бою з більшовиками був ранений в руку, вилічується і працює далі зв'язковим. По виконанні своїх завдань згинув на полях біля с. Під'ярків Бібречького рай[о]ну – входячи на засідку 5 листопада 1947 р.

Тіло більшовики забрали до Новояричівського району і там поховали скрито.

36. Шабатура Михайло (Гриб), ур[оджений] 1924 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одно]ї школи, рільник. Стрілець УПА.

Славною пам'яті Гриб по укінченню школи працює при батьках, стає членом «Просвіти», «Сокола», ХВМ. В 1942 р. заарештований німцями до Німеччини на роботу, звідки повертає 1945 р. і переходить до УПА. З причини нездоров'я вертається в свій терен і виконує дрібні завдання на станиці.

Згинув 25.I.1946 р. в с. Почапах в криївці віднайдений більшовиками, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля. Тіло більшовики забрали до Золочева і поховали скрито.

37. Кілярський Зеновій (Червоний), ур[оджений] 6/X.1921 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] Рідної Школи в Золочеві. Купець. Юнак ОУН.

Славною пам'яті Червоний по укінченню школи короткий час помагає батькам на ріл[л]і, відтак працює як спродавець в Союзі в Золочеві. За німецької окупації продає в своєму власному склепі галянтерійних товарів в м. Золочеві.

Як Юнак ОУН в 1944 р. вступає до підрайонової боївки як бойовик. Перед пересуненням фронту 1944 р. відходить до відд[ілу] «Лісові Чорти» на підстаршинський вишкіл, де по вишколі дістає ступінь – юнак булавний.

Повертаючи в свої терени, стає зв'язковим при окружному провідникові.

Згинув 15/II.1945 р. на почапських полях в криївці, яку знайшли більшовики, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля. Тіло похоронили друзі на Почапському цвинтарі.

38. Почапський Стефан (Зловіщий), ур[оджений] 1922 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї незаможних селян. Освіта – 5 кл[асів] нар[одно]ї школи, рільник. Стрілець УПА.

Славною пам'яті Зловіщий по укінченню школи працює при батьках, член легальних товариств – «Просвіти», «Сокола», «Сільський Господар».

За німецької окупації 1942 р. йде до «бавдінсту», відтак за короткий час втікає і криється від німців. Перед пересуненням

фронту 1944 р. вступає до УПА, де відбуває військовий вишкіл у сот[енного] Малинового.

Згинув 15/II.1945 р. на почапських полях, віднайдений більшовиками в криївці – не маючи виходу, стріляється зі свого пістоля.

Тіло друзі похоронили на цвинтарі в с. Почапах.

39. Топоровський Петро (Пімста), ур[оджений] 1921 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи. Вістун – ройовий УПА.

Славної пам'яті Пімста по укінченню школи помагав батькам на ріл[л]і, рівночасно вчиться за шевця. Член легальних товариств як «Просвіта», «Сокола». За німецької окупації забраний німцями до Німеччини на роботу, звідкіля втікає додому і відходить до УПА 1943 р. Учасник кількох великих боїв з більшовиками.

Згинув 1946 р. в Соколівських лісах Олеського р[айо]ну в бою з більшовиками. Де похований невідомо.

41. Бурак Ярослав (Хома), ур[оджений] 1923 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи. Зв'язковий при Окрузі.

Славної пам'яті Хома по укінченню школи працював при батьках. 1940 р. як німці забирали своїх колоністів, підробляє собі документи на «фольдойч» і втікає до Німеччини. По приході німців 1942 р. вертає додому. 1943 р. вступає до УПА, де переходить військовий вишкіл в сот[енного] Іванка. По вишколі служить при спец[іальній] чоті – штурмовий відділ під командою Вітрового при курені к[оманди]ра Шугая.

В 1945 р. вертає в свій терен і повнить зв'язки при Окрузі.

По виконанні своїх завдань, відходить в терен, де находить на більшовицьку заставу в с. Під'ярків Бібрецького⁵⁵¹ р[айо]ну, від перших стрілів тяжко ранений в груди, ще відстрілюється і кричить до свого друга, щоби кидав гранати, але він вже був також мертвий, тоді, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля 5/XI.1947 р. Тіло більшовики забрали до Новояричева і там поховали скрито.

41. Гречаник Василь (Чоботар), ур[оджений] 1904 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, швець-рільни[к]. Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Чоботар по укінченню школи працює при батьках і рівночасно вчиться за шевця. Член, а згодом голова «Просвіти» в своєму селі. За німецької окупації як симпатик ОУН

⁵⁵¹ У тексті: *Новояричівського*.

працює] станичним. З приходом большевиків 1944 р. був арештований мвд, – сидів 5 тижнів. По випущенню переходить в підпілля і поагоджує справи зв'язків зі станицею.

Згинув 10/III.1946 р. в с. Почапах віднайдений в криївці, яку большевики здобували два дні. Бачучи своє безвихідне положення, застрілює зі свого пістоля.

Тіло забрали большевики до Золочева і поховали скрито на мвд.

42. Квас Осип (Сагайдак-Старий), ур[оджений] 10/IX.1920 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник, столяр, крамар. Член ОУН від 1941 р. – пунктовий при окрузі, стрілець УПА.

Славної пам'яті Сагайдак по укінченню школи працює при батьках, вчиться за столяра, де відтак працює як челядник в м. Золочеві. Член легальних товариств «Просвіти», «Сокола». В ряди ОУН вступає 1941 р. як член. Перед переходом фронту 1944 р. відходить до УПА, де переходить військовий вишкіл в командира Гореня, по вишколі дістає ступінь старшого стрільця. По переході фронту вертає на станицю і працює пунктовим при окрузі.

Згинув 11 лютого 1946 р. на Почапських полях, віднайдений в криївці большевиками. Не маючи виходу, стріляється зі свого пістоля. Тіло большевики забрали до Золочева і поховали скрито.

43. Минисора Андрій (Бурлака), ур[оджений] 22/X.1920 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Член ОУН.

Славної пам'яті Бурлака по укінченню школи працював при батьках, бере активну участь в легальних товариствах – «Просвіта», «Сокіл», «Рідна Школа», «Сільський Господар».

З приходом німців вступає до української міліції в м. Золочеві. В 1941 р. вступає в ряди ОУН як юнак, відтак стає активним членом. За революційну роботу під час німецької окупації був переслідуваний німецькою поліцією – коли переїздив через Золочів його раненого ловлять і арештують, польська кримінальна та відвозять до Львова в тюрму на Лонського. В часі перевозу поїздом кудись інше друг Бурлака з іншими друзями виломлює двері вагона і втікає до свого села, де криється.

По короткому часі відходить до УПА, де переходить військовий вишкіл в сотенного ком[андира] Ненаситця, учасник кількох боїв, де в одному виявляє свою очайдушність – виносить на своїх плечах з-під граду куль командира своєї сотні, який був тяжко ранений. Також переходить підстаршинський вишкіл у ком[андира] Гореня, де дістає ступінь вістуна.

По пересуненні фронту 1944 р. вертає у свої терени і стає командиром Кущевої Самооборони.

В 1945 р. переходить до Окружного Провідника як особиста охорона. 1947 р. входить на больш[евицьку] заставу, де тяжко ранений, але виринається, підлічується і далі працює на своєму пості.

Згинув 2/VIII.1947 р. на почапських полях у сутичці з большевиками, в нерівному бою тяжко ранений розривається власною гранатою. Тіло больш[евики] забрали до Золочева і там поховали скрито на мвд.

44. Гаврас Роман (Роман), ур[оджений] 17/II.1930 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, юнак ОУН.

Славної пам'яті Роман по укінченню школи працює при батьках. Член «Січи», УОТ – бере живу участь в аматорському гуртку.

Від 1943 р. як юнак працює зв'язковим розвідником. З приходом большевиків 1944 р. працює легально при Самообороні як розвідник, відтак був на станиці. В 1946 р. починають за ним питати мвд – Роман йде в підпілля, де за якийсь час забирає його Надрайоновий Провідник для особистої охорони.

Згинув 11/XII.1947 р. біля с. Бониш[и]на – виринаючись з оточення села, нічю наводить на ворожу заставу, зістає тяжко ранений і стріляється з власного пістоля.

Тіло больш[евики] забрали до Золочева і поховали скрито на мвд.

45. Кілярська Ірена ур[оджена] 1926 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селян. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і Торговелька. Юначка ОУН – кущева юнацтва, машиністка при технічному зв[е]ні в надрайоні.

Славної пам'яті Ірена по укінченню школи вступає в юнацтво ОУН, де займає пост кущевої юнацтва. З приходом большевиків 1944 р. працює при УЧХ, заразом переходить у підпілля. В 1945 р. відходить в дальший терен на спец[іальні] зв'язки, де вертає в Золочівщину 1946 р., відтак працює в технічному зв[е]ні при надрайоні як машиністка.

В часі облави вдень хоче перебитися зі села, наводить на больш[евицьку] заставу, де її ранять в руку і живіт. Тяжко поранену, большевики забирають до села, там її хочуть бандажувати, вона відганяє від себе лікарку – б'є її, большевики випитують з ким вона співпрацювала – Ірена називає їх босими, невмитими, співає революційні пісні, заявляє, що бореться за УССД, не зрадивши нічого. Відвезена до Золочівського шпиталю, вмирає

16 лютого 1948 р. Тіло похоронене на Золочівському цвинтарі разом з її подругою Захарчук Іреною.

46. Придивус Микола (Микола), ур[оджений] 1918 р. у с. П'ятківка Бершадського⁵⁵² р[айо]ну В[і]нницької області. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, колгоспник – шахтар.

Славної пам'яті Микола по укінченню школи помагає батькам заробляти на прожиток в колгоспі, відтак йде шукати роботи в шахті.

В 1939 р. з шахти був забраний до ЧА, служив при піхоті, пізніше при гранатометах в Раві-Руській, Львівська область.

По розбиттю німцями ЧА в 1941 р. друг Микола лишається в с. Почапах і тут працює в господаря. В 1944 р. з приходом большевиків стає симпатиком ОУН і йде в підпілля, де виконує дрібні завдання на станиці.

Згинув, знайдений большевиками в криївці, бачучи безвихідне становище, стріляє свого друга, який разом з ним сидів, а відтак себе 25/I. 1946 р. в с. Почапах. Тіло большевики забрали до Золочева і похоронили скрито на мвд.

47. Городецький Володимир (Борух), ур[оджений] 17/VII. 1924 р. в с. Почапах, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник-швець. Симпатик ОУН, боєвик.

Славної пам'яті Борух по укінченню школи працював при батьках, рівночасно вчився за шевця. Член УОТ і «Січи».

1942 р. був забраний німцями до Німеччини на роботу, звідки за короткий час втікає.

1944 р. перед приходом большевиків втікає разом з родиною перед большевиками до Німеччини, відтак вертає назад 1945 р. Йде в підпілля – забирає його провідник господарчої надрайонової референтури, де працює як боєвик.

Згинув 8/III. 1946 р. на почапських полях віднайдений в криївці большевиками, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля. Тіло большевики забрали до Золочева, поховали на мвд скрито.

Б о н и ш и н:

48. Маркивич Степан (Страшний), ур[оджений] 10/VI. 1926 р. в с. Бониш[и]ні Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи. Стрілець УПА.

⁵⁵² У тексті: Бершацького.

Славної пам'яті Страшний по укінченню школи помагав батькам на ріл[л]і, член «Просвіти». Юнак ОУН від 1941 р.

Перед приходом большевиків 1944 р. відходить до УПА, звідки дістає відпустку на зиму в свій терен.

В часі наскоку большевиків через всип, в селі Хильчи[ця]х, де квартирував разом з 18-тьм[а] друзями, гине в бою з большевиками 10/II.1945 р. Тіло больш[евики] забрали до Золочева і поховали скрито.

49. Захарчук Юліян (Чапля), ур[оджений] 14/IV.1923 р. в с. Бонишин Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, швець. Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Чапля по укінченню школи працює при батьках і вчиться за шевця. Член «Просвіти» і активний провідник «Січи». 1941 р. вступає в члени ОУН, а в 1943 р. дістає пост кущевого провідника. Перед пересуненням фронту 1944 р. відходить до УПА і тут приділений до спец[іальної] боївки краевого провідника СБ під командою чотового – Гайдамаки, відтак відходить в Карпати, де в часі бою з большевиками стає ранений в ногу від гранатометного стрільна, ранений переходить фронт і вертає в свої терени, тут вилічується і голоситься до праці в терені.

В часі великих облав втікає зі села Бонишин в ліс над Ясенівцями, і тут, застуканий большевиками, в часі бою гине від ворожої кулі 18/XII.1944 р.

50. Павлина Михайло (Триzubний), ур[оджений] 11/XI.1921 р. в с. Бонишин Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, швець. Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Триzubний по укінченню школи працює при батьках, рівночасно вчиться за шевця, також працює слюсарем в Золочеві.

Як симпатик ОУН допомагає підпіллю в легальнім життю. 18/XII.1944 р. арештований мвд і забраний до Золочева в тюрму, через місяць звільнений додому, але переслідований дальше мвд – переходить в підпілля 15/VII.1945 р., полишаючи господарку, жінку і малу дочку – вступає до УПА, відділ сот[енного] Павленка.

Підходячи під село Скварява разом з своїм командиром, натрафля[є] на большевицьку заставу під селом – в часі бою гине від ворожої кулі 27/XII.1945 р. Тіло похоронене під селом Скварява.

51. Захарчук Ірена Петрівна, ур[оджена] 1927 р. в с. Бониш[и]ні Золочівського р[айо]ну. Освіта – 6-ть кл[асів] нар[одної] школи.

Славної пам'яті Ірена по укінченню школи працює при батьках, бере живу участь в читальні «Просвіти».

Як симпатик ОУН переходить в підпілля 1946 р. і працює машиністкою в технічному зв[е]ні.

В часі облави на с. Бонишин, хочачи вийти зі села – натрапляє на большевицьку заставу, де больш[евики] починають стріляти, ранена в ліву руку стріляє ще свою подругу, яка також була ранена, і стріляє себе. З причини недоброго стрілу, тяжко ранену, ще живу, забирають большевики до Золочівської лічниці, де вона вмирає 16 лютого 1948 р. Тіло похоронене на Золочівському цвинтарі разом з її подругою.

С к в а р я в а:

52. Балацький Василь (Грім), ур[оджений] 1909 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, ткач. Член ОУН – розвідчик рай[онної] референтури СБ.

Славної пам'яті Грім по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і і вчиться при батькові за ткача. Член легальних товариств як «Просвіта», «Сокіл», «Сільський Господар».

В 1934 р. був арештований польською поліцією за розкидання протипольських летючок на власну руку – засуджений на 3-и роки тюремного ув'язнення. По звільненні з тюрми вступає в ряди ОУН і стає активним членом. В 1939 р. арештований знова польською поліцією і сидить 3-и місяці до слідства. В 1940 р. (під час большевицької окупації) арештований НКВД і сидить два тижні, не зрадивши організаційної тайни. По звільненні вступає в підпілля і працює на станиці. В 1941 р. з приходом німців вступає до української міліції в Золочеві, відтак далше працює на станиці в своєму селі.

1944 р. вступає до УПА до командира Летуна. По переході фронту вертає в свій терен і працює розвідником при референтурі рай[онної] СБ.

Згинув 12/XII.1944 р. в часі окруження хати больш[евиками] в с. Скваряв[і], стріляється зі свого пістоля. Тіло поховане в спільній могилі.

53. Кузьма Степан (Джон), ур[оджений] 1922 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи. Член ОУН – станичний – хорунжий при УПА.

Славної пам'яті Джон по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і. В 1941 р. вступає в ряди ОУН і стає активним

членом – відходить на підстаршинський вишкіл до Помор'ян (який відбувався 1941 р.), там арештований німцями – сидить 6-ть місяців. По виході з тюрми працює станичним в своєму селі, рівночасно – провідником «Січи». В 1943 р. відходить на старшинський вишкіл на Волинь, де дістає ступінь хорунжого – стає командиром УПА. Де загинув і де похоронений – невідомо⁵⁵³.

54. Семеняк Михайло (Богун), ур[оджений] 1920 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи. Член ОУН – станичний пропагандист.

Славної пам'яті Богун по укінченню школи працює при батьках, був арештований польською поліцією – сидить 48-м годин. За час больш[евицької] окупації 1939 р. переходить курс залізничника і працює на ста[н]ції при уряді.

В 1938 р. вступає в ряди ОУН – виконує роботу, зв'язану зі ста[н]цією, рівночасно працює пропагандистом на станиці. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля – вступає до підрайонової боївки як боєвик.

Згинув 24/XII.1944 р. в с. Скварява, віднайдений в криївці большевиками, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля. Тіло похоронене на цвинтарі в спільній могилі.

55. Терепя Василь (Чорнота), ур[оджений] 10/XII.1921 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник. Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Чорнота по укінченню школи працював при батьках, стає активним членом «Просвіти», «Сокола», «Сільського Господара». В 1942 р. вступає до залізничної поліції. В 1943 р. вступає до УПА на Волинь. Відтак відходить на підстаршинський вишкіл в Карпати, де під час переходу фронту ранений в ногу, вертає в свій терен вилічується і вступає до підрайонової боївки в командира Бурлаки.

Згинув 24/XII.1944 р. в с. Скварява віднайдений большевиками в криївці – відстрілюється довго, кидає революційні кличі,

⁵⁵³ Кузьма Степан Васильович («Верба», «Джон»; 2.04.1922, с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл. – ?). Командир чоти сотні «Гірняка» куреня «Птаха» (12.1943-03.1944). В час переходу фронту відділ був розпущений, а сам він 23.04.1944 р. затриманий «СМЕРШОМ» у с. Корсів Бродівського р-ну на Львівщині. 6.07.1944 р. засуджений (під фіктивним прізвищем) Військовим трибуналом 13 армії 1-го Українського фронту за ст.ст. 19-54-1а, 54-2, 54-11 КК УРСР до ВМП – розстрілу, який 19.07.1944 р. замінений на 10 років позбавлення волі та 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений з табору 9.06.1952 р. та скерований на спецпоселення. Згодом мешкав у м. Борислав Львівської обл.

дальше, бачучи безвихідне положення, стріляється останнім набоєм.

Тіло похоронене в спільній могилі в с. Скваряві.

56. Бобрик Мар'ян (Швед), ур[оджений] 1918 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи. Член ОУН.

Славної пам'яті Швед по укінченню школи працював при батьках, бере живу участь в «Просвіті» і «Соколі».

В 1938 р. вступає в ряди ОУН і стає активним членом, був арештований польською поліцією – по 48-ох годинах випущений. За большевицької окупації 1939 р. відходить на еміграцію до Німеччини, звідки вертає 1942 р. в свій терен і через короткий час виї[жджає] на СУЗ як пропагандист ОУН. Вертає з СУЗ 1943 р. і відходить до УПА, де переходить військовий вишкіл, та вертає в свій терен і стає командиром боївки – бере активну участь в протипольській акції.

Згинув в селі М[и]туліні Красн[я]нського р[айо]ну в боротьбі з польською боївкою. Тіло похоронене в Гологорах на цвинтарі.

57. Пастернак Петро (Сокіл), ур[оджений] 1925 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] гімназії. Симпатик ОУН – командир жандармерії.

Славної пам'яті Сокіл по укінченню школи працював при батьках.

В 1943 р. вступає до УПА, де переходить військовий вишкіл, а по переході фронту 1944 р. стає командиром жандармерії при курені УПА.

Згинув 4/V.1945 р. в с. Скварява, застуканий большевиками в криївці – бачучи безвихідне становище, стріляється зі свого пістоля. Тіло похоронене в с. Скваряві в спільній могилі.

58. Дупелич Клим (Павленко), ур[оджений] 1915 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи. Симпатик ОУН – командир сотні.

Славної пам'яті Павленко по укінченню школи працював при батьках. В 1938 р. був покликаний до польської армії, де заскакує його війна і попадає в німецький полон. 1942 р. вертає додому і стає до служби при «бавдінсті» як верк-майстер.

1943 р. вступає в УПА і з часом стає командиром сотні.

Де загинув – невідомо⁵⁵⁴.

⁵⁵⁴ Старший булавний «Павленко» загинув 13.03.1946 р. в лісі біля с. Боложинів Буського району разом із бунчужним сотні булавним «Голотою».

59. Колачик Павло (Юрко), ур[оджений] 1922 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, швець, залізнодорожний урядовець. Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Юрко по укінченню школи іде вчитися за шевця, бере живу участь в «Просвіті» і «Соколі». За німецької окупації переходить залізничний курси і працює як дижурний руху на ста[н]ції.

З приходом большевиків в 1944 р. як симпатик ОУН йде в підпілля – до Самооборони як боєвик.

Згинув 24/XII. 1944 р. в с. Скваряві під час облоги, відступаючи зі села в часі бою поцілений ворожою кулею.

Тіло поховане в с. Скваряві в спільній могилі.

60. Кузьма Степан (Звір), ур[оджений] 1924 р. в с. Скваряві Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Звір по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. В 1942 р. забраний німцями до Німеччини на роботу.

В 1943 р. вертає додому і вступає до УПА, в[ідділ] сотенного Іванка, де переходить військовий вишкіл.

Згинув при протипольській акції в бою з польською боївкою в с. М[и]туліні Красн[я]нського р[айо]ну 1944 р. Тіло поховане в тому селі.

61. Кузьма Михайло (Зон), ур[оджений] 20/XI. 1923 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – станичний.

Славної пам'яті Зон по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і, бере активну участь в товариствах «Просвіта», «Сокіл».

В 1942 р. вступає в ряди ОУН, відтак вступає до залізничної поліції у Львові, де, переслідуваний гестапом, залишає службу і працює на станиці станичним. В 1944 р. відходить до УПА, де переходить військовий вишкіл в ком[андира] Летуна. По переході фронту вертає в свій терен і працює далі станичним.

В часі наскоку большевиків на квартиру, де він кватерує, в бою гине від ворожої кулі 21/XII. 1946 р. в с. Хильчи[ця]х. Тіло большеви[ки] забрали до Золочева і поховали скрито на мвд.

62. Смолій Василь (Топір), ур[оджений] 1925 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина.

Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Юнак ОУН.

Славної пам'яті Топір по укінченню школи працював при батьках.

В 1942 р. вступає в ряди ОУН як юнак і повнить функцію стаціонарного юнацтва. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і повнить функцію зв'язкового. В 1947 р. працює при кущі як боевик – свою працю виконує чесно і совісно.

В часі облави на ліс пробивається з оточення і гине від ворожої кулі 2/XI.1947 р.⁵⁵⁵ в лісі на Тростянецькому хуторі Дерев'янки. Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд.

63. Бобрик Богдан (Страшний), ур[оджений] 12.V.1924 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5-ть кл[асів] нар[одно]ї школи. Кущевий юнацтва.

Славної пам'яті Страшний по укінченню школи працював при батьках, стає активним членом «Просвіти», «Сокола».

1942 р. вступає в ряди ОУН як юнак, відтак стає кущевим юнацтва. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, через [...] вступає до районової боївки боевик.

Згинув 29/IV.1945 р. в с. Снович[і] Поморянського р[айо]ну в бою зі «стрелками». Тіло поховане в с. Шпиколосах на цвинтарі.

64. Колачик Зофія, ур[оджена] 2/III.1925 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну. Освіта – 7 кл[асів] нар[одно]ї школи. Симпатик ОУН – санітарка.

Славної пам'яті Зофія по укінченню школи працювала при батьках і рівночасно вчиться за кравчиною. Бере активну участь в «Просвіті», «Союзі Українок», «Сокола».

В 1942 р. переходить підпільний санітарний курс – стає симпатичкою ОУН.

З приходом большевиків 1944 р. працює в легальному житті – фінагентом в селі.

24.XII.1944 р. арештована Красн[я]нським мвд і сидить в тюрмі 20 днів, по звільненні даліше переслідувана большевиками.

1946 р. переходить в підпілля, працює санітаркою.

Застукана большевиками біля села Почап[и], стріляє собі з п[і]столя в груди 2/VIII.1947 р., де її тяжко ранену, забирають больш[евики] до Золочівського шпиталю і тут вона гине 5/VIII.1947 р.

К н я ж е:

65. Дунець Осип (Грізний), ур[оджений] 1924 р. в с. Княже Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одно]ї школи, рільник. Член ОУН – кущевий.

⁵⁵⁵ За іншими даними Василь Смолій – «Топір» загинув 11.09.1947 р. разом з Іванною Ратушною – «Влодкою» та Дмитром Сербою – «Хмарю».

Славної пам'яті Грізний по укінченню школи працював при батьках.

В 1941 р. вступає в ряди ОУН, працює зв'язковим. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і за короткий час стає куцевим провідником, де виказує свою здібність в організаційній роботі.

Згинув від пров[о]кації в своєму селі 23/VIII.1945 р.

Тіло поховане в с. Княжу на цвинтарі.

66. Дунець Віктор (Галайда), ур[оджений] 1921 р. в с. Княже Золочівського р[айо]ну. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи.

Член ОУН – боек.

Славної пам'яті Галайда по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. В ряди ОУН вступив 1942 р. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і служить боекком при кущі.

Згинув від ворожої кулі в травню 1946 р. в своєму селі.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали скрито на мвд.

67. Лемко Осип, ур[оджений] 1922 р. в с. Княже Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина, рільник. Симпатик ОУН – боек.

Славної пам'яті Осип по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і, член «Просвіти». Як симпатик ОУН з приходом большевиків 1944 р. вступає до Самооборони, а відтак працює при кущі як боек. Згинув в вересні 1944 р. в своєму селі від ворожої кулі.

Тіло похоронене в с. Княжу на цвинтарі.

68. Дус Василь (Фелько), ур[оджений] 1921 р. (де невідомо), прибув до с. Княжа і тут працював в підпіллі як боек.

Згинув 3/III.1945 р. в с. Княжу і тут похований.

Б е л з е ц ь:

69. Олексин Іван (Сорокатий), ур[оджений] 1916 р. в с. Белзец Золочівського р[айо]ну, в сім'ї незаможних селян. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, мебляр-сиродавець.

Член ОУН від 1936 р. – провідник Окружної господарської референтури.

Славної пам'яті Сорокатий по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і і рівночасно вчився за столяра-мебляра. По укінченню науки працює своїм ремеслом. Член «Просвіти», де бере активну участь.

В ряди ОУН як член вступає 1936 р. і тут бере активну участь в підпільній роботі. З приходом німців 1941 р. вступає до

укр[аїнської] міліції – працює магазинером. По розв'язанні міліції провадить організаційну книгарню в м. Золочеві.

Перед переходом фронту 1944 р. йде в підпілля і стає Окружним Провідником господарчої референтури.

Віднайдений більшовиками в криївці на полях біля свого села разом зі своїм братом, бачучи безвихідне положення – нищить всі матеріали і гроші і стріляється зі свого пістоля 18/II.1946 р.

Тіло більшовики забрали до Олеська і поховали скрито на мвд.

70. Олексин Василь (Немаба), ур[оджений] 1911 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, швець.

Симпатик ОУН – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Немаба по укінченню школи вчиться за шевця, а відтак працює майстром в своєму селі.

З приходом більшовиків йде в підпілля – член самооборони. В 1945 р. дістає пост кущевого господарчого. В осені 1945 р. був тяжко ранений від більшовиків – підлічується і працює далше на своєму пості.

Згинув разом з братом 18/II.1946 р. віднайдений більшовиками в криївці на полях біля свого села – бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля.

Залишив жі[нку та] чотир[ь]ох малих синів.

71. Боднар Андрій (Темний), ур[оджений] 1910 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну, в сім'ї бідного селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, жонатий, рільник.

Член ОУН – районний провідник.

Славної пам'яті Темний по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і, бере активну участь в легальних товариствах як «Просвіта», «Сільський Господар», «Рідна Школа».

В ряди ОУН вступає в 1938 р. і стає активним членом. З приходом німців 1941 р. вступає до укр[аїнської] міліції в Золочеві, а відтак служить при військовій службі в «орскоманді» м. Золочева. Перед переходом фронту 1944 р. йде в підпілля і дістає пост районного провідника сітки.

Згинув 10/II.1945 р., віднайдений більшовиками в криївці в с. Белзець, – бачучи безвихідне становище, стріляється зі свого пістоля. Тіло поховане в с. Белзцю на цвинтарі.

72. Слімановський Василь (Рій), ур[оджений] 1910 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7-м кл[асів] нар[одної] школи, кравець.

Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Рій по укінченню школи йде учитися за кравця. Активний член «Просвіти», «Сільського Господара».

В 1939 р. вступає в ряди ОУН – стає активним членом. З приходом большевиків в 1944 р. йде в підпілля – дістає пост кущевого провідника.

В часі облави при відступі зі села в бою з большевиками – тяжко ранений, дострілився зі свого пістоля 10/VII. 1945 р. Тіло поховане в с. Белзцю на цвинтарі.

73. Цюрусь Микола (Колесо), ур[оджений] 1923 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи. Член ОУН – боєвик.

Славної пам'яті Колесо по укінченню школи працює при батьках, бере активну участь в товаристві «Просвіта».

В ряди ОУН вступає 1940 р., переходить дв[о]тижневий вишкіл військовий в 1943 р. і працює при районовій боївці СБ як боєвик. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і далі працює боєвиком при господарчій окружній референтурі.

Переходячи селом Белзець, 21/XI. 1945 р. наводить на большевицьку заставу і тут гине від перших куль. Тіло большевики забрали до Олеська.

74. Капітанець Гриць (Вітер), ур[оджений] 1925 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, крамар. Юнак ОУН – чотовий УПА.

Славної пам'яті Вітер по укінченню школи, за німецької окупації, працював крамаром в Золочівській книгарні.

В ряди ОУН вступає 1942 р. як юнак. В 1943 р. вступає в ряди УПА, де переходить військовий [вишкіл] і дістає ступінь чотового. В 1946 р. переходить в теренову роботу у Брідщині і тут згинув від ворожої кулі 23/X. 1946 р. Де похований – невідомо.

75. Шимонський Павло (Цвіргун), ур[оджений] 1924 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, швець. Юнак ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Цвіргун по укінченню школи вчиться за шевця.

В ряди ОУН як юнак вступає 1941 р. З приходом большевиків переходить в підпілля і працює зв'язковим при Окрузі.

Згинув 16/X. 1946 р., наводить на большевицьку заставу і паде від перших куль. Тіло забрали большевики до Красн[я]нського р[айо]ну і поховали на жидівським окописку.

76. Бородинський Павло (Промінь), ур[оджений] 1923 р. в с. Белзец[ь] Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, швець. Юнак ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Промінь по укінченню школи вчиться за шевця. В 1941 р. вступає в ряди ОУН як юнак. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і працює зв'язковим в районі.

Згинув 12/II.1945 р., віднайдений большевиками в криївці, бачучи безвихідне становище, стріляється зі свого пістоля.

Тіло похоронене в с. Белзцю на цвинтарі.

77. Баран Григорій (Непорадний), ур[оджений] 1922 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник. Юнак ОУН – боек спец[іального] відділу.

Славної пам'яті Непорадний по укінченню школи працює при батьках, на ріл[л]і. В ряди ОУН як юнак вступає 1942 р. – відходить до УПА, боек спец[іального] відділу.

В часі переходу фронту 1944 р. згинув, де – невідомо.

78. Тарнавський Семен, ур[оджений] 1922 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, кравець.

Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Семен по укінченню школи працював при батьках і вчиться за кравця. З приходом большевиків, як симпатик ОУН, йде в підпілля і криється на власну руку.

Згинув, віднайдений большевиками в криївці в с. Белзець 12/XII.1945 р. Тіло похоронене в с. Белзцю на цвинтарі.

79. Тверць Григорій (Максим), ур[оджений] 1922 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, один рік промислівки. Член ОУН – боек СБ.

Славної пам'яті Максим по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. В ряди ОУН вступив 1941 р. Перед приходом большевиків 1944 р. вступає до УПА, де переходить військовий вишкіл і при кінці 1944 вертає в свій терен і вступає до районової боївки СБ.

Згинув в с. Вороняках від помилкових стрілів. Тіло поховане у Вороняцькому лісі.

80. Шлик Іван (Сокіл-Погідний), ур[оджений] 1911 р. в с. Белзец[ь] Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, кравець, жонатий.

Член ОУН – станичний – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Сокіл по укінченню школи вчиться за кравця. В 1932 р. оженився і зараз відходить до польської армії, переходить службу і вертає додому, працює в кравецькому варстаті.

В ряди ОУН вступає 1939 р. – був кілька разів придержуваний польською поліцією за організаційну роботу.

З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і повнить функцію станичного, а відтак кущового господарчого. В 1942 р. переходить військовий вишкіл на Волині (шістьтижневий).

Згинув від помилкового пострілу 10/X. 1945 р. в с. Белзцю.

Залишив жінку і четверо малих дітей.

81. Бобрик Іван (Підкова), ур[оджений] 1920 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну, в сім'ї бідного селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, ткач.

Юнак ОУН – боек.

Славної пам'яті Підкова по укінченню школи працює при батьках і рівночасно вчиться за ткача.

В ряди ОУН як юнак вступає 1941 р. та повнить зв'язок. Перед приходом большевиків 1944 р. відходить до УПА, переходить військовий вишкіл, а осінню ц[ього] р[оку] вертає в свій терен і працює в куші як бойовик.

В часі великої облави на с. Белзець, в якій бере участь 200 большевиків, з причини зради, гине від ворожої кулі 14/VII. 1947 р.

Тіло поховане під лісом біля с. Белзець.

82. Стець Степан (Галайда), ур[оджений] 1917 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, крамар. Член ОУН – стрілець УПА.

Славної пам'яті Галайда по укінченню школи працював при батьках. Служив при польській армії, по звільнен[н]і з армії крамарював в Золочеві.

В ряди ОУН вступив 1942 р. – відходить до УПА 1943 р., де переходить підстаршинський вишкіл і повнить функцію сотенного ком[андира]. Де згинув – невідомо.

83. Блажейко Іван (Дзвір), ур[оджений] 1920 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, коваль.

Славної пам'яті Дзвір по укінченню школи вчиться за коваля.

В ряди ОУН вступив 1940 р. Перед приходом больш[евиків] 1944 р. йде в підпілля і займає пост підрайонового, а відтак районного референта СБ.

Згинув під час наскоку большевиків на квартиру, де він з друзями відступає, на полях біля Золочева в бою з большевиками тяжко ранений стріляється зі свого пістоля в лютім 1946 р.

Тіло больш[евиків] забрали до Золочева і поховали на мвд.

84. Лоняк Василь (Лисенко), ур[оджений] 1922 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – стрілець УПА.

Славної пам'яті Лисенко по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН як юнак вступає 1943 р. і відходить до УПА, де переходить військовий вишкіл і служить стрільцем. 1945 р. в осені відпущений додому на зимівлю і тут застуканий на квартирі більшовиками в с. Белзцю, в бою гине від ворожої кулі, осінню 1945 р. Тіло більшовики забрали до Олеська.

85. Корчакін Павло (Знайда), ур[оджений] 1921 р. в с. Белзцю Зол[очівського] р[айо]ну. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, слюсар.

Симпатик ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Знайда по укінченню школи працював при батьках і вчиться за слюсара. Був забраний німцями на роботу до Німеччини, звідки повертає 1945 р. за більшовиків і відразу переходить в підпілля (як симпатик ОУН) – повнить функцію зв'язкового.

В часі великої облави на с. Белзець гине від ворожої кулі 14/VII. 1947 р. Тіло поховане під лісом цього села.

86. Дикий Ілько (Байрак), ур[оджений] 1926 р. в с. Белзець. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, швець. Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Байрак по укінченню школи працював при батьках і вчиться за шевця.

Як симпатик ОУН, з приходом більшовиків 1944 р. йде в підпілля і повнить функцію зв'язкового.

Згинув 1945 р. в часі облави на село Белзець, в часі бою. Тіло поховане в с. Белзцю на цвинтарі.

87. Андрушків Василь (Рак), ур[оджений] 1926 р. в с. Белзцю Зол[очівського] р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Симпатик ОУН – стрілець УПА.

Славної пам'яті Рак по укінченню школи працював при батьках.

Як симпатик ОУН відходить до УПА 1943 р. По переході фронту 1944 р. осінню вертає на зимівлю до свого села і тут заскакує його велика облава, в часі бою гине від ворожих куль 2/X. 1944 р.

Тіло поховане в с. Белзцю на цвинтарі.

88. Максимчук Григорій (Савка), ур[оджений] 1925 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Симпатик ОУН – стрілець УПА.

Славної пам'яті Савка по укінченню школи працював при батьках. Як симпатик ОУН 1943 р. вступає до УПА як стрілець. Був відпущений на зимівлю 1944 р. в свої терени.

В часі наскоку большевиків на квартиру, де кватерував Савка, в бою гине від ворожих куль осінню 1944 р. в с. Белзцю. Тіло поховане в цьому ж селі на цвинтарі.

89. Мед[и]нський Петро (Медвідь), ур[оджений] 1909 р. в с. Белзцю Зол[очівського] р[айо]ну. Освіти не мав, жонатий рільник. Симпатик [ОУН].

Славної пам'яті Медвідь працював рільником, взагалі неграмотний, тільки в підпіллю навчився писати і читати.

Від 1941 р. був симпатиком ОУН. У 1946 р. працював станичним.

Згинув в часі великої облави на с. Белзець 10/VII.1947 р. Недогорені части тіла поховані під лісом рідного села.

90. Цюрусь Семен (Турко), ур[оджений] 1891 р. в с. Белзцю Зол[очівського] р[айо]ну. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, займався рільництвом, частинно слюсарством. Член ОУН.

Славної пам'яті Турко в ряди ОУН вступає 1937 р. За німців йде в підпілля, бо був переслідуваний гестапом. По пересуненні фронту 1944 р. дальше в підпіллі виконує працю, зв'язану з станицею.

В часі великої облави, хочачи перерватися зі села Белзець, де його большевики запримічують і починається нерівний бій, в якому гине 11/VII.1947 р., ще вбиває зі свого кріса двох бандитів.

Тіло поховане в Белзецькому лісі.

Друг Турко втратив два сини, які згинули в боях з большевиками.

91. Цюрусь Григорій, ур[оджений] 1928 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Симпатик [ОУН].

Славної пам'яті Григорій працював при батьках. З приходом больш[евиків] 1944 р. жив в легальному житті, був кілька разів арештований, як симпатик – зв'язковий ідучи село[м] Белзець ночію, попав на большевицьку заставу і згинув від перших куль.

Тіло поховане в с. Белзцю на цвинтарі.

92. Капітанець Василь, ур[оджений] 1904 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи. Занимався рільництвом.

Як симпатик ОУН зістав замордований большевиками в Олеську.

93. Перець Василь, ур[оджений] 1906 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну в сім'ї бідного селянина. Освіта – 3 кл[аси] нар[одної] школи, рільник, жонатий.

Як симпатик ОУН – замордований в Олеську мґб-истами. Де похований – невідомо.

94. Перець Петро, ур[оджений] 1910 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну син бідного селянина. Освіта – 2 кл[аси] нар[одної] школи, слюсар.

В часі облави на с. Белзець осінню 1944 р. [з]істав вбитий більшовіками. Похоронений в своєму селі.

95. Г[о]рбовий Павло (Роса), ур[оджений] 1923 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільни[к].

Юнак ОУН – боєвик.

Славної пам'яті Роса по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН як юнак вступив 1941 р. і бере активну участь в підпільній роботі. По пересуванні фронту 1944 р. йде в підпілля і вступає до районової боївки як боєвик.

Згинув 12/II.1945 р. в бою з більшовіками під час облави на с. Белзець. Тіло поховане в цьому ж селі на цвинтарі.

96. Пилипів Павло (Вовк), ур[оджений] 1922 р. в с. Белзець в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – боєвик.

Славної пам'яті Вовк по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. З приходом німців 1941 р. вступає до укр[аїнської] міліції в Золочеві, по розв'язанні міліції повнить службу при «орско-манді». Був арештований німцями і сидить на Золочівському замку. В 1943 р. виходить з тюрми і йде в підпілля, вступає до повітової боївки.

Згинув в березні 1944 р. в с. Тростянець Золочівського р[айо]ну під час облави СС-ів. Тіло поховане в Золочеві на цвинтарі.

97. Пилипів Василь, ур[оджений] 1919 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, ткач.

Славної пам'яті Василь з приходом більшовиків 1944 р. не йде до армії, а криється на власну руку.

В часі великої облави на с. Белзець, віднайдений в криївці, викидає гранату на більшовиків, а другою розривається сам 14/VII.1947 р. Тіло похоронене в Белзецькому лісі.

98. Лозецький Василь, ур[оджений] 1927 р. в с. Белзець, в сім'ї бідного селянина. Освіта – 9 кл[асів] середньої школи.

Юнак ОУН – зв'язковий (при л[е]гальному житті).

Славної пам'яті Василь по укінченню школи жив при батьках. В ряди ОУН, як юнак, вступив 1944 р. Живе в легальному житті і повнить функцію зв'язкового.

В червні 1946 р. був зловлений більшовіками в с. Скваряві, ведучи його до району по дорозі замордували – так сильно били.

Тіло родина забрала і поховала в с. Белзцю на цвинтарі.

Я с е н і в ц і :

99. Кутинський Михайло, ур[оджений] 1916 р. в с. Ясенівцях Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Член ОУН.

Служив при польській армії, в часі війни попав в німецький полон. З приходом німців 1941 р. вертає до дому. В 1942 р. вступає в ряди ОУН і працює станичним.

Згинув в листопаді 1943 р. від німців. Тіло поховане в с. Ясенівцях.

З [о] з у л і :

100. Заброцький Петро (Сірий, Максим), ур[оджений] в с. З[о]зулі Золочівського р[айо]ну в 1917 р. в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, рільник-крамар-купець.

Член ОУН – Надрайоновий Провідник.

Славної пам'яті Максим, ходячи до школи, дуже любив науку, а зокрема історію і географію. Скінчивши школу, далше поглиблює своє знання в різних легальних товариствах і самоосвітніх гуртках, читаючи багато книжок про Визвольні Змагання, де може – користує з українських видань. В ряди ОУН, як юнак, вступає 1936 р., рівночасно працює крамарем в кооперативі.

В 1938 р. забира[ю]ть його поляки до польської армії, служить в корінній Польщі при артелерії, старається засвоїти якнайбільше військового знання, як добрий стрілець, дістає ступінь капрала.

Під час польсько-німецької війни, будучи на фронті, попадає в німецький полон – розуміючи що для свого народу можна боротися тільки на своїй землі, втікає з полону. Тут, як член ОУН, працює головно над вишколом юнаків та займає пост станичного. Легально працює головою зозулівського ССТ. Під час пересунення німецько-большевицького фронту в 1941 р. зорганізував повстанчий загін і роз[з]броював червоноармійців.

З приходом німців вступає до укр[аїнської] міліції в м. Золочеві і тут працює військовим інструктором.

В серпні 1941 р. був арештований гестапом за підпільну працю, сидить п'ять місяців в львівській тюрмі на «Лонського», де пере[хо]дить тиф і жорстокі методи допитів. З підірваним здоров'ям виходить з тюрми, підлічується та стає районним провідником в 1942 р.

В червні 1944 р. відходить на старшинський вишкіл УПА в Карпати, де переходить пересунення фронту. Вишкіл кінчить з відзначенням і дістає ступінь булавного.

Вернувши з Карпат, одержує пост надрайонового Золочівщини. З енергією і запалом береться до організаційної роботи, здобуває собі авторитет серед кадрів і населення.

В серпні 1945 р. із шістьома боекниками в stodолі в с. Вороняках, господар с[е]ксот доносить на мвд, де зі всіх сторін отружують stodолу, завдяки холоднокривності і скорі[й] ор[і]єнтації виходить ціло разом з боекниками, крім того, що впав друг Зимний.

Дня 9/IX.1946 р. закватерував разом з двома боекниками в картоплях на полях біля Зозулівського хутора Луг, тоді саме пересувалася велика облава з півночі на південь в якій брала участь ціла дивізія. Думаючи, що це тільки невелика облава, перебивається до ліса, де було повно війська – починається нерівний бій і тут паде від ворожих куль разом з друзями (Ясень і Жук).

Тіло забрали до Золочева, зробили знимку на мвд і поховали на городі.

101. Тіцький Володимир (Верховий), ур[оджений] 1921 р. в с. З[о]зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї незаможних селян. Освіта – 7 кл[асів] нар[одно]ї школи, рільник.

Член ОУН – районний провідник.

Славною пам'яті Верховий по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і, бере активну участь в легальних товариствах як «Просвіта», «Сільський Господар» і інших самоосвітних та спортових гуртках, де поглиблював своє знання.

В ряди ОУН, як юнак, вступає 1940 р. З приходом німців 1941 р. вступає до укр[аїнської] міліції в Золочеві. По розв'язанні міліції переходить двотижневий організаційний вишкіл і стає членом ОУН – займається вишколом юнаків в кущі. В 1942 р. працює в СБ.

З початком 1943 р. йде в підпілля, ранений від польських «бавдінстяків», скоро вилічується і працює даліше.

В часі переходу фронту 1944 р. тяжко ранений від німців коло с. Стінка Золочівського р[айо]ну (розтріскана кістка в коліні). По шести місяцях лікування, кулявий на ногу, стає даліше до праці. В 1945 р. дістає пост районного Золочівщини. Дбає в першій мірі про вишкіл кадрів.

4/I.1947 р. враз зі своїми двома боекниками, Юрком і Буйним, закватерували в с. Почапах, де заска[ку]є його облава, при

відступі зі села починається нерівний бій, перший паде Юрко, в[і]дтак другий боевик Буйний. Верховий, тяжко ранений в живіт, вибиває останні набой із окликом Слава Україні, дострілюється зі свого пістоля. Тіло забрали більшовики до Золочева, зробили знимку і поховали на мвд в городі.

102. Малиновський Петро (Ольшанський, Снігур), ур[оджений] 1920 р. в с. З[о]зулях, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, д[и]ректор друкарні.

Член ОУН – працює в технічному відділі.

Славної пам'яті Снігур по укінченню школи іде вчитися за зецера в Золочівській друкарні жида Зальца. Тут працює аж до приходу німців. В 1941 р. стає д[и]ректором Золочівської друкарні.

В ряди ОУН, як юнак, вступає 1941 р., а в 1943 р. стає членом, працює в технічному відділі.

Зимою 1944 р. забирає дві машини з друкарні і йде в підпілля, де працює в підпільній друкарні, при повітовій екз[е]кутиві.

По пересуванні фронту вступає до самооборони, відтак працює далі в друкарні.

Згинув 20/II.1945 р. у стодолі в соломі. С[е]ксот підглянув як заходив до стодолі, доніс на мвд до Золочева, приїхало двоє санів більшовиків, хоч його не знайшли, обстрілявши солому і тут вбивають.

Тіло похоронене на цвинтарі в с. Монастирку.

103. Джала Ярослав (Яцко), ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина, рільник. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи і дві кл[аси] ремісничої.

Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Яцко по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і.

В ряди ОУН, як юнак, вступає 1942 р. і працює зв'язковим при повітовім провіднику. З приходом більшовиків 1944 р. йде в підпілля і дістає пост кущевого провідника. Відзначається відвагою – вбиває кількох мвд-истів, палить літа[к].

Згинув 17/XII.1945 р. на Тростянецьких хуторах Дерев'янки. Окружений в хаті, не знаючи нічого, вийшов на подвір'я і дістає кулю. Тіло більшовики забрали до с. Козаки і поховали під костелом.

104. Заброцький Еміліян (Юрко), ур[оджений] 1925 р. в с. З[о]зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, зецер.

Юнак ОУН – працює в технічному відділі.

Славної пам'яті Юрко по укінченню школи йде на науку до друкарні в Золочеві за зецера. В ряди ОУН вступив 1942 р. як юнак.

В 1944 р. йде в підпілля і працює тут в технічному відділі, де виказує свою здібність в своїм фаху. В 1945 р. переходить в район і тут працює зв'язковим при районівім провіднику.

Згинув 4/І.1947 р. в с. Почапах разом зі своїм провідником Верховим. – В часі облави на село, відступаючи зі села, де їх зі всіх сторін обстріляли, друг Юрко, тяжко ранений, нищить б[о]-фони і годинник і дострілюється зі свого пістоля.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд.

105. Кривий Володимир (Евген), ур[оджений] 1923 в с. З[о]-зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і один рік ремісничої школи, рільник.

Юнак ОУН – працював в технічному відділі ОУН.

Славної пам'яті Евген по укінченні школи працював при батьках.

В ряди ОУН, як юнак, вступає 1942 р. В 1943 р. криється від «Бавдінсту», зловлений, де при перевозі втікає з поїзда в часі їзди до Львова, тяжко поранений і потовчений вертає додому, по підліченню працює в підпільному технічному відділі.

В березні 1944 р. висланий з важними матеріялами, в селі Тростянець попадає в руки большевицької партизанки. Мордований і печений в огні нічого не видав, а на запитання чи він є «бандерівцем» відповідає: «Так, я є бандерівцем, стріляйте мене», виривається з рук і починає втікати. Відбігши кілька кроків, був застрілений червоними бандитами.

Тіло похороне[не] на цвинтарі в с. Тростянець.

106. Москаль Михайло (Жук), ур[оджений] 1925 р. в с. З[о]-зулях в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Жук по укінченні школи працював при батьках на ріл[л]і. Батько був старшим десятником при УГА, оповідав синові про Визвольні Змагання, чим вщепив йому любов до свого народу.

В ряди ОУН вступає, як юнак, 1943 р. Перед пересуненням фронту вступає до УПА, де переходить військовий вишкіл в Карпатах. По пересуненні фронту вертає в свій терен, з браку здоров'я і працює зв'язковим в надрайоні.

Згинув 9/ІХ.1946 р. в лісі коло с. З[о]зулі, окружений большевиками в часі великої облави. Згинув разом з своїм провідником Максимом. Тіло поховане в Золочеві на мвд.

107. Дубно Михайло (Гільо), ур[оджений] 1922 р. в с. З[о]-зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї незаможних селян. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Гільо по укінченню школи працював на ріл[л]і. Батько помер коли, ще був малим, тому сам мусів провадити цілу господарку.

В юнаки ОУН вступив 1943 р. З приходом більшовиків 1944 р. йде в підпілля до самооборони. Відтак стає зв'язковим при районі.

Згинув 17/IV.1946 р. в лісі під с. Шпиколосами, в часі облави.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд.

108. Саврас Петро (Тихий), ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]-зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї бідного селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи. Член ОУН – боєвик СБ.

Славної пам'яті Тихий по укінченню школи працював при батьках. За німців вступає до «шуцполіції» і служить в Франції. В 1945 р. вступає в члени ОУН і працює в СБ як боєвик (районовім).

Згинув в часі облави 24/XII.1945 р. в лісі під село[м] З[о]зулі.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд.

109. Балицький Михайло, ур[оджений] 1912 р. в с. З[о]зулях Золочівського р[айо]ну. Освіта 7 – кл[асів] Української гімназії в Золочеві.

Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Балицький по укінченню школи, за попередньої большевицької окупації учителює. З приходом німців вступає до укр[аїнської] міліції в Золочеві.

В липні 1941 р. йде враз з двома міліціантами до села Опаки Олеського р[айо]ну з пропагандивною літературою, щоб провести акт проголошення Української Держави. Поляки повідомляють гестапо, яке негайно приїздить до села і розстрілює всіх тр[ь]ох і ще двох місцевих господарів, в с. Опаки хутори Руда.

Похоронений в Золочеві на цвинтарі.

110. Балицький Іван (Цяпка), ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]-зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, кравець.

Юнак ОУН – стрілець УПА.

Славної пам'яті Цяпка по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і і рівночасно вчиться за кравця.

В 1943 р. вступає в юнаки ОУН. Перед пересуненням фронту 1944 р. відходить до УПА і гине під час пересунення фронту в бою з большевиками в Рогатинщині.

111. Кривий Михайло (Ясень), ур[оджений] 1924 р. в с. З[о]-зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи.

В юнаки ОУН вступив 1943 р. – зв'язковий.

Славної пам'яті Ясень по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН як юнак вступає 1943 р. З приходом большевиків йде в підпілля до самооборони, а відтак працює зв'язковим при надрайоні.

Згинув дня 9/IX.1946 р. в лісі коло села З[о]зулі, в часі великої облави – окружений большевиками зі всіх сторін, в бою гине від ворожої кулі разом зі своїм провідником Максимом.

112. Безпалько Василь (Грубий, Клим), ур[оджений] 1921 р. в с. З[о]зулях Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – боевик СБ.

Славної пам'яті Клим по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. За німців служить при німецькій поліції в Кракові, звідки втікає до свого села і тут вступає в ряди ОУН [і] відразу йде в підпілля. Працює при повітовій боївці СБ. Відзначається відвагою: осінню 1944 р. на Вороняках в лісі в часі облави був зловлений большевиками, а через те, що мав прострілені обидві руки. Його ведуть на ста[н]цію, і при впиханні до вагону він розтручає большевиків, які летять зі сходів вагону, а сам з-під стрілів автоматів втікає. Раз застуканий облавою, вбиває тр[ь]ох большевиків, а сам виходить ціло.

Згинув 1946 р. зимою в Брідщині, віднайдений в криївці большевиками. Тіло забрали до Бродів і поховали на мвд.

113. Родина Вагулів: Параск[е]вія, ур[оджена] 1903, Зофія 1924 р., Ярослав Вагула 1930 р. і шестимісячна дитина Віра Мудра.

Це були симпатики ОУН.

Ще за німців там була зв'язкова хата, а відтак приміщення техніки. В лютому 1944 р. німецькі бандити оточують хату, падає один боевик (розривається власною гранатою), господарку розрабовують і спалюють, а родину арештують. В тюрмі розстрілюють батька – Стефана Вагулу, а жінку і доньку вивозять німці на каторжні роботи в Німеччину. По розвалі Німеччини Параск[е]вія і Зофія вертають у рідне село. Софія виходить заміж за підпільника.

Зимою, 23/І.1947 р. під час облави, більшовики застукали в хаті двох повстанців (в хаті була криївка). Один повстанець вби-

ває двох більшовиків і одного ранить і втікає, а другий повстанець падає вбитий.

Роз'ярені більшовики на місці переводять допити – мордують жінок, а хлопець, хочаби втікати, падає від большевицької кулі, а відтак розстрілюють Параск[е]вію, Зофію і дитину в колісці. Трупки скидають до стодоли, а вечером відвозять до Золочева, дитину прячуть, а жінки лежать на мвд ще два дні, а відтак ховають невідомо де.

Це була дійсно щира родина, яка не жаліла для України нічого. Хоч стратила майно, батька-голову родини, навіть німецька каторга не могла їх зломити.

Під час більшовицької окупації, хоч не раз самим довелось голодувати, повстанці все могли дістати харч, хату, розвідку.

М о н а с т и р о к:

114. Шафранський Григорій (Журавель, Сірий), ур[оджений] 1909 р. в с. Монастирок Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, кравець.

Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Сірий по укінченню школи йде на науку до кравця, а відтак стає добрим майстром.

В ряди ОУН вступає 1938 р. і стає активним членом. В 1941 р. вступає в укр[аїнську] поліцію, служить в с. Гологорах. Перед пересуненням фронту 1944 р. вступає до УПА, і тут працює в розвідці к[оманди]ра Іванка. Хорий на ноги, звільнений з УПА, вертає в свій терен і працює кущевим.

Згинув 23 квітня 1946 р. в лісі під селом Монастирок. В часі облави на ліс, оточений більшовиками, гине від ворожої кулі.

Тіло забрали большевики до Золочева і поховали скрито.

О б е р т а с о в а:

115. Демчук Евген (Голуб), ур[оджений] 1924 р. в с. Обертасова Золочівського р[айо]ну, в сім'ї незаможних селян. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, столяр.

Симпатик ОУН – боєвик в кущі.

Славної пам'яті Голуб по укінченню школи іде вчитися за столяра і стає добрим майстром. За попередньої большевицької окупації крамарює у своєму селі в кооперативі. В 1943 р. вступає до СС Дивізії Галичина, де переходить військовий вишкіл при артилерії, а весною 1944 р. перекинений на східний фронт.

По розвалі німецького фронту 1944 р. переходить до кущевої самооборони, добре здисциплінований і вишколений стрілець. По розв'язанні самооборони далі працює боевиком в цьому ж кущі.

Будучи симпатиком ОУН від 1944 р., працює в підпільній роботі, і дуже добре вив'язується зі своїх завдань.

Згинув 15/VII.1945 р. на Тростянецьких хуторах Дерев'янки, в часі облави вискакує з хати, яку вже оточили большевики, і тут починається нерівний бій, в якому гине від ворожої кулі.

Тіло поховане на цій господарці, де загинув.

116. Кусий Петро (Малий), ур[оджений] 1925 р. в с. Обертасова Золочівського р[айо]ну, в сім'ї бідного селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – боевик в кущі.

Славної пам'яті Малий по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і.

З приходом большевиків 1944 р. як симпатик ОУН вступає до кущевої самооборони як боевик (Батька кілька разів арештували за сина, давали пропозиції, щоби привів сина, бо інакше вивезуть, то сам Малий заявляв батькам, що він ніколи не зголоситься, щоби навіть не знати що було). По розв'язанні самооборони працює в кущі як боевик.

Згинув 10/X.1946 р. в с. Тростянець, застуканий большевиками разом зі своїм провідником Вороним в стайні, ще довго відбивалися, сам Малий, тяжко ранений, дострілювався зі свого пістоля.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд.

Т р о с т я н е ц ь:

117. Довгань Василь (Пресляк), ур[оджений] 1917 р. в с. Тростянець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник – агроном.

Член ОУН – районний провідник.

Славної пам'яті Пресляк по укінченню школи працював при батьках, бере активну участь в «Просвіті». В 1939 р. весною був забраний до польської армії, відтак йде на фронт польсько-німецький, де попадає в німецький полон.

Як член ОУН з 1939 р. працює в Німеччині в організації. З приходом німців 1941 р. вертає в свій терен і працює станичним. Своєю здібністю і активною працею вибивається, так що в 1943 р. дістає пост підрайоновому а відтак районного провідника.

Зловлений большевицькою партизанкою, був без зброї, і втік з хати, де його прострілили в ногу. Коли привели його до хати і поставили сторожу, він попросив господині ножа, яким себе заштiletував 17/III.1944 р. Тіло поховане в с. Тростянець на цвинтарі.

118. Довгань Евген (Дуб), ур[оджений] 1918 р. в с. Тростянець Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, молочар.

Член ОУН – районний референт СБ.

Славної пам'яті Дуб по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН вступив 1939 р. За першої більшовицької окупації в 1940 р. відходить на еміграцію до Німеччини. Вертає з Німеччини в 1942 р. до свого села і працює в районній молочарні.

Весною 1944 р. йде в підпілля і працює при районівім провіднику – полагаджує дрібні справи.

З приходом большевиків 1944 р. працює районним провідником СБ. Згинув 13/XII.1944 р. в часі облави на село Тростянець – відступаючи зі села, в бою з большевиками тяжко ранений і дострілюється зі свого пістоля. Тіло поховане в с. Тростянець на цвинтарі.

119. Нал[и]вайко Михайло (Луговик), ур[оджений] 1924 р. в с. Тростянець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи і 2-ві кл[аси] торговельки.

Член ОУН – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Луговик по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН як юнак вступає 1943 р., працює зв'язковим. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля до самооборони як стрілець. По розв'язанні самооборони зимою 1945 р. стає членом ОУН і дістає пост кущевого господарчого, де з запалом береться до праці.

Згинув 20/I.1946 р. на Тростянецьких хуторах Дерев'янки, в часі наскоку большевиків ночью на хату, в якій кватерував разом з 17-ма повстанцями, в бою з большевиками тяжко ранений дострілюється зі свого пістоля. Тіло забрали больш[евики] до Золочева і поховали на мвд.

120. Проць Евген (Степан), ур[оджений] 1926 р. в с. Тростянець, хутір Дерев'янки Золочівського р[айо]ну, в сім'ї зарібника. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – боеквик окружної боївки СБ.

Славної пам'яті Степан по укінченню школи працював при батьках. Був забраний німцями до робочого відділу, де в часі розвалу німецького фронту переходить до УПА, а за короткий час вступає в окружну боївку СБ. Симпатик ОУН від 1944 р.

Згинув 20/I.1946 р. в бою з большевиками в часі наскоку на хату ночію. Тіло больш[евики] забрали до Золочева і поховали на мвд.

121. Дума Михайло (Скиба), ур[оджений] 1900 р. в с. Тростянець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 3 кл[аси] нар[одної] школи. Рільник, симпатик ОУН – стрілець самооборони.

Славної пам'яті Скиба був бідним господарем, брав участь в «Просвіті» і хоч був мало грамотний, все цікавився загальною справою народу.

З приходом большевиків 1944 р. як симпатик ОУН вступає до кущевої самооборони служить стрільцем.

Згинув 12/XI.1944 р. під час большевицької облави в с. Тростянець. Тіло поховане в селі Тростянець на цвинтарі.

122. Наливайко Стефан (Задоріжний), ур[оджений] 1920 р. в с. Тростянець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Задоріжний по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН вступив 1943 р. як юнак, працює зв'язковим при районі.

Весною 1944 р. ранений від большевицької партизанки в с. Тростянець, де родина відвозить його до шпиталю в Золочеві, він вже підлічувався – і його [о]труїли польські лікарі. Тіло забрала родина до рідного села і поховала на цвинтарі.

123. Цвігун Григорій (Страшний), ур[оджений] 1913 р. в с. Тростянець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник. Симпатик ОУН – стрілець УПА.

Славної пам'яті Страшний по укінченню школи працював при батьках. Був забраний поляками до польської армії, учасник польсько-німецької війни. За німців в 1943 р. як симпатик ОУН вступає в ряди УПА на Волині.

Згинув в бою з большевиками 10/II.1945 р. в Брідщині.

124. Петро (Вороний), ур[оджений] 1922 р. в с. Біла Збаражського р[айо]ну Тернопільської області, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Вороний по укінченню школи працював при батьках.

В 1943 р. вступає до СС Дивізії Галичина, служить при артилерії. Вишкіл переходив в Німеччині, по якому був перекинений на східний фронт. По розвалі німецького фронту 1944 р. переходить до кущеві самооборони в Тростянці, тут стає ройовим. По розв'язанні самооборони працював як помічник кущевого. Коли згинув його провідник, займає пост кущевого провідника 1946 р.

Згинув 1[0]/X.1946 р. в с. Тростянець в часі наскоку большевиків на квартиру, довго відбивався разом зі своїм боевиком, вистрілявши всі набой, розривається гранатою. Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд.

П і д л и п ц і , х [у т і р] К а з и м и р і в к а :

125. Руханський Василь (Бурлака), ур[оджений] 1924 р. в с. Вишнівчику Любачівського р[айо]ну Перемишльської області. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – борець СБ.

Славної пам'яті Бурлака по укінченню школи працював при батьках. В 1940 р. був виселений большевиками зі свого села яке лежало в прикордонній полосі аж на Підлипецький хутір Казимирівка, виселений разом зі стрийком бо родичі повмирали.

З приходом большевиків 1944 р. вступає до кущеві самооборони, і стає симпатиком ОУН. По розв'язанні самооборони переходить до районної боївки СБ.

Згинув 16/VIII.1945 р. біля свого села на цвинтарі, в якому закватував, с[е]ксот підглянув і до[ні]с до гарнізону, який квартирував в селі, зараз большевики обскокли цвинтар і почався нерівний бій, в якому гине від ворожої кулі. Тіло поховане на тому ж місці.

П л у г і в :

126. Панчишин Роман (Корній), ур[оджений] 1912 р. в с. Плуґів Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, столяр.

Член ОУН – станичний.

Славної пам'яті Корній по укінченню школи працював при батьках, і вчився за столяра, де пізніше став добрим майстром.

В члени ОУН вступив 1940 р. і працював станичним.

Згинув 1/III.1945 р., застуканий більшовиками в хаті свого села. Тіло поховане на цвинтарі в с. Плугів.

127. Серба Дмитро (Хмара), ур[оджений] 1924 р. в с. Плугів Золочівського р[айо]ну. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник. Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Хмара по укінченню школи працював при батьках, бере живу участь в «Просвіті» – хорі, аматорському гуртку, орхестрі.

В юнаки ОУН вступив 1942 р., займає пост станичного юнаків. З приходом більшовиків 1944 р. йде в підпілля до самооборони, а по розв'язанні самооборони працює як помічник кущового, тут стає членом ОУН. При кінці 1945 р. переймає пост кущового в Поморянському районі. Тут своєю працею і поведінкою здобуває собі авторитет серед членів і населення.

Осіною 1946 р. забирає його до себе районовий провідник, де він при виконанні своїх завдань перестудився і захорів на запалення. Через зиму лічився, а весною [1947 р.], ще не зовсім здоровий, працює при районному технічному зв[є]ні. Був веселої вдачі, цілий час в найбільших небезпеках співучий і веселий – усміхнений.

Згинув 11/IX.1947 р. в часі великої облави на ліс хутора Дерев'янки, пробиваючись з оточення, паде тяжко ранений і достріляється зі свого пістоля. Разом паде машиністка Влодка і друг Топір.

Тіла забрали більшовики до Золочева і поховали на мвд.

З а р в а н и ц я:

128. Волошин Володимир (Земляк), ур[оджений] 1921 р. в с. Зарваниця Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Земляк по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН вступив 1940 р. як юнак, працював зв'язковим. За німецьких часів працював кущевим сітки (стає членом ОУН). З приходом більшовиків переходить в підпілля і при самообороні працює інтендантом. По розв'язан[н]і самооборони працює кущевим господарчим.

В 1946 р. був переданий до іншого куща (Ромка), а тому що був глухий не міг вести далі відповідальної роботи, полагоджував дрібні справи в кущі.

Згинув 30/IV.1947 р. в селі Підлипці (через всип), з ночі большевики оточили ту хату, де кватерував разом з другом Підковою, вони повискакували і почали втікати [в] напрям ліса, де була застава і тут гинуть від ворожих куль. Тіло забрали большевики до Золочева і поховали на мвд.

129. Рудий Петро (Підкова), ур[оджений] 1921 р. в с. Зарваниця Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – борець в кущі.

Славної пам'яті Підкова по укінченню школи, працював на залізні[й] дорозі стр[і]лочником. З приходом большевиків працював далі на своєму місці, де його арештувало мвд 1945 р. Хотіли, щоб він підписав донощицтво. По випуску з тюрми просто іде до кущового Яцка, як симпатика ОУН приймають до кущової роботи. Відтак переходить до куща Ромка і тут далі працює борець.

Згинув разом з др[угом] Земляком 30/IV.1947 р.

С т р у т и н , х у т [і р] К о б и л е ч ч и н а :

130. Кіндзерський Володимир (Чорний), ур[оджений] 1921 р. в с. Струтин, хут[ір] Кобилеччина, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і торговелька. Симпатик ОУН.

Славної пам'яті Чорний по укінченню школи працював при батьках.

З приходом большевиків 1944 р. втікає від фронту в Долину. Тут переходить до УПА – куре[н]ь «Лемківщина Захід». По переході фронту відходить в свій терен і тут криється на власну руку.

Зимом 1946 р. був в лісі, де большевики заслідили його, і він в часі оточення розривається своєю гранатою. Тіло поховали большевики в Золочеві на мвд.

П о м о р я н с ь к и й р [а й о] н.

с. У г о р ц і :

1. Маланюк Микола (Шепіль), ур[оджений] 1911 р. в с. Угорцях Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник, жонатий.

Член ОУН – підрайоновий провідник.

Славної пам'яті Шепіль по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і, активно бере участь у легальних товариствах як: «Просвіта», «Сільський Господар», «Рідна Школа».

В ряди ОУН вступає 1937 р. За большевиків 1940 р. був переслідуваний мвд, йде в підпілля. З приходом німців 1941 р. дістає пост підрайонового провідника і активно працює на своєму пості.

З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, організує самооборону, при якій сам перебуває.

В часі облави відбивається від самооборони, обскочений большевиками, відстрілюється і паде від ворожої кулі в лісі біля хутора Сукманів 15/IX.1944 р.

2. Брух Григорій (Бульба), ур[оджений] 1910 р. в с. Угорцях Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – скінчен[а] матур[а], спродавець.

Член ОУН – курінний УПА.

Славної пам'яті Бульба, ще будучи студентом, вступив в ОУН в 1931 р. За підпільну роботу був засуджений польським судом в 1932 р. на 12 років тюрми. Користаючи з польсько-німецької війни, виходить на волю і йде на еміграцію до Німеччини. В 1941 р. вертає з Німеччини і переходить на СУЗ, де працює в підпільній роботі.

В часі творення УПА переходить до УПА, стає курінним командиром. По переході фронту осінню 1944 р. вертає в свій терен на зиму.

Застуканий в криївці большевиками під час «мітьолки» – оборонявся цілу добу, большевики, не можучи здобути, ляли вентеляторами воду до середини, аж на другий день, бачучи безвихідне положення, нищить всі матеріяли і все, що знаходиться в криївці та стріляється зі свого пістоля 12/II.1945 р. в с. Угорці. Тіло поховане в с. Угорці.

3. Долішний Яків (Чорнота), ур[оджений] 1908 р. в с. Угорцях Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, зарібник, поліціант. Член ОУН.

Славної пам'яті Чорнота по укінченню школи ходив на зарібки, бо батьки були бідняки.

В члени ОУН вступив 1939 р. За першої большевицької окупації в 1941 р. йде в підпілля. З приходом німців 1941 р. вступає до укр[аїнської] поліції в Золочеві.

По пересунен[н]і фронту 1944 р. йде в підпілля і криється на власну руку в своєму терені.

Згинув в січні 1947 р., застуканий большевиками в хаті, ранений дострілився зі свого пістоля. Тіло больш[евики] забрали до Поморян.

4. Сукмановський Іван (Лісчина), ур[оджений] 1924 р. в с. Угорцях Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, столяр, поліцист.

Член ОУН – боеквик районової СБ.

Славної пам'яті Лісчина по укінченню школи працював при батьках і вчиться за столяра.

В ряди ОУН вступив 1939 р. Служив при польській армії. Під час першої більшовицької окупації працював в Золочеві прийомщиком на зсипному пункті збіжжя.

З приходом німців вступає до укр[аїнської] поліції в м. Золочеві. Перед переходом фронту 1944 р. йде в підпілля і з приходом большевиків стає командиром самооборони. По розв'язанні самооборони вступає до районової боївки СБ.

Згинув в квітні 1947 р. в лісі біля села Коропець, оточений большевиками на постю від ворожої кулі. Тіло большевики забрали до Поморян і поховали на мвд.

5. Захарків Василь (Чорний), ур[оджений] 1926 р. в с. Угорці Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Чорний по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН як юнак вступає 1942 р., а від 1943 р. стає членом, працює зв'язковим. При кінці 1943 р. вступає до УПА, де переходить військовий вишкіл, а по переході фронту 1944 р. вступає до боївки СБ. На зиму 1945 р. був відпущений до дому, тут застуканий большевиками в криївці, бачить безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля 12/II.1945 р. в с. Угорцях. Тіло большевики забрали до Поморян.

6. Хапіс Стефан (Липа), ур[оджений] 1914 р. в с. Угорцях в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – член самооборони.

Славної пам'яті Липа по укінченню школи працював при батьках

Симпатик ОУН від 1942 р. З приходом большевиків 1944 р. вступає до самооборони. В часі облави на ліс біля села Коропець, коли самооборона звела бій з большевиками, яких було більш двох сотень, гине від ворожої кулі 12 серпня 1944 р.

7. Годований Григорій (Мудрий), ур[оджений] 1922 р. в с. Угорці Поморянського р[айо]ну в сім'ї селян. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, кравець.

Член ОУН – кущевий, підрайоновий.

Славної пам'яті Мудрий по укінченню школи працював при батьках і рівночасно вчиться за кравця.

В ряди ОУН вступив 1939 р., займає пост станичного. З приходом німців займає пост кущового, а в 1943 р. – пост підрайонового провідника.

Згинув 19/IV.1944 р. в с. Ремезівцях в бою з німцями. Тіло похоронене в с. Угорці на цвинтарі.

8. Хапіс Михайло (Скала), ур[оджений] 1926 р. в с. Угорці Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 2 кл[аси] нар[одної] школи, мельник.

Юнак ОУН – стрілець УПА.

Славної пам'яті Скала по укінченні школи працював в млині.

В юнаки ОУН вступив 1941 р. Повнить функцію зв'язкового. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля до самооборони, а відтак – до УПА, де служить стрільцем.

Згинув в Глинянщині в бою з большевиками 3/I.1945 р.

9. Сеньків Петро (Калина), ур[оджений] 1911 р. в с. Угорці Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Калина по укінченню школи працює при батьках.

В ряди ОУН вступив 1940 р. Працював кущевим господарчим. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля до самооборони і далі працює на своєму пості.

На заставі коло села Угорець був ранений, лічився в криївці в своєму селі. В часі облави большевики знаходять криївку, кричать здайся, бачучи безвихідне положення, стріляється зі свого пістоля 24/VIII.1946 р. в с. Угорцях. Тіло большевики забрали до Поморян і поховали на мвд.

10. Максимішин Володимир (Орел), ур[оджений] 1920 р. в с. Угорцях Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – зв'язковий, стрілець УПА.

Славної пам'яті Орел по укінченні школи працював при батьках.

В ряди ОУН як юнак вступив 1943 р., працював зв'язковим. Перед пересуненням фронту 1944 р. вступає до УПА, переходить військовий вишкіл. На зиму 1945 р. вертає в свій терен.

Заскочений большевиками в хаті в с. Угорцях, довго обороняється, викинув три гранати, одначе тяжко ранений дострілився зі свого пістоля 19/II.1945 р. Тіло забрали больш[евики] до Поморян.

Ч и ж і в:

11. Кривуцький Ілія (Репяк), ур[оджений] 1910 р. в с. Чижеві Поморянського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – роєвий самооборони.

Славної пам'яті Репяк по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН вступив 1939 р., працював станичним. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, стає роєвим при самообороні.

Ідучи на розвідку до с. Чижева, знаходить на большевицьку заставу і гине від перших куль. Тіло поховане в с. Чижеві.

12. Наконечний Ярослав (Дужий), ур[оджений] 1913 р. в с. Чижеві Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 3 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – станичний.

Славної пам'яті Дужий працював при батьках на ріл[л]і.

В ряди ОУН як член вступає 1937 р., займає пост станичного. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, до самооборони. По розв'язанні самооборони далі працює при кущі.

Згинув 12 червня 1945 р. в с. Чижеві, знаходить на большевицьку заставу при головній улиці. Тіло поховане на цвинтарі цього села.

13. Йосиф Кривий (Тур), ур[оджений] 1913 р. в с. Чижеві Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Тур по укінченні школи працював при батьках на ріл[л]і.

В ряди ОУН як юнак вступає 1941 р., займає пост станичного юнаків.

З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і займає пост кущевого провідника, рівночасно стає членом ОУН.

Сплячий зловлений большевиками в хаті, коли його вели до району, на дорозі починає втікати, обстріляний большевиками, паде вбитий 9/XI.1944 р. на дорозі біля с. Чижева. Тіло больш[евики] забрали до р[айо]ну.

14. Музика Петро (Корч), ур[оджений] 1923 р. в с. Чижеві Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – розвідчик СБ.

Славної пам'яті Корч по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і.

Вряди ОУН якюнак вступає 1941 р., працює зв'язковим. З приходом большевиків йде в підпілля і переходить С-бівський вишкіл, по якому працює розвідчиком рай[онної] СБ в Глинянському р[айо]ні. При кінці 1945 р. переходить в Золочівський район і тут працює даліше розвідчиком рай[онної] СБ.

Находячи на большевицьку заставу біля свого села, тяжко ранений дострілився зі свого пістоля 3/VI. 1947 р. Тіло большевики забрали до Поморян.

К о р о п е ц ь:

15. Олійник Хома (Дорошенко), ур[оджений] 1924 р. в с. Коропець Поморянського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник, столяр.

Член ОУН – боекв рай[онної] СБ.

Славної пам'яті Дорошенко по укінченню школи працював при батьках, а відтак учиться на столяра і працює майстром в своєму селі.

В юнаки ОУН вступив 1942 р. В 1943 р. вступає до СС Дивізії, де по вишколі був перекинений на східний фронт, в часі переїзду на фронт в березні 1944 р. втікає додому. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і вступає до районної боївки СБ як боекв.

Згинув 15/I. 1946 р. на Тростянецьких хуторах Дерев'янки, застуканий большевиками в хаті, вискакує через вікно і паде від ворожої кулі. Тіло забрали большевики до Золочева і поховали на мвд.

Ж у к і в:

16. Кутний Теодор (Богун), ур[оджений] 1918 р. в с. Жуків Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник, столяр.

Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Богун по укінченню школи йде на науку за столяра до Львова і тут працював до 1938 р. Вернувся до рідного села і працював при родичах. 1940 р. був заарештований як призовник до ЧА, де служить до 1942 р., відтак втікає і переходить додому щойно 1943 р.

З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля.

В ряди ОУН вступив 1939 р., повнить функцію зв[е]нового, від 1943 р. повнить функцію станичного, з відходом в підпілля 1944 р. стає помічником кущевого, а відтак кущевим провідником.

Згинув 23/VII.1947 р. в с. Шпиколосах, попав на большевицьку заставу, тяжко ранений, дострілився зі свого пістоля. Тіло большевики забрали до Поморян і поховали на мвд.

Ш п и к о л о с и:

17. Пасала Петро (Тигр), ур[оджений] 1920 р. в с. Шпиколосах Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник, г[о]нчар.

Член ОУН – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Тигр по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і і також займався г[о]нчарством.

В ряди ОУН вступив 1941 р. як юнак і повнив функцію зв'язкового. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і працює станичним, в 1945 р. дістає пост кущевого господарчого, рівночасно стає членом ОУН де з запалом береться до праці.

Згинув 30/V.1946 р. біля свого села, вертаючи з постою, находить на большевицьку заставу і паде від перших куль. Тіло большевики забрали до Поморян і поховали на мвд.

18. Караванський Ярослав (Яркий, Шум), ур[оджений] 1921 р. в м. Золочеві. Батько учителював в Рідній Школі. Освіта – здав матуру в Золочівській укр[аїнській] гімназії. За німців учителював в с. Шпиколосах і був директором школи.

Член ОУН – районний пропагандист.

Славної пам'яті Шум учився в Золочівській гімназії, відтак батько вмирає, який був також учителем в Рідній Школі, лишаючись з мамою, мусить дати їй отримання. За німців разом з мамою переходить до села Шпиколос[и] і тут стає д[и]ректором школи.

В ряди ОУН вступив 1939 р. як юнак, за німців працював кущевим юнацтва. З приходом большевиків йде в підпілля і стає членом ОУН, працює кущевим сітки. В 1945 р. дістає пост районного пропагандиста, тут береться з запалом до праці – переводить в кожній станиці мітинги протибольшевицькі та вишколює кадри ОУН.

Згинув 6/I.1946 р. в с. Сукманів, найшовши на большевицьку заставу. Тіло большевики забрали до Поморян поховали на мвд.

19. Вульчак Микола (Сокіл), ур[оджений] 1922 р. в с. Шпиколосах Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – станичний.

Славної пам'яті Сокіл по укінченню школи помагав сестрі, бо родичі вмерли, будучи ще малим хлопцем.

В ряди ОУН вступив 1942 р., працював зв'язковим, а в 1943 р. вступив до районової боївки. З приходом большевиків 1944 р. вертає в свій терен і працює станичним в своєму селі.

Згинув 12/III.1946 р. в лісі біля рідного села, большевики заслідили на постій (був сніг), тут тяжко ранений, застрілювався зі свого пістоля. Тіло большевики забрали до Поморян і поховали на мвд.

20. Майданек Іван (Новий), ур[оджений] 1904 р. в с. Шпиколосах Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник, г[о]нчар. Жонатий.

Симпатик ОУН – станичний господарчий.

Славної пам'яті Новий був рільником, а також займався г[о]нчарством. (Ходив по селах та міняв горшки за хліб).

Симпатиком ОУН був від німецьких часів. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і працює станичним господарчим в своєму селі. Сам ходив без зброї, і коли його застукали большевики в пивниці почав кидати камінями, большевики не знали хто це (чи він озброєний), кинули гранату, від якої гине 25/IV.1946 р. в с. Шпиколосах.

Впавший, лишив жінку і 19-ть літнього хлопця.

21. Метельський Роман (Великий) ур[оджений] 1913 р. в с. Метенів Зборівського р[айо]ну Тернопільської області, в сім'ї селян. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – кущевий.

Славної пам'яті Великий по укінченню школи працював при стрийкови, бо батьки померли як мав 5 років. Бере активну участь в Просвіті в своєму селі. Був арештований польською поліцією, сидить два тижні в тюрмі. З приходом німців 1941 р. організує укр[аїнську] міліцію в своєму селі, а також доставляє до Золочева для міліції на харчівню свині, збіжжя і др[угі] харчі.

В ряди ОУН вступив 1941 р., займає пост зв[е]нового, а відтак – станичного. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і працює в кущі, як боевик. В 1945 р. перекинений в Поморянський район і тут працює помічником кущевого, а згодом стає кущевим.

Згинув 3/VI.1947 р. в лісі над село[м] Шпиколоси, йдучи на стрічу, через непорозуміння дістав кулю від своїх.

Тіло поховане в с. Угорцях на цвинтарі.

Р е м е з і в ц і:

22. Чукас Василь (Сивий), ур[оджений] 1916 р. в с. Ремезівці Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, зарібник, поліцист.

Член ОУН – ройовий УПА.

Славної пам'яті Сивий по укінченню школи працював при батьках, а тому що родичі були бідні, ходив на заробітки.

В ряди ОУН вступив 1939 р., займає пост зв[е]нового. З приходом німців вступає до укр[аїнської] поліції в Золочеві.

Перед переходом фронту 1944 р. вступає до укр[аїнської] поліції і дістає ступінь ройового. По переході фронту вертає в свій терен і працює в куші.

Згинув 14/I.1945 р., йдучи селом Ремезівці, попав на большевицьку заставу, вбиває двох большевиків і сам гине від ворожої кулі.

Тіло больш[евики] забрали до Поморян і поховали на мвд.

23. Босяк Олекса (Сова), ур[оджений] 1912 р. в с. Ремезівці Поморянського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Ос[віта] – 4 кл[аси] нар[одної] шк[оли].

Член ОУН – кущевий господарчий.

Славної пам'яті Сова по укінченню школи працює при батьках на ріл[л]і.

В ряди ОУН вступив 1939 р., працював зв[е]новим. Від 1941 р. працює кущевим господарчим. З приходом большевиків йде в підпілля до самооборони як стрілець.

Згинув 3/VIII.1944 р. в часі великої облави пійманий живим і замордований большевиками.

С н о в и ч [і]:

24. Гнатів Володимир (Явір), ур[оджений] 1919 р. в с. Снович[і] Поморянського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, швець.

Член ОУН – боєвик СБ.

Славної пам'яті Явір по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і, навчився за шевця і працював у своєму селі. В 1940 р. був забраний як призовник до ЧА. З приходом німців вертає додому.

В ряди ОУН як юнак вступає 1942 р., де через рік стає членом. В 1943 р. переходить однотижневий військовий вишкіл і стає станичним військовиком. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і вступає до районної боївки СБ.

Згинув в червні 1945 р., кидає гранату до хати стрибка, яка відбивається і вбиває його на місці, в с. Снович[і]. Тіло поховане на полі біля цього села.

Р [а й о] н З о л о ч і в:

131. Варвара Евген (Міко), ур[оджений] 1914 р. в м. Золочеві. Освіта – 4-и класи гімназії, службовець.

Член ОУН – командир районної боївки СБ.

Славної пам'яті Міко по укінченню 4-ої класи гімназії залишив школу з причин матеріальних. В 1937 р. вступає на працю службовця в Повітовім Союзі в м. Золочеві.

Активну участь бере у легальних товариствах – Просвіті, Русалка, в хорі і аматорському гуртку.

В 1942 р. вступає до «СС Дивізії Галичина», де переходить підстаршинську школу і дістає ступінь чотового.

З приходом большевиків на ЗУЗ, по розвалі німецького фронту, переходить до Самооборони як чотовий. По розв'язанні самооборони вступає в районну боївку СБ, а по короткому часі стає командиром цієї боївки. В 1948 р. переходить до надрайонної боївки СБ.

Зимнокровний і відважний борець, в критичних обставинах кількакратно виводить всіх друзів. В одному [з]-поміж тих заскочень 12/V.1948 р. застуканий 15-тьма большевиками в stodолі в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, як добрий вояк, б'ється завзято, де вбиває зі свого М-пія 43 лейтенанта і 5-ть бійців військ мвд. Сам тяжко ранений в груди, дострілюється зі свого пістоля. Тіло большевики забрали до Золочева.

132. Косаревич Михайло (Визволитель), ур[оджений] 1924 р. в с. Заріча, хутір Кути Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одно]ї школи, рільник.

Член ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Визволитель по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і, бере активну участь в читальні Просвіти.

З приходом большевиків 1944 р. здизе[р]тирував з ЧА і як симпатик ОУН вступає до Самооборони як борець. По розв'язанні Самооборони працює зв'язковим в кущі. Від 1945 р. стає членом ОУН.

Застуканий в хаті в с. [С]л[и]ховичах большевиками, вбиває двох мвд-істів, тяжко ранений дострілюється зі свого пістоля дня 25/IV.1948 р. Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд в городі.

133. Паньківич Олекса (Чмир), ур[оджений] 1928 р. в с. Городилові Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Славної пам'яті Чмир по укінченню шостої класи залишає шкoл[у] з причини арешт[у]вання німцями батька – мусить лишатися на господарці.

З приходом большевиків на ЗУЗ 1944 р. вступає до самооборони як бoевик. По розв'язанні самооборони повнить функцію військового розвідчика по районі. При кінці 1945 р. стає членом ОУН і працює при куці бoевиком.

Дня 29/IV.1948 р., виконавши атентат на капітана мgb Красн[я]нського р[айо]ну і найлютішого ката українського народу, Григо[рія] Глузда, в с. Скварява, де кватерував гарнізон – 30 большеви[ків] і по сусідних селах також кватерували гарнізони. Разом з друзями відступає перед погонею до с. Княжа, де тоже кватерує гарнізон і тут окружені 60-тьма большевиками на одній господарці, до того маючи все на увазі, що, виконуючи в день такий атентат, де кватерує 30 більшовиків, а навіть свідомий свого безвихідного положення, в часі шукання в тім місце, де був схований, стріляється зі свого пістоля.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд.

134. Дубно Михайло (Масар), ур[оджений] 192[4] р. в с. Зарічу, хутір Кути в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи.

Член ОУН – бoевик в куці.

Славної пам'яті Масар по укінченню школи працює на господарці, рівночасно вчиться за шевця.

Як симпатик ОУН, з приходом большевиків в 1944 р. вступає до самооборони як бoевик, відтак переходить до куца, стає членом ОУН в 1945 р., працює зв'язковим.

Згинув 27/V.1948 р. в с. Жуличах Золочівського р[айо]ну, находити на большевицьку засідку в саді біля господарки і паде від перших куль. Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на мвд в городі.

135. Проць Василь (Красий), ур[оджений] 1923 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – зв'язковий при окрузі.

Славної пам'яті Красий по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН вступив 1942 р. як юнак і повнить функцію станичного юнаків. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, виконує зв'язок при окрузі, ідучи на пункт в 1947 р., найшов на

большевицьку заставу і тут був ранений, підлічується і даліше працює на своєму пості.

Згинув 28/XI.1947 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну вечером, ідучи дорогою, стрінувся з большевиками і в часі бою гине від перших куль. Тіло забрали больш[евики] до Золочева, на мвд поховали.

136. Никільський Ярослав (Соловій), ур[оджений] 1923 р. в с. Вороняках Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – куцевий господарчий.

Славної пам'яті Соловій по укінченню школи працював при батьках.

Симпатик ОУН від 1941 р. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля до самооборони і стає членом ОУН. На початку 1945 р. дістає пост куцевого господарчого.

Згинув літом 1945 р., ідучи лісом, в кишені розірвалася граната, від якої тяжко ранений і до двох годин помер. Тіло поховане у Вороняцькому лісі.

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЯМ,
ЩО ВПАЛИ В БОРОТЬБІ ЗА УССД.

Постій, дня 10/VI.1948 р.

Х.⁵⁵⁶

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 113
НЕКРОЛОГИ ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО
ПІДПІЛЛЯ ОУН ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ

30 вересня 1948 р.

НЕКРОЛОГИ

м. З о л о ч і в:

1. Проць Михайло, «Карпо-Макар», син Прокопа, ур[оджений] 1921 р. в м. Золочеві Львівської області. Національність – украї-

⁵⁵⁶ «Х» – Володимир Кравчук, керівник Золочівського районного проводу ОУН.

нець, освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і 3-и кл[аси] торговель-ки скінчив в м. Золочеві. Заняття – спродавець, нежонатий.

Член ОУН від 1940 року, в березню 1944 р. вступає до міської боївки (яка оперувала по місті Золочеві), як бойовик. В травню цього року стає командиром цієї боївки. По переході фронту 1944 р. працює в СБ як співпрацівник Повітового Пр[овідника] СБ. В квітні 1945 р. стає секретарем Окружного Пр[овідника] СБ. В квітні 1946 р. стає референтом Надрайонового СБ і на тому пості гине від ворожої кулі 1947 р.

Славної пам'яті Макар по укінченню школи працював при родичах у власному склепі до приходу більшовиків 1939 р. Належав до різних легальних українських товариств як: «Просвіта», «Сокіл», «Русалка», «Молода Громада», де був чесним і солідним членом.

За час большевицької окупації помагав родичам при господарстві. З приходом німців 1941 р. працював д[и]ректором Золочівської книгарні. В березню 1944 р. йде в підпілля (як член ОУН), де чесною працею здобуває пост надрайонового провідника СБ.

Згинув геройською смертю від червоних бандитів в лісі біля села Станимира Глинянського району, застуканий в криївці, довго відбивався разом зі своїми друзями, бачучи безвихідне становище, стріляється зі свого пістоля 1947 р. Тіло большевики забрали до Глинян і там поховали скрито.

2. Дорошак Маріян, «Колода», ур[оджений] 1912 р. в м. Золочеві Львівської області, нац[іональність –] українець. Освіта – 3-и кл[аси] гімназії. Заняття – мебляр, нежонатий. Член ОУН.

Славної пам'яті Колода, член ОУН від 193[8 р.], по укінченню школи в 1926 р. вступив на науку до мебляра, де по двох роках науки став добрим майстром. Член всіх легальних товариств за Польщі як: «Просвіти», «Сокіл», «Рідна Школа». В часі большевицької окупації 1939 р. йде на еміграцію до Німеччини. В 1942 р. вертає до дому і стає інструктором ремісничої школи в м. Золочеві. З приходом більшовиків 1944 р., як член ОУН, вступає в підпілля, стає розвідником [в] м. Золочеві.

Згинув під час облави на м. Золочів, знаходять його на господарці большевики, він разом зі своїм другом довго відбивається до останн[ь]ого набою, а сам, тяжко ранений, дострілюється зі свого пістоля в червні 1947 р. Тіло поховане на тому подвір'ю – на передмістю в господаря Кіндратюка.

с. Х и л ь ч и [ц] і:

3. Перець Михайло, «Буйний», ур[оджений] 1925 р. в с. Хильчи-
[ц]ях Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів]
нар[одної] школи і 3-и роки торговельки. Заняття – рільник.

Від 1942 р. – юнак, а від 1944 р. член ОУН – зв'язковий
Повітового Провідника.

Славної пам'яті Буйний по укінченню школи працював при
батьках на ріл[л]і. В 1942 р. вступає в юнацтво ОУН, а в 1944 р.
стає членом. З приходом большевиків в 1944 р. як член ОУН
йде в підпілля – вступає до куц[о]вої самооборони, де служить
як боеквик до ос[е]ні 1944 р. коли стає зв'язковим Повітового
Провідника, де добре вив'язується зі своїх завдань.

Згинув в часі облави на с. Почапи, де закватерував разом з
двома друзями, Пр[овідником] Верховим і друго[м] Юрком.

Село вже з ночі було окружене, а коли рано друзі хотіли
перебитися з окруження, їх обстріляли зі всіх сторін – довго від-
бивалися, де друг Буйний паде останн[і]й від ворожої кулі на
Почапських городах 4.I.1947 р.

Тіло забрали большевики до Золочева і поховали скрито на МГБ.

[с.] П о ч а п и:

4. Чучман Григорій, «Залізник-Люшня», ур[оджений] 1921 р.
в с. Почапах Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4-и кл[аси]
нар[одної] школи, заняття – рільник.

Юнак ОУН, стрілець УПА.

Славної пам'яті Люшня по укінченню школи працював при
батьках на ріл[л]і, рівночасно бере активну участь у багатьох
укр[аїнських] легальних товариствах як: «Просвіта», «Рідна
Школа», «Сокіл».

В 1943 р. вступає в юнацтво ОУН, а відтак відходить до УПА
в відділ сот[енного] Іванка, де переходить військовий вишкіл. В
1944 р. вертається в свій терен і повнить зв'язки при окрузі. Під
час одного бою з большевиками був тяжко ранений в руку, під-
лічується і працює далі зв'язковим.

По виконанні своїх завдань згинув на полях біля с. Під'ярків
Бібрецького р[айо]ну – входячи на большевицьку засідку
5.XI.1947 р.

Тіло большевики забрали до ...⁵⁵⁷

⁵⁵⁷ Так у документі.

5. Бурак Ярослав, «Хома», ур[оджений] 1923 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи.

Член ОУН – зв'язковий при Окрузі.

Славної пам'яті Хома по укінченню школи працює при батьках. В 1940 р., як німці забирали своїх кольтоністів, підробляє собі документи як «фольдойч» і втікає до Німеччини. По приході німців 1941 р. вертає додому. В 1943 р. вступає до УПА, де переходить військовий вишкіл в сотенного Іванка. По вишколі служить при спец-чоті – штурмовий відділ, при курені команди-ра Шугая.

В 1945 р. вертає в свій терен і повнить зв'язки при Окрузі.

По виконанні своїх завдань, відходить в терен, де знаходить на больш[евицьку] засідку в с. Під'ярків Бібрецького р[айо]ну, від перших стрілів тяжко ранений в груди, ще кричить до свого друга кидати гранати, але він був вже також мертвий, бачучи безвихідне положення, друг Хома дострілюється зі свого пістоля 5.XI.1947 р.

6. Минисора Андрій, «Бурлака», ур[оджений] 22/X.1920 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4 кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – зв'язковий при Окрузі.

Славної пам'яті Бурлака по укінченню школи працював при батьках, рівночасно бере активну участь в легальних укр[аїнських] товариствах як: «Просвіта», «Сокіл», «Рідна Школа», «Сільський Господар».

З приходом німців вступає до укр[аїнської] міліції в м. Золочеві.

В 1942 р. вступає в юнацтво ОУН, а відтак стає активним членом. За революційну роботу під час німецької окупації був переслідуваний гестапом. Коли переїздив через Золочів, його хотіла зловити німецька поліція, коли друг Бурлака був ранений і тоді його ловлять і арештують. По переслуханню його відвозять до Львова в тюрму на Лон[ц]ького. Коли його перевозили з Львова кудись інше, друг Бурлака з другими друзями виломлюють двері вагону і втікає до свого села і тут криється перед поліцією.

По короткому часі відходить до УПА, де переходить військовий вишкіл в сотенного ком[андира] Ненаситця. Учасник кількох боїв, де в одному з них виявляє свою о[д]чайдушність – виносить на своїх плечах з-під граду куль командира своєї сотні, який був тяжко ранений. Також переходить при УПА підстаршинський вишкіл у командира Гореня, де дістає ступінь вістуна.

По пересуненні фронту 1944 р. вертає в свій терен і тут стає командиром куш[о]вої самооборони.

В 1945 р. переходить до Окружного Провідника як особиста охорона Провідника. 1947 р. входить на больш[евицьку] заставу, де [з]істає тяжко ранений, підлічується і далі працює по своїй функції.

Згинув 2/VIII.1947 р. на Почапських полях в сутичці з большевиками, в нерівному бою тяжко ранений – розривається власною гранатою.

Тіло большевики забрали до Золочева і там поховали скрито на МГБ.

7. Гаврас Роман, «Роман», ур[оджений] 17/II.1930 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи. Юнак ОУН.

Славної пам'яті Роман по укінченню школи працював при батьках. Член «Січі» і УОТ, – бере живу участь в аматорському гуртку.

Від 1944 р., як юнак ОУН, працює розвідником. По переході фронту 1944 р. працює легально при Самообороні як розвідчик, відтак був на станиці. В 1946 р. починають за ним питати МГБ[исти], через це був змушений вступити в підпілля, де за яки[й]сь час забирає його Надрайоновий Провідник до особистої охорони.

Згинув 11/XII.1947 р. біля с. Б[о]ниш[и]на – вириваючись з оточення села ночію, находити на большевицьку заставу і тут, тяжко ранений, поломив свою зброю, щоб не дісталася в руки ворога, і дострілюється зі свого пістоля.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали скрито на МГБ.

8. Кілярська Ірена, ур[оджена] 1926 р. в с. Почапах Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селян. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи і торговелька.

Юначка ОУН – куш[о]ва юнацтва, машиністка при технічному зв[е]ні в надрайоні.

Славної пам'яті Ірена по укінченню школи вступає в юнацтво ОУН, де по якомусь часі займає пост куш[о]вої юнацтва. З приходом большевиків 1944 р. працює при УЧХ заразом переходить в підпілля. В 1945 р. відходить в дальший терен на спецзв'язки, звідки вертає в Золочівщину 1946 р. і відходить до технічного зв[е]на при надрайоні і тут працює як машиністка.

В часі облави на с. Бонишин днем хоче перебитися зі села, находити на большевицьку заставу, де її ранять у живіт. Тяжко

поранену, большевики забирають до села і там хочуть її бандажувати, вона відганяє від себе лікарку (б'є її), большевики випитують її з ким вона співпрацювала, Ірена називає їх босими наймитами у відповідь. Дальше співає революційні пісні, заявляє большевикам, що вона бореться за Українську Самостійну Соборну Державу. Відтак больш[евики] відвезли її до Золочівської лікарні, де вона вмирає 16/II.1948 р. Тіло поховане на Золочівському цвинтар[і] разом [з] подругою Захарчук Іреною, яка загинула разом з нею.

с. Б о н и ш и н:

9. Захарчук Ірена, ур[оджена] 1927 р. в с. Бониш[и]ні Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селян. Освіта – 6-ть кл[асів] нар[одної] школи.

Симпатик ОУН – машиністка при технічному зв[є]ні.

Славної пам'яті Ірена по укінченню школи працювала при батьках. Бере живу участь в товаристві «Просвіта».

Як симпатик ОУН, в 1946 р. переходить в підпілля і працює машиністкою в технічному зв[є]ні.

В часі облави на с. Бонишин, хочачи вийти зі села разом зі сво[є]ю подругою, натрапляє на большевицьку заставу, де большевики почали стріляти за нею, від чого була ранена в руку, тоді Ірена стріляє ще до своєї подруги, яка також упала ранена, з метою, щоби большевики не зловили її живою, а відтак стріляє себе. З причини не доброго пострілу тяжко ранену, ще живу, большевики забирають до Золочівської лічниці, де вона вмирає 16/II.1948 р. Тіло похоронене на Золочівському цвинтарі разом з її подругою.

с. С к в а р я в а:

10. Смолій Василь, «Топір», ур[оджений] 1925 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – боеквик при кущі.

Славної пам'яті Топір по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і.

В ряди ОУН, як юнак, вступає 1942 р. і повнить функцію станичного юнацтва. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля і повнить функцію зв'язкового. В 1947 р. працює при кущі, як боеквик – свою працю виконує чесно і совісно.

В часі облави на ліс пробивається зі своїми друзями з оточення і гине від ворожої кулі 2/XI.1947 р. на Тростянецькому хуторі Дерев'янки. Тіло большевики забрали до Золочева і там поховали скрито.

11. Колачик Зофія, ур[оджена] 1925 р. в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, в сім'ї селян. Освіта – 7 кл[асів] нар[одно]ї школи.

Симпатик ОУН – санітарка.

Славної пам'яті Зофія по укінченню школи працювала при батьках і рівночасно вчиться за кравчиню. Бере активну участь в товариствах «Просвіта», «Союз Укр[аїнських] Жінок», «Соколи».

В 1942 р. переходить підпільний санітарний курс, тоді стає станичною ОУН.

З приходом большевиків 1944 р. працює в легальному житті фінагентом в своєму селі.

24/XII.1944 р. арештована Красн[я]нським МГБ і сидить в тюрмі 20-ть днів, по звільненню далі переслідувана большевиками. В 1946 р. переходить в підпілля і працює санітаркою.

Застукана большевиками біля с. Почап, стріляє собі з пістоля в груди, де їй, тяжко ранену, забирають большевики до Золочева і тут вона гине 5/VIII.1947 р.

[с. Белзець:]

12. Бобрик Іван, «Підкова», ур[оджений] 1920 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селян. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одно]ї школи, ткач.

Юнак ОУН – бойовик.

Славної пам'яті Підкова по укінченню школи працював при батьках, а рівночасно вчиться за ткача.

В ряди ОУН вступає 1942 р. та повнить зв'язок. Перед приходом большевиків в 1944 р. вступає до УПА, де переходить військовий вишкіл, а осінню цього року вертає в свій терен і працює в кущі як бойовик.

В часі великої облави на с. Белзець, з причини зради, гине від ворожої кулі 14/VII.1947 р.

Тіло по[хо]вали большевики під лісом біля с. Белзець.

13. Корчакін Павло, «Знайда», ур[оджений] 1921 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селян. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одно]ї школи, рільник.

Симпатик ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Знайда по укінченню школи працював при батьках і рівночасно вчиться за слюсаря. Був забраний німцями на роботу до Німеччини, звідки повертає 1945 р. за большевиків і

відразу переходить в підпілля (як симпатик ОУН) – повнить функцію зв'язкового.

В часі великої облави на с. Белзець гине від ворожої кулі 14/VII.1947 р. Тіло большевики поховали під лісом біля с. Белзець.

14. Мединський Петро, «Медвідь», ур[оджений] 1909 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну. Освіти не мав, рільник, симпатик ОУН – станичний.

Славної пам'яті Медвідь працював рільником, був взагалі неграмотний, тільки в підпіллі навчився писати і читати.

Від 1941 р. був симпатиком ОУН – працював станичним в своєму селі.

Згинув в часі великої облави на с. Белзець 10.VII.1947 р. – застуканий большевиками в будинку, який в часі стрілянин[и] занявся і друг Медвідь згорів в цьому огні. Недогорені часті тіла большевики поховали під лісом цього села.

15. Цюрусь Семен, «Старий», ур[оджений] 1891 р. в с. Белзцю Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, займався рільництвом, а частинно слюсарством.

Славної пам'яті «Старий» в ряди ОУН вступив 1937 р. За німецької окупації йде в підпілля, тому що був переслідуваний гестапом. По пересуненні фронту 1944 р. дальше працює в підпіллі, виконує працю, зв'язану зі станицею.

В часі великої облави на с. Белзець, друг Старий перебивається через большевицьке оточення, де його запримичують і починається перестрілка, в якій гине друг Старий від ворожої кулі, в дні 11.VII.1947 р.

Тіло поховали большевики під лісом того села.

16. Пилипів Василь, ур[оджений] 1919 р. в с. Белзець, Золочівського р[айо]ну. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, ткач.

Славної пам'яті Пилипів по укінченню школи працював при батьках. З приходом большевиків 1944 р. скривається на власну руку, тому що не ходив іти до ЧА.

В часі великої облави віднайдений у криївці большевиками, кидає гранату до большевиків, а другою розриває себе в криївці 14.VII.1947 р. Тіло большевики поховали під лісом коло села Белзець.

[с. З о з у л і :]

17. Тіцький Володимир, «Верховий», ур[оджений] 1921 р. в с. З[о]зулі Золочівського р[айо]ну, в сім'ї незаможних селян. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – районний Провідник.

Славної пам'яті Верховий по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. Бере активну участь в легальних товариствах як: «Просвіти», «Сільський Господар» і інших самоосвітних і спортових гуртках, де поглиблює своє знання.

В ряди ОУН вступив, як юнак, 1940 р. З приходом німців 1941 р. вступає до укр[аїнської] міліції в м. Золочеві. По розв'язанні міліції, переходить двотижневий організаційний вишкіл і стає членом ОУН – займається вишколом юнаків в кущі. В 1942 р. працює в СБ.

З початком 1943 р. йде в підпілля, ранений від польських «бавдінстяків», скоро підлічується і працює даліше.

В часі переходу фронту 1944 р. тяжко ранений від німців (розтріскана кістка в коліні), по шести місяцях лікування, кулявий на ногу, стає даліше до праці. В 1945 р. дістає пост районного Провідника Золочівщини, – дбає в першій мірі про вишкіл кадрів.

По виконанні своїх завдань відходить в терен, закватерує враз з своїми бойовиками в с. Почапах, де заскакує його облава. При відступі зі села зчиняється нерівний бій, в якому паде перший бойовик Юрко, відтак другий бойовик Буйний. Верховий, тяжко ранений в живіт, вибиває останні набої, і з окликом «Слава Україні» дострілюється зі свого пістоля 4.І.1947 р.

Тіло большевики забрали до Золочева, зробили знимку і поховали на городі МГБ, [де] садять капусту.

18. Заброцький Еміліян, «Юрко», ур[оджений] 1925 р. в с. З[о]зулі, Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, зецер.

Член ОУН – працював при тех[нічному] зв[є]ні.

Славної пам'яті Юрко по укінченню школи працював при батьках, а відтак йде на науку за зецера до Золочівської друкарні.

В ряди ОУН, як Юнак, вступив 1942 р. В 1944 р. йде в підпілля і працює в тех[нічному] відділі, тут виказує свою здібність свого фаху. 1945 р. переходить до району і тут працює при районівім провіднику зв'язковим.

Згинув 4.І.1947 р. в с. Почапах разом з своїм Провідником Верховим – в часі облави на це село, відступаючи зі села, находить на большевицьку заставу, починається бій, в якому друг Юрко, тяжко ранений, нищить б[о]фони, які мав зі собою і годинник, та дострілюється зі свого пістоля.

Тіло большевики забрали до Золочева, зробили знимку і поховали на городі МГБ.

19. Р о д и н а Вагулів: Параск[е]вія, ур[оджена] 1903 р., Зофія, 1924 р. Ярослав Вагула, 1930 р. і шестимісячна дитина Віра Мудра.

Це були симпатики ОУН.

Ще за німців там була зв'язкова хата, а відтак приміщення техніки. В лютому 1944 р. німецькі бандити оточують хату, в бою падає один бойовик (розривається власною гранатою), господарку розрабовують і спалюють, а родину арештують. В тюрмі розстрілюють батька – Стефана Вагулу, а жінку і дочку Зофію вивозять в Німеччину на каторжні роботи. По розвалі Німеччини Параск[е]вія і Зофія вертають у рідне село. Зофія виходить за підпільника заміж.

Зимою 23.I.1947 р. під час облави, більшовики застукали в хаті двох повстанців (в хаті була криївка). Один повстанець вбиває двох большевиків і одного ранить і втікає, а другий повстанець падає вбитий.

Роз'ярені більшовики на місці перепроваджу[ю]ть допити – мордують жінок, а хлопець, хочачи втікати, падає від ворожої кулі, а відтак розстрілюють жінок, Параск[е]вію, Зофію і дитину в колісці. Трупки скидають до стодоли, а вечером відвозять до Золочева, дитину зараз пр[я]чуть, а жінки лежать на підвір'ю МГБ ще два дні, а відтак ховають невідомо де.

Це була ді[й]сно щира родина, яка не жаліла для України нічого. Хоч стратила майно, батька – голову родини, навіть німецька каторга не могла їх зламати.

Під час большевицької окупації, хоч не раз самим довелось голодувати, повстанці все могли дістати харч, хату, розвідку.

[с. З а р в а н и ц я :]

20. Волошин Володимир, «Земляк», ур[оджений] 1921 р. в с. Зарваниця Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – куц[о]вий господарчий.

Славної пам'яті Земляк по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і. В ряди ОУН вступив 1940 р. як юнак, працював зв'язковим, за німецької окупації працював куц[о]вим сітки (стає членом ОУН). З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, працює інтендантом при самообороні, а відтак стає куц[о]вим господарчим.

Згинув 30.IV.1947 р. в селі Підлипцях (через всип), з ночі большевики оточили хату, в якій кватерував ще з одним боеви-

ком Підковою. Рано, побачивши большевиків, почали відступати до ліса, де з краю була застава, і тут починається бій, в якому падають обидва від ворожих куль.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ в городі.

21. Рудий Петро, «Підкова», ур[оджений] 1921 р. в с. Зарваниця Золочівського р[айо]ну. Освіта – 4-и кл[аси] нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – боек в кущі.

Славної пам'яті Підкова по укінченню школи, працював при батьках, а відтак – на залізній дорозі стр[і]лочником. З приходом большевиків 1944 р. працював спочатку далше на залізній дорозі, де його арештувало МГБ, проп[о]нували йому донощицтво. По випуску з тюрми просто іде [до] кущ[о]вого провідника і зголошується, що хоче вступити в підпілля, бо йому пропонує МГБ донощицтво, а ним не хоче бути. Як симпатика ОУН, приймають його до кущ[о]вої боївки, де цілий час працює боекком.

Згинув разом з другом Земляком в с. Підлипцях 30.IV.1947 р. Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ в городі.

[с.] П л у г і в:

22. Серба Дмитро, «Хмара», ур[оджений] 1924 р. в с. Плугів Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – кущ[о]вий.

Славної пам'яті Хмара по укінченню школи працював при батьках. Бере живу участь в «Просвіті» – хорі, аматорському гуртку, орхистрі.

В юнаки ОУН вступив 1943 р., займає пост станичного юнаків. З приходом большевиків 1944 р. йде в підпілля, до кущ[о]вої самооборони, а відтак працює при кущі, тут стає членом ОУН. При кінці 1945 р. займає пост кущ[о]вого провідника в Поморянськiм районі. Тут своєю працею і поведінкою здобуває собі авторитет серед членів і населення.

Осінню 1946 р. працює при районівiм Провіднику в Золочівщині. При виконанні своїх завдань перестудився і захворів на запалення, через зиму лічиться, а весною, ще не зовсім здоровий, працює при районовому тех[нічному] зв[е]ні. Друг Хмара був веселої вдачі – в найбільших небезпеках співучий і усміхнений.

Згинув 11.IX.1947 р. в часі великої облави на ліс Тростянецького хутора – Дерев'янки, пробиваючись з оточення разом з машиністкою Влодкою і другим бойовиком – Топором, однак большевицька застава була досить сильна, починається нерівний бій, в якому друг Хмара, тяжко ранений, достріляється зі свого пістоля. Разом падає тут машиністка Влодка і другий боевик.

Тіла забрали большевики до Золочева і поховали на МГБ.

[с.] В о р о н я к и:

23. Ратушна Іванна, «Влодка», ур[оджена] 1924 р. в с. Вороняки Золочівського р[айо]ну в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, крамарка в кооперативі.

Член ОУН – санітарка, машиністка в тех[нічному] зв[е]ні.

Славної пам'яті Влодка по укінченню школи працювала крамаркою в ССТ в своєму селі, відтак залишає крамарювання, йде на санітарний курс і закінчує його в повні.

В ряди ОУН вступає 1943 р., як юнак, працює початково зв'язковою, а відтак дістає пост куш[о]вої юнацтва. По пересу-ненні фронту 1944 р. переходить підпільний санітарний вишкіл і працює санітаркою в Поморянському районі в легальному житті. Від 1945 р. була переслідувана МГБ, відходить в підпілля і даль-ше працює санітаркою.

На початку 1947 р. переходить [в] районове тех[нічне] звено і працює машиністкою. Зі своїх завдань подруга Влодка вив'язувалася обов'язково.

Згинула 11.IX.1947 р. в часі великої облави на хутір Дерев'янки с. Тростянець. Закватерувавши в лісі біля того хутора, на який був всип. Вже з ночі цілий ліс був оточений больше-виками, рано, коли ціле зв[е]но, Влодка, Хмара і Топір, пробива-лися через большевицьку заставу, були обстріляні зі всіх сторін. Подруга Влодка, тяжко ранена, ще стріляє зі свого пістоля больш[евицького] лейтенанта, який хотів її зловити живу, і сама дострілюється. Разом падають два друзі – Хмара і Топір.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ.

[с.] З а р і ч а:

24. Косаревич Михайло, «Визволитель», ур[оджений] 1924 р. в с. Заріча, хут[ір] Кути Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – зв'язковий.

Славної пам'яті Визволитель по укінченню школи працював при батьках, бере живу участь в товаристві «Просвіта».

З приходом большевиків 1944 р. був змобілізований до ЧА, відтак дезерт[и]рує і вступає до Самооборони як боеквик. Будучи симпатиком ОУН з часів німецької окупації, при Самообороні стає членом, а по розв'язанні самооборони працює зв'язковим при кущі.

Застуканий большевиками в хаті с. [Є]л[и]ховичі Золочівського р[айо]ну, вбиває двох мвд-истів, тяжко ранений дострілюється зі свого пістоля дня 25.IV.1948 р. Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ.

25. Дубно Михайло «Масар» ур[оджений] 1924 р. в с. Заріча, хут. Кути [Золочівського району] в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – боеквик в кущі.

Славної пам'яті Масар по укінченню школи працював при батьках, також вчиться за шевця.

Як симпатик ОУН, з приходом большевиків 1944 р. вступає до Самооборони як боеквик, відтак переходить на працю до куща і стає членом ОУН.

Згинув 27.V.1948 р. в с. Жуличах Золочівського р[айо]ну, найшовши на большевицьку заставу в саді біля господарки і паде від перших куль.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ.

26. Панькивич Олекса, «Чмир», ур[оджений] 1928 р. в с. Городилові Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 6 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Симпатик ОУН – боеквик при кущі.

Славної пам'яті Чмир по укінченню школи працював при батьках. З приходом большевиків 1944 р. вступає до Самооборони як боеквик, а відтак працює при кущі.

Дня 24.IV.1948 р., виконавши атентат на капітана МГБ Красн[я]нського р[айо]ну, найлютішого ката українського народу – Григорія Глузда, в с. Скварява Красн[я]нського р[айо]ну, де кватерував гарнізон 30 большевиків і по сусідніх селах кватерували гарнізони. Разом з двома друзями відступає перед погонею до с. Княжа, де тоже кватерував гарнізон і тут, оточені 60-тма большевиками, на одній господарці, де заховалися, до того маючи все на увазі, що, виконуючи в день атентат де кватерує 30 больш[евиків], був свідомий свого безвихідного положення, в часі шукання в тім місці, де був захований, стріляється зі свого пістоля.

Тіло большевики [забрали] до Золочева і поховали на МГБ.

27. Варвара Евген, «Міко», ур[оджений] 1914 р. в м. Золочеві. Освіта – 4-и класи гімназії, службовець.

Член ОУН – командир районної боївки СБ.

Славної пам'яті Міко по укінченню школи 4-ої класи гімназії, залишив школу з причини матеріальної. В 1937 р. вступає на працю службовця в Повітовім Союзі в м. Золочеві. Активну участь бере у легальних т[оварист]вах – Просвіті, Русалці, в хорі і аматорському гуртку.

В 1942 р. вступає до «СС Дивізії Галичина», де переходить військовий вишкіл, а відтак і підстаршинську школу і дістає ступінь чотового.

З приходом большевиків на ЗУЗ 1944 р., по розвалі німецького фронту, переходить до Самооборони як чотовий. По розв'язанні Самооборони вступає в районну боївку СБ, де по короткому часі стає командиром цієї боївки. В 1948 р. переходить до Надрайонної боївки СБ.

Зимнокровний і відважний боєвик, в критичних обставинах кількакратно виводить всіх друзів ціло. В одному з-поміж тих заскочень 12.V.1948 р. 15-тьма большевиками в stodолі с. Почапи Золочівського р[айо]ну, довго відбивається, вбиває одного лейтенанта і 5 бійців, сам тяжко ранений в груди, дострілюється зі свого пістоля.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ.

28. Проць Василь, «Красий», ур[оджений] 1923 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Юнак ОУН – зв'язковий при окрузі.

Славної пам'яті Красий по укінченню школи працював при батьках.

В ряди ОУН вступив 1942 р., як юнак, і повнить функцію зв'язкового станичного юнаків. З приходом большевиків йде в підпілля, де виконує зв'язок при окрузі. Йдучи на пункт, в 1947 р. найшов на большевицьку заставу, де був ранений, підлічується і далі працює зв'язковим.

Згинув 28.XI.1947 р. в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, вечером, ідучи дорогою, стрінувся з большевиками і в часі бою гине від ворожих куль.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ.

29. Чемерис Віктор, ур[оджений] 1919 р. в м. Добрянівка Кіровоградської області⁵⁵⁸, в сім'ї селянина. Освіта – 7 кл[асів] нар[одної] школи, колгоспник, лейтенант ЧА в танковій частині.

Симпатик ОУН – працює на станиці.

Славної пам'яті Віктор по укінченню школи йде вчитися на шофера (батьки колгоспники). В 1939 р. був забраний до ЧА як призовник, був на фінляндському фронті, тут легко ранений. Дальше переходить підстаршинський вишкіл і дістає ступінь лейтенанта ЧА – танкіст.

В часі німецько-більшевицької війни 1941 р. був на західному фронті, коли большевики відступали з ЗУЗ був тяжко ранений коло Золочева і попав до Золочівського шпиталю, де залишився до приходу німців. По підліченню вступає на роботу до господаря в с. Белзець Золочівського р[айо]ну, тут жен[и]ться з місцевою дівчиною і стає симпатиком ОУН. З приходом большевиків на ЗУЗ 1944 р. йде в підпілля, виконує працю, зв'язану зі станицею.

Згинув 15.IV.1948 р. в с. Белзець, найшовши на большевицьку заставу.

Тіло большевики забрали до Золочева і поховали на МГБ.

30. Юрцан Михайло, «Дуб», ур[оджений] 1922 р. в с. Городиліві Золочівського р[айо]ну, в сім'ї селянина. Освіта – 5 кл[асів] нар[одної] школи, рільник.

Член ОУН – бойовик районної боївки СБ.

Славної пам'яті Дуб по укінченню школи працював при батьках на ріл[л]і, бере активну участь в т[овариств]в[і] Просвіт[а].

В ряди ОУН вступив 1942 р. як юнак і повнить функцію зв'язкового. В 1943 р. був переслідуваний поліцією «бавдінсту» і поляками, живе [на] напівлегальному житті, при одній зустрічі з цією поліцією голоруч, коли його вже арештовано, побиває одного поліціянта, озброєного, а сам утікає.

З приходом большевиків на ЗУЗ 1944 р. йде в підпілля, стає членом ОУН і дальше повнить функцію зв'язкового. В 1945 р. переходить до районної боївки СБ, де служить боєвиком цілий час.

Згинув 11.IX.1948 р. біля с. Заріча Золочівського р[айо]ну, найшовши на большевицьку заставу, яка була на пункті стрічі,

⁵⁵⁸ Тепер – с. Добрянка Вільшанського р-ну Кіровоградської обл.

куди йшов друг Дуб ще з одним боєвиком Підгорою, почалася стрілянина, де друг Дуб відбіг, і падає від ворожих куль, друг Підгора⁵⁵⁹ вийшов ціло.

Тіло большевики забрали до Золочева [і] поховали на МГБ.

Слава Україні!

Героям Слава!

Постій, дня 30.IX.1948 р.

X⁵⁶⁰.

Архів ЦДВР (у стадії опрацювання). Копія. Машинопис.

№ 114
НЕКРОЛОГИ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ
ОУН БРОДІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ,
ЯКІ ЗАГИНУЛИ ВІД ЛИПНЯ 1948 р.
ДО ЛИПНЯ 1949 р.

Серпень 1949 р.

Надр[айо]н – Броди.

Некрологи впавших.

1. Бескид (Якимець [Кирило]), уроджений 1917 р. в с. Соколівка Заболотцівського району, Львівської області. По укінченню гімназії в Бродах студії продовжував у Львівському університеті як студент історичного факультету. До Організації належав від [часів] польської окупації. В час першої большевицької окупації працював районним. В 1943-[19]44 рр. працював Окр[ужним] провідником Юнацтва. В 1944 р. був призначений політвиховником у підстаршинській юнацькій школі, яка проходила вишкіл в Карпатах. Після переходу фронту вертається в свої сторони, де займає пост надрайонового провідника до 1947 р., а відтак працює на пості Окр[ужного] провідника аж до дня смерті. Впав 20.I.1949 р., заскочений в криївці, в лісі, коло с. Майдан Пеняц[ь]кий, застріливсь.

⁵⁵⁹ «Підгора» – Пилип Горбай.

⁵⁶⁰ «X» – Володимир Кравчук, керівник Золочівського районного проводу ОУН.

2. Гнат⁵⁶¹, Окр[ужний] референт СБ. Впав в криївці, в лісі, коло с. Майдан Пеняц[ь]кий 20.I.1949 р.

3. Василь⁵⁶², стрілець з охорони Пров[ідника] Р. Впав в криївці, в лісі, коло с. Майдан Пеняц[ь]кий 20.I.1949 р.

4. Криця (Паланиця Ольга), уроджена 1926 р. в с. Кути Олеського району, Львівської області. Під час німецької окупації покінчила середньошкільне навчання. Від весни 1945 р. працювала надрайоною провідницею жіноцтва, а відтак, як машиністка в надрайоні, а опісля – в окрузі. Впала 20.I.1949 р. в криївці, в лісі, коло с. Майдан Пеняц[ь]кий.

5. Ганя⁵⁶³, уроджена в с. Ясенів Заболотцівського району, Львівської області. Від 1947 р. працювала машиністкою в окружному осередку. Впала 20.I.1949 р. в криївці, в лісі, коло с. Майдан Пеняц[ь]кий.

6. Змій⁵⁶⁴, уроджений в с. Ясенів Заболотцівського району, Львівської області. До Організації належав від часів першої большевицької окупації. З початком другої большевицької окупації працював в місцевому СКВ господарчим, відтак кущовим, опісля організаційним реф[ерентом] в р[айо]ні. Останньо був стрільцем коло пров[ідника] Бескида. Впав 20.I.1949 р. в криївці, в лісі, коло с. Майдан Пеняц[ь]кий.

7. Запорожець⁵⁶⁵, уроджений в с. Жарків Підкамінського району, Львівської області. Останньо мешкав в с. Ясенів Заболотцівського району тої ж області, де був жонатий і мав свою господарку. З приходом большевиків в 1944 р. почав скриватись від ЧА, а відтак був стрільцем в місцевому СКВ. Від 1946 р. був стрільцем коло пров[ідника] Бескида. Впав 26.I.1949 р., заскочений групою большевиків в с. Майдан Пеняц[ь]кий.

8. Комар⁵⁶⁶, уроджений в с. Ясенів Заболотцівського району, Львівської області. Жонатий. Від осені 1943 р. був стрільцем в перші[й] чоті, яка організувалась в цьому терені, а відтак був в 1-й сотні «Дружинників». Від весни 1946 р. був стрільцем коло пров[ідника] Бескида. Впав 26.I.1949 р., заскочений групою большевиків в с. Майдан Пеняц[ь]кий.

9. Веселий (Куб'яковський Ярослав), уроджений 1926 р. в с. Нем'ячі Підкамінського району, Львівської області, де укінчив

561 «Гнат» – Василь Паньків.

562 «Василь» – особа не встановлена.

563 «Ганя» – Катерина Шеремета.

564 «Змій» – Михайло Юрас.

565 «Запорожець» – Федір Мелих.

566 «Комар» – Михайло Марків.

сільську школу. Під час німецької окупації був членом Юнацтва. З приходом большевиків в 1944 р. був мобілізований в ЧА, звідки того ж таки року втік та був прийнятий до місцевого СКВ. Від 1945 р. був стрільцем в районному осередку, а відтак – в надрайоні. Від весни 1946 р. був стрільцем коло пров[ідника] Бескида. Впав в місяці жовтні 1948 р. в час наскоку большевиків на хату в с. Попівці.

10. Петро (Ковальчук Петро), уроджений в 1912 р. в с. Нем'ячі Підкамінського району, Львівської області. В цьому ж селі укінчив сільську школу, а відтак був дяком при місцевій церкві. Жонатий. Кількалітний політв'язень в час польської дійсності. Член Організації з польських часів. В підпілля пішов з приходом большевиків осінню 1944 р. і працював інформатором СБ. Весною 1948 р. був призначений на пост районного референта СБ в Бродівському р[айо]ні. Впав 2.XII.1948 р. в с. Гаї Старобрідські, застуканий в криївці, застрілився.

11. Левко (Гром'як Володимир-Бронеслав), уроджений 1922 р. в с. Старі Броди, Бродівського району, Львівської області, українець, вільний, 4-ри кл[аси] н[ародної] ш[коли], [с]люсар. В лютому 1944 р. відійшов до першої чоти, яка організувалася на цьому терені (ком[андира] Чорногори), відтак був приділений до 1-ї сотні «Дружинників». Осінню 1945 р. був ранений, від чого мав штивну руку, після чого був відпущений в свій терен, де працював в СКВ. Впав 2.XII.1948 р. в с. Гаї Старобрідські під час наскоку на криївку, застрілився.

12. Мазепа (Лопушанський Андрій), уроджений 1922 р. в с. Стрільки того ж району, Дрогобицької області, проживав в с. Пониква (хут. Сухота), де батьки його переселились за польських часів, українець, вільний, 2-ва роки Торговельної школи. До Організації належав від часів першої большевицької окупації. В час німецької окупації працював завідуючим касина в м. Броди, відтак відійшов до СС-дивізії Галичина. Вернувши з фронту, від 1944 р. (осени) працював господарчим в місцевому СКВ до 1945 р., відтак таку ж працю виконував в районі, а опісля – в надрайоні до 1946 р. Весною 1946 р. був призначений на пост районного провідника в Олеському р[айо]ні, звідки літом 1948 р. був перенесений в Підкамінський район на таку ж працю. Впав 13.III.1949 р. на хут. Сухота під час наскоку на хату.

13. Вітер (Возьний Дмитро Степанович), уроджений 1919 р. на хут. Салашка (с. Боратин), Підкамінського району, Львівської області, українець, жонатий, сільська освіта, рільник. В 1939 р. був мобілізований большевиками до армії, звідки вернув в 1942 р.

В 1944 р. був втягнений в члени Організації. З приходом большевиків був втягнений до місцевого СКВ, а відтак був боеквиком коло районного пров[ідника]. Впав 13.III.1949 р. на хут[орі] Сухота (с. Пониква) під час наскоку на хату.

14. Левко (Коваль Петро Максимович), уроджений 1911 р. в с. Салашка (Боратин), Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, кравець. З початку другої большевицької окупації був втягнений до місцевого СКВ, а відтак був боеквиком коло районного пров[ідника]. Впав 13.III.1949 р. на хут. Сухота (с. Пониква) під час наскоку на хату. В бою вбив лейтенанта та одного бійця ранив, а відтак зівстав вбитий.

15. Чорнота (Гарасимчук Маріян Петрович), уроджений 1920 р. в с. Салашка (Боратин), Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, кравець. В 1941 р. був втягнений в члени Організації. Восени 1944 р. був втягнений до місцевого СКВ. Літом 1948 р. працював зв'язковим в надр[айо]ні, звідки на зиму був відпущений в свій терен. Впав 13.III.1949 р. на хут[орі] Сухота (с. Пониква) під час наскоку на хату.

16. Калина (Гарасимчук Василь Андрійович), уроджений 1920 р. в с. Салашка (Боратин), Підкамінського району, Львівської області, українець, жонатий, сільська освіта, кравець. В час німецької окупації працював на станиці як симпатик ОУН. З приходом большевиків був втягнений до місцевого СКВ. Літом 1948 р. був як стрілець коло районного пров[ідника]. Впав 13.III.1949 р. на хут[орі] Сухота (с. Пониква) під час наскоку на хату.

17. Павло (Пастушок Григорій), уроджений 1914 р. в с. Салашка (Боратин), Підкамінського району, Львівської області, українець, жонатий, сільська освіта, рільник. Під час німецької окупації працював на станиці як симпатик ОУН. Осінню 1944 р. був прийнятий до місцевого СКВ як стрілець. Від літа 1948 р. виконував працю кущ[о]вого. Впав 7.V.1949 р. від большевицької застави в лісі, т[ак] зв[ані] Гірники б[іля] с. Салашка.

18. Хрущ (Фандич Володимир), уроджений 1922 р. в с. Салашка (Боратин), Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, рільник. З приходом німців був прийнятий до Юнацтва, а в 1943 р. осінню став членом ОУН. З приходом большевиків відійшов до місцевого СКВ, звідки весною 1945 р. був приділений до районної боївки в Заболотцівському р[айо]ні. Осінню 1945 р. вернув в свій терен та залишивсь при місцевому СКВ, де дальше був стрільцем. Впав

7.V.1949 р. від большевицької застави в лісі, т[ак] зв[ані] Гірники б[іля] с. Салашка.

19. Майдан (Якимів Ярослав Миколаєвич), уроджений 1923 р. в с. Суховоля, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта. У 1942 р. втягнений в ряди Юнацтва, а з приходом большевиків, як член ОУН, вступає до СКВ, де працював стрільцем. Впав 4.II.1949 р. в с. Бучина того ж району, пробиваючись з криївки, зістав вбитий большевиками.

20. Коцюба (Гулягородський Василь І.), уроджений 1923 р. в с. Суховоля, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, рільник. В 1944 р. весною відійшов до відділу УПА командира Свободи («Дружинники»), звідки осінню цього ж року був звільнений до СКВ, де був стрільцем аж до дня смерті. Впав 4.II.1949 р. в с. Бучина того ж району, пробиваючись з криївки, зістав вбитий большевиками.

21. Листок (Кашуба Осип Іванович), уроджений 1923 р. в с. Гаї-Дітковецькі, Бродівського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта. В 1944 р. осінню відійшов до відділу УПА на Волинь (ком[андир] Чернець). Брав участь в боях, як рівно ж в послідньому бою під Почаєвом був тяжко ранений в живіт. По виликуванню зістав відпущений до СКВ, де як стрілець продовжував виконувати працю. Впав 4.II.1949 р. в с. Бучина того ж району, пробиваючись з криївки, зістав вбитий большевиками.

22. Орлик (Крохмалюк Степан Іванович), уроджений 1925 р. в с. Пеняки, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта. Під час німецької окупації належав до Юнацтва. В 1944 р. літом відійшов до відділу УПА, ком[андира] Іванка, звідки осінню 1945 р. був звільнений у свій терен, де й залишивсь при СКВ. Впав 9.III.1949 р. в с. Пеняки, на хут[орі] Геленка, вбитий большевицькою заставою.

23. Соловейко (Крохмалюк Богдан Іванович), уроджений 1929 р. в с. Пеняки, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, 7-м клас вселюдної школи. Від весни 1946 р. був втягнений в ряди Юнацтва, де поводив себе взірцево. Ос[і]нню 1947 р. пішов в підпілля, будучи на легальному житті zagrożений, працював далше в СКВ. Впав 9.III.1949 р. в с. Пеняки, Підкамінського району, на хуторі Геленка, вбитий большевицькою заставою.

24. Стир (Войтович Михайло), уроджений 1916 р. в с. Бордуляки, Бродівського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта. З малих [років] працював дома при господарстві, проживав на хуторі Войтовичі (с. Бордуляки).

В час німецької окупації працював в станиці симпатиком ОУН. З приходом большевиків 1944 р. відійшов до СКВ, а відтак працював зв'язковим коло районного пров[ідника]. Впав 19.I.1949 р. в с. Митниця Руська, Козинського району, Ровенської області, застуканий большевиками в хаті, будучи тяжко пораним, дострілівсь.

25. Ярій (Михальчук Лука), уроджений 1914 р. в с. Грималівка, Бродівського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, рільник. Від 1939 р. працював як симпатик ОУН, а з приходом німців був втягнений в члени Організації. В 1944 р., з приходом большевиків, вступив до СКВ, де працював господарчим до 1946 р. В 1947 р. виконує обов'язки куц[о]вого. В 1948 р. виконує функцію зв'язкового до районного провідника. Впав 19.I.1949 р. в с. Митниця Руська, Козинського району, Ровенської області, застуканий большевиками в хаті, пробивавсь і був вбитий большевиками. Д[руг] Ярій брав участь в кількох більших боях та завсіди виходив переможно.

26. Омелько (Зубач Василь), уроджений 1911 р. в с. Берлин, Бродівського району, Львівської області, українець, жонатий, сільська освіта, рільник. В час першої большевицької і німецької дійсности працював в своїй станиці симпатиком ОУН. З приходом большевиків в 1944 р. був прийнятий до місцевого СКВ і, як стрілець, виконував чесно свої обов'язки. В 1948 р. весною перейшов на працю зв'язкового до районного провідника. Впав 18.XI.1948 р. вбитий большевицькою заставою під с. Бордуляки, Бродівського району.

27. Лис (Саваринський Іван), уроджений 1920 р. в с. Берлин, Бродівського району, Львівської області, українець, жонатий, сільська освіта, рільник. В 1940 р. був прийнятий до Організації як симпатик, а з приходом німців втягнений в члени ОУН і виконував працю пунктового в своїй станиці. З приходом большевиків в 1944 р. працює в СКВ, а відтак в 1945 р. стрільцем в надр[айо]-ні, звідки був відпущений на зиму в свої терени, де і залишивсь. В 1946 р. призначений на працю куц[о]вого в своєму терені. Впав (помер) від ран, які одержав від вибуху гранати в криївці 14.I.1949 р.

28. Пасічник (Дудка Михайло), уроджений 1914 р. в с. Берлин, Бродівського району, Львівської області, українець, жонатий, сільська освіта, рільник. З початком першої большевицької окупації був симпатиком ОУН. З приходом большевиків в 1944 р. відійшов до місцевого СКВ, де був стрільцем. Згинув внаслідок випадкового вибуху власної гранати в криївці 16.XII.1948 р.

29. Черняк (Яремчук Володимир), українець, вільний, освіта – 4-ри класі Духовної Семинарії у Львові. Уроджений 1928 р. в с. Берлин, Бродівського району, Львівської області. Під час німецької окупації належав до Юнацтва. З приходом більшовиків був прийнятий до місцевого СКВ, а відтак приділений до СКВ «Зубрицького» стрільцем. В м[ісяці] лютому 1948 р. був призначений на працю кущ[о]вого, а літом цього ж року був призначений рівночасно організаційним референтом району. Впав 8.V.1949 р., найшовши на більшовицьку заставу. Будучи раненим, заліг і більше, чим пів години відбивавсь та вбив двох і одного ранив більшовиків, а відтак, вистрілявши амуніцію, достріливсь.

30. Лисий (Заремба Василь), уроджений 1911 р. в с. Ушня, Олеського району, Львівської області, українець, жонатий, рільник. Під час німецької окупації працював при поліції, де в 1943 р. був втягнений в члени ОУН. З приходом більшовиків в 1944 р. відійшов до відділу УПА ком[андира] Іванка, а відтак в 1946 р. був приділений до куща стрільцем. В 1947 р. виконував працю зв'язкового в надр[айо]ні, а відтак в окрузі. Від літа 1948 р. працював організаційним референтом в Олеському районі. Впав 24.III.1949 р. в криївці на Кулицькій горі, заскочений більшовиками, розірвався гранатою.

31. Цяпка⁵⁶⁷, уроджений в Станіславівській області. В часі переходу фронту, будучи учасником дивізії СС-Галичина, вступив до відділу УПА ком[андира] Малинового, а відтак залишивсь в терені при СКВ. Літом 1948 р. був призначений кущ[о]вим в Олеському районі. Впав 24.III.1949 р. в криївці на Кулицькій горі, заскочений більшовиками, розірвався гранатою.

32. Бур'я⁵⁶⁸, уроджений 1922 р. в с. Скварява. В терені відомий як чотовий відділу УПА ком[андира] Свободи, а відтак – як командир сотні. Військовий ступень – поручник. Від осені 1947-[19]48 р. працював організаційним референтом в окрузі, а відтак літом (вересень) 1948 р. призначений надрайоновим провідником Брідщини. Впав 25.II.1949 р. Знищивши всі матеріяли, около пів години воював разом зі своїми стрільцями з більшовицькою навалюю в силі около 500 чоловік, вистрілявши всі набої, достріливсь.

33. Борис (Панасюк Гриць), уроджений 1921 р. в с. Гутисько Тур'янське, українець, вільний, сільська освіта, рільник. З прихо-

⁵⁶⁷ «Цяпка» – Богдан Петровський.

⁵⁶⁸ «Бур'я» – Мирон Браницький.

дом німців був втягнений в ряди Організації. З приходом большевиків в 1944 р. відійшов до місцевого СКВ, а літом-зимою 1946 р. був зв'язковим коло надрайонового провідника. З цієї роботи внаслідок хвороби був звільнений і залишився в СКВ. З початком літа 1948 р. і аж до останку працював зв'язковим в надрайоні. Впав 25.II.1949 р. разом з пр[овідником] Бурею.

34. Стріла⁵⁶⁹, уроджений 1922 р. в с. Диниска, Томашів-Любельського району, воевідство Люблинське, українець, вільний, сільська освіта, рільник. В цей терен прийшов в 1947 р., осінню з-за Керзоня⁵⁷⁰. В відділі ком[андира] Залізняка був заступником чотового. В цьому терені виконував обов'язки стрільця в надрайоні. Впав 25.II.1949 р. разом з пр[овідником] Бурею, вискочивши з криївки, геройсько бився з большевиками, вбивши кількох большевиків, останніми набоями достріливсь.

35. Мороз⁵⁷¹, референт пропаганди при окрузі. Впав в грудні 1948 р. під час облави на ліс коло с. Велин.

36. Жінка Мороза⁵⁷², машиністка. Впала під час облави в грудні 1948 р. разом з Морозом.

37. Боян⁵⁷³, стрілець СКВ, впав в червні 1949 р. від большевицької застави. (Некролог подам згодом).

38. Борис⁵⁷⁴, уроджений 1925 р. в с. Ябл[у]нівка, Бу[с]ького району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, рільник. Осінню 1944 р. був прийнятий до повітової боївки, звідки відійшов до відділу УПА ком[андира] Беркута, відтак працював в місцевому СКВ. Впав 26.XI.1948 р. в с. Гумницька в часі наскоку на хату. Відбиваючись, вбив 3-х большевиків, в тому числі лейтенанта, старшину і бійця та одного поранив.

39. Чорний (Шкраба Михайло), уроджений 1915 р. в с. Чаниж, Бу[с]ького району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, рільник. Член ОУН від 1938 р. В 1944 р. з приходом большевиків прийнятий до СКВ, як рівно ж виконував обов'язки господарчого. Впав 2.IV.1949 р. під час наскоку большевиків на постій в лісі, т[ак] зв[ане] Підгір'я.

40. Курбан (Іванів Ілярій), уроджений 1914 р. в с. Гумницька, Бу[с]ького району, Львівської області, українець, вільний, сіль-

⁵⁶⁹ «Стріла» – особа не встановлена.

⁵⁷⁰ Так у тексті, має бути Закерзоння.

⁵⁷¹ «Мороз» – особа не встановлена.

⁵⁷² Особа не встановлена.

⁵⁷³ «Боян» – Степан Мелех.

⁵⁷⁴ «Борис» – особа не встановлена.

ська освіта, кравець. До Організації вступив в 1941 р. В 1944 р. прийнятий до СКВ, де був стрільцем. Впав 26.V.1949 р. під час облоги на т[ак] зв[аний] Баймацький ліс.

41. Крутий (Бідюк Іван), уроджений 1919 р. в с. Ю[с]ьковичі, Олеського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, столяр. В 1942 р. прийнятий в члени ОУН. Від осені 194[6]-[19]47 рр. працював в надрайонові[й] боївці СБ, а відтак – в районівій. Впав 4.III.1949 р. в с. Ожидів під час облоги.

42. Грім (Смик Юрко), уроджений 1910 р. в с. Закомар'я, Олеського району, Львівської області, українець, жонатий, сільська освіта, рільник. Під час німецької окупації був прийнятий в симпатики ОУН, а відтак працював станичним. З приходом большевиків в 1944 р. відійшов до СКВ, де був стрільцем. Впав 4.III.1949 р. в с. Ожидів під час облоги.

43. Дуб⁵⁷⁵, уроджений в Станіславівській області, учасник дивізії СС-Галичина. В часі переходу фронту був прийнятий до відділу УПА ком[андира] Малинового. В 1946 р. приділений до СКВ в Олеському районі. Впав в м[ісяці] липні 1948 р. під час облоги на ліс коло с. Теребежі, Олеського району.

44. Завзятий (Шунь Остап), уроджений 1925 р. в с. Підгірці, Олеського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта, зарібник. В 1942 р. був прийнятий до Юнацтва. В 1944 р. відійшов до відділу УПА ком[андира] Малинового, звідки в 1945 р. осінню був звільнений до СКВ, де працював інформатором СБ. Впав в м[ісяці] липні 1948 р. під час облоги на ліс коло с. Теребежі.

Трупи вищезгаданих заховані большевиками в околиці райцентрів.

Серпень, 1949 р.

/ – / Піврус⁵⁷⁶

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 330-334. Копія. Машинопис.

⁵⁷⁵ «Дуб» – особа не встановлена.

⁵⁷⁶ «Піврус» – Степан Бутинський, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

№ 115
НЕКРОЛОГИ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО
ПІДПІЛЛЯ ОУН БРОДІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ,
ЯКІ ЗАГИНУЛИ ВІД СЕРПНЯ 1949 РОКУ
ДО ЧЕРВНЯ 1950 РОКУ

Червень 1950 р.

Н[адрайо]н Броди.

Н Е К Р О Л О Г И

ВПАВШИХ ВІД СЕРПНЯ 1949 р., ПО ЧЕРВЕНЬ 1950 р.

1. БОЯН (Феди[к] Михайло Іванович), уроджений 1922 р. в с. Гаї Старобридські, Бродівського р[айо]ну, Львівської області, українець, рільник, вільний, освіта – 4 кл[аси] НСШ. За Польщі був членом т[овариств] «Просвіта» і «Луг». В ряди ОУН був при-
нятий в 1942 р. При кінці 1943 р. пішов до першої на цьому терені
чоти ком[андира] Чорногори. Перейшов підстаршинську школу
(ком[андира] Гориня), де дістав ступінь ст[аршого] вістуна. Зі
школи був призначений до ком[андира] Ткаченка. В бою під
М[а]мчурами був легко ранений. По виліченню був приділений до
І. сотні «Дружинників». Від 1946 р. б[у]в зв'язковим в окружному
осередку (к[оло] пров[ідника] Мороза). Впав 7.VIII.1949 р. в с. Гаї
Старобридські під час облави на село.

2. ШУМ (Тимчишин Іван Мик[олайович]), уроджений 1924 р. в
с. Язлівчик, Бродівського р[айо]ну, Львівської області, українець,
вільний, рільник, освіта – 4 кл[аси] НСШ. Весною 1943 р. вступив
в ряди Юнацтва. В 1944 р. вступає до СКВ «Стефанівського»
звідки, при кінці жовтня цього ж року переходить до відділу УПА,
І-ї сотні «Дружинників». Весною 1946 р. вертає в свій терен, де
дальше працював в СКВ. В відділі УПА був номінований вістуном.
Впав 27.X.1949 р., ранений в груди большевицькою заставою, по
дорозі конвойований в райцентр, вмирає.

3. РОМАН (Романишин Іван), уроджений 1920 р. в с. Ожидів,
Олеського р[айо]ну, Львівської області, українець, вільний, працю-
вав вдома, освіта – кілька класів гімназ[і]йних. Політичний в'язень
з польських часів в Березі Картузькій, як рівно ж німецьких лягрів.
В час першої большевицької окупації перебував на еміграції. В
час німецької окупації був деякий час районним провідником.
Від 1944 р. працював в рядах Організації на Закерзон[н]ю. Осінню
1947 р. повернув з групою підпільників у свої терени. Осінню 1948 р.
був призначений організаційним референтом в Бродівськ[и]й
р[айо]н. Впав 11.VIII.1949 р. під час облави в Бродівському лісі.

4. ЯР (Джек Михайло), уроджений 1922 р. в с. Ясенів, Заболотцівського району, Львівської області, українець, вільний, рільник, освіта сільська. По укінченню школи працював дома в господарстві. Під час німецької окупації належав до Юнацтва. Весною 1944 р. пішов до відділу УПА І. сотні «Дружинників», де був до осені 1945 р., а відтак був звільнений в терен. Був зв'язковим в н[адрайо]ні, а відтак – в окрузі. Весною 1948 р. був в зв'язку з хворобою, приділений до СКВ. Впав в грудні 1949 р. на хуторі Сухота, с. Пониква, Заболотцівського району, заскочений в хаті, вбив двох большевиків.

5. ПАВЛИК (Болюх Ярослав), уроджений 1929 р. в с. Пониква, Заболотцівського району, Львівської області, українець, вільний, рільник, освіта сільська. З визвольно-революційним рухом був зв'язаний від початку другої большевицької окупації, з початку виконував дрібні доручення, внаслідок чого розконспірувався та почавсь критись. Осінню 1948 р. був прийнятий до СКВ. Впав в м[ісяці] грудні 1949 р. заскочений в хаті на хуторі Сухота, с. Пониква, Заболотцівського р[айо]ну.

6. ГЛІД-БОГДАН (Лівандовський Михайло), уроджений 1926 р. в с. Ясенів, Заболотцівського району, Львівської області, українець, вільний, рільник, сільська освіта. По укінченню школи працював дома, помагаючи батькам в господарстві. При кінці нім[ецької] окупації був прийнятий до Юнацтва. З приходом большевиків в 1944 р. був мобілізований в ЧА, звідки втік і був приділений до СКВ. В 1945 р. – як стрілець. Впав в грудні 1949 р. на хуторі Щудлюки, с. Пониква, Заболотцівського району, вбитий большевиками на стійці.

7. ПЕТРО (Станкевич Федь), уроджений 1925 р. в с. Ясенів, Заболотцівського району, Львівської області, українець, вільний, освіта – 9 кл[асів] СШ. Під час німецької окупації належав до Юнацтва. При відступі німців був зловлений та вивезений до Німеччини, де був при СС-х. Коли в 1945 р. вернув додому, почав ходити до школи [т]а не скінчив тому, що забрали большевики на роботу в Донбас в 1948 р. зимою. З Донбасу втік літом 1948 р. і був прийнятий до СКВ. Впав 4.І.1950 р. Вбитий большевицькою заставою коло с. Ясенів.

8. ЖУК (Лесюк Михайло), уроджений 1920 р., хут[і]р Вовковатиця, с. Заболотці, Заболотцівського району, Львівської обл[асті], українець, жонатий, кравець, освіта – 5 кл[асів] НСШ. За Польщі був членом «Просвіти» і «Лугу». Під ча[с] большевицької 1-ої та німецької окупації працював дома. З приходом большевиків в 1944 р. почав критись від ЧА, а відтак був прийнятий до

СКВ. Весною 1949 р. був приділений зв'язковим коло районного провідника. В м[ісяці] серпні 1949 р. призначений кущ[о]вим. Друг Жук був відважним революціонером, за що і був піднесений в ступені до ст[аршого] вістуна, як рівно ж нагороджений за боеві заслуги хрестом. Впав 25.II.1950 р. в хуторі Вовковатиця, Заболотцівського району.

9. СТЕПОВИЙ (Бобик Григорій), уроджений 1930 р. в с. Руда Бродівська, Заболотцівського району, Львівської області, українець, вільний, освіта сільська. По укінченню школи помагав батькам в господарстві. В підпілля пішов осінню 1948 р. Тому, що був підозрілий большевикам за співпрацю з визвольо-революційним рухом. Через цілий час був боєвиком коло районного провідника. Впав при кінці квітня 1950 р. в бою на засідці, де впало рівно ж двох большевиків.

10. РОМАН (Швайка Василь), уроджений 1908 р. в с. Заболотці, Заболотцівського району, Львівської області, українець, жонатий, рільник, неграмотний. Протягом свого життя до 1944 р. займався виключно господарством. Служив в польській армії. З приходом большевиків в 1944 р. почав критись від ЧА, а відтак був прийнятий до СКВ. Будучи в криївці, раненим застрілювався 8.IV.1950 р. Похований на цвинтарі с. Руда Бродівська, Заболотцівського району.

11. ЛИСКО (Шалейко⁵⁷⁷ Петро), уроджений 1926 р. в с. Заболотці, Заболотцівського району, Львівської області, українець, вільний, освіта сільська. По укінченню школи працював вдома при господарстві. Під час німецької окупації в 1942 р. був прийнятий до Юнацтва. З приходом большевиків в 1944 р. вступив до СКВ. Протягом літа 1948 р. був боєвиком коло районного провідника, а осінню відійшов в розпорядження Окружного провідника, де був зв'язковим. Друг Лиско був відважним революціонером, за що був піднесений ступенем і нагороджений. Впав в м[ісяці] липні 1949 р. в с. Бужок Олеського району Львівської області, під час облави.

12. БОЯН (Мелех Степан), уроджений 1916 р. в с. Кадлубиська (Лучківці), Заболотцівського району, Львівської області, українець, рільник, вільний, освіта сільська. За Польщі був членом тов[ариств] «Просвіти» і «Лугу» та інших гуртків молоді. Служив в польській армії, як рівно ж брав участь у польсько-німецькій війні. В ряди ОУН вступив під час першої большевицької окупації.

⁵⁷⁷ У тексті: *Талейок*.

В час німецької окупації даліше активно працював в Організації. З приходом большевиків в 1944 р. був командантом СКВ. Від весни 1945 р. залишивсь на станиці, а відтак був стрільцем в СКВ. Впав в липні 1949 р. коло с. Голосковичі, Заболотцівського району, вбитий заставою.

13. ТИХИЙ (Дацків Василь), уроджений 1922 р. в с. Гутисько Тур'янське, Заболотцівського району, Львівської області, українець, вільний, кравець, освіта сільська. По укінченню школи вчився кравецтва, а відтак працював дома. До жодних товариств не належав. Під час німецької окупації був симпатиком ОУН. З приходом большевиків в 1944 р. почав критись від ЧА, а відтак був прийнятий до боївки СБ в районі як стрілець. Від травня 1948 р. по травень 1949 р. працював куш[о]вим. З роботи куш[о]вого був знятий і був бойовиком в н[адрайо]ні. Впав 30.VII.1949 р. в с. Гутисько Тур'янське, вбитий заставою.

14. ЗАЯЦЬ-СОКІЛ (Воробйовський Володимир), уроджений в 1928 р. в Франції, звідки, ще за Польщі, переїхав разом з батьками до с. Літовищі, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, працював вдома, освіта сільська. Перед приходом фронту, весною 1944 р. пішов разом з батьком до відділу УПА до 1-ї сотні «Дружинників». З відділу був звільнений разом з батьком, весною 1945 р. до СКВ. Був два рази ранений. Впав 20.I.1950 р. в с. Черниця, Підкамінського району, вбитий большевицькою заставою.

15. РОМАН-ЗБАНОК (Чернявський Михайло), уроджений 1923 р. в с. Черниця, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, рільник, освіта сільська. Під час німецької окупації був членом Юнацтва. З приходом большевиків крився зі зброєю. Був кілька разів застуканий большевиками і завсіди виходив ціло. Від весни 1945 р. був прийнятий до СКВ. Впав 20.I.1950 р. в с. Черниця, Підкамінського району вбивши слідчого мґб.

16. ЗАЗУЛЯ (Клим Іван), уроджений 1922 р. в с. Суховоля, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, швець, сільська освіта. За Польщі був членом тов[ариств] «Просвіта» і «Лугу». З приходом німців був прийнятий в члени ОУН. Від 1943 р. працював на лінії. Весною 1944 р. відійшов до відділу ком[андира] Морозенка, а відтак був в 1-ій сотні «Дружинників». По переході фронту з відділу був звільнений і працював в СКВ. Впав 20.I.1950 р. в с. Черниця, Підкамінського району, в бою з большевицькою боївкою, де впало тр[ь]ох повстанців і тр[ь]ох большевиків.

17. ГОРЛІС (Юрчук Федь), уроджений 1922 р. в с. Суховоля, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, покойовий маляр, освіта – 7 кл[асів] НСШ. і три курси Промислової вечірньої школи. За Польщі був членом «Просвіти», «Лугу» та інших гуртків молоді. В час першої большевицької окупації був прийнятий в члени ОУН і був станичним, як рівно ж і станичним був і за німців. В час другої большевицької окупації працював кущ[о]-вим господарчим до 1946 р., а відтак робив технічну роботу. Від серпня 1947 р. працював кущ[о]вим до осені 1948 р., в цьому часі відійшов на вишкіл різьбара, звідки через рік повернув. Впав 14.XI.1949 р. на хут. Ч[е]рницькі Лісові, Підкамінського району, вбитий заставою під ча[с] організування харчів.

18. ГОРОХ (Гуляй[й]г[о]родський Евген), уроджений 1923 р. в с. Суховоля, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, крамар, освіта – 7 кл[асів] НСШ. За Польщі належав до тов[ариств] «Просвіта» і «Лугу», як рівно ж до інших гуртків молоді. За першої большевицької окупації працював крамарем кооперативи, як рівно ж за німців. В ряди ОУН був прийнятий в час приходу большевицької окупації в 1940 р. Після переходу фронту в 1944 р. вернувся в свої терени та працював в СКВ. Від осені 1947 р. виконував технічну роботу – очолював техзвено. 14.11.1949 р. в час організування харчів був тяжко ранений большевиками і помер на морозі від ран. Селяни поховали в с. Суховоля.

19. ЛЕТУН (Клим Степан), уроджений 1926 р. в с. Суховоля, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, освіта – 6 кл[асів] НСШ. Від приходу большевиків від 1944 р. був зв'язаний з визвольньо-революційним рухом. В зв'язку з цим, що родина була репресована большевиками (через брата З[о]зулю), почав критись. З початком 1948 р. був прийнятий до СКВ, працював в тех[нічному] звені. Впав 14.XI.1949 р. на хуторі Черницькі Лісові, вбитий большевицькою заставою в час організування харчів.

20. ЧУМАК (Цінцірук Василь), уроджений 1914 р. в с. Літовищі, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, рільник, освіта сільська. За Польщі був членом тов[ариств] «Просвіта» і «Лугу». Служив в польській армії. В час німецької окупації був в українській поліції, звідки пішов до відділу УПА. Був в 1-ій сотні «Дружинників» ровим. Був 4-и рази ранений. В 1945 р. був звільнений з відділу в терен і працював в СКВ. Від весни 1949 р. працював кущ[о]вим. Впав 20.XI.1949 р. в Голубицькому лісі під час облави.

21. СУЛИМА (Хрущ Степан), уроджений 1929 р. в с. Тетильківці, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, сільська освіта. По укінченню школи помагав батькам в господарстві. Під час німецької окупації належав до Юнацтва. З приходом большевиків в 1944 р. був забраний до ЧА, звідки [в] час[і] транспорту в 1945 р. втік та був прийнятий до СКВ. В 1946 р. літом ранений в руку так, що після вилікування, рукою не володів. Впав 7.XI.1949 р. Вбитий заставою коло с. Накваша, Підкамінського району.

22. СТЕПОВИЙ (Писаревич Григорій), уроджений 1927 р. в с. Вербівчик, Підкамінського району, Львівської області, українець, вільний, освіта – 7 кл[асів] НСШ. Від 1942 р. був прийнятий в ряди Юнацтва. В 1944 р. відійшов до відділу УПА, ком[андира] Байди, який оперував в Тернопільщині, де перебував аж до розчленування цього відділу. В 1947 р. вернув до СКВ в свої терени. В 1948 р. під час акції на с. Паликорови був тяжко ранений в груди. Від весни 1949 р. працював куц[о]вим. Впав 14.XI.1949 р. на хут. Черницькі Лісові, Підкамінського району, вбитий заставою під час організування харчів. Тіло большевики забрали та відвезли до Львова.

23. ЯВІР (Курганович Осип), уроджений 1922 р. в с. Сарафинці, Городенського району, Станиславівської області, українець, жонатий, сільська освіта, рільник. В 1944 р. втік з СС-дивізії Галичина та вступив до відділу УПА «Лісових Чортів». При кінці 1944 р. був перенесений до другої сотні ком[андира] Оверка, де перебував аж до розчленування її. В 1946 р. був приділений до СКВ в Підкамінському районі. В 1948 р. був тяжко ранений большевиками на заставі. Впав в травні 1949 р. розірваний міною в лісі коло с. Паньківці, Підкамінського району, Львівської області. Похований в тому ж лісі.

24. ЗАЯЦЬ (Федун Василь), уроджений 1920 р. в с. Шнирів, Бродівського району, Львівської області, українець, вільний, рільник, сільська освіта. В ряди ОУН вступив в 1940 р. В травні 1941 р. арештований органами НКВД, але з [їхніх] рук втікає і до приходу німців працює в підпіллі. В 1943 р. проходить військовий вишкіл на Волині. В січні 1944 р. вступає до відділу УПА 1-ї сотні «Дружинників». Осінню 1944 р. призначений до повітової жандармерії боевиком. Від квітня 1945 р. був даліше в сотні. В липні [1945 р.] номінований ступенем ст[аршого] вістуна. Куц[о]вим працював від 1947 р. Впав 29.IX.1948 р. в с. Клекотів, вбитий большевицькою заставою.

25. НИЧАЙ (Ковальчук Іван), уроджений 1914 р. в с. Гаї-Дітковецькі, Бродівського району, Львівської області, украї-

нець, жонатий, рільник, сільська освіта. В ряди ОУН вступив в 1936 р. До осені 1943 р. перебував і працював в своєму селі. В м[ісяці] жовтні 1943 р. вступив до першої на цьому терені чоти ком[андира] Чорногори, а відтак був у першій сотні «Дружинників» роєвим. Осінню 1945 р. з відділу був звільнений в терен з причини хвороби. Впав 30.X.1948 р. під час облави в лісі Фільвареччина коло Бродів.

26. (Гладко Йосиф), уроджений 1910 р. в с. Фільварки Великі (Підгородне), Бродівського району, Львівської області, українець, вільний, неповно-середня освіта. Під час німецької окупації був при українській поліції. Перед приходом фронту вступив до відділу УПА 1-ї сотні «Дружинників». В зв'язку з раненням був звільнений в терен. Впав 30.X.1948 р. після облави в лісі Фільвареччина, коло Бродів.

Некрологи впадших в Олеському р[айо]ні подам згодом. А це: Гірний⁵⁷⁸, Оріх⁵⁷⁹, Олекса⁵⁸⁰, Ліщина⁵⁸¹, Кривоніс⁵⁸², Гучний⁵⁸³, Грізний⁵⁸⁴, Богун⁵⁸⁵, Град⁵⁸⁶, Борис⁵⁸⁷, Оля⁵⁸⁸, Марійка⁵⁸⁹.

Постій, червень 1950 р.

/ – / Підпис

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 337-340. Копія. Машинопис.

⁵⁷⁸ «Гірний» – Михайло Накельський.

⁵⁷⁹ «Оріх» – Йосип Кліщ, загинув 26.09.1949 р. у с. Білий Камінь Золочівського р-ну.

⁵⁸⁰ «Олекса» – Василь Гавришків, загинув 24.07.1949 р. у с. Бужок Золочівського р-ну.

⁵⁸¹ «Ліщина» – Андрій Гогоша, загинув 26.12.1949 р. у с. Теребежі Буського р-ну.

⁵⁸² «Кривоніс» – Антон Вернюк, загинув 23.10.1949 р. у с. Підлисса Золочівського р-ну.

⁵⁸³ «Гучний» – Пилип Букита, загинув 23.10.1949 р. у с. Підлисса Золочівського р-ну.

⁵⁸⁴ «Грізний» – Андрій Чапля, загинув 2.03.1950 р. біля с. Ожидів Буського р-ну.

⁵⁸⁵ «Богун» – Григорій Макар, загинув 8.10.1949 р. на хуторі Лісові Буського р-ну.

⁵⁸⁶ «Град» – Антон Кашуба, загинув 1.04.1950 р. у с. Стівпин Буського р-ну.

⁵⁸⁷ «Борис» – особа не встановлена.

⁵⁸⁸ «Оля» – особа не встановлена.

⁵⁸⁹ «Марійка» – особа не встановлена.

10	Колачик Софія		1925 с. Скварява	Кр.	-- --	7 нар.	кравчир- ня	санітар- ка	5.8.1948	б. Почапи	Золочеві
11	Смолій Василь	Топір	1925 с. Скварява	-- --	-- --	4 нар.	рільник	боє. в кущі	2.11.1947	с. Тростя- не[ць]	Золочеві
12	Бобрік Іван	Підкова	1920 с. Белзець	Зол.	-- --	4 нар.	ткач	боєвик кущ.	14.7.1947	с. Белзець	б. Белзець
13	Корчакін Павло	Знайда	1921 с. --	-- --	-- --	4 нар.	рільник	зв'язко- вий	14.7.1947	с. Белзець	б. Белзець
14	Мединсь- кий Петро	Медвідь	1909 с. --	-- --	-- --	неграм.	рільник	станич- ний	10.7.1947	с. Белзець	б. Белзець
15	Цюрас Семен	Старий	1891 с. --	-- --	-- --	4 нар.	рільник	пом. ста- нич.	11.7.1947	с. Белзець	б. Белзець
16	Пилипів Василь		1919 с. --	-- --	-- --	3 нар.	ткач		14.[7].1947	с. Белзець	б. Белзець
17	Тіцький Володимир	Верховий	1921 с. З[о]зулі	-- --	-- --	7 нар.	рільник	рай. про- від.	4.1.1947	б. Почап	Золочеві
18	Заброць- кий Емілян	Юрко	1925 с. --	-- --	-- --	6 нар.	зецер	пр. тех. зв.	4.1.1947	б. Почап	Золочеві
19	Волошин Володимир	Земляк	1921 с. Зарва- ниця	-- --	-- --	5 нар.	рільник	кущ. гос- под.	30.4.1947	с. Підлипці	Золочеві
20	Рудий Петро	Підкова	1921 с. --	-- --	-- --	4 нар.	рільник	боє. куща	30.4.1947	с. Підлипці	Золочеві
21	Серба Дмитро	Хмара	1924 с. Пługів	-- --	-- --	5 нар.	рільник	кущевий	11.9.1947	л. Трост_ нець	Золочеві
22	Ратушна Іванн[а]	Влодка	1924 с. Вороняки	-- --	-- --	6 нар.	кра- марка	маши- ністка	11.9.1947	л. --	Золочеві
23	Косаревич Михайло	Визволи- тель	1924 с. Заріччя	-- --	-- --	7 нар.	рільник	зв'язко- вий	25.4.1948	с. [Є]лїхо- вичі	Золочеві
24	Дубно Михайло	Масар	1924 с. --	-- --	-- --	5 нар.	швець	боєв. куща	27.5.1948	с. Жуличі	Золочеві

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
25	Паньківч Олекса	Чмир	1928	с. Городи- лів	"-- --"	6 нар.	рільник	боев. куща	24.4.1948	с. Княже	Золочеві
26	Варвара Евген	Міко	1914	м. Золочів	"-- --"	4 гімн.	уряд- ник	ком. р-н. б. СБ	12.5.1948	с. Почапи	Золочеві
27	Проць Василь	Красий	1923	с. Белзець	"-- --"	5 нар.	рільник	зв'язко- вий	28.11.1948	с. Белзець	Золочеві
28	Чемерис Віктор		1919	м. Добрянівка	Кіров. --"	7 нар.	лейт. Ча	пом. ста- нич.	15.4.1948	с. Белзець	Золочеві
29	Юрцан Михайло	Дуб	1922	с. Городилів	--" Л-в	5 нар.	рільник	боевик СБ	11.9.1948	б. Заріччя	Золочеві
30	Кравчук Володимир	Залізняк	1920	с. З[о]зулі	"-- --"	6 нар.	шахтар	рай. про- від.	13.5.1949	в криївці	Золочеві
31	Білинський Василь	Осип	1913	с. З[о]зулі	"-- --"	6 гімн.	уряд- ник	сек. над- рай.	13.5.1949	--"	Золочеві
32	Ільчина Стефанія	Оксана	1915	с. --"	"-- --"	4 нар.	купець	прац. тех. зв.	13.5.1949	--"	Золочеві
33	Корльки- вич Осип	Зенко	1924	с. --"	"-- --"	6 нар.	шахтар	прац. тех. зв.	22.10.1949		
34	Тицький Михайло	Кутний	1895	с. --"	"-- --"	4 нар.	рільник	стр. скв.	6.1948		
35	Горбай Пилип	Підгора	1919	с. Сліповичі	Біб. --"	7 нар.	робіт- ник	боев. куща	6.9.1949	б. Городи- лова	Золочеві
36	Квасниця Михайло	Зловіщій	1922	с. Почапи	Зол. --"	5 нар.	рільник	надр. пров.	19.1.1949	с. Белзець	Золочеві
37	Демчук Евген	Голуб	1922	с. Монасти- рок	"-- --"	4 нар.	рільник	боев. куща	1945	с. Тростя- н[ець]	
38	Андрущи- шин Воло- дим[ир]	Дубовий	1918	с. --"	"-- --"	4 нар.	робіт- ник	кущавий	30.12.1948	с. Підлипці	

39	Ляхович Мирослав	Мирон	1923	с. Почапи	–"– –"–	7 нар.	[с]	зв'язко- вий	19.7.1949	б. Почапи	
40	Заброць- кий Петро	Максим	1916	с. З[о]зулі	–"– –"–	7 нар.		надр. пров.	9.1946	б. З[о]зулів	Золочеві
41	?	Юрко	?	Л. Керзона				стрл. УПА	29.8.1947	с. Біле	Поморянах
42	?	Крук	?						18.11.1947	с. Вишнів- чик	Поморянах
43	Вовк Михайло	Мороз	1912	с. Біле	Пом. –"–	5 нар.	рільник	стрл. УПА	1947	с. Подусів	Перемиш- ляни
44	Маланюк Михайло		1924	с. Угорці	–"– –"–	7 нар.		розвід- чик	18.5.1948	с. Угорці	Поморянах
45	Воловець Іван	Пімста	1926	с. Бортків	Кр. –"–	сіль. г.		зв'язко- вий	31.7.1948	х. Пере- став[ки]	Красне
46	Цица Петро	Бук	1924	с. Коропець	Пом. –"–	4 нар.	кравець	боев. куща	15.8.1948	с. Коропець	Поморянах
47	Бордяк Іван	Листок	1922		Стан.	2 нар.	муляр	стр. скв.	15.8.1948	с. Коропець	Поморянах
48	Воловець Іван	Канарок	1924	с. В. Віль- шан[иця]	Кр. Л-в	7 нар.		зв'язко- вий	6.1948	с. Гологірки	Красне
49	Зелізко Роман	Нечай	1927	с. Гологірки	–"– –"–	4 нар.	рільник	зв'язко- вий	8.9.1948	с. Гологірки	Красне
50	Сай Іван	Андрій	1921	с. Гологори	–"– –"–	7 нар.		рай. пров.	10.9.1948	с. Митулин	Красне
51	Мороз Олександр	Козак	1925	с. Переми- лів	Коп. Тер.	6 нар.		кущевий	8.9.1948	с. Ляцьке	Красне
52	Боднар Іван	Мирон	1920	с. Вороняки	Зол. Л-в	6 нар.	рільник	реф. СБ	1.11.1948	с. Балучин	Красне
53	Скорик Володимир	Дубовий	1919	с. Монас- тирок	–"– –"–	4 нар.	робіт- ник	кущевий	30.12.1948	с. Підлипці	Золочеві

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
54	Рудницький Олеся	Мороз	1913	с. Скварява	Кр. –"–	4 нар.	кравець	кущевий	19.1.1949	с. Белзець	Золочеві
55	Юстин	Боз	1922	с. Дунаїв	Пом. Ль-в.	6 нар.	рільник	кущевий	6.3.1949	с. Вишнів- чик	Поморяни
56	Білінський Петро		1928	с. Жуків	"–"– –"–	4 нар.	рільник		1949	л. Жуків	Поморяни
57	Гуляй		1933	с. Жуків	"–"– –"–	4 нар.	рільник		1949	л. Жуків	Поморяни
58	Володимир	Морозен- ко							10.4.1948		
59	Дубас	Богдан	1932	с. Гологори	Кр. –"–	6 нар.		зв'язков. кущ[а]	28.4.1949	с. Гологори	Красне
60	Василь Олексій Андрій	Крук	1923	с. Майдан Г.	"–"– –"–	4 нар.	рільник	кущевий	28.4.1949	с. Гологори	Красне
61	Писарчик Василь	Сян	1925	с. Княжичі	пов. Перем.	4 нар.	рільник	ст. віст. УПА	6.6.1949	Лагодів	Глиняни
62		Гринь							6.6.1949	с. Лагодів	Глиняни
63		Дон							6.6.1949	с. Лагодів	Глиняни
64	(Пилип)	Пилип							6.6.1949	с. Лагодів	Глиняни
65		Аскольд							6.6.1949	с. Лагодів	Глиняни
66		Осип							14.6.1949	в лісі	Золочеві
67		Залізняк									
68	Мудрий Степан	Тачанка	1923	с. Заріччя	Зол. Ль-в	7 нар.	кравар	кущевий	15.6.1949	с. Бенів	Золочеві
69	Ониськів Волод[и- мир]	Зенко	1932	Чижеві	Пом. Ль-в.	4 нар.	рільник	боевик	4.12.1949	х. Четві	Поморян[и]
70	Тимчишин Евген	Коля	1922	м. Золочів	Зол. –"–	7 нар.	кравець	боє[в]. нард. СБ	13.8.1949	б. Золочів	Золочеві

71	Маланюк Данило	Крилатий	1921	с. Угорці	Пом. Ль-в.	4 нар.	рільник	боев. куща	30.8.1949	б. с. Шпи- колоси	Поморяни
72		Підгора									
73		Марко							22.9.1949		
74		Роман	1919		Бріч, р-н	4 нар.	рільник	рай. пров.	22.9.1949	с. Тростя- нець[ь]	Золочеві
75		Тимченко							22.9.1949	с. Тростя- нець[ь]	Золочеві
76		Зеньо		с. З[о]зулі	Зол. Л-в			прац. тех. зв.	22.9.1949	с. Тростя- нець[ь]	Золочеві
77	Боратин- ський Михайло	Завзятий	1926	с. Жабиня	Збор. Тер.			кущевий	20.10.1949	с. Торгів	Поморянах
78	Векляк Михайло	Петро	1923	с. Богутин	Пом. Ль-в.	[...] нар.	рільник	боевик	20.10.1949	с. Торгів	Поморяни
79		Івась						боевик	14.6.1949		
80	Ониськів Василь	Касян	1926	с. Чижив	Пом. --" Ль-в.	[...] нар.		реф. СБ	28.6.1949	б. Бібщан	Поморяни
81	Сивак Ілля	Дуб	1919	с. Гологори	Кр. --" Ль-в.	[...] нар.	рільник	кущевий	14.9.1950	б. Стінка	Красне
82		Славо							3.10.1950		
83	Сукманов- ський Вол[оди- мир]	Богдан	1921	с. Угорці	Пом. --" Ль-в.	4 нар.	рільник	кущевий	4.10.1950	с. Снович[і]	Поморяни
84		Остап						новик	4.10.1950		Поморяни
85		Ромко	1928	с. Борщів	Перм. --" Ль-в.			боевик	30.8.1950	б. Плені- кова	Поморяни
86	Осадиць Іван	Крук	1908	с. Новосіл- ка	Кр. --" Ль-в.	2 нар.	рільник	боевик куща	22.11.1950	б. Чемирин- ці	Поморяни

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
87	Михайло Куторног[а]		1930 с. П'ятин	Перм. "–"			–	босвик	30.8.1950 б. Плені-кова		
88	Олійник Василь	Степ	1921 с. Вишнівчик	Пом. "–"	7 нар.	рільник	рільник	кущевий	22.11.1950 б. Чемиринці		Поморяни
89		Гомін	1920 с. Цицова	Збор. Терн.	4 нар.	рільник	рільник	маши-ніст	15.12.1950 с. Богутин		Поморяни
90	Мартинів Володи-м[ир]	Моро-зенко	1922 с. Коропець	Пом. Ль-в.	4 нар.	рільник	рільник	кущевий	11.9.1949 с. Коропець		Поморяни
91	Луняк Василь		1923 с. Угорці	"–" "–"	4 нар.	рільник	рільник	босвик	4.4.1950 с. Угорці		Поморяни
92	Смолин Он[у]фр[і]й	Зазуля	1919 с. "–"	"–" "–"	4 нар.	рільник	рільник	зв'язко-вий	23.8.1950 с. Віцинь		Поморяни
93		Сокіл									
94	Гаврис Гриць	Шапка	1924 с. Почапи	Зол. Ль-в	3 нар.	кравець	кравець	зв'язко-вий	5.7.1950 б. Бонишин		Золочеві
95		Бодьо									
96	Дроз-довський Пилип	Лютий	1916 с. Ферлівка	Кр. "–"	7 нар	коваль	коваль	кущевий	5.7.1950 б. Бонишин 22.7.1950 с. Балучині		Золочеві Красне
97	Дзєн-ровський Яр[ослав]	Микола	1917 м. Золочеві	Зол. "–"	серед-ня			ндр. проп.	15.8.1950 м. Золочів		Золочеві
98	Лютий Іларій Фед.	Роман	1912 с. Угорці	Пом. "–"	4 нар.	кравець	кравець	курінний	23.8.1950 с. Віцинь		Поморяни
99	Манулів	Пугач	1908 с. Угорці	"–" "–"	4 нар.	рільник	рільник		23.8.1950 с. Віцинь		Поморяни
100	Вовк Петро	Яровий	1928 с. Красне	Кр. "–"	6 нар.			маши-ніст	14.9.1950 б. Стінка		Красне
101	Маланюк Михайло	Джміль	1924 с. Угорці	Пом. "–"	серед-ня				13.5.1948 с. Угорці		Угорцях

ПОЯСНЕННЯ

1	р. ур.	– рік уродження
2	р-н	– район
3	обл.	– область
4	торг.	– торговельна школа
5	гімн.	– гімназія
6	сіль. г.	– сільськогосподарська школа
7	нар.	– народна школа
8	боев.	– боевик
9	рай. пров.	– районний провідник
10	реф. СБ.	– районний референт СБ
11	надр.	– надрайоновий провідник
12	надр. проп.	– надрайоновий пропагандист
13	ст. віст.	– старший вістун
14	прац. тех. зв.	– працівник техзвена
15	пом. станич.	– помічник станичного
16	кущ. господ.	– кущевий господарчий
17	секр. надр.	– секретар надрайону
18	стр.	– стрілець
19	Зол.	– Золочівський
20	Кр.	– Краснянський
21	Пом.	– Поморянський
22	Біб.	– Бібрецький
23	Коп.	– Копичинський
24	Збор.	– Зборівський
25	Л-в	Львівська
26	Тер.	Тернопільська
27	Кіров.	Кіровоградська
28	Стан.	Станиславівська
29	пов. Перем.	повіт Перемишль
30	Під числом порядковим 67 – гляди число порядкове 30.	
31	Під числом порядковим 72 – гляди число порядкове 35.	

Під числами 61, 62, 63, 64, 65, 73, 75, 79, 82, 93, 95, 41, 42 про цих сл[авної] п[ам'яті] друзів нічого нам невідомо.

Під рубрикою похоронено в Золочівському районі, хоронено повстанців в городі МГБ; в Краснянському, хоронено на полях в ямах між селами Острів–Красне; в інших районах хоронено скрито і нам нічого невідомо.

Упущені похоронні рубрики з убитими повстанцями нам також нічого невідомо.

Під рубрикою місцевість смерті, перед кожним селом є поміщена буква с., л., б., м. – то означає село, ліс, біля села, і місто, де загинув повстанець.

Бріч. – Бродівський р-н.

Перм. – Перемишлянський.

5.XI.1951 р.

№ 117 СПИСОК ПІДПІЛЬНИКІВ ЗОЛОЧІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН, ЯКІ ЗАГИНУЛИ У 1950-1952 РОКАХ

[Не раніше 27 травня 1952 р.]

48

Список впадших за 1950, [19]51 і [19]52 р.р.

І. Н[а]др[айон] Золочів:					
	1. Золочівський р[айон]:				
	1.	Сокіл ⁵⁹⁰	– машиніст,	серед[ня] освіта,	– 16.03.[19]50 р.
v	2.	Блакит- ний ⁵⁹¹	– окр[ужний] пров[ідник],		– 5.07. –"–
	3.	Бодьо ⁵⁹²	– зв'язковий,	народня шк[ола]	– 5.07. –"–
	4.	Шапка ⁵⁹³	– –"–	–"–	– 5.07. –"–
v	5.	Січовий ⁵⁹⁴	– надрайонний реф[ерент] С.Б.,	н[ародна] ш[кола]	– 15.08.[19]50 р.
v	6.	Микола ⁵⁹⁵	– –"– –"– проп[аганди],	с[ередня] осв[іта]	– 15.08. –"–
	7.	Славко ⁵⁹⁶	– куц[о]вий,	н[ародна] ш[кола]	– 3.10.50 р.

⁵⁹⁰ «Сокіл» – особа не встановлена.

⁵⁹¹ «Блакитний» – Богдан Квас.

⁵⁹² «Бодьо» – особа не встановлена.

⁵⁹³ «Шапка» – Григорій Гаврис.

⁵⁹⁴ «Січовий» – Дем'ян Гудима.

⁵⁹⁵ «Микола» – Ярослав Дзендровський.

⁵⁹⁶ «Славко» – Ярослав Гаврис.

	8.	Роман ⁵⁹⁷	– –”– ,	НСШ	– 30.12.[19]50 р.
	9.	Біб ⁵⁹⁸	– бое[вик] кущ[а],	неписьм[ен- ний]	– 30.12.[19]50 р.
	10.	Клим ⁵⁹⁹	– кущ[о]вий,	н[ародна] шк[ола]	– 21.02.[19]51 р.
	11.	Механік ⁶⁰⁰	– ряд[овий] член ОУН,	н[ародна] шк[ола]	– 21.02.[19]51 р.
	12.	Геша ⁶⁰¹	– боев[ик] куща		– 21.02.[19]51 р.
v	13.	Сурмач ⁶⁰²	– районний пров[ідник]		– 10.05.[19]51 р.
	14.	Сипко ⁶⁰³	– боевик		– 10.05.[19]51 р.
	15.	Левко ⁶⁰⁴	– –”–		– 6.05.[19]52 р.
2. Краснянський р[айо]н:					
	1.	Лютій ⁶⁰⁵	– кущ[о]вий,	н[ародна] шк[ола]	– 25.07.[19]50 р.
	2.	Влодко ⁶⁰⁶	– –”– ,	н[ародна] шк[ола]	– 14.09.[19]50 р.
	3.	Яровий ⁶⁰⁷	– машиніст О.О.,	НСШ	– 14.09.[19]50 р.
	4.	Грицько ⁶⁰⁸	– кущ[о]вий,	н[ародна] шк[ола]	– 31.08.[19]51 р.
	5.	Степан ⁶⁰⁹	– боевик куща,	н[ародна] шк[ола]	– [19]51 р.
3. Поморянський р[айо]н:					
	1.	Кілок ⁶¹⁰	– боев[ик] куща,	н[ародна] шк[ола]	– 4.04.[19]50 р.
	2.	Зазуля ⁶¹¹	– –”– –”–	–”–	– 23.08.[19]50 р.

⁵⁹⁷ «Роман» – особа не встановлена.

⁵⁹⁸ «Біб» – особа не встановлена.

⁵⁹⁹ «Клим» – Федір Баран.

⁶⁰⁰ «Механік» – Гілярій Букета.

⁶⁰¹ «Геша» – Степан Геша.

⁶⁰² «Сурмач» – Мирослав Бучинський.

⁶⁰³ «Сипко» – Григорій Дмитрак.

⁶⁰⁴ «Левко» – Володимир Процишин.

⁶⁰⁵ «Лютій» – Пилип Дроздовський.

⁶⁰⁶ «Влодко» – Ілля Сивак.

⁶⁰⁷ «Яровий» – Петро Вовк.

⁶⁰⁸ «Грицько» – особа не встановлена.

⁶⁰⁹ «Степан» – Петро Антонів, загинув 1.10.1951 р. у с. Куткрі Буського р-ну.

⁶¹⁰ «Кілок» – Василь Лоняк.

⁶¹¹ «Зазуля» – Онуфрій Смолій.

	3.	Роман ⁶¹²	– сот[енний] в[і] д[ділу] УПА,	СШ	– 23.08.[19]50 р.
	4.	Пугач ⁶¹³	– скривався на вл[асну] руку		– 23.08.[19]50 р.
	5.	Богдан ⁶¹⁴	– кущовий,	н[ародна] шк[ола]	– 4.10.[19]50 р.
	6.	Остап ⁶¹⁵	– боєв[ик] куща,	н[ародна] шк[ола]	– 4.10.[19]50 р. (нов[ачок])
	7.	Степ ⁶¹⁶	– кущовий,	н[ародна] шк[ола]	– 21.11.[19]50 р.
	8.	Крук ⁶¹⁷	– боєв[ик] куща,	неписьм[енний]	– 21.11.[19]50 р.
	9.	Гомін ⁶¹⁸	– машиніст	НСШ	– 14.12.[19]50 р.
	10.	Грицько ⁶¹⁹	– кущовий,	С.Ш.	– 22.04.[19]51 р.
	11.	Чорний ⁶²⁰	– боєв[ик] кущ[а],	н[ародна] шк[ола]	– 22.04.[19]51 р.
v	12.	Андрій ⁶²¹	– Орг[анізацій-ний] реф[ерент] н[а]др[айону]	н[ародна] шк[ола]	– 25.11.[19]51 р.
	13.	Грізний ⁶²²	– боєвик	н[ародна] шк[ола]	– 25.11.[19]51 р.
II. Н[а]др[айон] Броди:					
	1. Бу[с]ький р[айон]:				
	1.	Зеновій ⁶²³	– кущовий,	н[ародна] шк[ола]	– 14.11.[19]50 р.
	2.	Прут ⁶²⁴	– боєв[ик] кущ[а],	н[ародна] шк[ола]	– 14.11.[19]50 р.
	3.	Хмель ⁶²⁵	– кущовий,	н[ародна] шк[ола]	– 14.08.[19]51 р.

⁶¹² «Роман» – Ілярій Лютий.

⁶¹³ «Пугач» – Емануїл Дроботий.

⁶¹⁴ «Богдан» – Володимир Сукмановський.

⁶¹⁵ «Остап» – Йосип Івашків.

⁶¹⁶ «Степ» – Василь Олійник.

⁶¹⁷ «Крук» – Іван Осадець.

⁶¹⁸ «Гомін» – особа не встановлена.

⁶¹⁹ «Грицько» – Володимир Годований.

⁶²⁰ «Чорний» – Павло Лютий.

⁶²¹ «Андрій» – Ярослав Семенко.

⁶²² «Грізний» – Василь Смолин.

⁶²³ «Зеновій» – Василь Дзендзелюк.

⁶²⁴ «Прут» – особа не встановлена.

⁶²⁵ «Хмель» – Степан Ординович.

	4.	Максим ⁶²⁶	– боев[ик] кущ[а],	н[ародна] шк[ола]	– 14.08.[19]51 р.
Заввага: Останні два були ранені і, правдоподібно, в руки ворога попали живими.					
<u>2. Олесський р[айо]н:</u>					
v	1.	Бродяга ⁶²⁷	– районний пров[ідник],	н[ародна] шк[ола]	– 2.12.[19]50 р.
	2.	Роман ⁶²⁸	– кущовий,	н[ародна] шк[ола]	– 2.12.[19]50 р.
	3.	Шум ⁶²⁹	– –"– ,	–"–	– 20.03.[19]51 р.
	4.	Бодьо ⁶³⁰	– боев[ик] кущ[а],	–"–	– 20.03.[19]51 р.
	5.	Орлик ⁶³¹	– боев[ик] –"– ,	–"–	– 14.06.[19]51 р.
	6.	Чорного- ра ⁶³²	– кущовий,	–"– , здезер- тир[ував]	– 2.09.[19]51 р.
v	7.	Темний ⁶³³	– районний пров[ідник],	н[ародна] шк[ола]	– 14.04.[19]52 р.
	8.	Степан ⁶³⁴	– боевик,	малопись- м[енний]	– 14.04.[19]52 р.
<u>3. Заболотцівський р[айо]н:</u>					
	1.	Тарас ⁶³⁵	– кущовий,		– 13.08.[19]50 р.
	2.	Степан ⁶³⁶	– боев[ик] кущ[а],	нар[одна] шк[ола]	– 13.08.[19]50 р.
	3.	Комар ⁶³⁷	– боев[ик] –"– ,	нар[одна] шк[ола]	– 26.09.[19]50 р.
	4.	Руденко ⁶³⁸	– кущовий,	нар[одна] шк[ола]	– 17.12.[19]50 р.
v	5.	Оріх ⁶³⁹	– надрайонний пров[ідник],	НСШ	– 16.04.[19]51 р.

⁶²⁶ «Максим» – Володимир Баландюк.

⁶²⁷ «Бродяга» – Михайло Павлінський.

⁶²⁸ «Роман» – особа не встановлена.

⁶²⁹ «Шум» – Василь Кужіль.

⁶³⁰ «Бодьо» – Юліан Чернявський.

⁶³¹ «Орлик» – Степан Ковальчук.

⁶³² «Чорногора» – Йосип Лех.

⁶³³ «Темний» – Олексій Смик.

⁶³⁴ «Степан» – Степан Букита.

⁶³⁵ «Тарас» – особа не встановлена (ім'я Євген).

⁶³⁶ «Степан» – Степан Сподарик.

⁶³⁷ «Комар» – Мирон Яремко.

⁶³⁸ «Руденко» – Антон Швайка.

⁶³⁹ «Оріх» – Степан Бутинський.

	6.	Марко ⁶⁴⁰	– зв'язковий,	нар[одна] шк[ола]	– 26.06.[19]51 р.
	7.	Омелько ⁶⁴¹	– з лінії		– 21.06.[19]51 р.
	8.	Остап ⁶⁴²	– боєв[ик] кущ[а],	нар[одна] шк[ола]	– 5.09.[19]51 р.
	9.	Левада ⁶⁴³	– кущов[ий],	н[ародна] шк[ола] (здезерт[и- рував])	– 24.10.[19]51 р.
v	10.	Беркут ⁶⁴⁴	– надрайонний пров[ідник],	С.Ш.	– 31.10.[19]51 р.
	11.	Тосько ⁶⁴⁵	– кущовий,	нар[одна] шк[ола]	– 31.10.[19]51 р.
	12.	Бистрий ⁶⁴⁶	– боєв[ик] кущ[а],	–"–	– 31.10.[19]51 р.
	13.	Зенка ⁶⁴⁷	– машиністк[а],	нар[одна] шк[ола]	– 18.12.[19]51 р.
	14.	Бур'ян ⁶⁴⁸	– рай[онний] реф[ерент] С.Б.,	нар[одна] шк[ола]	– 1.12.[19]51 р.
	15.	Сокіл ⁶⁴⁹	– боєвик р[айонного] пров[ідника],	–"–	– 1.12.[19]51 р.
	16.	Максим ⁶⁵⁰	– боєвик куща,	–"–	– 1.12.[19]51 р.
v	17.	Василько ⁶⁵¹	– надрайонний пров[ідник],	С.Ш.	– лютий [19]52 р.
	18.	Крук ⁶⁵²	– боєвик	нар[одна] ш[кола]	–"–
	19.	Марко ⁶⁵³	– з лінії		–"–
	20.	Юрко ⁶⁵⁴			– лютий [19]52 р.

⁶⁴⁰ «Марко» – особа не встановлена.

⁶⁴¹ «Омелько» – Іван Луців.

⁶⁴² «Остап» – особа не встановлена.

⁶⁴³ «Левада» – Антон Герасимів.

⁶⁴⁴ «Беркут» – Микола Терлецький.

⁶⁴⁵ «Тосько» – Антон Ковальчук.

⁶⁴⁶ «Бистрий» – Михайло Кашуба.

⁶⁴⁷ «Зенка» – Ірина Чучман.

⁶⁴⁸ «Бур'ян» – Володимир Лесюк.

⁶⁴⁹ «Сокіл» – Антон Швайка, помер у лікарні 19.12.1951 р.

⁶⁵⁰ «Максим» – Ілля Мандзюк.

⁶⁵¹ «Василько» – Василь Кіт.

⁶⁵² «Крук» – Антон Якимів.

⁶⁵³ «Марко» – Мар'ян Ринг.

⁶⁵⁴ «Юрко» – Мар'ян Гавришків.

	21.	Підкова ⁶⁵⁵	– районний пров[ідник]		– 11.05.[19]52 р.
4. Брідський р[айо]н:					
v	1.	Чуприна ⁶⁵⁶	– районний пров[ідник],	н[ародна] шк[ола]	– 8.08.[19]50 р.
	2.	Славко ⁶⁵⁷	– боєвик кущ[а],	н[ародна] шк[ола]	– 8.08.[19]50 р.
	3.	Ігор ⁶⁵⁸	– боєвик,	н[ародна] шк[ола]	– 13.08.[19]50 р.
	4.	Незнаний ⁶⁵⁹	– кущовий,	н[ародна] шк[ола]	– 3.09.[19]50 р.
	5.	Лісовий ⁶⁶⁰	– боєв[ик] кущ[а],	нар[одна] шк[ола]	– 3.09.[19]50 р.
	6.	Богдан ⁶⁶¹	– боєвик надр[айонного] пр[оводу],	Н.С.Ш.	– 15.09.[19]50 р.
	7.	Плуг ⁶⁶²	– боєвик кущ[а],	н[ародна] шк[ола]	– 15.09.[19]50 р.
	8.	Моро-зенко ⁶⁶³	– кущовий,	н[ародна] ш[кола]	– 5.06.[19]51 р.
v	9.	Циган ⁶⁶⁴	– районний пров[ідник],	н[ародна] ш[кола]	– зимою [19]52 р.
	10.	Павич ⁶⁶⁵	– боєв[ик] кущ[а],	н[ародна] ш[кола]	–”–
	11.	Юра ⁶⁶⁶	– орг- [анізаційний] реф[ерент] р[айо]ну,	Н.С.Ш.	– 26.04.[19]52 р.
	12.	Зенко ⁶⁶⁷	– боєвик н[а] др[айонного] пров[оду],	н[ародна] ш[кола]	– 26.04.[19]52 р.

⁶⁵⁵ «Підкова» – Олекса Сітка.

⁶⁵⁶ «Чуприна» – Михайло Горбатюк.

⁶⁵⁷ «Славко» – Іван Конів.

⁶⁵⁸ «Ігор» – Іван Шманда.

⁶⁵⁹ «Незнаний» – особа не встановлена.

⁶⁶⁰ «Лісовий» – Володимир Заяць.

⁶⁶¹ «Богдан» – Іван Чижевський.

⁶⁶² «Плуг» – Микола Фещук.

⁶⁶³ «Морозенко» – Арсен Камінський.

⁶⁶⁴ «Циган» – Михайло Шеремета.

⁶⁶⁵ «Павич» – Петро Кучабський.

⁶⁶⁶ «Юра» – Юліан Дуда.

⁶⁶⁷ «Зенко» – особа не встановлена.

5. Підкамінський р[айо]н:					
1.	Петро ⁶⁶⁸	– боевик куща,	н[ародна] ш[кола]	– серпень [19]50 р.	
2.	Панько ⁶⁶⁹	– –"–	–"–	– –"– –"–	
3.	Мор ⁶⁷⁰	– кущовий,	н[ародна] шк[ола]	– 6.11.[19]50 р.	
4.	Помста ⁶⁷¹	– боевик куща,	н[ародна] шк[ола]	– –"–	
5.	Дунайчик ⁶⁷²	– –"– –"–	–"–	– –"–	
6.	Зимний ⁶⁷³	– –"– –"–	–"–	– –"–	
v	7.	Черник ⁶⁷⁴	– районний пров[ідник],	н[ародна] ш[кола]	– 30.08.[19]51 р.
	8.	Стефа ⁶⁷⁵	– крилася на власну руку		– 28.11.[19]51 р.
Завваги: в Брідському р[айо]ні, за розповіддю людей, впало ще чотири особи (два підпільники і дві підпільниці. Настільки це правдиве – невідомо ⁶⁷⁶ .					

ГДА СБУ. – Ф 6. – Спр. 51895фп. – Т. 5(пакет). – Арк. 108-110. Оригінал. Рукопис.

⁶⁶⁸ «Петро» – Петро Волошинський.

⁶⁶⁹ «Панько» – Йосип Ожихівський.

⁶⁷⁰ «Мор» – особа не встановлена.

⁶⁷¹ «Помста» – Василь Кутняк.

⁶⁷² «Дунайчик» – Михайло Ключинський.

⁶⁷³ «Зимний» – Іван Саган.

⁶⁷⁴ «Черник» – Йосип Маслюк.

⁶⁷⁵ «Стефа» – Стефанія Стрихарчук.

⁶⁷⁶ Інформація відповідає дійсності. 22.05.1952 р. в лісі, біля с. Корсів Бродівського р-ну загинули кущовий провідник Петро Сало – «Загірський» та його бойовик Михайло Ліпкевич – «Ворон», а 27.05.1952 р. в м. Берестечку Волинської області підступом в руки облавників живими потрапили дві підпільниці з Брідщини: Ганна Батійовська – «Галя» та Марія Андрушак – «Марійка».

№ 118
ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАГИБЕЛЬ РОМАНА
КРАВЧУКА – «МАКСИМА»

[Не раніше червня 1952 р.]

Повідомлення

Української Головної Визвольної Ради, Проводу Організації
Українських Націоналістів і Головного Командування УПА

Про смерть
полк[овника] РОМАНА МИКОЛАЙОВИЧА КРАВЧУКА

– Голови Президіяльної Колегії УГВР, заступника Голови
Проводу ОУН і Провідника ОУН на Західноукраїнських Землях та
члена Головного Командування Української Повстанчої Армії.

6.X.1910 – 22.XII.1951

Українська Головна Визвольна Рада, Провід Організації Українських Націоналістів і Головне Командування Української Повстанчої Армії оповіщають кадри українського визвольного руху боротьби і весь український народ про героїчну смерть Голови Президіяльної Колегії УГВР, заступника Голови Проводу ОУН і Провідника ОУН на Західно-українських Землях та члена Головного Командування УПА,

полковника УПА Романа М. Кравчука
(Максима – М. Гончаренка – М. Лісового),

що сталася в дні 22 грудня 1951 р. у лісі біля с. Григорів, Букачівського району, Станіславської області під час бою з багатотисячними поліційними військами російсько-більшовицьких поневолювачів України.

Народився друг Роман Кравчук 6 жовтня 1910 р. в м. Кам'янка Бузька (Струмілова), Львівської області у високопатріотичній учительській сім'ї. Свої дитячі і юнацькі роки провів Він у м. Золочеві, де і закінчив у 1929 р. українську гімназію.

Вже у юних роках друг Р. Кравчук був активним членом національно-виховної організації «Український пласт», брав живу участь у різних студентських і національно-громадських організаціях, належав до нелегального гуртка «Українська Націоналістична Молодь», читав різні нелегально видавані книжки, брошури, пресу, а особливо «Сурму» – підпільний орган Української Військової Організації. Всюди, де це лиш було можливо, він вчить і виховує своїх друзів в душі палкої і активної любові до своєї батьківщини та непримиренної ненависті до її поневолювачів.

В 1930 р. д[руг] Р. Кравчук стає членом ОУН, членом першої в Золочівському повіті «Повітової Екз[е]кутиви ОУН», а у пізніших роках кілька разів був її провідником. Ведучи революційну працю на теренах м. Золочева і його повіту, м. Львова і на інших теренах, серед студентів і середньошкільників, серед робітників і селян, з молоддю і зі старшими, він високо підняв їхню національно-політичну свідомість, глибоко вселив у їхні серця віру в остаточну перемогу української визвольної справи та спрямував їх на шлях революційної боротьби проти окупантів. Він також, підбираючи найбільше відданих, стійких і активних патріотів, виховав і вишколив їх на високоартісних революціонерів-членів ОУН та зорганізував численну підпільну мережу клітин ОУН.

За революційну діяльність польська поліція постійно д[руга] Р. Кравчука переслідувала, часто заарештовувала, а врешті в 1934 р. польський суд засудив його до 5-ти річного ув'язнення. Вийшовши в 1937 р. з в'язниці д[руг] Р. Кравчук недовго побув на волі, бо вже в 1938 р. польський суд вдруге засудив його за приналежність до ОУН до 8-річного ув'язнення. Але внаслідок війни осінню 1939 р. він знову опинився на волі. Перебуваючи у в'язницях в Золочеві, Сандомирі, Тернополі, він і там не переривав революційної праці. Виховував і вишколював у в'язничних камерах своїх співтоваришів неволі, організував боротьбу в'язнів проти різних жорстокостей в'язничних порядків і в'язничного начальства тощо.

В боротьбі проти польських окупантів проявив себе д[руг] Р. Кравчук високоідейним стійким революціонером, незламним волевосильним борцем, здібним організатором збройно-саботажних і ін[ших] акцій, вмілим організатором підпільних клітин ОУН та добрим виховником і вишкільником революційних кадрів.

З приходом на Західньоукраїнські землі в 1939 р. російсько-большевицьких поневолювачів д[руг] Р. Кравчук послідовно про-

довжує визвольну революційну боротьбу і проти цих найбільших і найжорстокіших ворогів українського народу.

Зимою 1939/[19]40 р. д[руг] Р. Кравчук перебуває на західних окраїнах українських земель та у м. Кракові, теренах, окупованих німцями, де проходить військовий і інші курси, організовані нелегально ОУН.

Весною 1940 р. Він спільно з Краєвим Провідником ОУН д[ругом] І. Климовим (Є. Легендою) та ін[шими] друзями нелегально переходить німецько-советський кордон і знову приходить у свою родинну Золочівщину. Звідси, як заступник Краєвого Провідника на Українських Землях і рівночасно Провідник Золочівсько-Бридської Округи ОУН, розгортає широку протибільшовицьку революційну діяльність.

Велич, розмах і глибина революційної роботи, що її д[руг] Р. Кравчук і інші друзі підпільники члени ОУН провели в 1940-[19]41 рр. наглядно виявилися під час німецько-советської війни та в період німецької окупації України. Виховані і вишколені в період підбільшовицького підпілля кадри ОУН розгорнули і очолили широкий масовий визвольний рух українського народу проти німецько-гітлерівських окупантів.

Твердо відстоюючи революційні принципи визвольної політики, д[руг] Р. Кравчук непримиренно відносився до німецьких окупантів і їх висулжників та організував проти них підпільну боротьбу. В м[ісяці] вересні 1941 р. німецька поліція Його заарештувала і заслала у Краківський концентраційний лагер, де Він просидів до м[ісяця] червня 1942 р.

По виході з німецької в'язниці д[руг] Р. Кравчук відразу включився у вир протинімецької боротьби. В 1942 р. став членом Проводу ОУН, очолив пост заступника організаційного референта Проводу ОУН, а з початком 1943 р. – пост організаційного референта Проводу ОУН. 1943 р. Він був одним з активних організаторів III Н.В.З. ОУН і його учасником. Зараз після III Н.В.З. ОУН, в серпні 1943 р., д[руга] Р. Кравчука покликано знову в члени Проводу ОУН і назначено Краєвим Провідником ОУН на Західньоукраїнських Землях.

Під керівництвом д[руга] Р. Кравчука ОУН на ЗУЗ в 1943-[19]44 рр. виросла в могутню політичну силу, яка в тісному з'єднанні з широкими народними масами підняла українську визвольну боротьбу проти німецьких поневолювачів до небувалих досі розмірів. Не було на ЗУЗ міста, села, у яких не було б підпільних клітин ОУН, не було району, в якому не діяли б бодай кілька збройних куш[о]вих відділів «Самооборони», а у всіх областях

і округах численні відділи УПА нещадно громили німецько-гітлерівських загарбників. У всьому тому велика частка праці і заслуги належить д[ругові] Р. Кравчукові.

В 1944 р. ЗУЗ, як і всі інші українські землі, знову опинилися в російсько-більшовицькій неволі. Розпочата визвольна боротьба проти німецьких загарбників тепер розгорілась ще ширше й сильніше проти російсько-більшовицьких загарбників. Український народ, – вихований і політично усвідомлений ОУН, загартований у революційних повстанських боях, на чолі з одним загальнонаціональним керівництвом УГВР, – відважно вступив у бій за свою волю, за своє право на незалежне державне існування. І проявив він у цій боротьбі таку велич духа, таке безприкладне масове геройство, яких досі не знала історія людства. В цьому також велика частка праці і заслуги д[руга] Р. Кравчука.

У важкі роки російсько-більшовицької окупації України український визвольний рух і його організації на ЗУЗ, як і на всіх інших українських землях, пройшов враз з цілим народом крізь усі жорстокості російсько-більшовицького варварства, понесли болючі жертви, проте не скорилися і мужньо продовжують боротьбу по сьогоднішній день. І в цьому велика частка праці і заслуги д[руга] Р. Кравчука.

Відмічуючи великі заслуги д[руга] Р. Кравчука у національно-визвольному русі, його великий вклад у справу визволення українського народу, УГВР нагородила його Золотим Хрестом Заслуги – найвищою нагородою в воюючій Україні.

В м[ісяці] червні 1950 р. Конференція Проводу ОУН вибрала д[руга] Р. Кравчука першим заступником Голови Проводу ОУН на Українських землях.

В 1950 р. УГВР кооптувала д[руга] Р. Кравчука в свої члени, а у наступному році вибрала його Головою Президіяльної Колегії УГВР – Президентом підпільного парламенту воюючої України.

Такий вкоротці життєвий і революційний шлях сл[авної] п[ам'яті] д[руга] Р. Кравчука. На протязі свого короткого життя він 21 рік – в рядах нелегальної революційної ОУН, в тому понад п'ять років у в'язницях окупантів і 12 років в безпосередній збройній боротьбі в суворих умовах підпілля. Почавши з 1940 р., він працює на різних відповідальних керівних становищах в організації, а з 1942 р. – член Проводу ОУН. В 1944-[19]51 рр. під його безпосереднім керівництвом вела революційну діяльність ОУН на ЗУЗ, одна з найсильніших частин ОУН в Україні. В 1951 р. сл[авної] п[ам'яті] д[руг] Р. Кравчук, як Голова Президіяльної

Колегії УГВР, очолив загальнонаціональне керівництво всієї визвольної боротьби в Україні.

Все свідоме життя сл[авної] п[ам'яті] д[руга] Р. Кравчука якнайтісніше зв'язане з українським визвольним рухом: з УВО, ОУН, УПА, УГВР. Разом з рухом він ріс, набирав сил, мужнів. В боротьбі міцнів його характер, сталилась його залізна воля, зростав політичний і революційний досвід, вдосконалювалися його організаційні керівні здібності, його мистецтво ведення підпільно-революційної боротьби. І виріс д[руг] Р. Кравчук на великого революційного мужа народу, досвідченого керівника визвольного руху і глибокого передбачливого політика.

Стійкий хрустальний характер з [...] ⁶⁷⁷ твердими принципами і безкомпромісовістю у всіх питаннях засадничої вартості; життєрадісний оптимізм, оснований на сильній вірі в правоту і переможність української визвольної справи; пристрасна любов правди, справедливості, революційної законності і правопорядку; висока сувора вимогливість до себе і інших; широкі і глибокі знання з різних ділянок; високо розвинуті почуття особистої волі й незалежності в парі з вірцевою вояцькою дисциплінованістю; вольова цілеспрямованість і наполегливість у праці; особиста відвага і розумна обережність і при всьому тому – щирий, чутливий, турботливий друг і товариш – ось ці характерні риси особовості друга Р. Кравчука, які викликали у всіх, що його знали, щирі любові і глибоку пошану до його особи.

Як у моменти підйому й успіхів визвольного революційного руху, так і в моменти критичні він, завжди з питомим йому духовним спокоєм і зрівноваженням, тверезо оцінював кожну нову політичну, воєнну, чи іншу ситуацію, находив і приймав правильні рішення у складних трудних ситуаціях та вміло організував їх виконання. Його активна творча участь в діяльності УГВР і Генерального Секретаріату УГВР, в працях і щорічних конференціях Проводу ОУН, в роботах штабу ГК УПА завжди приносила великі плодотворні наслідки, допомагала керівництву українського революційного визвольного руху встановлювати правильну політичну лінію і тактику на різних етапах боротьби.

Сл[авної] п[ам'яті] полк[овник] Р. Кравчук всі свої непересічні умові здібності і талант, всі свої палкі почуття серця, свій гарт могутньої волі, все своє життя всеціло посвятив служінню українському народові, служінню благородній і взнеслій цілі визволення українського народу з неволі. Він гаряче любив свій народ,

⁶⁷⁷ Слово не відчитується.

свою Україну, від всієї душі ненавидів поневолювачів-окупантів України і самовіддано, мужньо, по-геройськи проти них боровся.

І хоч вдалося ворогові умертвити тіло сл[авної] п[ам'яті] полк[овника] Р. Кравчука – великого революційного керівника – але ніколи, ніколи не вб'є і не знищить вже ворог тієї правди, тих ідей, що їх посіяли в українському народі Його трудолюбиві руки. Бо Його правда – це правда народу, Його ідеї – народні ідеї. І доки на Україні пануватиме чужинець, доти вічно живими будуть ідеї нещадної боротьби проти наїздників, ідеї, що їх проповідував, за них боровся і загинув сл[авної] п[ам'яті] полк[овник] Р. Кравчук.

Світлий образ сл[авної] п[ам'яті] полк[овника] Р. Кравчука – великого керівника і геройського борця української національної революції – вічно житиме у пам'яті і серцях усіх українських революціонерів і всього українського народу. Пам'ять про світлу постать особи сл[авної] п[ам'яті] полк[овника] Р. Кравчука, про його життя, боротьбу і смерть ще дужче кріпитиме нашу віру в перемогу, множитиме наші духовно-моральні сили та запалюватиме наші серця невмірущим вогнем любові до України і ненависті до її поневолювачів у нашій дальшій революційній боротьбі за волю і державну самостійність українського народу.

Вічна Слава Героєві Української Національно-Визвольної
Революції!

УКРАЇНЬСКА ГОЛОВНА
ВИЗВОЛЬНА РАДА

ПРОВІД
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНЧОЇ АРМІЇ

В Україні, грудень 1951 р.

*ГДА СБУ. – Ф. 6. – Спр. 51895фп. – Т. 5(пакет). – Арк. 56-64. Копія.
Машинопис.*

№ 119
ЩОДЕННИК ПІДПІЛЬНИКА

Не пізніше 23 лютого 1952 р.

№ 119
ВИТЯГИ ІЗ ЩОДЕННИКА АНТОНА ЯКИМІВА –
«КРУКА», – БОЙОВИКА БРОДІВСЬКОГО
НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН

[Не пізніше 23 лютого 1952 р.]

Расшифровано и переведено с украинского.

ДНЕВНИК

участника Бродовского надрайонного «провода» ОУН «Крука»,
ликвидированного 23 февраля 1952 г.

с 1.X.1951 года.

1. Понедельник.

Один, как всегда, дежурил. Все остальные спали. Под вечер почистили оружие и насобирали дров, чтобы ночью можно было разжечь огонь и обсушиться.

Когда стемнело, разожгли огонь и посушились. Я с «Романом»⁶⁷⁸ принесли воды и пошли на место встречи.

Здесь нас уже ожидали неизвестные с усиками. Мы вместе с ними пошли на пункт, чтобы все знали место, а оттуда на место постоя. Обменялись почтой.

Я с «Романом» ушел, а они остались маскировать постой.

Лесом шли при помощи электрического фонарика. Вышли из леса и полями зашли в первое село, чтобы взять продуктов на завтрашний день.

Заходили в три хаты. В одной – не имели ни хлеба, ни молока; во второй – не хотели открыть, а в третьей – никто не жил. С тем мы и ушли.

Недалеко от первого леса зашли в одну хату, в которой горел свет. Взяли две буханки хлеба, во второй – молока во фляги, напились и пошли лесом. Шли снова при помощи света. На краю

⁶⁷⁸ «Роман» – Мар'ян Гавришків, стрілець кур'єрської групи, яка обслуговувала Василя Кука – «Леміша».

леса стало рассветать, а до второго леса было еще более трех километров, к тому же под лесом можно было ожидать засады.

Нужно было перейти быстро, хотя мы и были намучены. Не шли, а бежали.

2. Вторник.

Прошли лесом около трехсот метров и уже было совсем светло. Зашли на польские сады, сели отдохнуть, позавтракали и лесом пошли дальше.

По дороге встретили одну женщину и очень испугались. Сказали, чтобы никому не говорила, ибо от нее этого можно ожидать.

Остановились недалеко от клена. «Роман» лег спать, а я разжег костер, почистил оружие и сапоги. «Роман» проснулся, а я лег спать. Потом читал газету.

Под вечер пошли на край леса, под село. Здесь встретили девушку, заказали ужин и ждали около двух часов.

Начало смеркаться и мы пошли к хате, которая была напротив нас. Вышла эта девушка и сообщила, чтобы приходили на ужин.

Мы заходили еще в две хаты за молоком, но не достали. Поужинали и пошли на встречу к «Малому»⁶⁷⁹. На встрече нас ожидали «Марко»⁶⁸⁰ и «Юрко»⁶⁸¹.

Вместе с ними мы пошли на второй пункт, так как недалеко от первого пункта днем квартировали большевики.

На втором пункте уже были «Малый», «Старый»⁶⁸², «Василько»⁶⁸³ и «Зенко»⁶⁸⁴. Разговаривали долго и разошлись.

«Малый» со «Старым» ушли. Мы разошлись одновременно.

Я, «Василько» и «Марко» пошли в село. С ними должны были встретиться за «широкой», в селе. Взяли фуражку, фуфайки (хлеба нельзя было достать) и пошли к лесу.

Ночью начал падать дождь. Зашли в лес и сели ожидать дня.

⁶⁷⁹ «Малый» – Мирон Турчиняк, стрілець кур'єрської групи, яка обслуговувала Василя Кука – «Леміша».

⁶⁸⁰ «Марко» – Мар'ян Ринг, стрілець кур'єрської групи, яка обслуговувала Василя Кука – «Леміша».

⁶⁸¹ «Юрко» – Юрій Кіт.

⁶⁸² «Старый» – Іван Демчук, керівник пункту зв'язку В. Кука – «Леміша».

⁶⁸³ «Василько» – Василь Кіт, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

⁶⁸⁴ «Зенко» – особа не встановлена.

3. Среда.

Как только начало светать, мы пошли на место, где нас ожидали «Зенко», «Роман» и «Юрко» и все вместе пошли в глубь леса, где разожгли костер.

«Василько» и «Марко» легли спать. Встали, побрились и вымылись.

Мы с «Василько» пошли накрывать банки. «Роман» и «Марко» пошли по делу – за вещами, которые им необходимы.

«Зенко» и «Юрко» остались ожидать нас.

Мы з «ВАСИЛЬКО» недалеко от «Австрии» встретили умалишенного, который рубил колья.

Мы накрыли банку и пошли.

Все они ждали нас и мы вместе пошли на «Завесь».

Я, «РОМАН» и «ЮРКО» зашли к Марысе⁶⁸⁵ спросить, что слышно нового. Здесь уже длительное время было спокойно. Взяли молока и хлеба. Пошли все, выпили понемногу молока и пошли на Козин за салом.

Здесь мы зашли в три хаты. В одной были закрыты двери, в другой взяли хлеба. Имели намерение взять свинью, но не взяли, т[ак] к[ак] много лиц из этой семьи было вывезено.

Вышли в поле и разошлись. Я, «ВАСИЛЬКО» и «МАРКО» пошли на встречу к «БУРЬЯНУ»⁶⁸⁶. Остальные пошли по своей дороге.

Мы зашли к Марийке «ПЛАКСИВОЙ», взяли у нее хлеба, яблочко, горячего молока и ушли через железную дорогу (штрику) к лесу. По дороге зашли к «ОЗБИВСКОЙ».

4. Четверг.

Перешли дорогу, зажгли огонь, почистили оружие и по двое спали, один из нас стоял на посту. Потом проснулись, поели и начистили сапоги. В пятом часу пошли к дороге. Шли вдоль дороги (гостинец – шоссе), а если ехала машина или кто-нибудь шел, то прятались в кусты, чтобы нас не видели.

На место встречи шли очень осторожно. Когда туда пришли, начало темнеть. Ожидали до 3-х часов, но на встречу никто не пришел.

⁶⁸⁵ Тут і дальше по тексту документа місця постоїв, назви населених пунктів, прізвища осіб, з якими зустрічалися повстанці закодовані. На даний момент більшість закодованих слів розшифрувати не вдалося.

⁶⁸⁶ «Бур'ян» – Володимир Лесюк, референт СБ Заболотцівського районного проводу ОУН.

К утру начал и[д]ти дождь, мы пошли дальше. По дороге останавливались, т[ак] к[ак] и[д]ти было трудно, и очень темно. Сошли с дороги в лес, где ожидали утра. На рассвете мы пошли дальше, вдоль шоссейной дороги.

5. Пятница.

Зашли на постой, на котором день до этого ночевали. Дождь и[д]ти перестал. Зажгли огонь, посушились, переспали, почистили оружие и сапоги. В четвертом часу постой замаскировали и пошли на гаивку. В дороге вновь пошел большой дождь с градом. На гаивке никто не жил. Об этом мы узнали от женщины, которая рубила капусту.

Туда мы шли за тем, чтобы достать что-либо кушать, т[ак] к[ак] у нас продукты вышли, а просить было не у кого.

8. Понедельник.

Утром к нам пришла хозяйка и сказала, что ее КОМИК поехал на работу. К нам боялся при[д]ти, потому что думал, что это провокация со стороны большевиков. С ней мы побеседовали и заявили, чтобы она к вечеру его привела. Покормив нас пирогами, а в обед супом, она ушла за КОМИКОМ.

Вечером пришел КОМИК, вырвал мне зуб, а «МАРКО» два, потом он вынес горячего молока и мы поужинали. Отсюда мы ушли с наступлением темноты.

Мы пошли на Глухе, зашли к Стефе, она нам рассказала, что делается в селе и на дорогу дала яблок. Отсюда пошли к молодоженам, ничего им не сказали, залезли на чердак и легли спать. День был пасмурный.

9. Вторник.

Утром я п[р]оснулся, слез с чердака, чтобы сообщить хозяйке о нашем присутствии. В сарай дверь открыла молодая жена, увидев меня, испугалась, но когда узнала, побежала в хату, чтобы сообщить мужу. Он пришел в сарай, потом залез на чердак и был доволен нашим присутствием, беседовал с нами мало, т[ак] к[ак] спешил на работу, но с работы обещал вернуться скоро. Его жена принесла завтрак: белый хлеб и кофе, на обед кашу. Она нас навещала часто. Вечером, как и обещал, пришел хозяин. Беседовал с нами долго о наших делах. Молодожены дали свое согласие, но так, чтобы не знала старая мать, которая нас боялась. На ужин ели пироги, после чего ушли. За селом встретили девушку, которая с колхозного поля несла не больше

как пять штук свеклы. Мы ее задержали. Перед задержанием она пыталась бежать, думая, что мы истрибки, но когда нас узнала, не обрадовалась и пошла домой.

Мы думали зайти к ПРИВИТНОЙ, но т[ак] к[ак] дороги не знали, то взяли с собой девушку, которая нас охотно проводила, не сказав даже своей матери.

Пришли к селу, девушка пошла одна к ПРИВИТНОЙ, через час возвратилась вместе с ПРИВИТНОЙ, где нас оставила.

Мы с ПРИВИТНОЙ пошли к ней, где и заночевали. День был хороший. Ночь теплая. Часто из-за облаков было видно луну.

10. Среда.

Утром рано хозяйка нас позвала в хату на завтрак. Кушали молоко, яйца, картошку. После завтрака полезли на чердак, где почистили оружие, сапоги, после чего слезли, зашли в хату и помылись. Во втором часу пообедали и в хате находились до вечера.

Хозяйка дома ушла за молоком и возвратилась к вечеру. Вечером кушали курицу и горячее молоко. После ужина, когда стало темно, пошли на встречу. Вечер был очень светлый, т[ак] к[ак] была луна.

Когда шли, громко пели песню. По дороге зашли к ПЛАКСИВОЙ Марии, оттуда к тете, где взяли хлеба, горячего молока и пошли к месту встречи.

Здесь нас уже ожидали «ПОДКОВА»⁶⁸⁷, «БУРЬЯН» и «ЛЕВАДА»⁶⁸⁸. Беседовали с ними два часа, после чего «БУРЬЯН» с «ЛЕВАДОЙ» ушли, а «ПОДКОВА» остался с нами, т[о] е[сть] с «ВАСИЛЬКО», мною и «МАРКО».

Мы ушли в третий (тбетий) лес. Утром в этом лесу в седьмом часу встретили «МАЛОГО» и «ЗЕМЛЯКА»⁶⁸⁹.

11. Четверг.

Через полчаса пришли «ТОСЬКО»⁶⁹⁰, «БЫСТРЫЙ»⁶⁹¹, с ними «БЕРКУТ»⁶⁹², «ЗЕНКО», «ПАВИЧ»⁶⁹³ и «ЮРА»⁶⁹⁴.

⁶⁸⁷ «Підкова» – Олексій Сітка, керівник Заболотцівського районного проводу ОУН.

⁶⁸⁸ «Левада» – Антон Герасимів, керівник кущового проводу ОУН.

⁶⁸⁹ «Земляк» – особа не встановлена.

⁶⁹⁰ «Тосько» – Антон Корольчук, керівник кущового проводу ОУН.

⁶⁹¹ «Бистрий» – Михайло Кашуба, стрілець кущової боївки.

⁶⁹² «Беркут» – Микола Терлецький, співробітник технічного звена Бродівського надрайонного проводу ОУН.

«МАЛЫЙ», «ЗЕМЛЯК», «ПОДКОВА» и «БЫСТРЫЙ» остались на месте.

«ВАСИЛЬКО», я, «БЕРКУТ», «ЗЕНКО», «ПАВИЧ» и «ЮРА» ушли дальше в лес, разожгли огонь, где сидели до вечера.

Вечером я, «ПАВИЧ» и «ЮРА» оставили на месте «БЕРКУТА», «ЗЕНКО», «ТОСЬКО», «БЫСТРОГО», которые пришли с нами, а сами ушли.

«ВАСИЛЬКО» и «ПОДКОВУ» должны были ожидать около «Австрии».

Я пошел к банке, где спрятал литературу и пошел к «Австрии», где ждал «ВАСИЛЬКА».

С наступлением темноты, пришли «ВАСИЛЬКО», «ПОДКОВА» и «МАРКО». Километра два все шли вместе. Здесь «ПОДКОВА», «ЮРА» и «ПАВИЧ» остались, а мы втроем пошли в село, чтобы переодеться и достать хлеба. В селе посетили несколько хат. Хлеба достать не сумели, также и не поужинали. Потом все же достали две буханки хлеба. В одной хате взяли картошки и огурцов, а во второй сыр. Беседовали долго с людьми.

Вдова рассказывала про свое горе. У нее часа три спали. Утром зашел за бельем, а затем ушли в лес. На место пришли, уже было видно.

12. Пятница.

«ВАСИЛЬКО» остался с «ПОДКОВОЙ», «ЮРОЙ» и «ПАВИЧЕМ». Мы с «МАРКО» пошли к «МАЛОМУ». К нему также должны были при[д]ти «ЗЕНКО», «РОМАН» и «ЮРКО».

Когда мы пришли, были только «МАЛЫЙ» с «ЗЕМЛЯКОМ». Остальных ожидали до одиннадцати часов, но они не пришли. Написали записку, что встреча будет 21 утром, а сами ушли к «ВАСИЛЬКО».

Недалеко от места постоя, «МАЛОГО» и «ЗЕМЛЯКА» оставили, а сами, т[о] е[сть] мы с «МАРКОМ», ушли искать «ВАСИЛЬКО», где скоро его нашли. Взяли «ПОДКОВУ» и возвратились вновь к «МАЛОМУ». Я подстриг «ПОДКОВУ», «ЗЕМЛЯКА» и лег спать вместе с «МАРКОМ».

«МАЛЫЙ» с «ПОДКОВОЙ» о чем-то между собой разговаривали. Вечером меня разбудили. «ПОДКОВА» ушел к «ВАСИЛЬКО».

⁶⁹³ «Павич» – Петро Кучабський, бойовик керівника Бродівського районного проводу ОУН Михайла Шеремети – «Цигана».

⁶⁹⁴ «Юра» – Юліан Дуда, референт пропаганди Бродівського районного проводу ОУН.

Мы втроем проводили «ЗЕМЛЯКА» на знакомую ему дорогу, а сами ушли к «ВАСИЛЬКО».

«ВАСИЛЬКО» был только с «ПОДКОВОЙ». «ЮРА» и «ПАВИЧ» уже ушли.

Мы все пять пошли в хату, выпили молока и через хутор вышли в поле.

Недавно от автострады «ВАСИЛЬКО» и «ПОДКОВА» ушли в другом направлении. Мы возле деда и Сухе к Глухому, где и заночевали, не предупредив хозяина, залезли на чердак и легли спать.

День был холодный, ночь темная.

13 Суббота.

Утром я слез с чердака, где к сараю подошел молодой хозяин. О том, что мы у него, он узнал по дверям, так как они были приоткрыты. Побеседовав с нами, он ушел на работу, кушать приносила его жена, все то, что нам было необходимо.

Днем видели одного сатрапа⁶⁹⁵, который кричал на людей, чтобы несли картофель на сдачу. Наши хозяева его немного испугались, но потом до вечера было спокойно.

Вечером мы имели намерение начать работу, но жена просила, чтобы мы не ночевали, а ожидали прихода ее мужа. Тогда мы легли спать.

День был хороший, солнечный. Ночь светлая. Была луна.

14. Воскресенье.

Мы еще спали, когда к нам зашел молодой хозяин. Он сидел с нами долго, с ним обо всем разговаривали. Я его постриг и побрил. Жена приносила завтрак и обед, а под вечер мы ему сказали подготовить инструмент для работы. Он с небольшой охотой принес лопату и заявил, что об этом знает его мать, которая очень боится.

Позвали к себе стару, говорили с ней вдвоем с «Малым», уговаривали ее долго, однако она согласия не дала. О работе мы перестали и думать, но т[ак] к[ак] ночь была светла, мы не ушли, а остались ночевать. У меня болела десна после удаления зуба и начало болеть сердце.

Ночь была светлая, день был хороший.

⁶⁹⁵ У тексті: *сопрата*.

15. Понедельник.

Очень рано к нам пришла жена молодого и заявила, что ПОПРИКА идет в город. Мы передали деньги и сказали, чтобы она купила нам необходимые вещи. Потом жена принесла нам завтрак. Я завел с ней беседу, в которой заявил, что она с мужем сами крутят нашим делом.

Тоже самое говорила нам и ПОПРИКА. Это повлияло на жену молодого и она начала оправдывать себя и своего мужа.

Примерно в 12 часов пришел муж и принес лампу. Однако мы работу начинать не думали. Они оба, как муж, так и жена, приходили к нам очень часто.

Под вечер из города пришла ПОПРИКА и принесла все то, что смогла купить. Я, как курящий, был доволен папиросами, т[ак] к[ак] последние два дня не курил.

С ПОПРИКОЙ мы долго беседовали, очень ее упрасивали, однако она своего согласия делать работу не дала.

Мы начали паковать свои вещи и готовиться к отходу.

К нам еще раз пришли молодожены, сожалели, что нельзя было убедить ПОПРИКУ, извинились перед нами и просили, чтобы мы заходили и не забывали их. Мы ответили, что мы никогда и нигде не забываем.

Поужинали и ушли. В дороге очень сожалели об этом месте, которое оставили. День был холодный, пасмурный, ночь темная.

Мы зашли в Сухе к ОДИНОКОМУ, разбудили его, потом залезли на чердак и легли спать.

16. Вторник.

Меня разбудили и я увидел «МАЛОГО» с «МАРКОМ» с оружием в руках. Они внимательно слушали. Кто-то говорил про войска: «Я у тебя проверю», хозяин ответил: «Пожалуйста, проверь». И снова было слышно голос: «Скорее открывай дверь сарая», на чердаке которого мы лежали. Потом шум прекратился.

Через некоторое время к нам пришел ОДИНОКИЙ и заявил, что у него был участковый и выбирал место в сарае, чтобы поставить лошадь. Вскоре после этого хлопец привел коня. ОДИНОКИЙ к нам часто заходил. В беседе я его рас[с]прашивал про каждое село. Мы внимательно осматривали его хозяйство и думали у него что-то делать, но земля была очень твердая и о работе нельзя было думать.

ОДИНОКИЙ, его жена и КОМЕРНИКИ люди хорошие, приветливые к нам и ненавидят большевиков.

Вечером с нами беседовала КОМ[Е]РНИЧКА. Приветливо нас встретила, а перед уходом благословила и пожелала счастливой дороги.

День был хороший, ночь лунная, светлая. Для «повстанца» очень опасная.

Мы вышли в сад, посоветовались и ушли к КОМИКУ, где заночевали, не предупредив его о приходе.

17. Среда.

Проснулись рано, услышав голос молодого хозяина на дворе, который зашел в сарай. Я ему показался и сказал, чтобы он поднялся к нам, но он был сердитый, неприветливый и зайти к нам не хотел. Потом пришла его мать и высказала свое недовольство нашим присутствием.

В беседе с ней, мы ее просили, чтобы она прислала хозяйина, она ответила, что хозяин не придет, так как ничего с нами не хочет иметь. Кушать давала очень плохо. Утром была каша, в обед миска борща на троих и молоко. На ужин молоко. Как видно борщ варила с мясом, но нам его не дала. Весь день нас навещала только старуха.

Вечером мы ушли. Ночь была темная, такая как нужна повстанцам.

Шли около деда, между колхозными скирдами, где зашли на хутор к вуйку. Стучали в три хаты, но нам никто не открыл. По дороге зашли еще в одну хату, в которую долго стучали, долго не открывали, но затем открыли.

Мы с «МАЛЫМ» зашли в хату, а «МАРКО» остался на посту.

В хате узнали, что в селе находится воинский гарнизон в составе 150 солдат. «МАРКО», который остался на улице, постучал и мы вышли на улицу, где он нам доложил, что в соседнем саду слышен кашель. Я посмотрел и увидел, что за кустами кто-то ходит. Тогда мы от хаты несколько метров отбежали, а затем ушли в лесок, предполагаем, что за кустами был какой-то дядька.

Перешли лесок и зашли в хату, где еще был свет. От старухи узнали, что в предыдущий вечер у нее из гарнизона были 4 солдата, которые искали оружие.

Старуха угостила нас молоком и картошкой. Мы покушали и ушли в лес. Пошли прямо на пункт, где ранее оставили записку для «ЗЕНКА». Были уверены, что они уже на пункте. Однако когда пришли, их не было, записка лежала старая, которую мы оставили ранее. Сразу же подумали, что с ними что-то случилось.

Однако знали, что они не убиты, так как об этом было бы известно людям. Предугадывали только то, что хозяин их мог выдать живыми, что надо было ожидать, так как в этом селе находилось 15 солдат, которые останавливались в Ясинове.

Учитывая то, мысль выдачи повстанцев живыми хозяином, у которого они были, нас не покидала, записку, которую ранее писал и оставлял «МАЛЫЙ» на пункте, – взяли.

«МАЛЫЙ» дал команду писать записку мне. Он диктовал, а я написал текст записки следующего содержания:

– «Что с Вами случилось. И почему до сих пор не пришли, друзья? Если придете, так идите к 33⁶⁹⁶. Если Вас не будет, так все будут предосторожены. Мы предугадываем, что Вас взяли живыми. Если будете на этом пункте, так оставьте записку, где Вас искать.

Этот пункт мы будем проверять 18, 20 и 24».

Записку оставили на пункте, после чего пошли на СТАЛЫЙ проверить его. Было около 4-х часов вечера. К лесу, куда нам необходимо было и[д]ти, кто-то рубил лес и кричал на лошадей. Подошли ближе и увидели две повозки, которые везли строительный лес. И на этом пункте никого не видели, т[о] е[сть] никого не было. «МАЛЫЙ» нам дал задание, чтобы мы как можно точнее узнали судьбу о тех повстанцах. Он нам дал 200 рублей на продукты питания и другие необходимые вещи. На этом месте выбрали новый пункт. 20 должны были пойти на встречу. Разошлись.

«МАЛЫЙ» ушел от нас один в большом горе, думая о пропавших повстанцах.

Я с «МАРКО» очень задумались и ушли на постой. По дороге не разговаривали. В 5-м часу легли спать.

18 Четверг.

Когда спали, было тепло, но когда поднялись, так сразу замерзли, так что дрожало все тело. Разложили огонь, выпили молоко. Я почистил оружие и сапоги.

Беседовали с «МАРКО» о друзьях. Они до сих пор не пришли. «МАРКО» меня убеждал, что наши друзья уже во Львове в камерах. Я был противоположного мнения, уверен их еще сегодня встретить.

Потом легли спать. После обеда, примерно в 15 часов, возле пастбища пришли на пункт. К пункту приближались очень осто-

⁶⁹⁶ «33» – Василь Кіт, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН.

рожно. Потом я увидел, что на пункте находятся друзи и сказал об этом «МАРКУ».

Вскоре услышали оклик: «Кто есть?». Ответил – «Друзи!». Когда их встретил, так был очень рад. Мы им рассказали о нашем беспокойстве. Пошли к дубу, и рассказали о нашем беспокойстве, тревоге.

Я, «МАРКО» и «ЮРКО» разожгли огонь, побрились, помылись и пошли в лес. Утром было пасмурно, днем хорошо грело солнце. Вечером снова наступила плохая погода.

В 19 часов мы вышли с места и пошли к селу. На поле остановились, так как было много людей, которые копали картофель.

В селе было шумно, слышно, как лаяли собаки, рубили дрова, ругались люди, все это сливалось в один шум.

Мы зашли в одну хату, где спросили, что нового. В селе было все спокойно. Взяли одну буханку хлеба, поужинали. Зашли еще в одну хату познакомиться с хозяйкой, куда еще повстанцы никогда не заходили. Заходили еще в две хаты. В последней хате залезли на чердак, где спали около двух часов. Когда начало светать, поднялись и ушли в лес.

19 Пятница.

Пришли на пункт, где нас должны были ожидать «ЗЕНКО» и «РОМАН», но их еще не было. Ожидали их часа четыре, но знали, что они не придут.

Потом пошли на постой, где зажгли огонь, позавтракали – пироги с молоком.

«ЮРКО» с «МАРКОМ» легли спать, а я сидел, чистил оружие, сапоги, а потом стал писать.

Через три часа разбудил «Юрко», а сам лег отдыхать. Когда поднялись, было 5 часов.

Замаскировали постой и пошли на край леса, где остановились около бука. Здесь встретили продавца, который шел с работы, от которого узнали, что в село пришло 25 большевиком, последние в БОКАЕВОМ хозяйстве на огороде искали схрон, а затем ушли. На второй день они снова были, но уже 10 человек.

На краю встретили еще одну девушку, которая подтвердила то-же самое. Мы пошли в село, взяли хлеба и там поужинали. К МИЧУРИНУ отнесли мешки за зерном, а сами ушли к сапожнику.

Я и «МАРКО» заказали сапоги и ушли в лес на условленное место с «РОМАНОМ».

Утром было пасмурно. От обеда до вечера было солнечно. Ночью в лесу легли спать, укрывшись листьями.

20 Суббота.

Еще было темно, когда «МАРКО» отбросил палатку, которой был прикрыт и начал смотреть в ту сторону, где был слышен шум. Я увидел «РОМАНА». Он бегал по лесной дорожке, так как замерз. Мы позвали его к себе. С «РОМАНОМ» пришли «ДУБ»⁶⁹⁷ и «ЗЕМЛЯК».

Все вместе ушли за Широку, разложили огонь, так как было холодно. Позавтракали и все легли спать. Я начал зашивать сапоги, потом побрился и помылся. До полчетвертого сушились.

По дороге шли около воды. «МАРКО» с «ЗЕМЛЯКОМ» остались мыть руки.

Мы вышли на пригорок и ожидали их. «ДУБ» увидел, что навстречу кто-то идет с оружием, но это был ни «МАРКО», ни «ЗЕМЛЯК».

Я отошел в сторону от пути и увидел, что кто-то идет и на ходу стреляет. Тогда я подошел к этому человеку и спросил, откуда он. Это был дед Ясько БЕСПАЛЬКО. Он сказал, что нас всех видел, но не знал – кто мы. Дед застрелил козу, тогда как убивать нельзя. Он пригласил нас к себе за мясом.

Пошли к тому месту, где оставили «МАРКО» с «ЗЕМЛЯКОМ», но их уже не было. Взяли мяса и возвратились к «ДУБУ». Я ему сказал, что наших нет, наверное, испугались БЕСПАЛЬКО и нужно и[д]ти на пункт, оставить записку им, чтобы встретиться с ними.

Обождая минут 10, мы увидели их на противоположной стороне. Они были немного напуганы и махали нам руками, чтобы мы шли к ним.

Мы пошли к ним и узнали, что они действительно бежали от БЕСПАЛЬКО. Мясо спрятали и снова все пошли дальше. Впереди шли «МАРКО» с «ЗЕМЛЯКОМ». Перешли дорогу (шоссе) около Гуты на Цикив, зашли к знакомому «МАРКО», у него узнали об облаве. Но в селе было все спокойно. Взяли с собой знакомого с одним глазом, он нам показал, где находится кооператив, а сам пошел домой.

Так как в хатах еще горел свет, и люди спать не ложились, мы стали ожидать пока все успокоится. Спустя полчаса свет в селе начал гаснуть. Мы с «ДУБОМ» залезли в магазин, замаскировали окно и все из магазина подавали, через специально сделанный ход, на улицу.

⁶⁹⁷ «Дуб» – особа не встановлена.

Через час мы были уже за селом. Я с «Марко» зашел в крайнюю хату, купил хлеба, полкилограмма масла, после чего пошли в лес.

Я имел намерение еще раз и[д]ти за оставленными товарами. Меня поддерживал «ЗЕМЛЯК». «МАРКО» и «РОМАН» были против. «ДУБ» и «ЮРКО» не поддерживали первых и были против вторых.

После краткой дискуссии пошли еще раз за товарами, хотели их недалеко от села закопать с «ЗНАКОМЫМ», но он очень боялся. Мы пошли сами, забрали что лу[ч]ше и пошли на старое место к прежним товарам. Все были за то, чтобы два раза за товарами не возвращаться, а взять их все сразу. Каждый из нас товару взял много и не был уверен, донесет ли он их.

По дороге (шоссе) шли медленно, часто отдыхали. Перешли дорогу и стали подниматься на гору. Мы втроем вынесли все, хотя товару имели больше.

Я, «РОМАН» и «ЗЕМЛЯК» возвращались еще раз за товаром, на горе нас встретили и оказали помощь.

Мы шли недалеко от МАНЬКИ. Я очень устал и дальше и[д]ти не мог. Здесь все заночевали.

21. Воскресенье.

«ДУБ» и «ЮРКО» делали учет товара, находящегося у нас. «ЗЕМЛЯК» разжигал огонь, все остальные легли отдыхать и спали до 12 часов.

В 12 часов нас разбудили и сказали, что лесом проехала машина, могла быть за нами погоня. Некоторые вещи мы спрятали в лесу.

Слы[ш]али винтовочные и автоматные выстрелы, свист, шум. На место, где мы сидели, к нам вышел охотник – дед Ясько. К нам он подошел очень близко и всех увидел. Побеседовали с ним, после чего он ушел.

Мыло и пасту спрятали, а все остальное забрали с собой и с этого места ушли, т[ак] к[ак] оно было расшифровано охотником Ясько, а он плохой человек.

Зашли за дорогу, перемеряли товары и поделили их между собой на троих, после чего пошли к огню.

Уже было совсем светло, «ДУБ» с «РОМАНОМ» пошли проведать пункт, но там никого не было.

«ЮРКО» жарил мясо из той козы, которую взяли у БЕСПАЛЬКО. Хлеба не было. Покушали одного мяса и так были усталые, легли отдыхать.

2. Понедельник.

На рассвете мы поднялись. «ДУБ» и «ЗЕМЛЯК» ушли еще ночью. Я разжег огонь, так как было холодно. В лесу что-то затрещало, и было слышно, что кто-то лезет прямо на нас.

Мы отошли от огня, и я спросил: «Кто идет?». Отозвали «ЗЕНКО». Встретились и возвратились к огню. «ЗЕНКО» рассказал, что вчера он с «МАЛЫМ» ждал нас на этом месте целый день.

Вечером был и на пункте. «МАЛЫЙ» ушел один. Недалеко от них кто-то ходил.

Вечером когда «ДУБ» с «РОМАНОМ» были на пункте, так они это тоже слышали. Думали, что их идет кто-то предупредить о большевиках. Ночью было тихо. Я знал, что недалеко наши друзья разложили огонь. Успокоились и легли спать. Утром все вещи упаковали. Место замаскировали. С вещами пошли до дела (видно бункера – прим[ечание] переводч[ика]), т[о] е[сть] спрятать вещи недалеко от дела.

Все померяли, почистили и спрятали. Папиросы взяли с собой, чтобы отдать их продать.

Пошли [на] дорогу, взяли спрятанное мясо, т[ак] к[ак] были все голодные и с собой ничего не имели.

Мясо сварили, почистили, поели и пошли на край леса.

Вечером пошли в село, где отдали шить кальсоны, продать папиросы, устроили дела с хлебом и через другой лес ушли в село.

За лесом разошлись, «ЗЕНКО» с «РОМАНОМ» ушли в направлении Сухое, мы трое – (Я, «МАРКО» и «ЮРКО») заночевали у калеки (инвалида – прим[ечание] переводч[ика]).

[23]. Вторник.

К утру мы хорошо выспались. Хозяйка принесла нам на завтрак картошки с огурцами, мы покушали и снова легли спать. На обед кушали борщ и пироги с сыром. Ужинали – молоком. Кушать давали вдоволь. Вечером пошли к уряду. Дома никого не было, мы их долго ждали. Один пришел, другой нет. Ничего у них не достали. Оттуда пошли на Верхи, я имел намерение разбудить ПОЛЮВОВОГО и узнать у него, что делается в селе. К нему стучали, хозяйева нас слышали, но открывать не хотели.

Я хотел в хату залезть сам, но услы[ш]ав, что там подняли шум, больше будить не стал, т[ак] к[ак] мы услышали в селе лай собак, а это был плохой предвестник.

Залезли на чердак к этому же ПОЛЮВОМУ, где и заночевали.

24. Среда.

Утром приняли решение хозяевам не показываться. Завтракали свой хлеб и мясо. В обед увидели, что дочь ПОЛЮВОВОГО на дворе очищала капусту. Я ей сказал: «Добрый день». Она напугалась, залезла к нам и рассказала нам, как они ночью напугались. В беседе заявила, что ночью они опознали меня, однако открыть боялись.

В обед пришла хозяйка, увидев нас ей стало неудобно, что не открыла нам ночью.

На обед нас угостила борщом и молоком. Когда стемнело, она пришла и предупредила нас, что МЯНЦОВ с тремя солдатами пошел на другой конец села.

Днем к нам приходил ПУЗАЙ и рассказывал о положении в колхозе.

Когда стемнело, мы пошли к председателю. Шли очень осторожно, т[ак] к[ак] в селе был гарнизон. Председателя дома не застали, его собака сильно лаяла и мы хозяйке сказали, чтобы она ее закрыла, и решили председателя ждать, пока он не придет. Жена председателя и ее дети нас очень напугались.

Ожидали до 12 часов ночи, но его не было.

Недалеко по соседству в саду кто-то разговаривал по-русски. Дальше ожидать не было возможности. Мы вышли и пошли к пане. К ее хате тихо подойти не удалось, мешала собака, которая сильно лаяла. Вышел хозяин и собаку закрыл. Сразу послали за братом, но он не пришел, а передал нам 50 рублей. Мы заявили, чтобы нам обязательно все приготовили, а бригадиру написали записку, чтобы дал 5 центнеров зерна. Отсюда пошли к СУХОМУ, где и заночевали.

25. Четверг.

Пришел хозяин, нашим присутствием был доволен, находились у него целый день, а вечером пошли к ГОЛОМУ. Зашли к бабе, рас[с]просили у нее о положении в селе и заночевали.

26. Пятница.

Утром ели картошку и молоко. На обед – кашу. У меня болели плечи, в связи с чем отсутствовал ап[п]етит. У «МАРКО» на колене фурункул, у него болела нога, и он не мог и[д]ти.

На ужин ели яичницу и пили кофе. Вечером пошли к ТУРКУ, взяли у него баньку, лопату и пошли на встречу к «ВАСИЛЬКУ». На место встречи еще никто не пришел. Через полчаса я услышал далеко условный знак (чирканя). Я был очень удивлен, почему так

издалека дают условный знак. Соскочил в овраг, дал ответный сигнал и спросил: «Кто есть?». О[т]кликнулся «ВАСИЛЬКО», который пришел к нам с «БУРЬЯНОМ».

«ВАСИЛЬКО» спросил нас: есть ли «ЛЕВАДА» на встрече. Я ответил, что кроме нас никого нет.

«ВАСИЛЬКО» ответил, что «ЛЕВАДА» сбежал и рассказал какой случай с ними произошел в эту ночь. Они пошли организовывать свинью. «ВАСИЛЬКО» поставил «ЛЕВАДУ» на пост. Потом его начали звать. Он не отозвался, и на месте поста его не оказалось. В связи с этим на встречу шли очень осторожно, так как он место встречи знал. «ЛЕВАДОЙ» все были очень недовольны и на него сердились.

К нам еще пришли «ПОДКОВА», «СОКОЛ»⁶⁹⁸ и «МАКСИМ»⁶⁹⁹, поговорили, посмеялись. Мне сказали придти к ним за салом и разошлись.

«ЮРКО» не показывался, сидел на дожде. Мы подошли к «ЮРКО».

Я, «ВАСИЛЬКО», «МАРКО» взяли банку и пошли.

«ПОДКОВА» со своими пошел в свой сарай.

Над речкой банку закопали. В ней спрятали шрифт. Оттуда пошли через хутор к лесу и заночевали.

27. Суббота.

Я встал, а «МАРКО» не спал. Я разжег огонь, покушали. Около обеда пошли за дорогу, побрились. Я хотел встретить кого-либо из села, чтобы принесли мне хлеба, т[ак] к[ак] мы уже не имели хлеба, но никого не встретил. Под вечер приехала подвода за дровами. Я поручил приготовить молока.

Вечером я с «ВАСИЛЬКОМ» пошли к Гаю. «МАРКО» с «ЮРКОМ» – за салом. Там должен выйти молодой парень.

Пошли мы к дяде, у которого поужинали горячим молоком и колбасой. Оттуда пошли к портному. «ВАСИЛЬКО» взял шинель. Были еще в нескольких хатах, и пошли к «ЮРКО» и «МАРКО» и с ними в лес. «ВАСИЛЬКО» с «МАРКО» остались, а я с «ЮРКОМ» пошли на встречу. Были до полтретьего, но не было никого. Мы пошли к «ВАСИЛЬКО», ушли в лес и заночевали.

⁶⁹⁸ «Сокіл» – Антон Швайка, охоронець керівника Заболотцівського районного проводу ОУН Олексія Сітки – «Підкови».

⁶⁹⁹ «Максим» – Ілля Мандзюк, стрілець кущового проводу ОУН.

28. Воскресенье.

Рано разожгли огонь, покушали горячего молока и сала, после чего я с «ВАС[И]ЛЬКО» пошли на встречу к БОЖЕВИЛЬНОМУ. Обождав с полчаса, к нам пришел БОЖЕВИЛЬНЫЙ со своей женой и с сестрой жены. «ВАСИЛЬКО» разговаривал с БОЖЕВИЛЬНЫМ. И с ними потом пошел ожидать молодого парня (юнака). Сел на восток...⁷⁰⁰, через некоторое время встретили жениха, он такой бедный, какой только может быть на свете. Не имел хорошей рубашки, не говоря уже про обувь.

Сразу же пришел «ВАСИЛЬКО». Юнака (молодого парня) не было и мы пошли к «МАРКО» и «ЮРКО». Спрятали почту. Я с «ВАСИЛЬКОМ» легли спать. Встали когда уже вечерело. Все пошли в село.

«ВАСИЛЬКО» остался под селом, мы втроем пошли в село, поужинали. У пеньков я переоделся и пошел к «ВАСИЛЬКО».

Мы с «ВАСИЛЬКО» хотели и[д]ти в хату. В хате в тот день была свадьба, женился хлопец. «ЮРКО» с «МАРКО» на свадьбу и[д]ти не хотели и нас убедили не и[д]ти. Не пошли, потому что на свадьбе много людей и могли быть большевики.

Все четверо пошли на встречу к «МАЛОМУ».

Подходя к встрече, никто не отзывался на обусловленный сигнал, однако на месте встречи нас ожидали. Они спали, и их храп доносился до нас. Были «РОМАН» и «ЗЕМЛЯК». Поговорили. Они были на встрече еще вчера, через 15 минут после нашего ухода. Пришли и разошлись. «ЗЕМЛЯК» ушел один. «РОМАН» пошел с нами. Зашли в глубь леса, набрали листьев и легли спать. «ВАС[И]ЛЬКО» спал мало, т[ак] к[ак] у него болел палец и не давал спать. На пальце был нарыв и болит с того времени, как пришел к нам и ночами не может спать.

29. Понедельник.

Проснулся, уже все встали и жгли огонь. Я встал, покушали сала с хлебом. Я зашил себе сапоги, почистил оружие, пистолет и «ВАСИЛЬКА» автоматическую винтовку. Он сам чистить не мог, у него болел палец. Так прошел день.

Перед вечером постриглись и пошли лесом к МУРОВАНКИ, напильники воды, побрились и уже темно. Вышли и пошли в хату. Во дворе встретили стару (бабцю). В хате было шумно. Я спросил, что за шум. Стара сказала, что собрались соседи кончать свадьбу. Просила нас зайти в хату, но мы в хату и[д]ти не хотели, а пошли

⁷⁰⁰ Так у документі.

и сели на краю близкого леса, куда старая нам принесла горячего молока и капусты. Поужинали, поблагодарили ее и ушли.

Я предложил и[д]ти к ГОРБАТОМУ. Все согласились. По дороге зашли к Юси, у нее выпили молока и пошли через лес. Недалеко от ГОРБАТОГО оставили «ВАСИЛЬКО», «РОМАНА» и «МАРКО». Мы с «ЮРКО» пошли к хате. Я говорил, чтобы шли втроем, но пошли мы только двое.

Нам нужно было к КУЧЕРЯВОЙ. Которая ее хата я точно не знал, поэтому пошел спросить кого-либо. Начал будить хозяйна, слышно было как спит, но как не стучал, никто не отзывался. Тогда я вынул стекло и «ЮРКО» через окно крикнул на полный голос и старый отозвался, от него узнали, что мы попали в ту самую хату, которая нам нужна.

Сразу же вышла КУЧЕРЯВА. Я с ней поговорил по делу контингента ржи из колхоза. Взяли буханку хлеба и пошли к своим.

«ВАСИЛЬКО», «МАРКО», «ЮРКО» вернулись к лесу, мы с «РОМАНОМ» пошли дальше.

Нам дорога была на встречу. Мы вдвоем зашли к ЗДРБУТОЮ, никого, ничего не спрашивали, залезли на чердак и легли спать.

30. Вторник.

Были измучены и спали хорошо. Проснулись, когда уже через щели к нам светило солнце. Хозяева ходили по двору, хозяйка пришла доить корову. Я показался ей, но она, как всегда, к нам отнеслась враждебно. Кушать нам не имела что дать и некогда ей было варить, т[ак] к[ак] шла работать на колхозное свекловичное поле.

Эти ее слова меня не очень удивили, а для «РОМАНА» – болезненны. Я сказал ему, что эти люди – добрые, у нее только такая натура.

Я давал ей деньги, чтобы она нам на дорогу купила килограмм жиру. Денег брать не хотела. Мы сказали, чтобы вышел ее муж. Пришел ее муж и принес нам кушать. «РОМАН» его знал еще из дома и тот узнал «РОМАНА». Говорили обо всем. На обед было горячее молоко и суп, на ужин – картофель с огурцами, на дорогу дал нам килограмм сала, а денег брать не хотел. Поужинали и ушли. Шли больше дорогами, но возле села до самой встречи.

На встрече еще не было никого. Через полчаса пришел «СТЕПАН»⁷⁰¹ с одним. «СТЕПАНА» сейчас звали «ГРИНЯКОМ».

⁷⁰¹ «Степан» – особа не встановлена.

Сколько раз он не выходил на встречу, потому что был ранен от своего. Рассказывал, что совсем еще не вылечился, пуля осталась внутри, а сейчас болит еще нога. Упал в глубокую яму 6-ти метров. Там когда-то выжигали кирпич.

Поговорили, обусловили встречу, если не будет снега, а если будет снег, то встреча будет весной, и разошлись. Я пошел с «РОМАНОМ». Мы шли очень быстро, без отдыха до села. Здесь зашли к ВЕЛИКОЙ, спросили что нового и заночевали.

31. Среда.

Уже был день, светило солнце. К нам пришел хозяин, сказал, что пока спокойно, его дочь идет в город. Мы сказали, чтобы она пришла к нам, поручили ей купить нам кое-что.

Она, ВЕЛИКА пришла, мы ей дали денег на покупку необходимых нам вещей и она ушла.

Мы покушали и легли спать. На обед принесла сальтисон и сушеных фруктов. Она была больна и варить не могла.

Мы читали литературу. Под вечер из города пришла ВЕЛИКА, но всего не купила. Купила папиросы, масла, зубную щеточку и витами[ны]. Принесла ужин и воды. Ум[ы]лись, поужинали, и стало совсем темно. Мы пошли, я взял себе шинель.

Были в нескольких хатах, достали орехов. Взяли белье и заказали зерна, пошли к Сухое.

Были в одной хате, а затем зашли к СУХОЙ и заночевали. Дома его не узнали, хотя хорошо знали.

1 ноября. Четверг.

Оружие, с которым я хожу: автомат МБ-543, кольт № 820887 и пистолет.

Хозяин к нам пришел рано, сказал, что все спокойно и через полчаса со своей женой принес нам завтрак и сидели. Долго рассказывали, что делается в селе и о своей жизни, позже ушел на работу в колхоз, мать его была в городе, а дочь вернулась домой и осталась по хозяйству, жена ушла также на работу.

Мать и жена не боялись, а он сильно переживал, однако пытался не показать виду, его мать часто приходила к нам, рассказывала о своем зяте, показывал[а] фотокарточки, кушать давала вдоволь.

Вечером искупались, поужинали и пошли в село. В селе были в нескольких домах, требовали деньги, в двух домах взяли по сто рублей, от них пошли в направлении сухого леса, через лес вышли на встречу.

На встрече были «ЮРКО» с «МАРКОМ» и через полчаса пришел «МАЛЫЙ», «ДУБ», «ЗЕНКО» и «ЗЕМЛЯК», все мы вместе пошли за Широку и заквартировали.

2 ноября. Пятница.

Я спал всего час, меня разбудили, нужно было и[д]ти на встречу к «ВАСИЛЬКО» (место встречи знал только я), со мной пошел «МАРКО». Еще не доходя до места встречи, «ВАСИЛЬКО» увидел нас и пошел к нам навстречу, з ним был «ЗЕНКО». Мы поздоровались.

У «ВАСИЛЬКО» очень болела рука, ему никак нельзя было быть на холоде, вместе с ними пошли в лес, разожгли костер, позавтракали, с «ВАСИЛЬКО» обусловили встречу на 15 часов, сейчас и[д]ти никак не мог. С «МАРКОМ» мы вернулись на постой.

«МАЛЫЙ» информировал меня целый час, потом мы пошли к огню завтракать. Во время завтрака «ЗЕНКО» делал фотокарточки, а потом были сборы, обсудили план дальнейшей работы до третьего часа.

Замаскировали постой и пошли на край леса. Мы с «МАРКОМ» на встречу к «ВАСИЛЬКО». Взяли «ВАСИЛЬКО», пошли до гурту. «ЗЕНКО» оставили в лесу. Тут несколько раз останавливались для снимков. Потом «МАЛЫЙ» прочел нам о помощи американского правительства нашему освободительному движению на родных землях в сумме около семь тысяч долларов.

Все готовились к выходу. «ЗЕНКО» с «МАРКОМ», «ВАСИЛЬКО» с «ЗЕНКО», «МАЛЫЙ» с «ДУБОМ» и «ЗЕМЛЯКОМ». Я с «РОМАНОМ» и «МАРКОМ».

По дороге дали «ДУБУ» бензину. Наша тройка взяла мануфактуру, за село через лес пошли на Гутен, оставили продать ГЛУХЕНЬКОМУ. Пошли, был день, но начал и[д]ти дождь. Я был не выспавшийся и меня морил сон, я спал на ходу, несколько раз садился отдыхать. Не мог смотреть глазами и упал. По дороге дошли до места, где была спрятана банка. Я лег и заснул.

«РОМАН» и «МАРКО» искали, найти не могли и решили пойти заквартировать недалеко от дома НОВОЙ, бывшей невесты.

Хозяев не будили, влезли под крышу сарая и легли спать.

3. Суббота.

Меня разбудили, чтобы и[д]ти завтракать. Я слез, посмотрел на молодницу, которая принесла завтрак. Ее узнал, а был

у нее в доме, когда она была еще девушкой при немцах и когда пришли большевики. «РОМАН» сказал, что вместо невесты его встретила теща. Она ничего не сказала, убежала из сарая. Вслед ей крикнул, чтобы она никому ничего не говорила. Она сказала сыну, чтобы позвал мужа молодой.

Он пришел со своей женой. Позавтракали, долго с нами говорила, а потом пошла на работу в колхоз. Мы легли спать.

Обед принесла молодая. Сказала, что ее теща так боится, что домой не идет и сказала, чтобы нас испугать, что скажет большевикам, чтобы мы вышли из ее сарая.

После обеда брились, чистили оружие, помылись, уже вечерело. Поужинали, поговорили с тещей. Дали нам на дорогу сала и хлеба. Мы пошли. Молодые просили к ним еще заходить.

Мы снова пошли искать баньку. Искали с полчаса. Нашли. С банькой пошли к ПОЛЯЧКО, чтобы забрать обещанный мед. У него еще светился огонь. Он дал нам мед, дали поужинать и мы пошли в лес, чтобы спрятать эту баньку. Нашли место, начали копать. Лопата была очень тупая, ручка у нее сломалась, земля была твердая, сухая. Затем закопали, работали три часа.

Мы думали организовать какую-нибудь свинку и пошли на хутор, к хозяину, который относился к нам враждебно. Свинку взяли, про это ему не сказали, отнесли от хозяйства, выпустили кишки, отрезали голову. Уже был третий час. Мы пошли на место нашей квартиры.

4. Воскресенье.

Отдыхали всего один раз. На место пришли, был шестой час. Разбудили Прохора⁷⁰². Не очень имел он желание открывать, но т[ак] к[ак] нам дальше никак нельзя было и[д]ти, то пришлось ему открыть. Мы залезли, легли спать. Открыл нас, уже было двенадцать часов. Пообедали и легли спать. Встали под вечер, почистились, помылись, поужинали, уже было темно.

Мы пошли своей дорогой. По дороге зашли к буфетчику. Дома был только отец. Вынес нам поужинать: яблок, хлеба и сала и мы пошли к ГОЛОМУ.

Шли до первой хаты за разведданными. Дома не было никого. Мы пошли к председателю, но и его не было – ушел с женой

⁷⁰² «Прохор» – кодова зашифровка особи жителя с. Гаї-Дубиські Бродівського р-ну Василя Олійника.

на свадьбу. Дома были его дети. Парень – ученик седьмого класса, открыл, впустил нас в хату и дал поужинать.

Мы решили ожидать, пока не придут со свадьбы. Зашли на кухню, где стояла кровать. Мы легли на нее спать. Ждали до пяти часов, но их не было. Мы пошли на чердак сарая.

5. Понедельник.

Только начало светать – пришли со свадьбы. Председатель пришел к нам. Мы с ним поговорили о «контингенте» зерна. Он был утомленный, т[ак] к[ак] ночь не спал и скоро от нас ушел. Кушать нам приносила его жена. Под вечер к нам снова зашел председатель. Мы сказали ему продать три центнера зерна, а остальное собрать у людей, которых он не боится. Он на это согласился и ушел. Перед самым вечером пришла жена и принесла ужин. После ужина немного подождали и пошли в село. У звеньевой заказали сахара. Были в нескольких хлевах, чтобы взять свинку. Где были – были небольшие. Ничего не нашли. Пошли за реку и заквартировали.

6. Вторник.

Когда я проснулся, «РОМАН» с «МАРКО» уже слезли вниз. Я также слез. С ними был хозяин, с которым разговаривали «РОМАН» и «МАРКО». Хозяин рассказывал о своей тяжелой жизни. В колхозе нужно работать от рассвета до темна, а с работы ничего, даже хлеба в хате нет.

Об этом говорит каждый хозяин и хозяйка, с которыми приходится встречаться. Люди уже разучились считать на килограммы то, что зарабатывают, а считают на граммы.

Хозяйка вынесла на завтрак суп и оладьи из картошки. Всего не с[ъ]ели и хозяйка велела оставить себе на обед, т[ак] к[ак] она уходит на работу в колхоз, а на обед домой не отпускают. Хозяин также ушел на работу. С работы возвратились уже совсем вечером? На ужин принесла только свежего молока.

Когда стемнело, мы вышли и пошли на встречу к «ЗЕНКО» и «ЮРКО». Поднялся такой туман, что света не было видно. Нашему движению этот туман не помешал, т[ак] к[ак] дорогу мы знали хорошо.

На встречу мы пришли первыми. Спустя 10 минут, пришли «ЗЕНКО» и «ЮРКО». Поговорили с ними. Они рассказывали, что делается возле них.

Мы рассказали то же о себе и сказали им, что погибли три повстанца, которых привезли в Заболотцы из с. Соколовки.

Кажется, погибли «ТОСЬКО», «БЫСТРЫЙ» и надрайонный «БЕРКУТ»⁷⁰³.

Мы сошлись, чтобы организовать свинью. Пошли до КЛИМА. Подошли к секретарше, которая была большевистской доносчицей, забили свинью. Ее не будили. Забрали свинью, и пошли, никому не показываясь.

Я и «МАРКО» помогли нести километра два. Они втроем («ЗЕНКО», «РОМАН» и «ЮРКО») понесли на место. Мы с «МАРКОМ» возвратились и пошли на Верхи. Никому не говоря, взобрались на горку и заквартировали.

7 ноября. Среда.

Проснулись, когда уже было около девяти часов и было слышно, как во дворе ходили хозяева. Сейчас же пришла хозяйка. Я показался ей и поздоровался. Она немного испугалась и сказала, что в селе (третье хозяйство от них) стоит гарнизон и вечером останавливал людей. Кушать не выносила. Мы сидели до одиннадцати часов. В стололу приходили дочь и зять. Мы не показывались, т[ак] к[ак] на току видели седло. В одиннадцать показались. Узнали от дочки, что это седло ее отца, который является «полювым» в колхозе.

Вы[н]если кушать. «МАРКО» дал починить сапоги, и сказал, что в село приехала машина. Не прошло десяти минут, как ворвался зять и с испугом сказал: «Друзья, убегайте. Возле нас недалеко облава». Мы залезли в сено и смотрели через щели.

Я в[и]дел как дорогой шли два сатра[п]а. По ним было видно, что они приехали в село по каким-то другим делам, но когда только он нам сказал, мы думали, что это наш провал.

Сатра[п]ы скоро уехали на Лисночи.

Потом уснул. Когда проснулся, то так замерз, что зуб на зуб не попадал. «МАРКО» также замерз. Было холодно: ветер с морозом.

Я побрился и велел позвать ПУЗАЯ. Он сразу пришел и начал рассказывать о том, что председатель, у которого мы

⁷⁰³ Йдеться про випадок, який мав місце 31.10.1951 р. у с. Соколівка Буського району, де в господарстві Остапа Владики у бою з облавниками загинули троє повстанців: кущовий провідник ОУН Антон Ковальчук – «Тосько», його бойовик Михайло Кашуба – «Бистрий» та співробітник технічної ланки Бродівського надрайонного проводу ОУН Микола Терлецький – «Беркут», який до вересня 1951 р. очолював Бродівський надрайонний провід ОУН. Зі сторони чекістсько-військової групи легке поранення отримав начальник Заболотцівського РО МГБ підполковник Літвінов.

были, сказал МИНЬЦОВИ и он сделать ничего не может, хотя и рад помочь. Он скоро от нас ушел, т[ак] к[ак] дома были гости – сестра приехала с Востока.

На ужин принесли кофе, а на дорогу – буханку хлеба и мы ушли в лес.

Мы перешли через второй лес, вошли в первую хату хутора спросить разведданные. Вызвали хозяина, который сказал, чтобы мы уходили, т[ак] к[ак] на хуторе днем было шесть большевиков соседнего района, которые шляются здесь ночью. Мы ушли и пошли в третий лес. Зашли вглубь леса, наскребли листьев и легли спать. Перед рассветом начал и[д]ти мелкий дождь.

Мы встали и пошли на встречу, на которую, кроме нас, должны были притти еще три группы.

8. Четверг.

Я и «МАРКО» пришли на место первыми. Спустя полчаса, пришли «ВАСИЛЬКО» с «ЗЕНКО», а еще через полчаса «ЗЕМЛЯК» с «ЮРКОМ». Должен был при[д]ти «Тосько», но их не было. Их никто и не ожидал, т[ак] к[ак] знали, что не придут. Несколько дней тому назад погибли три друга на своей квартире в Соколовке. Погибли: «ТОСЬКО», «БЫСТРЫЙ» и «БЕРКУТ».

«ВАС[И]ЛЬКО» и «ЗЕНКО» пошли к месту постоя. Я, «МАРКО», «ЗЕМЛЯК» и «ЮРКО» пошли забрать спрятанное мыло и пасту. С этим и ушли на место постоя, где были «МАЛЫЙ» и «ЗЕНКО».

Мы с «МАРКО» разожгли огонь, чистили оружие, сапоги. Лишние легли спать.

Часов в тринадцать «МАЛЫЙ» встал, а я и «МАРКО» пошли за «ВАСИЛЬКО».

С «ВАСИЛЬКО» пришли на постой. «ВАСИЛЬКО» с «МАЛЫМ» разговаривали до шестнадцати часов. Разошлись: «ВАСИЛЬКО» з «ЗЕНКОМ».

Я обусловил с ним встречу на вечер.

«ЗЕМЛЯК» и «ЮРКО» остались.

Я, «МАЛЫЙ», «МАРКО», «ЗЕНКО» пошли к дыре, чтобы забрать необходимые вещи на квартиру. Я с «МАРКО» взяли машину, папирос и пошли, а «МАЛЫЙ» и «ЗЕНКО» остались ждать «РОМАНА» и «ЮРКА».

Мы с «МАРКО» встретили «ВАСИЛЬКА» возле воды и все вместе пошли в село.

Подошли к первой хате, я постучал в окно, но она не отзывалась, хотя в хате еще горел свет. Увидев в окно, что она

почему-то испуганная, я отозвался. Она узнала, вышла к нам и говорит: «Хлопцы, имейте ввиду, что в третьей хате от нас квартирует гарнизон в составе семи человек».

Мы возвратились, пошли во второй лес и заквартировали.

9. Пятница.

Я проснулся, когда все уже встали и жгли костер. Встал. Позавтракали, и я сделал перевязку «ВАСИЛЬКО», у которого на пальце был нарыв и сильно болел.

Собрались и пошли на встречу к Прохору. Ожидали до десяти часов, но не дождались. На нас наткнулся дядька. Так как у нас не было хлеба, мы попросили его вынести, что он обещал сделать.

Мы с «МАРКО» имели машину и бумагу, но носиться с этим было тяжело и неудобно. Все это мы занесли к ЗАВАЛЮХЕ.

Когда возвратились, дядька тот уже был. Он вынес хлеб, горячего молока и кусок сала. С этим ушли к «ВАСИЛЬКО».

«ВАСИЛЬКО» разговаривал с дедушкой, который пас коров и мы все вместе, в этом числе и дед, позавтракали.

Часов в двенадцать встретили Прохора и отправили его домой.

Мы с «МАРКОМ» пошли, забрали вещи и с тем пошли в кут на горку. Здесь снова встретились с Прохором и его женой. Он вынес вишняка и горячего молока. К нам еще пришел «ВАСИЛЬКО». Мы вместе выпили, поели сала с хлебом, дали ему эти вещи и деньги на картошку и он ушел домой, а мы к селу.

В селе подошли к хате КРИВОГО. Нам сказали, что перед нами в село пошли семь сатра[п]ов с собакой.

На следующий день были на хуторе. В средней хате поели борща, и пошли во второй лес. Прошли лес, зашли к ГОРБАТОМУ и ПОДСТРИЖЕНОЙ, напились воды и молока, взяли яблок и вместе пошли еще километра три, а дальше «ВАСИЛЬКО» пошел с «ЗЕНКОМ», а я с «МАРКОМ» – на встречу до корча.

На встречу пришли «РОМАН» и «ЮРКО». Мы остались, а «РОМАН» с «ЮРКОМ» пошли к буфетчику и через каких-нибудь полтора часа возвратились. Мы вчетвером пошли к ГОЛОМУ и у ПЛАКСИВОЙ заквартировали.

10. Суббота.

Спали до десяти часов. Я проснулся, когда все уже встали. «РОМАН» и «МАРКО» разговаривали с ПЛАКСИВОЙ. Мать сейчас

принесла на завтрак горячего молока и яичницу, кофе; через час – горячих пирогов⁷⁰⁴.

«РОМАН» послал ПЛАКСИВУЮ, чтобы она вызвала ДОВГОСОРОЧКУ. ПЛАКСИВАЯ вскоре возвратилась вместе с ДОВГОСОРОЧКОЙ.

Я почистил сапоги, побрился и лег спать.

С девушками, которые были возле нас, разговаривали «РОМАН» и «МАРКО».

Когда я проснулся, девушки еще были.

Я спрашивал ДОВГОСОРОЧКУ, как живет ЗЕНА с мужем. Говорила, что имеет сына, зовут его Игорем, с мужем живет нехорошо, обижается на него, часто плачет.

На обед принесли пироги, кашу, печенье с сахаром. «ЮРКО» не ел, так как заболел и лежал целый день.

ДОВГОСОРОЧКА была с нами до шестнадцати часов. Велели достать вещи, которые были у нее спрятаны. Ей и ПЛАКСИВОЙ дали материал на юбки и ДОВГОСОРОЧКА пошла домой.

На ужин принесли макарон и кофе.

Мы ждали, когда стемнеет. В двадцать три часа надвинулись облака и немного потемнело.

Мы вышли и пошли к копне («копиці») сорганизовать свинью. Подошли к селу, люди еще не спали, собаки подняли лай, и снова сделалось светло.

Мы подождали [под] селом. Луна зашла за облака. Мы подошли к хате, зашли в три хлева за свиньей. Везде были еще маленькие. Одного дядьку разбудили, взяли хлеба и с килограмм сала, и пошли дальше. Шли довольно медленно и часто отдыхали, так как «ЮРКО» быстро и[д]ти не мог.

Мы шли к ГЛУХОМУ, но так как светила луна и было светло, мы сели на поле и ждали пока зайдет луна, хотя нужно было ждать до шести часов.

Пока ждали – подошли к селу. «РОМАНА» и «ЮРКО» направил к истребку, а мы с «МАРКОМ» пошли к молодятам. У них квартировал «ВАСИЛЬКО» и «ЗЕНКО». Пошли в сарай, разбудили «ВАСИЛЬКА», взяли одежду для «ЮРКА». Мы имели с собой горячее молоко, выпили с «ВАСИЛЬКО» и пошли к «РОМАНУ» и «ЮРКУ».

Сарай был закрыт, заперт. Мы пошли к шопе ожидать пока хозяева встанут и пустят в сарай («стайню»).

⁷⁰⁴ Зліва від тексту даного абзацу невідомою особою фіолетовим чорнилом зроблено запис «с. Глушин».

11. Воскресенье.

Все были измученные и уснули. Когда я проснулся, все еще спали. Как раз светало, люди уже повставали, в каждой хате горел свет.

Я вызвал хозяйку, она пустила нас в сарай. Чердак был забит сеном. Мы немного разобрали и легли спать.

Вечером мы с «МАРКО» не ждали ужина, а пошли вдвоем к «ВАСИЛЬКО» и вместе с ними поужинали.

«РОМАН» и «ЮРКО» остались на месте. «ВАСИЛЬКО» и дальше остались на этой квартире.

Мы с «МАРКО» пошли к «РОМАНУ» и «ЮРКО», ждали пока стемнеет и все уснули. Никто не следил за тем, чтобы не проспать. Проснулись – было уже половина второго. Появились облака, похолодало, и пошел мелкий дождь.

Мы пошли до бригадок, чтобы взять свинью. Были в нескольких сараях, но были еще маленькие. К тому же видела нас одна женщина, и ночи было мало.

Мы решили квартировать. Пошли за жиром, разбудили и заквартировали.

12. Понедельник.

К нам пришел хозяин и сказал, что его жена едет в город. Мы сказали, чтобы она пришла к нам, и она сейчас же пришла. Мы передали ей на одеяло, масло, тетради и другие мелкие предметы деньги и она поехала.

Позавтракали своим салом и хлебом. Кушать принес около двенадцати часов. Позже его мать вынесла яблоч и воды.

Под вечер пришел хозяин, «МАРКО» дал под вату кальсоны. Его жена приехала из города, купила для нас только масло, папирос и одеяло, а ваты и батарей не было. Поужинали и пошли в село. Пошли к соседней хате, где была наша мука, спросить есть ли она еще. В хату пошел один «МАРКО», но его там не знали и не хотели с ним заговаривать. Зашел и я, но меня также не знали. Через некоторое время сознались, что у них есть мука и макароны.

Оттуда мы пошли к одному хозяину. Зашли в сарай, где было два поросенка и одна большая свинья. Мы хотели ее забрать, ничего не говоря хозяину. Зашли в столу и сели ожидать [когда] он ляжет спать. Я подал мысль пойти к председателю сельсовета и если у него есть свинья, то лучше взять у него, чем у колхозника. С этим все согласились, и мы пошли к председателю.

У председателя мы взяли три четверти свиньи, половину оставили у жида, пошли к тому хозяину, где раньше ожидали и также взяли половину. Хозяйка плакала, как за сыном. С тем, через лес и поля пошли к Прохорко. Дорога была очень плохой, целый день шел дождь, временами такой густой, как в июне.

В поле была большая грязь, а на дорогах стояла вода, так, что негде было и отдохнуть. Шли без отдыха до самого места. Разбудили Прохора, который впустил нас в жилье. Легли отдыхать.

13. Вторник.

Утром приходил к нам два раза. Мы встали в одиннадцать часов, позавтракали и принялись за работу. Производили ремонт и увеличивали размеры места. Нужно было выбросить много земли и дать все свежее. Мы работали до вечера и остались еще на второй день, чтобы хотя с землей покончить.

Закрыл нас, и мы легли спать.

14. Среда.

Встали в десять часов. Мы позавтракали и снова принялись за работу. Работали без отдыха и обеда. К вечеру мы с «РОМАНОМ» внутри еще не закончили, так как не было места для земли. Оставаться было нельзя. Оставили так, как было, и вылезли. Уже стемнело. Помылись, поужинали, вышли и пошли на поля. Вечер бил темный, к тому же начал и [д]ти мелкий дождь.

Мы пошли к буфетчику, который должен был купить радио (видимо – приемник), но не купил. Оттуда пошли к СУХОМУ. До ГАЛАЙКА не дошли. Собаки подняли сильный лай, и из-за облаков вышла луна. Было светло. Пошли к портному. «РОМАН» оставил у него шить халаты. Мы вышли с другого конца, посидели пока стемнеет, подошли к лагерю и заквартировали.

15. Четверг.

Утром показали хозяйке, которая сказала, что хозяин уехал в район, а она идет на работу в колхоз, ни одного дня пропустить не может, так как мало выработала трудодней, и ей присудили восемь месяцев принудительных работ.

Она сказала, чтобы мы зарылись в сено, т[ак] к[ак] председатель говорил, что будет разбирать столону. На завтрак принесла миску картошки, на обед – миску пшен[н]ой каши, что было недостаточно для того, чтобы накушаться четверем мужчинам. Мы передали денег купить хлеба и колбасы. Хлеба

не продали. Принесли четыре кусочка и двести грамм колбасы. Накушаться было нечем и голод все время надоедал.

Еще не совсем стемнело, мы вышли и пошли к СУХОЙ.

Подожли к бригадиру. Его жена вынесла буханку хлеба, молока и сала. Мы вчетвером с[ъ]ели буханку хлеба, взяли еще одну на дорогу и пошли к селу.

Никому не показываясь, зашли к КРИВОЙ и взяли половину свины, хотя плачу было достаточно. Были еще в двух хатах. Говорили о зерне. Оттуда пошли до «пидпилячки» и заквартировали.

16. Пятница.

Показываться «пидпилячке» мы не думали, однако утром она увидела мясо, которое мы принесли, и сбежала из дому. С мясом возился ее сын. Завтрак принесли около двенадцати часов. Кушать было достаточно.

Вечером мы намеревались пойти к СУХОЙ, чтобы взять у нее овцу, но и[д]ти было нельзя. Пока поужинали, взошла луна, и было очень светло. В этот вечер начала замерзать земля.

Мясо, которое принесли, оставили «ПИДПИЛЯЧКИ», а сами пошли к соседу, посидели в хате около четырех часов, поговорили. Здесь мы были впервые. Мы сказали хозяину, что хотим быть у него втроем один день. Он хотя и боялся, но отказать было нельзя. Завел нас в сарай, и мы легли спать.

17. Суббота.

Утром пришел хозяин, мы вылезли на чердак, боясь, чтобы в стайню кто-либо не вошел. Спустя два часа, вынес позавтракать картошку с соусом и мясом. После завтрака я сидел и писал, а все остальные спали до обеда. После обеда все собрались, почистили оружие и сапоги. Я лег спать. Проснулся, когда уже вечерело. Все слезли. Поужинали и, как только стемнело, вышли и пошли к СУХОЙ.

От нашей квартиры есть «ЗДОБУТА» и родные себе сестры. Днем мы видели, как хозяин «ЗДОБУТОЙ» забивал досками дыру, через которую мы влезали на чердак. Потом было видно, что у «ЗДОБУТОЙ» знают о нашем квартирновании у СУХОЙ.

Зашли в две хаты, а затем в стайню, в которой находились колхозные овцы. Взяли три овцы и пошли в крайнюю хату, порезали, забрали мясо и кожу. Вышли и пошли до ГЛУХОГО. Мясо двух овец оставили у молодят, а третью овцу и шкуру – у вдовы, чтобы поменяла их на сапоги.

Оттуда пошли до ГОЛОГО, зашли к ПЛАКСИВОЙ квартировать. Она боялась, т[ак] к[ак] неделю тому назад, в воскресенье была какая-то стрельба. Должно быть какие-то повстанцы.

Мы пошли до «СУДЖЕНОГО» и заквартировали, никого не предупреждая об этом.

18. Воскресенье.

Мы были замучены. Спали до десяти часов. «РОМАН» и «МАРКО» встали. Нельзя было никого поймать, т[ак] к[ак] в стайню никто не заходил.

Около двенадцати часов поймали младшую сестру. Она испугалась. В хате сказала, что в стайне кто-то есть. Скоро вынесла нам черных пирогов и теплого молока.

Позавтракали, и я лег спать.

Разбудили меня на обед. Возле нас был парень, который разговаривал с «РОМАНОМ».

На обед были сыр и пшенная каша. Хозяева хорошие, но только бедные. Парень сидел с нами целый день.

Нам говорили, что соседка выносила кому-то кушать на чердак и там кто-то шелестел. Вечером следили, не слезал ли оттуда кто-нибудь, но ничего не заметили.

Ужина не ожидали, т[ак] к[ак] спешили на встречу с парнем из хаты «МАРКО». Ожидали, но его не было. За деньгами на зерно, за которыми нужно было и[д]ти, и[д]ти было невозможно, во-первых потому, что его не было дома, а и[д]ти и ждать его дома было нельзя, потому что на прошлой неделе в его саду участковый с кем-то встречался – говорил, что были бандиты и сейчас же сообщил об этом в гарнизон. Утром ходили с собакой по полю, а сейчас там постоянно сидят засады.

Мы пошли до КАЛЬНОГО, зашли в несколько сараев, нашли небольшую (видимо: свинью), задушили и пошли. Вышли за село. «РОМАН» и «ЮРКО» понесли свинью к хате, а я и «МАРКО» пошли на конюшню и заквартировали.

Об этом знал конюх, но хозяева не знали.

19. Понедельник.

Встали в одиннадцать часов. В стайне не было никого. Поднял крышу, чтобы можно было видеть, что делается во дворе.

Во дворе также никого не было.

Мы с[ъ]ели по куску хлеба с яблоками и ожидали пока кто-то придет.

Во втором часу пришла дочь конюха, чтобы покормить лошадей. Я ей показался, т[ак] к[ак] у нас был кусок свежего мяса и мы хотели дать, чтобы она сварила, но у нее не было времени, нужно было и[д]ти в школу.

Мы сказали, чтобы о нас сообщили хозяевам. Сейчас же пришел дедушка, которому было жаль, что мы голодные, а он один дома и кушать ничего не имеет. Упрекал конюха за то, что тот знал о нас, а ему не сказал. Он бы не отпустил дочь в город, и она что-нибудь приготовила бы. Мы попросили воды, соли и чеснока. Мясо, которое мы имели при себе, было не соленое и с шерстью. Мы развернули солому до самых досок и облили водой. «МАРКО» жег солому, а я держал мясо над огнем. Обсмолили, посолили солью и с[ъ]ели по кусочку с чесноком. Таков был обед. Снова легли спать. Встали перед вечером. Пришел дедушка. Мы дали ему мясо и его дочка готовила нам ужин. Когда стемнело, зашли в хату. Поужинали и пошли до ЗБУЯ. От него мы узнали, что за полчаса до этого у него был «СОКОЛ» и еще один блондин. Мы знали, что с «СОКОЛОМ» был «ЗЕНКО» и хотели с ними встретиться. Были в нескольких хатах, посылали за ними хлопца и нашли их. Вместе с ними пошли к бригадиру, залезли на чердак и часа три спали.

«СОКОЛ» слез и принес горячего молока. Выпили, поели сала и все четверо (я, «МАРКО», «СОКОЛ» и «ЗЕНКО») пошли за шоссеюную дорогу и заквартировали.

20. Вторник.

Утром хозяин принес завтрак. Позавтракали, чистили оружие и спали. Под вечер обмылись, поужинали и когда стемнело пошли к соседу, взяли яблок и оттуда пошли на Высокое. Зашли в несколько хат, к председателю колхоза и кладовщику и сапожнику, которому «СОКОЛ» отдал шить сапоги.

Вышли за село и пошли на встречу с «ПОДКОВОЙ». С ним должен был быть «ВАСИЛЬКО». На месте встречи нас уже ожидали.

«ПОДКОВА» рассказывал, что в воскресенье большевики нашли и вскрыли бункер, о котором знал «ЛЕВАДА». В этом бункере была девушка «ЗЕНКА»⁷⁰⁵. Когда ее обнаружили большевики, она отстреливалась, была ранена гранатами врага и застрелилась.

⁷⁰⁵ «Зенка» – Ирина Чучман, друкарка технічної ланки Бродівського над-районного проводу ОУН. Загинула 18.11.1951 р. у схроні в лісі біля с. Ражнів Бродівського р-ну.

На встречу еще должны были при[д]ти «БУРЬЯН» и «МАКСИМ». Ждали до одиннадцати часов, но их не было.

На том месте, где обнаружили бункер, под утро была слышна стрельба и все были уверены, что это по «БУРЬЯНУ» и «МАКСИМУ».

Мы разошлись. Я, «ВАСИЛЬКО» и «МАРКО» пошли на встречу под куст; «ПОДКОВА», «СОКОЛ» и «ЗЕНКО» пошли в своем направлении. Мы отошли всего метров двести, как «МАРКО» услышал позади какой-то свист. Мы остановились. Свист повторился, мы ответили тем же и возвратились обратно. Здесь уже были «БУРЬЯН» и «МАКСИМ». Поговорили, взяли тетради и снова разошлись.

Мы втроем пошли к кусту, где уже были «РОМАН» и «ЮРКО». Все вместе пошли через второй лес в третий.

В третьем лесу должна была состояться встреча с «МАЛЫМ». В третий лес пришли в шестом часу.

21. Среда.

Рассвело. Встретились под липой с «МАЛЫМ» и «ЗЕНКО» и пошли над дебру, нагребли листьев и легли спать. Часов в два нас разбудили, хотели и[д]ти по делу, чтобы закончить. Только тронулись с места, как увидели охотника, который заметил нас. Я подошел к нему. Он был от «ГОЛУБИВ» и очень испугался, с испугу говорил, что он не один. Поговорили, и он ушел.

Мы сели. Перед вечером я и «РОМАН» пошли, взяли лопатку и ведро, чтобы готовить кушать. Пошли к делу и принялись за работу. Работали до темна. Поужинали и легли спать.

В лесу было светло от света луны. «ВАСИЛЬКО» и «ЗЕНКО» спали. Все остальные взялись за работу.

22. Четверг.

До утра я работал наверху, а на день пошел в середину. Работали весь день.

Вечером одни остались готовить материал, а я, «ВАСИЛЬКО» и «МАРКО» пошли в село. Были в нескольких хатах, взяли белье. Я взял куртку, кальсоны, поговорили о зерне, взяли хлеба, картошки и пошли в лес.

«МАРКО» и все вещи оставили, а сами пошли на встречу с «ЛУКОМ»⁷⁰⁶. На месте встречи уже были «ЛУК», «ДЖМЕЛЬ»⁷⁰⁷ и

⁷⁰⁶ «Лук» – Пахом Бедрий.

⁷⁰⁷ «Джмель» – Микола Рудий, керівник Підкамінського районного проводу

«ЧЕРНЫЙ»⁷⁰⁸. «ВАСИЛЬКО» с ними поговорил. «ЛУК» и «ЧЕРНЫЙ» пошли на встречу с «ЦЫГАНОМ»⁷⁰⁹.

Я, «ВАСИЛЬКО» и «ДЖМИЛЬ» – во второй лес за «ПАПОЙ». С «ПАПОЙ» пришли к «МАРКО». «ВАСИЛЬКО» пошел с «ДЖМИЛЕМ». Я и «МАРКО» забрали все, что имели, и пошли к делу. На место пришли в шестом часу утра.

23. Пятница.

Все спали. Мы пришли и все встали. Работу остановили, т[ак] к[ак] были очень голодны. Поели. «МАЛЫЙ» и «ЗЕНКО» остались, а мы вчетвером пошли до «Австрии», принесли досок, вынесли землю с входа и взялись подбивать, а я лег спать.

Спал до пятнадцати часов. Поели супа, который сварили и выносили остатки земли.

«МАЛЫЙ» и «ЗЕНКО» пошли на встречу с «ДУБОМ», я и «МАРКО» – в село, забрали свои сапоги, буханку хлеба, колбасу, горячего молока и пошли в лес, на встречу с «ВАСИЛЬКО», которую за день до этого обусловили.

До девяти часов их не было. Выпили молока, с[ъ]ели колбасы и пошли на место. Дошли до первой линии и услышали чириканье. Это был «ВАСИЛЬКО». Когда обуславливали встречу, не поняли друг друга.

Поговорили, выпили молока. Я дал ему письмо, которое в предыдущий вечер взял «МАРКО». Думал, что оно от брата, так как написан адрес той хаты. Днем, когда распечатали, увидели, что письмо написано на машинке к Василию Михайловичу от Львовского МГБ. Писал Заместитель Областного Управления МГБ полковник. Писал, чтобы «ВАСИЛЬКО» пришел с повинной.

Обусловили встречу на следующий вечер во втором лесу и разошлись.

Пришли на место. Я и «МАРКО» разбудили «РОМАНА» и «ЮРКО», чтобы работали, а сами легли спать.

24. Суббота.

Утром маскировали и отделявали вход. Весь день шел дождь. Работа шла плохо. Работали до вечера, а вечером разошлись по хатам: я ушел с «МАРКО», а «РОМАН» с «ЮРКО».

⁷⁰⁸ «Чорний» – Іван Романич, бойовик керівника Підкамінського районного проводу ОУН М. Рудого – «Джміля».

⁷⁰⁹ «Циган» – Михайло Шеремета, керівник Бродівського районного проводу ОУН.

Я и «МАРКО» зашли во второй лес и встретились с «ВАСИЛЬКО» и «ЦЫГАНОМ». Они спросили, нет ли у нас хлеба, т[ак] к[ак] весь день были голодны, но у нас его не было.

Поговорили, обусловили встречу на тридцатое и разошлись. «ВАСИЛЬКО» ушел с «ЦЫГАНОМ». Я и «МАРКО» пошли к «ПРОХОРКО».

Под хатами, чтобы не делать следов, разулись и пошли на место. Через полчаса [ПРОХОРКО] пришел из села. Жена вынесла ужин, а он впустил нас до середины (видимо, в бункер).

Почистили оружие и т[ак] к[ак] сильно устали, легли спать.

25 ноября. Воскресенье.

Разбудил нас около девяти часов. Побрились. В одиннадцатом часу вышли наверх, позавтракали, помылись, переоделись. До вечера были наверху. Вечером поужинали, и когда стемнело, пошли на встречу к кусту. На месте встречи не было никого, но спустя час, пришли «РОМАН» и «ЮРКО».

Посоветовались и вместе пошли к ГОЛОМУ, спросили у старухи разведку и пошли к председателю. Жена дала шесть сотен. Обусловили встречу на следующий вечер, пошли на колхозную и заквартировали.

26. Понедельник.

В седьмом часу пришел хозяин и сказал, что его жена так боится, что даже заболела. И[д]ти на другую квартиру уже было поздно. Уже рассвело, и мы были вынуждены остаться на месте.

Хозяин собирался ехать в город, но так как заболела жена, то оба остались дома.

На завтрак вынес горячего молока, оладьи и суп. На обед не выносил ничего.

Под вечер к нам пришла «ДОВГОСОРОЧКА», около трех часов сидела с нами, а затем ушла, чтобы приготовить необходимые вещи.

Кактолько стемнело, вышли и пошли к «ДОВГОСОРОЧКЕ», забрали все, что она приготовила, оставили их на краю села, а сами пошли к председателю, снова взяли шестьсот рублей.

Оттуда пошли в один конец села, где думали организовать свинью. Обошли несколько стаен, но не нашли. Пошел снег и мы, чтобы не оставлять следов, вышли из села, забрали оставленные нами вещи и пошли. Недалеко от СУХОГО вещи закопали, а сами подались «до райху».

Мы шли, чтобы организовать свинью, но т[ак] к[ак] было поздно, решили заквартировать. Зашли к хозяину, посидели в хате, а потом пошли в стодолу и легли спать.

27. Вторник.

Хозяин навещал нас часто, но кушать выносил мало. В селе было спокойно. Вечером принес ужин.

Только мы сели ужинать, прибежал хозяин и крикнул: «Хлопцы, за мной!». Мы выбежали во двор. Там не было никого. Хозяин сказал, что из района лошадьми приехал оперуполномоченный ЛОСЕВ. Пошел и проверил. Там еще были и гражданские.

Мы закончили ужинать, и пошли в село. «МАРКО» взял шинель, обошли несколько стаен, но ничего не нашли. Мы забрали муку, которую оставляли раньше, перешли лес и реку и разошлись: я с «МАРКО», а «РОМАН» с «ЮРКОМ».

Забрали муку и пошли к своей хате. Разбудили Прохорко. Он впустил нас в середину и закрыл.

Мы почистили оружие и легли спать.

28. Среда.

В одиннадцатом часу нас открыли. Мы позавтракали и принялись за работу. Выбросили остаток земли, подбили потолок. Наступил вечер. Поужинали и легли спать. Заканчивать думали на следующий день.

Спали довольно крепко, но услышали как нас кто-то будит. Проснулся и увидел, что к нам падал луч от света. Прохор откапывает. Меня это удивило. В середину влез «РОМАН» и сказал, чтобы мы собирались и шли с ним в лес. Мы собрались, вылезли и пошли. Перешли второй лес, зашли в хату, взяли белье и картошки и пошли в третий. На рассвете пришли к делу. Здесь уже ждали «МАЛЫЙ» и «ЗЕНКО».

29. Четверг.

Обождали рассвета, позавтракали и принялись за работу. Срезали дуб и поносили. Я, «РОМАН» и «МАЛЫЙ» легли спать, «МАРКО» стоял на посту, «ЗЕНКО» и «ЮРКО» копали внутри.

После обеда за работу взялись все. Я, «МАРКО» и «РОМАН» резали дубы, «ЗЕНКО» и «МАЛЫЙ» копали, а «ЮРКО» стоял на посту.

Перед вечером пошел снег, но скоро перестал. Работу продолжали. Три человека легли спать, а я, «МАЛЫЙ» и «РОМАН» кололи и «дылвовали». Слышали, как шел снег, но мало обращали

внимания. Снег закрыл землю. Те, кто спали, повставали. Снег продолжал падать. Маскировали и готовились к отходу.

Мы шли одним следом. Последний тянул за собой ветку, чтобы заметать следы. На Широкой разошлись. «МАЛЫЙ», «ЗЕНКО» и «ЮРКО» пошли в свою сторону, а я, «РОМАН» и «МАРКО» – через второй лес к Прохору.

На полпути перестал падать снег. Мы так же тянули за собой ветку. Ко второму лесу шли лесом.

На опушке леса я одел халат и пошел один к хатам. Остальные шли метров на двести позади меня, т[ак] к[ак] были без халатов.

Зашли к Прохору и разбудили собак, которые подняли сильный лай, т[ак] к[ак] с вечера здесь был гарнизон.

Прохор открыл, мы влезли во внутрь и легли спать. Прохору сказали, чтобы утром он пошел по нашим следам, чтобы кто-либо за нами не следил.

30. Пятница.

Открыл нас часов в одиннадцать, и мы принялись за работу. Главное заключалось в том, чтобы сделать вентилятор. Часа за два сделали, но плохо и нужно было пробивать второй, но в этот день было уже поздно. Сделали полку.

В этот день должна была состояться встреча с «ВАСИЛЬКО», но мы не пошли ввиду большой грязи, которая была после снега.

1.X[III]. Суббота.

Проснулись в седьмом часу и я принялся за ремонт сапогов. Около восьми часов услышали троекратный стук. Это был обусловленный сигнал, говорящий о том, что недалеко от нас есть большевики.

Около одиннадцати часов пришел хозяин и сказал, что были большевики, но они уже ушли. Открыл. Еще все не вылезли, как приехала подвода. На ней ехали ловить хлопцев в ФЗО.

Хозяин снова закрыл нас и открыл почти через час. Мы вылезли, пообедали и принялись за работу. Выбили вентилятор, заложили две стенки и уже был вечер.

Мы вылезли, собрались и пошли на встречу к кусту. По пути, недалеко от хаты, наскочили на хлопца. На встречу пришли «МАЛЫЙ», «ЗЕНКО» и «ЮРКО». Поговорили. «РОМАН», «ЮРКО» и «МАЛЫЙ» пошли к буфетчику за приемником, а мы втроем остались ждать «ВАСИЛЬКО».

Те возвратились и все ожидали до двух часов, но не было.

Мы разошлись. «МАЛЫЙ», «ЗЕНКО», «РОМАН» и «ЮРКО» взяли приемник и муку и пошли в хату.

Я и «МАРКО» пошли к ГОЛОМУ и в «цьоци» заквартировали. Спали на чердаке.

2. Воскресенье.

Утром пришла к нам мать. Принесла завтрак. Позже пришел и ее сын. Поговорили с нами кое-что о селе. Мы побрились, помылись и заквартировали до вечера. Под вечер пришла «цеця» и рассказала, что в селе Паниковица погибли четыре хлопца. Один из них, тяжело раненый, попался живым в руки врага⁷¹⁰. На нас так это подействовало, что в голове аж начало ломать и от ужина отказались. Кушать почему-то не хотелось. Стемнело. Мы вышли и пошли. Зашли еще в одну хату, стучали, но никто не отозвался. Я вынул стекло. «МАРКО» влез в окно, разбудил хозяина, и мы извинились перед ним. Он позвал нас в хату, дал горячего молока, сала и хлеба на дорогу. Обещал смолоть пшеницу. Мы вышли за село и пошли на встречу с «ЗЕНКО». На место встречи мы пришли первыми. Спустя полчаса пришли «ЗЕНКО», «РОМАН» и «ЮРКО».

Все, хотя и неточно, знали о том, что погибли хлопцы. «ЮРКО» был очень грустный, так как считал, что погиб его брат.

Мы думали и[д]ти на организовку, но так как на второй и третий леса была облава, а по хуторам производились обыски, сидеть спокойно было невозможно, и мы разошлись.

«ЗЕНКО» и «ЮРКО» возвратились до хаты, а я, «РОМАН» и «МАРКО» пошли к ГЛУХОМУ и разбудили молодят. В селе было спокойно. Хозяин сказал, что за день перед этим у него был «ВАСИЛЬКО», оставил для меня записку и бумагу. Я сейчас же прочитал записку. «ВАСИЛЬКО» был живой.

Мы тихонько сели в стайне, чтобы затихли собаки, которых мы взбудоражили. Когда собаки утихли, мы влезли на чердак и легли спать.

⁷¹⁰ Йдеться про випадок, який мав місце 1.12.1951 р. у с. Пониковиця Бродівського р-ну, де в бою з облавниками загинули референт СБ Заболотцівського районного проводу ОУН Володимир Лесюк – «Бур'ян» та стрілець кушового проводу ОУН Ілля Мандзюк – «Максим», а в руки ворога важкопораненим потрапив охоронець керівника Заболотцівського районного проводу ОУН О. Сітки – «Підкови» Антон Швайка – «Сокіл», який 19.12.1951 р. помер у лікарні.

3. Понедельник.

Утром жена молодого шла в город и мы дали ей кое-что купить. Через полчаса молодой принес завтрак, сидел с нами целый день. Обед выносила его мать.

Под вечер молодой пошел на работу. Начало темнеть, когда из города возвратилась его жена. Купила, но не все, даже ваты не было.

Пакеты, которые принес «ВАСИЛЬКО», мы спрятали в этом же хозяйстве. Поужинали. Когда хорошо стемнело, мы пошли до СУХЕНЬКОЙ.

Зашли в две хаты, а в третьей заквартировали. Разбудили, зашли в хату. Люди были рады нам, угощали, чем могли. Мы пошли на чердак.

4. Вторник.

Еще с вечера нам сказали, что сегодня – праздник. Утром хозяйка принесла нам кофе, долго сидела с нами и обо всем говорила. Рассказывала, как она расклеивала листовки в городе, о том, что листовки и брошюрки, которые мы ей дали, читал ее зять, которого она очень хвалила и ее дочери. Кушать выносила три раза. На ужин мы пошли в хату.

При уходе нам все желали счастливого пути. Оттуда мы пошли еще в две хаты. У БЕСПАЛЬКО заказали деньги, и пошли в село, где были в нескольких хатах, взяли материал на кальсоны, платки и фуфайку. Оставили шить спецовки. Материал на кальсоны оставили у Йова.

В селе люди рассказывали, что на протяжении недели, днем и ночью ходит гарнизон.

Когда мы были на полпути к ГЛУХОМУ, начал падать густой снег. Пока дошли до ГЛУХОГО, все было белым.

Подошли к ПОНЯТОВСКОМУ и постучали. Девушки были одни дома, очень испугались нас, так как считали, что мы убиты. Несколько дней перед этим погибли четыре повстанца.

Я заговорил. Меня узнали по голосу, но еще больше испугались. Сейчас же открыли дверь, и мы зашли в хату, где спали до рассвета. На рассвете вылезли на чердак.

5. Среда.

Утром к нам пришла младшая сестра и сказала, что ее мать еще не пришла, а старшая сестра пошла на работу к колхозным телятам. Мы дали ей сала, чтобы она помогла что-нибудь приготовить, ибо их хата очень бедная.

Эта девушка вынесла нам завтрак. К обеду пришла ее сестра, согрела нам воды. Мы слезли, зашли в хату, побрились, помылись и пообедали. Начало темнеть. Посидели еще около двух часов. Пока поужинали, совсем стемнело.

Мы вышли и зашли к молодятам, чтобы забрать оставленные нами вещи. Дома была только его жена. Она сразу же вышла и спросила, не голодны ли мы. В этой женщине всегда была большая радость, когда мы заходили к ним.

Долго не задерживались, т[ак] к[ак] спешили на встречу.

Дорога плохая. Все дороги и тропинки перепаханы тракторами. Итти главными дорогами подпольщику невозможно, т[ак] к[ак] всегда можно кого-либо встретить, а и[д]ти напрямик, свежевспаханым полем, было очень тяжело из-за большой грязи.

На месте встречи не было никого. Мы ждали около двух часов, но никто не пришел. Написали две записки: для «ЗЕНКО» и «ВАСИЛЬКО». Вещи, которые были с нами, закопали, а сами возвратились к ГЛУХОМУ. Хотели и[д]ти и заквартировать в соседнем селе, но и сами не знали этой хаты. Хотели взять девушку, чтобы показала нам, где живет необходимый нам человек.

Ночью она боялась и[д]ти, а мать ее также не хотела отпустить. Мы зашли в хату и сидели до утра. «РОМАН» рассказывал о Тарасе Шевченко.

Под утро вылезли на чердак и легли спать.

6. Четверг.

К нам пришла хозяйка, сказала, что посылает сына за дочкой, которая вышла замуж в этом же селе. Мы согласились на это. Сама хозяйка собиралась и[д]ти в город, а за дочкой послала, чтобы было кому ухаживать за нами.

Дочери дома не было, пошла на мельницу.

Хозяйка принесла завтрак, и мы остались только с двумя ее детьми: сыну – лет двенадцать, а дочери одиннадцать.

В этот день мы не обедали, т[ак] к[ак] сама хозяйка была очень бедна. У нее не было не только коровы, но и козы, а о хлебе и говорить нечего. Дети хозяйки были очень хорошо воспитаны.

Мальчик сидел возле нас почти целый день, ходил в село, чтобы разузнать обстановку, дал нам спрятанные им запал от гранаты и винтовочные патроны для того, чтобы б[и]ть ими врага, осудившего его отца на десять лет за то, что не хотел и[д]ти воевать за Сталина.

Под вечер пришла ее замужняя дочь, которая проживала в соседнем селе. Говорить с ними долго не могли, т[ак] к[ак] спешили на встречу.

При отходе все жали нам руки и желали счастливого пути.

Мы шли полями, подальше от знакомых нам сел. Были сильно голодны. Итти в село в такую светлую ночь было невозможно, боялись, чтобы кто не выследил хаты, так как в сексотях недостатка не было.

По пути сели, съели по куску хлеба, который имели с собой, и пошли на встречу.

«РОМАНА» оставили подальше, а я и «МАРКО» подошли к месту встречи. Сели и закурили.

«МАРКО» сдвинулся с места и сказал, что кто-то есть. Я прислушался и услышал сычание, оглянулся и увидел двоих, которые шли прямо на нас.

Мы поднялись и сделали несколько шагов им навстречу. Один из них громко спросил: «Кто такой?». Я ответил: – «Я, «КРУК» и в ответ услышал – «ЗЕНКО». Подошли поближе и поздоровались. Я увидел еще двоих, которые шли за «ЗЕНКО». Я спросил – кто это? Он ответил, что «ПОДКОВА» и «ЮРА». Услышав это, я остолбенел и спросил: «ПОДКОВА» жив?». О «ПОДКОВЕ» люди и одни большевики говорили, что он убит, другие – что сгорел, третьи – что ранен и захвачен живым.

Все сошлись, поздоровались. Рассказали точно кто погиб. Погибли: «БУРЯН», «СОКОЛ» и «МАКСИМ». «СОКОЛ» будто был тяжело ранен и по дороге в район – умер.

Я спросил, нет ли у них чего-либо покушать. Они сейчас же вынули хлеб и сало и все начали кушать. В это время увидели двоих, которые шли прямо на нас. Я поднялся. Один из шедших в голос спросил: «Кто такой?». Я отозвался и назвал себя. Это были «ВАСИЛЬКО» и «ИГОРЬ»⁷¹¹.

Все шли осторожно, так как о месте встречи знали погибшие. К тому же один из них тяжело раненым попал в руки врага. Поговорили о себе.

Я отозвал «ВАСИЛЬКО» в сторону, поговорили о необходимом и думает ли он зимовать вместе с нами. Но он еще сам не знал. Я спросил, не может ли он дать нам в долг денег на радиоприемник. Он вытащил семьсот рубл[ей] и дал нам. Мы обусловили встречу на девятое и разошлись.

⁷¹¹ «Ігор» – Іван Дзвіник.

Я, «РОМАН» и «МАРКО» пошли до «украиночки». О том, где она живет, знали только по рассказам, но попали неплохо. Зашли в хату и были там до утра. Утром влезли на чердак.

7. Пятница.

Хозяйка одна с дочерью девятилетнего возраста. Сама – бедная вдова, муж погиб на фронте, а брат – у повстанцев. Кроме большого поросенка, она не имела ничего. К тому же жила в чужой хате.

Хозяйка вынесла завтрак. Мы спросили, не может ли она поехать и купить нам радиоприемник, на что она согласилась и пошла в хату. Спустя полчаса, она пришла и сказала, что к ней идут представители района, чтобы осмотреть хату, в которой она жила. Чтобы не пустить их в хату, она сказала, что запрет ее на замок и пойдет в город, чтобы посмотреть, есть ли там радиоприемники. Так она и сделала.

Мы сидели тихо, чтобы не услышали представители района. Вскоре они пришли, поговорили, посмотрели в окна и ушли. Хозяйка вскоре возвратилась, но радиоприемника не было.

На ужин мы зашли в хату. Хозяйка собиралась ехать во Львов, за радиоприемником. Нам необходимо было остаться у нее еще на день, но у нее не было что кушать.

8. Суббота.

Я проснулся. Маленькая «украиночка» также проснулась. Она говорила, что сейчас пойдет на второй конец села к своей тете, чтобы взять в долг хлеба.

Под вечер пришла ее мать. Радиоприемник не купила, но сказала, что они есть в магазине с. Дубье.

Мы решили ждать еще один день и послать ее в с. Дубье. Поужинали в хате и здесь же легли спать. Ночь была лунной и куда-либо и[д]ти было опасно.

9. Воскресенье.

Меня разбудили и я увидел женщину, которая принесла нам завтрак.

Сегодня между двадцатью одним и первым часами мы должны были и[д]ти на встречу с «ВАСИЛЬКО». На место встречи пришли к двенадцати часам. Во втором часу пришли «ВАСИЛЬКО», «ПОДКОВА» и «ИГОРЬ».

«ВАСИЛЬКО» остался с нами, а «ПОДКОВА» и «ИГОРЬ» ушли в подавленном настроении. «ПОДКОВА», потому что шел

к мало знакомым людям, а «ИГОРЬ» – потому, что мало знал «ПОДКОВУ».

Все имели больше желания и[д]ти с «ВАСИЛЬКО».

Я, «ВАСИЛЬКО», «РОМАН» и «МАРКО» пошли до Яська. Под селом разошлись. «РОМАН» понес бумагу к «ЗЕНКО». Я, «ВАСИЛЬКО» и «МАРКО» пошли к внучке и заквартировали.

10. Понедельник.

Утром меня разбудил «ВАСИЛЬКО», чтобы я сказал хозяйкам о нашем квартирновании. Они как раз пришли кормить скот. Через два часа вынесла завтрак. Ночь была очень светлая, лунная. Выходить было опасно, но нужно, так как с «РОМАНОМ» была обусловлена встреча.

На месте встречи ожидали до десяти часов. Пришел один «РОМАН» и мы все четыре пошли к буфетчику спросить, не может ли он купить радиоприемник. От него узнали, что сейчас нет таких радиоприемников, какие нам нужны.

«РОМАН» забрал бумагу, которую купил для него буфетчик и пошли по направлению к Прохору. С полпути я и «ВАСИЛЬКО» пошли в лес, чтобы забрать необходимые нам вещи, а «РОМАН» и «МАРКО» пошли на место, где мы все должны были сойтись.

Этой же ночью я и «ВАСИЛЬКО» забрали необходимые вещи, выпили горячего молока и пошли на место. Здесь уже было открыто. Мы влезли. Нас закрыли, и мы легли спать.

Когда мы вышли из леса, начал падать снег, а пока дошли до места, все побелело.

11. Вторник.

Открыл нас в одиннадцать часов. Мы вылезли и позавтракали. После завтрака принялись за работу – заканчивать для себя жилье. Работы было еще много, так что к вечеру не закончили. Вечером нас закрыл, и мы легли спать.

12. Среда.

Утром тихонько кое-что делали. В одиннадцатом часу снова вылезли и позавтракали. После завтрака снова начали работать и работали до самого вечера. Вечером писали на машинке листовки, а затем легли спать.

13. Четверг.

С утра делали кое-что в бункере, все то, для чего не нужно было стучать. Затем позавтракали и снова принялись за работу.

Самое главное нужно было выбросить землю, поделаться нары. Из села приехали четыре большевика, и он нас закрыл, но через час снова открыл. Мы выбросили землю, сделали как-нибудь нары и влезли в середину.

.....⁷¹²

27. Четверг.

Хозяин пришел с работы в половине шестого. Мы подали все наверх, вылезли, оделись в халаты, поужинали и пошли в лес, а лесом – к селу. Зашли до ЛЫСОГО, спросили разведданные. В селе было спокойно. Мы пошли к МАЛОЙ Марийке. Она вынесла горячего молока. Кое-что перекусили. Были еще в одной хате, а после этого пошли, взяли в колхозе свинью. На том дворе, где брали свинью, встретили ездового с района. В селе узнали много нового о разработке нас большевиками.

После этого пошли на свою квартиру, влезли в середину, выпили молока и легли спать.

* * *

Пробежал короткий 1951 год.

Зиму зимовал с самым близким другом, с которым жил очень хорошо, которого очень любил – с «ВАСИЛЬКО», который является надрайонным проводником СБ. Это мой ближайший товарищ и, в настоящее время, проводник, с которым никогда не расходились и были друг с другом откровенны.

Своего бункера мы не имели. Приняли нас в свой бункер «ОМЕЛЬЯН»⁷¹³, «МАРКО» и «ЗЕНКО».

Когда был еще жив «ЧЕРНЫЙ»⁷¹⁴, то хотел взять нас в свой бункер и вместе зимовать, да не пришлось: погиб во время облавы в третьем лесу, неся продукты питания на зиму.

В одном бункере были «ОМЕЛЬЯН» и «ЗЕНКО», во втором – я, «ВАСИЛЬКО» и «МАРКО».

Мы всегда и везде ходили с «ВАСИЛЬКО», часто встречались с «ОМЕЛЬЯНОМ» и «МАРКО». С ними ходили и строили бункера.

⁷¹² Так у документі.

⁷¹³ «Омелян» – Іван Луців, керівник кур'єрської групи, яка обслуговувала Василя Кука – «Леміша»

⁷¹⁴ «Чорний» – Петро Остапчук, стрілець кур'єрської групи І. Луціва – «Омеляна», загинув 13.11.1950 р. в лісі біля с. Боратин Бродівського р-ну.

После зеленых праздником «ОМЕЛЬЯН» погиб⁷¹⁵ и тогда между мной и «ВАСИЛЬКО» произошли изменения.

Меня направили на связь с линией, а вскоре совсем забрали, но с «ВАСИЛЬКО» я продолжал ходить до сентября. Мне было тяжело расставаться с ним, и я все время старался, чтобы быть с ним дольше. Но в октябре меня забрали совсем и подчинили «ЗЕНКУ». С ними, т[о] е[сть] с «ЗЕНКО», «РОМАНОМ», «МАРКОМ» и «ЮРКОМ» я и ходил.

С «ВАСИЛЬКО» я встречался часто и к нему на встречу шел, как ни к кому, так как любил его больше всех. Стремился к тому, чтобы зимовать вместе с ним. Мое желание исполнилось. После первого снега встретились и «ВАСИЛЬКО» пошел с нами, т[о] е[сть] со мной, «РОМАНОМ» и «МАРКОМ».

С «МАРКОМ» я жил также неплохо, но с «РОМАНОМ» часто противоречили друг другу так, что доходило до ссоры. У нас были противоположные характеры. Здесь я чувствую себя подавленным.

1952 год. Январь.

1.

1952 год застал меня с друзьями: «ВАСИЛЬКО», «РОМАНОМ» и «МАРКО» в бункере, находящемся у дяди по кличке «Проخور».

Каждый день изменений у нас никаких не было. Только в мыслях = $41 - 845 = 1523$ пролетала, и каждый высказывался о том, что принесет нам и всему украинскому народу 1952 год.

На улице было тепло, погода хорошая, на полях и лугах черно, только в лесу кое-где лежал снег. Ночью появилась облачность и в первом часу начал падать дождь и то такой, будто в июне.

На следующий день мы кое-что читали, занимались в бункере.

Вечером я, «РОМАН» и «МАРКО» вылезли из бункера в полной готовности. «ВАСИЛЬКО» остался в бункере один. Мы втроем пошли к «МАЛОМУ». На их квартиру пошел «РОМАН», а мы остановились вблизи.

Часа через два пришел «РОМАН» и вместе с ним «МАЛЫЙ» и «ЮРКО». Поговорили. Нужно было и[д]ти за продуктами, что мы и сделали.

«РОМАН», «ЮРКО» и «МАРКО» пошли к 5, а я с «МАЛЫМ» – к 18.

⁷¹⁵ «Омелян» – І. Луців загинув 20.06.1951 р. неподалік с. Голосковичі Бродівського р-ну.

Мне с «МАЛЫМ» выпала очень плохая дорога. Все время, почти на протяжении 10 километров, приходилось и[д]ти по свежеспанному полю, земля растаяла, и к сапогам приставало минимум по 2 килограмма земли.

На полпути начал и[д]ти дождь, и мы еле добрались до места.

В селе уже пели петухи, до рассвета было недалеко. Разбудили молодого, спросили разведданные – положение в селе, попросили чего-либо накрыться и пошли на чердак спать.

2.

Утром падал снег, на поле поседело, а под лесом белело, но скоро снег растаял, и с двенадцати часов до вечера стояла солнечная погода. Вечером – мороз, светила луна.

Молодой просидел возле нас почти целый день, часто приходила и его жена.

Перед обедом пришли два участковых, которые что-то искали в некоторых домах, но что именно, никто не знал.

Мы говорили молодятам (видимо, хозяину и хозяйке – прим[ечание] переводчика) о том, как приспособиться к войне и что только тогда будет лучше, когда будет свое государство.

Вечером начало морозить, небо чисто – ни облачка, луна, хотя еще и малая, но светила довольно ярко, так, что мы ожидали, пока она немного спустится к закату.

Вскоре набежали облака, мы взяли необходимые вещи и пошли на встречу, о которой, за день до этого, условились. И[д]ти было неплохо, земля переме[р]зла.

На месте встречи нас уже ожидали и мы все пошли к «МАЛОМУ».

Все время я шел с «ЮРКОМ», который держался за мою руку, т[ак] к[ак] в колене его болела нога и он не мог и[д]ти самостоятельно. По дороге «ЮРКО» рассказывал мне об интересных вещах.

Возвращаясь, я поругался с «РОМАНОМ» из-за того, что он долго задержался у них. Ведь близился рассвет, а нам было еще далеко до места.

Когда переходили к месту, люди уже начали зажигать свет. Хозяин откр[ы]л и мы влезли во внутрь (видимо, бункер, прим[ечание] переводч[ика]).

Они еще чистили оружие, а я разделся и лег спать.

3.

11.40.

Хорошая погода, мороз, но без снега. Меня разбудили, когда хозяин принес кушать.

В этот день только почистил оружие и снова лег спать и спал до самого утра. «ВАСИЛЬКО» еще был злой на меня и с «РОМАНОМ» ...⁷¹⁶ говорили.

4.

Погода, по словам хозяина, морозная, облачно. Весь день читали и еще больше отдыхали. Много времени сидели на месте. Эта бездеятельность сильно измучила нас. При этом следует напомнить, что в эти дни мы еще слушали радио (с того дня как достали).

5.

В ночь с 4 на 5 выпал снег почти по колено. Днем снег не падал, только был туман. Весь день читали и слушали радио.

После обеда открыл нас (видимо хозяин – содержатель бункера, прим[ечание] пер[еводчика]). Вылезли, помылись и переоделись, так как это было как раз перед праздниками. Влезли ...⁷¹⁷ как могли и легли спать.

6.

Погода без осадков, только туман и мороз...⁷¹⁸

Весь день, как обычно, читали. Совсем под вечер открыл нас, подал кутью и печиво и мы сели к свят-вечернему столу. С нами ужинал и хозяин. Этот свят-вечер напоминал каждому о родных и о том, что нет возможности отпраздновать вместе с ними. Родня страдает в тайге Сибири и концлагерях.

Хотя и скромно, тихо, в подземелье, но отпраздновали тот свят-вечер.

Вечер.

Слушали по радио братьев-украинцев из США. Желали веселых праздников всем украинцам на родных землях и тем, что по тюрьмам, в ссылке и концлагерях и тем, которые борются против большевистского режима – освободительному движению.

⁷¹⁶ Так у документі.

⁷¹⁷ Так у документі.

⁷¹⁸ Так у документі.

Выступали:

1. Владыка Амвросий СЕНИШИН – от греко-католической церкви.
2. Михаил ЕВТУХИВ – от украинской академии.
3. Владимир ДОРОШЕНКО – председатель общества им. Шевченко.

31 января 1952 г. Четверг.

Вылезли в седьмом часу вечера, когда уже было темно. Пошли через поля и лес, где было еще бело. Шли в халатах. На опушке леса послушали. В селе было тихо. Подошли к «ВЕРУЮЩЕЙ», спросили разведку. Ничего заметного не было.

Мы пошли к МАЛОЙ Наденьке. Рассказала, что делается в селе, дала горячего молока, мы зашли еще в три хаты и пошли в лес. У меня была спрятана винтовка. Нашел. С тем и возвратились на место.

У продавщицы мы взяли...⁷¹⁹

пю.8.

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО
Перевод с украинского

ВЫПИСКА

из дневника участника Бродовского надрайонного «провода»
ОУН «Крука», ликвидированного 23.II.1952 г.

25 января, 1952 г. Пятница.

Приготовил себе все к отходу, что необходимо. Днем открыл нас хозяин, подал кушать.

«РОМАН» вылез посмотреть, как на дворе, так как мы хотели вылезать. Снега было мало, так, что если внимательно и[д]ти, следа не будет.

Мы сказали вечером открыть, то и открыл. Под вечер мы вылезли и пошли к «МАЛОМУ» все четыре. Недалеко нас трое остались возле скирды.

«РОМАН» пошел один на место. Стояли более двух часов и замерзли сильно, пока пришел «РОМАН».

С ним пришли «МАЛЫЙ» и «ЮРКО» и мы вместе пошли на хутор ГОЛОГО, чтобы узнать, что делается в селе.

⁷¹⁹ Так у документі.

Люди, перепуганные большевиками, не хотели открывать своему односельчанину, я взял, вытянул шибку, открыл окно. «ЮРКО» влез через окно в середину и сам поотпирал двери. Зашли в хату, кроме «ЮРКА», я и «МАРКО».

«ЮРКА» узнали, когда он посветил на себя. Тогда-то хозяин начал извиняться и просил не сердиться на то, что он не хотел открывать.

Вышли и пошли. Сразу недалеко от ГЛУХОГО разделились на две группы.

Одна группа в составе трех человек пошла на ГЛУХОГО, а вторая, также втроем на СУХЕНЬКУЮ (я, «РОМАН», «МАРКО»).

Дорога была очень плохая, земля замерзла, снега мало. Комки земли – острые, что через толстую подошву чувствовал. Особенно нужно было хорошо держаться на ногах, а так как долго нигде не ходили, то ноги так болели, что до нужного места еле дошли.

Разбудили Йова, зашли в хату. Сейчас же затопили, согрели чаю. В хате были уже до утра.

«РОМАН», сидя, храпел, «МАРКО» – также склонил голову на стол. Я разговаривал с бабушкой и ее сыном до самого утра.

26. Суббота.

Сидеть в хате партизан не привык, на чердак и[д]ти – очень холодно, так как чердак голый. Мы пошли в погреб и легли на картошке спать. Спали недолго.

Пришла хозяйка и позвала нас в хату. Позавтракали и остались в хате. «РОМАН» взялся прибивать «об[ц]ас», который оторвался у него с подошвой, да никак это у него не получалось. Я забрал от него и прибил.

Около четырнадцати часов пришел из города старый хозяин от своей дочери.

Рассказал, что 21 шел эшелон, который имел 70 ...⁷²⁰ имел на каждой по 4 орудия, шел на Львов. Снова с 23 по 26 шли три – 4 в день и по 3 ночью. На них одни танки, также на Львов. Видел своими глазами.

В четыре часа пришла их дочка, ученица седьмого класса. Люба ходила в школу в городе. С ней мы разговаривали о Над[ь]-ке, об учителях и т. п.

⁷²⁰ Так у документі.

В школе их учили также английскому языку. Я спросил ее, может ли она достать учебники. Сейчас же она дала учебник для седьмого класса, а остальные обещала дать [за] домом.

Пожинали. Давали нам пива своей работы.

Выпили и пошли. Были еще в трех хатах. В одной дали нам кусок свинины, в двух – сахару. С этим пошли к ГЛУХОМУ, где нас ожидали у молодят «МАЛЫЙ» «ВАСИЛЬКО» и «ЮРКО».

Подходили осторожно. Под плотом взяли палку – этот условный знак, усилил осторожность.

В стайне их не было. Я увидел приоткрытую дверь хаты. Я подошел. Стоял хозяин и «МАЛЫЙ».

Сам не понял, как крикнул «МАЛОМУ», что не взяли эту палку.

Сразу все вышли. И[д]ти нужно было много. Пошли только в одну за мясом к СУХЕНЬКОЙ. И[д]ти было нельзя. Там были большевики, как будто-бы что-то обнаружили. Всех в хате очень избили.

Избрали дорогу к ГОЛОМУ. Мы четверо – «МАЛЫЙ» с «ЮРКОМ» шли к себе на квартиру. Нам нужно было расходиться. Остановились. «МАЛЫЙ» спросил каждого в отдельности, кто, что должен делать и дал новые задания.

Разошлись. Подошли к ГОЛОМУ. Должны были быть деньги. Не было по той причине, что перевесили все зерно в складе и денег не имел откуда взять. Пошли еще в одну хату, выпили горячего молока и еще взяли с собой.

Пошли на свое место. Шли довольно быстро. Подошли спокойно. Разбудили дядьку, влезли в середину, попили еще горячей...⁷²¹ нас закрыл. Мы почистили оружие. «ВАСИЛЬКО» сидел. Все легли спать.

Расшифровал и перевел:

Сотрудник Опергруппы МГБ УССР

Ст[арший] лейтенант:

(МУЗЫКА).

« » марта 1952 года.

Архів УСБУ ЛО (речові докази до архівно-кримінальних справ). Копія. Машинопис.

⁷²¹ Так у документі.

РОЗДІЛ ІІІ.

ВИДАННЯ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ЗОЛОЧІВЩИНИ

№ 120-122
ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

Листопад 1951 р. – Січень 1952 р.

№ 120
ГАЗЕТА ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВІДУ
ОУН «ГОЛОС ПРАВДИ» ВІД ЛИСТОПАДА 1951 РОКУ

Листопад 1951 р.

За Українську Самостійну
Соборну Державу!

Воля народам!
Воля людині!

ГОЛОС ПРАВДИ

Видає Організація Українських
Націоналістів – Округа Золочів

Ч. 1

Листопад. 1951 р.

В БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ІМПЕРІЇ – ТЮРМІ НАРОДІВ

За кого дбає і ким опікується большевицька партія? «Большевицька партія і тов[ариш] Сталін повсякденно дбають про піднесення добробуту трудящих Радянського Союзу і огортають їх особливою опікою», кричить большевицька преса, літературні і наукові видання, листівки і плякати, промови і доповіді. Дійсність про цю саму дбайливість і опіку говорить: жінка помершого большевицького вельможі генерал-полковника Щаденка, члена ВКП(б), одержує від большевицького уряду, крім одноразової нагороди в розмірі 50 000 крб., місячну доживотну пенсію в розмірі 1 200 крб., син місячну пенсію 500 крб., а вдова разом з дітьми по загинувшому червоноармійцеві одержує місячно тільки 25 крб.

Наведений факт відображує не тільки «дбайливість» і «опіку» большевицької партії, він відображує всю большевицьку політику, яка побудована на брехні і розрахована на підлопідступний обман працюючих мас СРСР. Тому працюючим слід пам'ятати, а особливо тепер, коли зближається третя світова війна, що большевики знову, так, як в другій світовій війні, поставлять у своїй пропаганді приманчиві обіцянки, щоб ними гнати працюю-

ючих на фронтів лінії, де вони б кінчили своє життя, залишали руки і ноги за інтереси партійних вельмож, за побільшення їхніх доходів та підвищення добробуту і розкошів, за міцний і сприятливий ґрунт для дальшого гноблення і визиску працюючих мас в цілях нових імперіялістичних підбоїв. Ніхто не повинен дати себе обдурити, щоб пізніше знова бути переслідуваним, гнобленим і визискуваним, щоб знова проводити своє життя на важкій праці в голоді і нужді. Третю світову війну працюючі маси поневолених Москвою народів повинні використати на цілковите повалення російсько-большевицької тюрми народів з її антинародним ладом і паразитарною клікою та на побудову своїх самостійних національних держав в межах етнографічної території народів, з демократичним внутрішньо-політичним порядком, побудованим на принципі безкласового суспільства, бо тільки така держава може опікуватися своїми громадянами і дбати за їх добробут.

За що бореться український народ? «Український народ бореться за мир», передова стаття з газети «Радянська Україна» від 13 вересня 1951 р. Стаття написана з нагоди т[ак] зв[аної] Української республіканської конференції прихильників «миру», що відбулася в Києві.

Значення псевдоконференції для українського народу таке саме, як значення всіх тих статей, що під кричучими заголовками «Мир переможе війну», «На захист миру», «Мир – це кровна справа усього прогресивного людства» і т[ак] д[алі], вже майже на протязі року часу заповнюють сторінки большевицької преси. Український народ не має жодного відношення до цієї справи, бо вона не спрямована на захист добробуту і збереження його фізичних сил, а на збільшену експлуатацію природних багатств України, на посилене здирство податкових і позичкових драчок, на ще більше висотування фізичних сил українського народу на всіх галузях державного господарства в цілях збільшення воєнної сили російсько-большевицьких імперіялістів, які, прикрившись миролюбними фразами, готуються поспішним темпом до нових підбоїв.

Український народ не має жодного відношення до цієї справи ще й тому, що він є у відвертій революційно-визвольній боротьбі з московським імперіялізмом, який на протязі свого існування в нечуваний спосіб реалізував свою окупантську політику шляхом спеціально організованих голодів, що потягнули за собою 10-ть мільйонів жертв, шляхом масових розстрілів і заслань, шляхом нечуваного визиску і експлуатації, шляхом імперіялістичних воєн,

і тому він є проти всіх засобів, що зміцнювали б позиції його відвічного ворога.

Мир роздутий більшовиками – це кровна справа російського імперіялізму і з дійсним миром він не має нічого спільного. Слово мир – це тільки політично-пропагандивний засіб розрахований на прикриття дійсного становища в Україні і других окупованих країнах, та на обдурення світової громадскості в цілях ведення серед неї розкладової політики, що своїм вістрям спрямована на демобілізацію духово-боевих сил світу, щоб в пізнішому цей самий світ підбити. Слід згадати також, що в цих самих цілях був виданий Верховною Радою ССРСР «Указ про заборону ведення воєнної пропаганди в ССРСР» і створена т[ак] зв[ана] Всесвітня Рада прихильників миру, в члени якої ввійшла невелика кількість людей, омотаних брехнею більшовицької пропаганди і куплена сталінськими преміями, та оплачувані Москвою комуністичні ячейки, які з ідеями комунізму не мають нічого спільного, а викинені за борт суспільно-політичного життя своїх народів, пішли на услуги Москви.

Український народ бореться не тільки проти «миру», голошеного російсько-більшовицькими імперіялістами, він бореться за їх цілковите знищення, за повалення російського імперіялізму всіх мастей і за побудову своєї самостійної і від нікого незалежної Української Держави.

За мир український народ буде боротися тоді, коли він буде спрямований на захист його добробуту і збереження фізичних сил його членів, коли він про це рішатиме сам, а не під диктовку свого ворога.

ЗА КОРДОНОМ

Англійська преса про національно-визвольну та протиколективізаційну боротьбу українського народу.

В першій половині січня 1950 р. у відомій англійській газеті «Манчестер гардіян» появилася стаття про внутрішні труднощі ССРСР. На першому місці газета ставить труднощі в поборюванні українського націоналізму. Широко говориться теж про завзятий опір західно-українського селянства проти більшовицької колективізації. Є в цій статті і багато неправильних тверджень щодо сьогоднішньої ситуації в Україні.

В перших числах лютого ц[ього] р[оку] в англійській пресі знов появилася вістки про сильну і широку боротьбу західно-українського селянства проти колективізації та про самостійницькі визвольні змагання українського народу. Газети підкреслювали,

що особливо завзятий опір московсько-большевицьким окупантам ставить українське населення у Львівщині та на Підкарпатті.

Замітка з закордонної преси за незалежність України.

В м[ісяці] січні 1951 р. визначний провідник республіканців Геролд Стассен, президент Пенсильвенського університету, промовляв на радіо «Американ Бродкестінг Ко» і в промові торкнувся американської заграничної політики, яку на його думку треба зревізувати. Стассен пропонує, щоб прийняти програму, яка перебрала б Голос Америки від державного департаменту і пропагувала б визволення неросійських народів з політичної та економічної неволі.

Стассен окреслює цю програму так:

«Встановлення окремого державного суверенітету і повної самостійности для України, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії, Болгарії і Мадярщини.

Визволення всіх мільйонів політичних в'язнів, що тепер у концентраційних таборах виконують невільничу працю в Советському Союзі.

Передача російських земель російським селянам для їхньої власної господарки.

Надання права організуватися робітничим юніям і колективно умовлятися щодо умов праці. Здобуття права для всіх людей хвалити Бога після своєї уподоби... Встановлення вільної, демократичної і об'єднаної Німеччини з репрезентативним урядом і людськими правами для всіх людей на сході і заході. Віддача манджурського майна новому демократичному Китаєві».

Як першу ціль, Стассен, пропонує створення окремих суверенних держав для тих народів, яких Москва давніше чи останніми роками поневолила, і на першому місці ставить Україну. Це перший такий голос визначного американця, що з власної ініціативи заговорив публічно й одверто про розв'язку проблем Східної Європи. Стассен став на становищі, що Советський Союз треба розчленувати на окремі суверенні держави, бо тільки тоді Європа може надіятися спокою, коли колюче, що тепер загрожує цілому світові, буде обмежений до своїх етнографічних меж. – («Народна Воля» Скрентон, ПА, 8 лютого, 1951).

З ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

23.8.1951 р. в с. Розваж (р[айо]н Олесько, Львівської обл.) селяни, довідавшись, що прибулий з райцентру Петро Никонорович, комсомолец, (бригадир), уповноважений по кон-

тінгенті, хоче забрати з колгоспу 50 цент[нерів] збіжжя понад плян, повиходили на улиці і поставили організовано спротив з вигуками: «Хочемо їсти!», «Не дамо збіжжя!», «Дайте нам аванс!». Уповноважений у своїй безсилості, побивши голову колгоспу Пасельського Михайла, залишився без нічого.

Так селяни Розважа оборонили своїх життєвих інтересів і маніфестували свою ненависть до большевицьких голодоморів, свою солідарність з революційним підпіллям, яке бореться за визволення України і за побудову в ній справедливого соціально-го ладу, в якому селянин матиме своє власне трудове господарство і вільно буде розпоряджатися плодами своєї праці.

Надруковано в друкарні ім. ген[ерала] Тараса Чупринки
в м[ісяці] листопаді 1951 р.

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 25. – Арк. 360-360зв. Копія. Циклостиль.

№ 121

**ГАЗЕТА ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ
ОУН «ГОЛОС ПРАВДИ» ЗА ГРУДЕНЬ 1951 РОКУ**

Грудень 1951 р.

Прочитай і підкинь другому!

За Українську Самостійну
Соборну Державу!

Воля народам!
Воля людині!

ГОЛОС ПРАВДИ

Видає Організація Українських
Націоналістів – Округа Золочів

Ч. 2

Грудень. 1951 р.

Українці! Ми є безумовно за мир, але за такий мир, основою якого буде національно-державна незалежність України, національно-державна незалежність усіх інших народів світу!

Сьогоднішній мир перекреслює свободу і незалежність України та багатьох інших народів Східної Європи та Азії! Ми є проти такого миру»

В БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ІМПЕРІЇ – ТЮРМИ НАРОДІВ

Даремні ваші намагання, большевицькі людовбивці

В Україні, країні насильно поневоленій московськими імперіалістами, панують страшні, невідомі навіть кольоніальним народам, політичні і економічні умовини.

Нечуване національне переслідування і терор, русифікація української культури, нестерпні і тяжкі умовини праці та голодова заробітна плата, – спрямовані на повільне нищення українського народу, в якому ясно відбивається вся ненависть, вся жорстокість і дикість, а вся ненажерливість російських імперіалістів до України і українців. Вони цими засобами, які по-російськи називаються «допомогою старшого брата», хочуть змести з лиця землі наш народ, а наші прадідівські землі з їх багатствами забрати собі раз на все. Але так само, як були даремними намагання російських імперіалістів з-під двоголового орла, так само, даремні намагання російських імперіалістів з-під червоної зорі. Українці – це не жиди, які тисячами, без найменшого спротиву, давалися розстрілювати кільком гестапівцям.

Українці – це народ з тисячелітною історією, народ, що жив вже державним життям тоді, коли племена, що склали російський народ, жили в лісах напівдиком. Він не дав себе знищити диким кочовикам Азії. Він, обстоюючи свої національні інтереси, повалив 1648 р. панування польських магнат і побудував Українську Козацьку Республіку. Знищив у 1917 р. панування російсько-царського імперіалізму і побудував Українську Народню Республіку. Це народ, якого минуле й сучасне характерно непереможним, ніким і нічим нескоримим бажанням жити вільно і ні від кого незалежним життям. Народу з таким світлим історичним минулим, з такими волелюбними почуттями, не знищити нікому! Не знищте його і ви, московські імперіалісти! Його ви і не обдурите своєю брехливою пропагандою, що Україна без опіки Росії самостійною не може бути. Кожний українець і українка знають, що право на самостійне життя має кожний народ, і що це право прислуговує українському народові так само, як і російському, що воно не признає жодних «братніх» поділів на «старшого» і «молодшого»,

в якому роля останнього зведена до ролі панцизняного раба, і коштом якого «старший» живе в панських розкошах.

Вас, московські імперіялісти, з вашими насильницькими методами панування, український народ вже в початках зустрів і зустрічає сьогодні організованою активною боротьбою, яка зберегла сотки тисяч українців від загибелі, що ви її готували. На насильство ми відповідали і будемо відповідати насильством – боротьбою, яку не заперестанемо, а будемо вести і всюди, в колгоспах, на державних підприємствах, в армії, в школі і всяких т[ак] зв[аних] культурних установах. Будемо вести її до того часу, поки не буде повалена російсько-большевицька тюрма народів, і поки на українських землях не буде вільного і ні від кого незалежного життя українському народові.

Російсько-большевицькі кати мордують і вбивають в нічному невинних українців

Російсько-большевицькі імперіялісти у намаганні здійснити свої загарбницькі пляни, вдаються до найжорстокіших і найбільш диких засобів нищення всього що не російське.

Найбільшого нищення зазнав і зазнає український народ. Постійно організовані голоди, заслання, розстріли і морди – це засоби московського панування, якими Москва нанесла Україні мільйони жертв, це наслідки «допомоги старшого брата», це та особлива сталінська «опіка». Вони, ці жертви, не меншають, а з кожним днем ростуть. Свіже марево голоду, свіжі заслання, розстріли і морди. Сталінські людовбивці нищать не тільки елемент національно свідомий, нищать всіх українців, навіть тих, які ставляться лояльно супроти бандитської влади чи служать цій владі. Про скрайно вороже ставлення російсько-большевицьких імперіялістів до українців і про їхні намагання змести з лиця землі український народ, говорять повище наведені факти.

15.08.1951 р. в с. Монастирок (р[айон]н Золочів) уповноважений по колгоспі Коваль партійний, і участковий міліції, руский, разом з міліціонерами арештували жінку голови колгоспу Кечерковську Анастасію Миколаївну за те, що вона взяла з колгоспного току, запрацьованих своїми власними руками, 60 кг жита. Арештованій, яка була вагітною, повибивали зуби і збили до синяків, а на останку її власною хусткою та[к] закрутили шию, що вона придушилася і за два дні померла.

13.10.1951 р. в с. Руда Брідська (р[айон]н Заболотці) гарнізон військ мgb застрілив двох працівників Заболотцівського МТС-у, бригадира і тракториста.

З-поміж тисяч фактів, що мають місце на кожному клаптику української землі, тут наведемо тільки два, які досить яскраво малюють картину життя українського народу в московсько-большевицькій неволі і які кличуть кожного українця на боротьбу за повалення російської імперії, яка все несла Україні національне і політичне поневолення, культурне гноблення і економічний визиск.

Вже само життя показує, що Росія, яка б вона не була, біла, червона чи брунатна, які гасла вона не кидала б, і якою вивіскою не була б прикрита, коли пануватиме на Україні, то Україна все спливатиме кров'ю українського народу, в Україні все буде голод і нужда, терор і заслання. Тому всі українці мусять ще більше тісною лавою стати до боротьби за самостійність і незалежність України щоб позбутися сталінського ярма і тих всіх «опік», що їх намагаються нести всякі керенські, болдиреви і їм подібні. За всіми «опіками» і федераціями, що їх несуть українцям росіяни, криється нове поневолення, терор, голод, нужда та фізичне нищення. Ніхто не повинен дати себе обдурити! Всі під бойові прапори визвольного підпілля на боротьбу за вільну і незалежну Україну!

Українські селяни, робітники, інтелігенти!

Лише відокремившись від Росії та побудовавши свою незалежну національну державу, український народ зможе захити на своїй землі справді вільним, справді заможним, справді щасливим життям!

Перетворім наступну війну у війну за відокремлення України від Росії, за наше визволення з-під вікового росій[сь]ко-царського і російсько-большевицького ярма, за побудову нашої власної незалежної національної держави!

Геть московсько-большевицьких окупантів з України. Хай живе незалежна і соборна українська держава!

ЗА КОРДОНОМ

Питання визволення України в Палаті Репрезентантів США

В м[ісяці] квітні конгресмен Керстен вніс до Палати Репрезентантів формальну резолюцію, яка рекомендує активну американську допомогу політичну і матеріальну у визвольних змаганнях українського та інших поневолених Москвою народів. В резолюції говориться про насильну військову окупацію вільних, демократичних республік українського, білоруського, вірмен-

ського, грузинського, азербайджанського та інших народів. Про большевицький терор в Україні та в інших країнах зокрема насвітлені організовані голоди, масові чистки і експлуатація людських і природних сил в Україні. Окрему увагу віддано визвольній боротьбі українського народу. Дальше в резолюції в окремих пунктах пропонується, щоб Конгрес США потвердив історичну приязнь американського народу з поодинокими народами в Советському Союзі, щоб «урочисто прирік» спільність боротьби американського і поневолених большевиками народів проти російсько-большевицького імперіялізму, щоб висловив непохитне становище американського народу, що поневолені Москвою народи мають право на самовизначення, і щоб висловив свою тверду віру в швидке визволення українського та інших поневолених народів.

Слід відмітити, що в резолюції скрізь на першому місці поставлене питання визволення України і що ця резолюція була передана під розгляд Конгресовому Комітетові Закордонних Справ.

Надруковано в друкарні ім. ген[ерала]
Тараса Чупринки в м[ісяці] грудні 1951 р.

Приватний архів Михайла Романюка у Львові. Копія. Машинопис.

№ 122
ГАЗЕТА ЗОЛОЧІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВІДУ
ОУН «ГОЛОС ПРАВДИ» ЗА СІЧЕНЬ 1952 РОКУ

Січень 1952 р.

За Українську Самостійну
Соборну Державу!

Воля народам!
Воля людині!

ГОЛОС ПРАВДИ

Видає Організація Українських
Націоналістів – Округа Золочів

Ч. 1 (3)

Січень. 1952 р.

Поневолена голодуюча, але воююча Україна стрічає Різдво
Христове і новий 1952 рік.

Христос Раждається!

УКРАЇНСЬКА РОДИНО!

У тяжкій большевицькій неволі, але у вогні боротьби за своє визволення стрічає Україна цього річне Різдво Христове і новий 1952 р.

Торжественний день Христового народження стрінемо не з радістю і одушевленням, а зі сумом і болем серця, бо на українських землях шаліє в безтамній люті окупант та з російською насолодою купається в ріках сліз і крові українського народу.

В Україні – голод і нужда. Снуються, мов примарні тіні, обдерті і голодні колгоспники та робітники, світять пусткою і вбогістю селянські хати, лежать в руїнах українські села.

Не вмовкають зойки катованих по тюрмах та засланнях, ллються сльози матерей і батьків, сестер і братів, сиріт і вдів за своїми рідними, що десь в сніжних завіях далеких тундр і тайг Сибіру падають з перевтоми і виснаження, або гинуть, розчавлені в забоях шахт Донбасу і рудниках Кривого Рогу.

В Україні горить затажана кровава боротьба, боротьба на життя і смерть. Кожний клаптик української землі спливає святою кров'ю найкращих синів і дочок українського народу, що падають як Герої на полі Слави, віддають без жалю своє

молоде життя за волю і незалежність України, за волю і щастя майбутніх поколінь. Вони мовою зброї, жертв і крові відповідають на всі знущання ворога. Вони йдуть в авангарді нашої визвольної боротьби, боротьби, яка охопила весь СРСР і могутнім відгомонам відбилася в найдальших закутках земної кулі.

УКРАЇНЬСКА РОДИНО!

Згідно з українським звичаєм, кожного Свят-Вечера засідала до спільного стола, вимощеного багатими плодами нашої землі й праці, кожна українська родина. Всі тішились і дихали щастям та радістю. Але так було тільки тоді, коли ми мали свою державу. В роки неволі наш народ не зазнав ніколи щастя та спокою.

Не зазнає і цього року. Ми, українські революціонери, відчуваємо з яким сумом сідатимеш до бідно заставленого Свят-Вечірнього стола, з яким болем серця будеш глядіти на порожні місця за святочним столом, де колись сиділи Твої рідні, які в холодній чужині, темних коридорах шахт чи за тюремними ґратами, стуртуровані, виснажені працею і голодом, не мають навіть кусника чорного хліба в цей святочний день. Відчуваємо і Твій біль, Дорога Мамо, по втраті сина чи дочки, які загинули в рядах ОУН і УПА в боротьбі з окупантами України, або зістали замордовані сталінськими бандитами. Відчуваємо цей біль та поділяємо його з Вами, але рівночасно кличемо: держіться мужньо, здушіть в собі весь біль і жаль, будьте стійкими і незломними; серця Ваші хай сповняться не сумом і болем, а гордістю і твердою вірою в те, що правда, за яку терплять чи загинули Ваші рідні – свята, і вона переможе пільму неволі. Вірмо непохитно в цю перемогу й приготуємо її власною працею і боротьбою.

В день свята Різдва Христового посилаємо всім українським родинам в селах і містах нашого терену найщиріші побажання та палкий святочний привіт Христос Раждається!

Українці! – Ставайте під бойові прапори ОУН до дальшої боротьби проти російсько-большевицьких імперіялістів за Українську Самостійну Соборну Державу!

Слава Україні! – Героям Слава!

Окружний провід

Організації Українських націоналістів

ЗА КОРДОНОМ

Згадка державности і соборности України в сенаті США

Знаменна заява сенатора В. Бентона в дні 22-го січня

Вашингтон, 24 січня. – Дня 22-го січня, в річницю проголошення самостійности і соборности Української Народної Республіки в 1918 і 1919 роках, сенатор Валем Бентон, демократ з Коннектикат, зложив з флору в сенаті США таку знамениту заяву: «Поверх одного мільйона американців українського роду згадують цей день, як день визволення від тиранії і опресії. Дня 22 січня 1918 р. була проголошена вільна незалежна Українська Держава. Один рік пізніше, дня 22 січня 1919 р. була проголошена злука Західної і Східної України. Це була вільна і незалежна нація, що втішалася благословенням свободи і волі. Але ця воля була короткотривала, бо советський імперіялізм з підступною мовою про демократію підкорив цей нарід своїй волі. Народжені і виховані в Советах т[ак] зв[ані] лідери перебрали уряд. Вони почали практику народовбивства, стисло встановлену в протоколах переслухань на цю тему в Сенатському Підкомітеті. Знищено поверх 3 мільйони волелюбних українців. Від того часу поверх 40-к мільйонів були підкорені волі комунізму та позбавлені своїх вольностей. Українці в своїх зусиллях здобути свою волю завжди виявляли свій збройний спротив проти чужих їм советських верховодів. Вони ніколи не погодилися з комунізмом. Їх бажання волі і демократії є багатомовне. Наші громадяни українського походження завжди виявляли мужність і рішучість, захищаючи демократію і волю нашої країни, їхні героїчні подвиги на полях боїв в обороні нашої країни є добре відомі. Ми завдячуємо їм великий вклад в наш американський спосіб життя. Я радий знотувати свою надію, що брати наших громадян в Україні матимуть волю і демократію, на які вони так щедро заслужили».

Годиться додати, що цей виступ визначного американського представника в користь української визвольної справи треба завдячувати посиленій акції Українського Конгресового Комітету. В цьому конкретному випадку відповідні старання робив адв[окат] Степан Ярема, голова Політичної Комісії УККомітету. – («Свобода», четвер, 25.І.1951 р.).

Студенти Єйльського Університету вітають УПА

Після доповіді М. Лебеда про «Український визвольний рух, як передня сторожа проти советської тиранії»

Нью Гейвен, 14 лютого. – Біля 300 студентів політичних наук і міжнародного права на Єйльському Університеті, зор-

ганізовані в т[ак] зв[аному] Ейльському Політичному Союзі, бурхливими аплявзами ухвалили вчора резолюцію з привітом Українській Повстанчій Армії, вислухавши 1-годинної доповіді Миколи Лебеда, секретаря закордонних справ Української Головної Визвольної Ради, про «Український визвольний рух, як передня сторожа проти советської тиранії». Доповідь була влаштована заходами УККомітету, зокрема старанням Степана Скубика з Вашингтону. Після доповіді, яку в англійській мові передав слухачам ред[актор] Володимир Душник, відбулася ще майже півторагодинна дискусія, у якій заторкувано різноманітні проблеми, зв'язані з українським визвольним рухом. Інтересно, що навіть приязні росіяни опісля гратулювали доповідачеві. Провідними думками доповіді було: Українська Повстанча Армія бореться за волю свого народу в нутрі Советського Союзу, дарма, що вільний світ часто цю боротьбу промовчує, правдоподібно тому, щоб не «дразнити Советів»; УПА бореться за волю і проти советської тиранії. Вона боролася проти нацистів під час другої світової війни і продовжує боротьбу, як місце нацистів зайняли комуністи. УПА бореться без будь-якої допомоги з боку вільного світу, але при повній піддержці українського та інших поневолених народів. Досі в боротьбі проти УПА Москва втратила около 35 000 своїх військ. Цю боротьбу схарактеризовано деякими конкретними фактами. Окрему увагу віддано підпільній Українській Церкві. В рядах УПА борються теж інші національності, поневолені Советами. УПА вважає себе передньою сторожею вільного світу проти советської тиранії і такою вона по суті є, як це доказують факти.

Після доповіді відбулося ще відповідне інтерв'ю на ці самі теми до преси і по радіо. – («Свобода», 15.II.1951).

Надруковано в друкарні ім. ген[ерала] Тараса Чупринки в м[ісяці] січні 1952 р.

Приватний архів Миколи Посівнича у Львові. Копія. Машинопис.

№ 123-125
НЕПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

Вересень 1948 р. – Травень 1951 р.

№ 123
ПОВІДОМЛЕННЯ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ
ПІДКАМІНСЬКОГО РАЙОНУ ПРО БІЛЬШОВИЦЬКУ
ПРОВОКАЦІЮ ЩОДО МАРІЇ ГРОМ'ЯК
З СЕЛА БОРАТИН

[Вересень 1948 р.]

Воля народам!

Воля людині!

П О В І Д О М Л Е Н Н Я .
Селянам с. БОРАТИН.

Повідомляємо, що арешт гром[адянки] ГРОМ'ЯК МАРІЇ – матері нашого впавшого друга Грома – це підла робота большевиків, направлена на викликання Вашого недовір'я до нас та, щоби в підло-замаскований спосіб знищити їм «не благодіжний елемент» – матір українського революціонера.

Всі поговірки, що їх пускається, в тій справі, по селі – це в свою чергу брудна діяльність сільських сексотів, що диктована тими ж таки большевиками – Іваніцями.

Вересень, 1948 р.

УКРАЇНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ

Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-20780. (Пакет з речовими доказами). Копія. Машинопис.

№ 124
ПОВІДОМЛЕННЯ КРАСНЯНСЬКОГО
РАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН ПРО ЛІКВІДАЦІЮ
БІЛЬШОВИЦЬКОГО ВИСЛУЖНИКА
КЛИМКА ШУРИ З СЕЛА СКВАРЯВА

[Листопад 1949 р.]

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Громадяни Краснянського району!

Повідомляємо вас, що громадянина Шуру Клімка Миколаевича з с. Скварява покарано карою смерти за злочинну і підлу роботу супроти своїх односельчан та цілого українського народу.

Він, як співпрацівник мgb, своєю підлою роботою, загнав в далекі Сибірські тайги і ліси на каторжні роботи кільканадцять своїх односельчан.

З презирством серед людей опльовував боротьбу українського народу та його революціонерів.

Мимо кілька разових упімнень з нашого боку, він даліше продовжував свою підлу зрадницьку діяльність.

Цей факт хай буде пересторогою для всіх зрадників, які співпрацюють з мgb, та тим допомагають большевицьким вельмож[ам] нищити духово і фізично український народ. Кождний пам'ятайте, що народна справедлива рука скорше чи пізнійше покарає зрадника.

Смерть Сталіну та його вислужникам!

Хай живе український селянин у вільній українській Самостійній Державі!

Хай живе волелюбний український народ!

Листопад 1949 р.

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ

Архів УСБУ ЛО. (Речові докази до архівно-кримінальних справ). Копія. Машинопис.

№ 125
ПОВІДОМЛЕННЯ ПОМОРЯНСЬКОГО
РАЙОННОГО ПРОВодУ ОУН ПРО ЛІКВІДАЦІЮ
БІЛЬШОВИЦЬКОГО ВИСЛУЖНИКА
ЯРОСЛАВА СЕМИРАЗА З СЕЛА УГОРЦІ

[Травень 1951 р.]

Воля народам!

Смерть тиранії!

П О В І Д О М Л Е Н Н Я !

Г р о м а д я н и !

Повідомляємо, що дня 28 квітня 1951 р. покарано карою смерти начальника «стрєбків» села Угорці, комсомольця Семираза Ярослава.

Ставши на шлях зради рідного народу, він був активним вислужником большевицьких органів поліції мґб-мвд.

Він:

1) зі зброєю від 1949 р., ходив з большевиками на засідки і облави не тільки в своєму селі, але і на другі села;

часто ночами ходив попід вікна слухати що хто говорить;

2) у 1949 р. був активним службовцем мвд в м. Золочів, де відбирав від селян харчеві продукти і забирав зі собою на мвд;

3) у 1951 р., ставши начальником «стрєбків» в селі Угорці, зробив собі дріт і з ним постійно ходив по селі та шукав по господарствах за криївками.

Помимо наших кількарізних пересторог, він дальше продовжував свою зрадницьку роботу супроти українського народу, чим викликав до себе ненависть і погорду своїх односельчан і селян інших сіл. За ці злочини постигла його справедлива кара.

Г р о м а д я н и !

Факт цей хай буде пересторогою всім тим, які є на службі ворога. Хай вони пам'ятають, що большевики їхніми руками закріплюють своє панування над українським народом, сіють роздор і ненависть між народом, при їхній помочі винищують фізично чесних українців. Всіх тих, які ще досьгодні не зрозуміли суті большевицької політики відносно українського народу і які продовжують підлу зрадницьку роботу відносно українського народу, скоріше чи пізніше постигне справедлива кара. Тому, зривайте з вислужництвом ворогові негайно і включайтеся у все-народний фронт боротьби!

« С т р е б к и » !

Якщо ви ще тепер пірвете зі своєю вислужницькою роботою і покинете «стрєбків», ви можете розраховувати на прощення. Коли ж ви будете продовжувати допікати народові, коли ви даліше будете вірно служити большевицьким катам, скоріше чи пізніше вас постигне справедлива кара, так як вже постигла «стрєбка» Семираза Ярослава! Будьте певні цього!

Смерть Сталіну і його бандитській зграї!

Смерть большевицьким вислужникам!

Геть «стрєбкам»!

Хай живе революційно-визвольна боротьба українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу!

Травень, 1951 р.

Районний Провід
Організації Українських Націоналістів

Львівський історичний музей. Копія. Машинопис.

РОЗДІЛ IV.

ДОКУМЕНТИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УПА НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВЩИНИ

№ 126-134
ДОКУМЕНТИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УПА
НА ТЕРЕНАХ ЗОЛОЧІВЩИНИ

14 березня 1944 р. – 1946 р.

№ 126
ЗВІТ ТЕРЕНОВОГО ПРОВІДУ ОУН
ЗОЛОЧІВЩИНИ ПРО ПОБУТ ТА ДІЇ ВІДДІЛІВ УПА
НА ПІДКАМІНЩИНІ У ЛЮТОМУ-БЕРЕЗНІ 1944 Р.

14 березня 1944 р.

Львівщина.

УПА

НАДЗВИЧАЙНИЙ ЗВІТ

В мій терен перейшов курінь УПА. Стаціонував в с. Черниця (Брідщина). Там були німаки і в п'яному стані почали стріляти до наших. Наші їх роз[з]броїли і старшину ранили. Пізніше перев'язали рану і відставили до Бродів з відповідним листом. Потім німці приїхали до курінного до с. Черниці. На авті мали білу хоруговку. Почались переговори, які вів зв'язковий старшина. Договорились, ні німці не будуть стріляти до УПА, ні УПА до німців. Німці запропонували, щоб цей курінь заняв Підкамінь і хоронив ці терени перед бандами, бо стаціонує там війська відіслали на поблиський фронт. Курінний на це погодився. Устійнено клички, щоб взаїмно не стрілялись. В переговорах курінний домагався зброї і поставив контингент: 10 максимумів, 60 кулеметів, 1560 крісів, 15 мінометів легких, 4 тяжких, 100 фінок, 20 пістолів, 2 гарматки, 10 далековидів і карти. Німаки зараз видали 200 крісів, 2 міномети, 6 максимумів, 20 лент, 2 легкі кулемети, 12 дисків, 32000 амуніції, карти. Той курінний видів лише 2 чоті. Решта вкривається, лише німцям показав місце постою, одначе і в тім місці людей всіх не тримає. Німаки зазначили, що вони зброї не можуть видати, бо її не мають під рукою. Дальше німці сказали, що будуть забирати зі собою всіх молодих мужчин. Зараз їх використовують на старім російськім кордоні до копання окопів. Курінний цьому спротивився, а німці погодилися не брати до роботи мужчин. Їх хоче цей курінний змобілізувати до своїх відділів. Цю політику веде генерал

Придман. Якщо наших арештували б, то треба признатися, що є укр[аїнський] партизан і покликатися на генерала і курінного, то німці випускають. Були вже випадки, що таким способом випустили 3 стрільців і 2 зв'язкових.

Німці в двох повітах: Золочів і Броди заборонили укр[аїнській] поліції та всім своїм частинам зачіпати наші відділи та стріляти до них, якщо вони проходять. Німці у всіх місцевостях домагаються зв'язків з командирами УПА та ОУН.

Курінь цей робив на польські села акцію. Німці дали нашим до розпорядимости 4 гарматки і танкетку. В цій акції курінь поповнив нетакт. Вистріляли поляків 300 чоловік. В тім теж жінок. Дальше наші зробили акцію на монастир в Підкамені, де було 700 поляків з Волині. Одначе вони втекли ніччю. Вбито 150 поляків. Німці до цієї акції хотіли нашим дати до розпорядимости літаки і дві сотні німаків. Курінний відмовив. В монастирі здобули великі запаси харчів, апт[е]ку та багато іншого майна.

14.III.1944 [р].

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 61. – Арк. 97. Копія. Машинопис; Там само. – Т. 68. – Арк. 244. Інша копія. Машинопис.

№ 127
ДИПЛОМ ПРО ЗАКІНЧЕННЯ
ПІДСТАРШИНСЬКОЇ ШКОЛИ «ЛІСОВІ ЧОРТИ»

3 вересня 1944 р.

ДИПЛЬОМ
Юнак *Нечай*⁷²² народж[ений] 19.7.1922 р.
закінчив Підстаршинську Школу У.П.А. З[ахід]
Загальний вислід добрий
Льоката 16/89
Одержав військовий ступінь ст[арший] вістун

Постій,

дня 3.[0]9. 1944 р.

Іспитова комісія:

Командир Підстаршинської школи

/Ткач⁷²³/

«Лісових Чортів»

/Ткаченко⁷²⁴/

хорунж[ий] Горинь⁷²⁵

/Чайка⁷²⁶/

/Бук⁷²⁷/

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 23. – Арк. 96. Оригінал.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 156.

⁷²² «Нечай» – Петро Литвин.

⁷²³ «Ткач» – ймовірно, Петро Загурський.

⁷²⁴ «Ткаченко» – Михайло Цимбалко.

⁷²⁵ «Горинь» – Василь Ільків.

⁷²⁶ «Чайка» – Іван Кашуба.

⁷²⁷ «Бук» – особа не встановлена.

№ 128
ВИТЯГ ІЗ ОПЕРАТИВНОГО ЗВІТУ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ КУРЕНЯ «РОМАНОВИЧІ»
НА ЗОЛОЧІВЩИНІ

15 грудня 1944 р.

[...]

Відділ Романовичі

З початку місяця серпня [1944 р.] к[оманди]р Вороний⁷²⁸ зробив такі персональні зміни на окр[узі] 22⁷²⁹: оргмоба Карого⁷³⁰ назначив к[оманди]ром відділу і наказав йому негайно організувати відділ, а на його місце окружним оргмобом назначив к[оманди]ра Ненаситця⁷³¹.

Місяці серпень і вересень [1944 р.] к[оманди]р Карий (Вартовий) організував, вивінував та школив свій відділ, не маючи замітніших сутичок з ворогом. В половині місяця вересня відділ Романовичі мав вже два підвідділи. І з того часу зачислено його до боєвих відділів та призначено йому терен операції окр[угу] 22.

Дня 24 вересня 1944 р. змушений великими облавами більшовиків, які в той час були на окр[узі] 22, зманеврував на терен окр[уги] 23⁷³² і закватерував на Вовчих Ямах, в сокільських лісах. На північний захід від його місця постою стаціонував новоорганізуочий відділ Побратима⁷³³. Цього дня о год. 7 рано розвідка донесла, що більшовики роблять облаву на сокільські ліса, а їхні стежі наближуються до місця постою відділу Романовичі. Тоді к[оманди]р Вартовий дав наказ остре поготівля і вислав стежу перевірити терен і силу ворога. Стежі пішли до села Грабова і Мазярня. В тому часі відділ Побратима, що находився 8 км від місця постою відділу Романовичі, вже мав бій з більшовиками.

[...] із відділу Побратима) к[оманди]р Вартовий хотів піти з поміччю йому, вислано стежу в силі одного роя на чолі з чотовим Степом⁷³⁴. Стежа ця віддалилась ледве 1 км від місця постою, де завважили її 3 більшовицьких кіннотчиків і віддали кілька стрілів, де був ранений чотовий Степ. А тому, що чотовий Степ просився,

⁷²⁸ «Вороний» – Василь Левкович, командир ВО 2 «Буг».

⁷²⁹ «22» – цифровий криптонім Золочівської округи ОУН.

⁷³⁰ «Карий» – Михайло Гачкевич.

⁷³¹ «Ненаситець» – Михайло Масло.

⁷³² «23» – цифровий криптонім Сокальської округи ОУН.

⁷³³ «Побратим» – особа не встановлена.

⁷³⁴ «Степ» – прізвище особи не встановлено, відоме лише ім'я – Йосип.

щоби його не залишено на полі бою, стежа забрала раненого і вернула до табору. Чотовий Степ по 15 хвиликах помер. Його похоронено на кладбищі в селі. В міжчасі розвідка донесла, що більшовики посуваються зо східнього напрямку на сокільські ліса. Тому к[оманди]р Вартовий рішив не йти вже з поміччу Побратимові, а пильнувати себе. Держав цілий день боєве поготівля, а вечором змінив місце постою та перейшов без перешкод на полудневий схід в боложинівські ліса.

Від 25-29 вересня 1944 р. відділ Романовичі, маневруючи в південному напрямку, школився і не мав жадних сутичок з ворогом.

Дня 30 вересня 1944 р. відділ стояв в лісі під селом Трудовач. Розвідка донесла, що заноситься на облаву, та що під'їжджають танки. Заряджено тривогу, відділ відмашерував на край ліса, де зайняв становища. Вислано стежі, які, повернувши, донесли, що в селі Трудовач є около 30 більшовиків. Вислано гінця до недалеко знаходячого відділу Дружинники, той вернув о год. 13 з вісткою, що дорога до відділу Дружинників вільна та що біля постою Дружинників спокійно. Потому відділ відмашерував та злучився з відділом Дружинників, де заняв становища на лівому крилі. По 30 хвиликах по відході відділу Дружинники, наскочили на місце постою більшовики в силі 250 чоловік. Вив'язався бій, що тривав около 3 годин. У висліді бою втрачено одного вбитого та одного раненого. Втрати більшовиків около 35 людей вбитими і раненими. О год. 15.45 відступлено планово та долучено знова до відділу Дружинники, що стаціонував на захід від місця бою. Там Романовичі заняли знова ліве крило. О год. 17.30 налізли на ліве крило більшовики в силі 1 сотні. Бій тривав до год. 20.30. Наші втрати: один вбитий і 2 ранених. Втрати ворога, як подала місцева розвідка, около 40 вбитими і раненими. Здобуто 4 фінки, 500 штук набоїв. Більшовики окопались і залишились в лісі на ніч. О год. 21 всі відділи пляново відв'язались та без жадних втрат змінили місце постою в ліс біля села Тростянець.

Від 1 жовтня 1944 р. до 23 жовтня 1944 р. відділ цілий час маневрував у пеняцьких лісах, де не мав жадних сутичок з ворогом, а в вільних хвиликах від маршу школився. В тому часі, то є 14 жовтня 1944 р., к[оманди]р Вартовий захворів та поїхав додому. В часі облав попав живий в більшовицькі руки. Дня 20 жовтня [1944 р.] команду над відділом перебрав к[оманди]р ст[арший] бул[авний] Стир (Ткаченко)⁷³⁵, по наказу к[оманди]ра Ненаситця.

⁷³⁵ «Стир»-«Ткаченко» – Михайло Цимбалко.

The Peter J. Potichnyj Colection on Insurgency and Counter-Insurgency in Ukraine, University of Toronto. Копія.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 213-214.

№ 129
ВИТЯГ ІЗ ЗВІТУ ЗА ТРЕТІЙ КВАРТАЛ 1945 р.
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ УПА НА ТЕРЕНАХ
ТАКТИЧНОГО ВІДТИНКУ «ПЛІСНЕСЬКО»

30 жовтня 1945 р.

УПА-Зах[ід]
«Буг»

Постій, 30 жовтня 1945 [р.]

ЗВІТ
за III квартал [19]45 [р.]

В[ідтинок] «Пліснисько» (Шугай⁷³⁶)

«Дружинники» (Свобода⁷³⁷)

Згідно з наказом в[і]д[діл] мав рушити в рейд двома групами по запланованому маршруті. Реченець відмаршу першої групи під ком[андою] сот[енного] назначено на день 25.[0]6.[1945 р]. Друга група під ком[андою] чот[ового] Козака⁷³⁸ мала відмашерувати 5 днів пізніше. Одначе старання за повне вивінування п[і]д в[і]д[діл] та певні персональні зміни відтягнули цей реченець. В результаті першою відійшла група чот[ового] Козака, другу повів чот[овий] Певний⁷³⁹.

4.[0]7[.1945 р.] п[і]д в[і]д[діл] чот[ового] Козака силою 42 чол. рушив з терену р[айону] Заболотці в напрямі Волині. П[і]д в[і]д[діл] перейшов селами: Безодня-Полонична-Хотин-Теслугів-Чорна Лоза⁷⁴⁰-Антонівка-Гродки-Добре Поле-Обгів-

⁷³⁶ «Шугай» – Григорій Котельницький.

⁷³⁷ «Свобода» – особа не встановлена.

⁷³⁸ «Козак» – Олександр Мороз.

⁷³⁹ «Певний» – Петро Ляшкевич.

⁷⁴⁰ У тексті: *Червона Лоза*.

Любомирівка-Буща-Точевики-Плоска-Козів-Стадники-Країв. В загальному довжина траси сягала 200 км в одну сторону. В с. Обгів п[і]д[і]д[і]л відбув пропагандивні збори з участю 150 слухачів. В більшості примінювано гутірки з населенням, як засіб пропаганди, при нагоді побуту в селах. Такі планові гутірки з поданою темою проведено в с[елах] Хотин, Червона Лоза, Білгородка, Птича, Буща, Точевики, Гаївка і Майдан. Населення радо приймало стрілецьтво, розпізнавши, що це рідні, а не провакативний відділ.

11.[0]7[.1945 р.] розвідка п[і]д[і]д[і]лу стрінулася в с. Буратин з ротою больш[евецької] кінноти, яка під вечір тут заквартирувала. Стрільці обстріляли больш[евецьких] кіннотчиків і вицофалися. Другого дня большевики застрілили жінку з цього господарства, на якому обстріляно ворога.

24.[0]7[.1945 р.] на донесення сексотів больш[евики] зробили облаву на білгородські ліси в погоні за нами. Цілий день п[і]д[і]д[і]л маневрував і з облави вийшов без зустрічі з ворогом. Перейшовши ріки: Стінка, Плащівка, Іква і Світинка, досягнув берегів ріки Горинь. Перейти її, одначе, п[і]д[і]д[і]л не зміг: дороги і села обабіч р. Горинь були дуже густо обсажені больш[евецькими] військами, що саме в тому часі перекидалися на схід. Це було причиною недосягнення призначених теренів і повороту. Відчувався надмірний брак харчів.

П[і]д[і]д[і]л вертався трасою: Хорів-Гаївка-Буща-Гурби-Майдан-Носовиця-Птича-Білгородка-Підвисока-Чорна Лоза-Теслугів-Хотин-Полонична-Безодня – у вихідний пункт, який осягнуто 0.8.

У поворотній дорозі п[і]д[і]д[і]л відвідав повстанські могили і побоєвище під с. Гурби, де 24.[0]4.1944 [р.] стануло одно з'єднання УПА-Півн[іч] проти кільканадцяти тисяч червоних орд.

Рейд скріпив стрілецьтво на дусі і тілі. Розкрив перед вояцтвом правду, що Україна не тільки, що в вікні, але що вона далеко простірна і що скрізь іде затяжна боротьба за наше бути чи не бути. Вернулися обідрані, але морально кріпкі з міцною постановою далі боротися за УССД.

10.[0]7[.1945 р.] друга група під ком[андою] ст[аршого] бул[авного] Певного силою 36 чол. вирушила і переправилася через р. Іква. У недалекій віддалі за нею п[і]д[і]д[і]л натрапив на сильну больш[евецьку] засідку (около 80 чол.), яка відкрила сильний кулеметний вогонь по ядрі машеруючого п[і]д[і]д[і]лу. Від перших стрілів був смертельно ранений к[омандир] Певний та легше 2 ройові. П[і]д[і]д[і]л відступив до близького лісу і там

цілий день маневрував. Ст[арший] бул[авний] Певний останками сил відтягнувся у збіжжя, відкинув торбу з документами і автомат, оставляючи собі тільки пістоль і щойно другого дня помер на руках дівчат з с. Комартоки, які, повідомлені з п[і]д[і]д[і]лу, за ним шукали. Там же і похований. Команду перебрав бул[авний] Довбня⁷⁴¹. Тому, що не можна було відшукати торби з мапами, потрібними до рейду, п[і]д[і]д[і]л завернув до місця виходу.

17.[0]7[.1945 р.] команду над п[і]д[і]д[і]лом перебрав частинно здоровий по операції к[оманди]р Свобода, оперуючи на терені Підкамінь-Заболотці-Олесько. Увагу звернуто на пропагандивну роботу з огляду на те, що в багатьох селах тих р[айо]нів жили поляки і до цих сіл не було належного доступу. Населення мало знало про наші змагання. До половини серпня відбуто проп[агандистські] збори в с[елах] Побіч, Опаки⁷⁴², Верхобуж, Ко[л]тів, Кругів, Літовищі, Маркопіль, Звижень, Чепелі. На зборах промовляв п[оліт]в[и]х[овник] Аркадій⁷⁴³. Зараз населення ставиться добре до нашого руху.

В другій половині серпня [1945 р.] почалися масові облави на комплекс пеняцьких лісів і сіл.

17.[0]8[.1945 р.] під час такої облави один п[і]д[і]д[і]л під ком[андою] сот[енного] та один п[і]д[і]д[і]л з в[і]д[і]лу «Витязі» під ком[андою] сот[енного] Оверка⁷⁴⁴ звели бій з большевиками б[і]ля с. Гута Верхобужська. Червоних було около 300, бій тривав 2 год. «Дружинники» пішли в протинаступ і гнали больш[евиків] около 700 м до чергової лісної просіки. Стрільці і кулеметники стріляли на ходу. Дальшій погоні перешкодили ворожі кул[еметні] застави на просіці. Наші п[і]д[і]д[і]ли зманеврували. Ворог втратив около 30 вбитими, в тому 1 полк[овник], 1 майор і 3 лейт[енанти]. У нас 1 – стрілець вбитим (тяжко ранений розірвався гранатою, щоб не попасти до рук ворога). Відзначилися чот[овий] Довбня та кул[еметники] Заграва⁷⁴⁵ і Потап⁷⁴⁶.

З цього часу бльокада лісів та облави тривали 3 тижні. В[і]д[і]л і п[і]д[і]д[і]л перебули її розчленовано то знову сокупно.

28.[0]8[.1945 р.] чот[овий] Довбня з кількома стрільцями зловив у лісі б[і]ля с. П[е]няки 1 больш[евецького] розвідника,

⁷⁴¹ «Довбня» – особа не встановлена.

⁷⁴² У тексті: *Опока*.

⁷⁴³ «Аркадій» – Володимир Батинчук.

⁷⁴⁴ «Оверко» – Володимир Федорків.

⁷⁴⁵ «Заграва» – особа не встановлена.

⁷⁴⁶ «Потап» – особа не встановлена.

який виступав як дезертир з ЧА. На слідстві признався до вини: мав завдання слідити за в[і]д[ділами] УПА і СКВ. Його знищено.

3 огляду на дальші бльокади терену і насичення його кватирунками окупантських військ п[і]д[в[і]д[діли] протягом м[і]сяця вересня [1945 р.] не проявили особливої діяльності.

22.[0]9[.1945 р.] рій з чот[и] Козака в засідці б[і]ля с. Пониква вбив к[оманди]ра мінерів лейт[енанта], а 4 роззброїв. Їх і 28 інших мінерів, неузброєних – після вияснення – хто ми та яка наша ціль, відпущено. Здобуто 5 ППШ, 1 «Наган», 1 компас, 9 крісів, 1 уніформ, 2 пари взуття, 760 патронів до ППШ.

25. [0]9[.1945 р.] в лісі б[і]ля с. Літовищі під час облав рій ст[аршого] віст[уна] Хмари⁷⁴⁷ звів сутичку [з] далеко переважаючим ворогом, задаючи йому дошкульних втрат – 7 вбитими, 4 раненими без втрат власних. Відзначилися ройовий, кул[еметник] Каганович⁷⁴⁸ і стр[ілець] Заяць⁷⁴⁹.

«Витязі» (Оверко)

24.[0]6[.1945 р.] провокативний больш[евицький] відділ зловив підступно в с. Жарків розвідчиків віст[уна] [Ко]лоса⁷⁵⁰ і ст[аршого] стр[ільця] Чайку⁷⁵¹, а помічника інденданта ст[аршого] стр[ільця] Рожу⁷⁵² – убив. Тіло вбитого підобрано і похоронено в с. Жарків.

24-27.[0]6[.1945 р.] ІІ чота Голуба⁷⁵³ перевела пропагандивні збори в с[елах] П[е]няки, Ч[е]пелі, Лукавець.

29.[0]6[.1945 р.] І чота Певного повернула з Кам'яниччини.

26-30.[0]6[.1945 р.] в[і]д[діл] прийняв 13 нових стрільців.

3.[0]7[.1945 р.] І чота відойшла на півн[іч] в охороні транспорту.

4.[0]7[.1945 р.] 2 рій ІІ чоти перевів проп[агандистські] збори в с. Руда Колтівська.

Цього ж дня допроваджено до в[і]д[ділу] бувшого сот[енного] п[оліт]в[и]х[овника] Руслана⁷⁵⁴, що свого часу відойшов і зголосився до большевиків. У висліді польового суду Руслана розстріляно перед лицем в[і]д[ділу].

⁷⁴⁷ «Хмара» – Іван Рижій.

⁷⁴⁸ «Каганович» – особа не встановлена.

⁷⁴⁹ «Зяць» – особа не встановлена.

⁷⁵⁰ «Колос» – особа не встановлена.

⁷⁵¹ «Чайка» – Володимир Гуменний.

⁷⁵² «Рожа» – особа не встановлена.

⁷⁵³ «Голуб» – Іван Сисун.

⁷⁵⁴ «Руслан» – ймовірно, Ізидор Іздрік.

6.[0]7., 8.[0]7[.1945 р.] відбуто збори в с. Опаки⁷⁵⁵ і Голубиця.

8.[0]7[.1945 р.] повернув чот[овий] Певний, лишаючи для охорони транспорту 3 рій, який 11.[0]7[.1945 р.] теж повернувся, не виконавши завдання з огляду на ворожі пересування.

15.[0]7[.1945 р.] чота Голуба відойшла в проп[агандистський] перемарш, що тривало до 23.[0]7[.1945 р.]

23.[0]7[.1945 р.] зголосився до в[і]д[ділу] ст[арший] стр[ілець] Чайка⁷⁵⁶, зловлений раніш провокативним відділом Наливайка⁷⁵⁷ (Тимоша⁷⁵⁸). Наливайко, б[увший] кур[інний] в УПА-П[івн[іч], в УПА-Зах[ід] на протипольському (Томашівському) відтинку, знова в УПА-П[івн[іч], продістався агентурно на згадані терени і тут в провокативній акції отямився і був нами придержаний. Ст[аршого] стр[ільця] Чайку провадили НКВД-исти в терен, щоб показував їм орг[анізаційні] зв'язки і постої в[і]д[ділу]. Цей, скориставши з неухаги НКВД, втік, забіраючи з собою ППШ і 3 «Нагани» (в ППШ були такі набої, що не випалявали).

26.[0]7[.1945 р.] при в[і]д[ділі] почався вишкіл новобранців і к[оманда]нтів боївок терену.

27.[0]7[.1945 р.] стежа І чоти зловила сексотку-дівчину, яку вислало НКВД шлятися за в[і]д[ділом]. По переслуханні і доказанні вини її знищено.

30.[0]7[.1945 р.] II чота Голуба перевела ліквідацію стрибків у броварі в с. Підгірці. Стрибків розігнано. Забрано 3 кулемети МГ 1 кріс, 1 ППШ, 1 пістоль «Штаер», 2 корови, 4 коні, віз і 150 л пива.

12.[0]8[.1945 р.] розірвав себе гранатою на санпункті хворий на легені стр[ілець] Кріль⁷⁵⁹. До криївки, де лежав, допровадив больш[евиків] один з СКВ. Згинула теж санітарка, яка перед годиною прибула до хворого.

13.[0]8[.1945 р.] чота Голуба після ряду безрезультативних засідок, в засідці на автостраді в с. Ясенів збила авто, а в нім вбила 1 майора і 1 бойця та ранила 1 капітана.

«Непоборні» (Малиновий⁷⁶⁰)

30.[0]6[.1945 р.] віст[ун] Калина⁷⁶¹, доставляючи харчі, найшов на больш[евицьку] заставу і загинув.

⁷⁵⁵ У тексті: *Опока*.

⁷⁵⁶ «Чайка» – Володимир Гуменний.

⁷⁵⁷ «Наливайко» – Степан Савчук.

⁷⁵⁸ «Тиміш» – особа не встановлена.

⁷⁵⁹ «Кріль» – особа не встановлена.

⁷⁶⁰ «Малиновий» – Мар'ян Кравчук.

⁷⁶¹ «Калина» – особа не встановлена.

11.[0]7[.1945 р.] донесено, що до с. Гутисько приїхали вечером 2 роти больш[евицької] піхоти і 1 кінноти.

12.[0]7[.1945 р.] в[і]д[діл] стаціонував в брідському лісі. Ранні стежі донесли, що ліс пенетрований ворогом. У віддалі 1,5 км від м[ісця] п[остою] заднє забезпечення спостерегло больш[евицьких] кіннотчиків, які їхали слідами в[і]д[ділу]. Заднє забезпечення зробило заставу. Сот[енний] разом з чот[овим] Степовим⁷⁶² вийшов на чоло в[і]д[ділу]. В тому моменті з бічної доріжки вийшла група большевиків і натрапила на цих двох. Больш[евиків] підпущено на віддаль 10 м і обстріляно з автоматів. Вони вивтікали. В цьому самому часі заднє забезпечення відкрило вогонь по над'їжджаюч[і]й больш[евицькій] кінноті. Ворог панічно тікав. В[і]д[діл] зманеврував, відв'язавшись. За деякий час больш[евики] відкрили вогонь з кур[інного] гранатомета по лісі. Стрільна його, одначе, падали в противному напрямі до посування в[і]д[ділу]. Ворог втратив около 9 вбитими і раненими.

16.[0]7[.1945 р.] в[і]д[діл] зустрівся б[іля] с. Тур'є з в[і]д[ділом] «Тигри» – [командира] Лиса⁷⁶³.

Того ж дня рой[овий] Таран⁷⁶⁴ знищив у с. Соколя начальника стрибків.

В міжчасі п[ід]в[і]д[діли] переводили проп[агандистські] збори, а в с. Переволочна відбуто окрему відправу з громадською адміністрацією.

Вільні хвилини присвячено вишколам оцінки віддалів і гострого стріляння з «Флоберту».

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 236-237. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 218-222.

⁷⁶² «Степовий» – Василь Дубас.

⁷⁶³ «Лис» – Михайло Хвалібота.

⁷⁶⁴ «Таран» – особа не встановлена.

№ 130
ВИТЯГ ІЗ ВІДОМОСТЕЙ ВІД ЛИПНЯ 1944 р.
ДО 1 ЖОВТНЯ 1945 р. ПРО ВТРАТИ
ТАКТИЧНОГО ВІДТИНКУ «ПЛІСНЕСЬКО»

25 листопада 1945 р.

«Буг»

Постій, 25 листопада 1945 р.

ДАНІ ПРО ВТРАТИ ВЛАСНІ ТА ВОРОЖІ В ЛЮДЯХ І МАЙНІ
від переходу фронту (липень 1944 р.)

I. «Пліснисько» по день 1.10.45 р.

Втрати власні в людях:

вбиті	98
самовбиті	23
замордовані	–
ранені	65
пропавші без вісті	12
схоплені	16
самосхоплені	16

Втрати власні в майні:

Зброя: 3 кулемети, 6 автоматів (ППШ), 61 крісів, 17 «Наганів».

Виряд: 12 палаток, 22 коци, 18 набійниць, 14 хлібаків,
47 голов[них] пасів.

Втрати ворога в людях:

вбиті	592
ранені	145
пропавші без вісті	8
зловлені	17
перебіжчики до нас	–

Втрати ворога в майні:

Зброя: 16 кулеметів, 1 гранатомет (82), 86 крісів, 8 десять-зарядок, 28 автоматів (різні), 18 пістолів, 9000 шт. муніції (різномород[них]).

Виряд: 108 уніформів, 90 пар взуття, 50 набійниць, 28 ковбурів, 48 головн[их] пасів, 9 сідел.

Транспорти: 4 вантажні автомашини, 1 легка автомашини,
1 легка танкетка, 7 возів, 47 коней.

Приміщення: 6 станиць «стрєбків», 1 радгосп, 1 бровар, 11 молочарень, 6 адм[іністративних] установ, 6 більших урядових установ, 1 МТС (2 трактори, 3 молотілки).

Постачання: 2 паки сухарів, 2 бочки оселедців, 1 пака консерв, 50 кг цукру, 24 шт. рогатої худоби, 8 телят, 12 свиней.

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 1. – Арк. 4. Фотокопія оригіналу.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 235-236.

№ 131

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ КОМАНДИРА СОТНІ УПА МАР'ЯНА КРАВЧУКА – «МАЛИНОВОГО»

1 грудня 1945 р.

С.Б. 401

1.XII.1945 [р].

ДОВІРОЧНО

Командир УПА – Малиновий

(Звіт Береста⁷⁶⁵)

Кравчук Мар'ян – ур[оджений] 17.V.1919 [р.], Красне – [повіт] Золочів – псевдо від 1939 р. Малиновий, останньо в Краю – Промінь. Освіта – 4 кл[аси] гімн[азії] (виключений і арештований за прин[алежність до ОУН]).

1939 рік застав його в Гродні в тюрмі, війна захопила в Сх[ідних] Прусах, звідти стягнув його в 1940 р. провід до Кракова – стягнув його Линда (прізвище)⁷⁶⁶, о. Шульган. Звідки пішов до Стараховиць (Веркшуц), де був провідником звена. Опісля відбув вишкіл в Бранденбургу і пішов до легіону «Нахтігаль», а з ним – на Схід. Був у В[і]нниці, опісля переформований у «Шуцманшафт», відбував вишкіл у Франкфурті (н[ад] Одрою). Коли відділ поліції кинено на Білорусь, він був у шпиталі (початок туберкульози) у Берліні. Опісля «дошлюсував» на Білорусь, де був 2 місяці – відтак відділ відпущено і він вернувся додому.

⁷⁶⁵ «Берест» – особа не встановлена.

⁷⁶⁶ Йдеться про Остапа Лінду – «Ярему».

Вдома (Красне) мав зв'язок (весна 1943 р.) з рай[онним] пров[ідником] Лісовим⁷⁶⁷, у Львові – з Лунем Володимиром. Далі пішов у Карпати, де був на вишколі районних військовиків у Мізуні. Хворий вернувся додому, де перебував через жнива (1943 [р.]). Далі в листопаді 1943 [р.] окр[ужний] пров[ідник] Береговий⁷⁶⁸ доручив йому організувати чоту. Через зиму 1943-[19]44 [рр.] проводив чотою, навесну зорганізував сотню, якою проводив аж до останнього часу.

Малиновий зізнає:

Сотня моя мала 190 людей, діяла від осені 1943 р. до 25.[0]8.[19]45 [р.] у Брідщині. Курінний мій був Шугай, командир воєнної округи – Вороний⁷⁶⁹, ком[андир] УПА-Захід – Шелест⁷⁷⁰ (знаю особисто). В сусідніх теренах оперували відділи: Іванка⁷⁷¹, Свободи⁷⁷², Лиса⁷⁷³.

Сотня моя перейшла за фронт 24.[0]8.[19]44⁷⁷⁴ [р.]. Терен її діяння: Брідщина, Золочівщина, Камінка Струмилова, плюс рейди на Волинь і Рава Руська. З приходом більшовиків відділи діяли сотнями. До двох місяців не було жодних облав. Пізніше були облави, які робили відділи НКВД і ЧА.

З огляду на провокаторів, втікачів з ЧА до УПА не приймали, роззброювали і наганяли додому.

В осені 1944 р. мала моя сотня такі важніші бої:

– вересень – коло Соколівки (90 убитих більш[овиків], у мене 2 убитих, 3 ранених).

– жовтень – бій за Топорів, розбиття Чехів (вибито «стрибків» – місцеву більш[овицьку] міліцію).

– листопад: бій за Гологірські ліси (були там 2 курені Шугая і Карого, ми відступили).

Зима 1944/[19]45 [рр].

Моя сотня квартирувала по селах, розбита на чоти і рої з огляду перед «мітлою» («мітла» – це були величезні облави НКВД, що почались з Олеського і Брідського районів 11.І.1945 р. – такі облави займали нероз 70-80 сіл). «Мітла» захопила мене

⁷⁶⁷ «Лісовий» – Павло Сірко.

⁷⁶⁸ «Береговий» – Петро Вірлик.

⁷⁶⁹ «Вороний» – Василь Левкович.

⁷⁷⁰ «Шелест» – Василь Сидор.

⁷⁷¹ «Іванко» – Іван Котула.

⁷⁷² «Свобода» – особа не встановлена.

⁷⁷³ «Лис» – Михайло Хвалібота.

⁷⁷⁴ У тексті: 1945.

в р[айо]ні Лопатин. Перший бій за село Підсокіл (півкілометра від Соколівки) більшовики пішли танками, я вицофався на села; Ба[й]маки (де була тоді зі мною сотня Іванка, під командою Оверка⁷⁷⁵ – Іванко пішов до сітки), далі – до [сіл] Боложинів, Брахівка, Жарків, Гав[а]реччина. «Мітла» тривала три тижні – моя сотня перебула цей час постійно в лісі. По місяці зібралась знову разом і до весни оперувала в тому самому терені – облав міцних вже не було.

На весні 1945 р. моя сотня розбила таб[і]р до вивозу в Ю[с]ьковичах (вивозили 200 осіб – родин УПА), далі робила акцію на Заболотці (там був больш[евицький] район) – згинуло 30 НКВД-истів) і дві акції на Топорів (больш[евицький] підрайон) і інші.

До жнив облав і акцій не було.

В жнива большевики вицофували військо з фронту, але не вживали його до облав. Тільки НКВД робило засідки.

В липні 1945 р. я мав дві чоти (Карий⁷⁷⁶ і Степовий⁷⁷⁷). Вони оперували на тому ж терені, а також робили рейди з бойово-пропагандивними завданнями.

Чота Карого – 2-тижневий рейд на Волинь, і чота Степового – рейд в околицю Янова, Яворова, Рави-Руської.

Я сам сидів по 2-3 тижні коло одної або другої чоти. Коли Карий вернувся з Волині, я був при ньому (Степовий тоді рейдував в околицях Рави). Я з двома зв'язковими вибрався до Степового (Винничук і Дутко були ці зв'язкові). Ішов через села: Марущанка, Незнанів. В Незнанові була облава НКВД (кінець липня 1945 [р.]). Я стрінув боївку СБ, яка казала в якому напрямі пішла моя чота і дала мені зв'язкових, що допровадили нас до терену Равщини. Далі пішли ми (цебто я, моя сестра і двох вище названих зв'язкових), шукаючи за чотою. Села в Равщині тоді були міцно «бльоковані» НКВД-истами. Коло Угнова перейшли ми польсько-совітський кордон, шукаючи за відділом (чотою). Кордон має один дріт, застави по кожному селі, патр[у]лі по 15 людей дуже часті. За кордоном був 5 днів – відділу не знайшов – вернувся знову назад. Залоги більшовиків по селах збільшилися і я мусів знову перейти на польський бік (де було багато спокійніше). Тут сидів я тиждень, вернувся знову в Равщину і тому, що бльокада тривала далі, просуватись не було можна, відділу не знайшов – рішив іти за кордон до Німеччини.

⁷⁷⁵ «Оверко» – Володимир Федорків.

⁷⁷⁶ «Карий» – особа не встановлена.

⁷⁷⁷ «Степовий» – Василь Дубас.

В лісах Белзець – Замісць думав, що стріну польських партизан, але вони були розбиті (говорило населення). Перед Замостем сів на поїзд і доїхав до Люблина, а звідти до Кракова. В Краків приїхав 15.IX.[19]45 [р]. У поїздах – переповнення, контролі не було, люди їдуть на дахах. З Кракова через Катовиці поїхав в сторону Чех[ії] на Гляско, де через ріку Найсу перейшов чесько-польський кордон. У віддалі 20 км від кордону злапала нас чеська поліція. Я сказав, що вертаюсь з англійської зони, поляки мене обрабували і забрали папері, я йду до Чехії, де хочу працювати в господаря. Льюйтнант поліції видав мені перепустку до Траутенау. Під Траутенав злапали мене більшовики, я показав їм чеську перепустку і мене пустили. Далі пішов я пішки до Ц[в]ікау і тут перейшов чесько-нім[ецький] кордон (перевів якийсь шмугляр) і подався поїздом до Дрезден–Хемніц–Цвікау. Далі пішов пішки на Пляуен-Гоф.

Америк[ансько]-більш[овицький] кордон перейшов ніччю коло Гофу і дійшов до Кронах і примістився в таборі. Таб[і]р за два дні перевозили до Байройту і я разом зі всіма (діставши попередньо у Кронах документи «з пальцем») переїхав до Байройту, де осів на стало.

Тут мене знайшов мій знайомий з краю Матейчук – псевдо Тигр (тепер має зв'язок – працює орг[анізаційно] у Ноймаркті). Опісля шукав я зв'язку з Авсбургу – Зоннеркасерне у Галамая⁷⁷⁸ і Бідули. Тут з мене стягав один пан (молодий, бльондин) протокол і казав, що зголоситься, але не прийшов.

Був я також у Карльсфельді – але не знайшов нікого зі знайомих.

* * *

Малиновий здає собі справу, що він не виконав обов'язку, залишив відділ і каже, що понесе за це всяку відповідальність. На запит «чого, властиво, сюди прийшов» каже: «Що часом бувають такі хвилини, коли здається все пропало, відділу не міг знайти і іншого виходу не бачив».

Моя думка: мав досить боротьби і втік сюди.

Виглядає, що все говорить по правді, щиро.

За своїх зв'язкових: Винничука Василь і Дутка ручить, що вони свої – буду ще з ними говорити.

⁷⁷⁸ Йдеться про Степана Галамая.

Винничук Василь (Розваж – Підлисса) був мельниківець на емігр[ації] 1939-[19]40 [рр.], опісля мельниківець в Краю, далі стрілець, зв'язковий УПА, відважний.

Дутка – зв'язковий Малинового, добрий хлопець, як сам каже Малин[овий].

Сестра Малинового – Марія, була арештована більшовиками, які вербували її в сексоти (як сама каже) і через це вона пішла в підпілля до відділу брата – а потім з ним сюди.

Малиновий каже, що сітка вліті 1945 [р.] на його терені представлялася так:

Орг[анізаційний] провідник (Золочівщина) – Блакитний⁷⁷⁹ (на місці Берегового – вбитий в бою).

Пов[ітовий] провідник Золочів – Чуйка⁷⁸⁰ – оба вбиті, пізніше Ворон⁷⁸¹.

Окр[ужний] СБ – Гроза⁷⁸²

Пов[ітовий] СБ – Малий⁷⁸³ (Золочів) і Недоля⁷⁸⁴ (Броди)

Госп[одарчий] реф[ерент] Брідщини – Крук⁷⁸⁵

Рай[онний] пров[ідник] (Олесько) – Вітер⁷⁸⁶ (потім Марко⁷⁸⁷).

Різні справи в насвітленні Малинового:

Сітка: на його терені була ще зовсім добра – не розбита. Перебувала у підпіллі (бункрах), діяла самостійно, мала боївки, помагала відділам.

Зв'язки: відділи мали зв'язки між собою і безпосередньо до в[оєнної] округи (вгору раз на два тижні, на умовлений пункт, все інший). Сітка також контактувалася просто вгору зв'язковими (а не лінією, штафетою).

Настрої населення: в околицях під лісом зовсім добрі, в інших помагають, але бояться.

Большевики на доноси сексотів приїжджають у села на облави 160-200 чол[овік] звичайно.

Залози НКВД в районі 400-500 людей. Багато тих самих, що були в р[оках] 19[39]-[19]40. У Лопатині той самий Коваленко.

⁷⁷⁹ «Блакитний» – Богдан Квас.

⁷⁸⁰ «Чуйко» – Петро Сорока.

⁷⁸¹ «Ворон» – Ярослав Бриковський.

⁷⁸² «Гроза» – Роман Качан.

⁷⁸³ «Малий» – Степан Дацків.

⁷⁸⁴ «Недоля» – особа не встановлена.

⁷⁸⁵ «Крук» – Іван Тимошик.

⁷⁸⁶ «Вітер» – Степан Левків.

⁷⁸⁷ «Марко» – Євген Дуда.

Сітка сексотів велика, організована на наш лад, вербована з мужчин і жінок. Важко знайти, бо н[а]пр[иклад] НКВД арештує 20 людей зі села і всіх 20 випускає. Не знати, хто з них співпрацює з НКВД, а хто ні. Провокатори пхаються і до відділів, але їх ліквідують. Часом їм вдається (справа Наливайка⁷⁸⁸ – Тимоша⁷⁸⁹ – окремо).

Арешти й вивози. В липні 1944-[19]45 [рр.] арештували майже з кожного села (в моєму терені) 10-15 дівчат. Багато засудили на 10 літ і повивозили, деяких повипускали. Цілих сіл не переселяють, ані не палять. Були арешти і вивози родин УПА (в деяких селах навіть по 20 родин).

Пропаганда наша діє. Виходять: «Ідея і Чин», «Самостійник», «Перець», «Стрілецькі вісті», летючки. Є вплив на червоноармійців. (У Ябл[у]нівці – Буськ капітан прочитав нашу летючку перед цілою сотнею, признав її рацію, а опісля застрілився). Ч[ервоно]-армійці дуже цікаві на наші летючки.

У селі Марущанка – К[а]м'яниччина, відділ ЧА, що повертав з фронту і там квартирував, відмовився брати участь в облаві, яку переводило в околиці НКВД.

Репатріяція: всіх везуть на східні землі. Мужчини не вертаються. Жінки, які були у Винниці, Жмеринці, ще раз докладно перевірені, вертаються додому.

Стрільці УПА – морально середні – чекають війни, сподіються її аж на весну, готуються до зими.

Еміграція Малиновому не подобається, багато паскарів (сам також паскує, бо не має грошей) і дуже багато партій, коли в краю всі за одне.

Вигляди на майбутнє УПА – вдержиться, але зима принесе дуже багато втрат. Стрільці не мають взуття, харчі залежно від облав (часами забагато, часами нічого).

Більшовики кидають в ліси відділи своїх партизан.

Справа Наливайка – Тимоша (в р[айо]ні Олесько)

Наливайко (який був наслідником Макса⁷⁹⁰) мав у своїому відділі східняка Тимоша (що перейшов до УПА з 30 людьми), що був провокатор НКВД.

З Тимошем був пров[ідник] групи УПА-Північ, який попав був у руки большевикам, а ці зобов'язали були доносити і знищити провід УПА. Провідник цей признався, що його вербувало

⁷⁸⁸ «Наливайко» – Степан Савчук.

⁷⁸⁹ «Тиміш» – особа не встановлена.

⁷⁹⁰ «Макс» – Максим Скорупський.

НКВД в сексоті і його забрало зі собою СБ в гору. Тиміш дуже жалував, що «втратив доброго» чоловіка і що втратив можливість знищити провід УПА. Тому постановив Тиміш знищити на місці СБ (Грозу, Малеого і Малинового). До цього вжив такого тріку: повідомив їх, що зловив начальника НКВД з Олеська. СБ знало вже від командира УПА-Північ про наміри Тимоша і не йшли – а післали зв'язкових, щоб Тиміш їм видав його начальника. Коли ніхто (ані Малий, ані Гроза, ані Малиновий) не прийшли, Тиміш відправив зв'язкових, а сам напав на Наливайка (вони були разом). Наливайко втік (пізніше взяла його СБ), було кілька вбитих, решта повтікало.

Макс (який є тепер тут) був провідником відділу (Волинь), за співпрацю з німцями його хотіли стріляти – він втік, є тепер у Нюрнбергщині.

Малиновий знав, що були такі голосні відділи:

Ема (Пелипа⁷⁹¹)⁷⁹² – Равщина (сам Ем згинув).

Перемоги⁷⁹³.

Сіроманців (Підкарпаття).

Курінь Остапа (правдиве прізвище Польовий зі Зборівщини – оперував у Бережанщині)⁷⁹⁴.

Курінь Різуна⁷⁹⁵ – рейдував у червні 1945 р. на Карп[атській] Україні.

Малиновий каже, що буде чекати на децизію згори і буде робити все, що скажуть.

Я усталив з ним кличку.

Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 12. – Од. зб. 17. Копія. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 13. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 2. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 889-894.

⁷⁹¹ У тексті: Пилипа.

⁷⁹² Йдеться про Дмитра Пелипа – «Ема».

⁷⁹³ «Перемога» – Василь Василяшко.

⁷⁹⁴ Йдеться про Омеляна Польового – «Остапа».

⁷⁹⁵ «Різун» – Василь Андрусак.

№ 132
ВИТЯГ ІЗ ЗВІТУ ЗА ЧЕТВЕРТИЙ КВАРТАЛ
1945 РОКУ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ УПА
НА ТЕРЕНАХ ТАКТИЧНОГО ВІДТИНКУ
«ПЛІСНЕСЬКО»

18 січня 1946 р.

М[ісце] п[остою,] 18.[0]1.[19]46 [р.]

УПА-Зах[ід]
«Буг»

ЗВІТ
за IV квартал 1945 [р.]

В[ідтинок] «Пліснисько» (Чайчук⁷⁹⁶)

«Дружинники» (Свобода⁷⁹⁷)

2.XI.[19]45 [р.] один рій в пе[няц]ьких лісах на засідці вбив двох енкаведистів-кіннотчиків, 6 втекло.

6.XI.[1945 р.] одна чота засіла на большевиків в с. Сади. Через ніч ворог не переходив. Над ранком чота вицофалася, а залишився лише сот[енний] хор[унжий] Свобода з 2 стр[ільцями] для полагодження якихось справ. В ранній облаві на села загинув від большевицьких куль сот[енний] Свобода, стр[ільці] вийшли ціло. Тіло вбитого забрали большевики до райцентру.

12.XI.[1945 р.] прибув в[і]д[діл] способом п[ід]в[і]д[діл]ів на терен В[ідтинку] «Яструб» для дій в характері осадного в[і]д[ділу]. В звіттовому часі в[і]д[діл] мав 8 разів бойове поготівля через великі рухи червоних в терені.

«Русичі» (Оверко⁷⁹⁸)

15.XI.[1945 р.] рій Кобзаря І чоти помагав боївці СБ при про-вірці сексотів в с. Л[е]шнів (рій обстріляв квартируючих в селі большевиків, які на другий день вибралися), 17.XI.[1945 р.] в с. Конюшків⁷⁹⁹, а 18.XI.[1945 р.] в с. Сестратин.

25.XI.[1945 р.] впав в криївці в с. Гутисько Тур'янське раненний стр[ілець] Д[ж]мі[л]ь⁸⁰⁰.

⁷⁹⁶ «Чайчук» – Михайло Грицина.

⁷⁹⁷ «Свобода» – особа не встановлена.

⁷⁹⁸ «Оверко» – Володимир Федорків.

⁷⁹⁹ У тексті: *Конюшки*.

⁸⁰⁰ «Джміль» – особа не встановлена.

У звітovому часі в[і]д[діл] підготовлявся до зими.

«Витязі» (Павленко⁸⁰¹)

18.XI[.1945 р.] розігнано лісорубів біля с. Баймаки та забрано їм пили і сокири.

21.XI[.1945 р.] в засідці під райцентром Заболотці два рої обстріляли переїжджаючий райпартком з м. Броди з охороною та вбили 13 і ранили 7 большевиків. Автомашину спалено.

7.XII[.1945 р.] загинув в с. Сасів ст[арший] стр[ілець] Черешня⁸⁰².

17.XII[.1945 р.] в с. Скварява найшов на ворожу засідку стр[ілець] Тризубний⁸⁰³. Будучи раненим, вбив 1 енкаведиста і 2 стрибків та сам дострілювся.

[...]

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 240-241.

№ 133

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ УПА НА ТЕРЕНАХ ТАКТИЧНОГО ВІДТИНКУ «ПЛІСНЕСЬКО» У ЧЕТВЕРТОМУ КВАРТАЛІ 1945 р.

[Січень 1946 р.]

(ЗАПИСКИ ДО ЗВІТУ)

«Пліснисько» – к[оманди]р хор[унжий] Чайчук⁸⁰⁴

Відділ І – хор[унжий] Свобода⁸⁰⁵ (за час від 25.X-13.XI. [19] 45)

2.XI.[19]45 [р.] один рій зробив засідку на 8 енкаведистів-кін[н]отчиків. В результаті засідки двох НКВД-истів вбито, а решта втекла.

⁸⁰¹ «Павленко» – Клим Дупелич.

⁸⁰² «Черешня» – особа не встановлена.

⁸⁰³ «Тризубний» – Михайло Павлина.

⁸⁰⁴ «Чайчук» – Михайло Грицина.

⁸⁰⁵ «Свобода» – особа не встановлена.

6.XI.[19]45 [р.] ввечері одна чота зробила заставу на большевиків в місцевості Сади⁸⁰⁶. Через ніч большевики не переїжджали. Над ранком чота вицофалась. Залишився лише сот[енний] хор[унжий] Свобода з двома стрільцями для полагодження якихось справ. Ранком большевики їхали на обласу і там їх застукали. В результаті зістав вбитий хор[унжий] Свобода, а стрільці вирвались. Тіло хор[унжого] Свободи забрали большевики. Команду сотнею перебрав чот[овий] Козак⁸⁰⁷.

13.XI.[19]45 [р.] сотня чотами прибула на відтинок Яструб (згідно з призначенням ВШВО) і в тому дні стрінулась з к[оманди]-ром пор[учником] Шугаєм⁸⁰⁸ і отримала інструкції та належне призначення. Дальший побут ще згаданого відділу на відтинку Яструб, тим самим звіти його відходять в склад згаданого відтинку. В звітному часі відділ мав 9 разів поготівля.

Відділ II – к[оманди]р хор[унжий] Оверко⁸⁰⁹ (за час від 15-28. XI. [19]45)

Стан відділу⁸¹⁰

15.XI.[19]45 [р.] рій Кобзаря⁸¹¹ з I-ої чоти допомагав боївці СБ при ліквідації сексотів. Рівно ж обстріляно в с. Л[е]шнів квартируючих там большевиків. На другий день большевики звіттам вибралися.

17.XI.[19]45 [р.] цей самий рій допомагав боївці СБ при ліквідації сексотів в с. Конюшків.

18.XI.[19]45 [р.] цей сам відділ допомагав боївці СБ при ліквідації сексотів в с. Сестратин.

25.XI.[19]45 [р.] впав стрілець Джміль⁸¹², який лежав ранений в с. Гутисько.

В звітному часі відділ приготовлявся до зими після вказівок ВШВО, та тому більше бойових акцій не мав.

Відділ III – к[оманди]р Павленко⁸¹³ (за час від 15.XI до 25.XII. [19]45 [р.]

⁸⁰⁶ У тексті: *Лади*.

⁸⁰⁷ «Козак» – Олександр Мороз.

⁸⁰⁸ «Шугай» – Григорій Котельницький.

⁸⁰⁹ «Оверко» – Володимир Федорків.

⁸¹⁰ Так у документі.

⁸¹¹ «Кобзар» – Василь Когут.

⁸¹² «Джміль» – особа не встановлена.

⁸¹³ «Павленко» – Клим Дупелич.

Стан відділу ...⁸¹⁴

18.XI.[19]45 [р.] розігнано лісорубів біля села Баймаки, та забрано в них пили та сокири.

21.XI.[19]45 [р.] зроблено засідку двома роями під райцентром Заболотці, в яку в'їхав райпартком з Бродів з охороною. В результаті 13 большевиків вбито, 7 ранено. Автомашину спалено. Власних втрат не було.

7.XII.[19]45 [р.] впав в с. Сасові ст[арший] стр[ілець] Перепілка⁸¹⁵.

17.XII.[19]45 [р.] впав під с. Скварява стр[ілець] Тризубний⁸¹⁶ (вліз на засідку). В обороні вбив він двох стрибків та одного [е]нквдиста. Відтак сам дострілився.

В першій половині 1946 року на відтинок «Плісницько» прибув к[оманди]р Штиль⁸¹⁷ з відділом в силі 170 чол[овік].

К[оманди]р хор[унжий] Чайчук мав відпустку в родинне село. Доручено йому рівно ж деякі службові справи. Вертаючи з відпустки, заквартирував враз з провідником Золот[арем]⁸¹⁸ і надр[айоновим] Володимиром⁸¹⁹ в с. Бесіди (Жовківщина), де згинув в дні 19.XII.[19]45 [р]⁸²⁰.

[...]

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 68. – Арк. 251. Оригінал. Машинопис.

Опубліковано: Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 243-244.

⁸¹⁴ Так у документі.

⁸¹⁵ «Перепілка» – особа не встановлена.

⁸¹⁶ «Тризубний» – Михайло Павлина.

⁸¹⁷ «Штиль» – Євген Лобай.

⁸¹⁸ «Золотар» – Дмитро Слюзар, керівник Львівського крайового проводу

ОУН.

⁸¹⁹ «Володимир» – Петро Вітюк.

⁸²⁰ У тексті: 9.XII.[19]45 [р.]

№ 134
НАРИС ПРО ПОДВИГ СТРІЛЬЦЯ-СХІДНЯКА
«ТАРАНА»

[1946 р.]

В. Г.

«СХІДНЯК» ТАРАН⁸²¹

Повстанському відділові «Дружинники 3» треба було вжити багатьох маневрів та всяких інших заходів, щоб перетривати важкий час зимових енкаведівських облав у лютому 1945 р. До 30 тисяч солдатів спеціальних військ НКВД заблюкували одночасно 70 сіл в околиці міста Броди (положене на шляху Львів-Рівне), щоб таким способом відтяти повстанців від їхніх харчових баз, а численними засідками, наскоками та погонями зменшити їхню ударну силу.

«Дружинникам 3» не вдалося завчасу висмикнути з терену ворожих операцій. Треба було на місці шукати інших методів збереження себе. Довге повстанське життя вже їх до цього привчило. Відділ розділено на менші частини, на чоти, а навіть на рої. В період бльокад маленьким повстанським групкам легше переховуватися, легше наскочити, засісти несподівано на ворога, а відтак зникнути з його очей. Терен, покритий лісами середньої величини, позволяв на це. Зате лютневий холод та сліди по снігу дуже утруднювали всі повстанські дії. Але тоді, коли війська НКВД пересунулися на сусідні терени, в околиці міст Золочів (на південь) і Радехів (на захід), «Дружинники 3» знову пожвавили свою діяльність.

В часі облав поодинокі рої відділу «Дружинники» показали, що знають за що воюють і в критичних хвилинах зуміли себе оборонити та ворогові-окупантові завдати втрат.

В часі цих лютневих облав повстанець із відділу «Дружинники 3» «східняк» друг Таран лежав хворий в одній хаті. Зрадник Чайка⁸²² 8 лютого 1945 р. привів до цієї хати енкаведистів. Чекісти в першій хвилині не стріляли, думаючи, що Тарана візьмуть живим. Сталінські людолови звернулися навіть до нього з лайливими словами: «Вот сукін син, восточнік! Ми тебя і тут нашлі!».

⁸²¹ «Таран» – особа не встановлена.

⁸²² «Чайка» – Микола Прибега.

Та, коли близько ворог – то нема хворих. Таран недаром повстанець, та ще й «східняк». Він же ж краще знає, чим хто, усі страхиття червоних людозвірив. Не здасться їм живим ніколи. Таран забув, отже, про хворобу, зірвався миттю, вхопив за пістоля і кількома пострілами вбив у хаті трьох катів-енкаведистів та зранив у руку зрадника Чайку.

Заки большевики, які були оточили хату, опам'яталися, Таран вже вискочив з хати на подвір'я. Не встигли ще сталінські посіпаки навіть стрілити, коли граната, що її кинув поміж них відважний повстанець, вибухла. Серед большевиків постала паніка.

Під свистом ворожих куль удалося Таранові перебігти попри большевиків та вирватись з подвір'я в поле. Там перебув він до вечора. Не наважувалися мерзенні чекісти точніше шукати за Тараном, бо не хотіли, мабуть, ще раз шукати собі смерти.

Знає вся Україна, як відповідати ворогам-окупантам. Здаватись живим? А кулі їм! Смерть їм, а не піддача.

Опубліковано: У боротьбі за волю – під бойовими прапорами УПА. Передрук крайового видання. – Авґсбург, 1949. – С. 56-58; Літопис УПА. Нова серія. Т. 12. Воєнна округа УПА «Буг»: Документи і матеріали. 1943-1952. Книга 1. – Київ ; Торонто, 2009. – С. 361-362.

РОЗДІЛ V.

МАТЕРІАЛИ СБ ОУН

№ 135
МАТЕРІАЛИ СБ ОУН

2 лютого 1951 р.

№ 135
ПОВІДОМЛЕННЯ ДО СПРАВИ НА БОЙОВИКА ОУН
ФЕДОРА КОВАЛЯ – «ШРАМА»

2 лютого 1951 р.

*Зголосився в грудні 1950 р.*⁸²³

Р. 31.

Постій, дня 02.02.1951 р.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Шрам⁸²⁴, ур[оджений] 1928 р. в с. Богутині, Поморянського району, Львівської області, українець, 7 кл[асів] нар[одної] школи, вільний. (Гляди вже в Пов[ідомленні]).

18.05.1950 р. Грицько⁸²⁵ квартирував зі Шрамом у лісі. Десь около 12-ої год. почули тріскіт в корчах і незабаром побачили чоловіка, який йшов прямо на них. Був одягнений в русській шинелі і на плечах мав зброю, яку – невідомо, бо між корчами бачили тільки ложе. Він ішов тихо і дивився по корчах, а як завважив їх, то почав голосно кликати коней і іти від них в корчі. Грицько запитав, хто то міг бути, Шрам відповів, що напевно стр[и]бок з с. Богутина. (Юкало Петро). Грицько питає, чого він кликав коней, як тут ліс, гушавина, коні взагалі не можуть пастися тут. Шрам відповів, що стрибок завважив їх, настрашився і тому почав кликати коней. Коли Грицько сказав, що може підемо з цього місця, бо небезпечно, а до вечера ще далеко, а нас завважив, то Шрам не хотів іти і так просиділи до вечора.

Вночі з 22 на 23 травня [1950 р.] Грицько і Шрам були в селі, ходили, щоб зорганізувати грошей, їх не зорганізували і вертали до криївки, де був Богдан⁸²⁶ і Гомін⁸²⁷ (Богдан був ранений). Шрам сказав, що може б зорганізувати трохи масла, бо вертають до криївки без нічого. Вони сиділи на улиці коло воріт одного господаря. В тому надійшло дорогою 7-ох большевиків з псом,

⁸²³ Виділений курсивом текст дописано синім чорнилом невідомою особою.

⁸²⁴ «Шрам» – Федір Коваль.

⁸²⁵ «Грицько» – Володимир Годованій.

⁸²⁶ «Богдан» – Володимир Сукмановський.

⁸²⁷ «Гомін» – особа не встановлена.

який біг позаду них, большевики не бачили, бо вони були за корчами. Грицько хотів йти до криївки, а Шрам таки хотів вступити за маслом. Вирішили йти, пішли під одну хату, Грицько запитав, хто тут мешкає, Шрам сказав, що Юкало, де є лишень господар і господиня. Шрам пішов до хати, а Грицько стояв на стійці до 20-ть хвилин. Шрам вийшов, сказав, що масла немає і оба вернули до криївки. В криївці Шрам оповідав Богданові, що був зі Юкалом⁸²⁸ Петром (стрибок) який говорив, що вже стрибком не буде, здасть кріса. Грицько запитав, коли він був у нього, то він нічого не відповідав. Грицько питав Гомона, де мешкає цей стрибок, то вік сказав, що в тій самій хаті, де заходив за маслом Шрам.

При кінці травня [1950 р.] Грицько, Гомін і Шрам пішли до колгоспу за дошками, бо в той час розбирали стодоли і матеріалу в колгоспі було досить. Коли переходили роздоріжжя, яке йде на с. Жабина і с. Богутин, то Шрам к[и]ну[в] пуделко зі сірників на тім місці.

Одного дня в травні [1950 р.] Грицько квартирував зі Шрамом в лісі «Гай». Шрам вирізав з ліски полицку, обстругав верхню кору, положив над постоем на гилячку і так лишив.

Між Шрамом і Гомоном бувають часті непор[о]зуміння. Одного разу котрийсь [з] них сміявся з родини, в котрої перебувають. Про те сказав, котрийсь з них хатнім. Хатні почали жалуватися, що вони коло них ходять, а вони за це їм так віддячуються. Почалася ще більша колотнеча. Один наперед другого старався вину звалити на другого. Цю справу мусів лагодити Андрій⁸²⁹. (Рай[онний] орг[анізаційний референт]).

Зимою, збираючися Андрій зі Шрамом на стрічу, вийшли з приміщення як смеркало. Шрам, нічого не говорячи, втік. Андрій, не знаючи що сталося, післав хатню дівчину по нього до його нареченої, яка вернула з нею, якій Андрій вияснив справу, що він зробив, і щоби приходив з поворотом до приміщення. Наречена сказала, що він з ними не може працювати, що Гомін говорив до Андрія, що його треба знищити, що до большевиків він не піде і що не мають чого його боятися. Тоді Андрій написав записку до нього, щоби сейчас вертав до приміщення дальше працювати. Він не вертав. Тоді вони були змушені приміщення опустити. По трьох днях Шрам прийшов з поворотом і Гомін з Богданом і другими також вернули. Шрам визнав себе винним, оправдуючись тим, що це, що він говорив перед своєю нареченою напевно йому приснилося, а йому здавалося, що це говорив Гомін.

⁸²⁸ У тексті: Юнаком.

⁸²⁹ «Андрій» – Ярослав Семенко.

Між Гомоном і Шрамом непорозуміння тривало даліше. Гомін перед Андрієм все жалується, що він Шрама вирятував від нещастя, яке його стрінуло в червні 1949 р., а цей йому так віддячується. (Шрам в червні 1949 р. був придержаний СБ і втік боевиків, Гомін після його втечі сильно обстоював його, що він його знає не від тепер, що з ним працював ще в 1946 році, що за нього ручить. Зам[ітка] Р[омана]⁸³⁰).

Одног[о] вечера Грицько і Шрам найшли на стрибків, які їх здержували та намірювали кріси до стрілу. За ініціативою Грицька стрибків роз[з]броїли. Шрам обстоював, щоб кріси їм звернути.

Помучені Шрам, Гомін і Грицько прийшли від роботи приміщення. Всі полягали спати. По якомусь часі Шрам встав, щось писав, відтак взяв свою шапку, довший час нею забавлявся. По цьому положився спати знова.

В м[ісяці] червні [1950 р.] Андрій Гомонові та Шрамові дав Грізного⁸³¹ до помочі зорганізувати харчів. Згадані договорилися з господарем за ялівку. Але господар в пізнішому, коли прийшли до нього, замість ялівки дав їм свиню. Цю свиню перевели (живу) до с. Богутина. За ініціативою Шрама свиню завели до одного господаря, який через день мав би їм її спорядити, а вони [в]вечір мали забрати. Над ранком Гомін зарядив, щоби Шрам та Грізний пішли в село на квартиру, а він сам піде до приміщення. Шрам і Грізний зайшли до Шрамової нареченої, з якою Шрам говорив довго, а Грізний пішов спати. В день, коли вже оба спали, около 8-ої години господиня повідомила їх, що в селі облава, село обставлене, у Червоного знайшли свиню, яка цеї ночі пропала на хуторі Горшинські, що заслідив господар до села до самого господаря. (Господар, в якого взяли свиню), що свиню знайдено в кукурудзі, що поарештували му[жч]ин – близьких сусідів, які мешкали близько господаря, в якого була залишена свиня. Шрам скоро відчинив приміщення (приміщення старе), оба влізли до нього, а господиня замаскувала. Над вечером большевики прийшли на цю господарку, зробили детальну ревізію, не знаходячи нічого, відійшли зі села. Година була 7-ма вечір. За пів години прийшла Шрамова наречена, відмаскувала їх, вони повилазили і пішли до Гомона.

Андрій передав взори до роблення клішів Гомонові. Гомін кліші запакував в газету і положив між літературу. Також в тому часі Андрій передав їм перестороги до стрибків, щоби розк[и]нули в тому селі і передали стрибкам. Перестороги також

⁸³⁰ «Роман» – Василь Гарабач.

⁸³¹ «Грізний» – Василь Смолин.

були запаковані в газету. Через помилку передали ці взори до розповс[ю]дження. Почалась між ними на тлі тому колотнеча. Один на другого звалював вину. Шрам говорив, що Гомін йому цей пакет зі взорами підсунув сам, і він взяв нехотючи.

Причиною упадку приміщення була велика необережність Гомона і Шрама. О год. 1-й в полудне повилізали з криївки і дивилися через віконце стайні на улицу. По тому почалися мити. Коли мився Гомін, Шрам завважив [у]повноваженого, який йшов до стайні, в якій оба були. Гомін наказав Шрамові підперти сильно двері, одначе [у]повноважений сильний, двері потиснув і вони відчинилися, ввійшов до стайні. Шрам крикнув «руки вгору» але [у]повноважений почав втікати. Шрам вилетів за ним з пістолем на подвір'я, вистрілив три рази, ранив [у]повноваженого легко, який втік безпосередньо до району. Шрам вернувся до стайні. Оба забрали машину, зброю, палатку, замаскували приміщення і вийшли до ліса. Незадовго приїхало три машини большевиків, арештували хатню дівчину, решта рідні втікла. Крім цього знайдено криївку, в якій впало багато літератури, взорів до переписування, взорів до роблення клішів, за які Гомона попереджено, що як ще раз повториться такий випадок, то він поносить відповідальність. Гомін взори забув з портфелем в криївці. Попри цей випадок, большевики грабили і других господарів, забираючи корови і інші товари говорячи, що село передержує бандитів.

Про згадане приміщення знала Шрамова наречена і ціла її рідня. Крім цього знали майже всі з фамілії господаря, в якого було приміщення.

Під час будови нового приміщення Гомін, Шрам і Богдан говорили де б було добре мати сьогодні криївки. Богдан вказував, що добре було б мати на тоці, стайні і взагалі в колгоспних будинках. Як була облава в с. Угорцях большевики найбільш шукали по колгоспних будинках. Богдан родом з с. Угорців і це його терен діяння.

Засідка, на яку найшли Січовий⁸³², Андрій і другі, яка була зладжена недалеко стрічі, на яку йшов Гомін зі Шрамом, Шрам, йдучи, говорив до Гомона: «Поволи, маєм час». А коли почалися стріли, Шрам почав перший стріляти.

Осягнуто з різних джерел.

Зібрав Холодний⁸³³

ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 196-198. Копія. Машинопис.

⁸³² «Січовий» – Дем'ян Гудима.

⁸³³ «Холодний» – особа не встановлена.

ДОДАТКИ

БІОГРАФІЧНІ ДОВІДКИ

«Влодко». (? – ?). Референт пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН (осінь 1944 – на 15.05.1945).

«Грабовий» (? – 25.07.1949, між селами Великий Полюхів і Косичі Золочівського р-ну Львівської обл.). Керівник Глинянського районного проводу ОУН (літо 1946 – 07.1949). Загинув, найшовши на засідку оперативної групи МГБ.

«Мороз» (? – 27.12.1948 р., біля с. Велин Бродівського р-ну Львівської обл.). Референт пропаганди Золочівського окружного проводу ОУН (?-27.12.1948). Загинув під час облави.

«Мороз» («Опора»; ? – ?). Референт розвідки Золочівського окружного проводу ОУН (II пол. 1944).

«Ореол» (? – 28.01.1946, в лісі біля с. Побіч Золочівського р-ну Львівської обл.). Керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув під час облави.

«Рем.» (? – ?). Референт пропаганди Золочівського окружного проводу ОУН (11.1944-?)

«Свобода» («Богдан»; ? – 7.11.1945, прис. Сади с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл.). Командир 1-ї чоти сотні УПА «Дружинники І» (весна 1944), командир сотні УПА «Дружинники І» (поч. 06.1944-7.11.1945), командир куреня УПА «Дружинники» (осінь 1945). Старший булавний, хорунжий (15.04.1945), поручник (1.08.1945); відзначений Бронзовим Хрестом бойової заслуги (1.09.1945). Загинув під час облави.

«Сон» (? – 15.04.1945, Бродівський р-н Львівської обл.). Референт пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН (?-04.1945). Загинув, підірвавшись на міні.

«Тиміш» (? , с. Велика Вільшаниця Золочівського р-ну Львівської обл. – ?). Керівник Глинянського районного проводу ОУН (на сер. 1942).

Баран Степан Герасимович («Черемшина»; 1919, ? – 12.10.1945, в лісі біля с. Баймаки Буського р-ну Львівської обл.). Господарчий референт Олеського районного проводу ОУН (?-10.1945). Загинув під час облави.

Барда Мирон Михайлович («Чорноморець», «10»; 1925, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – 12.08.1951, с. Полянниця Болахівського р-ну Івано-Франківської обл.). У 1944 р. навчався у Львові на курсах водіїв. Весною 1944 р. перейшов на нелегальне становище, діяв у складі боївки невстановленого районного проводу ОУН, відтак був скерований на підстаршинський вишкіл

у Карпати. З наближенням лінії фронту перейшов на Закерзоння. Стрілець сотні «Бора» на Закерзонні (1944-1947), стрілець сотні «Грузина» (1947 – весна 1948), стрілець боївки охорони ГОСПу (весна 1948 – 1951) і особисто Петра Федуну – «Полтави» (1949-1951), комендант боївки охорони ГОСПу (1951). Старший вістун УПА. Загинув під час облави.

Безпалько Осип Миколайович («Андрій», «Задорожний», «Іван», «Остап»; 1914, с. Золочівка Золочівського р-ну Львівської обл. – 3.08.1947, с. Теляче Підгаєцького р-ну Тернопільської обл.). Закінчив Золочівську гімназію, член Пласту у Золочеві, член Юнацтва ОУН в гімназії, член ОУН, політв'язень польських тюрем (1933), заарештований польською поліцією у червні 1934 р., засуджений до 5 років ув'язнення, вийшов на волю 11.03.1937 р. Заступник керівника (1937-09.1939), керівник (літо 1940-1941) Золочівського окружного проводу ОУН, керівник Кіровоградського обласного проводу ОУН (1942-1943), організатор відділів УПА в Холодному Яру, член крайового проводу ОУН Південно-східних українських земель (1943-1944), важко поранений на Кіровоградщині у 1944 р. Керівник Подільського крайового проводу ОУН (1946-08.1947), згодом – командир Воєнної округи УПА «Лисоня». Поручник, майор УПА (посмертно). Загинув у криївці в бою зі спецгрупою НКВД, застрелився.

Береза Володимир Петрович («Дим»; 1923, с. Хильчиці Золочівського р-ну Львівської обл. – 14.10.1944, біля с. Гончарівка Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській сім'ї. Освіта – середня. За Польщі працював бухгалтером місцевої кооперативи. Юнак ОУН з 1942 р., член ОУН – з 1944 р. Референт розвідки Золочівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з облавниками. Похований в родинному селі на цвинтарі

Бідюк Ярослав Васильович («Волін»; 5.11.1922, с. Йосипівка Буського р-ну Львівської обл. – 26.01.1947, с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – незакінчена вища. За фахом – учитель. Член ОУН. У лавах збройного підпілля ОУН з початку 1944 р. Закінчив підстаршинську школу УПА «Лісові чорти». Політвиховник сотні УПА «Дружинники» (1944 – осінь 1945), ТВ 11 «Пліснесько» (осінь 1945 – 1946). Загинув в оточеній енкаведистами господарці.

Білінський Василь Осипович («Осип», «71», «XII»; 1914 р., с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. – 14.06.1949 р., біля с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 6 класів гімназії. За фахом – урядник. У 1938 р. одружився з Анною Ковалишин, виховували двох синів. Член ОУН з 1932-1935 рр.

На нелегальному становищі з літа 1944 р. Діяв на Глинянщині, а в кінці 1944 р. повернувся на Золочівщину. Референт пропаганди Золочівського повітового/надрайонного проводу ОУН (кін. 1944 – поч. 1947), одночасно т. в. о. керівника Золочівського надрайонного проводу ОУН (09.1946-01.1947), керівник друкарні Золочівського надрайонного проводу ОУН та пункту зв'язку Проводу ОУН (01.1947-14.06.1949). Будучи важко хворим на серце, з кінця 1948 р. майже не покидав місце укриття. Загинув у схроні. Похований в Золочеві.

Боднар Андрій («Темний»; 1910, с. Гончарівка Золочівського р-ну Львівської обл. – 10.02.1945, с. Гончарівка Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився в сім'ї незаможних селян. Освіта – 7 класів народної школи. Член легальних українських товариств «Просвіта», «Сільський господар», «Рідна Школа». Член ОУН з 1938 р. Співробітник української міліції в Золочеві (07.-08.1941), а відтак – орсткоманди в Золочеві (1941-1944). Учасник збройного підпілля ОУН з весни 1944 р. Керівник Золочівського районного проводу ОУН (весна 1944 – 10.02.1945). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Браницький Мирон («Буря»; 19.04.1919, с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл. – 25.02.1949, с. Гутисько-Тур'янське Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – неповна середня. Член ОУН з 1938 р. Службовець української поліції та інструктор поліцейної школи у Львові (12.12.1942-18.01.1944). В УПА від 18.01.1944 р. Командир чоти сотні УПА «Дружинники» (1945), командир сотні УПА «Дружинники» («Сурмачі»; кін. 1945 – 1946), командир ТВ «Яструб» ВО 2 «Буг» (1946), організаційний референт Золочівського окружного проводу ОУН (осінь 1947 – 09.1948), керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН (09.1948-02.1949). Старший вістун, старший булавний (1.01.1946), поручник (22.01.1946); відзначений Бронзовим хрестом бойової заслуги (5.09.1946) і Похвалою в наказі ВО 2 «Буг» (4.05.1946). Загинув разом із своїми охоронцями через зраду в оточеній емгебистами хаті. Не бажаючи здаватися живим в руки ворога застрелився.

Бриковський Ярослав («Ворон», «Клим»; 1921, с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. – 8.10.1944, у лісі біля с. Закомар'я Буського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1940 р. Керівник Золочівського повітового проводу ОУН (1943-10.1944). Загинув у бою з облавниками. Будучи поранений, застрелився, щоб не попасти живим в руки ворога.

Бутинський Степан Миколайович («Кудеяр», «Оріх», «Пібрус», «Сян», «К-16», «К-14», «С-5», «715»; 17.12.1919,

сmt. Підкамінь Бродівського р-ну Львівської обл. – 30.05.1952, Львів). Закінчив 7 класів народної школи. За фахом – бухгалтер. Член «Просвіти» (1937), ОУН (з II пол. 1930-х рр.; 1940?). Був одним із ініціаторів створення організаційної сітки ОУН на Підкамінщині, активно займався її розбудовою. У роки першої більшовицької окупації краю працював на посаді головного бухгалтера Підкаміньського райфінвідділу; восени 1940 р. на основі Указу Президії ВР СРСР від 26 червня 1940 р. за спізнення на роботу рішенням районного народного суду отримав чотири місяці адміністративного покарання з відрахуванням упродовж вказаного терміну 25% від заробітної платні. Восени 1940 р. призваний до Червоної армії. Учасник німецько-радянської війни, у серпні 1942 р. під Сталінградом контуженим потрапив у німецький полон, з якого звільнений у листопаді того ж року. В квітні 1943 р. під Курськом вдруге потрапив у німецький полон, де працював перекладачем коменданта штаб-квартири 332 німецької піхотної дивізії (?-09.1943). Отримавши відпустку, повернувся додому і перейшов на нелегальне становище. Референт розвідки Бродівського повітового проводу ОУН (10.1943-03.1944), комендант боївки охорони Самбірського окружного проводу ОУН (03.-08.1944), організаційний референт (08.1944-03.1945), керівник (03.1945-04.1948) Підкаміньського районного проводу ОУН, керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН (04.1948-04.1951). В ніч з 16 на 17 квітня 1951 р. захоплений важкопораненим (під час затримання намагався застрелитися) співробітниками МГБ у Баймацькому лісі Буського р-ну Львівської обл. Заарештований 20.04.1951 р. слідчим відділом Управління МГБ у Львівській області. 27.02.1952 р. засуджений Військовим трибуналом Прикарпатського Військового Округу за ст. 54-1а, 54-1б, 54-11 КК УРСР до вищої міри покарання – розстрілу. Страчений 30.05.1952 р. у м. Львові. Місце поховання невідоме.

Видра Петро Іванович («Донець», «Старик», «Незнаний»; 1904, с. Грималівка Бродівського р-ну Львівської обл. – 10.01.1946, біля с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл.). Керівник Бродівського районного проводу ОУН (1942-07.1945), організатор і командир сотні самооборони на Брідщині (літо-осінь 1944), господарчий референт Пониковицького районного проводу ОУН, за іншими даними – співробітник Бродівського надрайонного проводу ОУН (07.1945 – 01.1946). Загинув в бою під час наскоку облавників на місце постюю.

Вірлик Петро Іванович («Береговий», «Гай», «Їж»; 1917, с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. – кін. 1944

(02.1945), ?). Закінчив Золочівську гімназію «Рідної Школи». В часи німецької окупації навчався у Львівському медичному інституті. Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1943 – кін. 1944). Загинув у кінці 1944 р. (за ін. даними – в 02.1945 р.) під час облави. Відзначений Срібним хрестом заслуги (25.04.1945).

Вірлик Стефанія Ольга Іванівна («Веселка», «Калина», «Леся»); 1924, с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. – 17.03.1953 р., між сс. Зарваниця і Лука Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта середня – закінчила Золочівську торговельну школу. Член ОУН. На нелегальному становищі з 1946 р. Друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН (1946-1953). Загинула у криївці. Застрелилася, щоб не потрапити живою в руки ворога.

Галамага Володимир Васильович («Бравий», «Лев», «Сокіл»); 25.11.1906, с. Великі Переліски Бродівського р-ну Львівської обл. – 3.03.1946, біля с. Дуб'є Бродівського р-ну Львівської обл.). Освіта – середня. Одружений. Член ОУН з часів польської окупації. Керівник Бродівського повітового проводу ОУН (1943-1944). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Галамай Степан Петрович («Аркадій Вишгородський», «Р. Беркут», «С.Г. Ламай»); 13.11.1913, с. Івачів Зборівського р-ну Тернопільської обл. – 7.04.2004, м. Львів). Член Пласту – 22 курінь ім. Пилипа Орлика у Золочеві. Навчався у Золочівській (1923-1927) та Тернопільській (1927-1930) українських гімназіях, Золочівській польській реальній гімназії (1931-1933), яку закінчив. Студент юридичного факультету Львівського університету (1933-1937), доктор права УВУ (1941). Член ОУН (1930), районний провідник у с. Плугів на Золочівщині (до 1934), окружний провідник ОУН Львівщини (1934-11.1937), працівник редакції газети «Нове село» (до 1936), заарештований польською поліцією 24.11.1937 р., засуджений до 3 років ув'язнення, вийшов на волю 15.09.1939 р. Комендант табору колишніх політв'язнів у Кракові (1939-1940). Учасник II ВЗ ОУН у Кракові (31.03.-3.04.1941). Секретар Проводу ОУН (07.-09.1941), член Політичної комісії при проводі ОУН (09.1941-1942) – вишкільний референт. Керівник філії Українбанку в Ярославі (1942-1944). Референт суспільно-політичної діяльності теренового проводу ОУН Німеччини (1945-1948), тереновий провідник Німеччини (1948-1950). Член Проводу ЗЧ ОУН і Проводу ОУН, керівник суспільно-політичної референтури Проводу ОУН, голова Головної Ради ОУН. На еміграції в Німеччині, США та Канаді, магістр економіки і професор

економіки в університеті Сетон Гол, директор університетської бібліотеки. Редактор журналу «Вісник», газети «Шлях перемоги» (1970-1975), журналу «Визвольний шлях» (1976-1978). Автор спогадів.

Галиш Осип Іванович («Форналь»; 31.03.1909, м. Золочів Львівської обл. – 7.02.1967, м. Вунсокет, штат Род-Айленд, США). Народився у сім'ї військового. Закінчив Золочівську державну гімназію (1930). За громадську діяльність у 1930 р. заарештований польською поліцією, сидів у тюрмі в Тернополі до 30.09.1930 р. Проїшов строкову військову службу в польській армії. Закінчив Богословську академію у Львові (1936). 30 липня 1936 р. одружився з Євгенією Семеніною, з якою виховували трьох синів. 12.12.1937 р. висвячений на священника Львівським єпископом Іваном Бучком. Служив сотрудником у Безбрудах та Куткорі Буського р-ну Львівської обл., а відтак парохом у Безбрудах. Разом з тим активно займався громадською діяльністю як член Управи філії «Просвіти», Надзірної Ради в Україн-Банку і в «Рідній Школі». В'язень польського концтабору Береза Картузька (1939). Член Золочівської окружної езекутиви ОУН, а за іншими даними – керівник цієї езекутиви (кін. 1939 – поч. 1940). В роки німецької окупації – парох с. Безбруди та с. Озерянка Зборівського р-ну Тернопільської обл. З 1944 р. – на еміграції: в Австрії (1944-1948), Німеччині (1948-1949) та США (1949-1967). Парох у Мускігон Гайтс, Мічіган (1949), а відтак – у м. Вунсокет, штат Род-Айленд (15.10.1949-7.02.1967). Похований на українському католицькому цвинтарі Святого Духа у Гемптонбургу, штат Нью-Йорк.

Гаравецький Михайло («Зелений», «Карпо»; 1922, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – 10.04.1945, біля с. Кути Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – 4 класи народної школи. Член ОУН з 1937 р. Військовий референт Олеського районного проводу ОУН (?-04.1945). Загинув, наскочивши на засідку оперативної групи НКВД.

Гачкевич Михайло («Вартовий», «Карий»; 1907, с. Теребежі Буського р-ну Львівської обл. – ?). Військовий референт Золочівського повітового проводу ОУН (1942-1943), організаційно-мобілізаційний (військовий) референт Золочівського окружного проводу ОУН (1943 – поч. 08.1944). Командир куреня «Романовичі» (поч. 08. – 10.1944). Хворим захоплений енкаведистами 14.10.1944 р. у с. Теребежі. Втік з-під варти під час етапування. Перебував під слідством СБ ОУН. Подальша доля невідома.

Гладюк Степан Петрович («Орел»; 2.01.1921, с. Черниця Бродівського р-ну Львівської обл. – 1946, ?). Член ОУН з 1942 р. Військовий референт підрайонного проводу ОУН у с. Черниця (1942-06.1943), військовий референт Підкаміньського районного проводу ОУН (06.1943-02.1946). В час переходу фронту мобілізований до Червоної армії, дезертирував на початку літа 1945 р., повернувся у рідні терени та вступив у лави збройного підпілля ОУН. Господарчий референт Олеського районного проводу ОУН (10.1945-02.1946). Загинув під час облави.

Гогоша Андрій Корнилович («Ліщина»; 28.06.1908, с. Лучківці Бродівського р-ну Львівської обл. – 26.12.1949, с. Теребежі Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – початкова. Активний у культурному житті села. Одружений з Марією Шклярською, виховували двох доньок. В'язень польських тюрем (1930). Член ОУН з часів польської окупації. Станичний ОУН с. Лучківці і одночасно керівник пункту зв'язку Бродівського надрайонного проводу ОУН (1944-1945), референт зв'язку Бродівського надрайонного проводу ОУН (весна 1945 – весна 1946), керівник кущового проводу ОУН у тодішньому Олеському р-ні (05.1946-01.1948; 01.1949-26.12.1949), співробітник технічного звена Золочівського окружного проводу ОУН (1948). Загинув у бою з облавниками.

Горбатюк Михайло Васильович («Чупринка»; 1913, с. Королівка Бродівського р-ну Львівської обл. – 8.08.1950, в лісі біля с. Лісові Бродівського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1940 р. На нелегальному становищі з весни 1944 р. Комендант боївки Лешнівського СКВ на Брідщині (поч. 1945). Господарчий референт (07.1945-03.1946) та керівник (03.1946-08.1950) Бродівського районного проводу ОУН. Загинув у засідці, влаштованій військами МГБ.

Гордон Михайло («Рись»; ? – 15.02.1946, с. Застав'є Буського р-ну Львівської обл.). Організаційний референт Олеського районного проводу ОУН (10.1945-02.1946). Загинув під час облави.

Грицина Володимир Юліанович («Чумак»; 1915, с. Волуйки Буського р-ну Львівської обл. – 10.09.1947, в лісі біля с. Волуйки Буського р-ну Львівської обл.). Кур'єр пункту зв'язку крайового проводу ОУН ЗУЗ. Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Грицина Михайло («Хозар», «Чайчук», «Чучман»; 21.11.1914, с. Корні Томашівського повіту Люблінського воєводства (Польща) – 19.12.1945, с. Бесіди Жовківського р-ну Львівської

обл.). Освіта – середня. Закінчив Рогатинську гімназію «Рідної Школи», відтак здобув фах урядника у Львові. Член Юнацтва ОУН з початку 1930-х рр. Організатор клітин ОУН у рідному селі. В'язень польських тюрем (10.1933-10.1935, весна 1938). З осені 1939 р. – на еміграції. З осені 1939 р. – на еміграції. Повітовий провідник ОУН Томашівщини (1940-1941), підстаршина ДУН (04.1941-12.1942). Організаційно-мобілізаційний (військовий) референт Рава-Руської округи ОУН (1943-04.1945), інспектор штабу ВО 2 «Буг» (04.-09.1945), командир Золочівського ТВ «Пліснесько» (09.-12.1945). Булавний, хорунжий (1.10.1944), сотник (з датою смерті); нагороджений Бронзовим Хрестом бойової заслуги (з датою смерті). Загинув під час прориву з оточеної криївки.

Гуда Роман Романович («Тигр»; ?, с. Бужок Золочівського р-ну Львівської обл. – ?). Член ОУН. Викладач підстаршинської школи ОУН Золочівської округи (1943), організатор і командир чоти УПА на Золочівщині (поч. 1944), командир сотні УПА «Дружинники І» (весна 1944 – поч. 06.1944). Подальша доля невідома.

Дзендзелюк Василь Степанович («Зиновій»; 1922, с. Баймаки Буського р-ну Львівської обл. – 15.11.1950, біля с. Баймаки Буського р-ну Львівської обл.). Керівник Буського районного проводу ОУН (10.1949-11.1950). 14.11.1950 р. у с. Баймаки в бою з облавниками важко поранений. Помер від отриманих ран неподалік села.

Довгань Василь («Пресляк»; 1917, с. Тростянець Золочівського р-ну Львівської обл. – 17.03.1944, с. Тростянець Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській сім'ї. Освіта – 4 класи народної школи. Заняття – рільник-агроном. Член товариства «Просвіта». Член ОУН з 1939 р. Навесні 1939 р. призваний до польської армії, пройшов німецько-польську війну та полон, з якого повернувся влітку 1941 р. Станичний с. Тростянець (1941-1943), керівник підрайонного (1943), а відтак Золочівського районного (1943-03.1944) проводів ОУН. Зловлений більшовицькими партизанами. Покінчив життя самогубством аби не зрадити організаційної таємниці. Похований на цвинтарі у рідному селі.

Дорощак Мар'ян Олександрович («Колода»; 14.03.1913, м. Золочів Львівської обл. – 11.07.1947, м. Золочів Львівської обл.). Освіта – 3 класи гімназії. За фахом – мебляр. Член товариств «Просвіти», «Сокіл», «Русалка», «Рідна Школа». Член ОУН з 1933 р. На еміграції в Німеччині (1939-1942). Інструктор ремісничої школи в Золочеві (1942-1944). Учасник збройного підпілля ОУН з літа 1944 р. Розвідник по м. Золочеві. Внаслідок

зради загинув у бою з облавниками на господарстві Кіндратюків. Будучи пораним, застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Дубас Василь Іванович («Степовий», «Ясний»; 1911, с. Ожидів Буського р-ну Львівської обл. – 1974). Народився у сім'ї селян. Освіта – 4 класи народної школи. В період німецької окупації працював поліцейським у с. Пеняки (09.1941-03.1942, 04.1942), м. Броди (03.1942), с. Ясенів (04.-05.1942), с. Станіславчик (05.-07.1942), с. Свірж (08.1942-01.1943, 03.-07.1943, 11.1943), с. Вовків (01.-03.1943) та у м. Перемишляни (11.1943-03.1944) на Львівщині. Навчався у школі поліцейських у Львові (07.-11.1943). На нелегальному становищі з березня 1944 р. Стрілець сотні «Коца» куреня «Яструба» (03.-04.1944), чотовий сотні УПА «Непоборні» куреня «Дружинники» (05.1944-06.1946). Затриманий 21.06.1946 р. під час облави у с. Ожидів. Заарештований 15.07.1946 р. Олеським РО МВД. Засуджений 9.09.1946 р. Військовим трибуналом військ МВД Львівської обл. за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР до 20 років каторжних робіт, позбавлення у правах на 5 років з конфіскацією майна. Звільнений 22.01.1957 р. із Карагандинського ВТТ. Не реабілітований.

Дубас Олексій Михайлович («Вітер»; 1921, с. Брахівка Буського р-ну Львівської обл. – 9.01.1945, с. Брахівка Буського р-ну Львівської обл.). Навчався у Львівському ветеринарному інституті. Керівник Олеського районного проводу ОУН (1943-1944), співробітник лінії зв'язку «Галичина-Волинь». Загинув під час облави.

Дубина Василь Прокопович («Вогник» («Огник»), «Славко»; 8.12.1925, с. Нем'яч Бродівського р-ну Львівської обл. – 20.10.1954, с. Нем'яч Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській родині. Освіта – 7 класів. Учасник збройного підпілля ОУН з квітня 1945 р.: стрілець місцевої кущової боївки (04.-11.1945), учасник боївки СБ Підкамінського районного проводу ОУН (11.1945-1946), інформатор СБ кущового проводу ОУН (1946-08.1948), охоронець Володимира Качура – «Лимана» (референта СБ Підкамінського районного проводу ОУН, а відтак – керівника Підкамінського районного та Золочівського надрайонного проводів ОУН). Відзначений Бронзовим хрестом бойової заслуги у наказі керівника Золочівського окружного проводу ОУН Івана Червака – «Олеся» ч. 1/52 від 5.08.1952 р. Загинув унаслідок зради в оточеній військами МГБ господарці, застрелився, аби не потрапити живим у руки ворога.

Дуда Євген Васильович («Осип», «Марко», «Червень»; 10.06.1914, с. Лучківці Бродівського р-ну Львівської обл. – 27.04.1948, в лісі біля с. Дуб'є Бродівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 4 класи народної школи. Багато займається самоосвітою. У 1936 р одружився зі Софією Чихут, виховували доньку. Член ОУН з часів польської окупації. Станичний провідник ОУН с. Лучківці, керівник підрайонного, Пониковицького районного (? – весна 1945) проводів ОУН і одночасно командир сотні самооборони Пониковицького району (літо-осінь 1944). Керівник Олеського районного (весна 1945 – весна 1946) та Бродівського надрайонного (весна 1946 – 04.1948) проводів ОУН. Загинув під час облави.

Дуда Юліан Васильович («Матвій», «Юра», «Юрко»; 1.02.1919, с. Лучківці Бродівського р-ну Львівської обл. – 26.04.1952, с. Тур'я Буського р-ну Львівської обл.). Закінчив народну школу в селі. Член ОУН з часів польської окупації. На еміграції (осінь 1939 – II пол. 1941). Політвиховник чоти в курені УПА «Дружинники» (1944 – літо 1946), стрілець Ясенівського СКВ (літо 1946 – ?), охоронець Бродівського надрайонного проводу ОУН (?-?), стрілець боївки СБ Заболотцівського районного проводу ОУН (?-?), референт пропаганди Бродівського районного проводу ОУН (?-04.1952). Загинув у бою з облавниками.

Дунець Віктор Васильович («Галайда»; 1923, с. Княже Золочівського р-ну Львівської обл. – 05.1946, с. Княже Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 7 класів народної школи. Член ОУН з 1942 р. На нелегальному становищі з літа 1944 р. Виконував функції стрільця місцевого самооборонного кущового відділу. Загинув у бою. Тіло більшовики забрали до Золочева, де й поховали таємно.

Дунець Йосип Васильович («Грізний»; 1925, с. Княже Золочівського р-ну Львівської обл. – 12(23).08.1945, с. Княже Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 7 класів народної школи. Член ОУН з 1941 р. – зв'язковий при станичному проводі ОУН. У лавах збройного підпілля ОУН з літа 1944 р. Кущовий провідник ОУН (осінь 1944 – 08.1945). Загинув під час сутички з облавниками. Похований на цвинтарі в рідному селі.

Дупелич Клим («Павленко»; 1915, с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл. – 13.03.1946, с. Боложинів Буського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 5 класів народної школи. Симпатик ОУН. У 1938 р. призваний до польської армії. У вересні 1939 р., під час німецько-польської

війни, потрапив у німецький полон, звідки звільнився у 1942 р. та повернувся додому. Працював у «Бавдінсті». В УПА з 1943 р. Командир 3-ї чоти сотні УПА «Дружинники І» (літо 1944 – 08.1945), командир сотні УПА «Витязі» (09.1945-03.1946). Старший вистун, старший булавний (1.01.1946), поручник (22.01.1946); відзначений Срібним хрестом бойової заслуги II класу (15.02.1946).

Жеребух Андрій Іванович («Лис», «Терен»; 1920 р., с. Керниця Городоцького р-ну Львівської обл. – ?). Вояк дивізії «Галичина». У липні 1944 р., після боїв під Бродами, перейшов в УПА. Командир чоти сотні УПА «Романовичі І» (осінь 1944 – 02.1945). Після розбиття сотні легалізувався у Львові, де співпрацював із збройним підпілля ОУН. Затриманий 20.02.1947 р. у м. Львові оперативною групою відділу 2-Н Управління МГБ у Львівській області. Засуджений Військовим трибуналом за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР до 15 років позбавлення волі. Покарання відбував у Тайшетських таборах.

Заброцький Петро Васильович («Сірий», «Максим»; 11.1917, с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. – 9.09.1946, прис. Луг с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській сім'ї. Освіта – 7 класів народної школи. За фахом – рільник, крамар, купець. Активний діяч всіх легальних українських товариств у рідному селі. Член ОУН з 1936 р. У 1938 р. призваний до польської армії, де служив у ступені капрала. Під час німецько-польської війни потрапив у полон, з якого втік, і повернувся додому. Працює над розбудовою мережі ОУН в селі як станичний. Командир повстанського загону ОУН, що діяв на теренах Золочівщини (06.-07.1941), військовий інструктор української міліції в Золочеві (07.-08.1941). У серпні 1941 р. заарештований гестапо, п'ять місяців відсидів у тюрмі на Лонцького у Львові. Звільнений на початку 1942 р. Керівник Золочівського районного проводу ОУН (10.1942-06.1944). Закінчив підстаршинську школу УПА «Лісові чорти» (літо 1944), отримав військовий ступінь булавний. Командир сотні самооборони на Золочівщині (літо-осінь 1944), член команди ТВ «Пліснесько». Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН (10.1944-09.1946). Загинув у бою з облавниками. Застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Загоруйко Іван Федорович (1911, с. Підгірці Бродівського р-ну Львівської обл. – 26.06.1941, м. Золочів Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – вища юридична (28.06.1937 р. закінчив Віленський університет Стефана Баторія із званням магістра права). За фахом – юрист, бухгалтер. Член

«Просвіти» з 1932 р. Співробітник повітового союзу Кооперативів у Золочеві (1937-1939), вчитель середньої школи с. Підгірці (10.1939-02.1940). Член ОУН. Заступник провідника Золочівської повітової ексекютиви ОУН (?-01.1940). Заарештований 1.02.1940 р. Золочівським РО НКВД. Обвинувачений за ст.ст. 54-2, 54-11. КК УРСР. Розстріляний у тюрмі на початку німецько-радянської війни. Реабілітований 14.03.1990 р.

Загоруйко Іван Франкович («Ваня», «Гусак»; 1906, с. Підгірці Бродівського р-ну Львівської обл. – 1983, смт. Олесько Буського р-ну Львівської обл.). Одружений, разом із дружиною виховував двох дітей. У 1944 р. під час облави був затриманий та мобілізований до Червоної армії. Перебував у таборах під м. Перемишль, звідки у січні 1945 р. втік і повернувся у рідні терени та вступив в УПА. Ад'ютант командира куреня «Дружинники» Г. Котельницького – «Шугая» (03.-08.1945), кущовий провідник на села Підгірці, Загірці та Хватів (14.08.1945-1.04.1946). Захоплений 1.04.1946 р. у криївці біля с. Підгірці. Заарештований 8.04.1946 р. Олеським РО МГБ. Засуджений 13.06.1946 р. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу за ст.ст. 54-16, 54-11 КК УРСР до 10 років позбавлення волі у виправно-трудовах таборах, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений з табору у 1955 р., зі спецпоселення у Красноярському краю – 10.04.1956 р. Не реабілітований.

Загоруйко Роман Федорович («Лапайдух»; 13.01.1922, с. Підгірці Бродівського р-ну Львівської обл. – 2006, м. Новий Розділ, Львівської обл.). Освіта – середня. Організатор і командир чоти УНС на Золочівщині (осінь 1943-02.1944), курсант і член ВПЖ старшинської школи УПА «Олені» (02.-09.1944), командир 1-ї чоти сотні УПА «Романовичі І» (09.1944), командир сотні УПА «Романовичі І» («Сірі вовки»; 09.1944-01.1945). Згодом перебував у збройному підпіллі ОУН. Булавний (1944). З дозволу керівництва легалізувався у Львові, заарештований 1.03.1946 р. Засуджений 4.07.1946 р. Військовим трибуналом військ МВД Львівської області до 20 років каторжних робіт, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений у 1956 р. Реабілітований 3.06.1992 р.

Загрійчук Павло Михайлович («Скиба»; 1922, с. Якубівка Городенківського р-ну Івано-Франківської обл. – ?). Освіта – 2 класи народної школи. Вояк дивізії «Галичина» (10.1943-07.1944). Вишкіл пройшов у Франції. Учасник боїв під Бродами. У серпні 1944 р., після розбиття дивізії під Бродами, перейшов в УПА. Кулеметник рою «Гайдамаки» (08.-10.1944), а

відтак – командир рою (11.-12.1944) чоти «Лиса» сотні УПА «Романовичі І». Після поранення лікувався у с. Гологори. 11.02.1945 р. захоплений енкаведистами на присілку Луки с. Гологори Золочівського р-ну. 13.02.1945 р. заарештований Краснянським РО НКГБ. Засуджений 6.06.1945 р. Військовим трибуналом Львівського військового округу за ст.ст. 54-1а, 54-11 до 15 років каторжних робіт, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений 11.10.1956 р. з Ангарського ВТТ. Реабілітований 29.07.1992 р.

Заремба Василь Юрійович («Лисий»; 1911, с. Ушня Золочівського р-ну Львівської обл. – 29.03.1949, в лісі біля с. Білий Камінь Золочівського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1943 р. В роки німецької окупації – службовець поліції. На нелегальному становищі з літа 1944 р. Стрелець сотні УПА «Витязі» (літо 1944 – літо 1946), стрелець місцевого СКВ (літо 1946 – 1947), зв'язковий Бродівського надрайонного, а відтак Золочівського окружного проводів ОУН (1947 – літо 1948), організаційний референт Олеського районного проводу ОУН (літо 1948 – 03.1949). Загинув у криївці. Підірвав себе гранатою, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Заставний Василь Тимофійович («Нечай»; 10.09.1924, с. Йосипівка Буського р-ну Львівської обл. – 5.11.1946, с. Йосипівка Буського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – середня. Член ОУН з 1940 р. В роки німецької окупації – лінійний пунктовий. Ройовий УПА (1943-1944), політвиховник куреня УПА «Дружинники» (1944-1945), референт пропаганди Олеського районного проводу ОУН (1946). Старший булавний, хорунжий (1.02.1945). Загинув у бою.

Заяць Михайло Миколайович («Влодко», «Зенко», «Нестор», «Тарас»; 28.09.1921, с. Берлин Бродівського р-ну Львівської обл. – 3.12.1952, с. Конюхи Козівського р-ну Тернопільської обл.). Освіта – 7 класів народної школи. Член товариства «Луг» та ОУН з 1930-х рр. В'язень польського концтабору Береза Картузька (1937-1939). У 1940 р. закінчив підпільну «школу печаткарів» (підробки документів). На нелегальному становищі – з 1942 р. Співробітник невстановленого технічного осередку при Проводі ОУН (?-05.1945), стрелець боївки охорони Романа Шухевича – «Тараса Чупринки» (05.1945-11.1945), Василя Кука – «Леміша» (11.1945-03.1946), Р. Шухевича (03.1946-1948), командир охоронної боївки Р. Шухевича (1948-03.1950), бойовик керівника Львівського крайового проводу ОУН Осипа Дяківа – «Наума» (03.1950-05.1951), охоронець В. Кука

та учасник кур'єрської групи, що його обслуговувала (05.1951-12.1952). Відзначений Срібним хрестом бойової заслуги 2-го класу (20.06.1952).

Зеринський (Єзежинський) Євген Іванович («Войта», «Газда», «Дем'ян», «Косар»); 1907, с. Тереміж Буського р-ну Львівської обл. – 10.09.1947, в лісі біля с. Волуйки Буського р-ну Львівської обл.). Освіта середня. З сім'єю мешкав у с. Волуйки Буського р-ну. Член ОУН з часів польської окупації. Утримував конспіративної квартири Крайового проводу ОУН ЗУЗ (1941-1944), керівник пункту зв'язку крайового проводу ОУН ЗУЗ (?-10.09.1947). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Іванів Юрій (? , с. Закомар'я Буського р-ну Львівської обл. – 06.1941,). Керівник Олеської районної ексекутиви ОУН (12.1940 – літо 1941).

Ільків Василь Іванович («Горинь»); 1921, с. Хватів Буського р-ну Львівської обл. – 14.03.1946, біля с. Підгороддя Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.). Член ОУН з часів польської окупації. У 1939-1941 рр. – співробітник члена КЕ ОУН Р. Кравчука – «Степового» та провідника ОУН у м. Львові П. Габи – «Юрка». Закінчив старшинську школу УПА на Волині (1943). Командир підстаршинської школи ОУН на Бібреччині (весна 1943 – весна 1944), підстаршинської школи ВО 2 «Буг» «Лісові чорти» (весна-осінь 1944), член Команди Золочівського ТВ 11 «Пліснесько», ад'ютант крайового провідника ОУН Р. Кравчука – «Степового» (від літа 1945). Хорунжий (1.10.1944), поручник (30.06.1945), сотник (22.01.1946); відзначений Срібним хрестом бойової заслуги 1-го класу (8.02.1946) та Бронзовим хрестом бойової заслуги (1.01.1946). Загинув у криївці, рятуючи життя крайового провідника.

Капітанець Григорій («Вітер»); 1925, с. Гончарівка Золочівського р-ну Львівської обл. – 23.10.1946, прис. Гута Пеняцька с. Пеняки Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 7 класів народної школи. Професія – крамар. Член Юнацтва ОУН з 1942 р. В роки німецької окупації працював продавцем у Золочівській книгарні. В рядах УПА від 1943 р. Пройшов військовий вишкіл. Командир чоти сотні УПА «Дружинники». Влітку 1946 р., після розформування відділів УПА, скерований на теренову роботу. Старший вістун, старший булавний (22.01.1946). Загинув у криївці.

Караванський Ярослав Олександрович («Шум», «Яркий»); 1921, м. Золочів Львівської обл. – 6.01.1946, хут. Сукманів

с. Підгір'я Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї учителів. Освіта – середня, закінчив Золочівську гімназію «Рідної школи». За німців – директор школи у с. Шпиколоси Золочівського р-ну. Член Юнацтва ОУН з 1939 р. Кущовий провідник Юнацтва ОУН (за німців). Член ОУН з 1944 р., кущовий провідник ОУН (1944), а відтак – референт пропаганди Золочівського районного проводу ОУН (1945). Загинув, наскочивши на більшовицьку заставу.

Карпій Михайло Степанович («Чорногора»; 1922, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – 14.12.1944, ?). Організатор і командир чоти УНС на Золочівщині (осінь 1943 – поч. 1944), командир сотні УПА на Золочівщині (весна 1944), командир сотні «Льви II» (06.-08.1944). Старший булавний (14.12.1944). Загинув під час облави.

Качур Володимир Іванович («Донський», «Лиман», «Пугач», «26», «47»; 1910, с. Русилів Буського р-ну Львівської обл. – 1977, м. Могилів-Подільський Вінницької обл.). Член ОУН від 1937 р. В'язень концтабору Береза Картузька. Один із учасників атентату на польських панів Ясінських 6.05.1937 р. у с. Гончарівка Золочівського р-ну, за що у 1938 р. засуджений до смертної кари, яку апеляційний суд замінив на довічне ув'язнення. Вийшов на волю з початком Другої світової війни, – у вересні 1939 р. Комендант української поліції у Вапівцях, а згодом – у Нижанковичах. Військовий референт Мостиського повіту (1944). У лавах збройного підпілля ОУН з весни 1944 р. Навесні 1944 р. діяв у складі сотні УПА «Лиса» на Закерзонні. Командир сотні УПА куреня Володимира Щигельського – «Бурлаки» (5-7.08.1944), комендант ВПЖ куреня Василя Мізерного – «Рена» (7.08.1944-?), заступник референта СБ Перемиського надрайону ОУН («Холодний Яр») на Закерзонні (? – осінь 1947). Восени 1947 р. разом з іншими підпільниками перейшов на територію УРСР, де продовжував діяти в рядах збройного підпілля ОУН на Золочівщині: референт СБ (осінь 1947 – 09.1950), а відтак – керівник (09.1950-04.1951) Підкамінського районного проводу ОУН, керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН (04.1951-11.1955). Зголосився з повинною у листопаді 1955 р. Переселений на Вінниччину з родиною без права виїзду, де помер і похований.

Кашуба Іван Васильович («Чайка»; ?, с. Боложинів Буського р-ну Львівської обл. – 2-3.02.1945 р., с. Боложинів Буського р-ну Львівської обл.). Інструктор підстаршинської школи «Лісові чорти» (літо-осінь 1944). Старший булавний (3.09.1944). Загинув під час облави.

Квас Богдан Якимович («Байрак», «Блакитний», «Скоб», «Сокіл», «64»; 1914, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл. – 6.07.1950, с. Бонишин Золочівського р-ну Львівської обл.). Власник млина. Заступник референта СБ (1943-1944), організаційний референт (1944-1945) та керівник (1945 – літо 1947) Золочівського окружного проводу ОУН, член Львівського крайового проводу ОУН (літо 1947 – 04.1948), керівник Городоцького (04.1948-06.1949) та Золочівського (06.1949-6.07.1950) окружних проводів ОУН. Загинув внаслідок зради, потрапивши на засідку оперативної групи МГБ.

Квасниця Йосип Іванович («Гонта»; 1922, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл. – 16.06.1954, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській родині. На нелегальному становищі від 1944 р. Стрілець сотні УПА «Дружинники» (1944-1946), бойовик керівників Золочівського окружного проводу ОУН Б. Кваса – «Блакитного» (1946-07.1950), а відтак І. Червака – «Олеся» (07.1950-03.1953), охоронець керівника Золочівського районного проводу ОУН Д. Ходая – «Антонна» (1953-1954). Загинув у перестрілці з оперативною групою МГБ.

Квасниця Михайло Петрович («Зловіщий», «48»; 1920, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл. – 19.01.1949 р., с. Гончарівка Золочівського р-ну Львівської обл.). Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН (поч. 1947 – 01.1949). Загинув під час облави.

Керницький Іван Михайлович («Крилатий»; 4.01.1921, с. Підмонастир Перемишлянського р-ну Львівської обл. – 18.02.1947, біля с. Гавареччина Золочівського р-ну Львівської обл.). Закінчив гімназію «Рідної Школи», а відтак Торгівельну школу у Львові. Член ОУН з 1940 р. У підпіллі ОУН з 1942 р. Керівник Бібрецького районного, а відтак повітового проводу ОУН (? – літо 1946), один із організаторів куреня УПА «Леви», референт пропаганди Золочівського окружного проводу ОУН (09.1946-02.1947). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не здатися живим в руки ворога.

Кіпранишин Семен Миколайович («Лобода», «Петро»; 1915, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – ?). Освіта – 3 класи народної школи. Співробітник української поліції в Золочеві (09.1942-01.1944). Інтендант сотні УПА «Романовичі І» (1944-01.1945), господарчий референт Соколівського кущового проводу ОУН (1945-03.1946). Затриманий під час облави. Засуджений Військовим трибуналом Львівського військового округу за

ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР до 10 років виправно-трудо-вих таборів, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений 27.09.1954 р. з Мінлагу Комі АРСР, а зі спецпоселення – 10.04.1956 р. Реабілітований 24.12.1993 р.

Кіт (у заміжжі Головка) Ольга Михайлівна («Уляна», «Чорногора»; 1924, с. Звертів Жовківського р-ну Львівської обл. – ?). Студентка вчительської семінарії у Львові (1941-1944). Член ОУН. Референт УЧХ Бродівського повітового/надрайонного проводу ОУН (03.1945-03.1946). Заарештована 11.03.1946 р. Бродівським РО МВД. Засуджена 19.08.1946 р. Військовим трибуналом військ МВД у Львівській обл. до 10 років позбавлення волі у виправно-трудо-вих таборах та 5 років позбавлення у правах. Звільнена з Воркутлагу 2.02.1955 р., зі спецпоселення – 7.05.1956 р. Реабілітована 12.02.1992 р.

Кіт Василь Михайлович («Василько», «Василь», «33», «42/В», «3862»; 1921, с. Мала Вишенька Яворівського р-ну Львівської обл. – 23.02.1952, с. Гаї Дубиські Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській родині. У 1940 р. разом із сім'єю був переселений у с. Дуб'є Бродівського р-ну, де 1.11.1941 р. оженився з Катериною Чернобай, виховували сина. З приходом більшовицьких окупантів у 1944 р. деякий час працював секретарем сільської ради у с. Дуб'є, а відтак вступив у місцеву куцову боївку ОУН. Згодом – стрілець боївки СБ Пониковицького/Заболотцівського районного (1945-1946) та Бродівського надрайонного (1947-08.1950) проводів ОУН, референт СБ (08.1950-09.1951), керівник (20.09.1951-02.1952) Бродівського надрайонного проводу ОУН. Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Ковалишин Іван Семенович («Дуб», «Івась»; 1929, с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. – ?). Член Юнацтва ОУН із весни 1943 р. Станичний Юнацтва ОУН с. Зозулі (літо 1943 – літо 1944), зв'язковий Золочівського надрайонного проводу ОУН (поч. 1945 – кін. 1945), охоронець референта пропаганди цього ж проводу Василя Білінського – «Осипа» (кін. 1945 – весна 1948), співробітник технічної ланки Золочівського надрайонного проводу ОУН (весна 1948 – 14.06.1949). Захоплений 14.06.1949 р. у непритомному стані співробітниками МГБ під час облави на криївку біля с. Зозулі Золочівського району. Пішов на співпрацю з ворогом. Звільнений у вересні 1949 р. із оперативних міркувань.

Ковалишин Іван Федорович («Дощовий»; 1925, с. Парище Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл. – ?). Освіта – 5

класів народної школи. Вояк дивізії «Галичина» (22.06.1943-07.1944). Учасник боїв під Бродами, де був поранений і лікувався у с. Кути Буського р-ну. Після одужання вступив в УПА. Стрілець чоти «Голуба» сотні УПА «Романовичі I» (15.11.1944-9.02.1945). Затриманий 9.02.1945 р. у криївці в с. Стадня Золочівського р-ну оперативною групою Краснянського РО НКГБ. Заарештований 10.02.1945 р. Краснянським РО НКГБ. Засуджений 6.06.1945 р. Військовим трибуналом Львівського військового округу за ст.ст. 54-1а, 54-11 до 10 років позбавлення волі у виправно-трудо-вих таборах, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений 27.09.1954 р. з Писчаного ВТТ. Реабілітований 29.07.1992 р.

Ковалишин Михайло Степанович («Опока»; 1914, с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл. – 15.01.1946, біля с. Бачка Буського р-ну Львівської обл.). Стрілець (02.1944), ройо-вий (02.-03.1944), чотовий, командир сотні УПА «Романовичі II» (літо 1944 – поч. 1945). Дезертирував з УПА, за що польовим судом позбавлений права відпустки до кінця революції та пони-жений до стрільця. Стрілець сотні «Русичі» (1945-1946). Загинув у криївці.

Ковальчук Левко Васильович («Буревій»; 23.03.1920, с. Ражнів Бродівського р-ну Львівської обл. – 27.02.1946, біля с. Бордуляки Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській родині. Член ОУН. В роки першої більшовицької окупації перебував у підпіллі. Стрілець боївки самооборони села (кін. 1943 – поч. 1944), стрілець боївки СБ Бродівського повітового (поч. 1944 – 08.1944) та Пониковицького районного (08.1944-07.1945) проводів ОУН, керівник Бродівського район-ного проводу ОУН (07.1945-02.1946). Загинув у бою з військово-чекістською групою МГБ.

Козак Михайло Федорович («Наливайко», «Шум»; ?, с. Солова Золочівського р-ну Львівської обл. – 4.02.1946, с. Солова Золочівського р-ну Львівської обл.). Господарчий референт (?-10.1945), керівник (10.1945-02.1946) Глинянського районного проводу ОУН.

Корпан Ярослав Андрійович («Сергій», «Сушко Тарас», «Тирса», «Юрко», «Маркіян»; 1918, с. Галич Підгаєцького р-ну Тернопільської обл. – 1946, с. Затемне Перемишлянського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1937 р. Провідник Юнацтва Бродівського повітового проводу ОУН (1942-.10.1943), співро-бітник лінії зв'язку ОУН на Київщині (10.1943-1944), слідчий і заступник коменданта ВПЖ куреня УПА «Дружинники» (весна-

осінь 1944), референт СБ Рівненського обласного проводу ОУН (осінь 1944 – ?). Загинув під час облави.

Кос Степан Олексійович («Сурмач», «Данко»; 29.05.1923, с. Біла Чортківського р-ну Тернопільської обл. – ?, ?). Освіта – незакінчена вища (закінчив 1-й курс Львівського медичного інституту). У 1942 р. заарештований німецькою поліцією, 8 місяців перебував під слідством. Щоб уникнути висилки у концтабір у 1943 р. записався добровольцем до дивізії СС «Галичина», навчався у підстаршинській школі (09.1943-03.1944), після закінчення якої отримав звання «унтершарфюрера» (молодшого сержанта) та служив старшиною відділення зв'язку при штабі 3-го батальйону 31-го полку. У липні 1944 р., після «Бродівського котла», перейшов в УПА, стрілець (07.-12.1944), а відтак – командир чоти (12.1944-02.1945) сотні УПА «Витязі» куреня «Дружинники». У лютому 1945 р. під час акції на стрибків у с. Лешнів Бродівського р-ну був поранений, після одужання очолив референтуру пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН. Закінчив 10-денні курси пропагандистів при Золочівському окружному проводі ОУН (кін. 11. – поч. 12.1945). 15.10.1948 р. затриманий органами МГБ у Львові та 18.10.1948 р. заарештований Управлінням МГБ Львівської області. Звільнений з-під варті 9.12.1948 р. з оперативних міркувань та скерований на розкриття збройного підпілля ОУН в Золочівській окрузі. Повторно заарештований УМГБ Львівської області 18.01.1949 р. за ухиляння від співпраці з органами МГБ. Військовим трибуналом військ МВД Львівської області 21.06.1949 р. засуджений за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР до 25 років виправно-трудова таборів, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений з табору 2.12.1954 р. Не реабілітований.

Костів Микола Андрійович («Вихор»; ?, с. Станімир Перемишлянського р-ну Львівської обл. – 18.10.1945, в лісі біля с. Туркотин Золочівського р-ну Львівської обл.). Керівник Глинянського районного проводу ОУН (?-10.1945). Загинув у криївці.

Котельницький Григорій Володимирович («Качур», «Петренко», «Шугай»; 13.09.1907, с. Підгірці Бродівського р-ну Львівської обл. – 26.01.1946, біля с. Кривня Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – середня. Активний член товариств «Луг», «Рідна школа», «Просвіта». Проїшов строкову військову службу в польській армії (1929-1931), звідки звільнився у званні плутонового. Член

ОУН з часів польської окупації. Провідник Олеського районного проводу ОУН (на 06.1943). Командир підстаршинської школи ОУН Золочівського округу (1943), організаційно-мобілізаційний референт Золочівського повітового проводу ОУН (1943-1944), командир куреня УПА «Дружинники» (1944-1945), командир Золочівського ТВ (ТВ «Пліснесько»; осінь 1944-09.1945) і одночасно військовий (організаційно-мобілізаційний) референт Золочівського окружного проводу ОУН (01.1945-09.1945), командир ТВ «Яструб» (09.1945-01.1946). Вістун, хорунжий (1.10.1944), поручник (15.04.1945), сотник (22.01.1946); відзначений Срібним Хрестом бойової заслуги I кл. (25.04.1945). Загинув у криївці.

Котула Іван («Іванко»; ? – 7.02.1946, біля с. Лабач Буського р-ну Львівської обл.). Організатор і командир відділу УНС на Золочівщині (10.1943 – поч. 1944), сотні УПА «Дружинники II» (03.-09.1944), командир куреня і член Команди ТВ «Пліснесько» (1945), командир ТВ «Пліснесько» (1946) і одночасно військовий (організаційно-мобілізаційний) референт Золочівського окружного проводу ОУН (01.-02.1946). Хорунжий (26.01.1944), поручник, сотник (22.01.1946); відзначений Бронзовим Хрестом бойової заслуги (1.01.1946). Загинув у криївці.

Кравчук Володимир Ількович («Залізник», «Переможець», «Сова», «Х»; 1920, с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. – 14.06.1949, біля с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1942 р. Службовець поліції в центральних областях України (1941-1942). Повернувся додому і нелегально діяв у підпіллі ОУН від 1942 р. Військовий референт Поморянського районного проводу ОУН (1942? – літо 1944), командир рою СКВ у Золочівському р-ні (літо 1944 – зима 1945), господарчий референт Золочівського районного проводу ОУН (зима 1945 – літо 1946), керівник кушового проводу ОУН у тодішньому Золочівському р-ні (літо 1946 – весна 1948), керівник Золочівського районного проводу ОУН (весна 1948 – 14.06.1949). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Кравчук Мар'ян («Малиновий», «Промінь»; 17.05.1919, смт. Красне Буського р-ну Львівської обл. – кін. 1980-х(?), США). Освіта – 4 класи гімназії. Член ОУН. В'язень польських тюрем (?-09.1939). На еміграції (1939-1941). Вояк батальйону «Нахтігаль» (05.-08.1941), а відтак – 201-го батальйону охоронної поліції «Шуцманшафт» (10.1941-12.1942). Працював у тереновій організаційній сітці ОУН (1943), пройшов військовий вишкіл в Карпатах (1943), організатор і командир чоти УНС на

Золочівщині (11.1943 – поч. 1944), організатор та командир сотні УПА «Дружинники III» («Непоборні»; весна 1944 – 08.1945). Відбившись від сотні, пробився на Захід. На еміграції в Німеччині, а відтак – у США. Старший булавний, хорунжий (15.04.1945).

Кравчук Роман Миколайович («Василь», «Гончаренко», «Лісовий», «Максим», «Панас», «Петро», «Семен», «Степовий», «Сем.», «6», «17», «47», «78», «88», «814», «1718», «1876», «1910», «1920», «1940», «2021», «8/3», «VI»; 6.10.1910, м. Кам'янка-Бузька Львівської обл. – 21.12.1951, біля с. Вишнів Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.). Навчався у Золочівській гімназії. Член Пласту – 22 курінь ім. І. Богуна (Золочів), член ОУН (з 1930-х). Член повітової ексективи ОУН Золочівщини (1930-і), керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1937-1938, 1939-1940), політв'язень польських тюрем (1932, 28.10.1933-?, 06.1934-31.03.1937, 1938-1939). Член Крайового проводу ОУН ЗУЗ (1940-1941), в. о. крайового провідника ЗУЗ (літо 1941). Організаційний референт Проводу ОУН (1942-1951), учасник III НВЗ ОУН (21-25.08.1943), крайовий провідник ОУН ЗУЗ (12.1943-12.1951), член Проводу ОУН (1943-1951), заступник голови Проводу ОУН на українських землях (1950-1951), голова Президіальної колегії УГВР (1950-1951), член Головної команди УПА. Майор (23.05.1950), полковник УПА (14.10.1951); відзначений Золотим хрестом бойової заслуги 1-го класу (15.06.1952, посмертно). Загинув під час облави біля криївки. Закопаний співробітниками МГБ 28.12.1951 р. у триметровій ямі з негашеним вапном на території «об'єкту №39» УМГБ у Львівській обл.

Кузьма Степан Васильович («Верба», «Джон»; 2.04.1922, с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл. – ?). Народився у сім'ї селян. Освіта – 6 класів народної школи. Член ОУН з 1941 р., тоді ж закінчив підстаршинську школу ОУН в Поморянах, де й заарештований та ув'язнений німцями у тюрмі на 6 місяців. Після виходу на волю працює станичним у селі і одночасно провідником місцевої «Січі». У 1943 р. закінчив старшинську школу УПА на Волині зі ступенем хорунжий. Командир чоти сотні «Гірняка» куреня «Птаха» (12.1943-03.1944). В час переходу фронту відділ був розпущений, а сам він 23.04.1944 р. затриманий «СМЕРШЕМ» у с. Корсів Бродівського р-ну на Львівщині. 6.07.1944 р. засуджений (під фіктивним прізвиськом) Військовим трибуналом 13 армії 1-го Українського фронту за ст.ст. 19-54-1а, 54-2, 54-11 КК УРСР до ВМП – розстрілу, який 19.07.1944 р. замінений на 10 років позбавлення волі та 5 років позбавлення у правах з конфіскацією

майна. Звільнений з табору 9.06.1952 р. та скерований на спец-поселення. Згодом мешкав у м. Борислав Львівської обл.

Кук Василь Степанович («Безіменний», «В.Коваль», «Грицько», «Іван», «Кирило», «Кочегар», «Леміш», «Медвідь», «Сталевий», «Старий», «Юрко», «Юрко Леміш», «Юрій», «-Д-», «ДД», «КЛМ», «Лем.», «Ле», «Л.», «МКЛ», «О», «-р», «-р-», «С-Вар», «С/М», «Т», «Ю», «Юр», «5», «7», «15» (1953), «55» (1953-1954), «100» (1949), «551» (1953), «1313» (1948-1949), «1315» (1948-1949), «1350», «1999», «2219», «2640», «4815», «8050», «9650», «96/50», «789/1», «11/315», «0-13», «XV»); 11.01.1913, смт. Красне Буського р-ну Львівської обл. – 9.09.2007, м. Київ). Навчався у Золочівській гімназії (1923-1932), член Пласту. Член Юнацтва ОУН (1929), член Золочівської повітової ексекютиви ОУН (від 1930), зв'язковий до КЕ ОУН на ЗУЗ (1933). Студент права Католицького університету в Любліні (1932-1933). Заарештований польською поліцією 1933 р., засуджений 1934 р. до 2 років ув'язнення за членство в ОУН та саботажні акції, вийшов на волю у січні 1936 р. Повітовий провідник ОУН Золочівщини (1936-05.1937). З травня 1937 р. у підпіллі – керівник друкарні КЕ ОУН «Мандоліна» в с. Угринові на Підгаєччині (до 1939). Викладач старшинських курсів ОУН у Кракові (1940-1941), керівник відділу військового постачання повстанського штабу ОУН (від 10.03.1940), організаційний референт революційної ОУН (1940-1941), учасник ІІ ВЗ ОУН у Кракові (31.03.-3.04.1941), член Проводу ОУН (1941-1954), організатор і керівник Центрального штабу Похідних груп ОУН (1941), один із творців Акту відновлення Української Держави 30.06.1941 р. у Львові. Крайовий провідник ОУН ПівдСУЗ з центром у Дніпропетровську (весна 1942 – ІІ-а пол. 1943), крайовий провідник ОСУЗ (від 1943), крайовий командир УПА-Південь (І пол. 1944). З 1947 р. – заступник Голови Проводу ОУН Р. Шухевича, увійшов до складу УГВР. Голова Проводу ОУН, Головний командир УПА та Голова Генерального Секретаріату УГВР (07.1950-05.1954). Полковник (07.1950), генерал-хорунжий УПА; відзначений Золотим хрестом заслуги (15.10.1949). Заарештований КГБ 23.05.1954 р., сидів без суду в камері смертників до 1960 р. Звільнений згідно з Постановою від 21.07.1960 р. Мешкав у Києві, займався науковою діяльністю. Помер, похований у смт. Красне Буського р-ну на Львівщині.

Купчик Василь Пилипович («Спекулянт»); 1920, м. Золочів Львівської обл. – 02.1945, ?). Освіта – 7 класів народної школи та 3 роки ремісничого курсу у Золочеві. Професія – кравець. Член ОУН від 1940 р. Співробітник Золочівської книгарні (?-1941), за

німецької окупації – власник магазину у Золочеві. Вояк дивізії «Галичина» – старший стрілець. Після боїв під Бродами перейшов в УПА. Бунчужний сотні УПА «Романовичі І» (1944-01.1945). Загинув у бою з облавниками.

Левицька Марія Йосипівна («Леся»; 1919, с. Сливниця Перемишльського повіту, Польща – ?). З родиною мешкала у м. Броди Львівської обл. Освіта – незакінчена вища медична. Референт УЧХ Краснянського районного проводу ОУН (01.-09.1945). Затримана 7.10.1945 р. у с. Трудовач Золочівського р-ну. Заарештована 8.10.1945 р. Краснянським РО НКВД. Засуджена 26.11.1945 р. Військовим трибуналом за ст.ст. 54-1а, 54-11 до 10 років позбавлення волі у виправно-трудовах таборів, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Реабілітована 14.08.1991 р.

Левків Степан Семенович («Вітер»; 1923, с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл. – ?). Освіта – середня. Керівник Олеського районного проводу ОУН (1944 – весна 1945). Навесні 1945 р. переведений на іншу роботу. Час, місце та обставини загибелі невідомі.

Лемик Петро («Мирон»; 4.05.1925, с. Солова Золочівського р-ну Львівської обл. – 23.06.1946, біля с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – середня. Член ОУН із 1943 р. У 1944 р. закінчив старшинську школу УПА в Карпатах зі ступенем вістуна. Політвиховник сотні УПА на Золочівщині. Загинув, натрапивши на засідку облавників. Будучи пораним, застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Лопушанський Андрій («Гетьман», «Дорошенко», «Мазепа»; 1922, с. Стрілки Старосамбірського р-ну Львівської обл. – 12.03.1949, с. Сухота Бродівського р-ну Львівської обл.). За Польщі разом із батьками переселився у с. Сухота на Брідщину. Освіта – середня, закінчив два курси торгівельної школи в Бродях. Член ОУН з 1939 р. У роки німецької окупації – завідувач магазину у м. Броди. У 1943 р. добровольцем вступив до дивізії СС «Галичина», де пройшов вишкіл і був скерований на Східний фронт. Після поразки під Бродами у липні 1944 р. переходить у збройне підпілля ОУН. Референт господарки місцевого кущового (осінь 1944 – 04.1945), Пониковицького районного (04.-07.1945), а відтак – Бродівського надрайонного (07.1945 – весна 1946) проводів ОУН. Керівник Олеського (весна 1946 – літо 1948) та Підкамінського (літо 1948 – 03.1949) районних проводів ОУН. Загинув під час наскоку військово-чекістської групи на місце постю.

Ляшкевич Петро Григорович («Певний»; 21.01.1920, с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл. – 10.07.1945, біля с. Комартоки, Рівненської або Тернопільської обл.). Закінчив старшинську школу УПА «Олені», скерований у ВО «Буг», чотовий сотні УПА «Дружинники» (I пол. 1945). Старший булавний, поручник (з датою смерті). Загинув, потрапивши на засідку.

Макар Григорій Пилипович («Богун», «Мирон»; 1920, с. Купче Буського р-ну Львівської обл. – 8.10.1949, біля прис. Лісові с. Стовпин Буського р-ну Львівської обл.). На нелегальному становищі з 1943 р. Керівник Буського районного проводу ОУН (?-1949). Загинув під час облави.

Макар Микола Григорович («Зубр»; 2.03.1926, с. Острів Буського р-ну Львівської обл. – 10.06.1975, м. Прокоп'євськ Кемеровської обл., РФ). Освіта – 6 класів народної школи. За фахом – телеграфіст. Член Юнацтва ОУН з квітня 1944 р. Станичний юнацької сітки ОУН с. Острів (04.-10.1944), радіотехнік осередку пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН (10.1944-05.1945). Захоплений 20.05.1945 р. під час облави у с. Бортків Золочівського р-ну. Заарештований 25.05.1945 р. Краснянським РО НКГБ. Засуджений 11.07.1945 р. Військовим трибуналом Львівського військового округу за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР до 10 років виправно-трудових таборів, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений 20.05.1952 р. з табору, а 10.05.1956 р. – із спецпоселення. Проживав у м. Прокоп'євськ Кемеровської обл. Російської Федерації, де помер і похований. Реабілітований 29.04.1992 р.

Макогон Олексій Іванович («Чайка»; ?, с. Солова Золочівського р-ну Львівської обл. – 4.02.1946, с. Солова Золочівського р-ну Львівської обл.). Військовий референт Глинянського районного проводу ОУН (?-02.1946).

Макогон Федір Іванович («Скала»; ?, с. Солова Золочівського р-ну Львівської обл. – 4.02.1946, с. Солова Золочівського р-ну Львівської обл.). Господарчий референт Глинянського районного проводу ОУН (10.1945-02.1946).

Малиновський Петро («Ольшанський», «Снігур»; 1920, с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. – 20.02.1945, с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 7 класів народної школи. Член Юнацтва ОУН з 1941 р., ОУН – з 1943 р. Працівник (?-1941), директор (1941 – поч. 1944) Золочівської друкарні. Взимку 1944 р. викрав дві друкарні та перейшов у підпілля. Працював у технічному званні Золочівського повітового проводу ОУН. Після пересунення

фронту влітку 1944 р. деякий час діяв у складі місцевої самооборони, а відтак – даліше у складі техзвена. Похований на цвинтарі с. Монастирок на Золочівщині.

Мандзюк Роман Михайлович («Нечай»; ?, с. Глушин Бродівського р-ну Львівської обл. – 1.08.1947, с. Глушин Бродівського р-ну Львівської обл.). Член ОУН. Керівник кущового проводу ОУН (08.1945-08.1946), Заболотцівського районного проводу ОУН (08.1946-08.1947). Загинув під час облави.

Масло Михайло («Ненаситець»; 1918, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – 26.04.1945, біля с. Лучківці Бродівського р-ну Львівської обл.). Викладач підстаршинської школи ОУН Золочівської округи (1943), організатор і командир сотні УПА на Золочівщині (02.1944-?), військовий (організаційно-мобілізаційний) референт Бродівського повітового проводу ОУН (1944), командир куреня УПА «Романовичі» (поч. 08.1944), військовий (організаційно-мобілізаційний) референт Золочівського окружного проводу ОУН (08.1944-04.1945), член команди ТВ «Пліснесько» (1945), за деякими відомостями – командир ТВ. Хорунжий (15.04.1945), поручник (з датою смерті).

Маслюк Йосип Андрійович («Черник»; 1924, с. Літовище Бродівського р-ну Львівської обл. – 30.07.1951). Народився у селянській родині. Освіта – 4 класи народної школи. Активно займався самоосвітою при місцевому осередку товариства «Просвіта». Член ОУН – з часів німецької окупації. В лавах збройного підпілля – від літа 1944 р. Стрілець куреня УПА «Дружинники» (1944-1945). Після поранення переведений у теренову сітку ОУН. Стрілець Пеняцького кущового проводу ОУН (1945-?), керівник кущового проводу ОУН (?-04.1951), керівник Підкамінського районного проводу ОУН (04.-07.1951). Загинув під час облави.

Матвієйко Мирон Васильович («Див», «Жар», «Рамзес», «Усміх»; 24.01.1914, с. Беримівці Зборівського р-ну Тернопільської обл. – 10.05.1984, с. Павлів Радехівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї священика. Освіта – незакінчена вища. Закінчив Львівську академічну гімназію (1932), навчався на медичному факультеті Лювєнського університету (Бельгія) (1932-1933) та Познанського університету (Польща) (1934-1937). Член Юнацтва ОУН (1930), а відтак ОУН (1933). У 1939-1941 рр. – на еміграції. Співробітник референтури СБ Проводу ОУН в Україні (1941). Співробітник референтури СБ Проводу ЗЧ ОУН в Мюнхені (1945-1947). Референт СБ Теренового проводу ЗЧ ОУН в Німеччині (1946), член Проводу ЗЧ ОУН (з 1947), керівник референтури крайових зв'язків Проводу ЗЧ ОУН (? – поч. 1948),

керівник центру підготовки оунівців для відправки в Україну при Проводі ЗЧ ОУН (поч. 1948 – кін. 1948), референт СБ Проводу ЗЧ ОУН (весна 1949 – 05.1951). Закінчив англійську розвідувальну школу (05.1951). Як представник Проводу ЗЧ ОУН 15.05.1951 р. десантувався в Україні в околиці с. Бишки Козівського р-ну Тернопільської обл. Захоплений спецгрупою МГБ 5.06.1951 р. неподалік від с. Кальне Зборівського р-ну Тернопільської обл. Заарештований 21.06.1952 р. МГБ УРСР. Приймав активну участь в оперативних іграх МГБ із закордонними центрами ОУН та іноземними розвідками. Оперативні псевдоніми: «Четвертий» та «Весняний». 19.06.1958 р. спеціальною постановою Верховної Ради СРСР помилуваний. 24.12.1960 р. виступив у ЗМІ із засудженням діяльності Проводу ЗЧ ОУН.

Мех Володимир («Курган»; 1925, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – 1944, с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – середня. Політвиховник сотні УПА «Романовичі І». Загинув під час облави.

Мигаль Павло Ількович («Борис», «Зеніт», «Мармаш», «Павур», «Яр», «400-110-110»; 13.07.1908, с. Шмітків, тепер с. Гута Сокальського р-ну Львівської обл. – 05.1950, Тернопільська обл.). Навчався у Сокальській (виключений з 7 класу в 1929) та Перемиській гімназіях (закінчив 1931), згодом на юридичному факультеті Краківського університету. Районний провідник ОУН у Шміткові, одночасно член Сокальської повітової ексекютиви, організатор осередків ОУН на Волині у 1932 (Дрогиничі, Орищі), заарештований польською поліцією 28.10.1933 р. у Шмітків. Член крайової ексекютиви ОУН ПЗУЗ (1936-1937), заступник голови філії товариства «Просвіта» в Сокалі (1936). Заарештований 10.10.1936 р., засуджений 31.08.1937 р. окружним судом в Луцьку до 8 років ув'язнення. Керівник Сокальського окружного проводу ОУН (поч. 1943 – 04.1944), підобласний провідник Сокальської та Холмської округ (1944), господарчий референт Львівського обласного проводу ОУН (1944), керівник Золочівського (поч. 1945) та Чортківського (1945-10.1949) окружних проводів ОУН.

Михальчук Тимофій Петрович («Безталанный», «Липа»; 1921, с. Грималівка Бродівського р-ну Львівської обл. – ?). Член ОУН. На нелегальному становищі з весни 1944 р. Секретар командира сотні самооборони Бродівського району і одночасно керівника Бродівського районного проводу ОУН Петра Видри – «Донця» (весна 1944 – 07.1945), референт пропаганди Бродівського районного проводу ОУН (05.1945-03.1946).

Затриманий 20.03.1946 р. у схроні біля с. Піски Бродівського р-ну. Заарештований 28.06.1946 р. Бродівським РО НКВД. Засуджений 5.08.1946 р. Військовим трибуналом військ НКВД Львівської області до 10 років виправно-трудових таборів та 3 років позбавлення у правах. Звільнений з Воркутинського ВТТ 5.08.1955 р., а зі спецпоселення – 8.05.1956 р. Реабілітований 10.09.1993 р.

Мороз Олександр («Козак»; 1925, с. Перемилів Гусятинського р-ну Тернопільської обл. – 7.09.1948, с. Червоне Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 5 класів народної школи. Командир 1-ї чоти сотні УПА «Дружинники» (поч. 1945 – 11.1945), командир сотні УПА «Дружинники» (11.1945 – весна 1946). Влітку 1946 р., після розформування відділів УПА, переведений на теренову роботу. Керівник кущового проводу ОУН у тодішньому Краснянському р-ні. Старший вистун, старший булавний (1.01.1946), хорунжий (22.01.1946). Загинув у бою з оперативною групою МГБ.

Москалевський Микола Дем'янович («Омелян»; 1919, с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл. – 30.12.1944, с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 7 класів народної школи. Член ОУН з 1941 р. Господарчий референт Олеського районного проводу ОУН (?-12.1944). Загинув у криївці.

Нагірний Василь Степанович («Буря», «Летун», «Орест»; ?, с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. – 23.08.1945, Золочівський р-н Львівської обл.). Організаційно-мобілізаційний референт Золочівського повітового проводу ОУН (1944), командир сотні самооборони Краснянського районного проводу ОУН (II пол. 1944), комендант боївки СБ Золочівського надрайонного проводу ОУН (кін. 1944 – 08.1945). Загинув під час облави.

Надорожняк Пилип Григорович («Ворон», «Круг», «Садок»; 26.11.1921, с. Голосковичі Бродівського р-ну Львівської обл. – 6.04.1946, с. Голосковичі Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – початкова. Стрілець боївки лінії зв'язку «Галичина-Волинь». Після поранення скерований у рідні терени. Комендант боївки місцевого СКВ (? – весна 1945), референт пропаганди Пониковицького районного проводу ОУН (весна 1945 – 04.1946). Загинув під час облави в бою з енкаведистами. Похований на цвинтарі у рідному селі.

Назар Іван Касьянович («Потічний»; ?, с. Закомар'я Буського р-ну Львівської обл. – 5.04.1946, с. Бортків Золочівського р-ну Львівської обл.). Керівник Закомар'янського куща ОУН (?-09.1944), Ожидівського підрайонного проводу ОУН

(09.-10.1944), референт пропаганди Олеського районного проводу ОУН (10.1944-?). Загинув під час облави, підірвався на гранаті, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Накельський Михайло Омелянович («Гірний», «Галузний», «Роман», «Тарас»; ?, с. Сасів Золочівського р-ну Львівської обл. – 23.08.1950, в лісі біля хут. Лісовики Бродівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 4 класи народної школи. Керівник кущового проводу ОУН у тодішньому Олеському р-ні (1945-03.1949), керівник Підкамінського районного проводу ОУН (03.1949-08.1950). Загинув у схроні, підірвавшись на міні-сюрпризі.

Олексин Іван Якович («Сорокати»; 1916, с. Гончарівка Золочівського р-ну Львівської обл. – 18.02.1946, біля с. Гончарівка Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився в сім'ї незаможних селян. Освіта – 7 класів народної школи. За фахом – мебляр-сиродавець. Член «Просвіти». Член ОУН з 1936 р. З приходом німців у 1941 р. працює при українській міліції в Золочеві, а після її розпуску – керівником організаційної книгарні в Золочеві. На нелегальному становищі з літа 1944 р. Господарчий референт Золочівського окружного проводу ОУН (1944-02.1946). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Оленчак Йосип («Дубовий»; 1925, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл. – 26.01.1946, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 5 класів народної школи. За фахом – кравець, продавець. Активний член товариств «Просвіта» та «Сокіл». Симпатик ОУН з 1939 р., член ОУН – з 1940 р. Із приходом німців у 1941 р. вступає в українську міліцію в Золочеві, де працює секретарем у канцелярії. Після розпуску міліції працює продавцем в організаційній крамниці в Золочеві. На нелегальному становищі – з літа 1944 р. Господарчий референт Золочівського повітового/надрайонного проводу ОУН (12.1944-01.1946). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Ординович Степан Григорович («Кавказ», «Казе», «Хміль»; 7.06.1921, с. Накваша Бродівського р-ну Львівської обл. – 14.08.1951, в лісі біля с. Стівпин Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – 5 класів народної школи. Стрелець сотні УПА «Дружинники» (1944-06.1946), стрелець боївки СБ Підкамінського районного проводу ОУН (літо 1946 – літо 1948), референт СБ Буського районного проводу ОУН (літо 1948 – осінь 1949), кущовий провідник ОУН у Буському р-ні (осінь 1949 – 03.1951), керівник Буського районного проводу ОУН (03.1951-08.1951). Загинув під час облави.

Осика Володимир Григорович («Чайка»; 1925, с. Мала Вільшанка Золочівського р-ну Львівської обл. – ?). Народився у сім'ї селян. Освіта – 5 класів народної школи. Стрілець сотні УПА «Дружинники II» («Витязі»; літо 1944 – осінь 1946), бойовик керівника Підкамінського районного проводу ОУН С. Бутинського – «Оріха» (1947 – весна 1948), Краснянського районного проводу ОУН І. Сая – «Андрія» (весна 1948 – осінь 1949), Золочівського надрайонного проводу ОУН І. Червака – «Олеся» (осінь 1949 – весна 1950), керівник Краснянського районного проводу ОУН (весна 1950 – 19.06.1952). Підступом захоплений оперативною групою МГБ у с. Мала Вільшанка Золочівського р-ну Львівської обл. Пішов на співпрацю з ворогом. Звільнений 2.08.1952 р. з оперативних міркувань.

Павлінський Михайло Йосафатович («Верба», «Бродяга»; (1924, с. Микити Бродівського р-ну Львівської обл. – 2.12.1950, с. Ожидів Буського р-ну Львівської обл.). Керівник кущового проводу ОУН на Підкарпатщині (?-11.1947), Підкамінського (11.1947 – літо 1948) та Олеського (літо 1948 – 12.1950) районних проводів ОУН. Загинув під час облави.

Паланиця Ольга Михайлівна («Криця»; 1926, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – 14.01.1949, в лісі біля с. Жарків Бродівського р-ну Львівської обл.). Освіта – середня. Керівник жіночої сітки Бродівського повітового/надрайонного проводу ОУН (1944 – весна 1945), друкарка Бродівського надрайонного, а відтак Золочівського окружного проводів ОУН. Загинула у криївці.

Паланичка Роман Федорович («Кочовик»; 1916, смт. Підкамін'я Бродівського р-ну Львівської обл. – 10.03.1945, с. Гаї Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї рільників. Освіта – 7 класів народної школи. За Польщі був членом товариств «Просвіти», «Рідної Школи», «Сільського господаря». Член ОУН з 1940 р. Керівник Підкамінського підрайонного (?-06.1943), Підкамінського районного (06.1943-10.03.1945) проводів ОУН. Восени 1944 р. організував та очолив самооборонну сотню УПА, яка діяла на теренах Підкамінського р-ну Львівської обл. та суміжних районів Рівненської обл. Після розформування (розбиття) сотні на початку грудня того ж року далі виконував функцію районного провідника. Загинув 10.03.1945 р. в с. Гаї Бродівського р-ну через необережне поводження зі зброєю. Похований на цвинтарі у тому ж селі.

Паровацький (Поробецький) Михайло («Печерський»; бл. 1910, Полтавська обл. – 15.01.1946, біля с. Шнирів Бродівського р-ну Львівської обл.). Командир сотні самообо-

рони на Золочівщині (06.1944-01.1945), комендант боївки СБ Золочівського окружного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув внаслідок провокації.

Пастернак Петро («Сокіл»; 1925, с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл. – 4.05.1945, с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 7 класів гімназії. Симпатик ОУН. В лавах УПА з 1943 р., пройшов військовий вишкіл. Командир жандармерії куреня УПА «Романовичі» (літо 1944 – 01.1945). Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Петрик Євген («Покотигорошок»; 1923, м. Золочів Львівської обл. – 06.1946, с. Велика Вільшаниця Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи. Після закінчення навчання працював вдома на батьківському господарстві. Активний член легальних товариств «Просвіта», «Рідна Школа», «Сокіл», «Русалка». В період німецької окупації вступив до дивізії СС «Галичина», пройшов військовий вишкіл, опинився на Східному фронті. У липні 1944 р. після битви під Бродами перейшов до лав збройного підпілля ОУН. Стрелець місцевої самооборони (1944), командир рою сотні УПА «Романовичі І» (осінь 1944 – 02.1945), стрелець боївки СБ Золочівського районного проводу ОУН (1945-06.1946).

Питльований Іван («Гонта», «Плугатор»; 1915, с. Заруддя Зборівського р-ну Тернопільської обл. – 18.01.1946, с. Дерев'янки Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи. Член ОУН з 1935 р. Неодноразово арештований польською поліцією. Керівник станичної, підрайонної, районної, а з 1938 р. – повітової ексекутиви ОУН. У 1939-1941 рр. перебував на еміграції на теренах Генеральної губернії. Учасник похідних груп на Схід України (1941-1942). Командир спецвідділу ОУН (весна-осінь 1943), організатор та командир куреня (осінь 1943 – 04.1944), провідник лінії зв'язку «Галичина-Волинь» (04.1944-01.1946). Загинув у бою з облавниками. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога. Чекісти відрізали голову загиблого та возили по Золочеві на пострах населенню. Похований на цвинтарі в с. Нище Зборівського р-ну Тернопільської обл.

Придивус Микола («Микола»; 1918, с. П'ятківка Бершадського р-ну Вінницької обл. – 25.01.1946, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 5 класів народної школи. За фахом – шахтар. У 1939 р. мобілізований до Червоної армії. Влітку 1941 р. потрапив в німецьке оточення, вийшовши з якого залишився на постійне проживання у с. Почапи

Золочівського р-ну на Львівщині. Симпатик ОУН з літа 1944 р., тоді ж перейшов у підпілля та виконував доручення станичного. Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Романишин Іван Олексійович («Роман»; 1920, с. Ожидів Буського р-ну Львівської обл. – 12.08.1949, Бродівський р-н Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – неповна середня (закінчив декілька класів гімназії). За Польщі – в'язень концтабору Береза Картузька. В роки першої більшовицької окупації перебував на еміграції. У 1941 р. повернувся додому. Керівник Олеського районного проводу ОУН (1941-08.1942), заарештований німцями, в'язень німецьких концтаборів (1942-1944). Член збройного підпілля ОУН на Закерзонні (1944 – осінь 1947). Восени 1947 р. повернувся в рідні сторони. Організаційний референт Бродівського районного проводу ОУН (осінь 1948 – 08.1949). Загинув під час облави.

Романишин Павло Андрійович («Крук»; 13.07.1926, с. Заболотці Бродівського р-ну Львівської обл. – 25.02.1948, м. Броди Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи. Стрелець УПА (1944), стрелець боївки охорони (1945-1947), керівник (08.1947 – 25.02.1948) Пониковицького/Заболотцівського районного проводу ОУН.

Романюк Степан Євстахович («Б. Олесь», «Олесь», «Хмурний»; 1927, с. Дітківці Бродівського р-ну Львівської обл. – 10.01.1946, в лісі біля с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл.). Керівник Юнацтва ОУН Бродівського повітового проводу ОУН (? – весна 1944), господарчий референт Ясенівського кущового проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув під час облави.

Рудий Микола Степанович («Джміль», «54»; 20.12.1923, с. Нем'яч Бродівського р-ну Львівської обл. – 18.07.1953, с. Попівці Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 4 класи народної школи. Член Юнацтва ОУН з кінця 1943 р. Навесні 1944 р. мобілізований до Червоної армії, звідки у жовтні 1944 р. дезертирував та влився в лави збройного підпілля ОУН. Стрелець Підкамінського кущового проводу ОУН (11.1944 – літо 1945), охоронець керівника Підкамінського районного проводу ОУН С. Бутинського – «Оріха» (літо 1945 – 11.1947), стрелець (11.1947-01.1948), а відтак – керівник (02.1948-07.1951) Підкамінського кущового проводу ОУН, керівник Підкамінського районного проводу ОУН (08.1951-07.1953). Загинув внаслідок зради, найшовши на засідку оперативної групи МГБ. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Сай Іван Іванович («Андрій», «Луна»; 1922, с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. – 10.09.1948, с. Митулин Золочівського р-ну Львівської обл.). Керівник (?-09.1945), референт СБ (09.1945-09.1948) Краснянського районного проводу ОУН.

Сало Петро Миколайович («Загірський», «Зенко»; 17.04.1921, с. Баймаки Буського р-ну Львівської обл. – 22.05.1952, в лісі біля с. Шнирів Бродівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи та місячний кооперативний курс. Член «Просвіти» з 1935 р., активно працює в аматорському гуртку, хорі та «Молодій Просвіти», яку очолив у 1937 р. За націоналістичну діяльність у червні 1939 р. заарештований польською поліцією. В роки першої більшовицької окупації краю керував курсами неписьменних у рідному селі, працював агітатором у Баймаках і редактором стінгазети в місцевому клубі, дописував до районної газети «Сталінець». З весни 1941 р. працював на будівництві шосе Ожидів–Соколівка. Член ОУН з 1940 р. Влітку-восени 1941 р. брав активну участь у державотворчих процесах в регіоні, служив в українській міліції, займався збором та магазинуванням зброї для потреб Організації. За німецької окупації – продавець у кооперативі в с. Баймаки (1941-1944) і одночасно – секретар УОТ та муж довір'я. Пройшов тритижневий військовий вишкіл (01.1943). Учасник збройного підпілля ОУН з осені 1944 р. Бойовик районного провідника ОУН «Леся» (осінь 1944 – 03.1945), стрілець (1.04.1945-09.1945), політвиховник чоти (09.1945-03.1946) сотні УПА «Непоборні». Учасник збройного підпілля ОУН з березня 1946 р. Референт пропаганди Олеського районного проводу ОУН (05.1946-05.1947), районний зв'язковий (05.1947 – весна 1948) і одночасно – співробітник осередку пропаганди районного проводу ОУН (08.1947 – весна 1948), працівник технічного звена Золочівського окружного проводу ОУН (весна 1948 – 09.1948), бойовик керівника Олеського районного проводу ОУН Михайла Павлінського – «Бродяги» (10.-11.1948), стрілець кущових боївок Йосипа Леха – «Чорногори» (12.1948 – 04.1949) та Андрія Чаплі – «Грізного» (04.-08.1949), керівник Лешнівського кущового проводу ОУН (12.08.1949-22.05.1952). У підпіллі двічі поранений. Загинув, наскочивши на засідку спецгрупи МГБ.

Сахно Михайло Васильович («Крук»; 1921, с. Рижани Буського р-ну Львівської обл. – ?). Освіта – 6 класів народної школи. Член ОУН. Станичний хут. Рижани (літо 1944), командир чоти сотні УПА «Романовичі І» (літо 1944 – 01.1945). Явився з повинною. Пішов на співпрацю з ворогом і деякий час діяв у

складі легендованої боївки НКВД. Згодом мешкав у смт. Олесько Буського р-ну на Львівщині.

Семенко Ярослав Іванович («Андрій», «Дем'ян»; 1924 р., с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. – 25.11.1951, с. Ремезівці Золочівського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1942 р. За часів німецької окупації працював в Золочівській друкарні. На нелегальному становищі від літа 1944 р. Діяв на Глинянщині чи Поморянщині (літо 1944 – кін. 1944), зв'язковий при Золочівському надрайонному проводі ОУН (поч. 1945 – 09.1946), охоронець Василя Кука – «Леміша» (осінь 1946 – 1949), керівник Поморянського районного проводу ОУН (1950), організаційний референт Золочівського надрайонного проводу ОУН (?-11.1951). Відзначений Вирізненням у наказі керівника Золочівського окружного проводу ОУН ч. 1/52 від 5.08.1952 р.

Семенюк Михайло («Юрій»; 1922, с. Шнирів Бродівського р-ну Львівської обл. – 7.04.1946, с. Клекотів Бродівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи та 2 роки торгівельної. Член ОУН з 1939 р. Курсант підстаршинської школи «Лісові чорти» (08.-09.1944), командир польової жандармерії Бродівського надрайону (осінь 1944 – літо 1945), командир чоти сотні УПА «Витязі» (1945-1946). Булавний, старший булавний (1.11.1945). Загинув під час облави.

Семків Іван Петрович («Мирон»; 1904, с. Замістя (тепер у складі м. Глиняни) Золочівського р-ну Львівської обл. – 5.02.1952, біля м. Вихорівка Братського р-ну Іркутської обл., РФ). Член ОУН з 1942 р. Активний діяч державотворчих процесів на Глинянщині влітку 1941 р. Господарчий референт Глинянського районного (сер. 1942 – 12.1944), Глинянського повітового (12.1944-01.1945) проводів ОУН. Затриманий 18.02.1945 р. у схроні біля с. Словіта під час облави. Заарештований 19.02.1945 р. Глинянським РО НКВД. Засуджений 26.06.1945 р. Військовим трибуналом Львівського військового округу за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР до 10 років позбавлення волі у виправно-трудовах таборих та 5 років позбавлення у правах. Загинув 5.02.1952 р. у місцях позбавлення волі неподалік від м. Тайшет Іркутської області.

Сенів Михайлина Іванівна («Стефа», «Христина»; ? – 27.04.1946). Провідниця жіночої сітки ОУН і одночасно референт УЧХ Золочівського окружного проводу ОУН (1944 – літо 1945), заступник референта УЧХ Львівського обласного/крайового проводу ОУН (літо 1944 – 27.04.1946). Загинула під час облави. Застрелилася, щоб не здатися живою в руки ворога.

Симко Степан Олександр Мар'ян Михайлович («Гаврило»; 5.06.1913, с. Махнів Рава-Руського повіту, тепер Польща – 29.04.1946, біля с. Словіта Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї священика. Член Пласту. Закінчив Сокальську гімназію, здавши матуру в 1930 р., а відтак – Болонський університет в Італії. Працював лікарем у Львові. В 1943 р. зголосився до дивізії «Галичина». Служив у 2-й роті санітарного підрозділу дивізії «Галичина», де мав ступінь унтерштурмфюрера ваффен-СС (17.05.1944). Після боїв під Бродами перейшов в УПА. Лікар Золочівської округи ОУН і Золочівського ТВ («Пліснесько»; 08.1944-04.1946). Поручник, сотник (31.08.1945), майор-лікар (22.01.1946); відзначений Бронзовим Хрестом заслуги (10.10.1945).

Сисун Іван Тимофійович («Голуб», «Юрко», «27»; 1916, с. Хватів Буського р-ну Львівської обл. – ?, смт. Олесько Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – 4 класи народної школи. У травні 1941 р. призваний до Червоної армії. На початку радянсько-німецької війни потрапив у полон. Після звільнення жив у селі. На нелегальному становищі – з листопада 1943 р. Стрілець повстанської групи Г. Котельницького – «Шугая», що діяла в районі с. Боратин Бродівського р-ну (11.1943-03.1944), ройовий сотні УПА «Іванка» (весна 1944), а відтак – командир чоти сотні УПА «Витязі» (06.1944-09.1946), бойовик куца «Грізного» в Олеському районі (09.1946-02.1947), хворів (02.1947 – 06.1947), куцовий провідник у Заболотцівському районі (06.1947-04.1948), референт СБ Бродівського районного проводу ОУН (8.04.1948-25.05.1948), бойовик Берлинського (05.-11.1948) та Гаївського куцнів ОУН (11.1948-2.12.1948). 2.12.1948 р. у с. Гаї Бродівського р-ну захоплений оперативною групою Бродівського РО МГБ у непритомному стані у криївці, поранений (у праву руку та грудну клітку). Заарештований 15.12.1948 р. Бродівським РО МГБ. Військовим трибуналом військ МВД Львівської області 12.05.1949 р. за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР засуджений до 25 років виправно-трудових таборів та 5 років позбавлення у правах. Покарання відбував у Дубравному ВТТ МВД СРСР. Інвалід II групи. Воєнний Трибунал Куйбишевського гарнізону 13.05.1963 р. зменшив термін ув'язнення до 15 років. Звільнений 2.12.1963 р. з Дубравлагу. Реабілітований 25.07.1995 р.

Сірко Павло Дем'янович («Вуж», «Дор», «Крига», «Лісовий»; 1921, с. Стрептів Кам'янка-Бузького р-ну Львівської обл. – 22.12.1944, с. Скнилів Золочівського р-ну Львівської обл.). Мешкав у смт. Красне Буського р-ну. Член ОУН з 1939 р. Керівник

Краснянської підрайонної (?-06.1941), Краснянської районної (06.1941-?) ексекутив ОУН, керівник Краснянського районного проводу ОУН (1943-22.12.1944).

Сітка Олексій Дмитрович («Підкова», «46»; 16.10.1921, с. Ражнів Бродівського р-ну Львівської обл. – 16.05.1952, в лісі біля с. Голубиця Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській родині. Освіта – початкова. Член ОУН від 1939 р. Стрілець боївки СБ Бродівського повітового проводу ОУН (1943-08.1944), комендант боївки СБ Пониковицького районного проводу ОУН (08.1944-02.1947), керівник Ражнівського кущового (02.1947-02.1948), Заболотцівського районного (03.1948 – весна 1952), Бродівського надрайонного (весна 1952) проводів ОУН. Загинув внаслідок зради, наскочивши на засідку, влаштовану оперативною групою МГБ.

Смик Олексій Васильович («Рос», «Темний», «58», «33»; 3.03.1920, с. Пониковиця Бродівського р-ну Львівської обл. – 22.04.1952, с. Ожидів Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи. Заступник референта СБ Пониковицького районного проводу ОУН (?-08.1944), комендант боївки СБ Олеського районного проводу ОУН (08.1944-07.1945), референт СБ Олеського районного (07.1945 – поч. 1947), Бродівського надрайонного (поч. 1947 – 11.1950) проводів ОУН, стрілець боївки СБ Бродівського надрайонного проводу ОУН (11.1950 – весна 1951), керівник Олеського районного проводу ОУН (літо 1951 – 22.04.1952). Загинув внаслідок зради в будинку, оточеному військами МГБ.

Сорока Петро («Чуйко»; 12.07.1913, с. Велика Вільшаниця Золочівського р-ну Львівської обл. – ?). Керівник Глинянського повітового проводу ОУН (?-12.1944). На еміграції в Німеччині (1945-1949), Австралії (з 1949). Референт молоді в управі Української Громади, член контрольної комісії, організатор і голова філії громади в Ньюпорті (1958-1969). Активний член ЗЧ ОУН, член теренового проводу ЗЧ ОУН Австралії (1958-1983), засновник і керівник обласного проводу на Вікторію. Організатор визвольного фронту СУМ, ЛВУ, АБН. Перший голова СУМ в Мельборні (1951, 1961-1963). Довголітній головний виховник СУМ, голова її крайової управи (1951-1954). У 1965 р. організував перший здвиг СУМ в Австралії. Член управи і фінансовий референт делегатури АБН Австралії, фундатор відділів делегатури. Видавець органу Визвольного Фронту Австралії «Наш Фронт» (1967-1984). Почесний член Української Громади Вікторії, СУМ, ЛВУ.

Степанюк Степан Гаврилович («Листок»; 1910, с. Кути Буського р-ну Львівської обл. – 30.04.1945, біля с. Брахівка Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – 4 класи народної школи. Заняття – рільництво. Одружений. Член ОУН з 1937 р. Військовий референт Олеського районного проводу ОУН (?-30.04.1945). Загинув під час облави.

Сусол Михайло Васильович («Вишневий», «Зелений», «Сокира», «Соловій», «Тихоліз»; 1917, с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл. – 22.12.1944, с. Скнилів Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у с. Переволочно, згодом разом із батьками переїхав на постійне проживання у смт. Красне Буського р-ну Львівської обл. Член ОУН з 1936 р. Керівник Краснянської районної ексекутиви ОУН (12.1940 – літо 1941). Після проголошення відновлення Української держави очолив районну міліцію (07.1941), а відтак став районним комендантом СБ. Кущовий провідник ОУН (1944), референт пропаганди Краснянського районного проводу ОУН (?-22.12.1944). Загинув під час облави.

Таланчук Костянтин Данилович (8.05.1914, смт. Олесько Буського р-ну Львівської обл. – 9.04.1984, м. Едмонтон, Канада). Освіта – середня: закінчив 7 класів народної школи в Олеську та 2 курси промислової школи у Львові. Член товариства «Сокіл» з 1928-1929 рр., член ОУН з 1932 р. Відбув строкову військову службу у польській армії. У 1939 р., напередодні війни, мобілізований до польської армії, але в дорозі втік, а восени того ж року подався на еміграцію. Стрілець 1-ї сотні батальйону «Нахтігаль» (02.1941-08.1941) та 2-ї сотні 201 батальйону «Шуцманшафт». У кінці січня 1942 р. під загрозою арешту здезертирував і повернувся додому. Військовий референт Золочівського окружного проводу ОУН (05.1942-09.1943). Заарештований німцями (09.1943). В'язень німецьких концтаборів Аушвіц та Бухенвальд (09.1943-04.1945). Після війни – на еміграції в Бельгії, а згодом – в Канаді. Член Товариства Колишніх Вояків УПА в Канаді, голова його станиці в Едмонтоні.

Тарнаський Мирон Зимовіт Миронович («Інженер», «Котигорошок»; 19.10.1906, м. Самбір Львівської обл. – 4.07.1984, м. Костерьово Петушинського р-ну Владімірської обл., РФ). Член Пласту – 15-й полк/курінь ім. П. Орлика в Золочеві (12.10.1921-?), 15-й курінь старших пластунів (1926), «Орден залізної остроги» у Львові (1926), 10-й курінь старших пластунів «Чорноморці» (1927-?). Через активну пластову діяльність 24.03.1925 р. заарештований польською поліцією, звільнений за

браком доказів. Закінчив українську приватну гімназію в Золочеві (1920-1926), навчався у Львівській політехніці (відділ техніки) (1926). Член прихильників освіти та «Просвіти». Член ОУН з 1929 р. Заарештований польською поліцією 6.08.1930 р. Студент політехніки в м. Брно (Чехословаччина). Член Союзу українських пластунів на еміграції (1931-?). Закінчивши навчання у Брні, здобув фах електрика. Працював інженером, а відтак – директором електростанції у Бродах. У травні 1943 р. зголосився до 14-тої (української) гренадерської дивізії Ваффен СС «Галичина». Хорунжий (ваффен-унтерштурмфюрер), за іншими даними – капітан (ваффен-гауптштурмфюрер). Учасник боїв під Бродами, де отримав поранення. Перейшов у лави збройного підпілля ОУН (псевдо «Котигорошок»). Помічник радіотехніка осередку пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН (1944-05.1945). Захоплений 20.05.1945 р. під час облави у с. Бортків Золочівського р-ну. Заарештований Краснянським РО НКГБ. Засуджений Військовим трибуналом до 10 років позбавлення волі у виправно-трудовах таборах. Покарання відбував у таборах Воркути, а відтак – на спецпоселенні у селищі Чунський Іркутської обл. Звільнений у 1955 р. Проживав з сім'єю у селищі Чунський (1955-1970), с. Абрамцево Дмитровського р-ну Московської обл., м. Костерьово Петушинського р-ну Владімірської обл.

Терлецький Микола Степанович («Беркут», «Давид», «89-Б», «42-на місці»; 1924, с. Волощина Перемишлянського р-ну Львівської обл. – 31.10.1951, с. Соколівка Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – середня. Абсолювент старшинської школи УПА «Олені» (1944), командир підвідділу (чоти, рою) у відділі «Жубри» (1944-1945) і ТВ «Асфальт» (1945-1946), інструктор ТВ «Асфальт» (1946), командир підстаршинського вишколу провідників теренових клітин ТВ «Асфальт» (літо-осінь 1946). Керівник Городоцького надрайонного проводу ОУН (04.-07.1947), організаційний референт Миколаївського надрайонного проводу ОУН (осінь 1947 – весна 1948), референт пропаганди Бібрецького надрайонного проводу ОУН (весна 1948 – 1949), співробітник референтури СБ Рогатинського окружного проводу ОУН (1949-08.1950), керівник Золочівського (09.1950-05.1951), а відтак – Бродівського (05.1951-20.09.1951) надрайонних проводів ОУН. Рішенням окружного провідника ОУН Золочівщини Івана Червака – «Олеся» 20.09.1951 р. знятий «за поведінку, яка в разючій формі суперечить етиці націоналіста-революціонера». Співробітник техзвена Золочівського окружного проводу ОУН (09.-10.1951). Старший вістун, булавний (22.01.1946), старший

булавний (31.08.1946). Загинув в оточеному оперативною групою МГБ господарстві.

Тимошик Іван Федорович («Данило», «Крук»; 1900, с. Лучківці Бродівського р-ну Львівської обл. – 11.04.1946, с. Лучківці Бродівського р-ну Львівської обл.). Член УВО та ОУН. Господарчий референт Бродівського повітового проводу ОУН (?-07.1945). Знищений повстанцями за явку з повинною.

Тіцький Володимир Михайлович («Верховий»; 1921, с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. – 4.01.1947, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї незаможних селян. Освіта – 7 класів народної школи. Заняття – рільник. Активний член товариств «Просвіта», «Сільський господар» та ін. Член Юнацтва ОУН з 1940 р., ОУН – з 1941 р. Співробітник української міліції в Золочеві (літо 1941). Кущовий провідник Юнацтва ОУН (1941-1942), співробітник СБ (1942 – осінь 1945). На нелегальному становищі з поч. 1943 р., активно працював у підпіллі. Кілька разів поранений (1943, літо 1944). Керівник Золочівського районного проводу ОУН (осінь 1945-01.1947). Загинув під час енкаведистської облави на село. Застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Топоровський Петро («Пімста»; 1921, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл. – 26.03.1946, біля с. Шнирів Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській сім'ї. Освіта – 5 класів народної школи. За фахом – швець. Член товариств «Просвіта» та «Сокіл». Примусово забраний німцями на роботу до Німеччини, звідки у 1943 р. втік, повернувся додому та вступає вступив у УПА. Ройовий сотні УПА «Витязі». Вістун УПА. Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Туркевич Іван Омелянович («Петричко», «Скала»; 1914, м. Буськ Львівської обл. – 26.06.1946 р., с. Гумницька Буського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1941 р. На нелегальному становищі – з серпня 1944 р. Референт пропаганди Буського районного проводу ОУН (?-?). Загинув під час облави.

Турчин Андрій Миколайович (17.07.1912, с. Черниця Бродівського р-ну Львівської обл. – 4.10.2004, Індіана, США). Закінчив Бродівську державну гімназію ім. Ю.Коженьовського (1933), Богословську академію у Львові (1938). Член Пласту (Броди), ОУН (1930). Провідник Південної Брідщини (1933–06.1939), керівник повітового проводу ОУН Брідщини (06.1919–11.1939). У 11.1939 – 07.1941 рр. перебував на еміграції в Холмщині. Співробітник Українського допомогового комітету

в Бродях (1941), інспектор відділу культурної праці УЦК для Краківського та Люблінського дистриктів (1942–1944). На еміграції в Німеччині (закінчив Мюнхенський університет та отримав ступінь доктора філософії), згодом – у США (з 1950) – бібліотекар Індіанського університету.

Турчиняк Володимир (Михайло) («Б.»; ? – в лісі біля с. Волуйки Буського р-ну Львівської обл.). Кур'єр пункту зв'язку крайового проводу ОУН ЗУЗ. Загинув у криївці. Застрелився, щоб не потрапити живим у руки ворога.

Федорків Володимир Лук'янович («Оверко»; 1920, с. Ожидів Буського р-ну Львівської обл. – 4.03.1947, біля с. Підлисса Золочівського р-ну Львівської обл.). Закінчив підстаршинську школу УПА на Волині (1943), заступник командира сотні «Дружинники II» (літо 1944), командир сотні «Дружинники II» («Витязі», «Русичі»; 09.1944 – літо 1946), командир куреня (1946). Старший булавний (1943), хорунжий (15.04.1945), поручник (22.01.1946); відзначений Вирізненням у наказі КВШ УПА-Захід (1.01.1946). Загинув у бою з спецгрупою МВД.

Ходай Дмитро Степанович («Антон», «Білий», «Бойчук», «Микола», «Риба», «Тиса»; 1912, с. Княжпіль Старосамбірського р-ну Львівської обл. – 11.05.1954, с. Княжпіль Старосамбірського р-ну Львівської обл.). Член ОУН з 1929 р. На нелегальному становищі з 1943 р. До 1947 р. діяв на території Закерзоння, а відтак перейшов на територію України і очолював Хирівський районний провід ОУН. Референт СБ (весна 1950 – 05.1951), керівник (05.1951-05.1954) Золочівського районного проводу ОУН. Навесні 1954 р. із бойовиком Василем Квасницею («Юрком») вирушив у рідне село, де й загинув у бою з оперативною групою МГБ. Наказом керівника Золочівського окружного проводу ОУН ч. 1/52 від 5.08.1952 р. відзначений Бронзовим Хрестом бойової заслуги.

Ходак Михайло Васильович («Чайка»; 21.09.1922, с. Побережжя Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл. – ?). Народився у сім'ї рільника. Освіта – 7 класів народної школи. Симпатик ОУН з 1943 р. В листопаді 1943 р. мобілізований до дивізії СС «Галичина». Пройшов військовий вишкіл в Нойгамері та в складі дивізії скерований на Східний фронт. Після розбиття дивізії під Бродами у кінці липня 1944 р. вступає в УПА, де виконує функції стрільця рою «Шпака» чоти «Юрія» сотні УПА «Дружинники II». Захоплений 1.04.1946 р. пораненим у криївці біля с. Підгірці. Заарештований 8.04.1946 р. Олеським РО МГБ. Засуджений 13.06.1946 р. Військовим трибуналом

Прикарпатського військового округу за ст.ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР до 10 років позбавлення волі у виправно-трудовах таборах, 5 років позбавлення у правах з конфіскацією майна. Звільнений з табору 22.06.1955 р. Не реабілітований.

Цетнар Мар'ян Микитович («Смок»; 1921, с. Ожидів Буського р-ну Львівської обл. – 17.05.1948, с. Янгелівка Буського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 4 класи народної школи. Командир рою чоти «Степового» сотні УПА «Непоборні» (?-04.1946). Після розформування відділів УПА влітку 1946 р. переведений у теренову сітку і діяв у складі Ожидівського куца ОУН. Загинув у бою з облавниками.

Цимбалко Михайло Іванович («Стир», «Ткаченко», «Іскра»; бл. 1919, с. Пнятин Перемишлянського р-ну Львівської обл. – 4.12.1944, біля с. Ражнів Бродівського р-ну Львівської обл.). Командир сотні УПА на Золочівщині (весна 1944), інструктор підстаршинської школи «Лісові чорти» (літо-осінь 1944), командир куреня УПА «Романовичі» (20.10.-12.1944). Старший булавний (3.09.1944), поручник (15.11.1944).

Цокан Григорій Андрійович («Скалка», «Чайка»; 1924, с. Острів Буського р-ну Львівської обл. – 02.1945, біля с. Словіта Золочівського р-ну Львівської обл.). Керівник Краснянського підрайонного/кущового проводу юнацької сітки ОУН (? – осінь 1944), референт розвідки Глинянського повітового проводу ОУН (осінь 1944 – 02.1945). Загинув під час облави в районі с. Словіта Золочівського р-ну.

Чайківський Роман («Чавун»; 6.09.1911, м. Львів – 8.02.1946, с. Станин Радехівського р-ну Львівської обл.). Працівник 5-го вишкільного відділу ВШВО (08.1944-02.1946), командир підстаршинської школи ВО 2 «Буг» (09-10.1944), командир підстаршинської школи «Вертеп» (05.-10.1945). Поручник (25.09.1944), сотник (22.01.1946); відзначений Бронзовим Хрестом бойової заслуги і Вирізненням в наказі КВШ УПА-Захід (1.01.1946).

Червак Іван Михайлович («Богун», «Дністровий», «Луговий», «Олег», «Олесь», «Ясмін», «А-1», «89-В», «77», «444», «812», «1648»; 1923, с. Петрилів Тлумацького р-ну Івано-Франківської обл. – 17.03.1953, між селами Зарваниця і Лука Золочівського р-ну Львівської обл.). Освіта – незакінчена вища. Член ОУН із 1941 р. У підпіллі від 1944 р. Керівник першого району Перемиського надрайону («Холодний Яр») Закерзонського краю ОУН (1945-08.1947), керівник повстанської групи, що забезпечувала зв'язок між підпіллям ОУН у Польщі та УРСР (осінь 1947 – осінь 1948). Організаційний референт Комарнівського (осінь

1948 – 05.1949), керівник Золочівського (поч. 06.1949 – 07.1950) надрайонних проводів ОУН, керівник Золочівського окружного проводу ОУН (08.1950-17.03.1953). Поручник-політвиховник УПА (22.01.1952). Загинув у криївці. Застрелився, аби не потрапити живим у руки ворога.

Чукас Василь («Сивий»; 1916, с. Ремезівці Золочівського р-ну Львівської обл. – 14.01.1945, с. Ремезівці Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 6 класів народної школи. Зарібник. Член ОУН з 1939 р. – звеневий. З приходом німців у 1941 р. служить в українській поліції в Золочеві. Вояк УПА з весни 1944 р., а відтак ройовий. На зиму відпущений у свій терен, де працює в місцевому кущі. Загинув, найшовши на більшовицьку засідку у рідному селі, вбиваючи при цьому двох окупантів.

Чучман Василь Іванович («Вірний»; 1922, с. Ожидів Буського р-ну Львівської обл. – 13-16.10.1945, с. Гутисько-Тур'янське Буського р-ну Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи. Одружений. Мешкав у с. Йосипівка Буського р-ну. Член ОУН з 1939 р. Керівник кущового проводу ОУН (? – 02.1945), організаційний референт Олеського районного проводу ОУН (02.1945-10.1945). Загинув під час облави, застрелився, щоб не потрапити живим в руки ворога.

Шабатура Осип («Зелений»; 15.06.1915, с. Почапи Золочівського р-ну Львівської обл. – 12.12.1944, с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл.). Народився у сім'ї селян. Освіта – 5 класів народної школи. За фахом – швець та господар-рільник. Активний член товариств «Просвіта», «Сокіл», «Рідна школа» та «Сільський господар». Член ОУН із 1938 р. У роки першої більшовицької окупації пройшов військовий вишкіл в Червоній армії, який закінчив із званням сержанта. Господарчий референт підрайонного (1941-?), а відтак Золочівського повітового (?-?) проводів ОУН. Одночасно у м. Золочеві керує організаційною крамницею. Переслідуваний гестапо за організаційну роботу, йде в підпілля. Загинув під час наскоку облавників на зв'язкову хату. Застрелився, аби не потрапити живим в руки ворога.

Шеремета Михайло Васильович («Могила», «Циган», «50»; 26.10.1923, с. Нем'яч Бродівського р-ну Львівської обл. – 16.03.1952, с. Бордуляки Бродівського р-ну Львівської обл.). Народився у селянській родині. Освіта – 5 класів народної школи. Член товариства «Просвіта». Член ОУН з 1940 р. Станичний с. Нем'яч (1941-1943), стрілець відділу УНС (осінь 1943 – весна

1944), а відтак сотні УПА «Дружинники» (весна-осінь 1944), кущовий провідник ОУН на Підкамінеччині (осінь 1944 – літо 1945), комендант боївки СБ Підкамінського районного проводу ОУН (літо 1945 – весна 1948). Референт СБ Підкамінського (весна-літо 1948), Олеського (літо 1948 – літо 1949) та Бродівського (літо 1949 – 03.1952) районних проводів ОУН. З серпня 1950 р. одночасно виконував функції керівника Бродівського районного проводу ОУН. Загинув під час облави у палаючому будинку.

Шипула Ірина Михайлівна («Іванів», «Лебедь»; 20.05.1924, м. Золочів Львівської обл. – 13.02.1945, Бродівський р-н Львівської обл.). Народилася у сім'ї ремісника. Освіта – 7 класів народної школи. Активний член самодіяльних гуртків. Член ОУН з 1939 р. Займалася розбудовою жіночої мережі ОУН у м. Золочеві. На нелегальному становищі – з січня 1943 р. Керівник жіночої сітки Золочівського повітового проводу ОУН (01.1945 – поч. 1945). Після розформування жіночої сітки виконувала окремі доручення окружного проводу ОУН. Загинула під час облави на Брідщині.

Юрас Петро Данилович («Бурлай», «Клим», «Максим»; 7.09.1919, с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл. – 10.01.1946, в лісі біля с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл.). Керівник Пониковицького районного проводу ОУН (весна 1945 – 11.1945). Загинув під час облави.

Юрків Андрій Федорович («Підкова»; 1890, с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл. – 9.08.1946, в лісі на південь від с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл.). Освіта – 7 класів народної школи та торговельна школа. За Австро-Угорщини – бухгалтер у Кракові, а відтак – емігрант у Німеччині (?-1914). У роки Першої світової війни – підстаршина австрійської армії, перебував в італійському полоні. Член та компанійний рахунковий Легії Українських Націоналістів у Чехословаччині. Після повернення додому – громадський діяч в селі. Стрілець УПА (1944), господарчий референт кущового проводу ОУН (1944-1945), заступник господарчого референта Бродівського надрайонного проводу ОУН (1945-02.1946), керівник Заболотцівського районного проводу ОУН (02.1946-08.1946). Загинув, натрапивши на засідку оперативної групи МГБ.

Якимець Кирило Миколайович («Бескид», «Луговий», «Мар», «Риба», «93»; 1921, с. Соколівка Буського р-ну Львівської обл. – 14.01.1949, в лісі біля с. Жарків Бродівського р-ну Львівської обл.). Закінчив Бродівську державну гімназію ім. Ю. Коженювського (1937), СШ № 5 у м. Броди (1940). Студент

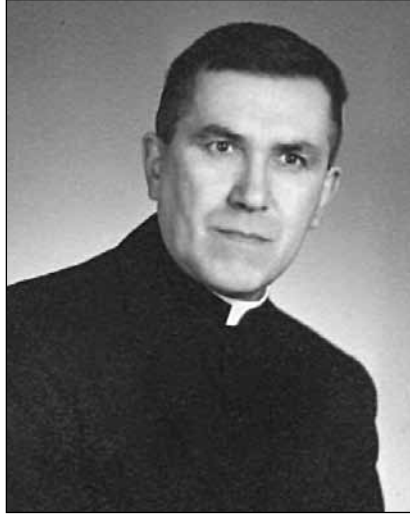
історичного факультету Львівського університету ім. І. Франка (1940-1941). Член ОУН з часів польської окупації (співпрацював з П. Федунюк – «Полтавою»). За дорученням керівництва ОУН вступив у комсомол, де проводив націоналістичну діяльність. Провідник районного проводу ОУН (1939-1940). В роки німецької окупації працював учителем у с. Баймаки Буського р-ну Львівської обл., активно займаючись розбудовою мережі ОУН. Референт юнацтва Бродівського повітового (1941-1942) та Золочівського окружного (1942-1944) проводів ОУН, політвиховник підстаршинської школи УПА в Карпатах, яка функціонувала у районі с. Велика Тур'я Долинського р-ну Івано-Франківської обл. (05.-07.1944 р.), провідник Бродівського повітового проводу ОУН (осінь 1944 – 07.1945), організаційний референт (07.1945 – осінь 1947), керівник (кінець літа 1947 – 14.01.1949) Золочівського окружного проводу ОУН провідник цього ж проводу. Загинув у криївці. Застрелився, щоб не здатися живим.

Якимович Надія Дмитрівна («Звенислава», «Надя», «Оксана», «Н.»; 1924, с. Волуйки Буського р-ну Львівської обл. – 8.09.1951, м. Болехів Івано-Франківської обл.). Зв'язкова крайового провідника ОУН Романа Кравчука – «Петра» (1944-1945), зв'язкова та друкарка Головного осередку пропаганди (1945-1951). Заарештована органами МГБ у Львові у серпні 1945 р. Втекла під час супроводу. Після перевірки СБ ОУН продовжувала діяти в складі ГОСП. Затримана важкопораненою 18.08.1951 р. у криївці в лісі між селами Якубів та Слобода-Долинська Долинського р-ну Івано-Франківської обл. Померла в лікарні. Відзначена Срібним хрестом заслуги (23.08.1948).

ФОТО

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1937-1938, 1939-1940)
Роман Кравчук – «Степовий»

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1939-1940)
Осип Галиш – «Форналь»

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1940-1941)
Осип Безпалько – «Задорожний»

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1943-1944)
Петро Вірлик – «Іж»

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1945)
Павло Мигаль – «Крук»

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1945-1947, 1949-1950)
Богдан Квас – «Скоб»

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1947-1949)
Кирило Якимець – «Бескид»

Керівник Золочівського окружного
проводу ОУН (1950-1953)
Іван Червак – «Олень»

Військовий референт Золочівського
окружного проводу ОУН (1942-1943)
Костянтин Таланчук (8.05.1945)

Військовий (організаційно-мобілі-
заційний) референт Золочівського
окружного проводу ОУН (09.1943 –
03.1944) Тадей Турчиняк – «Арсен»

Організаційно-мобілізаційний
(військовий) референт Золочівського
окружного проводу ОУН (1943-1944)
Михайло Гачкевич – «Карий»

Референт пропаганди Золочівського
окружного проводу ОУН (1946-1947)
Іван Керницький – «Крилатий»

Командир Золочівського ТВ 11
«Пліснесько» (1944-09.1945)
Григорій Котельницький – «Шугай»

Командир Золочівського ТВ 11
«Пліснесько» (09.-12.1945)
Михайло Грицина – «Чайчук»

Керівник Золочівського надрайонного
проводу ОУН (1950-1951)
Микола Терлецький – «Беркут»

Керівник Золочівського надрайонного
проводу ОУН (1951-1955)
Володимир Качур – «Лиман»

Командир куреня УПА «Романовичі»
(1944) Михайло Цимбалко – «Ткаченко»
з дружиною Анною (1941)

Керівник Бродівського повітового
проводу ОУН (1939)
Андрій Турчин

Керівник Бродівського повітового
проводу ОУН (1943-1944)
Володимир Галамага – «Лев»

Керівник Бродівського надрайонного
проводу ОУН (1946-1948)
Євген Дуда – «Марко»

Керівник Бродівського надрайонного
проводу ОУН (1948-1951)
Степан Бутинський – «Оріх»
(не раніше травня 1951)

Організаційний референт
Золочівського надрайонного
проводу ОУН (1951)
Ярослав Семенко – «Дем'ян»

Референт пропаганди Золочівського
надрайонного проводу ОУН
(1944-1947) Василь Білінський – «Осип»

Референт пропаганди Бродівського
надрайонного проводу ОУН (1945-1948)
Степан Кос – «Данко» (серпень 1948)

Політвиховник ТВ 11 «Пліснесько»
(1945-1946)
Ярослав Бідюк – «Волін»

Командир сотні УПА «Витязі»
(1944-1946)
Володимир Федорків – «Оверко»

Командир сотні УПА «Романовичі І»
Роман Загоруйко – «Лапайдух»

Командир чоти сотні УПА «Витязі»
(1944-1946) Іван Сисун – «Голуб»

Інтендант сотні УПА «Романовичі І»
(1944-1945)
Семен Кіпранишин – «Лобода»

Командир чоти сотні УПА «Дружинники»
(1945) Петро Ляшкевич – «Певний»

Командир чоти сотні УПА «Романовичі І»
Андрій Жеребух – «Лис» (1958)

Командир рою сотні УПА «Романовичі І»
(осінь 1944 – 02.1945)
Євген Петрик – «Покотигорошок»

Командир підстаршинської школи УПА
«Лісові чорти» (1944)
Роман Чайковський – «Чавун»

Радіотехнік осередку пропаганди
Глинянського, а відтак Золочівського
повітових проводів ОУН (1944-1945)
Мирон Тарнавський – «Інженер»

Референт зв'язку Бродівського
надрайонного проводу ОУН
(1945-1946) Андрій Гогоша – «Ліщина»

Кущовий провідник ОУН (1948-1949)
Володимир Веселовський – «Дуб»
(грудень 1949)

Підпільники Підкамінецьчини на постуї. Зліва направо: керівник Підкамінського районного проводу ОУН Михайло Павлінський Михайло – «Верба» та куцзовий провідник ОУН Микола Рудий – «Джміль»

Керівник технічного звена Бродівського надрайонного проводу ОУН (1949) Федір Юрчук – «Горліс»

Керівник Підкамінського (1947-1948) та Олеського (1948-1950) районних проводів ОУН Михайло Павлінський – «Верба»-«Бродяга»

Референт пропаганди Бродівського
районного проводу ОУН (1951-1952)
Юліан Дуда – «Матвій»

Керівник Золочівського районного
проводу ОУН (1948-1949)
Володимир Кравчук – «Залізняк»

Керівник Бродівського районного
проводу ОУН (1946-1950)
Михайло Горбатюк – «Чупринка»

Військовий референт Олеського
районного проводу ОУН (1945)
Михайло Гаравецький – «Зелений»

Керівник Заболотцівського районного
проводу ОУН (1948-1952)
Олекса Сітка – «Підкова»

Керівник Золочівського районного
проводу ОУН (1951-1954)
Дмитро Ходай – «Антін»

Кущовий провідник ОУН (1951-1954)
Пахом Бедрій – «Лук»

Керівник Заболотцівського районного
проводу ОУН (08.1947-02.1948)
Павло Романишин – «Крук»

Друкарка технічного звена
Золочівського надрайонного проводу
ОУН Анастасія Плотиця – «Зірка»

Друкарка технічного звена
Золочівського надрайонного проводу
ОУН Ірина Кілярська – «Черемшина»

Підпільниця із с. Вороняки
Ярослава Мединська – «Стефа»

Санітарка збройного підпілля ОУН
Брідщини Марія Стародуб – «Тетяна»

Повстанці на постю у с. Городилів на Золочівщині. Зліва направо:
Ярослав Дзендровський – «Ваня», Михайло Косаревич – «Визволитель»,
Олесь Паньківч – «Чмир» та Мирослав Бучинський – «Бусько» (1947)

Керівник Золочівського окружного провуду ОУН Кирило Якимець – «Бескид»
(у центрі) і керівник Золочівського надрайонного провуду ОУН
Михайло Квасниця – «Зловіщій» (справа) (не пізніше 14.01.1949)

Зустріч з повстанцями. Зліва направо:
Марія Жарська (№1), Єва Гудима (№4),
Пилип Букита – «Гучний» (№2) та Іванна
Жарська (№3) (травень 1948)

На місці повстанського постою.
Зліва направо: Марія Жарська,
Єва Гудима та Іванна Жарська
(травень 1948)

Зустріч з повстанцями. Зліва направо: Марія Жарська (№5),
Іван Бідюк – «Крутий» (№4), Єва Гудима (№3), Пилип Букита – «Гучний» (№2)
та Іванна Жарська (№1) (травень 1948)

Зліва направо: керівник Золочівського окружного проводу ОУН Іван Червак – «Олень» (№ 1), керівник Золочівського районного проводу ОУН Дмитро Ходай – «Антін» (№ 2) та референт СБ Золочівського надрайонного проводу ОУН Дем'ян Гудима – «Січовий» (№ 3) (не пізніше 15.08.1950)

Зліва направо: керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман» (№ 1), керівник Золочівського окружного проводу ОУН Іван Червак – «Олень» (№ 2) та організаційний референт (субреферент) Золочівського надрайонного проводу ОУН Ярослав Семенко – «Андрій» (№ 3).
Золочівщина (не пізніше 25.11.1951)

Повстанці Золочівської округи. Зліва направо, перший ряд: керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман», керівник Золочівського окружного проводу ОУН Іван Червак – «Олень», керівник Золочівського районного проводу ОУН Дмитро Ходай – «Антін»; другий ряд: організаційний референт Поморянського районного проводу ОУН Павло Сеньків – «Михасько», організаційний референт Золочівського надрайонного проводу ОУН Ярослав Семенко – «Андрій», керівник кушового проводу ОУН в Золочівському районі Йосип Квасниця – «Гонта» (серпень 1951)

Повстанці Золочівщини на пості

Невідомий підпільник із Золочівщини

Повстанці із Золочівського р-ну. Зліва направо: Василь Квасниця – «Юрко» та Володимир Процишин – «Левко» (серпень 1951)

Повстанці Золочівщини на пості

Неідентифіковані підпільники з Золочівщини

Повстанці Золочівщини на пості

Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН
Володимир Качур – «Лиман» (у центрі) в оточенні бойовиків

Друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся»
(19.04.1952)

Друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся»
в оточенні бойовиків цього проводу
(19.04.1952)

Друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся» та керівник цього проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман»
(19.04.1952)

Зліва направо: керівник Золочівського районного проводу ОУН Дмитро Ходай – «Антін», друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся» та керівник цього проводу Володимир Качур – «Лиман»
(19.04.1952)

Повстанці Золочівщини відзначають Великдень.
У центрі друкарка Стефанія Вірлик – «Леся» (весна 1952)

Керівник Золочівського районного проводу ОУН
Дмитро Ходай – «Антін» (2-й зліва) та друкарка Стефанія Вірлик – «Леся»
з групою повстанців (весна 1952)

Керівник Золочівського надрайонного
проводу ОУН
Володимир Качур – «Лиман»
(зліва) та невідомий провідник

Підпільники ОУН Краснянщини. Зліва
направо: Микола Андрущак – «Верлан»,
Степан Береза – «Шишка»
та Пилип Дроздовський – «Дуб»

Підпільник з Краснянщини
Степан Береза – «Шишка»
(зима 1946-1947)

Керівник Золочівського надрайонного
проводу ОУН
Володимир Качур – «Лиман»

Стрілець боївки охорони Бродівського районного проводу ОУН
Іван Войтович – «Зозуля»

Стрілець кущової боївки
Віктор Дунець – «Галайда» з сестрою
Романною, батьками Василем та Юлією

Кущовий провідник ОУН
Йосип Дунець – «Грізний»

Повстанці з Краснянщини на постої. Зліва направо: Степан Береза – «Шишка», Микола Андрущак – «Верлан» та двоє невідомих

Повстанці Краснянщини на могилі побратима Степана Берези – «Шишки» в Куткірському лісі. Зліва направо: Петро Вовк – «Малий», Микола Андрущак – «Верлан», невідомий

Захоплена облавниками важкопоранена підпільниця Ірина Кілярська
(15.02.1948)

Посмертне фото кушового провідника
ОУН Андрія Чаплі – «Грізного»
(2.03.1950)

Посмертне фото бойовика ОУН Василя
Кметя – «Смереки» (25.03.1947)

Посмертне фото підпільників. Зліва направо: Кущовий провідник ОУН Петро Сало – «Загірський» та його бойовик Михайло Ліпкевич – «Ворон» (22.05.1952)

Посмертне фото кур'єра пункту зв'язку крайового проводу ОУН ЗУЗ біля с. Волуйки Буського р-ну Володимира Грицини – «Чумака» (10.09.1947)

Посмертне фото кур'єра пункту зв'язку крайового проводу ОУН ЗУЗ біля с. Волуйки Буського р-ну Володимира (Михайла) Турчиняка (10.09.1947)

Посмертне фото керівника пункту зв'язку крайового проводу ОУН ЗУЗ біля с. Волуйки Буського р-ну Євгена Зеринського – «Косара» (10.09.1947)

СЛОВНИК РІДКОВЖИВАНИХ ТА ІНШОМОВНИХ СЛІВ І ВИСЛОВІВ

- Авдиція – радіопередача
Авсвайс (нім.) – паспорт
Авто тягарове – вантажівка
Алярм – тривога
Аплявзи – оплески
Апробата (лат.) – 1) схвалення, затвердження; 2) дозвіл
Арм'янка – вірменка
Арматка – гармата
Асекурація – страхування
Атентат – замах на чиєсь життя, здійснений на політичному ґрунті
Багно – болото
Бандаж – бинт
Бандажувати – бинтувати, накладати бинтову пов'язку
Баншуц – охорона залізниць Третього рейху
Бараболя – картопля
Бачна увага – прискіплива увага
Бефони – бофон (скорочення від «бойовий фонд») – грошові документи збройного підпілля ОУН
Білля – білизна
Блюза – піджак
Бльокада – блокада, оточення
Бльочок БФ – квитанція бофонів, грошова одиниця
Бльочок святочної збірки – «квитанція» за пожертву на певні цілі, які збирали на свята
Бранзолетка – браслет
Брати на часті – ділити на частини (тут)
Брошурка, бита на пелюрці – брошура надрукована на тонкому папері (тут)
Бувший – колишній
Буцімто – нібито
В асисті – у супроводі
В коротці – скоро, незабаром
В нутрі – всередині
В тягу облати – під час облати
В цілости – повністю
Важний – важливий
Важніший – важливіший
Вглуб – всередину
Ведро – відро
Веркшуц – охорона підприємств Третього рейху
Верчення – сверління
Взивати – закликати
Взірцевий – зразковий
Взірцево – зразково
Взнеслий – піднесений
Вибадати – вияснити, виявити
Вив'язатися – 1) зчинятися (тут), розпочинатися; 2) виконати завдання
Виваляний – брудний
Видження – побачення
Виживлення – харчування
Вижичити – позичити
Визнаватися на ... – розумітися на ...
Вийти ціло – вийти неушкодженим
Виїмок – виняток
Виквітуватися – відзвітувати, показати квитанції (тут)
Виклади – викладацька робота
Виладовуватися – розряджатися (про батарейки)
Вилапувати – виловлювати

Виповнення – виконання
 Виработаний – обікрадений
 Висилати на підзори – висилати на розвідку
 Вислід – результат
 Вислідка – кінцевий результат
 Вифасувати – одержати
 Відбиванка – волейбол
 Відбит – отримані кошти від продажу продукції, виручка
 Відвічальний – відповідальний
 Відживлення – харчування
 Відзискати – відновити
 Відзискати притомність – опритомнити
 Відноситися з резервою – відноситися з недовірою, сумніватися
 Відперти – стримати, відкинути
 Внутрі – всередині
 Водотяг – водогін, водопровід
 Впавший – той, хто загинув, помер зненацька, вбитий
 Впрост – відверто, доступно
 Враз – 1) разом; 2) раптом
 Всип – зрада (тут)
 Всипа – донос
 Всипаний – розсекречений
 Вузькоторівка – вузькоколія
 Вчас – вчасно
 Гаївка – 1) хата, в якій живе гайовий, працівник лісу; 2) обрядова весняна пісня
 Глядіти – дивитися
 Головно – особливо
 Голодовий – приречений на голодування
 Голосник – гучномовець
 Голошений – проголошений
 Гортанка – гортань
 Гостинець – дорога

Греншук – прикордонна сторожа
 Гурма – юрба, гурт
 Гуштруд – обов'язкова трудгужповинність (заготівля лісу)
 Грасувати – спустошувати
 Гратулювати – вітати, бажати щось...
 Грипс – зашифрована записка, лист
 Далековид – бінокль
 Дармо – безкоштовно
 Датися в знаки – добре запам'ятися
 Двигатися – рухатися
 Дезерція – дезертирство
 Демолювати – руйнувати, громити, нищити
 Держати стійку – стояти на варті
 Десятилетка – десятирічна (школа)
 Дефіляда – парад, урочиста хода
 Децизія – вибір, вирішення
 Дижур – чергування
 Дижурний – черговий
 Дик – дика свиня
 Дійти до раня – померти до ранку (тут)
 Ділати – діяти, мати вплив
 Дістати до диспозиції – дістати у своє розпорядження
 Дкг – деко, міра ваги, еквівалентом 10 г
 Догідний – вдалий
 Доживотний – пожиттєвий
 Дозорець – наглядач
 Домів – додому
 Донощицтво – інформування ворога, здійснювання доносів

Дооколичний – навколишній
 Доперва – лишень
 Доривочний – нерегулярний;
 той, що діє час від часу
 Драчка – податковий збір
 Дреліх – грубе полотно
 Евентуальний – можливий за
 певних умов
 Електривня – електростанція
 Жінорг – жіноча організація
 Жолудок – шлунок
 З місця – відразу
 Забитися – вбитися, загинути
 Забігати ласки – підлещувати-
 ся, підлабузнюватися
 Зав'язати – започаткувати,
 зорганізувати
 Заводити – підводити (тут)
 Завсіди – завжди, все
 Задержуватися – затримувати-
 тися
 Зазив – заклик
 Закидати співпрацю – звинувачувати у співпраці
 Закім – перед тим
 Закроевочний – закрійний
 Залеглість – заборгованість
 Залога – гарнізон
 Заложення – застосування,
 започаткування, організування
 Замагазинування – заготівля
 на складах
 Замішання – колотнеча
 Замкнути – заарештувати (тут)
 Заможний – багатий
 Занимати – займати
 Заосмотрювати – забезпечувати
 Запереставати – припинити
 Заперестати – припинити
 Запримічувати – помічати
 Заразом – водночас
 Заряд – керівництво, дирекція
 Зарядження – розпорядження,
 наказ
 Зарядити варту – виставити
 (зорганізувати) варту
 Заскакувати – заставати зне-
 нацька (тут)
 Заскок – напад зненацька
 Заскочити – захопити, застати
 кого небудь зненацька
 Заслідити – вислідкувати, вия-
 вити
 Засмарована зупа – суп,
 заправлений жиром
 Застукати – застати, знена-
 цька знайти (тут)
 Затрачувати – втрачати
 Затягати виплату – затримувати
 виплату
 Затягнений – затриманий
 Заховуватися – вести себе,
 поводитися
 Заходити на – натрапляти на
 Зачати – почати
 Заштилетувати – проштрикнути,
 проколоти
 Зв'язист – зв'язковий
 Звено – ланка
 Зверхний вигляд – зовнішній
 вигляд
 Звіздарики – червоноармійці
 Здеградувати – понизити (тут)
 Здемолювати – зруйнувати,
 знищити
 Здемольований – знищений
 Зецер – працівник друкарні,
 шрифтовик
 Зіставати – ставати, робитися
 Зістати пораненим – бути
 пораненим
 Зладити – підготувати, зробити

Зле – погано
 Зложити – скласти
 Зломити – зламати
 Знимка – фотографія
 Знова – знову
 Зондердінст – спеціальна служба слідчої поліції
 Зривати – обривати стосунки
 Зробити манко – поцупити, красти, зробити недостачу
 Зудар – контрудар
 Зужиткувати – використати
 Йодина – йод
 Імпреза – захід, починання, справа, церемонія
 Кангарова матерія – бавовняна матерія
 Карк – потилиця
 Казино – казино
 Кацап, москвофіл – особа з проросійською імперською ідеологією
 Квасок – щавель
 Квіт – квитанція
 Керма – керівництво
 Кішочний – кишковий
 Клич – заклик, лозунг
 Кляштор – монастир
 Кльот – вид тканини
 Кльоц – колода квадратна
 Коксогиз, кок-сагиз – багаторічна трав'яниста рослина, каучуконос
 Колійовий – залізничний
 Коляр – працівник залізниці
 Кольос – велетень, колос
 Конечність – необхідність
 Контингент – податок
 Конто – рахунок (в банку)
 Кооптувати – обрати, включити, зарахувати
 Копа – 40 штук (наприклад, яєць)

Корч – кущ
 Кравецький варстат – кравецька майстерня
 Крайсгавптман – начальник повіту
 Крамарка – продавець
 Красий – плямистий, кольоровий, строкатий
 Кревний – родич
 Кревняк – родич
 Критися – переховуватися
 Кріпо – кримінальна поліція Третього рейху
 Кріс – гвинтівка
 Кулявий – кульгавий
 Купувати на паску – купувати з-під прилавка, по-знайомству
 Кусник – шматок
 Ладувати – вантажити, напихати
 Лапати – ловити
 Ленія – просіка (тут)
 Летун – льотчик
 Летунський – авіаційний
 Лихий – поганий, нужденний (тут)
 Лігеншафт – рільниче поміщицьке господарство, адміністроване німецькою владою
 Лучатися – траплятися
 Лучити – сполучати
 Лягер – концентраційний табір
 Ляк – лак, сургуч
 Магазин – склад (тут)
 Магазинієр – працівник складу, кладовщик
 Май – травень
 Манка – недостача (тут)
 Мануфактура – тканина (переважно ситець)
 Маринарка – піджак

Масар – м'ясник	Не уставати – не перериватися
Масарня – м'ясарня	Незаможний – небагатий
Машинова зброя – автоматична зброя	Нефортунний – невдалий
Мешкальний – житловий	Нечинний – зачинений; той, що не працює
Мешкання – житло, квартира	Німаки – німці
Мешти – туфлі, черевики	Обложений – оточений
Мильний – помилковий	Обоятний – байдужий
Мимо – попри, не дивлячись на...	Обсервування – спостереження
Мірничий – вимірювальний	Обсервувати – слідкувати, спостерігати, стежити
Місто – замість	Обскочити – оточити
Можність – можливість	Обцас – каблук
Москвин – росіянин	Огнева сторожа –
Мужеський, мужиський – чоловічий	Оден – один
Мундур – однострій, військова форма одягу	Одержуватись – харчуватись, існувати
Муравель – мурашка	Одинцем – наодинці
Муравлиний – мурашиний	Окіп – окоп
Нагальність – спішність	Оклевечування – оббріхування
Нагана – догана	Около – біля, майже
Нагий – голий, роздягнений	Окописько – єврейський цвинтар
Нагінка – переслідування	Окруження – оточення
Нагла смерть – несподівана смерть	Опускати – пропускати (тут)
Наголовок – заголовок	Ортшуц – відділи української самоохорони, створені з дозволу німецької окупаційної влади
Нажимка – 1) натиск, наголос; 2) переслідування	Орхистра – оркестр
Назвисько – прізвище	Особовість – особистість
Направляти – ремонтувати	Осягнуто – здобуто
Наставлений – 1) призначений; 2) налаштований, настроєний (тут)	Отягатися – зволікати
Натискати – наполягати	Очередь – черга
Натрафляти – зненацька наткнутися	П'ястук – кулак
Начиння – посуд	П'ятка – п'ятеро (осіб, тут)
Не вільно – не можна	П'ятнистий – плямистий
Не годен – не може	Партизанська штука – партизанська справа
Не дати за виграня – не підкоритися, настояти на своєму	Паскова ціна – спекулятивна ціна

Перебити на машинці – передрукувати на друкарській машинці
 Перевести – zorganizувати
 Переводити – проводити, організувати (тут)
 Переднівок – час перед новим урожаєм
 Перепиняти – зупиняти
 Перерішений – вирішений
 Переставити себе – перелаштувати
 Переходити курс – вчитися на курсах
 Перешкоджати – заважати
 Перкалець – ситець
 Пиняво – повільно, неквапливо
 Писальна машина – друкарська машинка
 Під замітом – під виглядом
 «Під псом» – в поганому стані
 Під сподом – внизу
 Підзорини – пункти стеження
 Підложжя – підґрунтя, база, основа
 Пільна дорога – польова дорога
 Пільний – польовий
 Пірвати – рішуче залишити, покинути
 Після списків – згідно зі списками (тут)
 Побирати – забирати
 Побідно – переможно
 Побір до війська – призов до війська
 Поборювання – подолання
 Повздержливо – стримано
 Повідати – розповідати
 Повнити – виконувати
 Повнити службу – виконувати, нести службу
 Повнити функцію – виконувати обов'язки, функцію
 Поволи – нешвидко, повільно
 Поворотець – втікач, оstarбайтер (тут)
 Подивляти – захоплюватися, дивуватися
 Поділати – діяти, впливати
 Подрібний – детальний
 Пока – поки що
 Покій – кімната
 Покликати – закликати
 Поліцист – поліцей
 Помимо – незважаючи на..., окрім
 Поміч – допомога
 Попасти – 1) натрапити (тут); 2) влучити в ціль
 Попирати – підтримувати
 Поповнити нетакт – вчинити нетактовну дію
 Попрятаний – прибраний
 Порядна ревізія – ґрунтовний обшук
 Посне масло – олія
 Постава – відношення
 Постепенно – поступово
 Постигати – наздоганяти (тут)
 Постій – місце постійної дислокації
 Построїти – побудувати
 Поступовання – дія, вчинок
 Поучувати – повчати
 Пошесні недуги – інфекційні хвороби, пошесті
 Пощо – навіщо
 Правничий – юридичний
 Пранік – пряник
 Прелігент – доповідач
 Пренумерувати – передплатити (пресу)
 Претекст – причина
 Придержати – затримати

Придержуваний – затримуваний	Розв'язання – 1) розпуск (тут – розв'язання міліції); 2) початок (розв'язання війни)
Приманчивий – примарний, оманливий	Розчислитися – розрахуватися
Приміювати – застосовувати	Ройовий – командир підвідділу УПА, за сучасним військовим устроєм – командир відділення (12 чол.)
Приміром – наприклад	Сапати – сікти
Принаглювати – пришвидшувати	Святочний – святковий
Припадковий – випадковий	Сьогодні – тепер
Припоручення – завдання	Сейчас – відразу ж
Припоручення – розпорядження	Середник – засіб
Природні забурення – буря	Серівець – сировина
Прічі – нари	Сикавка – брендспойт
Пробовство – парохіяльне господарство; будинок, в якому живе священик	Силець – капкан
Провадити господарку – вести хазяйство, господарювати	Силувати – змушувати (тут)
Пропагатор – пропагандист	Ситуований – забезпечений (тут)
Проробити – вивчити	Сірак – нужденний верхній одяг
Просьба – прохання	Скарпетки – шкарпетки
Противний – протилежний	Скількисть – кількість
Противно – навпаки	Скіра – шкіра
Протилетунський – протиповітряний	Склеп – магазин
Прочий – інший	Скок – стрибок
Прятати – приховувати, ховати	Скоропостіжно (рос.) – пришвидшено, раптово, неочікувано
Пуделко – коробка	Скот – худоба
Пукати – стукати	Скриватися – переховуватися
Пункт стрічі – місце зустрічі	Слідний – помітний
Рабувати – красти, плюндрувати	Слідно – помітно
Рамено – плече	Слідуючий – наступний
Рахуба – рахунок	Слотяний – дощовий
Ревідувати – оглядати	Случай – випадок
Реченець – термін	Смар – мастило, шмір
Робити порядки – прибирати	Согірший – гірший
Робити старання – старатися	Сподіятися – сподіватися
Розбирати до нага – роздягати повністю	Спродавець – продавець
Розбудовувати на широку скалю – ґрунтовно розбудовувати	Сталий – постійний
	Стало – постійно
	Становище – відношення, позиція (тут)

Статичник – статист	Умовини – умови, обставини
Стаціонувати – дислокуватися, розміщуватися	Упадок криївки – знищення криївки
Стислий – скорочений (тут), прискіпливий	Упімнення – нагадування, пересторога
Стійка – варта	Урльо́п – відпустка
Стоїть справа – налаштована робота	Уряджувати – організовувати
Столовка – їдальня	Урядити – зорганізувати
Стрийко – близький родич, брат батька	Устабілізування – стабілізація
Стрих – горище	Усталений – встановлений
Стрільно – набій	Установка – встановлення
Стрінати – зустріти	Устати – зупинитися (тут)
Стріча – зустріч	Устійнити – встановити, вяснити, уточнити
Студії – навчання	Ученик – учень
Стягання – збір	Учот – облік
Стягнути – зібрати примусово (тут)	Ферії – канікули
Сухий – худий	Фляшка – пляшка
Сходини – збори	Флящина – невелика пляшечка
Схоронитись – заховатися	Форшпан – підвода, яку зобов'язаний був давати селянин на вимогу влади
Танкетка – легка бойова гусенична броньована машина	Фризієр – перукар
Твар – обличчя	Хвилево – тимчасово
Тектура – картон	Хемікалії – хімічні речовини
Терен – місцевість	Хемія – хімія
Товщ – жир	Хорий – хворий
Торжественно – урочисто	Хоронити – оберігати, захищати
Трієр – зерноочисна машина	Хотяй – хоч
Трієрувати насіння – очищати насіння	Цвіти – квіти
Трік – підступний вчинок, трюк	Цего – цього
Трус – обшук	Центиметр – сантиметр
Тягарова автомашинa – вантажне авто	Цивіль – цивільна особа
У висліді – в результаті	Ціни паску – нелегальні ціни, спекулятивні ціни
Убий – бійня (худоби)	Челядник – ремісник, який працював під керівництвом майстра
Уборщиця – прибиральниця	Числити – нараховувати
Убрання – 1) одяг; 2) чоловічий костюм	Чота – підвідділ в УПА, за сучасним військовим устроєм – взвод (30-50 чол.)
Уладжувати – влаштовувати	
Ульокувати – розмістити	

Чотовий – командир чоти (під-
відділу) в УПА, за сучас-
ним військовим устроєм
– командир взводу (30-50
чол.)

Шарваркова робота – робота
за дурно, місцевими силами

Шахувати – тримати під пиль-
ним контролем

Ширвжиток – широкий вжиток

Школити – навчати (здебіль-
шого військової справи)

Шкура – шкіра

Шпіґати дротами – проштрику-
вати дротом

Штивний – негнучкий; той, що
не згинається

Штрека – залізна дорога,
рейки

Штриха – залізнодорожне
полотно, рейки

Шупо – підрозділи міської
патрульної поліції Третього
рейху

Юнія – унія, спільнота

Ярина – городина, овочі

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- Арк. – аркуш
Архів ЦДВР – Архів Центру досліджень визвольного руху
Бавдінст – (Baudienst) будівельна служба [Німеччини]
ББ – отдел по боротьбе с бандитизмом (відділ боротьби з бандитизмом) [НКВС/МВС]
бл. – близько
боє. – боєвик
БФ – бойовий фонд
ВВ – Велика вітчизняна [війна]
вд. – відділ
ВЗ ОУН – Великий збір Організації українських націоналістів
ВКП(б), ВКПб, вкп(б) – Всесоюзна комуністична партія (більшовиків)
ВЛКСМ – Всесоюзна ленінська комуністична спілка молоді
ВМП – вища міра покарання
ВО – воєнна округа [УПА]
ВПЖ – військово-польова жандармерія
ВР – Верховна Рада
ВТК – виправно-трудова колонія
ВТТ – виправно-трудові табори [СРСР]
вул. – вулиця
ВШВО – військовий штаб воєнної округи
г – грам
га – гектар
ГГ – Генеральна губернія (Генерал-губернаторство)
ГДА СБУ – Галузевий державний архів Служби безпеки України
Гестапо (Г'естапо) – (Geheime Staatspolizei) таємна державна поліція [Німеччини]
год. – година
гор. – город (місто)
ГОСП – Головний осередок пропаганди
гр. – грам
ДЖ – державна жандармерія
дкг., декг. – декакілограм (збільшено в 10)
др. – доктор
д-р – доктор
ДТСАРМ – Добровільне товариство сприяння армії
ДУН – Дружини українських націоналістів
ЖД – жандармерія державна зав. – завідуючий
загс – запис актів громадянського стану
ЗІС – радянський автомобіль, що випускався на заводі ім. Сталіна
ЗУЗ – західні українські землі
ЗЧ ОУН – Закордонні частини Організації українських націоналістів
им. – імені
ім. – імені
ін. – інше, інші
ІТК – Исправительно-трудова колонія (виправно-трудова колонія)
карб. – карбованець
кв. – квадратний
кг – кілограм
КЕ – крайова екзекутива
кін. – кінець

КК – Кримінальний кодекс
 кл – кілометр
 клм. – кілометр
 км – кілометр
 коп. – копійки
 КП – крайовий провід (провідник)
 КП(б)У, КПБУ – Комуністична партія (більшовиків) України
 КПЗ – камера попереднього затримання (камера попереднього затримання) [НКВС/МВС/МДБ]
 КПЗУ – Комуністична партія Західної України
 крб. – карбованець
 куц. – кущовий
 л – літр
 л. – літр
 лист. – листівка
 ЛКСМ – ленінська комуністична спілка молоді
 ЛКСМУ – ленінська комуністична спілка молоді України
 м – метр
 м. – місто, містечко
 М.Г. – (Maschinen geweht) кулемет [виробництва Німеччини]
 М.К. – міський комітет
 м/м – міліметровий
 МВД, мвд – Міністерство внутренніх дел (Міністерство внутрішніх справ) [СРСР]
 МВК – міський виконавчий комітет
 МГБ, мгб – Міністерство державної безпеки (Міністерство державної безпеки) [СРСР]
 мм – міліметри
 МП (ЕМПІ) – (Maschinen pistole) пістолет-кулемет [виробництва Німеччини]
 МТС – машинно-тракторна станція
 надр. – надрайонний
 напр. – наприклад
 нар. – народна
 нач. – начальник
 НВЗ – надзвичайний великий збір
 НКВД, Нквд, нквд – Народний комісаріат внутренніх дел (Народний комісаріат внутрішніх справ) [СРСР]
 НКГБ, нкгб – Народний комісаріат державної безпеки (Народний комісаріат державної безпеки) [СРСР]
 НСШ, Н.С.Ш. – неповна середня школа
 НШ – народна школа
 о. – отець
 О.О. – окружний осередок
 ОББ, обб – отдел по боротьбе с бандітизмом (відділ боротьби з бандитизмом) [НКВС/МВС]
 обком – обласний комітет
 обл. – область
 ОБХСС – отдел боротьби с хищеніями соціалістической собственности (відділ боротьби з розкраданням соціалістичної власності) [в СССР]
 оо. – отці
 ООП – обласний осередок пропаганди
 ОП – окружний провід
 Оп. – опис
 ОСУЗ – Осередньо-Східні Українські Землі

ОУН – Організація Українських
 Націоналістів
 парт. – партійний
 пвд. – підвідділ
 ПЖ – польова жандармерія
 ПЗУЗ – Північно-західні україн-
 ські землі
 ПівдСУЗ – південно-східні
 українські землі
 пов. – повіт, повітовий
 пол. – половина
 пом. – помічник
 пп. – польова пошта
 ППД – пістолет-пулемьот
 Дегтярьова (пістолет-куле-
 мет Дегтярьова)
 пполк. – підполковник
 ППС – пістолет-пулемьот Судає-
 ва (пістолет-кулемет Судаєва)
 [виробництва СРСР]
 ППШ – пістолет-пулемьот
 Шпагіна (пістолет-куле-
 мет Шпагіна) [виробництва
 СРСР]
 прис. – присілок
 пров. – провідник, провід
 проф. – професор
 р. – рік
 р. – річка
 р.р. – роки
 рай. – районний
 Райвно – районний відділ
 народної освіти
 райвоенкомат – районний вій-
 ськовий комісаріат
 Райком – районний комітет
 рв мдб – районний відділ мініс-
 терства державної безпеки
 РВК, рвк – районний виконав-
 чий комітет
 РВНО, РайВНО – районний
 відділ народної освіти
 реф. – референт
 РИКА – районний ісполнитель-
 ний комітет (районний вико-
 навчий комітет)
 РК, райком – районний комітет
 р-н – район
 РО – районний отдел (район-
 ний відділ) [НКВС/МВС/
 МДБ]
 РП – районний провід
 РПЖ – районна польова жан-
 дармерія
 РПК – районний партійний
 комітет
 рр. – роки
 РСБ – районна СБ
 РФ – Російська Федерація
 с. – село
 С. к. – самооборонний куш
 с/о, сексот – секретний осве-
 домітель (таємний інформа-
 тор)
 СБ ОУН – Служба безпе-
 ки Організації Українських
 Націоналістів
 СБ, С.Б. – Служба безпеки
 СБО – Служба безпеки округи
 СБУ – Служба безпеки України
 св. – святий
 СД – (SD – Sicherheitsdienst
 Reichsführer-SS) служба
 безпеки [Німеччини] 1934-
 1945 рр.
 сер. – середина
 СКВ – самооборонний кущо-
 вий відділ
 см. – смерть
 смт. – селище міського типу
 сот. – сотик
 Спр. – справа
 СРСР – Союз Радянських
 Соціалістичних Республік

СС – (SS – Schutzstaffeln) Охоронні загони [Німеччини]
 СССР – Союз Советских Соціалістических Республик (Союз Радянських Соціалістичних Республик)
 ССТ – Сільсько-Споживче Товариство
 ст. – старший
 ст. – стаття
 ст.ст. – статті
 стан. – станичний
 станич. – станичний
 стр. – стрілець
 СУЗ – східні українські землі
 СШ, С.Ш. – середня школа
 США – Сполучені Штати Америки
 Т. – том
 т. д. – так далі
 т. в. о. – тимчасово виконуючий обов'язки
 т. п. – таке подібне
 ТВ – тактичний відтинок [УПА]
 техзвено – технічне звено
 тис. – тисяч
 тов. – товариш
 ТСЛ – Товариство школи людової
 УВУ – Український вільний університет
 УГА – Українська Галицька армія
 УГВР – Українська Головна Визвольна Рада
 УДК – Український допомоговий комітет
 УККомітет – Український Конгресовий Комітет
 укр. – українець
 УМГБ – Управління Міністерства государственной безопасности (Управління Міністерства державної безпеки) [СРСР]
 УНРА – Українська народно-революційна армія
 УНС – Українська народна самооборона
 УНСО – Українська народна самооборона округи
 УОК – український окружний комітет
 УОТ – Українське освітнє товариство
 УПА – Українська Повстанська Армія
 УРСР – Українська Радянська Соціалістична Республіка
 УСБУ ЛО – Управління Служби безпеки України у Львівській області
 УСРР – Українська Соціалістична Радянська Республіка
 УССД – Українська Самостійна Соборна Держава
 УССР – Украинская Советская Соціалістическая Республіка (Українська Радянська Соціалістична Республіка)
 УЦК – Український центральний комітет
 УЧХ – Український Червоний Хрест
 Ф. – фонд
 ФЗН – фабрично-заводське навчання
 ФЗО – фабрично-заводское обучение (фабрично-заводське навчання)
 х. – хутір
 ХВМ – Хліборобський Вишкіл Молоді
 хут. – хутір
 ц., ц – центнер

ЦДАВО – Центральний державний архів вищих органів влади та управління України	Ч., ч. – число
ЦДВР – Центр досліджень визвольного руху	ЧА – червона армія
ЦК – Центральний комітет	ЧМ – червона міліція
цм – центометр (сантиметр)	чол. – чоловік
ЦСУ – Центральне статистичне управління	ЧХ – червоний хрест
	шт. – штук

ІНДЕКС

- [...] Ва]силь, гол. с/р, с. Побужани 303
- [...] Ізидор 46
- [...] Іларіон, зав. відділом 179
- [...] Ніна, комс., з с. Ясенів 663
- [...]аєва, співр. суду 186
- [...]алушак, секр. райвиконкому 185
- [...]амлинський Олекса, з с. Тростянець 608
- [...]ванков, зав. відділу 186
- [...]врилук, співр. суду 186
- [...]дарчук, співр. РВК 187
- [...]ельченко, зав. відділом (Золочів) 386
- [...]енко Ірина Брониславівна, співр. РВК 181
- [...]єпова, суддя 386
- [...]жи, співр. РВК 187
- [...]жніков, співр. МВД 186
- [...]зямінський 61
- [...]идов Олексій Іванович, співр. РВК 181
- [...]истякова Е., інспектор 386
- [...]ік, співр. МВД 186
- [...]крій, співр. суду 186
- [...]лимець Магдалина, з с. Вороняки 407
- [...]маченко, зав. відділом 386
- [...]менюк О., завпед 386
- [...]мілов, співр. РВК 187
- [...]овальова, секр. комс. 386
- [...]ользаєв, співр. МВД 186
- [...]ольченко, секр. райвиконкому 185
- [...]опко, служб. 185
- [...]ошенко, служб. 185
- [...]ошуба Анна, з с. Тростянець 519
- [...]ровгов, співр. МВД 186
- [...]руков, співр. МВД 186
- [...]силенко, суддя 186
- [...]сільов, співр. МВД 186
- [...]тов, співр. РВК 187
- [...]удич, секр. райпарткому 186
- [...]ук, співр. парткабінету 186
- [...]хлов, співр. МВД 186
- [...]цькович, співр. РВК 187
- [...]ша Кароль, з с. Станислав 391
- «[?]сінчук». *Див.* Російньський Олекса
- «0-13». *Див.* Кук Василь Степанович
- «4». *Див.* Квас Богдан Якимович
- «5». *Див.* Кук Василь Степанович
- «6». *Див.* Кравчук Роман Михайлович
- «7». *Див.* Кук Василь Степанович
- «8/3». *Див.* Кравчук Роман Михайлович
- «10». *Див.* Барда Мирон Михайлович
- «11/315». *Див.* Кук Василь Степанович
- «15». *Див.* Кук Василь Степанович
- «17». *Див.* Кравчук Роман Михайлович
- «18». *Див.* Гарабач Василь
- «22». *Див.* Золочівський окружний провід ОУН
- «23». *Див.* Сокальська округа ОУН
- «26». *Див.* Качур Володимир Іванович

- «27». *Див.* Сисун Іван Тимофійович
- «33». *Див.* Кіт Василь Михайлович
- «33». *Див.* Смик Олексій Васильович
- «40». *Див.* Золочівський окружний провід ОУН
- «42/В». *Див.* Кіт Василь Михайлович
- «42-на місці». *Див.* Терлецький Микола Степанович
- «46». *Див.* Сітка Олексій Дмитрович
- «47». *Див.* Качур Володимир Іванович
- «47». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «48». *Див.* Квасниця Михайло Петрович
- «50». *Див.* Шеремета Михайло Васильович
- «54». *Див.* Рудий Микола Степанович
- «55». *Див.* Кук Василь Степанович
- «58». *Див.* Смик Олексій Васильович
- «71». *Див.* Білінський Василь Осипович
- «77». *Див.* Червак Іван Михайлович
- «78». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «88». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «89-Б». *Див.* Терлецький Микола Степанович
- «89-В». *Див.* Червак Іван Михайлович
- «93». *Див.* Золочівський окружний провід ОУН
- «93». *Див.* Квас Богдан
- «93». *Див.* Якимець Кирило Миколайович
- «96/50». *Див.* Кук Василь Степанович
- «100». *Див.* Кук Василь Степанович
- «221». *Див.* Бродівський повітовий провід ОУН
- «223». *Див.* Глинянський повітовий провід ОУН
- «222». *Див.* Золочівський повітовий провід ОУН
- «400-110-110». *Див.* Мигаль Павло Ількович
- «417». *Див.* Дяків Осип
- «444». *Див.* Червак Іван Михайлович
- «551». *Див.* Кук Василь Степанович
- «648». *Див.* Червак Іван Михайлович
- «715». *Див.* Бутинський Степан Миколайович
- «789/1». *Див.* Кук Василь Степанович
- «812». *Див.* Червак Іван Михайлович
- «814». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «842». *Див.* Луців Роман
- «1313». *Див.* Кук Василь Степанович
- «1315». *Див.* Кук Василь Степанович
- «1350». *Див.* Кук Василь Степанович
- «1718». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «1876». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «1910». *Див.* Кравчук Роман Миколайович

- «1920». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «1940». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «1999». *Див.* Кук Василь Степанович
- «2021». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «2219». *Див.* Кук Василь Степанович
- «2640». *Див.* Кук Василь Степанович
- «3862». *Див.* Кіт Василь Михайлович
- «4815». *Див.* Кук Василь Степанович
- «8050». *Див.* Кук Василь Степанович
- «9650». *Див.* Кук Василь Степанович
- «VI». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «XII». *Див.* Білінський Василь Осипович
- «XV». *Див.* Кук Василь Степанович
- А**
- А. *Див.* Августівка Козівського р-ну Тернопільської обл.
- «А-1». *Див.* Червак Іван Михайлович
- «А-25». *Див.* Пришляк Євген
- АБН 1126
- Абрагамець Василь 671, 730, 760
- Абрагамець Марія 315
- Абрамович Анна 663
- Абрамцево, с. Дмитровського р-ну Московської обл., РФ 1128
- Августівка, с. Козівського р-ну Тернопільської обл. 828
- Авгсбург, м., Німеччина 1074, 1083
- Авдієва, землемір 222
- Авдоніна Валентіна 683, 770
- Аверченко Леонід 239
- Аверчикова, парт. 186
- Авраменко Тетяна 779, 781
- Австбург, м. *Див.* Авгсбург, м.
- Австралія 1126
- Австрійська армія 871, 1133
- Австрія 1097
- Австро-Угорська імперія 837, 870, 1133
- Австро-Угорщина. *Див.* Австро-Угорська імперія
- Адамець Іван 339
- Адами, прис. с. Чаниж Буського р-ну. *Див.* Заводське, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Адами, с. Буського р-ну. *Див.* Заводське, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Адамовська Розалія 601
- Адамчук Михайло 310
- Адамчук Наум 334
- Адоньєв Олексій 480
- Адреев, парт. (Золочів) 386
- Азербайджанський народ. *Див.* Азербайджанці
- Азербайджанці 1047
- Азія 1044
- Айц, в'язень 702
- Аксьофів Ілія, зав. промкомбінату 176
- Александрова Віра 760
- Алексій (Олексій), патріарх 206, 225, 486, 494
- Алексій Віктор 782
- Аликсевич Дмитро («Байда») 854
- Алиськевіч, голова УОК 60

Алікін, співр. МГБ (Олесько) 727

Альфредівка, с. *Див.* Косичі, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Амвроз Володимир 352

Америка 146, 206, 240, 241, 246, 252, 323, 380, 409, 465, 466, 485, 586, 752, 753, 775, 1042, 1175

Ананьські, дільн. (Підкамінь) 767

Ангарський ВТТ 1104

Ангелівка, с. Олеського р-ну. *Див.* Янгелівка, с. Буського р-ну Львівської обл.

Англія 49, 146, 147, 206, 240, 241, 246, 252, 409, 485, 586, 709, 752, 775

Андреев, інженер 393

Андреев, парт. 535

Андреєнко, дільн. (Підкамінь) 313

Андреєнко, зав. відділу 186

Андрейків Катерина 348

Андрещук Андрій 691

Андрієвська, прац. пошти 593

Андрієнко Евдокія 683

Андрієнко Надя 684

«Андрій». *Див.* Безпалько Осип Миколайович

«Андрій». *Див.* Сай Іван Іванович

«Андрій». *Див.* Семенко Ярослав Іванович

Андріївка, с. Буського р-ну Львівської обл. 61, 104, 106, 111, 133, 149, 155, 169, 178, 188, 211, 232, 265, 271, 280, 298, 301, 323, 324, 346, 362, 363, 367, 373, 379, 381, 389, 393, 395, 399, 407, 408, 414, 416, 445, 447, 449, 481, 482, 484-486, 621-623, 626, 628, 630, 631, 634, 635, 638, 640, 641, 643, 644, 822, 823, 973

Андрусяк Василь («Різун») 420, 427, 750, 1077

Андрухів Галина 332

Андрухів Зофія 289

Андрухів Іван 869

Андрухів Микола 763

Андрухів Степан 332

Андрушків Василь («Рак») 910

Андрушків Василь 166

Андрушків Гаврило 166

Андрушків Михайло 353

Андрушків Теодозій 646

Андрущак Андрій 362

Андрущак Марія («Марійка») 981

Андрущак Марія 284

Андрущак Микола («Верлан») 1157, 1159, 1191

Андрущак Роман 300

Андрущенко Микола 780

Андрущишин Володимир («Дубовий») 969

Анін Олексій, лікар 377, 603

Аносов Степан Дмитрович 180, 677

Аносов, співр. МВД (Красне) 622

Антифеев Т. В. (Антифеїв), заст. нач. МГБ (Красне) 621, 638

«Антін». *Див.* Ходай Дмитро Степанович

«Антон». *Див.* Ходай Дмитро Степанович

Антонів Осип 436, 472

Антонів Петро («Степан») 798, 976

Антонівка, с., тепер Рівненської обл. 654, 1064

Антонович, з с. Вербівчик 313
Антошків Карпо 287
Апалькіна Марія 595
Апошкін, співр. МГБ (Поморяни) 451, 454, 465-467
Арабська Степанія 297
Арабська, телеграфіст 183
Арабський Володимир («Лев») 842
Арабський Микола («Вишневий») 842
Арабський Павло 297
«Аркадій Вишгородський». *Див.* Галамай Степан Петрович
«Аркадій». *Див.* Батинчук Володимир
Аробенко Осип 670
«Арсен». *Див.* Лопушанський Андрій
«Арсен». *Див.* Турчиняк Тадей
«Арсен». *Див.* Яцків Михайло
«Арсенич», стр. 874
Артамонов (Артимонов, Артимов) 219, 263, 268, 813-815
«Артем». *Див.* Надорожняк Теодозій Григорович
Артименко Софія 733
Артименко, механік 194
Артимов, секр. парт. *Див.* Артамонов
Асафатов, дільн. МВД (Золочів) 230, 245
«Аскольд». *Див.* Пелих Микола Андрійович
«Асфальт», ТВ 1128
Атаманюк Іван 668
Атлер, лікар 448
Аушвіц (Освенцім), нім. концтабір 1127
Афанасов Микола 534
Афонін, співр. МВД (Поморяни) 417

Б

«Б. Олесь». *Див.* Романюк Степан Євстахович
«Б.», повст. (Бузеччина) 317, 318
«Б.». *Див.* Турчиняк Володимир (Михайло)
«Б», повст. (Глинянщина) 497
«Б», повст. (Олещина) 260
«Б», повст. (Олещина) 260
«Б», повст. (Олещина) 262
«Б», повст. (Олещина) 289
«Б», провідник 807
«Б». *Див.* Якимець Кирило Миколайович
Баб'як Григорій 216
Баб'як Гриць 316
Баб'як Петро 216
Бабанська Ірина, ст. бухг. 223
Бабин, прис. с. Ражнів Бродівського р-ну Львівської обл. 92
Бабич В., співр. МВД (Красне) 622, 644
Бабич Галина 735
Бабич Маріян 689
Бабич, парт. (Красне) 620
Бабій Осип 693
Бабінська Марія 314
Бабінський Петро 166
Бабіч, співр. МВД (Буськ) 169, 212
Бабух Домаха 350
Бабяк Микола 338
Бабяк Петро 338
Баварія, місц., Німеччина 5
Бавдінст («Бавдінст») 48, 52, 54, 57, 58, 64, 66, 858, 860, 881, 894, 902, 914, 916, 944, 950, 1102, 1172
«Бавдінст». *Див.* Бавдінст Баглай Микола 343

- Баглай Роман 343
 Баденко, зав. відділом 185
 Баєв Толька 435, 472
 Баєв, судовикон. 443
 Бажан Юлька 332
 Бажани, с. Буського р-ну Львівської обл. 84, 228, 293, 737, 869, 875,
 Баженко, дільн. (Заболотці) 665
 Базар 120
 Базарна (Стрілецька), вул. у м. Золочів 590
 Базарницька Ольга 647
 Базарницький Ципко 647
 Базилевич І. 461
 Базилевич Михайлина 461
 Базюта Матвій 534
 Базюта Михайло 387
 Бай Іван 758
 Бай Люба 689
 Бай Максим 689
 «Байда» (ім'я Микола), повст., з м. Києва 842
 «Байда», повст. з с. Корсів 846
 «Байда». *Див.* Аликсевич Дмитро
 «Байда». *Див.* Гук Василь
 «Байди», відділ (Тернопільщина) 965
 Баймак Гнат 288
 Баймак Іван 663
 Баймаки, с. Буського р-ну Львівської обл. 69, 97, 108, 110, 166, 228, 269, 276, 288, 290, 291, 293, 318, 331, 692, 694, 739, 741, 813, 843, 853, 869, 1073, 1079, 1081, 1092, 1099, 1123, 1134
 Баймаки, с. Олеського р-ну. *Див.* Баймаки, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Баймацький ліс 277, 959, 1095
 «Байрак». *Див.* Дикий Ілько
 «Байрак». *Див.* Квас Богдан Якимович
 Байройт, м., Німеччина 1074
 Байсаревич Іван 690
 Бакай Ілля («Білий») 837
 Бакай Франко 312
 Бакловка Александра 732
 Бакум Володимир 219
 Бакум Ілько («Карий») 163
 Бакум Параскевія 257
 Бакун Анна 331
 Бакун Меланія 214
 Бакун Степан 332
 Балабан Іван 760
 Балагуш Антон 672
 «Балакун». *Див.* Мазурок Іван
 Баландюк Анна 485
 Баландюк Василь 353
 Баландюк Володимир («Максим») 978
 Баландюк Гриць («Калина») 841, 842
 Баландюк Емілія 279
 Баландюк Іван («Нечай») 844
 Баландюк Михайло 279
 Баландюк Олена 346
 Баландюк Омелян 631
 Балацька Марія 353
 Балацький Василь («Грім») 867, 900
 Балацький Василь 277
 Балацький Михайло 280, 296
 Балацький Павло 352
 Балдун Василь 672
 Балицький Іван («Цяпка») 867, 917
 Балицький Іван, з с. Зозулі 860
 Балицький Михайло, з с. Зозулі 860

- Балицький Михайло, повст., з с. Зозулі 917
- Балкани 696
- Балканські держави 696
- Балучин, с. Буського р-ну Львівської обл. 61, 77, 105, 116, 133, 175, 176, 206, 244, 266, 271, 272, 322, 345, 362, 367, 393, 414, 481, 482, 484-486, 620, 626, 627, 822, 823, 970, 973
- Балюбиш С. 434
- Балюта, о. 65
- Бандера Степан 118, 129, 165, 206, 746
- Бандиревич Ніна 601
- Бандич Іван. *Див.* Фандич Іван
- Бандура, з с. Городилів 521
- Баняки, прис. с. Тростянець Золочівського р-ну Львівської обл. 167, 864
- Баран Василь 506
- Баран Григорій («Непорадний») 908
- Баран Марія 355
- Баран Олекса 356
- Баран Ольга 661
- Баран Павло, з с. Почапи 608
- Баран Сафат 353
- Баран Степан 355
- Баран Степан Герасимович («Черемшина») 1092
- Баран Стефанія 506
- Баран Теодор, з с. Смільне 677
- Баран Федір («Клим») 441, 976
- «Баран». *Див.* Закорчменний Євген
- Барандій, міліціонер 221
- Бараневич Володимир 660
- Бараненко, дільн. МВД (Підкамінь) 313
- Бараніков, співр. МВД (Олесько) 220
- Барановецький, учит. 463
- Барановскі, співр. МВД (Поморяни) 417
- Барановська, з с. Гончарівка 517
- Барановський Климко 367
- Барановський М., співр. МВД (Красне) 623
- Барановський, співр. МВД (Поморяни) 452, 489
- Барановські Ян 83
- Баранчук В. 434
- Баранчук Ольга 593
- Баранюк Марія 663
- Барванський Е. О. 720
- Барда Василь 318
- Барда Ксеня 331
- Барда Мирон Михайлович («Чорноморець», «10») 1092, 1093
- Барилюк Розалія 336
- Бартиш Анна 764
- Бартошевська Марія 348
- Бартошек Д. *Див.* Бартошик Д.
- Бартошек Софія 577
- Бартошик Анастазія 616
- Бартошик Анна 616
- Бартошик Василь 616
- Бартошик Володимир 616
- Бартошик Д. 387, 591
- Бартошик Ева 616
- Бартошик Зеновій 616
- Бартошик Іван 616
- Бартошик Марія 616
- Бартошик Микола 616
- Бартошик Стефанія 616
- Бартошик Ярослава 616
- Барчин, прис. с. Пониковиця Бродівського р-ну Львівської обл. 104

Барчук Катерина 352
Барщевська Тоська 312
Барщевський, практикант 200
Бас Василь О. 595
Бас Дмитро 349
Басараб Микола 387, 536, 637
Басараб Михайло 694
Басараб Ольга 420, 427, 749, 750
Басараб Петро 359
Басараб Софія 614
Басельський Іван 328
Басістий Петро Григорович 756
Басюк, уповн. 209
Батачій Надя 734
Батенчук Андрій 760
Батенчук Євгенія 285
Батенчук Зеновій 258
Батенчук Михайло, повст., з с. Жарків 871
Батинчук Володимир («Аркадій») 1066
Батинчук Ярослав Федорович 756
Батійовська Ганна («Галя») 981
Батійовський Василь 344, 687
Батійовський Тимко 304
Баторій Стефан 1102
Батурина, гол. к-пу 191
Батюк Михайло 352
Батьків, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 114, 648, 649, 718, 722, 767
«Батько». *Див.* Паньків Прокіп
Бачевська Євгенія 671
Бачинська Ірена 280
Бачинський Михайло, з с. Соколівка 332
Бачинський Михайло, співр. МВД 176, 244, 245, 415, 622
Бачинський Павло 187
Бачка, с. Буського р-ну Львівської обл. 228, 855, 1109
Бачка, с. *Див.* Бачка, с. Буського р-ну Львівської обл.
Бачка, с. Лопатинського р-ну. *Див.* Бачка, с. Буського р-ну Львівської обл.
Башинська Катерина 170
Башловка Шура 764
Башлядинська Зофія 742
Бевчун Антонина 661
Беднарський Микола 328
Беднарчук Антон 254
Беднарчук Максим 254
Беднарчук Микола 521
Беднарчук Осип 606
Беднарчук Семен 254
Бедрій Пахом («Лук») 820, 1019, 1020, 1146, 1189
Бедрій Роман Степанович («Шпак») 874, 1130
Бедрій Юрко 336
Безброди, с. Буського р-ну Львівської обл. 78, 85, 116, 206, 211, 266, 271, 272, 298, 345, 362, 363, 367, 414, 482, 485, 620, 623, 626, 634, 638, 1097
Безбруди, с. Золочівського пов. *Див.* Безброди, с. Буського р-ну Львівської обл.
Безбруди, с. Краснянського р-ну. *Див.* Безброди, с. Буського р-ну Львівської обл.
Бездітний 456
Беззоботнов, парт. (Красне) 442
«Безіменний». *Див.* Кук Василь Степанович
Безкоровайний Василь 347
Безкоровайник Гаврило 694

Безкоровайник Зенко 694
Безкоровайник Марія 694
Безкоровайник Меланія 694
Безкоровайник Ярослава 694
Безлець, с. Золочівського р-ну.
Див. Гончарівка, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Безносіков Петро Павлович 180
Безодня, Радивилівського р-ну Рівненської обл. 1064, 1065
Безпалко Анастасія 615
Безпалко Володимир 615
Безпалко Іван 355
Безпалко Ірена 615
Безпалко Мирон 615
Безпалко Олена 355
Безпалко Пелагія 512
Безпалько (Безпалко) Василь Степанович («Грубий», «Клим») 18, 20, 22, 24, 27, 33, 861, 867, 918, 1093
Безпалько Ангеля 340
Безпалько Анна, з с. Берлин 341
Безпалько Анна, з с. Комарівка 343
Безпалько Іван («Музика») 846
Безпалько Катерина 343
Безпалько Осип Миколайович («Андрій», «Задорожний», «Іван», «Остап») 750, 875-877, 1093, 1135, 1184, 1187
Безпалько Петро 340
Безпалько Ясько 999, 1000
Безрукий Павло («Хмара») 820
«Безталанный». *Див.* Михальчук Тимофій Петрович
Бек Іван 638
Бекар Василь 345
Бекар Зофія 444
Бекера Семко 328
Бекерска Параскевія 350
Белей Іванна 761
Белей Федір 761
Белз, м. Сокальського р-ну Львівської обл. 1074
Белзець, с. Олеського р-ну. *Див.* Гончарівка, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Белзець. *Див.* Белз, м., Польща
Белзецький ліс 911, 912
Белий, уповн. (Заболотці) 692
Белкут Вільгельм 346
Бельгія 1116, 1127
Бельченко, м-р МГБ 810
Бенедик Володимир Дмитрович 757
Бенеш, през. 696
Бенів, вул. у м. Золочів 589
Бенів, с. Золочівського пов. *Див.* Золочівка, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Бенів, с. Золочівського р-ну. *Див.* Золочівка, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
«Беніто». *Див.* Чучман Павло
Бентон Валем 1050
Бербєка, служб. 668
Бердичівська тюрма 880
«Береговий». *Див.* Вірлик Петро Іванович
Берегуля Пилип Олексійович 757
Бережани, м. Тернопільської обл. 418
Бережанщина 1077
Бережко Ніна. *Див.* Берешко Ніна
Береза Володимир Петрович («Дим») 885, 886, 1093
Береза Картузька, пол. концтабір 888, 960, 1097, 1104, 1106, 1122

Береза Степан («Шишка») 1157, 1159, 1191
 «Береза». *Див.* Миколук Володимир
 Березенчук Е. 595
 Березина, ліс біля с. Печенія Золочівського р-ну Львівської обл. 302
 Березина, прис. с. Йосипівка Буського р-ну Львівської обл. 228, 330
 Березинський Юрко 420, 749
 Березняк, з с. Зозулі 478, 479
 Березняків, родина, з с. Зозулі 479
 Березовиця, с. Тернопільського р-ну Тернопільської обл. 855
 Березович Микола 327
 Березунов, співр. МВД (Золочів) 539
 Березяк Іван 758
 Березяк Микола 332
 Березяк Степан 761
 «Берест», співр. СБ ЗЦ ОУН 1071
 Берестечко, м. Волинської обл. 118, 981
 Берестковий Степан Михайлович 756
 Бересток, парт. *Див.* Берестяк, парт.
 Берестяк, парт. (Буськ) 660, 741
 Берешко Ніна, учит. 376, 595
 Беримівці, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл. 1116
 «Берізка». *Див.* Козачок Федір
 Беркита Ольга 191
 «Беркут», к-р відділу 958
 «Беркут». *Див.* Терлецький Микола Степанович
 «Беркута», відділ 958
 Берлин, с. Бродівського пов. *Див.* Берлин, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Берлин, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 52, 64, 94, 101, 113, 119, 127, 130, 179, 188, 194, 200, 203, 217, 231, 247, 248, 251, 306, 340, 341, 666, 672, 845, 846, 848-850, 856, 956, 957, 1104
 Берлинський гарнізон 307
 Берлинський кущ ОУН 1125
 Берлін, м., Німеччина 87, 129, 440, 696, 721, 735, 770, 1071
 Берозкін Михайло 759
 Бершадський р-н Вінницької обл. 866, 898, 1121
 Бесарабія 221
 Бесіди, с. Жовківського р-ну Львівської обл. 36, 1081, 1098
 «Бескид», кер. відділу самообор. (Золочівщина) 101
 «Бескид». *Див.* Чорнобай Данило
 «Бескид». *Див.* Якимець Кирило Миколайович
 «Бескит». *Див.* Якимець Кирило Миколайович
 Белова З. І. 669
 Белошенкін, нач. РВК 222
 Белявцев, дільн. (Золочів) 178, 230
 Белявцов, дільн. *Див.* Белявцев, дільн.
 Бзурій Кіндрат 331
 Бивбіє, с. 856
 Бий-собака, співр. міліц. (Підкамінь) 715
 Биїк, уповн. (Броди) 676
 Бик Клим 506

Биков, суддя 173
Биковцев, викл. 706
Биневич Йосиф 338
Бирків Катерина 349
«Бистрий». *Див.* Каня Григорій
«Бистрий». *Див.* Кашуба Михайло
«Бистрий». *Див.* Рудий Григорій
Биць Матвій 313
Биць Софія 335
Бич Варвара, учит. 439, 599
Бичка Мирон 493
Бишки, с. Козівського р-ну Тернопільської обл. 1117
Бия Варвара. *Див.* Бич Варвара, учит.
«Біб», б-к (Золочівщина) 976
Бібрецький надрайонний провід ОУН 1128
Бібрецький повітовий провід ОУН 1107
Бібрецький районний провід ОУН 1107
Бібрецький р-н Львівської обл. 762, 810, 894, 895, 938, 939, 967, 969, 974
Бібреччина 1105
Бібщани, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 453, 454, 458, 972
Бібщани, с. Поморянського р-ну. *Див.* Бібщани, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
«Бігун». *Див.* Горгота Степан
Біда В., з с. Ясенів 676
Біда Іван 336
Біда Ілько 25
Біда Михайло 337
Біда Теодор, учит. *Див.* Біда Федір, учит.

Біда Федір, учит. 733, 764
Бідула 1074
Бідюк Ганна 58
Бідюк Іван («Крутий») 959, 1149, 1189
Бідюк Іван («Чайка») 842
Бідюк Павліна 58
Бідюк Софія 58
Бідюк Ярослав 319
Бідюк Ярослав Васильович («Волін») 1093, 1141, 1188
Біжецький 200
Біжецький, пошт. агент 200
Біла, с. Збаражського р-ну Тернопільської обл. *Див.* Біла, с. Чортківського р-ну Тернопільської обл.
Біла, с. Чортківського р-ну Тернопільської обл. 922, 1110
Білас Іван 35
Білач Т. 593
Білгородка, с. *Див.* Білгородка, с. Дубенського р-ну Рівненської обл.
Біле, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 417, 450, 453, 454, 457-459, 460, 463-466, 487-490, 970
Біле, с. Поморянського р-ну. *Див.* Біле, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
Біленька Анна 215
Біленький Михайло 215
Біленький Осип Данилович 756
Біленький, учит. 726
Білецький, поштар 200
Білецький, уповн. (Золочів) 609
Білий Антін 434
Білий Камінь, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 51, 76, 77, 83, 105, 161, 162, 225,

- 227, 228, 262, 263, 269, 273,
276, 289, 292, 329, 515, 516,
522, 774, 813, 815, 858, 966,
1104
- Білий Камінь, с. Олеського
р-ну. *Див.* Білий Камінь,
с. Золочівського р-ну Львів-
ської обл.
- Білий Тома 362, 621
- «Білий». *Див.* Бакай Ілля
- «Білий». *Див.* Вешневецький
Василь
- «Білий». *Див.* Дацків Гаврило
- «Білий». *Див.* Павлишин
Михайло
- «Білий». *Див.* Ходай Дмитро
Степанович
- Білик Володимир 22
- Білик Володимир Григорович
757
- Білик Марія 343
- Білик Оля 599
- Білик Семен 343
- Білик Юрко 661
- Білик Яків 343
- Білінська Агафія 348
- Білінська Іванна 439
- Білінська Кароліна 312
- Білінська Юстина 355
- Білінський Василь. *Див.*
Білінський Василь Осипович
- Білінський Павло 350
- Білінська Єфросинія 461
- Білінська Стефанія 616
- Білінський Василь Осипович
(«Осип», «71», «ХІІ») 969,
971, 1093, 1094, 1108, 1140,
1188
- Білінський Іван («Гриб») 835,
836
- Білінський Петро, повст., з
с. Жуків 971
- Білов Василь 182
- Біловус Марія 463
- Біловус, співр. міліц. (Підка-
мінь) 715
- Білогородка, с. Дубенського
р-ну Рівненської обл. 1065
- Білогуб Юрій 264
- Білоруси 219, 220, 239, 525,
538, 668, 670, 729, 730, 759,
767, 1046
- Білорусь 183, 199, 1071
- Білоруський народ. *Див.* Біло-
руси
- Білостоцька Розалія 781
- Білявський Степан 343
- Білявцев Володимир, співр.
МВД (Золочів) 359
- Білявці, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 188, 200,
251, 342, 671
- Біляков Іван, парт. (Золочів) 431
- Біляч Іван 614
- Біляч Катерина 613
- Біляч Марія 321, 613
- Біляч Петро 321, 613
- Біляч Теофіля 613
- Біль Стефан 318
- Біль, служб. 222
- Більський Володимир 515
- «Більшевицький стяг». *Див.*
«Більшовицький стяг», рад.
газета
- «Більшовицький стяг», рад.
газета 722, 768
- Бір, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 79, 229, 742
- Бір, с. Олеського р-ну. *Див.*
Бір, с. Золочівського р-ну
Львівської обл.
- Бір, хут. с. Сасів Олеського
р-ну. *Див.* Бір, с. Золочівсь-
кого р-ну Львівської обл.

Бірки, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. 1064
 Бітинська Іванна 615
 Бітинська Марія 615
 Бітинський Михайло 615
 Блажейко Іван («Дзвір») 909
 Блажкевич, адвокат 211
 «Блакитний». *Див.* Квас Богдан Якимович
 Блатченко, суддя 185
 Бліхер Ярослав Іванович 757
 Блюй, вїт с. Висоцько 52
 Бобик Григорій («Степовий») 738, 962
 «Бобик», стр. 874
 Бобко Стах 306
 Бобольов, співр. МГБ (Золочів) 538
 Бобрик Богдан («Страшний») 868, 904
 Бобрик Іван («Підкова») 909, 942, 968
 Бобрик Іван 277
 Бобрик Іван, з с. Скварява 280
 Бобрик Мар'ян («Швед») 902
 Бобрик Михайло 510
 Бобрик Софія 322
 Боброва Павлина Іванівна 179
 Бобродська Анастасія 643
 Бобуш Мар'ян («Довбуш») 256
 Бова Володимир 377, 596, 603
 Бовдури, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 64, 65, 94, 113, 130, 251, 672, 754, 845-850
 Бовдурка, р. 103
 Богай Іван 337
 Богаївка, с. Радивилівського р-ну. *Див.* Бугаївка, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл.
 Богамівна Марія Іларіонівна 179
 Богдан Анна В. 663
 Богдан Анна С. 663
 Богдан Володимир 764
 Богдан Йосиф 757
 Богдан Іван 734
 Богдан Микола 757
 «Богдан», к-р. *Див.* «Свобода» («Богдан»)
 «Богдан», кушовий (Краснянщина) 788
 «Богдан», повст. (Краснянщина) 643, 788
 «Богдан». *Див.* Дубас Василь
 «Богдан». *Див.* Лівандовський Михайло
 «Богдан». *Див.* Сукмановський Володимир
 «Богдан». *Див.* Черняхівський Григорій
 «Богдан». *Див.* Чижевський Іван
 «Богдана», сотня. *Див.* «Свободи», сотня
 Богданівка, с. Буського р-ну Львівської обл. 77, 85, 324, 367, 390
 «Богданко». *Див.* Прудіус Степан
 Богданов, співр. МВД (Красне) 622
 Богданова, викл. 706
 Богун Іван 750, 1112
 «Богун», з Підгаєччини 825, 827-829
 «Богун». *Див.* Гузій Роман
 «Богун». *Див.* Куйбіда Володимир
 «Богун». *Див.* Кутний Теодор
 «Богун». *Див.* Макар Григорій Пилипович
 «Богун». *Див.* Мерц
 «Богун». *Див.* Семеняк Михайло

«Богун». *Див.* Червак Іван Михайлович
 Богуна Іван, пласт. курінь 1112
 Богутин, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 419, 453, 454, 458, 972, 973, 1087-1089
 Бодак Анна 352
 Бодак Василь 322
 Бодак Володимир 506
 Бодак Олекса 353
 Боднар Андрій («Темний») 906, 1094
 Боднар Василь 354
 Боднар Гаврило 503
 Боднар Зофія 461
 Боднар Іван («Мирон») 970
 Боднар Іван, з с. Чижів 489
 Боднар Катерина 332
 Боднар Мирон 348
 Боднар Надія 438
 Боднар Палажка 288
 Боднар Петро 333
 Боднар Роман 461
 Боднар Юрій 353
 Боднарєв, пом. прок. 386, 540
 Боднарєнко Марія 734
 Боднарєнко Олексій 734
 Боднарівна, прац. пекарні 476
 Боднарська Марія 319
 Боднарчук Зенон 618
 Боднарчук Йосиф 513
 Боднарчук Марія 312
 Боднарчук Микола 618
 Боднарчук Роман 618
 Боднарчук, співр. пошти 200
 Бодой Г., фельшер 275
 «Бодько». *Див.* Чернявський Юліан
 «Бодьо», охор. 816, 973, 975
 «Бодьо». *Див.* Чернявський Юліан
 Боевая Евдокія 683
 Боечко Іван 661
 Боженко, співр. міліції (Олесько) 728
 Божков, нач. МГБ (Броди) 754
 «Боз» (ім'я Юстин), повст., з с. Дунаїв 971
 Бойко Василь, з с. Вовковатиця 315
 Бойко Василь, з с. Вороняки 478
 Бойко Григорій Васильович 552, 553
 Бойко Іван 327
 Бойко Іван, гол. с/р. *Див.* Бойко Григорій Васильович
 Бойко Л. 478
 Бойко Марія, дир. шк., з с. Лука 600
 Бойко Марія, з с. Вороняки 478
 Бойко Марія, з с. Пеняки 312
 Бойко Марія, член правл. к-пу, з с. Лука 555
 Бойко Олекса 357
 Бойко Степан («Фогель») 837
 Бойко Степанія, 32 р.
 Бойко, дільн. (Поморяни) 453
 Бойко, з с. Зозулі 523
 Бойко, з с. Петричі 139
 Бойко, телефоніст 183
 Бойко, уповн. (Поморяни) 489
 Бойцун Іван («Дон») 832
 Бойцун Люба 285
 Бойцун Осип («Шрам») 832
 Бойчишин Ілярій (Іларій) 455, 493
 «Бойчук». *Див.* Ходай Дмитро Степанович
 Боїк Лев 461
 Болгарія 1042
 Болдурович Йосиф 679
 Болехів, м. Івано-Франківської обл. 1134

- Болехівський р-н Івано-Франківської обл. 1092
- Боложинів, с. Буського р-ну Львівської обл. 36, 69, 92, 95, 97, 101, 108, 138, 142, 153, 159, 161, 166, 219, 221, 225, 227, 228, 293, 331, 694, 741, 775, 842, 843, 869, 870, 874, 902, 1073, 1101, 1106
- Боложинівські Лісові. *Див.* Лісові, прис. с. Боложинів Буського р-ну Львівської обл.
- Болюб Дмитро, секр. комс. 621
- Болюбаш Марія 349
- Болюбаш Настя 349
- Болюбаш Паранька 348
- Болюбаш Теодор 630
- Болюбаш, стрибок, з с. Трудовач 299
- Болюх Ярослав («Павлик») 961
- Бонд, крайсгауптман 60
- Бондаренко В. 461
- Бонишин, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 61, 214, 278, 321, 352, 361, 376, 384, 393, 435, 436, 440, 472, 474, 478, 479, 502, 503, 509, 513, 517, 519, 521, 531, 598, 613, 614, 897-900, 940-941, 967, 973, 1107
- Бонишинський ліс 479, 1063
- Бонк, співр. пошти 200
- Бонковська Марія 338
- «Бора», сотня (Закерзоння) 1093
- «Бора», член обл. проводу (Вінничини) 826
- Борай Анна 330
- Борак Анна 335
- Бораненко Шура 176
- Боратин, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 29, 93, 97, 118, 130, 133, 148, 203, 251, 254, 255, 309, 311, 334, 335, 687-690, 702, 714, 715, 718, 724, 767, 768, 953, 954, 1030, 1052, 1125, 1185
- Боратин, с. Підкамінського р-ну. *Див.* Боратин, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Боратин, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 1065
- Боратинський ліс 29, 30, 736
- Боратинський Михайло («Завзятий») 972
- Бордуляки, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 92, 113, 130, 754, 955, 956, 1109, 1132
- Бордяк Іван («Листок») 970
- Борежко П. 386
- Борецкий Василь 671
- Борис Анна 663
- Борис Прокіп 869
- «Борис», повст. (Бузеччина) 958
- «Борис», стр. СКВ (Олещина) 958, 966
- «Борис». *Див.* Кузьма Богдан
- «Борис». *Див.* Мигаль Павло Ількович
- «Борис». *Див.* Панасюк Гриць
- Борислав, м. Львівської обл. 901, 1113
- Борисов Дмитро 363, 625
- Борисяк Павло, з с. Тростянець 608
- Борков, співр. МВД (Поморяни) 452
- Боровецький І. 432
- Боровик Василь Тимофійович 184

- Бородавко, охор. ВТК 702
- Бородинський Павло («Промінь») 907, 908
- Бородинський Павло, з с. Гавареччина 329
- Бородинський Семен 353
- Бородій Нестор 360
- Борозобогата, лікар 596
- Борок Володимир 723, 724
- «Борсук». *Див.* Ласка Лев
- Борсунь Міша 90
- Борсучий, прис. с. Бордуляки Бродівського р-ну Львівської обл. 94, 113, 130, 653, 672, 848, 955
- Бортків, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 90, 91, 106, 135, 149, 155, 169, 170, 178, 187, 200, 230, 244, 245, 265, 266, 277, 281, 300, 323, 324, 346, 347, 362-364, 367, 379, 385, 402, 408, 412, 447, 482, 484-486, 622, 623, 627, 634, 635, 638, 639, 644, 970, 1115, 1118, 1128
- Бортків, с. Краснянського р-ну. *Див.* Бортків, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Бортники, прис. с. Лугове Бродівського р-ну Львівської обл. 68, 78, 164, 228, 293
- Бортники, с. *Див.* Бортники, прис. с. Лугове Бродівського р-ну Львівської обл.
- «Борулі», куш 131
- «Боруля». *Див.* Гнатюк Микола
- Борух Іван 348
- «Борух». *Див.* Городецький Володимир
- Борушка Зофія 467
- Борщ Володимир 328
- Борщ Гнат 166
- Борщів, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 972
- Босяк Володимир 512
- Босяк Олекса («Сова») 933
- Ботатеров, співр. МГБ (Броди) 230
- Бохінчук Анна 616
- Бохінчук Іван 616
- Бохінчук Марія 616
- Бохінчук Михайло 616
- Бошко Стефа 462
- Бошко Яцко 569
- «Боян». *Див.* Мелех Степан
- «Боян». *Див.* Федик Михайло Іванович
- «Боярин», повст. (Краснянщина) 384, 508
- Боярський Гаврило 783
- Боярський Іван 343
- «Бравий». *Див.* Галамага Володимир Васильович
- Бравченко, уповн. (Заболотці) 316
- Бранденбург, м., Німеччина 1071
- Браницький Мирон («Буря») 33, 957, 958, 1094
- Братейко Степанія 346
- Братковська Пелагія 356
- Братський р-н Іркутської обл., РФ 1124
- Брахівка, с. Буського р-ну Львівської обл. 21, 29, 91, 95, 166, 227, 228, 259, 261, 289, 291, 292, 318, 330, 738, 742, 842-844, 1073, 1100, 1127
- Браченко Віра 597
- Брезняк, телефоніст 200
- «Бригідки», тюрма 25
- Бриковський Ярослав («Ворон», «Клим») 108, 822, 858, 1075, 1094

Брикун, прис. с. Петричі Буського р-ну Львівської обл. 104, 188

Брикун, с. *Див.* Брикун, прис. с. Петричі Буського р-ну Львівської обл.

«Брила». *Див.* Шульський Максим

Британ Ольга 392, 520

Брідська, вул. у м. Золочів Львівської обл. 178, 232, 360, 388, 542, 576

Брідський надрайонний провід ОУН. *Див.* Бродівський надрайонний провід ОУН

Брідський повіт. *Див.* Бродівський повіт

Брідський повітовий провід ОУН. *Див.* Бродівський повітовий провід ОУН

Брідський р-н. *Див.* Бродівський р-н Львівської обл.

Брідські ліси. *Див.* Бродівські ліси

Брідщина 22-25, 29, 54, 55, 64, 67, 78, 79, 81, 90, 92-94, 114, 121, 126, 129, 130, 133, 135, 141, 648, 651-653, 825, 881, 907, 918, 922, 957, 981, 1059, 1072, 1075, 1095, 1098, 1114, 1129, 1133, 1147, 1181, 1189

Брно, м., Чехія 1128

Бровченко, співр. МВД 285

Броди, м. Львівської обл. 21-25, 28, 35, 42, 45, 50, 51, 54, 55, 57, 61-65, 69, 81, 89, 92-94, 96, 98, 102-105, 109, 112, 113, 119, 126, 127, 130, 131, 144, 151, 157, 162-164, 179, 189, 191, 192, 194, 196-203, 206, 207, 209, 217, 232, 237, 239, 240, 247, 249, 253, 255, 258, 305-309, 313, 314, 316, 402, 492, 526, 528, 588, 625, 648, 649, 651, 652, 665, 666, 671, 675, 676, 679, 683, 687, 690, 700, 719, 737, 742, 752, 754, 774, 819, 918, 951, 953, 966, 1059, 1079, 1081, 1082, 1100, 1102, 1103, 1109, 1114, 1121, 1122, 1125, 1128-1130, 1133

Бродівське летовище 672

«Бродівський котел» 1110

Бродівський КПЗ 25

Бродівський надрайон ОУН 9, 13, 21, 126, 152, 158, 187, 189, 199, 201, 648, 657, 708, 711, 751, 793, 816, 819, 951, 960, 967, 977, 1124, 1181, 1182, 1184

Бродівський надрайонний провід ОУН 9, 33, 35, 165, 702, 703, 708, 711, 713, 745, 746, 753, 777, 797, 803, 804, 806, 812, 817-819, 957, 959, 988, 989, 992, 997, 1010, 1018, 1034, 1092, 1094, 1095, 1098, 1101, 1104, 1108, 1110, 1114, 1120, 1126, 1128, 1133, 1139, 1140, 1143, 1144, 1179, 1181-1183, 1185, 1187, 1188

Бродівський повіт ОУН 18, 23, 27, 29, 42, 44, 52, 54, 62, 68, 119, 648, 651, 711, 825, 1060, 1075, 1177

Бродівський повітовий провід ОУН («Калина», «221») 33, 90, 100, 101, 106, 648, 650, 651, 653, 1075, 1095, 1096, 1108, 1109, 1116, 1120, 1122, 1126, 1129, 1134, 1139, 1181, 1187

Бродівський районний провід ОУН («Полісся») 9, 13, 33, 753, 816, 819, 953, 960, 993, 1020, 1095, 1098, 1101, 1109, 1117, 1122, 1125, 1133, 1145, 1158, 1189, 1191

Бродівський р-н Львівської обл. 9, 13, 22, 24-26, 28, 29, 31, 36, 38, 42, 43, 45, 135, 154, 160, 179-181, 187, 188, 190, 191, 194, 201, 203, 204, 206, 217, 229, 231, 233, 235, 236, 247, 251, 304, 306, 307, 314, 339, 609, 652, 654, 655, 659, 660, 664-667, 669, 671, 675, 679, 683, 685, 687, 688, 701, 702, 712, 713, 751, 752, 754, 816, 819, 831, 832, 845, 853, 861, 875, 901, 953, 955-957, 960, 965, 966, 972, 975, 980, 981, 1008, 1018, 1024, 1030, 1031, 1072, 1092, 1095, 1096, 1098, 1100-1105, 1108-1110, 1112, 1114, 1116-1120, 1122-1126, 1129, 1131-1133, 1177, 1184

Бродівські ліси 84, 92, 109, 736, 754, 764, 960

Бродський р-н. *Див.* Бродівський р-н Львівської обл.

«Бродяга». *Див.* Павлінський Михайло Йосафатович

Броек Михайло 49

Броївський Юрко 307

Брошко Катерина 493

Брояк Зеновій 615

Брояк Мирон 615

Брояк Юлія 615

Брояка Анна 354

Бруевич Анна, парт. (Золочів) 534

Бруз Галина 619

Брух Григорій («Бульба») 926

Брух Григорій, з с. Підгір'я 356

Брух Захарко 504

Брухи, прис. с. Підгір'я Золочівського р-ну Львівської обл. 504

Брухи, хут. с. Угорці Помор'янського р-ну. *Див.* Брухи, прис. с. Підгір'я Золочівського р-ну Львівської обл.

Бручковська Ярослава 323

Бручковський Павло 216

Буг, р. 289, 293, 414, 679

«Буг», ВО 29-32, 36, 58, 63, 65, 69, 71, 72, 98, 110, 128, 131, 134, 136, 799, 801, 857, 870, 1061, 1062, 1064, 1069-1071, 1077-1079, 1081, 1083, 1094, 1099, 1105, 1115, 1131

Бугай Іван 662

Бугай Петро 692

Бугаївка, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 826

Буган, співр. МВД (Поморяни) 452

Буда Хилицька, прис. с. Стінка Золочівського р-ну Львівської обл. 79, 87, 97, 211, 638, 639, 822

Буда Хилицька, хут. Краснянського р-ну. *Див.* Буда Хилицька, прис. с. Стінка Золочівського р-ну Львівської обл.

Будзинівський Яків 467

Будиголош, с. Буського р-ну Львівської обл. 212

Будиголош, хут. с. Грабова Буського р-ну. *Див.* Будиголош, с. Буського р-ну Львівської обл.

Будник Анна 439

Будник Олекса 439
Будняк, парт. 191
Будьонний 272, 367, 458, 626
Бужок, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 58, 76, 83, 105, 108, 110, 116, 123, 153, 159, 162, 227, 228, 292, 328, 840, 962, 966, 1099
Бужок, с. Олеського р-ну. *Див.* Бужок, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Бузецький р-н. *Див.* Буський р-н Львівської обл.
Бузеччина 136
«Бузчина», ліс 818
Бузьк, м. *Див.* Буськ, м. Львівської обл.
Бузький р-н. *Див.* Буський р-н Львівської обл.
«Буйний». *Див.* Куючко Ілько
«Буйний». *Див.* Мигаль Василь
«Буйний». *Див.* Перець Михайло
«Бук», викл. підст. шк. 1061
«Бук». *Див.* Цица Петро
Букай Андрей 723
Букай Василь 335
Букай Іван 723
Букачівський р-н Станіславської обл. 982
Букеда Іван 42
Букета Гілярій («Механік») 441, 976
Букета Ева 318
Букида Андрій 176
Букида Іван 646
Букида Марія 646
Букида Павло 646
Букида Ярослав 647
Букида, з смт. Красне 645
Букита Пилип («Гучний») 966, 1149, 1189
Букита Степан («Степан») 820, 978
Букич Олекса 688
Буковий Іван 271, 363, 623
«Буковий». *Див.* Михалішин Павло
Буковой. *Див.* Буковий Іван
Буковська Марія 617
Буковська Олена 601
Буковська Теодозія 617
Буковський Іван, з м. Золочів 617
Буковський Іван, з с. Залісся 601
Буковський Ярослав 372
Букса Степан 45
Букшин Александер 680
Булас Антін 555
Булки, прис. с. Черемошня Золочівського р-ну Львівської обл. 228
Булки, с. Олеського р-ну. *Див.* Булки, прис. с. Черемошня Золочівського р-ну Львівської обл.
«Бульба». *Див.* Брух Григорій
Булько Григорій 360, 536
«Бур'ян». *Див.* Лесюк Володимир
Бурак Семен 381, 515
Бурак Ярослав («Хома») 895, 939, 967
Бурак, парт. (Поморяни) 450
Буратин, с. *Див.* Боратин, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл.
Бурбан Григорій 504
Бурбела Василь 306
Бурбела Михайло 179
Бурдик Григорій, комсорг 536
Бурдик Ксеня 609
«Буревій». *Див.* Ковальчук Левко Васильович

- «Буревій». *Див.* Шабатура Петро
Бурик Микола 598
Бурин Іван 328
Бурковська, з м. Глиняни 172,
270
«Бурлай». *Див.* Луців Іван
«Бурлай». *Див.* Юрас Петро
Данилович
«Бурлака», кер. відділу само-
обор. (околиця с. Гологори)
101
«Бурлака», ст. стр. 874
«Бурлака». *Див.* Гудима Пилип
«Бурлака». *Див.* Микитюк Іван
«Бурлака». *Див.* Минисора
Андрій
«Бурлака». *Див.* Руханський
Василь
«Бурлака». *Див.* Щигельський
Володимир
«Бурлаки», боївка підрай. пров.
901
Бурова Зінаїда П. 595
Бурцтига Степан 693
Бурчак Іванна 546
Бурчак Нестор 434
Бурчан Роман 546, 548
«Буря», сотня самооб. (Крас-
нянщина) 31
«Буря». *Див.* Коць Михайло
«Буря». *Див.* Нагірний Василь
Степанович
«Бурян», стр. 875
Буськ, м. Львівської обл. 19,
25, 51, 104, 135, 146, 151,
157, 200, 243, 244, 303, 326,
508, 659, 666, 672, 679, 699,
740, 741, 743, 772-774, 781,
783, 1076, 1129
Буський районний провід ОУН
9, 13, 778, 1099, 1115, 1119,
1129, 1182
Буський р-н Львівської обл. 9,
13, 19-21, 24-29, 32, 35, 38,
136, 139, 142, 145, 146, 151,
157, 163, 179, 203, 207, 212,
219, 233-235, 243, 257, 267,
279, 288-290, 297, 317, 326,
358, 643, 660, 664, 666, 668,
669, 672, 674, 679, 681, 694,
698, 702, 739, 741, 743, 744,
751, 771-778, 783, 813, 818,
839, 842, 843, 902, 958, 966,
976, 977, 1010, 1076, 1092-
1095, 1097-1101, 1103-
1107, 1109, 1111, 1113-
1120, 1122-1134, 1161,
1162, 1191
Бутенський Микола 758
Бутинський Василь 144
Бутинський Степан Миколайо-
вич («Кудеяр», «Оріх», «Піб-
рус», «Сян», «К-16», «К-14»,
«С-5», «715») 28, 702, 708,
711, 713, 724, 738, 746, 749,
751, 959, 978, 1094, 1095,
1120, 1122, 1140, 1188
Бухенвальд, нім. концтабір
1127
Буцик Дмитро («Вилюсь») 385,
808
Буць Василь 476
Бучаччина 825
Бучина, с. Бродівського пов.
Див. Бучина, с. Бродівсько-
го р-ну Львівської обл.
Бучина, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 54, 93, 251,
254, 309, 311, 334, 650, 718,
767, 835, 836, 955, 1099
Бучина, с. Підкаміньського р-ну.
Див. Бучина, с. Бродівсько-
го р-ну Львівської обл.
Бучинська Анна 355

- Бучинський Мирослав («Сур-
мач») 480, 798, 976, 1148,
1189
- Бучинський Роман 443
- Бучко Іван 1097
- Бучковський Ілько 570
- Бучковський Микола 436
- Бушківич Паша 362
- Буща, с. Здолбунівського р-ну
Рівненської обл. 1065
- Бущик, співр. МВД (Олесько)
727
- В**
- «В. Г.» 1082
- «В.», повст. (Бузеччина) 317,
318
- «В.», повст. (Глинянщина) 242,
243
- «В.». *Див.* Дзюнек
- «В.Коваль». *Див.* Кук Василь
Степанович
- «В'юн». *Див.* Кашалаба Василь
- Ваврик Іван 336
- Ваврик Параскевія 334
- Ваврик Степан 691
- Вавричук Михайло 339
- Вавричук Степан 307
- Ваврів Іван 59, 65
- Вагула (за chol. Мудра) Софія
Степанівна 862, 863, 918,
919, 945
- Вагула Григорій 355
- Вагула Марія 616
- Вагула Параскевія 616
- Вагула Параскевія 862, 863,
918, 919, 945
- Вагула Степан 862, 918, 945
- Вагула Ярослав Степанович
862, 863, 918, 919, 945
- Вагула, провок. 277, 280
- Ваденко, зав. відділом 184
- Ваздрій В. 439
- Валько Василь 690
- Вальчишин Анастазія 187
- «Ваня». *Див.* Загоруйко Іван
Франкович
- Вапівці, с. Перемишльського
пов. Підкарпатського в-ва,
Польща 1106
- Варава Марія, з с. Грималівка
304
- Варава Марія, з с. Королівка
344
- Варава Микола 344
- Варава Павло 343
- Варава Теодор, з с. Шнирів
342
- Варава Федько, з с. Грималівка
304
- Варака Павло, нач. МВД (Крас-
не) 169, 176, 198, 298, 323,
362, 404, 415, 622, 627, 785,
824
- Вараниця Анна 485
- Вараниця Зіна 455
- Вараниця Михайло 485
- Варвара Анна 617
- Варвара Євген («Міко») 400,
521, 934, 949, 969
- Варвара Олексіївна 597
- Вареніков, співр. МГБ (Олесь-
ко) 318
- Варлаам Гринько 392
- Варлам Михайло 351
- Варлам Олекса 440, 598
- Варламова, співр. МВД
(Олесько) 221
- «Вартовий». *Див.* Гачкевич
Михайло
- Варшава, м., Польща 66
- Варшавка, прис. с. Клекотів
Бродівського р-ну Львівсь-
кої обл. 188
- Васеленко, нач. стриб. 623

- Василакий Клавдія 595
- Василенко Анастасія 732
- Василенко, дільн. (Заболотці) 665
- Василенко, нач. стриб., з с. Трудовач 364
- Василев, співр. МГБ (Буськ) 772
- Василяян (Василян), оо., монастир у м. Золочів 178, 232, 360, 528, 611
- Василяни, оо. 382, 398
- Василяшко Василь («Перемога») 1077
- «Василь», охор. 952
- «Василь». *Див.* Кіт Василь Михайлович
- «Василь». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- Васильків Микола 534
- «Васильків». *Див.* Глинянський повітовий провід ОУН
- «Васильків». *Див.* Оленчак Теодор Андрійович
- Васильківський Микола 172, 270, 364
- «Василько». *Див.* Кіт Василь Михайлович
- Васильців І. 432
- Васьків Михайло 318
- Вашингтон, м., США 775, 1051
- Вашінгтон, м. *Див.* Вашингтон
- Ващенко Марія 386, 535
- Вегера Тетяна 723
- Векляк Михайло («Петро») 972
- Велика Вільшаниця, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 52, 54, 58, 64, 105, 106, 116, 135, 148, 154, 169, 188, 200, 201, 211, 323, 324, 230, 347, 362-364, 375, 384, 389, 393, 396, 402, 403, 415, 445, 482, 484, 486, 620-623, 626-628, 630, 633, 634, 636, 638-641, 644, 743, 822, 877, 879, 970, 1092, 1121, 1126
- Велика Тур'я, с. Долинського р-ну Івано-Франківської обл. 1134
- Велика Україна 144, 151, 157
- Велика, Вільшаниця, с. Краснянського р-ну. *Див.* Велика Вільшаниця, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Великий Любінь, с. Городоцького р-ну Львівської обл. 856
- Великий Полюхів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 82, 85, 111, 117, 132, 192, 211, 281, 324-326, 379, 384, 392, 397, 406, 1092
- «Великий». *Див.* Метельський Роман
- Великі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 51, 101, 104, 114, 117, 130, 153, 159, 216, 250, 287, 315, 730, 766, 874, 1096
- Великі Переліски, хут. Заболотцівського р-ну. *Див.* Великі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Великі Фільварки, с. Бродівського р-ну. *Див.* Підгородне (тепер у складі м. Броди), с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Велин, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 91, 92, 209, 256, 258, 337, 872, 958, 1092
- Величко Люба, учит. 439
- Величко, співр. МГБ (Олесько) 772
- Венгер, дільн. (Поморяни) 453

- «Верба». *Див.* Кузьма Степан Васильович
- «Верба». *Див.* Павлінський Михайло Йосафатович
- Вербівчик, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 62, 160, 203, 313, 335, 666, 670, 688, 690, 701, 715, 723, 767, 965
- Вербівчик, с. Підкамінського р-ну. *Див.* Вербівчик, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Вербіцький, з с. Чемеринці 493
- Вербіцький, співр. РВК 176
- Вербляни, с. Буського р-ну Львівської обл. 244, 290, 743, 777
- «Вербовий». *Див.* Федорчин Микола
- «Вербовий». *Див.* Хміляр Йосип
- Верелийчук, нач. цеху 195
- Веркшущ 58, 865, 1071, 1163
- «Верлан». *Див.* Андрущак Микола
- Верлата, телефоніст 183
- Вермеєв Анатолій 402
- Вернюк Антон («Кривоніс») 966
- Вернюк Лука 328
- «Вертеп», підст. школа 30, 1131
- Верхній Лужок, с. Старосамбірського р-ну Львівської обл. 855
- Верхобуж, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 66, 71-74, 117, 162, 228, 229, 292, 312, 722, 776, 890, 892, 1066
- Верхобуж, с. Олеського р-ну. *Див.* Верхобуж, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- «Верховий». *Див.* Тіцький Володимир Михайлович
- «Веселий». *Див.* Куб'яковський Ярослав
- «Веселий». *Див.* Черничка Іван
- «Веселка». *Див.* Вірлик Стефанія Ольга Іванівна
- Веселова О. 26
- Веселовський Василь 328
- Веселовський Володимир («Дуб») 1143, 1188
- Веселовський Йосиф 327
- «Весняний», аг. МГБ. *Див.* Матвієйко Мирон Васильович
- Весоловська Анна 608
- Вечерковський, гол. к-пу, з с. Обертасів 437
- Вешневецький Василь («Білий») 840
- Веденєєв Дмитро 26
- Виборний, ділян. МВД (Олесько) 221
- Вибранівка, с. Краснянського р-ну 85
- Видивецький Василь 334
- Видра Анну 248
- Видра Марія 248
- Видра Петро Іванович («Донець», «Старик», «Незнаний») 31, 101, 1095, 1117
- Видюки, прис. с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл. 134, 165, 216
- Вижняни, с. Глинянського р-ну. *Див.* Вижняни, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вижняни, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 77, 106, 132, 192, 211, 275, 411, 854
- «Визволитель». *Див.* Косаревич Михайло

- «Визвольний шлях», журнал 1097
- «Вилюсь». *Див.* Буцик Дмитро Винарський 729
- Винники, м. Львівської міськради Львівської обл. 133, 241, 856
- Винники, с. *Див.* Винники, м. Львівської міськради Львівської обл.
- Винниця, м. *Див.* Вінниця, м. Винницька обл. *Див.* Вінницька обл.
- Винничук Василь 1073-1075
- Виноградовий, прац. електростанції 590
- Винчик Григорій Ал. 669
- Винярська [...]на, с. Зозулі 516
- Виньовський Іван 280
- «Вир», рай. реф. проп. (Глинянщини) 786-788
- «Вировий». *Див.* Ляхович Степан Володимирович
- Вислинська Софія 319
- Вислинський Онуфрій 742
- Вислинський Степан 262
- «Високий»», сотен. лікар 874
- Висоцька Анна 327
- Висоцький ліс 691
- Висоцький Роман 17
- Висоцько, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 52, 113, 117, 118, 191, 192, 284, 315, 337, 651, 663, 671, 674, 697, 701, 737, 765
- Висоцько, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Висоцько, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Височинська Віра 463
- «Витязі» сотня 30, 36, 852, 1066, 1067, 1079, 1102, 1104, 1110, 1120, 1124, 1125, 1129, 1130, 1141, 1184, 1188
- «Вихор». *Див.* Костів Микола Андрійович
- «Вихор». *Див.* Шитерило
- «Вихора», боївка 30
- Вихорівка, м. Братського р-ну Іркутської обл., РФ 1124
- Вихрист Михайло 688
- Вихрист Федя 312
- Вишинська Володимира 431
- Вишлинська Анна 329
- Вишлинський Кость 329
- «Вишневий». *Див.* Арабський Микола
- «Вишневий». *Див.* Сусол Михайло Васильович
- «Вишневий». *Див.* Тереховський Теофіл
- Вишнів, с. Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл. 1112
- Вишнівчик, с. Краснянського р-ну. *Див.* Велика Вільшаниця, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вишнівчик, с. Любачівського р-ну Перемишльської області 923
- Вишнівчик, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 453, 454, 458, 460, 464, 467, 490, 970, 971, 973
- Вишняков, співр. МГБ (Поморяни) 416
- Вишнякова, прац. пошти 593
- Вівсиська, прис. с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. *Див.* Вівсисько, прис. с. Городилів Золочівського р-ну Львівської обл.

- Вівсиська, хут. с. Городилів
Золочівського р-ну. *Див.*
Вівсисько, прис. с. Городилів
Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вівсисько, прис. с. Городилів
Золочівського р-ну Львівської обл. 245, 506
- Вівчар Василь 328
«Відродження», т-во 8863
«Вій», стр. 874
- Вікаторська, донька Павла 67
Вікаторський Павло 67
Вікаторський Роман 67
Віклинський Осип 484
«Віктор». *Див.* Чемерис Віктор
Вікторія, обл., Австралія 1126
Вільк Марія 555
«Вільха». *Див.* Максимець Дмитро
- Вільховий Василь 153, 159
«Вільховий». *Див.* Піліч Степан
- Вільчанський, проф. 707
Вільчинська Паранька 313
Вільчинський Василь 223
Вільчинський Володимир («Со-
кіл») 840
Вільчинський Микола 327
Вільчинський Степан 333
- Вільшаниця Велика, с. Краснянського р-ну. *Див.* Велика
Вільшаниця, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вільшаниця, с. Золочівського пов. *Див.* Велика Вільшаниця, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вільшаниця, с. Краснянського р-ну. *Див.* Велика Вільшаниця, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вільшанка Мала, с. Краснянського р-ну. *Див.* Мала Вільшанка, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вільшанка, с. Краснянського р-ну. *Див.* Мала Вільшанка, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Вільшанський р-н Кіровоградської обл. 950
- Вільшенецький Семен 351
- Вільшина, ліс біля с. Вороняки
Золочівського р-ну Львівської обл. 477
- Вінниця, м. 583, 584, 1071, 1076
- Вінницька обл. 387, 534, 594, 598, 733, 734, 764, 866, 898, 1106, 1121
- Вінницький обласний провід ОУН 826
- Вінниччина 826, 1106
- Вінніцкий, викл. 706
- Вінценс Рената 734
- Вірлик Василь 349
- Вірлик Іван 349
- Вірлик Михайло («Сокіл») 823
- Вірлик Петро Іванович («Береговий», «Гай», «Їж») 33, 1072, 1075, 1095, 1096, 1135, 1187
- Вірлик Стефанія Ольга Іванівна («Веселка», «Калина», «Леся») 38, 799, 820, 1096, 1155, 1156, 1190, 1191
- Вірмени 475, 1046, 1047, 1163
- Вірменський народ. *Див.* Вірмени
- «Вірний». *Див.* Чучман Василь Іванович
- Вірнюк Володимир, зав. клубом 225
- Вірнюк, міліціонер 222

- Віслинська Франка 319
«Вісник», журнал 1097
«Вітер». *Див.* Возьний Дмитро Степанович
«Вітер». *Див.* Дубас Олексій Михайлович
«Вітер». *Див.* Капітанець Григорій
«Вітер». *Див.* Левків Степан Семенович
«Вітер». *Див.* Мартинюк Василь
«Вітер». *Див.* Під'ярковський Євген
Вітів Степан 244
Вітовичі, с. Бродівського р-ну. *Див.* Борсучий, прис. с. Бордуляки Бродівського р-ну Львівської обл.
Вітовичі, хут. Бродівського р-ну. *Див.* Борсучий, прис. с. Бордуляки Бродівського р-ну Львівської обл.
Вітровий Василь («Мазенко») 853
«Вітровий», чотовий 895
«Вітрового», чота 895
Вітюк Петро («Володимир») 1081
Вітязь Катерина 328
Віцинь, с. Поморянського р-ну. *Див.* Смереківка, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
«Вл.». *Див.* Король Володимир Андрійович
Владивосток, м., РФ 708-710
Владика Остап 1010
Владімирська обл., РФ 1127, 1128
Власенко Марія 600
Власенко Олена 763
Власенко, нач. пошти 224
Власюк, поліц. 63
Власюки, прис. с. Дуб'є Бродівського р-ну Львівської обл. 285, 316
Влах Дмитро («Сорокати») 702
Влашок Тимко 216
Влашук Харко 338
«Влодка». *Див.* Ратушна Іванна
«Влодко», повіт. реф. проп. (Глинянщини) 787-789, 1092
«Влодко». *Див.* Заяць Михайло Миколайович
«Влодко». *Див.* Кравчук Василь
«Влодко». *Див.* Куляш Йосип
«Влодко». *Див.* Сивак Ілля
Вовк Анна 327
Вовк Володимир 387
Вовк Йосиф Д. 668
Вовк Іван, з с. Жуличі 478
Вовк Іван, з с. Кути 332
Вовк Марія 342
Вовк Микола 723, 724
Вовк Михайло («Мороз») 970
Вовк Олекса 478
Вовк Олександр 799, 857
Вовк Петро («Яровий») 973, 976, 1159, 1191
Вовк Степан 345, 646
Вовк Стефанія (Степанія) 187, 360, 536
Вовк Стефанія, з смт. Красне 19
Вовк, з с. Фільварки 263
Вовк, заготівельник 263
«Вовк». *Див.* Пилипів Павло
Вовків, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 1100
Вовковатиця, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 113, 117, 118, 130, 2216, 250, 315, 735, 961, 962

Вовковатиця, хут. с. Заболотці
 Заболотцівського р-ну. *Див.*
 Вовковатиця, с. Бродівсько-
 го р-ну Львівської обл.
 Вовнянка Василь 587
 Вовчик Петро 647
 Вовчі Ями, урочище Буського
 р-ну 35, 1062
 Вовчук Микола 356
 «Вогник». *Див.* Дубина Василь
 Прокопович
 Возний Дмитро Степанович
 («Вітер») 953, 954
 Войнаровська Катерина 670
 «Войта». *Див.* Зеринський
 (Єзежинський) Євген Івано-
 вич
 Войтанович І. 450
 Войтина Ева 330
 Войтина Ірена 599
 Войтишин Текля 343
 Войтович Анастасія («Журба»)
 654
 Войтович Василь 701
 Войтович Григорій 342
 Войтович Дарія 305
 Войтович Іван («Зозуля») 848,
 1158, 1191
 Войтович Іван 342
 Войтович Марія 307
 Войтович Микита 342
 Войтович Микола («Степан»)
 653, 656
 Войтович Михайло («Стир»)
 955, 956
 Войтович Параскевія 755
 Войтович Петро 344
 Войтович Федір 655
 Войтович Юлія 341
 Войтович, з с. Ушня 693
 Войтовичі, хут. с. Бордуля-
 ки Бродівського р-ну. *Див.*
 Борсучий, прис. с. Бордуля-
 ки Бродівського р-ну Львів-
 ської обл.
 Войтюк, зав. відділу 455
 Волгоград, м., РФ 710, 1095
 Волинець Олена 535
 Волинець Панько («Зоряний»)
 870
 Волинська обл. 598, 981
 Волиняк Евдокія 257
 Волинь 17, 22, 24, 28, 32, 65,
 67, 68, 88, 91, 94, 95, 109,
 112, 591, 622, 649, 655, 829,
 835-837, 846, 850, 867, 882,
 892, 901, 909, 922, 955, 965,
 1060, 1064, 1072, 1073, 1077,
 1100, 1105, 1112, 1117, 1118,
 1121, 1130, 1183, 1184
 Волиця Деревлянська, с. Камін-
 ка Струмилівського р-ну.
Див. Волиця-Деревлянська,
 с. Буського р-ну Львівської
 обл.
 Волиця-Деревлянська, с. Бусь-
 кого р-ну Львівської обл. 853,
 854
 «Волін». *Див.* Бідюк Ярослав
 Васильович
 Воліщука Луць 309
 Волков, викл. 706
 Волков, парт. (Олесько) 815
 Волков, співр. МГБ (Олесько)
 772
 Волкова, заст. нач. пошти 199
 Волкова, учит. 595
 Волобуєв, викл. 706
 Воловець [...] Іванович 324
 Воловець Анна 347
 Воловець Володимир 822
 Воловець Іван 324
 Воловець Іван Михайлович («Пімс-
 та») 411, 412, 641, 644, 970

Воловець Іван Семенович («Канарок») 645, 970
 Воловець Максим 324, 348
 Воловець Ольга 348
 Воловець Семен 347
 Волович Євген («Діброва») 702
 «Володимир». *Див.* Вітюк Петро
 Волохач Роман 362, 621
 Волохи, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Підгір'я, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Волошин Анастасія 347
 Волошин Василь 347
 Волошин Володимир («Земляк») 924, 925, 945, 946, 968
 Волошин Іван 347
 Волошин Ілля (Ілія) 532, 550, 553
 Волошин Ольга 348
 Волошин Павло 639
 Волошин Яцко 321
 Волошин, уповн. (Золочів) 580
 Волошинський Петро («Петро») 981
 Волощина, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 1128
 Волощишин Микола («Непитай») 836
 Волуйки, с. Буського р-ну Львівської обл. 20, 91, 129, 166, 215, 221, 228, 259, 260, 262, 292, 320, 328, 812, 813, 1098, 1105, 1130, 1134, 1161, 1162, 1191
 Волуйки, с. Олеського р-ну. *Див.* Волуйки, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Волуйчин Лесь 277
 Волуйчин Олекса 277
 Воляник, ліс біля с. Шнирів Бродівського р-ну Львівської обл. 752, 753
 Воляник, прац. пошти 183
 Воляннюк Володимир, ліснич 182, 197
 Воляннюк Володимир, служб. 179
 Воляннюк, зав. відділом 179, 181
 Вольтанець Дмитро 348
 Воркути, табори. *Див.* Воркутинський ВТТ
 Воркутинський ВТТ 1108, 1118, 1128
 Воркутлаг. *Див.* Воркутинський ВТТ
 Воробей Леонід 620
 Воробйов Петро, парт. (Красне) 442
 Воробйов, нач. МГБ (Броди) 180, 229, 248, 304, 307, 664, 794
 Воробйов, нач. МГБ (Красне) 176, 362
 Воробйовський Володимир («Заяць», «Сокіл») 963
 Ворон Іван. *Див.* Воронов Іван «Ворон». *Див.* Бриковський Ярослав
 «Ворон». *Див.* Зобків Михайло
 «Ворон». *Див.* Лаврик Степан
 «Ворон». *Див.* Ліпкевич Михайло
 «Ворон». *Див.* Надорожняк Пилип Григорович
 Ворона І. *Див.* Воронов Іван
 Ворона, співр. МГБ (Красне) 484
 Воронеж, м. РФ 584, 588
 Вороненко, міліціонер 181
 «Вороний» (ім'я Петро), куцовий 167, 864, 920, 922, 923

- «Вороний». *Див.* Левкович Василь
- Вороніж, м. *Див.* Воронеж, м. РФ
- Воронов Іван (Ворон Іван, Ворона І.) 437, 474, 588
- Воронович Михайло 247
- Вороновська Анастасія 646
- Вороновська Текля 449
- Вороновський («Процик») 870
- Вороновський Василь, з с. Побужани 303
- Вороновський Василь, з смт. Красне 647
- Вороновський Гілярій 646
- Вороновський Григорій 646
- Вороновський Лука 646
- Вороновський Михайло («Зірка») 869
- Вороновський Михайло, з с. Андріївка 449
- Вороновський Михайло, з с. Закомар'я 24, 25
- Вороновський Юрко 331
- Воронюк, дільн. 247
- Воронюк, стрибок 322
- Вороняк Славка 314
- Вороняки, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 49, 51, 58, 64, 90, 92, 93, 96, 97, 101, 104, 107, 116, 140, 147, 167, 168, 178, 232, 246, 265, 271, 295-297, 354, 360, 379, 381, 388, 402, 403, 407, 414, 433, 435, 436, 438, 440, 472-474, 477-480, 493, 504, 513, 515, 520, 523, 531, 539, 541, 574, 578, 580, 601, 608, 611, 614, 851, 859, 861, 908, 914, 918, 936, 947, 968, 970, 1147, 1189
- Воронятська сільська рада 438
- Вороняцька, вул. у м. Золочів Львівської обл. 528
- Вороняцький ліс 477, 861, 908, 918, 936
- Воротяннін Д. 715
- Ворошилов 190, 367, 457
- Воскобойнік, співр. МВД 186
- ВПЖ 902, 1103, 1106, 1109, 1121, 1124, 1172
- Врангель 465
- Врублевський, з смт. Красне 63
- «Всеволод», повст., з Бучаччини 825, 827-829
- «Вуж». *Див.* Сірко Павло Дем'янович
- Вужух, нач. вапельні 237
- Вузлове, с. Радехівського р-ну Львівської обл. 774
- «Вуйко». *Див.* Геша Степан
- Вульчак Микола («Сокіл») 932
- Вунсокет, м., штат Род-Айленд, США 1097
- Г**
- Г. *Див.* Глинна, с. Козівського р-ну Тернопільської обл.
- «Г.», повст. (Глинянщина) 242, 243
- «Г.», провокатор 167
- «Г». *Див.* Накельський Михайло
- Габа Анастасія 318
- Габа Анна, з с. Утішків 449
- Габа Анна, з с. Янгелівка 330
- Габа Анну, з с. Петричі 485
- Габа Василь 485
- Габа Віра Василівна 485
- Габа Євгенія 693
- Габа Іван, з с. Брахівка 330
- Габа Іван, з с. Йосипівка 330
- Габа Іван, з с. Кути 318
- Габа Марія 261, 262
- Габа Микола 83

Габа Мирон 161, 219, 268
 Габа Павло («Крук») 19, 23, 1105
 Габа Степан 449
 Габа Ярослав Васильович 485
 Габи Павло («Юрка») 221
 Гава, дільн. МВД (Одесько) 221
 Гавар Володимир 558-560
 Гавар Дмитро 558
 Гавара В. 436
 Гавара Омелян 187
 Гавара Осип 187
 Гаварецький ліс 260, 262, 693, 744, 775, 812, 813, 815
 Гавареччина Горішня, прис. с. Гавареччина Золочівського р-ну Львівської обл. 228, 289
 Гавареччина Горішня, хут. с. Гавареччина Одеського р-ну. *Див.* Гавареччина Горішня, прис. с. Гавареччина Золочівського р-ну Львівської обл.
 Гавареччина, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 57, 59, 68, 78, 83, 84, 129, 153, 159, 166, 227, 228, 259-261, 269, 289, 292, 319, 329, 742, 775, 815, 839, 840, 868, 1073, 1107
 Гавареччина, с. Одеського р-ну. *Див.* Гавареччина, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Гавлюк Анна Григорівна 668
 Гаврас Катерина 280
 Гаврас Павло («Грубий») 866, 891
 Гаврас Роман («Роман»). *Див.* Гаврис Роман (Роман)
 Гаврас Степан («Гордій», «Козак») 892
 Гаврилів Григорій 640
 Гаврилів Михайло 634
 Гаврилків Анна 350
 «Гаврило». *Див.* Симко Степан Олександр Мар'ян Михайлович
 Гаврилова Марія 485
 Гаврилюк Анна 337
 Гаврилюк Василь, з с. Зозулі 616
 Гаврилюк Василь, з с. Пониковиця 758
 Гаврилюк Ева 616
 Гаврилюк Емілія 187
 Гаврилюк Йосиф 732
 Гаврилюк Іван, з с. Бучина 334
 Гаврилюк Іван, з с. Шнирів 342
 Гаврилюк Ігор 616
 Гаврилюк Ілько 284
 Гаврилюк Лев 345
 Гаврилюк Марія 341
 Гаврилюк Михайло Лукіянович 758
 Гаврилюк Ярослава 646
 Гаврилюк, міліц. (Заболотці) 738
 Гаврилюк, телефоніст 183
 Гаврилюк, фінагент 741
 Гаврис Григорій («Шапка») 816, 973, 975
 Гаврис Іван 351
 Гаврис Павло («Грубий») 866
 Гаврис Параскевія 352
 Гаврис Роман («Роман») 384, 502, 503, 897, 940, 967
 Гаврис Ярослав («Славко») 975
 Гаврисюк Параскевія 309
 Гаврисюк, міліц. (Підкамінь) 723
 Гавришків Анна 742
 Гавришків Василь («Олекса», «Юрко») 820, 966

Гавришків Василь 338
Гавришків Володимир 329
Гавришків Евдокія 329
Гавришків Мар'ян («Роман»,
«Юрко») 979, 988-990, 993,
998-1001, 1004-1015, 1017,
1019-1024, 1026-1029,
1031-1035
Гавришків Микола 351
Гавришків Михайло 351
Гавришків Семен 335
Гавришків, гол. бухг. 222
Гавришко Іван 333
Гавришко Кирило 333
Гавур Анастасія 346
Гавур Григорій, з с. Андріївка
367, 626
Гавур Григорій, з с. Гончарівка
321
Гавур Михайло 510
Гавур Ярослав («Омелько»)
823
«Гавур». *Див.* Кошіль Сидір
Гадилів, прис. с. Кути Буського
р-ну Львівської обл. 228
«Гадюка». *Див.* Фігун Микола
Гаєвський Максим 546
«Газда». *Див.* Зеринський
(Єзежинський) Євген
Іванович
Газевич, співр. МВД (Золочів)
538
Гай Іван 757
Гай Павло 646
Гай, с. Острозького р-ну Рів-
ненської обл. 1065
«Гай», ліс (Поморянщина) 1088
«Гай». *Див.* Вірлик Петро
Іванович
«Гай». *Див.* Микитюк Григорій
Гайвас Іван («Сагайдачний»)
73
Гайвась Катерина 330
Гайвась Михайло («Гонта») 843
«Гайворон». *Див.* Граничка Іван
Гайдай Теодозій 761
Гайдамака, гол. бухг. 669
«Гайдамака», чотовий 891, 899
«Гайдамаки», рій чоти «Лиса»
сотні «Романовичі І» 1103
«Гайдамаки», чота 891, 899
Гайдигура, фінагент (Золочів)
579
Гайдо, нач. МВД (Буськ) 664
Гайдук Степан 338
Гайкова Бронислава 356
Гайовський Іван 465
Гай-Реверів, прис. с. Літовище
Бродівського р-ну Львівсь-
кої обл. 832
Гаї біля Кадлубиськ. *Див.* Гаї,
прис. с. Лучківці Бродівсько-
го р-ну Львівської обл.
Гаї Дітковецькі, с. Підка-
мінського р-ну. *Див.* Гаї-
Дітковецькі, с. Бродівського
р-ну Львівської обл.
Гаї Дубиські, с. *Див.* Дубина,
с. Бродівського р-ну Львів-
ської обл. 94, 118, 127, 130,
134, 165, 316, 338, 691,
1108
Гаї Кутські. *Див.* Гаї, прис.
с. Кути Буського р-ну Львів-
ської обл.
Гаї Старобридські, с. *Див.* Гаї,
с. Бродівського р-ну Львів-
ської обл.
Гаї Суходільські, с. Забо-
лотцівського р-ну. *Див.* Гаї-
Суходільські, с. Бродівсько-
го р-ну Львівської обл.
Гаї, прис. с. Кути Буського р-ну
Львівської обл. 104

- Гаї, прис. с. Лучківці Бродівського р-ну Львівської обл. 113, 117
- Гаї, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 55, 93, 203, 247, 339, 648-650, 676, 677, 794, 831, 833, 835, 838, 960, 1120, 1125
- Гаївка, с. *Див.* Гай, с. Острозького р-ну Рівненської обл.
- Гаївська, прис. с. Чаниж Буського р-ну. *Див.* Гаївське, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Гаївське, с. Буського р-ну Львівської обл. 783
- Гаївський куц ОУН 1125
- Гаївський С. 452
- Гаї-Дітковецькі, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 26, 42, 93, 203, 206, 250, 255, 311, 344, 650, 835, 836, 853, 955, 965
- Гаї-Лев'ятинські, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 649
- Гаї-Смоленські, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 153, 154, 159, 160, 164, 189, 203, 307, 339, 672, 794, 870, 872, 873
- Гаї-Суходільські, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 317, 702, 761
- Галабуда М. 434
- Галабуда, з с. Єлиховичі 407, 578
- Галаган Борис 5-6
- Галаган Іван 310
- Галаган Ярослав («Гроза») 830
- «Галайда», повт. (Підкамінецьчина) 687, 702
- «Галайда». *Див.* Гулик Степан Онуфрійович
- «Галайда». *Див.* Дунець Віктор Васильович
- «Галайда». *Див.* Стець Степан
- Галак Іван 340
- Галамага Василь, з с. Великі Переліски 216
- Галамага Василь, з с. Пониковиця 758
- Галамага Володимир Васильович («Бравий», «Лев», «Сокіл») 1096, 1139, 1187
- Галамага Іван 256
- Галамага Павлина 256
- Галамага, учит. 735
- Галамай Дмитро 475
- Галамай Марія 561
- Галамай Олекса 563
- Галамай Ольга 400, 518
- Галамай Степан Петрович («Аркадій Вишгородський», «Р. Беркут», «С. Г. Ламай») 45, 1074, 1096, 1097
- Галамаїв, хата, с. Єлиховичі 518
- Галан Олена 405
- Галан, гол. к-пу, з с. Полтва 272
- Галандюк Анна 334
- Галандюк Давид 661, 758
- Галандюк Стефан («Граб») 833
- Галанчук Зофія 290
- Галас Степан, парт. (Золочів) 431
- Галас, співр. МГБ (Олесько) 220
- Галас, співр. МГБ 220
- Галенда Дмитро 311
- Галенда Марія 312
- Галерівський гарнізон 265
- Галецький Іван Васильович 242, 243

Галич, с. Підгаєцького р-ну
Тернопільської обл. 1109
«Галичан». *Див.* Демчук
Микола
Галичина 17, 18, 20, 22, 24, 28,
29, 32, 62, 88, 94, 102, 109,
112, 151, 157, 363, 822, 1192
«Галичина», дивізія 49, 57, 69,
84, 167, 650, 654, 743, 832,
864, 874, 879, 880, 919, 923,
930, 934, 949, 953, 957, 959,
961, 965, 1102, 1103, 1109,
1110, 1114, 1121, 1125,
1128, 1130
«Галичина-Волинь», лінія
зв'язку 32, 825, 827, 829,
1100, 1118, 1121, 1183, 1184
Галиш Осип Іванович («Фор-
наль») 23, 33, 42, 1097, 1135,
1187,
Галій Євген 728
Галіковський Франко 694
«Галка». *Див.* Почапський
Михайло
Галкен, співр. МВД (Олесько)
220
Галкін, викл. 706
Галот, гол. к-пу 190
«Галузний». *Див.* Накельський
Михайло Омелянович
Галушка Анеля 355
Галушка Миколай 334
Галушка Ярослав 639
«Галя». *Див.* Батійовська Ганна
Галян, лікар 448
Галянчук Євгенія 318
Гаман, контролер 670
Гамман Олексій, учит. 595
Ганачівка, с. Перемишлянсь-
кого р-ну Львівської обл.
174, 189, 210, 272, 324, 325,
365, 369, 390, 405, 411, 497
Гандз Степан 762
Ганець Іван 350
Ганець Степан 640
Ганин Яким 66
Ганичевська Анна 354
Ганчаров, міліц. (Підкамінь)
715
«Ганя». *Див.* Шеремета Кате-
рина
Гапій Марія 693
Гапун Михайло 306
Гапчин Гнат 66
Гапчин Матвій 66
Гапчин Микола 694
Гарабач Василь («Роман»,
«18») 33, 797, 816, 820, 1089
Гаравецький Михайло («Зеле-
ний», «Карпо») 839, 1097,
1145, 1189
Гаранюк Євген 692
Гарасемчук Катерина 336
Гарасимів Анастасія 617
Гарасимів Анна 617
Гарасимів Марія 617
Гарасимів Надія 617
Гарасимів Олекса 329
Гарасимів Пилип 773
Гарасимів Софія, з с. Монас-
тирок 617
Гарасимів Софія, з с. Тростя-
нець 355
Гарасимів Федір 617
Гарасимів Яким 330
Гарасимчук Антін 336
Гарасимчук Василь Андрійович
(«Калина») 954
Гарасимчук Гриць 689
Гарасимчук Мар'ян Петрович
(«Чорнота») 954
Гарасимчук Нестор 287
Гарасимчук Осип 287
Гарасимчук Софія 335

Гарбузинська Катерина 329
 Гарбузинський Василь 742
 Гарбузинський Василь, з с. Гавареччина 329
 Гарбузинський Петро 742
 Гаркушкін, нач. пошти 185, 200
 Гармата Олекса 465
 «Гармата». *Див.* Гетьман Павло
 Гарматюк Анна 572
 Гарматюк М. 571
 Гармош Анастазія, лікар 683
 Гарпенюк Зеновія 616
 Гарпенюк Іван 616
 Гарпенюк Марія 616
 Гарпенюк Ольга 616
 Гасишин Василь («Оріховий», «Остап») 412, 788
 Гасій Григорій 354
 Гачкевич Михайло («Вартовий», «Карий») 29, 30, 32, 34, 101, 1062, 1063, 1072, 1097, 1137, 1187
 Гебінський Микола («Сіроманець») 836
 Гевков, гол. к-пу 458
 Гедаков Альберт 680
 Гей-Реваги, хут. *Див.* Гай-Реверів, прис. с. Літовище Бродівського р-ну Львівської обл.
 Гела Параскевія 346
 Гелевич Микита 761
 Геленка, прис. с. Пеняки. *Див.* Оленка, прис. с. Пеняки Бродівського р-ну Львівської обл.
 Геленка, хут. с. Пеняки Підкамінського р-ну. *Див.* Геленка, прис. с. Пеняки Бродівського р-ну Львівської обл.
 Гелюков, нач. РВК 413
 Геля Прокіп 443
 Гемптонбург, м., штат Нью-Йорк, США 1097
 «Генерал», кер. відділу самообор. (Золочівщина) 101
 Генералова Євгенія, парт. (Заболотці) 725, 755
 Генеральна губернія (ГГ) 22, 45, 654, 1121
 Генеральне губернаторство. *Див.* Генеральна губернія
 Герасимів Антон («Левада») 820, 979, 992, 1003, 1018
 Герасимів Василь 25
 Герасимчук Катерина 287
 Герасимчук Михайло 287
 Геращенко Василь 594
 Геращенко Л. 443
 Герман Семен 174
 Германия. *Див.* Німеччина
 Геростовський, міліц. 221
 Гестапо 27, 51, 76, 82, 87, 851, 860, 863, 881, 887, 889, 903, 911, 913, 917, 939, 943, 1044, 1102, 1132, 1172
 Гетьман Анн 313
 Гетьман Ксеня 339
 Гетьман Михайло 334
 Гетьман Павло («Гармата») 833
 Гетьман Петро («Стефан») 834
 «Гетьман». *Див.* Лопушанський Андрій
 Геша Степан («Вуйко», «Геша») 294, 441, 976
 Гиль Микола 330
 Гиль Микола Іванович («Триліс») 101
 Гиль Степанія 261
 Гиль, учит., з с. Жуличі 439
 «Гільо». *Див.* Дубно Михайло
 Гіречка Ярослава 328
 Гіркова, парт. 186

- «Гірний». *Див.* Накельський Михайло Омелянович
Гірник Василь 693
Гірник Зена 693
Гірники, ліс біля с. Боратин 954, 955
«Гірняк». *Див.* «Степан»
«Гірняка», сотня куреня «Птаха» 901, 1112
Гірняки, прис. с. Теребежі Буського р-ну Львівської обл. 228
Гірняків, родина, з с. Волуйки 129
«Гірський», повст. 829
Гітлер (Гітлер) 71, 123, 129
Глагола Семен 761
Гладиш Михайло 342
Гладкий, нач. РВК 176, 363, 389, 624
Гладко Йосиф. *Див.* Гладюк Йосип
Гладчук Антон 303
Гладюк Йосип, повст. 966
Гладюк Степан Петрович («Орел») 1098
Глинна, с. Козівського р-ну Тернопільської обл. 827, 828
Глиняни, м. Золочівського р-ну Львівської обл. 35, 77, 89, 92, 105, 108-110, 119, 133, 172-174, 194, 197, 200, 201, 235, 238, 242, 243, 269, 270, 272, 273, 275, 302, 325, 326, 365, 367, 374, 383, 389, 405, 409, 411, 496, 822, 937, 967, 971, 1124
Глинянська, вул. у м. Золочів Львівської обл. 264, 277, 296, 297, 324, 371, 509, 617, 618, 880
Глинянський повіт ОУН 27, 91, 786, 822, 1143, 1183, 1188
Глинянський повітовий провід ОУН («Васильків», «223») 33, 100-102, 786, 787, 789, 790, 1092, 1115, 1124, 1126, 1128, 1131, 1143, 1182, 1188
Глинянський районний провід ОУН 9, 13, 27, 324, 786, 1092, 1109, 1110, 1115, 1124
Глинянський р-н Львівської обл. 32, 38, 89, 102, 163, 172, 178, 187, 189-191, 194, 203, 204, 206, 207, 209, 210, 231, 233, 238, 240, 241, 253, 267, 269, 271-273, 281, 299, 324, 325, 358, 364, 367-369, 374, 375, 377-381, 383-385, 389-391, 395-400, 403-406, 411, 496, 498, 499, 524, 541, 854-856, 930, 937
Глинянщина 82, 87, 92, 120, 121, 131, 136, 142, 200, 324, 498, 822, 928, 1094, 1124
Глібовичі, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 969
«Глід». *Див.* Лівандовський Михайло
Гломб Володимир («Качай») 864, 893
Гломб Мартин 352
Глосьний Михайло («Гороб») 831
Глузд Григорій, слід. МГБ 294, 296, 322, 361, 398-400, 502, 507, 509, 510, 512, 513, 519, 935, 948
Глух Іван 564
Глушин, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 94, 105, 114, 130, 164, 165, 203, 218, 256, 313, 726, 1013, 1116
Глушка Юліян 214
Глушко Петро 187

Глушко, співр. МГБ (Олесько) 161, 220, 277, 292, 692, 693
 Глушак Іван 22
 Глушак Павло 690
 Гляско, місц., Чехія-Польща 1074
 Гмир Ганна, інсп. 223
 «Гнат». *Див.* Карпій Микола
 «Гнат». *Див.* Паньків Василь
 Гнатенко Василь Дмитрович, парт. 179
 Гнатенко, прац. електростанції 590
 Гнатишин Анна 440
 Гнатишин Марія, з с. Гончарівка 353
 Гнатишин Марія, учит. 598
 Гнатів Володимир («Явір») 933, 934
 Гнатів, уповн. (Поморяни) 489
 Гнатко Раїса 461
 Гнатюк Анастасія 343
 Гнатюк Ксеня 344
 Гнатюк Микола («Боруля») 131, 845
 Гнатюк Микола 339
 Гнатяк Анна 489
 Гнида, гол. с/р, з с. Богданівка 324
 Гнида, орган. к-пу, з с. Богданівка 324
 Гнип Анна 449
 Гнип Василь 478
 Гнип Олекса 335
 Гнип Софія 351
 Гнип Юстин 351
 Гнідець, асистент 707
 Гнідь Іван 732
 Гнідь Павло («Листок», «Л») 287, 288
 Гнідь Федір, з с. Дуб'є 692
 Гнідь Федір, з с. Ожидів 329
 Гніль Іван 764
 Гніт Ярослав 21
 Гнот Петро 166
 Гогоша Андрій Корнилович («Ліщина») 290, 966, 1098, 1143, 1188
 Гогоша Анна 330
 Гогоша Василь 331
 Гогоша Марія 332
 Годилів, прис. с. Кути Буського р-ну Львівської обл. 108
 Годований Володимир («Грицько») 495, 977, 1087-1089
 Годований Григорій («Мудрий») 927, 928
 Гой Роман 77
 Гойдервальд, співр. МГБ (Олесько) 727
 Голенко, викл. 707
 Голенко, нач. МГБ (Броди) 664, 713
 Голенков. *Див.* Голенко
 Голіков, співр. МГБ (Броди) 180, 218, 229
 Голінак (Голінек, Голіняк), парт., з м. Глиняни 172, 270, 364
 Голінек. *Див.* Голінак
 Голіняк. *Див.* Голінак
 «Голка». *Див.* Почапський Михайло
 Головань Ольга 620
 Головатий Йосиф 354
 Головатюк Микола 339
 Головатюк Ярослав 248
 Головацький Іван 344
 Головацький Михайло 304
 Головацький, телефоніст 183
 Головач, дільн. МВД (Олесько) 221
 Головка, викл. 706

- Головко, парт. 186
- Головков, дільн. (Підкамінь) 308, 309
- Головна (Леніна), вул. у м. Золочів Львівської обл. 360, 377, 388, 591, 601
- Гологірка, р. 104, 106
- Гологірки Лісові. *Див.* Лісові, прис. с. Гологірки Золочівського р-ну Львівської обл.
- Гологірки, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 212, 300, 349, 415, 630, 634, 639, 640, 645, 970
- Гологірки, с. Краснянського р-ну. *Див.* Гологірки, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Гологірський гарнізон 230, 636, 639, 640
- Гологірський ліс 51, 61, 98, 108, 823, 1072
- Гологірщина 87, 299, 301
- Гологори, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 19, 49, 70, 75, 81, 82, 87, 90-92, 101, 106, 133, 135, 148, 154, 187, 188, 195, 201, 203, 206, 209, 211, 230, 233, 244, 265, 266, 271, 280, 281, 298-302, 322, 349, 363, 375, 377, 389, 396, 402, 403, 414, 415, 428, 446, 515, 625, 627, 628, 633, 634, 636, 638-642, 691, 822, 902, 919, 971, 972, 1094-1096, 1104, 1117, 1118, 1123
- Гологори, с. Краснянського р-ну. *Див.* Гологори, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Голос Америки, радіостанція 1042
- «Голос Америки», радіостанція 1042
- «Голос Правди», газета 818, 1039, 1043, 1048, 1185
- Голосковичі, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 94, 96, 112, 114, 117, 118, 130, 164, 179, 203, 250, 691, 701, 726, 732, 757, 760, 764, 765, 825, 963, 1031, 1118
- Голосковичі, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Голосковичі, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Голота Анна 346
- «Голота», булавний 36, 874, 902
- «Голота», повст. (Глинянщина) 211, 499
- Голотеча, прис. с. Тростянець Золочівського р-ну Львівської обл. 587
- Голотівка, прис. с. Смільне Бродівського р-ну Львівської обл. 248
- Голотівка, хут. с. Смільно Бродівського р-ну. *Див.* Голотівка, прис. с. Смільне Бродівського р-ну Львівської обл.
- «Голуб», кер. відділу самообор. (Глинянщина) 101
- «Голуб», кущовий (Глинянщина) 788
- «Голуб». *Див.* Демчук Євген
- «Голуб». *Див.* Дмитрів Михайло
- «Голуб». *Див.* Мот Іван
- «Голуб». *Див.* Сисун Іван Тимофійович
- «Голуб». *Див.* Хміляр Роман
- «Голуба», чота сотні «Романовичі І» 1067, 1068, 1109

- Голубйов, кап. МГБ 522
- Голубиця, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 96, 113, 115, 117, 118, 126, 129, 133, 134, 203, 204, 217, 251, 257, 285-287, 336, 691, 692, 715, 718, 722, 724, 767, 771, 819, 874, 1068, 1126
- Голубиця, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Голубиця, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Голубиця, с. Підкаміньського р-ну. *Див.* Голубиця, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Голубицький ліс 770, 964
- Голяси, прис. с. Крутнів Кременецького р-ну Тернопільської обл. 830
- Гоменюк Євгенія 336
- Гоменюк Олена 595
- Гомзяк Ігор 12, 16, 18
- Гомин Василь 338
- Гомін, нач. гарн. 233
- Гомін, нач. гарнізону 233
- «Гомін», повст., зі Зборівщини 973, 977, 1087-1090
- Гомінюк Кирило 462
- Гомінюк Микола 463
- Гоноратка, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 654
- «Гонта». *Див.* Гайвась Михайло
- «Гонта». *Див.* Квасниця Йосип Іванович
- «Гонта». *Див.* Мигаль Степан
- «Гонта». *Див.* Питльований Іван
- Гонтар Анна 245
- Гонтар Богдан 321
- Гонтар Володимир 467
- Гонтар Лука 357
- Гонтар Марія 245
- Гонуков, нач. гарн. 248
- «Гончаренко». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- Гончарівка, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 57, 96, 101, 116, 123, 136, 138, 144, 145, 149, 155, 168, 204, 206, 213, 214, 245-247, 278, 293-296, 320, 321, 353, 361, 372, 379, 384, 392, 393, 403, 407, 434-436, 438, 440, 471, 472, 474, 477-479, 501, 502, 508, 510, 512-517, 520-523, 526, 527, 537, 541, 574, 578, 593, 597, 598, 606, 607, 609, 878, 885, 886, 893, 905-912, 935, 936, 942, 943, 949, 950, 968, 969, 971, 1074, 1093, 1094, 1105-1107, 1119
- Гончарівський Михайло 473
- Гончаров Ю. 584, 369
- Гончаров, дільн. (Заболотці) 287
- Гончаров, дільн. (Красне) 176
- Гончаров, міліц. (Підкамінь) 715
- Гончаров, нач. МГБ (Олесько) 726, 727
- Горак Михайло 346
- Горани, прис. с. Пониква Заболотцівського р-ну. *Див.* Орани, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Горбай Володимир 614
- Горбай Ірина 614
- Горбай Олег 614
- Горбай Пилип («Підгора») 516, 951, 969, 972
- Горбаль Анастасія 335
- Горбаль Володимир Максимович 756

Горбаль Роман Левкович 757
Горбанов, співр. МГБ (Броди) 305, 314
Горбатюк Василь 344
Горбатюк Іван («Лев») 849
Горбатюк Михайлина 307
Горбатюк Михайло Васильович («Чупринка») 816, 980, 1098, 1145, 1189
Горбатюк Степан 343
Горбач Андрій 647
Горбач Василь, з с. Топорів 778
Горбач Василь, з смт. Красне 646
Горбач Ксеня 647
Горбач Микола 780
Горбачі, прис. с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. 636, 642
Горбовий Василь 353
Горбовий Павло («Роса») 912
Горбонов Володимир, парт. (Красне) 620
Горбонов, співр. МГБ. *Див.* Горбанов, співр. МГБ
Горбунов В., співр. МГБ (Красне) 266, 621, 638, 639
Горбуньов, завгосп 589
Горбут Микола, секр. комс. 362
Горгота Іван («Незнаний») 297
Горгота Параня 347
Горгота Семен («Сумний») 385, 644
Горгота Софія 356
Горгота Степан («Бігун») 385, 644
«Гордий». *Див.* Стоцький Микола
Гордієв, к-р бригади 413
Гордій Петро 764
«Гордій». *Див.* Гаврас Степан
Гордон Михайло («Рись») 1098
Горенко, співр. МВД (Броди) 305, 306, 687
«Гореня», відділ. *Див.* «Лісові чорти», підст. школа
«Гореня», підст. школа. *Див.* «Лісові чорти»
Горин Кость 490
Горинчин Дмитро 431
«Гориня» («Гореня»), підст. школа. *Див.* «Лісові чорти», підст. школа
Горинь, р. 1065
«Горинь». *Див.* Ільків Василь Іванович
Горішна Анна 349
«Горліс». *Див.* Юрчук Федір
Горменко, гол. бухг. 196
Горний Василь 626
Горнідка Світлана 730
Горницький, прокурор 728
«Гороб». *Див.* Глосьний Михайло
Горобйовський Андрій («Деркач») 831
Горобйовський Григір 249
Горобйовський Семен 249
Горова Ольга 461
Городенківський р-н Івано-Франківської обл. 965, 1103
Городенський р-н Станіславської обл. *Див.* Городенківський р-н Івано-Франківської обл.
Городецька Евдокія 349
Городецький Володимир («Борух») 864, 865, 898
Городиливський Микола 505
Городилів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 168, 213, 246, 263, 265, 351, 393, 401, 403, 411, 412, 414, 435,

436, 440, 472, 474, 503, 505,
506, 508-510, 513, 519, 521,
526, 529, 539, 573, 574, 599,
605, 607, 610, 612, 882, 935,
948, 950, 969, 1148, 1189

Городилович Юліяна 462

Городиловська Анна, 18 р., з
с. Зозулі 615

Городиловська Анна, 47 р., з
с. Зозулі 355

Городиловська Анна, з
м. Золочів 617

Городиловська Зеновія 615

Городиловська Іванка 167,
168, 616

Городиловська Марія, 42 р., з
с. Зозулі 615

Городиловська Марія, 44 р., з
с. Зозулі 617

Городиловська Оксана 615

Городиловська Олена, 40 р., з
с. Зозулі 355

Городиловська Олена, 50 р., з
с. Зозулі 167, 168, 616

Городиловська Ольга 617

Городиловська Ярослава 617

Городиловський Володимир
280

Городиловський Іван, 46 р., з
с. Зозулі 615

Городиловський Іван, 59 р., з
с. Зозулі 616

Городиловський М., нач.
стриб., з с. Заріччя 435

Городиловський Микола, з
с. Заріччя 381, 435

Городиловський Михайло 617

Городиловський Петро («Зір-
ка») 882, 883

Городиловський Петро 616

Городиловський Ярослав 617

Городок Ягайлонський, м. *Див.*

Городок, м. Львівської обл.
Городок, м. Львівської обл.
420, 524, 541

Городоцький надрайонний
провід ОУН 1128

Городоцький окружний провід
ОУН 1107

Городоцький р-н Львівської
обл. 1102

«Горох». *Див.* Гуляйгородський
Евген

Горський М. 28

Горчаківська Ярослава 598

Горчічко Марія 239

Горшинський, прис. Поморян-
ського р-ну 1089

Горького, вул. ум. Золочів. *Див.*
Колійова, вул. у м. Золочів
ГОСП 1093, 1134, 1172

Госпідок Стефа 239

Гоф, м., Німеччина 1074

Гохман Микита 645

Гоц, секр. комс. 186

Гоцуляк Олекса 715

«Граб». *Див.* Галандюк Стефан

«Граб». *Див.* Онищук Леся

Грабина, с. Буського р-ну
Львівської обл. 108, 228,
259, 289, 293, 331, 843, 854,
870

«Грабина». *Див.* Сюрко Осип

Грабівський ліс 775

Грабова, с. Буського р-ну
Львівської обл. 105, 153,
159, 170, 212, 229, 260, 292,
375, 666, 1062

Грабовецька Марія 318

Грабовецька Павлина 331

Грабовецька Софія 595

Грабовецька Степанія 261

Грабовецький Андрій М. 376,
594

Грабовецький Василь 331
 Грабовецький Петро 331
 «Грабовий», рай. пров. (Глинянщини) 1092
 Грабовський Клим 351
 Грабовський Олекса 567
 «Град». *Див.* Кашуба Антон
 Граничка Іван («Гайворон») 840
 Граничка Марія 599
 «Граніт». *Див.* Кв'ятковський Андрій
 Гребеніков, прокурор 181
 Грендеш Марія 490
 Греничевський, завід. 632
 Греншуц (грэнцшуц) 54, 54, 57, 1164
 Грех Володимир («Камінний») 830
 Грех Михайло 333
 Грех Петро («Дорошенко») 831
 Греція 206
 Гречана Маруся 313
 Гречаник Василь («Чоботар») 866, 895, 896
 Гречуха 650
 «Гриб». *Див.* Білінський Іван
 «Гриб». *Див.* Мудрий Володимир
 «Гриб». *Див.* Шабатура Михайло
 Григоречко Віра 455
 Григорів, с. Букачівського р-ну. *Див.* Григорів, с. Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.
 Григорів, с. Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл. 982
 Гриза Микола 780
 Гризюк Катерина 336
 Грималівка, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 24, 55, 97, 112, 119, 130, 194, 200, 203, 247, 248, 304, 307, 344, 654, 655, 687, 845, 848, 849, 855, 956, 1095, 1117
 Гринах Юліян 215
 Гриневич Андрій 294
 Гриневич, міліц. 221
 Гринишин Ярослав 620
 Гринчишин Василь, з с. Безброди 345
 Гринчишин Василь, з с. Жуків 357
 Гринчишин Петро 449
 Гринчишин Текля 449
 Гринчишин Федір («Піч») 875
 Гринюк, парт. (Красне) 443
 «Гринь», повст. (Глинянщина) 971
 Гринько Федір 732
 Гриньох Микита 127
 Грипа Лев 176
 Грипа Степанія 647
 Грипа Яким 646
 Грицай Гринько 521
 Грицай Зеновія 730
 Грицай Роман 599
 Грицай Софія Іванівна 184
 Грицай Стефа 671
 Грицай, зав. відділом 172, 270
 Грицай, реф. 46
 Грицаїв Степанія 662
 Грицаїшин Ольга 733
 Грицеволя, с. Радехівського р-ну Львівської обл. 94, 98
 Гриценко Микола 332
 Гриценко, телефоніст 200
 Грицина Володимир Юліанович («Чумак») 320, 1078, 1081, 1098, 1161, 1187, 1191
 Грицина Дмитро 328
 Грицина Євген 277
 Грицина Михайло («Хозар», «Чайчук», «Чучман») 32,

- 36, 1078, 1079, 1098, 1099, 1138, 1187
- Грицишин Андрій 335
- Грицишин Василь («Добрий») 825
- Грицишин Гнат 218, 257
- Грицишин Ігнатій 285
- Грицишин Катя 667
- Грицишин Марія 337
- Грицишин Настя 333
- Грицишин Павло 284
- Грицишин Теодор 332
- Грицько Осип («Чорній») 844
- «Грицько», кушовий (Краснянщина) 976
- «Грицько». *Див.* Годований Володимир
- «Грицько». *Див.* Кук Василь Степанович
- «Гріб». *Див.* Балацький Василь
- «Грізний». *Див.* Дунець Йосип Васильович
- «Грізний». *Див.* Пасічник Михайло
- «Грізний». *Див.* Смолин Василь
- «Грізний». *Див.* Чапля Андрій
- «Грізного», куш 1123, 1125
- «Грім». *Див.* Балацький Василь
- «Грім». *Див.* Гром'як Володимир
- «Грім». *Див.* Смик Юрко
- «Грінченко». *Див.* Дацків Олекса
- Гринько Федір 763
- Гродки, с. *Див.* Грядки, с., тепер частина с. Бірок Дубенського р-ну Рівненської обл.
- Гродно, м., Білорусь 1071
- «Гроза». *Див.* Галаган Ярослав
- «Гроза». *Див.* Качан Роман
- Гром'як Володимир («Грім») 690, 1052
- Гром'як Володимир Броніслав («Левко») 953
- Гром'як Іван 311
- Гром'як Кіндрат Петрович 757
- Гром'як Марія, з с. Боратин 690, 1052
- Гром'як Марія, з с. Гаї 339
- Гром'як Микита 335
- Гром'як Ольга 311
- Гром'як Петро 335
- Гром'як Стефанія («Тар») 690
- Гром'як, прац. пошти 184
- Грош Надія 439
- Грош Параска 439
- Грош Ф. 439
- «Грубий». *Див.* Безпалко Василь Степанович
- «Грубий». *Див.* Гаврас Павло
- «Грузина», сотня 1093
- Грузини 71, 413, 1047
- Грузинський народ. *Див.* Грузини
- Грукіч, ст. агроном 222
- Грушецький 151, 157
- Грушка Анна 355
- Грушка Григорій 214, 548
- Грушко С. 455
- Грядки, с., тепер частина с. Бірок Дубенського р-ну Рівненської обл. 1064
- Губа Петро Антонович 184, 315, 692
- Губа, парт. (Поморяни) 450
- Губанов Павло. *Див.* Губанов Петро
- Губанов Петро (Павло), нач. МВД (Золочів) 177, 359, 421, 508, 538
- Губіна Женя, учит. 596
- Гуда Роман Романович («Тигр») 30, 1099
- Гудик Осип, бригадир 558

Гудик Петро («Ластівка») 498
Гудима Андрій 318
Гудима Дем'ян («Січовий») 975, 1090, 1150, 1189
Гудима Єва 1149, 1189
Гудима Пилип («Бурлака») 869
Гудима Тимко 66
Гузарський Польдек 182
Гузій Роман («Богун») 825, 827-829
Гузюк Євген 691
Гузюк Мирон (Мирослав) («Черемшина») 855, 870
Гузюк Михайло Максимович, стриб., з с. Пониква 756
Гузюк Михайло, вис., з с. Пониква 339
Гузюк Параскевія 336
Гузь Анна 342
Гузь Володимир («Запорожець») 847, 848
Гук Анастасія 348
Гук Андрій, дир. шк. 227
Гук Анна, 30 р., з с. Велика Вільшаниця 324, 348
Гук Анна, 30 р., з с. Велика Вільшаниця 348
Гук Василь («Байда») 834
Гук Іван, з с. Бортків 347
Гук Іван, з с. Велика Вільшаниця 324
Гук Марія 347
Гук Михайло 348
Гукало Василь 478
Гулай Агафія 348
Гулай Василь 349
Гулай Володимир, повст., з с. Жуків 971
Гулай Теодор 299
Гулака, викл. 706
Гулик Іванна 433
Гулик Осип («Сагайдак») 892
Гулик Степан Онурійович («Галайда») 888, 889
Гулін Федір 619
Гулка Пилип 346
Гулягородський Василь Іванович («Коцюба») 955
Гуляйгородський Євген («Горох») 964
Гуляка Іван 182, 197
Гуляка Панько 725, 755, 761
Гуляр Іван 335
Гуменний Володимир («Чайка», «Чайка II») 856, 1067, 1068
Гуменюк Іван 344
Гуминюк Петро, учит. 461
Гумніська, с. Буського р-ну Львівської обл. 135, 136, 170, 213, 243, 244, 694, 744, 958, 1129
Гунька Анна 351
Гунька Юрко 329
Гупало Анна, з с. Зозулі 616
Гупало Анна, з с. Фільварки 579
Гупало Богдан 615
Гупало Євген 616
Гупало Іван 616
Гупало Ірина 615
Гупало Любомир 615
Гупало Петро 616
Гупало Степанія 615
Гупало Ярослав 615
Гупаловська Анна, з м. Золочів 618
Гупаловська Анна, з с. Бонішин 598
Гупаловська Анна, з с. Зозулі 616
Гупаловська Віра Антонівна 277, 278
Гупаловська Віра Василівна 618

- Гупаловська Ірена 576
 Гупаловська Марія 616
 Гупаловська Стефанія Павлівна 616
 Гупаловська Стефанія Пилипівна 277, 278
 Гупаловська Ярослава 618
 Гупаловська, учит., з с. Гончарівка 440
 Гупаловський Антон 277, 278
 Гупаловський Богдан 618
 Гупаловський Василь 618
 Гупаловський Павло 616
 Гупаловський Степан 297
 Гупаловський, прац. пошти 593
 Гура Саверій 304
 Гураль Анастасія 347
 Гураль Василь 347
 Гураль Ілько 478
 Гураль Ірена 781
 Гураль Микола 347
 Гурбанов, співр. МВД (Броди) 687
 Гурбачі, прис. с. Гологори. *Див.* Горбачі, прис. с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл.
 Гурби, с., тепер тер. Здолбунівського р-ну Рівненської обл. 1065
 Гуров, парт. 186
 Гурська Анна, з с. Монастирок 503
 Гурська Анна, з с. Скварява 353
 Гурський Антін 757
 Гурський Василь 277
 Гурський Клим 294
 Гурський Луць 347
 Гурський Мирон 373
 Гурський Михайло, з с. Велика Вільшаниця 362, 364, 623
 Гурський Михайло, з с. Скварява 510
 Гурський Петро 353
 Гурський, дільн. МГБ 176
 Гурський, з с. Гончарівка 520
 Гурського М., з с. Монастирок 371
 «Гусак». *Див.* Загоруйко Іван Франкович
 Гусар Леонід 174
 Густинський, посадник 77
 Гусятинський р-н Тернопільської обл. 1118
 Гута Олеська, с. Олеського р-ну. *Див.* Гутище, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Гута Пеняцька, прис. с. Пеняки Бродівського р-ну Львівської обл. 66-68, 834, 1105
 Гута, с. Сокальського р-ну Львівської обл. 1117
 Гута-Верхобужівська (Гута Верхобузька, Гута Верхобужська), тепер тер. Бродівського р-ну Львівської обл. 229, 1066
 Гутерман, дир. артілі 372
 Гутисько Бродське, с. *Див.* Гутище-Бридське, с.
 Гутисько Пеняцьке, с. *Див.* Гута Пеняцька, прис. с. Пеняки Бродівського р-ну Львівської обл. 834
 Гутисько Тур'янське, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Гутисько-Тур'янське, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Гутисько Тур'янське, с. Олеського р-ну. *Див.* Гутисько-Тур'янське, с. Буського р-ну Львівської обл.

- Гутисько, с. *Див.* Гутисько-Тур'янське, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Гутисько-Тур'янське, с. Буського р-ну Львівської обл. 84, 95, 218, 227, 228, 257, 292, 293, 317, 332, 737, 764, 839, 843, 844, 957, 963, 1069, 1078, 1080, 1094, 1132
- Гутище, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 166, 227, 228, 259, 260, 275, 774
- Гутище-Бридське, с. Підкарпатського р-ну, тепер. тер. Бродівського р-ну 254
- Гутник, к-р стриб. 758
- Гутняк Іван 334
- Гуц, міліц. (Підкарпатськ.) 715
- Гучко Савка 322
- «Гучний». *Див.* Букита Пилип
- Д**
- «Д», повст. (Глинянщина) 497
- «-Д-». *Див.* Кук Василь Степанович
- «Давид». *Див.* Терлецький Микола Степанович
- Давиденко, завід. 176
- Давидов Михайло 634
- Давидов Пилип, прок. (Красне) 363
- Давидов Сергій, прок. (Красне) 443
- Давидов Сильвестер, прок. (Красне) 624
- Давидов, прок. (Красне) 176
- Давидов, співр. МГБ 185
- Давидовська Анна 326
- Давидовський Євген 303
- Давиченко Іван 433
- Даківська Марія 328
- Далекий Схід 709, 710
- Дальній Схід. *Див.* Далекій Схід
- Даниленко Василь, зав. відділу (Золчоів) 377, 603
- Даниленко парт. (Підкарпатськ.) 186
- Данилів Мирон 21
- «Данило». *Див.* Тимошик Іван Федорович
- Данилова, комс. (Підкарпатськ.) 661
- Данильчук Дмитро 337
- Данілов, викл. 706
- Данілов, співр. РВК (Заболотці) 667, 729, 759
- Данілченко Іван 684
- Данкевич Тома 687
- «Данко, стр. 874
- «Данко». *Див.* Кос Степан Олексійович
- Даньков, заст. нач. МГБ. *Див.* Доньков, заст. нач. МГБ
- Данькових Анна 347
- Данькових Антін 347
- Данькових Іван, з с. Велика Вільшаниця 640
- Данькових, стрибок, з с. Велика Вільшаниця 403
- Данькович Іван 620
- Даньчук Михайло, бухг. 182, 197
- Даньчук Тадей 764
- «Дармоїд», повст. 108
- Дарованець Олександр 17
- Датченко Анна 185
- Дацків Анна 288
- Дацків Анна 330
- Дацків Василь («Тихий») 963
- Дацків Гаврило («Білий») 870
- Дацків Галина 763
- Дацків Евдокія 288
- Дацків Йосафат 219
- Дацків Іван 331
- Дацків Ксеня 326

- Дацків Марія 314
 Дацків Михайлина 743
 Дацків Олекса («Грінченко») 870
 Дацків Панько 219
 Дацків Петро 331
 Дацків Роман Осипович 757
 Дацків Степан («Малий») 1075, 1077
 Дацків Стефа 357
 Дацків Ярослав 18
 Дацків, міліц. 221
 Дацко Іван, з с. Куткір 324
 Дацко Іван, зав. відділу (Красне) 176, 624
 Дацко М. 434
 Дацюк Ілько 757
 Дацюк Катерина 339
 Дацюк Михайло («Сокіл») 870
 Дацько Володимир 257
 Дацько Михайло 257
 Дачинська Софія
 Дві Рогачки, прис. с. Підгайчики Золочівського р-ну Львівської обл. 396, 405
 Дві Рогачки, прис. с. Підгайчики, Глинянський р-н. *Див.* Дві Рогачки, прис. с. Підгайчики Золочівського р-ну Львівської обл.
 Двірники, прис. с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. 385
 Двірники, прис. с. Гологори Краснянського р-ну. *Див.* Двірники, прис. с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл.
 Двораківський, з с. Обертасів 321
 Дворановський Василь 336
 Дворянський Йосиф 694
 «ДД». *Див.* Кук Василь Степанович
 Дев'ятеріков 729
 Дев'ятерікова, парт. (Заболотці) 725, 755
 «Дезертир». *Див.* Цюман Іван
 Дейницька Катерина 598
 «Дем'ян». *Див.* Зеринський (Єзежинський) Євген Іванович
 «Дем'ян». *Див.* Семенко Ярослав Іванович
 Дем'янова Олександра 462
 Дембіцька Ірена 432
 Дембіцька Ольга 598
 Демидівка, смт. Рівненської обл. 826
 Демидчук Адам 183
 Демидчук Марія Антонівна 180
 Демків Василь («Підпосуда») 841
 Демків Петро 489
 Демко Дмитро 322
 Демкович Луць 506
 Демкович Теодор 465
 Демов Іван 576
 Демченко Іван Сергеевич 180
 Демченко, парт. (Красне) 443
 Демчишин Михайло 761
 Демчишин Павло 761
 Демчук Адам 287
 Демчук Анна 311
 Демчук Василь 286
 Демчук Володимир 661
 Демчук Євген («Голуб») 919, 969
 Демчук Євгенія 316
 Демчук Zenko 311, 312
 Демчук Іван («Старий») 989
 Демчук Іван, з с. Великі Переліски 216
 Демчук Іван, з с. Яснище 336

- Демчук Л. 438
 Демчук Маріян 661
 Демчук Микола («Галичан») 836
 Демчук Микола, учит. 734
 Демчук Осипа 669
 Демчук, зав. відділу 186
 Демчук, практикант 200
 Дендюк Ева 692
 Дендюк Іван, з с. Боложинів 869
 Дендюк Марія 763
 Дендюк Петро 166
 Дендюк Степан 759
 Дененко Петро 600
 Денес Євген 435
 Денис Марія 598
 Дениска, с. Томашівського пов. Люблінського в-ва, Польща 958
 Денисюк, співр. МВД (Броди) 664
 Денікін 465
 Дерев'янки, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 232, 297, 321, 397, 404, 502, 507, 512, 514, 516, 519, 530, 532, 545, 568, 569, 674, 601, 606, 608, 618, 861, 867, 904, 915, 920, 921, 924, 930, 942, 947, 1121
 Деревлянки (Дерев'янки), хут. с. Тростянець Золочівського р-ну. *Див.* Дерев'янки, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Деревчук Андрій Т., парт. (Золочів) 431
 Деревчук, співр. МВД (Золочів) 539
 Деревянка Іван 334
 Державна жандармерія (ДЖ, ЖД) 800, 802, 823, 841, 1366
 «Деркач». *Див.* Горобйовський Андрій
 Дерновой, дільн. (Золочів) 435
 Джала Василь 616
 Джала Марія 615
 Джала Надія 616
 Джала Стефан 615
 Джала Ярослав («Яцко») 861, 867, 915, 925
 Джек Михайло («Яр») 961
 Джінгісхан. *Див.* Чінгісхан «Джміль», стр. 1078, 1080
 «Джміль». *Див.* Кобак Микола «Джміль». *Див.* Маланюк Михайло
 «Джміль». *Див.* Рудий Микола Степанович
 Джола Анна 354
 Джола Ева 354
 Джола Степан 354
 «Джон». *Див.* Кузьма Степан Васильович
 Джула, з с. Вороняки 520
 Джурило Дарія 688
 Джурило Ярина 333
 Дзвіник Іван («Ігор») 820, 1027-1029
 Дзвінник Марія 689
 «Дзвір». *Див.* Блажейко Іван
 Дзендзелюк Василь Степанович («Зиновій») («Зеновій») 977, 1099
 Дзендзелюк Марія 333
 Дзендзелюк Настя 333
 Дзендзелюк Ольга 318
 Дзендровський Ярослав («Микола») 973, 975, 1148, 1189
 Дзержинський 372
 Дзиндзилюк Іван 261
 Дзиндзилюк Марія 277
 Дзиндзилюк Ольга 277

Дзіндзилюк Степан 331
Дзіндзилюк Іван 259
Дзіндзілюк Василь, з с. Боло-
жинів 869
Дзіндзьора Ольга 247
Дзюба Марія 346
Дзюнек («В.»), повст., з
с. Зозулі 167
Дзьоба Антон Гаврилович 757
Дзьоба Йосиф 284
Дзьоба Іван, з с. Йосипівка 330
Дзьоба Іван, з с. Монастирок
532
Дзьоба Іван, механік, з с. Ясе-
нів 197
Дзьоба Федорій 166
Дзьоба Юстин 692
Дзьоба, підп. 860
Дзьоба, прац. пошти 183
Дибуляк Богдан 187
«Див». Див. Матвієйко Мирон
Васильович
Дигас Марія 352
Дигас Михайло 352
Дидик Микола 331
Диднікова Марія 226
Дика Марія 353
Дика Фризіна 353
Дикало Анастасія 615
Дикало Марія 615
Дикало Михайло 615
Дикий Андрій, з с. Скварява 280
Дикий Ілько («Байрак») 910
Дикий Мирон 510
Дикий Олег 362, 620
Дикий С. 389, 624, 627
Дикий, стрибок, з с. Стадня
293
Дикун Пилип 284
«Дим». Див. Береза Володи-
мир Петрович
Димарський, з с. Загірці 328
Димчук Богдан 618
Димчук Іван 618
Димчук Ірена 618
Димчук Христина 618
Диндюк Ева 291
Диниска, с. Томашів-Любель-
ського р-ну. Див. Дениска,
с. Томашівського пов. Люб-
лінського в-ва, Польща
Дичко, адвокат 211
Діброва, прис. с. Біле. Див.
Діброва, прис. Біле, с. Пере-
мишлянського р-ну Львівсь-
кої обл. 489
«Діброва». Див. Волович Євген
Діброви, ліс біля с. Майдан-
Гологірський Золочівського
р-ну Львівської обл. 638
«Дібровий». Див. Щирба Павло
Діденко Константин, співр.
МГБ (Золочів) 177, 264, 296,
359, 538
Діденко О., прац. шкірзаводу
438
Діденко, співр. МГБ (Заболотці)
185, 216, 251, 284, 285, 691
Діденко, співр. МГБ (Терно-
пільщина) 533, 612
Дідик Микола 215
Дідик Теодор 341
Дідієвський Саша 448
Дідуловський Василь 353
Дідух Марія 346
Дідчук, інсп. (Красне) 443
Діжак Анна 326
Діжак Іванна 609
Діжак Марія 339
Діжак Михайло 326
Діжок Ілярій Іванович 669
Дірник Іванка 349
Дітківці, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 54, 93, 103,

189, 200, 648, 649, 660, 671,
672, 683, 1122
Дітчук Зофія 646
Дітчук Ілько 646
Дітчук Михайло, співр. МВД
(Красне) 623
Дітчук Онуфрій 646
Дітчук Софія 345
Дітчук Степан 646
Дмитрак Григорій («Сипко»)
480, 976
Дмитрак, дир. спиртзаводу
373, 590
Дмитрейко Анастасія 647
Дмитренко, співр. МВД (Помо-
ряни) 417, 453
Дмитренко, дільн. (Поморяни)
453
Дмитришин Петро 214
Дмитрів Кіндрат («Іскра») 287,
288
Дмитрів Лев 66
Дмитрів Марія, підп., з с. Ожи-
дів 774
Дмитрів Михайло («Голуб») 841
Дмитрів Роман («Чумак») 868
«Дмитро». Див. Дякон Ярослав
Дмитровський р-н Московської
обл., РФ 1128
Дмитрушак Розалія 340
Дмухар Катерина 337
Дніпро, р. 746
«Дніпро». Див. «Шум» («Дніп-
ро»)
«Дніпро». Див. Хиль Володи-
мир
«Дніпровий». Див. Ласка Лев
Дніпрогес 586
Дніпропетровськ, м. 27, 583,
584, 1113
Дніпропетровська обл. 594,
734
«Дністер». Див. Сукмановський
Іван
«Дністровий». Див. Червак Іван
Михайлович
Добак Марія 280
Добак Осип («Хижий») 864, 892
Добре Поле, с. Див. Довге
Поле, с. Дубенського р-ну
Рівненської обл.
«Добрий». Див. Грицишин
Василь
Добромільський р-н 853
Добросинець Михайло 561
Добрянівка, м. Кіровоградської
обл. Див. Добрянка, с. Віль-
шанського р-ну Кіровоград-
ської обл.
Добрянка, с. Вільшанського
р-ну Кіровоградської обл.
950, 969
«Добрянський». Див. Лисак
Микола
Довбета Йосиф 334
«Довбня», чотовий 1066
Довбуш Федір («Стріла») 301
«Довбуш», стр. 875
«Довбуш». Див. Бобуш Мар'ян
«Довбуш». Див. Малий Михай-
ло
«Довбуш». Див. Мандич Олекса
«Довбуш». Див. Михайлів Сте-
пан Андрійович
«Довбуш». Див. Якимець
Микола
«Довган». Див. Чапля Олекса
Довганець Текля 571
Довганик Михайло 352
Довгань Анна 684
Довгань Василь («Пресляк»)
920, 921, 1099
Довгань Дмитро 646
Довгань Євген («Дуб») 921

Довгань Катерина 336
 Довгань Олекса 356
 Довгань Федір 683
 Довгань Ярослав 215
 Довгань, дільн. (Золочів) 403, 539, 574
 Довгань, нач. стрибків, з с. Вороняки 178
 Довге Поле, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. 1064
 «Довгий». *Див.* Зубач Петро
 Довжик, прис. с. Берлин Бродівського р-ну Львівської обл. 127
 Долина, м. Івано-Франківської обл. 925
 Долинський р-н Івано-Франківської обл. 1134
 Долинюк Антін Іванович, орг. к-пу, з с. Дуб'є 738
 Долинюк Антін, вис., з с. Дуб'є 338
 Долинюк Антон, з с. Сухота 765
 Долинюк Ю. 316
 Долиняк Роман 759
 Долішний Василь 465
 Долішний Яків («Чорнота») 926
 Долотін, співр. МВД (Золочів) 538
 Домашевський В. 591
 Домашевський, уповн. (Золочів) 552
 Домінська Євгенія 694
 Домінський Ілярій 694
 Домінський Ярослав 212
 Домошевський, парт. (Золочів) 387
 «Дон». *Див.* Бойцун Іван
 «Дон». *Див.* Магрель Микола Андрійович
 Донбас 92, 112, 150, 156, 258, 369, 371, 375, 380, 382, 401, 402, 511, 513, 526, 527, 530, 583, 584, 586, 587, 656, 658, 693, 961, 1048
 Дондерфельд, прац. цег. заводу 588
 «Донець». *Див.* Видра Петро Іванович
 Донецьк, м. 583
 «Донський». *Див.* Качур Володимир Іванович
 Доньков Іван, співр. МГБ (Золочів) 177, 359, 360, 361, 392, 403, 474, 478, 508, 509, 520, 523, 538, 573, 574, 609
 «Дор». *Див.* Сірко Павло Дем'янович
 «Доріжний», кер. відділу самообор. (Золочівщина) 101
 Дорожкін, співр. МВД (Поморяни) 417
 «Дорожний», повст. 825
 Дорошенко Володимир 1034
 «Дорошенко». *Див.* Грех Петро
 «Дорошенко». *Див.* Лопушанський Андрій
 «Дорошенко». *Див.* Олійник Хома
 Дорошак Мар'ян Олександрович («Колода») 879, 937, 967, 1099, 1100
 Дорошак, орг. реф. УОК 51
 Досягайло, співр. МГБ (Золочів) 381, 505, 507, 510, 515, 523, 538, 548, 550, 552, 559, 562, 564, 607, 609
 Дотаренко Григорій Михайлович 722
 Дохтаренко Галина 439
 «Дошовий». *Див.* Ковалишин Іван Федорович
 Драбина Михайлина 331
 Драбина, служб. 222

Драгон, секр. комс. (Красне) 443
Дратвінський Роман 56
Драчинська Марія 197
Дреботій Е. 456
Дрезден, м., Німеччина 1074
Дриботій Володимир 356
Дріга, нач. МГБ (Глиняни) 364, 390
«Дріт». Див. Романик Григорій
Дробенко Йосиф 729
Дробенко Ярослав 662
Дробенько Катерина 251
Дроботий Емануїл («Пугач») 973, 977
Дробут Михайло 300
Дрогиничі, с. Див. Дорогиничі, с. Локачинського р-ну Волинської обл.
Дорогиничі, с. Локачинського р-ну Волинської обл. 1117
Дрогобицька обл. 28, 598, 953
Дрогобич, м. Львівської обл. 20, 25, 149, 590, 837
Дрогобиччина 29
Дрогуцька Анна 635
Дрозда Мирон 338
Дроздов, комірник 728, 760
Дроздов, нач. РВК (Заболотці) 240, 667, 729
Дроздов, співр. суду 728, 760
Дроздовський Пилип («Дуб», «Лютий») 973, 976, 1157, 1191
Друга Річ Посполита 20
Другущак Анна, зав. дитсадка 408
«Дружинники I», сотня 30, 36, 952, 953, 955, 960, 961, 963-966, 1064, 1066, 1078, 1092-1094, 1099, 1102, 1105, 1107, 1115, 1118, 1119, 1133, 1142, 1188
«Дружинники II», сотня 30, 1111, 1120, 1130
«Дружинники III», сотня 30, 1082, 1112
«Дружинники», відділ 869, 1063
«Дружинники», курінь 30, 32, 852, 1092, 1100, 1101, 1103, 1104, 1109-1111, 1116, 1184
Друкарська, вул. у м. Золочів Львівської обл. 590
Дручко Іван 690
Дуб'є, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 91, 113, 118, 127, 128, 134, 147, 165, 203, 204, 214-217, 257, 285-287, 316, 338, 651, 682, 692, 701, 735-738, 1028, 1096, 1101, 1108
Дуб'є, с. Заболотцівського р-ну. Див. Дуб'є, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
Дуб'є, с. Пониковицького р-ну. Див. Дуб'є, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
«Дуб», кур'єр 999-1001, 1007, 1020
«Дуб», стр. СКВ 959
«Дуб». Див. Веселовський Володимир
«Дуб». Див. Довгань Євген
«Дуб». Див. Ковалишин Іван Семенович
«Дуб». Див. Котельницький Стефан
«Дуб». Див. Ляхович Петро
«Дуб». Див. Свиридюк Йосиф
«Дуб». Див. Сивак Ілля
«Дуб». Див. Стеців Володимир
«Дуб». Див. Юрцан Михайло
Дубас Андрій 349
Дубас Атанас 22
Дубас Василь («Богдан») 971

- Дубас Василь («Заяць») 841
 Дубас Василь Іванович («Степовий», «Ясний») 36, 152, 158, 1069, 1073, 1100, 1131
 Дубас Василь, з с. Ражнів 336
 Дубас Василь, з с. Шпиколоси 467
 Дубас Йосиф, з с. Гологори 281
 Дубас Ілько 350
 Дубас Катерина, з с. Заболотці 216
 Дубас Катерина, з с. Ражнів 218, 284
 Дубас Марія 349
 Дубас Михайло Онуфрійович, з с. Ражнів 758
 Дубас Михайло, з с. Брахівка 330
 Дубас Михайло, з с. Вовкова-тиця 315
 Дубас Михайло, з с. Корсів 343
 Дубас Олексій Михайлович («Богун», «Вітер») 21, 27, 1100
 Дубас Петро, з с. Княже 280
 Дубас Софія, з с. Гологори 244
 Дубас Степан, з с. Гологори 322
 Дубас Степан, з с. Ражнів 258
 Дубас Степанія 314
 Дубас Тимко, з с. Гологори 281
 Дубасевич, з с. Лабач 291
 Дубаси, прис. с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. 397, 640
 «Дубенко». *Див.* Клим Степан
 Дубенський Василь («Листок») 702
 Дубина Василь Прокопович («Вогник» («Огник»), «Славно») 38, 798, 820, 1100
 Дубина Павло 334
 Дубина Параскевія 335
 Дубина Петро 310
 Дубина Степан («Ничай») 688
 Дубина, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 216, 285, 286
 Дубина, хут. с. Дуб'є Заболотцівського р-ну. *Див.* Дубина, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 «Дубина». *Див.* Заболотцівський районний провід ОУН
 Дубинко Наталка 226
 Дубинський Василь 335
 Дубиський ліс 165, 736
 Дубівський ліс. *Див.* Дубиський ліс
 Дубіняк Анна 647
 Дубно Зофія 277
 Дубно Іванна 617
 Дубно Ірена 617
 Дубно Катерина 617
 Дубно Ксеня 617
 Дубно Михайло («Гільо») 859, 867, 917
 Дубно Михайло («Масар») 613, 935, 948, 968
 Дубно Михайло 617
 Дубно Софія 618
 Дубно Ярина 534
 Дубно Ярослава 617
 Дубно, висл. МГБ, з м. Золочів 296
 Дубно, м. Рівненської обл. 649, 650, 656, 672
 «Дубовий». *Див.* Андрущишин Володимир
 «Дубовий». *Див.* Дяків Тадей
 «Дубовий». *Див.* Оленчак Йосип
 «Дубовий». *Див.* Романюк Андрій

«Дубовий». *Див.* Скорик Володимир
 «Дубович». *Див.* Микитюк Іван
 Дубравлаг 1125
 Дубравний ВТТ МВД СРСР 1125
 Дуда Євген Васильович («Осип», «Марко», «Червень») 31, 1075, 1101, 1139, 1187, 1188
 Дуда Іван 782
 Дуда Люба 463
 Дуда Юліан Васильович («Матвій», «Юра», «Юрко») 819, 980, 992-994, 1027, 1101, 1145, 1189
 Дудар Дмитро 356
 Дудар Е., з с. Зарваниця 550
 Дудар Евдокія, з с. Лука 354
 Дудар Катерина 548
 Дудар Степан 354
 Дудар Т. 550
 Дудар Яків 213
 Дудзінська Анна 279
 Дудзінська Катерина 353
 Дудзінська Стефанія 279
 Дудзінський Володимир 279
 Дудик, пропагандист (Поморяни) 465
 Дудин, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 127, 203, 310, 766, 767
 Дудись Дозько 311
 Дудір Степан 354
 Дудка Михайло («Пасічник») 956
 Дудка Ярослава 306
 Дудніков, прац. шахти 584
 Дудчак Ілько 306
 Дудчак Федір Кирилович 757
 «Дужий». *Див.* Наконечний Ярослав
 Дук Марія 780
 Дума В. 561
 Дума Михайло («Скиба») 922
 «Дума», ст. стр. 874
 Дунаєв, міліц. 221
 «Дунай». *Див.* Матвійчук Олекса
 «Дунай». *Див.* Столяр Василь
 Дунайський Осип 764
 «Дунайчик». *Див.* Ключинський Михайло
 Дунаїв, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 55, 148, 154, 417, 419, 450-454, 457, 459, 460, 462, 464, 494, 971
 Дунаїв, с. Поморянського р-ну. *Див.* Дунаїв, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
 Дунець Василь 1158, 1191
 Дунець Віктор Васильович («Галайда») 905, 1101, 1158, 1191
 Дунець Йосип Васильович («Грізний») 904, 905, 1101, 1158, 1191
 Дунець Осип. *Див.* Дунець Йосип
 Дунець Романна 1158, 1191
 Дунець Юлія 1158, 1191
 Дунік Таля 600
 Дупелич Борис 20
 Дупелич Клим («Павленко») 36, 874, 899, 902, 1079, 1080, 1101, 1102
 Дупелич Михайло 353
 Дупелич Степан, арешт., з с. Скварява 510
 Дупелич Степан, вис., з с. Скварява 353
 Дус Василь («Фелько») 905
 Дутка Василь, з с. Берлин 341
 Дутка Василь, з с. Лешнів 191

- Дутка Михайло («Стефанівський») 131, 845, 960
 Дутка Петро («Омелько») 849
 Дутка Стефанія 247
 Дутка, повст. 1073-1075
 Дутчак Ева 341
 Дутчак Йосиф 715
 Дутчак Іван 341
 Дутчак Микола 672
 Дутчак Осип 672
 Дутчак Юлія 341
 Дутчак Юстина 341
 Душкевич Паша 621
 Душко, агроном 222
 Душник Володимир 1051
 Дяків Грицько 630
 Дяків Михайло 764
 Дяків Осип («Наум», «417») 816, 817, 1104
 Дяків Петро 733
 Дяків Тадей («Дубовий») 856
 Дяків Федір 742
 Дяків Ярослав 250
 Дякон Ярослав («Дмитро, «Мирон») 807
 Дяченко Микола, співр. МВД (Золочів) 359, 511, 538
 Дячук Стефа 340
- Е**
 «Евген». *Див.* Кривий Володимир
 Евдокімов, нач. відділу 174
 Європа. *Див.* Європа
 Евтушинський, парторг 471
 Едмонтон, м., Канада 1127
 Елесов, прац. шахти 370
 Ельба, р. 770
 «Ем». *Див.* Пелип Дмитро
 «Ема», відділ 1077
 Емельянова Таня 683
 Емільянов, співр. МГБ (Олесько) 220
- Ероменко Ліда 684
 Естонія 1042
- Є**
 «Є. Легенда». *Див.* Климів Іван
 Євдокімов, зав. відділом (Глиняни) 364
 Євреї 44, 46, 48, 49, 52, 59, 61, 69, 72, 81, 86, 88, 93, 97, 147, 172-178, 180, 181, 183, 185, 186, 194, 197, 199, 200, 209, 210, 226, 227, 239, 269-271, 273, 359, 364, 369, 371-374, 376, 378, 387, 289, 402, 406, 413, 414, 417, 418, 437, 448, 450, 451, 458, 466, 474, 476, 511, 525, 534, 538, 540, 588-590, 592, 594, 596, 601, 603, 604, 613, 650, 655, 660, 664, 670, 671, 676, 683, 684, 707, 725, 727, 730, 755, 759, 760, 915, 1015, 1044
 Європа 19, 1042
 Євтух Міхал 539
 Євтухів Михайло 1034
 Єзежинський Євген Іванович. *Див.* Зеринський (Єзежинський) Євген Іванович
 Єлісов, прац. шахти 583
 Єлиховичі, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 80, 105, 204, 209, 265, 296, 400, 407, 414, 422, 434-436, 440, 474, 506, 508, 509, 514-516, 518, 529, 578, 580, 611, 934, 948, 968
 Єрмик Любов 172
 Єрова Катерина 733
 Єроменко, гол. к-пу 457
 Єруфеев, парторг 471
 Єфіменко, нач. ВТК 702
- Ж**
 Ж. *Див.* Жабиня, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл.

«Жаба», інтендант 874
Жабаєв С. 370
Жабиня, с. Зборівського р-ну
Тернопільської обл. 418,
828, 972, 1088
«Жан», з Підгаєччини 825, 827-
829
Жанович Антін 338
«Жар». *Див.* Матвієйко Мирон
Васильович
Жарків, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 64, 65, 94,
96, 113, 114, 117, 130, 133,
251, 258, 285, 287, 336, 718,
722-724, 767, 855, 870-872,
952, 1067, 1073, 1120, 1133
Жарків, с. Підкаміньського р-ну.
Див. Жарів, с. Бродівського
р-ну Львівської обл.
Жарківська Теодозія 336
Жарківський Іван 287
Жарковський, з с. Підгірці 59
Жарська Іванна 1149, 1189
Жарська Марія 1149, 1189
Жданов Андрій, парт. 458, 487,
488, 696
Жданов, зав. цеху 575
Жеглінської Марко 286
Желих Іван 340
Желих Параскевія 341
Желізко Іван 761
Желяско Анна 350
Женів, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 367, 381,
390, 404, 411,
Жеребух Андрій Іванович
(«Лис», «Терен») 1102, 1104,
1142, 1188
Животовський, секр. комс.
(Глиняни) 173, 364
Жиди. *Див.* Євреї
Жила Іван 778
Жилезько А. 601
Жилик Йосиф 314
Жиловський Євген 314
Житомир, м. 27, 201, 583, 649
Жіхаров, прац. шахти 370
Жмеринка, м. Вінницької обл.
1076
Жмлевська Надія 439
Жмур Василь Михайлович 729,
759
Жмур Володимир 165
Жмурко Петро 432
Жовківський р-н Львівської
обл. 36, 1098, 1108
Жовківщина 1081
Жовнір Анастасія 392
Жовнір Анна 346
Жовняр Розалія 300
Жовтневий р-н Станіславсь-
кої обл. 854
Жолнович Володимир 257, 286
Жолнович Петро 216
Жолнович Анна 661
Жорняк Феня 363, 624, 637
Жу[..]вич Дмитро, з с. Великий
Полюхів 392
«Жубри», відділ 1128
Жужеляни, с. Сокальського
р-ну Львівської обл. 856
Жужіль, с. Сокальського р-ну.
Див. Жужеляни, с. Сокаль-
ського р-ну Львівської обл.
Жук Віра 763
Жук Ол., дільн. (Підкамінь) 715,
767
«Жук». *Див.* Лесюк Михайло
«Жук». *Див.* Москаль Михайло
«Жук». *Див.* Смольник Михайло
Жуків, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 58, 74, 75,
78, 90, 93, 96, 107, 115, 116,
128, 194, 246, 357, 360, 409,

- 417, 453, 454, 467, 493, 506, 516, 819, 930, 971
- Жуків, с. Поморянського р-ну.
Див. Жуків, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Жуківський ліс 492, 493
- Жуков, заст. дир. МТС 194
- Жукова Тетяна 684
- Жуковський Василь 555
- Жулицька гора 269
- Жулицький ліс 522, 971
- Жуличі, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 74, 96, 116, 151, 157, 188, 190, 213, 234, 246, 247, 263-265, 269, 293, 295-297, 320, 351, 361, 366, 376, 391-393, 407, 414, 434, 436-440, 442, 474, 478, 503, 505, 506, 508, 513-516, 519-523, 526, 540, 541, 544, 578, 580, 598, 607, 609, 611, 613, 858, 935, 948, 968
- «Журавель». *Див.* Шафранський Гриць
- Журавська Катерина 333
- Журавський Іван 334
- Журатин, с. Буського р-ну Львівської обл. 145, 235, 666, 674, 774
- Журба Іван, дільн., з с. Чішки 665
- Журба Іван, міліц., з с. Чехи 662, 758
- Журба Катерина 338
- Журба Мирон Матвійович 757
- Журба, касир 670
- «Журба», згол. підп., з с. Яблунівка 267
- «Журба». *Див.* Войтович Анастасія
- Журков, міліц. 625
- Журняк Шура 176
- Журський, орг. к-пу 701
- З**
- З. *Див.* Заберізки, с. Козівського р-ну Тернопільської обл.
- За водою, прис. с. Хильчиці Золочівського р-ну Львівської обл. 83
- Заберізки, с. Козівського р-ну Тернопільської обл. 825, 827-829
- Заберізки, хут. *Див.* Заберізки, с. Козівського р-ну Тернопільської обл.
- Забелін Іван 624
- Забитівський Теодор 564
- Забілий Руслан 10, 15
- Заболотецький р-н. *Див.* Заболотцівський р-н Львівської обл.
- Заболотне, с. Буського р-ну Львівської обл. 743
- Заболотці, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 25, 42, 51, 89-91, 93, 102, 104, 109, 114, 117, 124, 127, 140, 144, 189, 191, 194, 197, 200, 209, 216, 217, 231, 232, 236, 240, 257, 287, 311, 315, 337, 651, 662, 663, 665, 670, 674, 725, 730, 732, 735, 737, 755, 759, 660, 762, 766, 867, 874, 961, 962, 1009, 1066, 1073, 1079, 1081, 1122
- Заболотці, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Заболотці, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Заболотці, с. Пониковецького р-ну. *Див.* Заболотці, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Заболотцівський районний провід ОУН («Дубина») 9, 13, 33, 257, 738, 749, 819, 990, 992, 1003, 1024, 1101, 1108, 1116, 1122, 1126, 1133, 1146, 1189

Заболотцівський р-н Львівської обл. 38, 89, 115, 133, 153, 154, 159, 160, 162, 179, 184, 187, 191, 194, 195, 197, 201-204, 206, 207, 209, 214, 216-218, 232, 250, 251, 256, 258, 284, 286, 288-291, 313, 314, 317, 336, 660, 661, 664-667, 670, 672, 673, 676, 680, 682, 685, 691, 697, 701, 711, 712, 725, 745, 747, 751, 755, 818, 819, 872, 951, 952, 954, 961-963, 978, 1045, 1064, 1066, 1125

Заболоття, хут. с. Вербляни Буського р-ну. *Див.* Заболотне, с. Буського р-ну Львівської обл.

Заборські, ст. л-т 402

Забродський Михайло 355

Заброцька Анна 614

Заброцька Катерина 614

Заброцька Марія 512

Заброцька Ярослава 618

Заброцький Еміліян («Юрко») 858-860, 883, 914-916, 938, 944, 968

Заброцький Петро Васильович («Сірий», «Максим») 850-852, 859, 863-864, 913, 914, 918, 970, 1102

Заброцький Роман

Завадовська Наталія 455

Завалій Григорій («Тонкий») 842

Завалій Степан 758

Завалій Ярослав 741

Завалінський Михайло 502, 503

Заварчук Дмитро 178

«Завзятий». *Див.* Боратинський Михайло

«Завзятий». *Див.* Кравчук Олексій

«Завзятий». *Див.* Шунь Стах

Завидовський Іван 191

Заводське, с. Буського р-ну Львівської обл. 68, 773, 780

Загатка, с. Радехівського р-ну Львівської обл. 848, 849

«Загірський». *Див.* Сало Петро Миколайович

Загірці, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 29, 129, 165, 228, 229, 260, 292, 328, 869, 874, 1103

Заговора П.А. 583

Заголованський Віктор 732

Загора, прис. смт. Поморяни Золочівського р-ну Львівської обл. 418

Загоровська Олександра 762

Загоруйко Анна 328

Загоруйко Іван Федорович 1102, 1103

Загоруйко Іван Франкович («Ваня», «Гусак») 1103

Загоруйко Катерина 328

Загоруйко Микола 287

Загоруйко Осип 287

Загоруйко Роман Федорович («Лапайдух») 29, 30, 1103, 1141, 1188

Загоруйко Семен 287

«Заграва», кул. 1066

Заграєв, співр. МВД (Заболотці) 692

Загрійчук Павло Михайлович («Скиба») 1103, 1104

Загульський, свящ., з с. Княже 280
 Загурський Петро («Ткач») 1061
 Задвір'я, с. Буського р-ну Львівської обл. 25, 77, 85, 106, 119, 131, 132, 136, 173, 178, 241, 271, 292, 324, 365, 367, 369, 374, 377, 390, 403, 855, 882
 «Задоріжний». *Див.* Наливайко Стефан
 Задорожна Люба 600
 Задорожний Василь, зав. артілі 676
 Задорожний Василь, учит. 600
 Задорожний Іван Павлович 583
 Задорожний Н., заст. нач. шахти 369
 Задорожний, співр. МГБ 185
 «Задорожний». *Див.* Безпалько Осип Миколайович
 Зазулі, с. *Див.* Зозулі, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Зазуля Володимир 616
 Зазуля Григорій, дільн. (Підкамінь) 715, 767
 Зазуля Іванка 616
 «Зазуля». *Див.* «Зозуля»
 Зайцева Марія 475, 588
 Зайцева Олександра Тимофіївна 180
 Закарпаття 586
 Закерзоння 5, 6, 958, 960, 970, 1093, 1106, 1122, 1130
 Закерзонський край ОУН 1131
 Закомар'я (Закомар'є), с. Олеського р-ну. *Див.*
 Закомар'я, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Закомар'я, с. Буського р-ну Львівської обл. 24-26, 68, 95, 101, 104, 105, 108, 111, 166, 227, 260, 292, 693, 784, 874, 822, 839, 841, 842, 844, 869, 959, 1094, 1105, 1118
 Закомар'янський куц ОУН 1118
 Закомарські ліси 108
 Закорчменний Євген («Баран», «Зозуля») 884
 Залевський Тимко 255
 Залізний Степан 641
 «Залізний». *Див.* Юрас Михайло
 «Залізник». *Див.* Кравчук Володимир Ількович
 «Залізник». *Див.* Чучман Григорій
 «Залізника», відділ (Закерзоння) 958
 Залізці, смт. Тернопільської обл. 115
 Залісся, поле біля с. Янгелівка Буського р-ну Львівської обл. 287
 Залісся, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 77, 129, 133, 149, 155, 187, 230, 245, 246, 266, 321, 414, 415, 433, 435, 437, 438, 440, 471, 472, 540, 570, 573, 601, 602, 610, 622
 Залісці, с. Збаразького р-ну Тернопільської обл. 826
 Залозецький р-н Тернопільської обл. 321
 Залозці, с. *Див.* Залізці, смт. Тернопільської обл.
 Залужна Стефа 355
 Залужний Михайло 758
 Залужний Павло («Корч») 843
 Залуцька Володимира 763
 Залуцький Зеновій 763
 Зальц, влас. друкарні 915

- Замарстинівська, тюрма 25
 Замецко, співр. МГБ. *Див.*
 Зам'єсов, співр. МГБ
 Замецков, співр. МГБ. *Див.*
 Замєсов, співр. МГБ
 Замєсов (Зам'єсов), співр.
 МГБ (Олесько) 220, 292,
 261, 693, 771
 Замєсова, співр. МГБ (Олесь-
 ко) 220
 Замістя (Замостя, Замісьц),
 м., тепер Польща 1074
 Замістя (тепер у складі
 м. Глиняни), с. Золочівсь-
 кого р-ну Львівської обл.
 173, 178, 190, 272, 364, 367,
 405, 1124
 Запоріжжя 722, 742
 «Запоріжжя». *Див.*
 Золочівський окружний про-
 від ОУН
 «Запорожець». *Див.* Гузь Воло-
 димир
 «Запорожець». *Див.* Мелих
 Федір
 «Запорожець». *Див.* Цюман
 Павло
 Запоточна Дорка 330
 Зарваниця, с. Золочівського
 р-ну Львівської обл. 38, 58,
 68, 69, 72, 73, 80, 104, 150,
 156, 168, 200, 214, 246, 297,
 354, 359, 365, 372, 387, 401,
 404, 435, 436, 477, 493, 515,
 521, 532, 536, 549, 553, 574,
 601, 615, 924, 925, 945, 946,
 968, 1096, 1131
 Зарвинська Н. 370
 Заремба Василь Юрійович
 («Лисий») 957, 1104
 Заремба Галина 329
 Зарібняк Анна 308
- Зарібняк Павло 308
 Заріча, с. Золочівського р-ну.
Див. Заріччя (тепер у складі
 м. Золочів), с. Золочівського
 р-ну Львівської обл.
 Зарічна Марія 357
 Заріччя (тепер у складі м. Золо-
 чів), с. Золочівського р-ну
 Львівської обл. 129, 213,
 280, 351, 381, 414, 434-436,
 454, 472, 503, 505, 508-510,
 530, 576, 601, 614, 881, 882,
 934, 935, 947, 948, 950, 968,
 969, 971
 Заруддя, с. Зборівського р-ну
 Тернопільської обл. 1121
 Зарудка, прис. смт. Поморяни
 Золочівського р-ну Львівсь-
 кої обл. 457
 Засипкін, співр. МВД (Глиняни)
 270
 Застав'є, с. Буського р-ну
 Львівської обл. 83, 104, 228,
 292, 330, 1098
 Заставна Наталка 330
 Заставне, с. Глинянського
 р-ну. *Див.* Заставне,
 с. Золочівського р-ну Львів-
 ської обл.
 Заставне, с. Золочівського
 р-ну Львівської обл. 77, 110,
 267, 302, 367, 379, 395, 398,
 400
 Заставний Василь Тимофійо-
 вич («Нечай») 871, 1104
 Заставний Мартин 20
 Заставний Тимко 330
 Заставний, міліц. 221
 Заставні, хут. с. Йосипівка
 Олеського р-ну. *Див.* Зас-
 тав'є, с. Буського р-ну Львів-
 ської обл.

Затемне, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 136, 210, 496, 499, 1109
 «Затемне», ліс біля с. Вороняки 477
 Затиначка Павлина 598, 599
 Захарків Василь («Чорний») 927
 Захарків Іван, вис., з с. Підгір'я 356
 Захарків Іван, з с. Підгір'я 465
 Захарків Клим, сексот 383, 502
 Захарків Оксана 503
 Захарків Ольга 660
 Захаров Олександр 669
 Захаров, співр. МГБ (Одесько) 727
 Захарова Євгенія, саніт. (Буськ) 669
 Захарова, секр. комс. (Золочів) 536
 Захарченко, нач. МВД (Одесько) 727
 Захарчук Віра 732
 Захарчук Д., з с. Ясенівці 433
 Захарчук Дмитро, з с. Хильчиці 609
 Захарчук Єва, з с. Червоне 639
 Захарчук Ірена Петрівна 384, 509, 898-900, 941, 967
 Захарчук Марія 350
 Захарчук Михайло, вис., з с. Ясенівці 354
 Захарчук Михайло, комсорг, з с. Ясенівці 360, 536, 539
 Захарчук Петро 352
 Захарчук Юліян («Чапля») 899
 Захарчук, гол. с/р, з с. Ясенівці 320
 Захарчук, парторг, з с. Залісся 471
 Захарчук, співр. МВД (Одесько) 727
 Захід 5, 77, 85, 87, 112, 151, 157, 534, 535, 611, 1112, 1194
 «Захід», операція МГБ 327, 1180
 Західна Європа 1208
 Західна Німеччина 752, 1205
 Західна Україна 17, 20, 21, 24, 26, 421, 650, 659, 747, 749, 1050, 1173
 «Західний». Див. Шпак Григорій
 Західні області України 469, 532, 659, 686, 748, 823, 826
 Західні області. Див. Західні області України
 Західні окраїни українських земель 984
 Західно Українські Землі (Західноукраїнські Землі) 365, 982-984
 Зацерковна Марія 215
 Зашків, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 70, 75, 77, 116, 149, 155, 178, 187, 190, 231, 235, 272, 300, 322, 350, 362-364, 367, 415, 621, 624, 627
 Зашків, с. Краснянського р-ну. Див. Зашків, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Заяць Володимир («Лісовий») 980
 Заяць Гриць 248
 Заяць Зенон 662
 Заяць Микола 66
 Заяць Михайло («Камінний») 784
 Заяць Михайло 304
 Заяць Михайло Миколайович («Влодко», «Зенко», «Нестор», «Тарас») 1104, 1105

Заяць Осип 66
 Заяць Паранька 329
 Заяць Петро 310
 Заяць Текля 341
 Заяць Філько 340
 Заяць, згол. підп., з с. Яблунівка 267
 «Заяць», стр. 1067
 «Заяць». *Див.* Воробйовський Володимир
 «Заяць». *Див.* Дубас Василь
 «Заяць». *Див.* Коза Ілько
 «Заяць». *Див.* Федун Василь
 «Збанок». *Див.* Чернявський Михайло
 Збаражський р-н. *Див.* Збаразький р-н Тернопільської обл.
 Збаразький р-н Тернопільської обл. 856, 922
 Зборів, м. Тернопільської обл. 54
 Зборівський повіт ОУН 23
 Зборівський р-н Тернопільської обл. 418, 567, 827, 828, 854, 932, 972-974, 1096, 1097, 1116, 1117, 1121, 1198
 Зборівщина 23, 825, 1077
 Зборовський Стефан 780
 Збруч, р. 62, 63
 Зварич Анна 333
 Зварич Віра 609
 Зварич Григорій («Чумачок») 834
 Зварич Петро («Славко») 286
 Зварич Ярослав, з с. Зозулі 607
 Зварич, гол. к-пу 457
 Зварич, дир. пекарні 476
 «Звенислава». *Див.* Якимович Надія Дмитрівна
 Звертів, с. Жовківського р-ну Львівської обл. 1108
 Звижень, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 718, 722, 767, 1066
 Звір Василь 467
 «Звір». *Див.* Кузьма Степан
 Звіринець Карп Мифодійович 184
 Звіринець, прис. с. Ясенів, Бродівського р-ну Львівської обл. 65
 Зволінський Іван 756, 760
 «Звук», повст. 820
 Здолбунів, м. Рівненської обл. 248
 Здоровецький Павло, агроном 197
 Здоровецький Федір 338
 Зелена, вул. у м. Золочів Львівської обл. 413
 Зелененька З. 443
 Зелененький Петро 622
 Зеленешко Софія 176
 Зелений Іван 347
 «Зелений», куц. (Глинянщина) 787
 «Зелений», окр. реф. СБ (Золочівщини) 33, 325
 «Зелений». *Див.* Гаравецький Михайло
 «Зелений». *Див.* Медвідь Володимир
 «Зелений». *Див.* Сусол Михайло Васильович
 «Зелений». *Див.* Шабатура Осип
 Зелізко Роман («Нечай») 970
 Зелінська Ева 328
 Зеліско Григорій 349
 Землероб Зофія 594
 «Земляк», кур'єр 992-994, 999-1001, 1004, 1007, 1011
 «Земляк». *Див.* Волошин Володимир

Земляний Петро, секр. парт. 169, 175, 293, 298, 362, 620
 Землянов, секр. партії. *Див.* Земляний Петро
 «Зеніт». *Див.* Мигаль Павло Ількович
 «Зенка». *Див.* Чучман Ірина
 «Зенко II». *Див.* Пасерб Іван
 «Зенко», кур'єр 989, 990, 992, 993, 996, 998, 1001, 1007, 1009-1013, 1018-1020, 1022-1024, 1026, 1027, 1029-1031
 «Зенко», повст. (Брідщина) 980
 «Зенко». *Див.* Заяць Михайло Миколайович
 «Зенко». *Див.* Ониськів Володимир
 «Зенко». *Див.* Погорілий Михайло
 «Зенко». *Див.* Сало Петро Миколайович
 «Зеновій». *Див.* Дзендзелюк Василь Степанович
 Зенюк Анна 671
 Зенюк Ганна 730
 «Зеньо». *Див.* Корінкевич Осип
 Зеринський (Єзежинський) Євген Іванович («Войта», «Газда», «Дем'ян», «Косар») 320, 1105, 1162, 1191
 «Зет». *Див.* «Помста («Спартак», «Зет»)
 Зигарчо Іванка, учит. 735
 «Зимний», повст. (Золочівщина) 852, 914
 «Зимний». *Див.* Саган Іван
 Зиніцька Іванка 280
 «Зиновій». *Див.* Дзендзелюк Василь Степанович
 Зівська Марія 312
 Зігов, співр. МВД (Поморяни) 417
 Зімухін, дільн. МВД (Олесько) 221
 «Зірка». *Див.* Вороновський Михайло
 «Зірка». *Див.* Городиловський Петро
 «Зірка». *Див.* Плотиця Анастасія
 «Зірка». *Див.* Смолин Маруся
 «Зіхергайцполіцай» 81
 «Зловіщій». *Див.* Квасниця Михайло Петрович
 «Зловіщій». *Див.* Почапський Стефан
 Злодухов, нач. міліц. (Броди) 665
 «Змій». *Див.* Юрас Михайло
 «Знайда». *Див.* Корчакін Павло
 Зобків Михайло («Ворон») 882
 Зозулі, с. Золочівського пов. *Див.* Зозулі, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Зозулі, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 80, 81, 83, 140, 146, 147, 167, 213, 214, 245, 246, 265, 297, 355, 371, 375, 381, 397, 408, 409, 434, 437, 450, 472, 478, 479, 502-505, 508, 510, 512, 514-518, 520-523, 531, 541, 577, 593, 597, 605-607, 611, 614, 615, 824, 850, 851, 857, 859-864, 866, 867, 913-918, 943, 944, 968-970, 972, 1093, 1102, 1108, 1111, 1115, 1124, 1129
 Зозуля Михайло 25
 Зозуля Юлія 343
 «Зозуля», повст. (Глинянщина) 498
 «Зозуля». *Див.* Войтович Іван

«Зозуля». *Див.* Закорчменний Євген

«Зозуля». *Див.* Клим Іван

«Зозуля». *Див.* Левко Володимир

«Зозуля». *Див.* Полеха Микола

«Зозуля». *Див.* Римар Михайло

«Зозуля». *Див.* Смолин Онуфрій

«Зозуля». *Див.* Смолій Онуфрій

Золота Липа, р. 70

Золота, вул. у м. Броди Львівської обл. 672, 683

«Золотар». *Див.* Слюзар Дмитро

Золотов, ділян. (Золочів) 472

Золочів, м. Львівської обл. 25, 35, 48, 50, 51, 57, 58, 62, 66, 68-71, 74-77, 80-82, 87-89, 93, 97, 102, 104, 105, 107, 109, 128, 129, 137, 145, 147, 151, 157, 162, 163, 168, 169, 177, 194, 197, 198, 200-203, 206, 209, 2213, 218, 231, 232, 240, 261, 264, 265, 277, 294, 296, 297, 321, 351, 369, 371, 372, 376-379, 388, 391, 393, 395, 400, 402, 404, 407, 413, 414, 419, 434, 437, 440, 459, 474, 476-479, 493, 501-503, 505, 508-510, 514-518, 521, 523-528, 534, 536, 539, 541, 542, 552, 570, 573, 575, 576, 581, 582, 586, 588-594, 596, 601-604, 606-613, 617, 618, 625, 626, 636, 639, 656, 714, 742, 743, 773, 821, 824, 837, 851, 857-861, 863, 865, 877-894, 896-900, 903-906, 909, 912-917, 919-925, 927, 930-940, 942, 944-951, 967-973, 982, 983, 1054, 1082, 1093, 1094, 1096, 1097, 1099, 1101-1103, 1105, 1112-1114, 1119, 1121, 1127-1129, 1132, 1133

Золочівка, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 111, 197, 200, 264, 366, 372, 373, 394, 433-436, 440, 472, 477, 479, 510, 512, 532, 575, 579, 588, 592, 601, 602, 611, 875, 971, 1093

Золочівська округа ОУН 10, 11, 14, 15, 17-25, 27, 29, 30, 32, 33, 35-38, 41, 48, 50, 52, 53, 55, 57, 60, 62, 64, 65, 68, 70, 71, 75, 76, 95, 107, 128, 131, 134, 137, 141, 148, 154, 254, 284, 304, 327, 402, 807, 876, 975, 984, 1039, 1043, 1048, 1062, 1099, 1110, 1111, 1116, 1125, 1151, 1177-1180, 1183, 1185, 1190

Золочівська окружна ексекютива ОУН 1097

Золочівська повітова ексекютива ОУН 18, 19, 983, 1103, 1112, 1113

Золочівська тюрма 169, 257, 360, 366, 388, 391, 540, 544, 889

Золочівський гарнізон 639

Золочівський замок 25, 639, 912

Золочівський надрайон ОУН 9, 13, 148, 154, 359, 385, 401, 413, 429, 469, 816, 967, 975, 1180, 1184

Золочівський надрайонний провід ОУН 9, 33, 38, 325, 384, 419, 428, 430, 470, 501, 502, 509, 521, 608, 798, 799, 818-820, 850, 851, 1094,

- 1096, 1100, 1102, 1106-1108, 1118-1120, 1124, 1128, 1132, 1138, 1140, 1147, 1148, 1150, 1151, 1154, 1155, 1157, 1183, 1187-1191
- Золочівський окружний провід ОУН («Запоріжжя», «Маркіян», «Східний», «22», «40», «93») 4, 9, 10, 13, 14, 30, 33, 34, 37, 38, 86, 89, 99, 100, 102, 103, 120, 161, 166, 171, 172, 210, 229, 253, 268, 283, 325, 327, 358, 501, 789, 793, 794, 797-801, 807, 810, 814, 816, 817, 820, 876, 1039, 1043, 1048, 1075, 1092-1094, 1096-1098, 1100, 1104, 1107, 1110-1112, 1116, 1117, 1119-1121, 1123, 1124, 1127, 1128, 1130, 1132, 1134-1137, 1148, 1150, 1151, 1178-1180, 1182, 1183, 1185, 1187, 1189, 1190
- Золочівський повіт ОУН 18, 19, 23, 27, 52, 53, 56, 57, 59, 81, 123, 359, 850, 875, 876, 983, 1060, 1071, 1075
- Золочівський повітовий провід ОУН («222») 27, 29, 33, 100, 101, 108, 123, 609, 822, 1075, 1094, 1097, 1111, 1113, 1115, 1118, 1119, 1132, 1133, 1143, 1188
- Золочівський районний провід ОУН 9, 13, 480, 523, 529, 533, 613, 798, 821, 851, 857, 858, 914, 936, 944, 946, 951, 1093, 1094, 1099, 1102, 1106, 1107, 1111, 1121, 1129, 1130, 1145, 1146, 1150, 1151, 1155, 1156, 1181, 1184, 1189-1191
- Золочівський р-н Львівської обл. 9, 13, 31, 38, 102, 121, 136, 139, 146, 148, 149, 155, 178, 187, 188, 190, 191, 194, 200, 202, 204, 206, 207, 213, 230, 231, 233-235, 243, 245, 263, 274, 277, 294, 295, 301, 320, 321, 351, 359, 360, 362, 365-367, 369, 374-381, 383, 385, 387, 388, 390-395, 397-404, 407-409, 412, 413, 415, 419, 429, 431, 438, 441, 469-471, 477, 501, 504, 507, 508, 510, 516, 518, 523, 524, 528, 529, 533-536, 540, 541, 575, 578, 593-597, 613, 622, 625-629, 632, 635-636, 639, 644, 712, 821, 824, 825, 852, 857-863, 875, 878, 885-899, 901, 904-925, 930, 934-936, 938-950, 966-975, 1045, 1092-1096, 1099, 1101, 1102, 1104-1112, 1114, 1115, 1117-1132, 1151, 1152, 1181, 1184, 1190
- Золочівський тактичний відтинок. *Див.* «Пліснесько», ТВ
- Золочівський терен 78
- Золочівсько-Бридська округа ОУН. *Див.* Золочівська округа ОУН
- Золочівщина 4, 9-11, 13, 15, 18, 20, 22, 26-29, 32, 36, 37, 47, 53-55, 59, 60, 64, 65, 70, 73, 75, 80, 82, 85, 86, 89, 92, 93, 95, 97, 107, 110, 120-122, 128, 133, 134, 136, 140, 141, 480, 798, 799, 822, 851, 858, 897, 914, 940, 944, 946, 984, 1059, 1062, 1072, 1075, 1094, 1096, 1099, 1102, 1103, 1106, 1111-1114,

1116, 1121, 1128, 1131,
1148, 1150-1154, 1156,
1177, 1178, 1179, 1184,
1185, 1189, 1190
«Зон». *Див.* Кузьма Михайло
Зоннеркасерне, м., Німеччина
1074
«Зоря». *Див.* Ляхович Ярослав
«Зоряна», обл. осер. проп.
(Львівщини) 120
«Зоряний». *Див.* Волинець
Панько
Зорянов, співр. МГБ (Броди)
180, 230, 248, 304
Зробок Іван 343
Зробок Семен 332
Зуб Дмитро, дільн. (Золочів)
435, 472
Зубань Павло («Скала») 872
Зубар Григорій 629
Зубар Ева 348
Зубар Йосиф 632
Зубар Іван, 48 р., з с. Велика
Вільшаниця 348
Зубар Іван, 50 р., з с. Велика
Вільшаниця 347
Зубар Теодозій 211
Зубач Василь («Омелько») 956
Зубач Іван 306, 340
Зубач Ілько 340
Зубач Катерина 340
Зубач Петро («Довгий») 850
Зубенко Анна 463
Зубицький Н. 370
Зубко Антін 222
Зубко Іван 222
«Зубр». *Див.* Макар Микола
Григорович
«Зубрицький». *Див.* Іжевський
Іван
«Зубрицького», СКВ
ЗУЗ 18, 23, 49, 77, 94, 283, 368,
408, 425, 442-444, 461, 462,
530, 5536, 584, 588, 612,
6634, 663, 665, 668, 669, 680,
703, 705-707, 720, 725, 809,
876, 934, 935, 949, 950, 984,
985, 1098, 1105, 1112, 1113,
1130, 1161, 1162, 1172, 1191
Зухар Микола («Морозенко»)
843
ЗЦ ОУН 31
ЗЧ ОУН 1096, 1116, 1117, 1126,
1172
Зьомбра Василь 24
Зьомка Стах 391
Й
Й. *Див.* Йосипівка, с. Зборівсь-
кого р-ну Тернопільської
обл.
Ймботильський Володимир
(«Мороз») 847
Йодир Ольга 462
Йосипівка, с. Буського р-ну
Львівської обл. 21, 58, 83,
93, 95, 105, 109, 123, 161,
219, 221-223, 225, 227, 228,
288, 292, 319, 330, 693, 744,
774, 842, 871, 959, 1073,
1093, 1104, 1132
Йосипівка, с. Зборівського
р-ну Тернопільської обл.
827-829
«Йосиф», повст. (Тернопіль-
щина) 828
І
«І», повст. (Олещина). *Див.*
Дмитрів Кіндрат
«Іван». *Див.* Безпалько Осип
Миколайович
«Іван». *Див.* Кук Василь Степа-
нович
Іваненко Тетяна 594
Іваницька Текля 352

Іванишин Михайло 506
Іванишин Ярослав 349
Іванів Іван 25
Іванів Ілля 317, 318
Іванів Ілярій («Курбан») 958, 959
Іванів Марія 461
Іванів Михайло 187
Іванів Софія 384
Іванів Юрій 25, 1105
«Іванів». *Див.* Шипула Ірина Михайлівна
Іваница, співр. МГБ (Підкамінь) 186, 688, 689, 1052
Іваницький Григорій 594
«Іванка», відділ (сотня) 101, 102, 889, 893, 895, 903, 919, 938, 939, 955, 957, 1072, 1073, 1125
«Іванка», курінь 862
Іванко Кузьма Іванович, парт. (Буськ) 660
«Іванко». *Див.* Котула Іван
Іванов П. П., співр. МВД (Красне) 415
Іванов, дільн. (Глиняни) 497
Іванов, зав. відділом 187
Іванов, моторист 200
Іванович Василь 345
Іванович Іван 313
Івано-Франківськ, м. 201
Івано-Франківська обл. 28, 957, 959, 965, 970, 974, 982, 1092, 1103, 1105, 1108, 1110, 1112, 1130, 1131, 1134
Івано-Франківщина 264, 854, 856
Івано-Франкове, смт. Яворівського р-ну Львівської обл. 1073
Івансова Марія 222
Іванців Емілія 639
Іванців Іван Ількович, з с. Залісся 571
Іванців Іван, з с. Утішків 626
Іванців Петро 367
Іванців Ярослав, дільн. (Золочів) 435, 472
Іванченко Іван 222
Іванюк Володимир («Юр»), б-к спецгр. МГБ 212, 299
Іванюк Марія 349
Іванютин, співр. МГБ (Золочів) 477
Івасюк, парт. (Красне) 620
«Івась». *Див.* Ковалишин Іван Семенович
Івахів Дмитро («Митько») 840
Івахів Іван 332
Івахів Ілько. *Див.* Іванів Ілля
Івачів, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл. 1096
Івашків Йосип Пилипович («Остап») 972, 977
Івашків Соня 356
Івашко Надія 223
Ігнатієв, нач. відділу ББ 173
«Ігор». *Див.* Дзвіник Іван
«Ігор». *Див.* Шманда Іван
Ігошкін Михайло 480
Ігуменцов М. Я. 583
Ідинак Іванна 290
І
«Іж». *Див.* Вірлик Петро Іванович
Іжевська Анна 216
Іжевська Ольга 307
Іжевський Антін 339
Іжевський Іван («Зубрицький») 957
Іжнін Іван 495
Їжов, співр. МГБ (Олесько) 772
Іздрик Ізидор («Руслан») 1067
Іздрик Микола 332

- Іздрик, о., з смт. Олесько 129
Ізерський, міліц. 497
Ізместев 456
Іква, р. 1065
Ілляшенко Мотря, учит. 202
Ілюхін, співр. МГБ (Заболотці)
185, 293, 314, 315, 756
Ілярчук Степан 566
Ілящук Іван 181
Ільків Анна 64, 65
Ільків Василь Іванович
(«Горинь») 30, 890, 891, 896,
939, 960, 1061, 1105
Ільків Василь, з с. Бовдури 65
Ільків Іван 449
Ільків Ксеня 449
Ільків Теодор 64
Ільків П. 368
Ільків, донька Теодора, з
с. Бовдури 65
Ільків, зав. артілі 175
Ількович Петрунеля 249
Ільчина Віра 614
Ільчина Микола 508
Ільчина Микола 614
Ільчина Мирон 614
Ільчина Олена 614
Ільчина Ольга 614
Ільчина Стефанія («Оксана»)
969
Ільчишин Іван («Твердий») 856
Ільчишин, дільн. (Поморяни)
453
Ілюхін, співр. МГБ. *Див.*
Ілюхін, співр. МГБ
Ільяніч Іван 239
Індіана, штат, США 1129
«Інженер». *Див.* Тарнаський
Мирон Зимовіт Миронович
Ірешкивич Стефа 599
Іркутська обл., РФ 1124, 1128
Ірчицький Назарко 513
Іскра Стефа 338
«Іскра». *Див.* Дмитрів Кіндрат
«Іскра». *Див.* Процишин Іван
«Іскра». *Див.* Цимбалко Михай-
ло Іванович
Іськів Іван 680
Іськів Павло 329
Італія 1125
Ішук Теодозій 462
Іщак Роман 338
К
К. *Див.* Конюхи, с. Козівського
р-ну Тернопільської обл.
«К.», повст. (Брідщина) 249
«К.», повст. (Підкамінеччина)
250
«К.», повст. (Олещина). *Див.*
Романишин Лев
«К.», повст. (Поморянщина) 263
«К-14». *Див.* Бутинський Сте-
пан Миколайович
«К-16». *Див.* Бутинський Сте-
пан Миколайович
Кабанов, міліц. (Підкамінь) 715
Кавалерійські кошари у м. Бро-
ди Львівської обл. 671
«Кавказ». *Див.* Ординович Сте-
пан Григорович
Каганович 229, 365, 436, 565,
674
«Каганович», кул. 1067
Кадлубиська, с. Заболотцівсь-
кого р-ну. *Див.* Лучківці,
с. Бродівського р-ну Львів-
ської обл.
Кадлубиські Гаї. *Див.* Гаї,
прис. с. Лучківці Бродівсько-
го р-ну Львівської обл.
Кадлубища, с. *Див.* Лучківці,
с. Бродівського р-ну Львів-
ської обл.
Кадушак Віра 598

Кажбін, інсп. 181
 Казанівський Богдан 19
 «Казе». *Див.* Ординович Степан Григорович
 Казимирівка, прис. Золочівського р-ну. *Див.* Кам'янисте, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Казимирівка, прис. с. Ляцьке Золочівського р-ну. *Див.* Кам'янисте, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Казимирівка, прис. с. Підлипці Золочівського р-ну. *Див.* Кам'янисте, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Казьмірі, с. *Див.* Хмільове (тепер у складі с. Гаї-Смоленські Бродівського р-ну), с. Пониковицького р-ну Львівської обл.
 Казьмірівка, прис. с. Ляцьке Золочівського р-ну. *Див.* Кам'янисте, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 «Кайдаш», повст. 126
 Какарева, співр. пошти 200
 Калаганов, нач. МВД (Глиняни) 270
 Калачик Василь 322
 Калашник Олекса 575
 «Калина», віст. 1068
 «Калина», пров. п-к (Бридщини) 653
 «Калина». *Див.* Баландюк Гриць
 «Калина». *Див.* Бродівський надрайонний провід ОУН
 «Калина». *Див.* Бродівський повітовий провід ОУН
 «Калина». *Див.* Вірлик Стефанія Ольга Іванівна
 «Калина». *Див.* Гарасимчук Василь Андрійович
 «Калина». *Див.* Сеньків Петро Калинівка, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл. 854, 973
 Калинка, прис. с. Хмелева Золочівського р-ну Львівської обл. 229, 853
 Калинка, хут. Олеського р-ну. *Див.* Калинка, прис. с. Хмелева Золочівського р-ну Львівської обл.
 Калідов, учит. 597
 Калініченко, співр. МГБ 186
 Калішевська Анна 349
 Калмиківські степи 710
 Калушка Анна 618
 Калушка Іван 618
 Калушка Михайло 608
 Калушка Федір 569
 Калюжний, уповн. (Золочів) 409, 605
 Калякуцкий, дир. радгоспу 672
 Кальмук, учит. 439
 Кальне, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл. 418, 1117
 Кальниченко, телеграфіст 183
 Кальновська Ярослава 346
 Кальченко, зав. відділом (Глиняни) 269
 Кам'янецький ліс 774
 Кам'янець-Подільська обл. 734
 Кам'янець-Подільщина 826
 Кам'яначчина 1067, 1076
 Кам'янисте, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 58, 149, 155, 361, 381, 401, 404, 503, 507, 515, 562, 564, 574, 601, 612, 638, 639, 923

Кам'янка Струмилова (Кам'янка Струмiлова), м. *Див.*
Кам'янка-Бузька, м. Львівської обл.
Кам'янка-Бузька, м. Львівської обл. 70, 71, 982, 1072, 1112
Кам'янка-Бузький р-н Львівської обл. 854, 1072, 1125
Каменецький р-н 94
Камінка Струмилівський р-н. *Див.* Кам'янка-Бузький р-н Львівської обл.
«Камінний». *Див.* Грех Володимир
«Камінний». *Див.* Заяць Михайло
Камінський Арсен («Морозенко») 980
Камінський Іван 23
Камшеліна Шура 431
Канада 1096, 1127
«Канарок». *Див.* Воловець Іван Семенович
«Канарок». *Див.* Сидір Дем'ян
«Канич». *Див.* Янек Пилип
Каня Григорій («Бистрий») 24, 650
Капій Євген 303
Капій Марія 347
Капій Михайло 346
Капітанець Анастасія 501
Капітанець Анна 144, 320
Капітанець Богдан 353
Капітанець Василь, повст., з с. Гончарівка 911
Капітанець Володимир 353
Капітанець Григорій («Вітер») 907, 1105
Капітанець Ева 353
Капітанець Емілія 279
Капітанець Йосафат 279
Капітанець Марія 501
Капітанець Михайло 510
Капітанець Павло 501
Капітанець Теодор 295
Капітанова Галя 597
Капішин, прок. 222
Капруха Ванда 463
Капустинська Олена 339
Капустиринський, співр. МГБ (Олесько) 220, 292
Карабін Zenko 168
Карабін Іван 168, 355
Карабін Ярослав 463
Караванський Ярослав Олександрович («Шум», «Яркий») 931, 1105, 1106
Карагандинський ВТТ 1100
Каразубов, дільн. МВД (Олесько) 220
Карамзіна, співр. пошти 200
Каргідал, прац. цег. заводу 588
Кардинал Антон 546, 548
Кардинал Юлія 546
«Карий», чотовий 36, 874, 1073
«Карий». *Див.* Бакум Ілько
«Карий». *Див.* Гачкевич Михайло
Кариляк Дмитро 214
Карльсфельд, м., Німеччина 1074
Кармазин Микола 327
Кармеліта Євген 662
Кармеліта Ольга 662
«Кармелюк». *Див.* Ковтун Михайло
«Кармелюк». *Див.* Пасічник Степан
Карнидал Богдан 187
Карнидал Ярослав 187
«Карого», відділ (куринь) 101, 1072
«Карого», чота 1073

Карпа Параскевія 349
 Карпало Володимир 508
 Карпало Р. 434
 Карпати 28, 53, 164, 256, 260, 530, 689, 838, 851, 853, 863, 865, 867, 873, 884, 891, 899, 901, 914, 916, 951, 1072, 1093, 1111, 1114, 1134
 Карпатська Україна 19, 1077
 Карпейкін Л. Д. 373
 Карпельюк Василь Олексієвич 756
 Карпенко Дмитро («Яструб») 1100
 Карпенко, співр. МВД (Золочів) 539
 Карпець Калина 342
 Карпець Роман 342
 Карпій Василь («Чайка») 843
 Карпій Василь 330
 Карпій Василь 331
 Карпій Іван («Тин») 843
 Карпій Маркіян 223
 Карпій Микола («Гнат») 21, 25, 27
 Карпій Микола 330
 Карпій Михайл 318
 Карпій Михайло Степанович («Чорногора») 30, 835, 853, 960, 955, 966, 1106
 Карпій Степан 331
 Карпій Феська 330
 Карплюк Іван 691
 Карплюк Марія 336
 Карплюк Осип 287
 Карплюк Семен 287
 Карплюк Стефан 782
 Карпляк Микола 579
 «Карпо» 427
 «Карпо». *Див.* Гаравецький Михайло
 «Карпо». *Див.* Проць Михайло Прокопович
 Карпухін, співр. МГБ (Золочів) 538
 Картухин Георгій, співр. МГБ (Золочів) 359
 Касененко, прац. пошти 593
 Каспрук Михайло 561
 «Касян». *Див.* Ониськів Василь
 «Касян». *Див.* Сітка Василь
 Касянчук Марія 344
 «Катинський» 787, 789
 Катинь, с. Смоленського р-ну Смоленської обл., РФ 650
 Катовиці, м., Польща 1074
 Кац Ефім, парт. (Золочів) 534
 Кац, парт. (Поморяни) 450
 Кацалай Василь 760
 Кацалай Іван 257
 Кацалай Ольга 316
 Кацефін, уповн. 540
 Кацяруба Іван («Кучерявий») 873
 «Качай». *Див.* Гломб Володимир
 Качан Остап («Саблюк», «Шаркан») 826
 Качан Роман («Гроза») 33, 1075, 1077
 Качанюк Данило, з с. Дерев'янки 608
 Качанюк Марія, з с. Дерев'янки 608
 Качаравський Броніслав 350
 Качковського, чит. 560
 Качнев, служб. 222
 Качоровська Анна 614
 Качур Володимир Іванович («Донський», «Лиман», «Пугач», «26», «47») 19, 38, 430, 470, 796-798, 818, 820, 821, 1100, 1106, 1138, 1150, 1151, 1154, 1155, 1157, 1187, 1190, 1191

- «Качур». *Див.* Котельницький Григорій Володимирович
Качурина Надія, нумеровщик 196
Качуровська Ірена, учит. 599
Каша Андрій 630
Кашалаба Василь («В'юн») 788
Кашалаба Марія 347
Кашалаба Петро 324
Кашалаба Яцко 348
Кашалаба, з с. Велика Вільшаниця 324
Кашірен, дільн. МВД (Олесько) 221
Каштан Анна 669
Каштеляни, прис. с. Стовпин Буського р-ну Львівської обл. 84, 228, 261, 874
Каштеляни, хут. с. Тур'я. *Див.* Каштеляни, прис. с. Стовпин Буського р-ну Львівської обл.
Каштелянський Олекса 783
Кашуба Анна, з с. Дерев'янки 397
Кашуба Анна, з с. Лучківці 215
Кашуба Антон («Град») 966
Кашуба Василь 215
Кашуба Дмитро 250, 312
Кашуба Іван Васильович («Чайка») 1061, 1106
Кашуба Іван, з с. Боложинів 219
Кашуба Іван, з с. Гаї-Дітковецькі 312, 344
Кашуба Михайло («Бистрий») 818, 979, 992, 993, 1010, 1011
Кашуба Ольга 312
Кашуба Осип Іванович («Листок») 955
Кашуба Тимко 337
Кашуба, міліц. 221
Кащук Прокіп 342
Кащун Микола 22
Каюк Н. 729
Кв'ятковський Андрій («Граніт») 856
Квалевич, прац. шахти 370
Квас Богдан Якимович («Байрак», «Блакитний», «Скоб», «Сокіл», «64», «93») 18, 171, 210, 253, 283, 807, 810, 816, 975, 1075, 1107, 1136, 1183, 1187
Квас Василь 280
Квас Дмитро 321
Квас Євгенія 278
Квас Іван 352
Квас Осип («Сагайдак», «Старий») 865, 896
Квас Осип, з с. Почапи 48, 280
Квас Стефан 280
Квасецький Клим 213
Квасниця Василь («Юрко») 821, 1130, 1152, 1190
Квасниця Григорій, з с. Гончарівка 144
Квасниця Григорій, з с. Утішків 176
Квасниця Дмитро 478
Квасниця Йосип Іванович («Гонта») 821, 1107, 1151, 1190
Квасниця Іван, з с. Гончарівка 293
Квасниця Кароль 485
Квасниця Маланія 478
Квасниця Мирон 510
Квасниця Михайлина 346
Квасниця Михайло Петрович («Зловіщий», «48») 969, 1107, 1148, 1189
Квасниця Петро 352

Квасниця Стефанія 478
 Квасниця Теодор 474
 Квасниця, телефоніст 183
 Квасюк Анна, з с. Черниця 249
 Квасюк Анна, з смт. Підкамінь 684
 Квасюк Іван 684
 Квасюк М., з с. Черниця 249
 Квасюк Мілько, з с. Черниця 249
 Квасюк Степан 249
 Квітик Ірина 455, 462
 Квітик Надія 456
 Квітик Т. 456
 Квітка Віра 439
 Квітка Володимир, лікар 377, 603
 «Квітка». *Див.* Торопата Тадей
 Кемеровська обл., РФ 1115
 Кендзельський Дмитро 329
 Кеня, парт. (Красне) 442
 Кереєнко, співр. МГБ (Буськ) 772
 Керетчук Текля 690
 Керзона, лінія. *Див.* Закерзоння
 Керниця, с. Городоцького р-ну Львівської обл. 1102
 Керницький Іван Михайлович («Крилатий») 33, 1107, 1137, 1187
 Керниченко Іван Іванович 583
 Кецик Іван 484
 Київ, м. 2, 3, 9, 13, 17-19, 21, 22, 24, 26, 27, 31, 32, 35, 45, 47, 58, 63, 65, 69, 71, 72, 98, 110, 128, 131, 134, 136, 147, 149, 155, 163, 201, 241, 307, 323, 369, 459, 464, 511, 528, 582, 589, 649, 671, 679, 799, 801, 817, 835, 842, 857, 1040, 1061, 1064, 1069, 1071, 1077, 1079, 1081, 1083, 1113
 Київська обл. 237, 534, 595, 596, 598, 668
 Київщина 201, 540, 1109
 Киреїв, прац. електростанції 590
 Кирик Володимир 311
 Кирик Михайло Федорович 756
 Кирилець Надя 734
 «Кирило», повст. (Тернопільщина) 829
 «Кирило». *Див.* Кук Василь Степанович
 Кирилов, викл. 706
 Кирилюк Анна 692
 Кирилюк Вавро 287
 Киршенко І. 369
 Кисленко Надія 534
 Китай 1042
 Киш, парт. (Красне) 620
 Кишай Марія 328
 Кишнір Надія 462
 Кіз'я, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 847
 Кізим, нач. депо 373, 631
 Кізлик Марія 343
 Кізюк Федір 274
 Кіз'як Володимир 79
 Кіз'як Юзеф 67
 «Кілок». *Див.* Лоняк Василь
 Кілярська Ірена («Черемшина») 384, 509, 897, 898, 940, 941, 967, 1147, 1160, 1189, 1191
 Кілярський Володимир 48
 Кілярський Зеновій («Червоний») 894
 Кільман, к-р бригади 413, 414
 Кінаш Марія 348
 Кінаш Михайло 348
 Кінаш Тома 245, 348
 Кінаша, родина, з с. Трудовач 245

Кіндзерський Володимир («Чорний») 925
Кіндзерський В., колг. 550, 552
Кіндратів, с. Краснянського р-ну, тепер. тер. Золочівського р-ну Львівської обл. 212, 244, 281, 300, 350, 409, 415
Кіндратівський ліс 638
Кіндратюк Марія 277, 278
Кіндратюк С. 438
Кіндратюка, г-во в Золочеві 879, 937, 1100
Кіпран Василь («Музика») 29
Кіпран Володимир («Соловій») 843
Кіпран Іван 330
Кіпранишин Микола 331
Кіпранишин Пилип 331
Кіпранишин Семен Миколайович («Лобода», «Петро») 1107, 1108, 1142, 1188
Кірик Марія 736
Кірігон Валя 595
Кірінчук Іван 223
Кіров 437, 456, 458, 487, 567, 683
Кіровобад, м. *Див.* Пяндж, м., Таджикистан
Кіровоград, м. 595
Кіровоградська обл. 876, 950, 969, 974
Кіровоградська область ОУН 876
Кіровоградський обласний провід ОУН 876, 1093
Кіровоградщина 876, 1093
Кісіль Василь 280
Кісь Богдан 763
Кісь Василь 258, 336
Кісь Стефанія 284
Кісь Ярослав Федорович 662, 758
Кісь, з с. Заболотці 762
Кісь, телеграфіст 183
Кіт (за чол. Головка) Ольга Михайлівна («Уляна», «Чорногора») 1108
Кіт Анастасія, з с. Клекотів 342
Кіт Анастасія, з с. Королівка 343
Кіт Василь Михайлович («Василько», «Василь», «33», «42/В», «3862») 797, 817, 821, 979, 989, 990, 992-994, 997, 1002-1005, 1007, 1011-1014, 1018-1021, 1023-1031, 1033, 1036, 1108
Кіт Гриць 217
Кіт Євген, секр. комс. 362, 621
Кіт Іван, з с. Бортків 485
Кіт Іван, з с. Топорів 778
Кіт Ірина 343
Кіт Мар'ян 300
Кіт Михайло 342
Кіт Павло 349
Кіт Юрій («Юрко») 989, 993, 998, 1000, 1001, 1003-1005, 1007, 1009-1014, 1017, 1019-1024, 1031, 1032, 1034-1036
Кіх М. 433
Кішай Микола («Тополя») 871
Кішай Роман («Роман») 263
Кішкін, співр. МВД (Золочів) 539
Кладько, нач. МГБ (Підкамінь) 767
Клекотів, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 25, 36, 55, 188, 203, 217, 247, 248, 251, 305-307, 341, 342, 676, 752, 753, 849, 965, 1124
Клеменко Масія 684
«Клен». *Див.* Манчур Іван

- «Клен». *Див.* Матвіїв Йосафат
«Клен». *Див.* Пушкар Василь
Клим Іван («Зозуля») 963, 964
Клим Степан («Дубенко») 836
Клим Степан («Летун») 964
«Клим». *Див.* Баран Федір
«Клим». *Див.* Безпалко Василь Степанович
«Клим». *Див.* Бриковський Ярослав
«Клим». *Див.* Юрас Петро Данилович
Клименко Григорій, співр. МВД (Олесько) 727
Клименко, дільн. (Підкамінь) 767
Клименко, співр. МВД (Золочів) 361, 539
Клименко, співр. МВД (Красне) 622, 639
Клименко, співр. МГБ (Красне) 621, 622
Клименчук Євгенія 733
Климець Магдалина 578
Климишин, співр. пошти 200
Климів Іван («Є. Легенда») 19, 26, 984
Климок Марія 343
Климчук Євгенія 764
Климчук Йосиф 688, 690
Климчук Марія 334
Клімак Анна 351
Клімашевська Ганна 729
Клімашевський 729
Кліменко, співр. МВД (Золочів). *Див.* Клименко, співр. МВД (Золочів)
Кліменко, співр. МГБ (Красне). *Див.* Клименко, співр. МГБ (Красне)
Клімченко, співр. МВД (Красне). *Див.* Клименко, співр. МВД (Красне)
- Клімченко, співр. МГБ 176
Кліщ Йосип («Оріх») 966
«КЛМ». *Див.* Кук Василь Степанович
Ключинський Михайло («Дунайчик») 981
Ключник Михайло, зоотехнік 174
Ключніков, викл. 706
Кльоновича, вул. у м. Золочів. *Див.* Друкарська, вул. у м. Золочів
Кметь Василь («Смерека») 1160, 1191
Книш, уповн. 392
Княже, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 96, 104, 138, 206, 213, 214, 264, 280, 295, 297, 321, 352, 361, 366, 382, 388, 390, 397, 400, 434, 436, 437, 439-441, 472, 474, 478, 502, 503, 509, 515-517, 519, 521, 523, 541, 569, 609, 614, 904, 905, 935, 948, 969, 1101
Княжичі, с. Перемишльського пов. Підкарпатського в-ва, Польща 971
Княжпіль, с. Старосамбірського р-ну Львівської обл. 1130
Коб'яковський, співр. пошти 200
Коб'ялковські, сестри, телефоністи 183
Кобак Микола («Джміль») 869
«Кобзар». *Див.* Когут Василь
«Кобзар». *Див.* Свиридчук Іван
Кобилеччина, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 925
Кобилеччина, хут. с. Струтин Золочівського р-ну. *Див.* Кобилеччина, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Ковалевський В. М. 375, 633
Коваленко Галина 782
Коваленко Т. Є. 583
Коваленко, нач. МГБ (Поморяни) 416, 451, 465
Коваленко, співр. МВД (Поморяни) 417
Коваленко, співр. МГБ (Олесько) 152, 158, 161, 220, 276, 287, 288, 289, 292, 318, 319, 416, 451, 465, 1075
Ковалевська, парт. (Красне) 620
Ковалик А. 303
Ковалик Василь Антонович 668
Ковалик Катерина 579
Ковалик Ольга 354
Ковалик Яким 170
Ковалишин Анна 1093
Ковалишин Володимир 615
Ковалишин Григорій 187
Ковалишин Іван 615
Ковалишин Іван Семенович («Дуб», «Івась») 972, 1108
Ковалишин Іван Федорович («Дощовий») 1108, 1109
Ковалишин Мирон 615
Ковалишин Михайло Степанович («Опока») 30, 857, 1109
Ковалишин Параскевія 615
Ковалишин Петро 259
Ковалишин Семен 355
Ковалишин Стефанія 615
Ковалишин Тадей 660
Ковалишин Ярослав 615
Ковалів Ольга, учит. 634
Ковалів Ян 83
Ковалчук, міністр 713, 722, 736, 821,
Коваль 166
Коваль Анна 332
Коваль Василь 566
Коваль Дмитро 261
Коваль Іван, з с. Безброди 345
Коваль Іван, учит., з с. Переволочна 764
Коваль Марія 335
Коваль Марко («Швейк») 784
Коваль Павло 622
Коваль Петро Максимович («Левко») 954
Коваль Семен 608
Коваль Степан 757
Коваль Федір («Шрам») 465, 466, 493, 1087-1090
Коваль Федорій («Хмара») 839
Коваль, уповн. (Золочів) 1045
Коваль, уповн. (Золочів) 580
«Коваль», повст. (Брідщина) 656
Ковальов, к-р взводу військ МГБ 497
Ковальов, парт. (Заболотці) 563, 725, 726, 755
Ковальов, секр. комс. (Золочів) 536
Ковальов, співр. МГБ (Поморяни) 416
Ковальова Ніна 461
Ковальський Микола 563
Ковальський Михайло 662
Ковальчук Антон («Тосько») 818, 979, 992, 993, 1010, 1011
Ковальчук Богдан («Чорноморець») 835
Ковальчук Василь, з с. Бучина 309, 311
Ковальчук Василь, з с. Гаї 339
Ковальчук Василь, з с. Гаї-Дітковецькі 311
Ковальчук Володимир 781
Ковальчук Гнат 250

Ковальчук Григорій («Олень») 841
 Ковальчук Гриць («Чавун») 833
 Ковальчук Дарка 309
 Ковальчук Іван («Ничай») 965, 966
 Ковальчук Іван 758
 Ковальчук Ксеня 291
 Ковальчук Левко Васильович («Буревій») 22, 1109
 Ковальчук Марія 277, 288
 Ковальчук Микола, з с. Гаї 339
 Ковальчук Микола, з с. Червоне 351
 Ковальчук Михайло. *Див.*
 Ковальчук Григорій
 Ковальчук Надія 311
 Ковальчук Наталія 779, 781
 Ковальчук Неля 692
 Ковальчук Олександр О. 597
 Ковальчук Ольга 326
 Ковальчук Павлина 217
 Ковальчук Павло 761
 Ковальчук Петро («Петро») 953
 Ковальчук Петро, агроном 183
 Ковальчук Роман 783
 Ковальчук Степан («Орел») 847
 Ковальчук Степан («Орлик») 978
 Ковальчук Степан 339
 Ковальчук Юліянна 310
 Ковальчук Яким 311
 Ковальчук, з с. Гаї-Дітковецькі 344
 Ковальчук, комуніст, з м. Броди
 Ковальчук, міністр 821
 Ковальчук, о., з Бродів 62, 63
 Ковальчук, о., з м. Броди
 Ковель З. 443
 Ковель, м. Волинської обл. 81
 Коверко Василь 623
 Коверко Микола 345
 Коверко Михайлина 345
 Ковжінов, нач. радіостанції 183
 Ковлига Агафія 350
 Ковпак Сидір 123, 164, 762, 806
 Ковпенков, співр. МВД (Красне) 623
 Ковпін Ставок, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 92, 113, 119, 257, 314, 701, 749, 764
 Ковтун Андрій 660
 Ковтун Михайло («Кармелюк») 855
 Ковтун, дільн. (Підкамінь) 767
 Ковшінов, нач. радіостанції 199
 Когут Василь («Кобзар») 1078, 1080
 Когут Володимир 277
 Когут Йосиф 328
 Когут Михайло 632
 «Когут». *Див.* Косміна Василь
 «Когут», повст. (Краснянщина) 384, 508
 Кожан Василь 332
 Кожан Володимир 662, 665
 Кожан Федір, парт. (Заболотці) 218, 313, 725, 755
 Кожем'яка Марія 763
 Кожем'яка Прокіп Іванович 732, 762
 Коженювський Юзеф 1129, 1133
 Коженювського Ю., гімназія у м. Броди 1129, 1133
 Кожух Юлія 478
 Кожух Юлько 407, 578
 Кожухар, співр. МВД (Броди) 664
 Коза Ілько («Заяць») 869
 Козак Дмитро 674
 Козак Михайло Федорович («Наливайко», «Шум») 1109

Козак Михайло, з с. Монастирок 578
Козак Михайло, з с. Хмелева 327
Козак Ольга 615
Козак, зав. клубу 682
«Козак». *Див.* Гаврас Степан
«Козак». *Див.* Мороз Олександр
Козаки (Козаківська шахта), с. Золочівського р-ну Львівської обл. 47, 55, 74, 80, 81, 93, 136, 141, 145-147, 150, 156, 168, 169, 188, 190, 194, 195, 200, 230, 246, 361, 369-371, 377-379, 383, 388, 393-395, 397, 471, 479, 510, 518, 536, 540, 582, 588, 600, 602, 859, 861, 915
Козаки, прис. с. Бордуляки Бродівського р-ну Львівської обл. 98, 653
Козаківська шахта. *Див.* Козаки, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Козаков, нач. МГБ (Глиняни) 173, 270
«Козар». *Див.* Крикливець Володимир
Козарчук, інстр. (Глиняни) 270
Козаченко, мол. л-т 402
Козачок Василь 331
Козачок Ілько 741
Козачок Лука 331
Козачок Михайло 741
Козачок Федір («Берізка») 874
Козачук, інстр. 172
Козаччина, прис. с. Залісці Збаразького р-ну Тернопільської обл. 826
Коздряжов Антін 680
Козел Федір 330
Кози, прис. с. Підгірці Бродівського р-ну Львівської обл. 228
Козик К., парт. (Красне) 443
Козин Текля 345
Козинський ліс, біля с. Комарівка 754
Козинський р-н Рівненської обл. 826, 856
Козирів, гол. облвикон. 299
Козів, с., тепер Острозького р-ну Рівненської обл. 1065
Козівський р-н Тернопільської обл. 825, 827-829, 1104, 1117
Козім'янна Галина 759
Козицький Б. 433
Козицький Михайло Степанович 184
Козлінська Варвара 338
Козлінська Марія 338
Козлінський Михайло 756
Козлов, викл. 706
Козловський Михайло («Чорний») 844
Козловська Ксеня 332
Кознюк Михайло 583
Козодій Іван 334
Козодій Марія 717
Козодій Петро 255
Козятин, м. Вінницької обл. 208
Кокоруд[...], з с. Тростянець 519
Кокоруза Василь 357
Колаєв, співр. МГБ. *Див.* Кулаєв, співр. МГБ
Колачик Василь 352
Колачик Зофія. *Див.* Колачик Софія
Колачик Павло («Юрко») 867, 903

Колачик Софія 295, 904, 942, 968
Колашник О. 438
Колганов, нач. МВД (Глиняни) 173, 364
Колгонов, нач. МВД. *Див.* Колганов, нач. МВД.
Колейова, вул. у м. Золочів. *Див.* Колійова, вул. у м. Золочів
Коленюк, заст. нач. цеху 195 «Колесо». *Див.* Цюрусь Микола
Колиба, суддя 181
Колина Марія 346
Колина Петро 346
Колищук Гнат 332
Колищук Микола 331
«Колібер», співр. СБ 325
Колійова, вул. у м. Золочів Львівської обл. 178, 232, 360, 413, 524, 541
Колісник, гол. к-пу 458
Коліщак Дмитро 356
«Колода». *Див.* Дорощак Мар'ян Олександрович
Колодинська Марія 249
Колодинська Стефанія («Оленка») 837, 838
Колодій Анна 614
Колодій В., суддя 443
Колодій Василь, з с. Висоцько 663
Колодій Василь, з с. Ясенів 760
Колодій Іван, співр. МВД (Красне) 623, 644
Колодій Маріян 614
Колодій Мінька 502, 503
Колодій Мінько 502, 503
Колодій Теодор 571
Колодій Ярослав 614
Колодій, зав. артілі 576
Колодій, лікар 448
Колодка Анастазія 337
Колодка М., прац. шкірзаводу 438
Колодка Марія, учит. 779, 781
Коломбйовський Людвік 83
Коломійцева, учит. 226
Колос Михайло 335
Колос Софія 249, 256
«Колос», віст. 1067
Колосовський Микола («Павленко») 844
Колошнікова, прац. шахти 584
Колпак *Див.* Ковпак
Колтів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 47, 52, 55, 66, 71-74, 76, 83, 84, 109, 117, 153, 159, 162, 222, 223, 228, 229, 292, 1066
Колтів, с. Олеського р-ну. *Див.* Колтів, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Колюмбінська В. 550, 551
«Коля». *Див.* Тимчишин Євген
Колянчук Марія 356
Кольцов Петро Олексійович 182, 679, 687
Кольченко, парт., з м. Глиняни 172
Комар Василь 646
Комар Степан 646
«Комар». *Див.* Лабашук Іван
«Комар». *Див.* Марків Михайло
«Комар». *Див.* Чуй Дмитро
«Комар». *Див.* Яремко Мирон
Комарівка, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 57, 130, 189, 200, 307, 343, 654, 656, 665, 687, 701, 754, 755
Комарницька Олена 781
Комарнівський надрайонний провід ОУН 1131, 1132
Комаров, співр. МГБ (Заболотці) 756

- Комаров, співр. МГБ (Одесько) 727
- Комаров, співр. МГБ (Помор'яни) 416
- Комарський Борис 661
- Комартоки, с. Рівненської або Тернопільської обл. 1066, 1115
- Комбарова Сіма 622
- Комендюк Микола 331
- Коменков Дмитро 620
- Комі АРСР 1108
- Коморна Д. 432
- Коморний, служб. (Золочів) 432
- Конашевич Олекса 329
- Конвелюк, співр. РВК 173
- Кондратенко, дільн. 178
- Кондратев Григорій, парт. (Заболотці) 725, 755
- Кондратюк Євгенія 255, 256
- Кондратюк Марія 277
- Кондратюк Стефанія 576
- Коник Володимир 187
- Конишгов Іван 604
- Конів Іван («Славко») 980
- Конів, с. Добромильського р-ну. *Див.* Конів, с. Старосамбірського р-ну Львівської обл.
- Конів, с. Старосамбірського р-ну Львівської обл. 853
- Коннектикат, штат, США. *Див.* Коннектикут, штат, США
- Коннектикут, штат, США 1050
- Коноба Василь 347
- Коновалець Євген 52
- Коновалов, мол. серж. МГБ 495
- Коновалов, нач. ох. мостів 271
- Коновалов, нач. підсоб. г-ва 190
- Коновалов, нач. тюрми 190, 264
- Коновалова Ольга 684
- Конопльов У. Я. 183, 199
- Константинівка, с. *Див.* Костянтинівка, с. Тернопільського р-ну Тернопільської обл.
- Контна Катерина 328
- Контрибуц, уповн. (Підкамінь) 690
- Конціпер Віталій, лікар 448
- Конюх Василь Михайлович 242, 243
- Конюхи, с. Козівського р-ну Тернопільської обл. 828-829, 1104
- Конюхов, парт. (Заболотці) 692
- Конюшків, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 43, 94, 180, 184, 189, 190, 199, 200, 217, 248, 249, 251, 305, 307, 341, 665, 673, 702, 712, 753, 845, 846, 849, 850, 1078, 1080
- Кооперативна, вул. у м. Буськ Львівської обл. 303
- Копані, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 437, 496, 502, 510, 512, 514-516, 521, 523, 607, 614
- Копані, хут. с. Зозулі Золочівського р-ну. *Див.* Копані, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Копейкін, співр. РВК 222
- Копельтків Іван 457
- Копито Марія 764
- Копичинський р-н Тернопільської обл. 970, 974
- Копоть Григорій 761
- Копоть Євген 662
- Копоть Ярослав 662

Копчак Анна 433, 471, 601
 Кордила І. 435
 Кордюкова, викл. 706
 Коретчук Петро 335
 Коретчук Степан («Тополя») 830
 Корея 752
 Коржан Йосип 25
 Корженевський В. 436
 Коржняк Федір 756
 Корілкивч Осип. *Див.*
 Корінкевич Осип («Зенко») 467, 493, 502, 505, 506, 513, 514, 519, 522, 927, 930, 970, 973
 Корінкевич Осип («Зенко», «Зеньо») 969, 972
 Коркелька, з с. Острів 345
 Корнило Іван 128
 Корні, с. Томашівського пов. Люблінського в-ва, Польща 1098
 Корнієнко Галя 225
 Корнієнко Тоня 225
 «Корній». *Див.* Панчишин Роман
 Корнілова А. Ф. 720
 Корновець Іван 604
 Коробков, дир. фабр. 589
 Коровай Тетяна 663, 726
 Коровін, заст. нач. тюрми 544
 Королева В. 584
 Королівка, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 24, 130, 200, 247, 304, 307, 343, 344, 665, 754, 1098
 Короляк Антон, с/о 774
 Короляк Василь 758
 Король Володимир Андрійович («Вл.») 242, 243
 Король Іван («Смик») 842
 Король Іван («Чапля») 869
 Король Марія 693
 Король Мирон («Швейк») 842
 Король Теодор 215
 Король Юзеф, нач. стриб. 363, 623
 Корольов, уповн. (Заболотці) 730, 731, 760
 Корольчук Лука 339
 Корольчук Михайло («Кривоніс») 165, 873
 Коропець, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 80, 107, 109, 115, 245, 246, 265, 296, 297, 321, 243, 357, 453, 454, 458, 467, 493, 502, 505, 506, 513, 514, 519, 522, 927, 930, 970, 973
 Коропець, с. Поморянського р-ну. *Див.* Коропець, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Коропецька Параскевія 354
 Коропков Степан 475
 Коропчик, прис. с. Сновичі Поморянського р-ну. *Див.*
 Коропчик, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Коропчик, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 64, 265
 Коростенський ліс 496
 Коростень Олександр 191
 Коротенко, співр. МВД (Броди) 664
 Короченко, нач. дільниці 445
 Корпан Ярослав Андрійович («Сергій», «Сушко Тарас», «Тирса», «Юрко», «Маркіян») 1109, 1110
 Корпухін, ст. л-т МГБ 177
 Корсів, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 22, 54, 56, 113, 130, 200, 203, 217, 251, 305, 343, 661, 665, 701, 754, 846, 847, 901, 981, 1112
 Корсунь Андрій, парт. (Красне) 443, 620

Корсунь, лікар (Золочів) 377, 603
 Корсунь, прац. пошти 183
 «Корч». *Див.* Залужний Павло
 «Корч». *Див.* Музика Петро
 Корчагін Анна 353
 Корчагін Павло («Знайда») 910, 942, 943, 968
 Корчак Олекса 339
 Корчакін Павло («Знайда»).
Див. Корчагін Павло («Знайда»)

Кос Степан Олексійович («Сурмач», «Данко») 753, 803, 804, 806, 1110, 1140, 1183, 1188
 Косар Роман («Лилик») 840
 Косар Степан («Файка») 840
 «Косар». *Див.* Зеринський (Єзежинський) Євген Іванович

Косаревич Михайло («Визволитель») 400, 518, 934, 935, 947, 948, 968, 1148, 1189
 Косичі, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 110, 117, 211, 243, 324, 389, 397, 1092
 Косівський р-н Івано-Франківської обл. 854
 Космина Василь («Когут») 856, 857
 Косорог Марія 597
 Костельницький, парт. (Золочів) 535
 Костерьово, м. Петушинського р-ну Владімірської обл., РФ 1127, 1128
 Костик Іван 364, 624
 Костик Марія 397
 Костик Петро 621
 Костик Стефанія 247
 Костик, ветлікар 275
 Костишин 756

Костишин Іван 662
 Костишин Ольга 662
 Костишин Степан 662
 Костів Гнат 349
 Костів Григорій, з с. Трудовач 299
 Костів Іван, з с. Боложинів 869
 Костів Іван, секр. комс. 362
 Костів Марія 277
 Костів Мартин 349
 Костів Микола Андрійович («Вихор») 1110
 Костів Павло 331
 Костів Стефанія 277,
 Коструба В. 439
 Костюк Володимир 223
 Костюк Дмитро 357
 Костюк Марія 333
 Костюк Олекса 465
 Костюшка, дивізія 649
 Костянтинівка, с. Тернопільського р-ну Тернопільської обл. 857
 Кот Ірена В. 599
 Котельницький Григорій Володимирович («Качур», «Петренко», «Шугай») 29, 30, 32, 34, 101, 895, 939, 1064, 1072, 1080, 1103, 1110, 1111, 1125, 1138, 1187
 Котельницький Стефан («Дуб») 833
 Котельницький, співр. пошти 200
 Котельченко, зав. складу 196
 «Котигорошок». *Див.* Тарнаський Мирон Зимовіт Миронович
 Котинський П., парторг 433, 471
 Котишина, прац. пошти 183
 Котлеров Василь 226

Котловська Катерина 341
Котляров Василь Андрійович
202
Котляров, служб. 693
Котов, співр. МГБ (Поморяни)
416, 451, 454
Котович Іван 343
Котович Стефан 778
Котовський 768
Котула Іван («Іванко») 29, 32,
34, 101, 102, 862, 889, 893,
895, 903, 919, 938, 939, 955,
957, 1072, 1073, 1111, 1125
Котянська Катерина 345
Кохан Семен 622
Кохманський Сафат 738
«Коц», к-р сотні 1100
«Коца», сотня 1100
Коцов Леонід 620
Коцур, гол. к-пу 458
Коцюба Степан 203, 683
«Коцюба». *Див.* Гулягородський
Василь Іванович
Коцюк Люба 225
Коцюмбас Йосиф Миколайо-
вич, інсп. 762
Коцюмбас, учит. 763
Коць Ева 336
Коць Михайло («Буря») 833
Коць, інстр. 759
Коцьоруба Микола 347
«Кочегар». *Див.* Кук Василь
Степанович
Кочегаров, мол. л-т 402
Кочекан Степан 345, 647
Кочерковська Анастазія
Миколаївна 1045
«Кочовик». *Див.* Паляничка
Роман Федорович
Кочубей Михайло 305
Кошіль Анатоль 279
Кошіль Василь 353
Кошіль Ізидор. *Див.* Кошіль
Сидір
Кошіль Михайло 353
Кошіль Сидір («Гавур») 279,
280, 303, 304, 326
Кошіль Стефа 501, 609
Кошіль Юліян 279
Кошовий Григорій 176, 363, 624
Коючка Стефа 340
Коючка Юлія 340
КПЗУ 179, 1173
Кравець Галина 597
Кравець Марія 594
Кравецький Михайло 869
Кравцов Микола Петрович 182
Кравченко Наталія С. 720, 721
Кравченко, асистент 707
Кравченко, співр. МВД (Олесь-
ко) 727
Кравчук Анастазія 614
Кравчук Анна, з с. Зозулі 616
Кравчук Анна, з с. Клекотів 307
Кравчук Василь («Влодко») 821
Кравчук Василь Федорович
646
Кравчук Василь, бухг. 176
Кравчук Володимир Ількович
(«Залізник», «Переможець»,
«Сова», «Х») 613, 936, 951,
969, 971, 1111, 1145 1189
Кравчук Галина Андріївна 314
Кравчук Галина Григорівна 314
Кравчук Григорій Павлович 646
Кравчук Дем'ян 342
Кравчук Іван, з с. Вороняки 520
Кравчук Іван, з с. Жуличі 351
Кравчук Іван, з с. Зозулі 616
Кравчук Іван, з смт. Красне
368, 628
Кравчук Ілько 616
Кравчук Ксеня, з смт. Красне
645

- Кравчук Лев, співр. МВД (Золочів) 539
- Кравчук Мар'ян («Малиновий», «Промінь») 29-32, 35, 101, 895, 957, 959, 1068, 1071-1077, 1111, 1112, 1186
- Кравчук Марія, з с. Зозулі 616
- Кравчук Марія, з смт. Красне 1075
- Кравчук Михайло 256
- Кравчук Олексій («Завзятий») 30
- Кравчук Роман Миколайович («Василь», «Гончаренко», «Лісовий», «Максим», «Панас», «Петро», «Семен», «Степовий», «Сем.», «6», «17», «47», «78», «88», «814», «1718», «1876», «1910», «1920», «1940», «2021», «8/3», «VI») 18, 20, 22, 24, 33, 982-987, 1105, 1112, 1134, 1135, 1187
- Кравчук Семен 287
- Кравчук Теодор 355
- Кравчук Ярослава 616
- Кравчук, дир. комб. 177
- Кравчук, з смт. Красне 647
- Крайовий провід ОУН ЗУЗ «Галичина» 18, 1098, 1112, 1130, 1161, 1162, 1191
- Крайовий провід ОУН ПівдСУЗ 1093, 1113
- Країв, с. Острозького р-ну Рівненської обл. 1065
- Краків, м., Польща 51, 870, 918, 984, 1071, 1074, 1096, 1113, 1133
- Краківський дистрикт 1130
- Краківський концентраційний табір 984
- Крамажевська, контр. (Красне) 443
- «Красий». Див. Проць Василь
- Красиленко, нач. пошти 592
- Красієнко, співр. пошти (Золочів) 387
- Красіцка Михайлина 326
- Красне, прис. с. Чемеринці Перемишлянського р-ну Львівської обл. 493
- Красне, смт. Буського р-ну Львівської обл. 19, 25, 35, 41, 48, 50, 58, 62, 63, 78, 87, 89, 91, 92, 102-106, 108-110, 112, 116, 117, 175-177, 187, 188, 194, 196, 197, 200, 201, 208, 230, 238, 245, 274, 275, 280, 298, 300, 322, 323, 345, 362, 363, 366, 373, 379, 389, 402, 403, 408, 412, 414-416, 427, 445-449, 482, 483, 486, 519, 522, 526, 606, 619, 620, 622, 623, 625, 626, 628, 631-635, 638-640, 645, 774, 784, 823, 875, 879, 970-974, 1071, 1072, 1111, 1113, 1125, 1127, 1181
- Краснов, лікар 378
- Краснова, лікар (Золочів) 377
- Красносельський Микола 74
- Красносільці, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 362, 417, 450, 451, 453, 454, 458, 464, 517
- Красносільці, с. Поморянського р-ну Львівської обл. Див. Красносільці, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Красноярський край, РФ 1103
- Краснянська підрайонна ексекутива ОУН 1126, 1127
- Краснянська районна ексекутива ОУН 1126, 1127

Краснянський кущовий провід
ОУН 1131

Краснянський підрайонний
провід ОУН 1131

Краснянський районний провід
ОУН 9, 13, 27, 787, 788, 798,
821, 823, 1053, 1114, 1118,
1120, 1123, 1126, 1127, 1185

Краснянський р-н Львівської
обл. 31, 38, 41, 42, 89, 91,
92, 123, 136, 143, 148, 154,
163, 169, 170, 178, 187-191,
197, 200, 202-204, 206-208,
210, 211, 213, 230, 231, 233-
236, 238, 240, 241, 144, 265,
271-273, 280, 299, 322, 323,
3345, 361, 362, 366, 368,
373-376, 378-381, 383-385,
389-391, 393-409, 411-414,
419, 426, 429, 441, 442, 444-
446, 466, 469, 470, 480-484,
502, 507, 508, 510, 512, 514,
519, 524, 534, 541, 573, 606,
619, 620, 622, 633, 643, 784,
798, 821-823, 877, 879, 887,
889, 900-904, 907, 935, 941,
942, 948, 968, 970-974, 976,
1053, 1118, 1177, 1181, 1184

Краснянщина 93, 133, 135,
823, 1157, 1159, 1191

Красовська Олена 224

Красовський Антін 221

Красовський Іван («Лев») 841

Красовський Іван («Максим»)
822

Крат Катерина 734

Креденцер В. 450

Кременецький р-н Тернопіль-
ської обл. 830

Кресиленко, нач. пошти (Золо-
чів) 387

Крживанек Марія 733

Крива Анна 617

Крива Віра 616

Крива Катерина, 30 р., з
с. Зозулі 615

Крива Катерина, 50 р., з
с. Зозулі 616

Крива Катерина, з с. Чижів 357

Крива Марія 617

Крива Пелагія 355

Крива Софія 617

Кривешка Василь 662

Кривешка Катерина 761

Кривий Василь 475

Кривий Володимир («Євген»)
860, 916

Кривий Володимир 357

Кривий Гринько 861

Кривий Зиновій 615

Кривий Йосиф («Тур») 929

Кривий Микола 616

Кривий Михайло («Ясень»)
852, 861, 864, 914, 918

Кривий Михайло 615

Кривий Ріг, м. Дніпропетровсь-
кої обл. 1048

Кривий Семен 580

Кривий, м-р МГБ 294, 297, 321

Кривицький Павло 338

Кривичі, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 242, 281,
282, 365, 367, 390, 404, 405

Кривня, с. Рогатинського р-ну
Івано-Франківської обл.
1110

Кривоніс Богдан 462

Кривоніс Сергій 540, 544

Кривоніс Ярослава 461

«Кривоніс». *Див.* Вернюк Антон

«Кривоніс». *Див.* Корольчук
Михайло

«Кривоніс». *Див.* Раметко
Василь

Кривородько, учит. 226
Кривошійка, співр. РВК 173
Кривуська Анна 357
Кривуська Юлія 357
Кривуцький Ілія («Репяк») 929
«Крига», окр. реф. УЧХ
(Золочівщини) 34
«Крига». *Див.* Сірко Павло
Дем'янович
Крижанівський, пошт. агент
200
Крижановська Марія 572
Крижановський Іван 467
Крикливець Володимир
(«Козар») 856
«Крилатий». *Див.* Керницький
Іван Михайлович
«Крилатий». *Див.* Маланюк
Данило
Крим 176, 588
Криницький Михайло 643
Крип'якевич Іван 37
Криселенко, контрольор 593
Крица [...], підп., з с. Побужани
303
«Криця». *Див.* Паланиця Ольга
Михайлівна
Кричевський, полк. 750
«Кріль», стр. 1068
Кріпо 48, 59, 66, 74, 76, 82, 83,
87, 1166
Крожановська Ольга 572
Кромпід Ксенька 350
Кропивна, с. Золочівського
р-ну Львівської обл. 128, 149,
155, 231, 357, 360, 362, 453,
454, 457, 494, 504, 510, 511
Крохмалюк Богдан Іванович
(«Соловейко») 955
Крохмалюк Іван 333
Крохмалюк Степан Іванович
(«Орлик») 955
Крохмаль Василь 304
Крохмаль Йосиф 304
Крохмаль Микола 344
«Круг». *Див.* Надорожняк
Пилип Григорович
Кругів, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 47, 52, 55,
71-73, 76, 152, 158, 161, 228,
229, 292, 1066
Кругів, с. Олеського р-ну. *Див.*
Кругів, с. Золочівського р-ну
Львівської обл.
Круглов, співр. МГБ (Буськ)
772
Крук Євгенія 311, 334
Крук Павло 308, 309
Крук, гол. с/р 637
«Крук», повст. (Глинянщина)
787
«Крук», повст. (Золочівщина)
970
«Крук», повст. (Краснянщина)
637, 638
«Крук», спір. реф. проп.
Краснянщини 888
«Крук», стр. 874
«Крук». *Див.* Габа Павло
«Крук». *Див.* Олексій Андрій
«Крук». *Див.* Осадець Іван
«Крук». *Див.* Романишин Павло
Андрійович
«Крук». *Див.* Рудий Павло
«Крук». *Див.* Савчин Степан
«Крук». *Див.* Сахно Михайло
Васильович
«Крук». *Див.* Тимошик Іван
Федорович
«Крук». *Див.* Якимів Антон
«Крука», боївка 30
Круков, співр. МГБ (Підкамінь)
312, 313, 689
«Крутий». *Див.* Бідюк Іван

«Крутий». *Див.* Триструга Василь
 Крутники, прис. с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. 508, 510, 514
 Крутнів, с. Кременецького р-ну Тернопільської обл. 830
 Крутяк Петро 336
 Круть Володимир 623
 Круть Петро 434
 Кручкович Ева 335
 Крушельницький Іван 327
 Крушинська Ірена 476
 Крюков Саша, співр. МГБ (Олесько) 220, 771
 Крюков, співр. МГБ. *Див.* Крюков, співр. МГБ
 Ксьондзик Степан 757
 Ксьонзики, с. *Див.* Підгайці, прис. с. Пониковиця Бродівського р-ну Львівської обл.
 Куб'яковський Ярослав («Веселий») 952, 953
 Кубель, ветлікар 455
 Кубік Михайло 339
 Кубік Стах 332
 Кубіцький Василь, нач. стриб. 176, 363, 623
 Кубіяковський Григорій 333
 Кувіч Володимир («Турко») 868
 Кувшин Дуся 534
 Кудерявець, з. Княже 478
 «Кудеяр». *Див.* Бутинський Степан Миколайович
 Кудлак Петро 534
 Кудрик Степан 341
 Кудрик, дир. шк. 599
 «Кудриця», місцевість біля смт. Поморяни 418
 Кудряшов Петро 761
 Кужіль Василь («Шум») 775, 978
 Кужіль Павло 329
 Куземський Іван 329
 Кузик Анна 330
 Кузик Катерина 166, 332
 Кузик Павло («Майстер») 291, 813
 Кузик Текля 645
 Кузик Теодор 329
 Кузик, з с. Баймаки 291
 Кузик, з с. Брахівка 291
 Кузнецов, співр. МГБ (Красне) 621
 Кузобитиця, хут. с. Чемеринці Поморянського р-ну. *Див.* Кузубатиця, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
 Кузубатиця, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 467, 493
 Кузубатиця, хут. с. Чемеринці Поморянського р-ну. *Див.* Кузубатиця, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
 Кузьма Андрій 510
 Кузьма Богдан («Борис») 28
 Кузьма Дмитро 449
 Кузьма Іван 280
 Кузьма Мирон («Циган») 868
 Кузьма Михайло («Зон») 868, 903
 Кузьма Михайло 352
 Кузьма Олекса («Левко») 854
 Кузьма Орест 28
 Кузьма Степан («Звір») 903
 Кузьма Степан («Лебідь») 841
 Кузьма Степан Васильович («Верба», «Джон») 900, 901, 1112, 1113
 Кузьмин, уповн. (Золочів) 579
 Куйбишівський гарнізон 1125

Куйбіда Володимир («Богун») 840
 Кук Василь Степанович («Безіменний», «В.Коваль», «Грицько», «Іван», «Кирило», «Кочегар», «Леміш», «Медвідь», «Сімка», «Сталевий», «Старий», «Юрко», «Юрко Леміш», «Юрій», «-Д-», «ДД», «КЛМ», «Лем.», «Ле», «Л.», «МКЛ», «О», «-р», «-р», «С-Вар», «С/М», «Т», «Ю», «Юр», «5», «7», «15» (1953), «55» (1953-1954), «100» (1949), «551» (1953), «1313» (1948-1949), «1315» (1948-1949), «1350», «1999», «2219», «2640», «4815», «8050», «9650», «96/50», «789/1», «11/315», «0-13» «XV») 19, 820, 988, 989, 1030, 1104, 1113, 1124
 Кук Ілярій 19
 Кук Ксеня 646
 Кук Петро 646
 Кук Степан 646
 Кук Ярослав 646
 Куковський Іван 300
 Кукурудза Марія 618
 Кукурудза О., з с. Дерев'янки 397
 Кукурудза Параскевія 618
 Кукурудза Степан 618
 Кукурудза, з с. Дерев'янки 618
 Кулаєв, співр. МГБ (Заболотці) 185, 285, 317, 691, 692
 Кулегін Григорій Іванович 756
 Кулик К. 443
 Кулики, прис. с. Підставки Буського р-ну Львівської обл. 66, 68, 78
 Куликівський ліс 271
 Кулинка Василь 688
 Кулицька гора 957
 Кулицький ліс 52
 Куліка Михайло 289
 Куліки, с. Див. Кулики, прис. Куляш Йосип («Влодко») 33
 Кульбіда Степан 166
 Кульманицький, парторг 471
 Кульпа Бр. 436
 Кульчицький В., гол. к-пу 626
 Кульчицький Володимир («Різнник») 880, 881
 Кульчицький Станіслав 26
 Кульчицький Станіслав 26
 Кульчицький Степан 345
 Кульчицький, парт. (Заболотці) 725
 «Кум», повст. (Глинянщина) 787
 Купак Петро 759
 Купин Іван 462
 Купин Михайло 279
 Купінський Микола 319
 Куптинська Марія 571
 Купцева, прис. с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. 478, 510, 514, 614
 Купче, с. Буського р-ну Львівської обл. 145, 146, 151, 157, 169, 234, 235, 268, 303, 675, 679, 774, 776, 1115
 Купчик Василь Пилипович («Спекулянт») 879, 880, 1113, 1114
 Куракін Євген 727
 Курач Галина, секр. 730
 Курач, зав. відділу (Підкамінь) 186
 Курач, уповн. (Заболотці) 692, 701
 «Курбан». Див. Іванів Ілярій Курбанов, співр. МГБ (Олесько) 727

Курбацька, комсорг 726
 «Курган». *Див.* Мех Володимир
 «Курган». *Див.* Місевич Франко
 Курганович Осип («Явір») 965
 Курилас Марія 683
 Курило Анна 338
 Курило Іван 215
 Курілов, в'язень 702
 Курнила І., ділн. (Золочів) 472
 Курнієнко Олег 436
 Куровичі, с. Глинянського р-ну.
Див. Куровичі, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Куровичі, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 85, 105, 106, 110, 112, 119, 173, 174, 187, 200, 211, 231, 272, 273, 281, 282, 302, 365, 374, 377, 384, 389, 390, 395, 400, 411, 499
 Куропаткін, дир. електростанції 374
 Куропатніков, дир. МТС 194
 Курськ, м., РФ 1095
 Курченко Марія 364
 Куряшкова Т., співр. МГБ (Олесько) 727
 Кусий Петро («Малий») 167, 864, 920
 «Кут», ліс біля с. Чаниж Буського р-ну Львівської обл. 783
 Кутенський Роман 780
 Кутериха Антошка 209
 Кути, прис. с. Заріччя (тепер у складі м. Золочів) Золочівського р-ну Львівської обл. 265, 509, 530, 934, 935, 947, 948
 Кути, с. Буського р-ну Львівської обл. 52, 57, 83, 90, 101, 104, 108, 109, 152, 158, 219, 227, 228, 261, 290, 291, 292, 318, 331, 376, 594, 666, 674, 744, 776, 839, 844, 868, 952, 1092, 1097, 1106, 1107, 1109, 1116, 1117, 1120, 1127
 Кути, с. Олеського р-ну. *Див.* Кути, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Кутинський Михайло 913
 Кутище, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 160, 714, 715, 721, 767
 Кутищі, с. Підкаміньського р-ну. *Див.* Кутище, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Кутівські Лісові, хут. с. Кути Олеського р-ну. *Див.* Лісові, прис. с. Кути Буського р-ну Львівської обл.
 Куткір, Буського р-ну Львівської обл. 82, 104, 110, 116, 148, 155, 169, 187-189, 203, 208, 211, 230, 232, 240, 244, 265, 266, 272, 280, 298, 300, 322, 324, 345, 362, 367, 373, 375, 379, 391, 393, 404, 406, 414, 415, 448, 482, 620, 626, 627, 633, 635, 636, 638, 643, 823, 824, 976, 1097
 Куткір, с. Краснянського р-ну. *Див.* Куткір, Буського р-ну Львівської обл.
 Куткірський ліс 389, 402, 415, 625, 1159, 1191
 Кутна Марія 357, 516
 Кутний Теодор («Богун») 930, 931
 Кутняк Василь («Помста») 981
 Кутняк Параскевія 335
 Кутняк Петро 689
 Куторнога Михайло, повст., з Пнятин 973
 Кутянська Пелагія 353

- Куть Марія 247
Куть Олена 340
Кухар Анна 346
Кухар Микола 643
Кухар Петро 347
Кухаренко, секр. парт. 161,
219, 263, 268, 813-815
Кухта А. М. 720
Куцак 729
Куцнін, викл. 706
Куць Степан 762
Кучабська Тетяна 334
Кучабський Петро («Павич»)
980, 992-994
Кучевський Андрій 393
Кучер Дмитро 19
Кучер Ірину 614
Кучер Марія 614
Кучер Павло 614
Кучер Степан 352
Кучер Степанія 614
Кучер Ярослава 614
Кучер, касир (Красне) 443
Кучер, стахановець 474
Кучерас Марія 318
Кучеренко, учит. 598
Кучерова Люба 475
Кучерук Олександр 20, 21
«Кучерявий». *Див.* Кацяруба
Іван
Кучма Іван 346
Кучма Михайло 661
Кучмінська Марія 516
Кушрін, дільн. 161
Кушнір Андрій 444
Кушнір Богдан 618
Кушнір Дмитро 618
Кушнір Ігор 618
Кушнір Олена 214, 251
Кушнір Ф. 532, 558, 559
Кушнір Ярослава 618
Кушпета Ольга 339
Кушпета Текля 255
Кущ Михайло, інсп. 223, 730
Куючка Марія 306
Куючка Юстина 306
Куючко Ілько («Буйний») 702
Л
«Л.», повст. (Брідщина) 249
«Л.». *Див.* Кук Василь Степа-
нович
«Л», повст. (Олещина). *Див.*
Гнідь Павло
Лабас Василь 25, 26
Лабач, с. Буського р-ну Львів-
ської обл. 96, 97, 114, 127,
291, 844, 1111
Лабашук Анна 218, 332
Лабашук Іван («Комар») 844
Лабашук Михайло 218
Лабінська Ева 164
Лабунець Ліда 614
Лабунець Параскевія 614
Лабунець Роман 615
Лабунець Ярослав 614
Лабунець Ярослава 615
Лабунська Ксеня 329
Лабунська Ярослава 260, 319
Лабунський Михайло 260
Лавний Семен 780
Лаврик Степан («Ворон») 831
Лаврова Т. 431
Лагодів, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 218, 247,
249, 251, 305-307, 340
Лагодів, с. Перемишлянсько-
го р-ну Львівської обл. 302,
324, 496, 497, 971
Лагодівський гарнізон 496
Лагола Ілько 332
Лагола Кіндрат 317
Лагола Юрій («Юрченко», «Ю»)
189, 289
Ладика Катерина 332

Ладика Остап Васильович 818
 Лазнюкова, секр. 219
 Лазуткін В., співр. МВД
 (Красне) 176, 622
 «Лан», повст. (Глинянщина)
 787
 Ланда, дир. технікуму 705, 706
 Ланерівка, с. Буського р-ну
 Львівської обл. 179, 212,
 244, 326, 666, 675, 774
 Ланки Малі, с. Бібрецького
 р-ну. *Див.* Малі Ланки,
 с. Перемишлянського р-ну
 Львівської обл.
 «Лапайдух». *Див.* Загоруйко
 Роман Федорович
 Лапаївка, вул. у смт. Поморяни
 Золочівського р-ну Львівсь-
 кої обл. 417
 Лапка Анна 297
 Ласка Анна 449
 Ласка Василь 19, 25
 Ласка Василь, з смт. Красне
 647
 Ласка Галина 408, 634
 Ласка Гілярко 645
 Ласка Іван 646
 Ласка Катерина 647
 Ласка Лев («Борсук»,
 «Дніпровий») 823
 Ласка Павло 647
 Ласка Петро 647
 Ласка Степан 345, 646
 Ласка Степан, з смт. Красне
 647
 Ласка Стефан, парт. (Красне)
 620
 Ласка Федір 449
 «Ластівка». *Див.* Гудик Петро
 «Ластівка». *Див.* Федішин
 Василь
 Латвія 1042

Латушинська Анна 349
 Лахман Анастасія 342
 Лахман Марія 352
 Лацуга Ярослав Михайлович
 661, 758
 ЛВУ 1126
 «Ле». *Див.* Кук Василь Степа-
 нович
 Лебець Микола 10, 15, 1050,
 1051, 1196
 «Лебець». *Див.* Шипула Ірина
 Михайлівна
 «Лебідь». *Див.* Кузьма Степан
 «Лебідь». *Див.* Шипула Ірина
 Михайлівна
 «Лев». *Див.* Арабський Воло-
 димир
 «Лев». *Див.* Галамага Володи-
 мир Васильович
 «Лев». *Див.* Горбатюк Іван
 «Лев». *Див.* Красовський Іван
 «Лев». *Див.* Любунь Григорій
 «Левада». *Див.* Герасимів
 Антон
 «Леви», курінь 1107
 Левина, нач. КПЗ (Олесько)
 221
 Левицька Лена, парт.
 (Заболотці) 725
 Левицька Лікера 763
 Левицька Льора, парт.
 (Заболотці) 755
 Левицька Марія Йосипівна
 («Леся») 1114
 Левицький Н. 370
 Левишин Михайло, з с. ДЕРЕ-
 в'янки 397, 159
 Левків Ольга 332
 Левків Степан Семенович
 («Вітер») 1075, 1114
 Левко Володимир («Зозуля»)
 844

«Левко». *Див.* Гром'як Володимир Броніслав

«Левко». *Див.* Коваль Петро Максимович

«Левко». *Див.* Кузьма Олекса

«Левко». *Див.* Процишин Володимир

Левкович Василь («Вороний») 29, 1062, 1072

Левкович Володимир 589

Левковський Іван 172, 374

Левус Василь 311

Левус Володимир Якимович 756

Левчишин Анна, з с. Ушня 261

Левчишин Анна, співр. ред. 671

Легіонів (Легійонів, Легйонів, Сталіна), вул. у м. Золочів 151, 157, 177, 360, 388, 523, 540, 541, 591

Легія Українських Націоналістів 1133

Леженко, серк. партії (Глиняни) 269

Лейбенков Іван П., заст. нач. МТС 197

Лейко Іван 733

«Лем.» *Див.* Кук Василь Степанович

Лембітська Леся 439

Лемик Петро («Мирон») 36, 852, 854, 1114

«Леміш». *Див.* Кук Василь Степанович

Леміщук Василь 314

Леміщук Петро 314

«Лемківщина Захід», курінь 925

Лемко Осип, повст., з с. Княже 905

Ленін (Ленін) 360, 367, 377, 378, 388, 437, 457, 485, 511, 573, 591, 601, 626, 627, 672, 675, 683, 685, 690, 717, 760

Леніна, вул. у м. Золочів. *Див.* Головна, вул. у м. Золочів

Ленінград, м. *Див.* Санкт-Петербург, м., РФ.

«Ленінська перемога», рад. газета (Поморяни) 464

«Ленінське слово», рад. газета (Красне) 448

«Ленінський клич», рад. газета (Золочів) 477

Ленчук Михайло 25

Лесик Текля 332

Лесина Тимко 261

Лесюк Анастасія 337

Лесюк Анна 337

Лесюк Антонія 315

Лесюк Василь, о. 314, 315

Лесюк Володимир («Бур'ян») 819, 979, 990, 992, 1003, 1019, 1024, 1027

Лесюк Євгенія 284, 314

Лесюк Іван 218

Лесюк Лев 762

Лесюк Марія 284

Лесюк Марія, з с. Ражнів 284

Лесюк Михайло («Жук») 961, 962

Леся Українка 367, 746, 760

«Леся». *Див.* Вірлик Стефанія Ольга Іванівна

«Леся». *Див.* Левицька Марія Йосипівна

«Лесь», рай. п-к (Олещини) 1123

Леськів В., з с. Вороняки 433

Леськів Василь, з с. Висоцько 315

Леськів Марія 249, 256

Леськів Микола 337

Леськів Михайло 349

- Леськів Петро, нач. стрибків 298
- Леськів Петро, прац. цегольні 474
- «Летун», ст. стр. 874
- «Летун». *Див.* Клим Степан
- «Летун». *Див.* Нагірний Василь Степанович
- «Летуна», відділ 900, 903
- «Летуна», сотня самооб. (Краснянщина) 31
- Лех Йосип («Чорногора») 820, 978, 1123
- Лех, рахівник 729
- Лехів Степан 758
- Лешнів, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 24, 25, 52, 56, 57, 67, 91, 92, 94, 98, 103, 118, 130, 131, 134, 184, 188, 191, 194, 199, 200, 201, 203, 217, 231, 235, 306, 342, 653, 654, 665, 666, 683, 702, 752, 845, 847-849, 1078, 1080, 1110
- Лешнівський гарнізон 307
- Лешнівський кущовий провід ОУН 135, 1098, 1123
- Лешнівський підрайон ОУН 24
- Лешнівський р-н 94
- Лешнівський СКВ. *Див.* Лешнівський кущовий провід ОУН
- Лешньовський Степан 329
- Лешовський Омелян 456
- Лещак, служб. (Красне) 273
- Лещишин Клим 354
- Лещишин Марія 351
- Лебер, уповн. (Підкамінь) 690
- Левіцький, прац. шахти 584
- Левіцька Ірена 303
- Ленар Михайло 320
- Ленін. *Див.* Ленін
- Леніна, вул. у м. Броди. *Див.* Золота, вул. у м. Броди
- Лесся Осип 303
- Лешов Михайло 374
- Лещов, служб. 389
- Ливицький Іван 467
- Лижненко Александер 364
- Лизун Лука 341
- Лизун Максим 346
- Лилик Катерина 354
- Лилик Михайло, гол. к-пу 191, 546, 549
- «Лилик». *Див.* Косар Роман
- «Лиман». *Див.* Качур Володимир Іванович
- Лимбак, бухг. 540
- Лимішка 455
- Линар Марія 354
- Линда Остап («Ярема») 29, 1071
- Лип'янич Надя Григорівна 668
- Лип'янич Сергій Ількович 668
- «Липа». *Див.* Михальчук Тимофій Петрович
- «Липа». *Див.* Хапіс Стефан
- Липник, прис. с. Ражнів Бродівського р-ну Львівської обл. 113, 315
- Лис Марія 782
- Лис Теодор 242, 243
- «Лис», повст. (Глинянщина) 101
- «Лис». *Див.* Жеребух Андрій Іванович
- «Лис». *Див.* Саваринський Іван
- «Лис». *Див.* Хвалібота Михайло
- «Лис». *Див.* Хома Федір
- «Лиса», відділ 1072
- «Лиса», сотня (Закерзоння) 1106
- «Лиса», чота сотні «Романовичі І» 1104

- Лисак Іван («Чутьневської») 836, 837
- Лисак Микола («Добрянський») 855
- Лисаковський Е. 434
- Лисенко Анатоль, механік 197
- Лисенко Микола 768
- Лисенко Олександр 26
- Лисенко, агр. 455
- Лисенко, співр. МВД (Золочів) 531, 539
- «Лисенко». *Див.* Лоняк Василь
- Лисий, співр. МГБ (Підкамінь) 714
- «Лисий». *Див.* Заремба Василь Юрійович
- Лиско, о., з с. Сасів 63
- «Лиско». *Див.* Шалейко Петро
- Лисовець Володимир 780
- «Лисоня», ВО 1093
- «Листок». *Див.* Бордяк Іван
- «Листок». *Див.* Гнідь Павло
- «Листок». *Див.* Дубенський Василь
- «Листок». *Див.* Кашуба Осип Іванович
- «Листок». *Див.* Степанюк Степан Гаврилович
- Листопад, агр. 222
- Лисунець Юліян 463
- Литва 1042
- Литвин Анна 318
- Литвин В. 536
- Литвин Євген 362
- Литвин Марія 330
- Литвин Параскевія 337
- Литвин Петро («Нечай») 841, 1061
- Лиховід, дільн. (Підкамінь) 312
- Личковська Катря 764
- Личковський Богдан 764
- Лищишин, прац. пошти 183
- Лівандовський Михайло («Богдан», «Глід») 961
- Лівітін, співр. прокуратури 386
- Лідихів, с. Кременецького р-ну Тернопільської обл. 837
- Ліліцкі, інженер 393
- Лінічка Віра 663
- Ліньовська Марія 165
- Ліпіна Катерина, учит. 594
- Ліпкевич Василь 344
- Ліпкевич Михайло («Ворон») 981, 1161, 1191
- Лісна Анна 349
- Лісна Марія 349
- Лісний Богдан, секр. комс. 363, 621
- Лісний Семен 350
- «Лісничий», провок., з с. Трудовач 169
- Ліснівська Євгенія, з с. Гавареччина 319
- Лісновська Євгенія, з с. Білий Камінь 262
- Лісньовський Осип 262
- Лісова Зена 434
- Лісова Ольга 630
- Лісова Параска 296
- Лісовець Іван 212
- Лісовий Григорій 467
- «Лісовий». *Див.* Заяць Володимир
- «Лісовий». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «Лісовий». *Див.* Любунь Микола
- «Лісовий». *Див.* Накельський Володимир
- «Лісовий». *Див.* Сірко Павло Дем'янович
- «Лісовий». *Див.* Хміляр Іван
- Лісовики, прис. Бродівського р-ну Львівської обл. 1119

- «Лісові чорти», підст. школа 30, 864, 882, 890, 891, 894, 896, 939, 960, 965, 1061, 1093, 1102, 1105, 1106, 1124, 1131, 1143, 1185, 1188
- Лісові, прис. (Поморянщина) 116
- Лісові, прис. с. Берлин Бродівського р-ну Львівської обл. 306
- Лісові, прис. с. Боложинів Буського р-ну Львівської обл. 228
- Лісові, прис. с. Гологірки Золочівського р-ну Львівської обл. 634
- Лісові, прис. с. Городилів Золочівського р-ну Львівської обл. 265, 506, 513, 519
- Лісові, прис. с. Кути Буського р-ну Львівської обл. 108, 228
- Лісові, прис. с. Переволочна Буського р-ну Львівської обл. 228
- Лісові, прис. с. Пониква Бродівського р-ну Львівської обл. 285
- Лісові, прис. с. Стовпин Буського р-ну Львівської обл. 228, 966, 1115
- Лісові, прис. с. Топорів Буського р-ну Львівської обл. 781, 782, 882
- Лісові, прис. с. Черниця Бродівського р-ну Львівської обл. 964, 965
- Лісові, прис. у Золочівському р-ні 265
- Лісові, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 24, 654, 672, 816, 846, 848, 849, 965, 1098
- Лісові, хут. с. Піски Бродівського р-ну львівської обл. *Див.* Лісові, с. Бродівського р-ну львівської обл.
- «Лісчина». *Див.* Сукмановський Іван
- Літвін, співр. МВД (Золочів) 538, 540
- Літвінівський Микола 166
- Літвінов, нач. МГБ (Заболотці) 755, 818, 1010
- Літвінова Марія Дмитрівна 182
- Літовиська (Літовисько) Підкамінського р-ну. *Див.* Літовище, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Літовища (Літовищі) Підкамінського р-ну. *Див.* Літовище, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Літовище, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 61, 249, 251, 249, 254, 255, 312, 333, 702, 714, 715, 718, 766, 767, 831, 832, 963, 964, 1066, 1067, 1116
- «Ліщина». *Див.* Гогоша Андрій Корнилович
- «Ліщина». *Див.* Хлібойко Михайло
- Ліщов, служб. 266
- Лобай Євген («Штиль») 1081
- Лобас Анна 348
- Лобас Г. 725
- «Лобода». *Див.* Кіпранишин Семен Миколайович
- Лобойко Степан, парт. (Красне) 362, 619
- Лобос Василь, парт. (Заболотці) 755
- Логанський, землемір 620
- Лоза А. 247
- Лозецький Василь. *Див.* Лозовий Василь Іванович

Лозова Анна, з с. Жарків 723
Лозовий Василь Іванович 138, 139, 912
Лозовий Йосиф 257
Лозовий Івана Ф. 723
Лозовий Константин 287
Лозовий Петро Федорович 757
Лозовий Петро, вис., з с. Голубиця 336
Лойко Анна 670
Ломака Василь 197
Ломашка, с/о 499
Лондон, м., Великобританія 19, 45, 775
Лонського. *Див.* Лонцького, тюрма
Лонцького. *Див.* Лонцького
Лонцького (Лонцького, Лонського), тюрма у м. Львові 25, 737, 851, 863, 889, 896, 913, 939, 1102
Лоняк Василь («Кілок») 976
Лоняк Василь («Лисенко») 909, 910
Лоняк Дмитро 349
Лоняк Катерина 639
Лоняк Михайло 281, 640
Лопатин, смт. Радехівського р-ну Львівської обл. 110, 218, 305, 783, 1075
Лопатинський р-н Львівської обл. 135, 218, 232, 233, 259, 855, 1073
«Лопатинський». *Див.* Тимчій Володимир
Лопух Стах 353
Лопушанський Андрій («Арсен», «Гетьман», «Дорошенко», «Мазепа») 811, 812, 814, 815, 953, 1114
Лось Володимир 212
Лотоцький Антон 762
Лотоцький Володимир 183, 701
Лотоцький Лука 672
Лотоцький Теодор 345
Лочев, співр. МГБ 1022
Луг, прис. с. Скварява Золочівського р-ну Львівської обл. 168
Луг, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 397, 510, 518, 531, 607, 914, 1102
Луг, хут. с. Зозулі Золочівського р-ну. *Див.* Луг, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
«Луг», т-во 19, 834, 960-964, 1104, 1110
Лугова Надія 257
Лугова, прац. пошти 183
Лугове, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 52, 55, 62, 90, 92, 97, 104, 115, 124, 153, 159, 162, 184, 191, 201-203, 216, 218, 231, 284-286, 315, 337, 338, 651, 661, 663, 666, 673, 682, 697, 725, 730, 733, 737, 756, 758-761, 872, 873, 1072
Лугове, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Лугове, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
Луговий, гол. к-пу, з с. Підлипці 436
Луговий, уповн. (Золочів) 556, 563, 564
«Луговий». *Див.* Наливайко Михайло
«Луговий». *Див.* Червак Іван Михайлович
«Луговий». *Див.* Якимець Кирило Миколайович
Лугович Іван 341

- Лук'яненко В. К. 624
«Лук». *Див.* Бедрій Пахом
«Лук». *Див.* Тарадюк Іван
- Лука, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 72-74, 76,
80, 187, 188, 190, 230, 247,
328, 354, 360, 361, 366, 388,
389, 391, 393, 399, 414, 422,
434-436, 439, 440, 472, 479,
503, 508, 516, 521, 525, 532,
536, 541, 554, 556, 557, 582,
585, 600, 1096, 1131
- Лукавець, с. Бродівського р-ну
львівської обл. 117, 722,
767, 1067
- Лукальська Марія 600
- Лукаші, с. Бродівського р-ну
львівської обл. 830
- Лукаші, хут. *Див.* Лукаші,
с. Бродівського р-ну Львів-
ської обл.
- Луки, прис. с. Гологори Золо-
чівського р-ну Львівської
обл. 1104
- Лукін, маршал 696
- Лукіяненко, слідчий 443
- Лукіяненко, суддя 176
- «Луна». *Див.* Сай Іван Іванович
- Луневич Микола 691
- Луняк Василь, повст., з
с. Підгір'я 973
- Луньо Володимир 1072
- Лупіна Катерина 595
- Луток Горішній, с. *Див.* Верхній
Лужок, с. Старосамбірського
р-ну Львівської обл.
- Луцик Віра 303
- Луцишин Анна 467
- Луцишин Демко 272, 297, 363,
366, 623, 626,
- Луців Анна 462
- Луців Емануїл 212
- Луців Іван («Бурлай») 842
- Луців Іван («Омелян») 979,
1030, 1031
- Луців Ірина 209
- Луців Лев 758
- Луців Роман («842») 818
- Луцків Василь 723
- Луць Іван 688
- Луцьк, м. 21, 1117
- Луцька Марія 280
- Луцьків Григорій 757
- Лучківці, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 64, 90, 91,
96, 100, 113, 117, 118, 124,
126, 130, 134, 143, 145-147,
154, 160, 189, 191, 201, 203,
215, 217, 231, 232, 256, 258,
290, 338, 651, 663, 676, 692,
697, 734, 756, 760, 873, 962,
1098, 1101, 1116, 1129
- Лучківці, с. Заболотцівського
р-ну. *Див.* Лучківці, с. Бро-
дівського р-ну Львівської
обл.
- Луцанець Марія, підп. 774
- Луцанець Панько 330
- Любарська, учит. 226
- Любарський Микола 226, 455
- Любачівський пов. Підкар-
патського в-ва, Польща 923
- Любачівський р-н Перемишль-
ської обл. *Див.* Любачівський
пов. Підкарпатського в-ва,
Польща
- Любецький Михайло 165
- Любич М. К. 720
- Любінь Великий, с. *Див.* Вели-
кий Любінь, с. Городоцького
р-ну Львівської обл.
- Люблин, м. *Див.* Люблін
- Люблинське в-во. *Див.*
Люблінське в-во, Польща

Люблін, м., Польща 1074, 1113
 Люблінське в-во, Польща 958, 1098
 Люблінський дистрикт 1130
 Любомирівка, с., тепер тер. Дубенського р-ну Рівненської обл. 1065
 Любунь Григорій («Лев») 835
 Любунь Микола («Лісовий») 834
 Любунь Параскевія 335
 Любунь Степан 335
 Люся Степан 305
 Люсьо, бригадир 760
 Люта Анна 465
 Лютий Ілярій Федорович («Роман») 973, 977
 Лютий Павло («Чорний») 495, 977
 «Лютий». *Див.* Дроздовський Пилип
 «Люшня». *Див.* Чучман Григорій
 Лянерівка, с. Буського р-ну. *Див.* Ланерівка, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Лянишев, гол. с/р 741
 Ляхович Іван 762
 Ляхович Мирослав («Мирон») 970
 Ляхович Петро («Дуб») 884
 Ляхович Степан Володимирович («Вировий») 865, 890
 Ляхович Ярослав («Зоря») 884
 Ляхович Ярослава 614
 Ляхович, дир. електростанції 589
 Ляхович, з с. Почапи 48
 Ляхович, прац. цег. заводу 588
 Ляцьке, с. Золочівського р-ну. *Див.* Червоне, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Ляцьке, с. Краснянського р-ну. *Див.* Червоне, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Ляшкевич Григорій 332
 Ляшкевич Петро Григорович («Певний») 1064-1068, 1115, 1142, 1188
 Ляшки Королівські (Ляшки), с. Глинянського р-ну. *Див.* Заставне, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Ляшків, парт. (Поморяни) 450
 Ляшков, гол. к-пу 458
 Лященко Анна 670
 Лящук Марія 247
 Лящук, з с. Гаї-Дітковецькі 344
 Лящук, о., з с. Дуб'є 285
 «Льви II», сотня 1106
 Львів, м. 17-21, 25, 36, 37, 42, 42, 45, 47, 50, 58, 61, 63, 64, 69, 81-83, 89, 92, 104, 105, 109, 111, 112, 114, 114, 116-118, 123, 129, 138, 140, 148, 149, 151, 154-157, 163, 164, 168, 169, 173, 194, 201, 203, 210-212, 215-217, 230, 233, 243, 244, 250, 251, 256, 263, 264, 266, 274, 278, 284, 285, 306, 310, 311, 314, 316, 318, 322, 363, 369, 371, 374, 390, 408, 416, 422, 428, 445, 449, 450, 459, 477, 478, 483, 484, 486, 492, 507, 512, 524, 526-528, 531, 541, 553, 554, 556, 576, 577, 582, 586, 589, 593, 605, 608, 626, 633, 638, 639, 671, 679, 687, 691-693, 696, 703, 707, 719, 721, 723, 737, 743-745, 747, 749, 770, 785, 810, 860, 863, 871, 880, 889, 896, 903, 916, 930, 939, 957, 965, 983, 997, 1028, 1035,

- 1047, 1051, 1072, 1082, 1092, 1094-1097, 1099, 1100, 1102, 1103, 1105, 1107, 1108, 1110, 1113, 1125, 1127, 1129, 1131, 1134, 1177, 1181
- Львівська обл. 9, 10, 12-14, 16, 18, 21, 24, 25, 29, 38, 80, 150, 233, 255, 362, 376, 534, 596-601, 608, 644, 652, 813, 831, 832, 839, 842, 843, 848, 875, 878-880, 898, 901, 936, 937, 951-974, 982, 1042, 1087, 1092-1134, 1175
- Львівська область ОУН 23
- Львівська округа ОУН 17, 18
- Львівська радіостанція 43
- Львівська, вул. у м. Золочів Львівської обл. 178, 360, 589
- Львівський військовий округ 1104, 1107, 1109, 1115, 1124
- Львівський край ОУН 126, 128, 134, 1179
- Львівський крайовий провід ОУН 10, 14, 385, 807, 808, 810, 816, 817, 1081, 1104, 1107, 1124, 1183
- Львівський обласний провід ОУН 10, 14, 1117, 1124
- Львівський окружний провід ОУН 1096
- Львівщина 29, 32, 68, 110, 609, 816, 901, 1042, 1059, 1096, 1100, 1112, 1113, 1122, 1124
- «Львовская правда», ра д. газета 204, 379, 605, 685
- Льогкий, співр. МВД (Олесько) 220
- Льоник Іван 87
- Льорин Володимир 335
- М**
- «М», повст. (Глинянщина) 497
- Магера Теодор 324, 348
- Магрель Микола Андрійович («Дон») 971
- Мадярщина. *Див.* Угорщина
- Мазан Марія 303
- «Мазенко». *Див.* Вітровий Василь
- Мазепа Іван 427, 643, 701
- «Мазепа». *Див.* Лопушанський Андрій
- Мазів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 106
- Мазовіта Іван Романович 756
- Мазур Антін 463
- Мазур Григорій 214
- Мазур, учит. 463
- Мазурик Михайло 328, 478
- Мазурик Текля 334
- Мазурик, к-р поль. відділу 61
- Мазурко Гриць 307
- Мазурок Григорій 341
- Мазурок Іван («Балакун») 702
- Мазурок Михаліна 341
- Мазурський Іван 662
- Мазярня Ваврикова, прис. с. Гута Буського р-ну Львівської обл. 1062
- Мазярня, с. *Див.* Мазярня Ваврикова, прис. с. Гута Буського р-ну Львівської обл.
- Майба Іван 19
- Майба Катеринам
- Майба Параскевія 646
- Майба Пелагія 345
- Майдан Гологірський, с. Краснянського р-ну. *Див.* Майдан-Гологірський, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Майдан, с. Бродівського пов. *Див.* Майдан, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

- Майдан, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 59, 63, 65, 67, 69, 93, 117, 251, 290, 722, 723, 760, 771, 871, 951, 952
- Майдан, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. 1065
- Майдан, с. Краснянського р-ну. *Див.* Майдан Гологірський, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- «Майдан». *Див.* Якимів Ярослав Миколайович
- Майдан-Гологірський, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 135, 175, 211, 246, 266, 281, 298-301, 321, 350, 362, 367, 368, 377, 383-385, 389, 396, 398, 399, 409, 415, 619, 628, 630, 634, 637, 638, 971
- Майданек Іван («Новий») 932
- Майдан-Пеняцький (Майдан Пеняцький), с. Золочівського пов. *Див.* Майдан, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Майданюк, прац. пошти 593
- Майзінгер Кузьма Гнатович 180
- Маїно Катерина 346
- «Майстер». *Див.* Кузик Павло
- Маївейко Паранька 572
- Макар Григорій Пилипович («Богун», «Мирон») 966, 1115
- Макар Микола Григорович («Зубр») 787, 1115
- Макар Микола, дир. шк. 598
- «Макар. *Див.* Проць Михайло Прокопович»
- Макаренко Галина, учит. 597
- Макаренко Євген, нач. пошти 183, 199
- Макаренко, агроп. 729
- Макаренко, співр. МВД (Золочів) 177, 538
- Макарій, єпископ 207
- Макаров, дир. електростанції 373, 631
- Макаров, рядов. МГБ 508
- Макаров, співр. МГБ (Броди) 180, 230, 247, 304
- Макаров, уповн. (Глиняни) 498
- Макаровський Павло 329
- Маківська Тимофія 683
- Макієва, учит. 226
- Макогон Олексій Іванович («Чайка») 1115
- Макогон Федір («Підкова») 302
- Макогон Федір Іванович («Скала») 1115
- Макогон, прок. (Підкамінь) 186, 723
- Макогонів, прок. *Див.* Макогон, прок.
- «Макс». *Див.* Скорупський Максим
- Максак Одарка 734
- «Максим», з м. Глиняни 302
- «Максим», стр. 874
- «Максим». *Див.* Баландюк Володимир
- «Максим». *Див.* Заброцький Петро Васильович
- «Максим». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
- «Максим». *Див.* Красовський Іван
- «Максим». *Див.* Мандзюк Ілля
- «Максим». *Див.* Тверць Григорій
- «Максим». *Див.* Штика Стефан
- «Максим». *Див.* Юрас Петро Данилович
- Максименко, ред. 636

- Максимець Дмитро («Вільха») 855, 856
- Максимишин Василь Іванович 494, 495
- Максимишин Володимир («Орел») 928
- Максимів Андрій 723
- Максимів Анна 608
- Максимів Володимир 312
- Максимів Зофія 303
- Максимів Й. О. 563
- Максимів Микола 303
- Максимів Степан 688
- Максимів, зав. торглісу 176
- Максимова Анна 683
- Максимович Володимир 329
- Максимович Марія 329
- Максимчук Анна, з с. Гончарівка 353
- Максимчук Анна, з с. дітківці 660
- Максимчук Григорій («Савка») 910, 911
- Максимюк В. 593
- Максимюк Іван 535
- Макухіна, викл. 706
- Мала Вишенька, с. Яворівського р-ну Львівської обл. 1108
- Мала Вільшанка, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 111, 116, 135, 176, 230, 323, 346, 362, 364, 367, 379, 414, 449, 481, 482, 486, 619, 621, 623, 627, 630, 644, 1120
- Мала Вільшанка, с. Краснянського р-ну. *Див.* Мала Вільшанка, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Маланчук, секр. комс. (Красне) 362
- Маланюк Анна 356
- Маланюк Данило («Крилатий») 972
- Маланюк Микола («Шепіль») 925, 926
- Маланюк Михайло («Джміль») 973
- Маланюк Михайло, повст., з с. Підгір'я 522, 970
- Маланюк Олександра 356
- Маланюк Петро, з с. Бужок 328
- Маланюк Петро, з с. Плугів 558
- Малий Михайло («Довбуш») 841
- Малий, служб. 223
- «Малий». *Див.* Дацків Степан
- «Малий». *Див.* Кусий Петро
- «Малий». *Див.* Поколінський Василь
- «Малий». *Див.* Скварук Петро.
- «Малий». *Див.* Турчиняк Мирон
- Малинівці, прис. с. Гологори Золочівського р-ну Львівської обл. 87, 639
- «Малиновий». *Див.* Кравчук Мар'ян
- «Малинового», відділ (сотня) 30, 32, 35, 957, 959
- Малиновська Анна 355, 512
- Малиновська Іванна 355
- Малиновська Пелагія 355
- Малиновський Григорій 355
- Малиновський Петро («Муха») 867
- Малиновський Петро («Ольшанський», «Снігур») 824, 866, 915, 1115, 1116, 1183
- Малиновський, з с. Зозулі 397
- Малиновський, з с. Козаки 397, 518
- Малі Ланки, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 762

Малі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 214, 216, 250, 251

Малі Переліски, хут. Заболотцівського р-ну. *Див.* Малі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Малі Переліски, хут. с. Заболотці. *Див.* Малі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Маліцька Марійка 288

Маліцький Василь 291

Малішкевич Олекса 340

Малко, парт. (Красне) 620

Малков Михайло Т. 442

Малков, нач. МВД (Поморяни) 417, 452

Малосілка (тепер у складі м. Броди), с. Бродівського р-ну Львівської обл. 93, 179, 665, 673

Малюк Б. 729

Мальцев Степан 239

Мальцова Ольга 456

Мальченко, секр. комс. (Заболотці) 661

Мамонтов, сержант МГБ 508

Мамчур Анна 337

Мамчур Емануїл 219

Мамчур Іван 336

Мамчур Катерина 337

Мамчур Михайло 218, 257

Мамчур Тимофій 182, 197

Мамчур, з с. Руда-Брідська 731

Мамчурі, прис. с. Руда Бродівська. *Див.* Мамчурі, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Мамчурі, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 209, 960

Манда Микола 95

Мандзюк Александр 257

Мандзюк Василь 729, 759

Мандзюк Ілля («Максим») 256, 819, 979, 1003, 1019, 1024, 1027

Мандзюк Роман Михайлович («Нечай») 257, 1116

Мандзюк Стефан («Сорока») 855

Мандибур Олена 285

Мандич Іван 337

Мандич Кирило 218

Мандич Кіндрат 336

Мандич Олекса («Довбуш») 153, 159, 872

Мандичі, прис. с. Ражнів Бродівського р-ну Львівської обл. 257

Мандій Михайло 623

«Мандоліна», друкарня (Підгаєччина) 1113

Мандренко Олена 734

Мандрига Анна 351

Мандрик, парт. 186

Мандюк Йосиф 256

Мандюк Іван 226

Мандюк Мирон 328

Мандюк Олекса 314

Мандюк Степан («Юрко») 971

Манзій Анна 353

Манров, прац. шахти 583

Мануїл, дільн МВД (Броди) 311, 665

Мануїл («Пугач»). *Див.* Дроботий Емануїл («Пугач»)

Манус Веронія 328

Манус Микола 328

Манус Олексій («Хома») 37, 870

Манчур Іван («Клен») 853, 854

Маньковський Й. Антонович 660, 675

«Мар». *Див.* Якимець Кирило
 Миколайович
 Маращанка, с. Кам'янка-Бузь-
 кого р-ну Львівської обл.
 1073, 1076
 Марець Катерина 326
 Маринів Мирослава 600
 Мариняк Дмитро, з с. Смільне
 247
 Мариняк, з с. Смільне 340
 Мариняк, прац. пошти (Броди)
 183
 Марйонова 456
 «Марійка», підп. (Олещина) 966
 «Марійка». *Див.* Андрущак
 Марія
 Маркевич Степан 297
 Марківч Євген 521
 Марківч Іван 537
 Марківч Марія, учит. 597
 Марківч Михайло 639
 Марківч Степан («Страшний»)
 898, 899
 Марківч Стефа 515
 Марків Михайло («Комар») 952
 Марків Юстин 336
 «Маркіян». *Див.* Золочівський
 окружний провід ОУН
 «Маркіян». *Див.* Корпан
 Ярослав Андрійович
 «Марко», зв'язк. (Бузеччина)
 979
 «Марко», повст. (Золочівщина)
 972
 «Марко». *Див.* Дуда Євген
 Васильович
 «Марко». *Див.* Ринг Мар'ян
 Маркопіль, с. Бродівсько-
 го р-ну Львівської обл. 114,
 718, 767, 1066
 «Мармаш» *Див.* Мигаль Павло
 Ількович
 Мармуловська Сіма 590
 Марнівський Петро 47
 «Марта». *Див.* Смолин Маруся
 Мартин Микола І. 175, 362,
 442, 619, 630, 637
 Мартиненко Тетяна Миколаїв-
 на 180
 Мартинів Василь 315
 Мартинів Володимир («Моро-
 зенко») 973
 Мартинович Ольга 671
 Мартинчук, парт. (Заболотці)
 725, 755
 Мартинюк Василь («Вітер»)
 846
 Мартинюк Василь, з с. Нем'яч
 691
 Мартинюк Володимир 366
 Мартинюк Григорій 723
 Мартинюк Іван Павлович, з
 с. Лучківці 756
 Мартинюк Іван, з с. Вербівчик
 688
 Мартинюк Марія 340
 Мартинюк Микола 594
 Мартинюк Михайло 663
 Мартинюк Параскевія 326
 Мартинюк Степан 338
 Мартинюк Теодозія 342
 Марусенко, прац. шахти 370,
 584
 Марусин Микола 570
 Марушка, прис. с. Безброди
 Буського р-ну Львівської
 обл. 78, 188, 189, 234, 271,
 272, 363, 367, 634
 Марущанка, прис. *Див.* Мара-
 щанка, с. Кам'янка-Бузького
 р-ну Львівської обл.
 Марущин Стефанія 661
 Марцієвська Марія 448
 Марцін Антін 662

Марціна Варвара 763
Марчак Анна 360
Марченко Олександр, співр.
МГБ (Олесько) 727
Марченко Олександра, учит.
461
Марченко, уповн. (Золочів)
296, 386, 540, 558-560, 562,
577, 578
Марчук Софія 690
Марчук, співр. пошти 200
«Масар». *Див.* Дубно Михайло
Масло Меланія 764
Масло Микола 318
Масло Михайло («Ненаситець»)
34, 896, 939, 1062, 1063,
1116
Масло Стефа 692
Масло, зав. клубу 682
Маслюк Йосип Андрійович
 («Черник») 798, 820, 981,
1116
Масник Ярослав Іванович 522
Матвейко В. 438
Матвієйко Мирон Васильович
 («Див», «Жар», «Рамзес»,
«Усміх») 1116, 1117
Матвієнко Іван Василевич 576
«Матвій». *Див.* Дуда Юліан
Васильович
Матвійчук Анна 339
Матвійчук Ева 339
Матвійчук Іван 724
Матвійчук Марія 360
Матвійчук Олексій («Дунай»)
165, 872, 873
Матвійчук, секр. комс. (Підка-
міль) 661
Матвіїв Антоніна 340
Матвіїв Данило 341
Матвіїв Євгенія 334
Матвіїв Йосафат («Клен») 848
Матвіїв Іван 340
Матвіїв Ілько 335
Матвіїв Марія 217
Матвіїв Микола 346
Матвіїв Михайло («Скиба») 846
Матвіїв Михайло 217
Матвіїв Ярослава 461
Матвіївський Р. 472
Матвіїшин Євген 661
Матейчук («Тигр») 1074
Матіфорко Микола 324
Матрос Александер. *Див.* Мат-
росов Александер
Матросов Александер 447, 709
Матюшенко Л. 443
Махнів, с. Рава-Руського пов,
тепер Польща 874, 1125
Махнівці, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 417, 453,
454, 457
Махніцький, з с. Струтин 433
Махортів Іван, нач. гарн. 402,
625
Маціщук Анна 343
Мацюк Люба 608
Мацюків, родина, з м. Золочів
608
Мацьків Розалія 307
Мачура Михайла 687
Машталір Люба 463
МГС, поляк, з с. Андріївка 61
Медведева Туся 226
Медведик Михайло 462
Медведюк Петро 462
Медвідь Василь 357
Медвідь Володимир («Зеле-
ний») 837
Медвідь, міліц., з с. Заріччя 129
«Медвідь». *Див.* Кук Василь
Степанович
«Медвідь». *Див.* Мединський
Петро

«Медвідь». *Див.* Шевчук Павло
 Мединська Анна 616
 Мединська Марія 616
 Мединська Стефанія 616
 Мединська Ярослава («Сте-
 фа») 1147, 1189
 Мединська, телефоніст 200
 Мединський Андрій 577, 616
 Мединський Михайло 616
 Мединський Петро («Медвідь»)
 911, 943, 968
 Мединський Роман 616
 Мединський Ярослав 616
 «Медуня», повст. 826
 Мелех Микола Васильович 756
 Мелех Степан («Боян») 958,
 962, 963
 Мелешко 161
 Мелих Федір («Запорожець»)
 952
 Мельборн, м., Австралія 1126
 Мельник Катерина 226
 Мельник Ліда 432
 Мельник Осип 287
 Мельник Роман 779
 Мельник Степан 337
 Мельник Ярослава 779, 781
 Мельник, з с. Жуличі 247
 Мельников 761
 Мельниченко, дільн. МГБ 176
 Мельниченко, співр. РВК 222
 Мельничук Анна 688
 Мельничук Іван 339
 Мельничук Марія, вис., з
 с. Лешнів 342
 Мельничук Марія, полька, з
 с. Лешнів 752
 Мельничук Стах 333
 Мельничук Стефан 247
 Мельчук Н. 148
 Менес Абрагам 377, 603
 Менусора Михайло 329
 Менцов, співр. МГБ (Заболотці)
 756
 Мерц («Богуна»), більш. висл.
 284, 285
 «Месник». *Див.* «Ромко» («Мес-
 ник»)
 Метальов, служб. (Золочів)
 431
 Метельський Роман («Вели-
 кий») 932
 Метенів, с. Зборівського р-ну
 Тернопільської обл. 932
 Мех Володимир («Курган»)
 1117
 Мех Марія 331
 Мех Н. 20
 Мех Павло 315
 Механів Осип 465
 «Механік». *Див.* Букета Гілярій
 Мигаль Василь («Буйний») 847
 Мигаль Горпина 342
 Мигаль Ірена 344
 Мигаль Павло Ількович («Бо-
 рис», «Зеніт», «Мармаш»,
 «Павур», «Яр», «400-110-
 110») 33, 1117, 1136, 1187
 Мигаль Степан («Гонта») 135,
 845, 848
 Мигаль Стефанія 848
 Микити, с. Бродівського р-ну
 Львівської обл. 36, 831, 833,
 853, 855, 1120
 Микити, с. Підкаміньського
 р-ну. *Див.* Микити, с. Бро-
 дівського р-ну Львівської
 обл.
 Микитович Роман 74
 Микитюк Анастасія 342
 Микитюк Гнатко 343
 Микитюк Григорій («Гай») 830
 Микитюк Іван («Бурлака») 873
 Микитюк Іван («Дубович») 846

Микитюк Катерина 339
 Микитюк Марія 742
 Микитюк Ольга 249
 Микитюк Степан 249
 «Микола». *Див.* Дзендровський Ярослав
 «Микола». *Див.* Придивус Микола
 «Микола». *Див.* Ходай Дмитро Степанович
 Миколаєв Р. 472
 Миколаєнко Катя 364
 Миколаєнко, інстр. (Глиняни) 270
 Миколаїв, с. Пустомитівського р-ну Львівської обл. 810
 Миколаївка, с. Бібрецького р-ну. *Див.* Миколаїв, с. Пустомитівського р-ну Львівської обл.
 Миколаївський надрайонний провід ОУН 1128
 Миколенко, уповн. (Заболотці) 682
 Миколюк Володимир («Бере-за») 847
 Миколюк Петро («Роман») 848, 849
 Микула Анна 662
 Микула Володимир 662
 Микула Євген 662
 Микула Іван 759
 Микула Петро 662
 Микулишин Марія 572
 Милянєвська А. 619
 Милянєвський Роман 362, 620
 Миносора Володимир 223
 Минусора Андрій («Бурлака») 294, 896, 897, 939, 940, 967
 Минусора Пилип 262
 Мирон Дмитро («Селюк Мирон») 24
 Мирон Павло («Ярема») 385
 «Мирон». *Див.* Боднар Іван
 «Мирон». *Див.* Дякон Ярослав
 «Мирон». *Див.* Лемик Петро
 «Мирон». *Див.* Ляхович Мирослав
 «Мирон». *Див.* Макар Григорій Пилипович
 «Мирон». *Див.* Семків Іван Петрович
 «Мирон». *Див.* Федун Василь
 Мирошниченко, зав. відділу 175
 Мирошниченко, заст. нач. охорони 415
 Мисак Григорій 332
 Мисак Юлько 691
 Мисак Ярослав 331
 Миськів Василь 279
 Миськів Мойсей 450
 Миськів Петро, з с. Гончаврівка 279, 295, 353
 Миськів Петро, з с. Заболотці 662
 Мительов, нач. кадрів 475
 Митниця Руська, с. Козинського р-ну Рівненської обл. *Див.* Митниця, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл.
 Митниця, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 97, 130, 200, 344, 654, 845, 856
 Митниця, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 956
 Митришин Іван 356
 Митрохін Василь, співр. МГБ (Золочів) 297, 359, 502, 504, 508-510, 512-518, 520, 523, 524, 531, 538, 606
 Митулин, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 54, 66, 77, 101, 105, 133, 178, 206, 244,

300, 302, 348, 393, 405, 408,
 415, 635, 640, 902, 970, 1123
 Митулин, с. Краснянського
 р-ну. *Див.* Митулин, с. Золо-
 чівського р-ну Львівської
 обл.
 Митулинська Степанія 319
 Митулинська Ярослава 319
 Митулинський ліс 446, 483, 821
 «Митько». *Див.* Івахів Дмитро
 Михайдик Надія 620
 Михайлик П. 461
 Михайлишин Василь 74
 Михайлишин Ілія, з Пługів 471,
 558
 Михайлишин, з с. Почапи 403,
 404
 Михайлишин, з с. Червоне 574,
 612
 Михайлів Володимир 187
 Михайлів Григорій 354
 Михайлів Ксеня 351
 Михайлів Петро 330
 Михайлів Семен 354
 Михайлів Степан Андрійович
 («Довбуш») 694
 Михайлівка, с. Радивилівсь-
 кого р-ну Рівненської обл.
 217
 Михайлов Іван 763
 Михайлова, зав. райпожив-
 спілки 175
 Михайловська Софія, з с. Гон-
 чарівка 598
 Михайловська, піонервожата,
 з с. Тур'я 763
 Михайловський Василь 758
 Михалевський Е. 434
 Михалішин Павло («Буковий»)
 843
 Михалюк Павло 176
 Михальчук Василь 248, 304
 Михальчук Григорій 304
 Михальчук Лука («Ярий») 956
 Михальчук Максим 344
 Михальчук Пелагія 343
 Михальчук Петро 344
 Михальчук Текля 344
 Михальчук Тимко 344
 Михальчук Тимофій Петрович
 («Безталанний», «Липа») 1117,
 1118
 «Михасько». *Див.* Сеньків Павло
 Михніцков, зав. відділом 184
 Мицко Анно 617
 Мицко Василь 617
 Мицко Катерина 299
 Мицко Семен 371
 Мичковський, зав. відділу 174,
 175
 «Миш» (ім'я Володимир), повс.
 (Заболотеччина) 702, 793-796
 Мишко Галина 463
 Мищук Олекса 762
 Мідне, с. Бродівського р-ну
 Львівської обл. 874
 Мізерний Василь («Рена») 1106
 Мізунь (Новий, Старий),
 с. Долинського р-ну Івано-
 Франківської обл. 1072
 Міклаш Гнат 320
 Міклаш Іван 354
 «Міко». *Див.* Варвара Євген
 Міколяш Ксеня 755
 Міленко, парт. (Золочів) 535
 Мілецький Михайло 327
 Мілієр Юлій 485
 Мілянєвська Анна 647
 Мілянєвська Софія 176
 Мілянєвська Стефанія 646
 Мілянєвський Олекса 176
 Мімбаєк, гол. бухг. 387
 Міненко Микола. *Див.* Міненко
 Семен Миколайович

Міненко Олена 600
Міненко Семен Миколайович
(Міненко Микола), секр.
парт. (Золочів) 359, 409,
507, 550, 552, 553, 636, 637
Мінлаг, рад. концтабір 1108
Мінчакевич Феодозія 350
Мірчук Петро 17-19
Місевич Франко («Курган»)
871, 872
Міськів Іван 670
«Місько», повст. (Олещина)
820
Мітрофанов, дільн. 264
Мітрохін, дільн. *Див.* Митрохін
Василь, дільн.
Мітульницький, учит. 763
Мітцев, співр. МГБ (Заболотці)
738
Мічіган, штат, США 1097
Мічурін 458
Мішко Марія 741
Міщак, телефоніст 183
Міщук Василь 764
Міщук Володимир 314
Міщук Іван 731
Міщуки, прис. с. Пониковиця
Бродівського р-ну Львівсь-
кої обл. 691, 872
«МКЛ». *Див.* Кук Василь Степа-
нович
Млинівці, с. Зборівського р-ну
Тернопільської обл. 567
Мо[...] Анна, з с. Солова 392
Мовчан Тетяна 661
«Могила». *Див.* Шеремета
Михайло Васильович
Могилів-Подільський, м. Він-
ницької обл. 1106
Могилки, місц. біля смт.
Красне Буського р-ну Львів-
ської обл. 445, 482, 483, 486
Могильницька Марія 333
Мойса Мирослав 215
Мойсеев 756
Мойсеев, дільн. (Заболотці)
665
Мойсеев, співр. міліції (Олесь-
ко) 728
Мокранський, уповн. (Золочів)
566
Мокригін, зав. відділом 184, 185
Мокрий Павло 367, 627
Мокрицька Марія 248
Мокровський, парт. (Золочів)
387
Молдавкін, співр. МГБ (Підка-
мись) 723, 767
Молінський Осип Микитович
756
«Молода Громада», т-во 879,
937
«Молода Просвіта», т-во 1123
Молот, міліц. 221
Молотов 367, 458, 570, 627
Молчан Тетяна, секр. комс. 725
«Монастир». *Див.* Підкамін-
ський районний провід ОУН
Монастирок Брідський, с. *Див.*
Монастирок, с. Бродівсько-
го р-ну Львівської обл.
Монастирок, с. Бродівсько-
го р-ну Львівської обл. 109,
113, 317
Монастирок, с. Золочівського
р-ну Львівської обл. 168,
213, 246, 264, 297, 355, 361,
371, 403, 407, 434, 435, 437,
441, 472, 479, 502-505, 512,
514, 516, 517, 520, 521, 524,
527, 529, 530, 532, 573, 574,
578, 580, 599, 605-611, 617,
618, 825, 862, 915, 919, 969,
970, 1045, 1116

Монастирський Василь 346
 Мончаковська Ангеля 340
 «Мор», куц. (Підкамінеччина) 981
 Моргун Василь 758
 Морда Анна 346
 Мордах Ярослав («Чорноморець») 784
 Мордох Михайло 329
 Мороз Василь 153, 159
 Мороз Володимир 17, 28, 32
 Мороз Володимир 662
 Мороз Володимир 799, 857
 Мороз Олександр («Козак») 970, 1064, 1067, 1080, 1118
 Мороз Степан Павлович 757
 Мороз Ярослав 761
 Мороз, з с. Заболотці 762
 Мороз, секр. суду 222
 «Мороз» («Опора»), окр. реф. розв. (Золочівщини) 31, 34, 99, 106, 107, 800-802, 1092
 «Мороз», окр. реф. проп. (Золочівщини) 33, 814, 958, 1092
 «Мороз», повст. (Глинянщина) 498
 «Мороз», стр. 874
 «Мороз», член окр. проводу 960
 «Мороз». *Див.* Вовк Михайло
 «Мороз». *Див.* Ймботильський Володимир
 «Мороз». *Див.* Рудницький Олекса
 «Морозенка», відділ 837, 963
 «Морозенко», з с. Хильчиці 867
 «Морозенко», повст. (Глинянщина) 210
 «Морозенко», повст. (Золочівщина) 971
 «Морозенко», член окр. пров. (Кам'янець-Подільщини) 826
 «Морозенко». *Див.* Зухар Микола
 «Морозенко». *Див.* Камінський Арсен
 «Морозенко». *Див.* Мартинів Володимир
 Морозов, співр. МВД (Броди) 664
 Морозов, співр. МГБ (Поморяни) 382, 503
 Морозюк Текля 342
 Москалев І. Е. 362
 Москалев Тимофей 620
 Москалевський Микола Дем'янович («Омелян») 839, 1118
 Москаленко Володимир 702
 Москаленко Галя 439
 Москалі. *Див.* Росіяни
 Москалюк Йосиф («Сокіл») 832
 Москалюк Олекса («Скорий») 854
 Москаль Михайло («Жук») 852, 859, 864, 914, 916
 Москаль Ярослава 167
 Москва Варвара 329
 Москва Дмитро 66
 Москва Ева 166
 Москва Катерина 166, 329
 Москва Марія 347
 Москва Павло 66
 Москва Пилип 66
 Москва С., з с. Ожидів 66
 Москва Софія, підп., з с. Ожидів 774
 Москва Теодор. *Див.* Москва Федір
 Москва Тома 329
 Москва Федір («Часник») 166, 871

Москва Яцко 329
Москва, м., РФ. 24, 179, 464,
531, 649, 745, 775, 809,
1040-1042, 1045-1047, 1051
Москвини. *Див.* Росіяни
Москвяк, співр. МВД (Помо-
ряни) 417
Московська обл., РФ 1128
Московський, співр. МГБ
(Олесько) 727
Московщина 139
Мостиський повіт ОУН 1106
Мостовик, міліц. 221
Мосур Іван, нач. тюрми (Золо-
чів) 364
Мосьціцький (Мосціцький), зав.
каси 185, 670
Мот Іван («Голуб») 854
Мотилевич Петро, гол. к-пу
366, 626
Мудра Анна 617
Мудра Віра 862, 863, 918, 919,
945
Мудра Катерина 354
Мудра Марія 617
Мудрак Йосиф 265
Мудрак Міхал 348
Мудрак Петро 348
Мудрак, жінка Йосипа, з
с. Стінка 265
Мудрий Володимир («Гриб»)
880, 882
Мудрий Іван 281
Мудрий Степан («Тачанка»)
971
«Мудрий», підр. п-к 73
«Мудрий». *Див.* Годований
Григорій
Музика Дмитро 356
Музика Петро («Корч») 929,
930
Музика Петро 254
Музика Софія 357
Музика, ст. л-т МГБ 1036
«Музика». *Див.* Безпалько
Іван
«Музика». *Див.* Кіпран васьиль
Музичка Іван, з с. Вербівчик
335
Музичка Іван, з с. Орихівчик
723
Музичка Марія, з с. Піски 98
Музичка Марія, з с. Яснище
335
Мулявишин Степанія 663
Мулявка Михайло 342
Муляшив Володимир 662
Муравецька Євгенія 763
Муравецький Йосиф 763
Муравський Степан 341
Мурий Василь 293, 294
Мурин Семен 627
Мурміль Анна 563
Мусій Йосиф 692
Мусій Іван 223
Мускігон Гайтс, м., штат Мічі-
ган, США 1097
Мусор, співр. МВД (Глиняни)
270
Муха Михайло Петрович 757
Муха Олекса 330
Муха Степан 628
«Муха», кер. відділу самообор.
(Глинящина) 101
«Муха». *Див.* Малиновський
Петро
Мухар Іван 289
Мухар Олекса 289
Муц Петро 354
Муц Петро, з с. Зарваниця 550
Муц Яків 355, 550
Мюнхен, м., Німеччина 1116
Мянцев, співр. МГБ 1002
Мясоєд, редактор 177

Н

- «Н.». *Див.* Якимович Надія Дмитрівна
Навроцька Катерина 166
Навроцька Параскевія 360
Нагадаєв, співр. МВД 180
Нагірна Катерина 299, 350
Нагірна Клавдія 733
Нагірна Марія 343
Нагірна Мотрона 346
Нагірна Олена 462
Нагірний Василь Степанович («Буря», «Летун», «Орест») 31, 1118
Нагірний Григорій 299
Нагірний Михайло 517
Нагірний Стефан 280
Нагірняк Василь 762
Нагірняк Михайло («Шпак») 835
Нагірняк Петро 334
Нагорна Олена 732
Нагуляк Пилип 345
Надвідня, з с. Грималівка 344
Надвірнянський р-н Івано-Франківської обл. 1108
Надорожний Микола 757
Надорожняк Марія 164
Надорожняк Пилип Григорович («Ворон», «Круг», «Садок») 1118
Надорожняк Теодозій Григорович («Артем») 825, 827-829
Надсяння 93
«Надя». *Див.* Якимович Надія Дмитрівна
Надярна Павлина Миколаївна 180
Надярний Трохим Андрієвич 181
Назар Іван Касьянович («Потічний») 1118, 1119
Назаренко Галина 732
Назаренко Григорій 732, 762
Назаренко Катерина 684
Назаренко, в'язень 702
Назаренко, співр. МГБ (Буськ) 741
Назарчук Текля 334
Назименко, служб. 222
Найда Катерина 338
Найда Михайло («Чорний») 854
Найда Осип 566
Найда Софія 258
Найса, р. *Див.* Ніса, р.
Наквацька Катерина 352
Наквацький Андрій 868
Наквацький Іван 353
Наквацький Мирон 510
Наквацький Степан 510
Накваша, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 55, 93, 160, 201, 203, 310, 334, 701, 714, 715, 766, 767, 830, 831, 833, 834, 965, 1119
Накваша, с. Підкамінського р-ну. *Див.* Накваша, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
Накельський Володимир («Лісовий») 840
Накельський Михайло Омелянович («Гірний» («Г»), «Галузний», «Роман», «Тарас») 724, 746, 811, 813, 966, 1119, 1183
Наконечна Анна 355
Наконечний Іван («Чех») 241
Наконечний Іван 467
Наконечний Степан 334
Наконечний Ярослав («Дужий») 929
Наконечний, міліц. 221
«Наливайка», провок. група 856

Наливайко Анна 617
 Наливайко Віра 247
 Наливайко Григорій 354
 Наливайко Іван, з с. Тростянець 608
 Наливайко Іван, з с. Червоне 354
 Наливайко Катерина 617
 Наливайко М., з с. Біле 457-459, 489
 Наливайко Марія, 20 р., з с. Зозулі 617
 Наливайко Марія, 50 р., з с. Зозулі 616
 Наливайко Марія, 60 р., з с. Зозулі 617
 Наливайко Марія, з с. Монастирок 617
 Наливайко Марія, учит. 597
 Наливайко Михайло («Луговик») 921
 Наливайко Роман 355
 Наливайко Софія, 14 р., з с. Зозулі 617
 Наливайко Софія, 28 р., з с. Зозулі 616
 Наливайко Стефа 355
 Наливайко Стефан («Задоріжний») 922
 Наливайко Стефан 355
 Наливайко Теклю 616
 Наливайко Федір 617
 Наливайко, з с. Тростянець 368
 Наливайко, уповн. 286, 287
 «Наливайко», військ. реф. РП 73
 «Наливайко». *Див.* Козак Михайло Федорович
 «Наливайко». *Див.* Савчук Степан
 Нанацький Володимир 668
 Нануріс Валентина 763
 «Наум». *Див.* Дяків Осип
 «Наум». *Див.* Якимів Наум
 Науменко, співр. МГБ (Олесько) 772, 776
 Нахаба, парт. 180
 Нахвостач Петро 62
 Нахімов, адмірал 202
 «Нахтігаль», батальйон 1071, 1111, 1127
 «Наш Фронт», видання 1126
 Невідома Ксеня 356
 Недільський Степан 643
 «Недоли», сотня самооб. (Глинянщина) 32
 «Недоля», к-р сотні 32
 «Недоля», надр. реф. СБ (Брідщини) 165, 1075,
 «Незнаний», повст. (Брідщина) 980
 «Незнаний». *Див.* Видра Петро Іванович
 «Незнаний». *Див.* Швайка Дмитро
 Незнанів, с. Кам'янка-Бузького р-ну Львівської обл. 1073
 Некрасов, зав. відділом (Золочів) 387, 540
 Нем'ян Надія 463
 Нем'яч, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 38, 115, 127, 160, 201, 203, 310, 333, 691, 714, 721, 766-768, 830, 831, 834, 952, 953, 1100, 1122, 1132
 Нем'яч, с. Підкамінського р-ну. *Див.* Нем'яч, с. Бродівського р-ну Львівської обл
 «Немаба». *Див.* Олексин Василь
 Немирів, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 649

- Немирівка, с. *Див.* Немирів, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл.
- «Немирівна». *Див.* Романів Ярослава
- Немирчук, співр. МВД (Олесько) 727
- «Ненаситець». *Див.* Масло Михайло
- «Ненаситця», відділ (сотня) 896, 939, 1068
- «Непитай». *Див.* Волощишин Микола
- «Непоборні», сотня 30, 36, 1068, 1100, 1112, 1123, 1131
- «Непорадний». *Див.* Баран Григорій
- Непосудна Катерина 594
- «Нестер». *Див.* «Нестор»
- Нестеренко Параскевія 763
- «Нестор». *Див.* Заяць Михайло Миколайович
- «Нестор». *Див.* Шпотюк Йосип
- Несторенко, суддя 692
- Несторович, співр. МВД (Поморяни) 417, 452
- Нечаєв Трохим, 375
- «Нечай», п-к госп. та техн. референтур КП 864, 889, 890, 892, 893
- «Нечай», повст. (Краснянщина) 643, 645
- «Нечай», сотенний 91
- «Нечай». *Див.* Баландюк Іван
- «Нечай». *Див.* Заставний Василь Тимофійович
- «Нечай». *Див.* Зелізко Роман
- «Нечай». *Див.* Литвин Петро
- «Нечай». *Див.* Мандзюк Роман Михайлович
- «Нечая», відділ 91
- Нечипоренко, парт. 185
- Нижанковичі, смт. Старосамбірського р-ну Львівської обл. 1106
- Никига Василь 780
- Никильський Ярослав («Соловій») 936
- Николаєнки, брати, інстр. 172
- Николаєнко Марія 623
- Николаєнко Шура 620
- «Ничай». *Див.* Дубина Степан
- «Ничай». *Див.* Ковальчук Іван
- Нище, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл. 1121
- Нікітенко Василь 239
- Нікітенко Надія 239
- Ніколаєв, викл. 706
- Ніколаєв, дільн. МВД (Олесько) 220
- Німецька армія (Вермахт) 43, 47, 50, 52-54, 57, 60, 62, 70, 71, 73, 75, 76, 80, 84
- Німецька жандармерія 48, 51, 54, 56, 59, 66, 76
- Німецька команда. *Див.* Німецька армія
- Німецька поліція 48, 50-53, 57, 58, 60, 61, 63, 76, 896, 918, 939, 984, 1110
- Німецьке військо. *Див.* Німецька армія
- Німецький лагерь. *Див.* Німецький концентраційний табір 863, 865, 960, 1122, 1127
- Німецькі гарнізони. *Див.* Німецька армія
- Німецькі тюрми 851, 984, 1112
- Німці 18, 48-55, 57, 60, 61, 64-67, 69-79, 81-85, 89, 91, 110, 112, 113, 118, 125, 151, 157, 167, 189, 223, 248, 515, 553, 588, 648, 650-652, 654, 656, 780, 824, 835, 851, 858,

- 863, 865, 879, 880, 882, 885, 887, 889, 891, 892, 894-896, 898, 900, 901, 903, 905, 906, 910-915, 917, 918, 920, 922, 926-928, 931-933, 935, 937, 939, 942, 944, 945, 950, 954, 956, 958, 961, 963-965, 984, 1059, 1060, 1077, 1106, 1112, 1119, 1122, 1127, 1129, 1132
- Німеччина 45, 53, 67, 75, 76, 81, 135, 143, 146, 148, 154, 187, 202, 203, 219, 225, 240, 258, 266, 274, 293, 465, 485, 573, 659, 752, 822, 830, 833, 835, 845, 862, 864-866, 870, 879, 886, 889, 894, 895, 898, 902, 903, 910, 918, 920, 921, 923, 926, 937, 939, 942, 945, 961, 1042, 1073, 1096, 1097, 1099, 1112, 1116, 1126, 1129, 1130, 1133, 1172-1175
- Ніса, р. 1074
- Ніфанів Зеновій Григорович 669
- Ніцпон Параскевія 345
- Ніцук Наталя 662
- Ніцука Наталія 760
- Ніщанський ліс 606
- Ніщук Марія 340
- Нлишківич Віктор 402
- Новаківський Ізидор 202, 376
- Новгородський Франко 391
- «Нове село», газета 1096
- Новий Рогівець, с. Збаразького р-ну. *Див.* Новий Роговець, с. Збаразького р-ну Тернопільської обл.
- Новий Роговець, с. Збаразького р-ну Тернопільської обл. 856
- Новий Розділ, м. Львівської обл. 30, 1103
- Новий Яричів, смт. Львівської обл. 133, 210, 241, 895
- «Новий». *Див.* Майданек Іван Новіков, співр. МВД (Олесько) 161, 220
- Новікова, парт. 186
- Новіцька Павліна 448
- Новосад Степан 461
- Новосибірськ, м., РФ 710
- Новосілка, с. Краснянського р-ну. *Див.* Новосілки, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Новосілки, с. Буського р-ну Львівської обл. 50, 53, 66, 70, 77, 104, 178, 190, 212, 244, 272, 300, 302, 322, 348, 367, 391, 403, 409, 411, 415, 626, 627, 630, 636, 637, 640-642, 644, 645
- Новосілки, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 453, 454, 458, 467, 490, 493, 494, 972
- Новосілки, с. Краснянського р-ну. *Див.* Новосілки, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Новосілки, с. Поморянського р-ну. *Див.* Новосілки, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Новоставки, прис. Бродівського р-ну 103
- Новочеркаси, м. *Див.* Новочеркаськ, м. Ростовської обл., РФ
- Новочеркаськ, м. Ростовської обл., РФ 708, 710
- Новояричів, м. *Див.* Новий Яричів, смт. Львівської обл.
- Новояричівський р-н Львівської обл. 894, 895

- Ногач Анна, з с. Новосілки 348
 Ногач Анна, з с. Почапи 352
 Ногач Михайло 348
 Нойгаммер, м., Німеччина 1130
 Ноймаркт, м., Німеччина 1074
 Ноноріс Валентина 732
 Носач Степанія 595
 Носков 161
 Носов, ред. 722
 Носовиця, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. 1065
 Нью Гевен, м., США 1050
 Нью-Йорк, м. *Див.* Нью-Йорк, м. Нюрнбергщина, місц. в Німеччині 1077
 Ньюшко М. В. 590
 Нью-Йорк, м., США 6, 775
 Нью-Йорк, штат, США 1097
 Ньюпорт, м., Австралія 1126
- О**
- «О». *Див.* Кук Василь Степанович
 Обгів, с. *Див.* Соснівка, с. Дубенського р-ну Рівненської обл.
 Обертасів (Обертасова), хут. с. Монастирок Золочівського р-ну. *Див.* Обертасів, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Обертасів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 80, 147, 149, 155, 167, 297, 321, 322, 355, 407, 414, 437, 512-516, 521, 524, 532, 578, 580, 599, 609, 610, 618, 864, 919, 920
 Обертасова, с. Золочівського р-ну. *Див.* Обертасів, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Обуховський Роман 74
- «Оверка», сотня 32, 35, 965, 1073
 «Оверко». *Див.* Федорків Володимир Лук'янович
 Овинов, співр. МГБ. *Див.* Овінов Віктор
 Овінов Віктор, співр. МГБ (Золочів) 359, 502, 505, 510, 512-514, 516, 518, 519, 523, 538, 540, 567, 606, 608, 609
 Огієнко Галина 763
 «Огник». *Див.* Дубина Василь Прокопович
 Огризко Микола 510
 Одеська обл. 595, 598
 Одінецов Петро 576
 Однорович Павло 264
 Одрезна Александра 683
 Ожидів, с. Буського р-ну Львівської обл. 20, 21, 53, 61, 66, 76, 77, 83, 90, 91, 93, 104, 105, 108, 109, 111, 144, 145, 152, 153, 158, 159, 161, 162, 166, 194, 197, 224, 227, 228, 269, 276, 288, 292, 318, 319, 329, 340, 517, 656, 693, 740, 743, 744, 773, 774, 776, 784, 818, 838, 839, 842, 869, 871, 873, 874, 959, 960, 966, 1100, 1120, 1122, 1123, 1126, 1130-1132
 Ожидів, с. Олеського р-ну. *Див.* Ожидів, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Ожидівський гарнізон 269, 287
 Ожидівський куш ОУН 152, 158, 1131
 Ожидівський підрайонний провід ОУН 1118
 Ожихівський Йосип («Панько») 981

- Озерна, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл. 418
- Озерянка, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл. 1097
- Озірна, с. *Див.* Озерна, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл.
- Околита Емільян 249
- Околита Еміліянна 256
- Околита Орест 691
- «Оксана». *Див.* Ільчина Стефанія
- «Оксана». *Див.* Якимович Надія Дмитрівна
- «Окунь», повст. (Брідщина) 656
- «Олег». *Див.* Червак Іван Михайлович
- Олейніков, нач. табору 363, 402, 625
- «Олекса». *Див.* Гавришків Василь
- Олександрова Віра 728
- Олексевич Йосиф, гол. к-пу 674
- Олексенко, парт. (Поморяни) 450
- Олексин Василь («Немаба») 906
- Олексин Іван Якович («Сорокати») 34, 36, 905, 906, 1119
- Олексій Андрій («Крук») 971
- Олексій Анна 281, 298, 299, 301
- Олексій Йосиф 350
- Олексій Степан 630
- Олексій Текля 281, 298
- Олексій, патріарх. *Див.* Алексій, патріарх
- Олексюк Микола 760
- Олексюк Мирон Йосифович 179, 306
- Олексюк Омелян 215
- Олексюк Ярослава Яковичева, ревізор 181
- Олексюк Ярослава, вис., з с. Пониква 339
- «Олені», старш. школа 1103, 1115, 1119, 1128
- Оленка, прис. с. Пеняки Бродівського р-ну Львівської обл. 955
- «Оленка». *Див.* Колодинська Стефанія
- Оленчак Анна, з с. Гавареччина 319, 329
- Оленчак Анна, з с. Почапи 352
- Оленчак Йосип («Дубовий») 865, 866, 887, 888, 1119
- Оленчак Осип. *Див.* Оленчак Йосип.
- Оленчак Теодор Андрійович («Васильків») 22, 23, 888
- Оленюк Леон 674
- «Олень». *Див.* Ковальчук Григорій
- «Олень». *Див.* Юськів Микола
- «Олесь», зі Зборівщини 825, 827-829
- «Олесь». *Див.* Романюк Степан Євстахович
- «Олесь». *Див.* Червак Іван Михайлович
- Олеська в'язниця 128
- Олеська Гута, с. Олеського р-ну. *Див.* Гутище, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Олеська районна ексекутива ОУН 1105
- Олеськивич 84
- Олеський районний провід ОУН 9, 13, 27, 35, 744, 751, 799, 811, 812, 820, 1075, 1092, 1097, 1098, 1100,

- 1101, 1104, 1111, 1114, 1118-1120, 1122, 1123, 1126, 1127, 1132, 1133, 1144, 1145, 1183, 1188, 1189
- Олеський р-н Львівської обл.
32, 38, 89, 90, 102, 135, 144, 153, 159, 161, 197, 203, 204, 207, 209, 215, 218, 219, 228, 231, 233, 259, 262, 263, 268, 272, 273, 275, 276, 287, 289, 290, 317, 318, 321, 327, 376, 398, 413, 441, 515, 594, 660, 663, 664, 666, 667, 669, 672, 674, 680, 685, 692, 711, 738, 742, 745, 749, 751, 771, 773, 774, 776, 784, 812, 818, 820, 822, 838, 853, 854, 857, 860, 863, 875, 889, 890, 892, 895, 917, 952, 953, 957, 959, 960, 962, 966, 978, 1042, 1066, 1072, 1076, 1098, 1119, 1125, 1184
- Олесько, смт. Буського р-ну Львівської обл. 20, 25, 52, 54, 59, 76, 89-91, 105, 109, 113, 117, 129, 152, 158, 197, 200, 202, 219, 221, 225, 226, 228, 229, 262, 263, 274, 276, 290, 292, 312, 318, 515, 622, 666, 680, 742, 772-774, 815, 820, 889, 890, 892, 905, 907, 910, 911, 1066, 1075, 1077, 1103, 1124, 1125, 1127
- Олесьчина. *Див.* Олещина
- Олещина 52, 53, 59, 83, 136, 799
- Олива Анна 337
- Олива Степан 332
- Оливин Юліян 376
- Оліва Федір 569
- Олігарська Ольга 338
- Олійник А., з с. Гаї-Смоленські 148
- Олійник Анастасія, з с. Андріївка 449
- Олійник Василь («Степ») 973, 977
- Олійник Василь, з с. Великі Фільварки 340
- Олійник Василь, з с. Гаї-Дубиські 1008, 1012, 1015, 1021-1023, 1029, 1031
- Олійник Василь, з с. Жуличі 478
- Олійник Грицько 689
- Олійник Еміліян 449
- Олійник Ілярій 558-560
- Олійник Марія 351
- Олійник Микола 758
- Олійник Михайло, з с. Великі Фільварки 673
- Олійник Михайло, з с. Тур'я 758
- Олійник Надія 599
- Олійник Ольга 596
- Олійник Омелян 321
- Олійник П., учит., з с. Княже 439
- Олійник Павло, з с. Велика Вільшаниця 324
- Олійник Петро, з с. Безброди 367, 626
- Олійник Петро, з с. Коропець 357
- Олійник Софія 354
- Олійник Степан, 50 р., з с. Безброди 345
- Олійник Степан, 69 р., з с. Безброди 345
- Олійник Тетяна 461
- Олійник Філярій 576
- Олійник Хома («Дорошенко») 930
- Олійник, з с. Тростянець 567, 568

- Оліновська Олена 600
Оліянка, з с. Новосілки 467
«Оля», підп. (Олещина) 966
«Оляна». *Див.* Смолин Маруся
Ольжич 21
Ольжича, бібліотека 21
Ольховий Іван Іванович 756
Ольховий Кіндрат 692
Ольховська О. 620
Ольшанський Станіслав
Іванович 757
«Ольшанський». *Див.* Мали-
новський Петро
Ольшевська Наталя 683
Омеленко А. І. 370, 583
Омелюк Євген 694
Омелюх Марія 331
Омелюх Онуфрій Григорович
179
Омелюх Петро 761
Омелюх Сафат 757
Омелян Богдан 660
Омелян Ярослав 683
«Омелян». *Див.* Луців Іван
«Омелян». *Див.* Москалевський
Микола Дем'янович
«Омелько». *Див.* Гавур Ярослав
«Омелько». *Див.* Дутка Петро
«Омелько». *Див.* Зубач Василь
Омельченко, зав. відділом
(Золочів) 376
Омельченко, учит. 596
Омельчук, з с. Дерев'янки 569
Ониськів Василь («Касян») 972
Ониськів Володимир («Зенко»)
971
Ониськів Кость 355
Ониськів Степан 303
Ониськів, уповн. (Поморяни)
492
Онищук Леся («Габ») 838
Оніщенко Марія 226
Опаки, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 47, 52, 66,
93, 153, 159, 161, 222, 228,
229, 292, 293, 674, 773, 860,
917, 1066, 1068
Опаки, с. Олеського р-ну. *Див.*
Опаки, с. Золочівського р-ну
Львівської обл.
«Опока». *Див.* Ковалишин
Михайло Степанович
«Опора» («Мороз»), окр. реф.
розв. *Див.* «Мороз» («Опо-
ра»)
Орани, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 257, 286, 687
«Орден залізної остроги»,
пласт. кур. 1127
Ординович Степан Григорович
(«Кавказ», «Казе», «Хміль»)
977, 1119
Орел Андрій 688
«Орел». *Див.* Гладюк Степан
Петрович
«Орел». *Див.* Ковальчук Степан
«Орел». *Див.* Максимишин
Володимир
«Орел». *Див.* Фещур Роман
«Ореол», надр. пров.
(Брідщини) 1092
«Орест». *Див.* Нагірний Василь
Степанович
Орещук Войтко 588
Орихівчик (Орехівчик), с. Під-
каміньського р-ну. *Див.* Ори-
хівчик, с. Бродівського р-ну
Львівської обл.
Орихівчик, с. Бродівського
р-ну Львівської обл. 62, 107,
115, 335, 715, 723, 767, 831
Орищин Степан 45
Орищі, с. Іваничівського р-ну
Волинської обл. 1117

- «Оріх», повст. (Краснянщина) 643
- «Оріх». *Див.* Бутинський Степан Миколайович
- «Оріх». *Див.* Кліщ Йосип
- «Оріховий». *Див.* Гасишин Василь
- Орлик Пилип 427, 643, 1096, 1127
- «Орлик». *Див.* Ковальчук Степан
- «Орлик». *Див.* Крохмалюк Степан Іванович
- «Орлик». *Див.* Яремко Володимир
- Орлов Федір, дільн. (Золочів) 435, 472
- Орловський Василь 183, 199
- Ортшуц (українська самоохорона) 74
- Оршак Дмитро 693
- Осадець Іван («Крук») 972, 977
- Осередньо-Східні Українські Землі (ОСУЗ) 88, 1113, 1173
- Осецька Ліда 224
- Осика Володимир Григорович («Чайка») 798, 821, 1120
- Осика Григорій 346
- Осика Омелян 346
- Осика, парт. (Красне) 169
- Осика, парт. (Поморяни) 450
- «Осика». *Див.* Осика Володимир Григорович
- «Осип». *Див.* Білінський Василь Осипович
- «Осип». *Див.* Дуда Євген Васильович
- Осінний Василь 440
- Осіпов, в'язень 702
- Осмалина, прис. с. Монастирок Золочівського р-ну Львівської обл. 441, 521, 530, 617
- Особа Володимир («Тарас») 873
- Особа Іван, з с. Закомар'я 25
- Особа Іван, з с. Підлисса 330
- Особа Софія 262
- Остап Василь («Пугач») 870
- Остап Василь («Шалій») 874
- Остап Катерина 331
- Остап Микола 331
- Остап Петро («Туревич») 870
- Остап Яків 671
- «Остап», б-к куца (Заболотеччина) 979
- «Остап». *Див.* Безпалько Осип Миколайович
- «Остап». *Див.* Гасишин Василь
- «Остап». *Див.* Івашків Йосип Пилипович
- «Остап». *Див.* Польовий Омелян
- «Остап». *Див.* Стародуб Іван
- «Остапа», боївка 30
- Остапенко Марія Степанівна 180
- Остапчук Анна 688
- Остапчук Вавро 255
- Остапчук Василь 214
- Остапчук Василь 546
- Остапчук Дмитро 98
- Остапчук Іван 660
- Остапчук Катерина 164
- Остапчук Маланка 688
- Остапчук Марія 439
- Остапчук Петро («Чорний») 1030
- Осташевська Олена 342
- Осташенко, нач. шахти 370
- Острів, м., Польща 851
- Острів, с. Буського р-ну Львівської обл. 77, 92, 111, 116, 169, 176, 178, 187, 206, 300, 324, 345, 362, 363, 384, 399,

- 414, 481, 482, 484, 486, 621, 623, 626, 638, 644, 888, 974, 1115, 1131
- Острів, с. Краснянського р-ну. *Див.* Острів, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Острів, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 654
- Острівець, с. Краснянського р-ну. *Див.* Острівчик-Пильний, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Острівчик, с. Краснянського р-ну. *Див.* Острівчик-Пильний, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Острівчик-Пильний, с. Буського р-ну Львівської обл. 61, 104, 105, 138, 144, 152, 158, 414, 485
- Островська Ніна 663
- Островський Йосиф 663
- Острокозин, л-т МВД 509
- Острошенко, прац. шахти 370
- Острощенко В., нач. тресту 370
- Осуховський Михайло 47
- Отрезний Василь 683
- Отроченко В. Г. 583
- ОУН 1-5, 7-24, 26-38, 39, 43, 47, 48, 50, 52, 53, 57, 60, 62-65, 68, 70, 71, 74, 75, 86, 87, 89, 95, 99, 107, 108, 120, 126, 128, 131, 134-136, 141, 148, 153, 154, 159, 161, 163, 165, 166, 171, 172, 210, 229, 246, 253, 254, 257, 268, 283, 284, 288, 290, 291, 304, 315, 325, 327, 358, 384, 385, 412, 419, 420, 423, 425-428, 430, 441, 470, 480, 495, 501, 502, 509, 518, 521, 523, 529, 531, 522, 608, 609, 613, 643, 648, 650, 651, 653-656, 690, 702, 703, 708, 711, 713, 738, 744-751, 753, 766, 775, 777, 778, 785-790, 793, 794, 796-801, 803, 804, 806-808, 810-824, 826, 830-851, 853-960, 962-967, 975, 976, 982-986, 988-990, 992, 993, 997, 1003, 1010, 1018-101020, 1024, 1034, 1037, 1039, 1043, 1048, 1049, 1053, 1054, 1060, 1062, 1071, 1081, 1092-1140, 1143-1148, 1150, 1151, 1154-1158, 1160-1162, 1173, 1177-1191
- Охтарович Володимир 614
- Охтарович Марія 614
- Охтарович Надія 614
- «Очерет». *Див.* Третяк Семен
- П**
- «П.Р.Б.», повст. 809
- П'ятин, с. Перемишлянського р-ну. *Див.* Пнятин, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
- П'ятківка, с. Бершадського р-ну Вінницької обл. 866, 898, 1121
- ПА, штат, США. *Див.* Пенсильванія, штат США
- Павельський, гол. к-пу, з с. Чемеринці 458
- Павельський, парт. (Поморяни) 466
- Павзанюк Степан 638
- Павич Григорій 757
- «Павич». *Див.* Кучабський Петро
- «Павленка», відділ 899
- Павленко Павліна 597
- «Павленко». *Див.* Дупелич Клим

«Павленко». *Див.* Колосовский
 Микола
 «Павлик». *Див.* Болюх Ярослав
 Павликова Павлина 439
 Павлина Євгенія 614
 Павлина Зірка 614
 Павлина Михайло («Тризуб-
 ний») 874, 899, 1079, 1081
 Павлишин Зеновій («Сірий»)
 883, 884
 Павлишин Михайло («Білий»)
 835
 Павлишин Павлина 343
 Павлишин Софія 215
 Павлишина, зав. відділу 726
 Павлів Б. 432
 Павлів Василь, з с. Висоцько
 337
 Павлів Василь, з с. Лугове 661
 Павлів Володимир Миронович
 661, 758
 Павлів Йосиф 328
 Павлів Ліда 671
 Павлів Михайло 725
 Павлів Семен 51
 Павлів, с. Радехівського р-ну
 Львівської обл. 1116
 Павлій Василь («Юрко») 753
 Павлій Я. В. 720
 Павлінський Михайло Йосафа-
 тович («Верба», «Бродяга»)
 744, 751, 799, 978, 1120,
 1123, 1144, 1188
 Павліщук Данило 190
 «Павло», бой. СБ (Підкамінеч-
 чина) 796
 «Павло», інтендант 28
 «Павло». *Див.* Пастушок Гри-
 горій
 Павлов, зав. відділу (Красне) 444
 Павловська Марія Андріївна
 179, 180
 Павловський Іван 761
 Павлоцька, секр. комс. 536
 Павлюк Гавриїл 340
 Павлюк Євгенія 248
 Павлюк Іван 247
 Павлюк Катерина 347
 Павлюк Марія 247, 340
 Павлюк Михайло 312
 Павлюк Олекса 340
 Павлюк Юрко 340
 Павлюк, поліц. 63
 Павлюка Петро 248
 Павлюкевич Григорій 354
 Павлюкевич Іван, з с. Лука
 354
 Павлюкевич Іван, з с. Тростя-
 нець 356
 Павлюкевич Ольга 354
 «Павур». *Див.* Мигаль Павло
 Ількович
 Пагодін, співр. МГБ. *Див.* Пого-
 дін, співр. МГБ
 Падляк, з с. Яблунівка 170
 Падурець Марія 443
 Падярний Трохим Андрійович
 179
 Пазан Анна 347
 Пазан Іван 244
 Паламар І. 25
 Паламар, міліц. 221
 Паламаренкова, бухг. 444
 Паланиця Анна 331
 Паланиця Мирон 290
 Паланиця Михайло 331
 Паланиця Міля 226
 Паланиця Ольга Михайлівна
 («Криця») 952, 1120
 Паланичка Роман Федорович
 («Кочовик») 24, 31, 838, 1120
 Паланичка, співр. пошти 200
 Палениця Віктор, інсп. 225
 Паливайко, парт. 186

Паликорови, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 63, 160, 209, 657, 714, 715, 721, 767, 965
 Паликорови, с. Підкаміньського р-ну. *Див.* Паликорови, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Палиця Дмитро 693
 Палиця Олекса 693
 Палій Настя 249
 Палій, співр. МГБ (Буськ) 772
 Палкова Гора, прис. с. Зозулі Золочівського р-ну Львівської обл. 522
 Палцат Іван 340
 Палямар, ділян. МВД (Олесько) 221
 Паляниця Мирон. *Див.* Пала-ниця Мирон
 Панас Василь 78, 85
 Панас Іван 345
 Панас Михайло 215
 Панас Роман 779
 «Панас». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
 Панасевич Зофія 431
 Панасюк Василь 756
 Панасюк Гавриїл 343
 Панасюк Гриць («Борис») 957, 958
 Панін Данило 433, 558-560
 Панітовський, прац. шахти 584
 Панків Дмитро 506
 Панкрачов Василь 767
 Панов, співр. МГБ (Красне) 621
 Пановик Володимир 462
 Пановик Марко, з с. Підгір'я 356
 Пановик, учит., з с. Жуличі 439
 Паномаров, уповн. (Красне) 630
 Панфіловський, гол. к-пу 436
 Панченко, співр. МВД (Красне) 623
 Панчишин Роман («Корній») 923
 Панчишин Степан 295, 354
 Панчук Михайло 634
 Панькевич Анна, з с. Вороняки 354
 Панькевич Анна, з с. Стиборівка 335
 Панькевич Григорій 313
 Паньківч Олекса («Чмир») 400, 519, 935, 948, 949, 969, 1148, 1189
 Паньків Андрій 279
 Паньків Василь («Гнат») 33, 952
 Паньків Володимир 341
 Паньків Дмитро 244
 Паньків Іван Андрійович, з с. Куровичі 499
 Паньків Іван, з м. Золочів 432
 Паньків Іван, з с. Смільне 661
 Паньків Прокіп («Батько») 848
 Паньківці, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 256, 715, 718, 721, 767, 768, 856, 965
 Паньківці, с. Підкаміньського р-ну. *Див.* Паньківці, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 «Панько». *Див.* Ожихівський Йосип
 Паньковський Іван 757
 Паньчин, парт. (Поморяни) 450
 «Папа», повст. 1020
 Папир Люба Гаврилівна 668
 Папірник Михайло 331
 Папірня, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 229
 Папірня, хут. *Див.* Папірня, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

- Папроцький Іван, нач. стриб. 364, 623
Папроцький М. 627
Папроцький Семен 346
Паращук, гол. к-пу 458
Парваловська, прац. шахти 584
Парище, с. Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл. 1108
Паровацький (Поробецький) Михайло («Печерський») 31, 1120, 1121
Парфієва, медсестра 683
Парцеляни, прис. смт. Поморяни Золочівського р-ну Львівської обл. 418
Парцеляція, прис. смт. Красне Буського р-ну Львівської обл. 640
Пасала Анна 357
Пасала Петро («Тигр») 931
Пасала Текля 357
Пасерб Іван («Зенко II») 799
Пасельський Михайло 1043
Пасимяк Настя 349
Пасічник Григорій 334
Пасічник Михайло («Грізний») 834
Пасічник Петро 333
Пасічник Степан («Кармелюк») 830
Пасічник Юлія 334
Пасічник, парт. (Золочів) 535
«Пасічник». *Див.* Дудка Михайло
Пасків Михайло 336
Пасовський П. 435
Пастернак Петро («Сокіл») 868, 902, 1121
Пастух Іван 762
Пастух Марія 337
Пастух Микола 758
Пастушин Олександра Іванівна 179
Пастушок Григорій («Павло») 954
Пастушок Євгенія 256
Пастушок М. 20
Пастушок Марія 256
Пастушок Петро 256
Пастушок, співр. фінвідділу 176
Паськевич Стефа 661
Паталій, співр. пошти 200
Патер Текля 391
Патериґа Іван 215, 248
Патериґа Михайло Петрович 184, 185, 692, 729
Патериґа Панько 215
Патериґа Петро 463
Патковська Марія 345
Патковська Ольга 646
Патковський Роман 647
Патлайчук, викл. 706
Патов, міліц. (Олесько) 728
Патриляк Іван 17, 20, 24, 26
Пахома, співр. відділу ББ. *Див.* Пахомов, співр. МГБ (Поморяни)
Пахомов, співр. МГБ (Поморяни) 451, 454, 467
Пашків Василь 338
Пашко Йосиф 715, 767
Пашко Микола 339
Пашко Михайло 215
Пашченко Анастасія 733
Пашченко Надія 764
Пашченко Яша 539
Пашченко, співр. МГБ (Підкамінь) 689, 767
«Певний». *Див.* Ляшкевич Петро Григорович
«Певного», чота 1067

- Педченко Александр Михайлович 660
- Пекляк Текля 352
- Пеланків, нач. РВК (Поморяни) 418
- Пелип Дмитро («Ем») 1077
- Пелих Григорій 555-557
- Пелих Марія 555
- Пелих Микола Андрійович («Аскольд») 971
- Пелих Михайло, гол. к-пу. *Див.* Пелих Григорій
- Пелих Петро 347
- Пелих Теодор 356
- Пелішенко, нач. МГБ (Бузьк) 772
- Пемченко Ніна 661
- Пендик Зенон 662
- Пенсильванія, штат США 1042
- Пеняки, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 24, 25, 52, 57, 63, 67, 68, 93, 96, 114, 115, 117, 118, 126, 133, 189, 197, 201, 203, 231, 246, 251, 255, 312, 333, 666, 688, 714, 715, 718, 721-723, 767, 768, 770, 771, 832, 833, 834, 853, 955, 1066, 1067, 1100, 1105
- Пеняки, с. Підкаміньського р-ну. *Див.* Пеняки, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Пеняцька Гута. *Див.* Гута Пеняцька
- Пеняцький гарнізон 251, 258, 688
- Пеняцький кущовий провід ОУН 1116
- Пеняцькі ліси 35, 62, 72, 117, 722, 736, 770, 774, 818, 1063, 1066, 1078
- Первак, співр. МВД (Броди) 180, 305
- Первині, прис. на Глинянщині 117
- Переверзов, співр. МГБ (Бузьк) 772
- Переволочанські Лісові, хут. с. Переволочно Олеського р-ну. *Див.* Лісові, прис. с. Переволочна Бузького р-ну Львівської обл.
- Переволочна, с. Бузького р-ну Львівської обл. 21, 69, 145, 153, 159, 161, 222, 226, 228, 289, 291, 332, 691, 712, 726, 735, 737, 763, 823, 839, 840, 857, 1069, 1109, 1114, 1115, 1118, 1127
- Переволочно, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Переволочна, с. Бузького р-ну Львівської обл.
- Перевязко, з с. Вороняки 438
- Перегноїв, с. Глинянського р-ну. *Див.* Перегноїв, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Перегноїв, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 71, 173, 178, 231, 365, 367, 375, 390, 404, 405
- Перегноївка, р. 105
- Переймибіда Анна 617
- Переймибіда Степан 606, 617
- Переліски Великі, хут. Заболотцівського р-ну. *Див.* Великі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Переліски Малі, хут. Заболотцівського р-ну. *Див.* Малі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Переліски, прис. с. Волохи Заболотцівського р-ну. *Див.*

- Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 736
- Перелісок, прис. *Див.* Великі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Перелісок, прис. Заболотцівського р-ну. *Див.* Великі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Перелісок, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Великий Перелісок, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Перелісок, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Великі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Перелісок, хут. Заболотцівського р-ну. *Див.* Великі Переліски, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Перемилів, с. Гусятинського р-ну Тернопільської обл. 970, 1118
- Перемиський надрайон ОУН («Холодний Яр») 1106, 1131
- Перемиський пов., Польща. *Див.* Перемишльський пов., Польща
- Перемишляни, м. Львівської обл. 50, 55, 210, 241, 243, 390, 970, 1100
- Перемишлянський р-н Львівської обл. 9, 13, 36, 299, 406, 608, 972, 973, 975, 1107, 1109, 1110, 1128, 1131
- Перемишлянщина 302
- Перемишль, м., Польща 534, 599, 651, 661, 974, 1103
- Перемишльська обл. 923
- Перемишльський пов., Польща 971, 974, 1114
- «Перемога». *Див.* Василяшко Василь
- «Переможець». *Див.* Кравчук Володимир Ількович
- «Перепілка», ст. стр. 1081
- Переставки, прис. с. Утішків Буського р-ну Львівської обл. 412, 644, 970
- Переставки, хут. с. Утішків Краснянського р-ну. *Див.* Переставки, прис. с. Утішків Буського р-ну Львівської обл.
- Перець А. 213
- Перець Василь, повст., з с. Гончарівка 911
- Перець Михайло («Буйний») 858, 883, 914, 915, 938, 944, 967
- Перець Петро, з с. Гончарівка 912
- Перець, з с. Гончарівка 517
- Пертичний Григор Ф. 668
- Пертко, міліц. (Підкамінь) 714
- Петлюра Симон 253, 465, 466
- Петльований Володимир 449
- Петрейко Володимир 555
- Петрейко Іван 567
- Петренко Оксана 600
- «Петренко». *Див.* Котельницький Григорій Володимирович
- «Петренко». *Див.* Попович Семен
- Петрик Євген («Покотигорошок») 879, 1121, 1142, 1188
- Петрилів, с. Тлумацького р-ну Івано-Франківської обл. 1131
- Петринка Василь 781

Петричі, с. Буського р-ну Львівської обл. 53, 105, 139, 414, 416, 444, 445, 485, 486, 839
«Петричко». *Див.* Туркевич Іван Омелянович
Петришин Іван 332
Петришин Михайло 391
Петришина, учит., з с. Жуличі 439
Петрів Василь, з с. Лучківці 215
Петрів Василь, з с. Утішків 346
Петрів І. 450, 456
Петрів Марія 346
Петрів Микола 692
Петрів Ольга 174
Петрів Петро («Тур») 266
Петро Никонорович, парт. (Олесько) 1042
«Петро». *Див.* Векляк Михайло
«Петро». *Див.* Волошинський Петро
«Петро». *Див.* Кіпранишин Семен Миколайович
«Петро». *Див.* Ковальчук Петро
«Петро». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
«Петро». *Див.* Станкевич Федір
Петров А. П. 583
Петров, співр. МГБ (Буськ) 772
Петрова Анна 433
Петровський Богдан («Цяпка») 957
Петровський Євген 195
Петровський Іларіон 376, 596
Петровський Ілія 566
Петровський, проф. 707
Петронюк Віктор 728
Петрунько Андрій 187
Петрусевич І. 432
Петрусь Роман 183
Петрушка Дмитро 687
Петрушко Андрій 178
Печенія, с. Глинянського р-ну. *Див.* Печенія, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Печенія, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 174, 194, 210, 302, 374, 378, 384, 385, 496, 498, 855
«Печерський». *Див.* Паровацький (Поробецький) Михайло
Печонкін, нач. РВК 455
Петушинський р-н Владімірської обл., РФ 1127, 1128
ПЗУЗ 876, 1117, 1174
Пивовар Василь 622
Пивовар Степан 623
Пилат Дмитро 174
Пилип'як Семен 135
Пилип'як Ярослава 262
Пилип'яка, родина, з с. Трудовач 245
«Пилип». *Див.* Пилипчук Богдан Михайлович
Пилипа Орлика, пласт. кур. у Золочеві 1096, 1127
Пилипас Анастазія 344
Пилипас Михайло («Юрій») 849
Пилипас Настя 248
Пилипишин Василь 758
Пилипишин Іван 285
Пилипишин Оксання 734
Пилипів Василь 912, 943, 968
Пилипів Григорій 279
Пилипів Павло («Вовк») 912
Пилипів Стефанія 279
Пилипів Текля 353
Пилипчук Богдан Михайлович («Пилип») 971
Пилипчук Микола 339
Пилип'як Анастазія 350
Пилип'як Іван 350
Пинда Д. 190, 272
Пиндик Василь 352

Пиндик Михайло 609
 Пиндик Осип 521
 Писаревич Григорій («Степовий») 965
 Писаревич Іван 335
 Писарка, ліс біля с. Майдан-Гологірський Золочівського р-ну Львівської 638
 Писарчук Василь («Сян») 971
 Писарчук Ольга 600
 Пислиця Стефан 599
 Пислиця Феня 599
 Питиль Микола 455
 Питльована Марія 346
 Питльований Іван («Гонта», «Плугатор») 829, 1121
 Питльований Іван, інсп. 223
 «Пібрус». *Див.* Бутинський Степан Миколайович
 Південна Брідщина 93, 1129
 Південно-Східні Українські Землі (ПівдСУЗ) 876, 1113, 1174
 ПівдСУЗ. *Див.* Південно-Східні Українські Землі
 Півен, парт. (Поморяни) 450
 Північна Брідщина 24
 Північна Франція 76
 Під'ярків Бібрецького р-ну. *Див.* Під'ярків, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
 Під'ярків, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 132, 894, 895, 938, 939, 967
 Під'яковський Євген («Вітер») 823
 Підбідно, з с. Вороняки 438
 Підбір, прис. с. Балучин Буського р-ну Львівської обл. 116, 214
 Підбір, хут. с. Балучин Краснянського р-ну. *Див.* Підбір, прис. с. Балучин Буського р-ну Львівської обл.
 Підвисоке, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 1065
 Підволочиськ, смт. Тернопільської обл. 108, 881
 Підгаєцький р-н Тернопільської обл. 875, 1093, 1109
 Підгаєччина 825, 1113
 Підгайці, прис. с. Пониковиця Бродівського р-ну Львівської обл. 96
 Підгайчики, с. Глинянського р-ну. *Див.* Підгайчики, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Підгайчики, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 106, 109, 110, 119, 174, 175, 241, 243, 275, 324, 365, 367, 368, 377, 389, 390, 404, 405, 497, 500, 856
 Підгір'я, ліс біля с. Боложинів Буського р-ну Львівської обл. 958
 Підгір'я, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 94, 113, 218, 250, 336, 691, 736, 760
 Підгір'я, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 74, 83, 96, 101, 115, 133, 246, 265, 296, 297, 356, 373, 380, 382, 383, 409, 454, 457, 458, 465, 466, 494, 502-506, 517, 519, 522, 925-928, 932, 970, 972, 973, 1054, 1090, 1106, 1185
 Підгірний, агрон. 176
 Підгірняк Стефанія 164
 Підгірці, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 29, 56, 59, 105, 114, 115, 117, 153, 159, 162, 163, 165, 218, 223, 228,

260, 269, 275, 277, 288, 290, 292, 319, 328, 693, 742, 773, 774, 841, 869, 959, 1068, 1102, 1103, 1110, 1130

Підгірці, с. Золочівського пов.
Див. Підгірці, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Підгірці, с. Олеського р-ну.
Див. Підгірці, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Підгірці, с. Ходорівського р-ну.
Див. Підліски, с. Жидачівського р-ну Львівської обл.

«Підгора». *Див.* Горбай Пилип
Підгорецький ліс 288, 774

Підгороддя, с. Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл. 1105

Підгородець. *Див.* Підгірці, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Підгородне (тепер у складі м. Броди), с. Бродівського р-ну Львівської обл. 94, 340, 661, 665, 671-673, 966

Підгородне, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 69, 178, 187, 230, 263-265, 297, 379, 414, 421, 433, 434, 436, 439-441, 471, 472, 479, 579, 588, 592, 593, 601

Підгурська Євгенія 254

Підзамче, вул. у смт. Поморяни Золочівського р-ну Львівської обл. 417, 454

Підкам'янецькі ліси 52

Підкам'янещина 61

Підкамінецький р-н. *Див.* Підкамінський р-н Львівської обл.

Підкамінецький р-н. *Див.* Підкамінський р-н Львівської обл.

Підкамінещина 24, 798, 1120, 1133, 1144, 1188

Підкамінська ВТК 702

Підкамінська тюрма 256

Підкамінський кущовий провід ОУН 1122

Підкамінський ліс 770

Підкамінський підрайонний провід ОУН 24, 1120

Підкамінський районний провід ОУН («Монастир») 9, 13, 24, 33, 38, 746, 796-798, 820, 1019, 1020, 1095, 1098, 1100, 1106, 1114, 1116, 1119, 1120, 1122, 1133, 1144, 1182, 1188

Підкамінський р-н Львівської обл. 30, 31, 38, 42, 46, 101, 133, 134, 144, 160, 162, 187, 194, 197, 201, 203, 206, 207, 231, 233, 239, 249, 251, 254, 305, 308, 333, 660, 661, 664-667, 669, 672, 673, 683, 685, 687, 688, 697, 701, 711, 714, 745, 751, 759, 766, 819, 820, 830, 853, 855, 856, 875, 952-955, 963-965, 981, 1052, 1066, 1120, 1184, 1185

Підкамінецьчина 1059, 1095, 1185

Підкамінь, смт. Бродівського р-ну Львівської обл. 24, 28, 35, 42, 46, 57, 62, 65, 89, 97, 101, 109, 114, 115, 117, 118, 162, 185, 187, 189, 191, 192, 197, 199, 202, 203, 206, 231, 232, 234, 237, 249, 257, 284, 311, 657, 666, 688, 715, 718, 719, 722, 768, 770, 819, 820, 837, 838, 1059, 1060, 1066, 1095, 1120, 1177,

Підкарпаття 867, 1042, 1077

Підкова Теодор 343

- «Підкова». *Див.* Бобрик Іван
- «Підкова». *Див.* Макогон Федір
- «Підкова». *Див.* Рудий Петро
- «Підкова». *Див.* Сітка Олексій Дмитрович
- «Підкова». *Див.* Юрків Андрій Федорович
- Підлипці, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 108, 140, 149, 155, 187, 202, 230, 245, 246, 264, 265, 356, 360, 361, 381, 388, 393, 401, 404, 421, 422, 433, 436, 471, 503, 505, 507, 510, 513, 515, 536, 562, 574, 582, 600-602, 606, 609, 612, 923, 925, 945, 946, 968-970
- Підлиса, с. *Див.* Підлисса, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Підлисса, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 68, 83, 108, 116, 152, 158, 166, 221, 227, 276, 292, 330, 638, 639, 693, 744, 871, 873, 966, 1075, 1130
- Підлиська Михайліна 475
- Підлиський Василь 351
- Підлиський Мирон 478
- Підлиській Панько 351
- Підліски, с. Жидачівського р-ну Львівської обл. 853
- Підлісна Любомира 601
- Підлісна Любомира 601
- Підлісне, с. Глинянського р-ну. *Див.* Підлісне, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Підлісне, с. Золочівського р-ну Львівської обл. с. 110, 117, 200, 233, 324, 374
- Підлужний Андрей 733
- Підмонастир, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 1107
- Підоприговора, секр. комс. 536
- «Підпосуда». *Див.* Демків Василь
- Підсокіл, прис. с. Соколівка Буського р-ну Львівської обл. 90, 96, 228, 291, 1073
- Підсокіл, прис. с. Соколівка, с. Пониковицького р-ну. *Див.* Підсокіл, прис. с. Соколівка Буського р-ну Львівської обл.
- Підсокіл, с. Олеського р-ну. *Див.* Підсокіл, прис. с. Соколівка Буського р-ну Львівської обл.
- Підсонський, учит. 598
- Підсоснів, с. Пустомитівського р-ну Львівської обл. 132, 133
- Підставки, с. Буського р-ну Львівської обл. 228, 293, 331
- Підставки, с. Олеського р-ну. *Див.* Підставки, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Підставки, хут. *Див.* Підставки, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Піза Тома 310
- Пізнюк, лікар 176
- Піліч Степан («Вільховий») 165, 873
- Пільник Іван 349
- «Пімста». *Див.* Воловець Іван Михайлович
- «Пімста». *Див.* Топоровський Петро
- Пінішкова, бухг. 199
- Піронська Марія 306
- Піски, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 24, 43, 52, 55, 97, 98, 113, 200, 305, 343, 672, 847, 849, 1118

«Пісковий», к-р сотні 32
«Піскового», сотня самооб.
(Олещина) 32
Пісчаний ВТТ 1109
Пітрімов (Пітіромов) Сергей
Олексієвич 180, 229
Пітричі, с. Краснянського р-ну.
Див. Петричі, с. Буського
р-ну Львівської обл.
Пітушевська, з м. Золочів 297
Пітушевський, з м. Золочів 297
Піх Петро 389, 632
«Піч». *Див.* Гринчишин Федір
Піщик Орест 595
Піщик Стефа 595
Пласкач Володимир 347
Пласт 983, 1093, 1096, 1112,
1113, 1125, 1127, 1129
Платов, співр. МГБ (Поморяни)
416, 451, 454, 467, 493
Плахтій Марія 461
Плашовецький, о., з м. Золочів
97, 610
Плащівка, р. 1065
Плевако Марія 432
Плевако Марія, інспектор 432
Плевако Павло А. 386, 404,
431, 550, 552, 564, 574
Плеників, с. Перемишлянсько-
го р-ну Львівської обл. 452,
454, 458, 494, 972, 973
Плескор, з с. Скнилів 49
Плівницька Анна 463
Пліснесько, прис. с. Підгірці
Бродівського р-ну Львів-
ської обл. 105, 228, 290,
774
«Пліснесько», ТВ 31, 32, 36,
1064, 1070, 1078, 1079,
1081, 1093, 1099, 1102,
1105, 1111, 1116, 1125,
1138, 1141, 1185-1188
«Пліснисько», ТВ. *Див.* Пліс-
несько, ТВ
Плоска, с. *Див.* Плоске, с. Ост-
розького р-ну Рівненської обл.
Плоске, с. Острозького р-ну
Рівненської обл. 1065
Плотиця Анастасія («Зірка»)
1147, 1189
Плотиця Анна 296
Плотиця Зена 520
Плотиця Степан 294, 353, 510
Плотиця Текля 213
«Плуг». *Див.* Фещук Микола
«Плугатор». *Див.* Питльований
Іван
Плугів, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 73, 108, 129,
187, 200, 202, 230, 246, 356,
360, 361, 366, 372, 375, 377,
378, 395, 401, 404, 414, 433-
436, 438, 471, 472, 503, 504,
508, 510, 513, 527, 531, 532,
536, 537, 539, 545, 547, 557-
563, 580, 593, 600, 602, 604-
606, 610, 611, 923, 924, 946,
968, 1096
Плугівщина, прис. с. Плугів
Золочівського р-ну Львівсь-
кої обл. 503, 545, 561, 562
Плужников Андрій 766
Пляуен-Гоф, м., Німеччина
1074
Пнятин, с. Перемишлянського
р-ну Львівської обл. 973, 1131
Побережа, с. Жовтневого р-ну
Станіславівської обл. *Див.*
Побережжя, с. Тисмениць-
кого р-ну Івано-Франківсь-
кої обл.
Побережжя, с. Тисменицького
р-ну Івано-Франківської обл.
854, 1130

Побіч, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 79, 108, 197, 227, 290, 292, 327, 674, 701, 738, 744, 840, 869, 1066, 1092
 Поблагуєв, співр. МГБ (Броди) 753
 «Побратим», к-р сотні 32, 1062, 1063
 «Побратима», відділ (сотня) 32, 1062, 1063
 Побужани, с. Буського р-ну Львівської обл. 117, 212, 303, 666, 675, 679, 774, 776
 Побужанська колонія 267, 303
 Поврозник Петро, комсорг 714
 Повшак Василь («Сливка») 836
 Повшак Іван, з с. Гаї-Дітковоцькі 344
 Повшак Іван, з с. Суховоля 255
 «Погідний». *Див.* Шлик Іван
 Погодін, співр. МГБ (Підкамінь) 186, 688, 691, 723, 767
 Погорілий Михайло («Зенко») 875
 Погорілко Іван 601
 Погорільці, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 142, 210, 211, 267, 281, 302, 324, 496, 499, 500
 Погребельна Стефа 662
 Погребельний Василь 184, 725, 726
 Погребельний Іван 662
 Погребельний Ярослав 662
 Погребінка Надія 599
 Погребной, співр. МГБ (Глиняни) 173, 271
 Погребняк, дільн. (Заболотці) 665
 Поділля 875, 876
 Подільський край ОУН 876
 Подільський крайовий провід ОУН 18, 876, 877, 1093
 Подолюк Євген 345
 Подолюк Павло 266
 Подоляк Степан 329
 Подолянко Богдан («Фелікс Остап») 28
 Подолянко Григорій («Холодний») 166
 Подолянко Осип, нач. пошти 224
 Подровзін П., бухг. 394, 575
 Подусів, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 970
 Пожаров, парторг 369, 584
 Позняк Йосиф 691
 Позняк, міліц. 221
 «Позюмко», повст. 135
 Покиданов, співр. МГБ 402
 Поколінський Василь («Малий») 850
 «Покотигорошок». *Див.* Петрик Євген
 Покотило Марія 733
 Покоцька Емілія 328
 Полеха Зофія 661
 Полеха Микола («Зозуля») 836
 Полеха, з с. Чемеринці 493
 Полєтко Ев. 433
 Поливачев 671
 Полій П. 60
 «Полісся». *Див.* Бродівський районний провід ОУН
 Політаєв, дільн. (Золочів) 435, 472
 Поліція Бавдінсту 48, 64, 66, 881, 950
 Поліція Баншуц (охорона залізниць) 48, 891, 901, 903
 Поліщук З. Ю. 720
 Поліщук Ігнат П. 668
 Поліщук Люба 763

Поліщук, зав. відділом (Глиняни) 174, 364
 Поліщук, зоотехнік 669
 Поліщук, уповн. (Буськ) 170
 Половинка Іван, співр. МВД (Золочів) 178, 359, 539
 Поломаренко, парт. (Красне) 443
 Полоничі, с. Буського р-ну Львівської обл. 77, 78, 103, 110, 119, 131, 132, 365, 367, 390, 395, 404
 Полонична, с. *Див.* Полуничне, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл.
 Полонична, с. Кам'янка-Бузького р-ну Львівської обл. 272
 Полтава, м. 519, 593
 «Полтава». *Див.* Федун Петро
 Полтавська обл. 534, 598-601, 668, 732, 734, 764, 1120
 Полтавщина 201, 544
 Полтва, р. 104, 188, 415
 Полтва, с. Буського р-ну Львівської обл. 77, 85, 104, 131, 132, 172, 173, 178, 188, 190, 270, 272, 273, 364, 365, 367
 Полтва, с. Глинянського р-ну. *Див.* Полтва, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Полуничне, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 1064, 1065
 Полюхів Великий, с. *Див.* Великий Полюхів, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Полюхів, с. *Див.* Великий Полюхів, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Поляки 19-21, 44, 46-49, 53, 54, 57-75, 78-85, 87-90, 93, 98, 100, 102, 103, 107, 109-114, 117, 118, 124, 127, 131, 133, 140, 147, 151, 157, 172, 176, 179, 182-184, 186, 209, 210, 233, 270, 273, 320, 364, 371-374, 400, 411, 417, 475, 476, 485, 489, 569, 576, 585, 589, 601, 611, 613, 620, 642, 645, 650, 655, 668, 680, 707, 715, 724, 756, 757, 760, 767, 809, 851, 860, 889, 913, 917, 922, 950, 1060, 1066, 1074
 Поляков, колг. 191
 Поляни, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 149, 155, 230, 231, 362, 366, 389, 450, 453, 454, 458, 460, 464,
 Поляниця, с. Болахівського р-ну Івано-Франківської обл. 1092
 Полянський Олекса 475
 Польовий Василь 723
 Польовий Омелян («Остап») 23, 1077
 Польська армія 524, 865, 866
 Польська міліція 87, 90, 92, 102, 109, 112, 113, 118, 119, 124
 Польська поліція 19, 77, 876, 880, 888, 889, 896, 900-902, 908, 932, 983, 1093, 1096, 1097
 Польське військо. *Див.* Польська армія
 Польське населення. *Див.* Поляки
 Польща 18, 22, 42, 151, 157, 172, 243, 375, 528, 541, 549, 553, 556, 558, 560, 568, 572, 573, 649, 770, 826, 833-835, 838, 851, 879, 880, 913, 937, 960-964, 1042, 1093, 1098,

- 1114, 1116, 1120, 1122, 1125, 1131
- Помірова 669
- Поморяни, смт. Золочівського р-ну Львівської обл. 116, 117, 373, 416, 418, 419, 453, 454, 457, 459, 464, 466, 467, 494, 505, 506, 511, 515, 516, 901, 926-928, 930-933, 970-973, 1112
- Поморянський ліс 30
- Поморянський районний провід ОУН 9, 13, 798, 1054, 1111, 1124, 1151, 1185, 1190
- Поморянський р-н Львівської обл. 27, 38, 245, 263, 321, 356, 360, 361, 366, 373, 375-377, 380, 382, 388, 391, 394, 409, 413, 416, 418, 419, 422, 425, 429, 430, 450, 451, 454, 456, 460, 464, 468-470, 487, 488, 490, 492, 493, 502, 503, 505, 510, 516, 524, 541, 819, 21, 878, 904, 924-933, 946, 947, 970-974, 976, 1087, 1184
- Поморянські хутори 454
- Поморянщина 798, 1124
- «Помста («Спартак», «Зет») 825, 827-829
- «Помста». *Див.* Кутняк Василь
- «Помста». *Див.* Щудлюк Ярослав
- Пониква, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 55, 94, 127, 130, 134, 179, 191, 192, 201, 203, 209, 215, 217, 250, 257, 284, 285, 286, 316, 338, 339, 680, 687, 691, 735, 738, 756, 760, 872, 873, 953, 954, 961, 1067
- Пониква, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Пониква, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Пониковецький ліс. *Див.* Пониковецький ліс.
- Пониковецький р-н. *Див.* Пониковецький р-н Львівської обл.
- Пониковиця, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 52, 94, 96, 104, 109, 114, 126, 130, 164, 203, 208, 209, 253, 257, 287, 314, 663, 691, 692, 726, 731, 733, 737, 755, 757-759, 761, 765, 819, 872, 1024, 1126
- Пониковиця, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Пониковиця, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Пониковецький ліс 872
- Пониковецький підрайонний провід ОУН 1101
- Пониковецький районний провід ОУН 1095, 1101, 1108, 1109, 1114, 1118, 1122, 1126, 1133
- Пониковецький р-н Львівської обл. 30, 31, 42, 147, 1101
- Пономаренко Павло Васильович 182
- Пономаренко, нач. РВК 186
- Попадич Юрій 334
- Попадюк Микола 594
- Попадюк Степан 357
- Попадюк, гол. к-пу 458
- Попелянили. *Див.* Попельники, с. Снятинського р-ну Івано-Франківської обл.
- Попельники, с. Снятинського р-ну Івано-Франківської обл. 853
- Попівці, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 127, 249,

- 250, 254, 255, 310, 333, 334,
714, 721, 766, 767, 830, 834,
953, 1122
- Поплавський 456
- Попов Краснова 603
- Попов Юлія 343
- Попов, дільн. (Підкамінь) 312
- Попов, лікар (Золочів) 377
- Попов, міліц. (Заболотці) 185
- Попов, міліц. (Олесько) 728
- Попов, співр. МГБ (Заболотці)
185, 665, 691, 727, 756, 758
- Попович Анна 313
- Попович Василь 277
- Попович Дмитро 333
- Попович М., з с. Почапи 436
- Попович Михайло, з с. Попівці
310
- Попович Семен («Петренко»)
832, 833
- Поправи́ха Анна 307
- Поргебельний Василь 661
- Порожна 456
- Порожний, гол. к-пу 458
- Посівнич Микола 10, 12, 15, 16,
18, 20, 1051
- Посохов, дільн. (Підкамінь) 767
- Посполита Юлія 614
- Посполитий Степан 510
- Постолук Аксентій 62
- Постолук Зофія 646
- Постолук Ярослав 62
- Постолук, з смт. Красне 646
- Пострій, учит. 600
- Посудов, співр. МВД (Золочів)
538
- Потап Тимофій 767
- «Потап», кул. 1066
- Потапова Віра 733
- Потічний Петро 12, 16, 1064
- «Потічний», кер. відділу само-
обор. (Золочівщина) 101
- «Потічний». Див. Назар Іван
Касьянович
- Потонов, співр. МГБ 177
- Потопник Катерина 780
- Потопник Павло 778
- Поцелуєв Олексій, ст. серж.
480
- Поцілуйко Микола 467
- Поцюрко І. 275
- Почаїв, м. Кременецького р-ну
Тернопільської обл. 115,
882, 955
- Почапи, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 48, 74, 90, 91,
93, 96, 105, 116, 149, 155,
168, 213, 214, 246, 278, 280,
294, 295, 297, 320, 321, 352,
361, 378, 379, 384, 393, 400,
403, 414, 435, 436, 440, 472,
478-480, 502, 508, 512, 516,
517, 519, 521-523, 526, 529,
532, 541, 573, 574, 599, 605,
607-609, 614, 628, 712, 858,
859, 864-866, 883, 887-898,
904, 914, 916, 934, 938-940,
942, 944, 949, 967-970, 973,
1107, 1119, 1121, 1129, 1132
- Почапська Марія 352
- Почапський Василь 517
- Почапський Лука 166
- Почапський Михайло («Галка»,
«Голка») 865, 890, 891
- Почапський Остап 246
- Почапський Стефан («Злові-
щий») 894
- Почапський, з с. Княже 321
- Почапський, нач. РВК (Буськ) 659
- Почапські городи 938
- Почапські поля 893, 896, 940
- Поштова (Пушкіна), вул. у
м. Золочів Львівської обл.
527, 541, 593

Пощорка Степан 211
 Правобережжя 94
 Предчишин Оксана 692
 «Пресляк». *Див.* Довгань
 Василь
 Претчун Іван 317
 Прибега Микола («Чайка») 35,
 1082, 1083
 Прибойова Люба 600
 Приведа Денис 296
 Приведа Катерина 351
 Придиба Йосиф 254
 Придиба Марія 214, 216
 Придибаш Зена 663
 Придивус Микола («Микола»)
 866, 898, 1121, 1122
 Придиус Степан («Богданко»)
 808
 Придман, ген. 1060
 Прийма Василь 284, 285
 Прийма Іван 761
 Приймак Параскевія 342
 Приймак Юлія 342
 Приймаченко Олександра 439
 Прикарпаття 22
 Прилуцька Катерина 348
 Приплесь Михайло 350
 Пристава Л. Д. 624
 Присяжний В., з с. Залісся 129,
 433
 Присяжний Леон 209
 Присяжний Михайло 571
 Присяжний Ярослав
 Присяжнюк, прац. РВК
 (Заболотці) 667, 729
 Пritула Лука («Тихий») 702
 Пritула Петро 436
 Прихата, прис. с. Підгір'я
 Золочівського р-ну Львівсь-
 кої обл. 457
 Прихата, хут. с. Угорці Помо-
 рянського р-ну. *Див.* Приха-
 та, прис. с. Підгір'я Золочів-
 ського р-ну Львівської обл.
 Прихилько Марія 691
 Прихитько Андрій 336
 Приходи, с. 325, 326
 Приходько Терентій 575
 Причун Максим 314
 Пришляк Василь, о. 59
 Пришляк Євген («А-25», «Рус-
 лан», «Ярема») 10, 14, 468,
 744, 751, 777, 797, 816, 817,
 821, 1183
 Пришляк, рай. п-к 74
 Прищун Ірка 478
 Прищун Марія 478
 Прищун Павло 478
 Прищун Степанія 478
 Примут, секр. комс. 270
 Прокоп'євськ, м. Кемеровської
 обл., РФ 1115
 Прокопенко Валентина 733
 Прокопенко Григорій 366, 544
 Прокопенко Клавдія 734
 Прокопов Павло 435, 472
 Прокопович Степан 212
 Прокопчук Марія 343
 Прокулевич Анастазія 344
 Прокулевич Олена 344
 «Проміня», відділ 101
 «Промінь». *Див.* Бородинський
 Павло
 «Промінь». *Див.* Кравчук
 Мар'ян
 Пронишин Олекса 347
 «Просвіта», т-во 19, 24, 57, 151,
 157, 258, 549, 553, 556, 743,
 830, 833-835, 838, 863, 866,
 879-884, 887-896, 899-907,
 914, 920, 922, 924, 926, 932,
 934, 937-939, 941, 942, 944,
 946, 948-950, 960-964, 1094,
 1095, 1097, 1099, 1103,

- 1110, 1116, 1117, 1119-1121, 1123, 1128, 1129, 1132
- Проскурка Ольга 167
- Проскурка Т. М. 563
- Протасевич Михайло 646
- «Прохор». *Див.* Олійник Василь
- Процак Петро 453, 467
- Процельова Марія 226
- Проценко, парт. 184
- Процик Емілія 571, 572
- Процик Олекса 571-573
- «Процик». *Див.* Вороновський
- Процишин Володимир («Левко») 821, 976, 1152, 1190
- Процишин Іван («Іскра») 855
- Процюк Я. 452
- Процяк Іван 504
- Проць Анна 608, 618
- Проць Василь («Красий») 501, 935, 936, 949, 969
- Проць Євген («Степан») 921, 922
- Проць Євген, з м. Золочів 277
- Проць Марія 521
- Проць Михайло Прокопович («Карпо», «Макар») 325, 608, 878, 879, 936, 937, 967
- Проць Прокіп 351
- Прудиус Степан («Богданко») 808, 809
- Прус Павло 324, 465
- Прус Юлія 489
- «Прут», повст. (Бузеччина) 977
- Прушняк Степан 646
- «Птаха», курінь 901, 1112
- Птича, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. 1065
- Пугач Катерина 226
- Пугач Софія Григорівна 202
- Пугач Теофіл 226
- «Пугач», ройовий 874
- «Пугач». *Див.* Дроботий Емануїл
- «Пугач». *Див.* Качур Володимир Іванович
- «Пугач». *Див.* Остап Василь
- Пузанова, телефоніст 183
- Пузир Павло 181
- Пукас Марія 783
- Пуківський, з с. Монастирок 520, 578
- Путьова, телефоніст 200
- Пуцай Василь 337
- Пуцило Іван 197
- Пушка Микола 339
- Пушкар Анна 328
- Пушкар Василь («Клен») 840
- Пушкар Данило 520
- Пушкар Петро 520
- Пушкіна, вул. у м. Золочів. *Див.* Поштова, вул. у м. Золочів
- Пшиємський, з с. Ушня 83
- Пяндж, м., Таджикистан 709
- Пясецький Володимир 354
- Р**
- «Р. Беркут». *Див.* Галамай Степан Петрович
- Р..., с. Глинянського р-ну 369
- «Р», повст. (Олещина) 260, 262
- «-р». *Див.* Кук Василь Степанович
- «-р-». *Див.* Кук Василь Степанович
- Рабий Володимир 779
- Рава Федір 356
- Рава-Руська округа ОУН 1099
- Рава-Руська, м. Жовківського р-ну Львівської обл. 866, 898, 1073
- Рава-Руська, м. Львівської обл. *Див.* Рава-Руська, м. Жовківського р-ну Львівської обл.
- Рава-Руський пов. 1125
- Рава-Руський р-н Львівської обл. 874, 1072

Равега Михайло 759
 Равський Петро 172, 364
 Равщина 54, 1073, 1077
 Радехів, м. Львівської обл. 1082
 Радехівський р-н Львівської обл. 848, 1116, 1131
 Радехівщина 69
 Радеча Катерина 244
 Радзіховська Софія 351
 Радивилів, м. Рівненської обл. 194, 217, 648-650, 664, 752, 826
 Радивилівський р-н Рівненської обл. 664, 752, 826
 Радивилівщина 94
 Радсоюз. *Див.* Радянський Союз
 Радюк, учит. 726
 «Радянська нива», рад. газета (Підкамінь) 685
 Радянська Україна 505
 «Радянське село», рад. газета (Глиняни) 380
 «Радянське слово», рад. газета 395, 782
 Радянський Львів, рад. газета 605, 687
 «Радянський селянин», рад. газета (Глиняни) 204
 Радянський Союз 44, 45, 102, 127, 146, 193, 200, 205, 206, 136, 237, 240, 241, 246, 248, 252, 293, 296, 308, 492, 586, 677, 699, 752, 1039, 1042, 1047, 1051
 «Радянський шлях», рад. газета (Красне) 177, 204, 379, 395, 448, 636
 Ражнів, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 22, 61, 90-92, 94, 96, 109, 110, 115, 128, 130, 154, 160, 209, 214, 216, 218, 256-258, 261, 264, 285, 314, 315, 336, 337, 733, 737, 758, 760, 762, 765, 842, 869, 872, 1018, 1109, 1126, 1131
 Ражнів, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Ражнів, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Ражнівський кущовий провід ОУН 1126
 Разпутін. *Див.* Розпопін
 Райхман, нач. пошти 199
 Райхскомісаріат 94
 Рак Григорій 339
 Рак Катерина 350
 Рак Микола 305
 Рак Сергій І. 455
 Рак Ярослав М. 461
 Рак, асистент 707
 «Рак». *Див.* Андрушків Василь
 Ракобовти, с. Буського р-ну Львівської обл. 170, 179, 202, 303, 666, 675
 Ракобути, с. *Див.* Ракобовти, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Раков К. В. 720
 Ракова Н. І. 720
 Ралик Ксеня 327
 Раметко Василь («Кривоніс») 839
 «Рамзес». *Див.* Матвієйко Мирон Васильович
 Ранимщенко В. 603
 Распутін. *Див.* Розпопін
 Ратишин Анна 760
 Ратишин Євген 761
 Ратишин Іван, гол. к-пу 673
 Ратишин Іван, прац. банку 670
 Ратишин, інсп. 729
 Ратушка Анна, з с. Вороняки 354

Ратушна Анна, з с. Мала Вільшанка 346
 Ратушна Іванна («Влодка») 321, 904, 924, 947, 968
 Ратушний, нач. стриб. 540
 Ратушний, прац. шахти 584
 Рахлецький Микола 723
 Рахліцка Марія 412
 Реваже Іван 715
 Ревега Федір 249
 Редька Іван, співр. МВД (Золочів) 539
 Редько Йосиф 304
 Рекива, лікар 448
 Рекшинський Андрій 462
 «Рем.», окр. реф. проп. (Золочівщини) 33, 121, 1092
 Ремез А. 236
 Ремезівці, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 58, 65, 90, 96, 107, 115, 128, 263, 271, 296, 297, 321, 357, 360, 373, 409, 450, 454, 458, 459, 467, 489, 490, 502, 512, 516, 517, 519, 522, 928, 933, 1124, 1132
 Ремезівці, с. Поморянського р-ну. *Див.* Ремезівці, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Ремих Марія 599
 «Рен». *Див.* Мізерний Василь
 Репесюк Микола 591
 Репета Василь 417, 453, 457
 «Репяк». *Див.* Кривуцький Ілія
 Решетило Марія 312
 Решетин Євген 62
 Решетуа 61
 Решитин Євген 62
 Решотка, співр. пошти 200
 Рештка, співр. пошти 200
 «Риба». *Див.* Ходай Дмитро Степанович
 «Риба». *Див.* Якимець Кирило Миколайович
 Рибак Михайло 644
 Рибак, парт. (Красне) 443
 Рибалко, маршал 696
 Рибарчук, парт. (Буськ) 741
 Рибінський Іван 176, 323
 Рибка Василь 467
 Рибка Григорій 281
 Рибка Дмитро 357
 Рибка Магда 357
 Рибка Микола 396
 Рига («Хмара»), з с. Лабач 291
 Рижани, с. Буського р-ну Львівської обл. 104, 108, 166, 226, 259, 331, 1123
 Рижани, хут. *Див.* Рижани, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Рижий, зав. бібл., з с. Суходоли 682
 Рижій Іван («Хмара») 1067
 Рижій Максим 761
 Риків, с. Золочівського р-ну. *Див.* Поляни, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Риклицька Марія 644
 Рикун Микола 461
 Римар Александра 164
 Римар Михайло («Зозуля») 256, 793-796
 Римар Олена 164
 Ринг Мар'ян («Марко») 979, 989-993, 995-1005, 1007, 1009-1014, 1017-1023, 1027-1031, 1035
 Рипин, фільварок біля с. Гава-реччина Золочівського р-ну Львівської обл. 319
 «Рись». *Див.* Гордон Михайло
 Ритар Павло Г. 720
 Ріберт, лікар 770

Рівне, м. 654-656
Рівненська обл. 956, 1115, 1120
Рівненський обласний провід ОУН 1110
Рідків, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 654
«Рідна Школа», т-во 360, 838, 863, 866, 876, 879, 887, 888, 890-894, 896, 906, 926, 931, 937-939, 1094, 1096, 1097, 1099, 1106, 1107, 1110, 1120, 1121, 1132
Різанов, л-т МВД 365
Різник Зеновій 321
Різник Іван 723
Різник Степан 313
«Різник». *Див.* Кульчицький Володимир
«Різун». *Див.* Андрусак Василь Різумов, співр. МГБ (Глиняни) 270
«Рій». *Див.* Слімановський Василь
Рісний Андрій 571, 572
Рісний В. 433
Рісний М. 471
Рісний П. 433
Ріхтер, викл. 706
Роботяєв, дільн. (Поморяни) 453
«Рови», вул. у с. Ремезівці 467
Ровський, зав. відділом (Глиняни) 270
Рогая Михайло 763
Рогатинський окружний провід ОУН 1128
Рогатинський р-н Івано-Франківської обл. 36, 1105, 1110, 1112
Рогатинщина 860
Рогова Марія 462
Рогоцький Йосиф 677
Рогульський, дільн. (Поморяни) 453
Род-Айленд, штат, США 1097
«Рожа», інтендант 1067
Рожан, с. Косівського р-ну. *Див.* Рожнів, с. Косівського р-ну Івано-Франківської обл.
Рожицький Василь 326
Рожков, дільн. МВД (Олесько) 220
Рожнів, с. Косівського р-ну Івано-Франківської обл. 854
Розваєв, заст. дир. фабр. 589
Розваж, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 83, 101, 108, 110, 116, 225, 227, 228, 262, 328, 744, 813, 815, 840, 841, 1042, 1043, 1075
Розворяни, с. Глинянського р-ну. *Див.* Розворяни, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Розворяни, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 76, 78, 82, 106, 108, 117, 211, 241, 379, 390, 396, 399, 786, 855
Розгон, співр. МВД (Красне) 176, 622
Роздоли, прис. с. Стадня Золочівського р-ну Львівської обл. 823
Роздоріжне, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 74, 380, 467, 506, 819
Розенберг, технік 183
Розинський Мирон 273
Розкошенко Е. 174
Розмус І. 434
Розпопін (Разпутін, Распутін), нач. гарн. МГБ 209, 230, 244
Розуваєв Олександр 475

Розумський Мирон 195, 373
 Роївська Анна 343
 Рокита Мирон 520
 Рокита Паранька 330
 Ромака Афанасій І. 175, 362, 442
 Ромака Леонід 620
 «Роман», куш. (Золочівщина) 976
 «Роман», куш. (Олещина) 978
 «Роман», рай. пров., з Брідщини 972
 «Роман». *Див.* Гаврис Роман
 «Роман». *Див.* Гавришків Мар'ян
 «Роман». *Див.* Гарабач Василь
 «Роман». *Див.* Кішай Роман
 «Роман». *Див.* Лютий Ілярій
 «Роман». *Див.* Миколук Петро
 «Роман». *Див.* Накельський Михайло Омелянович
 «Роман». *Див.* Романишин Іван
 «Роман». *Див.* Романишин Іван Олексійович
 «Роман». *Див.* Чернявський Михайло
 «Роман». *Див.* Швайка Василь
 Романець Ольга 180
 Романець Ярослава 341
 Романик Григорій («Дріт») 853
 Романич Василь 310
 Романич Йосиф 310
 Романич Іван («Чорний») 820, 1020
 Романич Іван 334
 Романич Степан 334
 Романишин Анна 288
 Романишин Василь 318
 Романишин Іван Олексійович («Роман») 960, 1122
 Романишин Лев («Щупак») 287, 288
 Романишин Михайло, з с. Ожидів 66
 Романишин Михайло, з с. Тростянець 608
 Романишин Павлина С. 668
 Романишин Павло Андрійович («Крук») 1122, 1146, 1189
 Романишин Текля
 Романишин Ярослав 546
 Романишин, з с. Андріївка 449
 Романишин, секр. 455
 Романів 456
 Романів Євген 662
 Романів Надія 555
 Романів Павло 176
 Романів Софія 306
 Романів Степан П. 668
 Романів Стефа 351
 Романів Ярослава («Немирівна») 886
 Романів, прац. райк. комс. (Заболотці) 661
 Романів, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 30
 Романіна Рая 763
 «Романовичі І» («Сірі вовки»), сотня 868, 1102-1104, 1107, 1109, 1114, 1117, 1121, 1123, 1141, 1142, 1188
 «Романовичі ІІ», сотня 1109
 «Романовичі», відділ (куринь) 32, 1062, 1063, 1097, 1116, 1121, 1131, 1139, 1185, 1187
 Романський, співр. МВД (Красне) 622
 Романчук Анна 616
 Романчук Василь 616
 Романчук Григорій 615
 Романчук Ева 615
 Романчук Йосиф 345
 Романчук Іванна 616
 Романчук Марія 616

- Романчук Параскевія 616
 Романчук Юстина 617
 Романчук Ярослав 616
 Романчук, гол. к-пу, з с. Зозулі 437
 Романюк Андрій («Дубовий») 784, 785, 839, 1182
 Романюк Анна 341
 Романюк Галина, учит. 439
 Романюк Євген 303
 Романюк Іван 328
 Романюк Микола 780
 Романюк Михайло 10, 12, 15, 16, 18, 28, 36-38, 140, 148, 154, 1047
 Романюк О. 455
 Романюк Степан («Явір») 856
 Романюк Степан Євстахович («Б. Олесь», «Олесь», «Хмурний») 648, 651, 1122, 1181
 Романюк Юліан 311
 Романюк Юрій 332
 Романюк, монтер 200
 Ромачила, лікар 448
 Ромашко Петро Г. 443
 «Ромка», кущ 924, 925
 «Ромко» («Месник»), повст. 826
 «Ромко», боевик (Поморянщина) 972
 «Ромко», кущ. 924, 925
 Ромак Софія 347
 «Рос». *Див.* Смик Олексій Васильович
 «Роса». *Див.* Горбовий Павло
 Російський Олекса («[?]сінчук») 843, 844
 Російська Федерація (РФ) 1115, 1124, 1127, 1174
 Російський народ. *Див.* Росіяни
 Росіцький Микола 757
 Росія 135, 374, 402, 421, 465, 531, 542, 560, 582, 626, 635, 1044, 1046
 Росіяни 51, 71, 72, 83, 84, 119, 132, 138, 140, 141, 150, 152, 156, 158, 163, 173-191, 194-197, 199-202, 210, 217, 219-222, 226, 227, 229, 230, 232-234, 237, 239, 240, 252, 265, 270, 271, 273, 275, 359, 361, 362, 364, 366, 369-378, 386, 387, 392-394, 402, 411, 413-418, 423, 425, 430, 431-433, 435-437, 442-445, 448, 450, 451-458, 461, 471, 472, 474-476, 489, 498, 511, 523, 525, 534-536, 538-540, 544, 558-560, 575, 576, 582-585, 588-593, 595, 596, 600, 604, 613, 619-623, 625, 631, 632, 645, 650, 659, 661, 665, 667, 699, 671-674, 679, 680, 683, 684, 699, 701, 705-708, 710, 711, 715, 720, 722, 725, 727-730, 732, 733, 741, 742, 755, 756, 759-763, 767, 771-774, 776, 780, 782, 1044-1046, 1051
 Росоловський Григорій («Хитрий») 837
 Ростальна Галина 597
 Ростов, м. *Див.* Ростов-на-Дону, м.
 Ростов-на-Дону, м., РФ 708, 709
 Рубчук Степан 51
 Руда Анна 614
 Руда Блідська, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Руда-Блідська, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Руда Блідська. *Див.* Руда-Блідська, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

- Руда Бродівська, с. *Див.* Руда-Блідська, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Руда Бродівська, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Руда-Блідська, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Руда Бродська. *Див.* Руда-Блідська, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Руда Верхобуська, с. 93
- Руда Колтівська. *Див.* Руда-Колтівська, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Руда, прис. с. Опаки Золочівського р-ну Львівської обл. 860, 917
- Руда, селянка 604
- Руда, хут. с. Опаки Олеського р-ну. *Див.* Руда, прис. с. Опаки Золочівського р-ну Львівської обл.
- Руда-Блідська, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 43, 51, 90, 92, 109, 115, 209, 315, 337, 731, 737, 762, 872, 962, 1045
- Руда-Бродівська, с. *Див.* Руда-Блідська, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Рудакевич Анна 334, 339
- Руда-Колтівська, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 47, 66, 153, 159, 229, 327, 674, 773, 1067
- Руда-Колтівська, с. Олеського р-ну. *Див.* Руда-Колтівська, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Руданець, дільн. (Поморяни) 453
- Руденко Анна 595
- Руденко, викл. 706
- Руденко, лікар 596
- Руденко, парт. (Золочів) 386, 535
- «Руденко», секр. МГБ 177
- «Руденко». *Див.* Швайка Антон
- Рудий Василь 614
- Рудий Григорій («Бистрий») 36, 853
- Рудий Григорій, з с. Вороняки 407, 520, 578
- Рудий Іван, з с. Вороняки 614
- Рудий Іван, з с. Заріччя 351
- Рудий Лука 353
- Рудий Микола Степанович («Джміль», «54») 820, 1019, 1020, 1122, 1123, 1144, 1188
- Рудий Михайло 294
- Рудий Михайло, повст., з с. Скварява 868
- Рудий Павло («Крук») 868
- Рудий Петро («Підкова») 925, 946, 968
- Рудий Теодор 354
- Рудик, охор. ВТК 702
- Рудко, служб. 222
- Рудко, співр. МГБ (Поморяни) 416, 451, 454, 466, 467, 492, 493
- Рудник Микола 350
- Рудницька Анастасія 343
- Рудницька Ірина 614
- Рудницька Марія 352
- Рудницька Ярослава 614
- Рудницький А. 438
- Рудницький Лука 353
- Рудницький Олекса («Мороз») 971
- Рудницький Петро 614
- Рудницький Франко 614
- Рудницький Антін 576
- Рудонець Д. 452

Рудь, прац. райкомзагу 670
 Рудь, уповн. (Підкамінь) 690, 723, 724
 Рудько Іван 332
 Ружицька, прац. пошти 593
 Ружій Василь. 513
 Руккас Андрій 20, 21
 Румунія 1042
 Рупжетсова, інсп. 222
 Рупинда Василь 322
 Рура Костя 312
 «Русалка», т-во 879, 880, 934, 937, 949, 1099, 1121
 Русилів, с. Буського р-ну Львівської обл. 105, 111, 116, 135, 169, 178, 190, 191, 211, 230, 265, 266, 272, 281, 297, 300, 323, 345, 362, 363, 366, 389, 399, 414, 481, 482, 484, 620, 622, 623, 626, 634, 823, 1106
 Русилівський ліс 265
 Русин, співр. МГБ (Поморяни) 416
 «Русич». *Див.* Тершаковець Зиновій
 «Русичі», сотня 1078, 1109, 1130
 «Руслан». *Див.* Іздрик Ізидор
 «Руслан». *Див.* Пришляк Євген
 Рускі. *Див.* Росіяни
 Руть Володимир 363
 Руханський Василь («Бурлака») 923
 Рябий, дільн. (Золочів) 232, 245
 Рябов, співр. МГБ (Одесько) 161

С
 «С.». *Див.* Яремчишин Степан Іванович
 «С.Г. Ламай». *Див.* Галамай Степан Петрович
 «С/М». *Див.* Кук Василь Степанович
 «С-5». *Див.* Бутинський Степан Миколайович
 Сабадаш, з с. Коропець 467
 Сабаршин, нач. тюрми 544
 «Саблюк». *Див.* Качан Остап
 Саботов, прок. (Глиняни) 364
 Саваринка (Саваринці), прис. смт. Олесько Буського р-ну Львівської обл. 229, 774
 Саваринка, с. Олеського р-ну. *Див.* Саваринка, прис. смт. Олесько Буського р-ну Львівської обл.
 Саваринський Василь 306
 Саваринський Іван («Лис») 956
 Савиц Михайло 223
 Савич (Савіч), з м. Золочів 77, 81
 Савич Іван 688
 Савич Михайло 223
 Савіч. *Див.* Савич
 «Савка». *Див.* Максимчук Григорій
 Савкі Михайло І. 442
 Савків Михайло 619
 Савків, парт. (Красне) 175
 Савко Наталія 434
 Савляк, комс. (Красне) 443
 Саврас Анастасія 615
 Саврас Анна 615
 Саврас Володимир 615
 Саврас Григорій 615
 Саврас Іванна 616
 Саврас Михайло 615
 Саврас Петро («Тихий») 859, 866, 917
 Саврас Роман 616
 Саврас Стефан 280
 Саврас Стефан 280
 Саврас Тарас 615

Саврас Федір 616
 Савула Михайло 332
 Савченко, агроном 176
 Савченко, зав. відділом (Золочів) 376
 Савчин Василь 337
 Савчин Дмитро 314
 Савчин Іван, з с. Задвір'я 25
 Савчин Іван, з с. Ражнів 209
 Савчин Левко 22
 Савчин Павло 218
 Савчин Степан («Крук») 872
 Савчук Анна 617
 Савчук Василь 341
 Савчук Іван 617
 Савчук Ілько 674
 Савчук Любомир 617
 Савчук Марія 617
 Савчук Марія, гол. к-пу 674
 Савчук Мирон 617
 Савчук Михайло 617
 Савчук Олекса («Чудак») 839
 Савчук Онуфрій 341
 Савчук Павліна 776
 Савчук Петро 615
 Савчук Пилип 307
 Савчук Стах («Тарас») 849
 Савчук Степан («Наливайко») 856, 1068, 1076, 1077
 Савчук Степан. *Див.* Савчук Стах
 Савчук Стефан 5
 Савчук Стефанія 614
 Савчук Текля 617
 Савчук Ярослав, 14 р., з с. Зозулі 617
 Савчук Ярослав, 28 р., з с. Зозулі 615
 Савчук, з с. Біле 457
 «Сагайдак». *Див.* Гулик Осип
 «Сагайдак». *Див.* Квас Осип
 «Сагайдачний». *Див.* Гайвас Іван
 Саган 200
 Саган Анна 618
 Саган Василь 335
 Саган Григорій, з с. Орихівчик 723
 Саган Іван («Зимний») 981
 Саган Іван, з с. Вербівчик 313
 Саган Іван, з с. Орихівчик 723
 Саган Іван, міліц. (Підкамінь) 714
 Саган Магдалина 335
 Саган Михайло 313
 Саган Роман 215
 Саган Ярослав 758
 Саган, співр. пошти 200
 Сагани, прис. с. Крутнів Кременецького р-ну Тернопільської обл. 830
 Саганов, співр. МГБ (Олесько) 693
 Саганов, співр. МГБ 693
 Сагата Катерина 329
 Садаков, дільн. МВД (Олесько) 220
 Сади, прис. с. Ясенів Бродівського р-ну Львівської обл. 36, 165, 216, 1078, 1080, 1092
 Садловський, стрибок 384
 Садовий 620
 Садовий, парт. (Красне) 620
 Садовська Віра 734
 «Садок». *Див.* Надорожняк Пилип Григорович
 Сазюн, с. Станіславівського р-ну 854
 Сай [...], родина, з с. Гологори 299
 Сай Іван Іванович («Андрій», «Луна») 82, 787, 970, 1120, 1123
 Сай Катерина 350
 Сай Теодор 639

Сайфеева Фаїна Іванівна 726, 730, 762
 Саковец, дільн. МВД (Олесько) 220
 Салабай Павло 357
 Салабай Софія 357
 Салабай Текля 357
 Салабай, дільн. (Поморяни) 453
 Салагук Антін 758
 Саламаха Василь 688
 Саламаха Єфрем 644
 Саламаха Іван 363, 621, 623
 Саламаха Марія 345
 Саламаха Ольга 647
 Салашка, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 93, 130, 160, 251, 255, 256, 309, 652, 688, 718, 767, 768, 825, 953-955
 Салашка, с. Підкамінського р-ну. *Див.* Салашка, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Салашка, хут. с. Боратин Підкамінського р-ну. *Див.* Салашка, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Салецький, гол. бухг. 181
 Салик Євген 437
 Салій, співр. МГБ 293
 Сало Анна 291
 Сало Василь 740
 Сало Василь, з с. Боложинів 869
 Сало Микола 331
 Сало Петро Миколайович («Загірський», «Зенко») 981, 1123, 1161, 1191
 Сало Стефанія 318
 Салюк Іван 766
 Салюк Михайло 319
 Салюк Наталія 285, 662
 Салюк Панько 337
 Салюк Параскевія 337
 Салянюк Ванда 182
 Салянюк, парт., з м. Броди 179
 Сальник, зав. відділу 186
 Самбай Василь 280
 Самбір, м. Львівської обл. 582, 880, 1127
 Самбірський окружний провід ОУН 28, 1095
 Самокіш, співр. МВД (Олесько) 727, 728
 Саморуга Петро 498
 Самотуда, учит. 226
 Самохіна А., лікар 596
 Самохіна Анна, учит. 594
 Самшінов, нач. ОББ (Броди) 307
 Сандомир, м. Свентокшиського в-ва, Польща 983
 Саниш Юлія 353
 Санкт-Петербург, м., РФ 710
 Санок, м. *Див.* Сянок, м. Підкарпатського в-ва, Польща
 Сань Ольга 432
 Сапелюк Марія 598
 Сарафинці, с. Городенківського р-ну. *Див.* Серафинці, с. Городенського р-ну Івано-Франківської обл.
 Сарахман Василь 688
 Саревич Валентина 575
 Сасів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 55, 63, 72, 79, 80, 84, 105, 109, 153, 159, 161, 162, 222, 223, 227, 229, 260, 262, 269, 272, 292, 293, 320, 327, 398, 516, 518, 595, 674, 738, 774, 813, 840, 868, 1079, 1081, 1119
 Сасівський гарнізон 262, 290, 506

- Сасун Марія 166
Сафатов, ділян. 178
Сахарев. *Див.* Сахаров, співр. МВД
Сахаревич Емануїл 212
Сахно Михайло Васильович («Крук») 1123, 1124
Сахно Михайло, з с. Баймаки 318
Сахнюк Ольга 689
«С-Вар». *Див.* Кук Василь Степанович
Сваха, дир. молочарні 489
Сверж, с. *Див.* Свірж, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
Сверид Марія 691
Свидовецький Василь 311
Свинаренко, співр. МГБ (Підкамінь) 714
Свирид Ярослав Андрійович 756
«Свирид», кер. окр. проводу 826
Свиридівка, прис. с. Пеняки Бродівського р-ну Львівської обл. 715
Свиридюк Йосиф («Дуб») 832
Свиридюк Іван («Кобзар») 833
Свистун Семен 323
Свистун Степан 347
Свідерська Катерина 329
Свідерська Марія 328
Свірж, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 133, 406, 1100
Свірук 672
Світинка, р. 1065
Свобода Іван 687
«Свобода» («Богдан») 30, 32, 35, 36, 129, 130, 133, 134, 955, 957, 1064, 1066, 1072, 1078-1080, 1092
«Свобода», газ. (США) 1050, 1051
«Свободи», відділ (сотня) 30, 32, 35, 129, 133, 955, 957, 1064, 1072, 1078-1080
«Святослав», повст. (Підкаміньщина) 255
Северінов, співр. МГБ (Золочів) 538
Седих Іван 583
Седлівська Емілія 597
«Селюк Мирон». *Див.* Мирон Дмитро
«Сем.». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
Сембай Зоня 280
Сембай Ярослава 280
Сембай, з с. Гончарівка 515
Семен Марія 646
«Семен». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
Семенець, парт. (Глиняни) 172, 270, 364
Семенина Євгенія 1097
Семенів Емануїл 212
Семенівський Михайло 281
Семенко Іван, 22 р., з с. Зозулі 615
Семенко Іван, 45 р., з с. Зозулі 355
Семенко Іванна 615
Семенко Івась 584
Семенко Ярослав Іванович («Андрій», «Дем'ян») 799, 819, 977, 1088, 1089, 1124, 1140, 1150, 1151, 1188, 1190
Семенова, секр. комс. 536
Семенюк А. І., інсп. 625
Семенюк А. парт. (Красне) 619
Семенюк Анна 215, 765
Семенюк Василь 178

Семенюк Володимир, з с. Боратин 335

Семенюк Володимир, з с. Скварява 277

Семенюк Мирослава 215

Семенюк Михайло («Юрій») 36, 849, 1124, 1130

Семенюк Михайло, з с. Гологори 350

Семенюк Пилип 342

Семеняк Лука 352

Семеняк Михайло («Богун») 867, 901

Семеньова Ніна 588

Семеренко Максим 663

Семиволос Федір Юхимович 184

Семикос Борис 519

Семираз Ярослав 494, 1054, 1055

Семків Іван Петрович («Мирон») 1124

Семкович Г., з с. Лучківці 258

Семчишин Анастазія 357

Семчишин Тацька 357

Семчук Андрій 249

Семчук Іванка 249

Семчук Марія 333

Семчук Михайло 334

Семчук Ярослав, з с. Суходоли 680

Семчук Ярослав, з с. Черниця 249

Сеник Зенон 660

Сеничів, прис. с. Тур'я Буського р-ну Львівської обл. 228, 261

Сеничівський ліс 269

Сенишин Амвросій, владика 1034

Сенишин І., дільн. (Золочів) 435, 472

Сенів Меланія 734

Сенів Михайлина Іванівна («Стефа», «Христина») 34, 37, 1124

Сенів Параскевія 337

Сенчишин, дільн. *Див.* Сенишин І., дільн.

Сень Пилип 66

Сень Федір 66

Сеньків Григорій 351

Сеньків Павло («Михасько», «Місько») 798, 821, 1151, 1190

Сеньків Петро («Калина») 928

Сеньків Стефа 356

Сенько Анастазія 615

Сенько Анна 615

Сенько Василь 615

Сенько Катерина 615

Сенько Ярослав 615

Серафинці, с. Городенківського р-ну Івано-Франківської обл. 965

Серба Дмитро («Хмара») 321, 904, 924, 946, 947, 968

Серба Люба 600

Серба Онуфрій 356

Сербай Іван 478

Сербай Марія 478

Сербай Семен 478

Сербай Текля 478

Сергієв, генерал 445

«Сергій». *Див.* Корпан Ярослав Андрійович

Сергійко О. 432

Сергійчук Володимир 22, 26

Сергійчук М. І. 24

Сердеченко Віра 463

Сердюк Анатолій 661

Сердюк, дільн. МВД (Олесько) 221

Серегин, нач. РО НКГБ 824

Середня Європа. *Див.* Центральна Європа

«Серп і Молот», рад. газета (Золочів) 204, 372, 379, 395, 407, 458, 477, 578, 590, 605
 Сестратин, с. Радивилівського р-ну рівненської обл. 1078, 1080
 Сестратин, с. Радивилівського р-ну рівненської обл. 664
 Сех Марія 127
 Сех Михайло, вис., з с. Берлин 340
 Сех Михайло, зав. радгоспом 672
 Сенкевич, парт.у 186
 Серьогін, л-т НКГБ
 Сибір 99, 103, 117, 134, 144, 162, 163, 168, 170, 190, 191, 205, 211, 212, 216, 217, 223, 244, 245, 248, 258, 274, 281, 293, 303, 307, 316, 318, 327, 375, 394, 449, 465, 478, 485, 486, 493, 505, 512, 516, 517, 556, 610, 611, 639, 644, 649, 657, 659, 681, 691, 692, 695, 698, 712, 713, 722, 724, 742, 743, 771, 776, 805, 821, 1033, 1048, 1053, 1181
 Сивак Ілля («Влодко», «Дуб») 972, 976
 Сивак Катерина 350
 Сиваченко, учит. 595
 «Сивий». *Див.* Третяк Ярослав
 «Сивий». *Див.* Чукас Василь
 Сидинівка, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 103, 190, 305
 Сидів Ольга 660
 Сидір Дем'ян («Канарок») 853
 Сидор Василь («Шелест») 1072
 Сидор Ярослав 661
 Сидоренко Антоніна 732
 Сидорова, рахівник 670
 Сидорович Анна 639
 Сидорович Іван 350
 Сидорович Петро 566
 Симбай Василь 351
 Симбай Дмитро 403, 574, 612
 Симбай Текля 351
 Симеренко Михайло 761
 Симко Степан Олександр Мар'ян Михайлович («Гаврило») 37, 874, 1125
 «Синиця», кер. відділу самообор. (Глинянщина) 101
 Синичів, прис. *Див.* Сеничів, прис. с. Тур'я Буського р-ну Львівської обл.
 Синичівський ліс. *Див.* Сеничівський ліс
 Сипко Петро 298
 «Сипко». *Див.* Дмитрак Григорій
 Сиркіз Іван 579
 Сирота Михайло 691
 Сиротін, співр. МГБ (Красне) 622
 Сисун Іван Тимофійович («Голуб», «Юрко», «27») 1067, 1068, 1125, 1141, 1188
 Сисун Петро 330
 Сисун Христофор 330
 Ситар Максим 343
 Ситищук Володимир 618
 Ситищук Іван 618
 Ситищук Ілько 618
 Ситищук Марія 618
 Ситків Софія 340
 Ситніков, нач. РВК 759
 Сито Стах 325
 Сичов, прац. пекарні 476
 Сідельник Петро 433
 Сідляр Архіп, гол. к-пу 367, 627
 Сікора Олександра 347
 Сікорський Микола 277, 328

Сікорський Роман 277
Сікорський Стефан 291
Сільник Василь 362
«Сільський Господар», т-во
553, 838, 866-888, 891-894,
896, 900, 901, 906, 907, 914,
926, 939, 944, 1094, 1120,
1129, 1132
Сільце, с. 826
«Сімка». *Див.* Кук Василь
Сінкевич Євгенія 734
Сінкевич, учит. 726
Сіра Анна 763
Сіра Марія 763
«Сірак». *Див.* Стефанишин
Михайло
Сірацька Марія 341
Сірий Василь («Касян») 854
Сірий Михайло, з с. Соколівка
166
Сірий Михайло, з с. Тур'я 763
«Сірий». *Див.* Заброцький
Петро Васильович
«Сірий». *Див.* Павлишин
Зеновій
«Сірий». *Див.* Шафранський
Гриць
«Сірі вовки», сотня. *Див.*
«Романовичі І», сотня
Сірко Павло Дем'янович
 («Вуж», «Дор», «Крига»,
«Лісовий») 823, 1072, 1125,
1126
«Сірко», повст. (Глинянщина)
787
«Сірко». *Див.* Якубовський Осип
Сірожа, міліц. (Підкамінь) 715
«Сіроманець». *Див.* Гебінський
Микола
«Сіроманці», відділ (сотня) 98,
152, 158, 530, 874, 1077
Сірська Марія 333
Сірський Василь 333
Сітка Анастасія 337
Сітка Анна, комс., з с. Заболотці
662
Сітка Анна, служб., з
с. Висоцько 671
Сітка Василь («Касян») 872
Сітка Ганна 730
Сітка Дмитро 315
Сітка Катерина 661
Сітка Олексій Дмитрович
(«Підкова», «46») 163, 738,
749, 819, 980, 992-994,
1003, 1018, 1019, 1024,
1027-1029, 1126, 1146, 1189
Сітник Василь 621
«Січ», т-во 893, 897-899, 901,
940, 1112
Січкарук Марія 311
Січнененко Ольга 668
«Січовий». *Див.* Гудима Дем'ян
Скажениця, с. *Див.* Роздоріжне,
с. Золочівського р-ну Львів-
ської обл.
Скажениця, хут. с. Жуків
Поморянського р-ну. *Див.*
Роздоріжне, с. Золочівсь-
кого р-ну Львівської обл.
«Скала». *Див.* Зубань Павло
«Скала». *Див.* Макогон Федір
Іванович
«Скала». *Див.* Туркевич Іван
Омелянович
«Скала». *Див.* Хапіс Михайло
«Скала». *Див.* Шкамбара
Михайло
«Скала». *Див.* Шульський
Степан
«Скалка». *Див.* Цокан Григорій
Андрійович
Скварук Парскевія 342
Скварук Петро («Малий») 874

- Скварук Роман 342
Скварчинська Марія 351
Скварява, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 61, 104, 105, 108, 116, 124, 138, 144, 168-170, 202, 213, 232, 246, 247, 271, 277, 280, 293-296, 322, 352, 353, 361, 367, 375, 376, 383, 384, 388, 394, 398-401, 414, 449, 482, 485, 486, 502, 503, 507-515, 519, 522, 526, 534, 606, 638, 867, 868, 874, 887-889, 893, 899-904, 912, 935, 941, 942, 948, 957, 968, 971, 1053, 1079, 1081, 1094, 1101, 1112, 1121, 1132, 1185
Скварява, с. Краснянського р-ну. *Див.* Скварява, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Скиба Стефа 563
«Скиба», повст. 826
«Скиба». *Див.* Дума Михайло
«Скиба». *Див.* Загрійчук Павло Михайлович
«Скиба». *Див.* Матвіїв Михайло
Склярський Григорій 338
Скнилів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 49, 106, 108, 135, 149, 155, 178, 187, 245, 347, 362, 364, 367, 379, 395, 414, 444, 447, 481, 482, 484, 486, 621, 623, 624, 627, 643, 823, 1125, 1127
Скнилів, с. Краснянського р-ну. *Див.* Скнилів, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
«Скоб». *Див.* Квас Богдан Якимович
«Скорий». *Див.* Москалюк Олекса
Скорик Володимир («Дубовий») 970
Скорик Володимир 25
Скорик Євген («Чикаленко») 687, 689, 702
Скорик Кость 355
Скородинський, дільн. (Поморяни) 453
Скороход, нач. МГБ (Підкамінь) 767
Скорупа Анна 327
Скорупський Максим («Макс») 1076, 1077
Скосоговорський, ректор 707
Скочрічак Іванна Василівна 668
Скрентон, м., штат Пенсильванія, США 1042
Скрипник Іван, агроном 194
Скрипник, співр. МГБ (Підкамінь) 701
Скруха Теодозій 312
Скубик Степан 1051
Скубик Степан 1051
Скульський, співр. РВК 181
Скучиліс Степан 762
Славейко Паранька 571
Славець Анастазія 356
Славіцький Іван 630
«Славка». *Див.* Сухович Софія Миколаївна
«Славко», повст. (Золочівщина) 972
«Славко». *Див.* Гаврис Ярослав
«Славко». *Див.* Дубина Василь Прокопович
«Славко». *Див.* Зварич Петро
«Славко». *Див.* Конів Іван
Слепова, суддя 540
Слива Галина Дмитрівна 762
Слива, з с. Дерев'янки 502

«Сливка». *Див.* Повшак Василь
 Сливниця, с. Перемишльського пов., Польща 1114
 Слівинська Палонія 352
 Слівінський Богдан 399
 Слімановський Василь («Рій») 136, 906, 907
 Сліпа Євгенія 662
 Сліпенко Марія 734
 Сліпенко Петро 734
 Сліпець Анна 333
 Сліпець Федір 563, 564
 Сліповичі, с. Бібрецького р-ну. *Див.* Глібовичі, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
 Слобода-Долинська, с. Долинського р-ну Івано-Франківської обл. 1134
 Словачевська Катерина 376, 595
 Словачевська Катерина, дир. шк. 376, 595
 Словіта, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 77, 92, 105, 111, 200, 233, 272, 302, 365, 874, 1124, 1125, 1131
 Словіцька Агафія 617
 Словіцька Марія 617
 Словіцький Ігор 617
 Словіцький Омелян 617
 Словіцький Петро 617
 Слоневський, о., з смт. Олесько 225
 Слотюк Григорій 336
 Слотюк Петро 335
 Служалий Василь, парт. (Золочів) 387, 534
 Слюзар Дмитро («Золотар») 1081
 Слюсаренко, парт. (Заболотці) 725, 755
 Слюсарчук Йосип 25
 Слюсарчук Йосип 25
 Смага Павло Кирилович 757
 Смаль Віра 555
 Смаль Розалія 555
 Смаль Тимко 344
 «Смерека». *Див.* Кметь Василь
 Смереківка, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 54, 61, 66, 73, 81, 107, 109, 149, 151, 155, 157, 366, 373, 388, 391, 450, 451, 453, 454, 457, 459, 464, 504, 973
 Смереківка, с. Поморянського р-ну. *Див.* Смереківка, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
 «СМЕРШ» 901, 1112
 Смик Володимир («Терен») 842
 Смик Олексій Васильович («Рос», «Темний», «58», «33») 820, 978, 1126
 Смик Юрко («Грім») 959
 Смик, парт. (Красне) 443
 «Смик». *Див.* Король Іван
 «Смілий». *Див.* Шаповал Петро
 Смільне, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 103, 104, 112, 153, 159, 164, 181, 190, 200, 203, 247, 248, 305, 306, 340, 661, 665, 666, 672, 677
 Смірнов Александер, інсп. 223
 Смірнов, зав. відділом 222
 «Смішко», повст. 826
 Смогер, міліц. (Підкамінь) 715
 «Смок». *Див.* Цетнар Мар'ян Микитович
 Смоленськ, м., РФ 594
 Смолин Василь («Грізний») 819, 977, 1089
 Смолин Григорій 324, 347

Смолин Ева 347
 Смолин Іван 356
 Смолин Маруся («Зірка», «Марта», «Уляна» («Оляна») 384, 501, 877
 Смолин Онуфрій («Зозуля») 973
 Смолин Павло 465
 Смолій Василь («Топір») 321, 903, 904, 924, 941, 942, 947, 968
 Смолій Зофія 280
 Смолій Іван 353
 Смолій Іванка 295
 Смолій Меланія 352
 Смолій Онуфрій («Зозуля») 976
 Смолій Стефан 277
 Смолій Тома 606
 Смолінська Євгенія 352
 Смолінський Василь 630
 Смолінський Петро 532
 Смолюк, суддя 173
 Смоляков, співр. РВК 222
 Смоляр, дільн. (Підкамінь) 767
 Смольник Михайло («Жук») 840
 Смуток Левко 22
 Снішкевич Евфрозина 732
 «Снігур». *Див.* Малиновський Петро
 Сновичі, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 80, 92, 101, 115, 146, 230-232, 235, 357, 360, 361, 376, 377, 425, 450, 451, 454, 456, 457, 460, 461, 493, 502, 510, 512, 513, 517, 519, 522, 904, 933, 934, 972
 Сновичі, с. Поморянського р-ну. *Див.* Сновичі, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Снятин, м. Снятинського р-ну Івано-Франківської обл. 856
 Снятинський р-н Івано-Франківської обл. 853
 Собеський Ян 85, 360, 542
 Собеського, замок в Олеську 25
 Собеського, замок в смт. Олесько 85
 Собеського (Леніна), вул. у м. Золочів Львівської обл. 360
 Собко Іван Петрович 180, 229, 306
 Соболев, викл. 706
 Соболев, співр. МВД 173
 Соболівка, прис. с. Розваж Золочівського р-ну львівської обл. 228
 Соболівка, с. Олеського р-ну. *Див.* Соболівка, прис. с. Розваж Золочівського р-ну Львівської обл.
 Соболю, співр. РВК (Поморяни) 418, 455
 Соболю, уповн. (Заболотці) 731
 Соболюков Олександр, нач. МГБ (Золочів) 177, 359, 383, 522, 538, 667, 759
 Соболюв Олександр, м-р МГБ. *Див.* Соболюв Олександр, м-р МГБ
 Соболюв, прац. РВК (Заболотці) 667, 759
 Соболюш, прок. 173
 Собчинські Юзеф 83
 Собчук, проф. 707
 «Сова». *Див.* Босяк Олекса
 «Сова». *Див.* Кравчук Володимир Ількович
 «Сова». *Див.* Чорний Гриць
 Советський Союз. *Див.* Радянський Союз
 Совимова Надія 239

- Совітська армія. *Див.* Червона Армія
- Совіцький Григорій 350
- Согріб Володимир Кіндратович 757
- Созул Михаїл 668
- Сойка Федір 372
- Сойко Теодор Якович 576
- Сокаль, м. Львівської обл. 1117
- Сокальська округа ОУН («23») 1062, 1117
- Сокальська повітова ексекютива ОУН 1117
- Сокальський окружний провід ОУН 1117
- Сокальський р-н Львівської обл. 1117
- Сокальщина 856
- «Сокира». *Див.* Сусол Михайло Васильович
- Сокіл, поліц. 63
- Сокіл, прис. с. Соколівка Буського р-ну Львівської обл. 104, 228, 840
- «Сокіл», повст. (Золочівщина) 973, 975
- «Сокіл», т-во 19, 879, 880, 887-890, 896, 900-904, 937-939, 942, 1099, 1119, 1121, 1127, 1129, 1132
- «Сокіл». *Див.* Вільчинський Володимир
- «Сокіл». *Див.* Вірлик Михайло
- «Сокіл». *Див.* Воробйовський Володимир
- «Сокіл». *Див.* Вульчак Микола
- «Сокіл». *Див.* Галамага Володимир Васильович
- «Сокіл». *Див.* Дацюк Михайло
- «Сокіл». *Див.* Квас Богдан Якимович
- «Сокіл». *Див.* Москалюк Йосиф
- «Сокіл». *Див.* Пастернак Петро
- «Сокіл». *Див.* Фігун Стефан
- «Сокіл». *Див.* Швайка Антон
- «Сокіл». *Див.* Шлик Іван
- Соکیلські ліси (Буський р-н) 1062
- Сокола (Спартака), вул. у м. Золочів Львівської обл. 589, 601
- Соколівка, с. Буського р-ну Львівської обл. 21, 25, 35, 51, 53, 57, 69, 90, 91, 95, 96, 108, 110, 153, 159, 161, 166, 203, 224, 226, 228, 259, 261, 288, 290, 293, 332, 727, 732, 737, 759, 762, 763, 818, 839, 840, 844, 951, 1009-1011, 1072, 1073, 1123, 1128, 1133
- Соколівка, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Соколівка, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Соколівка, с. Олеського р-ну. *Див.* Соколівка, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Соколівський кущовий провід ОУН 1107
- Соколівські ліси, біля с. Соколівка 895
- Соколівщина 116
- Соколов Микола, дільн. (Золочів) 435, 472
- Соколов, співр. МГБ (Буськ) 694, 772
- Соколовська Зоя 596
- Соколовська Ксеня 339
- Соколовська Стефа 333
- Соколя, с. Буського р-ну львівської обл. 1069
- Солдатенко Василь 729
- Солдатенко Микола, зав. відділу (Красне) 176, 363, 624

Солова, с. Глинянського р-ну.
Див. Солова, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 Солова, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 131-133, 173, 178, 210, 272, 273, 302, 324, 365, 392, 393, 496, 852, 1109, 1114, 1115
 «Соловейко». *Див.* Крохмалюк Богдан Іванович
 «Соловейко». *Див.* Фургала Григорій
 «Соловій», повст. (Поморянщина), згол. 502
 «Соловій». *Див.* Кіпран Володимир
 «Соловій». *Див.* Никільський Ярослав
 «Соловій». *Див.* Сусол Михайло Васильович
 Соловки 805
 Соломонов, співр. МВД (Красне) 623
 Солонинка Семен 606
 Солтис Антін 672
 Солтис Іван 339
 Солтис Р., дільн. (Підкамінь) 715, 767
 Солтівський Іван 546
 Солтівський Лев Семенович 530, 548, 549
 Соляр Анна 614
 Соляр Дозя 614
 Соляр Ірена 614
 Соляр Михайло 614
 Соляр Ярослава 614
 Сомків Магдалина 337
 «Сон», пов. реф. проп. (Брідщини) 134, 1092
 «Сонце». *Див.* Яремчишин Діоніз
 Сорока Анна 670
 Сорока Василь 348
 Сорока Панько 674, 701
 Сорока Петро («Чуйко») 1075, 1126
 Сорока Петро, лікар (Підкамінь) 683, 721, 770
 Сорока, лікар (Красне) 203
 «Сорока». *Див.* Мандзюк Стефан
 «Сорокати́й». *Див.* Влах Дмитро
 «Сорокати́й». *Див.* Олексин Іван Якович
 Соснівка, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. 1064, 1065
 Сосновська Анна 778
 Сосновська Марія 356
 Сосновський Осип 778
 Сосновський Теодозій 776
 Сотник Петро 367
 Сотник, дільн. (Золочів) 264
 Сотяновський, з с. Козаки 74
 Софій, телефоніст 183
 Софін Саша 417
 Сохор, гол. к-пу 760
 «Соціялістичне село», рад. газета 764
 Сочлі, лікар (Золочів) 377, 378, 603
 «Союз Українок», т-во 904
 «Союз Українських Жінок», т-во 942
 Союз українських пластунів 1128
 «Спартак». *Див.* «Помста («Спартак», «Зет»)
 Спартака, вул. у м. Золочів. *Див.* Сокола, вул. у м. Золочів
 «Спекулянт». *Див.* Купчик Василь Пилипович
 Спириденко О. В. 415

- Списар Микола 182
- Спірен, співр. МГБ (Одесько) 727
- Спірін, співр. МГБ (Заболотці) 756
- Сподарик Іван 333
- Сподарик Петро 761
- Сподарик Степан («Степан») 978
- Сподарик, секр. суду 185, 728, 760
- Спускайнюк Олена 462
- СРСР 34, 645, 1095, 1117, 1125, 1172-1175, 1181
- СССР 49, 95, 147, 179, 198, 200, 205, 238, 364, 374, 377, 380, 392, 396, 421, 423-425, 480, 511, 527, 586, 596, 597, 603, 605, 606, 621, 632-634, 636, 637, 674, 684, 687, 694, 697, 709, 718, 742, 743, 748, 752, 1039, 1041, 1049, 1173, 1175
- Стабельський Василь 759
- Стадник, бухг. (Глиняни) 270
- Стадник, ред. 671
- Стадники, с. Острозького р-ну Рівненської обл. 1065
- Стадницька, бухг. 172
- Стадня, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 116, 140, 149, 155, 178, 187, 190, 202, 230, 231, 235, 272, 293, 347, 362, 364, 367, 389, 414, 481, 484, 620, 621, 623, 627, 628, 823, 1109
- «Сталевий», повст. 826
- «Сталевий». *Див.* Кук Василь Степанович
- Сталін 49, 99, 204, 206, 208, 213, 240, 242, 277, 322, 360, 367, 378, 388, 436, 437, 457, 458, 481, 486, 494, 523, 530, 531, 591, 627, 673, 675, 690, 696, 710, 717, 752, 761, 768, 775, 787, 789, 793, 804, 1026, 1039, 1053, 1055, 1172
- Сталіна, вул. у м. Золочів. *Див.* Легіонів, вул. у м. Золочів
- Сталінград, м. *Див.* Волгоград. «Сталінець», рад. газета (Одесько) 204, 262, 685, 813, 815, 1123
- Сталіно, м. *Див.* Донецьк, м.
- Станімир, с. Глинянського р-ну. *Див.* Станімир, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
- Станімир, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 101, 108, 111, 131, 136, 142, 210, 324, 325, 380, 384, 391, 411, 496, 497, 499, 608, 822, 837, 937, 967, 1110
- Станімирський ліс 108, 326, 389, 496, 967
- Станин, с. Радехівського р-ну Львівської обл. 1131
- Станіславівський р-н 854
- Станіславчик, с. *Див.* Станіславчик, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
- Станіславівська (Станіславівська) обл. *Див.* Івано-Франківська обл.
- Станіславівщина (Станіславівщина). *Див.* Івано-Франківщина
- Станіславська (Станіславівська) обл. *Див.* Івано-Франківська обл.
- Станіславчик, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 35, 92, 104, 109, 113, 130, 200, 850, 856, 967, 1100

Станкевич Федір («Петро») 961
 Стараховиць, с. Свентокшиського в-ва, Польща 1071
 «Старий». *Див.* Демчук Іван
 «Старий». *Див.* Квас Осип
 «Старий». *Див.* Кук Василь Степанович
 «Старий». *Див.* Цюрусь Семен
 «Старик». *Див.* Видра Петро Іванович
 Старі Броди (тепер у складі м. Броди), с. Бродівського р-ну Львівської обл. 63, 179, 189, 200, 660, 665, 666, 953
 Старовина, парт. (Золочів) 359, 382, 436, 507, 515, 535
 Стародуб Іван («Остап») 848, 849
 Стародуб Марія («Тетяна») 1147, 1189
 Стародуб Текля 344
 Стародубець Галина 125
 Старокожухов, кап. МГБ 522
 Старосамбірський р-н Львівської обл. 1114, 1130
 Староселець Іван 489
 Стасевич, співр. МГБ (Красне) 622
 Стасишин Андрій 324
 Стассен Геролд 1042
 Стасюренко Григорій 781
 Стахів Марія 350
 Стахів Павло 643
 Стахів Петро, нач. стриб. 363, 623
 Стахорський Анатолій 181
 Шашенко Іван 620
 Шашків Людвіга 449
 Шашків Петро 449
 Шашків Степан 449
 Стеблик Марія 342
 Стеблик Михайло 341
 Стеблик, прац. пошти 183
 Стеблій Йосип 761
 Стеблій Роман Миколайович 757
 Стеблій, телефоніст 183
 Стеблінова Анна 759
 Стегура Степан 51
 Седик Юлія 339
 Сельмах Андрій 615
 Сельмах Анна 328
 Сельмах Ева, з с. Загірці 290
 Сельмах Ліда 615
 Сельмах Микола, з с. Загірці 319
 Сельмах Микола, з с. Зозулі 615
 Сельмах Олена 615
 Сельмах Павло 344
 Сельмах Ярослава 615
 Сельмах, співр. МВД (Глиняни) 270
 Сельмахович Анна 290
 Сельмахович Іван («Яр») 839
 Сельмахович, сини Анни, з с. Ушня 190
 Сельмашко Петро. *Див.* Сельмашук Петро
 Сельмашук Петро 311
 «Степ» (ім'я Йосип), чотовий 1062, 1063
 «Степ». *Див.* Олійник Василь
 «Степан» (Гірняк) 1005
 «Степан». *Див.* Антонів Петро
 «Степан». *Див.* Букета Степан
 «Степан». *Див.* Войтович Микола
 «Степан». *Див.* Проць Євген
 «Степан». *Див.* Сподарик Степан
 Степаненко Віра, учит. 734
 Степанець С. О. 176, 624

Степанишин Марія 343
 Степанишин Теодор 339
 Степанів Анна 670
 Степанків Анна 663
 Степанків Ганна 730
 Степанків Катерина 662
 Степанов І., співр. МГБ (Красне) 233, 621
 Степанов, співр. МГБ (Поморяни) 451, 465
 Степанчук Анна 183
 Степанюк Йосиф 304
 Степанюк Степан Гаврилович («Листок») 844, 1127
 Степанюк Текля 334
 Степко, співр. МВД (Поморяни) 452, 456
 «Степовий». *Див.* Бобик Григорій
 «Степовий». *Див.* Дубас Василь Іванович
 «Степовий». *Див.* Кравчук Роман Миколайович
 «Степовий». *Див.* Писаревич Григорій
 «Степовик», повст. (Золочівщина) 607
 «Степового», чота сотні «Непоборні» 1131
 «Стефа». *Див.* Мединська Ярослава
 «Стефа». *Див.* Сенів Михайлина Іванівна
 «Стефа». *Див.* Стрихарчук Стефанія
 «Стефан». *Див.* Гетьман Петро
 Стефанишин Михайло («Сірак») 835
 Стефанишин Петро 316
 Стефанів Василь 166
 Стефанів Гавриїл 332
 «Стефанівський». *Див.* Дутка Михайло
 «Стефанівського», куц 131, 960
 Стефанюк Олекса 332
 Стефанюк, з с. Вороняки 436
 Стефанюк, з с. Переволочна 289
 Стецишин, з с. Трудовач 299
 Стеців Олексій («Дуб») 822
 Стеців Параскевія 347
 Стець Анна 295
 Стець Катерина 449
 Стець Микола 517
 Стець Михайла 323, 644
 Стець Степан («Галайда») 909
 Стешенко Іван І. 442
 Стиборівка, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 62, 313, 335, 689, 723, 767, 831, 834, 835
 Стиборівка, с. Підкамінського р-ну. *Див.* Стиборівка, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Стир, р. 84, 104, 653
 «Стир». *Див.* Войтович Михайло
 «Стир». *Див.* Цимбалко Михайло Іванович
 Стирів Михайло 330
 Стихар Василь 360
 Стичишин Григорій 349
 Стінка, р. 1065
 Стінка, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 87, 92, 102, 178, 187, 212, 265, 300, 349, 415, 630, 858, 914, 972, 973
 Сто Сир., зав. каси 625
 Стобленов Іван 583
 Стовпин, с. Буського р-ну Львівської обл. 78, 95, 108, 110, 227, 228, 259, 261, 288, 291, 293, 317, 332, 333, 694,

- 698, 741, 782, 783, 966, 1115, 1119
- Стовпинські Лісові, хут. с. Стовпин. *Див.* Лісові, прис. с. Стовпин Буського р-ну Львівської обл.
- Стогній Анастасія 779, 782
- Стойка Аполінарій 444
- Стойко Антін 367, 627
- Стойко Євген 619, 443
- Стойко, з с. Мала Вільшанка 630
- Стойко, служб. (Красне) 175
- Стокота, парт. *Див.* Стукота, парт.
- Столяр Василь («Дунай») 846
- Столяр Володимир 340
- Столяр, викл. 706
- Столярчук Ольга 285, 337
- Сторожук Іван 247
- Сторожук Марія 335
- Сторонибаби, с. Буського р-ну Львівської обл. 110, 111, 116, 149, 155, 178, 187, 188, 190, 208, 230, 266, 273, 300, 323, 346, 362, 363, 373, 378, 380, 393, 414, 415, 445, 482, 621-623, 625, 632, 634, 639, 642
- Стороняк, парт. (Заболотці) 755
- Сторчан Григорій 355
- Стоцький Микола («Гордий») 837
- Стояновська Стефанія 617
- Стояновський Іван Антонович, з с. Козаки 47
- Стояновський Іван, з с. Зозулі 617
- Стратин, с. Радивилівського р-ну. *Див.* Сестратин, с. Радивилівського р-ну рівненської обл.
- «Страшний». *Див.* Бобрик Богдан
- «Страшний». *Див.* Маркивич Степан
- «Страшний». *Див.* Цвігун Григорій
- Стрептів, с. Кам'янка-Бузького р-ну Львівської обл. 823, 1125
- Стрещак, міліц. (Підкамінь) 715
- Стриганець, прис. с. Лугове Бродівського р-ну Львівської обл. 163, 216, 286
- Стриганець, хут. с. Чехи Заболотцівського р-ну. *Див.* Стриганець, прис. с. Лугове Бродівського р-ну Львівської обл.
- Стрийко Віра 432
- Стрийко Іван 432
- Стриковська Анна 760
- Стриковський Іван 762
- Стриковський Михайло 692
- Стриковський Петро 218
- Стрихар Василь 366, 503, 510, 514, 536, 539, 566, 568, 608, 610
- Стрихарчук Стефанія («Стефа») 819, 981
- Стриховська Ганна 729
- «Стріла», повст. (Краснянщина) 643
- «Стріла», повст. 958
- Стрілецька, вул. у м. Золочів. *Див.* Базарна, вул. у м. Золочів
- Стрілки, с. Старосамбірського р-ну Львівської обл. 953, 1114
- Стрілківський р-н Дрогобицької обл. 953
- Стрільчук Василь 12, 16, 25

- Строкарчук, учит. 763
 Строчан Олена 596
 Строчан Роман 608
 Строчинська Марія 248, 344
 Строчинський Михайло («Хмара») 845
 Строчинський Петро. *Див.* Строчинський Михайло
 Струтин, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 178, 187, 188, 191, 214, 230, 263, 354, 355, 361, 365, 372, 373, 378, 389, 412, 414, 433, 434, 436, 439, 440, 471, 472, 479, 530, 536, 540, 545, 549, 559, 579, 590, 601, 602, 604, 611, 612, 925
 Стручинська Марія. *Див.* Строчинська Марія
 Стукота, парт. (Підкамінь) 186, 657
 Стулинець Антоніна 594
 Ступницька Клава 534
 Ступницька Марія 759
 Ступницький Пилип 759
 Стус Петро 758
 Стус Стефанія 285
 Суботіна Марія Архипівна 179
 Сувечев, дільн. (Поморяни) 453
 Суворов 447
 Судаков, співр. МГБ (Олесько) 220
 СУЗ 49, 52, 72, 139, 149, 155, 167, 168, 177, 190, 201, 207, 208, 219, 222, 225-228, 234, 237, 252, 253, 283, 362, 376, 377, 379, 399, 411, 414, 415, 421, 425, 427, 431-436, 438-440, 442-445, 448, 450, 451, 453-458, 461-463, 468, 472, 474-476, 483, 492, 531, 532, 536, 540, 585, 586, 588, 590, 596, 612, 622, 624, 634, 643, 660, 661, 663-665, 668-670, 672, 674, 679, 680, 683, 699, 701, 703, 705-707, 709, 711, 714, 720, 722, 725, 726, 732-734, 745-747, 749, 750, 760, 762, 763, 767, 769, 773, 774, 809, 810, 865, 886, 902, 926, 1175
 Сузальський Юрій 362
 Суздальцев, інж. 445
 Сузданський Юрко 620
 Суйко, нач. міліції 186
 Сукач Петро 347
 Сукманів, прис. с. Підгір'я Золочівського р-ну Львівської обл. 96, 115, 245, 505, 506, 926, 931, 1105
 Сукманів, прис. с. Угорці Поморянського р-ну. *Див.* Сукманів, прис. с. Підгір'я Золочівського р-ну Львівської обл.
 Сукманів, хут. с. Коропець Поморянського р-ну. *Див.* Сукманів, прис. с. Підгір'я Золочівського р-ну Львівської обл.
 Сукмановська Ксеня 245
 Сукмановський Василь 356
 Сукмановський Володимир («Богдан») 972, 977, 1087, 1088, 1090
 Сукмановський Григор, з с. Ремезівці 489
 Сукмановський Григорій 356
 Сукмановський Іван («Дністер») 246
 Сукмановський Іван («Ліщина») 927
 Сукмановський Ілярій 356

- Сукмановський Філько 357
Сулима Наталія 239
«Сулима». *Див.* Хрущ Степан
СУМ 1126
Сумекая Ольга 620
Сумик Д., співр. МВД (Красне)
622
Сумік, співр. МВД (Олесько)
728
«Сумний». *Див.* Горгота Семен
Сумська обл. 734, 735
Супінська Марія 617
Супінська Ярослава 617
Супінський Володимир 617
«Супрун», надр. п-к 826
Сурков, співр. МГБ (Поморяни)
451, 454, 465, 467
Сурмай Антон 762
Сурмай Михайло, з с. Великі
Переліски 250
Сурмай Михайло, служб.
(Заболотці) 760
«Сурмач». *Див.* Бучинський
Мирослав
«Сурмач». *Див.* Кос Степан
Олексійович
«Сурмачі», сотня 1094
Сурмен Василь 62
Сусло Михайло. *Див.* Сусол
Михайло
Сусол Андрій 780
Сусол Михайло Васильович
(«Вишневий», «Зелений»,
«Сокира», «Соловій», «Тихо-
ліз») 63, 101, 788, 823, 1127
Сусула Анна 647
Сусула Стефанія 646
Сухарев, нач. міліції (Глиняни)
173
Сухаревська М. І. 595
Сухаров, нач. міліції (Золочів)
364
Сухаров, співр. МВД (Глиняни)
271
Сухенко, співр. МВД (Поморя-
ни) 452, 465
Сухінський Яким 355
Сухович Михайло 764
Сухович Софія 215
Сухович Софія Миколаївна
(«Славка») 216, 217
Сухович, дільн. 161
Сухович, з с. Великі Фільварки
661
Суховова Антоніна 275
Суховоля, с. Бродівського пов.
Див. Суховоля, с. Бродівсь-
кого р-ну Львівської обл.
Суховоля, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 24, 50, 51,
54, 93, 160, 201, 203, 251,
254, 255, 308, 311, 334, 650,
702, 714, 715, 717, 718, 767,
768, 836, 838, 955, 963, 964
Суховоля, с. Підкамінського
р-ну. *Див.* Суховоля, с. Бро-
дівського р-ну Львівської обл.
Суховська, лікар 448
Суходіл, с. *Див.* Суходоли,
с. Бродівського р-ну Львів-
ської обл.
Суходільські Гаї. *Див.* Гаї-
Суходільські, с. Бродівсько-
го р-ну Львівської обл.
Суходоли, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 76, 94, 103,
126, 189, 201, 203, 249, 316,
317, 663, 666, 680, 682, 689,
701, 726, 735, 737, 757, 761
Суходоли, с. *Див.* Суходоли,
с. Бродівського р-ну Львів-
ської обл.
Суходоли, с. Заболотцівського
р-ну Львівської обл. *Див.*

- Суходоли, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Сухота, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 316, 761, 765, 953, 954, 961, 1114
 Сухота, хут. с. Пониква Заболотцівського р-ну. *Див.*
 Сухота, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
 Сухоцький 860
 Сушанський Василь 742
 Сушанський Павло 306
 Сушанський, водій 815
 Сушків, родина, з с. Волюки 129
 «Сушко Тарас». *Див.* Корпан Ярослав Андрійович
 Схід 135, 163, 208, 272, 274, 275, 283, 291, 295, 403, 655, 656, 681, 709, 710, 722, 766, 1071
 Схід України. *Див.* Східна Україна
 Східна Європа. *Див.* Східна Європа
 Східна Європа 1042, 1044
 Східна Німеччина 752
 Східна Прусія 1071
 Східна Україна 21, 25, 27, 746, 750, 1050, 1121
 Східний фронт 79, 880, 1050, 1104, 1114, 1121, 1130
 «Східний». *Див.* Золочівський окружний провід ОУН
 Східні області України 421, 476, 525, 826
 Східні Пруси. *Див.* Східна Прусія
 США 5, 6, 147, 603, 709, 1033, 1046, 1047, 1050, 1096, 1097, 1111, 1112, 1129, 1130
 Сюрко Катерина, з с. Почапи
 Сюрко Кость 352
 Сюрко Луць 512
 Сюрко Осип («Грабина») 865
 Сюрко Осип («Швейк») 889
 Сян, р. 93, 102
 «Сян». *Див.* Бутинський Степан Миколайович
 «Сян». *Див.* Писарчук Василь
 Сянок, м. Підкарпатського в-ва, Польща 888
 Сьвіст Анна 318
 Сьледсь Г., секр. комс. (Підкамінь) 661
 Сьомкін, предст. області 726
 Сьомкін, співр. МГБ (Броди) 180, 217, 230, 251
 Сьомкін, співр. МГБ (Буськ) 779, 783
 Сьомкін, співр. МГБ (Олесько) 180, 217, 230, 251, 693, 726, 772,
 Сьомушкін В. Л. 271, 363, 415, 625
Т
 «Т. Чупринка». *Див.* Шухевич Роман
 «Т». *Див.* Кук Василь Степанович
 Табори Воркути. *Див.* Воркутинський ВТТ
 Тавана В. 401
 Тавзик, дільн. МВД (Олесько) 221
 Таганрігзський Перевулок, вул. у м. Ростові 708
 Тайшет, м. Іркутської обл., РФ 1124
 Тайшетські табори 1102
 Таланчук Костянтин Данилович 34, 1127, 1137, 1187
 Таланчук Микола 331
 Танітовський, нач. електростанції 370

Танчин Михайло («Чумак») 302
 Таньков, співр. МГБ (Одесько)
 772
 Таньцюра Катря 763
 «Тар». *Див.* Гром'як Стефанія
 Таравкова Варя 226
 Тарадюк Іван («Лук») 847
 Тарадюк Максим 344
 Тарадюк Марія 343
 «Таран», повст. 1069, 1082,
 1083
 «Тарас Чупринка». *Див.* Шухе-
 вич Роман
 «Тарас» (ім'я Євген), повст.
 (Заболотеччина) 978
 «Тарас». *Див.* Заяць Михайло
 Миколайович
 «Тарас». *Див.* Накельський
 Михайло Омелянович
 «Тарас». *Див.* Особа Володи-
 мир
 «Тарас». *Див.* Савчук Стах
 Тарасенко Петро 436
 Тарасенко Федір 371, 550, 589
 Тарасенко, нач. стриб. 540
 Тарахкало Груня 598
 Тарнавська Анна 353
 Тарнавська Катря 763
 Тарнавська, комсорг, з м. Дро-
 гобича 590
 Тарнавський Володимир 510
 Тарнавський Іван 680
 Тарнавський Семен 908
 Тарнаський Мирон Зимовіт
 Миронович («Інженер»,
 «Котигорошок») 1127, 1128,
 1143, 1188
 Тартинюк Анна 335
 Тартутін Борис 632
 Тарутін Борис Семенович 373
 Татари 71, 413, 475, 542, 582,
 730
 Татарчук Марія 304
 Тачин Сергій 683
 «Тачанка». *Див.* Мудрий
 Степан
 Тачанкова Павліна 600
 «Твердий». *Див.* Ільчишин Іван
 Твердохліб, монтер 200
 Тверць Григорій («Максим»)
 908
 Творковська Ярослава 319
 Творковський, з с. Янгелівка
 319
 Телеватий Андрій 333
 Телеватий Петро 316
 Телега Анна 335
 Теліпньов, співр. МВД (Помо-
 ряни) 452
 Теляче, с. Підгаєцького р-ну
 Тернопільської обл. 875, 1093
 Тельман, співр. МГБ (Поморя-
 ни) 451, 454
 Тельтаєва Таня 759
 Тельтасова Галя 729
 «Темний». *Див.* Боднар Андрій
 «Темний». *Див.* Смик Олексій
 Васильович
 Темошук, прац. пошти 593
 Темракивич Сильвестр 569
 Темяк Анастасія 639
 Тепкін Іван 239
 Теплов, нач. МГБ (Підкамінь)
 767
 Теребежі, с. Буського р-ну
 Львівської обл. 129, 165,
 166, 219, 228, 259, 292, 328,
 680, 692, 869, 870, 889, 959,
 966, 1097, 1098, 1105
 Теребежі, с. Одеського р-ну.
Див. Теребежі, с. Буського
 р-ну Львівської обл.
 «Терен», підпіль. (Підкамініч-
 чина) 650

«Терен». *Див.* Жеребух Андрій Іванович
«Терен». *Див.* Смик Володимир
Тереновий провід 34 ОУН Австралії 1126
Тереновий провід 34 ОУН Німеччини 1096, 1116
Терентьев, співр. МГБ 812, 814, 815
Терепа Василь («Чорнота») 867, 901
Терепа Іван 353
Терепа Михайло 280
Тереховський Теофіль («Вишневий») 853
Терлецький Микола Степанович («Беркут», «Давид», «89-Б», «42-на місці») 428, 777, 797, 818, 979, 992, 993, 1010, 1011, 1128, 1129, 1138, 1187
Тернопіль, м. 21, 23, 92, 125, 201, 233, 390, 526, 528, 593, 889, 983, 1097
Тернопільська обл. 23, 150, 156, 376, 599, 827, 828, 830, 875, 922, 932, 970, 972-974, 1093, 1096, 1097, 1104, 1109, 1110, 1115-1118, 1121
Тернопільська область ОУН 23
Тернопільська, вул. у м. Золочів 393, 542, 588
Тернопільський Василь 284
Тернопільщина 18, 91, 855, 965
Тершаковець Зиновій («Русич») 807, 810, 1183
Теслугів, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл. 826, 1064, 1065
Теслюк Параскевія 342
Тетильківці, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 144, 160, 310, 334, 715, 766, 767, 831, 833, 965
Тетильківці, с. Підкамінського р-ну. *Див.* Тетильківці, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
«Тетяна». *Див.* Стародуб Марія Тивонюк Іван 174
Тивонюк Павло 723
«Тигр». *Див.* Гуда Роман Романович
«Тигр». *Див.* Матейчук
«Тигр». *Див.* Пасала Петро
«Тигри», відділ 1069
Тиж Катерина 350
Тиктор Наталія 646
Тиктор Павлина 646
Тильченко Василь 475
«Тиміш», провок. 1068, 1076, 1077
«Тиміш», рай. пров. (Глинянщини) 1092
Тимкевич Володимир 305
Тимкевич Григорій 762
Тимкевич Іван 762
Тимкевич Роман 306
Тимкевич Софія 340
Тимкович Іван 342
Тимошек Микола 338
Тимошенко Іван 256
Тимошенко Кіндрат 670, 729
Тимошенко Марія 439
Тимошенко Михайло 730
Тимошенко, парт. (Золочів) 359, 535
Тимошенко, парт. (Олесько) 161, 219, 268
Тимошенко, уповн. (Броди) 305
Тимошик Анна 258

- Тимошик Іван Федорович («Данило», «Крук») 1075, 1129
- Тимошик Юстина 663
- Тимошук Микола 534
- Тимракевич Сильвестр 532
- Тимусь Ярослав 26
- «Тимченко», повст. (Золочівщина) 972
- Тимчишин Євген («Коля») 971
- Тимчишин Іван Миколайович («Шум») 960
- Тимчишин Іван, з с. Голубиця 257
- Тимчишин Іван, з с. Почапи 352
- Тимчишин Марія 350
- Тимчишин Павло 758
- Тимчишин Тетяня 258
- Тимчій Володимир («Лопатинський») 17, 21, 22, 26, 888
- Тимяк Е. 269
- Тимяк Йосиф 639
- Тимяк Ярослав 639
- «Тин». Див. Карпій Іван
- Типінов, нач. відділу 369
- Тирин Анна 357
- «Тирса». Див. Корпан Ярослав Андрійович
- «Тиса». Див. Ходай Дмитро Степанович
- Тислугів, с. Козинського р-ну. Див. Теслугів, с. Радивилівського р-ну Рівненської обл.
- Тисмениця, с. Станиславівського р-ну. Див. Тисмениця, с. Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл.
- Тисмениця, с. Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл. 856
- Тисменицький р-н Івано-Франківської обл. 1130
- «Тихий». Див. Дацків Василь
- «Тихий». Див. Притула Лука
- «Тихий». Див. Саврас Петро
- Тиховецька Марія 289
- Тиховецька Юлія 763
- Тихоліз Данило 329
- «Тихоліз». Див. Сусол Михайло Васильович
- Тихонравов Боря 620
- Тицька Ева 616
- Тицька Іванна 616
- Тицький Володимир. Див. Тицький Володимир
- Тицький Михайло. Див. Тицький Михайло
- Тіраєв, з с. Струтин 471
- Тицька Анна 355
- Тицький Володимир Михайлович («Верховий») 857-859, 883, 914-916, 938, 943, 944, 968, 1129, 1184
- Тицький Михайло («Кутний») 969
- Тіщенко Олександр 180, 186
- Ткач Павло 209
- «Ткач». Див. Загурський Петро
- «Ткаченка», відділ 960
- Ткаченко Катерина 172, 269
- Ткаченко Наталія 387, 534
- Ткаченко, гол. бухг. 670
- «Ткаченко». Див. Цимбалко Михайло Іванович
- Ткачишин Семен 349
- Ткачук Н. 551
- Тлумаки, родина, з с. Побужани 303
- Тлумацький р-н Івано-Франківської обл. 1131
- Токар Анна 617
- Токар Василь 617
- Токар Еміліян 701
- Токар Катерина 617

- Токар, співр. МВД (Заболотці) 316
- Токарев, дільн. МВД (Заболотці) 286
- Токаров, співр. МГБ (Підкамінь) 186
- Токаровський Михайло 221, 222
- Толетньов, співр. МВД (Золочів) 539
- Толкунов, дир. шк. 275
- Толочко Іванка 215
- Толст, прац. шахти 584
- Томашів-Любельський р-н Люблінського в-ва. *Див.* Томашівський пов. Люблінського в-ва, Польща
- Томашівський пов. Люблінського в-ва, Польща 958, 1098
- Томашівський повітовий провід ОУН 1099
- Томашівщина 1068, 1099
- Томишко Павло 572, 573
- «Тонкий». *Див.* Завалій Григорій
- Тонсій, прац. шахти 370
- Тоньков, співр. МГБ (Олесько) 220
- Топілко Василь 341
- «Топір». *Див.* Смолій Василь
- «Тополя». *Див.* Кішай Микола
- «Тополя». *Див.* Коретчук Степан
- «Тополя». *Див.* Шмандрок Василь
- Топорів, с. Буського р-ну Львівської обл. 740, 741, 778-783, 1072, 1073
- Топорівський гарнізон 694, 782, 783
- Топорівський ліс 260, 743
- Топоров, співр. МГБ (Заболотці) 691, 692
- Топоровський Василь 352
- Топоровський Петро («Пімста») 874, 895, 1129
- Торгів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 418, 453, 454, 457, 460, 462, 466, 972
- Торонто, м. Канада 2, 3, 18, 21, 31, 32, 58, 63, 65, 69, 71, 72, 98, 110, 128, 131, 134, 136, 799, 801, 817, 857, 1061, 1064, 1069, 1071, 1077, 1079, 1081, 1083
- Торопата Тадей («Квітка») 855
- Торська Іванна 462
- Торубка Ева 343
- Торутін Борис 273
- Торшинські, прис. смт. Поморяни Золочівського р-ну Львівської обл. 418
- «Тосько». *Див.* Ковальчук Антон
- Точевики, с. Острозького р-ну Рівненської обл. 1065
- Тратенау (Траутенау), м., Чехія 1074
- Трач Василь П. 443
- Траш Ірина 340
- Третяк Марія 328
- Третяк Семен («Очерет») 886
- Третяк Ярослав («Сивий») 883
- Третяк, ст. л-т 209
- «Тризубний». *Див.* Павлина Михайло
- Трикіт Петро 348
- Трилецький, лікар 176
- «Триліс». *Див.* Гіль Микола Іванович
- Триструга Василь («Крутий») 288
- «Тріска», повст. (Поморянщина) 502, 513
- Тріщуки, прис. *Див.* Тріщуки, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Трищуки, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 286

Тростянець Малий, с. Золочівського р-ну. *Див.* Тростянець, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Тростянець, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 52, 68, 71-74, 76, 80, 83, 96, 101, 129, 133, 141, 145, 149, 150, 155, 156, 168, 187, 188, 195, 214, 230, 232, 245, 246, 265, 297, 321, 355, 356, 360, 361, 365, 366, 368-370, 376, 383, 384, 388, 390, 391, 393, 394, 397, 404, 407, 422, 434-436, 440, 471, 472, 474, 502, 503, 505, 507, 508, 510, 512-515, 519, 525, 527, 530, 532, 536, 537, 539-541, 545, 565-569, 574, 582, 587, 593, 596, 597, 601, 602, 606-610, 618, 860, 861, 864, 867, 904, 912, 915, 916, 920-923, 930, 942, 947, 968, 969, 972, 1063, 1099

Тростянецький гарнізон 167

Тростянецький ліс 440

Тростянецький підрайон 83

Тростянецькі хутори. *Див.* Тростянець, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Тростянецькі шахти. *Див.* Тростянець, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Тростяний Пантелеймон 209

Трохим М. 448

Трояновська 729

Трояновський, інсп. 670

Трудовач, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 90, 91, 102, 106, 133, 149, 155, 169, 178, 187, 190, 202, 212, 230, 231, 235, 245, 272, 298-301, 348, 349, 362, 364, 367, 381, 396, 415, 621, 623, 624, 627, 628, 640, 642, 1063, 1114

Трудовач, с. Краснянського р-ну. *Див.* Трудовач, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Трус Степан 357

Трускалюк Анна 335

Труш Євгенія, з с. Баймаки 318

Труш Євгенія, служб. (Заболотці) 671

Труш Кіндрат 330

Труш Михайло 182

Труш Тарас 730

Труш Тимко, з с. Боложинів 869

Труш Юстина 663

ТСЛ 591

Тубова Ольга 668

Тудор Степан 760

Туз Семен 778

Туз Стефанія 364

Туліков, дільн. *Див.* Тулінов, співр. МВД

Тулінов, співр. МВД (Поморяни) 417, 452, 453

Туляк 455

Туп'як Галя 362, 621

Тур'я (Тур'є), с. Олеського р-ну. *Див.* Тур'я, с. Буського р-ну Львівської обл.

Тур'я, с. Буського р-ну Львівської обл. 90, 104, 153, 154, 159-162, 222, 224, 227, 228, 261, 269, 292, 293, 317, 332, 735, 737, 758, 761, 763, 855, 874, 1069, 1101

Тур'я, с. Пониковицького р-ну. *Див.* Тур'я, с. Буського р-ну Львівської обл.

- «Тур», к-р. відділу самообор.
(Глинянщина) 101
- «Тур», повст., з с. Боложинів 97
- «Тур». *Див.* Кривий Йосиф
- «Тур». *Див.* Петрів Петро
- Туран Дмитро 522
- «Туревич». *Див.* Остап Петро
- Турецька границя 784
- Туреччина 206, 709
- Турка Павло 25
- Туркало Кирило 25
- Туркевич Євгенія 326
- Туркевич Іван Омелянович
(«Петричко», «Скала») 1129
- Туркевич Микола, проф. 707
- Туркевич, з м. Буськ 303
- Туркевич, о., з с. Пониква 46,
285
- Турко Павло 25
- «Турко». *Див.* Кувіч Володимир
- «Турко». *Див.* Цюрюсь Семен
- Туркотин, с. Глинянського р-ну.
Див. Туркотин, с. Золочівсь-
кого р-ну Львівської обл.
- Туркотин, с. Золочівського
р-ну Львівської обл. 111,
210, 302, 324, 365, 390, 403,
496, 497, 499, 500, 1110
- Турок Михайлина 346
- Турчин Андрій Миколайович
23, 1129, 1130, 1139, 1187
- Турчин Евдокія 350
- Турчин Йосип («Туча») 255
- Турчин Микола 350
- Турчин Юрко 723
- Турчиняк Андрій 20
- Турчиняк Володимир (Михайло)
(«Б.») 320, 1130, 1162, 1191
- Турчиняк Галина 20, 320
- Турчиняк Дорка 165
- Турчиняк Мирон («Малий»)
989, 992-997, 1001, 1004,
1007, 1011, 1019, 1020,
1022-1024, 1031, 1032,
1034, 1036
- Турчиняк Тадей («Арсен») 34,
1137, 1187
- «Туча». *Див.* Турчин Йосип
- Тхуровський Михайло 345
- У**
- Уверко, співр. МГБ (Глиняни)
270
- Увінов, дільн. МГБ 397
- УВО. *Див.* Українська Військова
Організація
- УГА 45, 837, 859, 871, 916, 1175
- УГВР 28, 147, 206, 420, 421,
423, 425, 427, 747, 749,
786, 787, 789, 982, 985, 986,
1112, 1113, 1175
- Угнів, м. Сокальського р-ну
львівської обл. 1073
- Угорці, с. Поморянського р-ну.
Див. Підгір'я, с. Золочівсь-
кого р-ну Львівської обл.
- Угорщина 1042
- Угринів, с. Підгаєцького р-ну
Тернопільської обл. 1113
- Угрінов, к-р бригади 413
- Удемович Степанія 319
- Удовиченко Василь 726, 730,
732
- Уейського (Горького), вул. у
м. Золочів 541
- Уейського. *Див.* Чкалова, вул. у
м. Золочів
- Узбеки 54, 582
- Україна 9-16, 18, 22, 25, 26, 28,
29, 35, 37, 47, 49, 50, 53, 69,
72, 85, 98, 106, 112, 121, 127,
143, 165, 200, 229, 242, 249,
277, 279, 291, 300, 380, 392,
396, 400, 409, 412, 414, 416,
419-421, 423-425, 427-429,

466, 469, 501, 511, 528, 531, 533, 612, 613, 618, 640, 645, 699, 747, 750, 752, 753, 777, 783, 785, 790, 793, 797, 798, 804, 806, 811, 817, 823, 825, 850, 852, 857, 858, 862-864, 875, 878, 882, 884, 886, 915, 919, 944, 945, 951, 982, 984-987, 1040-1050, 1065, 1083, 1116, 1117, 1130, 1172-1176

Українська Військова Організація (УВО) 983, 986, 1129

Українська держава 17, 20, 26, 41, 46, 127, 825, 860, 877, 917, 1041, 1050, 1113, 1127, 1177

Українська Козацька Республіка 1044

Українська Легія 871

«Українська Легія», орг. 871

Українська міліція 851, 858, 862, 863, 891, 892, 896, 900, 906, 912-914, 917, 932, 939, 944, 1094, 1102, 1119, 1123, 1129

Українська Народна Республіка 1044, 1050

Українська Народна Самооборона (УНС) 28-30, 54, 64, 822, 823, 864, 893, 1103, 1106, 1111, 1132, 1175

«Українська Націоналістична Молодь», гурток 983

Українська поліція 48, 50-54, 56-58, 61, 63, 81, 323, 413, 523, 862, 882, 889, 919, 926, 927, 933, 964, 966, 1060, 1094, 1100, 1104, 1106, 1107, 1132

Українська Самостійна Соборна Держава (УССД) 37, 249, 382, 398, 420, 428, 610, 858, 897, 936, 1065, 1175

Українське населення. *Див.* Українці

Український допомоговий комітет (УДК) 54, 1129, 1175

Український Конгресовий Комітет (УККомітет) 1050, 1175

Український Музей у Нью-Йорку 6

Український народ. *Див.* Українці

Український окружний комітет (УОК) 51, 53, 54, 60

«Український Пласт». *Див.* Пласт

Український Червоний Хрест (УЧХ) 34, 35, 37, 136, 799, 897, 940, 1108, 1114, 1124, 1175

Українські Землі 87, 984, 985

Українці 19, 20, 25, 37, 43, 44, 46, 48, 51, 52, 54, 58, 59-63, 65-67, 70, 71, 74, 75, 77-84, 87, 99, 102, 103, 109, 112, 113, 117, 119, 121-124, 138, 140, 141, 150, 156, 161, 170, 172-187, 189-192, 194-197, 199, 200, 202, 203, 206-208, 210, 219-227, 229, 233, 237, 239, 252, 253, 264, 269-271, 273-275, 293, 306, 359, 362, 364, 368, 370-373, 376-378, 383, 386, 387, 393, 394, 397, 402, 411, 413-417, 420-423, 425, 427, 431-440, 442-445, 448, 450-453, 455-458, 461-463, 468, 471, 472, 474-476, 480, 483, 498, 511, 519, 525, 530, 532, 534-536, 538-541, 544, 546, 549, 553, 555-557, 559, 560, 563, 564, 568, 570, 572, 573, 575-577, 582-586,

588-601, 603, 604, 609, 611, 612, 619-625, 631-634, 641, 643, 649, 650, 655, 659-665, 667-672, 674, 676, 680, 683, 684, 689, 696, 697, 699, 700, 703, 705-708, 710, 711, 714, 715, 720-722, 725, 727-730, 732-735, 746, 748, 750, 751, 753, 755-757, 759-764, 767, 772-774, 778-782, 786, 790, 793, 794, 798, 805, 806, 808, 809, 831, 876-879, 886, 935-937, 948, 953-966, 982, 984, 986, 987, 1031, 1033, 1040-1042, 1044-1048, 1050, 1053-1055, 1087
 Уличний Дмитро, бригадир 555
 Уличний Павло 356
 Уличний Семен 354
 Уліянов, дільн. 161
 Уліянов, співр. МГБ. *Див.* Ульянов, співр. МГБ
 «Уляна», підп. (Тернопільщина) 827
 «Уляна». *Див.* Кіт (за чол. Головки) Ольга Михайлівна
 «Уляна». *Див.* Смолин Маруся
 Ульянов, співр. МГБ (Олесько) 161, 220, 289, 292, 693
 Уманщина 876
 Унів, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 98, 101, 302, 642
 Унівські ліси 108
 Унтервальден, с. Глинянського р-ну. *Див.* Підлісне, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
 УОК. *Див.* Український окружний комітет
 УОТ, т-во 897, 898, 940, 1123, 1175
 УПА 1-4, 6-16, 18-20, 24, 27-32, 34-37, 57, 58, 63, 65, 69, 71, 72, 76, 78, 79, 85, 87, 88, 91, 94, 97-100, 103, 106, 108-110, 112, 115, 118, 121, 123, 127, 128, 130, 131, 134, 136, 152, 158, 420, 427, 650, 654-656, 745, 746, 750, 790, 793, 795, 799-805, 817, 822, 826, 830, 831, 833-838, 840, 842, 845, 846, 849-857, 859, 860, 862, 863, 865-880, 882-884, 886, 889-896, 898-903, 907-910, 914, 916, 917, 919, 922, 925-928, 933, 938, 939, 942, 955, 957-961, 963-966, 970, 971, 977, 982, 985, 986, 1049-1051, 1057, 1059-1061, 1064, 1065, 1067-1069, 1071-1073, 1075-1079, 1081, 1083, 1092-1094, 1099-1107, 1109-1125, 1127-1132, 1134, 1139, 1141-1143, 1169-1172, 1175, 1183-1188
 УПА-Захід 29, 32, 34, 1064, 1068, 1072, 1078, 1130, 1131
 УПА-Південь 1113
 УПА-Північ 1065, 1068, 1076, 1077
 Упатаєва В. 584
 Урал 189, 513, 530, 836
 Урбанська Б. 471
 УРСР 9, 10, 13, 14, 205, 255, 498, 901, 1095, 1100, 1102, 1103, 1106, 1108, 1110, 1112, 1115, 1117, 1124, 1125, 1131, 1175
 «Усміх». *Див.* Матвієйко Мирон Васильович
 УСРР 136, 1175
 УССР 179, 430, 438, 446, 460, 686, 754, 769, 775, 1036, 1175

Устяк, секр. комс. 173, 270
Утішків, с. Буського р-ну Львівської обл. 110, 116, 155, 175, 178, 187, 208, 323, 346, 362, 367, 393, 402, 408, 411, 412, 414, 416, 449, 482, 486, 620-623, 625-627, 634, 635, 641, 644, 823
Утішків, с. Краснянського р-ну. *Див.* Утішків, с. Буського р-ну Львівської обл.
УЦК 89, 1130, 1175
Ушаков, зав. наркомзагу 175
Ушенко, доцент 707
Ушкало Григорій, з с. Тур'я 761
Ушкало Петро, учит., з с. Тур'я 763
Ушкало, стриб., з с. Тур'я 758
Ушня, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 58, 77, 81, 83, 93, 227, 229, 260-262, 289, 290, 327, 693, 774, 815, 839, 840, 957, 1104
Ушня, с. Олеського р-ну. *Див.* Ушня, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Ф
Фігун Іван 313
«Файка». *Див.* Косар Степан
Фандич Володимир («Хрущ») 954, 955
Фандич Іван 255
Фанчук Пелагія 343
Фарина Василь, учит. 440
Федаж Федір 439
Федаль Федір І. 598
Феденко Валя 269
Федик Михайло Іванович («Боян») 960
Федик Стефан 273
Федина Валя 172
Фединшин Микола 779
Фединшин, з с. Княже 478
Федишин Василь («Ластівка») 884
Федишин Микола 570
Федір Іванович, зав. відділом 223
Федкевич, парт. (Золочів) 386, 535
Федкивич, парт. *Див.* Федкевич, парт.
Федоренко Галя 313
Федоренко, співр. МВД (Красне) 623
Федорів Віра 397
Федорків Володимир Лук'янович («Оверко») 30, 32, 35, 36, 857, 873, 874, 965, 1066, 1067, 1073, 1078, 1080, 1130, 1141, 1188
Федоркович Анна 334
Федорович Богдан 614
Федорович Емілія 614
Федорович Левко 614
Федорчин Микола («Вербовий») 869
Федосіїв, співр. МГБ (Буськ) 772
Федотова, комсорг 596
Федун Василь Леонтійович («Заяць») 965
Федун Василь Миколайович («Мирон») 846
Федун Петро Миколайович («Полтава») 23, 37, 1093, 1134
Федунчик Микола 467
Федусь Іван, з с. Чепелі 688
Федусь Іван, з с. Шишківці 723, 724
Федчишин Віра 351
Федчишин Іван 352
Федюк Михайло, з с. Голубиця 691
Фелинчак Бронислав 617

«Фелікс Остап». *Див.* Подолян-ко Богдан
Фелім В., нач. шахти 369
«Фелько». *Див.* Дус Василь
Фердига Юліян 463
Ферліївський ліс 448
Ферліївка (Ферліївка, Фер-леївка), с. Краснянського р-ну. *Див.* Андріївка, с. Буського р-ну Львівської обл.
Феськів Марія 614
Феськів Софія 614
Фещук Анна 341
Фещук Магдалина 677
Фещук Микола («Плуг») 980
Фещук Панько 341
Фещук Роман. *Див.* Фещур Роман
Фещук Теодозія 342
Фещур Іван 161
Фещур Михайло 218
Фещур Роман («Орел») 869
Фирлеївський гарнізон 297
Фігун Микола («Гадюка») 834
Фігун Стефан («Сокіл») 831
Фідков, співр. МВД (Поморяни) 417
Філімонов, охор. ВТК 702
Філіпенко, парт. (Глиняни) 269, 364, 383, 390, 392, 397, 404, 405, 409
Філіпов Федір 364
Філіпов, співр. МВД (Поморяни) 417
Філіц Борис Вільгельмович 180
Філоненко Галина 781
Фільвареччина, ліс біля м. Броди Львівської обл. 672, 966
Фільварки Великі, с. Бродівського р-ну. *Див.* Підгородне, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
Фільварки Малі, с. Бродівського р-ну. *Див.* Малосілка, с. Бродівського р-ну Львівської обл.
Фільварки, с. Золочівського р-ну. *Див.* Підгородне, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
Фільков Василь 359
Фін Петро 373
Фінляндія 710
Фірак Анна 187
Фірак В. 437
Фірак Марія 439
Фірак Степан 235, 367, 570
Фірстов, служб. 174
Фісков, співр. МВД (Поморяни) 452
Флюр, співр. МВД (Красне) 622
«Фогель». *Див.* Бойко Степан
Фолін, прац. шахти 583
«Форналь». *Див.* Галиш Осип Іванович
Форостяний, дільн. (Підкамінь) 767
Франків Роман 437
Франко Іван 366, 436, 626, 673, 674, 703, 768, 1134
Франкфурт-над-Одрою, м., Німеччина 1071
Франція 72, 401, 831, 837, 917, 963, 1103
Франчук Оксана А. 431
Френцер Антін 489
Фундальська Дарія 485
Фундальська Стефанія 485
Фундальський Володимир 485
Фургала Григорій («Соловейко») 101, 823
Фургала Теофілія 345
Фурда Анна 349

Фурда Володимир, нач. стриб.
364, 623
Фурда Ольга 443
Фурда Петро 347
Фурштаков, служб. 175

Х
Х. *Див.* Хоростець, с. Козівського р-ну Тернопільської обл.
«Х». *Див.* Кравчук Володимир Ількович
Хала Стефа 351
Хамула Василь 324, 362
Хамула Володимир 263, 813, 815
Хамула Євгеній 347
Хамула Іван 346
Хамула Федір 346
Ханас Дмитро 401, 612
Ханачівка, с. Глинянського р-ну. *Див.* Ганачівка, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл.
Хапіс Іван 356
Хапіс Михайло («Скала») 928
Хапіс Стефан («Липа») 927
Хапко Петро 758
Харків Михайло Іванович 815
Харків, м. 535, 649
Харченко, опер. МГБ 449
Харчишини, прис. с. Сасів Золочівського р-ну Львівської обл. 229
Харчишини, прис. с. Сасів Олеського р-ну. *Див.* Харчишини, прис. с. Сасів Золочівського р-ну Львівської обл.
Харчук Ірина 660
Харчук, гол. к-пу 458
Хасан, озеро 408, 635
Хатанкіна Ліда 734
Хвалібота Михайло («Лис») 1069, 1072
Хватів, с. Буського р-ну Львівської обл. 28, 29, 129, 163, 165, 228, 260, 275, 292, 674, 841, 854, 871, 1103, 1105, 1125
Хватів, с. Олеського р-ну. *Див.* Хватів, с. Буського р-ну Львівської обл.
«Хвиля». *Див.* Шипула Омелян Хвильовой, співр. МВД (Золочів) 538
Хвільков, ст. л-т 178
ХВМ, т-во 890, 892, 894, 1175
Хворостюк Василь 202
Хемна Ярослава 522
Хемніц, м., Німеччина 1074
Херсонщина 706
Хижаков, прац. шахти 584
Хижий Василь 317
Хижий Григорій 287
Хижий Михайло 287
«Хижий». *Див.* Добак Осип
Хиль Володимир («Дніпро») 872
Хильчиці, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 83, 93, 104, 105, 213, 214, 280, 351, 352, 361, 372, 403, 414, 435, 436, 440, 442, 474, 478, 503, 505, 508-510, 513, 516, 520-523, 527, 541, 574, 576, 601, 603, 609, 613, 614, 867, 868, 882-886, 890, 899, 903, 938, 967, 1093
Хирівський районний провід ОУН 1130
«Хитрий». *Див.* Росоловський Григорій
Хіжний, гол. к-пу 674
Хилецька Буда, хут. Краснянського р-ну. *Див.* Буда Хилець-

- ка, прис. с. Стінка Золочівського р-ну Львівської обл.
- Хілецька Буда. *Див.* Буда Хілецька, прис. с. Стінка Золочівського р-ну Львівської обл.
- Хімченко Марія 432
- Хімченко Оксана А. 431
- Хірний Ігор Дмитрович 180
- Хлебніков, міліц. (Олесько) 728
- Хлиша Петро 330
- Хлібойко Михайло («Ліщина») 847
- Хлопецька Олена 615
- Хлопецький Михайло 249
- Хлопецький Олекса Іванович 757
- Хлопецький Ярослав 615
- «Хмара». *Див.* Безрукий Павло
- «Хмара». *Див.* Коваль Федорій
- «Хмара». *Див.* Рига
- «Хмара». *Див.* Рижій Іван
- «Хмара». *Див.* Серба Дмитро
- «Хмара». *Див.* Строчинський Петро
- Хмелева, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 109, 228, 229, 261, 292, 320, 327, 674
- Хмелева, с. Олеського р-ну. *Див.* Хмелева, с. Золочівського р-ну Львівської обл.
- Хмелевой (Хмеливой), уповн. 571, 572
- Хмелевой, уповн. (Золочів) 571, 572
- Хмелива, прис. с. Попівці Бродівського р-ну Львівської обл. 310
- Хмеливой, уповн. *Див.* Хмелевой «Хмель». *Див.* «Хміль»
- Хмельницький Богдан 457, 682, 701, 721
- Хмельова Тетяна 463
- Хміляр Василь 341
- Хміляр Гнат 217
- Хміляр Йосип («Вербовий») 850
- Хміляр Іван («Лісовий») 848
- Хміляр Іван 342
- Хміляр Марія 341
- Хміляр Михайло, з с. Конюшків 341
- Хміляр Михайло, з с. Піски 343
- Хміляр Осип 341
- Хміляр Роман («Голуб») 845, 846
- Хміляр Степан 307
- Хміляр Юліан («Хмурний») 845
- Хміль Андрій 373
- Хміль Микола 348
- Хміль Параскевія 348
- «Хміль». *Див.* Ординович Степан Григорович
- Хмільове (тепер у складі с. Гаї-Смоленські Бродівського р-ну), с. Пониковицького р-ну Львівської обл. 105, 126, 148, 164, 794, 873
- «Хмурний». *Див.* Романюк Степан Євстахович
- «Хмурний». *Див.* Хміляр Юліан Хо[...] Гриць, з с. Тростянець 608
- Ховзун Микола 644
- Ходай Дмитро Степанович («Антон», «Білий», «Бойчук», «Микола», «Риба», «Тиса») 798, 821, 1107, 1130, 1146, 1150, 1151, 1155, 1156, 1189-1191
- Ходак Михайло Васильович («Чайка») 854, 1130, 1131
- Ходакевич, зав. каси 540
- Ходаков, нач. МГБ. *Див.* Ходаков, нач. МГБ

Ходаковський, нач. банку 387
Ходорів, м. Жидачівського р-ну
Львівської обл. 831
Ходорівський р-н Дрогобицької
обл. 853
Ходорівщина 54
Ходюк, співр. МВД (Красне)
623
«Хозар». *Див.* Грицина
Михайло
Холмська округа ОУН 1117
Холмщина 1129
Холодний Володимир 780
Холодний Іван 778-780, 783
Холодний Яр 1093
«Холодний Яр». *Див.* Пере-
миський надрайон ОУН
«Холодний», співр. СБ ОУН
1090
«Холодний». *Див.* Подолянка
Григорій
Холодноярщина 876
Холоїм 671
Холуїв, с. *Див.* Вузлове,
с. Радехівського р-ну Львів-
ської обл.
Холуїв, станція. *Див.* Вузлове,
с. Радехівського р-ну Львів-
ської обл.
Холява Петро 733
Хом'як Володимир Кіндратович
756
Хома Павло 348
Хома Федір («Лис») 875
Хома, з с. Митулин 640
«Хома». *Див.* Бурак Ярослав
«Хома». *Див.* Манус Олекса
Хомець, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 229
Хомець, хут. с. Побіч Олеського
р-ну. *Див.* Хомець, с. Золо-
чівського р-ну Львівської обл.
Хомич Йосиф Іванович 179, 181
Хомич Люба 248
Хомич Любомира 247
Хомич Микола 340
Хомич Юлія 521
Хомік Василь 331
Хоміцька Анна 336
Хоміцький Іван 287
Хомляк І. 561
Хорів, с. Острозького р-ну Рів-
ненської обл. 1065
Хоріна Анна 733
Хоростець, с. Козівського р-ну
Тернопільської обл. 828
«Хортиця», ст. стр. 874
Хотин, с. Радивилівського р-ну
Рівненської обл. 654, 656,
1064, 1065
Хотінь, с. *Див.* Хотин, с. Ради-
вилівського р-ну Рівненської
обл.
«Христина». *Див.* Сенів
Михайлина Іванівна
Хрущ Степан («Сулима») 965
«Хрущ». *Див.* Фандич Володи-
мир
Хрущов 201, 365, 367, 434,
456, 457, 536, 549, 575, 627,
650, 674,
Худаков, нач. МГБ (Олесько)
220, 771
Худенко, секр. комс. 219
Худзін Володимир 724
Худзін Михайло 334
Худзін Степан 334
Худзяк Стефанія 300
Худоба Євген 244
Худоба Іван 281
Худошин, співр. МГБ (Підка-
м'нь) 691, 767
Худошін, співр. МГБ. *Див.*
Худошин, співр. МГБ

- Худяк, співр. МВД 176
Хуцищин Григiр 170
- Ц**
- Цалко 591
Цап Василь 647
Цветков, співр. МВД 250
Цвик М. 368
Цвігун Григорій («Страшний») 922
«Цвігун». *Див.* Шимонський Павло
Цвікау, м., Німеччина 1074
«Цвіркун», повст. (Глинянщина) 787
Цвяхо[...] [М]аксим, з с. Обертасів 407
Цеберовська Параскевія 331
Цебровський Іван 761
Цебровський Луць 716
Цебровський Степан 758
Цегельський 48
Цедов Іван 431
Цедова Т. 431
Целко, парт. (Золочів) 387
Центральна Європа 424
Центральні області України 1111
Цепа Василь 300
Цетнар Мар'ян Микитович («Смок») 1131
Цетнар Микита 330
Цетнар Павло 341
Цецори, с. Зборівського р-ну. *Див.* Калинівка, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл.
Цибуляк, з с. Чішки 95
«Циган». *Див.* Кузьма Мирон
«Циган». *Див.* Шеремета Михайло Васильович
Циганик Данило 184, 671, 692, 730, 760
- Циганік Данило. *Див.* Циганик Данило
Циганов Григор Олексеевич 576
Циганюк Данило *Див.* Циганик Данило
Циганюк. *Див.* Циганик Данило
Цигипа, нач. МВД (Одесько) 220
Циків, с. Буського р-ну Львівської обл. 165, 166, 222, 228, 275, 292, 328, 774, 871, 999
Цимбала Д., інсп. 174
Цимбала Дмитро, суддя 173
Цимбала Марія 278
Цимбалівна, касир 224
Цимбаліста Пелагія 335
Цимбалістові, парт. (Золочів) 535
Цимбалко Анна 1139, 1187
Цимбалко Михайло Іванович («Стир», «Ткаченко», «Іскра») 30, 960, 1061, 1063, 1131, 1139, 1187
Цимбалюк Михайло 339
Цимбалюк Степан 640
Цинкер, зав. артiлі 676
Ципа Ольга 349
Ципа Романка 350
Ципа, поліц. 63
Цирулевич Павло 112
Цица Андрій 506
Цица Петро («Бук») 506, 970
Цица Петро 19
Цица Славко 506
Цица Теодор 506
Цицак Марія 733
Цици, прис. с. Ремезівці Золочівського р-ну Львівської обл. 489
Циців Анна 440

- Цицова, с. Зборівського р-ну.
Див. Калинівка, с. Зборівського р-ну Тернопільської обл.
- Цівов, дільн. (Золочів) 472
- Цікончук, ветер. 275
- Цілик Василь М. 478
- Цілик Микола, з с. Гончарівка 501, 520
- Цімко Марія 348
- Цімко Параскевія 348
- Ціник Микола. *Див.* Цілик Микола
- Цінцірук Василь («Чумак») 964
- Цінцірук Іван 690
- Ціп Ольга 561
- Цісельський, з с. Золочівка 532
- Цісин Зеновій 257
- Цітинський Дмитро 567
- Цітинський Ілія 555
- Цітинський Стефан 556
- Цітинський Теодор 546
- Ціхацкий Теодор 677
- Цішеський Юрій 33
- Цішки, с. *Див.* Чішки, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Цмак, парт. 175
- Цокало, к-р бригади 413
- Цокан Григорій Андрійович («Скалка», «Чайка») 1131
- Цуців Ольга 440
- Цюга Іван 279
- Цюга Пилип 449
- Цюга Юлія 449
- Цюкайло Ярослав Федорович 756
- Цюман Іван («Дезертир») 831
- Цюман Павло («Запорожець») 830
- Цюпа Й. О. 563
- Цюпи, прис. с. Гутисько-Тур'янське Буського р-ну Львівської обл. 228, 292, 293
- Цюпка Нестор 478
- Цюрась Анна Семенівна 296
- Цюрась Семен. *Див.* Цюрось Семен
- Цюрась Текля 279
- Цюрик Ярослав 758
- Цюрось Григорій 911
- Цюрось Микола («Колесо») 907
- Цюрось Семен («Старий», «Турко») 911, 943, 968
- Цюрусь Андрій 353
- Цюрусь Анна 353
- Цюрусь Григорій. *Див.* Цюрось Григорій
- Цюрусь Іван 352
- Цюрусь Микола. *Див.* Цюрось Микола
- Цюрусь Семен *Див.* Цюрось Семен
- «Цяпка». *Див.* Балицький Іван
- «Цяпка». *Див.* Петровський Богдан
- Цьвігун Анна 357
- Цьвях Максим 578
- Цьолек Володимир 661
- Цьолек Стефан 660
- Ч**
- «Ч», повст. (Олещина) 289
- ЧА. *Див.* Червона Армія
- Чабаненко Зоя 732
- Чавдаєв, співр. МВД (Броди) 305
- «Чавун». *Див.* Ковальчук Гриць
- «Чавун». *Див.* Чайківський Роман
- Чайка А. 583
- «Чайка II». *Див.* Гуменний Володимир
- Чайка, в'язень 702
- «Чайка», к-р. відділу самообор. (Глинящина) 101
- «Чайка». *Див.* Бідюк Іван

- «Чайка». Див. Гуменний Володимир
- «Чайка». Див. Карпій Василь
- «Чайка». Див. Кашуба Іван Васильович
- «Чайка». Див. Макогон Олексій Іванович
- «Чайка». Див. Осика Володимир
- «Чайка». Див. Прибега Микола
- «Чайка». Див. Ходак Михайло Васильович
- «Чайка». Див. Цокан Григорій Андрійович
- Чайківський Роман («Чавун») 30, 1131, 1143, 1188
- «Чайчук». Див. Грицина Михайло
- Чаниж, с. Буського р-ну Львівської обл. 774, 776, 778-783, 958
- Чанижський ліс 259
- Чапаєв 367, 403, 436, 458, 574, 626
- Чапля Андрій («Грізний») 966, 1123, 1125, 1160, 1191
- Чапля Катерина 774
- Чапля Михайло 741
- Чапля Олекса («Довган») 873, 874
- «Чапля». Див. Захарчук Юліян
- «Чапля». Див. Король Іван
- Чапун Іван 340
- «Часник». Див. Москва Федір
- Частковський Степан Петрович 576
- Чверті, прис. Поморянського р-ну Львівської обл. 971
- Чвертка М. 536
- Чевяков Павло 600
- Чекайло Анна 244
- Челяда Ева 338
- Челяда Іван, з с. Лучківці 258
- Челяда Іван, служб. (Заболотці) 671
- Чемеринська Оксана 277
- Чемеринський Григорій 277
- Чемеринці, с. Перемишлянського р-ну Львівської обл. 417, 453, 454, 456, 458, 460, 461, 466, 467, 487, 489, 490, 492-494, 972
- Чемерис Віктор («Віктор») 384, 516, 517, 950, 969
- Чемерис Стефа 354
- Чепелі, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 115, 133, 134, 231, 251, 312, 333, 688, 715, 718, 722, 723, 767, 768, 770, 771, 820, 832, 833, 1066, 1067
- Черв'яків Галя, лікар 604
- Червак Іван Михайлович («Богун», «Дністровий», «Луговий», «Олег», «Олесь», «Ясмін», «А-1», «89-В», «77», «444», «812» «1648») 33, 38, 797, 799, 816, 1100, 1107, 1120, 1128, 1131, 1132, 1136, 1150, 1151, 1183, 1187, 1189, 1190
- «Червень». Див. Дуда Євген Васильович
- Червона Армія (ЧА, Ч.А.) 25-27, 34, 35, 62, 89, 94, 97, 99, 103, 109, 112, 115, 118, 122-124, 129, 135, 144, 148, 152, 154, 158, 178, 193, 203, 208, 220, 232, 240, 252, 360, 369, 375, 388, 415, 418, 466, 470, 508, 514, 519, 522, 524-527, 532, 541, 542, 560, 564, 565, 568, 576, 582, 603, 650, 653, 653, 655, 671, 672, 697, 745,

747, 749, 752, 766, 830, 832,
833, 836, 837, 866, 871, 887,
898, 930, 933, 934, 943, 948,
950, 952, 953, 961-963, 965,
969, 1067, 1072, 1076, 1095,
1098, 1103, 1121, 1122,
1125, 1132, 1176
Червона І. 434
Червона Лоза, с. *Див.* Чорна
Лоза, прис. с. Теслугів
Радивилівського р-ну
Рівненської обл.
Червона Міліція 122-124, 1176
Червоне, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 58, 83, 84,
104, 135, 178, 187, 188, 190,
195, 203, 212, 213, 231, 233,
235, 236, 264-266, 272, 273,
302, 350, 363, 364, 367, 368,
373, 378, 389, 391, 394, 395,
397, 402, 408, 409, 435, 437,
477, 485, 570, 573, 575, 621,
624-629, 632, 634-639, 970,
1118
Червоний Михайло, дир. шк.
599
«Червоний промінь», рад. газе-
та (Броди) 204, 685
«Червоний стяг», рад. газета
(Заболотці) 147, 204, 682,
685, 725, 735, 764
Червоний, селянин, з
с. Богутин 1089
«Червоний». *Див.* Кілярський
Зеновій
Червоні кошари у м. Броди 672
Червоноармійський р-н
Ровенської обл. 752, 753
Череватий С., з с. Косичі 211
Черевко Анна 345, 646
Черевко Григорій 349
Черевко Михайло 647
Черевко Павлина 646
Черевко Стефанія 647
Черемошівський ліс 813
Черемошня, с. Золочівського
р-ну Львівської обл. 74, 76,
153, 159, 228, 259, 261, 269,
289, 292, 329, 693, 815, 853
Черемошня, с. Олеського р-ну.
Див. Черемошня, с. Золочів-
ського р-ну Львівської обл.
«Черемшина». *Див.* Баран
Степан Герасимович
«Черемшина». *Див.* Гузюк
Мирон
«Черемшина». *Див.* Кілярська
Ірена
Череп Іван 197, 237, 669
Череповичі, с. 61
«Черешня», ст. стр. 1079
Черкасенюк 455
Черкасов А. 622
Черкаський р-н Київської обл.
668
Черконий Михайло 439
Чермакова Ліза 179
Черненко Марія 462
Черненко, прок. (Золочів) 386
«Чернець», к-р відділу (Волинь)
955
Чернецька Анна 615
Чернецький Д. 550
Чернецький Йосиф 223
Чернецький Тимофій 615
Чернеченко, прок. 540
«Черник», сотник 424, 427,
745, 750
«Черник». *Див.* Маслюк Йосип
Андрійович
Чернихівський Василь 762
Чернихівський Петро 304
Черниця, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 29, 51, 55,

57, 93, 115, 160, 201, 203, 206, 231, 249, 251, 254-256, 305, 309, 313, 333, 650, 651, 657, 666, 688, 714, 715, 718, 724, 767, 831, 833, 835-838, 861, 963, 1059, 1098, 1129

Черниця, с. Підкаміньського р-ну. *Див.* Черниця, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Черницький гарнізон 254, 286

Черницькі Лісові, прис. Підкаміньського р-ну. *Див.* Лісові, прис. с. Черниця Бродівського р-ну Львівської обл.

Черничка Іван («Веселий») 832

Черниш, служб. (Підкамінь) 186, 308, 717

Чернов Іван, нач. шахти 196

«Чернов», окр. реф. СБ (Золочівщини) 33

Черновач Марія О. 597

Чернусько, агрон. 222

«Чернця», відділ 955

Чернявський Михайло («Збанок», «Роман») 963

Чернявський Юліан («Бодько», «Бодьо») 775, 978

Черняк Василь, вис., з с. Лугове 285, 338

Черняк Василь, колг., з с. Лугове 761

Черняк Степанія 759

Черняк Ярослав 285

«Черняк». *Див.* Яремчук Володимир

Черняхівський Григорій («Богдан») 849

Чеська поліція 1074

«Четвертий», аг. МГБ. *Див.* Матвієйко Мирон Васильович

Чех Анна 336

Чех Іван 758

«Чех». *Див.* Наконечний Іван

Чехи 71, 72, 770

Чехи, с. Бродівського пов. *Див.* Лугове, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Чехи, с. Заболотцівського р-ну. *Див.* Лугове, с. Бродівського р-ну Львівської обл.

Чехівський ліс (Заболотеччина) 250

Чехія 1074

Чехословацьчина 696, 871, 1042, 1128, 1133

Чехо-Словацьчина. *Див.* Чехословацьчина

Чехут Василь 337

Чехут Степан 760

Чешки, с. *Див.* Чішки, с. Буського р-ну Львівської обл.

Чигиринщина 876

Чиж Василь 285

Чиж Іра 364

Чиж Олекса 566

Чиж Семен 608

Чиж, міліц. (Глиняни) 271

Чижевський Антін 333

Чижевський Іван («Богдан») 980

Чижевські Стах 67

Чижів, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 83, 129, 133, 188, 246, 263, 265, 297, 357, 450, 454, 464, 467, 489, 490, 494, 502, 505, 510, 512, 516, 519, 522, 929, 971, 972

Чижів, с. Поморянського р-ну. *Див.* Чижів, с. Золочівського р-ну Львівської обл.

Чижов, співр. МВД (Броди) 180, 188, 209, 230, 314, 794

- Чикайло Анна 350
 «Чикаленко». *Див.* Скорик Євген
 Чикальський Іван 780
 Чимири́с Стефа. *Див.* Чемери́с Стефа
 Чипак Анна 357
 Чистякова Е. С. 595
 Чихут Софія 1101
 Чікаґо, м., США 5
 Чінгісхан 793
 Чішки (Чишки), с. *Див.* Чішки, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Чішки, с. Буського р-ну Львівської обл. 21, 52, 95, 161, 219, 665, 674, 774
 Чкалова, вул. у м. Золочів Львівської обл. 413
 «Чмир». *Див.* Панькивич Олекса
 «Чоботар». *Див.* Гречаник Василь
 Човнік, бух. 670
 Чорна Лоза, прис. с. Теслугів Радивилівського р-ну Рівненської обл. 1064, 1065
 Чорна Стефа 502, 503
 Чорна Ярослава 593
 Чорний Володимир 485
 Чорний ліс (Підкамі́неччина) 115
 Чорний ліс, біля с. Ковпин Ставок Бродівського р-ну Львівської обл. 764
 Чорний ліс, біля с. Літовище Бродівського р-ну Львівської обл. 702
 Чорний ліс, біля с. Піски Бродівського р-ну Львівської обл. 305
 Чорний Павло 360
 Чорний, ділень. (Підкамінь) 767
 «Чорний». *Див.* Захарків Василь
 «Чорний». *Див.* Кіндзерський Володимир
 «Чорний». *Див.* Козловський Михайло
 «Чорний». *Див.* Лютий Павло
 «Чорний». *Див.* Найда Михайло
 «Чорний». *Див.* Остапчук Петро
 «Чорний». *Див.* Романич Іван
 «Чорний». *Див.* Шабатура Петро
 «Чорний». *Див.* Шкраба Михайло
 Чорній Гриць («Сова») 841, 842
 Чорній, з с. Старі Броди 63
 «Чорній». *Див.* Грицько Осип
 Чорнобай Анастасія 286
 Чорнобай Данило («Бескид») 831
 Чорнобай Дем'ян 339
 Чорнобай Іван 338
 Чорнобай Катерина 1108
 Чорнобай Микита 760
 Чорнобай Олекса 214
 Чорнобай Олександр 691
 Чорнобай Осип 339
 «Чорногора». *Див.* Карпій Михайло Степанович
 «Чорногора». *Див.* Кіт (за чол. Головка) Ольга Михайлівна
 «Чорногора». *Див.* Лех Йосип
 «Чорногори», відділ (чота) 835, 853, 960, 966
 Чорнодольська Ева 407, 578
 «Чорноморець». *Див.* Барда Мирон Михайлович
 «Чорноморець». *Див.* Ковальчук Богдан
 «Чорноморець». *Див.* Мордах Ярослав

«Чорноморці», пласт. курінь 1127
 Чернопиский 456
 «Чорнота», сотенний 826
 «Чорнота». *Див.* Гарасимчук Мар'ян Петрович
 «Чорнота». *Див.* Долішний Яків
 «Чорнота». *Див.* Терепа Василь
 Черноусов Борис 462
 Чорнюк Олександр 223
 «Чорти лісові». *Див.* «Лісові чорти»
 Чортківська округа ОУН 1117
 Чортківський р-н Тернопільської обл. 1110
 Чортківщина 864
 Чубач, механік 200
 Чубинський Іван 756
 «Чудак». *Див.* Савчук Олекса
 Чуй Анна 340
 Чуй Дмитро («Комар») 36
 Чуй Надія 455
 Чуй Юстина 127
 «Чуйко». *Див.* Сорока Петро
 Чукас Василь («Сивий») 933, 1132
 Чукас Дмитро 357
 Чулков Олександр, нач. РВК 173, 174, 364
 Чумак Василь, з с. Оріхівчик 723
 Чумак Василь, з с. Ражнів 758
 «Чумак», повст. (Поморянщина) 819, 821
 «Чумак». *Див.* Грицина Володимир Юліанович
 «Чумак». *Див.* Дмитрів Роман
 «Чумак». *Див.* Танчин Михайло
 «Чумак». *Див.* Цінцірук Василь
 Чумаков, парт. 186
 «Чумачок». *Див.* Зварич Григорій
 Чунський, сел. Іркутської обл., РФ 1128
 Чуприна Іван 757
 «Чупринка». *Див.* Горбатюк Михайло Васильович
 Чурій Григорій 367
 «Чутьневськой». *Див.* Лисак Іван
 Чухліб, уповн. (Золочів) 569
 Чучвара Г. 725
 Чучман 166
 Чучман Василь Іванович («Вірний») 101, 839, 1132
 Чучман Василь, з с. Почапи 512
 Чучман Василь, з с. Топорів 783
 Чучман Василь, з с. Чучмани Гумніські 326
 Чучман Григорій («Залізник», «Люшня») 893, 894, 938, 967
 Чучман Іван, з с. Вербляни 777
 Чучман Іван, з с. Хильчиці 351
 Чучман Ірина («Зенка») 819, 979, 1018
 Чучман Марія 512
 Чучман Павло («Беніто») 303
 Чучман Теодор 326
 Чучман Ярослав 660
 «Чучман». *Див.* Грицина Михайло
 Чучмани Гумніські, с. *Див.* Чучмани, с. Буського р-ну Львівської обл.
 Чучмани Заболотні, с. *Див.* Чучмани-Заболотні, прис. с. Заболотне Буського р-ну Львівської обл.
 Чучмани, с. Буського р-ну Львівської обл. 136
 Чучмани, с. Буського р-ну Львівської обл. 170, 213, 326
 Чучмани-Заболотні, прис. с. Заболотне Буського р-ну

Львівської обл. 92, 212, 213,
326

Чуяк Михайло Миколайович
757

Ш

Шабат Петра 632

Шабатура Іван 614

Шабатура Михайло («Гриб»)
866, 894

Шабатура Осип («Зелений»)
887, 1132

Шабатура Петро («Буревій»,
«Чорний») 889, 890

Шабатура Петро 214, 352

Шабатура Ярослава 321

Шабельніков, зав. артілі 175

Шавала Александра І. 668

Шавала Іван 632

Шавардак К., співр. МВД
(Олесько) 727

Шавардак Микола, парт.
(Заболотці) 184, 286, 725,
755

Шавардак Михайло Степа-
нович. *Див.* Шавардак
Микола, парт.

Шайда Маланія 741

Шайда, стрибок, з с. Баймаки
694

Шалейка Роман 759

Шалейко Петро («Лиско») 962

«Шалій». *Див.* Остап Василь

Шамара Іван 172

Шамро Степан 333

Шанковська Іванна 782

Шапелевич, дільн. МВД
(Олесько) 221

Шапіра, дир. шк. 596

«Шапка». *Див.* Гаврис Григорій

Шаповал Петро («Смілий») 834

Шаповалова Александра 763

Шапошнік Галина 763

Шапшін, нач. МГБ 185

Шарабут Текля 318

Шарагін Петро 393, 575

«Шаркан». *Див.* Качан Остап

Шарко Андрій 778

Шаробун Текля 291

Шарун Володимир 258

Шарун Іван 342

Шатун Марія 763

Шафранський Гриць («Жура-
вель», «Сірій») 862, 919

Шафранський Іван 264, 355

Шах Володимир 223

Шах Катерина 250

Шах Степан 250

Шахаліда, парт. (Золочів) 403,
535, 546, 548, 573, 574, 579

Шахматов, нач. МГБ 186

Шашкевич Маркіян 506

Шашкевича, вул. у м. Буськ
Львівської обл. 326

Шая Трофим, співр. МВД
(Золочів) 177, 359, 401, 511,
529, 538, 606, 629

Шваби, передм. м. Броди
Львівської обл. 679

Шваєва Ніна, парт. (Золочів)
535

Швайка Антон («Руденко») 766,
978

Швайка Антон («Сокіл») 819,
979, 1003, 1018, 1019, 1024,
1027

Швайка Василь («Роман») 962

Швайка Григорій 762

Швайка Дмитро («Незнаний»)
702

Швайка Іван 337

Швайка Марія 250, 315

Швайка Меланія 251, 337

Швайка Микола 250, 316, 337

Швайка Михайло 287, 316, 337

Швайка Петро 662, 674, 762
Швайка Юрко 337
Швайки, прис. с. Заболотці
Бродівського р-ну Львівсь-
кої обл. 130
Швайківський Йосиф 239
Швалючинський Гнат 338
Швардучький, зав. аптеки 770
«Швед». *Див.* Бобрик Мар'ян
Шведов, співр. МВД (Красне)
622
«Швейк». *Див.* Коваль Марко
«Швейк». *Див.* Король Мирон
«Швейк». *Див.* Сюрко Осип
Швейка Григорій 368
Швець Анна 296
Швець Богдан 338
Швець Марія 336
Швець Мирослав 215
Швець Петро 215
Шевільов, лікар 448
Шевченка, вул. у м. Буськ
Львівської обл. 303
Шевченківський, прис. с. Ви-
соцько Бродівського р-ну
Львівської обл. 284, 762
Шевченківський, хут. с. Висоць-
ко Заболотцівського р-ну.
Див. Шевченківський, прис.
с. Висоцько Бродівського
р-ну Львівської обл.
Шевченко В., ст. л-т НКВД 785
Шевченко Тарас 190, 365, 367,
436, 458, 545, 627, 674, 701,
745, 760, 1026, 1034
Шевченко Федот 763
Шевченко, нач. МГБ (Красне)
362, 414, 621
Шевченко, суддя (Підкамінь)
313
Шевченко, уповн. (Підкамінь)
186, 309, 670
Шевчук Амброзій 626
Шевчук Андрій 764
Шевчук Богдан 319
Шевчук Василь 338
Шевчук Катерина, з с. Безбро-
ди 345
Шевчук Катерина, з с. Дуб'є
338
Шевчук Михайло 435, 472
Шевчук Павло («Медвідь») 844
Шевчук Петро 334
Шевчук, дільн. (Поморяни) 453
Шелест Йосип 257
Шелест Лев 761
«Шелест». *Див.* Сидор Василь
Шеліга Федір 580
Шельвестрів, співр. МГБ
(Красне) 622
Шемрило Анна 342
«Шепель», к-р. відділу само-
обор. (Золочівщина) 101
«Шепіль». *Див.* Маланюк
Микола
Шеповський, співр. РВК
(Поморяни) 418, 455
Шередека Володимир 665
Шеремета Анна 618
Шеремета Гринько 630
Шеремета Іван, з с. Йосипівка
288
Шеремета Іван, з с. Тростянець
618
Шеремета Катерина («Ганя»)
952
Шеремета Катерина, з с. Ясе-
нів 215
Шеремета Михайло Васи-
льович («Могила», «Циган»,
«50») 796, 819, 980, 1020,
1021, 1132, 1133
Шеремета Михайло, з с. Під-
липці 563, 564

Шеремета Софія 336
 Шеремета Текля 618
 Шерстяк Федір 432
 Шершова Надія 475
 Шершун Марія 329
 Шецко Андрій 670
 Шецко Антін 729
 Шенкаренко, нач. МГБ (Підкамінь) 767
 Шигін, дільн. (Підкамінь) 767
 Шидлюк Андрей 286
 Шийда Ірина 350
 Шиковецька Ольга 95
 Шилько Л. 386
 Шим[...]ичка Осипа, з с. Ушня 289
 Шиманська Марія 291
 Шимечко С. 550
 Шимонський Павло («Цвіргун») 907
 Шипула Анна 297
 Шипула Віра 617
 Шипула Ірина Михайлівна («Іванів», «Лебідь» («Лебедь») 609, 881, 1133
 Шипула Катерина 617
 Шипула Омелян («Хвиля») 880
 Ширемета Текля 608
 Широков, співр. МГБ (Глиняни) 173, 270, 497
 Ширшньов, воєнрук 226
 Шитерило («Вихор») 847
 Шитиптицький Олекса 357
 «Шишка». *Див.* Береза Степан
 Шишківці, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 133, 251, 333, 688, 718, 723, 767,
 Шишкін, дільн. (Підкамінь) 690
 Шишлов Петро 239
 Шиян, комсорг 726
 Шібр, парт. (Золочів) 579
 Шіпка Ева 342
 Шкамбара Михайло («Скала») 69
 Шкарунек Феська 630
 Шкільний Дмитро 558
 Шкіров, співр. МГБ (Заболотці) 755
 Шклярська Марія 1098
 Школяр, з с. Гончарівка 520
 Шкраба Михайло («Чорний») 958
 Шлапак Василь 688
 Шлапак Марія 313
 Шлеськ, область, Польща 78
 Шлик Іван («Погідний», «Сокіл») 908, 909
 Шлюсаренко, парт. *Див.* Слюсаренко, парт.
 «Шлях перемоги», газета 28, 1097
 Шляхи, вул. у м. Золочів Львівської обл. 178, 214, 277, 511, 617
 Шманда Іван («Ігор») 980
 Шмандрок Василь («Тополя») 823
 Шмаров, співр. МГБ (Олесько) 693
 Шмелюховська Ольга 338
 Шмигельський Александер 346
 Шмигир Оксана 506
 Шмигир Петро 506
 Шміт Борис 683
 Шмітків, с. *Див.* Гута, с. Сокальського р-ну Львівської обл.
 Шнирів, с. Бродівського р-ну Львівської обл. 55, 56, 91, 113, 127, 203, 217, 251, 307, 342, 676, 687, 752, 753, 846, 849, 850, 867, 874, 965, 1120, 1123, 1124, 1129
 Шовало Іван 273

Шолодюк Шура 362, 620
Шопен Павло. *Див.* Цюман Павло
Шостак Бронислава 340
Шоцко Андрій 759
Шпак Володимир 310, 311
Шпак Григорій («Західний») 835
Шпак Катерина 432
«Шпак». *Див.* Бедрій Роман Степанович
«Шпак». *Див.* Нагірняк Михайло
«Шпака», рій чоти «Юрія» сотні «Дружинники II» 1130
Шпика, з с. Єлиховичі 516
Шпиколоси, с. Золочівського р-ну Львівської обл. 83, 90, 115, 148, 168, 183, 245, 246, 297, 357, 376, 409, 454, 458, 460, 463, 466, 467, 490, 502, 517, 867, 869, 881, 904, 917, 931, 932, 972, 1106
Шпиколоси, с. Поморянського р-ну. *Див.* Шпиколоси, с. Зо-лочівського р-ну львівської обл.
Шпирович, телефоніст 183
Шпиця, з с. Єлиховичі 516
Шпіньов, слудб. (Заболотці) 671, 730, 760
Шпітун Надія 535
Шпіцер Василь 17, 21, 22, 26
Шпотюк Анна 341
Шпотюк Йосип («Нестор») 846
Шрам Михайло 462
«Шрам». *Див.* Бойцун Осип
«Шрам». *Див.* Коваль Федір
Шрамков, нач. міліц. 185
Штанькова, лікар (Золочів) 377, 603
Штельмах, орг. к-пу 548
Штибель, співр. МВД 212
Штика Стефан («Максим») 857
Штиков Петро 225
«Штиля», відділ 1081
«Штиль». *Див.* Лобай Євген
Штохман Ольга 262
Штурмай Василь 342
Штурмак Василь, з с. Княже 295
Штурмак, парт. (Олесько) 161, 219, 263, 268, 813, 815
Штурман Клим 478
Штурмов Климентій 436
«Шугай». *Див.* Котельницький Григорій Володимирович
«Шугая», відділ (курінь) 30, 101, 895, 939, 1072
Шулим Іван 183
Шулиненко В. 443
Шульган С., з смт. Красне 91
Шульган, о. 1071
Шульпін, міліц. (Підкамінь) 715
Шульська Юстина 342
Шульський Максим («Брила») 849
Шульський Микола. *Див.* Шульський Максим
Шульський Михайло 343
Шульський Степан («Скала») 848
«Шум» («Дніпро») 825, 827-829
«Шум». *Див.* Караванський Ярослав Олександрович
«Шум». *Див.* Козак Михайло Федорович
«Шум». *Див.* Кужіль Василь
«Шум». *Див.* Тимчишин Іван Миколайович
Шуманова А. 584
Шуманська Марія 318
Шумовський, проф. 42
Шундик Іван 165
Шундик Михайло 761

- Шунь Йосиф 288
 Шунь Осипа 288
 Шунь Остап. *Див.* Шунь Стах Васильович («Завзятий») 959
 Шунь Стах Васильович («Завзятий») 959
 Шунь, парт. 126
 Шура Климко Миколайович 1053
 Шура Текля 280, 296
 Шурінов, нач. РВК 181, 667
 Шурко, інсп. 174
 Шустіков, співр. МГБ (Броди) 180, 230
 Шухевич Роман («Тарас Чупринка» («Т. Чупринка») 6, 24, 746, 1043, 1047, 1051, 1104, 1104, 1113
 Шухевич Степан 19
 Шуцманшафт, батальйон 1071, 1111, 1127
 Шуцполіція 917
- Щ**
 Щаденко, ген.-полк. 1039
 Щедрій, уповн. (Броди) 677
 Щербаків, міліц. 221
 Щербата Марія 348
 Щербенко, служб. 176
 Щербина Петро 472
 Щербина Стефанія 733
 Щербина, дир. шк. 726
 Щербіна, дільн. (Золочів) 435
 Щигельський Володимир («Бурлаки») 1106
 Щирба Іван 334
 Щирба Микола 334
 Щирба Павло («Дібровий») 833
 Щирба, парт. (Золочів) 550
 «Щит», сотник 33
 Щудлюк Гриць 316
 Щудлюк Михайло 336
 Щудлюк Олекса 338
- Щудлюк Ярослав («Помста») 872
 Щудлюки, прис. с. Пониква Бродівського р-ну Львівської обл. 961
 Щудлюки, хут. с. Пониква Заболотцівського р-ну. *Див.* Щудлюки, прис. с. Пониква Бродівського р-ну Львівської обл.
 «Щупак». *Див.* Романишин Лев Щуровичі, с. Радехівського р-ну Львівської обл. 56, 655
- Ю**
 «Ю», повст. (Олещина). *Див.* Лагола Юрій
 «Ю». *Див.* Кук Василь Степанович
 «Юг», повст. (Бузеччина) 783
 Югославія 696
 Юзвишин Анна 759
 Юзвишин Мирон 670
 Юзвишин, бухг. 730
 Юкало Петро 1087, 1088
 Юлієв, співр. МВД (Поморяни) 417
 Юліянка, прис. с. Стовпин Буського р-ну Львівської обл. 228, 293
 Юнацтво ОУН 17, 23, 27, 885, 886, 951, 953-955, 957, 959-963, 965, 1093, 1099, 1105, 1106, 1108, 1109, 1113, 1115, 1116, 1122, 1129
 «Юр». *Див.* Іванюк Володимир
 «Юр». *Див.* Кук Василь Степанович
 «Юра», провок., з с. Трудовач 169
 «Юра». *Див.* Дуда Юліан Васильович
 Юрас Анна 336

- Юрас Василь Ількович 216, 217, 257, 756
- Юрас Михайло («Залізний», «Змій») 952
- Юрас Петро Данилович («Бурлай», «Клим», «Максим») 1133
- Юраса Іванна 257
- Юречко Александра 763
- Юречко Олександра 732
- Юрин Євген, дільн. (Золочів) 435
- «Юрій». *Див.* Кук Василь Степанович
- «Юрій». *Див.* Пилипас Михайло
- «Юрій». *Див.* Семенюк Михайло
- «Юрія», чота сотні «Дружинники II» 1130
- Юркевич Петро, з с. Гавареччина 329
- Юркевич, парт. (Красне) 620
- Юрків Андрій Федорович («Підкова») 870, 871, 1133
- Юрків Василь 279
- Юрків Петро 764
- «Юрко Леміш». *Див.* Кук Василь Степанович
- Юрко Оксана 440
- Юрко, співр. МГБ (Олесько) 220
- «Юрко», повст. (Олещина) 165
- «Юрко», стр. 970
- «Юрко». *Див.* Габа Павло
- «Юрко». *Див.* Гавришків Василь
- «Юрко». *Див.* Гавришків Мар'ян
- «Юрко». *Див.* Дуда Юліан Васильович
- «Юрко». *Див.* Заброцький Еміліян
- «Юрко». *Див.* Квасниця Василь
- «Юрко». *Див.* Кіт Юрій
- «Юрко». *Див.* Колачик Павло
- «Юрко». *Див.* Корпан Ярослав Андрійович
- «Юрко». *Див.* Кук Василь Степанович
- «Юрко». *Див.* Мандюк Степан
- «Юрко». *Див.* Павлій Василь
- «Юрко». *Див.* Сисун Іван Тимофійович
- Юрова, парт. (Красне) 443
- Юрцан Василь 506
- Юрцан Михайло («Дуб») 950, 951, 969
- Юрцан Ольга, з м. Золчоів 351
- Юрцан Ольга, з с. Лука 247
- Юрцан Параскевія 355
- Юрцан Я. 433
- Юрцевич, уповн. (Красне) 636
- Юрченко, дільн. (Підкамінь) 767
- Юрчук Федір («Горліс») 964, 1144, 1188
- Юршенко, доцент 707
- Юськевич Іван 254
- Юськевич Федір 762
- Юськів Іван 318
- Юськів Микола («Олень») 823
- Юськів Мирон 318
- Юськовичі, с. Олеського р-ну. *Див.* Йосипівка, с. Буського р-ну Львівської обл.
- Ютків, інженер 445
- Юхимів Василь Петрович 756
- Ющенко Василь Кирилович 181
- Ющишин Генрик 485
- Я**
- «Я», повст. (Олещина) 261
- «Я», повст. (Олещина) 813
- Яблонівського, вул. у м. Золочів. *Див.* Зелена, вул. у м. Золочів

Яблонська Софія 187
Яблонський Петро 548
Яблонський Семен 352
Яблунівка, с. Буського р-ну
Львівської обл. 170, 243,
244, 267, 268, 303, 666, 675,
694, 958, 1076
Яблунівська колонія 212, 244,
268
«Явір», кур'єр (Олещина) 815
«Явір», повст. (Олещина) 812
«Явір», повст. 802
«Явір», повст., з с. Майдан 136
«Явір». Див. Гнатів Володимир
«Явір». Див. Курганович Осип
«Явір». Див. Романюк Степан
Явнюк Володимир 317
Яворів, м. Львівської обл. 414,
1073
Яворівський р-н Львівської
обл. 1108
Яворівщина 151, 157
Яворська Марія 345
Яворська, з смт. Красне 646
Яворський Василь С. 444
Ягольник, зав. артілі 575
Ягоров Іван 590
Язлівчик, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 94, 200, 203,
218, 251, 341, 753, 755, 847,
960
Якимець Зофія 663
Якимець Кирило Миколайо-
вич («Бескид» («Бескит»),
«Луговий», «Мар», «Риба»,
«93») 33, 166, 327, 358, 796,
797, 814, 951-953, 1133,
1134, 1136, 1148, 1187, 1189
Якимець Микола («Довбуш»)
844
Якимець Микола, вис., з
с. Соколівка 332
Якими, с. (Золочівщина) 93
Якимишин Володимир 327
Якимів Антон («Крук») 820, 979,
988-1036
Якимів Кость 285
Якимів Наум («Наум») 872
Якимів Ярослав Миколайович
 («Майдан») 955
Якимович Михайло 281
Якимович Надія Дмитрівна
 («Звенислава», «Надя»,
«Оксана», «Н.») 1134
Якимович Степан 281, 485
Якимовська Євгенія 338
Якимчук Іван 291
Якимчук Паранька 688
Якова В. 174
Яковенко, уповн. (Буськ) 675
Яковлев, співр. МГБ (Буськ) 694
Якторів, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 105
Якторович Володимир 674
Якубів, с. Долинського р-ну
Івано-Франківської обл.
1134
Якубівка, с. Городенківського
р-ну Івано-Франківської обл.
170, 243, 244, 267, 268, 303,
666, 675, 694, 958, 1076
Якубовський Осип («Сірко») 843
Якубовська Ксенька 349
Якубовський Андрій 363
Якубовський Гнат 348
Якубовський Іван 349
Якушева А. 432
«Яма», аг. справа на окр. пров.
(Холочівщини) 10, 14, 32, 37,
796, 810, 812, 815
Ямброз Осип 320
Ямбрози, прис. с. Зозулі Золо-
чівського р-ну Львівської
обл. 516

Ямнюк Доротка 761
Ямнюк, зав. клубу, з с. Сухо-
доли 682
Ямпольський Юхим М. 660
Ямчук, співр. пошти 200
Янгелівка, с. Буського р-ну
Львівської обл. 36, 68, 105,
152, 158, 166, 228, 288, 292,
318, 319, 330, 375, 693, 702,
842, 874
Янек Пилип («Канич») 855
Янек Филип. *Див.* Янек Пилип
Янів, м. *Див.* Івано-Франкове,
сmt. Яворівського р-ну
Львівської обл.
Янкевич Іван 256
Янковий, дільн. (Підкамінь) 309
Яновська Надя 440
Японія 146, 202, 408, 635, 708,
752
«Яр», кер. обл. проводу 824
«Яр», повст. (Глинянщина) 787
«Яр». *Див.* Джек Михайло
«Яр». *Див.* Мигаль Павло
Ількович
«Яр». *Див.* Стельмахович Іван
Ярема Степан 1050
«Ярема». *Див.* Линда Остап
«Ярема». *Див.* Мирон Павло
«Ярема». *Див.* Пришляк Євген
Яремко Володимир («Орлик»)
825, 827-829
Яремко Мирон («Комар») 978
Яремко Оксана 764
Яремко Степанія 314
Яремович Микола 639
Яремчишин Діоніз («Сонце»)
956
Яремчишин Михайло Васильо-
вич 243
Яремчишин П., служб. (Глиня-
ни) 174
Яремчишин Степан Іванович
(«Стефко», «С.») 242, 243
Яремчук Василь 690
Яремчук Володимир («Черняк»)
957
Яремчук Марія 344
Яремчук Олекса 247, 248
Яремчук Петро Федорович 180
Яремчук Степанія 307
Яремчук Теодор 340
«Ярий». *Див.* Караванський
Ярослав Олександрович
«Ярий». *Див.* Михальчук Лука
Яримович Анна 298, 299
Яримович Степан 639
Яричів, м. *Див.* Новий Яричів,
сmt. Львівської обл.
Яріш Василь 354
Яріш Володимир 356
Яріш Емілія 333
Яріш Ілько 333
Ярмарков, співр. РВК 222
Ярова Катерина 764
«Яровий». *Див.* Вовк Петро
Яроменко, гол. к-пу 492
Ярослав, м. Підкарпатського
в-ва, Польща 1096
Ярославський ліс, біля с. Трос-
тянець 609
Ярославський, співр. МГБ
(Олесько) 220, 742, 772
Ярош П., механік. *Див.* Яршов
П., механік
Ярошко Василь 144
Ярух Михайло 216
Яршов П., механік 394, 575
«Ясен». *Див.* «Ясень»
«Ясен». *Див.* Кривий Михайло
Ясенів, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 36, 61, 64,
65, 67, 113-115, 117, 129,
130, 134, 141, 143, 145, 146,

153, 159, 163, 191, 192, 194,
195, 197, 201-205, 215-217,
232, 257, 258, 287, 336, 663,
666, 676, 682, 691, 732, 737,
756, 760, 762, 764, 765, 852,
870, 871, 952, 961, 1068,
1092, 1095, 1100, 1122, 1133
Ясенів, с. Заболотцівського
р-ну. *Див.* Ясенів, с. Бродів-
ського р-ну Львівської обл.
Ясенівська вугільна шахта 258
Ясенівський кущовий провід
ОУН 1101, 1122
Ясенівський СКВ. *Див.* Ясенів-
ський кущовий провід ОУН
Ясенівці, с. Золочівського р-ну
Львівської обл. 104, 178,
187, 230, 246, 296, 320, 355,
360, 361, 363, 366, 399, 414,
433-435, 439, 440, 471, 472,
474, 477, 478, 501, 502, 513,
517, 536, 537, 539, 573, 599,
602, 610, 611, 899, 913
Ясиницький, гол. к-пу, з
с. Стадня 367
Ясіковська Текля 322
Ясіновська Павлина 578
Ясінський М. 387
Ясінський Мойсей 591
Ясінські, пани у с. Гончарівка
19, 1106
«Ясмін». *Див.* Червак Іван
Михайлович
«Ясний». *Див.* Дубас Василь
Іванович
Яснище, с. Бродівського р-ну
Львівської обл. 24, 203, 335,
690, 714, 715, 721, 723, 767,
960
Ястрембовка, касир 183
«Яструб», сотник. *Див.*
«Черник», сотник
«Яструб», ТВ 1078, 1080, 1094,
1111
«Яструб». *Див.* Карпенко
Дмитро
«Яструба», кур. 1100
Яськів Петро 74
Яхтарович Леон 615
Яцишин Василь 317
Яцишин Григорій 757
Яцишин, бухг., з м. Глиняни
174
Яцій Олекса 217
Яцків Іван 330
Яцків Левко 744
Яцків Михайло («Арсен») 838-
839
«Яцко». *Див.* Джала Ярослав
Яцульський Михайло 349
Яцура Василь 455
Яцура Роман 348
Яцук Галина 691
Ящук Василь 357
Ящук Теодор 350
Ящух Андрій 272

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ

Розділ I. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ СТРУКТУР ОУН ЗОЛОЧІВЩИНИ

ЗОЛОЧІВСЬКА ОКРУГА

1941 рік

- № 1. Обіжник керівництва Краснянського району про організацію державного життя у підконтрольному терені. *3 липня 1941 р.*..... 41
- № 2. Звіт Українського революційного проводу Бродівського району Українському державному правлінню у Львові про становище у Бродівському повіті. *16 липня 1941 р.* 42
- № 3. Звіт про проведення свята проголошення відновлення Української держави у містечку Підкамінь. *28 липня 1941 р.* 46
- № 4. Повідомлення про ситуацію в селах Золочівщини. *30 липня 1941 р.*..... 47

1943 рік

- № 5. Витяг із вістей про суспільно-політичне та військове становище на теренах Золочівської округи ОУН в другій половні липня 1943 року. *10 серпня 1943 р.*..... 48
- № 6. Витяг із вісток про суспільно-політичне і військове становище в Золочівській окрузі ОУН від 15 липня до 15 серпня 1943 р. *29 серпня 1943 р.*..... 50
- № 7. Витяг із вістей про суспільно-політичне та військове становище на теренах Золочівської округи ОУН у серпні-вересні 1943 р. [*Не раніше 8 вересня 1943 р.*] 52
- № 8. Витяг із вісток про суспільно-політичне і військове становище в Золочівській окрузі ОУН у другій половині серпня – початку вересня 1943 р. [*11 вересня 1943 р.*]..... 53
- № 9. Витяг із звіту про події на теренах Золочівської округи в кінці вересня – на початку жовтня 1943 р. [*12 жовтня 1943 р.*]..... 55
- № 10. Витяг із вістей про суспільно-політичне та військове становище у Золочівській окрузі ОУН у вересні-жовтні 1943 р. [*Не раніше 17 жовтня 1943 р.*] 57
- № 11. Витяг із звіту про події на теренах Золочівщини в жовтні 1943 р. *25 жовтня 1943 р.* 59
- № 12. Витяг із вісток про політичну ситуацію на теренах Золочівської округи ОУН у другій половині жовтня 1943 р. [*Не раніше 30 жовтня 1943 р.*] 60

- № 13. Витяг із вістей про польсько-українські відносини на теренах Золочівської округи ОУН від 1 жовтня до 15 листопада 1943 р. *25 листопада 1943 р.* 62
- 1944 рік**
- № 14. Витяг із вістей про суспільно-політичне і військове становище на теренах Золочівської округи ОУН від 15 грудня до 15 січня 1944 р. *9 лютого 1944 р.* 64
- № 15. Витяг із вістей про суспільно-політичне і військове становище на теренах Золочівської округи ОУН від 30 січня 1944 р. до 15 лютого 1944 р. *9 березня 1944 р.* 65
- № 16. Надзвичайний звіт про дії червоних партизанів на теренах Золочівської округи ОУН. *8 березня 1944 р.* 68
- № 17. Витяг із вісток про суспільно-політичне та військове становище на теренах Золочівської округи ОУН у квітні 1944 р. [*Не раніше 22 квітня 1944 р.*] 70
- № 18. Витяг із вістей про суспільно-політичне і військове становище на теренах Золочівської округи ОУН від 30 березня до 20 квітня 1944 р. *23 квітня 1944 р.* 70
- № 19. Надзвичайний звіт про дії червоних партизанів на теренах Золочівської округи ОУН. *25 квітня 1944 р.* 71
- № 20. Витяг з теренових вістей про події на Золочівщині за період з 15 до 30 квітня 1944 р. *9 травня 1944 р.* 73
- № 21. Огляд суспільно-політичної ситуації на теренах Золочівської округи ОУН. [*Не раніше 14 травня 1944 р.*] 75
- № 22. Політичний звіт із Золочівщини від 30 квітня до 15 травня 1944 року. [*Не раніше 15 травня 1944 р.*] 80
- № 23. Політичний звіт із Золочівщини за другу половину травня 1944 року. *4 липня 1944 р.* 82
- № 24. Вісті з терену Золочівщини за другу половину травня 1944 року. *4 липня 1944 р.* 85
- № 25. Звіт Золочівського окружного проводу ОУН про політичну ситуацію в терені, що склалась тут із встановленням радянської влади влітку 1944 року. *5 серпня 1944 р.* 86
- № 26. Організаційний звіт Золочівського окружного проводу ОУН за липень-серпень 1944 року. [*Не раніше 18 серпня 1944 р.*] 89
- № 27. Витяг із вістей про терор органів радянської влади на теренах Золочівської округи ОУН за вересень 1944 р. *30 жовтня 1944 р.* 95
- № 28. Звіт референта розвідки Золочівського окружного

	проводу ОУН за вересень 1944 року. <i>Жовтень 1944 р.</i>	99
№ 29.	Витяг із вістей про суспільно-політичне і військове становище на теренах Золочівської округи ОУН за жовтень 1944 р. <i>14 листопада 1944 р.</i>	107
№ 30.	Вісті з терену Золочівщини за жовтень 1944 року. <i>[Не раніше 20 листопада 1944 р.]</i>	110
№ 31.	Звіт референта пропаганди Золочівського окружного проводу ОУН від 5 до 25 листопада 1944 р. <i>25 листопада 1944 р.</i>	120
№ 32.	Суспільно-політичний звіт із Золочівщини від 15 жовтня до 30 листопада 1944 року. <i>[Не раніше 30 листопада 1994 р.]</i>	122
1945 рік		
№ 33.	Витяг із вістей з Львівського краю про суспільно-політичне і військове становище на теренах Бродівського надрайону ОУН у лютому-березні 1945 року. <i>[Не раніше 28 березня 1945 р.]</i>	126
№ 34.	Витяг із вістей про суспільно-політичне і військове становище у березні 1945 року на теренах Золочівської округи ОУН Львівського краю. <i>[Не раніше 31 березня 1945 р.]</i>	128
№ 35.	Витяг із вістей про суспільно-політичне і військове становище на теренах Золочівської округи ОУН у квітні-травні 1945 року. <i>3 червня 1945 р.</i>	131
№ 36.	Витяг із вісток про суспільно-політичне та військове становище на теренах Золочівської округи ОУН Львівського краю у червні 1945 року. <i>[20 серпня 1945 р.]</i>	134
1946 рік		
№ 37.	Суспільно-політичний звіт із Золочівської округи за червень 1946 року. <i>[Не раніше 20 червня 1946 р.]</i>	137
№ 38.	Суспільно-політичний звіт із Золочівської округи ОУН за липень 1946 року. <i>[Не раніше 23 липня 1946 р.]</i>	141
№ 39.	Теренові вістки із Золочівської округи ОУН за липень 1946 року. <i>[Не раніше 24 липня 1946 р.]</i>	148
№ 40.	Інформативний звіт із Золочівської округи ОУН за липень 1946 року. <i>[Не раніше 24 липня 1946 р.]</i>	154
№ 41.	Звіт Золочівського окружного проводу ОУН за жовтень 1946 року. <i>Листопад 1946 р.</i>	161
1947 рік		
№ 42.	Звіт Золочівського окружного проводу ОУН за квітень	

	1947 року. <i>Травень 1947 р.</i>	172
№ 43.	Доповнення до звіту Золочівського окружного проводу ОУН за квітень 1947 року. <i>Травень 1947 р.</i>	210
№ 44.	Звіт Золочівського окружного проводу ОУН за травень 1947 року. <i>Червень 1947 р.</i>	229
№ 45.	Вісті з терену Золочівської округи ОУН за червень 1947 року. <i>Липень 1947 р.</i>	254
№ 46.	Звіт Золочівського окружного проводу ОУН за липень 1947 року. <i>Серпень 1947 р.</i>	268
№ 47.	Вісті з терену Золочівської округи ОУН за серпень 1947 року. <i>[Вересень 1947 р.]</i>	284
№ 48.	Вісті з терену Золочівської округи ОУН про суспільно-політичне та військове становище за вересень 1947 року. <i>[17 жовтня 1947 р.]</i>	304
№ 49.	Списки родин, вивезених у жовтні 1947 року із Золочівської округи під час операції «Захід». <i>15 травня 1948 р.</i>	327
ЗОЛОЧІВСЬКИЙ ПОВІТ/НАДРАЙОН		
№ 50.	Звіт із Золочівського надрайону за період з 25 листопада 1947 року по 25 квітня 1948 року. <i>[Початок травня 1948 р.]</i>	359
№ 51.	Звіт із Золочівського надрайону за період від 25 квітня до 25 травня 1948 року. <i>26 травня 1948 р.</i>	385
№ 52.	Звіт із Золочівського надрайону за період від 25 червня до 25 липня 1948 року. <i>8 серпня 1948 р.</i>	401
№ 53.	Військовий звіт із Золочівського надрайону за травень-липень 1949 року. <i>8 вересня 1949 р.</i>	413
№ 54.	Пропагандивний звіт Золочівського надрайонного проводу ОУН за липень-вересень 1950 року. <i>5 жовтня 1950 р.</i>	419
№ 55.	Суспільно-політичний звіт із Золочівського надрайону за перший квартал 1951 року. <i>5 квітня 1951 р.</i>	429
№ 56.	Суспільно-політичний звіт із Золочівського надрайону за другий квартал 1951 року. <i>30 червня 1951 р.</i>	469
ГЛИНЯНСЬКИЙ РАЙОН		
№ 57.	Звіт за грудень 1946 року. <i>[Не раніше кінця грудня 1946 р.]</i>	496
№ 58.	Звіт за січень 1947 року. <i>[Не раніше 30 січня 1947 р.]</i>	497
№ 59.	Звіт за березень 1947 року. <i>[Не раніше 31 березня 1947 р.]</i>	498
№ 60.	Звіт за квітень 1947 року. <i>[Не раніше 26 квітня</i>	

1947 р.] 499

ЗОЛОЧІВСЬКИЙ РАЙОН

- № 61. Вісті з терену Золочівського району за грудень 1947 року. [Не раніше 27 грудня 1947 р.] 501
- № 62. Вісті з терену Золочівського району за січень 1948 року. [Не раніше 30 січня 1948 р.] 504
- № 63. Вісті з терену Золочівського району за лютий-квітень 1948 року. [Не раніше 26 квітня 1948 р.] 507
- № 64. Вісті з терену Золочівського району за травень 1948 року. [Не раніше 23 травня 1948 р.] 518
- № 65. Військовий звіт Золочівського районного проводу ОУН за червень-серпень 1948 року. 24 вересня 1948 р. 523
- № 66. Пропагандивний звіт Золочівського районного проводу ОУН за червень-серпень 1948 року. 24 вересня 1948 р. 529
- № 67. Суспільно-політичний звіт Золочівського районного проводу ОУН за червень-серпень 1948 року. 20 жовтня 1948 р. 533
- № 68. Списки родин із Золочівського району, вивезених на Сибір у 1949 році. [Не раніше 15 серпня 1949 р.] 613

КРАСНЯНСЬКИЙ РАЙОН

- № 69. Суспільно-політичний звіт із Краснянського району за червень-серпень 1948 року. 28 вересня 1948 р. 619
- № 70. Список родин із містечка Красного, вивезених впродовж 1944-1950 років у віддалені регіони СРСР. [Не раніше кінця 1950 р.] 645

БРОДІВСЬКИЙ ПОВІТ/НАДРАЙОН

- № 71. Інформація співробітника Бродівського повітового проводу ОУН Степана Романюка – «Б. Олеся» про ситуацію на Брідщині під час проходження фронту. 24 квітня 1944 р. 648
- № 72. Інформація керівника Бродівського повітового проводу ОУН про ситуацію в підлеглому терені в час переходу фронту. 7 травня 1944 р. 651
- № 73. Інформація розвідника ОУН про ситуацію за лінією фронту на Брідщині. 12 червня 1944 р. 653
- № 74. Звіт із Бродівського надрайону за третій квартал 1948 року. 12 жовтня 1948 р. 657
- № 75. Звіт керівника Бродівського надрайонного проводу ОУН про ситуацію у ВУЗах Львова. 13 жовтня 1948 р. 703
- № 76. Військовий звіт Бродівського надрайонного проводу

- ОУН за 1949 рік. *Грудень 1949 р.* 708
- № 77. Звіт із Бродівського надрайону за другий квартал 1950 року. *Вересень 1950 р.* 711
- № 78. Пропагандивний звіт Бродівського надрайонного проводу ОУН за другий квартал 1950 року. [*Вересень 1950 р.*] 745
- № 79. Загальний звіт з Бродівського надрайону за перший квартал 1951 р. *10 липня 1951 року.* 751

БУСЬКИЙ РАЙОН

- № 80. Звіт Буського районного проводу ОУН за травень-червень 1948 року. *10 липня 1948 р.* 778

ОЛЕСЬКИЙ РАЙОН

- № 81. Звіт кущового провідника Андрія Романюка – «Дубового» про суспільно-політичну ситуацію на підлеглий йому території. [*Не пізніше 12 грудня 1945 р.*] 784

ГЛИНЯНСЬКИЙ ПОВІТ

- № 82. Звіт референта пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН за період від 15 листопада до 15 грудня 1944 року. *18 грудня 1944 р.* 786
- № 83. Залучник до звіту референта пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН за період від 15 листопада до 15 грудня 1944 року. *18 грудня 1944 р.* 789
- № 84. Звіт референта пропаганди Глинянського повітового проводу ОУН про розповсюдження підпільної літератури за період від 15 листопада до 15 грудня 1944 року. *18 грудня 1944 р.* 790

Розділ II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВА ДОКУМЕНТАЦІЯ

НАКАЗИ

- № 85. Наказ організаційного референта Золочівського окружного проводу ОУН у справі покарання за зраду учасників збройного підпілля ОУН Бродівського надрайону. *27 червня 1947 р.* 793
- № 86. Наказ референта СБ Підкамінського районного проводу ОУН у справі покарання підпільника за неналежне виконання своїх обов'язків. [*Травень 1948 р.*] 796
- № 87. Наказ Золочівського окружного проводу ОУН про кадрові зміни. *20 вересня 1951 р.* 797
- № 88. Наказ Золочівського окружного проводу ОУН у справі відзначень підпільників. *5 серпня 1952 р.* 798

ІНСТРУКТИВНІ МАТЕРІАЛИ

- № 89. Інструкція референта розвідки Золочівського окружного

- проводу ОУН про засади діяльності державної жандармерії. 7 грудня 1944 р. 800
- № 90. Інструкція референта розвідки Золочівського окружного проводу ОУН про налагодження роботи підзвітної йому структури. 7 грудня 1944 р. 801
- № 91. Вказівки референта пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН Олексія Коса – «Данка» про проведення протिवиборчої акції в другій половині грудня 1945 року. 15 грудня 1945 р. 803
- № 92. Звернення-вказівки референта пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН Олексія Коса – «Данка» до учасників збройного підпілля ОУН про значення протिवиборчої акції початку 1946 року. 1 січня 1946 р. 804

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ

- № 93. Лист керівника Львівського крайового проводу ОУН Зиновія Тершаковця – «Русича» до провідника Золочівської округи ОУН Богдана Кваса – «Скоба». 14 травня 1947 р. 807
- № 94. Лист керівника Олеського районного проводу ОУН Андрія Лопушанського – «Арсена» до кущового провідника Михайла Накельського – «Гірного». 10 червня 1947 р. 811
- № 95. Лист керівника Олеського районного проводу ОУН Андрія Лопушанського – «Арсена» до керівника надрайонного проводу ОУН. 10 червня 1947 р. 812
- № 96. Лист референта СБ Львівського крайового проводу ОУН Євгена Пришляка – «Руслана» до провідника ОУН Львівщини Осипа Дяківа. Серпень 1950 р. 816
- № 97. Лист керівника Золочівського окружного проводу ОУН Івана Червака – «Олеся» до крайового провідника ОУН Львівщини Євгена Пришляка – «Яреми». [Не раніше початку лютого 1952 р.] 817

НЕКРОЛОГИ ЗАГИБЛИХ УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН ТА ВІДДІЛІВ УПА

- № 98. Звіт про загиблих підпільників на теренах Глинянського повіту ОУН. Не пізніше 29 січня 1945 р. 822
- № 99. Некролог підпільника ОУН Петра Малиновського – «Снігура». [Не раніше 20 лютого 1945 р.] 824
- № 100 Інформація про підпільників, які загинули на лінії зв'язку «Галичина-Волинь». [Не раніше 5 квітня 1945 р.] 825
- № 101 Повідомлення про обставини загибелі групи підпільників

- на лінії зв'язку «Галичина-Волинь». 7 квітня 1945 р. 827
- № 102. Некрологи (ч. 2) загиблих учасників збройного підпілля ОУН та стрільців УПА у Підкамінському районі. [Не раніше листопада 1945 р.] 830
- № 103. Некрологи (ч. 1) загиблих учасників збройного підпілля ОУН та стрільців УПА в Олеському районі. [Не раніше 19 грудня 1945 р.] 838
- № 104. Некрологи (ч. 3) загиблих учасників збройного підпілля ОУН та стрільців УПА у Бродівському районі. [Не раніше 28 травня 1946 р.] 845
- № 105. Некролог керівника Золочівського надрайонного проводу ОУН Петра Заброцького – «Максима». [Не раніше 9 вересня 1946 р.] 850
- № 106. Некрологи загиблих командирів та стрільців сотні УПА «Витязі» куреня «Дружинники». [Не раніше грудня 1946 р.] 852
- № 107. Некролог керівника Золочівського районного проводу ОУН Володимира Тицького – «Верхового». [Не раніше 4 січня 1947 р.] 857
- № 108. Некрологи підпільників із Золочівщини. [Не раніше 23 січня 1947 р.] 859
- № 109. Некрологи (ч. 4) загиблих учасників збройного підпілля ОУН та стрільців УПА у Золочівському та Олеському районах. [Не раніше 4 березня 1947 р.] 863
- № 110. Повідомлення про загибель Осипа Безпалька – «Остапа». Серпень 1947 р. 875
- № 111. Витяг з некрологів на підпільників ОУН Краснянського району. [Не раніше 2 грудня 1947 р.] 877
- № 112. Некрологи загиблих учасників збройного підпілля ОУН Золочівського та Поморянського районів за 1944-1948 роки. 10 червня 1948 р. 878
- № 113. Некрологи загиблих учасників збройного підпілля ОУН Золочівського району. 30 вересня 1948 р. 936
- № 114. Некрологи учасників збройного підпілля ОУН Бродівського надрайону, які загинули від липня 1948 р. до липня 1949 р. Серпень 1949 р. 951
- № 115. Некрологи учасників збройного підпілля ОУН Бродівського надрайону, які загинули від серпня 1949 року до червня 1950 року. Червень 1950 р. 960
- № 116. Некрологи учасників збройного підпілля ОУН Золочівського надрайону, які загинули у 1947-1950 роках. 5 листопада 1951 р. 967

- № 117. Список підпільників Золочівської округи ОУН, які загинули у 1950-1952 роках. [Не раніше 27 травня 1952 р.] 975
- № 118. Повідомлення про загибель Романа Кравчука – «Максима». [Не раніше червня 1952 р.] 982
- ЩОДЕННИК ПІДПІЛЬНИКА**
- №119. Витяги із щоденника Антона Якиміва – «Крука», – бойовика Бродівського надрайонного проводу ОУН. [Не пізніше 23 лютого 1952 р.] 988

**Розділ III. ВИДАННЯ ЗБРОЙНОГО ПІДПІЛЛЯ ОУН
ЗОЛОЧІВЩИНИ
ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ**

- № 120. Газета Золочівського окружного проводу ОУН «Голос правди» від листопада 1951 року. *Листопад 1951 р.* . 1039
- № 121. Газета Золочівського окружного проводу ОУН «Голос правди» за грудень 1951 року. *Грудень 1951 р.* 1043
- № 122. Газета Золочівського окружного проводу ОУН «Голос правди» за січень 1952 року. *Січень 1952 р.* 1048

НЕПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

- № 123. Повідомлення збройного підпілля Підкамінського району про більшовицьку провокацію щодо Марії Гром'як з села Боратин. [Вересень 1948 р.] 1052
- № 124. Повідомлення Краснянського районного проводу ОУН про ліквідацію більшовицького вислужника Климка Шури з села Скварява. [Листопад 1949 р.] 1053
- № 125. Повідомлення Поморянського районного проводу ОУН про ліквідацію більшовицького вислужника Ярослава Семираза з села Угорці. [Травень 1951 р.] 1054

**Розділ IV. ДОКУМЕНТИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УПА НА ТЕРЕНАХ
ЗОЛОЧІВЩИНИ**

- № 126. Звіт теренового проводу ОУН Золочівщини про побут та дії відділів УПА на Підкамінщині у лютому-березні 1944 р. 14 березня 1944 р. 1059
- № 127. Диплом про закінчення підстаршинської школи «Лісові чорти». 3 вересня 1944 р. 1061
- № 128. Витяг із оперативного звіту про діяльність куреня «Романовичі» на Золочівщині. 15 грудня 1944 р. 1062
- № 129. Витяг із звіту за третій квартал 1945 р. про діяльність відділів УПА на теренах тактичного відтинку «Пліснесько» 30 жовтня 1945 р. 1064

№ 130. Витяг із відомостей від липня 1944 р. до 1 жовтня 1945 р. про втрати тактичного відтинку «Пліснесько» 25 листопада 1945 р.	1070
№ 131. Інформація про діяльність командира сотні УПА Мар'яна Кравчука – «Малинового». 1 грудня 1945 р.	1071
№ 132. Витяг із звіту за четвертий квартал 1945 року про діяльність відділів УПА на теренах тактичного відтинку «Пліснесько». 18 січня 1946 р.	1078
№ 133. Додаткова інформація про діяльність відділів УПА на теренах тактичного відтинку «Пліснесько» у четвертому кварталі 1945 р. [Січень 1946 р.]	1079
№ 134. Нарис про подвиг стрільця-східняка «Тарана» [1946 р.]	1082

Розділ V. МАТЕРІАЛИ СБ ОУН

№ 135. Повідомлення до справи на бойовика ОУН Федора Ковалю – «Шрама»ю. 2 лютого 1951 р.	1087
---	------

ПЕРЕЛІК ІЛЮСТРАЦІЙ

Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1937-1938, 1939-1940) Роман Кравчук – «Степовий»	1135
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1939-1940) Осип Галиш – «Форналь»	1135
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1940-1941) Осип Безпалько – «Задорожний»	1135
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1943-1944) Петро Вірлик – «Їж»	1135
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1945) Павло Мигаль – «Крук»	1136
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1945-1947, 1949-1950) Богдан Квас – «Скоб»	1136
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1947-1949) Кирило Якимець – «Бескид»	1136
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН (1950-1953) Іван Червак – «Олесь»	1136
Військовий референт Золочівського окружного проводу ОУН (1942-1943) Костянтин Таланчук (8.05.1945)	1137
Військовий (організаційно-мобілізаційний) референт Золочівського окружного проводу ОУН (09.1943 – 03.1944) Тадей Турчиняк – «Арсен»	1137
Організаційно-мобілізаційний (військовий) референт Золочівського окружного проводу ОУН (1944) Михайло Гачкевич – «Карий»	1137
Референт пропаганди Золочівського окружного проводу ОУН (1946-1947) Іван Керницький – «Крилатий»	1137
Командир Золочівського ТВ 11 «Пліснесько» (1944-09.1945) Григорій Котельницький – «Шугай»	1138
Командир Золочівського ТВ 11 «Пліснесько» (09.-12.1945) Михайло Грицина – «Чайчук»	1138
Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН (1950-1951) Микола Терлецький – «Беркут»	1138
Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН (1951-1955) Володимир Качур – «Лиман»	1138
Командир куреня УПА «Романовичі» (1944) Михайло Цимбалко – «Ткаченко» з дружиною Анною (1941)	1139
Керівник Бродівського повітового проводу ОУН (1939) Андрій Турчин	1139
Керівник Бродівського повітового проводу ОУН (1943-1944) Володимир Галамага – «Лев»	1139
Керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН (1946-1948)	

Євген Дуда – «Марко».....	1139
Керівник Бродівського надрайонного проводу ОУН (1948-1951) Степан Бутинський – «Оріх» (не раніше травня 1951).....	1140
Організаційний референт Золочівського надрайонного проводу ОУН (1951) Ярослав Семенко – «Дем'ян».....	1140
Референт пропаганди Золочівського надрайонного проводу ОУН (1944-1947) Василь Білінський – «Осип»	1140
Референт пропаганди Бродівського надрайонного проводу ОУН (1945-1948) Степан Кос – «Данко» (серпень 1948) ...	1140
Політвиховник ТВ 11 «Пліснесько» (1945-1946) Ярослав Бідюк – «Волін»	1141
Командир сотні УПА «Витязі» (1944-1946) Володимир Федорків – «Оверко»	1141
Командир сотні УПА «Романовичі І» Роман Загоруйко – «Лапайдух»	1141
Командир чоти сотні УПА «Витязі» (1944-1946) Іван Сисун – «Голуб»	1141
Інтендант сотні УПА «Романовичі І» (1944-1945) Семен Кіпранишин – «Лобода»	1142
Командир чоти сотні УПА «Дружинники» (1945) Петро Ляшкевич – «Певний»	1142
Командир чоти сотні УПА «Романовичі І» Андрій Жеребух – «Лис» (1958)	1142
Командир рою сотні УПА «Романовичі І» (осінь 1944 – 02.1945) Євген Петрик – «Покотигорошок».....	1142
Командир підстаршинської школи УПА «Лісові чорти» (1944) Роман Чайківський – «Чавун»	1143
Радіотехнік осередку пропаганди Глинянського, а відтак Золочівського повітових проводів ОУН (1944-1945) Мирон Тарнавський – «Інженер»	1143
Референт зв'язку Бродівського надрайонного проводу ОУН (1945-1946) Андрій Гогоша – «Ліщина»	1143
Кущовий провідник ОУН (1948-1949) Володимир Веселовський – «Дуб» (грудень 1949)	1143
Підпільники Підкамінецьчини на постої. Зліва направо: керівник Підкаміньського районного проводу ОУН Михайло Павлінський – «Верба» та кущовий провідник ОУН Микола Рудий – «Джміль».....	1144
Керівник технічного звена Бродівського надрайонного проводу ОУН (1949) Федір Юрчук – «Горліс»	1144
Керівник Підкаміньського (1947-1948) та Олеського (1948-1950) районних проводів ОУН Михайло Павлінський – «Верба»- «Бродяга»	1144

Референт пропаганди Бродівського районного проводу ОУН (1951-1952) Юліан Дуда – «Матвій».....	1145
Керівник Золочівського районного проводу ОУН (1948-1949) Володимир Кравчук –«Залізник»	1145
Керівник Бродівського районного проводу ОУН (1946-1950) Михайло Горбатюк – «Чупринка»	1145
Військовий референт Олеського районного проводу ОУН (1945) Михайло Гаравецький – «Зелений».....	1145
Керівник Заболотцівського районного проводу ОУН (1948-1952) Олекса Сітка – «Підкова».....	1146
Керівник Золочівського районного проводу ОУН (1951-1954) Дмитро Ходай – «Антін»	1146
Кушовий провідник ОУН (1951-1954) Пахом Бедрій – «Лук». 1146	
Керівник Заболотцівського районного проводу ОУН (08.1947-02.1948) Павло Романишин – «Крук»	1146
Друкарка технічного звена Золочівського надрайонного проводу ОУН Анастасія Плотиця – «Зірка»	1147
Друкарка технічного звена Золочівського надрайонного проводу ОУН Ірина Кілярська – «Черемшина».....	1147
Підпільниця із с. Вороняки Ярослава Мединська – «Стефа» 1147	
Санітарка збройного підпілля ОУН Брідщини Марія Стародуб – «Тетяна»	1147
Повстанці на постой у с. Городилів на Золочівщині. Зліва направо: Ярослав Дзендровський – «Ваня», Михайло Косаревич – «Визволитель», Олесь Паньківич – «Чмир» та Мирослав Бучинський – «Бусько» (1947).....	1148
Керівник Золочівського окружного проводу ОУН Кирило Якимець – «Бескид» (у центрі) і керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Михайло Квасниця – «Зловіщий» (справа) (не пізніше 14.01.1949).....	1148
Зустріч з повстанцями. Зліва направо: Марія Жарська (№1), Єва Гудима (№4), Филип Букита – «Гучний» (№2) та Іванна Жарська (№3) (травень 1948)	1149
На місці повстанського постоя. Зліва направо: Марія Жарська, Єва Гудима та Іванна Жарська (травень 1948)	1149
Зустріч з повстанцями. Зліва направо: Марія Жарська (№5), Іван Бідюк – «Крутий» (№4), Єва Гудима (№3), Филип Букита – «Гучний» (№2) та Іванна Жарська (№1) (травень 1948)	1149
Зліва направо: керівник Золочівського окружного проводу ОУН Іван Червак – «Олесь» (№ 1), керівник Золочівського районного проводу ОУН Дмитро Ходай – «Антін» (№ 2) та референт СБ Золочівського надрайонного проводу ОУН Дем'ян Гудима – «Січовий» (№ 3) (не пізніше 15.08.1950).....	1150

Зліва направо: керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман» (№ 1), керівник Золочівського окружного проводу ОУН Іван Червак – «Олень» (№ 2) та організаційний референт (субреферент) Золочівського надрайонного проводу ОУН Ярослав Семенко – «Андрій» (№ 3) (не пізніше 25.11.1951).....	1150
Повстанці Золочівської округи. Зліва направо, перший ряд: керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман», керівник Золочівського окружного проводу ОУН Іван Червак – «Олень», керівник Золочівського районного проводу ОУН Дмитро Ходай – «Антін»; другий ряд: організаційний референт Поморянського районного проводу ОУН Павло Сеньків – «Михасько», організаційний референт Золочівського надрайонного проводу ОУН Ярослав Семенко – «Андрій», керівник кущового проводу ОУН в Золочівському районі Йосип Квасниця – «Гонта» (серпень 1951).....	1151
Повстанці Золочівщини на постої.....	1151
Невідомий підпільник із Золочівщини.....	1152
Повстанці із Золочівського р-ну. Зліва направо: Василь Квасниця – «Юрко» та Володимир Процишин – «Левко» (серпень 1951).....	1152
Повстанці Золочівщини на постої.....	1152
Невідомий підпільник із Золочівщини.....	1153
Невідомі підпільники із Золочівщини.....	1153
Невідомі підпільники із Золочівщини.....	1153
Невідомі підпільники із Золочівщини.....	1153
Повстанці Золочівщини на постої.....	1154
Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман» (у центрі) в оточенні бойовиків.....	1154
Друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся» (19.04.1952).....	1155
Друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся» в оточенні бойовиків цього проводу (19.04.1952).....	1155
Друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся» та керівник цього проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман» (19.04.1952).....	1155
Зліва направо: керівник Золочівського районного проводу ОУН Дмитро Ходай – «Антін», друкарка Золочівського надрайонного проводу ОУН Стефанія Вірлик – «Леся» та керівник цього проводу Володимир Качур – «Лиман» (19.04.1952).....	1155
Повстанці Золочівщини відзначають Великдень. У центрі друкарка Стефанія Вірлик – «Леся» (весна 1952).....	1156

Керівник Золочівського районного проводу ОУН Дмитро Ходай – «Антін» (2-й зліва) та друкарка Стефанія Вірлик – «Леся» з групою повстанців (весна 1952)	1156
Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман» (зліва) та невідомий провідник	1157
Підпільники ОУН Краснянщини. Зліва направо: Микола Андрущак – «Верлан», Степан Береза – «Шишка» та Пилип Дроздовський – «Дуб»	1157
Підпільник з Краснянщини Степан Береза – «Шишка» (зима 1946-1947)	1157
Керівник Золочівського надрайонного проводу ОУН Володимир Качур – «Лиман»	1157
Стрелець боївки охорони Бродівського районного проводу ОУН Іван Войтович – «Зозуля»	1158
Стрелець кущової боївки Віктор Дунець – «Галайда» з сестрою Романною, батьками Василем та Юлією	1158
Кущовий провідник ОУН Йосип Дунець – «Грізний».	1158
Повстанці з Краснянщини на постої. Зліва направо: Степан Береза – «Шишка», Микола Андрущак – «Верлан» та двоє невідомих	1159
Повстанці Краснянщини на могилі побратима Степана Берези – «Шишки» в Куткірському лісі. Зліва направо: Петро Вовк – «Малий», Микола Андрущак – «Верлан», невідомий.....	1159
Захоплена облавниками важкопоранена підпільниця Ірина Кілярська (15.02.1948).....	1160
Посмертне фото кущового провідника ОУН Андрія Чаплі – «Грізного» (2.03.1950).....	1160
Посмертне фото бойовика ОУН Василя Кметя – «Смереки» (25.03.1947).....	1160
Посмертне фото підпільників. Зліва направо: Кущовий провідник ОУН Петро Сало – «Загірський» та його бойовик Михайло Ліпкевич – «Ворон» (22.05.1952).....	1161
Посмертне фото кур'єра пункту зв'язку Крайового проводу ОУН ЗУЗ біля с. Волуйки Буського р-ну Володимира Грицини – «Чумака» (10.09.1947).....	1161
Посмертне фото кур'єра пункту зв'язку Крайового проводу ОУН ЗУЗ біля с. Волуйки Буського р-ну Володимира (Михайла) Турчиняка (10.09.1947).....	1162
Посмертне фото керівника пункту зв'язку Крайового проводу ОУН ЗУЗ біля с. Волуйки Буського р-ну Євгена Зеринського – «Косара» (10.09.1947).....	1162

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Літопис УПА – це серійне книжкове видання. Його завдання – опублікувати, з дотриманням джерельної точності, документи й матеріали до історії УПА, а також стимулювати й видавати праці про діяльність УПА та історію України того періоду взагалі. Кожний том або група томів Літопису присвячені окремим темам і мають назву. Частина томів охоплює історію УПА за певний період на більших територіях, як, наприклад, на Волині, в Галичині, на українських землях під Польщею тощо. Кожна з цих територій може мати два – три, а то й більше томів. Додаткова серія книжок буде присвячена загальним темам, або збірникам спогадів, праць, або може бути книжкою одного автора на якусь тему. Збірники появляються не періодично, а в залежності від підготовки й опрацювання наступного тому. Нумерація книжок Літопису може йти інакше, ніж за оголошеним територіальним планом чи хронологією подій. Документи передруковуються з дотриманням джерельної точності, зі збереженням загальної форми оригіналу. Конечні виправлення чи відтворення пошкоджених місць відзначаються квадратними дужками або – де потрібно – пояснені в примітках. Так само відзначаються додані редакцією слова, пояснення чи заголовки в тексті. Інші підпільні матеріали – мемуари, меморандуми, публіцистика тощо – передруковуються без пропусків, проте мовні й правописні виправлення детально не відзначаються, хіба в особливих випадках. Як правило, передруки беруться з оригіналів, але при відсутності оригіналу до уваги береться найвірогідніша копія чи передрук. В усіх випадках точно подається джерело, а у випадку передрукування архівних матеріалів – теж місце збереження даного матеріалу. Кожний том має довідник осіб та місцевостей і словник неясних слів, скорочень та маловживаних чи незрозумілих слів.

LITOPYS UPA – CHRONICLE OF THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY

Litopys UPA is a series of books, produced with the aim of publishing source documents and materials relating to the history of the UPA, as well as stimulating and publishing works about the activities of the UPA and, in a more general way, the history of Ukraine of that period. Each volume or group of volumes of Litopys UPA is devoted to a specific theme and has a separate title. Some of the volumes deal with the history of the UPA in a given period of time or in a given region – for example, in Volyn', in Halychyna, in the regions of Ukraine held by Poland and so on. Two, three, or even more volumes may be devoted to general themes, to collections of memories, or to single books by individual authors dealing with particular questions. The appearance of Litopys UPA is not periodic, and depends on the pace at which successive volumes are compiled and prepared for print. The volumes may appear in an order other than indicated above, based on a territorial and chronological principle. In reprinting documents, we adhere strictly to their sources and preserve the general form, language and orthography of the originals. Places in the text where corrections have had to be made, or where the original documents have been damaged or had to be reconstituted, are designated with square brackets, or, if necessary, provided with explanatory footnotes. Words, explanations, or titles inside the texts that have been added by the editors are indicated in a similar manner. Other underground materials – memories, memoranda, works of publicists and the like – are also reprinted without omissions, but only in exceptional cases are linguistic and orthographic corrections indicated. Reprints are based on original texts. In cases where the original text is not available, the reprint is based on the most reliable copy of reprint. The sources of all materials used are clearly indicated and in the case of reprinted archival material, their present locations are also given. Each volume is provided with an index of names of persons and places and a glossary listing names that may not be clear, abbreviations and rarely used or incomprehensible words.

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
**Серійне книжкове видання документів, матеріалів і науко-
вих праць до історії Української Повстанської Армії**

Досі появилися такі томи Літопису УПА основної серії:

Том 1. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 1: Початки УПА; документи і матеріали. Містить політичні й організаційні документи та матеріали до історії УПА на Волині та Поліссі. Торонто, Трете, виправлене вид., 1989 р., 256 с.

Том 2. Волинь і Полісся: німецька окупація. Книга 2. Містить підпільні документи і матеріали про бойові дії УПА на Волині й Поліссі. Торонто, Друге, виправлене видання, 1985 р., 256 с.

Том 3–4. Чорний Ліс: видання команди Станиславівського тактичного відтинка УПА, 1947–1950 роки. Книга 1 і 2. Містять меморіяли, біографічні нариси й документи про дії відділів УПА Станиславівського ТВ УПА, оповідання, новели й вірші.

Том 3. Книга 1: 1947–1948. Торонто, Друге, виправлене видання, 1987 р., 272 с.

Том 4. Книга 2: 1948–1950 (продовження). Торонто, Друге, виправлене видання, 1989 р., 288 с.

Том 5. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 3: спомини учасників. Містить спогади, рецензії та підпільні матеріали про дії УПА, повідомлення про договір про ненапад між ГК УПА й угорською армією. Торонто, 1983 р., 312 с.

Том 6. УПА в світлі німецьких документів, 1942–1945; книга 1: 1942 – липень 1944. Містить аналізи, меморандуми, повідомлення, звіти, а також переклади українських документів для центральних політичних, військових і поліцейських установ. Торонто, 1983 р., 256 с.

Том 7. УПА в світлі німецьких документів; 1942–1945; книга 2: серпень 1944–1945. Торонто, 1983 р., 272 с.

Том 8. Українська Головна Визвольна Рада; документи, офіційні публікації, матеріали; книга 1: 1944–1945. Містить основні документи Першого Великого Збору УГВР, передрук органу Президії УГВР *Вісник* (ч. 4 (7), серпень 1945), статті та матеріали з 1944–45 рр., які стосуються цілоти визвольного руху. Торонто, 1980 р., 320 с.

Том 9. Українська Головна Визвольна Рада; книга 2: 1946–1948. Містить видання УГВР *Самостійність* і *Бюро інформацій УГВР* та інші матеріали. Торонто, 1982 р., 520 с.

Том 10. Українська Головна Визвольна Рада; книга 3: 1949–1952. Містить документи, офіційні повідомлення, публікації й матеріали УГВР в Україні, між ними *Бюро інформацій УГВР*, вип. 4, 6 і 9. Торонто, 1984 р., 424 с.

Том 11. Тернопільщина: список впадших героїв української революції в боротьбі з московсько-більшовицьким окупантом за час від 13 березня 1944 до 31 грудня 1948 року. Підпільне видання містить біографії 725 осіб, які загинули на території Тернопільської округи та подає нові дані про смерть 100 невідомих повстанців. Торонто, 1985 р., 248 с.

Том 12. Третя подільська воєнна округа УПА («Лисоня»). Містить видані командою ВО описи боїв відділів від 11.1943 до 08.1945 р., збірник підпільних пісень «*Повстанський стяг*» виданий з нагоди п'ятиріччя УПА в 1947 р. Торонто, 1989 р., 352 с.

Том 13. Перемищина – Перемиський курінь; книга 1: Денник відділу «Бурлаки» (В. Щигельського). Містить денник цього відділу («Ударники»-4, 94а) від 10.1946 р. До 24.10.1947 р., ведений бунчужним «Буркуном», з епілогом Б. Гука («Скали»), списки вояків, господарські документи. Торонто, 1986 р., 370 с.

Том 14. Перемищина – Перемиський курінь; книга 2: Денники й документи. Містить денники сотенного «Крилача» (Я. Коцьолка) з 1944 і 1947 років, які продовжив сот. «Бурлака» (В. Щигельський), денник сотні «Крилача» (ведений бунчужним «Орестом») і документи обох сотень. Торонто, 1987 р., 262 с.

Том 15. Костянтин Гіммельрайх: Спогади командира відділу особливого призначення «УПА-Схід». Автор- киянин – оповідає про свої переживання від 1941 р. до рейду на Захід в 1945 р. (мобілізація до ЧА, німецький полон, окупований Київ, участь у підпіллі ОУНм, старшинська школа, мандри по Поділлі й к-р вд. особливого призначення УПА-Схід). Торонто, 1987 р., 266 с.

Том 16. Підпільні журнали закерзонської України, 1945–1947. Містить передруки підпільних журналів: «*Тижневі вісті*», «*Лісовик*», «*Інформативні вісті*», «*Інформатор*» і «*Перемога*». Всі числа журналів супроводяться англomовним резюме. Має статтю про історію підпільної видавничої діяльності на Закерзонні. 1987 р., 608 с.

Том 17. Англomовні видання українського підпілля, 1946–1947. Містить передруки підпільних видань: «*Нові Лідіце*», «*Виселення єпископа Коциловського*», «*Вибори в СРСР*», «*Нова голодова катастрофа в Україні*», «*Фашистське страшило*», «*До братніх чеського і словацького народів*». Торонто, 1988 р., 192 с.

Том 18. Карпатська група УПА «Говерля»; книга 1: Документи, звіти та офіційні публікації. Містить передрук підпільного видання командування групи Шлях перемоги, звіти команд ТВ УПА й звіти к-рів відділів та підвідділів 24 ТВ УПА «Маківка». Торонто, 1990 р., 328 с.

Том 19. Карпатська група УПА «Говерля»; книга 2: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. Охоплює нариси і спомини друковані у підпіллі та написані старшинами і вояками УПА після переходу на еміграцію. Торонто – Львів, 1992 р., 357 с.

Том 20. Показчик до «Літопису УПА»; книга 1: 1–19 томи. Містить показчики псевдонімів, прізвиськ, географічних назв, інституцій, алфавітні списки авторів та надрукованих матеріалів й інші дані про перших 19 томів «Літопису УПА». Торонто – Львів, 1994 р., 528 с.

Том 21. УПА в світлі німецьких документів, 1941–1943; Книга 3: червень 1941 – травень 1943. Містить звіти, меморандуми, а також переклади українських документів для центральних політичних і поліцейних установ. Торонто, 1991 р., 271 с.

Том 22. УПА в світлі польських документів; книга 1: Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла». Містить вироки, звіти та кореспонденцію Військового суду Оперативної групи «Вісла» за період 06–09.1947 р. Торонто–Львів, 1992 р., 627 с.

Том 23. Медична опіка в УПА: документи, матеріали і спогади. Поміщено спомини санітарів, медиків, лікарів й інших працівників санітарної служби й підпільні документи й біографії працівників УЧХ. Торонто–Львів, 1992 р., 480 с.

Том 24. Ідея і Чин: орган Проводу ОУН, 1942–1946. Політично-інформативний журнал Проводу ОУН містить інформації про боротьбу УПА, німецьку та російську окупаційну політику, розвиток політичної думки. Торонто – Львів, 1995 р., 592 с.

Том 25. Пісні УПА. Збірка пісень, тематично пов'язаних з боротьбою УПА. Містить тексти пісень, їх мелодію і варіанти (понад 600), а також дані про саму пісню, її авторів й оспівуваних у піснях героїв чи події. Охоплює не тільки властиві пісні вояків УПА, але й укладені пізніше в тюрмах і концтаборах чи уложені народом. Торонто–Львів, 1997 р., 556 с.

Том 26. Українська Головна Визвольна Рада. Документи, офіційні публікації, матеріали. Книга 4: Документи і спогади. Містить протокол ВЗ УГВР, доповідь на цьому зборі, листування президента УГВР К. Осьмака, переговори з польським підпіллям, Угорщиною й Румунією, слідчу справу М. і П. Дужих, спо-

гади членів УГВР й інших осіб про утворення та діяльність УГВР. Торонто – Львів, 2001 р., 658 с.

Том 27. Роман Петренко. За Україну, за її волю; спогади. Автор-волиняк – оповідає про свою діяльність від часу війни у 1939 р. до відходу на захід у 1945 р. Спочатку був членом ОУН Сарненської округи (від січня 1942 р. у підпіллі), згодом – шефом господарського відділу ШВО УПА «Заграва», від літа 1943 р. – ГВШ (потім КВШ УПА-Північ) і від літа 1944 р. – старшиною для особливих доручень при ГСЗС УГВР під керівництвом М. Лебедея. Торонто – Львів, 1997 р., 279 с.

Том 28. Марія Савчин. Тисяча доріг; спомини. Авторка розповідає про свої юначі роки до приходу на еміграцію у 1954 р. З 1945 р. була дружиною В. Галаси (заст. пров. ОУН Закерзонського краю і від 1948 р. – пров. ОУН ПЗУЗ) та перебувала разом з ним на Закерзонні, в Карпатах, на Волині, а також – в тюрмі КГБ у Києві. Торонто – Львів, 1995 р., 600 с.

Том 29. Іван Гарасимів («Палій»). З юнацьких мрій – уряди УПА. Спогади дають картину зі щоденного життя повстанців та їхніх к-рів та про становище населення на цих теренах. Автор розповідає свій бойовий шлях в УПА від осені 1943 до осені 1947 р. в Карпатах (підстаршинську школу) та на Лемківщині (ройовий в сотні У-І (94)). Торонто–Львів, 1999 р., 336 с.

Том 30. Степан Хрін (Степан Стебельський). Кризь сміх заліза; спогади. Книга містить спогади С. Стебельського – «Хріна» та О. Конопадського – «Островерха» – «Спомини чотового УПА Островерха» про їх діяльність в УПА від 1944–1949 рр. на Лемківщині та Дрогобиччині. Торонто–Львів, 2000 р., 552 с.

Том 31. УПА на Львівщині і Ярославщині. Спогади і документи вояків УПА ТВ «Розточчя», 1943–1947. Містить спогади «Сої», «Спартака», «Зенона Семеніва» та інших членів відділу УПА к-ра «Бриля», оперативні звіти к-ра «Бриля» та «Гамалії» («Переяслави І» та «Переяслави ІІ»). Торонто – Львів, 2000 р., 324 с.

Том 32. Медична опіка в УПА: документи, матеріали і спогади. Книга 2. Частина книги – це спомини санітарів, медсестер, медиків, лікарів та інших працівників санітарної служби й УЧХ. Торонто – Львів, 2001 р., 581 с.

Том 33. Тактичний Відтинок УПА 26-ий «Лемко»: Лемківщина і Перемищина (Документи і матеріали). Містить дані, що стосуються історії відділів в 1944–1947 рр., оперативні звіти, накази інструкції та вказівки, рейди УПА, та документи підстаршинської школи ім. полк. «Коника». Торонто – Львів, 2001 р., 900 с.

Том 34. Лемківщина і Перемищина – «Холодний Яр», «Бескид», «Верховина»: Політичні звіти. Містить організаційний розподіл підпільної мережі Лемківщини і Перемищини, кадрову обсаду підпільної сітки та політичні й інформативні звіти з терену за роки 1944–1947 рр. Торонто – Львів, 2001 р., 974 с.

Том 35. Показчик до «Літопису УПА»; книга 2: томи 21–34, томи та 1–3 Нової Серії та томи 1–3 серії «Бібліотека». Містить показчики псевдонімів, прізвищ, географічних назв, інституцій, поазбучні списки авторів та надрукованих матеріалів й інші дані про томи «Літопису УПА», книги «Повстанські могили». Торонто – Львів, 2002 р., 870 с.

Том 36. «Книга полеглих членів ОУН і вояків УПА Львівщини». Містить отримані з радянських архівів короткі біографії членів ОУН і УПА, які загинули на Львівщині. Торонто – Львів, 2002 р., 1058 с.

Том 37. Іван Лико. На грані мрії і дійсності: спогади підпільника. 1945–1955. Спогади І. Лика («Скали», «Богдана») – «На грані мрії і дійсності» та М. Терепенка («Медведя») – «На грані двох світів» розповідають про пережите ними в підпіллі на Лемківщині та у польських тюрмах. Торонто – Львів, 2002 р., 644 с.

Том 38. Петро Й. Потічний. Архітектура резистансу: криївки і бункри УПА в світлі радянських документів. Містить схеми та описи різних криївок УПА й запілля та перелік з'єднань ЧА та ВВ НКВД, які були залучені до боротьби проти підпілля, зібраних в Архіві ВВ Українського Округу за 1944–1954 рр. Торонто–Львів, 2002 р., 430 с.

Том 39. Тактичний відтинок УПА 28-й «Данилів»: Холмщина і Підляшшя. Документи і матеріали. Містить звіти Холмського ТВ, хроніки сотень, звіти зі зустрічей з представниками польського ВІН, звіт із зустрічі з англійським кореспондентом у 1945–1948 рр. Торонто – Львів, 2003 р., 1058 с.

Том 40. Тактичний Відтинок УПА 27-й «Бастіон»: Любачівщина, Ярославщина, Томашівщина. Документи і матеріали. Містить звіти команди ТВ, хроніки відділів куреня «Месники», звіти й огляди керівництва ІІ Округи ОУН «Батурин», господарські звіти у 1945–1948 рр. Торонто–Львів, 2004 р., 600 с.

Том 41. Президент УГВР Кирило Осьмак. Містить документи та матеріали про К. Осьмака, його життя, наукову діяльність і смерть. Торонто–Львів, 2004 р., 880 с.

Том 42. Петро Й. Потічний. Літопис УПА – Історія: Документи і матеріали. Містить дані про діяльності видавни-

цтва “Літопис УПА” за 30-й період, біографії членів видавничого комітету й адміністрації, редакторів, авторів, упорядників і фундаторів томів. Торонто–Львів, 2005 р., 658 с.

Томи 43–44. Боротьба з агентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Містять протоколи переслухань працівниками СБ ОУН Тернопільської обл. осіб, підозрілих у співпраці з органами державної безпеки СРСР.

Том 43. Книга 1: поміщено 85 протоколів допитів, що охоплюють 13 р-нів Тернопільщини, зокрема: Бережанський, Білобожницький, Борщівський, Буцацький, Великобірківський, Великоглибочоцький, Великодедеркальський, Вишнівецький, Заліщицький, Залозецький, Збаразький і Зборівський р-ни. Торонто – Львів, 2006 р., 1332 с.

Том 44. Книга 2: містить 108 протоколів переслухань СБ ОУН з районів: Золотопотіцький, Золотниківський, Козівський, Козлівський, Коропецький, Кременецький, Ланівецький, Микулинецький, Новосільський, Підволочиський, Підгаєцький, Почаївський, Пробіжнянський, Скала-Подільський, Скалатський, Теремовлянський, Товстецький, Чортківський, Шумський та з Рогатинського р-ну Станіславської області. Поміщено Протоколи ТОС-у, Протоколи смерті, список функціонерів МВС і МДБ та список слідчих СБ. Торонто–Львів, 2006 р., 1288 с.

Том 45. Генерал Роман Шухевич – “Тарас Чупринка” Головний Командир УПА. Містить спогади про ген. Р. Шухевича, його життя, підпільну діяльність і смерть. Торонто – Львів, 2006 р., 572 с.

Томи 46. Боротьба з агентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Книга 3. Продовження тт. 43–44 та містить протоколи переслухань СБ ОУН з 5 р-нів Тернопільської обл.: Великодедеркальського, Вишнівецького, Збаразького, Золотниківського та Кременецького. Торонто–Львів, 2007 р., 896 с.

Том 47. Підпільна Пошта України. Містить ілюстрації ППУ з філателістичної збірки с. п. Степана Голяша з коротким описом рисунків марок і блоків, а також вступні статті, що привідкривають історію її діяльності. Торонто – Львів, 2009 р., 336 с.

Том 48. УПА в світлі словацьких та чеських документів (1945–1948); книга 1: Рейди УПА в документах війська та апарату безпеки ЧСР (1945–1946). Містить дані про пропагандивні рейди УПА Північно-Східною Словаччиною та заходи чехословацької армії і органів безпеки, чехословацько-

радянську-польську співпрацю проти УПА, становище українського населення на Закарпатті та документи про реакцію чехословацького суспільства щодо УПА. Торонто – Львів, 2010 р., 864 с.

Том 49. Тернопільщина: “Вісті з Терену” та “Вістки з Тернопільщини”. 1943–1950; книга 1 (1943–1947). Подано підпільні інформації про діяльність ОУН і УПА та суспільно-політичну ситуацію в Тернопільській обл. і суміжних районах. Торонто – Львів, 2010 р., 832 с.

Том 50. Тернопільщина: “Вістки з Терену” та “Вістки з Тернопільщини”. 1943–1950; книга 2 (1948–1950). Містить подальші документи підпілля ОУН за 1948–1950 рр. щодо суспільно-політичної та економічної ситуації в Тернопільщині. Торонто – Львів, 2010 р., 1240 с.

Готуються до друку:

– УПА в світлі словацьких та чеських документів (1945–1948); книга 2 (1947–1948).

– Боротьба з агентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. Книга 4.

У новій серії, т. зв. Київській, у співпраці з Інститутом української археографії та джерелознавства Національної Академії Наук України Державним комітетом архівів України та Центральним державним архівом громадських об’єднань (ЦДАГО) України появилися такі томи «Літопису УПА»:

1. Видання Головного Командування УПА. Містить такі видання: «До зброї», № 16, 1943, «Повстанець», № 1–6, 1944–1945, «Український перець», № 1–3, 1943–1945 та «Бойовий правильник піхоти». Київ – Торонто, 1995 р., 482 с.

2. Волинь і Полісся: УПА та запілля 1943–1944. Документи і матеріали. Містить документи Головної Команди УПА-Північ та документи ВО «Заграва», «Богун», «Турів» та «Тютюнник». Київ–Торонто. 1999, 724 с.

3. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943–1959. Містить документи ЦК КП(б)У – постанови з’їздів, пленумів політбюро, оргбюро, секретаріату, які супроводжуються інформативними записками, довідками, стенограми засідань та виступів членів ЦК КП(б)У. Київ–Торонто. 2001, 652 с.

4. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–

МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга 1: (1943–1945). Містить радянські документи за 1943–1945 рр. Київ – Торонто. 2002, 597 с.

5. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 2: 1946–1947. Містить радянські документи за 1946–1947 рр. Київ–Торонто. 2002, 574 с.

6. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 3: 1948. Містить радянські документи за 1948 р. Київ–Торонто, 2003, 523 с.

7. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга четверта: 1949–1959. Містить радянські документи за 1949–1959 рр. Київ–Торонто, 2003, 716 с.

8. Волинь, Полісся, Поділля: УПА та Запілля 1944–1946. Документи і матеріали. Містить документи керівництва УПА–Північ і УПА–Південь, КП ОУН ПЗУЗ і НВРО та груп «Заграва», «Богун», «Тютюнник» і з'єднань груп «33» (ПЗК «Москва»), «44» (ПСК «Одеса»). Київ – Торонто. 2006, 1448 с.

9. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1944–1945. Містить протоколи допитів радянськими спецслужбами: М. Степаняка, Є. Басюка, М. Гайдука, Я. Білинського, А. Галицької, О. Луцького, Ю. Стельмащука, П. і М. Дужих, В. Павлика, О. Польового, Ф. Воробця, Д. Вітовського, В. Левковича. Київ – Торонто, 2007, 912 с.

10. Життя і боротьба генерала “Тараса Чупринки” (1907–1950). Документи і матеріали. Зібрані джерела, які характеризують основні віхи життя і діяльності ген. Романа Шухевича. Київ – Торонто, 2007, 832 с.

11. Мережа ОУН(б) і запілля УПА на території ВО “Заграва”, “Турів”, “Богун” (серпень 1942 – грудень 1943 рр.). Містить 353 документи ОУН(б) і запілля УПА на Волині й Південному Поліссі, які відображають діловодство КП, округ, районів ОУН(б) (08.1942–09.1943), а також округ, надрайонів, районів, кущів, підрайонів і станиць запілля УПА (09–12.1943). Київ – Торонто, 2007, 848 с.

12. Воєнна Округа УПА “Буг” 1943–1952. Документи і матеріали. Книга 1. Містить дані командування ВО і окремих під-

розділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ – Торонто, 2008 р., 800 с.

13. Воєнна Округа УПА “Буг” 1943–1952. Документи і матеріали. Книга 2. Містить дані командування ВО і окремих підрозділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ – Торонто, 2009 р., 1232 с.

14. УПА і запілля на ПЗУЗ. 1943–1945. Невідомі документи. Увійшли джерела УПА-Північ (266 документів) в яких висвітлюється історія керівництва, військових підрозділів, запілля за 1943–1945 рр. Київ – Торонто, 2010 р., 640 с.

15. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1945–1954. Книга 2. Містить документи з переслухань радянськими органами: М. Павловича, І. Павловича-Бабинця, П. Лиховського, В. Харківа, Г. Голяша, Ю. Матвіїва, С. Коваля. Київ – Торонто, 2011, 840 с.

16. Волинь і Полісся у невідомій епістолярній спадщині ОУН і УПА. 1944 – 1954 рр. Містить 281 діловий лист керівників УПА та збройного підпілля ОУН (Роман Шухевич, Василь Кук, Микола Козак, Василь Галаса та ін.), які висвітлюють маловідомі, переважно трагічні події національно-визвольної боротьби на Волині та Поліссі у 1944–1954 рр. Київ – Торонто, 2011, 1024 стор.

17. Осип Дяків-“Горновий”. Документи і матеріали. Містить 119 документів (творча спадщина, листування, документи про освіту і навчання, арешт та ув’язнення радянською владою, обставини загибелі; зізнання і спогади осіб, які з ним тісно співпрацювали), присвячених життю та діяльності одного з провідних публіцистів воюючої України, члена Проводу ОУН, заступника Голови ГС УГВР, підполковника-політвиховника УПА Осипа Дяківа-“Горнового”. Київ–Торонто, 2011, 1016 стор.

18. Діяльність ОУН та УПА на території Центрально-Східної та Південної України. Містить підпільні документи і матеріали щодо діяльності ОУН і УПА на території центральних, східних і південних областей України у 1942–1952 рр. Київ – Торонто, 2011, 1160 стор..

19. Підпілля ОУН на Буковині: 1943–1951. Документи і матеріали. Містить звітно-інформаційні документи структур ОУН Буковини, інструкції, пресові видання, деякі матеріали УПА та СБ, а також документи радянських органів держбезпеки. Київ – Торонто, 2012, 784 стор.

20. Воєнна округа УПА «Лисоня». Документи і матеріали. 1943–1952. Містить документи і матеріали військового штабу та окремих підрозділів ВО УПА «Лисоня», а також звітно-інформаційні документи підпілля ОУН на Тернопільщини. Київ–Торонто, 2012, 848 стор.

21. Ярослав Старух. Документи та матеріали. Містить творчу спадщину, найважливіші документи, спогади та біографічний нарис, які стосуються життя та діяльності Я. Старуха. Київ–Торонто, 2012, 1008 стор.

22. Станиславівська округа ОУН: документи та матеріали 1945–1951. Збірник включає звітно-інформаційні документи окружного, надрайонних та районних проводів структури ОУН Станиславівщини. Київ–Торонто, 2013, 1376 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

23. Золочівська округа ОУН: Документи і матеріали референтури СБ 1944-1951. Книга 1. Збірник містить оригінальні документи референтури СБ Золочівського окружного та підлеглих йому проводів ОУН, які відображають процес роботи цієї структури підпілля в боротьбі з агентурою радянської влади та її каральних органів у регіоні. Київ – Торонто, 2013, 1320 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

24. Золочівська округа ОУН: Організаційні документи. 1941-1952. Книга 2. До збірника увійшли оригінальні документи Золочівського окружного та підлеглих йому проводів ОУН, які відтворюють суспільно-політичне та військове становище даного терену у 1941-1952 роках. Висвітлено протистояння структур визвольного руху сталінському тоталітарному режиму. Київ – Торонто, 2014, 1400 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

Готуються до друку:

– Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1946–1952. Книга 3.

СЕРІЯ «ЛІТОПИС УПА» – БІБЛІОТЕКА

1. Юрій Ступницький. Спогади про пережите. Автор-волиняк – оповідає про свою родину та переживання від юнацьких років (кін. 1930-х до сер. 1950-х рр.). Автор є сином начальника штабу УПА полк. Леоніда Ступницького, разом з яким у 1943 р. пішов в УПА, навчався у старшинській школі «Дружинники». Після

арешту в 1944 р. поневірявся по тюрмах і таборах Радянського Союзу. Видання друге, Торонто–Львів, 2004, 138 с.

2. Володимир В'ятрович. Рейди УПА теренами Чехословаччини. Монографію присвячено маловідомому аспекту історії укр. визвольного руху 1940–1950 рр. Торонто – Львів, 2001, 208 с.

3. Ярослав Грицай – «Чорнота», Параскевія Грицай. А рани не гоїлися: Спомини «Чорноти». Спогади чотового УПА про події, які відбувалися у 1943–1945 рр. на Закерзонні, та його поневіряння по більшовицьких тюрмах і концтаборах Сибіру. Мемуари підготовлені до друку дружиною Параскою Грицай (з дому Ротко). Торонто – Львів, 2001, 332 с.

4. Спогади вояків УПА та учасників збройного підпілля Львівщини і Любачівщини. Містить спогади В. Левковича («Вороного»), його дружини Ярослави, сот. М. Тарабана («Тучі»), вояків УПА І. Філя («Шеремети»), І. Василевського-Путко («Вуса»), оргмоба К. Міхалика («Думи») та зв'язкової К. Когут-Лялюк («Грізної»), згадку про к-ра Перемиської 6 ВО УПА Я. Чорнія («Кулю»), авторства Ф. Лопадчака. Торонто – Львів, 2003, 448 с.

5. Мирослав Горбаль. Довідник-пошуківець. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Львівщини (без Дрогобиччини). 1944–1947 (за архівними документами). Подано ідентифікаційні дані про осіб, які були пов'язані з визвольним рухом та джерела цих даних з ДАЛО за 1944–1947 рр. (плани заходів, стенограми нарад, протоколи засідань та допитів, прокурорські аналізи, агентурні справи). Торонто – Львів, 2003, 416 с.

6. Мирослав Горбаль. Довідник-пошуківець. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Дрогобиччини. 1939–1950 (за архівними документами). Зібрано інформацію про осіб та події, пов'язані з визвольною боротьбою на території Дрогобицької обл. у 1939–50-х рр. на основі документів ДАЛО та інших архівів, а також тематичних видань, публікацій і машинописів. Торонто – Львів, 2005, 1312 с.

7. Володимир Ковальчук. Діяльність ОУН(б) та запілля УПА на Волині та південному Поліссі (1941–1944 рр.). Досліджено інформативний потенціал джерел з історії діяльності підпілля, формування первісної джерельної бази, особливості фондоутворення, діловодство, класифікацію джерел та особливості діяльності референтур ОУН(б) і запілля УПА. Торонто – Львів, 2006, 512 с.

8. Онишко Леся. «Нам сонце всміхалось крізь ржаві ґрати». Катерина Зарицька в українському національно-визвольно-

му русі. На основі документів, спогадів учасників подій досліджено етапи становлення світогляду К. Зарицької, її участь в формуванні УЧХ; діяльність в референтурі пропаганди ОУН та налагодження зв'язків ГК УПА Р. Шухевича; показано її життєвий шлях в тюрмах і таборах СРСР, а потім на волі. Торонто – Львів, 2007, 928 с.

9. Коханська Галина. З Україною у серці. Спомини. Авторка детально розповідає про тогочасну дійсність, яку їй довелося пережити, про свій вступ в ряди ОУН, проходження вишкোলів, діяльність в Колківській республіці УПА у відділі розвідки, ув'язнення в комуністичних таборах. Торонто – Львів, 2008, 400 с.

10. Олександр Іщук, Ігор Марчук, проф. Дарія Даревич «Життя і творчість Ніла Хасевича». Книга розкриває життєвий та творчий шлях видатного художника-графіка, члена УГВР з 1949 р., ілюстратора багатьох видань ОУН і УПА – Ніла Хасевича («Бей», «Зот», «Рибак») та доповнена повноколірним каталогом праць мистця. Торонто – Львів, 2011, 432 стор.

11. Олександр Іщук. «Молодіжні організації ОУН (1939–1955 рр.)». В монографії на основі комплексного аналізу наукової літератури, опублікованих історичних джерел та архівних матеріалів досліджено участь української молоді у боротьбі за державну незалежність у 1939–1955 рр. Торонто – Львів, 2011, 896 стор.

12. Олександр Пагіря. «Між війною та миром: Відносини між ОУН і УПА та збройними силами Угорщини (1939–1945)». Книга розповідає про військово-політичні відносини між українським підпіллям та УПА й угорською армією у роки Другої світової війни. На основі широкого кола джерел різноманітного походження простежується еволюція українсько-угорських стосунків від часів окупації угорськими військами Карпатської України у березні 1939 р. до виходу Угорщини з війни у квітні 1945 р. Торонто – Львів, 2014, 584 стор.

13. Ярослав Антонюк. Український визвольний рух у постатях керівників. Волинська та Брестська області (1930–1955). У книзі зібрано 3135 біографічних довідок на керівників українського визвольного руху Волинської та Брестської області. Хронологічно вони охоплюють 1930–1955 рр., тобто період збройної боротьби ОУН на цих теренах. Підбір даних здійснювався щодо очільників українського підпілля від регіонального рівня до окремого населеного пункту. Торонто – Львів, 2014, 1072 стор.

СЕРІЯ «ПОДІЇ І ЛЮДИ»

1. Посівнич Микола. «Нескорений командир.» У книзі описано життєвий шлях ГК УПА Р. Шухевича. Торонто – Львів, Вид. 2-е, доп. 2008, 80 с.

2. Осьмак Наталка. «Кирило Осьмак – нескорений Президент УГВР.» Дослідження розкриває невідомі сторінки життя і діяльності Президента УГВР К. Осьмака. – Торонто – Львів, 2008, 128 с.

3. Посівнич Микола. «Степан Бандера – життя присвячене свободі.» У книзі описано життєвий шлях Провідника ОУН та ЗЧ ОУН С. Бандери в 1920–1959 рр. Торонто – Львів, 2008, 112 с.

4/І. Петро Й. Потічний. «Моя дорога». Біографічні спомини англійською мовою охоплюють період від народження до часу, коли автор, як юнак-воєк УПА, прибув зі своїм відділом до Західної Німеччини наприкінці 1947 р. Торонто – Львів, 2008, 124 с.

4/ІІ. Петро Й. Потічний. «Моя дорога. Частина 2». Спомини описують життя автора в США (1950–1964), службу в американській морській піхоті під час Корейської війни, здобуття університетської освіти у Філадельфії і Нью-Йорку та завершуються переїздом до Канади. Торонто – Львів, 2010, 112 с.

4/ІІІ. Петро Й. Потічний. «Моя дорога. Частина 3». Спомини описують життя автора в Канаді (1964–2012), його працю в МакМастерському університеті, різні академічні заходи і подорожі та його родину. Торонто – Львів, 2012, 160 стор.

5. «Грім» – полковник УПА Микола Твердохліб. Спогади і матеріали» / Упорядник Р. Грицьків. Крізь призму спогадів учасників подій та інших матеріалів зображено життя і діяльність видатного повстанського командира, а також висвітлено визвольну боротьбу 1930-х – 1950-х років у Карпатах. Торонто – Львів, 2008, 128 с.

6. Михайло Романюк. «Петро Федун – «Полтава» – провідний ідеолог ОУН та УПА». Висвітлено життя та діяльність одного з керівників визвольного руху, процес формування світоглядних позицій, патріотичних переконань та його творчої спадщини. Торонто-Львів, 2009, 128 с.

7. «Українська Головна Визвольна Рада» / Упорядники П. Й. Потічний, М. Посівнич. Поміщено статті Р. Шухевича, М. Дужого і А. Камінського, спогади Л. Шанковського, Д. Ребет у яких висвітлено боротьбу і роль УГВР в тогочасних суспільно-політичних процесах. Торонто – Львів, 2009, 136 с.

8. Володимир Іванченко. «Квітка у червоному пеклі: життєвий шлях Людмили Фої». Книга присвячена життю Л. Фої –

“М. Перелесник” (1923–1950), організатора підпілля ОУН у м. Києві під час Другої світової війни та авторки літературних творів. Будучи ключовою фігурою у протистоянні НКВС з СБ ОУН, зірвала операцію зі знищення керівників визвольного руху. Торонто – Львів, 2009, 128 с.

9. Олександр Іщук. «Життя та доля Михайла Дяченка – “Марка Боєслава”». Книга присвячена життю та долі – письменника, підпільника й одного з керівників Карпатського КП ОУН, автора поетичних творів та оповідань. Торонто – Львів, 2010, 140 с.

10. Олександр Іщук, Володимир Іванченко. «Життєвий шлях Галини Голояд – “Марти Гай”». Висвітлено життя та долю однієї з діячок визвольного руху Г. Голояд, подано твори письменниці. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

11. Володимир Мороз. «Портрет Осипа Дяківа – “Горнового”». Книга присвячена життю та діяльності відомого публіциста, члена Проводу ОУН та заступника Голови ГС УГВР, підполк.-пвх. УПА. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

12. Володимир Мороз. «Зиновій Тершаковець – “Федір”». Крайовий провідник ОУН Львівщини З. Тершаковець увійшов в історію визвольного руху як засновник та редактор підпільного видання “Літопис УПА”. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

13. «Микола Андрощук-«Вороний». Записки повстанця». Ред. І. Марчук. Книга спогадів (весна 1943 – весна 1944 р.) подає картину дій повстанців на південній Волині (бої з німецькими підрозділами, військами НКВС, зокрема, на Гурбах, Північний рейд). Торонто – Львів, 2011, 128 с.

14. Олександр Іщук, Наталія Ніколаєва. «Ярослав Богдан – “Всеволод Рамзенко”». Подано життєвий шлях та творчу діяльність письменника-підпільника і чільного діяча ОУН Я. Богдана (1915–1953), проаналізовано тематику основних його праць. Торонто–Львів, 2011, 128 с.

15. Дмитро Проданик. «Шлях боротьби Василя Сенчака – “Ворона”». Висвітлено життєвий та бойовий шлях В. Сенчака-“Ворона” на посадах районного референта СБ Солотвинщини та надрайонного референта СБ Станиславівщини, а також досліджено “чорну” зраду на Станиславівщині 1951 р. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

16. Олександр Іщук, Ігор Марчук. «Брати Бусли. Життя за Україну». Книга про відомих діячів ОУН на Волині Олександра та Якова (референт пропаганди Проводу ОУН) Буслів подає інформацію про їхній нелегкий життєвий шлях. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

17. «Світло душі родини Левицьких» / Упорядник Марія Прокопець. У книзі розповідається про долю родини о. Юрія

Левицького та Анастасії з Зубрицьких, з 8-ми дітей якої п'ятеро загинуло у боротьбі за волю України. Торонто – Львів, 2011, 128 стор.

18. Ігор Марчук. «Ростислав Волошин». У книзі розповідається про життєвий шлях Р. Волошина, одного з перших організаторів ОУН на Волині, згодом керівника Рівненської ОЕ ОУН, члена БП ОУН та головуючого на III НВЗ ОУН і I УЗ УГВР. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

19. Дмитро Проданик. «Микола Кричун – “Черемшина”». У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Миколи Кричуна-“Черемшини”, “Олексія” на посадах повітового та надрайонного провідника ОУН Вижниччини. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

20. Наталія Ніколаєва. «Підпільні друкарні ОУН та їх ліквідація каральними органами СРСР в 1944–1954 рр.» В книзі на основі таємних документів ЦК КП(б)У, радянських каральних органів, матеріалів підпілля ОУН та сучасних наукових праць досліджується діяльність підпільних друкарень ОУН в 1944–1954 рр. та процес їх ліквідації органами НКВС-НКДБ-МДБ-МВС-КДБ СРСР. Торонто – Львів. 2012, 132 стор.

21. Василь Ільницький. «Провід ОУН Карпатського Краю». Книга присвячена структурі та кадрам Карпатського краю ОУН. На основі різних архівних документів і матеріалів розкриваються структурні трансформації та питання кількісного заповнення керівних органів краю. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

22. Богдан Зек. «Олег Штуль у боротьбі за Україну». Представлена книга розповідає про політика, журналіста, громадського діяча Олега Штуля. Торонто – Львів, 2013, 112 стор.

23. Наталія Ніколаєва. «Уляна Крюченко – “Оксана”». Книга описує життя та долю Уляни Никифорівни Крюченко (1920–1972), підпільниці ОУН, дружини керівника Проводу ОУН та Головного командира УПА в 1950–1954 рр. Василя Степановича Кука (1913–2007). Торонто – Львів, 2013, 128 стор.

24. Сергій Волянук. «Омелян Польовий – “Остап”». Дана розвідка присвячена життю та діяльності поручника УПА Омеляна Польового, який увійшов в історію українського національно-визвольного руху як один з визначних командирів повстанської армії на Тернопільщині. Торонто – Львів, 2013, 128 стор.

25. Василь Мустеца. «Василь Кантемір-“Остап”». У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Василя Кантеміра-“Остапа”, “Деркача”, “Дениса” – від рядового повстанця до провідника Кіцманського районного проводу ОУН. Торонто – Львів, 2013, 128 стор.

26. Микола Посівнич, Василь Брелюс. Нарис життя Дарії Ребет – “Орлян”. Дослідження присвячене життю та діяльності чільної діячки ОУН Дарії Цісик-Ребет (1913–1992). У книзі автори висвітлили її життєвий шлях, дослідили діяльність в ОУН, розкрили її бачення проблем Організації та з’ясували внесок, який вона зробила у розвиток націоналістичного руху, а водночас з тим висвітлили маловідомі факти в історії визвольного руху. Торонто-Львів, 2013, 112 стор.

27. Ярослав Коретчук, Петро Ганцюк. Командири відділів ТВ 22 УПА «Чорний Ліс». Книга присвячена командному складу Тактичного Відтинка 22 «Чорний Ліс» Воєнної Округи IV «Говерля». На основі різних архівних документів і матеріалів подано біографії командирів сотень і куренів ТВ 22, організаційні і структурні схеми, карти та ілюстративний матеріал. Торонто-Львів, 2014, 112 стор.

28. Петро Й. Потічний. Пропагандивний рейд УПА в Західну Європу. Публікація присвячена пропагандивному рейдові УПА у Західну Європу в 1947–1948 рр. яка розкриває досі невідому інформацію про вояків УПА та членів підпілля що брали участь в цьому поході. В книзі подана ідентифікація повстанців, їх місце походження, суспільний стан, освіта загальна та військова, функції в підпіллі, терен дії, відділ, військовий ступень, чисельність загиблих і полонених в Чехословаччині та інтерновані в американській окупаційній зоні Німеччини. Торонто–Львів, 2014, 160 стор.

29. Українські повстанці в документах радянських молдавських партизанських з’єднань. Упорядник Володимир Ковальчук. У книзі вміщено 76 документів двох молдавських радянських партизанських з’єднань – Першого та Другого молдавських – про бої, сутички та контакти з українськими повстанцями на рубежі Рівненщини, Тернопільщини та Хмельниччини (січень–лютий 1944 р.). Джерела, більшість з яких друкуються вперше, походять із Архіву суспільно-політичних організацій Республіки Молдова, Центрального державного архіву громадських об’єднань України. Торонто–Львів, 2014, 136 с.

Готуються до друку:

– Книга про життя і діяльність генерала-політвиховника УПА, члена Бюро Проводу ОУН, відповідального редактора часопису «Ідея і чин» Дмитра Маївського-«Косара».

– Книга присвячена поручнику УПА, сотенному вд. У-2 Перемиського куреня 26 ТВ “Лемко” УПА-Захід Михайлові Дуді-”Громенкові”

“ЛІТОПИС УПА” В МЕРЕЖІ INTERNET

Заходами Адміністрації видавництва “Літопис УПА” детальну інформацію українською та англійською мовами про видання та споріднені матеріали можна знайти в мережі Internet за адресою:

<http://www.litopysupa.com>

Ця інформація складається з чотирьох груп.

1. Вступ до серій (*Introduction to the Series*), який дає загальні інформації про “Літопис УПА” та цілі видавництва.

2. Інформації про замовлення (*Ordering information*), які дають короткі інформації про кожний том серій та як їх замовляти.

3. Книги “Літопис УПА” (*Litopys UPA volumes*), де про кожний том подано не тільки повну бібліографічну інформацію (титульна сторінка, дата і місце публікації, число ISBN, ціна та редактор книги), але також повний текст вступної статті та резюме матеріалів тому. Текст ілюстрований знімками, які знаходяться в книзі.

4. Споріднені матеріали (*Related Materials*). У цій групі подані публікації інших видавництв, що відносяться до теми УПА та Збройного підпілля в Україні.

Аналогічну інформацію англійською мовою можна знайти також на web сторінці за адресою:

<http://www.infoukes.com/commercial/litopysupa/index.html>

Про подальші інформації можна звертатися на адресу

Адміністрації:

— Роман Кулик — **toronto@litopysupa.com**

або Редакції:

— Петро Й. Потічний — **peter.potichnyj@litopysupa.com**

Адміністрація в Україні — lviv@litopysupa.com

Будемо вдячні за відгуки читачів на наше видання.

Пишіть на подані адреси або також на

www.litopysupa.com

**ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА В США Й КАНАДІ
та
ТОВАРИСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА
ім. ГЕН. ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В США Й КАНАДІ**

ВИДАВНИЧИЙ КОМІТЕТ “ЛІТОПІСУ УПА”

*М. Бошно, І. Василевський-Путко, І. Гомзяк, Параска Грицай,
О. Дольницький, О. Жигар, Б. Ковалик, М. Кошик,
Р. Кулик, Катерина Лялюк, М. Луцак, П. Мицак,
Емілія Нагірна-Зінько, А. Потічний, П. Потічний,
М. Рошецький, Н. Солтис, О. Цилюпа, С. Шпак, Є. Штендера*

Адміністрація:

Р. Кулик, Емілія Нагірна-Зінько, Наталя Солтис

Адреса:

*LITOPYS U.P.A.
P.O. Box 97, Station “C”
Toronto, Ontario, M6J 3M7, Canada
toronto@litopysupa.com*

Адміністрація в Україні:

Ігор Гомзяк, Богдан Столяр

**Благодійний Громадський Фонд “Літопис УПА”
ім. Володимира Макара**

Микола Посівнич

Адреса: “Літопис УПА”

*вул. В. Винниченка, 2/1, Львів 79008 Україна
тел.(38-032) 275-68-79; e-mail: lviv@litopysupa.com*

Для кореспонденції:

“Літопис УПА” а/с 5637, Львів 79067 Україна

Наукове видання
ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
Нова серія, том 24

ЗОЛОЧІВСЬКА ОКРУГА ОУН:
Організаційні документи
1941-1952

Упорядник:
Михайло Романюк

Підписано до друку 30-12-2014. Формат 70 x 100¹/₁₆
Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 23,17. Обл.-видавн. арк. 18,12.
Наклад 500. Зам. № 10-17/13

ЛІТОПИС
УПА

ТОМ

24